

﴿ فهرست جلد الاول من شرح الشوی ﴾

۰۲۳	بشنوازی
۰۵۶	داستان عاشق شدن پادشاه
۰۵۹	ظاهر شدن عجز حکیمان را ز معالجه
۰۶۳	درخواستن توفیق
۰۶۷	ملاقات پادشاه با طبیب الهی
۰۷۰	پردن پادشاه طبیب بر سر بیمار
۰۷۹	خلوت طلبیدن حکیم
۰۸۷	در یافتن آن ولی رنج را
	فرستادن پادشاه رسولان را بسمر قند
۰۹۱	بیان آنکه زهر دادن و کشتن مرد ز کر
۰۹۵	حکایت مرد بقال و طوطی او
۱۰۸	داستان پادشاه جهودان
۱۱۰	آموختن وزیر مکر پادشاه را
۱۱۱	تلبیس وزیر با نصارا
۱۱۳	قبول کردن نصرانیان او را
۱۱۵	متابعت کردن نصرانیان وزیر را
۱۲۲	سؤال کردن خلیفه از لیلی
۱۲۷	بیان حسد وزیر
۱۲۹	فهم کردن حاذقان نصارا
۱۳۱	پیغام شاه پنهان با وزیر
۱۳۱	بیان دوازد سبط از قوم نصارا
۱۳۲	تخلیط وزیر در احکام انجیل
۱۴۱	در بیان آنکه این اختلاف در صورت
۱۴۵	در بیان خسارت وزیر در بن مکر
۱۵۳	مکر دیگر آنکه بخت وزیر در اضلال قوم نصارا
۱۵۴	دفع کردن وزیر مریدان را
۱۵۷	مکر کردن مریدان که خلوت را بشکن
۱۵۹	جواب گفتن وزیر خلوت را نمی شکم
۱۵۹	اعتراض مریدان بر خلوت وزیر
۱۶۹	نومید کردن وزیر مریدان را

ولی عهد ساختن هر يك امیر را	۱۶۹
کشتن وزیر خویش را در خلوت	۱۷۰
طلب کردن امت حبسی علی نبینا وعلیه السلام	۱۷۱
در بیان آنکه لا تفرق بین احد من رسله	۱۷۳
منازعت کردن امرا در ولی عهدی	۱۷۸
تعظیم نعمت مصطفی صلی الله تعالی علیه و سلم	۱۷۲
حکایت آن پادشاه جهود دیگر	۱۸۴
آتش کردن پادشاه جهود و بت نهادن	۱۹۰
بسختی آمدن طفل در میان آتش	۱۹۲
کرم اندن دهان آن مرد	۱۹۶
عتاب کردن آتش را از پادشاه جهود	۱۹۷
قصه باد که در عهد هود علی نبینا وعلیه السلام	۲۰۳
طنز و انکار کردن شاه جهود	۲۰۴
حکایت توکل و ترک جهد	۲۰۹
جواب گفتن شیر نخجیران را	۲۱۰
ترجیح نهادن نخجیران توکل را بر جهد	۲۱۰
ترجیح نهادن شیر جهد را	۲۱۰
ترجیح نهادن نخجیران توکل	۲۱۲
ترجیح نهادن شیر جهد را بر توکل	۲۱۴
باز ترجیح نهادن نخجیران توکل را	۲۱۹
ذکر بستان حضرت عزرا ایل بر مردی	۲۲۰
باز ترجیح نهادن شیر جهد را بر توکل	۲۲۲
مقرر شدن ترجیح جهد بر توکل	۲۲۶
انکار کردن نخجیران بر خرکوش	۲۲۷
جواب گفتن خرکوش ایشان را	۲۲۷
اعتراض نخجیران بر سخن خرکوش	۲۲۸
باز جواب خرکوش نخجیران را	۲۲۸
ذکر دانش خرکوش	۲۳۱
باز طلبیدن نخجیران از خرکوش سر اندیشه او را	۲۳۴
منع کردن خرکوش از ازان ایشان را	۲۳۵
قصه مکر خرکوش	۲۳۷

زیافت تاویل مکس و رکیک ظن او	۲۴۴
تولیدن شیر از دیر آمدن خرکوش	۲۴۶
هم در بیان مکر خرکوش	۲۴۸
رسیدن خرکوش بشیر	۲۵۷
عذر گفتن خرکوش	۲۵۸
جواب گفتن شیر خرکوش را	۲۶۱
قصه همدرد سلیمان علی نبینا وعلیه السلام	۲۶۴
طعنه زاع در دعوی همدرد	۲۶۷
جواب گفتن همدرد طعنه زاع	۲۶۸
قصه حضرت آدم علی نبینا وعلیه السلام	۲۷۰
باو پس کشیدن خرکوش از شیر	۲۷۴
پرسیدن شیر از سبب پای وایس کشیدن خرکوش	۲۷۹
نظر کردن شیر در جای و دیدن عکس خود را	۲۸۱
مژده بردن خرکوش سوی نخجیران	۲۸۶
جمع شدن نخجیران در کرد خرکوش و ثنا گفتن او را	۲۸۹
پند دادن خرکوش نخجیران را	۲۹۱
تفسیر رجعت من الجهاد الا صغر الی الجهاد الا کبر	۲۹۲
آمدن رسول روم تا امیر المؤمنین حضرت عمر رضی الله عنه	۲۹۵
یافتن رسول روم امیر المؤمنین عمر را رضی الله عنه	۲۹۹
سلام کردن رسول روم بامیر المؤمنین	۳۰۱
سؤال کردن رسول روم از امیر المؤمنین	۳۰۴
اضافت کردن آدم علی نبینا وعلیه السلام از زلت را بخویشتن	۳۱۰
تفسیر و هو معکم ایما کتم	۳۱۶
سؤال کردن رسول روم از حضرت عمر رضی الله عنه	۳۱۸
در معنی من اراد ان یجلس مع الله فلیجلس مع اهل التصوف	۳۲۳
قصه باز رکان که طوطی محبوس او را ب مقام داد	۳۲۶
صفت اجنه طيور عقول الهی	۳۳۱
دیدن خواجه طوطیان هند وستان را	۳۳۲
تفسیر قول فرید الدین عطار	۳۳۵
تعظیم ساحران موسی را علی نبینا وعلیه السلام	۳۳۶
باز گفتن باز رکان باطوطی	۳۴۲
شبنیدن آن طوطی حرکت آن طوطیان	۳۵۰

تفسیر قول حکیم شانی قدس الله سره العزیز	۳۶۵
رجوع بحکایت خواجه تاجر	۳۷۷
بیرون انداختن تاجر طوطی را	۳۷۹
وداع کردن طوطی خواجه را	۳۸۲
حضرت تعظیم خاق و انگشت نمای خلق شدن	۳۸۲
تفسیر ما شاء الله کان	۳۸۶
قصه پیرچنگی در عهد امیر المومنین عمر رضی الله تعالی عنه	۳۹۰
در معنی حدیث آن ربکم فی ایام دهرکم نفحات	۳۹۸
سوال عایشه صدیقه رضی الله عنها و عن ابویها	۴۰۹
تفسیر بیت حکیم شانی قدس الله تعالی سره	۴۱۲
در معنی این حدیث که اغتنوا بر الدار	۴۱۵
دگر و آل عایشه از حضرت صفاتی صلی الله علیه وسلم	۴۱۷
بقیه قصه پیرچنگی	۴۱۹
در خواب گفتن هاتف حضرت عمر رضی الله عنه	۴۲۴
تالیدن استن حثانه	۴۲۶
اظهار معجزه رسول صلی الله علیه وسلم	۴۳۴
بقیه قصه طرب و پیغام رسیدن	۴۳۶
گردآیدن امیر المومنین حضرت عمر رضی الله عنه	۴۴۰
تفسیر دعای آن دو فرشته	۴۴۴
قصه آن خلیفه که از کرم در زمان خود از حاتم طایی گذشت	۴۴۷
قصه اعرابی و ماجرای زن او بسبب فاقه	۴۴۸
غفور شدن مردمان محتاج بمدهایان مزور	۴۴۹
در بیان آنکه ناد را فتد مریدی الخ	۴۵۲
رجوع بقصه اعرابی	۴۵۳
نصیحت کردن زن مر شوهر را	۴۵۶
نصیحت کردن مرد زن خود را	۴۶۰
در بیان آنکه جنیدن هر کسی از انجا که و بست	۴۶۴
مرامات کردن زن شوهر را و استغفار کردن از گفته خویش	۴۶۸
در بیان این خبر که انهن یغابن العاقل	۴۷۳
تسلیم کردن مرد خود را بآنچه التماس زن بود	۴۷۴
در بیان آنکه موسی علی نبینا وعلیه السلام و فرعون هر دو مسخر میشدند	۴۷۶
سبب حرمان اشقیاء از دو جهان	۴۸۳

حقیر و بی حضم دیدن دیدهای حس	۴۸۸
در بیان معنی مرج البحرین بلتقیان	۴۹۷
در معنی آنکه هر چه ولی کامل کند مریدانرا نشاید	۵۰۲
مخلص ماجرای عرب و چفت او	۵۰۴
دل نهادن مرد عرب بر التماس زن خویش	۵۰۹
تعیین کردن زن طریق طلب روزی	۵۱۴
هدیه بردن عرب سبوی آب باران	۵۱۷
در محمد دوختن زن عرب سبوی آب بارانرا	۵۲۰
در بیان آنکه چنانکه کدا عاشق گرمست	۵۲۴
فرق بیان آنکه درویش است بخدا	۵۲۵
پیش آمدن نقیض او در بانان خلیفه	۵۲۸
بیان آنکه عاشق دنیا بر مثال عاشق دیوارست	۵۳۲
تمثیل اذا زینت فازن بالحره	۵۳۳
سپردن عرب هدیه را	۵۳۶
حکایت ماجرای نخوی و کشتیان	۵۳۸
قبول کردن خلیفه هدیه را	۵۴۱
دروصف پیر و مطاوعت وی	۵۵۳
وصیت کردن رسول صلی الله تعالی علیه وسلم	۵۵۶
کبودی زدن قزوینی	۵۵۹
قصه شیر و کرک و روبه بشکار رفته بودند	۵۶۳
امتحان کردن شیر کرک را	۵۶۶
قصه آن کس که دریاری بکوفت	۵۶۸
پشیمان شدن آن کوبنده که گفت منم	۵۷۱
ادب کردن شیر کرک را که در قنعت	۵۷۵
تهدید کردن نوح علی نبینا وعلیه السلام مر قوم را	۵۷۷
نشاندن پادشاهان صوفیان عارف را	۵۸۱
آمدن مهمان پیش یوسف علی نبینا وعلیه السلام	۵۸۲
طلب کردن یوسف صدیق علی نبینا وعلیه السلام ارمغان	۵۸۲
گفتن مهمان یوسف علی نبینا وعلیه السلام را	۵۸۷
مرتد شدن کاهن وحی	۵۹۲
دعا کردن بلم باعور که موسی علی نبینا وعلیه السلام	۶۰۲

اعتماد کردن هاروت و ماروت بر عصمت خویش	۶۰۵
بقیه قصه هاروت و ماروت و نکال و عقوبت ایشان	۶۰۹
بیادت رفتن کریمسایه رنجور خویش	۶۱۱
اول کسی که در مقابلہ نص قیاس آورد ابلیس بود	۶۱۵
در بیان آنکه حال خود و مستی خود پنهان باید داشتن	۶۲۱
قصه مری کردن رومیان و چینیان در علم نقاشی	۶۲۹
پرسیدن پیغمبر علیه السلام مرزید را که امروز چونی	۶۳۳
جواب گفتن زید رضی الله عنه رسول را صلی الله علیه وسلم	۶۳۸
منهم کردن غلامان و خواجده تاشان مر لقمان را	۶۴۶
بقیه قصه زید در جواب رسول صلی الله علیه وسلم	۶۴۹
گفتن پیغمبر صلی الله علیه وسلم مرزید را این سر را فاشتر ازین مگو	۶۶۱
رجوع بحکایت زید	۶۶۳
آتش افتادن در شهر در زمان امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه	۶۶۹
خداوند اذختم خصم در روی امیر المؤمنین علی کرم الله تعالی وجهه	۶۷۰
سؤال کردن آن کافر از علی کرم الله وجهه	۶۷۸
جواب گفتن امیر المؤمنین رضی الله عنه سبب افکندن شمشیر از دست	۶۸۱
گفتن پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بکوش رکابدا را میر المؤمنین علی	۶۸۹
کرم الله وجهه	۰۰۰
تعجب کردن آدم علی نبینا و عایه السلام از ضلالت ابلیس لعین	۶۹۷
بازگشتن بحکایت علی کرم الله وجهه و مسامحت کردن او	۷۰۱
افتادن رکابدار هر بار پیش علی کرم الله وجهه	۷۰۴
بیان آنکه فتح طالبیدن پیغمبر صلی الله علیه وسلم	۷۰۵
گفتن امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه باقرین خود	۷۱۰

حضرت رسوخی اسماعیل افندی

جناب حق ابق نثار ودقایق آثار و کرامت شعاع وزهادت دثار یتک ذات ملائک
صفات لری حضرت بوستان دوستان بوستان نفیحات رحمت ثمرات بالغه زمین ولایت
وزمان خلافت لریدن اولوب سایه نخله اسرار همت عالی لرنده تربیت یافته قابل امانت
عظمای خلافت خد اوندکاری اولمغه شیخ عبدی حضرت لری محیة قاسم باشاده
مستقلا احداث خاتمه مواری به استندان ایلد کده مساعده بیوریلوب و مقامه
رسوخی ده ده استخلاف بیوریلوب اول مهبط سامی شان و بقعه معالی ارکانه
شیخ راسخندم و خایفه بابتقدم و علی الخصوص ملاحم قاضی زاده زاده القهار
سوء القضا هنکامنده میدان معرکه انکار و اصرارده اسلحه علوم و معارف و دافعه
همت عالی و مقابله توجهات نافذ الیه میدانکمر تسخیر قلوب قابله اولوب مکائد
مکار مکروه الذکر دن نفوس زکیه اخوان الصفا و خلان الوفا ی طریق جلیله محمدیه
صلی الله علیه وسلم جنه سلامت و وقایه راحت اولمدر که حتی شیخ هدائی
جاقوتی مرحوم دخی اخنهادینه تسلیم و تحسین سیافنده (رسخ الله القوی قدم
اقدام الرسوخی فی مقابله المقابلین و شجذ سیف ابجائه فی جسم عروق اشکال المعاندین
ونفذ ستان الزامه فی طباع المخالفین اولوا جهاده فی زماننا مع المردة المنکرین اطال
علی طلبه الحق ایدی تطاول المتردین و اشکل الفرق بین المحققین و المبتطلین قوم
الغور الهادی سهام براهینه علی اصابة غرض الصواب و جعل اصحاب
الاغراض مصابا برمایة قسی افکاره الصائبة و بطعون انظاره المصیبة) عنوان
همت بنیانیه یتاکاری و جانبداری و کوشه و حدته توجه تأیید لرله اوقانکذاری
اولمدر انار الله تعالی براهین المجاهدین الصادقین و نکس اعلام نفاق المنکرین
و جعل کلنهم السفلی فی اسفل السافلین آمین یامعین بحرمة عامة الانبیاء والمرسلین
و بعزة اسرار كافة الاولیاء و المقربین * و عزیز مشار الیه دن منوال محرر اوزره همت
و خیر دعایه سبب استفسار اولندیغی جواب و تفصیل ماجراسی صدندنه انیس
القاصرین ابن القاضی سلطان مراد جنابنه تربیف دمیدم و قدح و ذم ارباب طرق
ایله اولیای کرامک آثار حسنه لرین و محدثات مستحبه لرین منع صدندنه اراد ایلدیکی
مواد منازع فیهاده قول مجرد مستول هر قومه اعتماد کنان اولوب علم او فضلا ی
رجال طریقته دخی مباحث فریقین عرض و استفتا اولمغین ضبط اقوال الناظرین
صدندنه هریری تأیید حزب اولیای عظام و استحسان آثار مندوبه لری سیافنده
حسب البضاعة و قدر الاستطاعة تحریر اجوبه شائیه و رفع حضورهما یون
ایلد کندنه سماع و صفا خصوصی دخی حصه رسوخی ده دهیه اصابت البدوب
هراداره کلاه و اعاده مرام ایلد کلرنجه مدافعه مسکته اولمغه اوج کونه دکن

یکری بر قطعه رساله و جیره نحر بر یور و ب مرفوع سده سعادت اولاد قد
 بالضروره شیخ الاسلام وقت مرحوم و مغفور له بحی اقتدی و سار کبار علمای
 پایتخت نری محاکمه سیله الزام و تکیه و قریحه پادشاهی دخی اغرای متعسف مذکور
 و اقدام ابلدیکی جزم نامعقولان تحویل اولمشد رکه سماع مولوی اطراف
 طرق سارویه حصن حصین و سد سدید در ابتدای هجوم متعصبه اول دایره
 توحید مدار در اول معرکه ده منهرمه اولدقلرنده ماعدادن مایوس التشی
 اولورل و ققرای صوفیه انلرک و رای ستره و قابله رنده مأمون اغاله اذای مخالفین
 و معتم صفای وقت اولورل بومقوله مقابله هاله ده سپدار نایید اولان وجود
 مکرم من کل الوجوه فی الصبح و المساء سزای خیر دعادر دیوتنصبض و تشکر لری
 خواص طریقه جلوتیه دن تاقی کرده عامه اخوان و خلایق طرق علیه در
 نظم **ادخلی توفی عبادی باقی** * ادخلی فی جنتی در باقی * اهدنا کفای
 صراط المستقیم * دست تو بگرفت و بردت تانعم **مر و بستانکه** * اول مردم
 چشم ارباب بصیرت و عسی ان تکرهوا شیاً و هو خیر لکم مصداقچه خلایق ان
 انکیز خاطر لری اولان وجع العین کندوبی سابقه عنایته قائد اولدیغی کبی
 سابق بوستان طریقت خنکار اکبری اولوب اول بوستان معرفت نخل بار آوری
 اولان مر یلرک ابتدای الباس کلاه کرامت دستکاهلرنده اندفاع رمد و سبل
 الیه سبیل شکران و ناذر شرح شش مجلد مشوی مولوی اولغله مقرر
 خلافتلرنده وفای نذرلر بنه موفق و انشای نظم و تصنیفات کثیره مفیده الیه دخی
 مستفیدین طرق جلیله بنی متدار نیل قوامض اسرار ایلوب کویا من طرف الله
 الحکیم و من جانب روحانیه الغوث العظیم ظهور ذاتلری متشیخین زمانه ذن قاصر
 الهمة و فائز العظمة اوللره فریادرس اولوب اثنا ی تذکیرلرنده تخریف و تفسیر
 بالرای الیه و مستعینه القای معانی غیر مراده الیه دغدغه فرسا اولدن نجایاب
 اولمشلردن الله دره و علی الفیض اجره و فائحه دعوات مستجاب لرنده (الحمد لله
 الحکیم الذی جعل داء بصری دواء لبصری و رزقی بنفایس عنایانه من حیث
 لا احتسب و اغثنی عن من الکمل و صیرنی من اهل الخصال) فقر تشکر یله قصح باب
 مناجات بیوروب بقیه اثر و جمع مرقومک دخی زوالی عتبه پیرمریدن نیاز درونی
 اولدقد ه ضمیر منیرلر بنه منعکس اولوب برقه سدار بقی رائقلر بن سرانکشت
 منبرکله سوده روی مردم دیده لری ایدنجه کائن لم یکن اولوب بلکه سابقا
 اولان قوه باصره لری بنه غلبه ابلد کده حضرت پیر قدس سره المنیردن مروی اولان
 دمع شعله مزج بیور بلبوب ساده ریهله دوا بیورملری اندیشه لری خاطر
 کذار ی اولنجه (خاصه در له باب خواص اهل نفس و ذکر است و روحیه پاره

برده چشم ظاهر بپشان است) نفس انفسلرله تویانه بصیرت لری اولوب واقف اسرار
 و رای برده اولمشلردن اول غایه استفاده مور نظر رسیده مردم اولدقد عطاس متابعه
 ظهوری دخی کندوبه حسیرتده اولغله خاصه مؤثر لری قوتبخش دماغ اولوب
 عطسه برزورله مجرای نوره اولان بقایای انحرک اندفاع دفعیست سبب روحانی
 اولدیغین بیانلر برده برانداز روی کار تدبیر کرامت ضمیمه اولمرین نقل سیاقسنده مردان
 خدائک لعاب دهن مبارک لرنده کالات دور بینانک اظهار عجز تدبیر ابلدکاری داه
 صبرالدوا بده دفعه بومقوله عنایت محیره و دیمه صمدیه اولنجه انقاس و انظار لرنده بلکه
 ذره ذره وجودیه بود فائض الجود لرنده کلامه اولان برکات جلیله انکاری و قیاس
 نفسله و میران و همله دقایق ظواهر و بواطن اجله دین مینه قصد و وصول اصراری
بیت * هیهات ان تصطاد عنقاء البقا * بلاء ایهن عناکب الافکار * ماصدقی
 اولمق بین بنفسه در دیو مفارق پروانگان شمع محبتلر بنه نثار انوار معارف بیور مشلردن
نظم * کرتوسنک صخره و مرمر شوی * چون بصاحب دل رسی کوه شوی
 مهر پاکن در میان جان نشسان * دل مده الایمهر دلوخوشان * چشم رباروی او میدار
 جفت * کرد نکیران ز راه بحث و گفت * اهل دل ایازدان ازا هل کین * هنشین
 حق بجوبا اونشین * زان جلیس الله کشت آن نیکبخت * کبه بهلوی سسعی
 بر درخت * چونکه کجی هست در عالم مرغ * هیچ و برانوامدان خالی ز کج * چون
 ترا آن چشم باطن بین بود * کنج می بندارند هر وجود * کر تر ایازا است آن دیده
 بقین * ز برهر سنکی یکی سره نک بین * و من العجب فی هذا السبب ان المحرومین
 من انوار البصیرة برجون التأثير فی الایمده و الکحل و بقرون بتأثیر نظر السلفاء و بمنعون
 اثر انقاس الکاملین و مدد انظار هم فخرمون عن فوائد مواثهم العیاذ بالله من شر
 مثل هذا الخیال الزایع و شوئم الادر الثالث ناقص و الغیاث به تعالی شأنه و توالی احسانه
 من التثبت بکل حشیش لامدد لنفسه و لاسند لغیره **مر و بستانکه** * اول شیخ
 کامل عارف و مرشد مکمل مالک المعارف اول مستند سامی و مرصد عالیده چشم
 و چراغ پروانگان شمع الهدی اولوب و جوهر ذات جسیم البرکاتی زمره دیده
 بد نظران و سایه کرامت سایه سی ما من تعرض معارضان اولوب وفای نذر
 و اطاعت امر صدقنده تکمیل شروح رفتوح شش مجلد مشوی حضرت
 مولوی به موفق اولدیغندن ماعداد جامع الآیات و فائز الایات و منهاج الفقرا
 و شرح تأیین حضرت ابن الفارض و شرح فصوص الحکم و شرح هیاکل النور
 امثالی آثار بدیع انشاسنه مظهر و منظومات بلیغه خوش آینده عارفانه و عاشقانه
 الیه ترتیب دیوانه و حجة السماع نام منصف پذیر و بین اهل الحق و الدق دایره
 اولان مباحث غامضه حل سیاقسنده اجوبه حاسمه النزاع و شافیه الطبایع

حاوره رسائل و خبره و مفیده اخرا عنه مورد و منشأ اولوب احیای سن اولیاده و اسلاک سن
اتقیاده با تقدم ورا خدم اولفله السنه ملاء اعلان رسوخى مخلصیه تخصیص اولمشدر
و مذکور گریه الذکر دخی مقدمات و هجیه موهه سی میدان مباحثه ده کوی چوکار
الزام لری اولفله مایوس غلبه علیه اولوب طریق آخر تبلیغه ساوگاه طوائف علیه
طریقندن تشفی صد دنده آب زیرگاه و تحریک حجت مراد خانى و سابقا تفصیل اولد بقی
اوزره جله مواد حرصندن حرمانله وسده ولایت خنکارا کبر قدس سره الازهرده سزرا
دیده و جزا کشیده اولد بقی مریدینه بادی تا کید عقیده و مدار ناسیس محبت و ماردینه
باعث تبکیت و تزئیف اولوب بفضل الله القیوم مکائد قولیه و فعلیه لری حبال و عصی
سحره فرعونیه مانند نابود میدان وجود اولمشدر همچنین بادا الابد بالله الصمد
و عباده الامجاد ﴿نظم﴾ آنکه جان در روی او خندد چو فند * از ترش روی
خلقش چه کرتند * در شب مهتابه رابر سماک * از سکان و عوایشان چه پاک *
سک و وظیفه خود بجای آورد * مه شعاع خود برخ میکشند * کار خود را میگزارد
هر کسی * آب نکذارد صفا بهر خسی * خس خسانه میرود بر روی آب * آب صافی
میرود بی اضطراب ﴿منقول است که﴾ اول قازم ز اخروم و ذوالفاخر جوار خانقا هده
دکا کین موقوفه ده مستاجر اولان بقال یوسف نام کیمیه مائند حضرت
یعقوب ارادت برهان قوی بیوروب برهنکام شامده غلبه نشسته صهبا ايله وصول
مزانندن مایوس بر شتاب پری پیکر بقال مر قومک دکانه التجا ایدوب استیلای
سرگرائی ايله بیهوش خواب سکرو بخیر خیر و شر اولفله بقال غافله هجوم
تسویلات نفسانیه اغرای بوس و کبار و انتهاز فرصت غیر مترقبه تحریر
ایتمکین در کار اولمق صد دنده ایکن ناکاه در و دیوار دکان مترلزل پردهشت
و در دکان منتفح اولوب حضرت شیخ عزیز الجنباب انکشت بر دهن تعبیر (این
بیماره بجوار آستانه مردان خدا معقد شد و خود را بدین دکان انداخت رسم
میزبانی و مروت مهربانی اینست که تو خانه خراب جرأت میکنی) تو بیخ
و تقریبه آزار بیوروب و روح روان آساده خیانت پسندندن نهان اولفله
اولدخی بیهوش صهبای جلال و غیرت فریاد رسانده لیله شب مر قوم سالم
العرض و بقال دخی غام التعت اولوب لکنی تأثیر توجه شیرانه لندن متأثر و شش
ماه اسیر فراش عارضه غیرت اولوب هزار توبه و استغفار و اعتذار بی شمار ايله
حافیتاب اولد بقی ساعت جله موجودین بذل خدمت فقرای خانقاه لری
ایدوب مطبخ ترید لندن مکر بسته جله خدمات شافه اولوب تکمیل مدت صواب
دید مر بی کامله رسم طریقت ایفته خنکاری اوزره مقتم تکبیر و کلاه پوش
ارادت و حجره نشین اولد قدسه دخی دامن کرامت پیرامن خدمت پر حرمت

درگاه لری دست همتدن قوموب الی آخر العمر خدمت باغبانی ايله اوقات گذار
و بر سالک نامدار اولمشدر که ذکر مناسقب فقرا ده احوال درویشانه لری ایراد
اولنور و اول شاب اخلاص مآب دخی خبردار ماجرا اولد قدسه حزب فقرابه
ملحق و سلامت صوری و منوی ايله شرفیاب و مالا و بدنا دهده یوسف مر قومک
نا توانلخی ایامده مقیم مقام خدمت شریفه لری اولمشدر زهی نخل سایه انداز
ولایتکه هم سایه بیکانه لری دخی ثمره کرامت باهره لری سرمایه آزادی بلای
دو جهانی اولوب سرسبز اسبابش دار السعاده فقر و فنا ایتمشدر افاض الله
الهادی رشتحات روحانیه العلیه علی قلوب متعطش الطریقه السنیه آمین
بحرمة سرسید الاولین والاخرین ﴿نظم﴾ این غمی بینی که قرب اولیا * صد
کرامت دارد و کار و کیا * کز جوار طایبان طالب شوی * و از ظلال غالبان غالب شوی *
ای که توطالب نه تو هم بیا * ناطلب یابی ازین یار وفا * سایه شاهسان
طلب هر دم شتاب * ناشوی زان سایه بهتر از آفتاب ﴿مر ویست که﴾ اول
یکانه میدان مر داتک خانقاه ادب دستگاه لری سرنیزان اولان بنده
زندن ناکاه بحسب الطریقه موجب سیاحت جنایت ظهور ایتمکله سیاحت
امر اولوب اولدخی بر موجب فرمان الزم الاطاعه خانقا هده ن خروج ایدوب
لکن وقت بعد العصر و تنک اولفله عزیز مشار الیهک احبباندن امین اسماعیل
افندی خانه سنده شب گذار اولوب علی السحر قصیم سفر و تنیم اثمارة شد نطابق
تسلیم نفس مر شد ایتمک حبیله محب مر قومک منزله واروب اولدخی اصل
قضیه دن بخیر اوقات سارده اوله کلان آمد شد قیاس ایدوب صحبت همدما نه
اوزره مقتم قدوم و منتهم فرصت انس والفت ایکن ناکاه حضرت شیخ رسوخى
دخی تشریف بیوروب و بومقرله بی تکلفانه تشریف لری نعمت غیر مترقبه صد
اوانوب اکرام و احترام لریته اهتمام قصدیه اخوان و خلاندن غنم دهده و امثالی
دعوت اولوب ﴿بیت﴾ لیله القدری که کو بند اهل خلوت امشب است *
یارب این تأثیر دولت از کد امین کوکب است * نظم خوش آینده سیله ترغریز
اوله رقی دامن خدمت در میان همت منشیدن خوش آواز و مطربین دمساز
احضار اولوب بعد العشاء والعشاء عیش روحانی موسیقی به آواز صد دنده مر قوم
نیزن باشی لری دخی مجلس شریفه لریته التحاقه مساعد لری نیاز ایلد کده
سکونله معامله لری عقینده اعاده رجا اولفله از مارخصت بی منت است اما اورا
دم فی نوازی نمائده است (نفس غیرت آمیز لری ايله مقابله بیورلد قدسه درویش
مر بورک حین تشریف عزیز موی الیه دن اختفا ایلد بکی کوشیده بالدفعات
ارسال خدمه دعوت مجلس شیخ اولوب سر بر آورجیب مر اقبه اولفله
و دعوتیانی اصفاورد جواب واجابته شتاب ایتمد بکندن ناشی صاحب خانه تعجب

کأن بالنفس احضاره مسارعت ايدوب کرار او مری را بر خیز و بیاد نصکره (این چه جای خوابست) دیو با قیظ صد دندنه تحریک ایدوبه در دمدی میت متحرک معاینه اینکله غرقه بجه حیرت و فتاده کرداب ضجرت و سر نفس حضرت شیخ آشکار اولد قدده کندونک بومقوله کار بوالجب میسانه مداخله سی باعث افسوس مدت العمر اولوب پیران و مرشدانک مریدان و درویشانیه معاملات جالیه و جلالیه لری خصوصند ه قطعاً مداخله و توسط شتاعت آمیز جائز دکادر بلکه بادی صدمه غیرت انکیز اولور دیو ماجرای محل محل یاد ایدرلر ایش آخر الامر حسن ادب و اعتباری کندونی همسایه تربیه شریفه لری ایدوب فی الحیات والمات بهره مند صحبت و معرفت و حصه دار انوار نوازل روح و رحلتی اولمشدر که اول موقع قبض قدسی مرقد اسماعیلین مراد و مرید و یاد بالخیر لری بین الاخوان و الخلان فوائد جبه ادب و تسلیمی مفید اولمشدر نور الله تعالی تربتهما و رفع رتبهما آمین یامن لا یحب السائلین ﴿ نظم ﴾ بر خط و فرمان اوسری نهیم * جان شیرینزا بزرگان میدهم * بس زیادهها درون نقصهاست * مر شهیدانرا حیات اندر قناست * ذره سایه عنایت بهتراست * از هزاران کوشش طاعت پرست * خرم آنکه بجز و حیرت قوت اوست * در دو عالم خفته اند ر ظل دوست * کرم و سرمدش نو بهار زندگیت * مایه صدق و صفای بندگیت ﴿ منقول است که ﴾ بو الفضولان ابنای شهر استبولدن بر طائفه مداهنه معناد متشیخین متعصبه دن اشخاص معدوده الیه ناظر آتی الذکر خانه سنده ترتیب جمعیت غیبت گروه پرشکوه مولویه کتر هم الله تعالی الی قیام الساعه ایدوب قرارگاه گفت و گوی بوجاری اگر حد امکانده اولسه لقمه نان و شربت آب کندولن در بغ اولقمه سزالدر دیو ختم کلام خشونت نظام ایدلر کلرنده صاحب خانه ناظر حسن اغا دخی رو بنای استصواب اولدینگی ساعت مزاجنه انحراف کلی طاری و مدت مدیده جای محرقه مسلطه اولوب و اهتمام دفع حر جاده اکثر استعمال آب سردله کر میت غریزه سینه ضعف عارض و آثار انتفاخ و استسقا پدیدار اولمغه خیر خواهان احباب جانب اطبایی جسمانیه دن روی مر اجعتی طرفی شفاخانه و لایته تحویل صد دندنه حضرت رسوخی قدس سره العزیز دن استمداده سوق و ترغیب اینکله بعض هدایای بهیه الیه بر محب ادیب و فہیم توسط اولوب بیما نیجه میدان درد مندان پشاهلرینه عرض هدایا و حال پریشان مآل اولدقدده (شفای ایشان در دفع تشنگی درویشان است) عنوانبله سرزده اولان بشارت متطره لری کوشمزد محموم مر قوم اولنجه فتح ابواب خزانه قندارله ماملک تار طریق حصول اشارت لری اولوب اجرای مراملرینه کاشکان بر اقدام شدنطاق اهتمامه زمان بسپرد خیر کثیر صدقه جاری رسیده

حد اتمام و حال بحراسی اولدینگی محله چشمه انعام و درویشان و جیران سیراب مالا کلام اولدقدده حضرت عزیز مشار الیه دست کرامت پیوستلر بله بر مشربہ لطیفه بی ومن المساء کل شیء حتی نکتہ سنہ بجلا اولان زلالدن بر ایدوب و عین الجمع درویشان و جیران بحضورندہ علیل مذکورہ دوائی شفاء ساعه اولمق اوزره خبر دعا و کلبانک مواوی پیوروب ارسال و بلاجرعه نوش اینتہ سن تنبیه و شفای عاجل الیه تبشیر بیورمغه فی الواقع بشیر مر قوم تسلیم مشربہ و تبلیغ تنبیه و تبشیر ایدلر کده وفق التنبیه اطاعت صادقانه لری عقینده بفضل الله الشافی و کرمه المعافی در حال اترعافیت ظاهر و حرارت حاکم ساکن و امارت استسقا زائل و مدت یکسال مستول اولان ضعف قوتہ مبدل اولمغه بالکلیه اردای امر اض نفسانیه اولان انکار و تعصب دن دخی خلاص و حیات تازه بولوب یوم ثالث عافیتده جبین سای عتبه علیہ لری و فیضیاب دست و دامن بوسلری اولوب نیاز عرقیه محبت صد دندنه اجلاس ناتکلف ایدوب فرق صادقانه سی موقع سایه دست تکبیر عنایت و سر سودازده تکبری آسوده درد نخوت اولوب منتظم سلاک احباب خداوند کاری اولدینندن اتباع و اشباعه دخی دلیل اولمغه افراد جہنک دخیل در که حضرت مولانا قدس سره الاعلی اولمشنه وسیله اولمشدر طوبی لهم و حسن مآب ﴿ منقول است که ﴾ اول قطب دائره تمکینک معناد صفوت بنیاد لری هر وقت صبح اعقاب ذکر اسم جلالده عین الجمع اخوان و خلانله صحبت ارشاد و تعلیم پیوروب زمان ضحاده قوالان و منشدینہ مقدار ساعه طرب آرائق ایشدیروب تجدید صبوخی صفوت و بعدہ خواصله تألیف و تدوینہ مشغول اولوب غنم دده امثالی اخص خواصلرین انتخاب و ماعدایه اذن تفرق صوری فرما اولوب تنبیه و تصفیه اعمال جل همتله اوقات گذارایکن بروقت نشاط و حین انبساط لرنده مطایبه کأن (این غنم ماہم حال کبش حضرت اسماعیل علیہ السلام خواهد بود) عنوانبله نفس ران دلوازی اولمری اول روح بر قنوح قوالب اخوان و روح و ربیحان قلوب خلانک بر عارضه شدیده و علت مدیده الیه فراش رھین و حجره حرم نشین اولدینقدده ناممائی آثار جلیلہ لریله داغدار افسوس اولدقلری خواطر محرمانه خلیجان ہجرانلری قدر دغدغه فرسا اولدینگی مشاہدہ اولدقدده همسان غنم دده حضرت لری اغتنام فرصت سیاقندہ (ازین غنم بیچاره غیر از قربانی چه می آید) عبارت پراخزان داغدار بلہ قائم مقام نیاز و رومال بیما نیجه رجائندی اولنجه دعا کوی خانقاه اولان پیروشن ضمیراگا سر صمیم القودای اولمغه کلبانک کش قبول فدا اولدینگی آن غیر متقسمدہ بحکمة الله القدیر العزیز بزمانند کبش ذبیح الہی فدای حضرت شیخی اولوب اوازہ نیجہ سیر و دفنی تمامندہ جنساب رسوخی دخی عافیت نامہ و صحبت

کامله یاب و تکمیل آثارش برین نه تشبیر ساعد مبادرت الیه موفق اتمام اولدقلزنده
نفس طیت آبریزی متضمن مکاشفه ظرافت اندود لری اولدینی اشتباه آشنا
و بیگانه دن میراوسر بازمر قومک خالک پای متبرک پیروجوان و ذکر جیل تحسین و آفرینی
باد کارمر دان میدان اولشد در نظم ظاهرش بدش و بیاطن اندی ظاهرش
ایتر نهسان پائندی تلخ نبود بدش ایشان مرک تن چون رونداز چاه وزندان
درچن رفت آن طاوس عرشی سوی عرش چون رسیدازها تقاش بوی
عرش جان مجرد کشته از غوغای تن مبرد بار دل بی پای تن چون تمنا موت
گفت ای صادقین صادقم جا را بر افشایم بدین کشته و مرده به پشت ای قر
به که شاه زندکان جای دکر آزمودم من هزاران بار بدش بی تو من شیرین
ندیم عمر خویش و اول مرد فدایی شناسنده محبی افندی شک سرزده قریحه
صافیه الهام میری اولان قطعه غرابودر قطعه قریان سرت کشت
و غنم یافت غنیمت از راه فدا سوی خدا کرد عزیمت در پیری پیرچنان
طی مکان کرد کز بدش فسادن همه راداد عزیمت متفواستکه اول
مسندارای طریقت و متکازیب حقیقت و چار بالش نشین معرفتک نوبت
خلاقلزنده پروانگان انجمن ارشاد و تریسه لری اصناف ثلاثه اوزره ترتیب
پیوروب نونیازاتی خدمات مطبخ و بخرات و میدانه تعیین و دانشوران و معارف
ورزانی زوایای بخرات و حدیثه تخصیص و توجه و مرافقه به تحقیق و بی سروبانان
و قلندرانی و خانه بردوشان بی قیدانی (درویشرا هر یکسا که شب آمد سرای
اوست) دین اصحاب صفه کیشانی حال تریبه شریفه لری اولان مهبط انوارک
تحت قدمند خواص حرمسرای صاحب الخیرات و الحسناتدن و اقرب اقربای
سکندر پاشایدن اولان دوشیزه عابدک تر به سی اولان قبه شریفه لری ابوواسکان
ایدوب و عامه لوازم قابیه لری به بالنفس و الهمة تکفل پیوروب قطعا اول گروه
پر شکو هک مشغله بیرون در مسکنلری اولیوب اوقات شریفه لری مصروف
صحبت بی مادم طاعت و عبادت و تخلیه و تخلیه اولوب کندولر دخی ثلث اخیر
لیالیده حلقه انس و دائرة القتلزنده داخل اولوب الفت سرانی و صحبت روحانی
و دقایق و حقایق ثمرات معاملاتلر یسد فریقین مذکورین واقف اولیوب انجمن
نیجه عقود مشکله نک انحلال سهولت مآلی جله سته بالاتحاد والاتحاق انضمام
همت علیدار بن اشمار ایتمکله اول قبه جليلة نک عتبة باب الجاما بی دردمندان ظاهر
و باطنه و مستندان فوز مطالب صوریه و معنوییه ملاذ و ملج و سایه جانیما به
دیواری کهف الامان و مقار المرام اولوب عزیز مشار الیهک قبل انتقلند اول
جهت پراکنده و هر بری و رای برده غیبه قدمنهاده اولشد و اول قبه رفیعده

دامنجین فراغ بال و چار اندر چار نشینان خالک انداز صفای حال اولکلر الیه بکرنک
اولرین ویدهر نوروز فیروزده جله ماملکرین محتاجان متاهلین و عجزه مجردین
وی نوالان احبایه انفاق پیوروب نوروز نوروزی و یوم جدید و رزق جدید مصوبه
عملی التزام پیورولریدر حتی سته ماضیه فتح اولان کتب نفیسه لری به دخی و وقف تحریر
پیوروب کتب موقوفه خانقاهه ضم و الحاق الیه جامه بکاریدن بگرد نام پیورولر
ایدی نظم دام بدران و بسوزان دانه را باز کن درهای نوالان خانه را
چون چنین رفتی بدیدی صد کشاد چون شدی درضدان دیدی فساد حق
همی خواهد که نوزاهد شوی تا غرض بگذاری و شاهد شوی شاد ازوی
شو مشواز غیری او بهار است و دگر همام دی هر چه غیروست اسندراج تست
کرچه تخت و ملک است و تاج تست امتحان کن فقراروزی دوتو نابفر
اندر غنا بینی دوتو صبر کن با فقر و بکذاز این ملال زانکه در فقر است عز
ذوالحلال مرویستکه اول دستگیر افتاد کان برزخ هوا و پشت و پناه
دردمندان بی سرو پادر که عنایت دستگیرنده میانه وفود طالبان حقه بر یکس
مسند رومال عشق انما و جین سسای شوق اهتدا اولوب در یوزه قبول
خدمت پر حرملری سیافند برداشته دست تهی بر نیازلری اولان عرضحال
صداقت مآله جواب شافی طرقتدن حواله استخاره اوله اول بیچاره دخی
اقامت رسوم استخاره ده بذل مقدور ایدوب توجه تامه استکشاف پس برده
مال ایلدیکنده ابتدای قدمندن انتها سته وار نیجه بی اندر بی مبتلای احتلام
و آلوده خیال ملام و اندام کثرت انزالدن سست اولوب علی الصباح استخبار
صورت واقعه استخاره اولدقده غرق شرم و حیا اولوب نه پسان حاله جرأت
ونه طریق بخره خواب و خیالندن فرار و غیبه طساقی اولوب دنک و حیران ولال
و کرمان اولدینی معروض پیشگاه حضرت شیخ الشیوخ قدس سره العزیز اولدقده لهجه
جنان مکاشفه حال اولوب (آن عاشق صادق بعنایت روحانیت پیران بدش
قدمان رزخی که دیگران در بیست و سی سال بهزار ریاضت و اجتهاد میکذرند
در شبی گذشت و از لوٹ شهوت پاک شد مسئولستکه از ما و منی نیز چنان رها یابد)
مرده حیات بخشیده اول پرمرد ده دلشده بی همان روز تکبیر سکه خنکارا کبری
پیوروب خدمت خاصه میدان مرادنه تخصیص الیه سر بلند و بهره مند حسن
نظر کیمیا اثر پیوروب درویش عقیف شهرتیه تشریف خطاب مستطابه ارزانی
پیورومشاردر فی الحقیقه کمال عفت و طهارت اوزره سلوک ایدوب زمان یسپرد
امداد فیض نفس و اغاثه بمن نظر لری اصحاب مراتب سامیه دن و ارباب رواتب
نامه دن اولشد در نظم منکر اندر نقش زشت و خوب خویش بنکر اندر

عشق و در مطاوب خویش * منکرانکه * تو حق پری باضرب * بنکر اندر
 همت خود ای شریف * کین طالب در نوز احسان خداست * زانکه هر طالب
 بمطاب و بی سزااست * کر ترا آنجا بردنبود عجب * منکر اندر بجزو بنکر در طلب *
 بالک می آید که ای طالب پیا * جود بخساج کدایان چون کدا * جود یجود کدایان
 ضعیف * همپو خوبان کاینه جو بند صاف * روی خوبان زاینه زیبا شود *
 روی احسان از کداینداشود * الصلا کفیم یا اهل الرشاد * کین زمان رضوان در
 جنت کشاد * هین بیای طالب دولت شتاب * که فتوح است این زمان و فتح باب *
 جهد کن تا این طلب افرون شود * نادان زین چارتن بیرون شود * نقاشنکه *
 چون قاضی زاده مهبط صاعقه غیبت مر دان خدا اولوب محصول زراعت تخم تفرقه
 بین الامة المرحومه و حصا دلسان طعنه زن قلوب متکسره سن ادراک و ما خلقه
 سن تکمیل ایدوب عتبه سمین حضرت خنکار اکبر قدس سره الازهرده مبتلا
 اولدین غشیان صرع لایفصل ایل دار الولاية قونیه صینت عن جمیع البلیه دن
 رجعتله مهورا استانبوله واصل و بیکانه و آشناسنه ماده عبرت اولد قد نصکره علی
 اسو الوجوه و افصح الصور مدمر اولدین شایع اولد قدده حضرت رسوخی جناب
 ولایت ما بنک دخی تألیف آثار مفیده سی انعام بذیر اولغله لهجه پر بهجه زدن
 خدمت ما بتالیفات و تصنیفات تألیف قلوب ضعیف رجال طرق محمدی صلی الله
 علیه وسلم و مدافعه ظاهره و مقابله باطنه مخالفین بوده است اکنون که رئیس
 پرتلیس ایشان مدفع شد سائر جوارح بی رأس مانند کار تمامست بغداد زین
 بوصول اصول مشرف خواهم شد) انقاس و داع آمیز لری ظهور یله قرب
 ارتحال رینه اشارت و مستعدین استفاضه تنبیه انتهاز فرصت بیوروب فی الحقیقه
 هر مجلس و عظمت کبر لری هزار و صد هزار مرید مشتربد ک حل مشکلاته
 کافی و هر محفل انس و صحبت لری اصناف سلاکت تسلیمه وار شادارینه وافی
 اولوب ایام عدیده ده شمع ذائل زدن چراغ کثیر پسندیده فروزان اولوب
 قبیل عارضه الوفات شیوه نور و زیلرین اعاده ایله مجرد پاک اولوب (آمدن و رفتن
 اهل تجرید همر نک باید) لطیفه لریله استعداد انتقال رینه ایما (و حق دوست
 پیقید پوست باشد) دم ارشاد توأملر یله انسلح و ایتیلرینی اشعار بیورب
 هفته تجرود تهیارند چار مخ عناصر شکن و پوست بدن افکن اولوب سیر غ
 روح پرفتوح لری آشیان علینه پروازله قاف قربت نشین و جوار اسلاف کزین
 اولمشدر و جسد متبرک لری موجب و صبت لری اوزره حال رینه شریفه لری اولان
 منارا شعله روح و ریحان و مدار طوف عاشقان و عارفانده مانند کج نهسان
 متواری استار عفو و غفران اولمشدر نور الله مر قد و علی سناد س العنایات

ار فده آمین یا مجیب السائلین * نظم * چونکه ایشان خسرو دین بوده اند *
 وقت شادی شد چو بشکند بند * سوی شاد روان دوات ناخند * کنده و زنجیر را
 انداختند * چون نفخت بدم از اطف خدا * نفخ حق
 باشم زای تن جدا * صورت تن کو بروم
 کبیم * نقش کم باید چومن باندیم
 * منقول است که * حامل اسرار طریق موای و شارح شش مجلد مثنوی حضرت
 شیخ اسماعیل انقروی اوائل سلو کنده منظم سلسله خلوتیه اولوب و طریقه
 مر قومه دن مجاز و عارف قنطره مجاز ایکن ناگاه قوت عارضه رمد سبیله مبتلا
 ضعیف بصر اولوب هر چند تدبیر لرنده کمالان صوری چاره جوی اولد قدده
 قوت نظر عارضه مشند و ضعیف باصره مند اولغله تدبیر باصره ده موجب
 الهام بصیرت لریله عامل و جوینده ارباب نظر و کمالان معنوی اولوب ساق سابق سابقه
 عنایت عنان خنک سراج لری دار الولاية قونیه جواهر الله تعالی عن البلیه جانینه
 اماله ایدوب و شیخ مر قوم اثنای جست و جوی چاره چشم جهان بیننده سدر مق
 و بی فائله مضایقه تدبیر مهمام سفر خصوصیت بر موجب الکاسب حبیب الله
 سالک راه تجارت و هر مدن و امصادره مظان حسن نظر و بحال بمن نفس
 اولنلرک زیارت و استجلاب دعوات خیریه لریله جامع بین التجارتین اولوب قونیه ده
 دخی بوستان و قره العین دوستانک زیارت پر تجارت رابحه لریله مستعد اولد قدده
 همان انقاس نفیسه سلطان العاشقین دن بیت * گفتند باری کم کری تا کم
 نکردد مبصری * که چشم ناپیدا شود چون بگذر داز حد بکا * گفت اودو چشم
 عاقبت خواهند دیدن آن صفت * هر جزه من چشمی شودی غم خورم من از عا
 در عاقبت این چشم من محروم خواهد ماندن * تا کور کرد آن بصر کو نیست
 لایق دوسه ترا * ایسات پر نکات لری انشاد ذیلنده آثار جلبله ولدیله دن دخی
 بیت * آغینک توز بینی سورمه چکن کوزینه * نسنه کورر کوز بیکم واله
 و حسیران اولوز * بیت لطیفین اراد عقینده (کشف پرده بصر صله شرح اثر
 سلطان بصر خواهد بود پس شمارا از شرح مثنوی لایداست که آن شرح
 شریف شمارا کشف الغمه و شرح البره خواهد کشت) گفتند بشارت فرمالر یله
 پیشین دیدن بصیرت لریله نور بخش سرور اولوب بی اختیار اختیار خدمت شریفه
 و ناچار شکار دام ارادت لری و همان ساعت شرفیاب تکبیر کلاه خنکاری اولد قدده
 وجع قدیم لری ساکن و کندولر مقام بند کیده ما کن وزمان بسیرده
 مظهر نظر عاطفت حضرت شاهزاده صدیق اولوب انضمام تعیین روحانیت
 جدا مجدلر یله نظر کا * قدیم حضرت سلطان دیوانی قدس سره الثورانی اولان

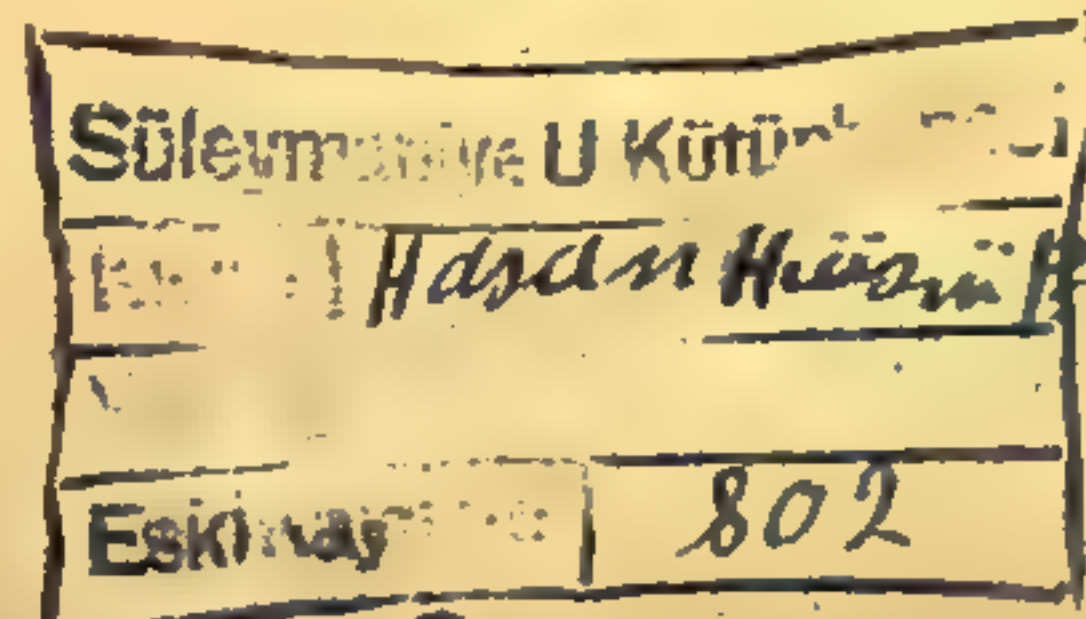
خانقاه شجیه غلطیه استخلاف پیوریلوب اول بقعه مبارکده سالف البشاره
شرح شریفک انعامه و آثار جلیله عذیده انشاسته موفق اولشلردر فی الحقیقه
نفس نقیسلردن تاقی اولندیغی اوزره ابتدای شرحده بدو انشراح و انعامده
انجلائی تمام احسان پیوریلوب بتوفیق الملک القدیر اول درد مشکل الدوائی
کورمدک کبی اولوب چشمه چشماری کشایشی ایله تشنکان زلال مشوی سیراب
وکارار مولوی شاداب اولوب شیخ مشارالیه اول بوستان معالی ارکاک مبوه سی
اولغله ینه بوستان کراملردن نبوع ایدن چشمه نور یله اروا اولمشلردر و اول
آثار جلیله حقیقه کند و اجرا بیورد قلری صدقات جاریه دن اولدیغی
الخليفة مودة المستخلف مصداقجه ثمره شعب اصولدن

مستفاض اولاق مشهود علیه

آرای صابیه در

تمت

مشوی شریف شرعی انقروی
جلد اول

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

باسم من اوجد الاشياء من عدم وعدم بمعنى الكاف والتون * فجعلها مشويا
صوريا كان او معنويا ما كان وما يكون * كما خبر سبحانه وتعالى في كتابه المكنون *
ومن كل شيء خلقنا زوجين لعلكم تذكرون * سبحان الذي خلق الأزواج كلها
مما تنبت الأرض ومن أنفسهم ومالا يعلمون * وأصلى على نبيه محمد سيد الكونين
ومفخر الثقلين وامام القبلتين ما اختلف الملوان وما كرا الجديدان وما ذكر الله
الذاكرون * وغفل عن ذكره الغافلون * وعلى اله واصحابه الطاهرين واوليائه
الوارثين الذين هم في سماء شرفه كأنهم مضئون * وعلى العالمين العاملين
والصالحين السالكين الذين هم من اتوارهم يتغيثون وعلى آئارهم مقتدون *
اما بعد * حمد الله العلي الكبير * والصلوة على نبيه البشير النذير * بوقته وحقه كثير
التقصير * اول وقتته * حضرت برك كلام منيرين ابتدادن نقل وتقرير انكم شروع
ابلد كده بعض باران افاض الله عليهم * مجال العرفان اول تحقيق وبيان استحقاق
ايدوب استدعا ابلديله * اول درر معاني ومعارف * وغرر اسرار ولطائف *
سلك نحر بره ديزله * واندن بر كتاب مستطاب دوزيله * اگرچه جيله * ايساته
شرح بازلر سه باري ابتداده واقع اولان اون سكر ايساته يازيله * الكريم اذا وعد وفا
مضموني اذا ابلديله * وما مضى ده اولان وعده نك ظهورين استدعا ابلديله *
بوافر دخی * فاما السائل فلا تنهر * فخواججه انلری بوبره دن نهرا يتوب
ابتدای مشو يده واقع اولان هر ده اياتك ودخی بعض مشكل اولان كلك *
شرحنه شروع ابلدم و بو كتابه فاتح الايات * واولا بلام به ده ديباجه عربده
عبارات تركيه اوزره شرح ابلوب ومقدم اولان عربی شرحه يازليان وسهط
نحريره دزليان درر معاني وغرر لطائف بونده ايراذ قيلم تانفي كثير * واخذی
طالبينه يسبر اوله * وما بعدينه يازيلان شرحه دخی مناسب بوله * اميد در كه

حضرت حق مقبول فيله * وناس بوندن فائده بوله بالنبي واله * هذا كتاب
المنشوي * ها حرف تنبيه دروفي الحقيقة اسم اشارتدن دكلدر بلكه مشار اليه اوزره
تنبيهدن اوتوري ايراد اولمشدروذا اسم اشارتدر * وضع اصليسي محوساته
اشارت اولقي ايجوند * پس اگر ديباجه كتاب مشويدن اول ايسه دهند
بالقوة حاضر اولان امور معلومه اولور * وعند العقل وقوع متحقق اولديغي
اعتبار يله محسوس منزله تنزيل اولمش اولور * وكبرود ديباجه كتاب مشويدن * وخر
ايسه مشار اليه اوراق اوزره مكنونه اولان ايات مر قومه اولور * كتاب مصدر در
بمعنى مكنو بدر مفعولك مصدر له تسمية اولنسى مبالغه ايجوند * تنكيم خاق بمعنى
مخالوف ولفظ بمعنى مفلوظ اولديغي كى * وياخود ففعال مفعول ايجون بنا
اولمش بر صيغه اوله لبا س ملبوس كى * واسميتى راجع در زيرا كه دائما ووصوف
اولور صفت اولر * مثلا كتاب مر قوم دينور شى * كتاب دينر معناسى حر وذك بعضى
بعضيته جمع وضم اولمشدردر ديمكدر عسكركه كتيه ديد كلر بده جمعيت معناسه متضمن
اولديغي اعتبار يله در كتابك مشوي به اضافى يسانيه در خاتم فضة قيبندندر *
مشوي ثنى بنى ثنيادن * تصور مى برى رمياه صدر مجيد * يانسبت ايجوند ثنيت الثنى
دبر سن جن بر شى ايكى قات ايلسك * واصطلاح شعرا ده شعر دن بر جنددر كه
ايكى مصراع بر قافيه اوزره اوله وبواسم جنسك بو كتاب مستطابه علم اولسى
اولان باهت شان مسماى شعر اولور * تنكيم شاعر بو قولى بو معنايه دلالت قيلور
* بيت * وان تفق الانام وانت منهم * فان المسك بعض دم الغزال * وثانيا جميع
موجودات ومخلوقات اسرارىنى جامع بر كتاب اولديغى بيان قيلور زيرا جميع
اشياى الله تبارك وتعالى زوجين خلق ايلشدر * كما قال الله تبارك وتعالى خطايا
للانسان * وخلقناكم ازواجا * اى ذكورا وانانا وقال ايضا ومن كل شيء خلقنا
زوجين لعلكم تذكرون * اى ومن كل شيء خلقنا صنفين مثل الثقلين والكونين
والدارين والبرين * والوالدين والاشياء المتضادين كالنور والظلمة والارض
والسماء والبر والبحر لعلكم تذكرون اى لكى تعلمون الازدواج من خواص الممكنات
والواجب بالذات لا يقبل الاثنية والزوجة * كما قال الله تعالى * سبحان الذي خلق
الازواج كلها مما تنبت الأرض ومن أنفسهم ومالا يعلمون * پس بو آيت كريمه
جميع اشياىك مشوي اولديغنه دلالت ابلديسه بو كتاب شريفه كتاب مشوي
ديونسميه ايللرى جميع اسما متقابله الهيه نك واصناف اشياى كونه نك حقايقك
كتابى ديمك اولور (ولارطب ولا يابس الا فى كتاب مبين) كلا منك مفهوى
بو كتاب حقايق نصابك دخی شائده صادق اولور پس معنى اكاه اولك اى طالبان
اسرار الهى شومشار اليه كتاب مشويدر * وهو اصول اصول الدين

شعیر می فوع کتاب مشوی به راجع در معنی بو کتاب مشوی دینک اصلایرینک
اصلایرینک دینک اولور دین بوضع الهیدر که اصحاب عقول باختیار محمودر یله
بالذات خیراته سوق ایلر کتاب الیهدن وسنت رسولدن مستفاد اولان فقه بودینی
پسان ایدر معروزی مرحوم دیر که پس علم دین سه علمت * بیت * علم دین
فقهست و تفسیر و حدیث * هر که خواند غیر ازین کس در حدیث * و مراد
از اصول دین الله اعلم بمجموع این سه علمت و بواجب علمک اصولندن بر اصول دخی
علم کلامدر یعنی اعتقادات و علم اخلاق یعنی وجدانیات و بواجب علمک اصولندر
علم اسرار کشفیه در و بواجب علمک کشفیه * کتاب مشوی ایله معلوم اولور پس
کتاب مشوی بو تقدیر جه اصول اصول دین اولور بو کلام محله مناسب اولمقدن
خالی دکلدرو بعضیلر دخی دیر که اصول ثلثه دن مراد تصدیق جنائی و اقرار
لسانی و عمل و ارکانیدر که بونلر دین اسلامک اصلایریدر و صیغه جمعی اشاره داعی
اصول ثلثه دن هر یرینک کثرت مباحث و مسائلنه تلخیص ایدر تصدیق جنائی
بر سر خفیدر که عندالله صحیح ایمان بودر اما علم مخلوق اکا اصابت انکدن متعذر
اولغین مدار حکم شرعی اولور بو تصدیق جنائی صاحبی بحسب الظاهر تکالیف
کفریه دن خلاص بولر الا اقرار لسانی ایله بواجلندن اقراری دخی بر رکن اعتبار
ایلمشدر و رکن عمل بواجب رکنک اثریدر * و رکن تصدیق جنائی بو ذکر اوانسان
رکنک اصلیدر که عمل قلبی اصل جمیع اعمال و اشرف کل افعالدر و لهذا اقال
عم * ان فی الجسد لمضغه اذ اصلحت صلح الجسد و اذ افسدت فسد الجسد الا وهی
القلب * بو مقدمه معلومک اولدیسه حضرت مشوینک دخی موضوعی اصل
احوال قلبیه اولدیسه دینک اصولک اصول اولور بو سوز من وجه عدم مناسبتندن
عاری دکل قلبیاً مل اما بو فقیرک فتده دخی بو محله مناسب وجوه ثلثه وارا و لا
اصول ثلثه دن مراد اعمال شرعیه و احوال طریقیه و اسرار حقیقیه اوله که
بونلر دین اسلامک اصولیدر پس علوم احوال طریقیه زبده و عده اولدیغی
جهتندن علوم و اعمال شرعیه نک اصولی کیدر کذلک علوم و اسرار الهیه احوال
طریقیه به نسبتله انک اصولی سکیدر پس حضرت مشوی ایسه (مصرع)
مشوی * مادکان وحدتست * مصراعنک فحوائجیه علوم وحدت وکان اسرار
حقیقته بوجهتندن اصول اصول دین اولای صحیح اولور ثانیاً الف لام
عهد ایچون اولوب * ان الدین عندالله الاسلام * فحوائجیه معهود دین اسلام
اولور * و بنی الاسلام علی خمس شهادة ان لا اله الا الله وان محمداً رسول الله
واقام الصلوة و ایتاء الزکوة وصوم رمضان وحج البيت من استطاع الیه سبیلاً *
حدیثک مقتضایجه دینک اصولی شدرو بوبش اصول دخی اصوله متنی در که

اول اوج اصول بوبش اصلک اصولیدر اول اوج اصلک بری ایمان ایکنجیسی
اخلاص و اوخنجیسی نیندر زربا و اوچی اولسه اعمال صحیح اولور و بواجبک دخی
اصول علم حکمت و معرفتد ر بونلر علم حکمت و معرفت صحیح اولور پس منبع علم
حکمت و معرفت ایسه کتاب مشویدر بوجهتندن اصول اصول دین اولای
جائزدر ثالثاً دین اسلامک ایکی اصولی وارددر بری اصول فقه و بری دخی علم
کلامکه اعتقادیات متعلقدر و اعتقادیات متعلق اولان اصول اصول فقهک اصولی
منزله سنده در اول جهتندن که صحت اعمال طاهره صحت اعتقاد باطنیه اوزره مبتنی در
مادامکه اعتقاد صحیح اولیه عبادت صحیح اولور و حضرت مشوی بواجب دینک
اصولی منزله سنده در اول جهتندن که علم کلام باسره استدلالیاندرا نکچون بو علمک
اصحابی بری برینه مجادلر و مدافعه دن خالی دکلدرو پس بو علوم استدلالیه نک اصول
مستلزم حق الیقین اولان علم کشفی و وحی قلبیدر که اول مشوی در و لهذا قال
* بیت * این نه نجست و نه رملست و نه خواب * وحی حق و الله اعلم بالصواب
* فی کشف اسرار الوصول و الیقین * کشف لغتده رفع حجاب انکمه دیرلر مطلقاً
تکبیم کشف المرأة وجهها دیرلر رفت حجابها معناسن و دیرلر و اما اصطلاح
مشایخده و رای حجابدن معانی غیبیه نک طالع و ظهورینه و اکا مطلع اولمغه
دیرلر اسرار سرک جمیع در سرادراک ناسدن باطن اولان معنایه دیرلر و صول
هجرانک ضدیدر اما عند المشایخ امور موهومه کلینندن ترقی ایچوب مرتبه
حقیقته علمک بالغ اولسنه دیرلر یقین اطمینان فهمه و استقرار علمه دیرلر یقین
الماء فی الخوض دیرلر یقین حوضده مستقرا و یقین اوج نوع اوزره در علم
ایقین عین الیقین حق الیقین درو بود بواجبه نک عربی شرحنده بواجب اقسامک
مفصلی بیان اولندی اما اجمالیسی العلم الیقین ماکان من طریق النظر والاستدلال
وعین الیقین ماکان من طریق الکشف والتوال وحق الیقین ماکان یتحقق فصال
عن لوث الصلصال کذا قال السهروردی فی الاله وارف * پس معنی بو مشوی
اسرار انوار یقینی و اسرار وصول الیهی کشف و ایضاح ایلمکده دینک اصولینک
اصولینک اصولیدر دینک اولور و جار مع المجرور اصول اوله متعلق اولور (وهو فقه
الله الاکبر) فقه اصلده فهمه دیرلر تکبیم کسرها فقه الله الرجل دیرلر علم وفهم
معناسنی و دیرلر و ضم قافله فقه الرجل دیرلر رجل فقیه اولدی معناسن و دیرلر
بعد زمان عرف الناس بواسمی علم فروعه اطلاق ایلمدیر یقین برکسه بو علمده
حفظ مقالات ایلمه و نکاح و طلاقه و بیع و شرا و عتقه متعلق سوز معنایه
* اکا علماء دنیا فقیه دیرلر حال بوکه عند الاولیاء فقیه علم آخرته عالم و آفات
نفسانییه فاهم اولاندرا کما قال الغزالی فی الاحیاء لقد کان اسم الفقه فی العصر

الاول مطلقا على طريق الاحرة ومعرفة دقائق آفات انفسه ومفسدات الاعمال
واستبلاء الخوف على القلب ويدلك على ذلك قوله تعالى (ليتفقهوا في الدين)
ولينذروا قومهم اذا رجعوا اليهم (واليه) الآية وما به الاذار والخوف هو هذا العلم
وهذا الفقه دون تعريف اللسان والطلاق والسلم والاجارة والعناق ولهذا مشايخ
بوفقه فقه اصغر وطريق حقيقت همچون موضوع اولاته علم فقه اكبر ديدار
حتى امام ابو حنيفه حضرت نوري بر صغبر الحليم كتابه فقه اكبر ديدار
پس بوحضرت مشوي الهك اكبر فقه بدر يعني حقايق واسرار متعلق عليك
اعظم بدر الله اضافت اولمسي علم كشفك الهام خدا اليه او اب تعليم وتفكر
واجتهاد اليه اولمديقتن او توزيد (وشرع الله الازهر و برهان الله الاظهر)
شرح لفته بوله در اصطلاحه انبيائك وضع ايلديكي طريق مستقيم وصراط
قويمه اطلاق اولندي برهان دليل وحجته دربر * الله اسم ذات مستجمع جميع
صفات عقله ذات الهية ده مخبر اولد قلري كسي بواسم شريفه دخی مخبر
اولمشردر * انكچون بعض علما صله من اله اذا مخبر اذا القول مخبره في معرفته *
دیمشردر پس مخبر اولد قلرينه بناء اختلاف ابدوب ديدار كه بوسر يابيدر
وبعضي ديديكه عربيدر وبعضي دخی ديديكه غير مشتقد و بعضي
مشتقد ديدى واصله دخی اختلاف اشردر صاحب كشاف اصلده اسم
جندر بسده معبود الحق همچون علم قلندي ديمشردر والحاصل كيمي مخبر
معناسته اولان اله دن وكيمي سكن معناسته اولان اله دن وكيمي التجا معناسته اولان
اله دن مشتق طوئوب مناسبت بولدر مشلدر معنى خواص لفظيه وآثار معنويه بشندن
در دخی جلده شاصرك درگاه پادشاهه التجا ايلديكي محله * معنى الله كفت
آن سيويه * پيشده شرح ايلديك واكثر خواص اسرار بن بومحمد * شرعك
وبرهانك لفظه الله اضافت اولمشنده معنادر كه بومشوي بواسم جلال اله
مسمي اولان ذات الهية نك طريق روشني بودر كه سالكي جميع صفاته متصفه
اولان ذات احديته موصل اولورودخی الهك ايين اولان دليلي وغالب اولان
حجتي در كه جميع اسماء وصفاتي جامعه اولان مرتبة الوهية دلالت قيلور *
وضلالته قائلره حجت و برهان اولور * مثل نوره كشكوة فيها مصباح * مثل اصلده
كله تسويه در شبه ونظير معناسته تكيم هذا امثله او مثله او مثله درل هذا شبهه وشبهه
وشبهه ديدكاري كيمي معنى واحد صكره صفت وقصه معنار بنده امتاره اولندي وضرب
مثل انك اراز خفيات معاني قلنده ووجوه حقايق ومعقولاتن رافع اسرار
اولمشنده ناثير عظيمه سي واردر ولها كتب الهية ضرور امثال چوق واقف
اولمشردر حتى انجيلده برصوره مستقلا ضرور امثال واقف اولمشردر * وكلام انبيا واوليا

وحكما وبلغا اكثر يا ضرور امثالي امك اوزده در زيرا غايبك شاهد * تمثيل
اولمشنده خفي جلي مرتبه سن بواور * ومعقول محسوس منزله سنه كلور واقف
في القلب اولور نور اصلده * شول كيفيدر كه باصره آني اولادراك ابدوب انك
واسطه سيله سار مبصراتي ثانيا ادراك ايلر مثلا شمس وفردن اجرام كيفه اوزره
فايضه اولان كيفيات كيمي اما نور الهی ونور مشوي بويه دكلدر جناب حقه نور
اطلاقي بنفسه ظاهر اشياي مظهر اولديني اعتبار بيه در كاييناق مصباح الاسرار
كذلك مشوي نك دخی نوري بنفسه بصير بصيرته ظاهر وحقايق ومعاني بي
مظهر در مشكوة ديواره اولن شول در رجبه درل كم غيبر نافذه اوله وفسام
حضرت مقدسه مولانا نورنا الله بكلامه الاسني حقيقت صفت مشوي بي بيان
بيورد يلسه * زيادة في الكشف والايضاح كاضررب مثلي تعقيب ابدوب وعلى
طريق الاستعانة التشيلية يتلرين مشكاته ومعارن مشكاته اولان مصباح *
تشبيه ابدوب بيوردر كه بوكتاب مشوي نك نور نك صفت عجيب الثاني يعني عليك
ومعناستك حالي شول مصباحك حالي كيدر كه مشكاته اوله * وخانه لري منور
وروشن قبله * بر كسك كه خانه قلبنده مشكات ايسات مشوي اوله * مصباح
معناستدن انك خانه قلبي برضيا اولق مقرر در باخود مشكادن مراد جسد
شريف حضرت مولانا و باخود مشويدان و مشوي خيوان اولنرك ابداني اوله
تكيم مشكاتك نوري كوكب دري كيمي صافي اولان زجاجه وقوت زيت شجرة
مباركه واسطه سيله اولور كذلك مشويدان اولنرك مشكات ابداني دخی بونك
قلاديل الفاظنده اولان مصاييح علوم معانييله منور اولوب اندن سار قلوبك
خانه رينه دخی توجهلري مقداري نور حاصل اولور * اكر مشكادن مراد جسد
شريف حضرت مقدسه مولانا اولورسه معنى بويه ديمك اولور مشوي نك صفتي
بنم حسدم مشكاته وقلم زجاجه سنده اول مشكاته بكر كه آند مصباح ايقاد
اولنه * واشتعال قبله * لاشرفيه ولاغريه اولان شجرة مباركه روح محمد بن
وزيتندن مراد علملري اوله * پس نفسده زيت علم محمدی ناركسب و مجاهده
اكامس انكسز اصاعه واتاره ايديجيدر چونكم نور زيت علم محمدی نور معنای
مشوي به منضم اولديسه وامداد و ايقاد قلديسه * نور علي نور اولوب بيوت
قلوب طالبنده كالبه نور پاش وضيا كستر اولور ديمك اولور * تكيم بيوردر *
بشرقي اشراقا انور من الاصباح * بشرقي اشراقا جله مي صفتدر مصباحك
اصباح فتح همزه اليه جع صباح وكسرا اليه مصدر در بومحمد * ايكي معنایه بيله
جلي جاز اولور يعني اوله مصباحك اشراقا انكسز اشراقا ايليه اوله اشراقا كه صبا جاز
نورندن انور در مشوي اصباح نورندن انور واقوي اولمسي اول جهتنددر كه نور صباح

انجق ظلمت محسوسه لایلی ازاله ایلر امانور مشوی انواع ظلمات معقوله بی ازاله ایلر مثلا
کفر و معصیت و غفلت و جهالت کی و اما لها پس بونک اشراقی نور اصباحدن انور
اولور و هو جنان الجنان ذوالعبون والاغصان مشهور اولان قرأت اولده کسر
جمله و ثابده فتح جمله اوقو مقدر ولیکن برعکس دخی جائزدر جتارک اوسطی
یعنی اسلامی مراد اولق اوزره عبون عینک جمیدر چشمه معنانه اغصان
غصنک جمیدردال بوداق معنانه تقدیر معنی دخی بو کتاب عالیشان قلوب
عارفینک انهار جار به واغصان مثره صاحبی اولان جتاروروضه لیدر عندالعرفا
جنات ابکی نوعدر برینه جنات آجله دیرل که اول آخرتده نتیجه اعمال صالحه
اولان جتارور بر نوعنه دخی جنات طاجله دیرل اول بودن بساده اولان اذواق
روحانی و علوم و معارف ربانی جتاریدر تکیم بواحدیت شریفه بومعنا به
دلات ایلر کا قال عم ارتعاقی ریاض الجنة قالوا ومار باض الجنة یارسول الله
قال عم بحالس العلم وقال ایضا اکثروا غراس الجنة قالوا وماغراس الجنة
یارسول الله قال التهلل والتسبیح ایضا اذالقیم شجرة من اشجار الجنة فاقعدوا
فی ظلها وکلوا من ثمارها قالوا وکیف یکن هذا فی دار دنیا یارسول الله قال عم
اذالقیم صاحب العلم فکنا لقیم شجرة من اشجار الجنة پس بحالس علم ریاض
جنت علم شجرة جتدن عبارت اولدیه بو کتاب مشوی دخی جنان عا جله
عارفین بوستان معقوله عالیندر الفاظدر بارلری اشجار مثره کی ثمارد قایق وازهار
حقایقه بارور اولشدر وایات حدایق سماتدن بنایع علم وحکم ظهوره کلشدر
حقابودر که بر حدیقه رعدادر که قوا که طیبه سی اطیب کل عساردراجنا قیلتلر
وعبون جاریه سی الذانهاردر شارب اولتلر محصل مادخلر مدخنده قاصر
وواصفروصفند حاردر علما معانی بو که استعاره تخیلیه دیرل معقول محسوس
مترله سنه تنزیل ایدوب محسوس اولان مستعار منک اوصاف لوازمی معقول
اولان مستعارله اطلاق ایدرل منهاصین نسی عندایناه هذا السبیل سلبلا
اول جنان جناتک هیوندن برعین واردر که شومیل مولویه نیک انسا واولادی
قتده اکاسیل تسمیه اولور حلقوم موحسودنه انحدار و سهوات مسارعندن
اوزری تکیم شراب مسلسل و سلسال و سلسیل دیرل بر شراب بوغازه سهولته
کیدیمی اولسه یا خود سلسیل اصلنده سلبلا ایدی تا بط شرایتندن پس
بو چشمه به سلسیل تسمیه اولدی اول اجلدن که بو چشمه دن ایچیز الاشول
کسه که اول چشمه بی یلن کسه دن اکاسیل سوال ایده خدمت صالحه ایلر
بو چشمه دن مراد حضرت مولانا نیک کدولری شارب اولدیغی و انسا سبیل
ایچون بناسیلدیغی عین وحدتد که (من شرب منها لم یظلم ابدا) حدیثک

ماصد قیدر و عند اصحاب المقامات والکرامات خیر مقاما واحسن مقیلا
معطوفدر مقدم جنان الجنان جله سنک اوزر بنه مبتدا مقدر اولق اوزره خبر
خبر یدر مقساما و مقیلا تمیزیت اوزره منصوبلر در مقیل قال یقبل قیلا و قیلولة دن
محیل قیلولة به دیرل قیلولة نصف نهاده استراحته دیرلر کر نوله اولرزه ده قیلولة
استراحت صلحادر که شیاطین آندن بی بهره در کا قال عم (قیلوا فان الشیاطین
لاتقیل) پس معنی بو عبون مذکوره به منبع اولان جنان جناتک مراد آندن مشویدر
عند اصحاب المقامات وار باب کرامات مقام یوندن خبر بو مقامدر و مقیل جهندن
احسن مقیلدر چن سالیکه تعب ساسو کدن فتور کلسه واحسن مرابع اولان
بر عجلته نظر قیله و یاسامی اولسه استراحت بولور و کالیله آسوده اولور اصحاب
مقامات کامل و مکمل اولان اصحاب تمکینه دیرل وار باب کرامات اهل کمال
اولان اصحاب خوارق عاده دیرل دخی مقام تکمیل و اصل اولمشلر در پس
بینهاده عموم و خصوص اولور کل اصحاب مقسام اهل کرامات اولور بفرعکس
(الابرار فی باکسون و یشر بون) ابرار برک جمیدر ار باب ربک و اصحاب
صحبک جمعی اولدیغی کی وهم المطیعون الذین لا یؤذون الذر ولا یفعلون الشر
دیمکله تعریف اولمشلر در تقدیر معنی ابرار نیکوکار اولان کسه لری بو جنان جنان
و بوستان روح روان اولان مشویده اغصان کلساتندن ثمرات علوم و معارف
بیرلر و عبون عبارات لطیفه سندن شراب اذواق و اشواق ایچرلر و الاحرار منه
بفر خون و بطربون احرار حرک جمیدر شول کسدر دیرلر که ربقة ربقة کونیه دن
نجات بولر و قیود اغلال نفسانیه دن خلاص اولر و آزاد کان طریق دخی بو جنان
جناتدن فرحناک اولور و طرب و جذب شفت قیاور و هو کبیل مصر شراب
للمصابین و حمرة علی آل فرعون و الکافرین او بو کتاب مشوی مصرده جاری
اولان نیل کی شرابدر و بغایت لذیذ آیدر موسای وقتله اتباع قیلان و طاعت حقه
وزک هوایه صابر اولتلر ایچون حمیرت و حرماندر اهل فرعون نفسیه و منبع
هوایه و سارایمان عیان و منکر اسرار نهان اولتلر و ارسلنا علیهم الطوفان و الجراد
آیتند اهل تفسیر بویله یازمشلر که سال علیهم النیل دعا حتی ان القبطی
والامرائیلی قیص دما فی قم القبطی پس کتساب مشوی آب نیل کیدر چن
توابع موسای زمان اولان اهل عرفانه اتباع فرعون نفس اولان اصحاب
خذلان مشوی شرابنی نوش ایتمده بربره جمع اولسه رواندن نوش قیله ترک
هو اقلان اهل عرفانک دهانده نوش جان و ذوق جنان اولور و اهل نفسک
درونده خون ضلالت و غوا بنده رهنمون اولور تکیم بر عجلده بومعنا به مناسب
جوردر (بیت) آب نیل نهان که بقبطی خون نمود آل مؤمن راته خون بود آب بود

آب نیست این که حدیث جانفزا * بارش در چشم قطعی خون عسا * همیو
قرآن مشنوی مازدل * هادی * بعضی بعضی راه ضل * تکیم بوایت کریمه ایله استشهاد
ابدوب پیورل * کما قال الله تعالى يضل به كثيرا ويهدي به كثيرا وما يضل به الا
الفاسيقين * بوایت کریمه جوابدرد ماذا اراد الله بهذا قوله تقدير كلام اي ذاك الله
به اضلال كثير وهداية كثيره بمقدور وفضل مصدر موضعه وضع اولمشدرد بحدود
وحدوث افاده الملكدن اوتري والله تعالى اضلال اليز بوقرأند * وضع اولسان
مثل سبيل الادين وطاعتدن خارج اولتري بوقره وديساجه مشنويده بازلمشدر
اعتقاد الفهم القاري اما اوقونق احتندر زيرا جله بيوردقلى كلام سجع
وفاصله اوزر ذراكر بوقره بيله يازلسه وقرأت اولتسه رعایت سجع وفاصله
اولش اولور * وانه شفاء الصدور وجلاء الاحزان * ودخى تحقيقا بومشوى
صدورك امر اضنه شفا واحزانك انواضنه جلادر بى بومشوى ردواى معنوبدر که
اسقام روحیه وامراض قلبیه به عین شفا واحزان دنیویه واخرویه به محض
جلادر کما قال الله تعالى في حق القرآن (يا ايها الناس قد جاءكم موعظة من ربكم
وشفاء لما في الصدور وهدى ورحمة للمؤمنين) وکشف القرآن ودخى استمرار
حفايق قرآنيه مبالغه اليه کشف ايدى بیدر که رموز و اشاراتن پسان وکاهی
تاويلات نکاتن تحقيق و عيان اتمکله حقا بود که استمرار قرآنيه تک تفسيرند
بويله برکتاب شريف اولز وستن آثار نبويه تک تعمير و تفر برنده بوکه مثل برتأليف
وتصنيف ظهوره کلز کما قال الجنائى * بيت * اننى ابصرت فى النوم الرسول *
فى يديه المشوى وهو يقول * صنعت کتب لاسرار النبى * لم يصنف مثل هذا
فاستجى * وسعة الارزاق * ودخى بومشوى سعة ارزاقدر سعت مصدر در معنى
موسع رزق حظ ومنتفع به اولان شيلره دیرل صوريه ومعنويه به شاملدر ارزاق
صورى اموال ظاهره واقوات بدنيه کبی وارزاق معنوى علوم ومعسارف دينيه
واذواق روحانيه کسبي وبومشوى سعت ارزاق صورى ومعنوى اولسى اول
جهتند که مطهر نفس وقلوب ومطيب اخلاقدر کما قال * ونطيب الاخلاق *
اي مطيب الاخلاق من رذائل البشرية واوصاف النفسانية ديمکدر پس
طهارت وسعت رزقه سيدر تکيم اصحاب رسولدن بر بى حضرت رسول
عليه السلامه فقر وقلندن شکايت ايلدى اول حضرت اکا امر ابدوب
بيورديلر که دم على الطهارة يوسع عليك الرزق (يادى سفره کرام برره) سفره
سافرك جميدرسافر کاتبه دیرل تکيم سمرت الکتاب سفرادرلر ای کتبته کتابا معناسن
ویرلر اصلنده ترکیب کشف ایچوندر تکيم سمرت المره دیرل بوزنى آجسدقده
برره بارک جميدر محسن ونيکو کردار اولان کيسه له دیرل يادى ده بلك متعلق

مقدردر که اول با مکتوب وياخود محفوظ ديمکدر و جار مع المجرور متعلق محدوفيله
مبتدای محدوفک خبری اولور تقدير کلام بومشوى مکتوب ومصدر
ملائکه دن کاتب اولتسرك اللریله که انزل لوح محفوظدن استساخ ایدرلر اوليله
کتبه که کریملر ونيکو کشته زدر و بونلر قرآن عظیم الشانی لوح محفوظدن
استساخ و کتابت ایلین ملائکه در پس حضرت مشنوی قرآن عظیمک معنا سيدر
وابوحنیفه قشده اصل قرآن صرف معنادر تکيم شرح عریسده بیان ایلدک
پس مشنویک معناسی انزل اللریله يازلش معنى اولور بده حضرت خداوندکاره
الهام اولوب اول معناسی شريفه کلمات منظومه ایله ادایوردقلى رنده حضور
شريفارنده اولان کتبه انسانی کتابت ایله دیر سفره وبره دن مراد ظاهره
بوکلمات منظومه بی تحریر ایدرلر دخی اولسه اولور زيرا انلردخی برره انسانی در که
کرام اولیاء الله در جله دن بری حضرت حسام الدین چلی که اکثر کتابت مشنوی
ایدن انلر ایدرلر اولیای کرامدن وبرره انساندن اولدقلى مشهور آقا قدر
(يعتقون انهم الا المطهرون) اول سفره وبره فسقه وجرمی منع ایدرلر دور
ياشله که بومشویک معناسی واسرارینه واذواق اتوارینه مس ایله به الاوصاف
بشریه واخلاق رديه وعقاید رذيله دن مطهر و پاک اوللر زيرا معناسی قرآنه
مس ایلز الاطهارت ظاهره وباطنه قبللر هابمان هامون غفلت بوکامطلع اوللرل
وخامان هوام طیعت بوندن لذت المنزل اسکرجه الفاظن اوکر نورل وکتابن
کنورلر سه ده کشل الحار یحتمل اسفارا قیلندندرل (تنزيل من رب العالمين)
مبتدای محدوفک خبری در وتنزيل بمعنی مترلدر بى بومشوى طالعک سيدندن
وبامر یستندن تدريجه قلبه انزال اولمش وطريق الالهام الالهيه القا یلمشدرد
(لا ياتيه الباطل من بين يديه ولا من خلفه) بومشویک اوکشدن واردندن باطل
کلز که بومظهر جندر وقل جاء الحق وزهق الباطل ان الباطل كان زهوقا آیتک
مصدقا قیجه اضداد ونقضیات بریده جمع اولز * والله يرصده ويرقبه * والله
تعالی کمال فضلندن بوکتابی کوزه در وحایت ایدر (فانه خير حافظا وهو ارحم
الراحمين) پس الله تبارک وتعالی خبرلور جیع مخلوقدن حافظ اولق یوتشدن
زیرا مخلوق صیانت ومحافظت ایدم دیرکن اضاعت ایدر واول توصیف
والقاب فرقاينه ایله تلقیب ایلک صحیح اولدی پس حضرت خداوندکار بوکتاب
مستطابی القاب قرآنيه ایله ملقب قیلدقلى نصکره بوکتاب شريفک بوالقائدن
ماعداء بعض القاب اخراسی اولد یغنه اشارت پیورلر (وله القاب اخر لقبه الله
تعالی) ودخى بومشوى ایچون ذکر اولتان القابدن ماعداء اخر اسمله لقبلر واردن که
حق تعالی حضرتلری اکالقاب ویردی ملاسمی نامه کبی که بونلردخی مشنویک

لقبلیدر لقب بر شی اسم علمه تسبیح اولند قد نصکره بر آخر اسم علمه دخی تسبیح اولند قد
مدح و ذمه شامل اولور علمه لقبك فرق بود که علم ذات شخصه دلالت ایدر
دلالت وضعیه الیه لقب دخی ذات شخصه دلالت ایدر مدح و ذمندن بر صفتی منضمه
اولی اعتبار الیه بخلاف اعلام کثرت ابوت و اموت و نبوت و بونلر امثال بر معانی
اضافی به دلالت ایدر مثلاً ابو بکر و ام کلثوم و ابن عباس کبی (واقصرنا علی هذا
انقلیل) و بزاقتصار واختصار ایلدک شول ذکر اولیان القاب قبله اوزره (والقلیل
یدل علی الکثیر) و حال بو که قلیل کثیره دلیلدر (والجرعة تدل علی القدر)
قدحک دیندر اولان بر ایچم صومجیع ما اولان بر کوله دلالت ایدر (والحفنة
تدل علی البدر الکبیر) و بر اوج شی دلالت ایدر خرمن کبیر پس آزدن چوغه
استدلال الیه و قس علی هذا سایر الاوصاف (بقول العبد الضعیف المحتاج الی
رحمة الله تعالى) اصحاب کمال و خداوندان ذوق و حال مع جلا انهم و عظم شانهم
عبودیتدن دم اورمقدن و عجز و قصور رینه اعتراف قیلندن خالی دکلدر عبودیت
و بندگی اسکله مسمی و معنون اولی قتلند ربه و مالکیت الیه عنوان بولندن
اولی در تنکیم حضرت سلطان انبیا صلوات الله علیه و علیه پیورلردی لا تطرونی
کا اطری عیسی ابن مریم و قوالو ابدال الله و رسوله و قال ابضائنا اما بعد و قوالو هو
عبدال الله و رسوله و حضرت عیسی عم حقند دخی جناب عزت پیورلر (ان
یستکف المسیح ان یكون عبدا لله ولا الملائكة اصحاب کمالک قتلند انا لحق
دیندن انا العبدین اکلدر و لهذا حضرت خداوند کار بر با عیلند پیورلر رباعی)
من بنده شدم بنده شدم بنده شدم (من بنده بخدمت سر افکنده شدم *
هر بنده که آزاد شود شاد شود * من شاد از آنکه ترا بنده شدم * و هر نبی و ولی
هر نه قدر عزت و شرف بولسدل و کماله و اصل اولسدل رینه اللهم رحمته
محتاجلر در و لهذا قال علیه السلام ان یدخل احدکم منزله فلیسجد لله سجدة قالوا و لا انت
بارسول الله قال و لا انا الا ان یتقمن فی الله رحمة و فضله (محمد بن محمد بن الحسین البخاری)
صطفی پساندر عبد ضعیفك حضرت مولاناك اسم شریفلری محمد و لقبلری جلال
الدیندیز یا یارینك اسملری دخی محمد و لقبلری بهاء الدیندر حضرت پیغمبر علیه السلام
واقصد لند سلطان العلماء دیولقب و یردیلر و حضرت مولاناك دده لری حسین در
بونلرک نسبتلری بخنی و سلسله شریفلری حضرت ابو بکره متبهدر رضی الله
عنه سلسله لری بودر محمد جلال الدین بن محمد بهاء الدین بن الحسین ابن احمد بن محمود
بن مودود بن ثابت بن مسیب بن مطهر بن حسان بن عبدالرحمن بن ابی بکر رضی الله
عنه بر سلسله لری دخی ابراهیم ادهم حضرت تری نه منتهی اولور جدی حسین
مذکور نلغ شاهنك قرنی تزوج ایلدیکه سلطان العالمك والده لری اولدر و سلطان

العالمك جده سی که احمد خطیبینك مادریدر ابراهیم ادهم حضرت تری نک فریدر
ولادت شریفلری نلغ شهرند اولدی هجرت نبویه نک التیوز درد نبی سده سده
ربیع الاول آینك النبی کونی واقع اولمشدر و یلندن مناقبه مسطوره اولان قصه
مشهوره اوزره رجات ایدوب قونیده قرار ایلشدر و فائزلی هجرتك التیوز الشمس ایکنی
سده سنده جادی آخره نک بشیخی کونی واقع اولمشدر رجله الشمس سکن ییل عمر
سور مشلدر قصه لری مناقبه مفصلاً مذکوردر (وتقبل الله منه) بین المقول والقول
جمله معترضه دعائیه در معنی الله تعالی عبد ضعیفدن قبول ایلسون کتابی مشوی بی
تقبل نک مفعولی محذوفدر تقدیری تقبل الله من العبد الضعیف عمل المثوی دیکدر
(اجتهدت فی تطویل المنظوم المثوی) مقول قولدر اجتهاد بر کیمه بر مطلوبی
تحصیل ایلدک طاق و قوتن بذل و صرف ایلدک دیرلر پس بوراده بر سوال
لازم کلور که اول سوال بودر مقدم پیور مشلدر که بو کتاب مشوی سفره و بره
الریله مکتوبدر و رب العالمین دن منزلدر بوعبارت حضرت مشوینك و ارادت
الهی و اطعام معناسنه اولان وحی ربانی اولدیغنه دلالت ایدر تنکیم بو محله پیورلر
و مشوی خوانلردخی بهد اثللر بویتی اوقورلر بیت * ان نه نجمست و نه رسملت
و نه خواب * وحی حق و الله اعلم بالصواب * پس بوراده بن اجتهاد ایلدم پیور دیلر
کسب اجتهاده حاصل اولان معانی سایر علما و شعرائك تفکرله تحصیل ایلدیکی
معانی قیلندن اولورنه وجهله الهام الهی و وحی ربانی اولور جواب اولدر که
عند اهل التحقيق حضرت پیغمبر اولان وحی مع السفیرة یله اجتهاد احیاناً واقع
اولوردی و احیاناً بلا اجتهاد و لا صوبه ظموره کلوردی تنکیم حضرت مائشه
رضی الله عنہادن مروی اولان بو حدیث شریف بو معنایه دلالت قیلور (ان الحارث
بن حشام مثل رسول الله صلی الله علیه وسلم فقال یا رسول الله کیف یأتیک
الوحی قال رسول الله علیه السلام احیاناً یأتینی مثل صلصلة الجرس و هو الشدة
علی فیتصم عنی و قد وصیت عنه ما قال و احیاناً یتثللک الملائكة رجلاً معنای شریف
احیاناً بکا وحی کلوردی چاک صداسی کبی و صفوان اوزره سلسله صوتی کبی
بو صفت اوزره کلان وحی صفت اخری اوزره کلان و حیدن بکا شد و اصعدر
پس اول ملک شدن وحی قطع ایلر حال بو که بن اندن وحی حفظ ایلرم و احیاناً اول
ملک رجل صورتند بکا مثل ایلر و بکا صراحة سوبلر پس بن ائک دبدیکی لفظاً
و معنی حفظ ایلرم بو صورتند شدت و صعوبت بو قدر و بو قدر رجحه اجتهاد دخی
لازم کلر اما صورت اولی اوزره اجتهاد ایلک لازمدر که اول صلصلة جرس
و سلسله هلی الصفوان کبی کلان معانی مجمه و واردات مجله و مبهمدر حضرت
اشیخ اصغر خلع الثملین شرحنده دیر که و هذا النوع کثرة الجوز مثلاً التي اوحدھا

الحق خلف ثلثة حجب لا يتوصل اليها الا بعد رفع تلك الحجب ابن قسبي بوقسمي
معنى وحل رموز انك بكن تشدر يعني كاه اولور حضرت حق جانبدن انبيا
واوليايه معاني مجردة وعلوم غيبه القا اولور انك استخراجنده ومرتبة الفاظ
وكتابه اظهار واخراجنده خيلي تب ومثقت چكرل وحل رموز معني اتمكده
اجتهاد ايلدر پس وسى بلا سفير اولان حضرت مشوى دخی ايكي نوع
اوزره اولور شول الهام رباني اولور كه بلاصوبت ولااجتهاد تنزيل رب العالمين
اولور وشول معاني مجردة وفيوضات مبهمه وواردات مبهمه اولور كه انك
كشف وحلنده ونظم وكتات مرتبه سنه اخراجنده اجتهاد ايلك لازم كلور انكي چون
اجتهدت بيورمش اولور يعني بن كوشش واجتهاد ايلدم منظوم اولان مشويك
تطويلا نده في تطويل نظم المشوي ديوب المنظوم المشوي بيورملندن نكته بودر كه
كوباكه بوكتابك نظمنده كندورك اراده بشريه لى اولمشدر بلكه رب العالميندن
بويله منظوم قلب شريف غريبه ملهم ومنزل اولمشدى (المشتمل على الغرائب والنوادر)
ايله منظومه مشتملدر غرائب حكاياتي ونوادر تمثيلا في (وغرر المقالات ودرر
الدلالات) غرر غره نك جميدرك آتاك الشده درهم مقداري وزياده اولان پياضه
ديرل بعده هر شريف وهمايون شيله اطلاق اولندي دردره نك جميدرك انجويه
ديرل ودخی اويله منظوم مشويكه مقالات شريفة وواضح في ودلالات متلايه
وظاهره وباهره في مشتملدر (وطريقه ازهاد وحديقه العباد) ودخی اول منظوم
اولان مشوي تارك ما سوى الله اولنرك طريقتي اوزره وكثرت عبادت قبلنرك
حديقه معنوي به سى اوزره مشتملدر بايد ادای فر ايدنه مداومت قبلنرك زاهد قسمت
الهي به راضى اولنرك ديرل كفال عليه السلام رجل اعلم الفرائض تكن عابدا
وارض نفسك بما قسم الله لك تكن زاهدا (قصيدة المباني كثيرة المعاني) مباني
منبتك جميدرك مبني مصدر ميمد رمعاني معنيك جميدرك باسم مكان اوله معني
يعني دن وياخود اسم مفعول اوله وقصيدة المباني لفظا مرفوع بندای محذوفك
خبري اولقي اولي در اگرچه منظوم مشوي به صفت اولقي ايله مجرور اولسه ده
جائز در تقدیر كلام اول مشوي خبر الكلام ماقول ودل حديثك مصداقچه بناري
قصيره ومبناري كثيره جوامع الكلم وهر بيتي بر افليم وهر بر مصرعي عين جد
وتعليم بر كتاب حكيم ودقت اسرار عظيمدر (لاستدما سیدی ومعندی) لام
اجتهدت به متعلقدر يعني تطويل منظوم مشويده بن سعي واجتهاد ايلدم بنم
ميدرك ومندمك ومعتمدك استدعا واقض ايلديكندن اوتوري مناقبه مسطور
والسنه فقراده بويله مذکور در كه حضرت حسام الدين چلي فقرانك الهي نامه
حكيم سنائي به ومنطق الطير شيخ عطارد ميل ومجتلرين كوروب خاطر شريف غريبه

خطور ايلدر ديكه نو ايدى بزم خداوند كارمن بونلر كي بر ياد كار فقر استه نظم وتاليف
ايله لردى تا كيم فقرا آنى تلاوت ايدوب آنك مقامى اوزره طريققت حقه كيدلردى
بركون بوخاطره في اسانه كنوروب التماس واستدعا ايلدكندن حضرت خداوند كار
دستار مباركلندن اون سكر يني پس سخن كوتاه بايد والسلام مصرعته
كلنجيه به ذلك اخراج ايدوب چلي حضرت لربك اللربنه ويروب بيورديلر كه دخی
سرك ضمير منير كه بوخاطره لايح اولز دن مقدم عالم غيبندن قلبه الهام الهي
اولديكه بواسطوب اوزره بر كتاب خوب ومحبوب القلوب انشا وانشاد اولنه
پس اول حضرت الهام اولنديغي اوزره نظمه كنوروب چلي حضرت لربى آنى
املا ونحرير بيورلردى (ومكان الروح من جسدی) من بمعنى في دركا (اذانودی
للصلاة من يوم الجمعة) اى في يوم الجمعة يعني دخی جسدده روح مدبرم مكاننده
اولان سيدوسندمك استدعاسي ايجون اجتهاد ايلدم (وذخيرة يومی وغدی)
دخی بوكومك وباريتك ذخيره سنك استدعاسي ايجون اجتهاد ايلدم يعني دنيا
واخرتمده ذخيره روح وباعث فتوح اولان چلي حضرت لربى ايجون نظمه
كنوروب سويلدم (وهو الشيخ قدوة العارفين) وبونظم مشوي بي استدعا
ايلين سيد وسندم اول شيخ كاملدر كه عار فلرك مقتدا سيدر (وامام الهدى
واليقين) اهل هدى واهل يقينك امام وپيشوا سيدر (مغيث الوری) خلق عالمك
مدومقيدرد ومغيث شول غوثه ديرل كه مخلوقات ظاهرا وباطنا در مازسان وحين
استداد واستغاثه ده فر ياد لربنه يتشوب بلادن انلره امان اوله بومر تبه ده اوله قطب
زمان ديرل (امين القلوب والتهی) نهی نهيه نك جميدرك نهيه عقله ديرل صاحبني
مخاطره ومضردن نهی ايلديكي ملايه ايله وامور وولوازمده اكاشتهی اولديغي
اعتساره بهی اول قدوة العارفين خزان قلوبه امين وجواهر عقوله خازن ميندر
(ودیعة الله بين خلقه) اول حضرت اللهك امانتدر مخلوقاتي ما بيننده امتحانا
لعبادهم بنده لربى ايجره آنى وديعه قومشدر اول كيمه كه امانت خدايه خيانت
ايلر يعني آنك حقتنده لازم كلان رعایت وخدمتي ضايع ايلر خائن وعاصي اولور
واول كيمه كه انك قدر عاليسي بيلوب رعایت وخدمتي حقتنده لازم اولان ادايه
مواظبت ومحافظت ايلر اماندن اولور وسعادت ودولت بولور (وصفته في برتد)
ربة بالهجرة وبغير الهرة تشديد اليه خليفه معنائه در ودخی حق تعاليك
كزيده ومقبوليدر مخلوقاتي ايجنده (وصايا لبيد) وصايا وصيه نك جميدرك
اصغر لشدر وسپارش قيلمشدر معنائه بوراده بر سوال وارد اولور كه اول سوال
بودر بوجه كلنجيه به ذلك حسام الدين حضرت لربك اوصاف عليه سني مفرد اولديغي

اوزره ابراد ایلدیلر بوقدرده جمعه کنور دیلر بس توفیق نوجهله اولور (جواب)
 بونده ایکی وجه وارد بر وجه وصایا برینه اوزره معطوف اولق و بوجه دخی
 من مقدار و مقدر تقدیری معنی اول شیخ کامل الهک صفوت و بر کزیده سیدر بریدی
 ایچره و دخی و صایا سی ایچره دیمک اولور و یا خود اول شیخ کامل الهک نبی سنه
 اولان و صایا سی جله سندر دیمک اولور و من ذکر اولتمسند نکتیه بودر که حضرت
 حسام الدین واحد کالف جمیع وصایا و خبایا اولان اولیا الهک قائمقامی و جملة نک
 مراتب اسرارنی جامع بر خلیفه ربانی و وارث رسول سبها تیر دیمک اولور (لیس
 علی الله بمستکر ان یجمع العالم فی واحد) بوعبارت بعینه کتاب تعرفک
 اوانلنده واقع اولشدر و شارح تعرف اولنر بویه دیمشدر که الهک نبی سنه
 اولان و صایا دن مراد فقرای اصحابدر که الله تبارک و تعالی انلری حضرت حینه
 (واصبر نفسك مع الذين يدعون ربهم بالغداة والعشي يريدون وجهه)
 آیت کریمه سبله وصیت قیلدی زرا بو آیت کریمه تک سبب نزولی علی الاتفاق بودر
 که صنادید کفار فقرای اصحاب کاردن عارطو توب مجلس رسول الهدن طرد
 اولنلرین مراد ایلدیلر و بونی سولیدیلر که انهم قوم ارزاون و نحن رؤساء مکرمون
 نستکف ان یجالس معهم فان طردتهم لا تمنا بک فهم النبي علیه السلام ان یفعل ذلك
 لحرصه علی ایمانهم فترأت (ولا تطرد الذين يدعون ربهم بالغداة والعشي يريدون
 وجهه) پس بونلره حضرت رسول یوردیکه بن بونلری طردالیم بونلر دیدیلر که
 (فاجعل لنا یوما ولهم یوما) پس حضرت پیغمبرینه خبر و بر دیکه (لا اجعل)
 آخر الامر بونلر دید بکه امدی باری بحاس واحد ده یوزک بزه دون و ظهرك
 انلره دون تا انلره برابر اولیم پس حضرت رسول علیه السلام بوسوزه بر مقدار
 میل کوسزد کده (واصبر نفسك مع الذين يدعون ربهم) آیتی نازل اولدی حضرت
 نبی به علیه السلام انلر ابله حبس نفس ابدوب و انلره رما بت قطنی سپارش
 و وصیت ایلدی پس بونلر الهک و صایا سی اولدی پس حضرت حسام الدین
 بونلرک اسرار اعوانه وارث و قساملرینه قائم اولد یسه جله و صایا دن اولور
 (و خبایا عند صغیه) خبایا خبیته نک جمیدر خفایا خبیته نک جمعی اولدی یعنی کی
 وزنا و معا و صایا ارزرنه معطوفدر یعنی اول شیخ کامل الهک اصفیاسندندر
 عندر سوله و اخفایا اولیاء الهدن بر طائفه علیه در که الله احب عباد انلردر
 و شانلرنده احادیث شریفه جوق واقع اولشدر جله دن بری قال علیه السلام
 (ان احب العباد الی الله الا خفایا الا صغیاء الارباغان حضرت و الم یعرفو ان غایو لم یذکروا
 و هم الناس من بظواهرهم ومع الحق بیواطنهم) پس حضرت چلبینک عند انبی
 خبایا الیهیدن اولسی عاوشانه و کال عزته دلالت الی زرا عند الناس اخفایان

اولان اولیا نک شسانی بویه عظیم اولیق عند النبي خبی اولنک شسانی نوجهله
 اعظم اولق کرک قیاس اولنه (محتاج خزائن العرش) اول قدوة العارفين اولان
 شیخ عرش اعلا نک و خزینه لربنک مفتاح حیدر (امین کنوز الفرش) ارضک کنز لربنک
 حافظ و امینیدر یعنی شیخ حسام الدین چلبی شول انسان کاملدر که عالم علوی
 و سفلی و روحی و نفسی تک حقایق اسرارینک آت فحیی و باعث کشفیدر و کنوز
 فر شیه نک رموزینه امین و خازندر که غوث الا کبر و قطب الا قطاب اولان
 کاملک شایدر صر شده و فر شده باذن الله منصرفدر و جله سی امر لربنه منقاد
 و رامندر تکیم مرتب لربنک حکمی بویتلردن معلوم اولور که بومر تبه وارنلردر
 * بیت * ولا فک الا و من نور باطنی * به ملک بهدی الهدی بمشیتی * و من شرعتی
 بحر المحيط کفطرة * و من مطلق نور البسیط کلمة * (ابوالفضائل) شیخ مذکورک
 کتیبدر راسان عربده بر کسمه بی کتبله ذکر ایلک تعظیمی اشعار ایلر بودخی ایکیدن
 خالی دکادر بآنفس الامر دن اخبار ایدرل مثلاً ابو القاسم و ابو طالب کی بری دخی
 تغال طریق اوزره اولور مثلاً ابو الغنایم و ابو الفضل کی اگر مسلمانک ذاتنده علام
 و فضائل یوق ایسه اندن غنائم و فضائلک ظهور بنی رجا ایتکله تکتیه و تسمیه ایدرل
 و اگر مسلمانک ذاتنده غنائم و فضائل و ارایسه نفس الامر ی اخبار ایتکله تعظیم
 مراد اولور یعنی اول قدوة العارفين اولان شیخ کامل فضیلنر باباسیدر که فضائل
 پرور اولدیغی جهندن فضائل اکا اولاد و اول فضائله پدر پروداد کییدر
 واجب اولان علمدن ماعدایه فضیلت دینور و لازم کلان اخلاق و احوالک زیاده سنه
 فضیلت اطلاق اولور (حسام الحق و الدین) شیخ مذکورک لقبیدر و بولقبه
 ملقب اوللرینه باعث اولدر که اول حضرت دین اسلامده شکوک و شبهاتی قطع
 ایلکده و بدعت و ضلالتی رفع قیلتمسند سیف قاطع و رهسان ساطع ابدی تنکیم
 بوصفیلر حضرت رسوده بولند یعنی ایچون کعب بن زهیر رضی الله عنه اول حضرت
 سیف تعبیر ایلدوب دیدی * بیت * ان الرسول لسیف یستضاء به (مهند من سیوف الله
 مسلول) یعنی اول حضرت حق تعالی لیک و دین مصطفیانک شمشیر بران
 و شیر غر ایدر (حسن بن محمد) عطف بیاندر شیخ حسام الدین چلبینک نام
 شریفیدر و بابا لربنک اسمی محمددر ابن الحسن المعروف بابن اخی ترک دده لربنک نامی
 دخی حسن درککه معروفدر اخی ترک اوغلی دیمکله اخی ترک دده لربنک
 باباسیدر (ابو یزید الوقت و جنید الزمان) وقتنده و زمانده اولان تعریفلر مضاف
 الیه دن عوضدر و جله منهدای محذوف خبریدر ای هو ابو یزید وقتنده و جنید
 زمانه دیمک اولور یعنی اول حسام الدین ولایت و کرامتده وقتنک بایریدی ایدی
 و تصوف و علم و معرفتده زمانک جنیدی ایدی دیمک اولور (صدیق بن صدیق

(ابن صدیق رضی الله عنه و عنهم) صدیق صبیحه بالغه سید صدق صدق راست و کج که دیر که آنک فغانده و قولنده کذب شایه سی اولیه پس اول کامل که مفتاح خزان عرش و امین کنوز فرش اوله اول مبالغه ایله صادق اولی مقرر در کذلک پدری دخی بر شیخ کامل و ولی فاضل ابدی دخی صدیق اولی کرامت علیه سندن معاو مدر کذلک دده لی دخی صدیق که اخیری ترک اوغلی دیمکله بین المشایخ السلف معروف و مشهور اولمشدی پس حسام الدین چلبی صدیق اوغلی صدیق اوغلی صدیق اولور (الارموی الاصل) حسام الدین حصر تلرینک صفت نسبه سیدر یعنی چلبی حسام الدین و باباری و دده لی ارمو و دیدکلی موصوفه منسوبدر که اصلاری اکراد دندر (المنتجب الی الشیخ المکرم بما قال امسیت کردیا و اصبحت عربیا) اول حسام الدین چلبی منتسبدر امسیت کردیا و اصبحت عربیادیمکله بین المشایخ مکرم اولان شیخه که اندن مراد شیخ ابو الوفاء بغدادیدر که حسام الدین چلبینک جد اعلایدر و سله له شریفه لی اثره متعهدر و اول ولی کاملک جله مناقبندن بری اولدر که اول حضرت امی ابدی و سواد خوان دکل ابدی زمانه سی خاقی آنک ظاهر اقل و قالی اولد یغندن آتی ارشاد و تربیه سزا کور یوب علی طریق الاستهزاء آندن و عطف طلب ایلدیلر پس طالسب و عطف اولنله دبدیکه نوله یارین انشاء الله حاضر اولک پس آنک امی لکن یاران تعجب ایلدیلر کیمه حضرت حقه متوجه اولوب امنامنده حضرت رسولی کوروب اثره یور دیلر که یارین خلقی جمع الیه و اثره نصیحت ابدوب حق باقی اسرار ارقر آتی سوبله که حق تعالی سکا اسم سلیم و حکیم الیه تجلی ایلدی پس صباح اولدی علما و صلح آنک و عطا یله جکندن خبر اولوب افتخارنا جامع کلدیلر بعد الصلوة اول حضرت منبره جیقوب ابتدا کلامی بو اولدیکه امسیت کردیا و اصبحت عربیا یعنی بن کیمه کردی اولدم و صباح عربی اولدم پس بوبله دیمکله و بوقولک سبیلله بین العلما و العرفا مکرم و فخرمدر که کرامت عظیمدر (قدس الله روحه و ارواح اخلافه) الله تعالی تقدیس و تطهیر ایلسون اول شیخ ابو الوفاء آنک و خنی و آنک خلفلرینک دخی ارواحنی صفات بشریه و اوساخ طبعیه دن (ذم السلف و نعم الخلف) نعم افعال مدح دندر السلف و الخلف فاعلدر مخصوص بالمذح و محذوفدر ای نعم السلف الشیخ ابو الوفاء و نعم الخلف الشیخ حسام الدین (له نسب الفت الشمس علیه رداها) اول حسام الدین ایچون بر نسب عظیم وارد که شمس اول نسبک اوزرینه ردا سی القا ایلدی بونسبدن مراد مذکور اولان نسب صوری اولسه ده قابلدر بوقدر برجه شمسدن مراد شمس فلک نبوت حضرتلریدر که اول نسب عالینک اوزرینه انوار باطنی القا ایلدی و هر بری انوار نبوتلر بوله نور

اولوب رد الندی دیمک اولور و نسبک تنوینی نوع ایچون اولوب مراد نسب منوی اولسه دخی اعلادر بوقدر برجه معنی آنک نسب مذکور دن ماعدا بر نسب معنویسی دخی وارد که شمس معهود حضرتلریمکه مراد شمس الدین تبریزیدر اول نسب معنوی بلرینک اوزرینه ردا سی یعنی ارشاد هداسنی القا ایلدی دیمک اولور ردا که طشره قفاته دیرلر ارشاد و هدایتدن استعاره اوله * و حسب ارخت الجسم لایه اضواءها * و انکچون بر حسب وارد که کواکب اول حسبک قنده ضیار بنی ارخا ایلدی و سست اولدی یعنی (ان الله عبادا قلوبهم انور من الشمس) حدیثینک فواستجبه انک حسب ضیا کسری بره تبه نورانیدر که بونجوم ظاهر و طاهره انک نور حقیقی و قویسی قنده ضیارین سست قیلوب ارسال اتوار ایلشدر یعنی فی الحقیقه بوبله در که اگر شمس ظاهر کی بونلرک نوری باهر اولسیدی نجوم اضواسنی ارخا ایلک محقق ابدی ابن فارضک * بدت * فیدری لم یأفل و شمسی لم تغب * و بی تهنیدی کل الدراری المنیره * دیدیکی بومعنا به اشارتدر * لم یزل فتاؤهم قبله الاقبال * لم یزل افعال ناقصه دن بر فاعلدر اعمی فتاؤهم خبری قبله در فنا ساحت داره دیرلر معنی زائله اولسون همیشه دائم اولسون بو ذکر اولتان عز بزرک ساحت خانه لی قبله اقبال اهل اقبال اولفندن * یتوجه الیه بنوا لولاه * اوبله قبله اقبال که اکابناء ولایه یعنی اولاد مالوک و قضاة و یاخود فرزندان والیان و لایاندر توجه ایدرلر بومعنا به یتوجه قبله اقباله صفت اولدینی اوزره در آندن بدل اولقده جائزدر معنی انلرک فنا سی اثنای ولایه متوجه الیه اولفندن زائل اولسون دیمک اولوب حال اولق ضعیفدر زیرا دعا مقید اولق لازم کلور دعاده مقید مستحسن دکلدر ولایه بروزن قضاة والینک جمیدر * و کعبه الامال بطرف بها وفود المجد و العفاة * وفود وفدک جمیدر ایلمچی به دیرلر نکیم و فدفلان علی الامیر دیرلر ای ورد علیه رسول معائن و برلر مجد شرفه دیرلر عفاة بروزن قضاة عافینک جمیدر عافی طالب معروف و احسانه دیرلر معنی و دخی انلرک ساحت سعادتیه ای کعبه آمال اولفندن خالی اولسونککه آتی طواف ایدر رسولان شرف و طالبان احسان و شرف * ولازال کذلک ما طلع نجم و ذر شارق * مامصدر به در طالع فعل ماضیدر ذریدر ذرادن بمعنی طالع شارق کونشک اسمیدر بولازال جمله سنده بر قاج وجه وارد بوجله لم یزل جمله سی اوزره معطوفدر بولازال انک اسمی ضمیر مستزدر که خلفه عاقددر که مراد حسام الدین چلبیدر و یاخود شمسک القای ذرا ایلدیکه نسبه عاقد اوله فتاؤهم ضمیری سلفه عاقد اولق اوزره پس تقدیر کلام بوبله دیمک اولور که و دخی زائل اولسون اول خلف اولان

حسام الدینک فناسی اول سلفک فناسی کی قبله اقبال و کعبه آمال اولمقدن
و یاخود اول نسب معنویه نک فناسی زائل اولسون اونبب صوریه نک فناسی
قبله اقبال و کعبه آمال اولمقدن زائل اولد یغی کی بلدزل طلوع قیلد قچیه
و کونش طوغد قچیه یعنی الی یوم الفیقه * لیکن معصما اولی البصار * یکون نک
اسمی ضمیردر که خلف اولان حسام الدینه عائددر نسب معنوی به عائد اولسده
جائزدر معنصم محل اعتصامه دیرل یعنی محل تمسک و التجایه دیرل لام جاره لازال به
متعلقدر یعنی زائل اولسون اول حسام الدینک ساحت خانه و فنانی آستانه لری
و یاخود اول نسب معنویلرینک آستانه لری بصیرتله صاحبیه محل تمسک و التجا
اولق لام اجتهدتیه متعلق اولوب ضمیری منظوم معنوی به عائد اولسده جائزدر
تقدیر کلام بن اجتهاد ایلدم سید و سیدمک استقامتی ایچون تطویل منظوم
مثنویده اول مثنوی اولی البصاره معنصم اولق ایچون دینک اولور * الزبائین
الروحانیین و السما و بین العرشین النوریین * اویله اولی البصار که ربانیسلر
و روحانیلردر سما و یلر عرشیلر نورانیلردر مطلق بین الناس مشهور اولان اصحاب
بصار دکل * السکوت النظار الغیب الحضار * بوجه نک اعرا بنده وجوه ثلاثه
جائزدر یعنی وصفیت اوزره مجرور و مدحیت اوزره منصوب و خبریت اوزره
مرفوع اولق بوصیفه بل مبالغه ایچون اولسده جائزدر که علی سبیل البدل بونلرک
هر بری مبالغه ایلله ساکنلر و بغایت ناظرلر و زیاده غایبلر و کماله حاضرلردر دینک
اولور اما جمع ایچون اولق اولی در سکوت ساکنک جمعیدر قعود قاعدک جمعی
اولد یغی کی نظار و حضار ناظر و حاضرک جمعیدر کتاب کاتیک جمعی اولد یغی
کی غیب غایبک جمعیدر رکع را کعک و معبد ساجدک جمع اولد یغی کی تقدیر
کلام اویله اولی البصار که بعد انصافی صفات المذكوره اصرار حقایتیه ناظرلر
و آتی - و یله دن صامت و ساکنلردر و یاخود ضمائر ناسه ناظرلر و افشای رازدن
ساکنلردر و بونلر قابللر بله خلقدن غایبلر و غایبلر بله عند الحق حاضرلردر و یاخود
نفسلرندن غایبلر یلر بله حاضرلر دینک اولورل * الملوک تحت الاطمار * کسر
طا ایلله طمرک جمعیدر اسکی لباسه دیرل یعنی بونلرک اسکی لباسلر التدره مخفی
اولان شاهان بی کمر و خسروان بی کلاه درل * لله تحت حجاب الذال طائفة *
اخفاهم الله برdal فقر اجلالا * هم السلاطین فی اطمار مسکنة * جروا علی
فلک الخضراء اذبالا * (اشراف القبائل اصحاب الفضائل انوار الدلائل آمین
یارب العالمین) بونک اعرا بنده دخی اوچ وجه جائزدر بوطائفة علیه جله قبیلله
شریفلریدر فضیلتلرک صاحبیلریدر فضائل علیه و عملیه نک هر بری منبعیدر
دلائلک نورلریدر اگرچه حقه ارشاد و هدایت ایلین دلائل عارفدن غیری به
ازاله حجاب ظلمت باطن ایلکده نور کیدر اما عارف دلیلک نورلریدر مطلقه به

حقیقتله واصل ایلکده و دلیله رونق و قوت و یرمکده پس عارف دلائلدن مستغنی
دلائل عارفدن دکل * کا اصباح مستغنی عن المصباح والعیان عن البیان آمین اسم فعلدر
مناسی استجب دیمکدر ابن عباس حضرتلری یوردرل که رسول حضرتلرندن
آمینک مناسنی سوال ایلدم نیوردیلر که افعل دیمکدر رب مالک و سیند و مر بی
مناسنه در یعنی بودما بی مستجاب ایلله ای عالمک ربیسی دیمکدر * وهذا دعاء لایرد
فانه * دعاء لاصناف البریه شامل * وشو حسام الدین چابینک مع نسبه العالمیسی
حقنیده ایلدیکم دعا بردعا در که الله قننده رد اولمز زیرا اول دعا در که منافی
و فوائدی اصناف خلائقه و انواع بریهیه شاملدر و بودعا نک بوخصوصده
اصناف بریهیه شامل اولسی بووجهله در که اول ولایت آشیانه نک فنانی آستانه لری
معنصم اولیچق ناس اندن تبرک و تین ایدرل حیاته اولد یغی ایدن استفاضه
و استرشاد ایدرل و وفات ایدرکده مرقد منیلرندن استعانت و استمداد ایدرل پس
(حیاتی خیرلکم و مماتی خیرلکم) حدیثک فخوا سنجه بو وارثان محمدینک دخی
حیاتلری و مماتلری اصناف برایایه خیبردر و نفعلری جله به شاملدر و بودعا نک
ردا و انبیب مقبول اولسنه دلیل اولان بودر که حالا فنانی آستانه لری قبله اقبالدر
که انسانی ولایه اکا منوجهلردر و حیاته اولوب سرلرینه واصل اوللرک ساحت
خانه لری کعبه آمالدر که وفود غفاه و طالبان فیوضات و کشفات آتی طائفلردر
* والحمد لله رب العالمین والصلوة علی سیدنا محمد و آله و صحبه اجمعین * و حامدینده جمیع
محامدی جمیع صفاتی مسجمع اولان ذات الهیه ایچون ندر که عالمک هر یسیدر
و رحمت الهیه بزم صید من حضرت محمدک آل و اصحابک اوزرینه اولسون
الی یوم الدین آمین ایها الاخوان نورالله قلوبکم بانوار العلوم و العرفان و ایدکم الی
هدایتیه المشاهده والعیان) فین عاشقان خدا و سالکان طریق هدی برکاره
ابتدا ایلدر نام سعادت انجم خالق نامله ابتدا ایدرل و برسمته کسه لرانک اسماء
حسناتی ذکر انجمله کیدرلر بر امر ذی بالده که اول حضرتک نام باکمال ذکر
اولمیه اول کار آخر الامر ابترو بی نفع و بدتر اولق مقرردر (کاورد فی الحدیث
الصحیح) کل امر ذی بال لم یبدأ فیه بسم الله فهو ابترو دخی جامع خطیبده
و سنن ابی داودده بوحدیث بولفظ اوزره دخی بولفظ ایلله مرویدر که یوردرل
(کل کلام لا یبدأ فیه بالحمد لله فهو اقطع و مسند امام احمدده دخی روایت اولنور
که (کل امر ذی بال لا یبدأ بذكر الله فهو اجدع) یعنی هر امر ذی بال که
اکا الله اسمیه ابتدا و اشتغال اولمیه اول ابتدر و اول کار و حال مرغ بی پروبال
کی داند ضرر و بر خطردر * بیت * چومرغ امر ذی بالی ز آغاز * نه از نیروی
حد آید بیرواز * بمقصد نار سیده بر بریزد * فتدز انبانکه دیگر برنجیزد * پس

بوراده بر سوال وادر اولور که حضرت منوی برامری بالدر و بر کتب بی امثال
و بر کالدر نیچون حضرت مولانا اگر جمله و بسمله الیه ابتدا ایلدی جواب باصواب
بودر که بشنوک باسی بسمله و جله مقامه قائم و نیجه اسرار و نکاتی جامع بر حرفدر
بلکه جیع اسرار کتب منزله بی و علوم صحف الهیه بی حاوی بر ظرفدر که
(کما قال الله الغالب علی ابن ابی طالب کل مافی التور یقول الانجیل والذیور
موجود فی القرآن فی الباء و حضرت شیخ اکبر رضه فتوحانده بو خصوصکه کتاب
باده حرف بانک اول قدر اسرارنی یازم شد در در که انک بو مختصرده ارادی ممکن
دکار و لیکن در یادن بر قطره و خورشید در رذره قلیل کثیره دلیل اولد نیچون
بر مقدار اندن تحریر اولدی (قال فی کتاب الباء اعلم ان الباء اول موجود و هو فی المرتبة
الثانية من الوجود و هو حرف شریف و من شرفه و تمکنه افتح الحق به کتابه
العزیز فقال بسم الله وهكذا ابتدا بهاسانی کل سورة و لما اراد الله ان یترک سورة
التوبة بغير بسمله ابتدا فیها بالباء فقال (براهة من الله) دون غیرها من الحروف و کان
و شیخنا ابو مدین یقول ما رأیت شیئا الا و رأیت والباء علیه یعنی الباء المصاحبة للموجودات
من حضرة الحق فی مقام الجمع ای بی قام کل شیء و ظهر و قبل للعارف الشبلی
انت الشبلی قال انا النقطة التي تحت الباء بشیر الی انه کاتدل النقطة علی الباء
و تمیزها عن التاء و الثاء و غیرهما کذلک ادل انا علی الذی منه وجدت و به ظهرت
و به بطنت فهذان شیخان کبران شاهان عدلان قد شهدا لک بشرف هذا
الحرف و جلالاته علی غیره من الحروف الی هنا کلامه و حرف الیه ابتدا اولمستند
و جمله اسرار بی جامع اولدیغندن ماعدار نیجه نکاته دخی اشارت و ارادر
اولانکه بودر که بنی آدم ابتدا تکلم ایلدیکی حرف بادر اول وقتده که جنسب حق
بونلره (الست برکم) دیو خطاب ایلدی بو نلریلی دیو جواب و ردیلر پس اوراده
دخی ابتدا بالیه اولدی انکیچون که برکسه بو کاتبه ابتدا ایلد کده افظ بیلی بی
مذکر اوله اولو بو حرفدن الست عالنده اولان عهد و میثاقی یاد قبله پس بو کتاب
شریفه حضرت مولانا انکیچون مجدد عهد الالفه و میسر اصحاب الکلفة
دیو جلدر ابعک دیساجه مننده تلقیب ایلدی که بونک ابتدا حروفی مذکر عهد
قدیم و مشمر وصال محبوب کریم در زرا حرف با اتصال و التصاقه دلالت ایلدر پس
بوراده ارباب البابه اشارت اوادر که من اوله الی اخره حرف بحرف سالک التصاق
و اتصاليه اشارت قیاور و بارگاه و صلته ره اولور ثانیاً بونک کاتب حرف بالیه ابتدا ایلستند
منوی اولمستند اشارت و ارادر و قلم اعلی سرینه دخی دلالت و ارادر بانک منوی
اولمستند اشارت حسابده ایکی اولدیغنی جهند در و علم اعلایه دلالت انجسی اولدر که
بو حرف مبدأ سلسله کل موجوددر انکیچون حضرت شیخ اکبر فتوحانده بالباء ظهر

الوجود یوردی مثلاً الف وجود مطلقه مشابه در حرکاتی و سکاتی
قبول ایلدیکی و جهندن وقائم بالذات اولوب نقطه سی اولوب و سائر حروفه
تعلق قیلوب و مبدأ کل حروف اولدیغنی جهندن پس الفه اقرب اولان حرف بادر که
بدايت کل حروفدر و مرتبه ثانیه در کذلک مرتبه ایلدندن ابتدا ظهوره کلان
قلم اعلی در که حرف بابه بر نیجه وجهله مشابهدر جیع موجودان مرتبه
احدینه قریب اولدیغنی جهندن و بدايت جیع حقایق کونیه اولدیغنی و جهندن
و مرتبه ثانیه واقع اولدیغنی حیثیتدن و بو حرف بانک شانتندر که طرفینی معانیه
قیلشدر کذلک اول حضرتک خصایص کونیه سندن در که احدیتی و بشریتی
معانق اولمشدر تکیم (لا یعنی فیه ملک مقرب) و ندای (انما انا مثلکم) هر طالع
کوش هوشنه و وصول بولمشدر کما قال ابن الفارض مترجما من مرتبة الحقيقة
المحمدية بیت * تعانفت الاطراف عندي و انطوى * بساط السوى عد لا بحکم
السوية * پس بو حقیقت مبدأ جیع موجودانده واقع اولوب مبین حقایق معنوی
اولدیسه حرف باده دخی بو معنی موجود اولوب مبدأ جیع حروف و کلماتده
ارادر اولور مبین لطائف و دقائق منوی قیلندی تابو دقائق مذکورده بی مذکر
اوله و ساء مع بونکاتی بوند، بوله (فقال سلطان العارفين و برهان الواصلين *
منوی * بشنو این فی چون حکایت میکند * از جدا ییها شکایت میکند * ای
کوش کنند * اسرار حقیقت حضرت مولانا اولابش * و دیو استماعه امر ایدوب
غیری عبارتله ابتدا ایلد کلرندن نکتہ عظیمه و ارادر زیرا (فی که آغاز حکایت
میکند) دیسلر قابل ایلدی و یا خود (فی که هر دم نغمه ارای کند) دیسلر
و بونک اشالی نیجه کونه عبارتله تعبیر قیلسلر قادر ایلدیر ولیکن بشنود بو استماعه
امرله ابتدا ایلدیر انکیچون دین و طریقتده ابتدا واجب و لازم اولان استماعدر
انکیچون بصردن و سائر اعضادن و جوار حندن دین و طریقتده سمع اولی در
(کما قال الامام فخر الدین الرازی فی تفسیر الکبیر اعلم ان السمع افضل من البصر
لان السمع شرط النبوة لان الله تعالى حيث ذکرهما فی القرآن قدم السمع علی
البصر و التقديم دلیل الفضل لان السمع شرط النبوة بخلاف البصر و لذلك ما بعث
الله رسولا اصم و قد کان فیهم من کان مبتلیا بالعمی و لانه فصل بالسمع تناسج
عقول البعض و السمع سبب استكمال العقل بالامسار و البصر لا یوفیک الا علی
المحسوسات و لان السمع متصرف فی الجهات الست بخلاف البصر و لان السمع منی
تبطل فقد بطل النطق و البصر اذا بطل لم یبطل النطق) و یلک ای اخی که
عند الله ذی روح اولنک زیاده شر لوسی حق کلامدن صاغر اولندر و آئی
سو یلکدن دیلسر قلاندر (کما قال الله تعالى فی کلامه المجید) ان شر الدواب عند الله

الصم البكم الذين لا يعقلون) یعنی وجه ارضه حرکت ایلین ذی روحك عندالله
زیاده شر او سی استماعدن صاغر اولاند و آتی نطق ایلکدن دیلسز قالدرد که
کلام حق عقل و ادراک ایلزل محقق بر آیت کریمه ده بیوررل ایلک مالک اصم اولقدن
اولور زیرا نطقه البته سماع لازمدر پس اول کیمسه که کلام حق ایشتمه وانسکه عمل
ایدوب ایش ایتیه ایلک اولق مقرر در پس عندالله دواک شرلوسی اولق مقرر
و محققدر آنکیچون حضرت مولانا بشنود یوامر ایدرل که استماع ایلین آخر نطقه
کلور و ایلک مالک زخندن خلاص اولور و ناسک شرلوسی اولقدن قورتلور و خیر
الناس مرتبه سین بواور * مثوی * دان که اول سمع باید نطق را * سوی منطق
از ر * سمع اندرا * نطق * ککو موقوف راه سمع نیست * جز که نطق خالق بی
طمع نیست * پس ینکله لم فی بر نیجه و جهندن عبارت اولق قابلدر اولاصوفی
صافی وعاشق وافی درونی ماس وادن خالی و نفیقه حقه مالی اولان مرشد
عالیدن استعاره اوله زیرانیک انسان کاله صورنا ولفظا و ذاتا مناسبت تامه
و مشابعت عامه سی واردر صورنا اولان مشابعت صفت سیما و شرح سینه در که
عشاق الهیه نک رنگ بیرونلری و حال درونلری بو کونه در و براقاچ ردن دخی میان
بسته اولسیدر کذلک اولای خدای خدای عبادت حقه نیجه وجهله کر بسته اولندر
و لفظا مناسبت اولدر که اهل فرس فی کله سنی اکثر و واضعه ننی معاشنه استعمال
ایدرل تنکیم بو بینه شاعرک من نیم دید یکی کبی * بیت * کسب فی آنکس که
گوید دمدم * من نیم جز موج دریای قدم * پس بونلر بو وجود عاصیلرین ننی
ایتمل و عدم اصلیلرینه کیشلدر (مثوی) از وجود خویشتن کشتم نهی * نیست از غیر
خدایم آکهی * دیوب بوقاق مقامنده فرار طومشدر و ذاتا اولان بمثلث اولدر که
تنکیم نایک درونی غل و غشیدن خالی و آند اولان نعمات و الحانه باعث و بادی
اولان نای در کذلک بوطا ثقه علیه نک درونلری ماس وادن خالی و نعمات
الهی و نفیحات ربانی ایله مالیدر هر الحان و نعماتکنایه نسبت اولور نایدنکدر
پس نقدر کالات و کلمات و آثار و اسرار حالات که بونلره نسبت اولور فی الحقیقه
خدای متعالینکدر بونلر اورناده بر آت ملا حظته و مظهر معامله در (کما قال الله
تعالی فی حق نبیه صلی الله علیه وسلم) و ما رمیت اذ رمیت و لکن الله رمی
و قال فی حق نطقه (و ما یطق عن الهوی ان هو الا وحی بوحی) و ثانیانیدن
مراد قاش اولدینی اعتبارله بلا استعاره قلم ظاهر مراد اوله اگرچه حضرتک
نای حقنده اجرا ایلد کلری بعض اوصافی بومعنا اوزره فقیر و ناله فلک تخریر اتندن
استعاره و یاخود لسان حاله فقیر و ناله سندن عبارت اولور مثلا فقیر و ناله کبی
بو تقدیرجه ملائم اولر اما حسن معنایه و لطافت فحوا به خلل کلز زیر بوقدر

علوم دینی و امور دنیوی نک انتظامی نک وجودنه مر بوطدر و بونجه معارف
واطن نف کونیه نک ظهوری اکه منوطدر * کما قال رسول الله صلی علیه وسلم
اولالقلم لما قام الدین و لما صلح العیش و قال قتاده رضی الله عنه القلم من الله
نعمه عظیمة اوله لم یقم دین ولم یصلح شیء کذا فی مجمع البیان والله تعالی حبیته
علی وجه الامتاز بالقلم قرأته امر ایدوب بیوررل که (اقرأ و ربک الاکرم الذی
علم بالقلم قال صاحب المدارک فی تفسیر هذ الایة مادونت العلوم و ما ضبطت
الاخبار و لا کتب الله المنزل الا بالقلم و الکتابه لولاه لما استقامت امور الدین
و الدنیا) پس بو تقدیرجه معنی حضرت مولانا طالب اولنره خطا یا بیوررل که ای
طالب حق اولان قلمک تخریر و تفسیر قیلدینی کفاری ایش و آنک لسانندن
جاری اولان اسرار ای ایش اب کور که زبان حاله نه سویار و لسان معنی ایله نه
تقریر ایلر آنکیچون قلم حکما انسانک بر لسانیده بودر ددیله تنکیم (القلم احسد
لسانی الانسان یودی به مافی الجنان و یبلغ البعید کما یبلغ القریب باللسان)
دیو تعبیر ایشلر پس زبان قلم بو معنای مذکور * فی حالا سویار و قالا تقریر ایلر
اگر حالاسویلسی مراد اولور سه کوش هو الله استماع ایله که اول قلم سکا اسان
حاله نه سویلردیک اولور و اگر قالاسویلسی مراد اولور سه کوش حمله
اصغابله که قلم سکا نه تقریر و نه تخریر ایلردیک اولور ثالثا قلدن مراد علی طریق
الاستعارة ولی کاماک و مر شد فاضلک وجودی اوله بو تقدیرجه بینهم ساده مشابعت
حرکات و سککات قلم بالکلیه کانیک اولدینی کبی اولیانک دخی حرکات و سککات
و تصرفات کلمات و کالاتلری بالکلیه واجب بالذات اولان مبدع کائناتک دیک اولور
تنکیم بوایات بومعنای اثبات ایلر * مثوی * اولیا اصحاب کهنفدای عنود * در قیام
و در تقلب هم رفود * خفته از احوال دنیا و زو شب * چون قلم در نیجه تقلب رب *
آنکه او نیجه نه بیتدر در رقم * فعل بندارد بجنبش از قلم * و رابعاً علی وجه الاستعارة
قلم اعلی اعنی حقیقه محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم مراد اوله که جناب حق اول
حقیقته (ن والقلم و ما بطنرون) دیو قسم بیوردی و اول حضرت بو حقیقتک شائنده
(اول ما خلق الله القلم) دیو تعبیر قیلدی پس اول حضرتک حقیقی نقوش کائناته
و ارقام موجوداته سبب اولدینی اعتبار ایلر روح محمدی تغیر اولور (اول ما خلق الله
روحی و اول ما خلق الله عقلی) هب بر معنایه اشارت قیلور و بغير طریقه
دخی فی دن حضرت مصطفی و قلم اعلی آلتورز بر الفظنی ایچد حسابی اوزره التمشدر
لفظس دخی التمشدر پس سین حضرت محمدک اسمیدر * کما قال الله تعالی فی کلامه
(یس قال ابن الحنفیه یا محمد و فی الحدیث ان الله سمائی فی القرآن بسبعة اسماء المزمحل
المدر عبد الله محمد اجد طه پس بو تقدیرجه بشنو ازیک معناسی حضرت

محمد بن ایشیت دینک اولور وایکن بوراده مصرع نایده بر سوال لازم کاور که
چونکه تی دن مراد اولیای خدا ویاخود حضرت محمد مصطفی اوله پس بونلر خود
صین و صلته در او یله اولیجی فرقه دهنه کونه شکایت ایدرلر و نه وجهله
جدالقردن اشتکا سمته کیدرلر بوسواله برقاچ وجهله جواب ویریلوب الانبیا
واولیانک شکایتلری قبل الوصول اولان احوال ماضیه به نسبتله در واحوال
ماضیه بی نقل ایلکرتدن مراد ارباب غفلته تنبیه و اصحاب عطلته ارشاد در
ثانیابو نشسته دنیو یله کمال وصول ممکن اولر اگر چه صین وحدته مستغرق ایدرلر
ینه یقین حکمتی قومز پس پیراهن وجود مادام که موجود اوله کمال وصول موقوف
اولور پس بویکال وصاله مانع اولان تعین صورتی جسد القلری عدایلیوب اتدن
شکایت ایدرلر ثالثا عند الاولیا مرتبه جمعه مستغرق اولقدن لذتلو برحالت
ادخی بوقدر زیر ابومر تیده مغایرت واثینیدن عاری وکلفت و مشقت کثرتدن
بری اولورلر اول وقتده که بونلری مرتبه جمعه ارشاد ناس ایچون مرتبه
فرق و تمیزه کوندن لکن و ممکن دیومر نهی قیالورلر و نیک و بددن الم و زحمت
کوررلر و مغایرت و اختلا فائله متصف اولورلر اگر چه وحدتی کثرتده کوررلر سده
بومر تیدی جدالقرعد ایلوب اتدن شکایت ایدرلر تنکیم حضرت نبی علیه السلام
(لیتنی لم اخلق ولیت ایمی لم تلدنی) دیو بوجدهالقردن شکایت قیالورلر دی حالبو که
ول حضرتک مرتبه ای مقام جمع الباع ایدی و مقام جمعه معراج ایدوب محبوب
حقیقتک و جمیع ارواح انبیا واولیانک و ملائکه مقربین واهمالی صلیتک التفاتته
خوگراواش ایکن مرتبه کثرته تنزیل قیادقده ابوجمل و ابواهک طعن و تحقیر ینه
مبتلا اولمشلردی انکچون (ماوادی نبی مثل ماوذیت) دیو بوقرقت واذیت
اشارت قتلشردی زیر امرتبه دعوت مرتبه فرقه در اگر چه و صلته ایدرلر فافهم
احوال سائر اولیاء المرشدین و قس علیه و الله اعلم بالبین فقال سلطان العارفين مشوی
گزینستان زامرا بیریده اند * از تقیرم مردوزن نالیده اند * بوییت شریفده *
نیستادن مراد مرتبه احدیت اولسه دقابل و مرتبه اعیان اوافده شاملدر مرتبه
احدیت اول ذات بی جهته درلر که حقایق شئون الهیه حضرت ذات مقدسه دن
ودخی بعضی به ضمیمه دن ممتاز اوله واصلالا علما ولاحینا وجود کلامه بومر تیده
کان الله ولم یکن معه شیء غنی عن العالمین و کنت کثر الحقیقا مرتبه سیدر غیب
حویت و غیب اولدخی دیرلر بونک اشالی عبارته تعریف ایدرلر پس بومر تیده
مبدأ ظهورات حقایق و شئون اولدخی ایچون نیستان تعریف ایلک صحیح اولور
بومر تیده دافکره اولاز مرتبه غیب ثانی و تعین ثانی و مرتبه اعیان ثابته دخی دیرلر
اعیان ثابته شول صور علیه الهیه در که هنوز دخی راجحه وجودی استشمام

ایتمشدر و لیکن وجود علی ایه موجود اولوب بری زندن نیز اولمشلردر حقایق
موجوداته اولکی مرتبه ده شئون ذاتیه دینور و بومر تیده ماهیت اشیا و اعیان
ثابته و حروف عالیات تعریفیلوب کافال الشیخ الاکبر رضه * بیت * کما حروفا
عالیات لم نقل * متعلقات فی ذری اعلی القل * انا انت فیه ونحن انت وانت هو *
فالکل فی هو وهو سل عن وصل * بوییتک و جز و مفید معنایی بودر که بومر تیده
علمه جمله اعیان ثابته دن شول حقایق غیبیه و حروف عالیه ایدک که نقل اولمقدق
یعنی ایجاد تعلقی ایه مخلوق وجود قلندقی و برتعلق ایدیلر ایدک قله لک ذروه
اعلا سنده قله لردن مراد اسماء وصفات و اعلا سندن مراد امهات سبعة
وذری سندن مراد اسماء ذاتیه و مفاتیح غیبیه اوله که لایها الا الله انک شائنده
بیورلشدر پس بومر تیده ذاتیه ده جمیع افراد انسانی یعنی بن سن سنو و بن سنسن
وسن اوسن کلیسی اوند اودر پس واصل اولندقدنصکره سوال قیل که بومر تیده
متکلم و مخاطب و غائب واحد و متعدد عین واحددر بواعیان ثابته بی شیخ محمد
شیرن دخی حروف عالیات ایه تعریفیلوب بیورلر * بیت * لقد کما حروفا عالیات
* نزلنا فی سطور سافلات * ظاهر نابعده ما کنا خفیا * وصرنا الان کل الکائنات *
وما الا کوان الان نحن حقنا * فاناکا کائنات ممکنات * الی خره اما حضرت مولانا
بومر تیده نیستان تعریف ایدرلر و اعیان و ارواحی تیده تشبیه ایدرلر بومعنائک توضیحی
بو کونه اولور که بوعالمن منقطع اولوب تا کم عالم انسانیته کلجه یه دک هر
برعالمده ایلدیکی تغیر و ناهیهی تقریر ایدرلر پس ابتدا حرکت حیه و میل ذاتی کمال
جلا و استیلا اقتضا ایدوب مرتبه احدیتدن بوشئون ذاتیهی بواسطه القبض
الافدس مرتبه علمه کتوروب هر بری علی ماهو علیه علم ازلیه سی اوزره نیز
اولدقده پس اسم مبدی و باعثک تجلیسی ایه مرتبه نیستان اعیاندن دخی
بونلری قطع ایدوب عالم ارواحه کتوردیلر اسماء وصفاته فاعله ومؤثره اولدقلری
جهتندن مرادانه مشابه و اعیان ممکنات قابله و منفه اولدقلری حیثیتندن
زنانه مسائلدر آنک تغیردن اولدخی لسان علمه ناله و افغان ایلدیلر تنکیم کمالار
بومعنائی نظمه کتوروب سوبلدیلر * مشوی * تی که آغاز حکایت میکند * زین
جداییهها شکایت میکند * تابیع فرقه بیریده اند * از تقیرم مردوزن نالیده
اند * کبست مراد اسماء خلاق و دود * کان بود فاعل در اطوار وجود * چیست
زن اعیان جمله ممکنات * متغیر کشته زانما وصفات * چون همه اسماء
واعیان بی قصور دارد اندر رتبه انسان ظهور * جمله رادرضی انسان ناله است
* که چرا هر یک زاصل خود جداست * شد کریا نکیرشان حب الوطن *
این بود سرفیرمردوزن * پس هر بر روح بوعالمده الت خطایان ککوش

ایدوب ریلرین یلوب هر بری استعدادی مقداری بلی دیوب و جنو د مجنده
اولوب هر روح کسندی نوعیه تعارفی قلوب ریلریندن نیجه فتوح بولوب
بوعالم ایله دخی کمال انسیت حاصل اولدقدن حرکت حبیه و میل ذاتینک کمال ظهور
واظهاساره توجهی بوناری بوعالمیدن دخی اسم باعنه حکمیه قطع ایلر و عالم
مثالین دخی اجرام سماویه به کثورر پس رجال مرتبه سنده اولان عقول
ونسامیزله سنده اولان نفوس انک نفیرندن اسان روحانیه ناله به کلورل و معنوی
آه و فغان قیلورل و عالم مثاله و اجرام سماویه ده دخی نیجه عجائب و غرائب کوروب
بوعالمه دخی انسیت حاصل اولدقدن نقد برعلیم و حکیم انلری بوعالمیدن دخی
قطع ایدوب عالم عناصره و موا لید ثلا نه به کثورر کده بوعزت و رفعتلردن
ایر بولوب اسفل السافلیته رد اولدقدن مر دوزن کی اولان آسمان وزمین
نالان و کریان اوله ل کا قال النبی صلی الله علیه وسلم روی ابوهریره
مر فو ح * بکت السموات السبع ومن فیهن ومن علیهن والارضون
السبع ومن فیهن ومن علیهن لیز بزل و غنی افتقر) بو آسمان وزمینک بکاسی
آیت کریمه ده دخی واقع اولمشدر و لکن انبیسا و اولیا و مؤمنینک فراقه
کافرو عاصی اولنله دکل زبرا بودنیا انلره جنت کیدر * کا قال الله تعالی (فابکت
علیهم السماء والارض وما کانوا منظرین * و بو آسمان وزمین فصحا و مفسرین
دخی مر دوزنه تشبیه ایتشدر کا قال الیهضای فی تفسیره (و انزلنا من السماء
ماء فاخرجنا به من الثمرات رزقا لکم) جعل الماء سببا لخروج الثمار بقدره الله و مشبیه
ولکن المزج بالتراب سببا لاجها و اماده اهلها کا لطفه للعیوان او ابداع فی الماء
النسازل من السماء قدرة فاعلة و فی الارض قوة قابله بتولد من اجتماعهما
انواع الثمار) پس بوانسان صلب سمان بطن ارضه کلوب اندن دخی تولد ایدوب
عالم نباته اندن دخی حیواناته اندن دخی مرتبه انسانه کلوب تنکیم حضرت
مولانا عالم جاددن مرتبه انسانه کلنجه به دک بویتلره خبر و بروب بیوررل کده
* مثنوی * آمده اول باقیم جساد * و زجسادی در نیاتی اوقات * و زنیاتی چون
بحیوان اوقساد * نامدش حال نیاتی هیچ یاد * باز از حیوان سوسوی انسانیش *
می کشدان خالق که د انیش * مثلا قوت فاعله سماویه و اندن نازل اولان مایله قوت
قابله ارضیه مجتمع اولوب بوا یکسک اجتماعدن نیات تولد ایدوب اول نیاتی باراده
الله حیوان بیوب شکامت و جسامت بقلوب به سده یاتباتک لطیفن و یا حیواندن
حاصل اولان لقمه نک نفیس انسان بیوب هضم رابعک فضله سندن نقطه
حاصل اولوب حین مجامعتده صلب رجلدن و ترائب مرتبه دن جیفوب بطن
مادر ده مزوج اولور تنکیم بو حدیث شریف طور را بهد طور مرتبه انسانیت

کلنجه به دک خبر و بر عن ابن مسعود اتفقا علی الروایة عنه قال رسول الله
صلی الله علیه وسلم ان خلق احدکم یجمع فی بطن امه اربعین یوما * یعنی سزدن
بریکوزما ده خلقتی که ماء رجل و مرته در رحم مادر ده جمع قیلور قرق کونده
پس اول نطفین مزوجین شی واحد حکمنده او اوب مادرک قوت جاذبه سی درون
رحم جذب ایدوب قوت ماسکه سی آتی امساک ایدوب و فم رحی قبض ایدوب
بعده بد قدرت اول ماء مزوجی قرق کونده دک تدر بجه تریه ایدر (ثم تكون علقه
مثل ذلك) اندنصرکه قرق کون قدر ده چنیش اتباره سی کی اولور * ثم
یرسل الله الملك فینفخ فی الروح * اندنصرکه الله تعالی اول جنینه بر ملک ارسال ایلر
پس اکانفخ روح ایلر نفخ بلی امساک ایلمکه صالح اولان جسمک نجو یقنه اوفور که
دیرل لیکن بومجلده ماده قابله حیات حقیقه بی بال فعل افاضه ایلمکدن کایه در
پس نفخک ملکه انسانی مجازیدر زیر نفخ و احیا افعال الهیدر * کا قال الله تعالی
فاذا سوتته و نفخت فی من روحی * پس اول جنین حیات بولدقدنصرکه مدت تمام
اولدقدن تولد ایلر بهد التولد بیوب و ایچوب و ایام طفولیتی کچوب عقل و تمیز صاحبی
اولوب کندوبی بر شخص معین بواور اگر هدایت الهی باری قیلور سه مبدأ معاددن
تذکر قیلور و بوعالمی فانی و غریب سرا یلوب کندوبی بونده غریب کورر پس
نیستان حقیقیدن ایری اولدیغ یلوب بو هجرانندن کی کی نفیر و افغان قیلدقدن انک
مرد عقلی وزن نفسی دخی انک نفیرندن ناله ایدرلر و حک فراقی انلره دخی تأثیر
ایدوب انک مرادی جانبته کیدرلر و بوعقل و تفکک مر دوزنه مشابه اولمسنه
حضرت مولانا اشارت ایدوب بیوررل * مثنوی * ماجرای مر دوزن اوقات عقل *
ان مثال نفس خود میدان و عقل * این زن و مردیکه نفست و خرد * درنت
بسته است بهر یک و بد * بعده بو مرتبه لردن ترقی قیلوب بر ملک ارشاد بیلده مبدأ
و معادینه وصول بواوب تکرار ارشادا للطالبین بوعالم فرقه تنزل ایدوب احیا
واصدقا سندن مرد وزنه نیستان حقیقیدن ایری بولوب بوعالم غریبته دوشد بکنی
بونلره ارشاد ایچون حرارت و گرمیت و آه نفیر بیلده سوباسه بونلر دخی انک تقریر
نفیرندن ناله و افغان قیلورلر و بوا یاتک مضمو نیله مترنم او اوب دیرل * مثنوی *
حبذا روزی که پیش از روز و شب * فارغ و آزاد بودیم از طلب * مقصد بودیم باشاه
وجود * حکم غیریت بکلی محبوب بود * ناکهان در جنبش آمد بمر جود * جله را
در خود زخود با خود نمود * واجب و ممکن زهم ممتاز شد * رسم و آیین دوی آغاز شد *
کر نکردیم باز پاز این سفر * نیست از ما هیچکس مجبور تر * بوجه معانی مذکور
از نیستان نامر ایدر بیده اندده کی تا لفظندن متفهم اولور زرا معنی نانیستاندن
بنی قطع ایداد نیری بنم نفیرمدن مر دوزن نالیده در نه آنکه شمعی نالان اوله لردیک

اولور * الحمد لله على التوفيق لمثل هذا التحقيق والتدقيق * مثنوی * سینه
خواهم شرحه شرحه از فراق * تابکوم شرح درد و اشتیاق) پس بعد التزل
من المرتبة الحقيقية الى مقام الدعوة البشرية * فی کبی درونی ما سوا دن خالی
ونفحات حقه مالی اولان مرشد عالی رتبت بو عالمه اتم کلامن استماع قیلان
وینستان حقیقه عرض التباع ابدوب اسرارنی طالب اولان مرد وزنه دیرل که
ای بو عالم فایده محبوس قائل وینستان حقیق مشاهده سندن محروم اولنلرین
بو سورلری سوزلکه و بواسرار و احوالی شرح ایلکه بر سینه بی کینه و پرسکینه استرمکه
یار حقیقینک فراقندن شرحه شرحه اوله تابو یله رقابل و مستور اولان کسینه
اول حضرتیه اولان درد و اشتیاقی سوزلیم و اتم اسرارنی بوصفولو اولان کیمسه
شرح ایلم اکر مستمع و مستفید بو مرتبه فی مستعد اولر سینه اسرار یاری اکا
سوزلر و درد و اشتیاقی اکا شرح ایلرل * مثنوی * این رسولان ضمیر راز کو *
مستمع خواهند اسرافیل خو * تاد بهاشان بجا که ناوری * از رسالتشان چه کونه
بر خوری * هراد بشان کی همی آید پسند * کامد ندایشان زبوان بلند * ایوان
بلند نیستان حقیقی و مقام اصیلدر و بونلرک اصل ادبی یار حقیقی بی طلبیده یکدل
و یکجمت اولق و جله فی اتم عشقند ترک قلیق و سینه سیریان و کوزلری کر یان و دمیدم فی
کبی نالان اولق و بو کونه صفتلرله تحصیل استعداد فطرتی و بونلرک سوزینه سوزینه قابل
اوله سن فاذا علمت هذا وجب عليك والاحصیل الاستعداد و قابلية ارشاد الاستاد و ذلك
انكسار الفؤاد من الفراق و امتلاء الصدور من الاشتیاق حتی تعرف مقال ارباب الکمال
وتفهم بیان اسرار اصحاب الاحوال و لذا قيل لا يعرف ذال حال الا ذوالحال
وذا الکمال الا ذوالکمال کا قال شیخنا و سلطاننا عرفنا من کان من جنسنا اوسار
الناس و قال ابضا * بیت * پرسیدیکی که عاشقی چیست * کتیم که چومن شوی
بدانی * فیهض الشار حسین فی هذا البیت انتقل من لفظ شرحه الى التشریح
الصدور و کبر حجم الکتاب بالبسط والتکرار وزعم انه یغرز خار و بعضهم یخاطب
اللب لا یمیز الرطب واليابس والنافع والضرار فلا تعتمد علی اقوالهم ان کنت عارفا
بکلام الکبار اذ ترجمتهم و تفسیرهم خارج عن الدلالة اللفظی بالطابقة او بالضمین
او بالاتزام فاذا کان التفسیر خارجا عن هذه الدلالات لا یقبل عند اهل الدیانات
فافهم ولا تغفل اولکی بیت مرتبه اعیانندن مرتبه انسانیه اولان سیر نزولی فی
بیاندر و بو بیت مرتبه انسانیده اولان عالمه مشاق اولان و تحصیل استعداد
قیلان و بونلرک بو مرتبه ده ارشاد ایدن کیمسه لک حالی میندر و بونلرک عقبنده
کلان بیت مرتبه انسانندن به نیستان اعیانه اولان سیر عروجی بیاننده در تنکیم
بیوزلر * مثنوی * هر کسی کو دور ماند از اصل خویش * باز جوید روز کار

وصل خویش * بو بیت شریف بر تمهید مقدمه به محتاجدر که اول مقدمه
انچون بر نسبت خاصی وارددر که اول نسبتک جله سینه نسب اسماء دیرل و صور
علیه اعیان ثابته به دیرل و اعیان ثابته صور اسماء الهی به اطلاق ایدرلر و اسمادن
مراد بو اسماء موقوفه دکندر بلکه جناب حقک بر صفتیه ظهور بته بر اسم تعبیر
ایدرلر انچون بو طائفه علیه نک قتلرنده اسم عین مسمی در مثلاً علیم ذات مع العلم
و قدوس ذات مع القدوسه دیرلر پس تعینات کلیه و جزیه دن هر بری اسماء کلیه
رجزیه دن البتة اسمک مظهر یدر بعضی بر اسمک و بعضی بر نیمه اسمک
مظهر یدر اما حقیقت انسان جمیع اسماءک مظهر یدر مثلاً کروه ملائکه سبوح
و قدوس اسماءک و اسماء سلیمه نک مظهر یدر انچون (و نحن نسبح بحمدک
ونقدس لک) دیدیلر و زمزمه شیاطین اسم مضل و متکبر و عزیز اسماءک
مظهر یدر انچون (فبعتک) دیو عزیز اسمته قسم قیلدی و حقننده (ای و استکبر)
آیتی نازل اولدی اما حقیقت انسان بو جله اسماء متقابل و متضاده فی جامعده در
انچون کاه مطیع و کاه عاصی و کاه قریب و کاه قاصی اولور اکر چه بو اسماء مختلفه نک
احکامی حقیقت انسانیه ده ظاهر اولور و بحکم اسماء المختلفه هر انده بر شانه کار
قیلور لکن هر بر انسان علی حده مرتبه اعیانده حقیقه بر اسمک مظهر یدر اول
انده حاکم ورب و اول انسان اتم محکوم و مر بو یدر دائما اکالسان علمله دیر که
* بیت * چند روزی هر یکا خواهی پرو * باز کشت آخر کارت منم * پس اتم
مبدأ اولی اسمدر آخر دخی اوکا منتهی اولور * مثنوی * صورت از بی صورتی
آمد برون * باز شد کانا الیه راجعون * پس بو مقدمه به عالم اولدک ایسه و اصلندر
بلد کسه * (بحکم البدایة و النهایة و انطباق کل واحد منهم علی الآخره) سیر
وسلوک دوری اوور و نیستان اعیانندن نزول و یثا کا عروجی * کدائرة مفر و ضة
متوهمة علی کرة * دیو تعبیر قیلور پس مرتبه انسان نهایت تنزلات نصف
قوس وجود بدایت نصف قوس عروج و جیدر انچون انسانیه برزخ جامع مطلع
الفجر دخی دیرلر که انسان نهایت ظلمت شب کثرت و بدایت نور روز وحدت
واقع اولمشدر کا قیل * مثنوی * هست انسان برزخ و نور و ظلم * مطلع الفجرش
اؤین گفتندهم * پس بو سیر عروجی و هر وجینک مبدأ مرتبه انسان ایدوکن
بلد کسه بو فی دخی بیاکه مرتبه انسانندن نیستان اعیان و حضرتک اصل خویش
دیدیکی جهانه سیر ایکی نوع اوزره در بر نوعی اضطراری و بر نوعی اختیار یدر
اضطراری اولان سیر اولدر که بر کیمسه یونشتت دنیو به ده بارادته اسم هادی
متقاضی نفسی اوزره سیر ایدر پس آخر الامر موت اضطراری کلوب آتی فنا قیلوب
عالم اصلنه کیدر ولیکن اول حقیقهندن بهره دار اولر بلکه بو عالمده آتی بتلذی ایسه

انده دخی بیلز و خبر و شر کسب ایلدیکندن ماعداهرنه ایسه غیری بر بهره بولمز
اما اختیاری اولان سیر بودر که سالک عامل بارشاد شیخ کامل طریق تصفیه به
سالک اولوب و تزکیه درونه اشتغال قلوب حتی صفت عنصریه و نباتیه
و حیوانیه دن قورتلوب و سرنی اغیار و ماسوا دن خالی بولوب تاب تجلی احدیتله
باطنی منور اولدقده کند و اصل حقیقتی بونشته ده بولور و یسینی یلور و آنکله
آشنالی قیلور پس حضرت مولانا ک هر شول کیمسه که اصلندن دور قالدی
روزگار و صلتی کبر و دیردیمه سندن مراد اصل بومعنی او اور **﴿ مشوی ﴾**
من بهر جمعیتی نالان شدم * جفت بد حالان و خوش حالان شدم * بویته
کلجه به دک مبدأ و معادک و سیر عروجی و نزولینک اسرار و احوالی بیان ایلدیلر
بویته مرشد اوانلرک نیک و بدایله الفت قطربینی و انلره اسرار نیستانی قائل
اوللرینی بیان ایلر یعنی درونی اغیار ماسوا دن خالی و فحیه الهیه ایله مالی اولان
مرشد عالی رتبت و والی ولایت دیر که بن هر اب سلو کده هر بر مرتبه ده اسرار
نیستان حقیقتدن کویان اولدم و عشق احدیتله ناله قیلدم و هر بر مرتبه تک
اهل استدن نیک و بدایله جفت اولدم و صحبت قیلدم بنه هر کس بکا کند و ظنندن
یار اولدی زیر ا مابعدنده اولان بیت بویته خبردر و بوده جازدر که جمعیتدن
مراد جمعیت و عظم و تذکیر اوله و خوش حالاندن مراد نیکو کاران و بد حالاندن
مراد اهل عصیان اوله پس (فذكر فان الذكری تنفع المؤمنین) فحواسیجه نیکوکار
اولان مؤمنلره انبیاء و اولیاء مرتبه احدیتدن تذکیر ایلر و اسرار حقیقه بی
انلره تقریر ایتدیلر و عصاة بد حاله دخی * فذكر ان نعمت الذکرى * مقتضاسیجه
و عظمت نصیحتی ایشار ایلر و جانب مرحمت و ملائمت کیدر و تبشیر و تذکر
ایتمکله علم اصله نحر یص و ترغیب ایلر و بد حالانک خوش حالان اوزده
تقدیمندن بر نیجه نکتة عظیمة وارد مع هذا تأخیر اولسه ده نظمه خلل کلز دی
اولان نکتسه بودر که ابتدا ارشاد و تذکیر انلره لازم اولدیفنی مذکر اولور و انلرک
مرتبه ارشاد و تریه ده تقدیم اولتمی و اصلاح ایچون مقدم انلره صحبت قلتمسینی
اشعار قیلور تا کم بوفقیلر اول اکبر تأثیرک صحبت پر بر کائنیه * اولشک قوم
لایشتی جلیسهم سعادته ابره و بونلر ایله جفت اولدقلری ایچون جناب حقندن
هدایت و مغفرت کورده و بر نکتہ دخی بودر که ارشاد صحبت قریب اولان بد حال
بعید اولان نیکسالدن بونلره اقرب و اولی در زیر بعض عاصی و ظالم لنفسه عجز
و انکساری سببیه رحمت و قربته و اوایسایه یقین اولور و بعض خوش حال طاعت
و صلاحنه اعتماد قیلدیفنی ایچون حقندن و اولیادن دور قالر بونکتہ بی اشعار
ایچون (جناب جل شاه کلام مجیدنده) ظالم لنفسه و مقصد و سابق بالخیرات قال

ابن عطا قدم الظالم لثلا بیاس من فضله لانه لم یکن له شیء یشکل علیه الاربه فاعتمد
على رحمة و اخر السابق ليعلم ان المنة لله عليه حيث وفقه لذلك وان لیو منه
ذلك من طرده * پس بواجلدن مرشدان الهی نیک و بددن صحبتی و نصیحتی
در یغ ایتوب هر برینه بحسب استعدادا انهم نیستان حقیقتدن سوبلر و اول
جانبه بونلر دعوت ایلر و لیکن هر کس کامل اولدیفنی تقدیرجه بونلر انجی
کندی ظنندن یار اولور و بونلری کندی فهمی ایله یلور و اکاکوره قیاس قیلور
نتکیم بیوررل **﴿ مشوی ﴾** هر کسی از ظن خود شدیدار من * ازدرون من نجات
اسرار من (یعنی فی کبی نجات حقله پراولان و نعمات الهیه ایله الحان قبلان مرشد
بونلر تقریر ایلر و بوسوزی سوبلر که اگر چه بن اسرار حقیقه بی هر بر مرتبه ده
سوبلدم و بد حالان و خوش حالان ایله صحبت ایلدم و لیکن بونلردن هر بر مرتبه کندی
ظنندن بکایار اولوب بنم درویمده اولان اسرارمی دیلدی و مقصود بالذات ندر
بیلدی زیر اظله بر شینک حقیقتی بیلمز و سیری ندر فهم اولمز بلکه بر شینک حقیقتی
بلکه و سرنه و اصل اولمه علم کر کدر (کافال الله تعالی) ان بیدهون الاظن وان الظن
لا یغنی من الحق شیاً قال البیضاوی فان الحق هو حقیقة الشی لا یدرک الا بالعلم والظن
لا اعتبارله فی المعارف الحقیقیة وانما العبرة به فی العملیات) حق شینک حقیقتی دیک ایله
زمیر ایلدی بر شینک حقیقتی نفس الامر ده اولدیفنی ماعینه دیرلر بواینه ادراک اولمز
الاعلم یقین ایله پس ظنک معارف حقیقه ده اعتباری بوقدر ظنک اعتباری عملیات
و شرعیات و عرفیاته در و معارف حقیقه ده اعتباری بونلرک اصطلاحده
اشیا ایچون ثابته اولان ماهیات اشیا به دیرلر که چاءلک جعلی اکاتعلق قطیه اما معارف
غیر حقیقه ده مباحث شرعیه و عرفیه کبی بونلر ده ظنک اعتباری وارد پس اولیانک
دروتمده اولان اسرار ایسه معارف حقیقی و اطائف حقانیدر ظن و قیاسک بوند
مدخلی بوقدر انکیچون پیغمبر * صلی الله علیه وسلم (ایاکم والظن فان الظن اکذب
الخواطر) بیوردی پس اولیانک اسرار دروتمده و اصل اولم دین کیمسه به لازمدر که
ظنی رک ایله و بونلرک علمندن علم تحصیل ایله حتی بونلره یاروراز دار و محرم اسرار
اوله و درونلرنده مخزون اولان انواره و کلاملرنده مدفون اولان رموز بول بونه
زیرا بونلرک اسرار کفتار لرندن دور دکادر علی اولنه نتکیم بیوررل **﴿ مشوی ﴾**
سرمن از ناله من دور نیست * لیسک چشم و گوش را آن نور نیست) بویته شریف
کان سؤال مقدره جوابدر و بونده ناله دن مراد کفتار باصوابدر کان سؤال
لازم کلدیکه بونلرک درونلرنده اولان اسرار بر نیجه جست و جو ایلدم و قلبنده
اولان معارف حقیقه بی بر نیجه فهم ایلدم جواب و برلر که درونی فی کبی ماسوا دن
حالی اولان ولی کامل بوکلامی تالی اولور که بنم سرم بنم الاعمندن دور دکادر

در این نام منکلمت صفتی در پس صفت موه و ده و لام منکلمت دلات ایلد یچور
 • مصرع • تلامسندن اولور • ماوم کشیک کندهی مفدا ری • دیشلردن و نطق
 اسرار حقیقه علامت اولدیغیچون (مصرع) - وزیدن اکاور دیم ولیند یونج
 اسراری • دیوتعیر قیاشلر و عاندر غزل خویش نهان خواهم کشت • دیشلر
 بومعنایه شیر اولمشلردن تنکیم بومعنایه برشاهد دخی حضرت مولانا تک منافته
 وارد اولمشلدر برکون اول حضرت یارانه خطا باپور دیار یاران من این جسم
 نیستیم که در حضور شمایم بلکه من آن ذوق و خوشی ام که از کلام من در باطن
 سریدان من سر می زند الله الله آن ذوق را که بیاید و آن خوشی را که بچشد
 غنیمت دارد و شکر ها کز ابد که من آن ذوقم بر قای • گفتار انبیا و اولیای تالی کلام
 سهادت بحسام خدا اولان منکلمت اتوار ذات و اسرار صفاته مطلع اولان استرسه
 آینه تلامرینه نظر قبلیک و مناسظر گفتار لیدن اسرار لینه واقف اولسون
 انکیچون امام جعفر بن محمد باقر رضی الله عنهم پیورل • لقد تجلی الله خلقه
 فی کلامه ولکنهم لایبصرون • یعنی مهر تجلی الهی مطلع کلام را بنیده پید او هویدا
 در و لیکن بویهر بصیرت خلق انک مشاهده سنده ناپیشار کذلک اولیسانک
 تلامسند دخی جناب حق منجید و انلرک گفتارنده اولان اسرار انوار پروردگار کدر
 ولیکن خلقک چشم و گوش سنده نور معرفت و ارمیدر که انلرک اتوارینه مطلع اولور
 اما اول عارفلرک که چشم و گوش سنده نور معرفت و ارمیدر انلرک اولیسانک گفتارندن
 اسرارینه مطلع واقف اولورل و حالت در و نه شاعر بواورل و منکلم اولان اول
 اگر حیسانه ایسه انک وجودنی یامانند درخت موسی و یا خود نابزن انده برنای
 برنو اکی عدایدرل و انک درخت خفتندن ظهوره کلار انوار اسراری حقندن
 یلورل و نای خلقندن صدور قیلان گفتاری رفیعوای (ان الله يقول علی السار
 عبده) وجود معارفندن اجتماع قیورل و اگر منکلم حاضرده دکل ایسه بلکه
 تلامی کتب و صحائفده مسطور ایسه اول مسطورده اولان تلامک مناسظرندن
 انب سرینه واقف اوورلو حقیقه اطلاع بواورل ز برار شتک اعینده وجودی
 و ارمانده وجودی و ارمیدر و وجودی و ارمیدر و وجودی و ارمیدر و وجودی و ارمیدر
 مافی العباره دلات ایدر و مافی العباره مافی ازمانه و مافی الازمان مافی الاعیانه
 دلات ایدر پس عارف کتابندن اعیانه واقف اولور بلکه جمیع اشیا حقله
 قائم اولدیغی حیثیتندن کنایده و عبارتند و ازمانده و اعیانه علی الاطلاق جنساب
 حق مشاهده قیور و نایک بنم سرم بنم نالیدن دور دکادر پیور دیک بومعنایه اولور
 اما حق هر برده ملاحظه و مشاهده قلبین قلب بومعنایه غافل اولور انکیچون
 کتاب حق جل شاناه کلام محبتند موجود اولان ذکر و شری و اسرار قلب

عظیم مانکر بشو الفسای مع ایدین مشاعده صاحبزاده مخصوص فیابوب
 پیور دیکه • ان فی ذلک لذکرری لمن کانه قلب اولان السمع وهو شهید •
 یعنی یوقرآن عظیم الشانده قلب عظیم صاحبی ایچون موعظه و ذکر حق وارد
 و یا خود ظهرا و باطنا حاضر اولدیغی حالده القای سمع بلین کسه ایچون پس
 چشم قلبی و گوش دل بر نور اولین کسه قرآنده اولان اسراری و اولیسانک گفتارنده
 اولان اناری مشاعده قیلان بر مشوی • تن زجا • و جان زن مستور نیست •
 لیکن کس را دید جا مستور نیست • بویست شریف اولکی بیده تمثیل طریقته تن
 و جانی دخی آرمیدر یعنی بی کی الت حق و مظهر سر فیض مطلق اولان محفله
 دیرلر که بر سر من زم کلام زدن دور دکادر تنکیم تن جاندن و جان نندن مستور
 دکادر لیکن بر کسه به جانی کورمه که دستور دکادر اگر چه جان و کوز الله کورلر
 ولیکن تدبیر تصرف و خواص و کالاتی جهتندن مستور دکل بوحیثیتندن بدن
 آینه سندن جال روح نمایاندر اما معینندن (قل الروح من امری) دیمکله قرآن
 عظیم الشانده خبر و برادری بی کادر هیچ بر کس حقیقت روح ندر یله عیشدر
 و انک مامیه واقف اوله عیشدر انکیچون هر کس عقلی بتدوی قدران کلانات
 مخلفه سوبله مشر انکیچون منکلمینندن بهضبی دیرلر که روح رجیم لطیفدر بدنه
 سر بیان ایلر ماه و رک و ردد و دهنک سنده و نازک جدیدده سر بیان المذیکی کی •
 و علیه اکثر منکلمین من اهل السنه و الجماعة دیرلر که روح بسیار ندر شول اجسام
 نورانیه و سماویه و اطمینندن که تغیر و تبدل و تجزی قبول ایلر مثل ضوه الشمس فی
 بدن مگون و مستوی و اینه اول اجسام شریفه الهیه باذن الله لا فزیدن اوورشل
 نه ذلک فی الحیدر و ماء الوردی الوردی و الدهن فی السمسم و دخی اولکی سوز مشاه
 بر سوزدر (وقال بعضهم الروح جوهر لطیف قائم فی کثیف کابصر فی الحقیقه
 و فیدنظر و قال الجند (روح شیء استأثر الله به لا یجوز عنه العبارة) یعنی روح
 الله تعالیک علمده مستقل اولدیغی شلردن ان عیسارت جاز دکادر و صدر
 الدین الفتوی حنفری (و یستأثرک عن الروح قل الروح من امری) اینک
 تفسیرنده پیورلر اگر سؤال اولور سسه که حضرت رسول صلی الله علیه وسلم معادن
 ماوم و بنسایع فهو ایکن کشف حقیقت روحندن نیچون منع اولندی الجواب اول
 زمانه مسائل اولتر قوم یهود ایدیلر علی طریق الامتحان قریشه دیدیلر که پیغمبر
 یزدن اوچ نسنه سؤال ایلک اصحاب کهنی و ذوالقرنینی و روحی صحیح جواب
 و بررلر ایسه حق پیغمبردر دیدیلر و مسکوت عنه اولی روحی مراد ایدیلر پس
 حضرت پیغمبر علیه السلام اصحاب کهنک و ذوالقرنینک یونلر قصه لرینی بیان
 المیوب سرور حق ایهام ایلدی (وهو الهم فی التوریه) روح حقنده مشانک و علمک

چون کلمات مختلفه می واقع اولمشدر اما زبده طاعت بونقل اولتندر ولیکن بوقتی
روحی بگونه تعریف ایدر مکه روح اسم حیک پرتوی و تجلیسی بر نور الهیدر عالم
امردن داخل بدن و خارج بدن دکلدر و شنه متصل وادن دخی منفصل دکلدر
و تعریف اولتان روح الهیه بدنه لطافت اخلاطدن حاصل اولان بر مطبیه سی
ار در که بدنک جمع اعضا و اعصاب و عروق و قنده مثل سریان النار فی الحدید
والدهن فی السمسم سریان ایلر و حامل قوا و حواس اولور پس بوروب روح حیوانیک
بدنه نسبت کمال لطافتی و ادبغی اجلدن روح الهینک بویکا تعشی او اوب بونده
سیر و تصرف قیور و حسن و جمال و ریختن اخذ ایلدیکی علم و کمال هر نه قدر
ایسه روح حیوانی واسطه سیله بدنده مظهر اولور پس عالم و عارف اولان اول
کلمه نک اقوال و احوال خصال و آدابیه نظر فیلوب انک بوظهر کورن آثارندن
اسرارینه مطلع اولور و روحنک حقه اولان آشنا لکی و معاصله من ماعینی
یلوب بو ذکر اولتان جهندن روحندن مسنور دکلدر زارنده کورین لطافت
و ملاحات اولسون و یا خود بلاغت و فصاحت و علم و معرفت و صنعت اولسون
روحکدر اما حقیقی جهندن روح بویکوزله کورلن ولیکن دیده حقیقین ایله کوره
بلکدن منع اولنن زبر امشاهد حق ایلین چشم باطن روحی دخی مشاهده ایلر
خافهم ولا تغفل **مشوی** که آنشت ابن بانک نای و نیست باد * هر که این آتش ندارد
نیست باد (فی کبی درونی ماسوادن خالی و نفحات الهیه ایله مال اولان مرشد
عالی کندی گفتار بر انواری حقنده علی طریق الاستعاره بویکلامی نالی او اوب
پوردر که بویانک صداسی یعنی اولیای خدانک بویکلامی و اداسی بر آتش سوزند
و حرارت دهند و گرمیت کنند در که غل و غش و ماسوادن درونی احراق و ازاله
ایلر و ظلمات بطونی کیدوب اناره قیلور هر ای نفسدن حاصل اولان قیل و قال
پروبال کبی دکلدر نتکیم جناب حق کلام مجیدند رسولنک نطق شریفی حقند
* و ما نطق عن الهوی ان هو الا وحی بوحی * پوردری پس اول حضرت و ارث
و کامل اولنلرک نطقنه دخی بویک کرمه نک معناسی شامل اولور زیرا کامل و مکمل
اولان اولیانک دخی بانک و صداسی هوای نفسدن دکلدر بلکه وحی الهی و القای
ربانیدر پس هر کم بونلرک سوزند اولان سوزی طومیه و بو چاشنیدن بر لذت
طعمیه فنا اولسون و بوقلق بولون که فنا نارنجلی بی اقتباسه و آتش درون
اولیابی التماسه و سیله در بعض بی فهمار حضرت * ولانانک نیست بادی پوردر قیلر
بدعا زعم انشرونا و یل ایدوب پسانه کتمشدر خبری بوق که طریق اولیاده
مفصدا اقصا و مطلب اعلا بوق اولمقددر * بیت * کارگاه کج حق در
نیست * نه * ه * تی چه داند نیست چست * هر کس بویواد فنا می مقداری

بویاور و بوقلخی قدر حقه آشنا اولور فاذا کان کذلک طریق اولیاده و السی
اصفیاده بوق اول دیگدن خبری دعا اولن **مشوی** که آتش عشقت
کاندرنی فتاد * جوشش عشقت کاندرنی فتاد * بویک اولیانک درونند
و کلامند اولان آتش نه آتش درانی بیان ایلر پوردر که آتش عشق الهیدر که
درونی ماسوادن خالی اولان کبارک قلبینه واقع اولدی و انلر بویا شله معشوق
باقیدن ماعدایی احراق قلبدی * بیت * عشق آن شله ست کوچون بر فروخت
* هر که جز معشوق باقی جله سوخت * عشق شول افراط محبت دیرلر که
عاشقک چشم و جاننه و جله قواشده و جنانته داخل اوله و معشوقدن خبری آنک
دیده و دلندن بالکلیه بحوقله نتکیم شیخ اکبر حضرتلری فتوحاته بویکونه تعریف
ایدوب پوردر (قال الشيخ العشق افراط المحبة و کفی عنه فی القرآن بشدة الحب
فی قوله تعالى والذين آمنوا اشد حبا لله (و فی قوله تعالى) قد شغلها حبا) او صار
حبها یوسف علی قلبها کاشغاف و هو الجدة الرقیقة التي تخوی علی القاب
فهی طرف له محبة فالعشق التفاف الحب علی المحب حتی خالطه جمیع اجزائه
واشتمل علیه اشتمال المشقة (وقال فی محمل آخر فاذا عم الحب الانسان بمحمله
واعماه عن کل شیء سوی محبوه و سررت تلك الحقیقة فی جمیع اجزاء بدنه
وقواه و روحه و جرت فی مجرى الدم فی عروقه و لحمه و انصلت بجمیع اجزائه
جسمه و روحه و لم یبق فیة منع لغيره و صار لطفه به سماعه و نظره فی کل شیء الیه
ولا یرى شیئا الا و یقول هو هذا حیث یسمى ذلك الحب عشقا کما حکى عن زلیخا
انها اقتصدت فوقع الدم فی الارض یوسف یوسف حیث سقط الدم لجریان
ذکر یوسف مجرى الدم فی عروقها کلها کذا حکى عن الحلاج لما قطعت اطرافه
انکذب بدنه فی الارض الله حیث وقع و لذلك قال رحمه الله هم الذین استهلکوا
فی الحب هذا الاستهلاك) پس درون اولیایه واقع اولان آتش عشقدر که محبوب
و باقیدن خبری بونلرک درونند فومز و کذلک جوشش عشقدر که بونلرک خم
قلبند اولان معانییه دوشوب و اول می معانی بوزوفله جوشده کابوب بونلرک
باشندن آشوب بونلرده اول حینه اول شراب نابی اقتداح و الفساضه قویوب
شاربان می محبت اناله ایدرلر دخی اول می معانی بی کوزه کوشلری ایله نوش ایدرلر
و مست مدهوش انک معنانه سی یوانه کیدرلر و بر معنای لطیف دخی بودر که
میدن مراد هر کسک روحی اولسه اکاذوق و نشاط و یردیکی و خم وجودند
هرانده بر شانه غلیان قیادیغی ملا یسه ایله جائزدر پس هر کسک می روحنه
دوشدن جوشش محبت ذاتیه و ازلیه نک جوششیدر که بحکم فاحییت ان اعرف
هر کسک وجودی کو نه سریان قیادند * انک می جانن بر کونه شانله غلیان

فیلسوف و اول محبت جنبش و خورشید که نظام عالم و تنظیم نام بنی آدم حاصل
اول شد در **مشوی** **ک** فی حریف هر که از یاری برید * پرده های
مادرید **ب** بویت شریف درونلری اسرار حق له پرانوار اولان کبار کله بحسب
الحقیقه یار درلر آتی تذکار ایلر **ب** ورنی کبی درونلری ماس وادن خالی اولان
مرشد همدلر شول عاشق زار له یار درلر ذو کلی یارندن وجیع کاروبارندن
منقطع اوله بلکه **ک** ندی نفسندن وجه له هوا و هوا سندن کذرفیله تا کم
بو وجه له انلرک صحبت وار شادینه بول بوله حتی انلر دخی من حیث الحقیقه نلریله
یار اوله زبر ابو کبار برای مصلحت وقت اکثر ناسله دخی بحسب الصوره یار اولورلر لیکن
م مصراع **ه** همشیت من نیم سایه منت * مفهومی تذکار قیاسورلر پس
یونلر له مناسب و حریف لکه نبل و انقطاع شریطدر **و** اهله امر الله بیه علیه
السلام ارشادا لاطالبین **و** اذکر اسم ربک و یمن الیه تبایلا **ا** ای دم علی ذکر الله
لیسلا و نهارا و انقطع باعباده و جرد نفسك عما سوی الله **م** مصراع نایده بیت
برده لردن مراد مقامات اولیادر انکچون که علم موسیقیه و اصطلاح مطربانده
سرود ایلد کلمی مقاماته برده تعبیر ایلدرلر تکیم مقام راحت و مقام عرافه پرده
راست و پرده عراق دیورلر و پرده های ماده کی برده لردن مراد سالک حجابات نورانی
و ظلماتی اولان پرده لردن پس بو تقدیر چه معنادر که فی مثابه منسده الت حق
و مظهر خفیض ذات مطلق اولان مرشد اول طالب مستعدک یاریدر که ذو کلی
یارندن منقطع اوله و نفسندن و هوا و هو سندن نجات بوله اول مرشدک مقامات
علیه و مراتب سیمه و سینه می بزم حجابات نورانیه و ظلماتیه مزی هتک ایلدی
و اسرار حق و انوار ذات مطلق هر مرتبه دن بزه کشف ایدوب سوبلدی پس
سالک ابتدای حالده مراتب الهیه دن هر مرتبه بر پرده قویدر اول وقته که
جمع مراتب الهیه تک اسرارینه عالم اولان مرشد مرتبه بمرتبه سوبله روحانی
و جسمانی هر مقامک حقیقتن اکایه بین کادر که شیخک مقاماتی اکا حجاب اولان
مرتبه لی هنک ایدوب عین اول حجابات نورانی و ظلماتیه دن روی یاری مشاهده
قیلور و غیر کورد کنی عین یلور * فقال سلطان العارفين **مشوی** **ک**
همچون زهری و تریاقی که دید **ه** همچون دمساز و مشتی که دید **ب** بویت
شریفده زهر قهردن و تریاقی مهردن استعاره در تقدیر کلام درونی ماس وادن
خالی اولان مرشد عالی کبی قهر و لطف صاحبی کم کور مشدر یعنی یونلر کی زهر
و تریاق معدنی کیمه کور مشدر زبر امر شد خلیفه حقدور و خلیفه کامل اولدر که
مستخلفک وجوب ذاتیه دن ماعدن هر نه قدر صفات متقابل و اسماء متضاده سی
و ارایسه انکله متصف اوله **ک** قال الشيخ الاکبر فظهر جميع مافی الصورة الالهیه

من الاسماء فی هذه التثانی الاسانیه فجازت رتبة الاحاطة و لهذا کار آدم خلیفه
ولا جل حصول هذه الجمیة صار خلیفه فی العلم ان لم یکن آدم ظاهرا بصورة
من استخلفه فایکون خلیفه فی العالم **ب** پس جناب حق جل شانہ نیمه قهر و اطفاه
متصف ایسه یونلر دخی بوصف نلر له متصف اولوب شریعت و طریقه بر مقتضای
امر الهی محل اطف اوله اطف و محل قهر اوله قهر ایلدرلر مؤمن موحد اوللر
تواضع و ملائمت و کافر و فاجر اوللر شدت و غلظت جانیسه کیدرلر **ک** قال الله
تعالی فی اصحاب رسوله **ا** اشداء علی الکفار رجاء یشهم **ب** پس اصل فی الحقیقه
کمال بوصفتین متقابلتین ایله متصف اولوب مستحق مهر و مهر و مستعد قهر و قهر
قیلور رزیرا **ب** بیت **و** وضع الندی فی موضع السیف بالعلی **م** مضر کو وضع
السیف فی موضع الندی دیشلر دخی **ب** بیت **ا** انا انت اکرم الکرم ملکته
و ان انت اکرم اللیم تمردا **ب** دیون تحقیق ایشلر در انکچون جناب حق جل
شانہ حیینه کفار و اهل نفاق **ق** قدن غلظت و شدت ایله امر ایدوب یوردرلر که
بالیهان الی جاها الکفار و المنافقین و اغلظ علیهم **ب** یعنی ای نبی کامکار کفار
شقاوت کردار و اهل نفاق ضلالت شاره ملائمت ایله که یونلر محل لطف دکلدر
بلکه اجرای حدود له مجاهد و غلظت و شدتله معامله ایله که یونلر له اولی در
حضرت رسواک صلی الله تعالی علیه و لم ذات شریف لری نیک و بد بلکه
هر احد یوندن مقدم ملائمت و احسان اوزره ایدی جناب حضرت بو خصلیتی
علی العموم مرکسه اجرا ایله که روا کورمدی تا کم هر حق ذی حقه اعطا ایش
اوله و اوصاف مستخلف ایله اتصاف قیله و کمال اعتدال ایله معتدل اوله اول
حضرتک کمال حلم و ملائمتلرین بو آیت کریمه دن قیاس ایله که جناب حق اکا
غلظت و شدت ایله دیو امر یوردر و حضرت موساک ذات شریفن فهم ایله که
جناب حق انلر **و** قولاله قولاینا **د** دیولنت و ملائمتله امر یوردر پس معلوم
اولدیکه کامل و مکمل اوللر بوزهر و تریاقدن عبارت اولان صفتین متقابلتین ایله
متصف اولوب ممدوح ایش بو اجلدن حضرت مولاناک کبی الت حق اولنلری
مدح ایدوب فی کبی زهر و تریاق کم کور مشدر یوردرلر دخی یونلر کی طالب حقه
دمساز و مشتاقی کم کور مشدر دیو ادا قیلورلر تکیم حضرت نبی علیه السلام زمان
شریف لردن صکره کلان امتنه و اشوقا الی لقاء اخوانی دیو عرض اشتیاق ایلدرلر
کذلک اول حضرتک وارنلری دخی طالب حق اوانده دمساز و مشتاقی اولوب
بو خصلیتله طریق حقه کیدرلر والله اعلم **مشوی** **ک** فی حدیث راه پر خون
میکند **م** قصه ای عشق مجنون میکند **ب** یعنی ولی کامل و مرشد فاضل اوللر
پر خون اولان طریقی عشقک موزن سولرلر و اوازندن اول اوله تک نقل ایلدرلر

و بوره عشقه برخون تعبیر انکچوندر که البته عاشق اولیجه ریسنی کورمن
و محو بنه ابرمن پس طریق عشق نتیجه سی موت ارادی و قتل اختیار بدر
• کافال ابن الغارض • بیت • هو الحب فاسلم بالحنی ما الهوی سهل •
فاختاره مضایه وله عقل • وعش خالیا فالحب راحته عنی • واوله سقم و آخره
قتل • وان شئت ان تحیی سیدافته • شهیدا و الا فالغرام له اهل • و قل
لقتیل الحب وفیت حقه • ولادی هیات ما الکمل الکمل • و حضرت مولانا
بشجعی جلده بر حکایه ابراد ایدوب پیوردر که بر عاشق معشوقه اتک بولده
ایلدیکی و فاسنی و غم و هجراته اولان صفاسنی و کجده قائم و کوندرل صتم
اولسنی عدایلدی و بونک کبی عبادات و طاعاتی هر نه ایسه معشوق مر حتی
ایچون احصا ایدوب سولیدی پس معشوق دخی بو کونه جواب ایلدی
• بیت • گفت معشوق این همه کردی وایک • کوش بکشا یهن و اندر باب
نیک • آنچه اصل اصل عشقت و ولاست • آن نکردی این چه کردی
فرستاست • ککشتش آن عاشق بکو آن اصل چیست • گفت اصلش
مردنت و نیتت • پس وصلت باری موت اختیار بنه مر بو طدر و محبتک
نتیجه سی اولمکه منوط در انکچون جناب حق جل شانه حدیث قدسی سنده
پیوردر من اجسنی قتله و من قتله قملی دیتنه و من علی دینه فانادیتنه •
بواجلدن حضرت مولانا بورا عشقه برخون تعبیر پیوردی اگرچه بورا عشقه
برخون تعبیر پیوردی اگرچه بورا پیخوندر اما منشا عشاقه پر خواندر (و انما
الحیاء فی الموت) فحو آنچه بونله اولمک آب حیوان و حیات جاودا ندر و دخی
اول کبار مجنون عشق پروردگار اولان زارلک قصه لرینی سولیر و رفحوی
(لایکل ایمان احدکم حتی بقول الناس انه مجنون • بونلر ناس و پرو سواس
ز علمنده مجنوندر بو خه صد الله و عند الانبیاء و اولیا بونله کامل العقل و الایمان
بر ذوقتوندر تنکیم جناب حق خالق بیچون حضرت رسالتیه حقیقه کافر دین
حکایه پیوردر که • و بقولون انه مجنون • اتک امورنده منجیر اولد قلنندن
و شان شریفنی لیلد کلنندن اول حضرته تحقیقا بو مجنوندر در پردی بو عاشق لک
دخی عقلی و سمعی اهل دیوانه لک بولنه کنندیلر کیدرل ﴿ مشوی ﴾ محرم این
هوش جز بی هوش نیست • مرزبان رامشتری جز کوش نیست) یعنی بو ذکر
اوانسان هوش محرمی دکدر لالعقل • شنن بیهوش اولنر و اول دنیا به پیغمبر
علیه السلام کبی اتم اعلم بامور دنیا کم دیلدر در زرا حکمت انهیبه هر شئی بر شیه
لایق و هر کسی بر کونه مصلحت سابق قیلدر مثلاً زیاده طالب و مشتری اولان
کوشدر کنتک بو هوش کله عاشق و محرم اولان بی هوشدر • کافال ابو یزید

البسطی علم الله استعداد عباد ففهم من لم يصلح للعشق والمحبة فشغلهم للخدمة
و العبادة ففهم العابدون والزاهدون ومنهم من يصلح لمحبة فاخصهم لمحبة ففهم
العاشقون والواهون • بیت • هر کسی رابهر کاری ساختند • میل اترادر دلش
انداختند • پس بو هوشه محرم اولان اهل دینه لابد و لازمدر که بخود لقی شرابن
ایجه و مست اولوب کندودن بکه حتی معشوق حقیقی اکا برقبوبی فتح ایدوب
آجه پس حضرت مولانا بو هوشه محرم اولان عقل جزو بدین بیهوش فلان
کیسه لر نه ایدو کین بیان ایلد کدن صکره کونلری عقل معاش غنده ضایع اولان
کیسه لرک حالی علی قاعدة اسلوب الحکیم تقریر ایدوب پیوردر ﴿ مشوی ﴾
در غم ماروزها یگانه شد • روزها با سوزها همراه شد • بو بیت شریف اسلوب
حکیم قاعده سی اوزره در اسلوب حکیم اولدر که بر عالم کیسه بر نیجه لایحه ارشاد
و نصیحت قیلد قدح المحاض نصح ایچون انلرک مایتنده کندوبی ادخال ایلوب
نصیحتی اولا کندی نغسه سولوبوب انلره تعریض ایلده و اول قومده بو اسلوب
اوزره کلام حکمت آمیزی سولیده • کاورد هذا الاسلوب فی القرآن قال الله تعالی
فیه حاکبا عن حیب التجار و مالی لاعبد الذی فطرنی و الیه ترجعون • اول
زمانده که حیب تجار حضرتلری قوم افطاکیده حضرت عیسا ک کوندر دیک
رسیدن خبر الدفقه مغاره دن چیغوب بونله کلوب ارشاده کال تلطف مراد
ایتمکله اولان نفسنی معرض نصیحتنه ادخال ایدوب انلره علی وجه التعریض
و التفریع دبدبکه ایانیم ایچون نمشی وارد که بنی بو قدن و ارا یلین الله عبادت
ایترزم حال بو که سزک چله کز اول حضرته راجعدر اما مقتضای ظاهر بو ایدیکی
• و مالکم لاتعبدون الذی فطركم و الیه ترجعون • پس بونله المحاض نصح و کال
تعریض ایچون بو قاعده اجرا اولنر بو اسلوبه عدول اولدی • بیت • خواهی
این معنی شود بر تو عیان • مالی لاعبد از قرآن بخوان • می کنند تعریض آن
متکبران • که برایشان بندی آید کران • تازراه بنده ی آکه شوند • بکذ رنداز
بی دهی از ده روند • همچنین و اصل نشسته پیش بار می کند از هجره لشهای زار •
• ناشود محجوب و محروم از وصال • واقف از هجران پر رنج و ملال • روی پر تابده
ز دل احتیساب • زود بشاید سوی حسن الثاب • حضرت مولانا بو قاعده بی
حضرت مشویده چوق محله اجرا ایدرل تا که بورادن معلوم اوله تنکیم بر محله
دخی پیوردر ﴿ مشوی ﴾ چون نالم تلخ از دستان او • چون نیم از حلقه دستان
او • چون نه باشم همجو شب بی روز او • بی وصال روی دوز افر و زاو • بو ذکر
اولان قاعده اوزره حضرت مولانا بویتی دخی ادا پیوردر که بزم اول هوشه محرم
اولنر غنده و نایا فکالت الله کونلرمن یگانه اولدی کونلرمن سوز و کما از ره همراه

اولدی امامتضای ظهر بوایدیکه (درغم نان روزها بیکه شد) دیه زدی پس
 بواسلوب جدول بودکر اولتان نکته فی اشعار ایچون طریق حسن بومعنائی
 فهم ایتوب روزها هر شد اولانردن استعاره در دیر و بوکونه تعیر ایدر که اولیا
 رفتند و هر شدان گذشتند در ارشاد کردن ماغم خوردند بوسوزک بولکلامه
 مناسبی بوقدر و بویک شرحنده سرور بدن غیر خطایاش چوقدر لیکن
 بودکر اولتان اسلوب بدن غیر به مساعده بوقدر مثنوی روزها کر رفت کور
 وبالت نیست * تو بمان ای آنکه چون تو بال نیست (یعنی کونرا اگر کند بیه و ابامری
 هوا و هوش ضایع ابتدا بیه اول کونرا کندیکه بال بوقدر سن قال ای هر شد
 کاملکه سنک کی بال بوقدر سنک تریه و همک سبیل به تداک ماغات وتلاحق
 ضایعات ممکندر تو بمان خطابی جناب حقه دخی اولسه جازدر و لکن شول بر حسن
 تعیر ایتکله که سنک عنایت واحسانک قالسون ای شول خالق کون و مکان که
 سنک کی بال و سبجان بوقدر رشول کسبه که عنایت الهی بار اولور مافاق
 تدارک قباور و مظهر ولایت اولور و انوار هدایتی بولور (کافال المشایخ) العنایة
 تهدم الجنایة توجه الهدایة نورث الولاية بویته مقصر اولنر اسرار الهیه دن
 محروم قانلره تسلیه واردر کان پیوررل که ای مقصر کونلرک ضایع اولدیسه
 او هوس عمر نازیشک تلف قیلدیسه غم بیه شول وقتده که بر مرشدی بوله سن
 واکافتدا قیله سن آنک همی بر کاتیل و ارشاد باسعادت سبیله جج سبیلک
 حسناته و ضایعاتک محصولاته مدل اولق مقدر * بیت * همشینی مقلان چون
 کیمیاست * چون نظر شان کیمیا بی خود بکست * و یا خود جناب حقه توجه
 قیله سن و عنایت الهیه بی بوله سن پس محروم و مغبونک داندن قورتلوب سعادته
 ایزه سن اگر بوا یکی امر دن بریسی اولمزسه نفوذ بالله خسران و خذلان
 ورطه سنده قالور سن کافیل (بیت) بی عنایات حق و خاصان حق * کرمک
 باشد سیاهستش ورق مثنوی هر که جز ماهی ز آبش سیر شد * هر که
 بی روزیست روزش دیرسد) بویت شریفده اهل سلوکک اوج نوع اولسه
 اشارت واردر نوع اول شول ماهیان دریای محبت حق و خواصان بحار انوار
 مطلقدر دیرل که ماهی مثال آب زلال و صله سیر اولوب (هل من مزید) نعره سن
 اوررل اگر هزار دریایی نوش اینسه بلکه نیجه یک مراتب مقاماتی بکوب کسه ل
 ینه ریان اولزل و طلب و اشتیاق الدن قوهر (نوع ثانی شول قانعان آب و صلت
 وقاددان کوی طریققدرل که نیم جرعه دن سکران و یک کوزه دن ریان اولورل
 نوع ثالث بوقصه دن بی حصه و بوروزیدن بی بهره و برقصه قالورل اولکی
 طائفه نک مثالی یازید کی ایکنجی طائفه نک مثالی معاذرازی کی اوچنجی طائفه نک

مثالی سائر اهل لعب و بازی کیدر تکیم معاذرازی یازید حضرتلر به بازوب
 کوندر دیکه * ع * سکر من شربت من کاش حبه * پس یازید دخی اکابازوب
 کوندر دیکه (بیت) شربت الحب کاش سببه کاش * ولانده الشراب ولا روت
 مشایخ ریده و عدم ریده ایکی طرف اولش لردن بر قسمی دیرل که سالک
 مشاهده لوح محفوظه مالک اولدقده و حقایق اشیایی بواقده ریان اولور
 و عطشی مندفع اولوب طلبدن قاورو بوقدرله اکتفا قیلور * کافال الشیخ الاکبر
 فی الفتوحات الری ما یحصل به الاکتفاء و یضیق المحل عن الزیادة اعلم انه لا یقول
 بالری الامن یقول بان تمتمایة وغایة وهو المکشف لهم عالم الحیة الدنیا و نهایات
 مدتها و هم اهل الکشف فی اللوح المحفوظ المتکفون علی النظر فیه اومن کان
 کشفه فی نظره الوجود علی ما هو علیه ثم استدل دون الحجاب و رای التماهی اذکل
 ما دخل فی الوجود متماهی و لیس اصاحب هذا الکشف من الکشف الاخری
 شی * فن رأی العنایة قال بالری و علو الهمة بالغایة * و بر قسمی دخی دیرل که
 ظهورات الهیه به نهایت بوقدر و تجلیات ربانیه قتی چوقدر پس عطشان
 اولان عاشقک جانی نه و جهله ریان اولور کافال الشیخ فی هذا الباب (بیت) الری
 قال به قوم و لیس لهم * علم بان وجوه الری معدوم * لو کان ری تنهای الامر
 و انقطععت * امداده و زیادات و تعلیم * فالامر لیس له حد یحیط به * لکنه الرزق
 فی الاشخاص معدوم * و حضرت مولانا دخی ری بوقدر دین طائفه علیه ندر
 تکیم بر غزل رعنا ندره پیوررل (بیت) ریک ز آب سیر شد من نشدم زهی زهی *
 لایق این کان من نیست زهی زهی زهی (تکیم بر محله دخی) (بیت) ای برادر
 بی نهایت در که نیست * بر هر آنچه میرسی بالله نیست * پیوررل پس بو مقدمه
 معلومک اولدیسه معنای بیت دیکه اولور که هر شول کسه ل که ماهی * بحرا حدیثک
 غیر بدر یعنی دریای وحدتک ما عیبی دکلدن بودکر اولتان اسرارک صو یندن
 سیر اولدی و بوقدرله قناعت قیلوب ری بوا دی و هر شول کسه که بوروزیدن بی
 لذت و بولتندن بی روزی قالدی انک روزی دیر اولدی دیکه عجم ایچنده ضرب
 مثلدر تکیم هر که بی سیرست روزش دیرست دیرل و بونی آج اوانک کونی غم
 و اندوهله بکدیکندن کنایه ایدرل و فی الحقیقه بولتندن بی نصیب اولان و بو
 شربتدن بی بهره قالان کسه ل دنیا و آخرتده حبشی بوقدر * بیت * فلا عیش
 فی الدنیا لمن کان صاحبا * و من لم یتم سکر ابها فانه الحزم * علی نفسه فلیک
 من ضاع عمره * و لیس له منها نصیب ولا سهم * مثنوی در نیاید حال پنجه
 هیچ خام * پس سخن کوتاه باید و السلام (یعنی پنجه اولنلرک و کاله ایزنلرک حالی
 هیچ خام و ناقص قالان ادراک اید من انکچون لا یعرف الکامل غیره حتی بنتهی

اليه سيرة ديشماردر ولا يعرف ذا الفضل الاذووه ديشلرخوب ادا ايشلردر ذيرا
 كامللك عالي مفساله تعريف اولزو و بودوقي طومين بيلز ليكن كامل و بخته كيلردر
 و مرتبه زير ندر تحقيق ايد لم تاكم اهل كاله و مرتبه لرينه علم حاصل اوله قال ابن
 العطا في الحكم الكامل عبد اذا شرب از دادم و او اذا غاب از دادم حضورا فلا جعه
 يحجبه عن فرقه ولا فرقه تحجبه عن جعه ولا فتاؤه عن بقائه ولا بقاؤه عن فناءه
 يعطى كل ذي قسط قسطه و يوفى كل ذي حق حقه و قد قال ابو بكر الصديق
 رضي الله عنه لما نزلت براءة ما نثت رضي الله عنهما من الافك يا عائشة اشكري
 رسول الله صلى الله عليه وسلم فقالت والله لا اشكر الا الله دلهما ابو بكر رضي الله
 عنه على المفسام الاحكم المقتضى اثبات الاثار و قد قال الله تعالى (ان اشكر
 لولائيك) وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم من لم يشكر الناس لم يشكر الله
 بو كلامدن فهم اولثان اولدر كه كامل و حدتي كثرته و كثري و حدته كوزندر
 وهم بو بيتك حكمن اجرا ابد و ب حق ذمتي حقه اير كوزندر و نيجه
 مرتبه تفرقه ده دغدغه كثر ايله مرده اولناري علم تو حيدله
 ديري كوزندر سوز كونه كر كدر و السلام تم الكلام بعون الله
 العلام و صلى الله على سيد الانام و اصحابه
 الفخام و اولاده الكرام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله الذي جعل كتاب المثنوی مجمع البحرين * من تفاسير القرآن والا حادith النبوة وملتقى النهرين * من الفاظ الفارسی * وكلام العربي * والصلوة على نبينا محمد البرزخ الجامع بين الفرق والجمع الحقيق * الداعي الى التوحيد الالهی * ومرتبة الجمع بالبرهان القوی * وعلى آله واصحابه الذين اجتمعوا على الانحسار الصوري والمثنوی (اما بعد بوقرير مولوی وقتانم حضرت مثنوی شریفك عربی اولان ايساتنی وآيت كريمه واحاديث نبويه بی منضمه اولان کلماتنی جمع ايدوب وشرح قلوب جامع الايات ديمکله بين الفقر اشهرت بولدبسه * بعده مستقل بر کتاب اولدبسه * بعده کلمات مشکله وایات معضله فارسيه سنی * دخی شرح وایضاح ايدوب فاتح الايات مستقل بر کتاب اولدبسه * بعده ديلدم که بوابکبسنک ماينتی جمع قلم (نامرج البحرين بلقيان) نکه سن عيسان وهرری بر کتاب آخر اولديغی جهتدن (بنهما برزخ لاينيان) مرنی بيان قيله * و بولردن استخراج معانی ولطائف ايلين اصحاب معارف (يخرج منهما اللؤلؤ والمرجان) قوائک مفهوم رموزيسن بوله وبوجه حضرت مثنوی به برشرح کامل اوله نعم معنای باصوابه واقف * ودأب کتاب وفحواي مستطابه عارف اولنلرک قتنده برشرح کامل وکتاب شاملدر زیرابو کتاب شريفك دأب لطيف بودر که ايات مشکله بوند، بعينها مستطوره ومشروحه دروايات غير مشکله مخافة عن التطويل * ورغبة بالاختصار الجليل بعبارةها يازلمشدر ليکن معناری بسما اولوب لازم کلان شرح وایضاح فی الجملة ترک اولمشدر * ومثنوی خوان اولنلر بلا تأمل معناری واضح * وعند القراءة فحوالی اذهان پاکر بنه لایح اولقندن اوتری هر يبتک اولنه سرخ ايله بر حرف ميم يازلمشدر * نامعلوم اوله که اول ميمک ما به دنده اولان معنی بعينه اول يبتک شرح ومعناسيدر وبو کتاب مستطابه مجموعه اللطائف ومطموره

المعارف تعبير اولنسه صوابدن خالی دکلدرد * شول جهتدن که کتب معتبره دن بونده معارف جليله ولطائف کثيره جمع اولمشدر * طاليته ترغيب وراغبينه تحريص ايچون اول کتب نفيسه نکه اسامي نحر بر اولندي تفاسيره متعلق اولان کتب ابوالليث ومعالن التزليل ومدارك وقاضی وابوالسعود وتفسير کيردرودخی قاشانی وكشاف وجمع البيان وتيسيردر واحاديثه متعلق کتب مسلم وبخاری ومصابيح ومشارق وترغيب وترهيب وجامع الصغیردر وتصوفه متعلق اولان کتب فتوحات مکيه وفصوص الحکم وديوان ابن فارض وعوارف المعارف وکتاب تعرف واصطلاحات للشيخ عبدالرزاق القاشانی واعجاز البيان للشيخ الکيردر وكلامه متعلق اولان شرح مواقف وشرح عقائد وحکمه متعلق اولان هياكل وشرعياته متعلق اولان شرح شرعه ومشکو الا نوار * وفقهه متعلق اولان هدايه وصدر الشريعة وافقه متعلق اولان صحاح ونهاية ابن اثيردر وبوجهيته باعث وداعي اولدر که مثنوی خوان اولنلر وبو کتابی مطالعه قيلنلر آيات كريمه واحاديث نبويه وکلمات طائفة عليه بي * بلاتکلف ولا تنبع محله مناسب حاضر بوله * وبوقيره خيردما قبله ل ومثاب اوله ل * بومحله خطبه وديباجه يازلمشدر باعث وعات ايکی نکهته بی اشارت اولديغیچوندر * نکهته اول مقدم مشروحه اولان اون سکر يبت حضرت مولانا نکه قلب شر بقرينه جناب خداجاتندن دفعة واحدة الهام والقا اولنوب حضرت حسام الدين جلبي لسان حاله بوکونه برکتابک تأليف اول حضرتدن استدعا ايدوب خاطر عاطر لری بواندیشه اوزره ثابت وبرقرار ايکن حضرت خداوند کار دستار مبارک لردن بوايات شريفه بی اخراج واطهار ايدوب پورديلر که حسام الدين دخی سن لسان مقال ايله استدعا ايلردن اول جناب متعالدين بوکونه بر کتاب پرکال منظوم اولسی قلجه الهام اولندي آل بوايات شريفه بی که قایل کثيره نموده در کاپيشا فی شرح الديباجة پس حسام الدين جلبي لسان مقالله انک بقية نقيه سن دخی استدعا پورديلرند بند بکسل ييتندن ابتدا ايدوب تأليف ونحرير بنه شروع قيلديلر نکهته ثاني حضرت مثنوی صورناشش ديباجه واسطه سيله شش مجلددر وشش مجلد اولمشدر نکهته بودر که * يبت * شش جهت را نورد از شش صحف * کی يطوف حوله من لم يطف * يبتک مقتضاسجه شش جهته انوار معارف واسرارى اعطا الهمنى اشعار ايلرتام ظلمت جهل وغفلته قائلربونک انوار ساطعه سن کوروب حولته طولنلر واستناره قبله ل و خلقت اشيا ده دخی ايام الهی شش روز واقع اولمشدر (کا قال تعالى الله الذي خلق السموات والارض وما بينهما في ستة ايام) پس بومعنا شش عددک فضيلته دلالت ايدر بواجلدن جلد مثنوی دخی شش عدد اعتبار اولندي وبومجلده

خطبه و دیباچه تحریر اولندی (والله اعلم بالصواب * والیه المرجع والمآب * قال سلطان العارفين وبرهان الواصلين * مصباح درون اهل یقین مفتاح خزان اسرار رب العالمین * ارشاد السالکین و تعلیم الطالبین * مثنوی * بند بکسل باش آزاد ای پسر * چند باشی بند سیم و بند زر) بویتنک ماقبله متناسبتی فصل قاعده سن اقتضا ایدر فصل دیدگری علم معاینه اولدر که کلام متغایرینک مایستند جهت جامعه اولدینی اجلدن پنهمایه بر کلام آخر دخی تقدیر اولنقله متناسبت فامه بولور * و بوقاعده مثنویتنک اکثر محنده اجرا اولتور فافهم پس وقنام بیت اولده هیچ خام اولتور بخته لک حالی فهم انیزل پیوردیلر سه بر سوال مقدر لازم کلدیکه پس بومر تبه بخته لکه بالغ اولان رجا لک احوالنه اطفال طریقت نیجه بالغ اولور و نهوجهله کمال مرتبه سن بولور پس ارشاد الصبیان الشریعة و تعلیم لاطفال الطریقة بویتنک مستطابی سوال مقدره جواب طریقه ادا پیوردر که بند دنیایی کس و آزاد اول ای اوغلان نیجه بر سیم ورزه بند و مقید اوله سن ای بی اذعان عقل و عرفانک و ارایسه حضرت رحمانک رسولنه پیوردینی حدیث قدسیدن معنی دان اولور سن و صبیان مرتبه سندن قورتلور سین * قال الله تعالی بالاحد لا تکن کالصبی فانه اذا نظر الی الایض والاحمر احب * بیت * باز بجه ایست طفل فریب ابن متاع دهر * بی عقل مرد مانکه بدو مبتلا شدند * مثنوی * کمر بریزی بحر را در کوزه * چند کجید قسمت یک روزه * ای صغر حائنه فلان اگر بحر ازیاقی کمال حرص کدن کوزه وجود که دو که سک اکا نقدر رزق صغار که اول روز مره اولان نصیبکدر پس هر کسک روز مره قسمتی (نحن قسمنا بینهم معیشتهم فی الحیوة الدنیا) آیتنک مقتضا منحه هر رزق و مقسومدر و اهل کلامک بر کیمسه نیک رزقنی بر آخر المز و اوده یا نمر و تلف اولز و برده فالز دیدگری علمایه معلومدر فرضا طالب رزق موتدن هارب اولدینی کبی رفتندن دخی هارب اولسه رزق البته آتی بولور تنکیم جابر حضر تری بوحديث شریقی حضرت نبیدن روایت قیلور * قال علیه السلام لو ان ابن آدم یهرب من رزقه کما یهرب من الموت لادرکه رزقه کاید ر که الموت * بونی بویله بیان قانع اولور و دام حرصدن نجات بولور * مثنوی * کوزه چشم حریصان پر نشد * تا صدف قانع نشد پر در نشد * حر یصلک چشمی کوزه سی آب اموال و ارزاق الیه بر اولندی (کما قال النبی علیه السلام لو کان لابن آدم وادیان من ذهب و فضة لا تبغی الیهما ثالثا و لا یغلا جوف ابن آدم الا التراب تا صدفکه قانع اولسه و قطرات بارانندن بر قاج قطره الیه اکتفا قلیله درونی درله طولدی کذلک درون صدق دخی اگر قانع اولز سه در معرفته طمولز و فقر و احتیاجدن نجات بولز کما قال علی کرم الله وجهه و رضی الله عنه * فقیر کل ذی

حرص غر کل من یقع * پس هر ذی حرص فقیر الحسادر * ولو کان ذا مال و هر قانع غنی البسادر و لو کان بلا اراض و لا اموال * کما قال علیه السلام (لبس الغنی عن کثرة العرض انما لغنی غنی النفس اللهم ارزقنا غنی النفس و خاصة عن الحرص و المومس و طهرنا عن العیوب و الخیص * مثنوی * هر در اجامه ز عشق جا نه شد * اوز حرص و عیب کای پاک شد) یعنی هر کس که جامعه امانیت و نفسانین افراط محبت خدادن چاک اولدی و لباس وجود موهومی عیوب فنا بولدی اول کیمسه حرصندن و عیبندن بالکلیه پاک اولدی زیرا باعث عیوب وجود پر ذنوبدر کما قال علیه السلام (وجودک ذنب لا یغسل به ذنب آخر) پس حق وجود نفسانی دست عشقه چاک اوله وجود حقیقی بولور هر عیبندن کلی ذنوبدن پاک اولور زیرا انتقای علت انتقای ماولی اقتضا قیور پس معلوم که ماهر قلوب انسانی و مرئی عیوب نفسانی و طبیب عال جسمانی و روحانی شندر * مثنوی * شاد باش ای عشق خوش و دی ما * ای طبیب جله علمهای ما) ای بزم سودایی جوفی اولان مشتغز شاد اول ای بزم جله علملر بمرک طیبی ابدی آباد اول عشق جمع علملرک طیبی اونی نیجه ممکن اولور دیرسک جواب بر صواب اولدر که امراض علل ابکی قسه منتعذر رقیبی جسمانی و رقیبی روحانیدر عشق بوابکی قسه دخی طبیب رحنیدر و توضیح معنی بویله اولور که حضرت نبینک (البردة رأس کل داء) پیوردینی حدیث مویستد امراض جسمانی اکثر کثرت اکل و شرب بدن حاصل اولور عاشق اولان کیمسه ایسه اکل و شرب قیدندن قورتلور و پرهیز کار اولور او یله او ایچق (و الحبة رأس کل دواء) مفهومی بولور عشق امراض جسمانی به دخی دوا قیور و عاشقک بدنی عشقه زنده اولور حیات بولور تنکیم زلیله بار خسته اوله یوسفی کورسه صحت بولور دی و غمناک و ایه یوسفی اکه شاد اولور دی * وضعف حاشه کورسه و یا که بدنه قوت کاوردی نعم اگر چه عشق نقصافت و تحول و صفت وجه و ذبول مائندی آفتلر ابراث ایلر ولیکن بوعلملر حیات عشقه نسبتله عین صحت و محض نعمت و راحتدر کما قال صدر الدین فی شرح الاسماء الحسنی العاشق لا یزال فی حیاة طیبة بشهود المدهش و هو المذنب العاشق و اعظم اعیش عشق کل مشتاق وان ظهر فی ظهیرهم آثار الآلام فلا یحیی ذلک طب حیاتهم فالآلام الحیة فی لا تقابل هم ارو حایة فالمحیوب ذرأی بلاء فی العشاق بحمل ذلک عینی نفسه و نفس لاشاق علی خلاف مایهوم هذا المحیوب * اما قسم ثانی که امراض روحانیدر مثلا اخلاق رذیه و اعمال شیشه که عشق بولور دخی طبیب شافیدر و دوا کافدر * و لاجب دنیا راس کل خطیئة * حدیث مقتضا نیجه حب دنیا که

جميع معاصي به يادی وجعله علل معنوی به بی حاویدر عاشق اولنده بولنز و نخوت
و ناموس که اکبر سینه و بوسدر (لا یجتمیع الکبر مع الایمان فی قلب واحد)
مقتضا سینه ایمانله کبر بریده جع اولنز فکیف یجتمیع مع العشق فافهم
مشوی * ای دواي نخوت و ناموس ما * ای توافلاطون و جالیئوس ما
ای عشق یزم دواي نخوت و ناموس سمن سن وای عشق سن یزم افلاطون
و جالیئوس سمن سن جبع اخلاق ذمیه دن بوابکی صفتی افراد بالذکر ابلرندن
مقصود بودر که شیطان بوابکی صفت سبیلله ملعون و مطرود اولندی تنکیم
جناب حق کلام نمیدند بومعانی بیان قیلدی شول و فتنده که جبع ملائکه به
اسجدوا خطابي وارد اولدقده کلیمی سجده ایدوب ابلیس ایاه واستکبار ایلدی
و جناب حق اکا یا ابلیس (ما منعک ان لاتسجد لما خلقت یدی) دیو سجده
ایتماستدن سوال قیلد قده آدمی سفلی و کند و بی عالی عدایلوب (خلقتی من نار
و خلقتک من طین) دیکله حقه جنت سوبلدی چوق کسدر دخی شیطان مابوس
کبی کبر و ناموس صفتلرله مانوس اولوب مظهر عشق اولان اهل یقیندن امراض
قلوب اثابت میضربته و ناخبر منه غرضلرینه مبتلا اولدیلر (اگر بوساحب
دولتک خدمت و صحبتلرین اختیار ایلسدردی بومر ضلردن صحت بولورلدی
جبع امر ضدن عشقه پاک اولورلدی * و زمرة حکمادن انلاطون و جالیئوسی
ایراد ابلرندن نکته بودر که * بری رئیس حکمای اشراقیه و بری دخی رئیس
حکمای مشائیه در حکماء اشراقیه علم و حکمتی تصفیة درون و ریاضت بیرونله
حاصل قیللر و بلا قرأه ولا کتابه حکیم اولنلردر و حکمای مشائیه علم و حکمتی
ریاضتله تحصیل ایده میوب کتابت و قرأه ملازمت ایدلر و جالیئوسک رکابنده
کیدنلردر پس عشق بوابکی حکیم کبی هم صفوت و ریاضتله حاصل اولان علم
و حکمتک استادی وهم کتابت و قرأه وجوده کلان فهم و معرفتک مع علم پرشادی
ودخی امراض صوریه و علل معنویه ک طیب باسدادیدر * مشوی * جسم
خاک از عشق بر افلاک شد * کوه در رقص آمد و چالاک شد) خاکدن اولان جسم
عشقدن افلا که کندی آسمانه صعود ایتدی حضرت مصطفی ک صلی الله علیه وسلم
جسم شریفاری و ادريس و عیسی علیهم السلام بدن لطیفلری کبی معتزله
طائفه سی حضرت پیغمبرک علیه السلام یقظه حالنده حجره امهسانیدن خروج
و آسمانه عروج ایلدکلر بنه انکار ایدلر و حضرت عائشه ک بوقولنی تمسک ایدلر
* کما قالت والله ما فقد جسدر رسول الله ولكن عرج بروحه وعن معاوية مثله *
اما جسا هیر علما و طوائف عرفا و فقهها بولنلرک خلا فیدر زیر احلم حالنده فضیلت و نوم
ناغده مزیت بوقدر و آسمانه واقعه حالنده روحله صعود اباین چوقدر باخصوص

رسولک جسمله آسمانه عروج ایلسته کتاب الله دخی ناطقدر * کما قال الله سبحانه
وتمالی سبحانه الذی اسرى بعبدہ لیلان المسجد الحرام الی المسجد الاقصی)
و بویخصوصده چوق آثار صریحه و اخبار صحیحه وارد (ومن جملة الاخبار
قال علیه السلام ینبأ اننا فی المسجد الحرام عند البیت اذا اتانی جبرائیل بالبراق
فمرجت به الی السماء آه اصح واولی اولان اولدر که معراج ابکی قسمدر
بری جسمانی یقظه حالنده و بری روحانی نوم حالنده پس بوابکی نوع اوزر * اولان
خبرلر دخی موفق و ابکی قسم اولان طائفه دخی مصدق اولور و اما ادريس و عیسی
علیهم السلام ملاء اعلايه جنسیلری اولدقغه بنه عشق خدا بولنلرین دخی
جسملری کشفات یشریتدن پاک ایدوب و قلب الافلاک جا نینه ککیدوب
(رأیت ادريس و عیسی فی السماء اربعة) حدیثک صدقجه انده ساکندرلر
و کوه طورک چالاک اولسی اولدر که جناب حق اکا نجلی قیلدقده پاره پاره اولوب
حرکت ورقصه کلوب کی مکه و کی مدینه طرفته توجه ایدوب و کی دخی تحت
الارضه کیدوب قیامتک سیر ایدر کاروی عن انس بن مالك قال قال رسول الله
صلی علیه وسلم لا تجلی ربه للجل صا ربعة سنة اجبل فوقت ثلاثة منها
بالدینة احد ورفان و محراس و وقعت ثلثة منها بمكة و قطعة شاحت فی الارض
وهی تسیر تحتها الی يوم القيامة * مشوی * عشق جان طور آمد عاشقا *
طور مست و خرموسی صاعقا) بویت معرفت احساس سوره اصرافده اولان
یو آیت کریمه دن اقتباس اولمشدر (قال رب انی انظر الیک قال لن ترانی ولكن انظر
الی الجبل فان استقر مکانه فسوف ترانی فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا و خرموسی
صعقا * و قساک جناب عزت جلت قدرته و علت تکمیل * و واعد ناموسی ثلاثین
لیلة * مقتضا سنجه اوتوز کون و کجه و عده ایدوب بعد تکمیل ثلاثین یوم
صومدن خلوف فم عارض اولوب مسوا کله دهن مبارکلرین تطیب ایدوب لکن
(خلوف فم الصائم اطیب عندی من المسک) مقتضا سنجه مذکور راجحه تک
حصول یجون (و انعمنا ها بعشر قتم میقات ربه اربعین) نصیله مشرف اولوب
اربعمین تمام اولدقده اول سلطان طور پر سرور و جبور اولوب میقات حقه و اصل
و نازل اولوب کلام حق کوش ایدیک مست و مستغرق عشق اولوب دید بکه
(رب) ای بنم ربم (ارنی) بکا کوسر سنی (انظر الیک) بن نظر ایدم سکا مذهب
اهل سنت و جماعت اولدر که حق من حیث الی بویه کورمک جائزدر زیر
انیدادن مستحلی طلب محالدر تنکیم بیضاوی حضرتلری پیسور * و فیه دلیل
علی ان رؤیة الله جائزة لان طلب المسحیل من الانبیاء محال اما ارباب شهود
مابینده بر سر دخی وارد که فین نور حق بوظاهر کوزنه استیلا ایدوب

نودیده بشریت اول قابلیت و بردارنده چشم سرین چشم سر او و ظاهر
باطن و باطن ظاهر و عینی او و قد به بوزله و جمع انضامیه حتی مشاهده به
قادر اولور اما اهل ظاهر بوجهی راضی دکار در تنکیم عبدالله بایستی پیورر
ربانی * تاحق بدو چشم سر نه بنم هر دم * از پای طلب می نشینم هر دم *
گویند خدا بچشم سر نتوان دید * آن ایشانند و من چنینم هر دم * قال ان ترائی
(حضرت حق پیورر که سن بنی البته کور من سن معزله کنی تأید مناسبه
المشردر اما خطای فاحشدر اهل تحق پیورر که سن بن اولدیفت بیثینه
بنی کور مرزن والا کر ذاتی ذاتیه و صفات و افعالی صفات و افعاله افنا
قیلده رانی و مرقی حقیقه بن اولور غیبرت و اثبیت مایندن رفع اولور
ذاتی مشاهده قیورم دیکر در بر تنکیم سید الطائفه جنید بغدادی پیورر
ارایت رنی برنی فقال من انت فقلت انت) تغیر فاشاید بوجهی اشارت
پیورر که حضرت موسی ایام موعود و نک عشر اولده افندی افعال ایدوب
و عشر ثابده افندی صفات ایدوب و عشر ثابده افندی ذات ایدوب اما ذاتش
بقیه ماقالوب * مع تلك البقية مشاعده مراد ایدوب که کان جناب عزت (لم یجمع
لمشاهده مع تلك البقية و لیکن انظر الی الجبل) و لیکن نظر الیه سن جبل طوره
أوبلی ای انظر الی جبل وجودك (فان استقر مكانه) اگر جبل طوره مکنده مستقر
اولور سنه (فسوف ترائی) عن قریب سن بنی کورر سن تا و بلی ای فان استقر
وجودك فی مكانه مکت زوینك ایای و ذلك من باب التماثل بالمحال زیرا مادام که
وجود باقی الیه مشاهد ذات میسر او از فلانجلی ربه للجبل * وقت کم رب
موسی جبل طوره و یا جبل وجود موسی بجلی ایدوبه (جمله دکا) ای مدکوکا
ملاشی لا وجود له اصلا یعنی حضرت حق جبل طوری مدکوکا قیلدی تا و بلی
جناب عزت وجود موسی موسی مصحح و تلاشی قیلدی اهل باطاب
الاسترار تجلی حق عبارت در ظهور ذات و صفات و افعال الهیه دن پس بونجل
اوج نوع اوزر بنه اولدی تجلی * ذاتن مراد ذاتی ذات حقه افسا بیکر
و تجلی صفات و افعال ظهور ایلده صفات و افعال حقه و محو و فنا
و انور پس جناب عزت تجلی ذات ایدوب که ذات موسی ملاشی اولدی (وخر
موسی) ای سقط موسی عن درجه اوجود (صفا) ای مغشیا علیه و قانیا پس
بویت شریک بوابت کرامه به تطبیق و توفیق بوجهی در که عشق حق
جیسج موجودات و تعینات و ممکنات و ملونات روح و روانی کید و امراض
نفسانی و روحانیات در مایندر الحق بر بر تور جانیدر که جادات مرده به ارسه
زنده و نباتات افسرده و بر مرده به کدر قیله فرخنده ابلر تنکیم ان فارضك

و کلامی تحت فرض و برهان لایع و و اضدر * شعر * و انفقوا منها ناری
قبریت * لغادت الیه الروح و انشعش الجسم * وان خضرت بوماعلی خاطر امره *
انما تبه الافراح و ان تحمل الهم * پس نور عشق الهی طوری جاد ایکن حرکت
کوتروب و وجود موسی موسی اسقاط ایدوب وجود موسی به حقایق
اعطا ایدوب رویت رحمانیه به لایق قیلدی * مثنوی * باب دمساز خود
کر جفتی * معجزاتی من بختیها افندی (بویک ماقبله مناسبی سؤال مقدره
جواب طریقله او اور و بومحله دخی قائده فصلی اقتضا قیلور اول سؤال
بودر که و فنامک جسم خالک عشقه افلا که خروج و کور طوررقصه کلوب مقامندن
شروع ایدوبه و عشق اشیاک جانی و کور طورک روح و روانی اولد یسه
بوعشقت بزه دخی گفتاری بویه و حقایق اسرارنی شرح الیه پس پیورر که
اگر بن لسان حاله دمساز اولان بارک لبه مقارن اولیدم تی کبی بن گفتی اولان
سوزری سوزیدم و اسرار و حقایق عشق شرح الیورم و لیکن دمساز جفت
اولدی و هم رزه مقارنت فتمی سکوت بلیکی و یا خود عفاک ادراک الی یکی قدر
سویلیکی مقضی او اورز برا حکمت و معرفتی همراز اولینه سویلیک حکمت
ظلم ایدوب * کا قال علیه السلام لا تعلموا الحکمة غیرا علمها فتنظلوها ولا تنعروها
عن اهلها فتنظلوهم (اسرار عشق امانه الله والاویاء امشاء الله در بر موجب
* ان الله بأمرکم ان تودوا الامانات الی اهلها * امانتی اهلنه و یرن اکاه *
و ناعله و ناعمره ادا قیلان کراهدر پس بویکی دخی عدم گفتاره علت اولدی
طریقله ادا پیورر * مثنوی * هر که اواز همزبانی شد جدا * بی زبان
شد که چه دارد صد نوا) یعنی اگر دمساز و همراز مک اغزنه مقارن اولیدم تی کبی
انعام عشق تقر بر قیلیدم لیکن عدم مقارنت یار عدم گفتاره سیدرز بر اهرشول
که که همزبانندن جدا اولدی اگر چه صد نوا و صد دخی طور رسد بی زبان
قالدی پس عالم اسرار دن اگر چه صد کونه علم و عرفان و ابقانه کان اولسه ده
مادام که محرم و همزبان بویه شرح و بیان قیلر فرضا شرح و بیان قیلده
ناحرم اندن حصه الزومستفید املز انکیچون اکثره فائز کز * مثنوی *
چونکه کل رفت و کشتن در گذشت * نشوی زان پس ز بلل سر گذشت
یعنی چونکه کل کیندی و کشتن بکدی اندنصکره ببلدن سر گذشت اشترش
موساسی چونکم کل کبی اصحاب سبل کینه و طالبان اسرار کل گذشت اینسه
و کشتن رغبت و بوشان مجبوری دخی بکینه ببللان معرفت و نغمه متراپان
باغ حقیقتک باشندن بکن احوال کوش انجمن سن تنکیم ببللک نغم ایلدی و قته
مرهون و مشط کذلک مرشک دخی معافی حکم به بلیسی مشط و مستمک

لازم او اور (کہا قار رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ان القلوب تصدق کما یصدق
الحديد فالوا وما جلا و ما بار رسول اللہ قال ذکر اللہ ذکر ابدی کہ ذکر اللہ من اولی
بر صقلہ اولی (کہا قال علیہ السلام ان کل شیء صفاء وصقلہ القلوب ذکر اللہ)
واللہی کا ایلہ ذکر ابدی کہ یاد ہی بروی مر بی ہا دینک و ہوندن اعلا کیمہ اولی
(کہا قال علیہ السلام ان اللہ عباد اذار و ذکر اللہ) پس آیدۂ جان پاک اولی
نفسک مقامات معنویہ دن صحت بولسنہ موقر قدر و نفسک اصلاح و صحتی افسی
رویت اللہ ہی اکدر ان طیب الہینک صحبت و تر یہ سنہ مر بوط و مر ہوندر
پس جائک صافی اولی و نفسک مقامات معنویہ دن خلاص او اب صحت بولسی
بروی صادق و طیب حاذق کیمک صحبت و تر یہ سنہ متوقف اولدیسہ بو حکایتی
نقہ لالہ لکین و تعلیم لاطالبین ارادیدر تا کہ صورت حکماہ دن طالب اولدر
مرادہ و اصل اولدر نفسک اصلاحی بولہ

و رنجوشیدن را کثیر لک و تدبیر پادشاه در معالجه او

* مثنوی * بشنودای دوستیان این داستان * خود حقیقت نقد حال
 ماست آن (ای دوستان حقیقت بو حکایتی کرش ایدک خود فی الحقیقه اودا داستان
 زم حالزدوز را بو - کاه دن مال و مقصود بود که * مثنوی * بودشاهی
 در زمانی پیش ازین * ملک دنیا بودش وهم ملک دین) جسد خاق اولزدن
 حقیقتده اول بر پادشاه روح واردی ملک دنیا وهم ملک دین یعنی سعادت
 دارین ائک وجودنده موضوع ابدی * مثنوی * اتفاقا شاه روری شد
 - وار * با خواص خویش از بهر شکار) اتفاقا پادشاه روح بر کون کنندی
 خواصه یعنی قوای علمیه و عیه سب همت و عزیمت - وار اولو شکار
 معرفت ایچوز مراب وجهدی سیر ابدی * مثنوی * یک کبرک دید شمه
 بر شاه راه * شد غلام آن کنیزک جان شاه) پس کذرگاه خواص و هوام
 اولان شاه راه دنبایه کله کده روح حیوانی کنیزکن کوروب وائک لطافت
 ملاحظه مشاهده قیاب در حال جان شاه آئک اسیر و غلامی اولدی * مثنوی *
 مرغ جانش در قفس چون می طپید * داد مال وان کنیزک را خرید) ائک جانی
 مرغی قفس تنده چونکم طبطاب واضطراب قیادی پادشاه میل و محبت مالی
 اکاو بروب آبی تحت تصرفه الدی * مثنوی * چن خرید اور اور - خوردار
 شد * آن کنیزک از قضا ایما رش) چونکم شاه اول کنیزکی ابدی و خوردار
 اولدی ولیکن کنیزک نفس قضایه یعنی اراددی و غیره محبت واسطه سبیه شکوه
 جانی صولدی معاودر که هر زمان افسانک مرای حاصل اولمز و هر کس کیف
 مایسته مقصودینه واصل اولمز * مثنوی * آن یکی خرد داشت و پالاش نبود

• یافت پالان کرک خرداد رو بود (مثلا اول بر کیمسه هر کب جسمه ایست
طوتدی اک پالان نعمت دنیو به سی اولدی چونکه نعمت پالان دنیو به بی بولدی
کرک موت و سبع سعادت هر کب تنی قایدی ﴿ مشوی ﴾ کوزه بودش آب
بی نامبدست ﴿ آب را چون افت خود کوز شکست ﴾ مثال آخردخی بو خصوصه
بورر که بر کیمسه ک کوزه وجودی و ارایدی ولیکن الله آب مقصودی کلدی
چونکه آب مقصودی بولدی خود کوزه وجودی شکست اولدی ﴿ مشوی ﴾
شه طیبیان جمع کرد از چپ و راست ﴿ گفت چان هر دو در دست شمامت ﴾ و الخاصل
روح سلطانی روح حیوانینک بو بیمار لک کور د کده بین و شمالدن علماء
مقلدین و مشایخ مزور بنی جمع ابلدی و بونلری مصلح نفس قیاس ابدوب هر ایکینک
جانی سزک الکزده در دیوب سوبلدی ﴿ مشوی ﴾ چان من سهلست و جان
جاتم اوست ﴿ دردمند و خسته ام درمانم اوست ﴾ اکاکال تمشفندن کندی حیاتی
سهل عدا ابلدی و بونلره دیدی بنم جاتم سهلدر بنم جاتمک جانی اودر بن در مند
و خسته بم درمانم اودر ﴿ مشوی ﴾ هر که درمان ککر درمیر جان مرا ﴿ برد کج
و درو میر جان مرا ﴾ هر قنغی حکیم که سزاردن بنم جاتم منزله سسند ء اولان
نفسه درمان قلدی اول الور بنم کج قلمی و درار آدمی و میر جان اختیاری دیو
سوبلدی پس بو طساقه کنده یلر بنی مصلح و میری زعم ابلد کارندن ﴿ مشوی ﴾
جمله گفته شده ش که جایازی کیم ﴿ فهم کرد آرم و انبازی کیم ﴾ پادشاهه
جمله سی دیدیلر که جایازلق ابله لم لازم کاور سه فهم جمع ابدوب انبازاق بولنه
کیده لم دیدیلر ﴿ مشوی ﴾ هر یکی از ما مسیح عالمیست ﴿ هر الم را در کف
ماهر همیست ﴾ و بزدن هر بر من مسیح عالم و جبا بخش بنی آد مدرد بود عوا
ابلدیلر هر الم ایچون بزم المزد بر مر هم وارد سو بلدیلر ﴿ مشوی ﴾ کر خدا
خواهد نکفتد از بطر ﴿ پس خدا بنو دشان عجز بشر ﴾ و کبر لردن انشاء الله
دیده یلر خدای متعال دخی بونلره بشر یلرینک عجزی کوسزدی پس انسانه لازم
و واجددر که اولا بر کاره باشلقده بن بونی اشلم دیمه مکر انشاء الله دیمکه نتکیم
حضرت حق حبینه تنیه و عبادنه تعلیم ابدوب یوررلر که ﴿ ولا تقولن لشیئی
فاعل ذلک غدا الا ان یشاء الله ﴾ حضرت سلیمان علیه السلام دخی ترک استثنا
ابلدیکچون جناب حق ایکا عجز بشر بنی یلدر دیک حدیله نابندر نتکیم
صحیحینه وارد اوارسی ﴿ عن ابی هریره قال سلیمان لا طرفن البسالة علی ذمین
امرأة کلهن ثانی بغارس یجساهد فی سبیل الله فلم یقل ان شاء الله فطساف علیهن
فلم یحمل منهن الا امرأة واحدة جاءت بشق رجل وایم الذی نقب محمد پیده اوقال
ار شاء الله لم ید وافی سبیل الله فرسنا ایچون ﴾ پس معلوم اولدیکه هر شهید

استثنا ايلك لازم وواجبدر وليكن استنادن مراد انجق قوله اولان استنادكادر
 بلكه استثنائك مناسبى وحقيقته متصف اولاندر اگر اظلا استثنائى تارك اولانده
 معنى قابى حاضر قبلقدر تنكيم بيوردر (مثنوى) ترك استند مراد مفسوديت
 * نى هدين كفتن كه مارض حالتست (مراد م قطع عيله ده جا زدر قسوت
 محله صفات دخی نهفته در تقدیر معنی ترك استنادن مراد م بر قسوت قبلدر یعنی
 اللهك معر فتدن وحول وقوتدن مرد و پز مرد و اواق و فسرده قالفدر بوخسه
 همسان اول مارض اولان حالت دكادر اما مشى قطع ميم ايله مراد م اوقوب ترك
 استثنا آدم ايچون فسوددر ديكاه حضرت آمده بومعنى جائز اواز ديمش و اولاد
 آمده آدم ديك جائز دكادر دبو بعض دلايل ضعيه ايراد ايلشدر كه كلامك
 ضعي قوت معلى اولان كيمسيه قى روشن و واضدرفليا مل (مثنوى)
 اى يسه اناورده استثنا بكفت * جان او باجان استثناست جفت (اى جوق كيمسه
 اگر چه انشاء الله ديكى كفت واسانه كتور عسدر وليكن اول كيمسه ترك جاقى استثنايه
 جفت اولشدر جان استثناست و حيد افعالدر و تو حيد افعال بو حد بك
 مفهوميدير كه بيوردر (الله لا مانع لما عطيت ولا مصلى لما منعت ولا راد لما قضيت
 ولا يبدل لما حكمت ولا ينفذ ذا الجدمك الجدم) يعنى مانع و مطيع و ضار و نافع
 الله ايندو كن بلك جان استناددر و بو توحيد افعالدر و دخی (ما شاء الله كان وما لم
 يشأ لم يكن شيئا) حديثك مناسبى بواق جاقى جان استثنايه جفت قبلقدر
 (مثنوى) هر چه كردند از دللاج و ازدوا * كشت رنج افزون و حاجت
 ناروا) پس اول پر كبر اولر كبر كى (نسوا الله فانسيهم انفسهم) اينك صد اقبجه
 جان استثنائى بلكه لفظ استثنائى او نودوب الله تعالى دبو نوله نفس لربه نافع اولان شيبى
 انسا ايتدروب كنير لا نفس حننده هرنه كه دلاجدن و دوا دن ايلديلر سه نافع
 او لبوب انك رنجى زياده او لبوب بونله حاجتى ناروا اولدى (مثنوى) آن
 كنيرك از مرض چوز موى شد * چشم شه از اشك خون چون جوى شد
 و اول كنيرك نفس طيب حاذقه و مرنى صادق و بزميكندن مر ضدن زار
 و تحريف موى كى اولدى پادشاهك كوزى قانلوا ياشدن ابرمق كى اولدى يعنى روح
 ساطاتى نك بو حالت كوزوب مباافه ايله كربه قيادى (مثنوى) از قضا سر
 كنكبين صفر افزود * روغن بادام خشكى مى نمود) قضاي الهيدن سر كنكبينك
 خاصه مى دافع صفر اواق ايكن زياده ايلدى بادام باغنك خاصيت طبيعه مى
 رطوبت و برك ايكن بوسه كوستردى (مثنوى) از هلبه قهر شد اطلاق
 رفت * آب آتش را مدد شد و همچو نفت) هلبه ديد كارى معروف مابين
 دارودن قبض و افسع اولدى اطلاق كندى يعنى برعكس اولوب لينت

زائل اولدى ايت خاصيتى دفع حرارت و طبع ايلان آتش دريه معين اولدى
 نفت ياغى آتشه معين اولدى يعنى صككى بويتلرده مذهب طيبه ده اولنله
 و ياخود آنر مذهب ميل قائلر تليپ و قعر بعض واردر زيرا طيبه مذهبنده
 اولان حكما نك اعتقادى بودر كه هر شيشك نائيرى مستغلا كندى طبيعتنددر
 دبرل و مؤثر حقيقى دن غافل اولورل پس بعض زمانه حكيم مطلق بعض شيشك
 خاصيتى از اله ايلر مالا سر كنكبينك خاصه مى منزل صفرا ايتك ايكن و بادام
 باغنك خاصه مى دفع بوسه قيق ايكن و هلبه مى خاصه مى لينت و برك ايكن
 و ايك خاصه مى دفع حرارت قيق ايكن خاصيت لرى زائل اولور و طبيعت لرى برك
 مقتضا نك خلافى اوزره عمل قياور پس مذهب طيبه باطل اولور زيرا هر شى
 بطبعه مؤثر ايلشدر ايله طبعه يابس اولان مرطب اولمزدى و مرطب اولان
 دخی بوسه زياده قيلزدى و هلبه اولان قيعش و رر مرنى و قابش اولان لينت اير
 كور مرنى پس معالوم اولدى كه هر شيشه مؤثر حقيقى خداى تعالى ليدر اشيا
 دكل والله اعلم

ظاهر شدن عجز حكيمان از معالجه كنيرك پريادشاه و روى آوردن بزرگاه خدا
 و خواب ديدن پادشاه مبشر غيبي را و يافتن طبيب الهى و حاصل شدن مراد او

(مثنوى) شه جو عجزان حكيمان را بديد * پاره نه جانب مسجد دويد
 پادشاه چونكم اول حكيمرك عجز بى كوردى يعنى كنيركك مر ضنه علاج ايلكده
 انلك عدم قدرتنى مشاهده قيلدى يان آيق مسجد جاننده يلدى يعنى خلع نعلين
 ايلدى كه عند التحقيق متوجه الى الله اولان سالكه پاره نه اولقندن مراد خلع
 نعلين دنيا و آخرت قلعدر و ياخود نعلين جسدانيت و روحانيت خالع اولقدر و محو
 و فنا مرنه سنى بولقدر و ياخود كا شار المشايخ الى هذا المعنى فى قوله تعالى (فاخلع
 نعليك انك بالوادى المقدس طوى) قال فى تفسير الفرائب اى اخلع همك لاهلاك
 و لغت و اخلع حب الدنيا و حب الآخرة عن قلبك و لهذا قال صلى الله تعالى عليه
 وسلم الدنيا حرام على اهل الآخرة و الآخرة حرام على اهل الدنيا و هما حرامان
 على اهل الله (مثنوى) رفت در مسجد سوى محراب شد * مسجد كاه
 از اشك شه بر آب شد) مسجد ايجره كندى محراب جاننده متوجه اولدى مسجد كاه
 پادشاهك كوزيت ياشدن بر آب اولدى يعنى وافر بكايوب اغلدى بوند اشارت
 واردر شول معناه كه بر كيمسه مضطر اوله و حضرت حقه بدن بر مرادى رجا
 قيله مسجد جاننده كيد و قبله به متوجه اوله و حضرت حقه بكاه و تضرع ايله
 مسجد ايله دعائى استجابنده و معتلر و سبله اولور (مثنوى) چون بخویش
 آمد ز غرقاب فنا * خوش زبان بكشاد در مدح و ثنا) چونكم اول پادشاه غرقاب

فنادن کندی به کادی یعنی مرتبه محمود صحوه کادی حضرت حق مدح و ثنا
ایلمکه زبانی خوش ابدی زیر حضرت حق حد و مدح اولمفی سور (کافال
علیه السلام از الله بحب از محمد) و صبادندن کندی به ثله جیل قلنی طلب
ایلم (کافال الشیخ الاکبر فی القصص ان الحضره الالهیه تطلب الله الجیل
من عباده) و لهذا تقدیم مدح و ثنا استجاب دعا به شرط اولمشر **مثنوی**
کای کینه بخششت ملک جهان * من چه کویم چون تو میدانی نهان) ای وهاب
مطابق ملک جهان سنک کینه بخششکدر بنه سوبله یم چونکم سن نهانی پلورسن
و قلمیده اولان اسرار اول و آخر عالم اولورسن **مثنوی** ای همیشه
حاجت مارا پناه * بار دیگر ما غلط کردیم رآه) ای دعا بزم حاجتزه پناه اولان اله
و ملجاء و ماوی اولان پادشاه کبر و بولی غلط ایلمکه یعنی سنک کی کریم و رحیم
و علیم و حکیم و هابدن رجا ایتمکی غویوب عاجز و محتاج اولان حکمچلردن دوا و شفا
نمی ایلمکه **مثنوی** لیک کفتی کرچه میداتم سمرت * زود هم پیدا کنش
بر ظاهر (الهی اکرچه بیوردک بن سنک سمرت پلورم و سنک درونکه
و مافی الضمیر که عالم اولورم (کافال الله تعالی وان تجهر بالقول فانه یعلم السر و اخفی)
ولیکن من ای بنده علی الفور اول سمرت ظاهر لسانک اوزره پیدا ایله و آتی بکا
دعا به اشکاره سوبله (کافال الله تعالی ادعونی استجب لکم) **مثنوی**
چون بر آورد از میان جان خروش * اندر آمد بحر بخشایش ببحوش) چونکم
پادشاه میان جانندن و درون جانندن خروش کنوردی و نیاز و تقضری مرتبه کاه
بتوردی خدای تعالی سنک عطا و بخشایشی در پاسی جوشه کلمی و انک دعا سنک
قبول قیلدی **مثنوی** در میان کریمه خوابش در بود * دید در خواب
او که پیری رونمود) اول پادشاهی کریمه میاننده ایکن نوم قایدی واقعه ده کوردیکه
اکابر پیر یوز کوسردی **مثنوی** کفت ای شه زده حاجات رواست *
کر غریبی آیدت فردا زماست) اول پیر پادشاهه ایلمدی ای پادشاه بشارت سنکا
سنک حاجتک روا در اگر سکایارین بر غریب کاور سه اول بزندان **مثنوی**
چونکه آید و حکیم حاذقست * صادقش دان کوامین و صادقست) چونکم اول
غریب سنکا کله بونی بوبله پیل که اول حکیم حاذق در آتی صادق پیل که اول
امین و صادق در که شایبه کذبیدن اول میرا و مقدسدر **مثنوی** در علاجش
سحر مطلق را بین * در مزاجش قدرت حق را بین) انک علاج و تریه سنده سن
سحر مطلق کوریه یعنی سبی ادراک ناسدن خنی اولان صنع مطلق انک علاجنده
کور سبی عیون ناسدن خنی اولان شبهه دیرل آنک مزاجنده قدرت حق
کور که فی سیم و بی بصیر و بی بشی و بی بطش حدیثه و مقتضای سنکه اول

حمله سیم و بصیر و حق ایله قوی و قدیر در **مثنوی** چون رسید آن
وعدگاه و روز شد * آفتاب از چرخ اختر سوز شد) چونکم اول وعده نک و قستی
بنشدی و روز اولدی آفتاب چرخ جاتبدن اختر سوز اولدی یعنی شمشعه نور به
کوا کی محو قیلدی **مثنوی** بود اندر منظره شه منظر * ناپید آید
بنمودند سمر) پادشاه منظره ده یعنی قصر ینک بجزه سنده بو واقعه نک ظهوری
ایچون منقرب و منظر ایدی تا کم کوره اول غریب و عجیب اولان یزبکه اکاسیرنده
کوسرزدیلر در سمر تقدیرنده اولور **مثنوی** دید شخصی فاضلی بر مایه *
آفتاب در میان سایه) پادشاه کوردی بر فاضل بر مایه بر شخصی مثلاً سایه مایندده
بر آفتاب ایدی یعنی سایه جمعک مایندده بر آفتاب معنوی و نور الهی ایدی جسد
شریفی مانند فی و روح لطیفی آفتاب عالم طی کی ظهوره کلدی **مثنوی**
می رسید از دور مانند هلال * نیست بود و هست بر شکل خیال) اول فاضل بر مایه
اولان شخص ابراقدن ابر شدی هلال کی اولمفی نورانیته و کثرت ریاضتدن
نصافت جسمته اشارت اولور بحسب الظاهر بوق ایدی دیده ناسدن مرتبه سی
مخفی اولدبغی اعتبار به ادا بحسب الباطن خیال شکلی اوزره و ارا بدیکه خیال
اگرچه بحسب الظاهر بو قدر و لکن بحسب الباطن وارد **مثنوی** نیست
و ش باشد خیال اندر روان * توجهاتی بر خیالی بین روان) روح روان ایچره
قوت خیالیه بوق کی اولور لکن سن جهاتی بر خیال اوزره جاری و روان کور که
خیال جمع جهانده متصرفدر اکا روا ساطین اولیا و مشایخ عرفا عالم مثاله جسمی
بر عالم اثبات البتوت پیورزل که عالم اجسام ماده و عالم ارواح مجرد مایندده
بر عالم وارد که اجسام کشفندن لطیف و ارواح لطیفندن کشف قابل تجرری
و انقسام اولمقده اجسامه مشابه و هیولی و صورتدن مجرد اولمقده ارواحه مساویدر
و هر شیکه بو عالمه موجوددر البتله انک مثالی اول عالمه مشهوددر یا صورتی
مقد اولمقده تنکیم صوتک مثالی عالم مثاله سود اوله و اخلاق مرضیه و اعمال
صالحه نک مثالی بساتین و ریاحین و غار و انهار لذه للشارین و اخلاق رذیه
و اعمال سیئه نک مثالی ظلمات و غیاهب و حیات و عقارب و غساق و غلسین اولور
پس از باب سلوک بومقاسمی ایکی قسمه منقسم ایتمشدر در عالم ارواحه تعلقی
جهتندن خیال مطلق و عالم مثال دخی دیرل و عالم اجسامه تعلقی طرفندن عالم
خیال مقید دیرل که بوناسک وجودنده اولان خیالات و دخی عالم رو باد
کور دکتری خیالات **مثنوی** بر خیالی صلحشان و جنگشان * و زخیالی
فخشان و شکشان) بر خیال اوزره در بو خلقک صلی و جنکی بر خیالنددر بو خلقک
فقری و غیب و تنکی **مثنوی** ان خیالاتی که دام اولیاست * عکس مه

روبان بستان خداست) بویست مستطابی سؤال مقدره جوابدر کان دیمك لازم
 كذبكه جبع مالك صلح و جنكى برخيال اوزره و جله خلقك فخرى و نككى برمال
 اوزره اولیحق پس اولیامالله دخی زمره عالیان کی بوخیالده مقیدر مبددر انلری
 بوجه دن اخراج ایدوب بیوررل که اول خیالات که اولیاء اللهك دای و زما میدر
 بستان خداك مهرورلنك عکسدر بستان خدادن مراد مرتبه واحدیت اوله
 اشجار و اثمار اسما و صفاته مقام اولدیغی ملاسه الیه و بومرتبه واحدیت بستانك
 مهرورلندن مراد اسما و صفات اولور و بومهروربان اسما و صفاتك عکسی تجلیات
 صفایه اولور او یله اولیحق معنی بستان خدا اولان مرتبه واحدیتك مهرورلنك
 تجلیاتی که بوعالم خلقته نسبتله خیالات کیدر اولیانك دامیدر دیمك اولور و جبع
 انبیا و اولیایه تجلیات الهیهك دام و زمام اولمی خود محقق قدر و یا خود بستان
 خدادن مراد مرتبه اعیان ثابته اوله که فی الحقیقه نظر که خدادر مهرورلندن
 مراد انبیای عظام اوله که نفس الامر ده الله نور یله منورلدر و عکسدرلندن
 مراد انلردن ظهور ایدن علوم و احکام اوله بو تقدیرجه معنی بستان خدا اولان
 اعیانك مهرورلنك انبیای عظامدر انلرك عکسدرلنك انلردن ظهور و صدور ایدن
 علوم و احکامدر اولیایه دامدر زیر اهرولی البه برنیك قدسده و بررسولك
 شرعده در او یله اولیحق مقیدر دام علوم و احکام انبیا اوللری صحیح اولور
 و بوعلم و احکامه خیالات اطلاق اعراض اولدیغی جهتمدن اولور والله اعلم
 ﴿ مشوی ﴾ آن خیالی را که شه در خواب دید * در رخ مهمان همی آمد
 بدید) شول برخيال که پادشاه واقعهده کوری اول مهمان غیبینك رخنده ظاهر
 کلدی و مثل فلق الصبح رو یاسی بعینه واقع اولدی زیر تصویرات خیالیه ایکی
 قسمه منقسمدر بر قسمی اولدر که صور خارجی به مطابق اولیه و بوقسمهده تعبیر
 واقع اولور و قسم ثانی اولدر که مطابق اوله شول شیکه انك صورتی تصویر
 اولمشدی خارج خیالده یعنی اول صور خیالیهك نک خارج خیالده اولان صور
 محسوسانه مطابقی اولان قسم اندن کشف دیمکله و امور غیبیه اطلاع دیمکله
 تعبیر اولور و تاویل و تعبیر محتاج اولر نتکیم حضرت رسولك علیه السلام
 بعض واقعهده سی کی (کا ذکر فی القرآن لقد صدق الله رسوله الرؤيا بالحق
 لقد خلن المسجد الحرام ان شاء الله آمنین محققین رؤسکم و مقصرین) پس
 حضرت رسول قبل الخروج الی الحديبية واقعهده کندوبی اصحابله مسجد
 حرامه امن اوزره باشلرین قازیدر اولدقلری حالده داخل اولور کوردی پس
 هجرتدن التي یل صکره بعینه ظهوره کلوب بوموال اوزره داخل اولدیلر پس
 اول حضرتك اکثر کور دیمکی بو قیلدن اولور دی نتکیم حضرت عائشه دن

مرویدر که بیوررل (اول مایدی به رسول الله من الوحي الرؤيا الصادقة فكان لا يرى
 رؤيا الا خرجت مثل فلق الصبح کاینها تنصبله فی شرحنا فی نقش الفصوص
 فی نص الاسواقیه ﴿ مشوی ﴾ شایجای حاجبان در پیش رفت * پیش
 آن مهمان غیبخو پیش رفت) پادشاه زیاده حظ و سرورلندن حاجبان پرینه
 قار و ایلرو کندی و اکا استقبال ابتدی و اول مهمان غیبینك اوکده بنفسه
 کندیبی کندی ﴿ مشوی ﴾ هرد و بحری آشنا آموخته * هرد و جان بی
 دوختن برد و خه) هرابکی اششالی او کرشم بر بحر ایدی یعنی پادشاه ظاهر
 علمینك بحر و مهمان غیبی باطن علمینك بحری ایدی بو بحرین عظیمین ازلده بری
 بر یله آشناق او کرشم ایدی اول حینه صورت عالنده دخی اششالی میسر اولدی
 هرابکی جان بحسب الظاهر د کلکله مزالم معاده بری پرینه دکاش اولدی و بری
 بر یله اتحاد و ابتلاقی قیلدی که ارواحك اتحاد و ابتلاقی بدن عالنه کلردن اول عالم
 ارواحده واقع اولاشدر (کما قال صلی الله علیه وسلم الارواح جنود مجنده فانما عرف
 منها اشاف و ماتنا کر منها اخناف ﴿ مشوی ﴾ گفت مشوقم تو بودستی نه
 آن * لیک کار از کار خیر در جهان) پادشاه مهمان غیبی به بو گونه ادب
 اوزره خطاب ایدوب دیدی بنم مشوقم سن ایدك اول کثیرکد کل ایدیکه المجاز
 قطرة الحقیقهدر ولیکن بوجه سنده کار کاردن قاطریهنی برایشدن بر آخر ایش
 حاصل اولور ﴿ مشوی ﴾ ای مرا تو مصطفی من چون عمر * از برای خدمت
 بندم کر) ای پیر و فاسق بکاه عافی کی سن و بن سکا عمر بر صفا کی ام سنك
 خدمتکدن اوثری بن کر بفلم یعنی سنك خدمت ارادتك ایچون مراد شریفك اوزره
 سکا خدمت قیورم نتکیم حضرت عمر رضی الله عنه حضرت مصطفایه صلی الله
 علیه وسلم ایمان کنوردی و اول حضرت اکا ایمان و اسلامی تلقین ایدوب اصحاب
 کزین مرتبه سنده بتوردی و حضرت عمر رضی الله عنه اول حضرتك شرع
 میرفته کماله خدمت ایدوب دین مبینك ظهوره کلسته سبب اولدی و بی نه پایه
 خدمت قیلدی

﴿ از خداوند ولی التوفیق در خواست توفیق رعایت ادب در
 همه حالها و بیان کردن و خاتم ضررهای بی ادبی ﴾

﴿ مشوی ﴾ از خدا جویم توفیق ادب * بی ادب محروم کشت از لطف رب) بو محفل
 توفیقک ولی و صاحب اولان خداوندن جبع حالدره ادب رعایتی ایچون توفیق طلب
 ایلکدر در وادیمزک و خات و شامتک ضررلری بیان ایتک محلهده در توفیق حق
 تعالی حضرتک حرامه بدنی کند نک رضا و محبتی اولان طرفه موق ایلکدر
 صلاح و عبادت و عشق و محبت کی * مصراع از خدا جویم توفیق ادب * خدادن
 دت توفیق طلب ایدم تا که توفیق الهی الله دانه ایدر خارج زدن فی ادبانه

و کتاخانه کار صادر اولیه ادب جمع اخلاق حیده نک حصولدن عبارتند
زرا تحصیل شریعت و تکمیل طریقت ادبیه ممکنند (عمر) ادبوا النفس ایها
الاصحاب * طرق العشق کلهآ آداب * ادب صرمایه سعادت دارین ایذیکنی
اخبار و تنبیه همچون ضرورت کائنات علیه افضل الصلوات پیور مشهور که (ادبی
ربی فاحسن ادبی) معنی شریفی ربیم نبی تأدیب ایلدی وادیم کوزل ایلدی
دیمک اولور پس سالکه لازمدر که اول حضرتک ادبیه مؤدب اوله زیراسلواک
و تصوف دیدکاری همان محضادیدر نه کیم ابوحنفص کبیر پیورزلر انصوف کله
ادب و لکل وقت ادب و لکل حال ادب و لکل مقام ادب و ذوالنون مصری
حضر تلی پیورزلر که علیک بالادب ظاهر و باطنا فاساء الادب احدیاطنا
الاعوقب باطنا ولاساء ظاهرا الاعوقب ظاهرا پس سالکه کرکدر که اهل دل
حضورند باطنی مؤدب و اهل صورت قنند طاهری مؤدب اوله تا کیم طریقت
و شریعت مخالف ناشایسته وضع اتمکله عقابه مستحق اولیه بی ادب محروم
کشت از لطف رب زیرا ادببشز ایکی عالمده بیه لطف الهیبدن محروم اولدی
و ایمان و خیالبا سندن مریان قالدی کاقیل * بیت * ادبدر کیشینک دائم لبامی * ادببشز
کیشیلر عریان بکرز (بیت) مایه دولت ابد ادبست * پایه عزتی خود ادبست * مثنوی *
بی ادب تنهاته خود را داشت بد * بلکه آتش در همه آفاق زد) ادببشز بالکرز کند یسینی
بد طومندی بلکه جیع عالمه آتش اولدی یعنی ادببشز بالکرز کند یسینی مبتلای بلای
دارین اتمدی بلکه نهجه کیمسه بی دخی اضلال ایلدی و انک ششامتی و و خامتی
خلق عالمه سرایت قیلدی کما قال الله تعالی فی سورة الانفال (واثقوا فتنه لا نصیب
الذین ظلموا منکم خاصة) یعنی ای مؤمنان سرزهر ایلک شمول بلیه و عذابدن که
خاصه سزدن ظالم اولان کیمسه ره اصابت ایلز بلکه ظالمه و غیر ظالمه عام اولور
پس ظالمک ششامتی غیر ظالم اولنره دخی سرایت قیلور (واهدا قال الله تعالی
ولا ترکوا الی الذین ظلمو فتمکم النار) پس ظالمه میل قیلان و ظلم ایچنده اولنره
نزول قیلان عذابه مبتلا اولور و ظلمه بوجهندن آفاقه آتش اورر * مثنوی *
مأند از آسمان درمی رسید * بی صدا عو بی فروخت و بی خرید) مأند بر مقتضای
(وازلنا علیکم المن والسلوی) اسماندن قوم حضرت موسایه بشوردی صدا عسز
و بیع و شر اسز بونلره و اصل اولوردی (کما قال الله تعالی فی سورة البقرة و ظلالنا
علیکم القمام و ازلنا علیکم المن والسلوی کاوا من طیبات مازقناکم و ما ظاننا و لکن
کاوا انفسهم بظلمون) مأند دن مراد من و ساوی درمن به ضیلر قولنده خبر رفیق
و اکثرک قولنده ترجیحین یعنی قدرت حلوا سی دیدکر بدر سلوی سمائی دیدکاری
قوشدر یعنی بلدر جین کی بر قوشدر که نه صحر اسنده هر کون طالع فجر دن

ظهور شمسه دک آسمان طرفندن بنی اسرائیله بومن وسلوی کلوردی و بونلر
استند یکی فدارندن بی بیع و شر اسز آلوردی * مثنوی * در میان قوم
موسی چند کس * بی ادب گفتند کوسیر و عدس) حضرت موساک قومک
ایچنده بر قاج کیمسه ادببشز یعنی رطابت ادب ایتموب قنی صرمساق و مرجک
دیدلر تکیم حق تبارک و تعالی سورة بقره یونلرک قولنی و حضرت موسایه بی
ادبانه اولان سوزنی حکایه پیوزوب دیرلر (واذ قاتم باموسی لن نصبر علی
طعام واحد فادع لنا ربک ینخرج لنا مما تبت الاض من بقلها و ثنائها و قومها
و عدسها و یصلها قال استنبدلون الذی هو اذنی بالذی هو خیر اهلطوا مصرا
فان لکم ماسأتم و ضربت علیهم الذلّة و المسکنة و باؤ یغضب من الله
* مثنوی * منقطع شد خوان و نان آسمان * مآندر بیج زرع و بیل و داس مان)
آسمانک خوان و نان منقطع اولدی بزه اوراق زحقی و بیل بل ملک زحقی و زراعت
رنجی قالدی داس اوراق مان بر دیمکدر * مثنوی * باز چون عیسی شفاعت
کرد حق * خوان فرستاد و غنیمت بر طبق) کیر و حضرت عیسی علیه السلام
چونکم شفاعت ایلدی حق تعالی خوان کوندردی و طبق اوزره غنیمت کوندردی
بر برینه پراولسه به فارسیستک ضمه سیله بنه معنی صحیح اولور یعنی حق تعالی طبق
طولوسی خوان و نعمت کوندردی دیمک اولور حضرت عیساک اصحابی استبدلر
باعیسی سنک ربک سکا مطیع اولوردی سن اندن ایستد کده بزه زجنسز آسماندن
مأند انزال اید حضرت عیسی علیه السلام جناب حقده دعا ایلدی تکیم حق
تعالی حضرتلری کلام مجیدند * سورة مأند نک آخرینه قریب بو مضادن خبر
و ربوب حکایه پیورزلر * قال عیسی بن مریم اللهم ربنا انزل علینا مأند من السماء
تکون لنا عبدا لاولنا و آخرنا و آیه منک و ارزقنا و انت خیر الرزقین * مثنوی *
باز کستاخان ادب بکذاشتند * چون کدایان ذلها برداشتند) کیر و کستاخان ادبی
ترک ایستدیلر حر یص و کدال کی ذلر قالدردیلر یسینی طمعلرندن ادخار ایچون
ذخیره و حصدر کنوردیلر * مثنوی * کرد عیسی لایه ایشان را که این *
دایست و کم نکرد داز زمین) حضرت عیسی علیه السلام بونلره بلوارمش که
بو مأند نک آسماندن نزولی دائمدر اکسک اولمز عدم نزولک سو طن فلک و حر یص
اولوب طمعکار اولسک * مثنوی * بد کانی کردن و حرص اوری * کفر
باشد یش خوان مهتری) بد کائنلق و حر یصلق ایلک بر اولونک نعمتی قنند
کفر اولور حاصل کلام اولدر که منعم حقیقی اولان حضرت حقک
نعمتی عبده و اصل اولور کن و عبدا تندن روز و روز نصیبین آکوزکن بلکه
بو نعمت فوت اولد بو انک ادخار نه حر یص اولق و جمعیهون طمع قیلنی

حقیقتہ کفران نعمت اولور ﴿ مشوی ﴾ زن کدار ویاں نادیده زآز * ان در
رحمت برایشان شد فرار (اول کور شمش کدا بوزلوردن و آزلردن اوتری اول
نعمت متاع اولدی وزله بند اولر یله نعمت و رحمت قبولی اول قومک اوزرینه
فراز اولدی یعنی * دود اولوب اول نعمت متاع اولدی وادخار قبللر فردہ
وختہ از بر صورتہ * مسیح اولدی (کارری من جابر منی اللہ عند قل قال صلی اللہ
علیہم وسلم انزل المائدۃ علی قوم عیسیٰ خیر اولجا و امر و ان لا یخونوا ولا یدخروا
مخسنا توا وادخروا فمہمہمہ علی سورۃ القدرۃ و الخازر ﴿ مشوی ﴾ ابرہ
نایدی مع زکات * وزنا افتد و با اندر جہات) بویت شریف ہر مردہ
شرع شریفہ بی ادب اولنلرک شہادت و و خانی مین اولور معنای شریفی
اولدر کہ مہاب بوقار و کلوز و زین اوزرہ اطہار قبللر زکات متعین اوتری یعنی
اختیار کاتی مع اباسلر یغور یغورہ سبب اولور و زناتک ظہورندن اطراف
جہانہ طاعون مستولی او اور تکیم بوحیث شریف بومہنایہ دلالت قیور
(قال انبی صلی اللہ علیہ وسلم خمس بخمس مانتض المہد قوم الاساطلہ
علیہم عدوہم و ما حکموا بغیر ما نزل اللہ الا فشافہم الفقر ولا ظہرت فہم الفاحشۃ
الا فشافہم الموت ولا تطغوا الکبل و المیزان الامعوا النیات و اخذوا بالسنین و لامعوا
الزکوۃ الاحبس عنہم القطر و روی من کتب بن مالک قال قال علیہ السلام اذار ایتہم
القطر قد منع فاعلموا ان الناس قد منعوا الکا فمع اللہ ما عندہ و اذار ایتہم الوباق قد فشا فاعلموا
ان الزنا قد فشا ﴿ مشوی ﴾ ہر چہ بر تواید از ظلمات و غم * آنز بی باکی و کسنا خست
ہم) ہرنہ کہ ظلمات غمندن سنک اوزر کہ کلور اول سنک بی باکلکدن و ہم کسنا خلقکدن
او اور یعنی انسان فرحدہ ایکن محزون اولسی و نعمتہ ایکن مقبون اولسی و صحتی
کندوب سقامت کلی کندی معصیت و قباحتنک جزاسیدر (کا قال اللہ تعالی و ما اصباک
من سبتۃ من نفسک) زبرا حق تعالی عبدک وجودندہ اولان نعمتی مغیر اولمز حتی عبدک
کندی علنی و اخلاقنی تمیز قیلیمچہ (کا قال اللہ تعالی فی سورۃ الزمدان اللہ لا یغیر
ما بقوم حتی یغیروا ما بانفسہم ﴿ مشوی ﴾ ہر کہ بی باکی کند در آہ دوست *
رہزن مردان شد و نامر داوست) ہر شول کیمہ کہ بی باکلک و کسنا خلق ایلہ دوستک
بولندہ مر دان الہینک بولن اور یچی اولدی و نامر د اولدی یعنی ہم ضال و ہم
مضل او اور نیچہ کیمہ لری دخی طریق اولیادن اخراج قیلوب کندی کبی بی ادب
و کسناخ ایلر ﴿ مشوی ﴾ از ادب پر نور کشتست این فلک * وز ادب معصوم
و پاک آمد ملک) بولک ادبندن پر نور اولمشدر یعنی تا خلق اولدنبیری ادب اوزرہ
دور قیلوب امر حقہ مطیع اولدینی سبیلہ حق تعالی آتی مشاعل کواکب و نیرین
شمس و قرلہ منور قیلدی و ادبندن یعنی ادب سبیلہ ملک معصوم و پاک کلدی یعنی

ہریری ادب اوزرہ مسیح و ساجد و راکع و عابد اولدقلری جہندن خطا و زللدن
و نقصان و خللدن معصوم و پاک کلدی پس سنک دخی شہاد روحک مؤدب
اولورسہ نجوم علوم و فہوم ایلہ مشہور اولور و عقلاک ملک کبی ادب اوزرہ مسیح
و مقدس اولورسہ و عبادات و طاعات قبلور سہ عیوب ذنوبندن مظهر اولور
ولون خطا و معاصیندن پاک کلور ﴿ مشوی ﴾ بدز کسناخی کسوف آفتاب *
شد غراز بلی زجرأت ردباب) بویتہ ایکی وجہ جائزدر وجہ اول اولدر کہ
افتابہ اسناد اولتان کسنا خلق آفتابک اولوب خلقک اولہ و خلقک کسنا خلقک
شامتی منیر عالم اولان آفتابہ دخی سیرایت قبلہ تاکم خلقک کسنا خلقک شامتی
شمسک نورنہ حجاب اولوب برقاج ساعت منکشف اولہ تا خلق توبہ و اثابت قیلسون
دیو تنبیہ الہی اولہ وجہ ثانی اولدن کہ بوی کسنا خلق آفتابہ اسناد اولنہ کان آفتاب
فلک چارم اوزرہ متغرد اولدینقہ مغرور و معجب اولہ پس حق تعالی مغرور و معجب
اولنلرہ و ترفع و تکبر قیلنلرہ تعلیم و تنبیہدن اوتری انک نورنی قرصندن برقاج
ساعت زائل قبلہ تاکم خلقک عاقل اولنلری بی ادب لکدن و کسنا خلقکدن توبہ قبلہ
و عجب و کبری کیدروب متواضع و متخاشع اولہ بعض کیمہ لرحکما و معجبندن
کسوف آفتاب و خسوف ماہتاب بر یوک کیمہ نک موتنہ دلالت ایلر انک علامتیدر
دعشلر و بعضی دخی بومذہبہ ذاہب اولوب اعتقاد ایلشلر بوی خصوصہ حدیث
صحیح وارد اولمشدر کہ بوی اعتقاد باطلدر (قال صلی اللہ تعالی علیہ وسلم ان الشمس
والقمر آیتان من آیات اللہ لا یخسفان لموت احد و لا حیاتہ) اول بر عزازیل یعنی
شیطان لعین و جرأت و جسارتدن رب العالمینک یاندن مر دود اولان ابلیس لعین
بر نیچہ کرہ ہریری سبب لغت اولہ حق کسنا خلقہ جرأت ایلشدر اولو (واذ قلنا للملائکۃ
اسجدوا لادم) آیتندہ اولان اسجدوا امر یلہ جمیع ملائکہ ایلہ یلہ مأمور اولمشدی
جمیع ملائکہ امرہ امتثال ایدوب سجدہ قیلدیلر اول ایا و استکبار ایدوب امرہ جرأت قیلدی
بعدہ حضرت حق جل شانہ (یا ابلیس ما منعک الا تسجد لما خلقت بیدی) دیو امرہ
عدم امتثالدن و ترک سجدہدن سوال پیور دفعہ اراز حجت ایتمکہ جرأت و کبر
و انانیت طریقہ کتمکہ جسارت ایدوب بوی کونہ جواب و پردیکہ (انا خیر منہ خلقتنی
من نار و خاقتہ من طین) و بولردن ماعدا (فبما اغویتنی) دیمکامہ مولاسنہ بالمشافہہ
خطاب ایلکہ جرأت قیلدی پس بوی کسنا خلقلرہ جرأت و جسارتی سبیلہ ملعون
اولدی و رحمت حقندن محروم و مقبون قالدی پس سہالکہ بوقصد لردن حصہ
بوی اولدیکہ کسنا خلقکدن جذرایدہ و ممکن اولدینی ادب بولنہ کیدہ واللہ اعلم بالشار
﴿ ملاقات پادشاہ با آن طیب الہی کہ در خواہش بشارت دادہ بودند بملاقات او ﴾
بویاتندہ ایکی مؤمن بر نیچہ زمان مفارقت قیلوب بعدہ ملاقات اولدقہ مصافحہ

فيلز بذك فضيلته دلالت واردر تشكيم بوحديث شريف بو معناه
 شهادت ايلر (كافال عليه السلام مامن مملين يلتقيان فينصافان الاغفر
 لهم اقبل ان يغفرنا) مشوي دست بكشاد و كارانش گرفت همچو
 عشق اندر دل و جاناش گرفت) پادشاه طيب الهی به استقبال ايدوب ملاقات
 ايند كده التي آيچوب اني كنارلنده طوتدي يعني زباده اشتياقندن تكرار تكرار
 مصاحف و معانقه ايدوب گاهي صاغ و گاهي صول طرفه طوتدي زيرا ارباب
 طريقت واصحاب حقيقت مياننده الان بوسنت اجرا اولنوز تنكيم سلطان انبيا
 صلى الله عليه وسلم حضرت عليك برادر رزكوارى جعفر طيار حضرت نلرى
 ارض حبشه دن چيقوب مدينه منوره به كلكده حضرت رسوله ملاقات
 اولدقده حضرت رسول عليه السلام انكده معانقه ايلديلر تنكيم مصاحف
 مسطوردر كه امام بغوى حضرت نلرى بيوردر (غن جعفر بن ابى طالب فى قصة
 رجوعه من ارض الحبشة قال جعفر فخر جناحتي اتينا الى المدينة فلقيني رسول الله صلى الله
 عليه وسلم فاعتقني ثم قال ما ادرى انا بفتح خير افرح ام بقدم جعفر و من ابى
 هريرة اتفقا على الرواية عنه قال خرجت مع رسول الله حتى اتى خباء فاطمة
 فقال عليه السلام اثم لكع يعني حسنا فلم يلبث حتى جاء يسى واعتق كل واحد
 منهما صاحبه) عشق كى اول طيب الهی بي دل و جاننده طوتدي يعني اكاجان
 و جاننده برابندى مشوي دست و پيشانيش بوسيدن گرفت و زمقام
 و راه برسيدن گرفت) اول پادشاه اول طيب پرايتباهك التي والتي اوعك طوتدي
 بودنى بين المشايخ طريقتدر كه بر محمد وم و مكرم كسه سفردن كلسه و بر سالك
 راه حق اك ملاقات ايلسه التي و يوزنى اوعك سندر تنكيم روايت اخري اوزره
 محي السنة مصاحفده امام جعفره اسنادا بو كونه روايت ايدر (قال لما قدم
 جعفر قبل رسول الله بين عبيد) و اول پادشاه اول حكيم الهيك مقام و راهندن
 صوز علق طوتدي بودنى بين الامثال والاقربان سلت و طريقتدر كه مشايخندن
 و اهل ساوكدن ابكى كيمه برى برينه ملاقات ايلدكده دفع و حش و باعث
 انست و الفت اولق ايچون قادمك مقامندن و راهندن سؤال قبله و سلوك
 و طريقتدر كوردى آيات و عسبردن مستفسر اوله مشوي برس برسان
 مر كشيدش تابصدر گفت كى باقم آخر بصبر) اك صورارق و مقام و منزلندن
 استفسار قبله رقى اتى صدره چكدي و نهظيم و تكريم ايله مقام اعلايه اجلاس
 ابتدا و ديدى بر كنج بولدم و سنك كى بر خزينه رحانه و اصل اولدم آخر صبر ايله
 مشوي گفت اى هديه حق و دفع حرج معنى الصبر مفتاح الفرج
 و اول پادشاه ديدى كم اى حقتك ارمقانى و اى دافع زحمت و حرج و اى معنى كلام

الصبر مفتاح الفرج مشوي اى لقائى توجواب هر سؤال مشكل از تو حل
 شود بى قيل وقال) اى طيب الهی سنك لقائى شريفك هر سؤالك جواب ايدر
 مشكل سندن حل اولور بى قيل وقال يعنى سنك انوار بك و استمرار و احوالك
 واسطه سيله و ملاقات شريفك و مصاحبت لطيفك بر كاتيله مشكلات هاوم
 و مضلات فهوم بى قيل وقال و بى جواب و سؤال حل اولور و طالبك قبله
 ظهوره كاور كه اصحاب ولايت اولان مر شد كمالك كرامتك بر علا منى دنى
 اك خدمتده اولان طسالبه مشكلات بى قيل وقال حل اولشدر مشوي
 زرجانى هر چه مارا درد است دستكبرى هر كه پايش در كست) اى عالم سردان
 هر نه كه علوم و عرفاندى بزم قلبره نوساندر اكانرجانسن يعنى مافى الضميرى مابين
 و معبر اولان بر طرف زباندانسن هر سؤال كسهك كه پاي جاقى و حل بشريته
 و آب و گل طبعنده قالشدر اك دستكبرى مشوي مر حبا يا بختي
 يا مريضا) ان تغب جاء القضا ضاق القضا) الرحب بالضم السعة والرحب
 بالفتح الواسع و مر حبا مصدر ميمدر فعل محذوفك مفعول مطلقيدر اى ايت
 مر حبا وسعة يعنى وسيله كلك و خوش كلك واصحاب طريقت مابنده قادم
 اولنه مر حبا مر حبا ديور حبا ايلك سنت طريقتدر تنكيم عكرمه دن مرويدر كه
 رسول صلى الله عليه وسلم حضرت نلرىك حضور ريشه كلدن سفردن اول بكا
 مر حباك مر حباك يا عكرمه ديدى ايكي كره و قات امهاتى ذهبت الى رسول
 الله صلى الله عليه وسلم عام الفتح فقال لي مر حبا يا امهاتى يا مريضا
 اولنش و اى اجنب اولنش اجنب من باب الافعال يعنى الاصطفا يعنى بر كزنده
 اكر سن بندن و يا خود بو قومدن غائب اولور سك قضا و بلا كلسدى صهرال تنك
 اولسدى جاء و ضاق في صيغة ماضيه ايراد ايلسى وقوى متحقق اولدقندن
 اوزر يديروان تغب فعلك مفعول مقدر در تقديرده (ان تغب عنى اوعن هؤلاء
 القوم جاء القضاء لهم و ضاق القضاء عليهم) پس اولياء اللهك وجودلى
 بر بردنكه غائب اوله البته اول قومه و اول دياره نيجه بلا و قضا هائل و نايل اوله
 اما وجود شريفلى و همت لطيفلى كه بر قومده حاضر اوله انلك حرمتده اول
 ديازندن نيجه بليات مند فع اوله تنكيم حديث قدسى حجت قاطع و برهان ساطعدر
 (كافال رسول الله صلى الله عليه وسلم حاكبا عن ربه قال الله تعالى اذا كان
 الاشتغال بى غايه على عبدى جعلت له ولادة في ذكرى عشقنى و عشقته زفت
 الحجاب فيما بينى و بينه لا يسهوا اذا همى الناس كلامه كلام الانبياء اولئك الابدال
 حقا اولئك الذين ان اردت باهل الارض عقوبة اوعظا باذكرتهم فيهم
 فصرفته عنهم مشوي انت مولى القوم من لا يشتهى قدردى كلا

لئن لم یتهی (ای سلطان حقیقت من قوم مشایخ خداوندی و افتدبسی من هر کم سنی استیغافا هلاک اولدی کلا ای حقا لئن لم یتهی اگر متهی اولوب رجوع اینتر سه سنی استمندان و سلطان العارفین کلامی حریف تحقیق و حرف ردع و لام توطئه ایله ایراد الیسی اولیا و اصحابیه محبت اینتیلرک هلاکی مشرور معاذ الله که انکار اینتیلرک هلاک و بلاسی بطریق الاول پس حدیث ایله ثابتدر که نبات و جادات و جمیع موجودات عالمه نصیبه و خبر دعا ایدرلر پس اولیاء الله بسبیل الاخری تنکیم ابوداود ترمذی ابوامانه دن رضی الله عنه بوحدیثی روایت قبلور (قال علیه السلام ان الله وملائکته واهل السموات واهل الارض حتی الثله فی حجرها وحتی الخوت فی البحار لیصلون علی علی الناس الخیر) پس بونلره محبت سعادت دار شه مویدی و انکار و ضد اوت قهر خدایه مغضی اولور

مشوی چون گذشت آن مجلس و خوان کرم دست او بگرفت و برد اندر حرم (چونکم اول مجلس و اول خوان و کرم یکدی یعنی چونکم اسرار و معارف روحانی و غذا و ذوق روحانی مصاحبتدن فراغت ایلد بلر که پادشاهه تمام قناعت کلدی پادشاه طیب الهیک الی طوئدی و بی توقف محرمی کبی حرمی ایچنه ایلندی حضرت مولانا بونکاه اشعار ایلر که مریده لازمدر که جمیع خصوصیه مر شده مر اجعت ادب و حصول مر ادانسه آتی و سبیله قیلوب خاص قلبیه آتی ایچرو ایلده جمیع اسرار نهایتیه محرم راز ایلده تا کم سعادت ایلده و قرب وصال الهیه میسر اوله (بردن پادشاهه ان طیب رابر بیمار تا حال اورا بیلند) مشوی قصه زنجور و زنجوری بخواند بعد از آن در پیش زنجورش نشاند زنجور اولان کنیز کلک و زنجور لکنک پادشاهه عالمه مر شد صاحب انقباهه قصه سنی او قودی یعنی کنیده الیک ماینده واقع اولان ماجرای حکیم الهی به من اوله الی آخره نقل ایلدی بعد تقریر احوال اول حکیم الهی و زنجور اولان کنیز کلک فتنه او توردی بوندن مر ادمر بدک شاه روحی مر بض اولان کنیز کلک نفسی طیب الهی اولان مر شد کماله بعد تقدیر قصتها تسلیم ایلدی دیک اولور مشوی رنگ رو و نبض و قاروره بدید هم علامات و هم اسبابش شنید اول طیب الهی دخی اول مر بضک رنگ روینی و نبضی و قاروره سنی کوردی هم اول زنجورک مر ضنک علایمی و اسبابی اسان شاهدن ایلندی مقتضای سنجه نور فراستله علایم و آثار ظاهر دن انک باطنده اولان رنجده مطلع اولوب پادشاهه بو کونه جواب و یردی مشوی گفت هر دارو که ایشان کرده اند آن عمارت نیست و یران کرده اند دیدی هر دارو بی و دوا بی که اول خودیین و خود نما اولان حکما بونک علایجی خصوصیه ایلشردر

اول عمارت و دوا دکلدر بلکه خراب و ویران ایلشردر مشوی بی خبر بودند ز احوال درون استغیث الله بما یغثرون یعنی اول طیب الهی دیدی که ای پادشاه علماء رسوم و مشایخ مقلدین بی خبر اید بلر احوال قلوبدن یعنی امراض کنیزک نفسندن بن اللهه صغورم افترا ایدنلرک افترا سندن کانه بتلکری شیء یلورم دیوا دما ری عین افترا در مشوی دید رنج و کشف شد بروی نهفت ایک پنهان کرد با سلطان نکفت اول طیب الهی کنیز کلک رنجی کوردی اکا پنهان و نهفت اولان اسرار کشف اولدی و آتی نور فراستله یلادی (کما قال علیه السلام ان الله عبادا یعرفون احوال الناس بالتوسم) ولیکن اول سر پنهان ایلدی سلطانیه دیمدیکه قلوب الاحرار قبور الاسرار در امتنا الله اولیای اذن خدایر کیمه نک باطنک سر بی بر آخره اظهار و افشا ایلر بلکه انی کنیده یله سو یلر مشوی رنجش از صفرا و از سودا نبود بوی هر هیزم بدید آید زدود اول کنیز کلک رنجی صفرا و سودا دن دکل ایدی مصراع ثانی سؤال مقدره جوابدر کان دیک لازم کلدی که انک رنجی صفرا و سودا دن اولدیغی ندن معاوم اولدی جواب یوروب دیرلر هر اودونک راجحه سی دختانندن ظاهر کلور یعنی هر شبک علایم و آثاری اول شبک ذاته دلیل اولور و عارف اثر دن و اثره استدلال قبلور پس سودا و صفرا دن اولان رنج بلادن اولان رنجده مشابه اولز و عشق و محبت مرضی هیچ بر مرضه بگز من اگر چه مرض عشق دخی نصافت و تحویل و صغرت وجه ذبول اثر ایلر ولیکن بو حالت امراض جسمانیه دن اولان حاله محال اولز مشوی دیداز زار بش کوراز دلاست من خوششت و او گرفتار دلاست اول طیب الهی اول کنیز کلک خسته لغندن کوردی که انک خسته لکی کوکل خسته لکیدر انک تنی خوشدر ولیکن او کوکل گرفتار یدر مشوی عاشق پیداست از زاری دل نیست بیماری چو بیماری دل عاشق پیدادر کوکل زار یلغندن یعنی الظاهر عنوان الباطن نحو اسبجه دلد مضر اولان محبت زاری دلنق و سر شک دبد و سوزش سینه دن ظاهر و هویدا اولور کما قال صاحب قصیده البرده بیت ایحسب الصب ان الحب منکم مایین منسجم منه و مضطرم فکیف تنکر حبسا بعد ما تهتدت به علیک عدل الدمع والسقم هیچ بر بیمارلق بو قدر کوکل خسته لکی کبی زرا کوکل جسد مملکتیه نسبت ملک کیدر و اعضا و جسد قلبیه نسبت رعایای ملک کیدر بر موجب حدیث شریف (زوی عن ابی هریره رضی الله عنه قال قال علیه السلام القلب ملک و له جنود فاذا ضلح الملك صلیحت جنوده و اذا فسد الملك فسدت جنوده) فتن قلب صحت و سلامته اوله جسدک فساد و سقامتی ضرر و بر من اما قلب خسته

و شکسته اولسه صحت جسد مفید اولز پس هیچ بیمار لکنه بکزه من
و مساوی کاز **مثنوی** * علت عاشق زعلتها جد است * عشق اسطرلاب
اسرار خداست * عاشقک صلتی جمیع علل و امراض جسمانیه دن جدادر
انکچون حکما مرض عشقه علاج قیله مشار و بودرده دوا بوله مشار عارف
اولنر شفاء العاشقین لقاء العشوقین دیرر فلاسفہ مذهبده قالنر علل سوداویه دن
صلاح پذیر اولز بر علتسدر دیو سوبلر خبری بوق که عشق کتاب هدی
و اسطرلاب اسرار خدا در اسطرلاب شول ریغ داره به دیرر که انکله اوضاع
و اطوار نجوم معلوم اولور و افتاک ارتقاع و انحطاض ظهوره کلور پس عشق
دخی افتاب ذلک و کواکب اسما و صفاتک اسطرلابی کیدر منجم افلاک معانی
اولان عرفا اسطرلاب عشقه اسرار خدای و اطوار نجوم علوم اسماء بی بلورلر
و انکله سماوات حقایقه بول بولورلر **مثنوی** * عاشق کر زین سرو کر زان
سرست * عاقبت مارا بدان سور هبرست * بویست سؤال مقدره جوابدر کان
دیمک لازم کلدی که اسطرلاب اسرار خدا اولان عشق محبت ربانی و هادی
مرتبه حقیقت عشق سبحانیدر عشق مجازیده بوکونه خصلت بولنر حضرت
مولانا بویه دبسلره جواب با صواب پیورلر که عاشق که افراط مجتدر میل
شهوانی و حب جسمانی دکلدر پس عشق اولدینی حیثیتن کرک حقیقت
طرفتدن اولسون و کرک مجاز و صورت جانیشدن ظهوره کلسون المجاز قنطرة
الحقیقه فمعوا سنجع عاقبت بزی اول مقام حقیقه و مرتبه وحدته رهبردر فرضا
حقیقه و اصل اولدن عقله متصف او اوب عشقی کتم قبلان عاشق مجاز
حالده اولسه شهید اولک مقرردر تشکیم امام سیوطی جامع الصغیره بو حدیثی
حضرت عایشه و ابن عباسه دخی اسناد اینکله روایت قیلور (قال علیه السلام
من عشق وعف و کتم ثم مات مات شهيدا) حقیقت عشقه و ماهیت جداله
خود تفرقه و اثبیت یوقدر لکن بعض عاشقک جلال مطلق عشقه استعدادی
اولدیندن محبوب مطلق آئی جلال مفید مقید قیلور تابونده جیل مطلق عشقه
مستعد اولور آخر الامر عارف اولوب و کندوی عشقه فنا قیلوب محبوب
حقیقی وصالن بولور **مثنوی** * هر چه کویم عشق را شرح و بیان *
چون به عشق آیم جمل باشم ازان * هر نه که عشق ایچسون شرح و بیان سوبلرم
چونکم عشقه کلم اندن استصفا ایلرم آنکچون که عشق صفت ذات الهی
ظروف و حروفه صغیر بر بحر نامتناهیدر * شعر * تعالی العشق من هم الرجال
* وعن وصف التفرق والوصال * منی ما جل شیء عن خیال * یجمل
عن الاطالة والمسال * رتبه عشق اندن عالیتر در که طیبور هم رجال انوک

پیرامنی سرا برده جلالته بول بوله و اصحاب عقول دست افهام و افکاره انک
رخسار پراتوار ندن نقاب آرتیابی رفع قیله و پایه عشق اندن دخی برتر در که
تفرقه و وصاله موصوف و موصوم اوله زیر اهر بار که برشی مرتبه خیالدن
برتر اوله احاطه و مثالدن دخی عالیه اولور پس عقول و فهم انک شرح و بیانده
عاجز فالورلر **مثنوی** * اگر چه تفسیر زبان روشنکرست * لیک عشق بی زبان
روشنترست * اگر چه لسانه مضاف و منسوب اولان تفسیر و تعبیر روشنکر در
لیکن بی زبانک عشق لسان الحال انطق من لسان المقال خواستجه اوضح و روشنتر در
مثلا بلا مقال اضطراب و الم و صفره و جده و غم و عدول و دم و سقم عاشقک عشقه
شاهد حالدر * شعر * فکیف تنکر جابعد ما شهدت * به عليك عدول الدمع
و السقم * بحسب الصب ان الحب منکم * مابین منجم منه و مضطربم * پس بوجالات
اولسه و بوضوئیه مجرد عشق تفسیر اینکله خود عاشق اولق محالدر
مثنوی * چون قلم اندر نوشتن می شنافت * چون به عشق آمد قلم بر خود
شکافت * قلمدن مرادیا الان ظاهرده اولان قلم و باخود اول وجوده کلان قلم اوله
اگر قلم صوری مراد اولورسه معنی بویه دیمک اولور که چونکم قلم کتاب هر شی
بازمقلقه سرعت قیلدی چونکم عشقه کلدی قلم کندو اوزرینه طغری شق
اولدی قلمک یارلمی متقطع اولوب یارلسندن کنایه و استعاره اولور و انقطاع
و اشتقاق قلم علی طریق المبالغه عشقک جلال و مهافتی اشعار قیلور کان دیمک
اولور که قلم بر شیک نحر رتبه سرعت قیلدی چونکم عشقک نحر رتبه کلدی مهافت
و جالات عشق اکا مستولی اولوب شق اولدی و باخود قلمک شق اولسی عشقک
کمال لذت و حلاوتی اشعار قیلور تشکیم بر کیمسه زیاده طلو برشی بیسه دوداقلری
یار بیلور پس معنی قلم عشقه کلد که عشقک کمال لذت و حلاوتندن شکافته اولدی
دیمکدن کنایه قیلور و اگر قلمدن مراد قلم اهلا اولورسه شکافته اولسی عجزندن
و عدم قدرتندن کنایه اولور تشکیم معنایه مناسب برده دیر که (اول ما خلق الله
القلم فقال له اکتب فکتب ما کان وما یكون ثم قال له اکتب لا اله الا الله فکتبها ثم
قال له اکتب محمد رسول الله فلیقدر ان یکتبها) پس جمیع اشیای کتابت ابلیوب
حتی توحید حتی دخی کتابت ابلیوب محمد رسول الله بزمغه عاجز اولمشده نکته
بودر که حضرت مظهر عشق احددر پس معنی قلم جله فی کتابت ایلدی
و مظهر عشق اولان محمدک اسرار نه و عشقه کلد که عاجز قالدی دیمک اولور
مثنوی * عقل در شرحش چو خر در کل بخت * شرح عشق و عاشق
هم عشق گفت * عقل عشقک شرحده خر کی با الحلقده یاندی قالدی یعنی
عقل کندوی ورطه شبهات و شکوکدن خلاص اید، میوب و راه عشق و محبت

کیده میوب عاجز و مقیر اولدی انکچون الله ک قوله محبتی و قولک الله اولان
محبتی کند و فهمته مناسب تاویل قیادی تنکیم اکثر علما و فقها و عقلا دیدلر که
الله ک قوله محبتی اکا انعام واحد سان مراد ایلیدر و قولک الله محبتی الله ک
عبادتنی اختیار و رضا و امرنی ایشار ایلیدر و درلر و بونک امثالی تاویل و توجیه
ایدلر بزبونلره دیرز که بیت * دیمکه کئی صاحب مستداولمز * حدیث عشق
ای جان مستداولمز * بو اصولی استرسک ارباب و صولدن استه اصحاب عقولک
کتابلر بونک ابواب فصولنده عشق بولمز و عشق وجدانیدر قیل و قال و جواب
وسوا لله بیان قلتمز عشق و عاشقنفسک شرحنی ینه عشق سویلر و عشق یسلان
بو بیت تذکار ایلر بیت * جو عشق آمده هلاک ای عقل بکر بز * نه مر دآتش ای ینه
برخیز * مثنوی * آفتاب آمد دلیل آفتاب * کردلیت باید ازوی رومتاب
آفتابه دلیل ینه آفتاب اولدی اگر سکا دلیل کر که اندن بوز دوندومه که اکا غیر دلیل
اولمز و عقول و افکار اکا بول بولمز (اتفق المشایخ علی ان الدلیل علی العشق
و العشوق هو العشق و حده و لا سبیل للعقل الیهما لانه محدث و المحدث لا یبدل
الا علی مثله کما سئل عن النوری ما الدلیل علی الله و علی محبة الله قال الله قبل فابال
العقل قال عاجز لا یبدل الا علی عقله) عقل سرکردان انجق کون و مکانده جولان
و طیران قیلر آفتاب ذات بصلاته و صفت رحمان اولان حب یردانه نیجه دلیل
اولور بلکه بو خصوصده مضطرب و متلاشی اولور کما قال الجنید العقل یحول
حول الکون فاذا نظر الی المکون ذاب * مثنوی * ازوی ارسایه نشانی
میدهد * شمس هر دم نور جانی میدهد) سایه دن مراد عقل و دخی عقلک
استدلاله آلت اولان اشیا در و شمس دن مراد ذات الهیه در مع صفته المحبة
الازلیة پس تقدیر معنی اول آفتاب احدیتدن و ضیاء محبت ذاتیه دن اگر چه عقل
سایه سی و کون یرایه سی نشان و برر شمس حقیقت هر دم اول عقله نور جان
و فهم و عرفان و برر اول جهتدن عشقه و عشوقه دلالت قیلور بوخسه اگر
نور جان و کل هر فانه بصر بصیرت عقل منور و مکمل اولسه عشق ندن یلوردی
و عشوقه نیجه دلالت قیلوردی * مثنوی * سایه خواب آردنر اهمچون
سمر * چون براید شمس انشق القمر) شمس دن مراد ذات الهیه در مع صفته
المحبة الازلیة و قر دن مراد عقلدر نور القمر مستفاد من الشمس فلو استجه
عقل نوری حقدن الور و انکله سایه کی اولان مصنوعی و شمس کی ضیاء بخش
اولان صانعی ادراک قیور مادام که شمس حقیقت نجلی قیله فیه اول دیمکه شمس
حقیقت نجلی قیله سایه کی اولان عقل و اشیا سکا غفلت کنورر حکایات مورث
خواب اولدی یعنی کی و دخی چونک شمس حقیقت نجلی قیله و محبت ذاتیه ظهور

کله قمر عقل منشق و مضطرب اولور یعنی نوری و وجودی قالمز و عقله مدرك
اولان اشیا دخی ظهوره کلمه فرضا ظهوره کلمه مورث غفلت اولور * مثنوی *
خود غریبی در جهان چون شمس نیست * شمس جان باقیست اورا امس
نیست) شمس جان باقی کش اورا امس نیست * دخی نسخه در جهانده خود
شمس کی بر عجب و بی نظیر نیست بوقدر یعنی باقی اولان شمس کی که اکا زوال
و غروب بوقدر مصراع نایده اولان شمس مصراع اولسه اولان شمس مفسر
اولور و اندن بدل اولور * مثنوی * شمس در خارج اگر چه هست فرد *
می توان هم مثل او تصور کرد) یعنی بوشمس ظاهر اگر چه خارج عالمده فرد
و بی نظیر در ولیکن هم بونک مثلی مصور تصور ایتکه قادر اولور * مثنوی *
شمس جان کو خارج آمد از اثر * نبودش در ذهن و در خارج نظیر) شمس
جاندن مراد جانلره حیات و یردیکی حبشیدن ذات الهی اولسه ده فابلدر و جانلره
نور و کواکبه حور و سرور و یردیکی جهتدن محبت ربانیه به دخی شاملد ز پس
تقریر معنی ذات الهیه و محبت ربانیه کونشی که بوفکر کردن خارج اولدی اکا
ذهنده و خارج عالمده مثل و نظیر بوقدر دیمک اولور * مثنوی * در تصور
ذات اورا کج کو * تادر آید در تصور مثل او) اول ذات الهیه و محبت ربانیه نک
نصورات انسانیه صغیر قلمنی قنی یعنی ممکن دکادر تا آنک مثلی تصویره آتی ادراک
قیله ز بر عقل و عقلک یلدیکی و تصور قیادی یعنی هر نه ایسه محدث و مخاو قدر
(کما قال علی کرم الله وجهه کل ما یعلم عقلک فانه خالق) پس عقلک یلدیکی
و تصور قیله یعنی مخلوق اولیحق ذات الهی و محبت ربانی تصویره کلکدن و عقل
آتی ادراک قیلقدن منز در * مثنوی * چون حدیث روی شمس الدین رسید *
شمس چارم امان سر در کشید) روی ذات معنایه در تنکیم قرآنده و حدیثده و جهت
ذات معنایه استعمال جوق کلشدر و آسمان دن مراد سحابدر و سماذ کر اولوبده سحاب
مراد اولوق دخی آیتله و حدیثله ثابت اولشدر تنکیم (وفی السماء رزقکم) ده ای وفی
السماء رزقکم دیدلر و اهل تفسیر (و انزل من السماء ماء) آیتنده اریذ بالسماء
السماء فان ما علاک سماء دیو تفسیر ایتدیلر پس تقدیر مرام بر خوام الکلام
بحر الکلام چونک شمس حضرتلر بونک حقیقتی بوز یک سوزی مرتبه تقریر
و پایه تقریر و اصل اولدی چارم فلکک شمسی بر خوام) ان الله هبساد اقلوبهم
انور من الشمس) کتودن انور اولان شمسک بوز یک سوزین سماع اولدقدن
سحابه باش چکوب کمال استیاسندن سحابی بوز ینه نقاب قیلدی و محتق و مشتق
اولدی کو یا که سحابله منسب اولسی اندن استیاسی اولدی * مثنوی *
واجب آمد چونکه آمد نام او * شرح کردن رمزی از انعام او) چونک اول حضرتک
نام شریفی لسانه و تقریر و بیانه کلدی ذکر النعم شکر النعمة مقتضاستجه آتی برای

شکر نعمت یاد قلیق وانك انعامندن برر حزی شارح اولوق واجب اولدی زیرا
ومن شكر النعمة افشاؤها حديثك فواستجد اظهار نعمت من ابدن فاستج
شکری ادا قیلدی و ول نعمتی خبره یاد ایتک از دیا د نعمته باعث اولدی
﴿ مثنوی ﴾ این نفس جان دامن برنا قست • بوی پیرامان یوسف یافتست
جانندن مراد حسام الدین چلبیدر کا قیل فی اول المثنوی و سندی و مکان الروح
من جسدی و بویدن مراد نفس رحانی و نفحات سبحانی اولور و پیراهندن
مراد علی طریق الاستعاره حضرت شمعک وجود شریف یلدر نفحات یوسف
حقیقه و نسجات محبوب از لیه به محل اولدینی ملائسه ابله و حضرت مولانا بشیر
صادق و حسام الدین چلبی یعقوب عاشق منزله سنده اولور مصرع ثانی مصرع اوله
علت اولوق معناسن اقتضا قیلور پس تقدیر معنی بویه دیمک اولور که بودم جائمه
توأم اولان حسام الدین دامن طوئشدر انکیون که یوسف حقیقینک ذات
وصفاته مظهر اولان وجودک رایحه و فایحه سی (اتی لاجد ریح یوسف لولا
ان قسندون) دین یعقوب کی بوبشیر یوسف حقیقیندن بولمشدر انکیون اول
حضرت حاکمی و اسرار بالنی متقاضی اولمشدر ﴿ مثنوی ﴾ کز برای حق
صحبت سالها • باز کوحالی ازان خوش حالها • بویت قول مضمر اولوق طریق
اوزره سؤال مقدره جواب اولور کان حسام الدین چلبی نه دیدی دیمک لازم
کلدی پیورر که دیدی بامولانا نیجه ییلار اولان مصاحبک حقیقین اول حالری
خوش اولان شمسندن برحالی کبرو سویه وانکله اولان مقال بزه نقل ابله
﴿ مثنوی ﴾ تازمین و آسمان خندان شود • فصل و روح و دیده صد چندان
شود) تا کم زمین جسد و آسمان روح آنک اذکار براتوار بیه و گفتار حقیقت شمار بیه
خندان اوله و لطافت و طراوت بویه و نور عقل و روح و دیده دل اضلاع مضاعف
اوله پس حضرت خداوند کار علی طریق الاعتذار کند بیلرک فحاشی و حسام الدین
چلبینک اقتضاسنی و اسرار شمسده عدم اقتداری بر قاج ایاله دخی الی آخر البیان ادا
پیورر ﴿ مثنوی ﴾ لا تکلفنی فانی فی الفنا • کلت افهامی فلا احمی • حضرت
سلطان الواصلین حسام الدین چلبی به خطابا پیورر که لا تکلفنی بکا تکلیف ایته
ای حسام الدین حضرت شمعک مدحنی فانی زیرا تحقیقاً بن فی الفنا فنادیم و فنا
عبارتدر وجود غیرک اضلاعلاندن یعنی سالک وجودنی و سایر ماسوائک وجودنی
ذات حقه فنا قیلندن عبارتدر کلت افهامی بنم فهمه لرم تند اولدی فلا احمی
شاپس بن احصا و اعداد ابد مزم آنک مدحنی و شانسنی ﴿ مثنوی ﴾ کل شیء
قاله غیر المفق • ان تکلف او تصلف لا یلیق • کل منصوبدز مقبولیدر قاله نک
وقاله ده که ضمیر کل شبهه راجعدر و غیر لفظا مرفوع فاعله در قاله نک تقدیر کلام
هرشی و هر کلامی که بیهوشکارک بوقفتار لری یعنی اعتذار اظهار لری عدم اقتدار

مدح و شای شمسده دلائل قیللری مستغرق بحال و حدث اوللری بی اشعار در شول
دم که اول حضرت انوار ذات حق مطلع وجود شمسندن قبلی و طالع کوروب
و ذرات ممکناتی بر تو شمس حقیقه قائم کور یجک حیران و هام اولوب علی طریق
الاعتذار ممکنات بر تو شمس پیورر که بن بومر تبه ده شمرست و بیهوشک عاکنده
ایکن مدح و شانس ایتک لایق دکلدر زیرا بومر تبه نک کلامی مرتبه بشر بتده
منفهم اولر ﴿ مثنوی ﴾ من چه گویم یکرم هشیار نیست • شرح آن باری که
اورا یار نیست) بن نه سوبیلیم بنم بر طرم هشیار دکلدر اول بر یارک شرحیکه
آنک یار و نظیری بوقدر یعنی عشق یار بنم جمیع عروق و اعضا و اجزایه بر مرتبه
تحلل و سرایت المشرک که من جمیع الوجوه عقله محل فالحشدر پس مستک
سوزنی هشیار اوللر فهم قطن و محوطبغه سنده اوللرک کلامنی صحوه کلمنیجه
اهل صحوائک کلامندن مستفید اولر علی الخصوص مست اولان عاشق بر باری
شیهدن سوبیله که آنک موجودات ایجره باری و نظیری اولیه یاردن مراد فردانیت
حقک مظهری اولان شمس الدین تبریزی قدس الله سره العزیز حضرت نلریدر که
قطب الاقطاب و فرد الافراد در فرد الافراد اولان کیسند هر عصرده بر کیسه
اولدینی محقق اولدینچون اکایار و نظیر بوقدر دیمک برنده اولور و هذا قال شرح
آن باریکه اورا یار نیست ﴿ مثنوی ﴾ شرح این هجران و این خون جگر •
این زمان بکذارتا وقتی دکی) بو هجرانک شرحی و بو خون جگرک شرحی ای
حسام الدین چلبی بوزمان فوتاوقت آخر دک تا کم محو مرتبه سنده صحوه کلمه کده
و افاقیت بولدقده عفلک فهم ایلدییکی قدر اول یارنی نظیرک شرحنی سوبیلیم
وانک مقامات علیه و مراتب مضویه سندن بر مقدارتقل ایلیم ﴿ مثنوی ﴾
قال اطعمنی فانی جائع • واعجل فالوقت سیف قاطع) قال حسام الدین
چلبی درر حضرت خداوند کاره اطعمنی بامولانا بکا اطعام ایله فانی جائع زیرا بن
آجم و طعام معانی و حقایقه محتاجیم و اعجل بکا اطعمه معارفی و اشر به اسرار
لطایف اطعام ایلکده عجله ایله فالوقت زیرا وقت سیف قاطع بر سیف قاطع و شمس صارم
کیبدر دانا اعمار انسانی بر آن اولقده و اوقات بنی آدمه نقصان و بر مکده در امدی انسانه
لایق اولان هیچ اوقات تضییع ایتک کرکز تکیم این فارض حضرت لری پیورر
﴿ بیت ﴾ و کن صارما کالوقت فی کل ماعسی • و ایاک علی فهی اخطر من عسی
﴿ مثنوی ﴾ صوفی این الوقت باشدای رفیق • نیست فردا کفتی از شرط
طریق) حسام الدین چلبی حضرت خداوند کاره دبیکه ای رفیق صوفی این
الوقتدر فردا دیمکک شرط طریق دکلدر زیرا اهل طریق اولان صوفی ماضی
و مستقبله نظر قطن طفل صغیر در بیک حکمتده محکوم اولدینی کی صوفی دخی

وقتک حکمند محکوم و مقید در وفی نه اقتضا ابرسه آتی کور و آتی مراد
ابرکشمه و کلچکه ملتفت اولز و او چنی جلده داستان مشغول شدن عاشقی
بمشق نامه خواندن بیاند مسطور اولشدر **مثنوی** تو مگر خود مرد
صوفی نیستی * هست را از نسبه خیرد نیستی (بامولانا مکر سن خود مرد صوفی
دکلبن که این زمان بگذار تا وقت دیگر در سن استفهام تفریر ایچوند ریعنی سن
خود مرد صوفیسن دیمک اولور وارلفه نسبه دن بوقلق حاصل اولور دیر سن
یعنی موجود اولان شیه و یرسی و کلچک زمانده اوله سیدن فنا کلور و عدم اولور
مثنوی کفتمش پوشیده خوشتر سربار * خود تودر ضمن حکایت کوش دار
بن اول جان منزله سنده اولان حسام الدین چلی به دیدم باریک سری پوشیده اولی
خوشتر در تا که تا بحر ملر اندن خبر دار اولیده خود سن حکایاتک ضمن و عباراتک
درونده قوای طوت تا که ضمن حکایاتک اولان معانی شریفه ده باریک اسرار نه مطلع
اوله سین وانک عظم شایسته شعور بوله سین **مثنوی** خوشتران باشد که
سر دلبران * گفته آید در حدیث دیگران (خوشترک اولدر که دلبر لک سری
یعنی محبوبان حرم عزت اولان اولیاء الهک حقیقتک و باطنک علی سوبلش
کله غیر باریک حدیثی مایبند تانا محرم و بیگانه آتی غیر باریک علی و سری قیاس
قبله و اعتبار و نا محرم لردن مقصود بالذات اولان باریک اسرار ی پوشیده اوله
مثنوی گفت مکشوف و برهنه بی غلول * باز کود فعم مده ای بوالفضل
جسد مده جانم منزله سنده اولان حسام الدین چلی دیدیکه مکشوف و صریان
و بی خیانت سرباری کبر و سوبله بکا دفع و یرمه ای فضیلتک صاحبی گفتک قائل
جان منزله سنده اولان حسام الدین چلی در جان دیدی دیک حقیقت معنایه
شعور دن خالیدر **مثنوی** برده بردار و برهنه کو که من * می تخیم با صم
بایبرهن (وجه سربار دن پرده معنایی قادر و بجای رفع ایل و صریان و آشکارا
سوبله که بن پیرهن ایل اولان صمله یا نزم یعنی محبوب اولان محبوب ایل و مستور
اولان مطلوب ایل بر مقاصده استراحت ایتمز پس مجاز و کنایه پرده لری و اشارات
و حکایه ستر لری رفع ایل و مطلوب اولان سری اشکارا و مبین سوبله تا کیم داماد
روح عروس سربار ایل حجله درونده خا و نخسانه بطونده استراحت قیلش
و همخوانه اولش اوله **مثنوی** کفتم ارعریان شود اودر عریان * فی تومانی فی
کارت فی میان) حضرت خداوند کار جان منزله سنده اولان حسام الدین
چلی به و بردکاری جواب با صوابی تفریر ایدوب پیور در بن اول جان مثابه سنده
اولان حسام الدین چلی به دیدم اگر او یار حقیقتک سری صریان اوله مرتبه
معاینده نه سن قالور سن نه اطرافک قالور و نه میسالت قالور حقیقت معنی اولدر که

حضرت شمس الدین تبریزیک سرندن مراد سر و حدث مطلقه در فی الحقیقه
و حدث مطلقه نیک سری عیان کاد کاده آتی مشاهده قیلان سالکک وجودی قالمز و کنار
و بیانی محو و فنا اولور و کل شی ها لک اولوب وجه باقی ظهوره کلور پس حضرت مولانا
حسام الدین افندیکن کمال قنایه نوما عدم استعداد لری کور و بآتی محو و فنا
مرتبه سندن بلا استعداد منع پیور دیار تا ندر یجله کمال قنایه استعداد حاصل
ایلد کد نصکره حضرت شمسک مظهر او ادینی و حدث مطلقه سر نه طالب اوله
ولهذا پیورر **مثنوی** آرزوی خواه لیک اندازه خواه * بر نیاید کوه
رایک برک کاه) ای تنده جانم منزله سنده اولان حسام الدین چلی آرزو و مراد
ایسته ولیکن اندازه ایسته یعنی استعدادک مقداری طالب ایل ز برار کیمه
استعداد بیک و راستنده اولان مرتبه نک سر نه طاقت کتوره من شکیم بر صمدان
چو بی طاعتک نحمده طاقت کتوره من ز برار صمدان پیرا غنک طاقی تحمل ایلکه
استعدادی بوقدر کذلک هر بر مرتبه نک اهلی فوفنده اولان مرتبه نک سر نه
طاقت کتوره من **مثنوی** آفتابی کزوی ابن عالم فروخت * اندی کر پیش
آید جله سوخت (مثلا بر آفتابیکه اندن بوعالم شعله لندی و ضیا بولدی اگر بر آزا جق
درجه سندن بوعالم جائیده ایلر و کله جله بی یقه پس آفتاب حقیقی دخی بومحدثات
و موجوداته سجات و جهندن کشف حجاب ایدوب قریب اوله جمیع اشیای احراق
ایلیدی (کافال صلی الله علیه وسلم حجاب النار لو کشفها لاحرق سجات وجه
ما انتهى الیه بصره) و بشر بنده و ملک بنده اوانلردخی اونور حقیقه مرتبه سندن
بر درجه زیاده بلا استعداد تقرب ایله محقق اولیدی (کافال جبرائیل فی المعراج
عند الوصول الی سدره المنتهی لودنوت قدر الحمله لاحترقت **مثنوی**
فته و آشوب و خور بزی بجوی * پیش ازین از شمس تبریزی مکوی) ای جانم
منزله سنده اولان حسام الدین چلی فته و غوغا و خور بزی ایلکه که حضرت
شمسک حقیقتک سری ظاهر اولی و موجب فته و غوغا و مستلزم سفک دما و جنگ
و غوغا اولور امدی بوندن زیاده شمس تبریز بدن سوز سوبله وانک حقیقتک
سربیک ظهورنی طلب ایلکه که انک ظهوری سبب فته و غوغا و خور بزی لری
اولور **مثنوی** این ندارد آخر از آغاز کوی * رو عمام این حکایت باز کوی)
بوشمس تبریزیک سربیک بیانی نهایت طومر حکایه نک ابتدا سندن سوبله بوری
بو کثیرک حکایه شمسک تمامی کبر و سوبله

خلوت طلبیدن ان ولی از پادشاه جهت دریافت کثیرک را

مثنوی گفت ای شه خلسونی کن خانه را * دور کن هم خویش و هم
بیگانه را) طیب الهی پادشاه اندی ای شاه خانه فی تمام خلوت ایل هم محرم

و خوشی و هم بیکانه بی دورا به یعنی خانه ده بدن و کثیر کردن غیری بر فرد قائمید
 بوند اشارت وارد در مرید به خلوت ظاهر و باطنه اولیجه و تخلیه خانه دل
 قبل بجه امر ارض باطنه نفسانیه ظهوره کلز و طیب الهی اولان شیخ انکه نه مرید
 مبتلا اولدینه حقیقه آگاه اولز و لهذا کماله عزت و خلوت قطعه و بیکانه اردن
 بلکه محرم و آشنایان دن پله بجنب اولغه اشارت ابدوب بیوردر **﴿ مثنوی ﴾**
 کس ندارد کوش در دهلیرها * ناپیرم زین کثیرک چیرها * اول ولی کامل
 و مرشد فاضل کثیرک نفسک مرشد و اصل اولفیدن اوتری روح سلطانی به
 تخلیه ظاهر و باطن امر ابدوب ابتدی بر مرتبه خلوت الهی که دهلیر زده یعنی
 ایکی قبول مایند کیمسه قواق طومبیه تا کم خلوة محقق اولد قسده بو کثیر کردن
 لسان حاله و باه قائله شیلر صورم **﴿ مثنوی ﴾** خانه خالی ماند و یک دیارنی
 * جز طیب و جزممان بیارنی * پادشاه طیب الهیدن چونکم بو کلامی اشیدی
 انکله عمل ابدوب خانه بی تخلیه ابتدی خانه خالی قالدی ر دیار قالدن طیب الهی
 و هم اول بیمار دن غیری قالدی **﴿ مثنوی ﴾** نرم و نرمک گفت شهر تو یکاست *
 که علاج اهل هر شهری جداست * اول طیب الهی اول کثیر که نرم و حزن کلام که داب
 المرشدین در ملا بجه دیدی سنک شهرک قنده در بوند تنبیه وارد در علم و مرشد
 اولان کیمسه ره که مرید معنوی اولان کیمسه ره رفق و ملائمت ابلیه (کا قال علیه
 السلام ان الله رفيق يحب الرفق ويعطي على الرفق ما لا يعطي على العنف
 او ما لا يعطي على ما سواه) وقال صلى الله عليه وسلم المحروم من بحرم الرفق وقال
 لعائشة رضي الله عنها عليك بالرفق و اياك والعنف والفحش فان الرفق لا يكون
 في شيء الا زانه ولا ينزع من شيء الا شانه وعن جرير عن النبي صلى الله عليه وسلم
 قال من بحرم الرفق بحرم الخير) وحضرت حق تعالی غلیظ القلب اولمغی و خلقه
 خشونت قبلتی ذم ایلوب غیر یله ارشادا سوره ال عمرانده بیوردر (فبما رجة
 من الله لتأت لهم ولو كنت فظا غلیظ القلب لانفضوا من حولك) اول طیب
 الهی اول کثیر که ابتدی ای کثیرک ز براهر بر شهر اهلینک معالجه می جدا در
 تکیم عند الاطباء الجسمانية هر شهر اهلینک علاجند تفاوت مقرر در کذلک
 عند الاطباء الروحانية شهر معنویه دن هر بر شهرک اهلینک تربیه و علاجی دیگر در
 (ولهذا قال عليه السلام الناس مفادن كعادن الذهب والفضة) بو حدیث شریفک
 شرحی جلد ناید ترك گفتن ان مر دناصح بعد از چندیند مقرر حرص بیانند
 مذکور اولشد **﴿ مثنوی ﴾** و اندران شهر از قرابت کینست * خوشی
 و پیوستگی با چینست * طیب الهی ابتدی ای کثیرک اول شهرده قرابتدن
 سکا کیم وارد در سنک خصصه لک و اتصالک نه شی ابله در بوند تنبیه بودر که مرشد

و مری مری نفس مریدک اقربا و تعلقات روحانیه و جسمانیه شدن استفسار
 ایلر تا نور فراستله وقوت کیاستله انک اقران و جلسا شدن و میل و محبت ابله بکی
 اشیدان در و سنک اسرارنه مطلع اوله و امراض باطنه سنه شعور بحصول قبله
﴿ مثنوی ﴾ دست بر نبض نهاد و یک یک بازمی پرسید از جور فلک
 اول طیب الهی دست عقلی اول کثیرک تبض معنای اوزره قودی و بر بر یک
 یک کله لریک معنای مصرع ثانی به مصروف در فلکک جور و ظلمدن کیر و اول
 کثیر کردن صوردی تا کوره که کثیرک تبضی نه سوزده و نه سؤالده حرکت ایلر
 بوراده بعض متوهمین جانیسدن بر سؤالی لازم کلور که اول سؤال بودر کان
 دیر که اذن حقه مرشد و قدرت ربانی ابله مری اولان طیب الهی مریض
 النفس اولان مریدک امراض باطنه سنه مطلع اولدنه تا بر مرتبه نجس و تقصص
 قبلوری و امراض معنویه صاحب مشاهده اولان طیب الهی به مستور و پوشیده
 اولوری بویتی مثل موقفنده اراد انکله سؤال مقدره جواب بیوردر **﴿ مثنوی ﴾**
 چون کسی را خار در پایش جهد * پای خود را بر سرز انونهد * یعنی نعم مستور
 اولور و مرض معنوی سنک انله دخی ادراک الهی مشکل کلور مثلا چونکم بر
 کیمسه نیک ایافته خار پاته اول کیمسه کشدی ایاضی دیر اوزره قور خاری اولفیدن
 اوتری **﴿ مثنوی ﴾** وز سر سوزن می جوید سرش * ورنه باید میکند
 بال نرش) ایکنه باشند اول دیکنک باندینی باشی ار را کر اول ایافته نشان
 دیکنی بوله مر سه دوداغیله اول دیکنک باندینی محلی یاش ایلر تا کم انک بو لقمی
 و اخراجی آسان اوله **﴿ مثنوی ﴾** خار در پاشد چنین دشوار یاب * خار در
 دل چون بوداده جواب) ایاقسده اولان دیکن بویه دشوار بو لقمی اولدی
 کوکله اولان خار بیجه اولور بکا جواب و بر یعنی محسوس اولان و جسمه الم و برن
 بو بچلین صبرته بو لقمی اولدینی ثابت اولدیه کوکله اولان خار معنوی بی
 بولمق نه وجهه آسان اولور کبر و جواب و بر یعنی هر کسه آتی بولمق آسان اولز
 مکرشول کیمسه به که عالم ربانی اوله و نظر کشف و شهود ابله باطن انسانه نظر قبله
﴿ مثنوی ﴾ خار دل را اگر دیدی هر خسی * دست کی بودی غمنا را بر کسی
 کوکل خاری اگر هر بر خس کوریدی یعنی قبله اولان مرشد هزادی و اخس
 اولان کیمسه نظر بر کوریدی غمنا که بر کیمسه اوزره سخن دستنی اولوردی یعنی
 غموم و هموم بر کیمسه نیک قلبی اوزره سخن هجوم قبلوردی یعنی اقدام و هجوم
 قبلردی و هر کس خارده واقف اولسیدی قبلد * غم و الم قومزدی دینک اولور
﴿ مثنوی ﴾ کس بر بردم خر خاری نهده * خرد اند دفع آن ز می جهد *
 مثلا بر کیمسه خرک قور و غمی الله بر خار قور خرائک دفعی یلر یعنی دفعه قادر
 اولز اضطرارندن قاهر بویت مثل موقفنده واقع اولشد شول نفسانی خر کبی

اولان خافلك حقتنه كه امراض منوبه دن برخاردل آزاره مبتلا اولسه انك
دفعته قادراولز بلكه انك المنسدين كالبه مضطرب و غلام اولوب بر يره قزار قيز
ودرونك المنسدين آسوده اولز مشوي برجهد وان خار محكم ترزند
حافلي بايد كه خاري بر كند (خر قافله و اول خار آني محكم رك اورر يعني قافله خه
خره خارك تاثيري زباده اولوز بر خافل كر كه اول خاري خردن قوپره و كيدره تاكه
خرا انك المنسدين خلاص بوله مشوي خرز بهر دفع خار از سوزودرد جفته مي
انداخت صد جازخم كرد) خر خارك دفع و رفتن او زري سوزودردن يعني زباده الم
واضطرابدن جفته آندى بوز يره زخم و مجروح ايندى از سوزودردن مصلحي مصرع
ثاني به مصر و فدر يعني اول خاري اخراج وقتنه اولان محنت و زحمت صبر
ايلوب بلكه الم و دردندن اخراج خاره قصد اباين عاقل حكمت شعساره اذا
وجفا جفته بن استوار آتوب و كند بك حفظه جانبي طو توب قلب و جاننده بوزره
زخملر اوردى ديك اولور مشوي ان حكيم خارچين اوستا دبود دعت مبرد
جايچي آزمود) اولكيم خارچين امراض منوبه بي بلكده و آني تشخيص قلمده
اوستاد ابدى ال اوردى يعني ابادى كياست و فراي برر انك احوالى اوزره
قوبوب صنه دى وانك درونك سرنى تجسس و تفحص ابلدى مشوي
زان كنيرك بر طريق داستان بازمى رسيد حال دوستان اول كنيرك كن حكايث
طريق اوزره كبرو دوستلر يك حالتي صورتى زيرا المره على دين خليله فليظفر
احدكم بما يخال حديثك فحواسنجه انسانك كار واسبراري اخلا و يارانشدن معلوم
اولور وجاسا و مصاحب لرندن احوال درونى ظهوره كلور مشوي
باحكيم اوقصها ميكفت فاش از مقام و خواجكان و شهرتاش چونكم كنيرك
اول حكيم الهيدن بومرته رفق و ملايمتى كوردى اكا اول كنيرك اشكاره
قصه لى سويلدى كند بك مقامندن و خواجه لرندن و شهرندن و شهرك
اطرافندن تاش چقناى دلجه شهرك اطرافنه ديرل لسان فارسيد ايكى شى
برشته منسوب اولسه اكا ديرل مثلا خواجه تاش و شهر تاش كى ايكيسى پرافندى
قول و ايكيسى بر شهر لوديك اولور بعض نسخه ده شهره تاشك مايشتند و او واقع
اولشدر بوتقدير اوزره معننى شهرندن و شهرتند اولسندن قصه لى سويلدى
ديك اولور مشوي سوي قصه كفتش مى داشت كوش سوي نبض
و جستش مى داشت هوش اول حكيم الهى اول جاريه بك قصه سويلسى
جانبه و نبضك حر كنى جانبه عقيل طو تردي تالك نبض جاني نه كونه حر كنى
ايلر عقيله يله وانك حر كانشدن دروننده اولان سرنه مطلع اوله تنكيم طيبان
طبيعت نبضك حر كشدن دروننده اولان مرضه استلال قبلور و مطاع

اولور مشوي تاكه نبض از نام كه كردد جهان او بود مقصود
جانش در جهان تاكه كنيرك نبض كيك نامسدين قافله و حر كنى ابدى
اولور جهاننده انك جانينك مقصودى اول اولور حاصل كلام طيب الهى
كنيرك مرضى مرض عشق ابدى كن بيلدى وليكن معشوقنى بيلك ايجون
بو قدر جنت و جوقيلدى زيرا معشوق معلوم اولجق مرض عشقه علاج اولق
مكن دكلر مشوي دوستان و شهر اورا بر شمرده بعد ازان شهر دكر
رانام برد اول كنيرك شهر يك دوستلر صرايدى يعني امم و رسميله ذكر ابلدى
بوندن مقصود مريدك نفعك دوستلر و انك مقامنده ساكن اولان ياراني
طيب الهى اولان مريدانك قتمده هر بر يك نامى اكا احصا ايلر تا كوره كم قنى
كيسه بك نامنه ميل قيلور ونه شيك اممندن حظ آلور و منبسط اولور چن بر كيه
رشته محبت قياسه انك نامى ذكر اولدقه بهر حال سومديكى شيك نامى ذكر
اولدقنى كى اولز بلكه عند ذكر الحروب يافولنده يافولنده و يا خود بشره سنده اكا
بر آخر حالت عارض اولور پس صاحب فراست بوندن قيلور كه انك اول شيشه
ميلي وارد و لهذا طيب الهى انك شهر يك دوستلر على حده احصا ابلدى
تا كوره كم قنى شيك نامنه زباده مكنت اولور وانك نامى ذكر اولدقه شاد اولور
و فرح قيلور كورديك اول دوستلر يك بر يك نامنه اكا اصلا تغيير كلى
واوضاعى متبدله اولدى اذن صكره بر آخر شهره نام ابلدى يعني بر آخر مريدك
تعريف و توصيفك ذكر نه شروع ابدى مشوي كفت چون بيرون
شدى از شهر خویش در كدامين شهر بود ستى تو ييش اول طيب الهى
ينه اول جاريه ابدى اى كنيرك چونكم كندى شهر كدن طشره كندك يعني
مريدك كامل مريدك نفعنه ديرك چونكم كندى وطن اصليه كدن هجرت
ايندك قنى شهرده سن زباده اولش سن يا خود بوندن مقدم قنى شهرده
اولش سن ارتق بومعنى به موحد الهيش اولدقنى اوزره در معننى قنى مريدك
ارتق اقامت قيلش سين دير مشوي نام شهرى كفت و زان هم
در گذشت يك رو نبض اود يكر نكشت بر شهرك نامنى ديدى واندن هم
يكدى بوجه مذكور اولان دوستلر نامنده و شهرك ذكرنده اول جاريه
تفسير اوضاع قبلدى كنيرك كن بوزيك رنكى و نبضى ديكر اولدى مشوي
خواجكان و شهر يارا يك يك باز كفت از جاي و از نان و نمك خواجه لى و شهرده
اوللرى بر برر يك مقامنده و انلره اولان نان و نمك كبرو ديدى يعني التكرار
حسن موجه تكرر تفصيل ايله خواجه لى و شهر لورنى ذكر ابلدى كه من احب
شينا اكثر ذكره خواسنجه اكر بو ذكر اولسانلر محبتى وارسه تفصيل و تكرار دن

حظ آلود و اگر بولره محبتی بوعایه تکرار دوز و کشارد کرد و کامالات حاصل
 اولور پس بونفصل و تکرار دخی بر کیمه تک باطنشده مضمر اولان محبتی بملکه
 وسیله اولور **مثنوی** **شهر شهر و خانه خانه قصه کرد** **مثنوی** رکش
 جنبه و فی رخ کشت زرد) طیب الهی **کور دیکه اجاله مرادی حاصل**
 اولور پس تفصیلا علی حده شهر شهر و خانه خانه قصه ایلدی کنیزک اصلانه
 طبری حرکت ایلدی و نه بوزی صار و اولدی یعنی تغییر اوضاع قلبی و متغیر
 اولدی **مثنوی** **نجن اورخال خود بدی کردند** تا پیر سید از سمرقندی
 چوقند) **انک نبضی ضرر و حر کتسز کشدی حالی اوزر** اولدی تا کیم طیب الهی
 کنیز که قند کبی شبرین سمرقند شهر ندن صورتی یعنی سمرقند طیب ندن قند کبی
 ا کاسوال قلد قده نور فراشته **آنک مرتبه سده انتقال ابلوب بویتک مفهوی**
آنک ماصدق حالی اولدی تکیم پیورر **مثنوی** **نجن جست و روی**
 سرخ و زرد شد **کز سمرقندی زر کرد شد** سمرقند دن مراد شهر طیب
 وزر کردن مراد هوای بشریت که کنیز که نفسک محبوب و هم صحبتی یعنی
 مرشد صادق و طیب حاذق کنیز که نفسک صلت خفیه و مرض معنویه سنی
 یتک ایچون چوق سوز سوبلدی و جوابی خیلی جست و جوابلدی آخر الامر
 شهر طیبته کلوب **آنک بعض محاسن یاد ایلد کده** کنیز که نفسک عرق محبتی
 حرکت قلوب و روی بشری متلون اولد بکدر اول اول نفس سمرقند طیبته منسوب
 بر قویچیدن فرد و جدا اولشدی **هوانک زر کره مشامت نامده سی و اردر رسول اعمال**
 و مزین و مزور اقوال و افعال اولد یعنی جهشتدن تکیم زر کره نحاس و مزور
 نامدر **کافال علیه السلام اکذب الناس الصواغون** زر کره پیغمبر علیه
 السلام اکذب الناس پیوردی قلب زر اندوده و یاخود مواهید کاذبه ابله ناسی
 فریب ابله کاری ایچون و یاخود کلاملرین کذب و دروغله مزخرف و عمو
 سوبلد کلامی ایچون پس **هوانک دخی کاری تسویل اعمال ابلک و دعوا و لافله**
 و کذب و کرافله کلامن مزخرف ابلوب سوبلد کدر پس مادام که کنیز که نفس
 زر کره هوا و هوسه میل قیله مرض معنویه دن خلاص اولمز و ملاحظ اصلیه من
 بوله من و سلطان روحه مفارقت قیله من **مثنوی** **چون زر پیور آن حکیم**
 این راز یافت **اصل آن در دو بلا راز یافت** چونکم رنجسوردن اول حکیم
 بورازی بولدی یعنی چونکم مرشد کامل مرض کنیز که نفسی بیلدی اول درد
 و بلانک اصلی و حقیقتی کبر بولدی **مثنوی** **کفت کوی او کده امنت**
 در کمر **بر سربل کفت و کوی غافر** طیب الهی کنیز که ایلدی اول زر کره
 محله سی طریق و کدرده قنبر سید اول کنیز که ایلدی کوری باشی و غافر

محله سیدر غافر سمرقندده بر محله تک اسیدر زر کره مراد هوادر **آنک محله سندن**
 مراد دیادر **الذی با قنطرة فاصبروها ولا تمروها حدیثک** فحوا **سجده دیا سمرقند**
 شهر طیبته بر کوری کیدر **کافال بعض العلماء بیت** بر کشته کوری کیدر
 بو جهان کم کلان کز **بالامن والنسلافة اجعل عبورنا** کوری جای اقامت
 دکلدر دینا دخی توطن و تمکن ری دکلدر حضرت مولانا پل و کدر لفظلری
 بورمزی بیان ایچون کنیز مشدر **مثنوی** **کفت دانندم که رنجت چیست**
 زود **در خلاصت صحرها خواهم نمود** طیب الهی کنیز که ایلدی بیلدیمکه
سنتک مرصکندر علی القور سنتک خلاصکده یعنی سنی بومر شدن خلاص
 ایتکده **مهرل کومرتمک استرم چونکم طیب الهی کنیزک مرصنی تشخص**
 ایلدیه مرصه قوت قلب اولقدن اوتری تسلید و یروب آتی تبشیر صحت ابله شاد
 ایلدی زیرا اگر طیب روحانی و اگر طیب جسمانی اولتک قانونسدندر که بعد
 تشخص المرض مرصه صحت و شفا یله بشارت و پرور که مرص اولان کشته به
 شفا یله مرده و یرمک نوما شفا دن حالی دکلدر **مثنوی** **شادباش و فارغ**
 و این که من **ان کیم باتو که باران باچن** شاد و فارغ و این اولکه بن سبکا آتی
 ایلم که باران چنه ایلر یعنی باران چنه نیمه حیات بخش اولور سه اول چنی
 نه مرصه نازه و زرقیلور سه بندخی سنتک چیز از قلب و روح که حیات بخش اولم
 و سنی افسرده و پژمرده لکدن قوز و یروب صحت و طافیه تروانه قیل بونده نکته
 بود که طیب الهی اولتک مرص بعض النفس اولان مریدله اکثر صحت معنویه
 و سلامت روحانیه ابله بشارت و بره تا کیم اول مرص یأس و قنوط مرصه
 مبتلا اولسه و ا کاضف قلب کلکله صحت حقیقه دن امیدن قطع قلبیه
مثنوی **من غم تو یخورم تو غم غور** بر تو من مشغترم از صد پدر
 کنیز که استمالات و یروب و آتی بشارت صحت و طافیه دیر کروب ایلدی بن سنتک
 غم بیرم و لازم اولان کلامی **سکادیم من غم بیمه و بیم عالم نیمه** مجر اولور دیمه
 بن سبکا بوز پردن مشغرم مرشد کامل ابون دن خبر لودر **ولهذا قال علیه**
السلام **خیر ابون من ملک** **مثنوی** **هان هان این راز را باکس مگو**
کمرچه از توشه کندیس جست و جو اکاه اول اکاه اول بورازی کسه به
 سوبله که **کل سر جاوڑا لثین شاع** دینا سدر اگرچه بادشاه سندن زیاده
 جست و جوابلور سده **مثنوی** **کورخانه راز تو چون دل شود** آن
 مرادت زود تر حاصل شود **سنتک رازکک کورخانه سی یعنی مقبره سی چون**
 دل اوله سنتک مرادک اول سری پنهان ایتکدن تبرک حاصل اولور مصراع
 اولیه قلبی قبره تشبیه پیور دبلر قابوب الاحرار قبور الاشرار نکته سنی اشعار دن

اوری تنکیم قبره مدفون اولان تکرار اندن خروج ایتک ثابت دکاید کذلک
قلب ایچره مسطور اولان دخی ظهور قبلی مقبول دکاید ر مشوی
گفت پیغمبر که هر که سر نهفت * زود گردد بامراد خویش جفت (حضرت
پیغمبر صلی الله علیه وسلم پیور دبلر که هر شول کیمه که سرنی کیرلدی کندینک
مرادینه اول کیمسه علی الفور جفت اولور مقارنت قیلور کافال صلی الله علیه وسلم
من کنتم سره ملک امره بعض حوائجک حصولته ومقا صدک وصولته کتمان سر
وسيله اولدینقه بوحديث دخی دلالت ایلر که طبرانی و بیهقی و ابونعیم معاذین جیلدن
وبعض اصحاب حدیث حضرت عمر دن و بعض دخی حضرت علی دن روایت
ایدردی کافال صلی الله علیه وسلم (استعنوا علی انجاح الحوائج بالکتمان فان کل
ذی نعمة محسود) تنکیم کتمان سره مناسب بوايات شریفه فی مثل موقعه ایراد
ایدوب پیورلر مشوی دانه چون اندر زمین پنهان شود * سراوسر
سرنی بستان شود) مثلاً دانهل چون زمینده پنهان اوله ایلرک سرنی بستانک
یشلاکی اولور یعنی بساتینده ظهور ایلین سبروات ارض ایچره مدفون اولان
دانه لک اسرار بدر که اول دانه لک ارض ایچره نجه مدت مسور اولمی
سبرواتک ظهور قیلنسه و بساتینک خضر واته مزین اولسنه سبب اولدی
مشوی زروفره کز بودندی نهان * پرورش کی یافتندی زیرگان) مثال
آخر التون وکوش اگر تحت الارض ده نهان اولیدردی معدن التوده چن
پرورش بولور لدی ونوجهله بعد زمان ظهوره کاسوب بویه عزیز الوجود
اولور لدی بونلرک زیر کانه پرورش بولسی وعاقبه الامر بین الناس عزیز الوجود
اولمی بدایت حالد استتار واختفا قیلر شک محسولیدر پس کتمان اسرار
وصیت پیور دقلندن صکره بنده طیب الهینک قصه سنه شروع ایدوب پیورلر
مشوی وعدها واطفهای ان حکیم * کردان رنجور را این زیم) اول
حکیم الهینک مواعد صادق و الطاف صحیح سی اول مریضی خوف وحذر دن
بری واین ایلدی مشوی وعدها باشد حقیقی دلپذیر * وعدها باشد
مجازی تاسه کبر) حقیقی وعدلر دلپذیر اولور یعنی مواعد صادق بی الصدق
طمأنینة طروب حدیثک خواستجه کوکل قبول قیلور وقلب اندن طمانینت
حاصل اولور مجازی ودروغ وعدلر تاسه طوبیجی وغم ویرنجی اولور یعنی
الکذب ریه فی القلوب قولینک مقتضاستجه مواعد کاذبه قلوبه قلنی واضطراب
ویرنجی وکوکل اندن تاسه وغم طوبیجی اولور مشوی وعدلر اهل
کرم کنج روان * وعدلر نا اهل شدرنج روان) اهل کرمک وعدلر سی کنج
رواندر یعنی خلق قتلده جاری اولان کنجدر نا اهلک وعدلر سی رنج رواندر یعنی

در یافتن ان ولی رنج را عرض کردن رنج اورایش پادشاه
مشوی بعد ازان برخاست عزیم شاه کرد * شاه رازان شمه آگاه کرد
طیب الهی کنیزکک مرضی تشخیص ایتد کدن صکره قالدی وپادشاهه عزیم
ایلدی پادشاهی اول کنیزکک رنجندن بر شمه آگاه وخبردار ایلدی کان پادشاه
اول ولی کامله ایلدی پس بوخصوصه تدبیرندر مشوی گفت تدبیر آن
بود کان مردرا * حاضر آیم از بی این دردرا) اول ولی کامل ایلدی تدبیر
اولدر که اول مردز کری بودردک اصلا حیون سمر قنددن یونده حاضر کتوره لم
مشوی مرد زر کر رابخوان زان شهر دور * بازرو خلعت بده اورا
فرور) اول بعید شهر دن که مراد سمر قنددر زر کر مریدی دعوت ایله زور خلعت
اکا فرور ویر یعنی خلع وافر وذهب متکثره ایله اول زر کر غفلت وغرور ویر
تا اکا فرور اولوب وکندو شهرندن خروج قیابوب وراه کلکه سبب اوله دبدی
مشوی چونکه سلطان از حکیم این راشیند * پنداورا از دل وجان
برگزید) چونکه سلطان حکیم الهیدن بونی ایلندی انک پندی دلدن وجاندن
قبول واختیار ایلدی یونده تنبیه بودر که مرشد کاملدن هر نه فرمان ظاهر
اولور سه مرید لازمدر که جان ودلدن اکا اطاعت ایدوب هیچ بوجهله مخالفت
وصادا ایلید (فرستادن پادشاه رسولان را بسمر قند باوردن مرد زر کر
مشوی پس فرستادن طرف یک دور رسول * حافظان وکافیان وپس
عدول) پس پادشاه بلا تأخیر استیصال ایدوب اول طرفه یعنی سمر قند طرفه برایکی
رسول کوندردی اوبله رضولر که حافظلر واداء رسالتده کافیلر وزیاده مادلر
مشوی تاسمر قند آمدند آن دوامیر * پیش ان زر کر زشاهنش بشیر
بویکی امیر تاسمر قند کلدیلر اول زر کرک قتلده پادشاهدن بشارت ویرنجی
کلدیلر مشوی کای لطیف استاد کامل معرفت * فاش ایدر شهرها
از توصفت) که ای لطیف استاد و معرفت کامل شهر لده صفت سندن فاشدر
یعنی زر کرکک صفی شهر ایچره سندن مشهور اولوب زر کرکک صنعتده سنک
شهر تک بین الناس ظاهر اولاشدر مشوی نک فلان از شه برای زر کرکی
اختیارت کرد زیرا مهمی) اشته فلان شاه زر کرلکدن اوری سنی اختیار وقبول
ایلدی زیرا کامل و مهتر سن مشوی ایشک این خلعت بکیر ووزوسیم *
چون بیانی خاص باشی وندیم) شدی بوخاصتی بوزری وسمی اخذ وقبض ایله
چونکه پادشاهک حضور نه کلسن خاص صاحب اوورسن مشوی
مرد مال و خلعت بسپار دید * فره شد از شهر وفرزندان برید) مرد زر کر مال

وخلعت فراوانی کوردی اکامرو اولدی شهرندن وفرزندلندن جدا و منقطع
اولدی **مثنوی** اندر آمد شادمان در راه مرد **مثنوی** بخبرگان شاه قصد جانش
کرد) مرد ز کر شاهان اولوب بوله کلدی یعنی اول ارسال اولنان ایکی امیرایله
بوله دوشدی پادشاهه ملاقات اینکجه عزم ایلدی مرد ز کر بی خبر که اول شاه آنک
جائنه قصد ایلدی **مثنوی** اسب تازی بر نشست و شاد تاخت **مثنوی** خونهای
خویش را خلعت شناسخت) هر بی آینه سوار اولدی و شادان آتی سوردی
کنندیک فان بهاسن خلعت اکلدی بویانک تا ویلی و بویحاک تحقیق بویله دیمک
اولور که چونکه سلطان روح حکیم رفتو جدن بونی قبول قیلوب در حال عقلی
وفهمی رسولی ز کر هوایه ارسال ایلوب انلردخی ز کر هوای مقامندن اخراج
ایچون مزاجیکرک ایدوب نعمت و خلعت و ریاستندن سو یلیوب شهر طبعده
هر کوز و مستورا اولان هوا فرو اولوب هر آینه سوار اولوب هر ادانی جائنه متوجه
اولدی قصد دن حصه بودر لیکن صورت قصده هر دز کر ک سفره ریاست
و منصب و نعمت خیالنه عزیمت قیلنده بویکی بیتی نصیحت یورور **مثنوی**

ای شده اندر سفر با صدرضا **مثنوی** خود پیای خویش تاسو القضا **مثنوی** در خیالش هر و مال
و مهتری **مثنوی** گفت عزرا یل روار یبری) ای سفره یوز اختیار و رضایله **مثنوی**
کندی ایاضیله تاسو القضا و درد و بلا جائنه دل اگر چه خاطرک دولت و عزت
آرزو قیلور ولیکن نه یلور سنکه عاقبت نه منجر اولور پس خواطر من خرقه به مغرور اولد
و کندیک خیالات عمو به مقید قیلد دیمک اولور و بویتنک مقهور می بوکونه
معانی اقتضا قیلور و معنی لازمینی بوکونه و بوشکل نصیحتی مستلزم او اور
بو صدرضایله سفره کیدن کیسه ک خیالنده ملک و عزت و مهترک و اراما
عزرا یل بوکونه انسان حاله علی طریق الاستهزاء و الاستهزاء دیدیکه یوری
ای مدع و فافل حرص و هواک طرفه بلی ایلور سن بولی اکا یعنی مراد بولی
ایلتز من قبل وصول المرادین سنک جاتک الورم و سنی بی هر اد قیلورم دیر بویتنک
دخی مفهوم منطوقیسی بویله دیمکی مقتضی اولور و طول املدن تحذیر قیلور
مثنوی چون رسید از راه آن مرد غریب **مثنوی** اندر آوردش به پیش شه
طیب **مثنوی** سوی شاهنشاه بردنش بنار **مثنوی** تابو ز در بر شمع طراز) چونکه یولدن
اول عجیب و غریب اولان هر دشا هک شهر نه بنشدی ایچو شاهک او کنه کتوردی
آتی طیب شاهنشاه جائنه ایلدیلر آتی نازله تا اول مرد اول شمع ز بیاتک باشی
طرفنده پروانه و لریانه پس اولدخی حکایه دن مال و تیجه **مثنوی** قال اولد که اول حکیم
الهی کنیرک نفسک اصلا **مثنوی** چون آنک ز کر هوایه جفت اولسنی سلطان روحه
امر ایدوب پس اولدخی آتی بر قاج زمان هوا سینه تابع قیلوب بعد زمان اول

مرشد کامل انکچون شربت معرفه الهی **مثنوی** هیهات قیلوب اکا شرب ایلد کده
اطافت و ملاحت زر کر هوا زائل اولوب دختر فسک حضورنده مضجیل و باطل
اولدی و دختر نفس انک قباحت و غیبت کور کجه اندن او عنوب و سلطان
روح جائنه اصینوب هوا به محبت ایجت مرشدن صحت بولدی **مثنوی**
شاه دید اورا پس تعظیم کرد **مثنوی** مخزن زرا بدو تسلیم کرد) پادشاه آتی
کوردی زیاده تعظیم ایلدی زرخیزنه سنی اکا تسلیم ایلدی **مثنوی**
پس حکیمش گفت ای سلطان **مثنوی** ان کنیرک راجدین خواجه بده) هر که حکیم
الهی پادشاهه ایدیکه ای بزرک و عالی سلطان اول کنیرکی بوخواجه به ویر
مثنوی تا کنیرک در وصالش خوش شود **مثنوی** اب و صابش دفع آن آتش
شود) تا کنیرک انک وصالده **مثنوی** و خورش اوله زر کرک و صالی آبی بوانشی
و بو حرارتی دفع ایدیکه اوله یعنی کنیرک کلک مرضی دفع اوله **مثنوی**
شه بدو بخشید ان مهر وی را **مثنوی** جفت کرد آن هر دو صحت جوی را) پادشاه
طیب الهیک سوزله اول مهر وی اولان کنیرکی زر کر باغشادی اول هر ایکی
صحت طلب ایدیکه بی بری برینه جفت ایلدی **مثنوی** مدت شش
ماه می راندند کام **مثنوی** تا بصحت آمد آن دختر تمام) آتی آی مقداری اول ایدیکه
ری بزیله مراد ووردیلر تا اول تا دختر تمام صحنه کلدی **مثنوی** بعد از
از بهر او شربت بساخت **مثنوی** تا بخورد و پیش دختر می گذاخت) ایدنصره
یعنی آتی ایدنصره اول زر کردن او زری طیب الهی شربت دوزدی نازر کر
اول شربت ایدیکه و دخترک او کیده ایدیکه **مثنوی** چون زر بجوری
جسال او نماد **مثنوی** جان دختر درو بال او نماد) چونکه هر یض لکند زر کرک
اطافت و جمال قالدی دخترک جاتی انک و بالنده قالدی یعنی انک ثقلند و غننده
قالدی **مثنوی** چونکه زشت و ناخوش و روح زرد شد **مثنوی** اندک انک
در دل او سرد شد) چونکه زر کر زشت و ناخوش و بوزی صاری اولدی آزار
انک قلبیده بارد اولدی یعنی کوکلی صوره یوب اندن او صاندی قصه دن حصه
یورور و عشاق مجازی اولنلر قمر یض ایدر **مثنوی** جسته های کر
بی رنگی بود **مثنوی** عشق نبود عاقبت نسکی بود) شول بر عشق که محضاً بر رنگندن
اوزی اوله رنگدن مراد بوندن حسن ظاهر بدرانک کی عشق حقیقت و عشق
اولز بلکه عاقبت عار و عیب اولور **مثنوی** کاش کان هم نیک بودی
یک سری **مثنوی** تاز رفتی روی ان بد داوری) کاشکی اول زر کر هم باشدن پائنه نیک
و عیب اولیددی ذره قدر حسنی اولیددی تا اول زر کر اوزر **مثنوی** و نام مقبول
حکم و حالت کتمیدی یعنی واقع اولیددی **مثنوی** خون دوید از چشم

همچون جوی او * دشمن جانوی آمد روی او (اوزر کرک جوی کی چشمدن
 قن بادی بی قن اغادی انک بوزی انک جائیک دشمنی کادی یعنی زر کرک
 حسن وجه الی کنندیک هلا کیم سبب اولدی حضرت مولانا بوضوئی اثبات
 ایچون بویات شریفه بی اراد بیوردر * مثنوی * دشمن طاووس آمد براو *
 ای بسا شه رابکشته فراو (طاووسک دشمنی طاووس قنادی کادی ای چوقی شاهی انک
 فری یعنی شوکت و سلطنتی آنی تبه لشد * مثنوی * گفت من آن آهویم کز ناف من *
 ر بخت این صیاد خون صاف من (زر کرک موی زماننده ابتدی بن اول آهویم که بنم
 نافدن اوزی اول صیاد بنم صافی خونمی دو کدی یعنی ظاهرده بنم ظالم همان
 اول آهو کیدر که صیاد آنی نافدن اوزی صید ایدوب هلاک ایتدی * مثنوی *
 ای من آن روباه صحرای کز کین * سر بر بندش برای پوستین) ای بن اول صحرارو باهی *
 که پوصودن پوستی ایچون انک باشی کسد بلر یعنی بنم ظالم همان اول روباهک
 حاله بکرر که پوستین دن اوزی باشن کسد بلر * مثنوی * ای من آن پیل که
 زخم پیلان * ر بخت خونم از برای استخوان (ای بن شول پیل که فیلیک زخمی
 استخواندن اوزی قائمی دو کدی * مثنوی * انکه کشتنم بی مادون من
 * می نداند که نخسبد خون من) اول کیمه که بنی بدن ادنی اولان ایچون دبلشدر
 بیلر که بنم قائم او یومازی یعنی البته آنک اثری قائله ایرشور بوم وجه بدر بطری که
 بنم قائم او بوماز بوجه اوزره می نداند استقامت انکاری معنای واردر وزر کرک
 دون اولان شمه روحنه و عقله نسبت حسن صورتی اولور که آنک قلعه سبب
 حسن صورتی اولدی و شاه آنی دون اولان مسورتیدن اوزی قتل قیلدی
 * مثنوی * بر منست امروز فردا رو بست * خون چون من کس چنین
 ضایع کبست (بو کون بنم اوزر به در و بار بن انک اوزر بنه در که قیامتده انک
 حقو بنی چکر بنجاین کیمه انک قالی حق ضایعدر یعنی ضایع دکلدر بلکه هر کس نه
 ایلر سه کندی نفسه عائد اواسی مقرر در تنکیم بو بیتلری مثل موقعده اراد
 بیوردر * مثنوی * کر چه دیوار افکند سایه در از * باز کرد دسوی او آن
 سایه باز) مثلا کر چه اول نه سارده دیوار اوزون سایه براغو ریا خود سایه سنی
 اوزون براغور اول سایه تکرار دیوار جاننه رجوع ایلر زیرا هر کس دن خیر و شر نه
 صادر اولور سه بنه اکا عائد اولور (کا قال الله تعالی من عمل صالحا فلنفسه ومن اساء
 فلنفسها * مثنوی * این جهان کوهست و فعل ماند * سوی ما آیند اهارا
 صدا) بوجهان فی المثل طاغدر و بزم فعلزند ادرند الرصد او کدی بزم طرغز
 کلور زیرا طاغده حیرتدل صداسی رویه انعکس او اور حاصل معنی بو عالم فایده
 هر کس نه عمل اوزره ایسه البته انک جزاسنی کورر دیمکدر (کا قال الله تعالی اليوم

بخبری کل نفس بما کسبت لا ظلم الیوم ولا یظلمون فبلا) * مثنوی * این
 بگفت و رفت در دم زیر خاک * ان کنیزک شدز عشق و زنج پاک (زر کرک بوسوزلی
 دیدی و فوری خاک البته کندی یعنی اولوب خاکه دفن ایتدیلر اول کنیزک زر کره
 اولان عشقندن و کتودده اولان هر ضدن پاک اولدی * مثنوی * زانکه
 عشق هر دکان پاینده نیست * زانکه هر ده مری ما آینه نیست) زیرا که
 مرد رک عشق پاینده و باقی دکلدر زیرا که هر ده بزم جائزه کلجی دکلدر یعنی
 هر محبوب مجازی و عشق مجازی باعتبار مایول الیه هر ده وفای حکمده در و محبوب
 حقیقی و انک عاشق دائمی و باقی در پس بزم که عاشقان محبوب حقیقتز مرده
 حکمده اولان محبوب مجازی و عشق مجازی بزم جائزه کلجی دکلدر پس
 مرده نک وزنده نک عشقنک مایسنی فرق و تمیز * شروع ایدوب بیوردر
 * مثنوی * عشق زنده در روان و در بصر * هر دمی باشد ز غنچه تازه تر)
 زنده نک عشق جانده و کوکله و کوزده هر بدم غنچه کبی تازه رک او او دیو
 معنی دخی جائز اولور که دینه دیریک عشق روانده و بصرده در یعنی عشق
 حقیقتله ابدی سی اولان عاشقنک عشق جانده و بصرده در زیرا شاهنده آیات
 و آثار محبوب حقیقتدن بصر عشق لذت آلور و جان آنک وصالده اربوب دائم
 ذوق و حلاوت بولور هر بر نفس غنچه دن تازه رو خوشتر او اور اما عشق مرده
 بونک حکمیدر که انک عشق تنده اولور و مشوقت حسننی باقی اولد یعنی اجلدن
 عشق دخی فانی اولور به در ذوال حسن العشوق عاشق مجازی بر مرده
 و افسرده قالور * مثنوی * عشق آن زنده کزین کو باقیست * کز شراب
 جانفراست ساقیست) اول سی و لایموت اولان الهک عشقنی قبول ابله که اودام
 و باقیدر که سکا اول الله حیات زیاده اید یعنی شرابدن ساقیدر * مثنوی *
 عشق آن بکزین که جله انبیا * یافتند از عشق او کار و کیا) اول الهک عشقنی
 اختیار ابله زیرا جبع انبیا اول الهک عشقند کار و کیا بوا دیلر یعنی تصرف
 و قدرته و شرف رساله و عزت نبوت و اصل اولدیلر * مثنوی * تو مگو مار اید ان شه
 بار نیست * باکر بمان کار هادشوار نیست) سن دیمه بزم اول شاهه اجازت و راه بوقدر
 زیرا که بلمه ایشلر و یا خود کر بلمه ایشلر مشکل و دشوار دکلدر یعنی اول شاه
 حقیقت کریم اولان و بلیز نه هیچ کار مشکل و دشوار دکلدر همان انلر ر بط
 قلب ایلوب تسلیم اولدند نصکره انلر سنی اول شاه اعظمه اوله اشتیایدلر
 * بیان انکه کشتن و زهر دادن مرد زر کرک باشارت الهی بود *

* مثنوی * کشتن آن مرد بدست حکیم * نی بی امید بودنی ز بیم) اول مردک
 حکیم الهیک الله قتل و هلاکی نه پادشاهدن امید ایچون ابدی و نه خوف و بیم دن

اثری الهمی ﴿ مثنوی ﴾ آنکشتن از برای طبع شاه * تابامدهام والهام
له طیب الهی زرگری پادشاهک طبع و خاطر همچون اولسدرمدی مادام که
طیب الهی به الهک امر والهامی کدی ﴿ مثنوی ﴾ آن پشترراکش خضر
برید خاق * سرانرا در نیاید عام خاق) اول پسرک که خضر علیه السلام انک
نوغانی کندی خلفک عامی انک سری و حقیقتی ادراک الیز اما خلفک خاصی
هم ایلردیک اوور بونک قصه سی جلد نائیک آخرینه قریب عذر گفتن فقیر
بآن شیخ پیاننده ذکر اولشدر ﴿ مثنوی ﴾ انکه از حق باید اوجی و جواب
هر چه فرماید بود عین صواب) اول کیمه که اوحی سبانه و تعالی حضرت نزلدن
وحی و جواب بواور اومر شد هر نه پیور سده دین صواب اولور خلاصه کلام
وحی سبحانی والهام ربانی موجب عمل ابدن هر نه ایلر سه خوب و مرغوب ایلدو کن
اشعار در انبیا و اولیا کی ﴿ مثنوی ﴾ آنکه جان بخشدا کر بکشد رواحت *
بانیست و دعت اودست خداست) او کیمه که جان بخشدا کر بکشد بی
اولدر سه روادری زیر امتز سه دیری قلیقه دخی قادر اولور نائب حق قدر و انک
دستی دست خدا در ﴿ مثنوی ﴾ همچو امینیل پیش سرینه * شتاد و خندان
پیش تیغ سرینه) حضرت امین علیه السلام حضرت ابراهیم علیه
السلام او کنده باش قویوب تسلیم اولدغی کی سندی انک او کنده باش قوانک
تیغ امرنک او کنده شتاد و خندان جان و بر حضرت امینک قصه سی و بو آیتک
تفسیری جلد نائیک آخرینه قریب تمثیل کر یختن مؤ من پیاننده ذکر
اولشدر ﴿ مثنوی ﴾ تابماید جانت خندان تابد * همچو جان پاک احد
با حد) تا سیک جانت ابدی خندان قاله احدک پاک جانی احدله ابدی خندان
قالدغی کی ﴿ مثنوی ﴾ عاشقان جام فرح انکه شند * که بدست خویش
خوبانسان کشند) عاشق مرور و فرح جامی اول وقت نوش ایلر که خوبلر انتری
کندی اللریله دپه لیدر ﴿ مثنوی ﴾ شاه آن خون از پی شهوت نکرده ثور همان گردن کانی
ونبرد) پادشاه اول قانی حفظ نفسدن اثری الهمی سن آنک حقند * سوطنی و مجادله
و منازعه بی ترک یله ﴿ مثنوی ﴾ توکان پردی که کرد آلودی * در صف غشی می
هلبانودی) بالودی فاعلدر غش مقدم مفعولدر پس ولی کامل حقند * سوطنی
ابدن کیمه همچون جواب با صواب و یروب پیور ز ای اسیر وهم و کان سن کان
ایلتدک که اول ولی کامل غرض نفسله آلوده لک ایلدی نفسی اخلاق رذیه دن
وخاشاک بشریه دن سوزمکات غی غل و غشی قور صفایانده پس اولیا و انبیا
کدورات بشریتدن کرار اوهر را سوزلشدر و اضر اض نفسانیده دن پاک و خالص
اولشدر بونلرک افعالی سار اهل نفسک افعالی کی دکادر فافهم ﴿ مثنوی ﴾

بهر آنست این ریاضت وین جفا * نابرارد گوره از نقره جفا) بوندن اوتزیدر
یعنی نصفیه قلب و ترکیه نفس ایلکدن اوتزیدر بور ریاضت و جفا و مشقت
ناپوته سیدن جفایی یعنی خس و خاشاک یوقارو کتوره زبده کلام پوته طریقت
ایچره نفسته بور ریاضت و جفا اندن اوتزیدر که تائیم روح کدورات نفسانیه دن
و غل و غش جسمانیه دن پاک اوله و نقره صافی کی خلوص بوله ﴿ مثنوی ﴾
بهر آنست افغان نیک وید * تابجو شد بر سر آرد زر زبده) ایونک و کک افغانی
بوندن اوتزیدر که ناقابیه زر کوپکوی یعنی غل و غشی باشی اوزره کتوره
وزبده لکدن قورتلوب خالص قاله ﴿ مثنوی ﴾ گرنودی کارش الهام اله *
اوسکی بودی دراننده نه شاه) اگر اول پادشاهک ابشی الهام الهی اولییدی
اورنجی برکلب اولییدی شاه اولییدی ﴿ مثنوی ﴾ پاک بود از شهوت
و حرص و هوا * نیک کرد اولیک نیک بدنام) بلکه اول پادشاه شهوت و حرص
و هواندن پاک ابدی اول پادشاه خوب و لطیف ایلدی لکن بد کورنجی ابوابدی
یعنی باطنا مشروع ابدی و صورتا نامشروع تکیم حضرت خضر علیه السلام
نفس زکیه بی قتل اشدیکی و سفینه صالحی خرق ایلدیکی کی ﴿ مثنوی ﴾
کر خضر در بحر کشتی واشکست * صددرستی در شکست خضر هست) اگر
حضرت خضر علیه السلام دریاده کشتی درستی صدی ایدیه حضرت خضرک
صفتلشدن یوز درستک واردر بونجمله مناسب اولان آیت کریمه نك تفسیری
و حضرت خضر خرق سفینه ایلدیکی قصه ابیکهی جلدک آخرینه قریب صدوقی
بسیار خوار پیاننده مفصل و مشروح ذکر اولشدر ﴿ مثنوی ﴾ وهم موسی
باهمه نور و هنر * شد از ان محبوب توبی برهبر) حضرت موسی علیه السلام
و همی یعنی کندی وجود شریفنده مدبر اولان عقلی بود و کلی نور نبوت و هنر
مجازات ایله بیله حضرت خضرک بواسرارندن محبوب اولدی سن قتادسیر
اوجه یعنی مادام که سکایقین قتادی اولیه سن بو کونه اسرار لدی جابانه پرواز
ایته و مجرد و همله مشوب اولان عقل جزوی استنه سوار اولوب بو طرفه کیمه
اگر بی الهام خدا عقل بو ستردن خبردار اولیدی بو قدر نور و هنر صاحبی اولان
حضرت موسی علیه السلام عقلی سر خضر دن خبردار اولوردی بوندن
معلوم اولدیکه بی الهام خدا مجرد عقل بو سترک ادراکنده عاجز و فرومانده اولور
ایش ﴿ مثنوی ﴾ آن کل سرخست توخونش بخوان * مست عقلست اونو
بخونش بخوان) اول زرکک خوئی معناده فرمیزی کلدن سن آتی خون او قومه
یعنی اول زرککه ظلم اولدی دیمه زیرا الهام الهی ایلله اولدی نمکده فائده واردر
اول پادشاه طیب الهی عقلک مستیدر من آتی بخون او قومه یعنی عددن

زیاده ما قدر سن اکا مجنون او قومہ یعنی مجنون در دیمه و حقیدہ نامہ قول کلات
ایله **مثنوی** کریدی خون مسلمان کام او * کایم کریدی بن نام او
اگر اول پادشاهک مرادی مسلمانک خونی اولیدی کایم اگر بنی انک نامہی اسام
اوزره ایلور دیمه یعنی هرگز آنک نامی یاد ایلردم **مثنوی** می بلرزد
عرش از مدح شقی * بدکان کرد ز مدح شقی متی (عرش عظیم شقی و فاسد
مدخندن درر بو حدیث شریفه اشارت پیوردر که قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
اذا مدح الفاسق غضب الرب و اهزل ذلك العرش رواه ابن ابی الدنیا و الیهی عن انس کذا
فی الجامع الصغیر) متی اولر اول فاسق و شقی متی بدکان اولر
و مادحه سو وطن قیلور بود غی برنوع کناه اولور که متی اولر که سو و طنه
سبب اولمش اولور پس موضع تهمت که فاسق مدح ایلر کسرا ندن اجتناب لازمیدر
تا کیم متی و صالح اولر بدکان اولیه و سو وطن قلیه (و اهدا قال صلی الله علیه
وسلم اتقوا مواضع التهم **مثنوی** شاه بود و شاه بس اکا بود خاص
بود و خاصه الله بود) شاه ایدی و زیاده آگاه پادشاه ایدی یعنی ظلم و خندن غافل
دکلی خاص ایدی و درگاه الهینک خاص ایدی **مثنوی** آن کسی
را که چنین شاه می کند * سوی بخت و بهترین جامی کشد) اول بر کیمه بی
که بونجلین بر پادشاه برانند و اولدوره بخت جانده و اعلا و اشرف اولان منصب
و مرتبه طرفه چکر یعنی آبی عالی در و رفیع المزله ایلر **مثنوی**
کندیدی سود اودر قهر او * می شدی آن لطف مطلق قهر جو) اگر پادشاه
آنک قهر و هلاکنده آنک نفعتی کور میدی اول لطف مطلق یعنی صافی لطف
چن کیمه نیک قهر و هلاکنی ایستجی اولوردی یعنی حق تبارک و تعالی
محضا لطف صاحبدر و قهر و غضبی بی علت و بی غرض در چن شده سته قهر
و غضب ایله اول قهر ده اول بنده به نفع واردر کذلک اول لطف مطلق
مظهری اولان ولی کامل و عبد فاضل چن بر کیمه نیک قهرند اکا منفعت وفاده
کور مسه قهر جو اولر و اکا غضب قیلر بلکه قهری اول مقهوره عیسی سود
و منفعتن اوزی اولور و اکن اطفال سیرت اولان کیمه یوسردن اکا اولوب
مالم و مضطرب اولور **مثنوی** بچه میلر داز آن نیش بجام * مادر
مشفق دران دم شاد کام) مثلا طفل بجامک اول نیشدن درر و خوف ایلر مشفق
و مهربان مادر اول غمده مسرور و شاد کامدر یعنی حق جانندن بر طفل سیرت
کیمه به بر بلا کسه اول نیشدن اول بی عرفان رزان اولور و لکن مادر مشفق کبی
اولان انک سر نه مطلع اولدیفندن شادان و خندان اولور **مثنوی** نیم
حان بستاد و صبحان دهد * آنکه درو همت نیاید آن دهد) سنک نیم وضعیف

جانکی آلور و اکابدل یوزجان و بر اول نسنه که سنک فکر ووهکه کلز آبی و بر
نیم جاندن مراد روح حیوانی و حیات فانیدر چن حضرت حق و جواد مطلق
بر صندنه بلا و قهر تسلط ایتمکله اونیم جانی اله و اخذ قیلر (ملا عین رأی
ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر) حدیثک خوا نجه و همه کلین
و قلبه خاطر اولین صد حیات طیبه و نجه یوزجان پای اکا عوض و بر
مثنوی توفیق از خویش میکردی و لبیک * دور دور افتاده بشکر
توینک) سن خدای تعالیک کارنی وانک اولیاسنک امرارنی کند کدن قیاس
طو تر سن و لکن زیاده دور و حقیقتدن بغایت مهجور دوشمش سن ابو نظر قیل که
(قیاس النفس علی النفس جائز دکلد و حقیقتیه این اولرک کار و کر دارین
بشر بنده فلان کیمه کندی حالیه قیاس ایلمک لایق و مناسب دکلدر نکیم
طوطی کندی حالنی بو حکایه ده مذکور اولان جو لقبیک حالیه قیاس ایلدی لکن
عاقل اولان یلور که بونک حالیه آنک حالتک مایندنه بین السماء و الارض تفاوت
عظیمه واردر پس بو مناسبتله بو حکایه شروع ایدوب پیوردر (حکایت آن مرد
بقال و طوطی و روشن ریختن طوطی در دکان بقال **مثنوی** بود بقالی ووی
را طوطی * خوش نوابی سبز کویا طوطی) زمان سابقده بر بقال و ارایدی و آنک
بر طوطی و ارایدی خوش آواز و سبز و تکلم ایدجی بر طوطی ایدی **مثنوی**
ردکان بودی نکه بان دکان * نکه کفی با همه سودا کران) صاحب دکان انده کل
ایکن دکانده دکانک نکه بان و حافظی ایدی جیع بیع و شرا ایدجیله آدمی کبی
نکه واطیفه دیردی **مثنوی** در خطاب آدمی ناطق بدی * در نوابی
طوطیان حاذق بدی) آدمی خطابنده ناطق ایدی یعنی بر کیمه به خطاب ایله
آدمی کبی سوبلجی ایدی طوطیلر زبند حاذق و استاد ایدی **مثنوی**
خواجه روزی سوی خانه رفته بود * در دکان طوطی نکه باقی نمود) خواجه
بر کون خانه سی جانبیه کتمش ایدی دکانده طوطی خواجه برینه نکه با ناطق
کوسرردی یعنی دکانی حفظ ایلردی **مثنوی** کر به برجسته ناکه
ردکان * بهر موشی طوطیک از بیم جان) ناکه بر کدی دکان ایجره صبره دی
بره و شدن اوزی طوطی چک جان قور قوسندن **مثنوی** جست از سوی
دکان * سوی کریمت * شیشه ی روشن کل را بر بخت) دکانک بر جانندن
صبره دی بر جاننده قاچدی زیرا کر به کند و سته قصد ایلدی صاندی کل یاغک
شیشه یی دو کدی یعنی خوفندن چار کن شیشه له طوقند یفندن شیشه دور بلوب
انلردن یاغ دو کلدی **مثنوی** از سوی خانه بیامد خواجه اش * ردکان
بنشست فارغ خواجه و ش) طوطیک خواجه سی خانه سی جانندن دکانه

کندی بازار کان صکی دکانده خارج وی پاک اوتوردی ﴿ مشوی ﴾ دید
 پروغن دکان وجامه چرب * بر سرش زد کشت طوطی کل ز ضرب (کوردی
 دکان یاغله پروجامه می یاغله بولاشش دکان صاحبی بمحضورافتن غضب
 ایدوب طوطینک باشه اوردی طوطی ضرب بدن کلیل اللسان اولدی باشی کل اولدی
 دیک ایها مندن دخی خالی دکدر ﴿ مشوی ﴾ روزی چندین مهنی کونه کرد
 مرد بحال از دامت آه کرد (طوطی الم واضطر ابندن پرقاج کونچکز سوزنی
 قصر ایلدی یعنی هرگز سوزلیدی بحال ایسه نداشتن آه ایلدی ای حیف
 یعنی طوطی بی اوردیغه پشیمان اولدی ﴿ مشوی ﴾ دیش بر می کند وی
 گفت ای دریغ * کافان نعمت شد ز دریغ (زیاده المندن صفاتی بولدی وابتدی
 ای حیف بوم و جهد زیاده المندن صفاتی بولاردی وای دریغ دیردی که
 بوم نعمت و دوانم آفتابی باوت آلتنه کندی یعنی طوطی تکلمی واسطه سبله ذی قیوت
 اولور چونکم انک اوازی و تکلمی کیده بی قیوت قالور و نعمت زائل اولور خواجه نیت
 آفتاب نعمت شد ز دریغ دیمی آنک آوازینک زائل اولمندن کنایه اولور ﴿ مشوی ﴾
 دست من بشکسته بودی ان زمان * چون زدم من بر سران خوش زبان (اول
 زمان بوم الم صمنش اولیدی اول خوش گفتار طوطینک بن باشه بیچون اوردیم بوم
 وجهه در چونکه بن اول خوش زبان مرغی اوردیم بوم الم اول زمان صمنش اولیدی
 ﴿ مشوی ﴾ هدیه های داد هر درویش را * نایب بد نطق مرغ خویش
 را (اول خواجه هر درویش هدیه دل و صدق و پروردی تا کم کندی مرغ شک
 نطقی بوله بوم یعنی بیاید نقطه واحد ابله اولدی بی اوزره در اما بیاید نقطتین
 ابله دخی نهنه در بو تقدیر اوزره معنی تا کم کندی نک مرغ نهنه نطق کله دیک
 اولور و بونده اشارت بو اواور که سخن بر کیمه نک طوطی روی ذکر و تسبیح ایلکدن
 و کلام سولکدن ابکم اواسد بود دخی بر نوع بلا و از غضب مولادر بلای دفع و نار غضبی
 ایلنا ایلز الا صدقه * کافال علیه السلام الصدقه تقای غضب الرب وقال
 علیه السلام الصدقه تزد البلاء ﴿ مشوی ﴾ بعد سه روز سه شب حیران
 وزار * بر دکان بنشته بدنو میدوار (اوج کون اوج کجه دنصره حیران وزار
 مایوس کی دکانده اوتور شدی ﴿ مشوی ﴾ با هزاران غصه و غم کشت
 جفت * که عجب این مرغ کی آید بگفت (بقال هزاران غصه و غم جفت و قرین
 اولش بوله دیو که ای عجب بوم مرغ فچن گفتار کاور ﴿ مشوی ﴾ می نمود
 ان مرغ راهر کون شکفت * تا که باشد اندر آید بوبگفت (بقال اول مرغ
 هر درلو عجیب و غریب نسلر ککو ستردی تا اوله که اول طوطی سوز کله
 ﴿ مشوی ﴾ جولقی سر برهنه میکذشت * با سرب می جو پست طاس

وطشت (دکان او کندی بلشی آچی جولقی کیمه کیمی جولقی درویشاندن
 بر طاقه در آنک آخرتده اولان هنر وحدت بمحضور طاس و لیکن ارقه سی کبی
 نوی سز باشه ﴿ مشوی ﴾ آمد اندر کفت طوطی نا که ان * بانث بر درویش
 زد که ای فلان (طوطی چونکه جولقی بی کوردی اول زمان سوز کله کندی
 درویش اوزره حیردی که ای فلان ﴿ مشوی ﴾ از چه ای کل با کلان
 آمیختی * تو مگر از شیشه روغن ریختی (ای کل نه سبیدن کلره ناز شد ک سن
 کان شیشه دن باغی دو کله به معنی سنی دخی بچوین اوردوب باشکی کلی ایلدیلر
 ﴿ مشوی ﴾ از قیاسش خنده آمد خلق را * کوجو خود پنداشت صاحب
 دلق را (طوطی درویشی کند و سینه قیاس ابدی کندن خلقه خنده کله دی
 یعنی خلق نیج ایدوب کوا دیلر را که طوطی صاحب دلق کندی کی صادی
 ﴿ مشوی ﴾ کار با کار قیاس از خود مگیر * کرچه ماید در نوشن شیرشیر
 قصه دن حصه یورمه شروع ایدوب دیرلر که پاک اولان اولانک کله بینی کندو
 نفسکدن قیاس طومه که قیاس النفس علی النفس حائر دکار که بر نفس بر نفه
 بکزه مک احتمالی بوقدر اگر چه بکرز بار مقدم شیرشیر بوند ادرکی وجه اوزره
 معنی صحیح او اورا ولا کتایده لفظ شیر ایکیمی بری بر شیشه شایه در ولیکن معنی
 بری ارسلان و بری لبن معنایه در پس صورتا مشایه و معنای بری بر شیشه معنای
 او ایلر ثانیاً بوقدر شیر بکره معنی بر او ستاد نقاش بر اسلات و شکله نقاشی
 کاغده بازه بوقدر وفی الحقیقه اول کاغده باز بیلر شیرینی روح اول شیر
 شایه در ولیکن بیهوده تفاوت عظیمه و شایه در کله وارد کذاک اهل صورت
 ابله اهل معنائک حال بونک کیدر اگر چه ایکیمی بیله صورتا اندر اما
 من حیث المعنی باطنی یکی بکسان دکاندر ﴿ مشوی ﴾ جله عالم زین سبب
 کراه شد * کم کسی ز ابدان حق اکاه شد (جله عالم بوسیدن کراه اولدی یعنی
 اکلر کارنی کندی نفسری اوزره قیاس ایلدکاری سبیدن کراه اولدی از
 کیمه ابدال حقن کا اولدی خلاصه کلام اولیاء الهی کندی کی زعم
 ایلر کلرندن انلرک اسرارنه و معنی تبه عالم اولوب ضلالت و غرابته قالدیلر دیمت
 اولور ﴿ مشوی ﴾ همسری با انبیا برداشتند * اولیا را همچو خود پنداشتند
 انبیای عظام علیهم السلام ابله همسرک یعنی برابرک دعواسن طوتیلر (کافال
 الله تعالی جا کیا عنهم قالوا ان انتم الانبیا مثنا * اولیای عظمی کندی کی
 زعم ایلدیلر ﴿ مشوی ﴾ گفته اینست ما بشر ایشان بشر * ما و ایشان بسته
 خوابیم و خور (بونلر دیمش که اشتبه بز بشر و انلر دخی بشر در زو انلر خواب
 و خوره مقیدز * کافال الله تعالی فی سورة الفرقا جا کیا عنهم قالوا مالهم ذنا

الرسول يا كل الطعام وعيشي في الاسواق * مثوی * این ندا هستند ایشان
از عی * هست فرقی در میان بی منها * اول کراهی را می اولد فلهی جهت شدن
بومانی بیلد یلر بونلرله انلرک میانشده بی نهایت بر نوع فرقی عظیم وارد در مجرد
صورت بشمیتده مماثللری * معنی دخی مماثل و مشابه اوایخی مقتضی اولان انکچون
حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بونلرک بشمیتده مشترک اولمسته
اقرار پروروب (انا انابشر مثاکم) پروردی و بوسی الی دیگرگاه بونلردن وجود
شری معنی فرقی و غیره میانی پس حضرت خداوند کار دخی انبیا و اولیا نلک کفار
و فجار الیه بشمیتده واکلده و شمریده و نفعه * مابینده مشترک اولوب لیکن من حیث
المانی بونلرک میانشده تفاوت عظیمه اولدیفنی تفهیم ایچون ضرب مثل ابراد
ابدوب پرورلر * مثوی * هر دو کون زنبور خوردند از محل * ایک شد زین
نیش زان دیگر عمل * مثلا هر ایکی در لواری یعنی بال آریسی و صاریجه آریدر
بر برده بد یلر لیکن بوندن نیش اولسدی و او بر بستندن عمل اولدی
* مثوی * هر دو کون آهو کباب خورد ز آب * زین یکی سر کین شد و زان
* مشک ناب * مثال آخر ایکی دور او آهو اولدوق بدیلر و و ایچدی یلر بونلردن که
مراد شکار آهوسیدر نجس اولدی و اول برندن صافی مشک اولدی * مثوی *
هر دو فی خور دند از یک آنخور * این یکی خالی و آن پراز شکر * مثال آخر
هر ایکی فی که بر بسی شکر قاشی و بر بسی غیر قاشی در آنخوردن ایچدی یلر یعنی
بر محلدن صوابی بدیلر بوی شکردن خالی و اول بری شکردن پردر * مثوی *
صد هزاران اینچنین اشبا بین * فرقتان هفتاد ساله راه بین * نیجه یوزینک
بونجاین اشبا و امشالی کور یعنی بو ذکرا و نثان ممیلات کبی حددن زیاده امثال
و اشبا وارد و قس علی هذا سائر الا مثال انلرک مابینده یتشیل مقداری
بول کور یعنی اهل صورته اهل معنائک مابینده تفاوت عظیمه و مسافه بعیده
وارد * مثوی * این خور دکردد پلیدی زوجدا * وان خور دکردد همه
نور خدا * بوکراه خدا و طعام برانندن پلیدلک جدا اولوز یعنی انک وجودندن
انجق نجاست آیریلور و اول طائفه که مراد انبیا و اولیادر طعام و غذا ایدیکی
نور خدا اولور * مثوی * این خور دکردد همه بخل و حسد * وان خور د
زاید همه نور احد * بوکروه بر جیعا نندن بخل و حسد ظاهر و متولد اولور
و اول قوم بر شکوه بر جیعا نندن احدک عشق طوغر * مثوی * این زمین
پاک آن شورست وید * این فرشته پاک و آن دیوست ودد * مثلا بوانبیا و اولیا زین
پاکدر و اول کفره و فجره شور و بدیدر تکیم بوابت کریمه بوابکی طائفه نلک
حقند خوب و لطیف مثال اولور (کا قال الله تعالی فی سورة الاحراف) و البلاد

الطیب یخرج نباته باذن ربّه والذی یخرج الانکرا * مثلا بوطائفة علیه
فرشته پاک و اول طائفة خبیثه دو کیدر * مثوی * هر دو صورت کریم
ماندر و است * آب تلخ و آب شیرین را صفات * هر ایکی صورت اگر بری برینه
مشابه اوله روا و معقولدر زیر صورتده اشتراک و مشابیهت مقرر در تکیم
آبی صوبیک و طلو صوبیک صفاتی وارد در یعنی ایکسی بله صور تا صافیلر
و صفونده بر برینه مشترک در و لیکن ذوق اولمسته مابینلرند تفاوت معلوم اولور
* مثوی * جز که صاحب ذوق که شناسد بیان * او شناسد آب خوش
از شور آب * که صاحب ذوقدن غیر بوابکیست نلک لذتی کیم اکلر ادراک الیه
خوش و لذت آبی تلخ و شور آبدن اول اکلر یعنی اول اهل ذوق اولان کیمه اکلر
* مثوی * مقرر با معجزه کرده قیاس * هر دو را بر مکر پندارد اساس *
اول اهل ذوقدن غیر بوی کفره کبی سحری معجزه قیاس ایلش هر ایکسیست
بنیادنی مکر اوزره ظن ایلر یعنی بی ذوق و بی عرفان اولان کیمه معجزه الیه محرک
مابیننی و صاحب معجزه الیه اهل سحرک میانی فرقی ایتمزلر تکیم چند نالنده ساحر
بچهره پسانده بوابکیست مابینک فرقی مسطور اولمدر فلیطلب فیه کرده نلک فاعلی
یتا ولده اولان صاحب ذوقدن غیر بیدر * مثوی * ساحران موسی
از استبراه * بر گرفته چون عصای او عصا * حضرت موسی علیه السلام
زمانه سنک ساحر لری عناد و مجادله دن اوتری کند یلر یعنی حضرت موسی
علیه السلام کبی زعم ابدوب انک عصای کبی الیرنده عصا طومش لردی * مثوی *
زین عصا نان عصا فرقیست ژرف * زین عمل نان عمل ماه شکر ف * بو سحره نلک
عصا بستندن تا اول عصایه و انجیه نلک بر عظیم فرقی وارد و بوعلدن تا اول عمل
و انجیه نلک بر اولو بول وارد یعنی بوابکیست مابینده مسافه بعیده و فراق
کثیره وارد * مثوی * لعنة الله این عمل رادر قضا * رحمة الله این عمل
رادر روبا * بوعلاک قفاستده یعنی پنده و متهاستده الهک لغتی وارد و اول عمل
ایچون وفا الیه کده الهک رحتی وارد که معجزات انبیا و کرامات اولیا مقتضی
رحمت خدا در * مثوی * کافران اندر مرابوزینه طبع * افق امد درون
سینه طبع * کافر عناد و جدا لده بوزینه طبعدر یعنی میون طبیعتلور که میونک
طبیعتی تقلید اوزره مجبوله اولمدر کذلک کفره دخی عناد و استبراده آبا و اجدادنه
طبیعتلر نلک مقتضای اوزره تقلید ایدرلر زیر استبانه نلک ایچنده طبیعت نفسانیه
بر عظیم آفت کادیکه کند بی هر نه ملایم او اورسه اکا تقلید و میل و محبت ایلر
* مثوی * هر چه مردم میکند بوزینه هم * آن کند کزمر دینسد دمدم
مثلا هر نه بی که انسان ایلر میون هم آتی ایلر که آمدن آتی کور دمدم یعنی
اهل طبیعت میون کبی مردان الهی اولان انبیا و اولیا دن هر نه بی کور سدر

اذنیله کتوزه هر نه ایسه (لکل اجل کتاب) هر وقت وزمان ایچون راوره کتوب
ومقدور در نا اول وقت که منجه اول امر مکتوب حکمی ظهور یابن (بحواله بابشاه)
الله تعالی بحو و نسخ ایلز او حدن دیلدیکی نقشی (و بیئت) اثبات ایدر دیلدیکی امری
(وعنده ام الکتاب) و اول الله ک عندد در اوح قضاء سابقه مشایخ صوفیه
فتنه لوح در ندر اول قضاء سابقه که عقل کل و عقل اول و حقیقت مجریه و قلم
اعلی و ام الکتاب دخی دیرل بوجه به حدیث وارد اولش در اول ما خلق الله
العقل اول ما خلق الله الثور اول ما خلق الله القلم) کی پس بولوح عقل کلام
منتش اولان اموره من بعد تغیرات و تبدلات واقع اولز ثانیاً لوح قدر که نفس
ناطقه کلیه در لوح اولد، بچل اولان امور بواوحد، مقصودر بوکا لوح محفوظ
دخی دیرل ثالثاً لوح نفوس جزیه سائیه که بوند منتش اولور شکله و هیاته
ومقداره بومالده هر نه واریسه اولیکی اوح روح مشابه شده در وایکجی اوح قلب
مشابه شده در و اوچجی لوح خیال مشابه شده در و رابعاً لوح هیولیدر که قابل
صورندر بوعالم شهادتده پس بولوحه بحو و اثبات دخی دیرل پس معنای بیت
بودر که حروف ظروف کیدر و معنای اول جر فده آب کیدر آب معنائک بحری
ایسه اول الله ک عندد در که اول بحر معنی ام الکتاب و لوح قضا در حرفدن مراد
جمع قوالب انسانیدر ز بر جمع عالم کلمات و حروف منزله شده در کن امرینک
مظهري اولدینشدن اوزی پس ظروف و قوالب انسانیه ده هر کسک روحی
واستعدادی و قابلیت آب کیدر پس هر کسک روحنده موضوع اولان شیرینک
و تلک یعنی سعادت و شقاوت انسانک قوالب جسدانیدنندن حاصل اولق
دکدر بلکه بحر معنادن حاصل اولش در که اول بحر معنی الله فتنه در بحر
معنادن مراد ام الکتابدر معنی آخر حروف ظروف کیدر هر کسک ده موضوع
اولان معنی آب کیدر آجلیق و طلولق صویک صفتیدر ظرفک دکل و نیک
و بدک معنائکدر حرفک دکل کذلک ایمان و نفاق و خلاف و وفاق انسانک
معناسنددر قلبندن دکل بحر معنی ایسه عند الله باشد در که اول ام الکتاب
ولوح محفوظدر هر کسک تلخ و شیرینکی اول بحر معنادن و لوح بی خطادندر

﴿ مثنوی ﴾ بحر تلخ و بحر شیرین در جهان * در میان شان برزخ لایعیان (سوره رحمانه اولان آیه اشارتدر تفسیری بوجلدده تفسیر مرج البحرین شرحنده کاور معنای بیت آجی دریا و طلول دریا جهاند بوایکسک میا نند، معنوی پرده واردر که بری برینه متجاوز اولز و معنا اختلاط قیلز دیک اولور بحر تلخن مراد ازله کافر و منافق اولشدر و بحر شیریندن مراد ازله مؤمن و موافق اولشدر در اگرچه بونلر بحسب الظاهر بری برینه مختلط اولور ولیکن

من حیث المعنی بری برینه مخالفت قیلولر که اول برزخ معنوی بونلری بری برینه
اختلاط ایلکه قورمن و برزخ معنویدن مراد بوراده هر برینک خاصیت ذاتیه سی
واستعداد ازلیه سیدر ﴿ مثنوی ﴾ و آنکه این هر دوزیک اصلی روان *
بر کدر زین هر دور و تا اصل آن) بونی بلکه بوایکجی بحر بر اصلدن رواندر یعنی
بوایکجی ضد اولان بحرینک اصلی حقیقت واحده در که بوایکجی اول حقیقت
واحده دن بوعالم روان اولشدر و ظهور قیاسدر بوایکجی درینک اختلاف
صور بستدن کدر ایله تابونک اصلی اولان حقیقت واحده به دکل کیت بوجه
اختلافات صورینک مهد اولمرفی اول مرتبه ده شیرایت ﴿ مثنوی ﴾

زر قلب وزرینکو در عیار * بی محک هر کزندان ز اعتبار (قلب التونی و خالص
التونی عیار الملکده بحکمز مجرد اعتبار جهندن بیله مز سن بلکه بونلری بیلکه
و مایئلر بی فرق قلمغه محک استر ز را ایکسینه بیله صور تا التون اعتبار ایلر اما محک
اورد فده هر برینک قبحی و حسنی عیانه کاور بونده زر قلبندن مراد مرایی
و منافقدر وزرینکودن مراد مؤمن و موافق و عاشق و صا دقدر بوایکسک مایئنی
مجرد اعتبار جهندن بیله مز سن بلکه بونلری بیلکه و مایئلر بی فرق قلمغه محک
علم و معرفت لازمدر که انبیا و اولیایه مخصوص اولان محک علم ایله بونلرک مایئنی فرق
اولور و غیر قیلنور ﴿ مثنوی ﴾ هر کزادرجان خدا بنهد محک * هر یقین راباز
داند اوزشک) هر شول کیمسه نک که خدای تعالی جاتنده علم و عرفان محکمی قویه
هر یقینی اول کیمسه شکدن کبر و یلور و شک ایله یقینک مایئنی اول محک واسطه سیله فرق
قیلور ﴿ مثنوی ﴾ در دهان زنده خاشاک جهه * آنکه آرامد که بیرونش نهد)
برد برینک افزنه برخاشاک صجره سه یعنی دوشسته اول دیری اول وقت دکلنور
و حضور ایلر که اول خاشاک افزندن طشره قویه ﴿ مثنوی ﴾ در هزاران
لقمه یک خاشاک خرد * چون در آمد حس زنده بی پرد) نیجه یک لقمه نک ایچنده
چونکه بر کوچک خاشاک کلدی یعنی واقع اولدی زنده نک حسی ایزایتدی یعنی
اول کیمسه اول خاشاک وافر لقمه نک ایچنده ادراک ایلدی خلاصه کلام حس
ظاهر بده بوقدر فهم و ادراک و ازدر که هزاران لقمه نفیسه نک ایچنده برخاشاک
خرد اولسه آتی ادراک ایلر پس حس باطنیده دخی اول قوت و قدرت واردر که
نیجه یک افعال صالحه اولسه و آنک ایچنده نفاق و کفردن بر فعل اولسه در حال
آتی ادراک ایلر و یا خود هزاران مؤمن صادق مایئنده بر متافق انلر هر حالده
تشبه قیلسه بده اول متافق قوت ذابقه علیه سی اولان عارف یلور و ادراک
قیلور ﴿ مثنوی ﴾ حس دنیا زردیان این جهان * حس دینی زردیان آسمان)
دنیا به منسوب اولان حس بوجهائک زردیایدر یعنی بوجهان صورینک عمارتک

اسماید و حسن دنیوی بدن مراد دنیا به متعلق اولان ادر اگانه اگر ظاهری اولسون
واگر باطنی اولسون یعنی حواس ظاهره و باطنیه فن دنیوی اولان حساسه
هر برسی بوجهان صور بشک زربانیه در دیک اولور اما دینیه منسوب اولان
حسن که بوندن مراد ادراکات عرفانیه و ایقانیه در زربان آسمان معنویدر
و مرقات در جات عالم اخرویدر ﴿ مثنوی ﴾ صحت این حسن بچوینست از
طیب ﴿ صحت آن حسن بچوینست از حیب ﴾ اول حسن دنیوی بتک سلامت و صحتی
طیب صور بدن استیکرز را طیبسان طیبیه خلل کلان حساسه معالجه ابله
بافن الله صحت و رخصت کند و حسن دینیک یعنی ادراکات یقینیک صحت
وسلامتی حیددن طلب ایلک حیددن مراد حضرت خدا و انک خلفاسی اولان
هر عصرده اولیا و اصفیادر که بونلر طیبسان الهی و حیددن زربانیه در که دینی و روحانی
اولان ادراکات خلل کاسه باذن الله اکا صحت و بررر و اول حساسی خللادن
قور زوب سلامت مرتبه سنه ایر کوررر ﴿ مثنوی ﴾ صحت این حسن
زمینوری ﴿ صحت آن حسن زخرب بدن ﴾ اول حسن صور بتک صحتی بتک
معمور و لغتندر بو حسن دینیک و ادراکات یقینیک صحت بدنک و بران و خراب لغتندر
﴿ مثنوی ﴾ راه جان من جسم را و بران کند ﴿ بعد از آن ویرانی آبادان کند ﴾
زیرا جاتک بولی البسه جسمی و بران ابلر اول و بران لغتندر صکره یشه معمور ابلر
حاصل معنی اولدر که جان بولنه بر کیمه سالک اولسه اول طریق حکمی جسمک
شهووات و مقتضیاتی ازاله قیلر بعد فناء اوصافی الجسمانیه آتی لذایذ روحانیه
و قوای عقلیه و عرفانیه ابله معمور و آبادان ابلر ﴿ مثنوی ﴾ ای خدای جانی که
در عشق مال ﴿ بذل کردا و خائن و ملک و مال ﴾ ای سعادتلو شول بر جانکه مال
و مالک عشقنده یعنی فی الحقیقه مرجع و مصیر اولان خدای تعالی بتک جشد
خاتمائی و ملک و مال و جانی بذل ابله تا سعادت ابدیه بی و حیات طیبیه بی حاصل
قبله ابتدای حالده جان و مالی بذل فیلان و انک مقابله سنده اجر جیل و جزا
جزیل بولان کیمه ایچون بومثاری ضرب ابدوب بسوررر ﴿ مثنوی ﴾
کرد و بران خانه بهر کج زر ﴿ و زهمان کجش کند معمور تر ﴾ مثلاً بر کیمه
خانه بی و بران ابلدی زر خزینه سندن اوتری که انده مدفون ابد و کن پلیدی و بیه
همان اول کجندن خانه سی اولکیدن معموررک و لطیفرک ابلر اول کجی بولدقده
﴿ مثنوی ﴾ آرا ببرد و جوراپاک کرد ﴿ بعد از آن جوراروان کرد آنخورد ﴾
مثال آخر بر کیمه صوبی باشندن کسدی و جوی پاک ابلدی یعنی محل آب
اولان ایر معنی نجاست و نجاستن پاک ابلدی اندن صکره ارمقه ایچمه که لایق اولان
صوبی روان ابلدی آنخورد بونده ایچمه که لایق آب دیکرر ﴿ مثنوی ﴾

پوست را بشکافت و پیکارا کشید ﴿ پوست تازه بعد از انش برده بد ﴾ مثال آخر
بر کیمه دردی بی یاردی و دمرنی انک ایچندن طشره چقدردی اندن صکره تازه دردی
انک برینه بتدی ﴿ مثنوی ﴾ قلمه و بران کرد و از کافرینست ﴿ بعد از آن
و ساختن صد برج و سد ﴾ مثال آخر بر یادشاه کافر قلاعندن بر قلعہ تک حین
محاربه ده برج و باروسنی و بران ابلدی کافردن الدی و بران ابدوب کافر اللدن
الدقن صکره اول قلمه بی دوزوب اکا کیمه یوز برج و باروسد دوزدی بوجه امثال
بدایت حالده بذل قیلان و نه سابت کارده انک اجر و عوضن بولان کیمه لر حقتده
اولور ﴿ مثنوی ﴾ کار بچون را که کیفیت نهد ﴿ این که کتم این ضرورت
می دهست ﴾ صحت این حسن بچوینست بدندن بویسته کلجیه دک بسط ایلد کتری
قاعد و طریقه اولان انحصاری نفی ایچوندن کان بنورر که اگر چه بزر طریقت
ایلد ککه اول راه بیان جسمی و بران ایلد ککدر و دخی سالک کجج توحید ایچون
خانه وجودین خراب و جسد و هووی اول کجندن معمور و مسطتاب قلعدر
دینشدی و بوتک امثال ضروب امثال ذکر اولنشدی اویله اولیچق کار بچون
همان بو گونه طریقه مخصردر بوندن غیری اکا بول بوقدر دینش اولرزیرا
کار بچون کیم کیفیت و بر و باخود نه کیمه انک فطنی بر حالته و بر طریقه
مر بوط قبلور بوسوزلر که دیدم بو ضرورت و برر زیرا کاه اولور که اول حسن
بر قولنی بلار یاضه و لا یجاهده کاه ایر کورر و جهل و غفلتله مرده ایکن در حال
علم و معرفتله دردی کورر ﴿ مثنوی ﴾ که چنان بنماید و گاهی چنین ﴿
جز که حیرانی نباشد کار بدن ﴾ افشال خدا و تیره واحد و اوزره دکندر تا عقل
و قیاسه صغه ﴿ فعال لما یزید و یفعل ما یشاء و یحکم ما یرید ﴾ انک شان شربقتده
ظاهر و بد بددر پس کاه اولور اکسریا طاسات و عبادات ابدیه و بجاهده
و ریاضت بولنه کجندن کرامت و ولایت و بر و کمال و وصاله ایر کورر و کاه
اولور که بی بجاهده جوق کیمه لر مشاهده مرتبه سن بولور و روی مقصودی
کورر و بجاهده ایلینر و ریاضت بولنه کیدنلری محروم قبلور کورر سنکه نبجه
کیمه جیم عمرنی کفر و عصیانله بکورر آخر عمرنده اکا ایمان و ایقان و عرفان شرابی
ایچورر و در حال کفر و عصیانندن بکوررر و مرتبه حقیقه او بچوررر مثلاً صکره
فرعون کجی و بتضلر دخی طاعت و عبادت قبلور حتی ولایت و کرامت مرتبه سن
بولور و عند اللان مقبول و مسلم اولور آخر الامر کافر اولور مثلاً بلعم و برضیصا کجی
(لا یستل عما یفعل و هم یستلون) در انکچون ذوقون کار دینده حیران و مجنوندر ﴿ کم عاقل
عاقل اعیت مذاهبه و جاهل جاهل تلقاه مر زوقا هذ الذی رک الا و هام حایره و صبر
العالم النحر برزند بقا ﴾ مثنوی ﴿ فی چنان حیران که پشتش سوی اوست ﴾

بل چنین حیران که خرق و مست دوست (دینده حیرانین مراد انجایین حیران
دکل که بشتی حق جانشده و یوزی خاق جانشده در بلکه مراد اولان بونجایین
حیراندر که دوستک است و مستقر قیدر دینده حیران ابکی قسمدر بر قسمی حیران
حق شکانده حیران خلدرو و معرض محبت وجود مطاقدرباس دین وری اهل
بنین الله و کلام مشیخ کز به جاب دنیا و جمع احبابایلر و خاقه دین و تقوا دن
وراه خدادن سوبیلر و بر قسمی دخی مست و مستغرق دوست اواش لردر و ترک
کائنات و مخلوقات قیشار و رضای باری بی اختیارا پشاور و داغماذهب عشق و محبت
کشم لردر تکیم ابن فارض بوابکی قسم اشارت پوردر (شعر * فالاحترت حق
اخترت حیک مذهب * فوا میری از لم تکر فیک حیرنی * مثنوی * ان یکی
راروی ارشد سوی دوست * و بز یکی راروی ار خود روی اوست) مست
و مستغرق دوست اولان حیرانک یوزی (بلی من اسم و جهاد لله و هو من) آیتک
طایفه دوست جانشده اولای و بشتی حقه و یوزی خلقه اولان حیرانک یوزی
خود آتک کشدی یوزیدر به فی قای خود وجهه مخلوقتی و بشری جانشده در
حق جانشده متوجه دکادر و سروری مرحوم از خود قانی کشت و بخدا
پیوست تصرف و توجه از ان خدایده دینی او حیرانک یوزی اول دوستک
یوزیدر دیک مثنوی شعر او اور تکیم مثنوی دخی بومعایه ذاهب اولوب و او برینک
خودانک وجهی دوستک وجهه در که مراد ار باب حقیقک کزیده سیدر که
مرتب است استغراق و عالم و جد در جدا اولاز دینده و لیکن سیاق و سباقه مناسبی
آزکاور و بود مثالکته چنان حیرانکه پشاش سوی اوست بشته توفیق قنی مشکل
او اور فالاول اول * مثنوی * روی هر یک می نگر می دار پاس * بوکه کردی
نوز خدمت روشناس) هر برینک یوزیدر نظر ایله و حفظ طوت بهی
حیران خاق و حیران حق اولان کیمه لک ذاترینه نظر ایله و بونلرک خاصه
ذاتیه زنی قلبیکه حفظ است بولایکه خدمتدن سن روشناس اوله سن یعنی هر چودر که
خدمت الهیده و خدمت مشیخ ربانیه ایلکدن حقیقت شناس اوله سن رو بوند
ذات و حقیقت معناسنده در * مثنوی * چون بسی ابلیس آدم روی هست *
پس بهر دستی نشاید اددست) چونکه آدم صورتا و شیطسان چوقدر یعنی
صورتیکه آدمی و سیرتده شیطانیدر که شیطسان خلقی نهجه اضلال ایدوب صراط
مستقیمدن چیقار رسه اول ضال و مضل همچنان خلقک ضلالت سبب او اور
پس بیعت و ارا دت ایچون هر بر الله ال و برینک لایق دکادر زبرا احتیاطا لدر که
شیطانی و نفسانی اولوب مرشد لباسله تلباس اوله و مشایخ محققین زینه داخل اولوب
نامی بومکرله صید قیل * مثنوی * زانکه صیاد آورد بانک صغیر * تافرید

مرغ را آن مرغ کبر) زیرا که صیاد صغیر صغیری کنرر یعنی فوش کی صفاق
دور و پ او تر اول فوش طو یعنی مرغی الدایه بوندن مقصود صور خاصه الخ
و معنا ابلیس طالح کی اولان کیمه لدر که الفاظ و کفار مشایخه خلقی صید ایدرلر
اولدر در دینداره اولیا و انبیاءک کلا لردن دانه دو کوب دام مکرلر به قید ایدرلر
﴿ مثنوی ﴾ بشنود آن مرغ بانک جنس خویش * از هوا آید یساید دام
ویش) اول مرغ کشدی جنسک بانکی ایشیدر اول بانکه مغرور اولوب هوا دن
آشفه کلور و دام ویش و اور یعنی دامه گرفتار اولوب هلاک او اور * مثنوی *
حرف درو بستان بدزدد مرد دون * تابخوا ند بر سیمی زان فسون) فقیران
حقیقی اولان در ویش لک حرفنی یعنی کلمات و اصطلاحاتی دون مست اولان
مر داو غرورلر تا کم رسایم و ساده دل کیمه اوزره اند افسون اوقو به یعنی اولیا
و فقرانک کلامنی ربون کیمه سوبله تا کم اول ساده دلی بوحیله اله صید ایلید
﴿ مثنوی ﴾ کار میردان روشنی و کرمیت * کار دوان حبه و بی ثمریت
مردان الهینک کاری کرمیت و نور انیتدر دونلرک و مدعی و کذاب اولان متقولرک
کارلری بی حیالقدر و خدعه و حیلتدر * مثنوی * شایریشین از برای کد
کد * بومسلم رالقب احد کند) سوال و در پوزدن اوزری بو کدن ار سالان
ایر یعنی شیران طریقت صورتی اور نوب اهل دنیا به انلر کی سوز سوبیلر
و حال بوکه قلبلری کلاب و ذیابه مشابهدر (کافا صلی الله علیه وسلم * یخرج
فی آخر الزمان من السکر جال یختلسون اهل الدنیا بالین و یلبسون جلود الضان
السنهم احلی من السکر و قلوبهم قلوب الذیاب ان آخر الحیث کذا فی المصابیح
فی باب السمعة والریا) بومسلم کذابه احد لقب ایلرلر بومسلم کذابدن مراد اول
مدعی و لافزنلر کشدی نفس خیثلریدر که اکا پیغمبر علیه السلام حضرت تارینک
اسیله و رسمیه زیب و زینت و پروب ککند بلرینی نبی و ولی علامتله معلم ایدوب
خلق صید ایچون انلر صورت صلاحدن کور نورلر مسلم کذاب شول کیمه در که
حضرت رسول صلی الله علیه وسلمک او اخرینه قریب ظهور ایدوب دعوی
نبوت ایشیدر بعد وفات النبی علیه السلام حضرت ابو بکر رضی الله عنه بر مقدار
مسکر ایله اوزرینه واروب انکاه محاربه قیلوب آخر الامر قاتل حضرت حزه
اولان وحشی آنی قتل ایشیدر در تکیم سوره مائده اولان (یا ایها الذین آمنوا
من برئ منکم عن دینیه) آینده اهل تقصدین ده مر تداوللری اوچ قسم ایدوب
بومسطله کذابک دخی قصه سنی بو کونه باز مشلردن مسئله تنبا و کتب الی رسول الله
صلی الله علیه وسلم من مسئله رسول الله الی محمد رسول الله اما بعد فان الارض
نصفهالی و نصفها لک فلیاب علیه السلام من محمد رسول الله الی مسئله الکذاب

اما بعد فان الارض لله بورنها من يشاء من عباده والعاقبة للحقین فحارب
ابو بكر رضي الله عنه مجنود المسلمين و كان بينهم قتل شديد فنصر الله المؤمنين عليهم
وقتل مسيلة على يد وحشي قاتل حرة و كان يقول قتل خير الناس في الجاهلية
وشر الناس في الاسلام كذا في مشكوة الاتوار ﴿ مثنوی ﴾ بومسلك عاقبت لقي كذاب قالدي
كذاب ماند ﴿ مر محمدرا اولوالالباب ماند ﴾ بومسلك عاقبت لقي كذاب قالدي
و حضرت محمد صلى الله عليه وسلم تحقيا لقي اولوالالباب قالدي او اولالباب
عقل صاحب جاري معانده در اولواسم جمع اولور و حضرت رسول صلى الله عليه
وسلم عقل شريفی حددن زباده اولد بچون و كند بلي واحد كالاف
قاعده سي اوزره جمع منزله منه تنزيل اولوب اولوالالباب دیندی ﴿ مثنوی ﴾
ان شراب حق خنماش مشك ناب ﴿ باده را ختمش بود كند ﴾ عذاب اول
مر دان الهی و دوستان ربانی شراب خنقد كه انك خاقبت و خاتمه سي مشك
نابدر یعنی مر دار و خوار و هلاك و بوار دكدر و بونردن نوش ايلين شراب
خوررك دخی خاتمه سي سعادت كردار و برقرار عتبر شاردر فليتنافس المتافسون
بوشراك حقتد دینله البق وثل هذا فليعمل العاملون بونرا بچون ذكر قبله
احق در اما اول دونانكه باده شيطان و ماده عصياندر انلك خاتمه سي فضاحت و شاعت
و عذاب و عقوبتدرو بونلك مشربندن شارب اولان طاب ليريك دخی ماقبلاری
و خاتلری ذهابت و هلك و رذالت و خباثتدركم بومكاررك حالي طاب حق
اولنره اصلام و اشعار اچون وز برقدار و حيله كار بدكر دارك وانی مر شد
اتخاذ ايلين قضاوت شمار و بلاهت دناررك عاقبة الامر هلك و بوارلین
نصر پروتد كار پوردر ناسالك اولنر بوقصه دن حصه دار و بهره دار اوله

﴿ داستان پادشاه جهود كه نصرانی را میکشت از بهره تصب ملت خود ﴾

﴿ مثنوی ﴾ بود شاهي در جهودان طلب ساز ﴿ دشمن عیسی و نصرانی
كداز ﴾ جهود در بر ظلم دوز بچی پادشاه و اریدی عیسایك دشمنی و نصرانی لاییدی
یعنی نصرانی بی هلاک ابدی ایدی ﴿ مثنوی ﴾ عهد عیسی بود و نوبت آن او
جان موسی او موسی جان او ﴿ اول زمان حضرت عیسایك زمانی و نوبت نبوة انك
آنی ایدی ایدی یعنی اكا مخصوص ایدی حقیقتد خود او موسایك جانی و موسی
انك جانی ایدی زیرا ابكسی حضرت حق جل شانك ٲنغیرلیدر و ابكینك
جانی حقیقتد بر در اختلاف انجی صورتد در و بحكم ﴿ لا فرق بین احد من
رسلك ﴾ جمع پیغمبرلر حقیقتد مجدد و حقیقتلر شد و جانلر يك نور شد نظر
لوتد قد بر انلك مایتنی فرق ایلمرز اما مراتب حسیله بری برلندن افضل اولسی
محقق و مصر حذر ﴿ كذا قال الله تعالى تلك الرسل فضلنا بعضهم على بعض

﴿ مثنوی ﴾ شاه اخول کرد در راه خدا ﴿ آن دود مساز خدای را جدا ﴾
اخول شاه خدا بولنده اول ایکی خدایه منسوب د مسازی جدا ایلدی یعنی
طریق حقه بری برینه موافق ایکی پیغمبری كه حق طرفندن كلكده برابر ایكن
اول اخول و دو بین بونلك حقیقتد نظر انجیوب ظاهر شر بقتلر شد باقوب
بونلری بری برندن غیری عد ایلدی انك اخول و دو بین لكنی تفهیم اچسون
استاد ایلد شاكركدك قصه سنی علی طریق التخیل ابراد ایدوب بیوردر
﴿ مثنوی ﴾ گفت استاد اخول را كاندرا ﴿ رو برون آراز و ثانی آن شبته را ﴾
مثلا بر استاد بر شانی به ابتدی كه اچرو كل پوری خانه دن اول شبته بی طشره
كتور ﴿ مثنوی ﴾ گفت اخول زان دوشبته من كدام ﴿ پیش تو آیم بكن
شرح تمام ﴾ اول اخول اچرو كبروب خانه اچره شبته بی ایکی كوروب استاده
ابتدی اول ایکی شبته دن بن قنبرسی سنك او ككه كتورم تمام شرح و بیان ایلد
﴿ مثنوی ﴾ گفت استاد آن دوشبته نیست رو ﴿ اخول بگذار و افزون
بین مشو ﴾ استاد اخول ابتدی اول ایکی شبته دكدر پوری شاشیلنی قو و زیاده
كسور بچی اولد ﴿ مثنوی ﴾ گفت ای اوستا امر اطمنه مزن ﴿ گفت
اوستازان دو يك را برشكن ﴾ اخول استاده ابتدی ای اوستاد بكا طمنه اورمه
زیرا شبته ایكیدر استاد اخول شاكر دیند ابتدی او ایکی شبته دن برنی سی
﴿ مثنوی ﴾ چون یكی بشكست هر دوشد ز چشم ﴿ مرد اخول كردد از
میلان و چشم ﴾ چونكه اول اخول بر شبته بی صیدی اول بریسی دخی اولدی
یعنی اخولك چشمندن ناپیدا اولدی زیرا اولد هم بر ایدی ﴿ مثنوی ﴾
شبته يك بود و بچشمش دو نمود ﴿ چون شكست آن شبته را دیگر نبود ﴾
حقیقتد شبته بر ایدی و انك كوزنده ایکی كورندی چونكه شاكرد بریسی
صیدی او بریسی چشمندن كندی زیرا حقیقتد اول بر ایدی مرئی اولان خیال
دخی كوزندن غائب اولدی پس پادشاه جهودك دیده باطنی اخول ایدی بو اخول
ظاهر شبته بی ایکی كور دینکی کی اول اخول باطنی ایلدی علیهم السلام و حجت
یشه بی ایکی كوروب بر برندن فرق ایلدی پس دیده باطنك اخول اولسته سبب
و هلك نه كونه خصالت ایدو كنی پناه شروع ایدوب بیوردر مرد زیاده میلندن
و غضبندن شانی اولور یعنی بوايكی صفت قبیله موجب اخول بصر بصیرت
اولور و مر دی حقیقت بین ایلكندن دور و كور قبولر جهود پادشاهی حقیقت
كورمكن كور و دور قالد یعنی كبی ﴿ مثنوی ﴾ خشم و شهوت مر در
اخول كشد ﴿ زان مقامت روح را ببدل كند ﴾ غضب و شهوت مر دی اخول
ایلر روحی استقامتدن ببدل و محول ایلر یعنی قوت غضبیه و قوت شهویه انساك

بصر بصیرت علی و خلل و یروب روحی عدالت و استقامتند تبدیل و تغیر قلوب
حقه میل قیافتن و حقیقت بین اولمندن آنی دور و مجبور ایلر ﴿ مشوی ﴾
چون غرض آمدن بپوشیده شد ﴿ صد حجاب از دل بسوی دیده شد ﴾ چون
که غرض کلدی هنر مستور اولدی کوکلدن کوز جانته بوز پرده اولدی یعنی
بر کیمه انواع هنرک صاخی اولسه و برکنک کوکلی کوزینه غرض نفسانی
کله و اول صاحب هنر اول غرضه نظر قیاده آت جله هنری پوشیده اولور
و نیجه بوز حجاب ائک کوکلندن کوزی جانته حائل اولور ﴿ مشوی ﴾ چون
دهد قاضی بدل رشوت قرار ﴿ کی شانه ظالم از مظلوم زار ﴾ چونکه قاضی
رشوته قرار و بره و غرض نفسانی پیدا اوله ظالمی زار و ضعیف مظلومدن حق
اکلر بلکه غرض سببیه ظالمه معاونت ایلر ﴿ مشوی ﴾ شاه از حقد جهوداته
چنان ﴿ کشت احوال کایمان یارب امان ﴾ شاه جهودله منسوب اولان کین
و غضبندن آنجیلین احوال اولدی که الامان یارب الامان یعنی یاربی اول خوبند
سن امین ایله دیمک اولور ﴿ مشوی ﴾ صد هزاران مؤمن و مظلوم کشت
که پشاهم دین موسی را و پشت ﴿ اول امین بوزیک بی کناه مؤمن دپهلدی بواعتماد
اوزره که دین موسی نک حافظ و معنی ام

﴿ آموختن وزیر مکر پاشاه راجهت رفع نصر اینان ﴾

﴿ مشوی ﴾ اووزیری داشت رهن مشوه ده ﴿ کو براب از مکر برستی کره ﴾
اول پادشاه جهود بول اور یچی عشو و بر یچی بغنی حبله و مکر قلیچی
بروزیر طوتردی که اول وزیر اب اوزره مکرندن دوکوم بغلردی یعنی آبی بغلردی
و جاری و جاری اولمندن کبری قوردی دیمک اولور ﴿ مشوی ﴾ گفت ترسانان
پناه جان کنند ﴿ دین خود را از ملک پنهان کنند ﴾ وزیر بر وزیر پادشاهنه ابتدی
ترسان جانلری حفظ ایلر یعنی هلاک اولمندن خوف ایلر پادشاهدن کندی
دینلری پنهان ایلر یعنی هلاک خوفندن دینلری ستر و اختفا ایلر ﴿ مشوی ﴾
کم کش ایشارا که کشتن سود نیست ﴿ دین ندارد بوی مشک و عود نیست ﴾
انلری دپله ز براد پلک فائده سی بوقدر دین راجه طومرز برامشک و عود دکلر
﴿ مشوی ﴾ سر نهانست اندر صد غلاف ﴿ ظاهرش بانست و باطن برخلاف ﴾
دین بوز غلاف ایچنده پنهان سر در ائک ظاهری سنکاه در و باطنی خلاف
اوزره در ﴿ مشوی ﴾ شاه گفتش پس بگو تدبیر چیست ﴿ چاره این مکر
و این تزویر چیست ﴾ شاه وزیره ابتدی پس بو که تدبیر ندر سوبله اول مکرک
واووزیرک چارسی ندر ﴿ مشوی ﴾ ناماند در جهان نصرانی ﴿ فی هویدادین
ونی پنهانی ﴾ نام جهانده بر نصرانی قالیه نه بر آشکاره دینلرونه بر پنهان دینلو

بوم وجهه دیننی آشکاره اوله نه دینی پنهان حاصل یعنی قتل عام ایدوب
نصاری قومی جیعا هلاک ایدم کر که دینی آشکاره و کر که دینه پنهان ایلسونلر
دیمک اولور ﴿ مشوی ﴾ گفت ای شه کوش و دستم رایبر ﴿ یعنی ام بشکاف
واب در حکم مر ﴾ وزیر دیدی ای شه المی و قولقمی کس مصرع ناییده اولان
اب در حکم مرده برقاج وجه جائزدر اولامر امر یا مرون امر اوله بوقصد برجه
یعنی بوز نمی بار و ایسه حکم ایلکده امر ایله بینجی یاردقد نصکره یعنی ز برداره کنور
دیددی و تانیا مر مریدن امر اوله یعنی بینجی یاروایی حکم ده مرور ایله یعنی لکی
حکم ایلکده انفاذ و اجرا ایله معائنده اولور و ثالثا مر تلخ معائنده اولوب حکم
مضاف اوله معنی بینجی یاروایی دخی آبی حکم ایلکده و یا خود بینجی یاروایی
آبی حکم ایلکده ایله دیمک اولور ﴿ مشوی ﴾ بعد از آن در ز بردار آور
مرا ﴿ تا بخواید یک شفاعت مرا ﴾ بوقدر سیاست نصکره یعنی دارا خاچی التسه
کتور آصیق قصه ده تا بر شفاعت اید یچی بی اسنیه یعنی یکا شفاعت ایدوب
صلبدن خلاص اید ﴿ مشوی ﴾ برمنادی گاه کن این کار تو ﴿ بر سر راهی
که باشد چارسو بوائشی سن منادیلر ندا اید جیک برده ایله بر بول باشند که
چارسو اوله ﴿ مشوی ﴾ انکهم از خود بران تا شهر دور ﴿ تا در اندازم
در ایشان شرو شور ﴾ اند نصکره یعنی کند کدن تا اوراق شهره سور تا انلرک ایچسه
فساد و فتنه و غوغا بر افهم که دینلری نه تمام اخلاق و نقصان واقع اوله کان پادشاه
اول وزیر بر وزیر دیدی که سن انلره نه ایلسه چکسن وزیر دخی انلره ایلسه چکی
مکری و سوبلیه چکی فکری پادشاهه تقریر ایدوب دیدی ﴿ مشوی ﴾
پس بسکوم من بسر نصرانیم ﴿ ای خدای زار اذن میدانیم ﴾ پس
نصرانیلره دیم که سرله بن نصرانییم یعنی نهانی دیننده ام ای راز بیلچی
خداسن بینی بیلوز سن

﴿ تلبیس ان وزیر جهود جهت قصد ترسانان

و عرض کردن حال ایشان در پیش شاه ﴾

﴿ مشوی ﴾ شاه واقف کشت از ایمان من ﴿ و ز تعصب کشت قصد جان
من ﴾ پادشاه بنم ایمانندن یعنی نصرانیتدن آگاه اولدی و تعصب و غضبندن شاه بنم
جامه قصد ایلدی ﴿ مشوی ﴾ خواستم تا دین خود پنهان کنم ﴿ ایچه دین
اوست ظاهر آن کنم ﴾ ایستدم تا دینی شاهدن پنهان ایدم اول نسنه که ائک
دیندر یعنی دیننه لازمدر آنی ظاهر ایدم که بهود دیندر ﴿ مشوی ﴾ شاه
بوی بردار امرار من ﴿ متهم شد پیش او گفتار من ﴾ شاه بنم امرارمدن بر راجه
ایلدی یعنی مری طویدی شاه قنده بنم سوزم متهم و بی اعتبار اولدی ﴿ مشوی ﴾

گفت گفت تو چونان در سوزنست * از دل تو تامل من روزنست (شاه ابتدای
سنگ سوزك نان ایچنده ایکنه کیدر یعنی سوزك زیاده ضرر اودر من القلب
الی القلب روزنه طبقه بنم فلیندن تاسنگ قلبه بچره وارد * مثنوی *
من ازان روزن بدیدم حال تو * حال تو دیدم نوشتم قال تو (بن اول روز بدن
سنگ حالکی کوردم یعنی سنگ حقیقت حالکه ایردم سنگ حالکی کوردم یعنی
حقیقت نظر ابر کوردم سنگ قالکی ایسترم و قبول فلزم بعض نسخه نوک
وواوک قعه سیه نوشتم واقع اولشدر بوتقدیر اوزره معنی من سنگ حالک کوردم
وقالت دوردیم دینک اولور * مثنوی * کر بودی دین عیسی چاره ام * اوجهودانه
بکردی پاوهام) اگر حضرت عیساك دینندن بکاچاره و مدد اولیدی بعض نسخه
کر بودی جان واقع اولش یعنی اگر عیساك جانی بنم چاره و در مانم اولیدی اول شاه
جهودینی جهودانه پاره لیدی یعنی ترجم ایتموب بنی پاره پاره ایلدی * مثنوی *
بهر عیسی جان سزارم سردهم * صد هزاران منتش بر خود نهیم) عیساك اوزری جانی
تسلیم ایلرم و یا شمی و بررم عیساك اوزری جان و برمی کندی تقسم اوزره صد هزاران
منت فورم یعنی آتی کایله چایمه منت یلورم * مثنوی * جان دریغم نیست
از عیسی ولیك * واقعه بر علم دینش نیک نیک) بویت نصاری قومك جاتندن
اولان سوال مقدره جواب اولور کان اتر جاتندن دینك لازم کلور که چونکم عیسی
حضرتلرندن اوزری جان و باش و برسم و آتی جانکه منت یلور سین پس انک
بولنده جان فدا قلدن نچون دریغ قیلور سین بونلرک بوسوال مقدره جواب
و یروب دیر عیساك دن جام دریغ دکدر اما انک دینك علی اوزره تمام واقع
یعنی زیاده خوب یلورم بوسیدن شدی اولک استرم * مثنوی * حیفی
آید مرا کان دین پاک * در میان جاهلان گردد هلاک) بکاخیف و ظلم کلور که
اول پاک دین که مراد دین عیسا در جاهلان اوردنه شده هلاک وضایع اوله
* مثنوی * شکر ایزد را و عیسی را که ما * کشته ایم این دینی حق را رهمنایا) الله
و عیسا شکر اولسون که بزاوول حق دیند و مذ هدر همنایا و دلیل اولش * مثنوی *
از جهود و از جهودی و سته ایم * نازناری میا ترا بسته ایم) جهود دن یعنی
جهود زدن و جهود لقتن فور تلشز تا که بززار الله میا عمری بفلشز * مثنوی *
دور دور عیساك ای مردمان * بشنوید اسرار کیش ای مردمان) ای مردمان
دور عیسی دوریدر انک دینك اسرارنی بخالنه بدین استماع ایلیکر تا که متر تحقیق
و پستان ایتدیم بونده تنیه بودر که هر صورت ظاهره لباس صلاحه متلبش و دین
ایمانه مطلق کماله شکلم اولان کیمسه که اعتماد و اعتقاد انک ببار دکدر ترا
صورتده صالح و معنده طالع کیمسه بچو قدر و ظاهرا مؤمن و موافق و باطنا کافر
و منافق آمده نهایت بو قدر شکیم بووز برتر و برتری که صورت ادعای

نصرايت ایلدی و معاصر صرف جهود ایدی بوجه نصاری قومنه ایلده چکی
مکروتر و برادر که نصاری قومك یشته داخل اولزدن و ازاری بوجه الله اضلال
فلیندن مقدم بوتر و بری پادشاه جهود بو گونه تقریر ایلدی * مثنوی * چون
وزیر آن مکر برشه بر شمرده از دلش اندیشه را کلی برد) چون وزیر بوجه
شاه اوزره صیادی و بیان ایدی و قلینده هر کوز اولان حبله و حقدی بر بونه
ایسه عین ایلدی جهود شاهنک قلیندن جیسا غم و غصه بی ایلندی پس
نصاری قومنی قتل عام ایتمکدن فراغت ایلدی * مثنوی * کرد باوی شاه
آن کاری که گفت * خانی اندر کاروی مانده شکفت) شاه وزیر ایلدی اول
برایشی که وزیر دیدی یعنی سیاست و عقوبندن هر نه سوبلیدی ایسه آتی اول
وزیر ایلدی خلق اول وزیرك حالده عیبه قالش ایدی که شاهنک بوقدر
مقبول ایکن نچون اکا سیاست ایدی دیو خلقی تعجب ایلدی بعض نسخه ده
مصرع ثانی خلق حیران ماند ازان مکر نهفت واقع اولش یعنی خلق اول
مستور مکردن حیران قالدی زیرا حقیقت حال یلدیلر * مثنوی * راند اورا
جانب نصرايتان * کرد در دعوت شروع او بعد ازان) اول وزیر برتر و برتری
نصرايتلر جاتنده سوردی بویله ایلد کدنصکره نصرايتلره تمام اعتقاد کلسون
ایچسون اندنصکره اول وزیر دعوت شروع ایلدی و قوم نصاری حضور بته
کلوب اکا تابع اولغه یا شلدیلر

﴿ قبول کردن نصرايتان اورا از پوشش و ضعف ﴾

* مثنوی * صد هزاران مرد ترسایش او * اندک اندک جمع شد در کیش او)
صد هزاران یعنی خدندن زیاده مرد ترسایش اول وزیر برتر و برتری جاتنده آزا انک
محله شده جمع اولدی تانندن آیین دین عیسی نه ایسه او کر نهل * مثنوی *
اوپان میکرد ایشان را براز * سرانگیبون و زار و محساز) او انلر را زله بیان ایلدی
انجیل و زمار و نمازک سرنی * مثنوی * او بظاهرا و اعطای احکام بود * لیک
در باطن صغیر و دام بود) اول وزیر بر ظاهره دین عیساك احکامنی و معظ
ایدیچی ایدی لیکن باطنده دام و صغیری ایدی خلاصه معنی اول وزیر بر ظاهرا
احکام الهیهی نقل ایدییچی ایدی و لیکن باطنا اول احکامی خلقه دام ایدوب
کندی اول دامك صغیر و صدامی ایدی خلقی اول صغیراله سید ایدوب
کندی بیعت و ارادته قید ایلدی و بوحکایه نك مالی آفاقه و انفسه
تاویل اولور آفاقه معبر اولدی یعنی تقدیر اوزره شاه جهود دن مراد شیطان
جندر که دشمن بنی آدم در وزیر حبله کاردن مراد شیطان انس اولان مرانی و مزور
و لباس مشایخه متلبس و مصور روز و انفسه اولدی یعنی تقدیر جه شاه جهود دن

مراد نفس و وزیرندن مراد قوت و احمه اولور و عیسایان مراد روح و نصاریان
مراد قوای روحانیه اولور پس شیاطین انص اولان مرای و مزور و رک شیاطین
جمله کمال آشنالری اولد یغیچون (بوسی بعضهم الی بعض زخرف القول غرورا)
مغز استبحه اقوال من خرفه بی انله القایدر و خلقی اضلال و اغوا جانیسه
کیدر و بومرورل حین دعوتده اول مرتبه دشمن شیطان و محب رحان کورینور
ولباس دیانت و تقوای برشکاله بورینور که عوام کالهوم دکل بلکه اکثر هم نام
انلری تمیز و تشخیصه قادر اولور الا الله نور یله ناظر اولور کذلک انفسده دشمن قوای
روحانی اولان شاه نفس طرفندن قوت و احمه انوار عقله مشوب و لباس
دیانت و تقوا ایه مستور اولوب ظاهر اواض احکام اواب عبادت و طاعت
امر ایلاما باطن صغیر و دام اولد یغی جهندن قوای علیه و علیه دن حاصل اولان
اذواق و انوار اخلاصی ازاله و هلاک ایلر مشایخ بوکا خواطر ملبوسه دیر
هر کس نفسک بو مکرنی تمیز ایده مرل **مثنوی** بهر این بعض صحابه
از رسول **متمس بودند مکر نفس قول** انکچون بعض اصحاب کرام رسول
نیکنام علیه السلام دن نفس غولک مکرنی متمس اوورلردی و عبادت
و اخلاص جائده اغراض نهانندن نه مکر و حیلله قیلر آتی سوال قیلورلردی
عسما الله و ابایم من خواطر الملبوسه و مکایده المتشیخین الملبوسه **مثنوی**
کوچه آمیزد اغراض نهان **در عبادتها و در اخلاص جان** دی یار رسول الله
نهائی غرضلردن نه قارشدرونه مکر و حیلله پیدا ایلر عبادتلدن و جان اخلاصندن
نه مکر و حیلله ایلر اگر کوکاف عربله اقونورسه معنی بوبله اولور که اونفیس
عبادتلدن و اخلاص جائده اغراض نهانندن نه مکرر خلط ایلر **مثنوی**
فضل طاعت را بچستندی زاو **عیب ظاهر را بچستندی که کو** اول رسول مکرمدن
طاعتک فضلنی طلب ایلرلردی بوند ایکی وجه جائزدر وجه اول اولدر که
طاعت ایچون اولان فضل و ثوابی دیمزلردی و اندن استفسار ایلرلردی زیرا
خالص اولان طاعتک فضیلت و ثوابی محقق اولد یغی بیلورلردی بلکه آندن ظاهر
اولان عیب استلردی که قنی طاعتک ظاهرند اولان عیب ایلرلردی زیرا
شوائب اغراض دیوطلب ایلرلردی وجه ثانی اولدر که اول پیغمبر علیه السلام دن
طاعتک زیاده لکنی طلب ایلرلردی زیرا شوائب اغراض نفسانیه دن خالصه
اولان طاعات قلیله اغراض نفسانیه ایلله مشوبه اولان طاعات کثیره دن خیرلو
اولد یغی بیلورلردی پس اندن عیب ظاهری قنی دیو جست و جو قیلورلردی کودی
معناسته امر حاضر اولسه دخی جائزدر **مثنوی** موعود و ذره ذره مکر
نفس **می شناسید ند چون کل از کرفس** نفسک مکرنی موعود و ذره ذره اول

اصحاب اکدیلر و فرق ایلدیلر کرفس پیراغنسدن کلی فرق ایلد کلی **مثنوی**
مثنوی **موشکافان صحابه هم دران** **و عطا ایشان خیر** **کشتندی بجان**
صحابه ک موشکافلری یعنی مدققلری نفسک حیلله و مکرری پاید ایلدیلکی و عطفده
انلرک جانی هائم و حیران قالوردی که نفس مکارک بوقدر حیلله و خدعه سی انلری
متحیر قیلوردی نهو ذی الله من شرور انفسنا و من سبئات حسنا

متابعت کردن نصرانیان و زبر را بجملگی از ضعف چشم

مثنوی **دل بدو دادند ترسیان تمام** **خود چه باشد قوت تقلید عام**
ترسار تمام مرتبه اگا کوکل و پردیلر یعنی اگا اعتقاد و اعتماد ایلدیلر عوام
کالهومک تقلیدک خودنه قوتی اولور بوند عوامک اعتقاد و تقلیدندن قوت
و ثبات اولد یغی تنبیه واردر (ولهذا قیل اعتقاد العوام کرب الحمار تقوم ساعه
و تسقط ساعه) که بونلر طبیعتلرینک مشتهاسته مناسب بر کیمنه بولسلر اگا محبت
و اعتقاد قیلورلر و اگر نفسلرینک هواسته مخالف اندن بر فعل و بر خصلت کورسلر
اعتقادلری در حال ساقط اولوب آندن رجوع ایلرلردی **مثنوی**
در درون سینه مهرش کاشتند **نائب عیسی می پنداشتند** نصاریانک عوامی
انک محبتنی سینه لری ایچره اکدیلر آتی حضرت عیسانک قائم مقابلی صندیلر
مثنوی **او بر دجال یک چشم لعین** **ای خدا فریادرس نعم العین**
اول وزیر ظاهر دجال دین کی ایدی و سرا بر کوزلی دجال لعین ایدی یک
چشم اولمی ظاهر بین لکندن عبارتدر تکیم حضرت نبی علیه السلام بو کونه
دجال و مکارلردن تحذیر ایدوب بیورلر نکون فی آخر الزمان دجالون کذابون
بائون لکم من الاحادیث عالم سمعوا اتم و لا آباؤکم فایاکم و ایاهم لا یصلونکم و لا یفتونکم
رواه ابو هریره معنای مصرع ثانی ای خدا فریاده ایش بونک کی مکارلردن سن
لطیف و معین من **مثنوی** **صد هزاران دام و دانست ای خدا** **ماچو**
مرغان حریص بی نوا ای خدا دنیاده یوز یک دام و دانه واردر بزاج حریص
مرغلر کی یز که برازاجق نسته ایلله اسیر دام اولورز بعض نسخده دام دانست
واقع اولشدر اضافه که معنی بوبله اوور ای خدا جهاتده یوز یک دانه
طوزاغی واردر یعنی اشکاره دانه واردر لکن معناده داملردر **مثنوی**
دمیدم ما بسته دام نویم **هر یکی کر بازو سیرغی شوم** **الهی هر بردمده**
بز بر یکی دامه بغلش و مبتلا اولشز فرضی هر بر بزا کر بازو کر بر سیرغ اوله وز
یعنی مع هذا اگر هر بر بزم عقل و ادراکده سیرغ کی و شکار معانی و معارف
ایلمکده باز کی اولور سقده بته بردامه مبتلا اولندن خالی اواز **مثنوی**
می رهائی هر دی مارا و باز **سوی دامی میرویم ای مرفراز** **الهی کال لطفکدن**

هر ردم اول داملردن منی بری خلاص ایلرسن و کبرو ای بی نیاز بزدام جاتنه کیدرز
 ﴿ مشوی ﴾ مادرین ایتبار می کندم کیم * کندم جمع آمده ام می کنیم (الهی
 پر بواتبارده کندم ایلرز یعنی بواتبار وجودده اعمال و طاعات بقصد ایلرین
 تحصیل ایلرز جمع اولش کندمنی ضائع ایلرز یعنی وسوسه شیطانیه وحیه و مکر
 نفسانیه نک قلب ایچره دخول اولدنی اجلدن انلرک استراقه سی سینه اعمال
 و طاعاتک ذوق کندمنی ضائع ایلرز مع هذا صوراعمال و طاعات موجوده در
 ولیکن انک ذوق و توری مفقوده در ﴿ مشوی ﴾ مینید بشیم اخرما بهوش
 * کین خلل در کند مست از مکر موش (آخر بر عقل و ادراکله اندیشه انلرک که
 کندمه یوخلل موشک مکرندند یعنی عیالک ذوق بغدادیک نقصان و خللی موش
 کبی اولان شیطانی مکر و فسادندند که انک ذوق و لذاتی ایتبار دروندن هر دم
 استراقه ایلر ﴿ مشوی ﴾ موش تا ایتبار ما حفره زدست * از قش ایتبار ما
 و بران شدست (موش تا که بزم ایتبار منزه حفره اورمشدر یعنی موش کبی اولان
 شیطان بزم ایتبار قلیزه تا کم دلش و دخول قلمشدر اول موشک فن و ضرر رندن
 بزم ایتبار مز و بران اولمشدر ﴿ مشوی ﴾ اول ای جان دفع شر موش کن *
 و انکهی در جمع صکندم کوش کن (اول ای جان موشک شرعی دفع ایلر
 و اندنصره کندمک جمع و تحصیل کوش و سعی ایلر و الا اول کندمدن سکا
 هیچ برفته اولرز براسن جمع ایلرسن موش ضائع ایلر ﴿ مشوی ﴾ بشو
 از اخبار ان صدر صدور * لاصلوة تم الا بالحضور (اول صدرز صدر نک خبر رندن
 ایش که یورمشدر لاصلوة الا بحضور القلب یعنی نماز کامل مماس اولمز الا قلبک
 حضور یله پس کندمدن مراد بوراده ذوق درون و حضور قلب اولور و شیطان
 صلوات و طاعاتن حاصله اولان ذوق و لذاتی و حضور قلبی مکر و حیه ایلر ازاله
 ایلر و صلوات و طاعاتک روحی کیدوب انجیق رسم و صورتی قالور و بلا حضور
 رسم صلوة صنداهل الذوق صلوة حکمنده اولرز ﴿ مشوی ﴾ کریم موشی دزد در ایتبار
 ماست * کندم اعمال چل ساله کجاست (اگر بزم ایتبار منزه خرمن موش اولییدی
 یعنی ایتبار در و غمرده سارق اولان ابلیس قرار قلییدی پس فرق یل مقداری اولان
 عیالک بیدایی قنده در یعنی فرق یلدن برو ظهور کلان اعمالک ادواق و اتواری بغدادی
 قلبکده یوقند پس معلوم ایلدیکه طاعاتن حاصله اولان ذوق نفس و شیطان
 آخذ اولور و ازاله قیلور ایش ﴿ مشوی ﴾ ر بزم بزم صدق هر روزه چرا جمع می
 ناید درین ایتبار ما آرا و اوفق اوفق هر کونک صدق فیچون بو بزم ایتبار منزه جمع
 اولور و روزه دن مراد صوم اولسه دخی و جهدن حال اولرز و مشابه خلل کلز یعنی هر
 صومک صدق از اینچون بو بزم ایتبار در و غمرده جمع کلز و کثیر اولرز اگر بر ایتبار

کونده بر طایع دانه داخل اولسه و ضائع اولسه بهمد الایام جمع اولقی و ایتبار طویلق
 مقرر اولوردی پس بزم دخی در و غمر ایتبار منزه هر کون اولان اعمالک صدق و ذوق
 دانه لری ضائع اولییدی و شیطان آنی بر جایدن سرقه قلییدی ایتبار قلبی
 صدق و ذوق ایلر بر اولان صدیق کبی بزم دخی قلیز بر اولوردی و صدق و صفا
 ایلر دولدی پس بو مطالبی تفهیم ایچون بو بیلری مثل موقعده اراد ایدوب
 یورلر ﴿ مشوی ﴾ بس ستاره آتش از اهن جهید * و ان دل سوزیده
 پذیرفت و کشید (مثلا آهندن آتشک چوق ستاره سی صجره دی یعنی چقمقدن
 آتشک و افر شراره لری ظهوره کلدی و او بانش کوکل آنی قبول ایتدی و چکدی
 ﴿ مشوی ﴾ لیسک در ظلمت یکی دزدی نهان * می نهاند انکشت بر استار کان
 ولیکن ظلمده بر دزد اول ستاره لر اوزره نهانی بر مفسنی قور ﴿ مشوی ﴾
 می کشد استار کا نرایک یک * تا که نفروزد چراغی از فلک (بر راول ستاره لری
 یعنی شراره لری سویندر تا کم فلکدن بر چراغ شعله لیمه آهندن مراد اتوار طاعاتدر
 دل سوزیده دن مراد عاشق سوخته نک قلیدر ظلمت نفسانیه و دزددن مراد
 وسوسه شیطانیه در پس تقدیر کلام بویه دیمک اولور که طاعات و عبادتدن
 ستاره و شراره لری اتوار لامعه صجره دی و ظهوره کلدی و اول او بانش کول
 اول اتواری سوخته وار قبول ایتدی و در و ننه چکدی ولیکن ظلمت نفسانیه ده
 بر دزد بر تلیس خفیه اول ظاهر اولان نورل اوزره مکر و اضلال بر مفسلری قور
 و اول وسوسه و تشویش و دغدغه بر مقابله اول نورلری بر بر سویندوب ازاله
 ایلر تا کم آسمان معنوی بدن بر چراغ روحانی شعله لیمه و کندینک خیانت و خیانتی
 ظهوره کلبه زیرا دزد لیمه یلور که خانه دلچ چراغ روحانی شعله نورسه و نور
 الهی ظهوره کلوب شور درون اولور سه کندینک مکر و فساد دی عیان اولور
 و حیه و خدعه به بحالی قالیوب آخر اول خانه دن فرار قیلور پس ینسه مناجاته
 و حضرت حق جاتنه عرض حاجاته شروع ایدوب یورلر ﴿ مشوی ﴾
 کر هزاران دام باشد در قدم * چون تو بامانی نباشد هیچ غم (الهی اگر
 هزاران دام اولور سه قدمده یعنی هر برآمده چوتصکم سن بزمه اوله سن
 یعنی سنک هدایت و هدایتک بزمه اوله هیچ غم یوقدر ﴿ مشوی ﴾
 چون عنایات بود باما مقیم * کی بودی ازان دزد لیمه
 الهی چونکم سنک عنایت و هدایتک بزمه مقیم اوله و بر داثما هادی و رهنا
 اوله اول لیم اولان دزد دن بزمه بخت خوف و بیم اولور ﴿ مشوی ﴾ هر شبی
 از دام تن ارواح را * می رهائی میکنی الواح را (الهی سن قادر سن و شول فتاح
 سنکه هر کجه تن دامنندن ارواحی قور تارر سن و الواحی قور بارر سن یعنی ذهنلر

لوحه زدن نقوش خواطری قلم ابرسن ﴿ مشوی ﴾ می دهند ارواح هر شب
 زین قفس * فارغانی حاکم و محکوم کس) هر کجه ارواح بوقفس تندن خلاص
 اولور فارغ و آزاده در نه کیمسه نك حاکمی و نه کیمسه نك محکومیدر ارواحدن مراد
 بونده هر کسک روح روانیدر که روح نمیز دخی در حالت نومده خروج ایدن و عالم
 ارواحه کیدن روح بوز روح رواندر و بونده قالان روح حیوانیدر و فی الحقیقه نوم
 غلبه قلوب روح روان بدن دامندن خلاص اولد قده عالم ارواحده کیمسه نك
 حاکمی و دخی بر کیمسه نك محکومی اولدیغی کبی بعد التخلّاص بواسطه النوم
 من البدن دخی همان بویه فارغ و آزاده اولور پس بومجلسده اول سوال لازم
 کلز که هر کجه ارواح قفس تندن قورتلوب نام اولد قده منامنده یا حاکم اولقدن
 و یا محکوم اولقدن خالی اولز اکثر ارواح انسانی خود خوابده بوقیودایله مقیددر
 بوسواله جواب شافی اولدر که منامده حاکم و محکوم اولان و قیود و زندانده قالان
 روح روان دکلدن بلکه روح حیوانیدر که حس مشترک واسطه سیله کند و بی اوصورت
 خیالده کورر ﴿ مشوی ﴾ شب زندان پیخبر زندانیان * شب زدولت پیخبر
 ساطانیان) زندانده اولنر کجه ایله زندان و حبسندن پیخبر در سلطانه منسوب اولنر بی
 صاحب دولنر کجه ایله دولندن پیخبر در پس بوجهندن هر بری فارغ و آزاده اولور
 اگر چه مناملرده هر بری بر قید ایله مقید اولور سده ﴿ مشوی ﴾ فی غم و اندیشه
 سودوزیان * فی خیال این فلان و آن فلان) بودام تندن خلاص ارواحده زبان غمی
 و نه فائده فکری وارد نه بوفلانک فکری و نه اوفلانک فکری وارد بلکه بوجهدن فارغ
 و آزاده اولور اگر بوراده بر سوال اولنور سه که روئیده خود سودوزیان اندیشه سی
 و بوفلانک فکری مقرر در و بالجمله بر قیود ایله مقید اولق محققدر پس آزاده لک
 بوجهله میسر اولور جواب اولدر که روئیا عالم ارواحله عالم اجسادک اورته منده
 اولان عالم مثالده کورخور پس اکثر زمانده انسانک ارواحی عالم ارواحه واصل
 اولوب روئیا و خیالات دامندن دخی آزاده اولور و بعضی زمانده حکمت و مصلحت
 اول ارواحی حق تعالی عالم خیالده بر حاله مقید قیلور پس بوعالم دخی قیوددن
 خالی اولدیغنه بناه بوعالم اجسامدن عدا و تنور و حضرت خداوند کارک مراد
 شریفی عالم اجسامدن و عالم اجسامه متعلق اولان عالم خیالدن دخی آزاد
 اولوب عالم ارواحه وصول بولوب مستغرق و بی قید اولد قلم بنده کوره در زیر
 ارواح انسانیک حالت نومده اکثر یا شانلری بی قید و آزاده اولقدن و بعضی زمانده
 روئیده بر قید ایله مقید اولقدن پس بیورد قلمی کلام اکثره بشاء اولور و عالم
 ارواحده اولان آزاده لکه نسبت اولور فافهم ﴿ مشوی ﴾ حال عارف
 این بود بی خواب هم * گفت ایزدهم زقود زین مرهم) سوره کهفده جناب

عزت اصحاب کهف حقند * بیورر که (و تحسبهم ایقظا) خطاب سلطان
 انبیا علیه السلامه و یا هر خطابه قابل اولان کیمسه لره در علی الانفراد یعنی اگر
 سن اول وقتده حاضر اولیدک و کوریدک اصحاب کهفی ای محمد و یا ای کیمسه
 سن ظن ایلیدک بونلری ایقظا و بیدار وهم رفود حال بوکه بونلر نام وراقدر در
 (ونقلبهم) ای نصرفهم (ذات الین) یعنی بر دونور و روز بونلر صاغ جانبته
 (وزات الشمال) وصول جانبته (و کلبهم) بواصحاب کهفک کلبی) باسط ذراعیه
 ایلر بی باسطدر (یا اوصید) فناء فاره قاشانی رحمه الله تا ویلاتده اصحاب
 کهفدن مراد عارف باقه اولان اولیادر دیمش لرد رنکیم بیورر و تحسبهم
 ایقظا ای و تحسب العارفین باقه ایقظا لا فتتاح اعینهم واحساسهم و حرکاتهم
 والارائه الی اشتغال الدنیا وهم رفود عن ماسوی الله فی الحقیقه و نصرفهم الی
 جهة الخبر وقلبهم تارة الی جهة مقتضى التیمة والشواغل الجسمانية ظهورا
 لحکمتا و کلبهم ای نفسهم باسط ذراعیه ای قوبها بالوصید ای بقناء البدن
 ملازمة لهم معنای بیت عارف اولنرک حالی مناسرهم بوکونه آزاده لک و بی
 قیدک اولور اگر چه بونلر اویانق و بوعالمه کوزلری آجق ظن اولنور لیکن
 بونلر بوعالمدن او بومشاردر و قیوددن خلاص اولنلر در تنکیم حق تعالی اصحاب
 کهف حقند * بونلرک کوزلری آجق اولدیغی جهتندن بونلری کورن ایقظا
 ظن ایلد یکجور بونلر راقدر در بونلردن اوزکه دینی پس بر کیمسه نك هم بیدار
 شکل مخرک اولسی وهم او بویوب طالمن قطع علاقه قلبی بوآمله اثبات
 اولنور پس عارف بیدار شکل ایکن نیجه نام اولور وارواحک نوم واسطه سیله
 بولدیغی آزاده لکی نیجه بولور دینک لازم کلز تنکیم بومعنایی تبیین ایدوب
 تفسیر بیورر ﴿ مشوی ﴾ خفته از احوال دنیا روز و شب * چون قلم
 در نیجه تقاب رب) عارف دنیا نك احوالندن کیمه و کوندر او بومش و فارغ
 اولشدر ربك تعلی نیجه منده قلم کیندر یعنی قلم کاتبک النیده نه کونه بی
 اختیار ایسه وانك حرکات و سکنای و هر حالات کاتبک اولدیغی مقرر اولدیسه
 عارف دخی دست قدرت الیهده کاتبک النیده قلم کیدر ﴿ مشوی ﴾ هر که
 او نیجه نه یثددر رقم * فعل پندارد بجنبش از قلم) اول کیمسه که رقم و کاتبده دستی
 کورمز جنبش و حرکتده فعلی قلدن صانور یعنی فعل و حرکتده تقاب ربی
 مشاهده قلین اول فعل و حرکتی عارفک وجودندن قیاس ایلر ﴿ مشوی ﴾
 شمه زین حال عارف وانمود * خاق راهم خواب حسنی درر بود) حق تعالی
 حاضر نلری عارفک بوحالده بر شمه کوستردی تابوراحت جریه دن انلرک راحت
 و فراغت کلبه سنده دلالت واستدلال قبله ل و انلرکی بونلر دخی بوعالمدن کوز بوموب

راحت ابدیه بولور ﴿ مشوی ﴾ رفته در صحرای بیخون جانشان * رو حشان
 آسوده و ابدانشان ﴿ بخلافك چانلری صحرای بیخونه کشدر انلرک ارواحی و بدنلری
 آسوده اولمش و راحت بولاشدر ﴿ مشوی ﴾ و ز صغیری باز دام اتسر کشی *
 جله رادر داد و درد اور کشی ﴿ الهی بر صغیر و صدادن اول ارواحی دام ایجره
 کیرو چکر سن جله سنی داد و اوره چکر سن یعنی جیع ارواحی عدل ایلکه و عادل
 اولفه جذب ایلر سن تا کم بولر بدنلرینه کله و اعمال و احواله عدل قبله و عادل
 اولر دینک اولور ﴿ مشوی ﴾ چونکه نور صمد سر برزد * کرکس زرین
 کردن برزد ﴿ چونکم صباح دینک نوری باش بوفرو اوره یعنی ظهوره کله
 کردونک زرین کرکس قناد اوزره یعنی کرکس زرین کی اولان آفتاب فلک ماله
 ضیا کستر اوله ﴿ مشوی ﴾ خالق الاصباح اسرافیل وار * جله را در صورت
 آرد زان دیار ﴿ صباحلری ظهوره کنور یچی اولان خدا اسرافیل کی جله
 ارواحی اول دیاردن یعنی عالم ارواحدن عالم صورته کنور و هر کسی کندی کار نه
 مشغول ایلر بوییت سوره انعامه اولان آیت کریمه یتلیم اولور خالق الاصباح
 قلنا انشی فلکما دیور ایکیجی باین یارمق مناسنه درو اصباح بالکسر مصدر
 و بالفتح جمع صباحلری شاق عود الضح من ظله الیل یعنی اول الله مظهر
 صباحلر ظلمات لیلدن ﴿ و جاهل الیل سکنا و لیلی عبادته مکن قلیبدر
 الشمس والقمر حسابنا و شمس و قمری حساب آت قلیبدر ﴿ ذلك تقدير العزيز
 العليم بونلری بومنونال اوزره فیخلق اول عزیر و قوی اولان اللهک تقدیر بیدر که
 جمیع احواله مالدر ﴿ مشوی ﴾ زو جهای مبسط ران کند * هر تنی زاباز
 آیتن کند ﴿ مبسط روحلری یعنی ارواح مجرد بی تن ایلر یعنی ارواح مجرد بی تنه
 مقید ایلر بر تنی کیرو بولکوا ایلر یعنی هر بدنی تکلیفاته سکف قبلر و بار اعمال ایلر
 آتی بولکوا ایلر ﴿ مشوی ﴾ اسب جانهارا کند تاری زرین * سر التوم اخ
 المونس ابن ﴿ الله تبارک و تعالی وقت نومده جانلر آتی بدن ایرندن تاری ایلر
 و روح رواتی عالم مثاله طیران ایلر و روح حیوانی روح رواتی ایلر کله
 اولوب حین بقظه اول بند واسطه سبله حق تعالی اول روح رواتی بنده کنور
 وزین بدنی اکابند ایدوب بنده در کار اولور بومعنی التوم اخ الموت حدیثک سر بیدر
 ز برانوم احد توفین در ﴿ کا قال الله تعالی و جعلنا نومکم سباتا ای قطعا عن
 الاحساس والادراک ﴿ ولذ یقال للمیت المسبوت و قال ایضا الله یتوفی الانفس حین
 موتها و التي لم تمت فی منامها فیمسک التي قضی علیها الموت و یرسل الاخری الی اجل
 مسمی ﴿ مشوی ﴾ لیک بهر آنکه روز ایند باز * می نهدر پایشان بند دراز
 ولکن اندن اوزری که کوندز بدنلرینه کیرو کله اول ارواحک آیتلرینه اوزن بندفور

یعنی اورا حله اجسادک مایتنه علاقه وضع ایلر تا ارواح بدنلرندن حالت نومده بالکلیه
 قطع علاقه ایلر ﴿ مشوی ﴾ تا که روزش واکشد زان مر غزار * وز چراگاه آردش در
 زربان تا که اول علاقه واسطه سبله اول ارواحی کوندز مر غزار عالم ارواحدن بدنلرینه
 کیرو چکه و اونلاقدن جان آنلرنی بارالته کنوره یعنی عالم ارواح چراگاهندن
 ارواحی تکالیف و اعمال بولکربنک الله کنوره و هر بروح اول باری حامل اوله
 ﴿ مشوی ﴾ کاش چون اصحاب کهف این روح را * حفظ کردی باجو کشی
 نوح را * تا زین طوفان بیداری و هوش * واریدی این ضمیر و چشم و گوش
 ارواح انسان هر کچه قوالب ایدان حبسندن خلاص اولوب و صحرای ارض
 الله واسعه ده سیر قلوب استراحت اولدقلرنده جناب حق بعض قوللرینک
 روحنی افکار شیطانیه و مکاید نفسانیه و مقتضای عقل و معاش و طبع خفاشدن
 مصون و محفوظ ایلر و علی السحر روحلری بدنلرینه کلد کده کنند باینی غفل
 و غشیدن پاک بولورل و انلرک روحنی که جناب حق حفظ قبله علی السحر
 قلوب کند باینی طوفان حوادثه مستغرق بولورل بس حضرت خدواند کار
 بومعنايه اشارت قبلورل که کاشکی اصحاب کهفک روحی کی اول روحی حفظ
 ایدیدی و یا خود کشتی نوحی حفظ ایلدی کی آتی حفظ ایدیدی تا بویدارلک
 طوفانندن و هوش جزوی کردانندن بوقلب و چشم و گوش خلاص اولیدی
 روایت صحیح ایلر مبتدر که هر کم بودمای باتدینی و قیده اوقوسه الله انک
 روحنی بلیات صوری و معنویدن حفظ ایلر و حضرت پیغمبر علیه السلام
 کند بیلری اوفورل دی ﴿ باسمک ربی و وضعت جنی و بک ارفعه ان امسکت نفسی
 فارحها و ان ارسلتها فاخفظها بما تحفظ به الصالحین ﴾ و اکثر بودمای دخی
 اوفورل دی ﴿ اللهم سلطت نفسی الیک و فوضت امری الیک و اجأت ظهری الیک
 و وجهت وجهی الیک رهبة و رغبة الیک لا ملجأ ولا منجأ منک الا الیک آمنت
 بکتابک الذی اترلته و بنییک الذی ارسلته ﴿ مشوی ﴾ ای بسا اصحاب کهف
 اندر جهان * بهلوی تویش توهست آن زمان ﴿ ای چوق اصحاب کهف
 یعنی عارف بالله جهانده بوزمان سنک بانکده و سنک او ککده واردر حاصل معنی
 قیامت دکن عالم اولیاء الله دن خالی دکلدر ﴿ مشوی ﴾ غار باو بار باو در سرود * مهر
 بر چشمست بر گوشت چه سود ﴿ غار اول اصحاب کهف مثابه سنده اولان عارفلر
 دریا انکله سرورده بوجه اوزره دخی معنی و یرمک جاژدر غار کابار و معیندر
 انکله سرود و تفسیده در غاردن مراد بونده خدای تعالیدن استعاره در که اولیاء و عرفانک
 هر دم ملجاء و مأوی سیدر سنک چشمک اوزره و گوشک اوزره مهر و پرده واردر انلر سنک
 بانکده و او ککده اولدینی نه فائده ایلر زبانی کور مکده دبد عشق و محبت ایلر نظر انلرک

لازمدر و عاشق و محب اولیان کیمه را ابرک مشاهده شدن بی بهروبی نصیذ ز تنکیم
 بومشای تو ضیح ایچون مجنون و لیلانک قصه سنی تقر بر ایدوب بیوردر نظیره آوردن
 قصه لیلی راز سوال خلیفه (می) گفت لیلی را خلیفه کان تویی * از تو مجنون
 شد پریشان و غوی (خلیفه لیلی به ابتدی که اول ستمسین که سنک عشقیدن مجنون
 پریشان و آرزون اولدی * مشوی * از دگر خوبان تو افزون نیستی * گفت
 خامش چون تو مجنون نیستی) حسنه سنی غیری خوبلردن زیاده دگلسین لیلی خلیفه
 به ابتدی ایسم اول سن چونکه مجنون و عاشق دگلسین خلیفه لیلایه حقیقتی ایله
 مشاهده ایچکه قادر اولدیغی کبی عوام دخی اولیاء اللهک سرنی مشاهده ایچکه
 قادر دگلردن ز براصین رضا و محبت ناظر اولور بلکه عین صیغ و چشم صورته
 ناظر اولور پس بونلرک کوزندن انلرک حسن منویسی مستور اولوب انلرک جمال
 باکمالی مشاهده سندن محروم قالور * مشوی * هر که بیدارست او در
 خواب تر * هست بیداریش از خوابش برتر) هر شول کیمسه که بیدار واحوال
 دنیادن خبر دارد از زیاده خواب غفلتده در انک بیدار لغی انک خوابندن
 بدتر و قیجتر در زیر خوابده ایکن کناهلردن واحوال دنیادن بریدر اما بیدار لقه
 کناهلردن و قیود دنیویه ایله مقید اولوب خطا و عصیاندن خالی دگلدر
 * مشوی * چون بحق بیدار نبود جان ما * هست بیداری چودر بند آن ما
 چونکم حقله بیدار اولیه بزم جائز بلکه عقل و حسله بیدار اوله اول پیدار لاق
 بندده اولق کبی بزه لایق اولدی دیمک اولور لفظ دراکر ظرف مناسبه اولور سه اما وصف
 ترکیبی اولور سه اول بیدار لاق قیو باغی کبی بزم لایق اولدی دیمک اولور حد ذاتده عقل
 و حسله بیدار لاق بتدر و وحدت و سدره حقیقتدرو یا خود بتدایکی طایغ اورتده سی و عقبه
 مناسند در تقدیر معنی اول بیدار لاق بزم ایچون در بند کیدر دیمک اولور * مشوی *
 حبان همه روز از اسکد کوپ خیال * وز زبان و سود و از خوف زوال (جان دوکلی
 کون خیالت دیمه اور مسندن یعنی خیال و فکر جانی اور سه لیوب مشوش فیلسندن
 وزبان وفائده دن وزوال خوفندن * مشوی * فی صفای ماندش فی اطف
 وفر * فی بسوی آسمان راه سفر) اول جانک نه صفاسمی و نه لطافت و نه قوی قالور
 نه آسمان و نه عالم ملکوت جائنده روحه مسفر بولی قالور بلکه بوطالم سقلیده نفس
 و شیطان الله زبون اولوب عالم علوی مشاهده سندن و تجلیات الهی معاینه سندن
 محروم قالور * مشوی * خفته او باشد که اواز هر خیال * دار دامیده و کند
 با او مقال) فی الحقیقه خفته اول کیمسه اولور که او هر خیالندن امیده و رجا طوتر
 و خیال ایله مصاحبت مقال ایله یعنی قلبه کلان خیالات دنیویه به وجود و پروب
 انکله مکاله ایله و عمر نازنینی پیچوده بیره صرف ایله * مشوی * دیورا چون

حور بیدار و بخواب * پس ز شهوت ر زندا و بر دیو آب) مثلا اول کیمسه دوشنده
 شیطانی حوری کبی کوردر پس اول کیمسه شیطانه شهوتدن آب دو کر یعنی
 شیطان سببه احتلام اولور * مشوی * چونکه نعم نسل زاده شوره
 ریخت * او بخود امد خیال ازوی کر ریخت) چونکه نسل تخمینی شوره بره
 دو کدی اول کندیشته کلدی یعنی بیدار اولدی خیال اندن فاجدی خیالندن
 مراد شیطاندر که آنی دوشنده کوردر پس عمرنی بیدار لقه هوا و هوسه و خیال
 و آرزویه صرف ایلین کیمسه بوکاکر * مشوی * ضعیف سر بیدار ازان
 و تن پلید * آه ازان نقش بدید نابید) اول احتلام اولان کیمسه اندن باشک
 ضعیف و صداعنی و تنی پلید و ناپاک کوردر اما اول خیال اعتبار ایله ظاهر و حقیقت
 اعتبار ایله معدوم اولان نقشندن که نیجه کیمسه نک ضلالت و هلاکته سبب اولور
 بوندن مراد دنیادر که صورت حسیه ظاهر و حقیقت جهندن معدوم و فانیدر
 بومعنی دخی جائدر که نابیددن مراد باطن اولدیغی حسیه حضرت حق
 و نقش بدیددن مراد دنیا اولوب اول نابیدک بدید و آشکار اولان نقشندن
 دینیه پس دنیا خصوصیه بر آخر مشاک ضربه شریع ایدوب بیوردر
 * مشوی * مرغ پر بالا پران و سایه اش * می دود برخاک پران مرغ و ش
 مرغ فلک جائنده پرواز ایدیمی واک سایه سی یلر طیراق اوزده نقوش کبی اوچوبی
 اولدیغی حالده بونده مرغدن مراد اسماء و صفات الهیه در و مایه دن مراد
 نقوش و خیالات دنیویه در * مشوی * ایلهی صیادان سایه شود * میرود
 چندانکه بی مایه شود) بر ایله اول سایه بی صید ایدیمی اولور اول قدر بلر که
 مایه سیز و قدر تمیز اولور زیر عمرنی اکا صرف ایله * مشوی * بی خبر
 از مرغ ان عکس هواست * بخبر که اصل آن سایه بجاست) اول ایله بی خبر که
 او سایه او هوا ده اولان مرغک عکسیدر بی خبردر اول ایله که اول سایه نک اصلی
 فنده در یعنی دنیا که خیال ظل کیدر و اسماء و صفات الهیه مرغ کیدر ایله اولان
 بی معرفتک خبری یوقدر که بودنیانک نقوش و آرایشی اسماء و صفات الهیه نک
 حکوس و ظلالیدر و بوسایه و پیرایه صورت نک اصلی مرتبه حقیقتده در پس
 اصلی خوبوب سایه و پیرایه نک صید و شکارینه سعی خیالان عمرنی ضایع قیلور
 و مقصود بالذاتندن محروم قالور تنکیم تمثیل ایدوب بیوردر * مشوی *
 تیراندازد بسوی سایه او * ترکشش حالی شود از جست و جو) او ایله شکار ایلک
 قصده نه سایه جائنده اوق اتر طلب و سیدن آنک ترکشی خالی و تهی اولور یعنی
 سهام انقباض قواستی سایه دنیا جائنده رمی ایله رجست و جو تیرلندن آنک ترکشی
 خالی قالور ترکشندن مراد عمردر تنکیم بیوردر * مشوی * ترکش عمرش

تهی شد عز رفت * از دویدن در شکار سایه تفت) آنک عمری ترکشی بوش اولدی
عمری کندی رفت فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر سایه نك شکارنده تفت بملکدن
اوزی یعنی کر میت ایله بملکدن اوزی بودخی وجهدر سایه نك شکارنده بملکدن
برحرارت اولدی بیابان پیوردقدنصکره آنک مکره فریفته ونقوش ظاهره سنه
کرفتاروشیفته اولان ابلهک بوقید ودامدن خلاص ونجات بولسنه وسببه
نه ایدیکنک بیاننه شروع ابدوب پیورر * مثنوی * سایه یزدان چو باشد
دایه اش * وارهازد از خیال وسایه اش) اول ابلهک سایه یزدان یعنی ظل الهی
اولان ولی عالیشان چونکه دایه وحر بیسی اوله آتی سایه دن وخیالدن کبرو قورتر
* مثنوی * سایه یزدان بود بنده خدا * مرده * ابن عالم وزنده خدا)
یزدانک سایه سندن مراد خدا نك بنده سی اولور اول بنده خدا بوطالم مرده سی
وخدا نك زنده سیدر یعنی بوعالمدن بر موجب (مونوا قبل ان تموتوا) اولمش ومیت
کبی فراغت قتلش وخدای تعالی ایله زنده اولشدرو آنک قرب وصافی بولشد
* مثنوی * دامن او کبر زوتر یکمان * نارهی درد امن آخر زمان) ای اسیر
سایه دنیا اوله کیمسه اول سایه خدا نك دامننی طوبت یعنی آنک تیجت وانقیادی
ذبلنه علی الفور تشبث ایت بی کمان تا آخر زمانک دامننه اولمقدن قورتنه سن
یعنی تا کم بی شبهه آخر زمانک نهایی بنده واقع اولان فتن ومحمدن نجات بولنه سن
* مثنوی * کیف مد الظل نقش اولیاست * کودلیل نور خورشید خداست)
سوره فرقانده اولان آیت کریمه دن مقتبسدر تکیم پیورر (الم تر ال ربك) نظر
ایتمز بین یا محمددر بکک صنعته وقدرته (کیف مد الظل) نه حاله ظلی بسط ایلدی
ظلمدن مراد عند اهل التحقيق ظلال کائنات وصور مکوناتدر مد ظلمدن مراد
اظهار بدر یعنی ربك بوجود خارجی بی نیجه اضافی بسط ابدوب اظهار ایلدی
(ولو شاء لجعله ساکنا) اگر ربك دیلرسه اول ظل کائناتی خزینه عدمه ساکن
قیلوب غیب مطلقده منعدم ومکتوم قیلور (ثم جعلنا الشمس علیه دلیلا)
اندنصکره بقیلقدق شمس اول ظلك اوزر بنه دلیل قیلقدق زیر شمس اولنیجه ظل
معلوم اولمز شمسدن مراد عقلدر یعنی بر شمس عقلی قیلقدق بوظل کائناتک
اوزر بنه دلیل قیلقدق تا حقیقی نور عقله منظم اوله (ثم قبضناه) ای ذلک الظل
یعنی اندنصکره بزاوای ظلی اخذ ایلدک (الینا) بزم جانیزه (قبضا یسیرا) ای سهلا
غیر عسیر یعنی آسانقله معنای یت کیف مد الظل که حق تعالی پیوردی که
اندنصکره مراد عند اهل التحقيق ظل کائناتدر و بسایه کائنات نقش اولیادر که
اول اولیا دلیل نور ذات خدادر کو ضمیری اولیسانک نقشنه راجع اولسه دخی
جأزدر بوجوه اوزره معنی که اول نقش اولیا اولان ظلال کائنات دلیل نور ذات

خدا در دیمک اولور و بوجود خارجینک نقش اولیا اولنی بوجوهله در که
جمله عالم حقیقت محمدیه نك صورتی ونقشیدر زیر امیر موجودات وهر بی ممکنات
اولدر وهر کامل ومکمل که مظهر اسرار حقیقت محمدیه اوله بوطالم بالکلیسه انک
جسدی وصورتی ونقشی کبی اولور حیث مایشاه انده تصرف ایدرر تکیم این
فارضن حضرت نوری پیورر * شعر * ولا فلك الا ومن نور باطنی * به ملک یهدی
الهدی بمشیقی * مثنوی * ادرین وادی مروی این دلیل * لاحب الافلین
کوچون خلیل) حضرت واهب الاحسان والانعام سوره انعامده حضرت
خلیل علی نبینا وعلیه السلامک مبداء حالنده اولان احوالی حکایه پیورر (فلما
جن علیه اللیل) وقتاکم حضرت ابراهیمک اوزرینی لیل بورو یوب ستر ایلدیه
قاشانی لیلی طبیعت جسمایه ایله تاویل ابدوب دیر که فلما اظم علیه اللیل ای عالم
الطبیعة الجسمانية فی صباه واول (رأی کوکبا) یلدزلی کوردی تا ویلی یعنی رأی
کوکب ملکوت الهیکل الانسانی الی هی النفس السمواتی روحا حیوانیه اذوجد
فیضه حیوانه وتربینه یعنی هیکل نفس انسانک کوکبی که روح حیوانیدر آنک
حیوتن و تربیه سن وفیضن بولدیه (قال هذاری) حضرت ابراهیم علیه
السلام دیدیکه بو کوکب بنم ربمدر و تا ویلده بو کوکب روح حیوانی بنم ربمدر
دیدی (فلما اقل) وقتاکم اول کوکب زایل اولدیه تا ویلده یعنی روح
حیوانیه صفی انوار قلب و آثار رشد و عقله زایل اولدیه قال (لا احب الافلین)
دیدی که بن زایل اولان شیلره محبت ایتمزم قال القاشانی ای الفارین فی الجسم
المحبوبین به حضرت خداوندکار دخی تعلیم پیورر که طریق وحدت وراه
جناب عزنه دلیل ورهنا سنر کتمه ونقوش کائناته لاحب الافلین دی خلیل وار
وجمله به دل و برمه زنه ار * مثنوی * روز سایه آفتابی رایاب * دامن
شد شمس تبریزی بتاب) پوری سایه دن بر آفتابی بول یعنی سایه الهی
اولان ولینک وجود ظاهر بسندن آفتاب احسد بتی بول تبریزه منسوب
شاه شمسک دامننی بول یعنی اگر سایه وجود ولیدن آفتاب حقیقی بولمق استرسک
شاه معنی اولان شمس الدین تبریزی قدس سره الله سره العزیز حضرت نوری نك
دامن امر وارشادنی محکم طوبت بتاب لغتده بولک دیمک معنایستدر و بوجمل ده
محکم طوبت معنایستدر استعمال اولور * مثنوی * رهنمایی جانب این سور
وعرس * از ضیاء الحق حسام الدین پیرس) بوسور و عرس جانبته بول بیلزایک
سور دو کون معنایستدر عرس کلنه و کو یکوبه اطلاق اولنور لیکن بونده محبوب
معنایستدر استعاره قیلنورندانی ده استفهام معنایی و پیلور تقدیر کلام اصکر
بومحبوبه حقیقه و آنک وضالی سورنه بول بیلزایک حقل ضیائی اولان حسام الدین

چلی افندی قدس الله سره العزیز حضرت نردن سوال الله که اول محبوبه حقیقتک
وانک وصالتک طریق بقی اعلا یلور و بو محبوبک وصالتک عاشق اولان ا کا اقتدا
قیلور یعنی بوالیکی کامل عصر تر بنک مر شدومر بیسیدر اگر شمس حضرت نر بنی
بوله مر سیک اول معشوقک بولنی حسام الدین چلی افندی دن صور بومعنی اول
عصرده اولنلر کوره در پس اول عصرده اولنلره نسبت بوکلامدن حصه
بودر که ای آفتاب حقیقی بولنی استین شاه طریقت اولان شمس حضرت نر بنک
مشر بنده برولینک دامن امر وار شادنی طوت واکرا اول محبوبک وصالتک بول
بولز سیک حسام الدین صفتلور بر مر شد کاملدن انک طریق بقی سوال ایست دیک اولور
﴿ مشوی ﴾ ورحسد کیرد ترا درره کلو • در حسد ابلیس راباشد غلو) اگر
حسد بولده سنک بوقازی طوته حسدده ابلیس امین ایچون غلواولور یعنی طغیان
اولور ونجماوز قیلور بونده مشایخ عظامه واولیای کرامه حسد الماسکین حذر
ایلمکه تنبیه واردر نتکیم شیطان حضرت آدم علیه السلام حسد ابلیس و سر
کش اولوب انده اولان نیجه منافع وفوائد دن محروم قالدی کذلک ولی اولنلره
وارشاد قیللره شیطان کی حسد قیلان واناخیر منه دیوب سرکش اولان کیمسار
انلرک منافع دینیه وفوائد بقییه سندن محروم قالور ﴿ مشوی ﴾ کوز آدم
تک دارد از حسد • باسعادت جنک دارد از حسد) زیرا که او شیطان حسدندن
آدم علیه السلام دن غار طورتوفی الحقیقه سعادت الله جنک طورت حسدندن که
آدم علیه السلام حضرت تاریخ ملائکه کی محبت ومطاعنت قیاسه ایدی سعادت
ایدی به واصل اولوردی چونکم ا کا حسد ابلیس مخالفت قیلدی کندیکن سعادت
به جنک طوتوب دولتک بولن اوردی ﴿ مشوی ﴾ عقبه زین صبردر
اراه نیست • ای جنک انکس حسد همراه نیست) راه حقه بو حسد دن اصعب
ودشوار بر عقبه بو قدر ای سعادت لوشول کیسه که حسد اکامراه دکادر ﴿ مشوی ﴾
این حسد خانه حسد آمد بدن • از حسد آلوده باشد خاندان) بو حسد انسانی
حسد خانه معنی کلدی بیل ای اهل طریق حسد دن خاندان آلوده اولور یعنی
حسد بر صفت قیبه در که خاندان وجود انسانی بی ملوث قیلور ﴿ مشوی ﴾
کر حسد خانه حسد باشد ولیک • آن جسدر اپاک کرد الله نیک) اگر چه حسد
انسانی خانه حسد اولور ولیکن بو حسدی الله تبارک وتعالی ابو پاک ایلدی
نتکیم انبیا واولیا واصفیایک حسد زنی پاک ایلدیکی کی مادام که تطهیر الهی
بر کیسه نک خانه حسدنی ماء علم ومعرفه پاک قیلله انک حسدی خانه حسد
اولمقدن خالی اولمز دیک نکته سنی اشعار ایلر ﴿ مشوی ﴾ طهرایتی بیان
یا کبست • کچ نورست ارطلسش خاکبست) سوره بفرده بوآندن مقبدر

(وعهدنا) ای امرنا همسا (الی ابراهیم واسماعیل) یعنی زامن ایلدک ابراهیم
واسماعیل (ان طهرایتی) تطهیر اپاک بنم یعنی دیمککله (لطائفین) طواف
ایدنلر ایچون (والعاکفین) دخی مقیم اولنلر ایچون (والرکع المجود) دخی
راکعلور حاجدلر ایچون قال القاشانی ای امرنا همسا بتطهیر القلب من قاذورات
احادیث النفس وارجاس وسواس الشیطان وانبجاس دواهی الهوسى وادناس
صفات القوی للطائفین ای السالکین المشاقین الذین بدورون حول القلب
فی سیرهم والعاکفین للواصلین الی مقام القلب المقیمین فیه بلا تلویثات النفس
والرکع الخاضعین الذین بلغوا الی مقام تجلی الصفات ومربیة الرضا المجود
القائنین فی الوحدة پس حضرت خداوند کار دخی بوآینک مناسبی تطهیر قلبه
الوب یوررلر که حضرت ابراهیم واسماعیل حق جانندن کعبه نک تطهیرنه امر
تطهیر قلبه اشارت اولور وپاکلکی بیان قیلور نتکیم یوررلر طهرایتی قول پاک
ایلمکی یساتدر زیرا ادله اصولیه نک بری دخی قیاسدر پس تطهیر کعبه واجب
اولمقی تطهیر قلب بطریق الاولی زیرا المؤمن اشرف من الکعبه عند الله
حدیثک فخواصه مؤمن کعبه دن اشرفدر پس تطهیر قلب لازمدر معنای
مصرع ثانی اول جسد من حیث الباطن نور الهی کجیدر اگر چه اول نورک
طلسمی جسد خاکیدر اناتک ظاهرینه نظر قیلک خاک وطیندن مرکب
اولمش بر جسد در وباطنی اتوار الهینک وعلوم واسرارر باینک مخزنیدر بو مخزن
نوره جسد خالی طلسم کی واقع اولمشدر زیرا بو جسد خالی درونده اولان
کچ نوری کوسترمز وشیطان مسیرت اولنلره دروند اولان خزیننه نک فتنه
ومشاهده سنه بول ویرمز ﴿ مشوی ﴾ کر کنی بری حسد مکرو حسد • زان
حسد دل اسباهیها رسد) چونکه بی حسد اوزره یعنی درونی غل وغشدن
صافی اولان جسد اوزره مکرو حسد ابلیه سن اول حسد دن کوکله سیاهلقلر
ایریشور که انک سیله تیره دل اولوب ظلمت جهل وغفلتد • ومیاهی • کفر
ومعصیتد • قالور سن ﴿ مشوی ﴾ خاک شومر دان حق را زیرو پا • خاک بر سر
کن حسد را همچوما) مردان حقک آباخی التنه خاک اول بر جاین حسد ک باشی
اوزره طبراق ابلیه مرکز حسد وجود ویرمه

﴿ بیان حسد وزیر ﴾

﴿ مشوی ﴾ ان وزیرک از حسد بودش نژاد • نایاطل کوش وینی باد داد)
اول وزیرجک که انک اصلی حسد دن ایدی نژاد اصل معنانه در حسد باطل
ابلیه کوش وینی سنی به ویردی یعنی عبث بیره کند ای اختیاری ابلیه قولنی
وبورنی کسدردی ﴿ مشوی ﴾ برامید انکه از تیش حسد • زهر او در جان

مسکینان رسد) کوش و بینی سنیله و بردی اول امید اوزره و بردی که حسدی
 نیشندن انک زهری مسکین و بیچاره لک جانته ایرشه یعنی نصاراتک فقر او مساکینتک
 جانته حسد نیشندن زخم اوره تالتری صورت او معنا هلاک قیله ﴿ مثنوی ﴾
 هر کسی کواز حسد بینی کند * خوبشتی بی کوش و بی بینی کند (مصرع
 اولد * کند بفتح الکاف کنیدن لفظندن قوروق معاسنه ماضیدر پس تقدیر
 معنی هر شول کیسه که حسد دن برون قوپره یعنی خلقه ضرر قصد ایلیسه
 کند و بی معنای کوش و بی بینی ایلر را حسد انسانک معنی جان کر و انف جان
 بی فرایلر اگر چه بر قاج وجهله دخی معنی قابلدر اما انلر تکلف زیاده اولور ﴿ مثنوی ﴾
 بینی آن باشد که او بوی برد * بوی او را جانب کوی برد (بینی اولدر که او بر راحه
 ایله یعنی قوقود و به راحه ده اولدر که آنی بر محله جانته ایله بینی دن مراد مشام
 روحانی اولور که راحه روحانی اله و راحه روحانی آنی حقیقت محله سنک جانته
 ایله دیمک اولور ﴿ مثنوی ﴾ هر که بویش نیست بی بینی بود * بوی آن
 بویست کان دینی بود (هر که اکا بوی بوقدر بوم و جهدر هر که اکا بوی
 بوقدر یعنی انک بورتی قوقوالز حقیقتده اول کیسه برونسردر زیر بروندن مراد
 راحه المقدر چونکم راحه الیه عدم مشابه سنده در بوی بدن مراد اول دینه
 منسوب بویدر که انک سبیلله کوی بار حقیقی اولان مر شده وصول بوله حاصل
 معنی بینی دن مراد معنوی اولان بینی و راحه دن مراد راحه دیندر بر کیسه نک که
 دین راحه سنی استشمام ایلیجک قوت شامه باطنیه سی اولسه اول کیسه مشام
 معنوی صاحب رینه نسبت برونسردر ﴿ مثنوی ﴾ چونکه بوی برد و شکر
 آن نکرد * کفر نعمت آمد و بیش خورد (چونکه بر بوی ایلتدی و انک شکر نی
 ایلتدی یعنی چونکم طالب بر معصودن رواج دینی اولان کاملدن بر دینه
 منسوب راحه السدی و بقیه مخصوص اولان بر راحه ثنی مشام جائله استشمام
 قیاسدی کر کدر که انک شکر نی ایلیه چونکم اول راحه دینه نک شکر نی الیه اول
 کیسه کفر ان نعمت کلدی و بورتی یندی یعنی قوت شامه روحانیه سنی محو
 ایلتدی پس دین راحه سنی المنه قابل اولان قوت که دروندن زائل اوله اول کیسه
 نعمت دینه ده بی بهره قالور بلکه مصر اولور سه نعوذ بالله عاقبه الامر کافر
 او اور ولهدا قبل (بیت) مشو کفران نعمت زانکه کفران * چونکو بکری باشد دو
 کفران ﴿ مثنوی ﴾ شکر کن مر شاکر ازرا بنده باش * بیش ایشان مرده
 شویا بنده باش (شکر ایله و تحقیق شکر ایله بچاره بنده اول شاکر لردن مراد بوند
 حق تعالی نک نعم صوری و معنویسته شکر قیلان کاملدر در انلرک اوکنده مرده
 اول باقی اول یعنی شاکر اولان مر شده بنده و مرید اولیجی کر کدر که کالیت

بین بدی القیال مرده اوله سن و جیح مراد کدن کذر قیله سن تا کم حیات ابده
 وسعادت سرمدیه مرته سن بوله سن شکرک و شاکرک تفصیلی او جیحی جلدک
 شرحنده بر قاج محله بیان اولمشدر ﴿ مثنوی ﴾ چون وز را زهرنی مایه
 مساز * خلق را تو بر میاور از نماز (اول وز بر جهود کبی ره نلکدن یعنی بول
 اور بجی واضلال قیلجیلقدن کندیکه سرمایه دوزمه سن مضل اولوب خلقی
 مأمور اولدقلری نماز و نیازدن یوقار و کتورمه یعنی انلر نماز و نیازی ترک ایندرمه
 ﴿ مثنوی ﴾ ناصح دین کشته آن کافرو زیر * کرده اواز مکر در لوزینه سیر
 اول باطنی کافر اولان وزیر صورتادینک ناصحی اولش ابدی مکر و حیل سنندن اول
 وز بر کویا لوزینه ایچره صار مساق الیش ابدی یعنی انک حالی فی المثل صورتده
 لوزینه دروندنه سیر اولان حلوا به بکرزدی تکیم زمانه مر ایلیری دخی بوقیلنددر

﴿ فهم کردن حافظان نصارا مکر و زبر را هر که صاحب
 ذوق بود از گفت او * لذتی میدید و تلخی جفت او ﴾

نصارا دن هر کیسه که صاحب ذوق و اهل تمیز ابدی وزیرک شسوزندن یعنی
 وعظ و نصیحت متعلق اولان کلامندن بر لذت کوردی و آجلیق انک جفتی یعنی انک
 کلامنده و الفناظنده ظاهر را بر لذت و حلاوت کوردی که باطنی مرارت فساد
 و ضلالت انکه جفت اولش و از دواج قیاس ابدی وزیردن مراد بوند * مرایی
 و مدعی و کذاب اولان و نصیحت و ارشادی دام تر و بر ایلیوب خلقه بحسب الظاهر
 نصیحت قیلان و بحسب الباطن انلری مضل اولان طایفه در ﴿ مثنوی ﴾
 نکته های گفت او آمیخته در جلاب قند زهری ریخته (اول وزیر نصیحتده فرض
 فسیاه ایله قرشمش نکته لردردی مثلاً قند جلایی ایچره بر زهر دوکش ابدی مراد آفاقد
 اهل ربانک حالی بونک کیدر و انفسده صورت صلاحه متلبس اولان نفس لوا منه نک
 عبادات و طاعاتی و خبر و حسنه متعلق اولان خواطر و کلماتی بوقیلنددر
 دیمک اولور ﴿ مثنوی ﴾ ظاهرش می گفت در راه چیست شو * وزارت می گفت
 جان راست شو (وزیرک کلامک ظاهری سامعه طریق حقه چیست و چایک
 اول دیردی اترده یعنی کلامک اسلوب و خواسته جانه سست اول دیردی یعنی
 بر ذوالوجهین کلام سوبلردی که انک ظاهرندن طریق حقه ترغیب و تحریض
 انک منقهم اولور دی ولیکن انک اثری و معنایی جانلره سست اول و ترک طاعت
 قبل دیمکی ابهام و اشعار قیلوردی اگر اثر کبر همزه ایله قرامت اولور سه معنی
 بوبله دیمک اولور که انک کلامک ظاهری سامعه راه حقه چیست اول دیر ابدی
 و انک عقبنده خفه ایما و اشارت جانه سست اول دیردی یعنی انک مقالی ظاهرا
 چیست اول دیمک اولور پس بر شیبی * مشعر اولوردی و انک اثرندن جانه سست

و کاهل اول دینکی نکته قیلور دی دینک اولور پس بر شینک ظاهر خیره و اثری شمره
دای اولدیفته و صورتانافع و مناضر قیلدیفته بوابات شریفه بی ضرب ایدوب
بومعنی بی تفهیم پیورر **مثنوی** ظاهر نقره کراسفید ست ونو دست
وجامه مر سیه **مکرر** (ازو) مثلا نقره نک طاهری اگر چه بیاض و یکیدر
نوضم نوله قرأت او اورال و جامه اول نقره نک اثرند ن سیاه اولور نقره ده
بو خاصیت وارد در که بر کیمسه اتی الی الیه صابسه و جیب جامه ده چوق زمان
طوتسه البته انک اثری اول کیمسک اتی و جامه سنی سیاه ایلر **مکرر** چه اول
نقره ظاهر اسفید ونودر کذلک کلات مضره و نصایح من خرقه طاهرا دین
اسلامه متعلق اولدیغی جهندن بیاض ونو کیدر ولیکن معنا انک اثری مؤثر
ظلمت باطن و موجب کدورت درون اولسی **مقرر** در **مثنوی** آتش ارچه
سرخ رو پست از شرر **مقرر** (توز فعل اوسیه کاری نکر) مثال آخر آتش اگر چه سرخ روی
در یعنی نورانی شکل در شرر و شعله جهندن سن اول آتشک فعلندن و اثرندن
اولان سیه کار افه نظر الیه مثله رنه بی یافسه و عاوی کنسه البته اول شی سیاه
کوهر کی قاور پس شکی نورانی و کار و اثری ظلماتی اولور کذلک مرابی و کذاب
و مدعی اولنلرک فعلی و قوای بو که کور قیاس الیه **مثنوی** برق اگر نوری
نماید در نظر **لیک** هست از خاصیت دزد بصر) برق اگر چه نظرد صافی
بر نور کورینور ایکن انک خاصیتند در بصری او غراق یعنی خطف ابصار و اخذ
رؤیت و اتوار ایلک زیر اوز قاشق و ب برسته کوره من اولور کذلک اهل ریا و قبل
تصفیه النفس ارشاده تصدی اباین اصحاب دعوی ظهرا نظرد بر نور کوسررر
و یا خود کند بلری نظر ناسده بر نور صافی کی کورینورر ولیکن بونلرک خاصیتند در
مستعد اولان طالبلرک ابصاری خطف ایلک و بونلرک بصر بصیرتک او کجسه
ادرا کات نورانی بی ساب ایلک **مثنوی** هر که جزا کاه و صاحب ذوق
بود **مقرر** گفت اودر کردن اوطوق بود) هر که آگاه و صاحب ذوق غیری
ایدی یعنی خبردار و صاحب ذوق دکل ایدی وزیرک سوزی او کسه نک بوینده
طوق اولدی یعنی کردن جائده قلاده کی قادی تنکیم بوزمانده بی ذوق وی
تمیز اولان کیمسه لک کردن جائده وزیر کی برتزو بر اولان مرابی و مدحیلرک
قول طوق اولمش و هر ری انلرک کلات من خرقه سنی بوینلرینه قلاده قطشدر
مثنوی مدت شش سال در هجران شاه **مقرر** شدوز بر اتباع عیسی راپناه
شاهک فراق و هجرانندن الی یل **مقرر** ایدی اول وزیر برتزو بر عیسی علیه السلام
حضرتلرک توایسته پناه اولدی یعنی خواصدن غیری به مجاه و ماوی او اوب
حفظ قیلدی **مثنوی** دین و دل را کل بدو سپرد خاق **مقرر** پیش امر حکم

اوی مرد خلق) خلق جیما دین و دل اکاناسیم ایلدی خلق اتک امر و حکمی
او کنده اولور دی اکانالیه مطیع اولور دی

پیغام شاه پنهان باوزیر

مثنوی در میان شاه و او پیغامها **مقرر** شاه پنهان بدو آرمها) شاهله
اووز برک اورته سنده پیغاملر و ارایدی شاهک اووزر خفیه اراملری و ارایدی یعنی نهانی
دعایری بقیه ارام و سکون و برهجت سوزری بار ایدی **مثنوی** پیش او
بنوشت شه کاس مقبل **مقرر** وقت آمدن و د فارغ کن دلم اولوز برک او کنده شاه مکتوب
بازدی بو یله دیو که ای بنم مقبول و عده نک وقتی کلدی بنم کرکلی تبریندن ازاد و فارغ الیه
شاهک وزیر خبر ارسال ایلستندن مراد بونده شیطاتک نضه نهانی اخبار من خرقه
و خواطر من و ره بی القا ایلستدر تا قوای روحانینک محو و ازاله سنده سعی قیله و قوای
روحانیه و نورانی ازاله ایلستدر شیطانه غندن فراغت کله و آسوده اوله
مثنوی گفت اینک اندرین کارم شها **مقرر** کافکنم در دین عیسی فتنها
مکتوب ایچنده وزیر ایدی ای شه شمدی بو فکردهیم که عیسانک دینی ایچنده
قتلهل براغم که تالک سبی ایل طاهرا و باطنه هلاک اولهل و ضلالتده قلوب
عقوبته گرفتار اولهل

بیان دوا زده سبط از قوم نصاری

نصارا دن اون ایکی سبطک پیانده در سبط باووک و قبیله مناسنده در **مثنوی**
قوم عیسی رایدندر دارو کبر **مقرر** حاکمانشان ده امیر و امیر) قوم عیسی ایچون دارو
کبرده یعنی سبط و حکومتده انلرک حاکمی اون ایکی امیر ایدی **مثنوی**
هر فریق مر امیری رابع **مقرر** بنده کشته میر خود را از طمع) هر بر بلوک بر امیر تابع
ایدیلر اسباب دنیا امیدندن کندی امیر نه بنده اولشدی **مثنوی** این ده
و این دو امیر و قومشان **مقرر** کشته بنده آن وزیر بد نشان) بو اون ایکی امیر و بونلرک
قومی اول وزیر بد نشانه بنده و افکنده اولشدی بعضی نسخته بنده ضمیر من
واقع اولشد بر تقدیر اوزره معنی انلر اول وزیر بد نشانک بنده و عیدی اولشدی
دینک اولور **مثنوی** اعتماد جله بر گفتار او **مقرر** اقتدای جله در رفتار او)
جمله نک اعتمادی اول وزیرک سوزی اوزره ایدی که هر نه دیسه مخالفت ایتزلدی
جمله نک اقتداسی انک رفتار و روشی اوزره ایدی **مثنوی** پیش او در وقت
وساعت هر امیر **مقرر** جان بدادی کر بد و کفایتی غیر) وقت و ساعتده یعنی هر دم
جمع امیرانک قنده ایدی که انک قنده جدا اولمزدی بودنی وجه در او وزیرک
او کنده وقت و ساعتده یعنی هر دمده هر امیر جان و پردی اگر فرضی هر بر بنده
اول دیسه ایدی

تخلیط و زبرد احکام انجیل به قوم نصاری

بوعقله طوامرک اختلاف قندن مراد مراتب سلوک مخالفی واحکام شرعیه
بر برینه تناقض و مغایرت و الحال لا اختلاف فیها حقیقه بل یتم الاختلاف
بحسب المراتب والاعصار والاشخاص ولیکن مشایخ مقلده و ارباب تفرقه
کالوزیر مع توابه الجهله اختلافات ابات و اخبار که بحسب الاشخاص
والاعصار وارد و او اشدر آتی حقیقه مشافض و مخالف زعم ایدر
و مشرب و مذهب برینه موافق اولانی الورل و مناسب اولینی بانا و بل ایدر و یارک
قیلورر مثلاً زوج و عزوبت بری برینه ضدایکن ابکی منک بله حقیقه مدح
و قدح برینه مناسب و ترک و قبول برینه موافق احادیث شریفه وارد و او اشدر
اما نظر اولیه مخالفی بحسب الاشخاص و بحسب الاعصار لازم کاور مثلاً
تناکحوا تناکحوا حدیثه و یونک کی احادیث شریفه به امتثال ایلک لازمدر
زوج استطاعتی اولان شخصه اما تزوجه استطاعتی اولسه و یا قدرتی اولسه
ولکن زمان فاسد اولسه و عیاله اختلال کلسه زوج مع قدرته لازم اولمز (کا قال
صلی السلام خیرا منی بعد المائین خفیف الحاذ قالوا ومن خفیف الحاذ یارسول الله
قال من لاهل له ولا ولد و دخی افطار مع الطاقه علی الصوم بلا عذر بوعصرک
اهلک جارد کل ابکن صومه معتاد اولزیدن اول بدیه اسلامه اولان طائفه به
(و علی الذین یطیقونه فدیة طعام مسکین) نصنک موجبیه افطاره رخصت
و برلدی بعد الاعتیاد (فن شهد منکم الشهر فلیصمه) نصیه حکم اول مقتدر
اولسار دن منسوخ اولوب شیخ و شخصه حقیقه قالدی (ولما رای الیهود هذا
الاختلاف طعنوا وقالوا الاترون الی محمد یا مر اصحابه بامر نم بنهام عنه و یقول
الیوم قولاً و یرجع عنه غدا فترلت ما نسخ من آیه اوتسها الی آخر الآیه) پس
بومقدمه معلومک اولدیه اول وزیر و زبرد دخی دین عباده دخیل و مقلد
ایدی حضرت عباسنک یک رنکلی صفیق بطلدی واحکام انجیل حقیقه واقف
اولدی انکیون انجیل ده واقع اولان اختلافاتی حقیقی صنوب مراتب و اشخاص
و استعداداته خل قیله صنوب و طریق توخیدی بوله صنوب ضال و مضل اولدی
پس بواختلافات اقوال شرایع انبیاده و تناقض افعال طرائق اولیاده محقق در
ولیکن بحسب المراتب والاستعدادات لازم کاور مثلاً هر بطومارک حکمی
بر مرتبه نک و یار شخصک حالیدر که اخر مرتبه اهلنه و آخر شخصه انک حکمی
لازم اولمز فافهم **مشوی** ساخت طوماری نام هر یکی **نقش** هر طومار
دیگر مسلکی) اول بولوس نا وزیر هر برامیرک ناشه انجیلک حکمده بر طومار

دوزدی هر طومارک نقشی بر قبری مسلک و مذهب ایدی **مشوی**
حکمیهای هر یکی نوع ذکر **این** خلاف آن زبایان تابیس) طومارک هر برینک
حکمی بر قبری نوع ایدی یعنی وزیر بر تلبیس نصاری و بر یکی طومارک بر برینه
مخالف ایدی و بوطومار اول طومارک خلافی ایدی انشهاستندن ابتدائیه و ارنجه
یعنی اولندن آخره دکن جمعی بری برینه مخالف ایدی **مشوی** در یکی
راه ریاضت راوجسوع **رکن** توبه کرده و شرط رجوع) بر طومارده راه
ریاضتی و فضیلت جوئی و رکن توبه بی بیان ایلش و شرط رجوع الی اللهی
سویله **مشوی** در یکی گفته ریاضت سود نیست **اندین** ر
مخلصی جز جود نیست) بر طومار آخره دخی ریاضت سود مند دکلدر دیمش
بویولده جود و مخلصدن قبری محل نجات و خلاص بولاجی بر بری و قدر حد
ذاتند اخلاقی مذهب اولنه ریاضت تحصیل حاصل در بویولده اخلاق حیده
صاحبیه مالی و اربابیه جود مالی بوقیسه بذل وجود ایلک مخلص دیمک اولور
مخلص اگر کمر لام الیه افعال باشند فرأت اولور سه بومعنی بویولده جوددن
قبری برخلاص ایدیجی بوقدر دیمک اولور **مشوی** در یکی گفته که
جوع و جود تو **شک** باشد از تو با معبود تو) برنده دخی دیمش که شک جوعه
جودک شک کند کن اولدینی تقدیرجه **شک** اولور معبود که زیر الاطافه علی
طاعة الله الا بتوفیق الله ولا حول عن معصية الله الا بعصمة الله در پس بر کیمه
جود و جوعی و توبه و رجوعی کنندین بلسه کنند و بی حقیق عیله **شک**
فیلش اولور و **شک** خنی ده قالور او یله اولیحق **شک** اولان عملدن فراغ یک
اولور پس بومرتبه صاحبیه اول اولان عمل هر کارنده اللهی وکیل انجیل اولیه
و جمیع امورن اکا تقویض قیله و بالکلیه تسلیم اوله **مشوی** جرتو کل
جز که تسلیم تمام **درغم** و راحت همه مکرست و دام) زیرا تو کسندن و تسلیم
تمامدن غیر بسی غم و راحتده دوکلی مکرودامدر اما مع التوکل والتسليم التمام
سائر اعمال دخی سعادت فرجام در **مشوی** در یکی گفته که واجب
خدمتست **ورنه** اندیشه توکل نه نیست) برنده دخی دیمش که سالکه واجب
اولان خدمت و عبادتدر بوحسه توکل اندیشه سی بلاعباده و لا خدمه باعث
نه حذر که بالخاده و یازند قی به خل اولور زیرا خدمت و عبادتدن قطع نظر
م توکل اولتی و حقیقه کند و بی تسلیم قلیق دین و طریقت دکلدر بلکه توکل
و تسلیم دخی مع الخدمة والعبادة مقبولدر **مشوی** در یکی گفته که امر
و نهیه است **بهر** کردن نیست شرح عجز است) برنده دخی دیمش که امر
و نهی کر که دینده و ارده اولشدر ایلکدن اوتری دکلدر بلکه بزم عجز بزمی و عدم

استطاعتی شرح ایچوندریم دینزد مشایخ صوفیه و بعضی متکلمینک دخی
سوزری بود که (لا استطاعة علی امثال امر الله واجتباب نهیه الانحاق الاستطاعة
علی امثال امره و توفیقه خلافا للمعتزلة) زیرا انترقتند استطاعة اعضای
سلیمه و قوت موجوده در پس استطاعة عرض در و اعراض لایستی زمانین
مقتضا سنجه بر فعل ایچون اولان قوت بر آخر ایچون دخی باقی قائل بلکه هر فعل
ایچون الله دن عبده استطاعت و قوت و یرلک لازم کلور حتی اول بند اوکاری
اشلیه و اول امری طوبه خلافا لاکرامیه زیرا انترقتند استطاعت مستمره در مع
الافعال کلها بولنره جواب بود که بوقدرجه استغناء العباد عن الله لازم کلور
و خلق الله جمیع احوالده معتقر و محتاج اولمقی کورینور وایک نستعین قوی بی
معنی اولوز و بطالت الرب عن بعض الافعال لازم اولور پس حول وقوة و استطاعت
لهمک اولور بوقدرجه بر سوال لازم کلور که قوله فله استطاعت او لم یحق
پس بوامر و نهی نه ایچوندر جواب و یرلک معناه سیدر که وزیر لاندن پیوردر
اوامر و نواهیکن و رودی قول مستقلا کنندی قویله اشاکدن اوری دکادر بلکه
عجزنی و عدم استطاعتی شرح و بیان ایچوندر که لا استطاعة علی طاعة الله
الانوفیق الله مقتضا سنجه هر طاعت اشتغال و هر امر امثال الله دن یرله و اتدن
دائما الک امره امثال ایلکه و طاعت اشتغال قیله قوت و معاونت طلب
ایلیه نه انکه معتزله و قدریه کی قدرت و قوتده کنندی مستقلا قادر زعم
ایدوب حقه شریک قیله و اتدن مستغنی اولیه **﴿ مشوی ﴾** تا که عجز خود
بینیم اندران قدرت اورا بداییم ان زمان تا کم کنندی عجز می مرأة امر
و نهی ده کوره و زو حقت قدرت و قوتنی یرله و زاول زمانده که کان عبودیت بودر
بو که عجب و خود بینک صغیر بومر تبیه عجب و خود بینکی نفی انک ایچون
سالک لازمدر و لکن جبردن احتراز ایچون و نک عقیده اولان مرتبه لازم
اواور که وزیر طوماردن نقل پیوردر **﴿ مشوی ﴾** در یکی گفته که عجز خود
مبین کفر نعمت گردنست آن عجز هین) رنده دخی دیمش که کنندی عجزی کورمه
زیرا مع الاستطاعة علی الطاعة اکاه اولکه بو عجز کفران نعمتدر یعنی حقت انعام
و احسانی اولان قدرنک شکر بیکه عباددر ادا ایلوب اطاعت ارجح ایلک کفر نعمت
حق ایلکدر **﴿ مشوی ﴾** قدرت خود بین که این قدرت ازوست قدرت
نوعت اودانکه هوست) کند که اولان قدرته نظرایله که بوقدرت اندر تکلیفه
مدار اولن ایچون (لا یکلف الله نفسا الا وسعها) در سنک قدرت و وسعکی انک
نعمتی یلکه او الله هو در هو عبارة عن وجود ازل متغرد بصفة الجلال و الجمال
(و هذا اول کلمة دعی الله عباده الیه بقوله قل هو قلم بها الکلام ثم قال الله غایه

ماقی الباسب) خبره مایل اولان بوراده در که نعم زده قوت و وسعت جسمانی وار
ولکن اول قدرتی طاعته صرف انکه عاجز پس جواب اولدر که سنده اولان
قدرت سرما به سنی مکلف اولدینک امور ایچون صرف ایلک مراد ایلک
حق سنی اندن منع ایلز اگر موانع شکند بعض افتخانات دخی کوستر سده زیرا
فعل و ارادت حقد ظلم بوقدر تکیم (وما ظلمهم الله و لکن کانوا انفسهم
یظلمون) و دخی (وما یرک بظلام للعین) پیوردی و بویکی مرتبه دن اعلایر
مرتبه دخی و ازدر که اول مرتبه فساد فی الله در کل اولایه میسر در اگا اشارت
ایدوب پیوردر **﴿ مشوی ﴾** در یکی گفته کزین دور گذر بت بود هر چه
بکجدر نظر) رنده دخی دیمش که بویکی سندن کج اول کنندی من کل الوجوه
عاجز کورمک و یا خود کنندی الله قدرتیله قادر کورمک در زیرات اولور
هر نه کم غیریت قیاسیه نظر جانه صغه تکیم و مرتبه به شیخ الاسلام هروی
حضرتلری اشارت پیوردر (من وحسد الواحد من واحد و کل من وحسده
جاحد) حاصل کلام اولدر که بر کیمسه مادامکه کنندی ایل اوله اگر کنندی عاجز
کورمسی اولسون و یا خود قدرت و قوتی جمیع الله دن یلسون اول کنندی
دیدیکی اثببت آورنده بتسدر و حجابدر اول محو اولنجه و بقای حق بالکلیه
ظهوره کلمنجه کمال مرتبه سی بولنر و اول کیمسه فساد فی الله ده دینلر **﴿ مشوی ﴾**
در یکی گفته مکش این شمع را کین نظر چون شمع آمد جمع را) رنده دخی
اوسط سلو کده اولان و مرتبه فساد فی الله دن بی بهره فلان کیمسه ایچون دیمش که
بوموجوداته و دنیا به اولان شمع نظری سوبندرمه که زیرا بونظر شمع کبی
کلدی جمع باطنه و قوت قلبه انسانک بواشیایله و دنیا و مافیهایله بالطبع الفی
مقرر در پس اوسط سلو کده و بایدایت طریقه اولان کیمسه ازهد فی الدنیا بحک
الله حدیثله عل قیسه و ترکوا الدنیا لاهلها حدیثک مضمون نجه دنیایی دخی
کال بولفسدن اول تارک اولسه عجزه دوشرو عقلی شش و تفرقه خواطر مکسری
باشنه اوشر پس بوکونه اولان کیمسه امسک علیک بعض مالک فهو خبرک
حدیثله و بونک امشالی احادیثله عل فلق و مال و کار ایچنده اولن دینته اتفعدر
﴿ مشوی ﴾ از نظر چون بگذری و از خیال کشته بانی نیم شب شمع وصال
زیرا اگر دخی کاله یمه دین جهانه نظردن و انک خیالتدن بکرمک شمع وصال
اولان نظری قبل الکمال نصف سلو کده سو بتدرمش اولور سن پس تدریجه
کال تحصیل ایدوب قلب بوجه سالت حقیقت یلوب کال فراغه فارغ اولد قد
سن دخی شمع نظرنک بودنیاد ن سوبندرسک شمع جائک برضیا و زجاجة جنساک
باصفا اولور تکیم بومعنا به اشارت قیلور **﴿ مشوی ﴾** در یکی گفته بکش

باکی مدار • تا عوض بینی نظر را صد هزار) برنده دخی عاشق حق اولناره و قلی
حق نوریه قوت بولناره دیمش که بوجهانه اولان نظرک شمعنی سویندر باک
طوتنه تا بوجهاندن دوخته اولسه چشم باطن افروخته اولور وانوار الهیدن
ضیا بولور • **﴿ مثنوی ﴾** که زکشتن شمع جان افزون شود • لیلی ات از صبر
نوبختون شود) زیرا دنیا به اولان نظرک شمعنی سویندر مکدن شمع جانک افزون
اولور سنک دنیا دولتی اولان لیلک و محبوبک سنک صبر کدن سکا عاشق و محنون
اولور • **﴿ مثنوی ﴾** ترک دنیا هر که کرد از زهد خویش • پیش آید پیش
اودنیا و پیش) بوییت ماقبلت علت اولور انکچون سکا محبوسه اولان دنیا
دولتی سنک محبوبک اولور که هر شول کیسه که دنیایی ترک ایلدی کنیدی
زهدندن ایلر و کلور انک اوکنه دنیا وزیاده کلور بودنیا سایه کیدر قووار سنک
او کجه غیر و غیر سنک سکا تابع و طالب اولور کافال الله تعالی فی الحدیث القدسی
بادنیا اخدی من خدمتی واستخدی من خدمک • **﴿ مثنوی ﴾** در یکی گفته که
انجیت داد حق • بر تو شیرین کرد در ایجاد حق) و برنده دخی دیمش که اول
نسنه بی که حق تعالی سکا و یردی انجیت انجه ترا تقدیرنده در سنک اوزر بکه آنی
شیرین ایلدی سنی وجوده کتور مکده • **﴿ مثنوی ﴾** بر تو آسان کرد خوش
آرا بکیر • بخوشتن رادر میفکن در ز خیر) سنک اوزر بکه دینی و دنیوی آنی که
آسان ایلدی آنی خوش طوت کنیدی بوزک آخر بنه و مشقت و ریاضته براهه
و مرتبه دینک رخصت و سهولتی طرفه اشارتند که لاجرج فی الدین در کافال
الله تعالی و ما جعل علیکم فی الدین من حرج پس دین محمد سهولت اوزره
قولشدر و حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حقیقت و مسابحت اوزره
بعث اولمشدر کافال علیه السلام بعث بالخفیة السجدة و دخی صبر کدن و تعمق
و تکافدن تخذیر قیلشدر (کاروی عن عمر رضی الله عنه ابائکم و التعمق فی الدین
فان الله قد جعله سهلا فخذوا ما تطیقونه) پس جناب حق قولر بنه دینده من
بعد صسرت مراد ایلر پس قول دخی صسرتنه دو شمه (کافال الله تعالی یرید
الله بکم الیسر ولا یرید بکم العسر) بر بنده عزیمتی ادا ایلدی بکی کی رخصتی
دخی بختنده ادا ایلسه اللهک مقبول و محبوب قولی اولور (کاروی عن ابن عمر
قال انی صلی الله علیه وسلم ان الله یحب ان تؤتی رخصه کما یحب ان تؤتی عزایمه)
اما سالتک بودینده اولان رخصت و سیره طرفه قبل تزکیة النفس مائل اولسه
بغایت ضرر چکر و لکن بعد تصفیه النفس رخصت جانبی مندوب و مستحسن در
جسوق کیسار رخصت دینیه بی کنیدی له مذهب اتخاذ ایلر کندن فوائد دینیه دن
خاسر اولدیله و مقصده • قالیدلر تنکیم بر طومارده عزیمته اشارت ایدوب نقل

یوردر • **﴿ مثنوی ﴾** در یکی گفته که بگذار آن خود • کان قبول طبع نو
ر دست وید) برنده دخی دیمش که ترک ایله کنیدی مقتضای زرا اول سنک طبعک
قبول اولان مردود و قیصر پس طبیعت که سهولت و رخصته مایل در حق
طبعله رخصتی ارتکاب ایلسه باطل در بلکه ارتکاب رخصت دخی طبعه اولیه
لر ضیاء الله اوله • **﴿ مثنوی ﴾** راههای مختلف آسان شدست • هر یکی
را ملتی چون جان شدست) کورمز میسن فرق ضالتهک و اصحاب اهو به نک
مختلف اولان یوللری طبعه آسان اولمشدر هر بر طائفه به بر ملت مشربلر بنه
خوش اولدینی ایچون جان کی کلشدر • **﴿ مثنوی ﴾** کر میسر کردن حق
ره بدی • هر جهود و کبر ازوا که بدی) اگر اللهک دینده اولان اموری میسر
ایلی طریق و مذهب اولیدی هر جهود و کبر اول حقدن آگاه اولوردی اما
حقک مجرد تیسر و تسهیل ایلی جانبی عزایندن قطع نظریول بولندی (کافال
الله تعالی و اتبعوا احسن ما انزل الیکم من ربکم) ای العزایم دون الرخص
و التاسخ دون التسلوخ پس اللهک میسر ایلی ارتکاب ایلیک محالده
لدی الحساجه خو بذر اما مجرد بومیسر اولانی مذهب اتخاذ ایلیک مر هو بذر
• **﴿ مثنوی ﴾** در یکی گفته میسر آن بود • که حیات دل خدای جان بود)
برنده دخی دیمش که اللهک میسر ایلی اولدر که کوکک حیات که ذوق باطندر
جان انسانی و روح حیوانی به غذا اوله طاعت کراهته اولیه بلکه حضور قلب
ولذة نفسه اوله • **﴿ مثنوی ﴾** هر چه ذوق طبع باشد چون گذشت • بر نیارد
همچو شوره ریع کشت) زیرا هر نه کم طبع انسانیتک ذوقیدر چونکم بکیدی اول
طبع بوقار و کتورمز و بتورمز شوره بر کی ریع کشتی یعنی انسانک طبعی کوکلدن غذا
بولسه و طاعت طرفه اول طبعته ذوق ولذت قالسه اول طبع زمین شوره کی
حاصل کتورمز و اکدیکی طاعت تخمینی بتورمز اگر چه طبع انسانی حیات دلدن قطع
نظر ایلسه طاعتدن ذوق یوقدر و لکن حیات دل اکافدا اولسه طاعتدن ذوق بولور
فرضا طبعته طاعت ایچون ذوق اولسه بلکه عبادت و طاعتی مع الکراهه قبلسه
• **﴿ مثنوی ﴾** جز بشیمانی نباشد ریع او • جز خسارت پیش نار دیمش او)
بشیمانلقدن غیری اولز آنک ریع و حاصلی خسارتدن غیری اوکنه نسنه کتورمز
آنک بیعی و یا خود خسارتدن غیری زیاده نسنه کتورمز آنک بیعی (احب الاعمال
الی الله ادومها) در که انسانه اول عملدن بشیمانلق کلیه • **﴿ مثنوی ﴾** او میسر
نبود اندر عاقبت • نام او باشد معسر عاقبت) اول طبعته طاعت ذوقی اولین
و طاعتی صفای خاطرله قلیبان کیسه عاقبتنده طاعت ایچون میسر اولان
کیسه لدن اولز بلکه آنک نامی عاقبتنده معسر اوللردن اولور و یا خود معسر
عاقبت انک نامی اولور نمود بالله بوینده بوحدیث شریفه اشارت وارد که

اتفاق اوزره حضرت علی کرم الله وجهه دین سر و بدر (علی علیه السلام ما منکم من احد الا وقد کتب مقعده من النار) مقعده من الجنة قالوا افلا تکل علی کتابنا یا رسول الله قال اعلموا بکل مایسر لما خاق له یعنی هر کس علی موفق و مایل او باشد در خیر دین و شر دین خاق اولد یعنی عمل ایچون یعنی نازلده اهل جنت اولده بو دنیاده عیب جنت اولان اهل مایسر و آساندر و اهل جهنم اولده موصول دوزخ اولان اهل مایسر و آساندر و بالعکس اهل جهنمه اهل جهنم علی مایسر و کذلک اهل جهنمه اهل جنت علی مایسر در تنکیم حضرت نبی علیه السلام بوجهی تفسیر بیوردیلر قاضیان کان من اهل العساده فمایسر اهل العساده و اما من کان من اهل الشقاوة فمایسر اهل الشقاوة ثم قرأ (قاضیان اعطی و انقی و صدق بالحسنى فمایسر لایسری و اما من یخجل و اعتقنی و کذب بالحسنى فمایسر لایسری) **مثنوی** * تو مایسر از مایسر باز دان * عاقبت بنکر جلال این و آن * من مایسر مایسر دین کیرویل تعمیر اولنان کیسه ایله تعمیر اولنان کیسه نیک مایستی فرق قیل و عاقبت بونک و انک جلاله و مالسه ناظر اول هر کم طاعت حق ذوق طبع و شوق قابله ایله مایسر در ولما خاق طبعسه موافقدر و هر کم مع الکراهه قبولسه مایسر در بومعنا عاقبتسه ناظرله در زیر اچوق کیسه او اور که او ائلده مایسر او اور او اخلرنده مایسر او اور و بالعکس دخی او اور پس انما الاعمال بالظواهر **انکچون عاقبت بنکر بیوردیلر** **مثنوی** * در یکی گفته که اوستادی طالب * عاقبت یبقی نیایی در حسب * حسب آیا و اجداده اولان شرف و مفسخرته دیر پس برنده دخی دیش که بو یولده بر استاد طالب ایله که الرقیق ثم الطریق دینش و بو یولده مرشد بر کیدن یکامشدر و استادی اولمینک حقتده من لا استاذ له فاستاذ الشیطان قول صادق اولمشدر (یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله و استغوا الیه الوسیلة) آیتده اهل تحقیق وسیله دین مراد مرشد و رفیقدر دیشدر و دخی (فادعوا اهل الذکر ان کتم لا تعلمون) آیتی استاد و معلم طای ایچوندر بو یولده قناشدر و بونلر امثال آیات و اخباری استادک طای حقتده چوق نالی اولمشدر در لاسیما حضرت موسی علیه السلام اولوالعزم ایکن حضرت خضری طلب ایلسنده اولان امر بو خصوصه دلیل قاطع و برهان ساطعدر پس حسب و نسبده عاقبت ینتاک و اهل یقینانی بوارسن و حسب و نسب ایله عاقبت کاره و نهضایت علوم و اسرار و انقب اولامز سن اگر آبا و اجدادده اولان علوم و کمال انسانانه نفی اولیدی حضرت نوح علیه السلام اوغلی حقتده (انه لیس من اهلک) دینزدی و حضرت خضر اول ولد شیخ صالحی قتل قیلزدی و برخواهی (ان اکرمکم عند الله اتقاکم) اتقای ناس اکرم ناس اولزدی اگر حسب و نسب ایله

[illegible]

حضرت تبارك روحاني انلری تریه قلمشدر ثانی بهاء الدین نقشبندی قدس الله
سره العزیز حضرت تبارك انلری دخی ظاهر اشغالی یوقدر معنی عبدالحق
عبدوا تبارك روحانی تریه قلمشدر پس بومر تبه کاله ایرلره نسبت استاده
خدمت نفس الامر ده تحصیل حاصل اولور کذلک خدا پرور دخی مرشد
لازم اولر زیرا انلر دخی جذبیه خدا سبیل یولده قلمز لیکن شویکی طائفه دن
ماعداسی اگر خدمت استیاد قلمز سه و مرشد و معیله تابع اولر سه ناقص
فالور و علوم دین و اسرار بقیندن بی نصیب اولور بولره سهضه مردان اوله
و کندی تدار ککده اول مرشد طلبنده حیران قالمه دینلر زیرا بوطومارک سوزی
بویکی طائفه حقیقه در غیر یله انلر مشوی در یکی گفته که این جله
یک نیست * هر که اود و پیشد احوال مرید کبست (برنده دخی دیمش که بوجه
اقوال مختلفه بحسب الحقیقه برلکدر هر شول کیمه ابکی کور و بری برینه ضد
بولور شاشی از جکر درو بصر بصیرتی کوردر بحسب المراتب والاقوال والافعال
اولان اختلافاتدن حقیقتک اختلافی واحکام دینیه نک تناقض و تغایری لازم کلر بلکه
هر مرتبه نک حکمی لازم اولان محله صرف اولسه متافض اولر تنکیم کثرات و اختلافات
اشیا و حدت ذاته خلل و برمز (ففی کل شیء آیه * تدل علی انه واحد * مشوی *
در یکی گفته که صدیک چون بود * این که اندیشه مکر مجنون بود) برنده دخی دیمش که
بوز برینجه اولور بونی کم اندیشه ابلز مکر مجنون اوله وزیر بر ترزوریک اهل تقلید اولسی
بویندن منفهم اولور تنکیم اصحاب تقلیدک حال بودر که از باب توحیدک کلامی
واسطه سبیل وحدت مطلقه به اقرار ابلز و نطقه کنوروب آتی سو بلرلر
اما تحقیقا توحید کندی مقاملری اولدینی ایچون هر یار که کثرات مختلفه
وافعال متنوعه به نظر اینسره توهم ایدرلر که بو کثرت و تفرقه ضد وحدت و جمعیت
اوله پس صدیک چون بوددیرلر و وحدت نه بوزدن مرآت کثرتد، فنجلی و کثرت
نه جهندن وحدتله مضلیدر بطرز و شریعت و طریقت و حقیقتده واقعه اولان
احکام متنوعه و اقوال مختلفه نک اختلافاتی بحسب المراتب ایدوکن فهم قلمز
تنکیم وزیر بر ترزوریک اولان اوله اوله مدی * مشوی * هر یکی قولست ضد
واشخاصه نظر قیلوب موحد اوله مدی * مشوی * هر یکی قولست ضد
همدکر * چون یکی باشد یکی زهر و شکر زیرا بواقوالدن هر بری بر قولدر که
بری بر نک ضدیدر نیجه بر اولور بری زهر و بری شکر که الضدان لایبجتماعدن
نعم مرآت حسیله و صورت اعتباری ابله لکل شیء اثر و لکل نباء مستقر و دخی
لکل مقام مقال و لکل عمل رجال دینور و زهر و شکر مغایر عد اولور زیرا وجودده
هر بر مرتبه نک بر آخر حکمی وارد کما قبل * بیت * هر مرتبه از وجود حکمی

دارد * که حفظ مرآت نکنی زندیق * ولکن بواختلافات استعدادات مختلفه
صاحبزندن حاصله اولور و مرآت کثیره اعتباریله ظهوره کلور اما معنایه نظر
اولسه اگر بواقوال مختلفه ده و اگر مالمه اولان اشیا متنوعه و افعال متکثره ده
اختلافات قلمز و منافضت و مغایرت اولر * مشوی * تاز زهر واز
شکر در نکذری * بی تراز کلزار وحدت بوبری (مادام که سن زهر و شکر و نفع
و ضرر قیدندن یکجمله سن و جمیع اضدادک مبانی توحید ایلک شرایینی ایچیمه سن
بغین سن کلزار وحدتدن راحه آلور سن و نه وجهله وحدت مطلقه بی بولور سن
اگر اضداد و انواعه بقار سک حتی بوق قیلور سن پس کلزار وحدت کیرن آتی اسماء
منضاده و اوصاف متقابل و افعال متنوعه ابله متجلی کورندر دخی و هو الاول
فی عین اخریتده والاخر فی عین اولیتده والظاهر فی عین باطنیتده والباطن فی عین
ظاهریتده دیندر بومر تبه الضدان لایبجتماع مرتبه سیدر زهر و شکر و نفع و ضرر
بونده برادر معر عین مذلدر و محی عین بمیدر و قابض عین باسطدر و قس علی
هذا سائر الاضداد * مشوی * این نمط و بن نوع ده طومارودو * برنوشت
آن دین عیسی راعدی بواسطه و بنوع اون ابکی طوماری اول عیسی دینسه
عدو اولان وزیر یازدی بو نمط و بنوع دیکلرندن بو معنا منفهم اولور که مشویده
واقعه و مکتوبه اولان کلمات مختلفه آنک طوماریک اقول مختلفه می اولیه بلکه
انجیق انک اختلافی بو مشویده مسطوره اولان الفاظ منظومه و مختلفه تشبیه
و تمثیل اولور و بو گونه مختلفه سوزلر سو یلدی دیک اولور پس مثل اولر مثال
اولور و دخی انک طوماری اون ابکیدر و مشویده مکتوبه اولان در یکی گفته
اون التیدر شهادت ابلر که بوانک عینی اولیه بلکه بونده مراد اختلافات احکام شرعیه
و مغایرات مرآت مرتبه اوله توفیق و توجه اولسه یعنی اوزره وزیر بر ترزوریک
انجیلک احکامی حقیقه مغایر و متافض زهر ابدوب اول احکام مختلفه ابله
برینجه گروهی تفرقه و اختلافه برقدینی کبی طائفه مقلده دخی احکام مختلفه
شرعیه بی توفیق اید مدکلرندن و جمعیت جابته کیده مدکلرندن (مستغرق امتی الی
ثله و سبعین فرقه کلهم فی النار الا واحد) قولنک موجبیه بخش اوج فرقه
اولوب بوجه دن فرقه ناجیه جامع جمیع مرآت اولان اهل توحید اولدی که
طریق اعدل و اوسطی اختیار قلدی مثلا بالکبر جبری اولدی و بالکلیه قدری
دخی اولدی و معتزله مذهبنده دخی قالدی مع هذابنه بونلرک ادله و مذهبلرله
محلده عمل قیلدی والله اعلم

در بیان آنکه این اختلافات در صورت روشنست نه در حقیقت راه

(مشوی) اوزنک رنکی عیسی بونداشت * و زمزاح خم عیسی خونداشت (جامع صدرنک

اولان خم صفا ساد و بک رنگ کنی چون صبا) اول مقام و ذرا حول و برز و بر
حضرت عیسی علیه السلام بکر نکستی من تبه دادن را بحد و ذوق طومندی
و حضرت عیسی علیه السلام مزاجی کو بدین خوبی طومندی بوز رنگی
جامه اول صفا سخن اولان مزاج عیسی ساد و بک رنگ اولور دی صبا کبی
مزاج عیسی انچه تشبیه ابدوب کبر و اکامضاف قیلاری حضرت عیسی ساد
طیلسر ده دخی صباغ اولان قوی ملا به ساد به در زرا حضرت عیسی علیه
السلام مجرات علیه شدن بری دخی اول ابدی که بر کوبیدن جامه لری انواع
الوان بوردی و لازم کلاه انواع الواله منصف اولان جامه بی بکر نک و ساد
اوردی اکثر اهل تواضع بونی بوبله باز مشلر و اهل تفه بر دخی (فلسه احسن عیسی
منهم الکفر قال من انصاری) آینه ده بونه اشارت قیلار لردی عیسی * پضاوی
اولان شیخ زاده من حوم حاشیه صفا و بدی در که (فان اهل التواضع ان الله ساد
الصبغ فارا دالصبغ ان یغیب یوما لیه عن مهماته فقال له من انصایاب مختلفه
فقد جعلت علی کل واحد منهم علامه فاعلم بها انک الان اولان فادخل الجامع
عیسی فی جب واحد فرجع الصباغ یسأل فاجبه بما فقه له فقال قد فعلت الثیاب
فاخرج ثوبا اخضر و ثوبا احمر و ثوبا اصفر و ثوبا ابيض کما یرید الصباغ فخرج
الاحمر و ثوبا منه و انما و اهرم الخواص یون) و جامه ساد بر دخی مراد جامه و بوز
انسانیدر که الوان اخلاق بشر ساد ملون و صفة تفه انیله صفا و بکر نک
و حضرت عیسی علیه السلام مزاجی کو بدین بکر نک اولی اول حضرت نک
شرع و قلبه داخل اولنک و جودی جامه می الوان اخلاصات بشریه دن
خلاص اولوب نور و حیدر الیه بویانی و صبا کبی صفا و ابدی * مشوی *
نیست بکر نک رنگی کز و خرد ملا * بل مشان مافی و آب زلال) و بواتو حیدر نک
بکر نک کبی اول بکر نک نک دکادر که اندن ساد که ملات حاصل اوله بلکه اول
بی رنگ عالمی آب زلال کبی واکامسترق اولنر ماهی کبی انکله زده اولوب
وانکله راحت و حیات بولوب حبش و نوش قلیور * مشوی * کز چه در
خشی هزاران رنگها ست * ماهی را با پوست جنکها ست) اگر چه بوقور و افده
یعنی بوطالم صورتده هزاران نقوش و الوان وارد لیکن ماهیان بحر و حدت
اولان انیس و اولیات بیو حله جنکری وارد یعنی عالم کزیدن احتراز و نفرت لری
وارد * مشوی * کست مافی چیست در یادش * نادان ماند ملک عز
وجل) ماهی کبر و در بانه شیدر مثله که تا اکا بکر به ملک عزوجل یعنی
بومل دکل مثالدر سن وحدت بکر نک کبی دنیا بکر نک کبی قیاس انچه * مشوی *
صد هزاران بحر و ماهی در وجود * مجده آرد پیش آن اکرام وجود) زیرا انچه

بوز بکر و ماهی بوجود عالمده سجد و عبودیت کتورر اول اکرام وجود
صاحبک او کتبه و یا خود اکرام وجوددن مضاف محذوف اوله پیش آن ذی
اکرام وجود دیک اوله و یا خود رطل عدل قیلندن اولوب اول عین اکرام و عین
جود اولان حقک حضورینه سجد کتورر دیک اوله * مشوی * چند باران
طیلسر ان شده * نادان آن بحر در افشان شده) بر انچه باران طیلسر اولدی
اول حضرت طرفندن تا اول بر قاج باران طیلسر سیدله بوجور در افشان اولدی
* مشوی * چند خورشید گرم افروخته * تا که ابرو بحر جود آموخته) و بر
انچه خورشید گرم اول حضرت جانشین افروخته اولدی و طلوع قیلدی تا کیم بوا بر
و بحر لادن جود و صفا او کزندی بر قیاس ایل اول حضرت عظم شانی که
جیع بحار ملک فلزم جوددن بر قطر و وجهه نیرات آنک خورشید کرمندن
بر ذره و کل نم جهان آنک خزان نمیندن بر بهره در پس توجهله دریا اکامثال
اولور * مشوی * بر تودانش زده بر آب و طین * تا که شد دانه بد برنده زمین)
اول خورشید گرم الهیدن بر تودانش و لمة شناسش خاک و طینک اوزرینه
اوردی تا بوز زمین اول بر تودا صفا سیدله دانه بد برنده اولدی * مشوی *
خاک امین و هر که دروی کاشتی * بی خیانت جنس آن برداشتی) کور من مبین
خاک زمین امین هر نه تخمیکه اکا کدک بلا خیانت بلکه مع زیاده انک جنسی اندن
قالدر نک * مشوی * این امانت زان امانت یافت * کا قتاب عدل بروی
تافتست) بوا ینلکی زمین اول امانت الهیدن بولشدر که آفتاب صفت عدل انک
اوزرینه طالع اولشدر * مشوی * تا نشان حق نیارد تو بهار * خاک
سرها را نکرده آشکار) نشان مراد امر در که پادشاهلرک امرینه نشان دیرل
و یا خود اسم عدالتک اثاریدر که اعتدال زماندر تقدیر معنی تا امر الهی و یا خود
صفت عدالتک شبانی اولان اعتدال ریحی تو بهار موسمی کنورمه بوجاک
جوفنده اولان اسراری آشکار ایلدی و لسان حاله هر بر برک و بار و ازهار و اشجار
مافی الضمیرین سو بلدی هماندم که اثبت الله الفل مقتضایه حساب کرد کار
تو بهار و واسطه سیدله اسرار خای اظهار ایلدی هر برک و بار بر لسان اولوب اهل
انظار حالی سو بلدی (بیت) استقامتک المع حکمت کتابندن سبق * خامه قدرت
نه یازمش صفة اشجاره بق * بیت) اشجاره بق که هر ورق بر کتابدر * ادراکی
اولیانه جهان بروی دکل * مشوی * آن جواد که جساد یابداد *
این خیر ساد وین امانت وین سداد) اول بر جواد که بر جامه و پردی بو خبر لری
و بوا مانتی و بوسداد و استقامتی * مشوی * هر جساد را کند فضلش
خیر * عاقلانرا کرده قهر اوضریر) هر بر جادی آنک فضل و احسانی خبر دار

ایله که جمیع خصوصیه حق تعالیٰ آنک امریه مطیعان در مع هذا بونلده عقل و تمیز
 یوقدر آنک فہری مافلری کور ایلمدر کہ عقل قوتی ایله آنک فہرندن خلاص
 بولغه قادر اوله مدبیر و فکر و فراست و نیچہ بیک حکمت و معرفتہ آنک قضاستندن
 نجات بولہ مدبیر ﴿ مشوی ﴾ جان و دل را طاعت این جوش نیست * با کہ
 گویم در جهان بیک کوش نیست (مثلا حکماء کافرین و صفلاء مشرکین کی جان
 و دله اول جوش و طاقت یوقدر یعنی حق تعالیٰ حضرت تبارک اسرار نہانی و حکمت
 بی پایانی فہم و ادراک ایلمکہ جان و دل ایچون اول طاقت و اکالایق قدرت یوقدر
 بوجان و دلک ادراک ایلمکہ عاجز و فرومانده قالدیغی سری کیمہ سو بلیم کہ جهانده
 بونک استقامتہ لایق بر کوش یوقدر بیک کوش نیست دیونقی کلی ایلمکندن مراد
 النادر کالعدم قولک مفہومنی اشعار ایلمر ﴿ مشوی ﴾ هر کجا کوشی بدازوی
 چشم کشنت * هر کجا سنی بدازوی بشم کشنت (هر زردہ کہ بر کوش و ارایدی
 اندن چشم اولدی یعنی هر قندہ کہ بمع مرتبہ سندہ بر کیمہ و ارایدی اول خدائک
 توفیق و ہدایتندن رؤیت و مشاہدہ مرتبہ سنی بولدی هر قندہ کہ بر سنک و ارایدی
 اندن بشم اولدی یعنی هر یردہ کہ بر حیر لایفہم و جاد کی ایکم کیمہ و ارایدی
 اول خدائک فضل و عنایتندن بشم اولدی و جوهریت مرتبہ سنی بولدی
 ﴿ مشوی ﴾ کیما سازست چه بود کیما * مجرہ بخشست چه بود سیما (اول
 خدای تعالیٰ کیما دوز مجیدر کیما سہ اولور یعنی اول حضرت کیما بہ تشبیہ ایلمک
 نہ افادہ قیلور اگر اول کیما کیدر دینلہ بوسوز یعنی اولور کیما شول اکسیردر کہ
 نحاس و رصاص مقولہ سی شیلری سیم و ذہب خاص ایلمر و خدای تعالیٰ بواکسیرک
 صانعیدر کذلک انبیا و اولیاء ہر بری معنوی کیما در کہ کفر و عصیان و جہل و طغیان
 مسئلہ لینی طاقت و ایمانہ و عدل و عرفانہ تبدیل ایلمر لحق سبحانہ و تعالیٰ
 بومعنوی اولان کیما لک دخی خالق و صانعیدر پس ا کا کیما دینلہ یرندہ اولور
 صانع مجرہ بخشدر سیما نہ اولہ مجرہ شول خارق عادندر کہ انبیا علیہم السلامندن
 غیر بسی آنک ایستندہ عاجزدر زرا اول خارق عادہ اولان حالتہ انکیچون
 مجرہ دینلدی کہ خلایق عاجز ایلمر اول خارق عادہ اگر اولیادن ظہورہ کلسہ
 کرامت دینور و سیما سحرہ مشابہ شول مخیلاتدر کہ آنک حقیقتی یوقدر لیکن
 استاد آتی صنعتہ عبون ناسہ موجود شکلندہ کوستر مثلا اہل شبدنک بعض
 صنعت غریبہ کوستر دکری کی ﴿ مشوی ﴾ این ثنا گفتن زمن ترک ثناست *
 کین دلیل هستی و هستی خطاست (بندن بوثنای دینک و احصا ایلمک عین ترک ثنادر
 زرا بوثنای دینک وجودہ دلیل و نشاندر و وجود عند اہل الکمال بر نوع ذنب و خطا در بلکہ
 اصحاب کمالک شانی خدای تعالیٰ بہ بی شائبہ وجود کمال عجزلہ ثنا ایلمکدر و وجود

ایله اولان مدح و ثنای ترک قیلمدر و تنکیم سلطان انبیا صلی اللہ علیہ وسلم
 احصای ثنا ایلمکہ وجود و قدرتی ترک ایلدی و لاحضی ثناء علیک انت کا
 اثبت علی نفسک دیو یورردی ﴿ مشوی ﴾ پیش هست او بیاید نیست بود *
 چیست هست پیش او کور و کبود (اول خدائک وجودی قشندہ نیست وفاتی
 اولق کرک وجود آنک او کندہ نہدر کور و کبوددز کور و کبود آردہ قالش شینہ
 دبرل بوندہ وجود غیر آنک وجودی قشندہ بی نفع و بی معنی دیمکدن ہزارندر
 پس وجود غیرک کور و کبود منزہ سندہ اولدیغی بویتلرہ تفسیر یورروب دبرل
 ﴿ مشوی ﴾ کرنبودی کور و بیکداختی * کریم خورشید را بشناختی (اگر
 وجود غیر کور اولیدی او ندن اریدی یعنی اگر حقدن غیرنک و ماسوا
 مرتبہ سندہ اولان اشیاک وجودی حضرت حقک شہودندن کور اولیدی بلکہ
 آتی کشدنک وجودندہ مشاہدہ قیلیدی بوز کی اریدی وفاتی اولیدی
 و خورشیدک کرملکنی اکلیدی یعنی خورشید حقیقتدن نور و برتونی و آنک تاثیرنی
 فہم قیلیدی پس بووجود غیرک وجود حقلہ قائم اولدیغی بیلماسی و اندن
 خبردار اولماسی کورلکنہ دلالت ایلمر ﴿ مشوی ﴾ ورنبودی او کبود از تعزیت * کی
 فسردی همچو یخ این ناحیت (رنگ کبود دیار عجمدہ رنگ مائیدر
 دیار رومدہ سیاہ رنگ رنگ مائ اولدیغی کی معنی اول وجود ماسوا تعزیتندن
 کبود اولیدی یعنی حضرت حقدن بعید اولق مائندن ازرق پوش شکلندہ
 اولیدی بو ناحیت بوز کی یخن ملو کردی یعنی بو ناحیہ ممکنات و وجود کائنات
 بوز کی فین مضمندہ اولوردی و غیرت مرتبہ سندہ موجود قالوردی بلکہ اول
 قدیم مطلقہ قریب و فرین اولیدی و آنک ظہورنی کندیلرک وجودندہ معایتہ
 قیلیدی غیرتندن اثرلی قالزدی (کافال الجنید اذا قرن بالقدیم لم یبق
 لہ اثر) پس موجوداتک ماسوا و غیر مرتبہ سندہ موجودہ و منجمدہ اولسی وصال
 حقدہ و شہود وجود مطلقدن کور و مجبور قاللرینہ شہادت ایلمر

﴿ در بیان خسارت و زبردن مکر ﴾

﴿ مشوی ﴾ همچو شہ نادان و غافل بدوزیر * پنچہ میرد باقدیم ناکزیر (
 بادشاہ جہود کی وزبردنی نادان و غافل ایدی مفارقتی ممکن اولین و امر بیک
 قبول ضروری و لازم اولان قدیمہ پنچہ اوردی یعنی حضرت حقہ مقابہ
 قیلدی زیرا دین عیبی علیہ السلام حق تعالیٰ مراد ایلدیکی دین ایدی آنک
 تغیر نہ سنی قلیق حقہ پنچہ اورمق کی اولدی ناکزیر لایق و لازم معناسندہ در
 ﴿ مشوی ﴾ باچسان قادر خدای کریم * صدجو عالم هست کرداند بدم (
 انجیلین قادر بر خدایہ پنچہ اوردی کہ ہمدن بردمہ بو عالم کی بوز عالم وجودہ

کنور **مثنوی** **صدی** و **صدی** و **صدی** در نظر پیدا کند * چونکه چشمش را بخود
چسباند (سندک نظر کند، بومالم کی بوزمالم پیدا ایلد چونکه سندک چشمی
کند و سبیل کور بجو ایلد یعنی کندی نور بک کور بجو ایلد * **مثنوی** *
اگرچه من پشت بزرگ بی نیست * پیش قدرت ذری می دان که نیست) اگر جهان
سندک فکند، عظیم وی با آن وی نهایت در آن قدر و قدری فتنه بر ذره
پل بومالی که حقیقتند بوقدر **مثنوی** * این جهان خود حبس جانهای
شماست * همین روید آن سو که صحرای شعلات) بوجهان خود سبزک جانلر بزرگ
حبس بدرگاه او اوگز اول جانب کید بگز زرا اول جانب سبزک صحرای تفرجگاه کرد
اول طرفدن مراد انبیا و اولیا علیهم السلام کتد کاری ارض الله واسعه
و مرتبه حقیقتدر **مثنوی** * این جهان محدود آن خود بحدست * نقش
و صورت پیش از منست) بوجهان صورت محدود و اول جهان معنی
خودی حدوی نهایتدر و بونتش و صورت اول معنی حالته او کند، حجاب
و سد در بومالم معنی دائم بومالم صورتند، منصرف و آنک اهل بومالم اهلست
اوزرینه غالب و متساو در پس بومالم معنی اهلک عالم صورت اهل اوزره غلبه
و حکومتک بیا تبه شروع ادب و یورر **مثنوی** * صد هزاران نیره
فرعون را * در شکست از موسی (یاک صفا) فرعونک صد هزاران نیره سی یعنی
بومالم صورتک اهل اولان فرعونک و آنک مسکرتک آلت حرب و قتالنی اول
تالک اهل اولان بر موسی ساد بر صفا ایلد **مثنوی** * صد هزاران
طاب جانوس بود * پیش عیسی و دمهش افسوس بود) بومالمک اهلدن
اولان جانوسک صد هزاران طای و ارایدی اول تالک اهل اولان
حضرت عیسی علیه السلام او کند، و آنک نفس مبارکک فتنه افسوس
و یهود، اولدی زرا بوطبای صوری برای آنکه و ابرص و احیای مونی ایلکه
قادر اولدی حضرت عیسی علیه السلام دن بوجزلی کوروب عاجز قالدیلر
مثنوی * صد هزاران دفتر اشعار بود * پیش حرف اهی اشعار بود) بجه
بوزیک شعرک دفتر و شاعرک انصافی و ارایدی اول تالک اهلست
او کند، اول اشعار عیب و ارا اولدی امی ده که یارک اولکسی نسبت ایچوندر
و ایچکسی وحدت ایچوندر صیرفانب اولان اشعار آن معنی دیکله اشارت
یوردر قلمی عالم معنیه را چقدر و یا خود خدای تعالی به را چقدر و اشعار دخی
زاجع اولدیه جائزدر و لکن او این اولی و امیددن مراد حضرت محمد صلی الله
علیه و سلمدر و اول حضرت اهی دینلکه، برایکی وجه وارد در اول پرتی اوقوب
و استاددن بر علم ایلدیکی ایچون اهی دینلر که اتادن بجه طوغدی ایلدیه
غیرک تعلیمه محتاج اولوب او بیه ظهور ایلدی ثانیامدن مراد عند اهل الحق

ام الکتابدر اول حضرت اهی دوامده نسبت قبلی آنک عالمک ام الکتابه منسوب
اولد بقتدر ن عبارتدر و اول حضرتک حضرت فرزند افصح فصح و ابلغ بلغ
فتی چوق ایلدی و ده که مکرده ده بونلرک برانده لری و ارایدی کلوب اول موضوعه
جمع اولوب بوی بر بجه نمدی ایلریدی حتی بوجه دن برکنده و عالیقدر سبقت
معاذ صراحی بلی شاعر و ارایدکم انلرک شعری اعجاز مرتبه سنی بولستدی
و بونلرک هر بوی علی سبیل التجدیدی شعرلرین کنور و سبب کور بیه تعلیق
قبلیدی چونکه سلطان انبیا صلی الله علیه و سلم بونلرک دعوتیه بهت اولد قوده
و بونلرک حضرت حق جانندن قرآن عظیم ایلد بجهی قبلد قوده اقصی سوره دن رسوره بی
کتورمکه و اکا نظره ده که عاجز و فرومانده اولوب هر بر بیک اشعاری کندیلر
عیب و عار کلوب کیمده ایلد قبوسندن شعرلری اوغرا دیلر و اول حضرتک
لسان شریفندن ظهور ایلین حروف و کلمات مثالی کلمات و حروفک نظره سینه
قادر اولوب هر بوی اخفا قبلدیلر پس اول تالک اهلک و عالک اهل اوزره
غالب اولد بجه انبیا عظام علیهم السلام بومعجزاتی ایلد اشهاد یوردیلر
و هر نینک معجزه سی کندی عصرند، اولان قومه هر نه کار و صنعت غالب اولدیه
و اول قومک ایچنده هر نه حالت قبول و بیدیده کلدیه، اونینک معجزه سی اکا کوره
واقع اولدیلر مثلاً حضرت موسی علیه السلام زمانده سحره و ساحره و رقیبت زباده
ایدی که خلق بعضی خیالاته عاجز ایلشردی حق تعالی عالم معنائک اهل اولان حضرت
موسی علیه السلامک عصا سی اذدر ایلد کاه بونلری عاجز قبلدی و دور عیسی
علیه السلامک طب علی مرغوب و معظم کلدیه و هر بر طبیب اول زمان
قومک ایچنده نبی کی مکرم اولمشدی حق تعالی عالم معنائک اهل اولان عیسی
علیه السلام حضرتلرینی ارای آنکه و ابرص و احیای مونی ایچکله بونلرک ارسال
ایلدی بونلر بومعجزه بی کوروب عاجز قالدیلر حضرت نبی علیه الصلاة والسلامک
زمانده ناس فصاحت و بلاغتیه رغبت قبلشلر و رفصیح و بلیغی عظیم القدر
و جلیل المرتبه بیلشردی حق تعالی نبی ای حضرتلرینی بونلر بهت ایلدی بونلر
آنک فصاحت و بلاغتندن حیران قالدیلر و آنک مثلی ایلانده عاجز اولدیلر پس
هر بر نبی بر آخرینیدن صادر اولان معجزه بی اظهاره قادر در ولیکن کندی زمانده
اولان قومی هر نه رغبت ایلرده بونلرک دخی معجزه سی اکا کوره ظهور کلدیلر
مثنوی * باچنین غالب خداوند کسی * چون نمرد کریمشاد او خسی)
بونجیلن غالب و قادر بر خدا و نیک مقابله سنده بر کیمه نیچون اولدیه اگر اول کیمه
زیاده دنی اولدیه بایوند، مقابله مضاعفه استعمال اولتور **مثنوی** * بس دل
چون کوره انکشت او * مرغ ز برک باد و با آریخت او) اول خدا چون طغ
کی قوی و محکم قلبی قویاردی یعنی عقل و فضله کوه کی راسخ و ثابت قلبی

پسندن قلع ایلدی اول قلبك قوت وثباتك آنك قضاسته مقابله قیلدی واول قوت
وثبات واسطه سیه انك پنجه قهرندن خلاص اولدی اول قادر وقوی وواقف
وزیرك اولان مرغی ایکی ایاغیه آصدی یعنی ایکی آباغندن طوندی ودام قهرنه
پنداشتدی مرغ زیر کردن مقصود هر کارنده زیرك وواقف اولان وضرر ومکردن
اجتناب قیلان کیسه زرد **✽** مثنوی **✽** فهم وخطرتیز کردن نیست راه **✽**
جز شکسته می نگیرد فصل شاه **✽** فهم وخطرتیز انك بول دکدر یعنی فهم
وخطر وعقلی تیز انك حضرت حق بجایسته طریق اولمزیرا اول پادشاه
حقیقتك فضلی انكسار وشکسته لکدن غیری طومنز یعنی قبول قیلز **✽** ولهدا قال
فی الحديث القدسی **✽** اناعنه شکسته القلوب **✽** مثنوی **✽** ای بسا کج اکنان
و کج کاو **✽** کان خیل اندیش راشدریش کاو **✽** اولکی کاو کاف صریه کاویدن
لفظندن بوجنی قزیمچی دیمک اولور واثمچی کاو کاف فارسیه صفر مضامنه در
تقدیر معنی ای چوق خزینه طولدریمچی وبوجنی قزیمچی کیسار که اول خیال
اندیش اولان وزیر پرتزویه صفر صفالی اولدی یعنی اول دنی وزیره تابع اولدی
زیرا استعمال اهل فرسده ریش کاو شول کیسه به دیرل بردنی شیه تبعیت قیه
واکا مغیره اوله پس بو کلامدن مراد نعر بعض اولور شول صوری خزینه
طولدروب مال جمع ایمن اهل دنیا به ویاخود معنوی کج قلبلرین بحث ایدوب
جوهر علمه پرایدن علمیه که دنیای دنی به و نفس خبیسه تابع اولمشلر و ریش
کاو منزله سن بولشلردر و بونلره خطاب ایدوب برنیجه ایاتله دخی ارشاد پیوردر
✽ مثنوی **✽** کاو که بود تاوریش اوشوی **✽** خاک چه بود تاحشیش اوشوی **✽**
کاو کیم اوله تاسن انك صفالی اوله سن یعنی دنیا صغری وبانفس اماره صغری
نه شی **✽** اوله که سن انك تابعی اوله سن خاک نه شی **✽** اوله تاسن انك حبشی اوله سن
یعنی بو عالم تراب نه دیندر که سن آنک اوی اوله سن حاصل کلام انسان خلاصه
موجودات ایکن حیوان سیرت اولان نفسه ودنیای دنی به تابع اولیق ومرتبه
سفلی ده قالیق دین وایماننه ضرر ویرسانی ومعا مسخ وفسخ اولسنی اشعار ایلر
✽ مثنوی **✽** چون زنی از کار بد شد روی زرد **✽** مسخ کرد اوراخذ اوزهره
کرد **✽** چونکه بر صورت بد فطلدن روی زرد اولدی یعنی خجل وشرمسار اولدی
روی زرد خیالتدن کتابتدر خدای تعالی انك صورتنی مسخ ایلدی و آنی زهره ایلدی
پوزنك زهره اولسنده علمانك اختلافی وارد **✽** وما انزل علی الملکین بیابل هاروت
وماروت **✽** آیتك تفسیرنده اهل تفسیر بونك قصه سنی هریری بر نوع اوزره حکایه
فطلدردا اکثری الان سبعة سیاره دن اولان زهره بلدزی اولدیفنه قائل وراضی اولمشلردر
وبعضی الان سبعة سیاره دن اولان زهره در دیمشلردر و حضرت رسول صلی الله

علیه وسلمك حدیث شریفی بو معنایه دلالت ایلر دیمشلر که حدیث صحیح صدر
ورسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم هر بار که زهره بلدزنی کور سه ایدی
پیوردردی که **✽** لعن الله الزهرة فانها هي التي قتلت الملكين هاروت وماروت **✽**
رواه السيوطی فی الجامع الصغير عن صلی کرم الله وجهه وصاحب التیسیر
تیسیرده ده دیر که حق تعالی اول وقت که آسمانی پراندی کواکبی یله خلق ایتدی
وزهره سبعة سیاره دن پریدر که آسمان ایه یله خلق اولمشدر بلکه خدای تعالی
هاروته ماروته کلان زهره نام عورتی مسخ ایلدی وآسمانه اسم اعظم
قویله چیفاردی وآسمانه هنوز معذبدر ویاخود سار مسوخت کی ناره
ملحقدر واول حدیثی که اصحاب حدیث حضرت نیدن روایت ایلشلردر که
✽ لعن الله الزهرة فانها قتلت ملكين **✽** پیورمشدر بولمت اكا اسمك توافقتدن
اوتریدر دیمشدر ومغالده مسطور در که زهره برجیله عورت ایدی اریله
خصوصت ایلدی اول ملکیک محکمه سنه کلدی فی الحال اول ملکر بونك
لطافت وملاحق کوروب فریقته اولدیلر الفقه بونك مهماتی تأخیره
پراقیدیلر بر آخر کونده اول عورت ککبرو کلدی آنی اول ملکر خلوتخانه زینه
دعوت ایلدیلر وکندیلرک عشق ومحبت اکا اشکاره سوبلد یلر اول زن دخی
بونلره بو گونه جواب ویدی که سزك مطلوب بکن حاصل اولمز الاوج فعلی ارتکابه
اولا بنم معبودم اولان بنه پرستش ایتمکله وشوهرمی قتل قیلغله ودخی شرب
خراشیمکله بونلریت پرستلکی و قتل نفسی اکبر کباردن ایدوکنی یللوب آنی
ایشلکدن اجتناب قیلوب شرب خمره راضی اولد یلر لکن مجمع قبایح وام الحباث
بو ایدیکنی بطلدیلر روایت اولتور که اول زمان بونلره دیدی که سزهر شب
بعد ادا حکومت که آسمانه عروج ایلر سکن اول اسمله که آسمانه عروج ایلکه انك
برکاتیه قادرا اولور سز بکا تعلیم ایلک بونلر اول اسم اعظمی اول زنه او کرتدیلر
واول اسمك قوتیه اول زن آسمانه عروج ایلدی وخدا انك صورتنی مسخ قیلدی
آنک صورتی بر کوکبک صورتنه تبدل اولدی بو محله حضرت خداوند کارک
دخی اگرچه کلامدر ربارلندن بالبداهه عین زهره مشهوره اولیق متفهم اولور
لکن عین زهره مشهوره اولیق کور بنور بو تقریه که مسخ لفته بر صورتک بر
آخر صورتنه تبدل اولسنده دیرل که صورت آخری صورت اولی دن ادنی اوله پس
مسخ کرد اورا خدا وزهره کرد پیورملری خدای تعالی ان زن را مسخ کرد
وبر شکل زهره کرد وبادر صورت زهره کرد دیمکی اقتضا ایلر پس خدای تعالی
اول زنی زهره صورتنه مسخ ایلستندن واول زنك شکلی زهره مشهوره شکسته
کرمشدن انك عین زهره اولسی لازم کلز بلکه حق تعالی انی زهره صورتنه

قیلدی دیککی منلزم اولور پس صورت زهره به ^۵ - و خه اولاد قد نص کره صاحب
 تیسر دیککی کی با آسمانه قالمش اوله و با خود ^۶ - و سوخت کی ناره کذر قالمش
 اوله پس دین زهره ^۷ - مشهوره اولی توهمی بونگه منفوع اولور و استنکار علما
 لازم کلز و بوعله بوندن انبث توفیق اولمز قلیتا مل ^۸ - مشوی ^۹ - عورنی را
 زهره کردن مسخ بود * خالک و کل کشتن نه مسخست ای عنود ^{۱۰} - بر عورنی زهره
 ایلمک مسخ اولدی یعنی بر عورتک زهره صورتند اولسی و شکل زهره به کیر می
 مسخ اولدی ای زیاده عناد ابدیجی خالک و کل اولی ^{۱۱} - مسخ دیکلیدر یعنی مسخدر
^{۱۲} - مشوی ^{۱۳} - روحی ردت سوی چرخ برین ^{۱۴} - سوی آب و کل شدی در اسفلین ^{۱۵} - روح
 سنی چرخ برین جائنه ابلتور یعنی آسمان روحانی جائنه ^{۱۶} - شک روح سنی جذب
 ایلر سن مرتبه ^{۱۷} - اسفلینده آب و کل جائنه کندک یعنی مقتضای روحی قویوب
 مشتهای تنی اختیار ابتدک ^{۱۸} - مشوی ^{۱۹} - خوبشتن را مسخ کردی زین ^{۲۰} - مقول *
 زان وجودی که بدان رشک ^{۲۱} - مقول ^{۲۲} - کند یکی بوالخلق جهتدن ^{۲۳} - مسخ ایلدک
 شمول بروجود دن ^{۲۴} - مسخ ایلدک کم اول وجود عقولک رشکی ایدی یعنی احسن
 التقویده اولان وجود حقیقه انسانیه که فی الحقیقه ^{۲۵} - مقول ^{۲۶} - و ملائکه ک مقبول طی
 و مرغوبیدر سن آئی ای ن رحمت و متابعت هوا یله پست اولان کیمسه صورت
 حیوانیه به ^{۲۷} - مسخ ایلدک بواب و کل مرتبه سند ^{۲۸} - سفلی اولان اکل و مرتبه مقید
 اولدیک جهتدن ^{۲۹} - مشوی ^{۳۰} - پس بین کین مسخ کردن چون بود * پیش
 آن ^{۳۱} - مسخ این بغایت دون بود ^{۳۲} - فاذا کان کذلک بو مقدمه معلومک اولدیس ^{۳۳} - نظر
 ایله بو مسخ ایلک نیجه اولدی او مسخک او کند ^{۳۴} - بو مسخ بغایت دون اولور یعنی
 اول زهره ک مسخنه نسبت بواب و کل صورتند ^{۳۵} - مسخ اولی کالیه ادنی اولور
 زیرا اول زن صورت زهره به که شکلا نورانیدر ^{۳۶} - مسوخه اولوب ^{۳۷} - سفلی دن علوی
 جائنه عروج قلوب آسمانه قرار قیلدی مع هذا احسن التقویده اولان صورت
 معنویه انسانیه به ^{۳۸} - نسله به ^{۳۹} - مسخ اولدی پس آب و کل اولی و محضا حیوانیه
 قالمی نه مرتبه ^{۴۰} - مسخ اولور بوکا کوره قیاس ایله ^{۴۱} - مشوی ^{۴۲} - اسب همت
 سوی اختر تاختی * اتم مسجودر انت حاجتی ^{۴۳} - بویت نجوم علمه مشغیل اولان
 و علم هیئله تفوق و زنی زعم قبلان کیمسه ^{۴۴} - ر جائندن حاصله اولان شبهات
 و وهمیاتی دفع ایچون اولور و ما قبله ^{۴۵} - بوجهله مناسبت بولور خاک و کل کشتی
 نه مسخست ای مسخود پورده لری کی و دخی پیش آن ^{۴۶} - مسخ این بغایت دون بود
 کلامن ادا ایلدک لری کی کانه اسیر اکل و شرب اولان و عالم طیبیه به ^{۴۷} - قالان
 منجمین و اهل هیئت علملرک موضوعی عالی اولدینی جهتدن کندیلری دخی
 مرتبه ^{۴۸} - سفلیه و شکل حیوانیه دن نجات بولاش و بو حکمدن کندیلری متشا

اواش زهم ايلار و كويال سان حالله مخخ منويدن بزيحان بولدى ديو سولار
پس الله خطا با بوييت شريف يوردر و انلار ك زمينده موجود ملائكه اولان
آدمك قدر و خاتني بطلي قوبوب صلح و همتلر بله افلا كه موجود و ترقى ايلدكلرنى
ذم و قدح قياوب ديرلر اى نجم همت اتنى اتر جاننه سوردك و كندىكى علم نجوم
و هيت و اسطاسيله زهره وار افلا كه اركوردك موجود ملائكه اولان آدمى اكلدك
يعنى حضرت آدم كه سنك پدر كدر آسمان اهايك موجودى اولمشدر پس
حضرت آدم آسمانه و اهل آسمانه خدمت و التفات و محبت قلدى بلكه آسمان
واهل آسمان اكائعظيم و خدمت قلدى پس سنكه آدم زاده اوله سن اكر خير خلق
اوليدك اولديفك مرتبه بنى سن اكارلك و والود سراييه معشاي سنده بو انوردى
وانك صفتيله موصوفه اولوب كندى قدرى ياوردك مثنوى آخر آدم زاده
اى ناخاف چند پندارى تو بدنى را شرف چند كوي من بگيرم عالمى ابن
جهان را بركنم از خود همى) اى ناخاف بدنى اى ناصالح آخر آدم زاده سن
نيجه بر لطافتى سن شرف زهم ايلر سن يعنى علم نجوم ايله زهره كى آسمانه كلك
وافلا كه عيله ترفع و ترقى ايلك آدم موجود دن موروث اولان و اتيلاي عظامدن
ظهورة كلان شاه نديت تدنى و تسقادر پس سن اول يستكى نيجه شرف عدايلرسن
و مقصود بالذاتى قوبوب بيانه نه كيدر سن اى ناخاف خطاي اهل نجوم و اهل
هيتله اولوب اهل و اواهل دوانه اولسه دنى لطيف اولور بو تقدير اوزر
معنى آخر آدم او غلبن خير من ناصالح ولد بود دولت صورى و رفعت ظاهرى
معناستلكدر پس سن هوا و هوسيله نيمون ترفع و آسمان دولت صورى بجانبه
ترقى ابدوب معناست و صفلى اولار مرتبه بنى نيجه بر شرف و دولت ظاهره به
حريص اولوب بن حالى طوتم ديون نيجه بر دير سن بوجهائى دولت ايلر سن ديك
اولور و هو الاندب لامل اى رفعت حاضره به و دولت ظاهره به حريص اولان
بن حالى طوتم بوجهائى كندمدن برايلرم يعنى نيجه دك كندمك دولت و رفعتيله
بو حالى طوادر دم دير سن مثنوى كرجهسان پر برفى كرد سر بسر
تاب خور بكد از دش بلك نظر) مثلا كرجهسان باشدن باشه قارابه پر اولسه
آفتابك حرقاتى اتنى بر نظره اريد بر معنى دولت صورى و نفوذ و رفعت رسومى
فى المثل برف كيدر اكر بر كيمه دولت صورى و شوكت رسومى ايله جهائى باشدن
باشه طوتم و حالى نصت تصرفه آلوب ضبط ايله خورشيد حقيقتك تاب قهرى
بر نظره اتنى اريد و على الفور محو و تايب ايلر كذلك تاب لطفى دنى برف كى اولان
مصاصى و اوزارى بر نظره اريدوب محو و فنا ايلر محصل كلام اول خورشيد
حقيقتك تاب قهره دولت و قدرت اناس نيجه طاققت كتورده سن كذلك تاب

لطف و رجه خطا و معصیت و جرم و ضلالت برقلری دخی قرشو و دوره مز
بلکه انک تاب لطف و عنایتی معاصی و اوزار کثیره فی علی الفور انشا ایلتکم
بعض کبار پیوردر العسایه تهدم الجسایه و توجب الهدایه و تورت الولاية
﴿ مثنوی ﴾ وزرا و وصد و وزیر و صد هزار نیست کرداند خدا بایک شرار
و جناب خدا اول پادشاه ذوالعطا در که اول وزیرک و زنی و انک کی نیجه یوزیک
کیمسارک دخی و زرو خطاستی شغلہ رجندن بر شرار یله و فی ایلتا کر اردنی تعلی
ایلسه ﴿ مثنوی ﴾ عین ان تحیل را حکمت کتده عین ان زهراب را شربت
کنید اول تحیلات فاسده نک عینتی حکمت و افیه ایلتا و اول عین زهراب
اولان سبتا شربت شافیه و حسانت صافیه ایدوب (اولک بیدل اب سبتانهم
حسانت) دیوانلره اشارت ایلتا و انلر حقند کلام سوبلر ﴿ مثنوی ﴾ ان
کان انکیزر اسازد یقین مهرها رو یاندازا سباب کین اول کان ظهوره کنورک
کیمسه بی اهل یقین دوزوب حقیقه پیور و اسباب کیندن محبت و مهرل پیوردر
﴿ مثنوی ﴾ پرورد در آتش ابراهیم را یعنی روح سازد بیم را حضرت
ابراهیم علیه السلاهی آتش ایجره بسار و بیم و خوفی روحلره ایلتک ایلتا نک عقلی
ادراک ایلتا حکمت و صنعتی چوق و اسرار و کارنه قیاس و اندازه یوقدر کا
اولور که عادت الله بر مقتضای عقل و اسباب و وسایط اوزره چاره اولور و کا
اولور که خرق عاده ایدوب بر خلاف مقتضای عقل برشی ایجاد قیلور (مثنوی)
از سبب سوزیش من سودایم در خیالاتش چوسو فسطایم (سوفسطایه)
حکما دهر به دن بر طائفه در که حقایق اشیا بی انکار ایلتا و نلر اوج قسمدر
بر قسمی بواشیابه اوهام و خیالات باطله دیرل بولره عتادیه دیرل و بر قسمی
بولردن اشیا نک ثبوتنه منکر دکلدر ولیکن زعم ایلتا که اشیا تابع دیرل و بر قسمی
بولردن اشیا اعتقادات اوله یعنی بر شیه اگر جواهر اعتقاد ایلسک جوهردر
واکر عرض اعتقاد ایلسک عرضدر اگر قدیم اعتقاد ایلسک قدیمدر و محدث
اعتقاد ایلسک محدثدر دیرل بوکروهه عتدیه نسجه اولنور و بر قسمی دخی
اشیا نک ثبوتنه و عدم ثبوتنه اولان علی انکار ایلتا و زعم ایلتا که بولر شک
ایدیجیلدر و شک ایلدکلردن دخی شک ایدیجیلدر هم جرا بوقسمه لادریه دیرل
زیرا بولره سؤال اولسه که بواشیاندر جوابلری لادری دیگدر پس حضرت
مولانا نک چوسو فسطایم کندیلر بی تشیه پیوردرقلری بولادریه قیسمدر معنای
یلت بن خدانک سبب سوزلکندن حیران و سودایم که بوخصوصه مقتضای
عقله اعتماد یوقدر و انک ارادت ذابیه و حکمت خفیه شک خیالاتدن
سوفسطائی کیم که لادری دیلردنم که ججع انبیا و مرسلین صلوات الله علیهم

اجمین بوخصوصه بویه دیلردن کما امر الله نبیه فی کتابه الکریم (قل ما کنت
بدعا من الرسل) ای بدیعا منهم اقدر علی مال یقدر و اعلیسه (وما ادری
ما یفعل بی و لایکم) ای فی الدارین علی التفصیل اذلا علم لی بالغیب والله اعلم
﴿ مکر دیگر انکیختن وزیردر اضلال قوم نصاری ﴾

﴿ مثنوی ﴾ مکر دیگر آن وزیر از خود بیست و عطر را بکذاشت و در خلوت
نشست اول وزیر بر پرزور کند و سندن بر قبری مکر بغادی یعنی پیدا ایلدی
و عطی قودی و خلوتده اوتوردی زیرا کثرت مشاهدہ قلت خرمی موجبدر
بوینده اکثر اهل خلوتک اخلاصله خلوت نشین اولیوب بلکه ریا و تعظیم و خلق
ایچون خلوت کزین اولدقلر بنده اشارت وارد ر تنکیم بو وزیر پرزورک خلوت اخبار
قیاسی بوقیلدندر ﴿ مثنوی ﴾ درمردان در فکند از شوق سوز بوددر خلوت
جهل بیچاره روز مریدله شق و آرزودن حرارت بر اقدی یعنی مصاحبت و دیدار نه زیاده
مشتاق اولدیلر قرق الی کون خلوتده اولدی که کیمسه به کور نمیدی ﴿ مثنوی ﴾ خلق
دیوانه شدند از شوق او از فراق حال و قال و ذوق او (خلق انک اشتیاق وار زوسندن
دیوانه و بی صبر اولدیلر آنک حالک و مقالک و ذوق بالک فراقندن ﴿ مثنوی ﴾
لا به وزاری همی کردند او از ریاضت کشته در خلوت دوتو خلق تضرع
و فغان ایلدیلر و او وزیر ریاضتدن خلوتده ابکی فات اولمش ایدی ﴿ مثنوی ﴾
کفت ایشان نیست مارابی تونور بی عصا کش چون بود احوال کور
انلر دیش که سنسز بزه نور یوقدر عصا کشسن کورک احوالی نیجه اولور
﴿ مثنوی ﴾ از سر اکرام و از بهر خدا بیش ازین مارا مدار از خود جدا
اکرام اجلندن و خدا دن اوتری زی بوندن زیاده کند کدن جدا طومعه ﴿ مثنوی ﴾
ماجو طفلانیم و مارا دایه تو بر سر ما کس تران آن سایه تو بر طفلار کی بز
و من بزه دایه کیسن من اول سایه بی زم باشم اوزره دوشست یعنی بزی تربیت
و حمایت سابی منده طوط ﴿ مثنوی ﴾ کفت جام از محبان دور نیست
لیک بیرون آمدن دستور نیست وزیر ایلدی بنم جام مجلردن ابراق دکلدر لیکن
خلوتدن طمشره کلکه اجازت یوقدر مادامکه بر اشارت اولیه ﴿ مثنوی ﴾ آن
امیران در شفاعت آمدند و ان مردان در شاعت آمدند اول امیرل بوخصوصه
شفاعت کلدیلر و اول مردلر شاعت کلدیلر یعنی تشایع و کندیلر حقند زبان
درا زلفه شروع ایلدیلر بویه دیو که ﴿ مثنوی ﴾ کین چه بد بختست مارا
ای کریم از دل و دین مانده مایی تو بینم که ای کریم بو بزه نه بد بختلدر بر
سنسز دل و دیندن بینم فالشمر ﴿ مثنوی ﴾ تو بهانه می کنی و مازد رد
می زنیم از سوز دل دمه های سرد من تعال و بهانه ایلسن خلوتدن چیتماقی

ایچون ویز درد و غدن و کول حرارتدن صغوق نغله اوردورزیغنی زیاده
اضطرابدن مفید و مؤثر او این آهله قیلورز ﴿ مثنوی ﴾ مابکفتار خوش
خو کرده ایم * ماز شیر حکمت تو خوردیم (بر سبتک لطیف سوزیکه خوی
ایلمز و معناد اولمیز بر سبتک حکمت و معرفت سوزندن نوش ایلمز سندن
مفارقه قادردکار ﴿ مثنوی ﴾ الله الله این جفا بامانکن * خیر کن امر و زرا
فردامکن ﴿ الله حیچون الله حیچون بزه بوجه بی ایله و یا خود اللهدن قورق
اللهدن قورق بزه بوجفایی ایلم بودم خیر ایله بو کونی یارین ایله زیر اناخیرده
آفت واردر ﴿ مثنوی ﴾ میدهد دل مر ترا کین بی دلار * بی تو کردند اخرازی
حاصلان ﴿ کول سکا رضا و برری که بوی دلار یعنی سبتک کول رضا و بر
و معقول کورری که بوی دل و بی جان اولان مریدلک آخر سندن فی حاصلدن
اوله یعنی سندن دور اولوب بطلال قاله ﴿ مثنوی ﴾ جله در خشکی چوماهی
می طینسد * آب را بکشاز جو بردار بند ﴿ جله سی خشکیده اولان ماهی کی
حرکت و اضطراب ایلمز کویا که سمنز حیساندن ایلمز فی قاع ایلمز ایرمقدن
بندی قالدر آبی آج یعنی صوی اولکی کی اجرا ایت ﴿ مثنوی ﴾ ای که
چون تو در زمانه نیست کس * الله الله خانی رافر بادر س ﴿ ای کیمه که زمانه ده
سجلمن کیمه بو قدر الله الله خلقه فریاده ابرش و معاونت ایله یعنی الله ایچون بزی
بواضطرابدن خلاص ایله

﴿ دفع کردن وزیر مرید انرا ﴾

﴿ مثنوی ﴾ گفت هان ای سحرگان گفت و کو * وعظ گفتار زبان و کوش
جو ﴿ وزیر بو گونه عرض اشتیاق ایلمز مریدله محقق رصادق اولان مریدل
کی دیدی آگاه اولک ای گفت و کونک مغلوب و اسیری اولان قوم کوش و زبانک
سوزنی و پشندی دلچسپی قوم یعنی کوشه متعاقب و زیاده مضاف اولان وعظ
و گفتار استقامتی طاب قیامتی طالع ﴿ مثنوی ﴾ بنده اندر کوش حس
دون کنده * بند حس از چشم خود بیرون کنده ﴿ دون اولان حس قولغنه بنده
ایلمز یعنی ظاهر قوافی بغایکز نامک مع باطنی مفتوح اولوب کلام الهیه و اسرار
ربانی بی استماع ایلمز کنده چشمزدن حس بندنی طشره ایلمز یعنی کنده
باطنکز کوزندن بو حس ظاهری قیامتی اخراج ایلمز تابصر بصیرتکز حس
ظاهری بجایبندن خلاص اولدقده کشاده اوله و عالم غیبک غرائب و عجائبی
و مشاهد ایلمکه بول برله و جمال محبوب حقیقی بی معاینه قیله ﴿ مثنوی ﴾
بنده آن کوش سمر کوش سمرست * نانگرد داین کران باطن کرست ﴿ اول سمر قوافلک
بنده سی یعنی طبعی باش قوافلر مادام که بو ظاهر قولغنی مفتوح در باطن قوافی

مسدود در پس کر که مالا یمنه دن و هزل و دروغ بی معنی دن بو ظ هر
قوافی سد ایله سمن نامع باطن کشاده اوله زرا تا بو ظ هر قوافی صاغر اولیه
اول باطن قولغنی صاغر در مع باطنک مفتوح اولمی مع ظاهرک مسدود اولسنه
موقوف در فافهم ﴿ مثنوی ﴾ بی حسن و بی کوش و بی فکر شوبد *
تا خطاب ارجعی را بشنود ﴿ حسن و کوش و فکر سمن اولمکز یعنی انکشاف
درون و انشراح صدورک حصول ایچون حسن و کوش و فکر سمن احکام قبولدن
بری و عاری اولمکز ناطق مطمئنه مرتبه سمن بولوب حضرت حقدن نفس مطمئنه
واقع اولان ارجعی خطابنی استماع قبلکز که حضرت حق کنده ذکر بله مطمئنه
اولان و شهوات و مقاضیات نفسانیه دن نجات بولان نفس لره کنده جنابانه
دعوت ایلمک اوزره خطاب ایلمز ﴿ یا ایها النفس المطمئنه ارجعی ال ربک
راضیه ﴾ پیورر بوانک تقیری عنقریب عرب بانه نشین حکا به سنده کلور
پس ای سبتک ذکر بله مطمئنه اولان و حظوظ جسمانیه دن رجوع قیلان نفسک
بوارجعی خطابنی کوش باطنه کنده جسمانی اولان قبولدن نجات بولوب
حضرت حق جانبته متوجه اولدینی اوقات کلیسند استماع ایلمز آنکه همان
حین موت طبعیده استماع ایلمز ﴿ مثنوی ﴾ تابکفت و کوی پیداری دری
* توز گفت خواب بوی کی بری ﴿ دریده کی یا خطاب ایچوندر پیدار بده که
باصدر به در کوی پیدار بلفه مضافد ر یعنی مادامکه سمن پیدار لک گفت
و کویبده سمن یعنی سبتک قیل و قال ظاهره مفید اوله سمن گفتار خوابدن و اسرار
عالم نایابدن سخن رایحه الور سمن و نه وجهه باطن ذوق بولور سمن دیک اولور
﴿ مثنوی ﴾ سیر بیرونست قول و فعل ما * سیر باطن هست بالای سما ﴿ بزم
قول و فعل سیر بیرونست یعنی بواقوال و افعاله اولان سیر ظاهر عالم منسوب
اولان سیردر که بوطالیدن طشره کیمز فعلک سیری فعلده ترقی و قولک سیری قولده
ترقی ایلمکدر سیر باطن آسمان اوزره در یعنی قلبک و عقل و روحک سیری آسمانک
فوقنده در مراد قلب و روحک سیر مع الله و سیر فی الله ایلمز در که الهمله اولان سیر
واللهده اولان سیر بوسموات سبعة دن عالیزدر ﴿ مثنوی ﴾ حس خشکی
دیدکز خشکی بزد * حبسی جان پای بر دریا نهاده ﴿ حس ظاهر خشکی و یا
خشکه منسوب اولانی کوردی زیرا که خشککدن طوطی خشککدن مراد
بوعالم صورتدر جان حبسی علیه السلام که روح الهمدر پای همت و عزیمت
در با اوزره قودی در بادن مراد عالم معنی در یاسیدر ﴿ مثنوی ﴾ سیر جسم
خشک بر خشکی فساد * سیر جان پادردل دریا نهاده ﴿ خشکه مضاف اولان
جسمک سیری خشککده دوشدی یعنی بو عالم صورته و خاکه منسوب اولان جسمک

سیری و سلوی خاک و صورت طالع واقع اولدی اما جان سیری آباغنی در بانک
اورته سینه قودی یعنی روح سیرده قدم همتن بحر معنی ایچره وضع ایلدی انسان
فی الحقیقه بر برزخ جامه در که نصی بری و نصی بحریدر و حق سبحانه و تعالی
اول انسانی بر روی صحرده سائر اولغله و تصرف قیلغله مکرم ایلدی تکیم بو آیت
کریمه نیک معنای باطنیسی بو مضمونه اشارت اولمیشدر (قال الله تعالی و اقد کرمتنا
بنی آدم و جعلناهم فی البر و البحر * بونک تفسیری و تحقیقی ایکنجی جلد ک آخرینه
فرب قصه بطیچکان یسانده کلور ﴿ مثنوی ﴾ چونکه عمر اندر ره خشکی
گذشت * کاه کوه و کاه در باکا دشت * آب حیوانر کجا خواهی نویافت * موج
در بار کجا خواهی شکافت (چونکه عر خشک بولسده یکدی یعنی بو عالم
صورتک طریقه عرک ضایع اولدی کاه طاقده کاه در یاده و کاه صحراده
یعنی ای طالع سنک عرک عالم صورتک طریقه اکر تجارته اولسون و اکر
سیاحتله اولسون و اکر دنیا به متعلق اولان خد مثله اولسون کاه طاقدرده و کاه
در یارده و کاه صحرارده مرور ایلده الجواب سن آب حیاتی فنده بولسک کرک سن
در بانک موجی فنده یارسک کرکدر یعنی چونکه سنک عرک سیابان عالم صورتده بویه
ضایع اوله آب حیات معانی بی نه محله بولسک کرک و اما واج در بای عالم ارواحی
نیجه یاروب و قطع قلوب عالم الوهیه کذر قیلک و نیجه واصل اولسک کرک
یعنی مادام که جان عالم صورت سیرده مقید در آب حیات معاندن ایچره مرور دریای
عالم ارواحی قطع ایدوب ایلر و یکجه مرور هوای عالم حقیقه پرواز ایدوب
اوجه مرور دیمک اولور پس کرکدر که سالک هم خاکه منسوب اولان و جلدن
و هم آبه منسوب اولان و جلدن کذر قیله و خلاص اوله تا کم مرتبه حقیقی و مقام
ولایتی بوله پس موج خاکینک و موج آیینک تفسیرنه بوینله اشارت ایدوب
پورر ﴿ مثنوی ﴾ موج خاکی و هم و فهم و فکر ماست * موج آبی محو و سکرست
و فساد (خاکه منسوب اولان موج بزم و هم و فهم و فکر مرور کرکدر که سالک
و هم و فهم و فکر مرور اولور یکجه که بونلر جمعه و عالم صورت متعلقدر
و آبه منسوب اولان موج محو و سکر در و فساد یعنی موج آیدن مراد روحانی اولان
محو و سکر و فساد که بور روحانی اولان محو و سکر و فساد سالک کجک کرک نامحو
حقیقی و سکر حقیقی و فساد حقیقی مرتبه سنی بوله محو و سکر و فساد روحانی ایه
محو و سکر و فساد حقیقیک مابینده تفاوت عظیمه وارد در محو روحانی اولدر که
سالک کندوبی مع بقیه الوجود محو کورر حال بو که کندوبی اوله کورمی
عین وجود در و سکر روحانی اولدر که روحک لذایذ و اذوا قیله سالک مع بقیه
الوجود سرخوش اولمیشدر و فساد روحانی دخی سالک کندوبی فانی کورمیشدر

و محو و سکر و فساد حقیقی بقیه وجود ایل اولان جالسلردن برتردر ﴿ مثنوی ﴾
تادری سکر از ان سکر تودور * تا ازین مستی از ان جانی تو کور (مادام که
سن بوسکرده اول سکر در دور سن یعنی ای سالک مادام که سن بوسکر روحانیه ده
مقید اوله سن اوسکر حقایق دور و مهجور سن ناسن بوندن مست سن اول جامدن
سن کور سن یعنی مادام که سن بولذات روحانیه دن مست سن اول جام حقایق دن
کور سن ز بالذات روحانی دخی نه قدر و ارایسه حجاب نورانی در تکیم انواع لذات
جسمانی حجاب ظلماتی در پس سالک حجاب ظلماتی کذر ایلک نیجه لازم ایه عند
اهل الفنا حجاب نورانی دن دخی کذر ایلک اوله لازمدر انکچون سری سقطنی
قدس الله سره العزیز حضرت نوری کندی مریدانی لذات طاعتدن محذیر
ایدوب پیورر دی (ایام و لذات الطاعات فانها سم قاتل ﴿ مثنوی ﴾
کفت و کوی ظاهر غبار کبی کلشدر که بوقیل و قال صوری آینه قلبک زنگاریدر
ولهذا قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم لان محو و قیل و قال و کثره
السؤال و اضاعه المسال کذا فی الجامع الصغیر رزمان خاموش اولغنی خوی ایه
عقل طوط یعنی قل الخیر و الا فاسکت حدیثیه عمل ایدوب هوش دردم
لفظنک مصداق نیجه عقلک نفیک اوزره طوط یعنی سوبلدیک کلامی تفکر
و تعقل ایت

﴿ مکرر کردن مریدان که خلوت رابشکن ﴾

﴿ مثنوی ﴾ جمله گفتند ای حکیم رخنه جو * این فریب و این جفا با ما مکو
مریدار جمله ایندیله ای فرجه و بهانه استنجی حکیم بو فریب و حبله بی و بوجفانی
زده بده یعنی بوسوزدن فراغت ایه ﴿ مثنوی ﴾ چار بار اقدر قدرت بارنه *
بر ضعیفان قدر طاقت کارنه (چار بایه طاقت و قوتی قدر بولک قوی یعنی بولک
کنورن حیوانه تحمل ایلدیکی قدر بولک اوزر یاده قومه ضعیف اوزره قوت
و قدرتی قدر ایش قوی یعنی (لا یکلف الله نفسا الا وسعها) ایه عمل ایدوب تکلیف
مالا بطاق ایه ﴿ مثنوی ﴾ دانه هر مرغ اندازه ویت * طعمه هر مرغ
انجیری کیست (هر مرغ ک دانه سی آنک مقداریدر یعنی جسته سی قدر در هر قوشک
طعمه سی برانجیر حق اولور ﴿ مثنوی ﴾ طفل را کر نان دهی بر جای شیر *
طفل مسکین را از ان نان مرده کبر (اکر طفله سود پرینه نان ویره سن مسکین
طفلی اول ناندن اولش طوط یعنی اولسنی مقرر بیل زرا اول حالده تاه تحملی
بوقدر ﴿ مثنوی ﴾ چونکه دندانها برارد بعد از ان * هم بخود کرد دلش
جویای نان (چونکه طفل دندانلر بوفارو کتوره یعنی طفلک که دیشلری

بند کد نصره هم او طفل کندی اختیار به نان طالب اید بچی اولور دایه سنه
 احتیاج چکمز بوم و جهدر هم او طفل کندی سنه نان طالب اید بچی اولور
 دایه سنه توقف الیز ﴿ مثنوی ﴾ مرغ برارسته چون بران شود ﴿ لقمه ﴾
 هر کر به دران شود ﴿ قنادی ﴾ قماش قوش چونکه پرواز اید بچی اوله هر بر بچی
 کد بک لقمه سی اولور یعنی مرغ برارسته کی کاله ارمین مرید و پروبال معنوی
 بولین مستغنیند اگر مرشد و مرید پسندن قبل الکمال دور اولسه و ز بر جناح
 تربیه شدن مهجور قالسه آنک حان شول قنادی بتمش قوش کی اولور که اول
 هر کر به درنده ک لقمه سی اوله زیرا بومرید نافس دخی کر به درنده کی
 اولان اهل هوا و اهل ضلالت و شیطان و نفس پروبال لقمه سی اولور و انزل
 بنجه ضلالتده قالور ﴿ مثنوی ﴾ چون برآرد بر بهم برتر بر ﴿ بی تکلف بی ﴾
 صغیر نیک و بد ﴿ چونکه مرغ قناد کوره یعنی قنادی سنه او کندی اختیار به ﴾
 او چار زجت و تکلف سز نیک و بد صداب سز یعنی ابونک و کنونک معاونت سز
 ﴿ مثنوی ﴾ دیور انطق تو خاش می کند ﴿ کوش مارا کفت نوحش می کند ﴾
 ای مرشد و مرید سنک نطق و مصاحبیتک شیطان نفسی خاموش و دور ایلر
 سنک سوزک بزم قولغمزه هوش ایلر یا خود سنک سوزک بزم قولغمزی هوش ایلر
 یعنی سنک گفتار معنی دارک بزم سوزمه عقل و هوش ادخال ایلر و یا خود محمل
 عقل و هوش قیلر ﴿ مثنوی ﴾ کوش ماهوشست چون کویاتوی ﴿ خشک ﴾
 مابحرست خود دریاتوی ﴿ بزم سمع عین هوشدر و معدن عقلدر چونکم کویا ﴾
 سن اوله سن بزم خشکمز بحر در چون در سنسن یعنی بزم صوری اولان وجود من
 عین دریای معانی اولور چونکم بزم دریاسنسن ﴿ مثنوی ﴾ باتومارا خاک
 بهتر از فلک ﴿ ای سماء از تو نور تاسمک ﴾ سنکه خاک بزم فلکدن بکر کدر ز را
 انسان کامل مظهر ذات وصفات الهی و فلك الحق بعض اسماء وصفات
 الهی و سنک مظهر یدرس انسان کامل ایله مصاحبت الهیله مصاحبت ایلک
 کیدر انکچون زمینده مرشد کامل ایله اولق افلاک اوزره املاکله اولق شدن
 به تر در بوخبر شریف دخی بو مضمونه دلیدار ﴿ کاقیل من اراد ان یجلس مع الله ﴾
 فل یجلس مع اهل التصوف ﴿ ای سن شول کیمه سنک سماک ن سکه دک سنک ﴾
 نور کدن عالم منوردر ﴿ مثنوی ﴾ بی نومار ابر فلک تاریکست ﴿ باتوی ﴾
 مه این فلک تاریکست ﴿ صورت رفعت بود افلاک را ﴾ معنی ﴿ رفعت روان پاک را ﴾
 مرید را ساندن مرشد کامله خطاب اولور تنکیم وزیرک مریدری اکادیدیلز سنسز بزم
 فلک اوزره تاریک کدر سکا سنبله ای ماه الهی و فلک باری کیمرونه شیدر ز را
 رفعتک صورتی یعنی صورتا رفعت افلاک ایچون و رفعتک معنایی یعنی معنی
 رفعت روان پاک ایچوندر ز را بو عالم صورتا عالم کبری و معنا عالم صغیرا در روان کامل

صورنا عالم صغری و معنا عالم کبری و مجموعه عظمادر ﴿ مثنوی ﴾ صورت
 رفعت برای جسمهاست ﴿ جسمها در پیش معنی اسمهاست ﴾ رفعتک صورتی
 جسمها ایچوندر ﴿ جسمها معنی قند اسمها در یعنی معنایه نسبت جسمها ک هیچ
 اعتباری یوقدر

﴿ جواب کفتن وز بر خلوت رانمی شکتم ﴾

﴿ مثنوی ﴾ کفت جتنهای خود کوته کنید ﴿ بندراد راجان و در دل ره ﴾
 کنید ﴿ وزیر مریدله ابتد جتنلر بکر قصه ایلکز و ابرام و الحاحدن فارغ اولکز ﴾
 بنم بنده جانکر ایچنده و کوکلز ایچنده بول ایلکز یعنی بنده جان و کوکلدن
 استماع ایلکز ﴿ مثنوی ﴾ کرامیم متهم نبود امین ﴿ کر بگویم آسمانرا من زمین ﴾
 اگر امین ایسمه امین متهم اولمز فرضا اگر بن آسمانه زمین دیسمه سز یعنی
 نصایق ایلک و بکا انبساط قیاق لازمدر بوسوزک جمله سی ککر چه وزیر
 لسانتندر لیکن انظرالی ماقال ولا تنظرالی من قال حدیثک موجبجه جمله سی مقبول
 و مرقدو بدر که مرشد ایله مریدلرک مایبشده واقع اولان مکالمات و معاملاتدر که
 بو صورتده بیان اولندی ﴿ مثنوی ﴾ کر کالم با کمال انکار چیست ﴿ ورنیم این ﴾
 زجت و آزار چیست ﴿ اگر بن اهل کال ایسمه کاله انکار نه در که بنم شوزلری قبول ﴾
 ایتموب صناد ایدر سز و اگر اهل کال دکل ایسمه بوزجت و جفانه در یعنی بنندن
 فراغت ایلکز ﴿ مثنوی ﴾ من نخواهم شد از بن خلوت برون ﴿ زانکه ﴾
 مشغولم باحوال درون ﴿ بن بوخلوتدن طشره اولق استخیم زیرا که درون و قلب
 احواله مشغولم

﴿ اعتراض مریدان بر خلوت وزیر ﴾

﴿ مثنوی ﴾ جمله کفتدای وزیر انکار نیست ﴿ کفت ماچون کفتن اغیار ﴾
 نیست ﴿ وزیرک مریدری اکا حسن ادبیه دیدلری وزیر انکار من یوقدر و بزم ﴾
 سوزمن اغیار سوزی کی دکلدر ﴿ مثنوی ﴾ اشک دیدست از فراق تودو
 ان ﴿ آه است از میان جان روان ﴾ سنک فراقکدن کوزمنک یاشی بلجیدر
 یعنی اغلیجیدر جانمک ایچنده آه روان و طاهر در یعنی جانندن آه لری ایلر زجانه
 نسبت روان خوب واقع اولمشدر ﴿ مثنوی ﴾ نه طفل بادایه استبر دولیک ﴿
 کرید او کرچه نه بداند نه نیک ﴾ طفل دایه و مرید سنه استبره ایلر ولیکن اغلراو
 ککر چه ایوی و کنوی فرق ایلز مرید ایله مرشد کامل مایبشده اولان
 معامله در که بو صورتده تقریر یوردر اما بو محله بر قاعده وارددر که طالب اسرار
 مثنوی اولنلر مالک بیلمسی لازمدر که مثنوی شارح لری اکا واقف اوله مشلدر که
 اول قاعده بودر که حضرت مولانا مثنوی شریفک ککر محله تقریر

مقال ایلرکن حال ظاهر دن مظهره و یا خود مظهر دن ظاهره انتقال ایدر
حقیقتده ظاهر و مظهر سین واحد اولدیغیچون مظهر که خلیفه کاملک وجودیدر
وانده ظاهر که اسما و صفاتیه قدر پس طرف موجد خلیفه تک تعین ظاهرینه
مناسب سوز سو یلرکن در حال مستخلفه قلبه شهودی سببیه کلامی خلیفه تک
مرآت وجودنده ظاهر اولان مستخلفه مناسب سو بلکه باشلر تکیم بو محله
بویه در که مرید وزیر خطاب ایلرکن در حال شهود وحدت مطلقه قلبیه
قیاب کلامی جناب حقه و وجود مطلقه توجیه ایدوب سو بلکه باشلر دیلر
و دبدیلر که **مشوی** **ماچو چنگیم** و توزخه میرنی * زاری از مانی تو
زاری میکنی ای زم مریمز مظهرند اسما و صفاتیه طاهر اولان ریمز بوجنک
کی آفرین اکا زخه اوررستن وتاله وزاری بزدن دکل سن زاری ونالان
قبلور سن **مشوی** **ماچو نایم** و نوا ازما زنت * ماچو کوهیم و صدا در
مازنت و بزای کی بز زده اولان نوا سندن در و بز کو کی بز زده اولان صدا
سندن در **مشوی** **ماچو شطر نجیم** اندر بردومات * بردومات مازنت
ای خوش صفات و کذلک بز شطر نج کی بز غالب و مغلوب اولمده بز غالبیت
و مغلوبیت سندن در ای صفاتی خوش ریمز (قل کل من عند الله) خواستجه
(والله خالق کل شیء) مقتضاستجه ودخی (والله خلقکم و ما تعملون) آیتشک
مقتضاستجه جیع اقوال و افعال و احوالک حق خالقیدر بند هم مان اورته ده
راکندر و بوجه یورد قلمی بورایه کلمجه به دیک توحید افعاله اشارتدر بومر تیده
اولنه مخلص دیرل کسر لامله و جیع اعمالی اگر خدادن کوروب کندوستی معدوم
مطلق مثابه سنده قویوب مظهرلق اعتباری دخی اولمه بومر تیده ده اولانه فتح
لامله مخلص دیرل بونک قدر و علوشانی اولکیدن زیاده در که بونلرک مرتبه سی
توحید ذاتدر پس توحید ذات مرتبه سته اشارت ایدوب بیوررل **مشوی**
ما که باشیم ای تومارا جان جان * تا که ما باشیم با تودر میسان) بزکم اوله وزای سن
بزم جائزک جائی تا کم بز سنکله اورته اوله وز و وجودده و ایجاد افعاله مشارکت
قبله وز **مشوی** **ماعدمه ایم** و هستیه ای ماه نو وجود مطلق فانی نماسا
ای پادشاه مطلق بز بز اولدیغیز حیثیتدن محض اعدملر زو بز و ارقلمر دخی
عدمدر محقق و سن فانی کوه تربیحی بوجود مطلقسن ای طسالب کفتار خدمت
و اوای وای راغب اسرار حضرت مشوی بو بیت معنوی چسوق سوز کوزور
اگر تفصیلا مبساحت کثیره ایلله شرح ایلرک طسالبک عفاک جورر اما اجسالا
وجود مطلقک اسرارندن بر مقدار تحریر ایده لم تا کم شبهه سی اولنر بوقدرله
اکفا ایده ل اتفاق مشایخ بونک اوزرینه در که واجب الوجود وجود مطلقدر

کافال الشیخ الاکبر قدس الله سره العزیز فی ابتداء الفتوحات فی العقیده ان الله
تعالی الله واحد لا شریک له موجود لذاته من غیر افتقار الی موجد بوجده بل
کل موجود سوا مقتدر الیه تعالی فی وجوده فالعالم کله موجود به وهو
وحدہ منصف بالوجود لنفسه لا افتحاح لوجوده ولانهایه لبقائه بل وجوده
وجود مطلق غیر مفید قائم بنفسه و قساک منکر ان حضرت شیخ بو عبارتی
فتوحاتده و بعض مصنفاتنده کور دیلر سه زعم ایلدیلر که شیخ وجودیه مذهبده
اوله پس اول حضرتی زعم فاسددر نیجه تکفیر ایلدیلر و شیخک بعض معتقدی
دخی قیاس ایلدیلر که شیخک وجود مطلق در عبارتندن مرادی یا وجود عام اوله
بیلدیلر که بوندن نیجه فساد لازم کلور باخصوص شیخک واجب الوجود وجود
مطلق دیمکدن مرادی واجب الوجود علت و معلول دکلدر کافال فی الباب السادس
من الفتوحات اعلوا ان الحق هو الموصوف بالوجود المطلق لانه سبحانه ليس معلولا
لشيء ولا لعله بل هو موجود بذاته و وجوده ليس غير ذاته مع انه غير معلول الذات بوراده
برسؤال لازم کلور که عدم معلولیت ذات الهی علی الاتفاق ظاهر در اما عدم
علت اولسی نیجه قایلدر که فلاسفه اکا علت الملل دیرل و عقل کله آتی علت
نامده طوئرل و دیرلر که عقل اول حقدن مفارقت قیلز و اول دخی دائم عقل اوله
افاضه قیلقدن خالی اولر بوتقد رجه انکله مفید و اکا علت اولور (و کما
ان الفلاسفة صرحوا بان ایجاد الحق تعالی للعالم من لوازم ذاته فیتنع خلوه عنه)
پس بونلر ارادت و قدری انکار ایدوب ایجاد اثبات ایلدیلر و موجب بالذات
دبدیلر بومعنا بس حقل وجودی عالمک وجودینه عین تقید و عالمک قدمی
تأید در پس شیخ اکبر قدس الله سره العزیز حضرتلری فتوحاتک ایکچی بایسده
بو محله مناسب دخی جواب باصواب بیوررل که (اعلم ان الحق تعالی موجود
بذاته مطلق الوجود غیر مفید بغیر و لا معلول عن شیء ولا لعله لشيء وهو خالق
المخلوقات والمثل) پس بومقد مده معلومک اولد یسه حضرت مولانا و حضرت
شیخ اکبرک وجود مطلق دیملریله وجودیه مذهبده اولنلرک وجود دیمسک
مایسده فرق عظیم وارد در زیر اولنلرک وجود مطلق دیمسی علت دکل و موجب
بالذات دکل دیمک اولور و وجودیه مذهبده اولنلرک وجود مطلق دیمسی مطلق
وجود عام اولدر دیمک اولور بو کفر در تکیم سعد الدین تفننازانی مقاصد شرحنده
نصریح ایلدی اما بویکی حضرتک بیور دینی ایمان محضدر که بوکا ایمان لازمدر
اگر سؤال اولور سه که شیخ اکبر حضرتلری فتوحاتده (سبحان من اظهر الاشياء
فهو عينها) دبدی ودخی بیت (ففي كل شيء له آية * تدل على انه عبيد * بیوردی
پس بوسوزل مذهب وجودیه بی مؤید اولور جواب اولدر که یسه فتوحاتک اول

مخلد. بر قاج مطرا آشفی پیورزل که (فهو عين كل شيء في الظهور ما هو عين الاشياء في ذواتها سبحانه بل هو هو والاشياء اشياء) پس سوز چوق و قبل و قاله نهایت یوق معنای پسته کلام ماعد مهابیم دید کبری اعیان ثابت به نسبتله در که الاشیان داشت راجحه الوجود فموا سجد و جود خارجی راجحه سنی استشمام ایتماس در وهنیه ای مایعنی بزم خارجه اولان و اولغمر دخی اگر چه بحسب الظاهر وارد رولکن اول دخی بحسب الحقیقه عدم و هالکدر که (کل شیء هالك الا وجه) پیورودی بهلك پیورمدی پس سن ای معبود بالحق بلا غفید بالاشیاء طاهر ایاقی و نفس الامر ده فانی اولان شیر کوستری بجی بر وجود مطلق سن امام قرالی مشکوۃ الاوارد پیورزل که (ترقی المعارفون من حضيض المجاز الى ذروة الحقیقه واستكملوا معارجهم فראوا لیل الشاهدة البانیة انه ليس في الوجود الا الله ولد كل شیء هالك الا وجهه فانه لا یصیر هالكاً في وقت من الاوقات بل هو هالك ازل) و ایدا بوینک مشرب اهل تحقیق اوزره و هر شیء نفس الامر ده هالك اولدیغنه کوره بر لطیف معنایی دخی وارد اول معنی و هستیهایی ما ماعد مهابیم اوزره مطوف اولیه بلکه و هستیهایی مابعدا و مصراع ثانی اگا خبر اوله پس معنی بوبله دیک اولور که بر وجود خارجی حیثیتدن عدملر و هالکدر که بزم وجود من حقیقه وجود دکلدر و بزم ذوات حقیقی و اعیان ثابت من سن وجود مطلق فانی غاسن اگر چه اعیان مرتبه علمیه متغیره اولد یعنی اعتبار ابله بزم هستی حقیق من وجود مطلق سن دیک قابل اولور (كان الله ولم يكن معه شيء) حدیثی جنید قدس سره العزیز حضرت تری استماع ایلد کلام نه و مرتبه به اشارت ابواب الان کا کان پیور دبلر (رباعی) هستی که در و ظهور ایات حقست در دیده اهل کشف مرآت حقست پس ظاهر اوسین که معروض قناست در باطن اونکر که آن ذات حقست پس توحید ذات مرتبه سنه اشارت پیور دقین صکره یته مریدار لساندن توحید افعال مرتبه سنک تحقیقه شیران علی تمیل ایلک طریق اوزره شروع پیورزل ﴿ مشوی ﴾ ماحمه شیران ولی شیرعلم

جمله شان از یاد باشد دیم (پو نلر دید یلر که مثلاً یز دوکلی شیرل زولیکن شجاق شیر یز یعنی شجاقلرک یزنده تصویر اولسان لوسلانر کی یز اول علمه مصور اولان شیرلک جمله می دیم یلدن اولور کذلک بزم دخی جمله من و حرکات و سکنات من کل الوجود حقیقه نظر ابادار ادت الهیده ظهوره کلور کا قال علیه السلام اشاره الى هذا المعنى (القلب كریشته فی قلاء قلبها الی یح ظهر البطن) ﴿ مشوی ﴾ جمله شان پیدا و نایداست یاد انکه نایداست هرگز کم مباد) بوشجاقلرده منقوش اولان شیرل نقشک جمله می و حرکتی پیدا و بادنایدا در

کذلک بزم دخی اجساد و اشخاص منک جمله حرکتی ظاهر و بزرده متغیر ف اولان خدا باطن و نایدا در اولک نایدا در بزدن اکسک و جدا اولسون کیم کاف فار سینک منم سببه قرأت اولسه ده معنی صحیح اولور اول خدا که باطن و نایدا در بزدن غائب اولسون دیک اولو ﴿ مشوی ﴾ باد ما و بود ما از داد تست هستی ماحمله از ایجاد تست) الهی بزم بادمز و بود من یعنی بحر کمز و وجود من سنک داد واحسانکدنر بادن مراد محرک و مدبر اولان عقل و روح دن بزم وجود من جمله یعنی علی الاطلاق کلیله سنک ایجاد در ﴿ مشوی ﴾ لذت هستی محودی نیست را ﴿ عاشق خود کرده بودی نیست را) الهی سن شول قادر مطلق سنکه یوقلغه وارلق لذتی کوسرتدک یعنی عدمه وجود طعم اذاقه قبلندک نیست دن مراد بوراده عدم اضافی اولان اعیان ثابت در که خارج عالم اضافله راجحه وجودی استشمام ایلماشلردی مدی کندیکه عاشق ایلشدک ازل آزاله بونده عدم دن مراد انبیا و اولیانک و عشاق الهی اولان اعیانک عین ثابتلر بدر که دخی وجود خارجی راجحه سنی استشمام الی بزدن اول خدای تعالی بونلری ازل آزاله کندیکه عاشق ایلشدی ﴿ مشوی ﴾ لذت انعام خود را و امگیر نقل و باد و جام خود را و امگیر) الهی کندی ازل اولان انعام واحسانک لذتی بزدن کسرو طومعه یعنی در یغ ایتمه کندی جامکی و باده کی و نقلکی یعنی عشقه متعلق اولان لذات و نعلیات بزدن در یغ ایتمه ﴿ مشوی ﴾ ور بگیری کیست جست و جو کند ﴿ نفس بانقش چون نیرو کند) الهی بوفیوضناتی اگر در یغ طومه سن کیم جست و جوابلر فی المال نقش نقاشله نیجه زور و مقابله ایلر یعنی سنکه فیض و امدادی امسالک ابد سن بر کیمه آتی طالب اوله من و مجرد صور و نقوش منزله سنده اولان مخلوقات سن نیچون بوبله ایشلرک دبو سنک فعلک معارضه و مقابله قبله من ﴿ مشوی ﴾ منکر اندر مامکن در مانظر اندر اکرام و محای خودنکر) خداوند بزه باقه بزه نظر ایلد کندی اکرام و محای که نظر ابله ﴿ مشوی ﴾ مایودیم و تقاضا مایبود ﴿ لطف تونا گفته مای شود) الهی بزیوغ ایدک و بزم تقاضا من دخی بوغدی سنک لطف قدیمک بزم لسان ظاهر من ابله سوبلنماش سر منک مقتضاسنی ایشیدردی و شاجامیری پیوردی ﴿ مشوی ﴾ نقش باشد پیش نقاش و قلم عاجز و بسته جو کودک در شکم) خدا با نقش نقاش و قلم او کند عاجز و مفید اولور بطن مادرد ککودک عاجز اولدیغنی کبی ﴿ مشوی ﴾ پیش قدرت خلق جمله بار که عاجزان چون پیش سوزن کار که) مثلاً قدرت الهینک او کند جمله بار که عالمک خلق سوزن او کند کار که کسی عاجز در کار که ترکیجه کار کف دید کلر بدر ﴿ مشوی ﴾ کا

نقش دیو که آدم کند * که نقش شادی و که غم کند (اول نقاش حقیقی
انسانک وجودی کارگاهند. که آدم نقش و که شیطان نقش ایلر یعنی گاهی
صفت انسانیه ایلر منصف و گاهی صفت شیطانیه ایلر منصف قیلر گاهی اند.
شاد بلك نقش و گاهی غم نقش پیدا ایلر * مشوی * دست نی تادست
جنباید دفع * نطق نی تادم زند در ضر و نفع) افراد موجوداتدن بر فردکالی بوقدر که
تاکتیدید. خدای تعالی بک موجود قیلد یعنی نقشک دفعه الی تعریک ایلر
و کذلک هر رینک نطق بوقدر تضرر و منفعت جهتسدن دم اوره یعنی
کندی به ضرر کله و باتدن منفعت دور اولسه بیچون بوضرری کنوردک و اول
منفعی بندن ازاله ایدوب بتوردک دیوسوز سوبله حقیقتد. بر احد بوبله دیمکه قادر
و مستحق اولر **تکیم** (لا یسل عما یفعل و هم یستلون) بو مضمونه دلالت ایلر
* مشوی * **توز قرآن بازخوان تفسیر بیت** * گفت ایزد مارمیت اذرمیت * کر
برانیم تیران نه زماست * ماکان و تیراند ازش خداست (سوره انفالده اولان
آیتدن مقتبدر) (مارمیت اذرمیت و لکن الله رمی) و قساک حضرت پیغمبر علیه
السلام بقا بالله حالیه منصف و متخلق اولدیلر سه جناب عزت فعل رمی
اذرمیت دیمکه اکائبات ایدوب و مارمیت دیمکه آتدن فی ایدوب و لکن الله
رمی قولیه ذات بیچونته اسناد اجمعی مرتبه جمده مقام تفصیل اشارتدر
پس رای حقیقتد. حقد و حضرت نبی علیه السلام اکا آتدر بو مقامه فتایح
قرب فرایض تعیر ایدرلر پس بواپات شریفه بی مریدلر اساتندن جمیع اشیا ناک
وسالک اولنلرک عند سطوة ارادة الذاتية والتصرف الالهية اضمحال و تلاشی
سنه و انتقار و تفاتی سنه اشارت پیورلر وینه بقسای حقله و ارادت وجود
مطلقه کارکنده اولدقارینی اشعار ایدرلر یعنی مرتبه قرب فرایضده جمیع افعال
حق اولدیفته شاهد قرآن عظیمدن سن بوبینک تفسیری اوفو که ایزد تعالی
(مارمیت اذرمیت) پیوردی رسولی حقدد. پس حضرت رسولک بو مرتبه سنه
وارث اولان اولیا دخی دست حقه آلت اولوب انلردن ظهور ایلین کار حضرت
پروردکاردن اولور **تکیم** بیت ثانی بو معنایی تفسیر قیلور اگر بر سهام اقوال
وافعالی قوس وجودمن دن رمی ایلرک فی الحقیقه اول بزدن دکلدردن بر ایزد دست
تصرف حقد. کان کبی یز و بوبینک تیراندازی خدا در که مرتبه قرب فرایضده
قول حقه آلت اولور پس بوبکلات طیه دن جبر شایبه سی توهم اولوب آتی دفع
ایچون **یقاج** بیت پیورلر * مشوی * این نه جبر این معنی جبارست *
ذکر جباری رای زارست (زین العرب دیر که جبار اینه مبالغه دندر معنایی
عبادتنی امر دن ونهیدن دیلدیکی شیک اوزدیشه قهر ایدیمیدر و قال بعض

الشراح هو الذی یحمل الخلق علی ما اراد صدوره عنهم علی سبیل الاجبار) ینه
زین العرب بعض شراحندن تاقلدر که انلردیلر که جبار اول الله در که خلقی علی سبیل
الاجبار حیل ایلر اخلاق و ارزاقندن و اعمال واجتن و بونلر امشالی احوالندن
دیلدیکی شیارک اوزرینه که انلردن صدورین مراد ایلدی معنای بیت یعنی بودکر
اولتان اسرار و گفتار تکالیف شرعیه تک انقضاطندن اوثری اولان جبر مذموم
دکلدردن بلکه بوحقک جبار اسمک مناسبدر که تکالیف شرعیه تک منسای اولان
اختیار جزیه بی بوسلب ایتمز بلکه عین اختیارده اول جبارک فاعل مختار و مقرب
القلوب و الابصار اولسی اشعار ایلر پس اول الهک جبار لکن ذکر ایا که تضرع
وزار بلك ایچوندر که همیشه آتی فاعل مختار یلور (اللهم یا مقرب القلوب و الابصار
ثبت قلوبنا علی دینک بالله) دیه سن * مشوی * زاری * ما شد دلیل اضطرار * جلست * ما شد
دلیل اختیار) بزم زار یلغمره اضطرارمن دلیل اولدیکه فغان و زار یلق البتة
اضطراری اولور و بزم بر کاردن خیالمنز اول کاری اختیارمنزه ارتکاب ایلدیکمره
دلیل اولدی زبرا جناب حق خلقتدن بلا اختیار مع الاضطرار اولان کاری تعیب
و تعیر ایتمز پس فغان بر کیمه دن بر کار معیوب برنامقول ظهوره کله انلردن
شرمسار اولسی دلیل اختیاردر زبرا بلا اختیار اولان کار عندالله و عند الناس
مستوردر معیوب دکل * مشوی * کرنودی اختیار این شرم چیست *
وین دریغ و خجلت و اذرم چیست) اصغر بزم اختیارمنز اولمیددی بر کار
نامشروعی ایشلدکده حقدن و یا خود خلقتدن بوشر مسارلق ندر و بوحیف و خجلت
و خجالتدر بونلر خود اختیاره دایلدردن زبرا اختیاری اولین مثلاً حیوانات کبی بر کارک
ظهورنده حیف بیز و شر مسار اولر * مشوی * زجر استادان بشاگردان
چراست * خاطر ازندیرها گردان چراست) حضرت خداوند کار اثبات اختیار
جزیهده بر شاهد آخره دخی شروع ایدوب پیورلر که ای اختیار جزوی بوقدر
دین جبری اگر اختیار اولسه اوستادلر شاگردلرینی بر کار معیوب ایچون بیچون
زجر و مشع ایدرلری اختیاری اولمسه خود زجر وضع بوقدر و خاطری معلوم
اولنلر تدبیر دن دوندردمک بیچوندر اختیار اولدیفنی ایچوندر اگر اختیار اولوب
مضطرب اولسه مضطرب تدبیری دوندردمکه قصد اولورمیددی * مشوی *
کرتو کوبی غافلست از جبر او * ما حق پنهان شدست در اراوی بوبیت معترض
طرفندن اولان سوال اولور که این نه جبر این معنی جبارست بشتدن لازم کلور
زبرا بوبکلادن متفهم اولان و جمیع مشایخک و اهل سنت و الجماعةک کلانشندن
ظهوره کلان بودر که جبر ایکی قسمدری جبر مذمومدر که سلب اختیار ایدوب
عند جبار منزله سنه در دیوب خیر و شر ایلدن نه صدور ایلر سه خداوندکدر دین

طائفة مجبرينك جبريد و برقمی دخی جبر مدوحد که سلب اختیار ایلز و عید
 جاد منزله شده در دیو سوزیل بلکه معنی جبار یعنی مشر او از و اسرار قضا
 و قدرین خیر و بر و جمع انبیا و اولیا و علماء مذہبی اولان جبر و سطر که
 بوجہ منصف اولین مجوسی و تنویر کیدر (یت) هر انکس را که مذہب غیر
 جبرست * نبی فرمود کوماند کبرست * دیدگری بوجہ مدوحه اشارتد که
 سر جباریت حقدر پس حضرت خداوند کار بویکی جبرک مایذنی فرق ایلین
 معترض جابنشدن بر سوال ایراد ایدوب پیورر که اگر سن ای معترض اولان
 کیسه فافلد جبر مدوحدن اول ذکر اولان مرید طائفه سی دیرسک ماه جباریت
 و سلطنت حق انلرک ابرو وجودند پنهان و مستور اولشد و بونلرک بولکاتی اهل
 جبر مذموم اولد قیلرندن ظهوره کلدردیو اعتقاد ایلر سک * مثنوی *
 هست این را خوش جواب اربشوی * بکذری از کفر و دردن بکروی
 بواغراضه بلطیف و معقول جواب وارد اگر آئی استماع ایدرسن کفر و انکاردن
 بکرسن و دینیه تصدیق ایدرسن اول جواب بودر که برفاج ایاله تنبیه پیورر
 * مثنوی * حضرت وزاری که در بیماریست * وقت بیماری همه بیدارست
 ای معترض معلومدر که حضرت و فغان خسته و شکسته لک و فتنه در صحت
 و سلامت و فتنه دکلدر و بیماری وقتی دوکلی بیدار قدر غفلت و معصیت زمانی
 دکلدر بومعلوم اولد بیه اول مریدر دخی بوسوزلی بنایت سوزلندن
 سو بلدیار و خسته فراق یار اینک زار بلی ایلدیلز بویاسه اختیاری دکل بر امر
 اضطرار ایدر مثلاً خسته نک فغان وزاری کی و خسته لک وقتی ایسه انبیا
 و حقندن آگاه اولاق و قیدر جرم و گناه وقتی دکلدر شکیم * مثنوی * آن
 زمان که می شوی بیمار تو * می کنی از جرم استغفار تو (اول زمانه که سن بیمار
 اوله سن جرمکدن استغفار ایلرسن * مثنوی * می نماید بر تو زشتی کند *
 می کنی نیت که باز آیم بره) اول شکسته لک حائده سکا کناه و خطایک زشتلی
 کورینور صحت بولورسم بوله کبرو کلم دیونیت قبولرسن * مثنوی * عهد
 و پیمان می کنی که بعد ازین * جز که طاعت نبودم کار کزین) و عهد و پیمان
 ایلرستکه بوحالند نصره اگر سلامت بولورسم بکا طاعتندن غیری بر کار مقبول
 و کزین اولیه * مثنوی * پس یقین کشت این که بیماری ترا * می بخشد
 هوش و بیداری ترا) پس یقین و مقرر اولدی بو که شکسته لک سکا هوش و انبیا
 بفشارسکا * مثنوی * پس بدان این اصل را ای اصل جو * هر کرا در دست
 او بردست بو) فاذا کان كذلك ای اصل معنای طلب ایلین بوقاعده بی پل که
 هر کیمک که دردی و انکساری وارد اول کیسه راجحه المشر جبر حقیقندن

و اسرار الهی بدن بوحس مجبور و مکسور او این اهل جبر که نفسانیک در شلکی
 حائده مجبور در دیر انلر راجحه المشر در * مثنوی * هر که او بیدار تر پردر دتر *
 هر که او کا هتر رخ زردتر) درد بیدار لقی و انبیا می مستلزم اولدینی کی خفدن
 بیدار اولقی دخی بادر اولقی مستلزم اولور شکیم پیورر هر شول کیسه که
 حقک بجال و جلالتندن و تصرف و تقلیدن زیاده بیدار و باخبردر اول کیسه
 زیاده درد لودر هر شول کیسه که آنک استغفار و قضا شدن آگاهتر در بوزی زیاده
 اصغر در (کافال علیه السلام انا اعلمکم بالله و انا اخشیکم من الله * مثنوی *
 کرز جبرش اکهی زاربت کو * ینش زنجیر جباریت کو) اگر اول الاهک جبرندن
 یعنی ارادت کلبه شدن و کیف مابشاه تصرف و تقلیدن آگاه ایستک تضرع
 وزاری ایلککلک فنی که جبر و تصرف حق مشاهده قیلان کیسه نک تضرع
 وزاری ایلک شانه در شکیم انس حضرت تازی حضرت رسالتشاهدن روایت
 ایدر که اول حضرت اکثر زمانه تضرع رله (بامقلب القلوب و الابصار ثبت قلوبنا
 علی دینک بالله) فوای اکثر ایدر لیدی (فقلبت بانی الله آمنا بک و بما جئت به فهل تخاف
 علینا قال نعم ان القلوب بین اصبعین من اصابع الرحمن بقلوبها کیف شاه) اگر
 جبارک زنجیرنه کند بکی بیه کورر سک جبارک زنجیر بیک کورشی فنی که
 حقک جباریت و فغان بونی کورن و قبضه قدر شده مجبور و مکسور اولان
 کیسه نک علامتی وارد که پیورر * مثنوی * بیه در زنجیر چون شادی
 کند * می اسیر حبس آزادی کند) زنجیرده بغلو اولان بیه شاد بیک ایلر و چین
 اسیر حبس آزادلق ایلر یعنی بیه زنجیر جبار اولان قولر هر کز تنفسانیتساری
 و هوایی جهتندن شاد بیک ایلر و اسیر حبس ازادات حق اولر آزادلر کی
 آسوده و فارغ البال اولرر بلکه بنده لای کی افکنده و در دند اولورر بر مثال آخر
 دخی بودر که * مثنوی * ورتوی بیسی که بایت بیه اند * برنوسر هتکان
 شه بنشانه اند) مثلاً اگر سن کند بکی کورر سک آفاکی بغلشدر و سک اوزر بکه
 بادشاهک جاوشلری اوزر مشلدر * مثنوی * پس تو سر هکی مکن باعاجران
 * زانکه نبود طبع و خوی عاجران) فاذا کان كذلك قیمن شده بوحالت و بوقاعده محقق
 اولدیه سن عاجر اولان مخاوفات اوزره هر هتکالک الله زبراکه عاجر لک طبعی
 و خوی اول هر هتکالک و امر و نهی فیاق دکلدر بوحالده مفید و مختصر تیجه
 بودر که بر کیسه کند و بی بیه زنجیر جبار کورسه و آتی هر حالده کند بیه کورن و خلی
 دخی بوحالت اوزره بولان عاجر اولان خلقه حکومت ایلکدن فالور و انلر طمان
 و ملامت ایلکدن و مسلط اولقندن بری اولورز انکچون جباریت حق مشاهده ایلین
 عرفاده بوکونه حقدر بولرر مکر که امر حقیقه اوله و یا خود رضای حق ایلون

اوله ﴿ مشوی ﴾ چون توجیرا ونمی بینی مگو * ورهمنی بینی نشان دید کو
چونکم سن کنندی نفسکده اول خدائک جبر واکرا هستی کورمن سن دیمه که بن
مجبور و مکرهم واکراک جبرنی کند کده کورد کسه کورمنک نشانی قنی جبر
واکراه حتی کورمنک نشانی شاد و خندان اولمق و ناله و افغان قلفدر
﴿ مشوی ﴾ درهر آن کاریکه میبست بدان * قدرت خود را همی بینی حیان
امور دنیویه دن هر اول برایشده که شک اول ایشده میل و ارزوگ وارد اول ایشده
کنندی قدرتی حیان کورمن خدای تعالی دندر دیرمن بلکه بن ایتم دیوتفاخر
ایلمن یعنی سنکه حظ نفس و میل قلبه برکاری ایشده سن انده مختار سن مجبور
دکلسن و انده قدرت و ارادتکی حیان کورمن ﴿ مشوی ﴾ درهر آن کاری که
میبست نیست خواست * اندران جبری شدی کین از خداست * وشول کاره که
میلک بوقدر و طلبک دخی بوقدر انده جبری اولورسن که بخداندندر یعنی کار
دینده و آخرته متعلق اولان علامه میل نفسک اولدی یقندن بوکارلده جبری
اولورسن و دیرسنکه مجبورم حال بو که بوفسک اول کارلردن تقریر ریوخته جبر
حق دکلدن ﴿ مشوی ﴾ انبیا درکار دنیا جبریند * کافران درکار عقبا
جبریند انبیا علیهم السلام دنیا ایشده جبریلدر یعنی دنیا به طالب و زاغب
دکلدن در کافران آخرت ایشده جبریلدر یعنی آخرته طالب و مانل دکلدن در
﴿ مشوی ﴾ انبیا را کار عقبا اختیار * جاهلا را کار دنیا اختیار انبیا به
آخرت ایشی اختیار بدر ز برانیدان نفرت ایشلدر جاهلله کار دنیا اختیار
و مقبولدر پس هر کیمه که ائک قلبنده محبت دنیا محبت عقبدان زیاده اوله اول
کیمه جاهلان زمره مندند ﴿ مشوی ﴾ زانکه هر مرضی بسوی جنس
خویش * می برد اودر پس و جان پیش پیش * زرا که هر مرغ کنندی جنسی
جانبته اوچار اول مرغ تن آرد و روح ایلم و ایلم اوچار یعنی تیروجه تابعدر
روح تنه تابع دکلدن پس هر کسک روحی نه جنسدن ایش اول جانبته کیدرتی
دخی اکاتبیت ایدر ﴿ مشوی ﴾ کافران چون جنس سچین آمدند * سچین
دنیار خوش این آمدند * انبیا چون جنس علین بدند * سوی علین جان
ودل شدند کل شی رجع الی اصله خواستجه هر کس اصلی جانبته آخر الامر
رجوع ایلم چونکم کافران سچین جنسدن کلدیلر بواجلدن دنیا زندانیه خوش
آین کلدیلر و لبای نظام علیهم السلام چونکم جنس علین اولدیله ولهدا جان
ودل علین جانبته کندیلر سچین بروزن قعیل بدی قات یرک التنده موضع کتاب
فجاردردیشلر (کافال الله تعالی کلا ان کتاب الفجار لی سچین و ما دریک ما سچین

کتاب مرقوم) ای کتاب مسطور جامع لأعمال الفجرة من الثقلين وعلین فعلیل
وزننده اولان علی دن منقوادر صحنه ثقلینک خیراتک دیوانیدر و اسماء سابقه ده
ارارک دفتر اعمالک مقامک اسمیدر (قال الله تعالی کلا ان کتاب الارار لی علین
وما ادراک ما علین کتاب مرقوم بشهده المقربون ﴿ مشوی ﴾ این سخن
پایان ندارد ایست ما * باز گویم آن نامی قصه را) بوالهی سوزل پایان و نهایت
طوتن اما بزاول قصه ک تمامنی کبرودیه لم

﴿ نوید کردن وزیر مریدان را از رقص خلوت ﴾

﴿ مشوی ﴾ آن وزیران درون آواز داد * کای مریدان از من این معلوم باد) اول
وزیرانچرودن آواز و پردی بو به دیو که ای مریدان بدن بوسنه معلوم اولسون
﴿ مشوی ﴾ که مرا عیسی چنین یغام کرد * کز همه باران و خوبش ان باش
فرد) که حضرت عیسی علیه السلام بکایو به اعلام و خبر ایلدی یعنی حضرت
عیسی بکایوردی بو به دیو که جمیع باران و خصایر کدن فرد و جسد اول
﴿ مشوی ﴾ روی در دیوار کن تنهسانشین * وزو جود خویش هم خاوت
کزین) یوزی دیواره ایله تنهالونور یعنی خلقدن اعراض و انقطاع ایدوب بالکن
اول و کنندی وجود کدن هم خاوت و عزات اختیار ایله بوسوز اگر چه وزیر مکار
طر فندن در اما (انظر ما قال ولا تنظر من قال) حدیثک خواستجه عند اهل
الحق مقبول و مسلمدر ﴿ مشوی ﴾ بعد ازین دستوری کفتار نیست * بعد
ازین باکفت و گویم کار نیست) شمد نصکره کفتاره یعنی وعظ و پنده اجازت بوقدر
شمد نصکره کفت و گو به بنم ایشم بوقدر ز برابرکا سکوت بیور لشدن ﴿ مشوی ﴾
الوداع ای دوستان من مرده ام * رخت بر چارم فلک بر برده ام) الوداع ای
دوستان بن اولشم که موتوا قبل ان تموتوا مر تبه سنه وصول بولشم اسبابی چارم
فلک اوزره ایلتمشم بوسوز حضرت عیسانک فلک چارمده اولدیغی اعتبارله در
کان هر تپینک وارثی معنای اول بینک مر تبه سنه قریب اولمخی اشعار ایلر اما بونده
عالم مر تبه دن عبارت اولور ﴿ مشوی ﴾ تابز پرچرخ ناری چون حطب *
من بسوزم در عناودر حطب) تاناره منسوب فلک التنده حطب کبی عناده
و عطبه یا نمیم زیرا اهل دنیانک رنج و عناسی دنیا به ابتلاسی قدر در پرچرخ ناری
نعمیری کره نار اعتبارله در ﴿ مشوی ﴾ بهاوی عیسی نشینم بعد ازین *
بر فراز آسمان چارهین) شمد نصکره حضرت عیسانک یاننده اوتورم دردینی
آسمانک اوزرنده

﴿ ولی عهد ساختن وزیر هر یک امیر اجداددا ﴾

﴿ مشوی ﴾ وانکه هانی ان امیراترا بخواند * یک یک تنها بهر یک حرف راند)

آند نصیره دوزده امیری خلوتنه او قودی بر پر نه - انی هر برینه سوق کلام
ایلدی بی هر برامیری علی حده جدا جدا خلوتخانه سینه دعوت ایلیوب انلره
وصیت ایلدی و هر برینه سن بنم نائب وقائم مقام اول دیو - و ایلدی **مشوی** *
گفت هر يك را بدین عیسی - وی * نائب حق و خایفه من تویی (هر برینه ایلدی
عیسی - ایله منسوب دینده حقك تایی و بنم خلیف من **مشوی** * و آنه امیران
دکرا اتباع تو * کرد عیسی جله را الشیاع تو) و اول غیر امیرلر سنك اتباعه کدر
عیسی علیه السلام جله سنی سنك شیعه لك ایلدی بی احوان و انصارك ایلدی
مشوی * هر امیری کوکشد - د کردن بکیر * بابکش یا خود همی دارش اسیر)
هر شول امیر که او بیون چکه طوت یا قتل ایله یا خود آتی اسیر و محبوس ایت
مشوی * لیک تانم زندام این رامکو * تانیم این ریاست راججو (لکن
مادام که بن دردی ام بونی کیمیه دیند مادام که او ایم بور یاستی بو حکم و حکومتی
استه **مشوی** * تانیم من تو این پیدامکن * دعوی شاهمی واسنیلامکن)
مادام که بن او ایم من بونی پیدا و فاش الله شاهاق و غالبك دعواسن ایله
مشوی * اینك این طومار و احکام مسیح * بك یسك برخوان تو بر امت
فصیح) استه بر طومار مسیحك ایلمکی یعنی بر طومارده مکتوب اولان احکام
دین عیسی در آل بونی بر پر عیسی علیه السلامك امتی اوزره فصیح و اشکاره
او تو **مشوی** * هر امیری راجچین گفت او خدا * نیست نائب جز خود
دین خدا) اول وزیر هر برامیره باشه و تنها بوبله دیدی خدا دینده که هر ادین عیسی
علیه السلام در سندن غیر نائب و خایفه بوقدر **مشوی** * هر یکی را کرد
او يك بك عزیز * هر چه انرا گفت این را گفت نیز) اول وزیر امیرلر دن هر برینی
بر پر عزیز ایلدی اول اون ایکی امیردن اگاهه دیدی ایسه بو کادخی آتی دیدی
مشوی * هر یکی را او یکی طومار داد * هر یکی ضلعه دکر بود المراد)
امیران هر برینه اول وزیر فرادی فرادی بر طومار و یردی هر برینك مراد
و مضمونی او برینك ضدی ایلی یعنی اول اون ایکی طومارك مضمونلری جیعا
ری برینه مخالف ایلی **مشوی** * متن آن طومارها بد مختلف * همچو
شکل حرفها با تا الف) اول طومار لك متن و ظاهری مختلف ایلی بادن الفه د کین
اولان حرف لك شکلی کبی **مشوی** * حکم این طومار ضد حکم آن * پیش
ازین کردیم این ضد را بیان) بو طومارك حکمی اول بر طومارك حکمك ضدی
ایلی بوندن اول اول ضدی بیان ایلك تکرار بیانه احتیاج بوقدر (کشتن وزیر
جو بشتن رادر خلوت) **مشوی** * بعد ازان چل روز دیگر در بشت *
خویش کشت و از وجود خود برست) اندر صکره فرق کون دخی قبوی بغادی

کندوسنی دپله دی و کندینك وجودندن قورتادی بوندن رقاچ حصه مستفاد
اولور اولو او اولور که حسود کشدی نفسی غره القای ضرر ایلمکدن اوتری هلاک
ایلمیش تنکیم انوار سهیلده مسطور که در بر کیمیه بر کیمیه به حسد ایلدی هر نوع
حبله ایله اول محسوده ضرر مقصود ایلدی ظفر بوله مدی کال حسدندن عاقبت
بوسوه خاطره بی فکر ایلدی که کندویی بر بنده سنده قتل ایتدروب انك خانه سنده
نهانی القا ایتدیره پس بنده لرندن برینه دیدی که بنم حیاتندن لذتم قالدی استه
سکا بر بچاق بی فلان کیمیه لك خانه سنده قتل ایله و بنم مالندن آزاد اول تابیم
انك خانه سنده منیم بولمغله شرح قبلندن آتی اخذ ایدوب وارثلرم آتی قصاصه
چکه لر وفی الحقیقه اول نادان کندویی اول محسوده ضرر القا سیچون انك
خانه سنده قتل ایتدردی کذلک بووز بر پرزور دخی امت عیسی به تفرقه و ضرر
مراد ایلمندن اوزی کوش و بیلی سنی بر باد ایلمکدن صکره کندوسنی دخی
هلاک ایلدی و بر حصه دخی بودر که خاوتك تیجه سی موت ارادی اولق
لا زمندرونف سنی سالک از بعین ده کشته قلیق واجب اولد یغنی اشتهار ایلم
مشوی * چونکه خاق از مرگ او آگاه شد * بر سر کورش قیامتگاه شد)
چونکیم خلق اول وزیرك موتندن اگاه اولدی انك قبری اوزره خلقك زار و فغانی
کثرندن قیامت ری اولدی **مشوی** * خلق چنندان جع شدر کوراو *
موکشان جامه دران در شور او) انك قبری اوزره اول قدر خلق جمع اولدی صاحب لری
بو ایچیلر و جامه لری رنجیلر اولد یغنی حالده انك غوغا سنده **مشوی** * کان
عد دراهم خداداند شمرد * از عرب و ترک و زرومی و کرد) که اول عددك صابین
هم خرابیلور یعنی قابل شمار دکل ایلی عربدن و ترکدن و زرومی و کرددن یعنی
انده بوقدر طوائف مختلفه جمع اولمشدی **مشوی** * خاك او کردند
بر سرهای خویش * در داود دیند درمان جان خویش) اول وزیرك قبری
خاکنی باشلری اوزره ایلمیلر انك کوردنی و فراقك زحنی کشدی جانلرینه درمان
کوردیلر **مشوی** * آن ختلاقی بر سر کورش مهی * کرده خون را از دو
چشم خود ره) اول خلایق انك قبریك باشی اوزره برآی کندیلر ينك ایکی
چشمندن خونه بر بول ایلش ایدیلر یعنی فان کوزلندن آب کبی روان اولدی جله
خلایق انك درد و فراقندن فریاد و فغانده ایلی هم شاهلر و هم کچیلر و هم اولور
بوجه احوال انلرک اکاکال شوق و محبتی اشتهار ایلم

طلب کردن امت عیسی علیه السلام

از امر اکه ولی عهد از شما کدامست

مشوی * بعد ماهی خلق گفتندای مهان * از امیران کبست بر جایش

(نشان) برآید نصکره خاق ابتدا یلر ای اولور ابرلردن انک برینه نشان وقائم مقام
 کیمدر ﴿ مشوی ﴾ تابجای اوشتا سیمش امیم * دست و دامن رایدست
 اودهیم) تااووز برینه آنی امام و خلیفه اکلیم دست و دامنزی انک الله و برلم
 یعنی اکا کلی نسلم اولم ﴿ مشوی ﴾ چونکه شد خورشید و مارا کرد داغ
 * چاره نبود بر مقامش جز چراغ) چونکه آفتاب فلك عیو معرفت اولان
 بوجهاندن کندی وانک فراقی بزم دروغنه داغ ابتدای انک مقامنه چراغدن
 خبری چاره اولمز یعنی ظلمدن نجات بولقی ایچون قائم مقام خورشید فلك باری
 بر چراغ لازمدر کذلک حقن بودنیسادن خورشید فلك حکمت و معرفت اولان
 مرشد کامل اتقوال ایلسه انک قائم مقامی بر چراغ نورانی لازمدر که ظلمت
 نفسانیده فلان سالکرا اندن استناره ایدلر وانی پیشوا و مقتدا ایدوب طریق
 حقه کیده ل ﴿ مشوی ﴾ چونکه شد از پیش دیده وصل بار * نایبی باید
 از ومان یادکار) چونکم بارک وصال کوز اوکندن کندی اول باردن زه بر باد کار
 نائب کرکدر که اول بارک وصالنی مذکر اوله و بونی کورمک آنی کورمکی
 افاده قیله و بواکا هر حالده بمائل کاه ﴿ مشوی ﴾ چونکه کل بگذشت
 وکاشن شد خراب * بوی کارا از که بابیم از کلاب) چونکه کل کندی وکاشن
 خراب اولدی کلک رایحه سنی کیمدن بو اورز کلابدن زیر کلاب کل وکاشنک
 نائب منیدر کل وکاشنک مرورند نصکره انلرک رایحه سنی استین کلابده بو اور
 کذلک انبیاء علیهم السلام و اولیای عظامک مرورند نصکره انلرک اثر و فایده سنی
 طلب ایابن انلر جاننیدن خلیفه اولان و ظهوره کلان کیمده لک وجودنده
 بولور ﴿ مشوی ﴾ چون خدا اندر نیاید در عیان * نائب حقند این پیغمبران
 چونکه خدای تعالی عیانه کلز یعنی محسوس اولوب ظاهر اولمز خلق ایچره بو
 پیغمبرلر حق تعالینک نائب و خلیفه سیدر که انلر واسطه سیله خاق عالمه حکم ایلر
 و انلر لساندن بنی آدمه علوم و اسرارنی سویلر پس انلر تابع اولان همان
 حقه تابع اولمش او اور شکیم بو معنایه اشارت ایدوب پیورلر ﴿ مشوی ﴾
 فی غلط کفتم که نائب بامنوب * کرد و پنداری قبیح آیدنه خوب) بو پیغمبرلر
 نائب حقدر دیمشدم من حیث الحقیقه بوبله دکلدر غلط سویلدم که نائبله منوبی
 اگر فی الحقیقه ایکی ظن ایابسه سن قبیح کاور خوب کلز نائبله منوبی ایکی ظن
 ایلنک قبیح اولمش اولدر که اولاً شرک خفی بی مستلزم اولور و ثانیاً انبیانک
 وجودندن ظاهر و رابین احکام حقک اراد تنسز انبیانک کندی مقتضالندن
 اولمشنی اشعار قیلور ثالثاً انبیایه اطاعت الله اطاعت اولمق لازم کارور
 حال بو که رسوله اطاعت عین الله اطاعتدر کما قال الله تعالی (من طاع
 الرسول فقد اطاع الله) وانک بدنه بیعت عبیده الله بدنه پیغمدر کما اخبر الله تعالی

فی سورة الفتح ان الذین یسایعونک انما یسایعون الله خلیفه مستخلفک عیندر دیدکاری
 بوجهتندندر و حضرت نبی علیه السلام من رأی فقد رأى الحق پیور دقلری
 بومعنا به شهادت ایدر نظر حقیقت بینله نظر اولنسه نائب ایله منوب مایبند
 من حیث الحقیقه اثبتیت بو قدر اما من حیث الاعتبار مرتبه فرقه نظر اخلاق
 ایله مخلوق مایبند فرقی و تمیز چوقدر ﴿ مشوی ﴾ فی دو باشد تا تو بی
 صورت پرست * نیش او یک کشت کر صورت پرست) فی کله سی اولکی بیندن
 مستفاد اولان معنی اتحادی نفی ایچوند ریعه نی نائبله منوب بر اولمز ایکی او اور
 تاسن صورت پرست سن یعنی مادام که سن صورت بین و تفرقه کرین سن و اول
 کیمسه نک اوککند * نائب و منوب بر اولدی و برخلیفه مستخلفک عینی
 اولدی که صورت عالمندن قورتلوب معنی عالمه نظر قیلدی پس معنا جمیع
 انبیاء و اولیاء متحد و صورنا متعین و متعدد اولدقلر بی تفهیم ایچون بو بیتلری
 مثل موقعنده ایراد ایدب پیورلر ﴿ مشوی ﴾ چون بصورت بنکری چشم
 نودوست * تو بنورش در نکر کر چشم رست) مثلاً چونکم سن صورته بقیه سن
 و یا خود صورت اعتبار ایله نظر ایدسه سن سنک کوزک ایکیدر سن انلرک نورینه
 نظر ایله که اول نور کوزدن بدی و ظهور ایددی پس اگر چشم منزله سنده
 اولان انبیانک نورینه نظر ایلدسنک بلا فرق الله نوری کورر سن و انلرده اولان
 ظهوری حقک ظهوری بولور سن اما صورتلر بنه نظر قیلور سنک حقندن غافل
 اولور سن و بری برندن متفاوت بولور سن ﴿ مشوی ﴾ نور هر دو چشم
 نتوان فرق کرد * چونکه در نورش نظر انداخت مرد) هر ایکی کوزک نورنی
 فرق ایلمکه قادر اولمز چونکم مرد چشمک نورینه نظر اندی یعنی بر مرد صورت
 چشمه نظر ایچوب نورینه نظر ایدسه اتحاد انبیاء و اولیای کندی کوزلندن بیلوردی
 و نائبله منوبک من حیث المعنی متحد اولد بقیه واقف اولوردی دیمک او اور

﴿ در بیان آنکه لا تفرق بین احد من رسله الی اخره ﴾

بو آیت کریمه نک تحقیقنک بیانده در که حق تبارک و تعالی سوره بقره نک
 آخرنده مؤمنلر اسانندن حکایه پیورلر دیرل (لا تفرق بین احد من رسله) یعنی
 مؤمن اولنلر دیرل بز انک رسلنک مایبنتی فرق ایلر زور سلاک مایبنتیه نه جهتدن
 فرق اولد بقیه و بولر من حیث المعنی بوجهله اتحاد قیلدیفته اشارت ایدوب
 بو آیت کریمه بی تفسیر پیورلر ﴿ مشوی ﴾ ده چراغ ار حاضر ایددر مکان
 * هر یکی باشد بصورت غیر آن) فرضاً بر مکانه اگر اون چراغ حاضر کله
 هر بر بسی صورته او برینک خبری او اور ﴿ مشوی ﴾ فرق نتوان کرد نور
 هر یکی * چون بنورش روی آری بی شک) اون چراغدن هر برینک نورنی

فرق ایلک مکن دکلدر شکست چونکم اون چرافت نورینه توجه ابد سن
 یومنه ای تقهیم ایچون بر مثال آخره شروع ابدوب بیوردر ﴿ مثنوی ﴾
 کرتوصد سبب وصد آبی بشمیری * صدغماندیک شود چون بقمیری (اگر سن
 ظاهرده یوزالما و یوزایوانی صایه سن متمد او اور چونکم صدغه سن ذکر اولان
 یوز فالز جعما بر اولور ﴿ مثنوی ﴾ در معانی قسمت واعداد نیست * در معانی
 تجزیه و افراد نیست (معانیده قسمت واعداد یوقدر معانیده جز و جزو قیاق
 وهرشی * فراد افراد اولق یوقدر بلکه عالم معانی و حده ایفده هرشی * مقدر در
 معانیدن مراد مرتبه و حدانیت و مرتبه الوهیتدر که انده خدادن غیری یوقدر
 ﴿ مثنوی ﴾ اتحاد بار با یاران خوشست * پای معنی کبر صورت سرکشت (سرکشت
 بارک بار الله انحصادی خوشدر معنی ایاغنی طوط صورت سرکشتدر یعنی موجب
 تفرقه اولان صورتی ترک ایت و معنی ایاغ طوط تا اتحاد حقیقی به واصل اوله سن
 و وحدت مطلقه سرتی بوله سن اگر صورتی نظر ایدرسک مغایرت و اختلافدن
 قسور تلمس سن ﴿ مثنوی ﴾ صورت سرکس کدازان کن برنج * تاپیشنی زیر
 او وحدت چو کبج) سرکس اولان صورتی رنجله اریجی ایله یعنی معنی عالمندن
 باش چکیجی و قلبه تفرقه و دغدرغه و بریجی صورتی طاعت و ریاضتله اریجی
 ایله شول مرتبه به دکه مقتضیات صورت و لوازم طیبیدن خلاص اوله سن
 حتی اول صورتک تختده وحدت مطلقه بی کبج کبی کوره سن چونکم اول
 وحدت کجینه ایره سن غنی اوله سن و تشویش و دغدرغه اختلاف و کثرتدن
 قورنلوب صفای بوله سن ﴿ مثنوی ﴾ ورتونکدازی عنایتله ای او * خود
 کدازدای دلم مولای او) و اگر ای اسیر صورت سن تنکی ریاضتله اریجی سن اول
 اللهم عنایتلری خود اریدر و ایت مقتضیاتنی محو و نیای ایلر ای فلان کیمه بنم
 کوکلم انک بنده سیدرای حرف ندادر منادی محذوفدر که اول اسیر صورت اولان
 کیمه زدن بریدر مولانا بونده بنده معنای بنده در و بونده حضرت مولانا قدس
 سره العزیز قرب الهی به و سول ایکی وجه اوزره اولد بغنه اشارت بیوردر که
 بریسی کسی و بریسی و هی اوله کسی اولدر که ادای فرایض و نوافل ایله
 مقتضای صورتدن سالت خلاص اولوب ایت نتیجه سنده قرب نوافل و یا قرب
 فرایض ظهوره کله و هی اولدر که سالت طاعات و ریاضتله مقتضیات طیبیدن
 تجاوزه قادر اوله میسوب و کبج وحدتی بوله میسوب عاجز و فقیر قالدقده عنایات
 الهیه دن بر عنایت و ثقلینک علنه موازی اولان جذباب رحانیه دن بر جذبه اول
 سالکه اریشوب اتی صورت قیددن قورنلوب کند و لکندن محو و فانی ایلوب
 کبج وحدته ایصال ایلر ﴿ مثنوی ﴾ او نماید هم بداهه خویش را او بدوزد

خرقه درویش را) اول الله کمال اطفادن هم کو کل کوزلینه کو ستر
 کند و بی و نجلی قیور قلوبه و دیده قلوب عشاق آتی مشاهده قیور (کافال
 الشیخ عبدالله محمد بن العزیز رؤیه الله بالقلب الصافی جائزه کافال عمر رضی الله
 عنه رای قلبی ربی و قال علی کرم الله وجهه لا عبد ربالم اره) اول خدا دیگر
 خار محبتدن پاره پاره اولان درویشک قلبی خرقه سنی که جابر المکسور اولق انک
 صفتدر خرقه قلبدن استعاره و دیکمک انک انکساری درست ایتکدن عبارت
 اولور ﴿ مثنوی ﴾ منبسط بودیم ویک جوهر همه * بی سرو بی پادیم ان
 سر همه) دو کلیم بر جوهر منبسط ایدک جله من اول طرفه بی سرو بی پادیک
 یعنی جعما جله منک اصلی غیر من کب بر جوهر یکتا و اول طرف حقانیده بر دره
 بیضا ایدی (کافال صلی الله علیه وسلم) اول ما خلق الله الدرة البيضاء) دره
 بیضادن مراد بونده جمیع کاشاتک اصلی اولان جوهر یکنادر که مشایخ صوفیه
 اکا حقیقت محمدیه دیرل و روح الارواح و نور الانوار و عقل کل و قلم اعلی دخی
 تعبیر ایدرل ایتدا وجوده کلان بوجوهر یکنادر به الله حق تعالی حضرتلری
 سائر ارواحی و عقول و نفوس و اشباحی علی الترتیب بوجوهر یکنادن خلق ایلدی
 پس یوقدر کثرات مختلفه و موجودات متنوعه اندن وجوده کلوب صوری عالمه
 منتشر اولدی دره بیضا عقل کلک شرحی او چنجی جلدک دیباچه سنده بر مقدار
 مذکور اولشدر منبسط اولان یک جوهر دن مراد فیض اقدس اولق محله دخی
 انسیدر و فیض اقدس و فیض مقدسک و اعیان ثابته و عقل کلک و بونلر امثال
 اولان اصطلاحک مفصلا شرحی ثابته شرحک دیباچه سنده مذکور اولشدر
 فلیطلب فیسه اما اجالا بومخلده شرحی اولدر که مشایخ صوفیه حق تعالی
 حضرت ینک ذات بیچو نندن اعیان ثابته به کلان فیضه فیض اقدس دیرل که
 منبسط بر نور واحددر مثلا شمسک قرصندن زجاجات مختلفه به کلان نور بسط
 کیدر اول زجاجات کان اعیان ثابته کیدر و شمسک زجاجات مختلفه دن ظهور
 ایلین اشعه متنوعه سی فیض مقدسه مشابیهدر که اول اعیان ثابته دن سائر
 ارواح اوزره کلان فیض الهیدر پس جمیع ارواحک و کلبی اعیانک اصلی که فیض
 اقدسدر بومرتبه ده جله من منبسط ویک جوهر کبی ایدک تکیم جمیع اعیان
 ارواحک اصلی اولان فیض اقدسک شرحه شروع ابدوب ویتلرله تعریف
 ایدرل ﴿ مثنوی ﴾ یک کهر بودیم همچون آفتاب * بی کره بودیم و صافی
 همچو آب) مرتبه احدیتده بر کهر ایدک آفتاب کبی که انده تفرقه و تجزیه
 متصور اوقی ممکن دکلدر اب کبی کره من و صافی ایدک به بی بوعالم صورنده
 اولان همین و امتیاز کبی اول عالمده بری بر یزدن متعین و ممتاز کل ایدک بلکه آب

کبی بی عقیقه و صافی و آفتاب کبی بی ترکیب و منبسط بر نور ایدک * مثنوی *
چون بصورت آمد آن نور سره * شد عدد چون سایه های کنکر * چون کم اول
ابو و خوب اولان نور صورت کلدی کنکر نک سایه لری کبی عدد اولدی یعنی
ذات الهی چونکم جلا و استجلا اقتضا ابدوب ابتدا نور ذات که فیض اقدس
دید کلز پدر اعیان ثابته مرتبه سینه کلد کده و هر شیک عینه طلوع فیلد قده صور
علیه حاصل اولوب سایه های کنکر کبی اعیان موجودات متعدد اولوب بری
برندن وجود علیه اله ممتاز اولدی بعده اول اعیان ثابته دن فیض مقدس دید کلری
انوار متنوعه مرتبه ارواح کلوب طلوع فیلد قده هر کسک روحی عین ثابته سنک
استعدادنه کوره وجود روحانیه ابله موجود اولوب سایه های کنکر بری برندن
ممتاز اولدی کبی هر روح بری برندن ممتاز اولدی بعده بو عالم صورتی و شهادتی
حق تعالی خلق ابد کدن صکره و آدم و حوا علیهما السلام واسطه سیله اجساد
بنی آدم ظهوره کلد کدن صکره هر کسک روحی عین ثابته سنک استعدادنه کوره
صورت انسانیه مرتبه سینه کلوب سایه های کنکر کبی اجساد ابله متجسد و متعدد
اولوب صورت بقلدی و وجود عارضی لباسی کیدی بن بر سالک مقام حقیقه
ایره ک و مرتبه اصلی کوره ک استر کر کدر که بو وجود مجازی بی ریاضتله ویران قیله
بلکه تعیین نورانی و روحانی بی دخی افتا ابدوب نامرتبه اصله وصول بوله سالک
فناء جسمانی و روحانی بی افتادن صکره مرتبه حقیقه ایرد کده بوجه نک حقیقی
واحد اولدی یعنی مشاهده قیور وانک چشم شهودندن تعداد و تفرقه زائل اولور
بس مقام حقیقت وصولی و بی فراق مرتبه سنک حصولی نه طریق ابله میسر
اولدی بینه اشارت ابدوب پوررل * مثنوی * کنکر ویران کنید از منجیق *
تارود فرق از میان این فریق ای طالبان اسرار حقیقت و سالکان طریق وحدت
منجیقندن کنکر وجود بکری ویران ابد و آتی منجیق توحید و ریاضتله کنکر
کبی اولان وجود مجازی بکری افتا ایدک تابو فریق اور تا مندن فرق کیده یعنی
بوزمره کاشاتک مایند اولان فرق و تمیز و مغایر و اختلاف زائل اولوب
سروحدت مطلق ظهوره کله و جانکز مقام وحدت و مرتبه حقیقه تی بوله
* مثنوی * شرح ابن را کفتمی من از مری * لیک رسم نالفرزد خاطری
غناد وجدال جهتندن بوسر وحدتک شرحی بن سوبلردم و بوندن زیاده دخی
عیان و بیان ایلردم لکن کایله شرح ایلکه قور قمر نابر خاطر قائمه زیرا بویه
منزالی اقدامدر هر ضعیف الذهنک بوسر توحیدی استماعه قدری یوقدر
اکثرینک اعتقادنه بوسر توحیددن خلال کلوب الحمد اولمش و اکثر دخی ورطه

جبرده فالشدر پس انشاء الله اولان اولیا بونی کایله سوبلزلر الا اهلنسه و بوسری
عیان و بیان ایلزلر الاستعداد اولان محرمه پس نااهل و نامحرم اولنلرک خاطری
قائمه سن و اعتقادنه خلال کله سن دیوا اکثرکن اولان اولیا نکات توحیدی پوشیده
سوبلشدر و سل سیف ایتموب تیغ کلاملرین خلاف امثال اصطلاح ایچره ستر
ایشلردر * مثنوی * نکتهها چون تیغ بولادست تیر * کرداری توسپروا پس
کرن وحدت مطلقه به متعلقه اولان نکته لری المثل کسکین تیغ بولاد کیدر ای سالک
اگر سن سیر طومر سنک کیویه قاج سپردن مراد بوند نکات توحیدی بیات ایچون
اولان استعداد و فهم در سندر یعنی ای سالک سنک وحدت وجود نکته لری نه
استعداد و فهم صائب طومر سن کر کدر که انک استماع و تعلیم اقدام ایچیه سن
زیرا نامستعد سن پس بعد حصول الاستعداد بونکته لری او کر نمکه اقدام
قیلک زیر نامستعد اولان سالکک دین و اعتقادنه بونکته لری عین ضرر و عظیم
خطر در پس کر کدر که بونکته لری استماع ایلکدن کیو کیده سن و توحید و طاعتله
تحصیل استعداد ابد سن و بونی سوبلین عارفه مقارن کلسک سکا ضرر ویرمن
نکیم تیغ تیر سیری اولان کیمسه قارشو کلسه ضرر ویرمدیکی کبی * مثنوی *
پیش این الماس بی اسپرمیا * کر بردن تیغ را نبود جیسا * محصل کلام بوالماس
تیغک او کته که مراد سر توحید در سپرس کله یعنی استعداد سن بلکه استاد سن
و ارشاد سن بونک فهم و ادراکته اقدام قیله زیرا که تیغ تیر کسمکدن حیا اولور
یعنی تیغ کبی اولان نکات توحید سالک پای اعتقادی قطع ایلکدن استجیا قیلز
پس کر کدر که احسن جنبه مرتبه سنده اولان بر استاداله کتوره سن وانک ارشاد
و تریه سیله کندیکی مرتبه استعدادنه بتوره سن بعده اولیا نکاتنی و حقیقت
آمیز اولان کلماتنی تعلیم سعی و اقدام ابلیه سن * مثنوی * زین سبب من تیغ
کردم در غلاف * تا که کر خوننی نخواهد برخلاف * بوسیدن بن تیغی غلاف ایچره
ایلدیم بومصرع بیت اولک مصرع ثابینه علت اولور و بویته حضرت خداوند کار
حضرت مشویده اولان کلاملرنی پوشیده سوبلرینه وجه و علت نه اید و کنه اشارت
پوررل تقدیر معنی چونکم بونفیه کسمککدن حیا اولدی یعنی مقرر اولدیسه
بوسیدن بن تیغ نکاتی خلاف اصطلاحات و امثال ایچره وضع ایلدیم تا کم برکز
خوان آتی خلاف مراد اوزره اوقومیه و اعتقاد نه ضرر و یروب طاعات
و عبادت و ادب طریقندن بی بهره قایمه پس بومعارف و اسرارک یاتندن
رجوع ابدوب و اول امر انک قصه سنک بیانه شروع قلوب پوررل * مثنوی *
آمدیم اندر تمامی داستان * و زوفاداری جمع راستان * ز داستانک بنه تماملقته
کلک راستار جمعینک وفادار لغندن اولان داستان کلدک بومصرع اوله قید اولور سه

معنی بویه دیک اولور و جائز در که مابعدنده اولان بویه مریهون اوله پس تقدیر
 کلام بویه دیک اولور که برینه داستا تک تمام اوله نه کلدک و راستلر جعی وفادار لغدن
 * مثنوی * کز پس این پیشوا برخاستند * بر مقامش نائی میخواستند * که
 بو وفات ایدن پیشوا دینکره قالدیلر اول پیشوا و مقتدا تک برینه بر نائب استدلر *
 * منازعت کردن امر را در ولی عهدی و تیغ کشیدن بر همه کرم *
 * مثنوی * بک امیری زان امیران پیش رفت * پیش از قوم وفاندیش رفت (اول
 امیر زدن بری ایلر و کندی اول وفادار قومک او کته کندی * مثنوی * گفت اینک
 نائب آن مرد من * نائب عیسی من اندر من) اول امیر دیدی اشته بن اول
 مردک نائی بم زمانده عیسی انک نائی بنم هر وارث نی اولان ولینک نائب
 و خلیفه سی معنا اول بنینک نائی اولدیغی مقرر در بواجلدن زمانده نائب عیسی
 علیه السلام بنم دیدی * مثنوی * اینک این طومار برهان منست * کین
 نیابت بعد از آن منست) اشته بو طومار بنم حجت و برهانمدر که اول وزیرک
 بکا و یردیک طومار که ر بونیابت اندنصر که بنم ایچوندرو بکا مخصوصدر
 * مثنوی * ان امیر دیگر آمد از کین * دعوی اودر خلافت بد همین) اول
 بر غیری امیر دخی بو صودن کلدی انک دخی دعواسی خلافتده هم بوالدی
 * مثنوی * از بغل اونیر طوماری نمود * تا برآمد هر دو را خشم جهود
 قولغدن اودخی بر طومار کومتردی تا ایکسنه بیه جهود خشمی کلدی یعنی
 زباده غضبتک اولدیلر * مثنوی * ان امیران دکر بیک قطار * بر کشیده
 تیغهای آبدار) و اول غیری امیر بر بر قطار اولوب یعنی بری برینک آردنجه آبدار
 و تبر تیغ چکمشلر نیابت و خلافت دعوا سندن اوزی * مثنوی * هر یکی
 راتخ و طوماری بدست * درهم افشاندند چون پیلان منست) هر برینک اندسه
 تیغ و بر طومار دست قبلر کی بری برینه دو شدیلر یعنی جنک ایلدیلر * مثنوی *
 صدهزاران مرد ترسا کشته شد * ناز سرهای بریده پشته شد) اول جنک
 و غوغاده نیجه بوز بیک مرد ترساده لشم اولدی حتی کسلش باشلردن پشته
 اولدی * مثنوی * خون روان شد همچو سیل از چپ و راست * کوه کوه
 اندر هوازین کرد خاست) چپ و راستن قان سیل کی روان اولدی بوجکدن
 طاع کبی هواده غبار قالدی و هوا آرد کدورته طولیدی * مثنوی *
 تخمهای فتها کو کشته بود * افت سرهای ایشان کشته بود) فته ر
 تخماری کی اول وزیر اکش ایدی انلرک باشلرینک آفتی اولش ایدی یعنی انک
 مقدما زراعت ایلدیکی فتهلر تخمک محصول امر انک و انلرک توابعینک باشلرینه
 آفت و بلا اولش و بونلری عاقبت جنک و هلاک بر افش ایدی * مثنوی *

جوزها بشکست وان کان مغز داشت * بعد کشتن روح پاک نغز داشت) انلرک
 جسدی فی المثل کو یا جوزلر کی ایدی جوزلر صندی و اول کیمسه که مغز طوتدی
 یعنی نور ایمان و یا خود قلب پر عرفان طوتدی بعد الهلاک لطیف و پاک روح
 طوتدی * مثنوی * کشتن و مردن که بر نقش تنست * چون انار و سیب
 را بشکستند) اولک و مقتول اولق که تن نقش اوزره واقعدر فی المثل انار
 و سیب صمق کیدر یعنی نار و سیک وجودی صمقله درونلرینک حال ظهوره کلور
 و کیفیات و جاشیلر می معلوم اولور کذلک ابدان آدمی صند قدنصره احوال
 باطنه سی ظهوره کلور و دوز و تنسک اسرارای عیان اولور * مثنوی * آنکه
 شیرینست باشد ناردانک * و آنکه پوسیدست نبود غیر بانک) اول نسنه که شیرین و لذیذ در
 اواناردانک اولدی یعنی اول روح که لطیف در شیرین و لطیف در ناردانک کی مقبول اولدی
 و شول کیمسه که ایچروسی چور بمشدر بانکدن غیری اولدی یعنی آنک انیج صداسی اولدی
 * مثنوی * آنچه بامعنیست خود پیدا شود * و آنکه پوسیدست اور سوا شد) اول نسنه که
 معنی ایله در بدهلاک البدن خود او پیدا و ظاهر اولور و اول نسنه که چور بمشدر اول
 رسوا اولور * مثنوی * رو یعنی گوش ای صورت پرست * زانکه معنی
 بر سر صورت پرست) ای صورت پرست بوری معنایه جالش زیر که معنی
 صورت باشی اوزره قناد در یعنی معنی که ایمان و عرفان و ایقاند در صورت باشی
 اوزره بومعنی پردوات همادر که موجب سعادت و مستلزم دولت و عنایتدر تنکیم
 عوام ناس قنده برهما بر کیمسه نک باشی اوزره سایه صالسه موجب دولت
 و سعادتدر اما خواص اولیا قنده صورت باشی اوزره بر معنی موجب دولت و سعادتدر
 پس دولت ابدیه و سعادت سرمدیه استرک طالب معنی اولکه معنی صورت باشی اوزره
 برهما کیدر دیک اولور مردن مراد برهما اولیوب مطلق قناد معنایه اولوب قوت
 و قدرت معنایه استعاره اولسه و سر طرف معنایه و بر بلوب معنی بویه اولور سه دخی
 جائز در بوری ای صورت پرست معنایه سی ایله زیر که معنی صورت طرفی اوزره قوت
 و قدرتدر یعنی قوش قنادی ایله نیجه پرواز ایلر سه صورت انسانی دخی آشیانه
 حقیقه بر معنی ایله پرواز ایدوب واصل اولور پس طالب معنی اوللر جانبندن
 تحصیل معنایه طریق ندر و انک حصول نیجه میسر اولور دیک لازم کلدی
 انلر جواب طریقله بیورلر * مثنوی * هم نشین اهل معنی باش تا * هم
 عطایابی و هم باشی فنا) اهل معنائک هم نشین و مصاحبی اول تا انلردن هم عطا
 بوله سن و هم فنی اوله سن یعنی صاحب فتوت ایمان و عرفانله تازه و طری معنی
 بر جوان طالبان اوله سن * مثنوی * جان بی معنی درین تن بی خلاف
 هست همچون تیغ جوین در غلاف * تا غلاف اندر بود باقیمست * چون برون
 شد سوختن را آتست) معاصر جان بوتنده خلاف و شکست غلاف ایچنده

آغا جدن اولان قلیج کیدر که بافقندن غیری کاره برامز تیغ چوپین مادام که غلاف
 ایچره اوله قیقاودر تیغ آهنسین اولوق قیاسیله چونکم غلافندن طشیره اولدی
 وانک حال ظهوره کلدی باقمی ایچون آنسدر **﴿ مثنوی ﴾** تیغ چوپین
 رامبر در کارزار * بنکر اول تانکر دکارزار (جنک و قتاله تیغ چوپینی ایلتمه
 جنک و قتاله کیتزدن اول نظر ایله تا که ایشک فغان و زار اولیمه یعنی ای ای
 اولیمان و درونی ذوق عرفان و ایقاندن بی بهره فلان کیمسه تیغ چوپین کسی
 اولان روح بی معنایی قیامت کارزارینه ایلتمه اولا بودنیاده اول روحکه نظر ایله
 کور که تیغ چوپین کبی بی منامیدرو با تیغ آهنین کبی برچوهر و پامنامیدر تاحین
 معرکه ده ایشک زار اولیمه کر کدر که روحکی بودنیاده نیجه کره امتحان و اختیار
 ایلیمه سن تا انک بامعنی اولسی سکا حق الیقین ظهوره کله مجرد ظن و کائله آئی
 بامعنی زعم ایتمه و آخرت جانبته اول زعمله کتته تا اول محله ایشک زاری اولیمه
 و باشکه بلا کلیه **﴿ مثنوی ﴾** کر بود چوپین برو دیگر طلب * و بود الماس
 پیش آب طرب (بودنیاده روحکه نظر ایله اگر چوپین مشابه سنده ایسه بوری
 غیر بسنی طلب ایله یعنی چوپین و بوسیده کبی اولان روحی ترک ایدوب مانند
 تیغ الماس بر روح صاحب فتوح طلب ایله و اگر الماس اوله ذوق و طریقه ایلرو کل
﴿ مثنوی ﴾ تیغ در زر ادخانه اولیاست * دیدن ایشان شمارا کیمیاست (تیغ
 معنی و شمشیر حب و ولا اولیسانک جبه خانه قلیلرند در تیغ باطنی اولیمان و شمشیر
 ایقان و عرفانی کردن جائنه قلاده قلییمان کیمسه ره کر کدر نقد جان و جنائی
 انلره و یروب تیغ عرفان و ایقانی انلردن اله و انلری بوله و یله و کوره زیرا انلری
 کورمک ای طالبلر سزله کبریت احروا کسیر اعظمه رفیع کلید کچ دولت
 دیدن ارباب ولایت و کیمای سعادت خدمت اصحاب کرامت در ولیکن هر طالبک
 یونلری کورمکه لبسافتی یوقدز با خصوصکه یونلره منتهیه مقلد قتی چوقدر پس
 طلبیده زیاده صدق کر کدر که یونلرک رؤیتی میسر اوله **﴿ مثنوی ﴾** جوله
 دانایان همین گفته همین * هست دانا رجه للعالمین (جیع دانا و عالم ینال
 همین یونی دیشلر در همین که وارث نبی اولان دانا و عارف ینا طالمر ایچون رجندر
 اصل دانا و وارث انبیا اولان علماء بالله در که خلیفه مصطفی و خلفاء جیع انبیا
 اوله کما قال علیه السلام العلماء خلفاء الانبیاء و ورثتی اوورثه الانبیاء پس (و ما
 ارسلناک الا رجه للعالمین) ابی که اول حضرتک شان شر بقند نازلدر پس
 اکاوارث اولان کامل دخی طالمر رجعت اولسور **﴿ مثنوی ﴾** کر اناری می
 خری خندان بخر * ناده خنده زدانه اوخبر (اگر ای طالب بر انار الورسک خنده
 ایلچی یعنی شق اولوب دروننده اولان دانه لری ظاهر قلیی انار آل تا خنده انک دانه سندن

خبر و یره انار دن مراد علی طریق الاستعاره التمثیلیه عارف باللهک وجود پر خنددن
 مراد د هانکشا و معنی نما اولدینی حالتدر و دانه سندن مراد اسرار روحی و عقاید
 و افکار قلیدر پس یوردر کدای طالب اولیا اگر انار صفت بر یار خدایی خریدار
 اوله سن دها نکشا و معنی نما اولان مخزن در دانه اسراری آل که تا انک انبساط
 و تکلمی اسرار دانه لرندن و عقیده سی خانه لرندن خبر و یره زینهار شول اناری
 آلا که مستور اوله و درون احوالی نامعلوم اوله تا صکره مغبون اولیمه سن و بخذول
 قالیه سین **﴿ مثنوی ﴾** ای مبارک خنده اش کوا زدهان * می نماید دل چودر
 از در ج جان (یعنی ای مبارک شول نارک خنده سی که یعنی شول عارف بر اسرارک
 دها نکشا و معنی نما اولسی که اول عارف دهانندن کوستره درج جانندن در کبی
 سر دلی تا کفتار بیرون سندن اسرار درونی اشکار قیله و طالبلر اکا شکار اوله
﴿ مثنوی ﴾ نامبارک خنده آن لاله بود * کر دهن اوسیا هی دل نمود (نامبارک
 خنده اول لاله نک خنده سی اولدیکه آنک دهاننده خباثتک سیا هلغی کورندی
 لاله دن مراد شول مدعیدر که انک کلا سندن سواد و فسوت قلبی و جهل و ظلمت
 درونی منتهی اولور و ظهوره کلور **﴿ مثنوی ﴾** نار خندان باغرا خندان کند *
 صحبت مر دانت از مردان کند (نار خندان یعنی منشق اولوب دها نکشا و دانه
 نما اولان انار باغی خندان و شادان ایلر زینت باغ اولد یعنی جهنم سندن کذلک
 یار خندان باغ جنائی خندان ایلر و کذلک صحبت مردان الهی سنی مر داندن ایلر
 زیرا صحبتک مؤثره اولسی محقق و هر شی مقارنتک حکمی اخذ ایلر دید کلدی
 مصدق در مصاحبت اولیا مصاحبت خدایه موصله و خدمت اصغیا قربت مولایه
 وسیله ایدوی بین العرفاء و موقوفدر (کما قال ابو بکر طمستانی اصحبوا الله
 فان لم تطیعوا فاصحبوا مع من یحب الله اتوصلکم برکه صحبه الی صحبه الله تعالی
) بیت (از دراهل دنان دور مشوای طالب * هر که دور نیست از بن در بخدا
 نزدیکست **﴿ مثنوی ﴾** کر تو سنسک خیره و مر مر شوی * چون بصاحب
 دل رسی کور شوی (ای نامستعد اولان و عدم قابلیتته اعتراف قیلان کیمسه
 فرضی اگر سن قتی طاش و مر مر اوله سن چونکم صاحب دله ایریشه سن کور
 اولور سن زیرا اصحاب دلدن اولان اولیسانک نظر لری کیمیدر انلرک نظرا کسیر
 تأثیر لری طالبک مس کبی اولان وجود حقیرنی زر خالص کبی عالیقدر و عزت
 و شرفله صاحب صدر ایلر **﴿ مثنوی ﴾** مهر پاکان در میان جان نشان * دل
 مده الیهمر دلخوشان (ای طالب پاکلرک محبتنی جانک ایچنده دیک یعنی جان دلکی
 انلرک محبتنه مقام ایت کوکل قومه الادلخوشلرک محبتنه قو **﴿ مثنوی ﴾** کوی
 نو میدی مر و امید هاست * سوی تاریکی مر و خورشید هاست (نو میدلک

محلله سته کته زیرا امیدل واردر یعنی مایوس و ناامید اوله که حضرت رحمانک طالب اولنلر ایچون الطاف خفیه سی واردر قرانلق جانبته کته خورشیدل واردر یعنی ظلمات باس و کدورت حرمان جانبته توجه ایته که آسمان و لایتک آفتابلری واردر که انلر نور کماللریله طالبلرک ظلمت درونی ازاله ایدرلر ﴿ مشوی ﴾ دل زادر کوی اهل دل کشد * تن زادر حبس آب و گل کشد کولک سنی اهل دل محلله بسته چکر تن سنی آب و گل حبسته چکر اگر دله نابج اولورسک اصحاب دله مقارنت الیکله دوات ابدی و سعادت سرمدی بولورسن و اگر تنک حکمنه اوبارسک آب و گل زندانده ذلیل و حقیر قالورسن ﴿ مشوی ﴾ هین غذای دل بده از همدل * رویجو اقبال را از مقبلی اکاه اول بر همدلدن کولک غدا سنی و بر یوری دوات و اقبالی بر مقبلدن استه یعنی بر صاحب اقبال اولان اهل کالدن اقبال حقیقی بی طالب اول و قلب و روحکه انک معارف و اسرارندن غذا و بر دیمک اولور

﴿ تعظیم نعت مصطفی علیه السلام که مذکور بود در انجیل ﴾

حضرت ملاک جلیل اثناء انجیلده حضرت نبی جلیلک بعض صفات علیه سنی بیان ایلش ابدی نصرانیانن بر طائفه انجیلک قرآنی وقتنده حضرت رسولک انجیلده مذکور اولان نعت شریفنه تعظیم و تبجیل ایلرلردی اول حضرتک نام شریفی بر کایله و انک نعتنه تعظیم و تبجیل ایلدکلری سببیه هلاک صوری و معنوی دن حق تعالی انلره خلاص و نجات میسر ایلدی تنکیم بونلرک حالنی و تعظیم ایلدکلری واسطه ایلله بولدکلری مرتبه نک نتیجه و مآلی نظمده کنوروب بیوررلر ﴿ مشوی ﴾ بوددر انجیل نام مصطفی * ان سر پیغمبر ان بحر صفا مصطفی علیه السلامک نام شریفی انجیلده و ارایدی اول پیغمبرک سروری صفا بحرینک نامی و ارایدی ﴿ مشوی ﴾ بود ذکر حلیها و شکل او * بود ذکر غز و وصوم و اکل او (اول رسولک شکلرینک و حلیه لرینک ذکر و ارایدی حلیه زینت معناسنه در اما بونده شکل ظاهر اوزره مشاهده اولتان صفتدن صبارت اولور انجیلده انک غراسنک و صومنک و اکل و شربنک ذکر و ارایدی ﴿ مشوی ﴾ طائفه نصرانیان بهر ثواب * چون رسیدندی بدان نام و خطاب (نصرانیسلرک بر طائفه سی ثوابدن اوزری چونکم اول نام شریفه و خطاب لطیفه ایریشورلردی یعنی او قویوب اسم شریفلرینه و او صافی لطیفلرینه کلهلر ﴿ مشوی ﴾ بوسه دادندی بران نام شریف * رونهادندی بدان وصف لطیف (اول نام شریفه بوسه و برلردی یعنی او برلردی اول لطیف وصف اوزره بوزفورلردی و بوسه و برلردی یعنی آنی تعظیم بوزلرینه سورلردی ﴿ مشوی ﴾ اندرین فته که

کتیم ان گروه * ایمن از فته بدند و از شکوه (بوفته ده که بن دیدم یعنی وزیرک فته سنده امر انک قتالده و جهلائک مقول اولاسنده که بوفته و قتالی مقدا ذکر ایلدم اول تعظیم نام مصطفی علیه السلام ایلمن گروه فته دن و شکوه دن ﴿ مشوی ﴾ ایمن از شر امیران و وزیر * در پناه نام احمد مستجیر (امیرلرک و وزیرلرک شرنندن ایمن و سالم احمدک نام شریفی پناههنده مستجیر اولدیلر یعنی امان بولجی و محفوظ بولجی اولدیلر دنیاده هلاک اولمقدن و آخرتده جهنمه کر مکدن نجات بولدیلر یهود و نصاری فرقه لرینک ایچنده بر فرقه ناجیه واردر که انلر دخی فرقه ناجیه اسلامیه کی دنیاده قهر الهی ایلله هلاک اولرلر و آخرتده دخی ناره دخول قتلزلر تنکیم بو حدیث شریف بو مضمونی مؤید اولور و بومعنا به شهادت قیلور (قال علیه السلام افترقت اليهود و فی روایه اخری تفرقت اليهود علی احدی و سبعین فرقه کلهم فی النار الا واحده منهم) نصاری قومک تفرقه سته سبب ابتدا بو ذکر اولتان بولیس نام وزیر اولشدر که بونلری دوازه طومار سببیه اولاون ایکی فرقه قیلشدر بعده بواون ایکی فرقه بتمش بر فرقه اولشدر بونلرک کلیسیا کر یهودی و اگر نصارادن اهل ضلالت و اصحاب غوابتدر دنیاده قهر له هلاک اوللق و آخرتده ناره دخول قطعی مقرر در الا بونلردن شمول بر فرقه لر دکل که توریة و انجیلده حضرت مصطفی نک نام شریفی و نعت لطیفک کوروب تعظیم ایتدیلر و انک نبوتنی و شرعی مصدق اولدیلر تنکیم نصارادن بو گروه ناجی اول حضرتک نام شریفنه تعظیم و نعت لطیفنه تکریم ایلدکلری سببیه کندی زمانلرنده اولان فتن و هلاکدن ایمن اولدیلر و ایچه دولت صوری و معنوی به وصول بولدیلر تنکیم بیوررلر ﴿ مشوی ﴾ نسل ایشان نیزهم بسیار شد * نور احمد ناصر آمد یارشد (انلرک نسلی دخی بسیار اولدی احمدک نوری بونلره ناصر کلدی بار اولدی ﴿ مشوی ﴾ و ان گروه دیگر از نصرانیان * نام احمد داشتندی مستهان) و نصرانیلردن او بر غیری طائفه احمدک نام شریفی خوار و مستهان طورلردی ﴿ مشوی ﴾ مستهان و خوار کشتند از فتن * از وزیر شوم رای و شوم فن (اول طائفه فته لر دن که انلره واقع اولدی خوار و مستهان اولدیلر شوم قتل و شوم رایلو وزیردن یعنی رأیی شوم و فنی نامبارک اولان وزیرک فته و فساددن خوار و مستهان اولدیلر ﴿ مشوی ﴾ هم محبط دینشان و حکمشان * از پی طومارهای کژیسان (هم انلرک دینی و انلرک حکمی محبط و مشوش اولدی نامشروع و کژیسان طور مالزدن اوزری ﴿ مشوی ﴾ نام احمد آچنین یاری کشد * تا که نورش چون نکهرداری کشد (حضرت احمدک نام شریفی بونک کی معاونت و یاریلک ایلر تا کم اول حضرتک نور شریفی نه کونه

نکهدار و حافظ لای ایلر بوندن قیاس ایله ﴿ مثنوی ﴾ نام اجد چون حصاری شد حصین * تاچه باشد ذات ان روح امین (حضرت احمدك نام شریفی چونکم محکم وقوی بر حصار اولدی که اکامع التعظیم تحصن ایدنلر فتن و محن صوری و معنوی دن نجات بولدی اول روح الامینك ذات شریفی تائه مرتبه حصن حصین اوله بوندن فهم ایله ﴿ مثنوی ﴾ بعد ازیں خوز بزدلرمان ناپزیر * اندر افتاد از بلای آن وزیر (بودرمان قبول ایلین خوز بزدلنصره یعنی چاره و علاج قبول ایتمین قان دو کیچی شاه جهود دناصره که اول وزیر برتر و برك بلا و مکرندن طریق مستقیمن آشفه دو شدی بویتنك مستقیمه صحیح سکوت افاده ایلین نتیجه سی بعد البیان اولان بندر

﴿ حکایت آن پادشاه جهود دناصره که در هلاک دین عیسی علیه السلام سعی نمود ﴾

﴿ مثنوی ﴾ يك شه دیکر نسل ان جود * در هلاک قوم عیسی رو نمود (اول جهود شاهنك نسلدن بر شاه دخی عیسی پیغمبرك قومك هلاکنه یوز کوستردی یعنی اولکی شاه کی بوشاه دخی قوم نصاری هلاک ایتکه توجه ایتدی ﴿ مثنوی ﴾ کر خبر خواهی ازیں دیکر خروج * سوره برخوان والسماء ذات البروج) والسماء ذات البروج اون ابکی برج صاحبی اولان سما حقیچون (والیوم الموعود) دخی قیامت کونی حقیچون (وشاهد ومشهود) اهل تفسیر شاهد ومشهوده چوق معنی ویرمشلردر شاهددن مراد حضرت محمد صلی الله علیه وسلم اوله ومشهوددن مراد امتی اوله وباشاهد امت محمد ومشهود امم سالفه ویاخود شاهد الله تعالی ومشهود خلایق وباشاهد کراما کاتبین ومشهود بنی آدم الی غیرکتهایه معنی ویرمشلردر اما اهل تحقیق شاهددن مراد وحدت ذاتی عین جمعه مشاهده فیلان کیمسه در ومشهود ذات احدیندر دبشلر و تنکیلری تعظیم ایچون در تقدیر کلام دخی شول مشاهده ذات حقیق ابدن عارف حقیچون که آنک قدر عظیم اللهدن غیری ادراک ایده من ومشهود اولان ذات واجب الوجود حقیچون آنک عظمت کبریا سته عقول وافهام طاقت کتوره من (قتل اصحاب الاخدود) جواب قسمدر لحد تقدیر ایتمکله یعنی اشیاء مذکوره حقیچون لحدن قوم قریش کاعن و قتل اصحاب الاخدود یعنی تحقیق ملعون ومقتول اولدی اصحاب الاخدود الحدد الشق العظیم فی الارض اخدود یرده اولان شقوقه دیرلر (النار) بدل اشتهالدر اخدوددن یعنی قتل اولندی اصحاب نار (ذات الوقود) صفتیدر تارک یعنی اویله نار که لهب واشتعال صاحبیدر (اذهم علیها قعود اذظر فیهم در قتلنك ای قتل حین احرقوا) بانار هم بو کفار علیها تارک حواله بونده قعود جالس اولدی لکر سیلر اوزره وهم بو کفار اخدود

(علی مایه فعلون بالو مین) مؤثره عذابلردن و احراقدن اشد کفری شیشه شه و دناصره مشاهده کتان ایدیلر پس حضرت خداوند کار اصحاب اخدود ك حالنی بو محله بیان ایدوب بیوررلر اگر بو غیر خروجدن خبر استر ایسك یعنی ذونواس یعنی نام شاه جهودك خروجك خبرنی طلب ایلر ایسك (والسماء ذات البروج) سوره سنی اوقو یعنی بوسوره ده بوشاهك قصه سته اشارت وارد که قصه سی مشهور و اکثر تقاسیمده مسطوردر ﴿ مثنوی ﴾ سنت بد کز شه اول بزاد * این شه دیکر قدم بروی نهاد (شاه اولدن سنت سته که طوغدی بوغیری شاه هم انك اوزرینه قدم قودی ﴿ مثنوی ﴾ هر که او بنهاد ناخوش سنتی * سوی اونقرین رود هر ساعتی (هر شول کیمسه که اول بر ناخوش سنت قودی و بر بدعت وقبح طریقت احداث ایتدی هر بر ساعتده آنک جائنه نفرین ولعت کیدر تنکیم بو حدیث شریف بومشایه دلالت ایدر (قال علیه السلام من سن سنة حسنة فله اجرها واجرم من عمل بها ومن سن سنة شیئة فله جزاؤها وجزاها من عمل بها ﴿ مثنوی ﴾ نیکوان رفتند وستهایماند * وزلیمان ظلم وانتهما بمائد) ابول بو طالمدن کتدیلر وانلردن لطیف خصلتلقالیدی ولیم و ذمیم اولان ادنادن ظلم ولعتلر قالیدی ﴿ مثنوی ﴾ تاقیامت هر که جنس آن بدان * در وجود آید بودرویش بدان (قیامت دکین هر کیم اول بدرك جنسی وجوده کله انك میل وتوجهی ایلر اولور الجنس الی الجنس میل دینشدن ﴿ مثنوی ﴾ رکر کست این آب شیرین وآب شور * در خلایق می رود تافخ صور (بوطلو صو وآبی صو طمر طمر در که ایکسی بری برینده مخلط اولر خلایق مایینده نفخ صور دکین کیدر آب شیریندن مراد اخلاق حیده و اوصاف حسنه وطاعت و عدالت وعلم وحکمت وبونلر امثالی خصلتدر وآب شوردن مراد اخلاق ذمیمه و اوصاف سیه و افعال رذیه وظلم ومعصیت وجهل وغفلتد ر و بونلر امثال قیساخندر ﴿ مثنوی ﴾ نیکو اتر اهر است میراث از خوشاب * انچه میراث است اورثا الکتاب) سوره فاطرده و آیتدن مقتبسدن تنکیم بیوررلر (ثم اورثنا) ایدنصره براعطا ایلدك یا محمد (الکتاب) قرآن عظیمی بعد الوحی (الذین اصطفینا من عبادنا) شول قولر مه که سنك امتکدن برانلری کزیده واصطفا ایلدك (فذهب ظالم لنفسه) پس بونلردن بعضی ظالم لنفسه در (ومنهم مقتصد) وبونلردن بعضی خیرات وسبآت مایینده متوسطدر (ومنهم سابق بالخیرات) وبونلردن بعضی سابق بالخیرات در (قال المحققون الظالم المقلد والمقتصد المحقق والسابق الواصل وروی عن النبی کلهم فی الجنة) معنای بیت نیکولره وخوش خولره میراث خوشایندن اولدی اول نه میراثدر اورثا الکتابدر یعنی نیکولره آب خوشدن اولان میراث نه میراثدر دیرسك

خدای تعالی عبادتدن برگزیده ایلدیکي بنده لرینه کتاب کریمی وقرآن عظیمی
 میراث ویرمیدر که حضرت قرآن اوصاف مرسلین و اخلاق سلف صالحین
 و بونلردن ماعدا آنچه بحساب و خرائی جامع بر کتاب همین در که حق تعالی
 حضرت نوری امت محمددن بواج طائفه به بخوشاب کی اولان کتاب مستطابی
 میراث قشادر **﴿ مشوی ﴾** شد نیاز طالبان از بشکری * شعلها از کوهر
 پیغامبری (اگر فکر و نظر ایلر سک طالب حق اولنلرک نیاز و احتیاجی پیغمبرلک
 کوهرنده شعله لر اولدی و حق تعالی پیغمبره منسوب اولان شعله لر دن طالبلره نیاز
 و نضرعی میراث قیلدی **﴿ مشوی ﴾** شعلها با کوهران کردان بود * شعله
 ان جانب روده هم کان بود (شعله لر کوهرله دونیی اوورز برا کوهر اصل
 و شعله انک فرعیدر و فرع اصله تابعدر کذلک نیاز طالبانکه شعله کوهران
 کیدر پیغمبره منسوب اولان نور نبوته تابع وانک اطرافنی طائفدر شعله اول
 جانب کیدرهم معدن اوور که انک معدنی جوهر در بونده مراد نور نبوتدر که
 طالبلرک شعله نیازی و پرتوسوز و سازی اصل و معدنی اولان نور نبوی به عائد
 اولور دیکدر بومعنائی توضیح ایچون خانه زده عاریقی اولان نور شمعنی تمثیل
 ایدوب یسوردر **﴿ مشوی ﴾** نور روزون کرد خانه می دود * زانکه خور
 بر جی بیرجی مبرود (مثلا روزنک نوری خانه نک اطرافنه یلر یعنی روزنده اولان
 آفتابک نوری خانه نک حوالسینی دور ایلر برا که آفتاب بر بجدن بر برجه کیدر
 چونک آفتاب بر بجدن بر برجه کیده و بر بجدن بر برجه حرکت ایده انک نوری دخی
 اکاتبعت ایلر حرکت ایلر برا آفتابک نوری آفتابدن جدا اولمز و کذلک شعله لر
 جوهر لر دن جدا اولمز پس انوار دل طالبان دخی انلرک خانه قلبنده دور ایلر آفتاب
 نبوته تابعدر که اندن جدا اولمز و بوخانه قلوبده اولان نورلرک حرکت دوری
 آفتاب نبوتک و حقیقت محمدینک مقتضاسنه کوره در که طالبان الهی ایلر
 حقیقت محمدینک مایبشده من حیث المعنی اتصال وارددر که انک خاصیتی و حکمی
 بونلرک باطنشده مؤثر اولور و بونلرک باطنی دخی انک خاصیت و حکمیه منصف
 و متأثر اولور پس آفتاب حقیقت محمدینک من حیث المعنی قلوب طسالبین ده تأثیر
 ایلدیکنه انجیم ظاهره نک وجود اناسده تأثیر ایلدیکنی مثال ابراد ایدوب یسوردر
﴿ مشوی ﴾ هر کرا با اختران پیوستگیست * هر ورا با اختر خودهم تکیست)
 مثلا هر کیمک که بر کوکب ایلر اتصال و مناسبتی وارد اول کیمده کندی اختیله
 بیلرک انک وارد یعنی کوکب خاصیتی اول کسده ظاهر اولور و اول کیمه
 انک خاصیت و حکمیه متأثر و منفعل اولور **﴿ مشوی ﴾** طالعش کر زهره باشد
 در طرب * میل کلی دارد و عشق و طلب) او کیمه نک طالعی اگر زهره اوله

طربده اول کیمه میل کلی و عشق و طاب طوتار یعنی عیش و طرب ایلکه کلیله میل
 محبت و طرب ایلر **﴿ مشوی ﴾** و ربود مر بخی * خوریز خو * جنک و بهتان
 و خصومت جویداو) و اگر مر بخیه منسوب خوریز خوبلور کیمه اوله اول
 کیمه جنک و بهتان و خصومت استر که انک طالعنک مقتضاسی بودر و قس
 علی هذا خواص سائر الکواکب پس کوکب صوری نک تأثیرنی بو بر قاج بینله
 تعمیر ایند کد نصرکه کوکب معنوی نک تحقیقنه شروع ایدوب یسوردر **﴿ مشوی ﴾**
 اخترانند از ورای اختران * کاحترق و محس نبوداندران) بو اختران ظاهره نک
 وراستنده فلک ذات الهیده اخترلر وارددر که اول اخترلر ده زوال و نحوست اولمز بو اخترلر دن
 مراد اسماء و صفات الهیه درو تأثیراتی مستقلا اکا اسناد ایللر کافر اولدیلر اما بو اخترلر
 اسناد ایللر مؤمن و عارف اولدیلر تنکیم زیدین خالد جهنی روایت ایلر که بر کون
 حضرت رسول علیه السلام صلوة صبحی قیلدقین صکره اول کیمه یغفور
 یغمشدی نامه التفات ایدوب یسوردر که (ه) تعلمون ما قال ربکم قالوا الله ورسوله
 اعلم قال صلی الله تعالی علیه وسلم قال الله تعالی اصبح من عبادی مؤمن بی کافر
 بالکواکب فاما من قال مطرنا بالکواکب فذلک کافر بی مؤمن بالکواکب و اما من
 قال مطرنا بفضل الله ورحمته فهو مؤمن بی کافر بالکواکب پس اختران ظاهره ی
 حقیقه مؤثره بیلن کافر در و اختران اسماء و صفاتی مؤثره بیلن مؤمندر که بو تأثیرنی
 اللهک صفاته اسناد ایلوب مطرنا بفضل الله ورحمته دینلدر **﴿ مشوی ﴾**
 سایر ان در اسماء نهایی ذکر * غیر این هفت آسمان نامور) بو کوکب اسماء و صفات
 سایر در فلک الهیه که اول بو هفت آسمانک غیردر و بو سموات سبعة نک حاکیدر
 (کافال فی دیباجة الجلد الثالث الفلک النورانی الرحانی الدری حاکم علی الفلک
 الدخانی السکری والشهب الزاهرة والمیراج النسیره **﴿ مشوی ﴾** راسخسان
 در تاب انوار خدا * فی بهم پیوسته فی ازهم جدا) یعنی اول اختران الهی که اندن
 مراد اسماء و صفات ربانیدر ثابته و راسخه در خدای متعالک ذلتک انوار نک
 تاب و ضیاعشده که من بعد بو کوکب اسماء و صفاته ازلا و ابدا زوال تغیری طاری
 اولمز مثلا بر سیله بر صفت کیدوب انک برینه بر صفت دخی کلز رحنی از لیدر
 کذلک غضبی دخی از لیدر و مخلوقک رحمتی و غضبی کی کاه کلوب کاه کتمز برا
 ذات الهی حوادث دکلدر و بو صفات الهیه نجوی ته بری برینه متصلدر و نه بری
 برندن جدادر بری برینه متصل اولامسی اولدر که مثلا هر برامم من حیث
 الآثار و الاحکام بری برندن منفصلدر تنکیم معز ضد مدلل و مانع مخالف معطیدر
 اما موصوف بر اولدیکنی اعتباریله بری برندن جدا و منفصل دکلدر مثلا معز ذات
 من له الاعزازدر کذلک مدلل دخی بنده اول ذات من له الازلالدر بوجهتنددر که
 صفات الهی عین ذات دکلدر و غیرنی دخی دکلدر لاهی هی و لا غیره ادر

﴿ مثنوی ﴾ هر که باشد طالع اوزان نجوم * نفس او کفار سوزد در رجوم
 هر شول کیمه نك که طالعی اول نجوم اسماء الهیه دن اوله انك نفی کفاری احراق
 ایلر رجم و طرد ایلکده مراد انك نفی نك نوری کفر و کافرائی سوزان ایلر دیمک
 اوله علی تقدیر المضاف و یا خود علی طریق القرا و الجهاد کفار پرفساد اهلک
 ایلر دیمک اوله و یا خود انك نفی کفار نفی یعنی نفسک مبالغه ایله اولان کافر لکرنی
 بقا و بنیاد کفرنی بقا دیمک اوله اما بوجله بر سوال کلور که اول سوال بود
 ضد المحققین جمع عالم و آدم مظهر اسماء و صفات خدای ذی الکرمد ریس
 هر کسک طالعی اتدن اولور اوله اولیحق بعضیسنی دون بعضیسنی اکانخصیص
 ایلک نیجه راست کاور جواب بود که مراد اسماء حسنی در بوقسه جمیع اسماء کلیه دکلدر
 ﴿ مثنوی ﴾ خشم مریخی نیا شد خشم او * منقلب روعاب و مغلوب خو (منقلب
 رو و مغلوب خو و وصف تر کیدر و مصرع ثانی مریخه قید و صفت اولفده
 قابلدر و او ضمیر نك مرجعی اوله کیمه به دخی قید و صفت اولیحق ممکندر علی
 کلا التقديرین معنی بویه دیمک اولور که اول مظهر اسماء الهی اولان کیمه نك
 خشم و غضبی مریخه منسوب اولان خشم نفوس عوام کی دکلدر که او مریخ
 منقلب یور ییجدر صورتا غالب و معنا مغلوب خودر زیر غلبه و تاثیر حقیقه
 نفسندن دکلدر و غلبه و قهرند دوام بوقدر کنندین ضعیف اولان عوامه
 غالب اولوب تاثیر ایدر باذن الله کنندین شریف اولان خواصه غالب دکلدر
 بلکه اثره نسبتله مغلوب خودر و مصرع ثانی مرجع ضمیر قید اولور سه معنی
 بود که مظهر اسماء اولان کیمه نك خشمی خشم الهی و غضب ربانی اولور که
 اول مظهر اسماء الهی اولان کیمه منقلب خودر و حقیقه غالب و بحسب الظاهر
 مغلوب خودر که اولیاء الله صفاتی و احوالی بویه در ﴿ مثنوی ﴾ نور غالب
 این از نقص ضیق * در میان اصبعین نور حق (نور غالب که مظهر اسماء اولان
 اولیائک نوریدر نقص و ظلمدن ایتددر و حق نور ذاتک اصبعینی مایشده منقلبدر که
 اول اصبعین دن مراد اولان صفتین متقابلین در اعنی جلال و جلال ﴿ مثنوی ﴾
 حق فشانده نور را بر جانها * مقلان برداشته دامانها * وان تشار نور را و ایاخته *
 روی از غیر خدا بر تافته (بوییت سوال مقدره جوابدر کان دیمک لازم کلدیکه
 اول نور غالب و اصل اولیاء و وجهله و اصل اولیاء بونده سبیل می بولدیلر و یا خود
 ازل ازلده می حاصل قلدیلر جواب یوردر که حق سبحانه و تعالی اول نوری رش
 ایلدی ارواح اوزره (کافال علیه السلام ان الله خلق الخلق فی ظلمة ثم رش علیهم
 من نوره فن اصابه من ذلك النور اهتدی و من اخطا ضل عن سواء السبیل
 یعنی تحقیقا الله تبارک و تعالی خلقی ظلمت عدمده خلق ایلدی اندنصرکه بونلرک

روحانی نك اوزرینه اسماء صفاتی نورندن نور صا جدی مقلان الهی و مقبولان
 ربانی دامان استعدا دلنی کو یا بوقار و قالدیر و اول نشار اولان نوری
 هر کس استعدادی مقداری کیرو بولشدر و یوزنی خدادن غیریدن دونددر مشدر
 و مهندی اولشدر یعنی اول نور مر شوشی بولق واسطه سبیل ماسودن اعراض
 قلمش و من کل الوجوه خدای تعالی به متوجه اولشدر ﴿ مثنوی ﴾ هر کرا
 دامان عشقی نابد * زان تار نوری بهره شده (هر شول کیمه نك که عشقی
 و محبت منسوب دامان استعدادی اولدی اول نشار اولان نور الهیدن بی نصیب
 اولدی و بود نیاده ضلالتده قالدی ﴿ مثنوی ﴾ جزو هارادو بهاسوی
 کاست * بلبلانرا عشق بازی باکاست (بوییتک ماقبلته مناسبتی سوال مقدره
 جواب اولفده اولور دیمک اولور که دامان عشقی اولین بوطالده کسب دامان
 عشقی ایلوب اول نوره متوجه اولوب اتدن بابهره اولسه قابل دکلدر یوردر که
 قابل دکلدر زیر جزو نك یوزلی کلینک جاننده در پس بر کیمه نك جاننده که نور
 هدایتدن بر لافه اوله اول نور کلینک جزوی کی و ضیاء اصلینک فرعی کیدر کل
 شی بر جمع الی اصله فجو استجه اول جزو کندی کلی جاننده متوجهدر بینهماده
 مناسبت نانه اولدیفندن اوتری مثلا بلبلانک عشق ازلنی کلددر زیر اکل ابله بلبل
 مایشده مناسبت وارددر پس اول مر شوش اولان نور الهیه دن هر کم ازلده بابهره
 اولدیه بلبلک که عشقی کی جناب حقه عاشق اولان جزو کله توجهی کی
 توجه قیلوب مهندی اولدی و بونک خلاقی اولان ضلالتده قالدی و اهل جهنم
 اولدی ﴿ مثنوی ﴾ کا و رارنک از برون و مردا * از دورن دازرنک سرخ
 وزردرا * رنگهای نيك از خرم صفاست * رنگ زشتان از سیاهابه جفاست (بوییتلرک
 دخی ماقبلته مناسبتی سوال مقدره جواب اولفده اولور اول سوال بود که اول
 نشار اولان نوری بولان کیمه ابله بولین کیمه نك بشره لند رنگری و علامتاری
 ندر یوردر که کاو ک رنگنی بوندن و مردک رنگنی و سرخ و زردنی در وندن
 پیل که انسان الهجه سی در وندن حیوان الهجه سی بوندن دیدکری مشهور
 مثلددر ایورنکلر که اتدن مراد اخلاقی حیده و اوصافی پشندیده در خرم صفا دنددر
 یعنی صفت لطیفه و جالبه کو پندندر و زشتلرک رنگی یعنی کافر و فاسقلرک لونی
 ضلال و مکرک سیاه چرکا و صوبندندر سیاهابه جفا ضلال و هر حقندن استعاره اولور
 تکیم خرم صفات لطیفه و جالبه دن استعاره در ﴿ مثنوی ﴾ صبغه الله
 نام ان رنگ لطیف * لعنه الله بوی این رنگ کیف (اول رنگ لطیفک نامی الله
 بویه سیدر که اول نور مر شوش محلی اوللری جناب حق ایمان و عرفان و هدایت
 و توحیدر نکیل منصف قیلدی و بوکشیف و قبیح اولان رنگ کفر و ضلالتک
 رایحه سی اللهک لعنتی یعنی اول کیمه بی رحمت و قربندن طرد و تبعیدی در
 ﴿ مثنوی ﴾ آنچه از دریا بدریای رود * از هم انجا کامد انجای رود (

جزوهارا رو به اسوی گشت * یعنی توضیح و تفسیر در تقدیر کلام جزو کلاری
طرفه سفر ایدر اول نسته که در یادند در پایه کیدر زیر کل شیء رجع الی اصله
مقتضا سجد هم اندن کادی هم اکا کیدر اگر چه نیجه مرآت و مقاماتی سیر قیلور سده
واسامی کثیره الیه مسمی او اور سده آخر الامر نه مدد و مر کزته کیدر ا کونوری یا کر
ناری واکر بری واکر بخاری هر نه دن کابسه اکار جوی محققدر مثلا حرارت شمس
واسطه سیله بخاردن بخار مر تفع و متصاعد اولور و بعد التصاعد بخاره ارضیه الیه
مر کب اولوب مقارن اولدقده بحباب دینور و برودت هوا واسطه سیله متقاطر اولدقده
قطرات امطار اطلاق اولنور و بریره کلد که واجتماع قیلدقده سیل و جوی
تسمیه قنور پس بو قدر مرآتیی سیر قیلدقده نصکره واسامی کثیره الیه مسمی
اولدقده نصکره یته مر کزی جائنه میل و رجوع ایلر کذلک ارواح انسانی یا بحر
شیرین جلالیه و یا بحر تلخ جلالیه و قهر به دن ظهوره کاور و اطوار مرآت و وجودی
سیر قیلور آخر الامر یته مر کز و مدارنه راجع اولور ﴿ مشوی ﴾ از سر که
سیل های تیزرو * وزن ما جان عشق آمیزو ﴿ بویت ماقبلنده اولان یته تمثیل
ایچوند یعنی مثلا طایغ باشند تیز و سیلار نیجه در بزم نلر بزدن عشق آمیز
بور یچی و محبتله مختلط کید یچی جانلر بویله در که دریای وحدت جائنه بریرده
فرار ایتوب مر تبه خاکدن و کوه مفاکدن مکان طوتمیوب جریان و سریان
ایدوب واصل اولور

﴿ انش کردن پادشاه جهود و بت نهادن پهلوی

اتش که هر که این بت را * سجده کند از اتش برست ﴾

﴿ مشوی ﴾ آن جهود سک بین چه رای کرد * پهلوی اتش بتی بر پای کرد
اول سک جهودی کورنه فکر ایلدی اتش باننده بر بتی آباغ اوزره ایلدی
﴿ مشوی ﴾ کانکه این بت را سجود آرد برست * ورنه آرد در دل آتش نشست
و دیدیکه اول کیمه که بوبته سجده کنوره آتشدن قورنلدی واکر بوبته سجده
کنور میسه آتشک ایچنده اوتردی ﴿ مشوی ﴾ چون سزای این بت نفس
اوبداد * از بت نفس بتی دیگر براد چونکم اول کلب جهود بوبت مثابه سنده
اولان نفسک لایقنی و مرادنی و بردی بعض نسخهده نو تله نداد واقع اولمشدر
بو تقدیر اوزره معنی اول کلب جهود بو نفس بتک امر الهی اوزره سزاسنی
و برمدی انک نفسی بتندن برضری بت طوغدی ﴿ مشوی ﴾ مادر بنه سابت
نفس شمسست * زانکه این بت ماروان بت اژدهاست (النفس هی ام الاصنام
قولک مضبوطجه بتلرک انلسی سزک نفسک زیندر زیر بت پرستلک و جیع هوا
وارزو و مستلک معدن واصلی نفسدر زیر او صوری اولان بت مار مثابه سنده

و بو معنوی اولان نفس بتی مانند اژدها در و لهذا قبل النفس هی الصنم الاکبر
ماری اولدرمک نیجه بسیر و اژدهای اولدرمک نیجه صعب و صیرا یسه سائر
بتلری از الله ایتک ماری هلاک ایتک کی آسان و بسیر امامیت نفسی اولدرمک
اژدهای اولدرمک کی صعب و صیردر پس خارجه اولان بتلرک نفس بتی اصل
و معدنی اولدیغنی تفهیم ایچون چقماقله طاشنی تمثیل ایدوب پیوردر
﴿ مشوی ﴾ آهن و سنگست نفس و بت شرار * آن شرار از آب میکیدر قرار
مثلا نفس آهن و سنگدر و بت شرار در اول شرار آبدن قرار طو تر یعنی ساکن اولور
و سورنور ﴿ مشوی ﴾ سنک و آهن ز آب کی ساکن شود * آدمی با این
دوی ایمن بود (لکن سنک و آهن آبدن ساکن و زائل اولوری فرضا نیجه بللر آب
ایچنده اولسدر آتش یته انلردن زائل اولور آدمی بوا یکسی الیه قچن ایمن اولور
بوا یکسندن مراد ظاهر اسنک و آهندر امامه نفس و شهوتدر مادامکه سنک
و آهن برنده اوله آدمی انشدن ایمن اولور کذلک نفس و شهوتکه برقرار اوله انسان
کفر و معاصیدن ایمن اولور که جیع کفر و معاصیتک اصلی نفس و شهوتدر تنکیم
خارجه اولان نار و شعله نلک اصلی سنک و آهندر اکثر نسخهده بودرت بیت واقع
اولمشدر که معنای بویه دیمک اولور ﴿ مشوی ﴾ سنک و آهن در درون
دارند نار * اب رابر نارشان نبود کذار) سنک و آهن انشی درونده طونارلر بواجلدن
انلرک ناری اوزره ایتک کذری اولور یعنی ناری محو ایتکه قادر اولور ﴿ مشوی ﴾
آب جو نار برونی را کشد * در درون سنک و آهن کی رود) آب جو چونکه اتش
صورتی سویندر اب سنک و آهنک ایچنه قچن کیدر ﴿ مشوی ﴾
سنک و آهن چشمه نارندودود * قطرهاشان کفر تر سا و جهود) سنک
و آهن که مراد نفسدر اتش و توتن چشمه سیدر یعنی انواع فسق و فساد کفرک
منبعدر اول چشمه نلک قطره لری تر سا و جهودک و سائر کافرلرک کفر بدر زیر
بوجهله سبب نفس اماره بالسوء در ﴿ مشوی ﴾ آب خم و کوزه کرفانی
شود * آب چشمه تازه و باقی بود) کوپک و برداق صوبی اگر فانی و ناباب اوله
اما چشمه نلک صوبی تازه و باقی اولور ﴿ مشوی ﴾ بت سیاه آبست در کوزه
نهان * نفس را آب سیدر آچشمه دان) بت کوزه ایچنده سیاه آب مثابه سنده در
نفسی آب سیاهه چشمه یل ﴿ مشوی ﴾ آن بت مخوت چون سیل سیاه *
نفس بت کر چشمه بر آب راه) اول مخوت بت یعنی کافرلرک اللریله بونلش
و دوزلش بت فی المثل سیاه و بولانق سیل کیدر که بزماندنصکره اول سیل دو کتمک
و یا آنک بولانقلخی کتمک ممکندر اما بتلرک اولان نفس اماره شاه راه اوزره فی المثل
بر چشمه در که لایق قطع جاری اولور یعنی نفس انسانی طریق ربانیده کفر
و عصیانک منعی و خذلان و خسرا نلک معدنیدر که طریق الهی انک آب سیاهیه

كل الود اولمدر كه بجه سالكر ك قدمي ايك بالطفيله طوط اولم و بجه سي اول
ورطه ده بائش قالمشدر ﴿ مثنوی ﴾ صد سورايشكند يكبار * سنك * و آب چشمه
مي زهاند بي درنك ﴿ بر باره طاش بوز دستي بي صر و ايجلر نه كي صوبي دو كوب
ضايغ ايلر و ايكن آب چشمه توقفسنر تقا طرايدوب روان اولور ﴿ مثنوی ﴾
بت شكستن سهل باشد نيك سهل * سهل ديدن نفس راجه است چهل ﴿ صوري
اولان بتي صقي سهل اولور زياده سهل و آسان اولور اما اماده بي سهل و آسان كورمك
جهلدر يعني كاياله جهلدر تكرار تا كيدو زياده افاده ايلر ﴿ مثنوی ﴾ صورت
نفس ار بجوي اي پسر * قصه دوزخ بخوان باهفت در ﴿ اي پسر اگر نفسك مثال
و صورتني استرسك يدي قباودوزخك قصه سني اوقونتكيم جهنك صفتني حق تعالي
حضرتلري سوره حجره بوايت كريمه ايله بيان بيوردر ﴿ وان جهنم لم وعدهم
اجمعين لها سبعة ابواب لكل باب منهم جزؤ مقسوم ﴾ بوايت كريمه نك تفسير
جلد اولك آخريته قريب زيد حكايه سنده اولمشدر كه ابواب سبعة دن مراد حديث
شريفه ثابت اولان مهملكات سبعة دن بشدر ﴿ مثنوی ﴾ هر نفس مكري
ودر هر مكر ازان * غرقه صد فرعون با فرعونيان ﴿ نفس اماره نك ايشي هر نفسده
بر مكردر و اول نفسده اولان مكرلر دن هر مكرده فرعونيلرله بوز فرعون غرقه در
يعني نفس اماره نك حيله و مكري قتي چوقدر آنك حيله و خدعه سي كويانجه بيك
فرعون توا بيله غرق اولمش بر در يادر كه اكا حد و پايان يوقدر ﴿ مثنوی ﴾
در خدای موسي و موسي كمر ز * آب ايمارا فرعوني مر يز ﴿ نفس اماره نك
شر و ضرر ندين خلاص استرسك موسي عليه السلام خداسته و موسايه
قاچ يعني موسي مشرب اولان و قلب موسوي اوزده سبر قیلان مر شد كامله
وانك ريسته التجا ايله تا امان بوله سن فرعونلقدن يعني طامغي
اولمقلدن ايمان صوبي دو كه ﴿ مثنوی ﴾ دست را اندر احد واحد زن *
اي برادر واره از بوجهل تن ﴿ اليك احد و احده اور يعني احد تعالينك امر نه
و حضرت احد عليه السلام سنته تمسك ايله اي برادر تن ابو جهلندن كيرو
قورتل ابو جهل نفسدن قور تلق حضرت احدك امر نه موافقتنر و حساب
احد عليه السلام شرفه متابعتنر كيمه به مبصر اولر ابو جهل تندن خلاص اولق
استين كر كدر كه ايك شرعنه تمسك ايليه * سخن آمدن طفل در ميان آتش
و نحر يرض كردن خلق را در افتادن با آتش ال آخره ﴿ مثنوی ﴾ يك زني
باطفل آوردان جهود * پيش ان بت و آتش اندر شعله بود ﴿ اول جهود
شاهي او غلبيله بيله بر صورتني كوردی اول بتك او كنه و حال بوكه آتش شعله ده
ابدي ﴿ مثنوی ﴾ طفل ازو بستدر آتش در فكنده زن بتر سيدودل از
ايمان بكنده ﴿ اول جهود طفلي عورندن الدي آتشه بر قدي عورت آتشدن

فور قدي و كوكلي ايمانندن فور قدي ﴿ مثنوی ﴾ خوابست تا او سجده اورد
پيش بت * بتك زدان طفل اني لم امت ﴿ عورت ديلديكه اول بتك او كنه سجده
كوره اول طفل آتش ايجندن اني لم امت ديوبانك اوردي يعني تحقيقاتي
اولدم ديومادري جاننسه جافري ﴿ مثنوی ﴾ اندر آي اي مادر اينجا
من خوشم * كره در صورت ميسان آتشم ﴿ اي مادر آتش ايجنه كل خوف
ايله زير اين بونده خوشم اگر چه ظاهرده آتش ايجنده يم اما انشدن ضرر يوقدر
﴿ مثنوی ﴾ چشم بندست آتش از بهر حجب * رجست اين سر راورد
ز حجب ﴿ صورت آتش حجابدن اوزي كوز باغيدر عوام ناسه بو آتش حجب
غيدن باش يوقارو كور مش رجندر ﴿ مثنوی ﴾ اندر آ مادر بين برهان حق
* تا بيني عشرت خاصان حق ﴿ اي مادر آتش ايجنه كل حق تعالي حضرتلر يك
برهان و آيني كورنا حق تعالي حضرتلر يك خاصلر يك عشرت و ذوقني كوره
سنن بوقصه دن حصه بودر كه اول دم كه عقل طفلي مادر طيعندن جدا اولوب
فقرو رياضت آتشته دوشسه انده لذت روحاني و نعمت معنوي بولوب و خاصان
خدا نك انده اولان ذوق و عشرتي بولوب كاياله اكا يقين حاصل اولد قد نصكره
نطقه كلوب اولامادر طيعتي اول چايه دعوت ايلر بعد اول آتش فقرو رياضندن
خوف ايلين و آندن خوفلري سبيله جهود نفسه تابع اولغه ميل قیلان كيمه لري
دخي دعوت ايلر و بونلر * كلك بو آتش فقرايجه خاصان خدا نك عشرتي كورك
ديوسوبلر ﴿ مثنوی ﴾ اندر آ آب بين آتش مثال * از جهاني آتشت ايش
مثال ﴿ اي مادر ايجرو كل آتش * شالنده آب كور يعني عقل طفلي مادر
طبعنه دير كه اي مادر طيعت خوف ايموب بو آتش فقرو رياضتك ايجنه كل آتش
مثالنده آب حيات كور شول برجه اندنكه في الحقيقه آتشد و ظاهرا اول آب
مثالنده در يعني بودنيا كه صورنا آب لطيف مثالنده در ليكن معشاده عذاب نارد
ودين و ديانت و فقر و رياضت اگر چه ظاهرا آتش كور بنور ليكن معانعت خوش
و راحت دلکشدر ﴿ مثنوی ﴾ اندر اسرار ابراهيم بين * كودر آتش يافت
سرو و ياسمين ﴿ ايجرو كل حضرت ابراهيم عليه السلام اسرارني كور كه
اول ابراهيم آتش ايجره كل و ياسمين بولدي ﴿ مثنوی ﴾ مرك مي ديدم كه
زادن زنو * سخت خوفم بودا فادن زنو ﴿ اي مادر سندن طوغريغم و قتي و بو عالمه
كاديكم زمانى موت كوردم سندن دشمنكك و جدا اولمقلق بكافتي خوف اولدي
ز برا اعتقادم بوايديكه سنك رحكدن اوسع بر عالم بوله ميم بورحم ايجره قبلديغم
حضورى آنده قبله ميم ﴿ مثنوی ﴾ چون بزادم رستم از زنجان تنك * در
جهان خوش هوايي خوب رنگ ﴿ چونكم سندن طوغدم تنك اولان زندانندن
قورتلدم خوب رنگ و خوش هوالی جهانه كدم كه رحم مادره نسبت جشدر

مثنوی * این جهان را چون رحم دیدم کنون * چون در بن آتش
 دیدم آن سکون * بن شعلی جهانی رحم گوی کوردم چونکم بو آتش ایچره
 بوسکون و فراری کوردم * مثنوی * اندر بن آتش دیدم عالمی * ذره ذره
 اندر و عیسی دمی * ای مادر بو آتش ایچره بو عالمی کوردم که اول عالم ایچره ذره
 ذره بر عیسی دم وار یعنی اول عالم اجزاسندن هر جزه بدن مرده را احیا ایدیمی
 بر حیات بخش عیسی دم بنی آدم وارد سالک عقل طفلی بو عالم اهلک هر بر بنی
 عیسی دم کورمز الا آتش فقر و فنا ایچره اول دم که کند و بی آتش فناء ائوب
 و وارلک بقوب محو ایلوب بقای حقه باقی اولد قند نصیره آتش ایچره
 بوسری مشاهده ایلوب و طالب حیات ابدیه اولر اول عالم سرنی بو کونه
 سوبلر * مثنوی * یک جهان نیست شکل هست ذات * و اینجهان هست
 شکل بی ثبات * ای مادر آتش معدوم الشکل و موجود الذات بر جهان که بن اند
 ساکنم مراد عالم حقیقتد و اول موجود الشکل اولان جهان بی ثبات که سن
 اند ساکنسن بوندن مراد عالم صورند که شکلا موجود و معنای معدومند
 * مثنوی * اندر مادر بحق مادری * بین که این اذر ندارد آذری * ای مادر
 مادرلک حقیقون آتش ایچنه کل کور که بو آتش آتشک طومنز * مثنوی *
 اندر مادر که اقبال آمد ست * اندر مادر مد دولت زدست * ای مادر آتشک
 ایچنه کل که اقبال و دولت کلشدر ایچرو کل ای مادر دولتی الدن و پر مه
 * مثنوی * قدرت آن سک بدیدی اندر * تابینی قدرت و لطف خدا *
 اول کلبک قدرتی طشده کوردک ایچرو کل تاحق تعالی حضرتلر بک قدرت
 و لطفی کوره سن بعض نسخت مصرع ثانی تابینی قدرت رب الوری و افصح
 اولشدر یعنی تاخلق رب بک قدرتی کوره سن دیک اولور * مثنوی *
 من ز رحمت می کشام پای تو * کرطرب خود نیستم پروای تو * بن سک آیاضکی
 بوجانبه مرحمت جهتند ن چکر طرب و ذوقدن خود سکا پروام بوقدر یعنی
 بر مرتبه طرب و نشاطه مستغرقم که سنک جانبه قولایقم و سنی قارم قلم بوقدر
 سنی بوجانبه چکد بکم مجرد سکا مرجمند بونده تنیه بودر که سالک طفل
 روحی آتش فقره دوشوب اند عالم حقیقی مشاهده ایلد که نصیره کندنی نفسی
 و طبعی اول جانبه دعوت ایلر و سائر خلاقی دخی طاعت و ریاضت آتشنه
 دعوت ایلکی نفسنه تکلیف ایلر تکیم بومعنایه اشارت ایدوب بی و رر
 * مثنوی * اندر اودیکرا اهر بخوان * کاندر آتش شاه بنهادست خوان
 آتشک ایچنه کل و غیر بلری هم اوقونا کلوب آتشک ایچنه کبرلر زرا آتش ایچره
 شاه خوان قومشدر شاه مراد شاه جهوددر و آتش ایچره اولان خواندن
 مراد حیات حقیقی و نعمت اخروی در پس آتش ایچره بونعمتی وضع ایلر

فی الحقیقه الله درو شاه جهود استادی اسناد مجاز بدر اول ناری ایضاد ایدوب
 مؤمناری اول ناره القضا ایلوب بونلرک اول نعمت معنوی به وصولته سبب
 اولدینی ملا بسه ایلد مادرینه خطاب ایدوب آتی کندنی مقامه دعوت
 ایلد که نصیره عامه مؤمنلک دخی دعوتنه شروع ایدوب بدینی * مثنوی *
 اندر آید ای مسلمانان همه * غیر عذاب دین عذابست آن همه * ای مسلمانلر
 جمیعاً آتش ایچنه کلکز دین و طاعت لذتندن غیر یعنی اول دوکلی عذابدر یعنی
 دین و طاعتک لذتی لذت باقیه در و سبب نعمت ابدیه در و دین و طاعت لذتندن
 غیر اولان لذت لذت فانیه در و باعث عذاب اخرویه در * مثنوی *
 اندر آید ای همه پروانه وار * اندر بن بهره که دارد صد بهار * ای مسلمانلر
 پروانه وار جمیعکز ایچرو کلک بو بهره و نصیه کلکز که بوز بهار طونار یعنی
 عالم حقیقه و اصل اولان عقل خلق جانب دین و طاعت بو کونه دعوت ایدر
 * مثنوی * بالک می زد در میان آن گروه * پرهمی شد جان حلقان از
 شکوه * اول طفل صغیر اول گروهک اورته سنده ندا آوردی خلابک جانی
 هیبت و عظمتندن پراولدی و جانلری نور یقین ایلد طولدی * مثنوی * خلق
 خود را بعد از ان بی خویشتن * می فکندند اندر آتش مر دوزن * اندر نصیره
 خلق کندیلر بی اختیار سز مر دوزن کیم وار ایلد آتش ایچنه پراقدیلر
 * مثنوی * بی موکل بی کش از عشق دوست * زانکه شیرین کردن هر تلخ
 اوست * موکل سز کش سزد و سنک عشقندن یعنی ائلر اوزره کیسه حواله
 اولدن و ائلری آتش جانبه جذب قیلدن محضاً حقک محبتندن کندیلر آتشنه
 پراقدیلر زرا که هر آتشی بی طلو ایلک اندر که استدیکی قولر جفای عین صفا
 و محنت و نعمتی محض نعمت و ذلت و درد و بلا بی مطلق دوا و شفا ایلر
 * مثنوی * تا چنان شد کان عوانان خلق را * منع می کردند کائنات در میا * حتی
 خلقت آتشنه کبر می ورغبت ایلدی عوانلر خلق آتشنه کاه دیومع
 ایلدیلر * مثنوی * ان یهودی شد سیه روی و خجل * شد پشیمان زین سبب بیمار دل *
 اول یهودی سیه روی و خجل اولدی بوسیدن پشیمان و خسته دل اولدی
 * مثنوی * کاندرا ایمان خلق عاشقتر شدند * در فتای جسم صادقتر شدند *
 زیرا که خلق ایمانه اولکیدن عاشقک اولدیلر جسملری فنا ایلد که صادق رک
 اولدیلر * مثنوی * مکر شیطان هم درو پیچید شکر * دیو هم خود را سیه رو
 دید شکر * خدایه شکر اولسون که شیطانک مکر و حیله سی هم اکا طولشدی یعنی
 مکر و حیله و فسادیه اکا سارلدی و عائد اولدی شیطان سیه رو اولق و مکر
 و فسادیه هم کند و سنی سیه رو کوردی خدایه شکر اولسون بویست شیطان

سپهر و اولاد کر و و فساد ی نه کندی به عودت قنای معنی بر نعمت در که انک
مقاله سنده خدای تعالی به مؤمنانک شکر گزار اولسنی اشعار ایله **مثنوی**
انچه می مالید در روی کسان جمع شد در چهره آن ناکس آن اول نسنه بی که
پادشاه جهود مؤمنان را دن اولان کیمسه لک یوزینه سوردی آندن مراد اول
جهودک مؤمنان را ایله بیکی اهانت و حقارت در اول ناکسک چهره سنده اول جمع
اولدی بو معنی آن ناکسه متصل اولیوب آن ضمیر ناکس مفرد اولدیغی اوزره در
اگر آن ناکسه متصل اولوب ناکسک جمع اولورسه معنی اول ناکس لک یوزنده
مؤمنانک یوزینه سوردی شئی جمع اولدی دیک اولوروی مالیدک فاعلی شیطان
اولمقدن شاه جهود اولاد محله انبدر **مثنوی** انکه می درید جامه خلق
چست * شد دریده آن وایشان درست اول کیمسه که خلقک جامه عرضنی
وایشان چشمنی بی توقف رندی یرتلق اول درنده ناک لایقی اولدی وائله درست
اولدی یعنی اول شاه جهود وائک اعوان و انصاری که مؤمنانک عرض و وفارل بن
یرتغه قصید ایله ساردی حق تعالی انلری انش ایچره درست ایدوب نعمت
بولدیله (من حفر بئر الاخیه وقع فیه) حدیثک مقتضایه انلر حق سنده قازدیغی
قیویه توابعیه کندی دوشدی وانش قهر الهی ایچره اخر کار بانوب بشدی
پس غیر یلره ضرر مراد ایلیوب اول ضرر یسه کندیلره عائد اولدیغی منافقانه
بویاقی ایراد ایدوب پیوردر

مثنوی کز مانند دهان ان مرد که نام محمد علیه
السلام را بنسخه واستهزا خواندی

مثنوی آن دهان کز کرد واز نسخه بخواند * مر محمد را
دهانش کز مانند اول بر کیمسه اغزی اگری ایلدی مسخره لایق جهندن اوقودی
یعنی حضرت محمد علیه السلام ک نام شریفنی استهزا ایله اغزی بن اکرک
ذکر قیلدی انک اغزی اگری قالدی **مثنوی** باز آمدکای محمد صفوکن *
ای ترا الطاف علم من لدن) کیهو کلدی بویه دیو که ای محمد عفوایله ای رسول
حق سنک ایچون الله قتله اولان علك لطفاری وارد **مثنوی** من ترا
افسوس می کردم ز جهل * من بدم افسوس را منسوب واهل بن جهل دن سنی
نسخه ایلدم نسخه منسوب واهل بن اولدم قصه دن حصه بیانه شروع ایدوب
پیوردر **مثنوی** چون خدا خواهد که برده کس درد * میاش اندر
طعنه پاکان برد چونک خدای تعالی حضرتلری استیه که کیمسه ناک پرده سنی یرنه
انک میلی پاکلرک طعنه سنده ایلنور **مثنوی** ور خدا خواهد که پوشد
عیب کس * کمزدر عیب معیوبان نفس) واکر خدای تعالی حضرتلری

استیه که کیمسه ناک هیبتی اورته معیوب بلرک هیبتیه نفس اورمن وائلرک عیب وقد حنه
متعلق سوز سوزلر **مثنوی** چون خدا خواهد که مان یاری کند * میل
مارا جانب زاری کند چون خدای تعالی استیه که بزه معاونت و صیانت ایله بزم
میلری نیاز و زاریلق جانبیه ایله **مثنوی** ای خنک چشمی که آن کر بان
اوست * ای همایون دل که آن بریان اوست ای سعاده و شول چشم که اول
چشم انک کر بانیدر وای مبارک کوکل که او کوکل انک بر بانیدر **مثنوی**
اخر هر کر به آخر خنده است * مر د اخرین مبارک بنده است) هر کر به ناک
آخری آخر الامر خنده در آخر و طاقت کور یچی مر د مبارک بر بنده در پس
کر به ناک فواید و منافعی تفهیم ایچون بو ینتعلری مثل موقع سنده ایراد ایدوب
پیوردر **مثنوی** هر کجا آب روان سبز بود * هر کجا اشک دوان رحمت
بود) مثلا هر قتله که آب روان اوله انده سبز اولور هر قتله که بر کوز یاشی یلچی
اوله انک نمره سی رحمت اولور **مثنوی** باش چون دولاب نالان چشم تر *
تاز صحن جانن بر روید خضر) دولاب صحنی نالان و چشم تر اول بودخی
وجه در که دولاب نالان کی چشم تر اول یعنی کوزی یاشلو اول تاسنک جانک
صحنه خضر به یعنی جانک ایچنده ایمان و اسلام سبز لری ظهور ایله
مثنوی اشک خواهی رحم کن بر اشک بار * رحم خواهی بر ضعیفان
رحم آر) اشک و کر به استر ایسک کوز یاشی یاغدر یجیلر اوزره مر حمت ایله کر یار
اولان ینیلر و مظلوملر و فقیرلر اوزره مر حمت و شفقت ایله که بونلره مر حمت رفت
قلبی و کر به چشمی مستلزم اولور و بونلره مر حمت و شفقت ایله کدن حاصل
اولان رفت دل و سرشک دیده سبب مغفرت و باعث رحمت حق اولور خدای
تعالی بدن رحمت استر ایسک ضعیفلر و فقیه برلر اوزره مر حمت کنور * کما قال
دلیله السلام ارجوا تر حوا فقال علیه السلام ارجوا من فی الارض بر حکم
من فی السماء

مثنوی عتاب کردن آتش را ان پادشاه جهود سه سر سخن

مثنوی رو بانش کرد شدکای تشدخو * وی جهان سوز طبعی
خوت کو) شاه جهود یوزنی آتسه ایلدی و بویه دیو سوبلدی که ای تشدخو
آتش سنک اول طبعی جهان باقیجی خوبک قنی که احراق ایلك سنک خاصیت
ذاتک ایلدی **مثنوی** چون غمی سوزی چه شد خاصیت * باز بخت مادر کر
شدنیت) نیچون باقر سنک خاصیتک نه اولدی باخود بزم طالعزیدن سنک نیتک
غریمی اولدی **مثنوی** می بخشای تو بر آتش پرست * انکه نپرستد ترا او چون
پرست) سن آتش پرست اوزره تر رحم الیرسن اول نکه که سکا طاعن اول کیمسه نیجه

قورتلدی ﴿ مشوی ﴾ هرگز ای آتش تو صابر نیسی * چون نسوزی چیست
 قادر نیستی ای آتش با قفسه سن هرگز صابر دگلسن نیچون باقر سن سبب ندر
 قادر دگلسن پس نتیجه باغلیوب کنیدی کنیدی به دیدی ﴿ مشوی ﴾ چشم
 بندست این عجب یا هوش بند * چون نسوزاند چنین شعله بلند ای عجب بو حالت
 کوز باغیدر با عقل باغیدر بویه بلند وقوی شعله نیچون باقر ﴿ مشوی ﴾
 جادویی کرد کسی با سیماست * یا خلا ف طبع تواز بخت ماست ای آتش
 بر کیسه سکا جادو لقمی ایلدی و یا خود سیما میدر یا سنک طبعک خلاقی بزم
 بخمر دغیدر ﴿ مشوی ﴾ گفت آتش من همان ان اشم * اندر اتو تایی
 تابشم آتش لسان حاله و یا خود باذن الله لسان قاله ایتدی بن همان اول اشم ایچر
 و کل تاسن بنم سوز و حرارتی کوره سن بهض نمکنده اشم برینه ای شمن و تابشم
 برینه تاب من واقع اولشدر ﴿ مشوی ﴾ طبع من دیگر نکشت و عنصرم * تیغ حقم هم
 بدستوری برم بنم طبعم و عنصرم متغیر و متبدل اولدی حق تعالی حضرت تریک
 تیغیم و آنک بدار ایتدیم هم آنک دستور و اذنبه کسرم پس کنیدنک ارادتی
 حقه کال اطاعتی و حضرت حقک اشارتیه رمانی و دشمن و بیگانه اولشدر
 عداوتی ترکانلرک کلابنه تمثیل ایدوب دیر ﴿ مشوی ﴾ بر در خر که سکان ترکان
 * جابلوسی کرده پیش میهمان مثلاً خرگاه قاپوسی اوزره ترکانک کلبری مهمانک
 اوکنده جابلوسلق و ملائمت ایشدر ﴿ مشوی ﴾ و بر بخر که بگذرد بیگانه
 رو * جمله بیند از سکان شیرانه او و اگر خرگاه جانبنده بیگانه رو واجبی شکل
 بر کیسه بکه اول بیگانه کلبردن شیرانه جمله کورر ﴿ مشوی ﴾ من زسک کم
 نیستم در بندی * کم زتری نیست حق در زندی بعد ضرب المثل آتش جهود
 شاهنه ایتدی بن بنده لکده کلبدن اکسک دکام حق تعالی حضرت تریکی حیسات
 و قدرنده برتر کدن اکسک دکادر نکیم ترکانک کلپی آشنا اولان مهمانی اینجمن
 و بیگانه و نامحرم اولنه محبت و انسبت ایتر بندخی حق تعالیکن آشنالین احراق
 اینترم و بیگانه له مرحمت ایتوب باقرم دیدی پس حضرت خداوند کار قدس
 الله سره العزیز هر کسک طبعنده اولان آتشک انهایی غناک ورنجیده قیله سنک
 و یا خود معتدل اولوب صحت و صفا و برمه سنک پیساتنه شروع ایدوب قصه دن
 حصه یوررر ﴿ مشوی ﴾ آتش طبعت اگر غمکین کند * سوزش از امر
 ملک دین کند ای انسان اگر سنک طبعک آتشی سنی غمکین ابله سوزشی
 و احراق اول مالک دینک امریدن ابلر ﴿ مشوی ﴾ آتش طبعت اگر ششادی
 دهد * اندر و شادی ملک دین نهد سنک طبعک آتشی اگر سکا سرور و بره
 حقیقته یوایی حالت سنک طبعکدن دکادر بلکه آنده شاد بلخی دین پادشاهی

قور و کذلک غم والی دخی اول قور پس بو غم و شا دیلخی طبعکدن بلایوب
 حضرت حقدن پیل ﴿ مشوی ﴾ چونکه غم یلخی تو استغفار کن * غم بامر
 خالق امد کار کن چونکه سن قلبکده غم کوره سن استغفار ابله که استغفار ابلک
 غوم و همومدن خلاصه سبب اولور (کافال علیه السلام من ازم الاستغفار
 جعل الله له من کل هم مخرجا ومن کل ضیق مخلصا) غم خالق موجوداتک امر به
 کار کن کلدی یعنی تأثیر ایدیمی و عمل قیلیمی اولدی دیمک اولور کار کن وصف
 ترکیبی اولور شه معنی بودر و اگر وصف ترکیبی اولوب کن امر حاضر اولور شه
 معنی غم خالق عالمک امر به کلدی ای غناک اولان کیسه کار ابله یعنی مستغفر اول
 و عمل صالح قیل دیمک اولور ﴿ مشوی ﴾ چون بخواهد عین غم شادی
 شود * عین بند پای ازادی شود چونکم اول خالق عالم احتیسه عین غم شادی
 اولور عین پای بند یعنی مطابق ایاق باضی اولان شی ازاداق اولور ﴿ مشوی ﴾
 باد و خاک و آب و آتش بنده اند * یامن و تو مرده باحق زنده اند باد و خاک و آب
 و آتش بنده لدر بکا و سسکانست مرده لرحقه نسبت زنده لدر یعنی عناصر
 اربه و یونلردن ماعدا جادات و نباتاتدن تقدراشیا و ارایسه حقه زنده و قائم
 و آنک امرنی طوعنه مطیع و منقاد لدر واکانسبح و تقدس قطفده عارف
 و اسناد لدر ﴿ مشوی ﴾ پیش حق آتش همیشه در قیام * همپو عاشق
 روز و شب بیجان مدام حق تعالی حضرت تریک حضورنده آتش دائما
 قیامده در هر نه پیورر شه اکاقیام کوسترر مثلا عاشق کی روز و شب دائما بیجاندر
 یعنی خدمته مترصد و حاضر و قبول فرمانه متهی و ناظر در بیجان نقطه نلکه
 ابله پاه فارسی اواسه و طواشیعی معناسی و یراسه بویه دیو که اول آتش عاشق کی
 روز و شب دائما طولشچیدز دخی خوب اولور ﴿ مشوی ﴾ سنک بر آهن
 زنی بیرون جهد * هم بامر حق قدم بیرون نهد طاشی آهنه اورر سن آتش
 طشره صحرار اگر چه ظاهر طاشی چغغه اورمقدن صادر اولور لیکن معشاهم
 اللهمک امر به اول شراره لردی طشره قور و ظهور قبلور واکا سبب سنک
 وجودک اولور ﴿ مشوی ﴾ آهن و سنک و هوا بر هم مزین * کین دومیر ابله
 همپون مرد وزن پس ای کاسب اعمال و مسبب افعسال هواک طاشی
 و چاقنی بری برینه اورمه یعنی نفسی هوا به تابع و مقارن قیله زیر ابوابیکینی
 یعنی سنک و آهن و یونلردن مراد اولان نفس و هوا در مردوزن کی طوغوررر
 یعنی نفس آهن و هوا طشاش کیدر قچین بوابیکینی بری برینه اورسک یعنی
 مقارن و منضم قیلک بوابیکینک ازدواج و اجتماعدن نیجه فسوق و معاصی
 تولد ابلر و نیجه فتنه و فساد شراره لی ظاهر اولور که تیران حروب و قتلک

اشتعاله سبب اولور ﴿ مشوی ﴾ سنك وآهن خود سبب آمد وليك ﴿ توبالار
 نكرای مردنيك ﴾ سنك وآهن خود شراره و نارك وجوده سبب كلسدی
 وكذلك نفس وهواد خي فته وفسادك وفسادك ظهوره الت اولدی
 وليكن اي مردنيك سن بالار اولان مرتبه به نظرايه كه اول بالار اولان مرتبه
 خالق جميع اسباب و افعاله پس نظري خالق جميع افعاله ايله وسائط واسبابه
 نظر فتمه كه بونلر الات ملاحظه و امور اعتباريه قبيحتندر ﴿ مشوی ﴾ كين سبب
 رازان سبب آورد پیش ﴿ سبب کی شد سبب هرگز زخویش ﴾ زیرا كه سبب
 صورتي اول سبب معنوي ظهوره كتوردی سبب حقیقه سبب صورتي كندیدندن
 فن حاصل اولدی یعنی بواسباب صورتي اسباب معنويك اقتضاسي اولينجه
 ظهوره كلسدی هر تقدیر اسباب و وسائط و اریسه اسباب حقیقیك مقتضاسي
 اوزره ظهوره كلسدر پس اول اسباب معنوي دن مراده ابدیكنی بونلرله اشارت
 ایدوب بیوردر ﴿ مشوی ﴾ و آن سیها گانیار اهر بند ﴿ آن سیها زین
 سیها برترند ﴾ این سبب را آن سبب عامل كند ﴿ باز كاهی بی بر و عاقل كند ﴾
 این سبب را محرم آمد عقلها ﴿ و آن سیها راست محرم انبیا ﴾ اول سیلر كه انبیای
 عظام علیهم السلامه رهبردر اوسیلر بواسباب صوریه دن برتر و عالیتر در اول
 انبیاه رهبر اولان سیلردن مراد اسماء و صفات الهیه در كه نفس الامر ده اسباب
 ظهورات كونه در و هدايت بخش جان انبیا و ولایتده ارواح اولیاد بر بواسباب دنیویه بی
 اول سیلر كه اسماء الهیه در عمل كنده و نفع دهنده ایلر كا اولور كه كبر و آتی بی آرو بی
 ثمر و معطل ایلر مثلا ارزاق و معاشك حصوله دكان و جهد و اكساب اسباب
 صوریدر اگر اسم رزاق بواسباب صوریه به عمل و یرسه و كار قیلورسه مفید
 اولور و الا معطل قالور و كذلك امر اض و اسقامه ادویه و اشربه اسباب صوریه در
 اگر بونلره اسم شافي نفع و شفا و یرسه نافع و مصلح اولور و الا ادویه و اطبای معنی
 او اور پس معلوم اولدیكه بواسباب صورتي اول اسباب معنوي اولان اسماء الهیهك
 آتیدر و اول اسباب حقیقی بواسباب مجازیده عاملدر بوسیلره عقلا محرم اولدیكه
 بر كار ظهوره كلسه عقل آتی سبب ظاهریدن قیاس ایلر و اول حقیقی سیلره
 انبیای عظام علیهم السلام و اولیای كرام محرم كلدیكه بونلر مؤثر فی كل
 الاشیاء الهی كوردر و آلات و اسبابی امر اعتباری یلورر مثلا آتش محرق بالطبع
 دكلدر بلكه اذن اللهله احراق ایلر و آب مفرق بنفسه دكلدر بلكه ارادت حقله
 اغراق ایلر و كذلك فان انسانی بالطبع مشبع دكلدر بلكه انسانك قرننی نان واسطه
 سبله حق طوبورر و صود دفع عطشه انبج برسیدر اكار بان انبجی حق بیورر
 ﴿ كما قال الشيخ الاكل في تنوير المصابيح و شرط المكتسب ان لا يقتصد ان الرزق
 من الكسب بل من الله ونسبة الرزق الى الكسب كنسبة الطعام الى الشبع كما ان

ان الشبع انما يحصل من الله لا من الطعام اذ رب اكلة تشبع الا كل اذا قدر الله فيها
 الشبع و رب عالم تشبع اذ لم يقدر فيها ﴿ دخی باب توكلده توكلی عام و خاصه تقسیم
 ایلدیكى محله دیر كه ﴾ فالتوكل العالم ان يعلم الرجل ان لا موثر فی كل الاشیاء الا الله
 فالطعام لا يشبع الا بالله والماء لا يروى والا دویه لا تشفى والسم لا يقتل والنار لا تحرق
 الا بالله و كذلك الاشیاء ﴿ مشوی ﴾ این سبب چه بدبثانی كورسن ﴿ اندرین
 چه این رسن آمد یقین ﴾ اسان هر بده بوسبب نه اوله دیو فارسیجه سوال
 اولور سه فارسی دلیلله اكار سن دی لغت هر بده سبب شول حبله دیرل كه آنكاه
 صویه توصل اولنه اندن استعاره اولندی هر شول شی ایچون كه انكاه رشی
 آخره توصل اولور ﴿ كما قال ابن الاثير في النهاية اسباب هو الحبل الذي يتوصل به
 الى الماء ثم استعبر لكل ما يتوصل الى شيء كقوله تعالى ﴿ وتقطعت بهم الا سباب ﴾
 الى الوصل ولموادت پس مصرع ثانیده علی طریق الاستعاره دنیای چاهده
 تشبیه ایدوب بیوردر كه بوجاه دنیاه بوسبب صورتي و عقلی هر نه ایسه فن خدا
 و صنع الهله كلسدر ﴿ مشوی ﴾ كرش چرخه رسن راعلست ﴿ چرخه
 كرد اراده دیدن ذلتست ﴾ این رسنه ای سیها در جهان ﴿ هان و هان از چرخ
 سر كردان مدان ﴾ ثانی صفر و سر دان چو چرخ ﴿ تانسوزی نوز بی مغزی
 چو مرخ ﴾ باد آتشی شود از امر حق ﴿ هر دوسر مست آمدند از خرق حق ﴾
 بوجرخ افلاك كركش و دورانی رسن ایچون یعنی سبب دنیویه ایچون علت
 و حدوث حادثه سیدر ولیکن ینه سبب الاسباب و مفتح الابواب و المؤثر فی
 الافلاك و المتصرف فی العناصر و الاملاك خدای پاكدر پس تأثیری چرخ و انجمه
 استناد ایدوب چرخه كرد اتی مشاهده ایللك خطا و ذلدر تكیم عبده نجوم
 و دهریه بی فهم تأثیری چرخ و انجمدن كوروب كافر اولدیلر پس سنن ای
 طالب حق بوجهاند اولان اسباب ظاهره رسنلرینی اكاه اول اكاه اول چرخ
 سر كردان بطله چرخ كسی خالی و سر كردان قالمیه سنن و بیستلر لكدن
 چره و باجام افاجی كبی باجمه سنن و طبیعی مذهبنده اولنلره اعتراض طریقله
 بیوردر كه امر حقله باد آتش اولور و بالعكس و هر شی طبیعتدن و خاصه سنندن
 ایریلور باذن الله زیرا بویاد و آتش و جمیع اشیا باده اراده الهیه دن سر خوش
 كلسلدر ﴿ مشوی ﴾ آب حلم و آتش خشم ای پسر ﴿ هم ز حق بیفی
 چو بكشای بصر ﴾ حلم آبی و خشم آتشی یعنی آب كبی لطیف حلی و آتش كبی
 تیز و تند غضبی ای پسر هم حقن كورر سنن چونكه بصرفی آچه سنن یعنی
 اگر بصرف بصیرتك كشاده باشك نفسك اولان آب حلم و آتش غضبی دخی هم
 حقلك امرندن كورردك ﴿ مشوی ﴾ كرنبودی واقف از حق جان باد *

فرق می کردی میان قوم عاد) اگر بادك جانی حقن واقف و خبردار اولیدی
عاد قومك اور تاسنی چن فرق وادر الكابلردی یعنی هود پیغمبر علیه السلام
امتی عاد قومندن چن فرق ایلردی و عاد قومی قهر و هلاك ابدوب مؤمنله
باد صبا اولور میدی

قصه باد که در عهد هود پیغمبر علیه السلام
قوم عاد را هلاك می کرد الی آخره

مثنوی هود کرد مؤمنان خطی کشید * نرمی شد باد کابجا میرسید
حضرت هود علیه السلام آندی به تابع اولان مؤمنك اطرافه بر خط چکدی
تاک صرصر اول مؤمنله ضرر ویرمیه اول باد صرصر اول به که بنشیدی نرم
ولطیف اولوردی (واما عاد فاهلكوا بریح صرصر) آیت کریمه منك مقتضای
قوم عاد اور بریح عاصف ایل هلاك اولوب انله ارشد کده قاهر و صنف اولوردی
مثنوی هر که بیرون بودزان خط جله را * پاره پاره می شکست اندر
هوا) هر که اول خطدن طشره ایدی جیبینی هواده پاره پاره سردی
مثنوی همچنین شیان رای می کشید * کرد بر کر درمه خطی بدید
بونجیلین یعنی حضرت هود علیه السلام کبی شیان رای خط چکدی قبون
سور بسك اطرافه بر خط اندی شیان رای رضی الله عنه امام شافعی رضی الله
عنه حضرت تریك زمان شریفنده کلمش و دنیا بی نارك اولش و نواحی مصرده
قرار قبطن بر مرد صاحب کرامت و بروی اهل سعادت ابدیکه اکثر اوقائده
حضرت امام شافعی انك زیارتنه وارردی و اول شیان رای جمعه دن جمعه به
شهره کلوب جمعه نمازی ادا ایدوب بنه کوسفندلی جانبته روان اولوردی
مثنوی چون بجمعه می شد آن وقت نماز * تاباید کرک انجارتک و ناز
چونکم اول شیان رای جمعه جانبته کیدیدی نماز وقتنده تاک قورد اوراده سوری
اوزره ترك و ناز کنورمه مثنوی هیچ کرکی در زرفتی اندران * کوسفندی
هم نکشتی زان نشان) هیچ بر کرک اول خطك انجسته کتزدی هر بر کوسفند اول
نشاندن دوغمردی یعنی طشره کتزدی پس قصه دن حصه بیانه شروع ایدوب
بیوردار مثنوی باد حرص کرک و حرص کوسفند * دایره مر دخدرا
بودند) قوردك حرصی بی و کوسفندك حرصی مر دخدانك دایره سه بند اولدی
یعنی مقید و مر بوط اولدی قوردك حرصی بی دایره دن ایجرو کیده میبوت
کوسفندله ضرر ابر کورمدی و کوسفندل دخی دایره دن تجاوز ایدوب کتدی بی
قورد الله ویرمدی کذلک مردان خدا دایره سه داخل اولتله حرص و هوا
واسطه سه دایره دن جغوب ابایش و شیاطین بنجهل بنه گرفتار اولزل ابالیس

و شیاطین دخی اول دایره به کیوب انلری ازرده و پریشان قیلزل زیر دایره
مر دخدایه بویکسی مقید و مر دخدانك دایره سی بونلرك مایتنه سدر اولمشدن
مثنوی همچنان باد اجل با عارفان * نرم و خوش همچون نسیم یوسف
آن) عارفله اجل و موت بی دخی بونك کی نرم و لطیف اول باد اجل یوسف
علیه السلام راجحه طیبه سی کبی بعضی نموده جمع صیفه سی اوزره یوسفان
واقع اولمشدر یوسفان دن مراد لطیف و خوب اولان محبو بلردی یعنی محبو بلرك
نسیمی عاشقانه نیجه خوب کلورسه باد اجل دخی عارفله انك کی لطیف و خوب
کلور بعضی نموده دخی بوستان واقع اولمشدر معنی واضحدر مثنوی
آتش ابراهیم رادندان نزد * چون کزیده حق بود چو نش کرد) آتش حضرت
ابراهیم علیه السلام دیش اورمدی چونکه اول حضرت حقك مقبول
و کزیده سیدر آتش اتی نیجه اصرد مثنوی ز آتش شهوت نسوزد اهل
دین * باقیانرا برده تاقر زمین) همچنین اهل دین شهوت آتشدن یاغز اما اهل
دیندن باقیانرا قمر زمینه ایلمشدر تکیم آتش صوری حضرت ابراهیم علیه
السلامی یلوب باقدینی کبی آتش شهوات نفسانی دخی اهل دینی یلوب و فرق
قیلوب انلری یلقز مثنوی موج دریا چون بامر حق بناخت * اهل موسی
را ز قبطی و اشتاخت) دریانك موجی چونکه حقك امر به چایدی و سرعت
ایلدی حضرت موسی علیه السلام اهلی قبطیدن اکلدی یعنی سبطیلره دریای
فلزم مغلق اولوب اون ابکی ردن یول اولدی و قبطیلری (فشیهم من الیم
ماغشیم) خواستجه بر یوب غرق و هلاك قیلدی بو محله واقع اولان حکایات
بعضی مواضعه مفصلا بر قاج کره شرح اولند بچون تفصیل و تطویلدن اجتناب
اولوب بوقدرله اکتفا قیلدی مثنوی خاک قارورزا جو فرمان در
رسید * باز و بختش بقمر خود کشید) خاک قارورنی چونکم اکا فرمان الهی ابرشدی
زرو نختی الله اتی کندینك قمر نه چکدی مثنوی اب و کل چون ازدم
عسی جرید * بال و پر یکشاد مرغی شد ید) اب و کل چونکه حضرت عسی
علیه السلام نفسندن اولادی یعنی انك دم مبارکندن فیض الدی و حیوان
بولدی بال و پر اچیدی و مرغ اولوب اوچدی تکیم بو آیت کریمه بومضایه
شهادت ایدر (قال الله جا کیا عنای اخلق لکم من الطین کهیئة الطیر فانفخ فيه
فیکون طیرا باذن الله) بو خامبت منك وجودندن دخی حاصل اولور و منك
نفسکدن نیجه طیر جنت حیوان بولوب ظهوره کلور تکیم بو بیت بومضایه
شهادت ایدر مثنوی هست تسبیح بخار اب و کل * مرغ جنت شد
زلف صدق دل) منك تسبیح اب و کل بخاری اولدی اب و کلدن مراد جسد

انسانیدر کوه صدق کفک نفخیدن اول بخار جنت مرغی اولدی مؤمنلرک تسبیح
وتهلیلک صدق دلاری برکاتیه طور جنت اولسی احادیثله ثابت اولمشدر
﴿ مشوی ﴾ کوه طور از نور موسی شد برقص * صوفی کامل شد ورست
اوز نقص) طور طافی حضرت موسی علیه السلام رکبیتک نورندن رقصه
کلدی کامل صوفی اولدی و او طور طافی نقصانن قورتلدی بوینک شرحی
بوجلدن اوائلنده (طور مست و خرموسی معاً) بیتده تفصیل اولمشدر اوچجی
جلدک اوائلنه قریب دخی (صادر کانه وانشی الجبل) بیتده تعبیر قیلمشدر
فلیطلب فیها ﴿ مشوی ﴾ چه عجب کرکوه صوفی شد عزیز * جسم موسی
از کلوخی بودنیز) نه عجب اولدی اگر کوه طور عزیز صوفی اولدیه یعنی عجب
دکدر حضرت موسی علیه السلام جسم شریفی دخی برکلوخ ایدی یعنی
حضرت موسی علیه السلام جسمی اصلنده بی جان برخاک پاره سی ایدی
پس حضرت حق جل و علا اکا حیات و قدرت و علم و ارادت و یروب نبوت
ورسائله شریف ایدوب کنایه مکالمه مرئیه منه ابر کوروب (ارنی انظر الیک)
دیکه قابل ولایق ایلدی پس حق تعالی برکوهه نجلی قیلسه و اول کوه اول نجلی
برکاتیه صوفی عزیز او اوب رقصه کاه و کامل اولوب نقصانن نجات بولسه
بعید و غریب دکدر ﴿ مشوی ﴾ ابن عجایب دیدن شاه جهود * جز که
طنز و جز که انکارش نبود) اول جهود شاهی بو ذکر اولشان عجایی کوردی که
اول آتشین طهندن غیری و اکا انکاردن غیری اولدی

﴿ طنز و انکار کردن شاه جهود و قبول

ناکردن نصیحت ناصحان خویش را ﴾

﴿ مشوی ﴾ ناصحان گفتند از حد مکذران * مرکب استیزه راجدین مران)
ناصحان اکا ایدیلر حددن نجس و زقطه و مقصد و ظالم اوله عناد می کنی بوقدر
سورمه ﴿ مشوی ﴾ ناصحان رادست بست و بند کرد * ظلم رایوندد
پیوند کرد) ناصحانک الی بغلدی و بند ایلدی ظلمی بری برینه اولمشدر دی علی
النوالی ظلم ایلدی ﴿ مشوی ﴾ بانک آمد کار چون اینجار سید * پای دار
ای سک که قهر مار سید) عالم غیبدن آواز کلدی ایش چونک بورایه ایرشدی
ایق طوت قرار ایلای کاب که بزم قهر مز ایرشدی ﴿ مشوی ﴾ بعد ازان
آتش چهل کز روخت * حلقه کشت و آن جهود انرا بسوخت) اندنصره
اول آتش قرق ارشدون یوقاری شعله لندی حلقه اولدی و احاطه قیلدی و اول
جهودلری جیعا باقدی تنکیم سوره بروجده حق تعالی (واهم عذاب الحریق)
بوردی بعض اهل تفسیر عذاب حر بقدن مراد دنیاده احرق بالنار اوللر بدر

دیشلردر ﴿ مشوی ﴾ اصل ایشان بود آتش زاندا * سوی اصل خویش
رفتد انتها) ابتدادن انلرک اصل آتش ایدی یعنی ابتدای خلقتدن بونلر
آتشین خلق اولمش و نار بک بونلر غالب اولمش ایدی بر موجب کل شی رجوع
الی اصله عاقبت کنیدلرینک اصلاری جاننسه کنیدلر ﴿ مشوی ﴾ همز
آتش زاده بودند ان فریق * جز و هار اسوی کل باشد طریق) بوفریق که
مراد اصحاب اخدوددر هم آتشدن طوغش ایدیلر بوسیدن آتش خوینی
طوئوب مسلمانلری باقدلر جزو لک طریق کل جاننسه کلدی و هر جزو عاقبه
الامر کل جاننسه رجوع قیلدی ﴿ مشوی ﴾ آتشی بودند مؤمن سوزوبس *
سوخت خودرا آتش ایشان جوخس) او ظالم مؤمن یاقی بر آتش ایدیلر
انجیق یعنی آتشک اگر چه احرار ایلمسی وارد لیکن احرارندن ماعد انچه
خاصیتی و فائده و منفعتی وارد اما بوی دینلر انجیق مؤمنلر یاقی بر آتش ایدی
عاقبت انلرک آتشی کنیدلر بی خار و خس کی باقدی و کنیدلرک عملاری کنیدلر عا
اولوب بنیاد وجودلری بقدی ﴿ مشوی ﴾ آنکه بودست امه الهاویه *
هاویه باشد مر اورا زاویه) اول کیسه تک اصلی هاویه اوله بر فحوای کل
شی رجوع الی اصله هاویه اکا زاویه و مکان اولور (کا قال الله تعالی) و اما من
خفت موازینه فامه هاویه و مادریک ماهیه نار حامیه) هاویه یاقی بر جهنم
اسمیدر ﴿ مشوی ﴾ مادر فرزند جویان و بست * اصلها مر فرعه ارادر
پست) فرزندک مادری فرزندینی طلب ایدیلر بیدر راصلار فرعلرک ایزنده یعنی
طلبنددر ﴿ مشوی ﴾ آبهار حوض اگر زندانیت * پادشفس میکند کار
کانیت) مثلاً آبلر اگر چه حوضده زندانی و محبوس سدر باد اول ابی نشف ابلر
زیرا که ارکانه منسوبدر ارکان رکنتک جمیدر مراد چار عنصر در بعض نسخهده
کان کانیست واقع اولمشدر معنی که اول معدنیدر دیک اولور ﴿ مشوی ﴾
می رها می بردتا معدنش * اندک اندک تاه بینی بردنش) باد اول آبی حوضدن
خلاص ایلرانی معدنه دک ایلنور اندک اندک یعنی تدریجیه که آلمک ایلمشی کور مز سن
﴿ مشوی ﴾ وین نفس جانهای مار احمچان * اندک اندک دزد داز حبس
جهان) بونفس بزم جانلر می انجیلین یعنی بوباد نفس بزم عمرلر می اول حوض
ایچندن نشف اولشان ماکی آزر آزر جهانک حبسندن اوغرلر پس کر کسر باد نفس
باد هوا و هوس اولیه تا عرابی بیان بیر ضایع قلیه بلکه توحید الهی و تسبیح ربانی
ایله مزین و مطیب اوله تا (الیه یصعد الکلم الطیب) فحواسنجه معدن حقیقه
رجوع قیله و آب جانکی اصلنه ایصال قیله ﴿ مشوی ﴾ تا الیه یصعد
الطیبات الکلم * صاعدا من الی حبث علم) سوره فاطر ده بو آیت کریمه به اشارت

پوردر (الیه یصعد الکلم الطیب) اول الله صعود وعروج ایدر کلمات پاکیزه کلمه
توحید و سایر تسبیح و تغادیس که ثوابی قاشاقی کلمه طیبی تاویل ایدوب دیر که (ای
نفوس الصافیة الطیبة عن خبائث الطبایع الذاکرة لمیثاق توحید) تا نفوس
زکیده کلمه طیبیه تشبیه بو جهندندر که جیسج موجودات کلمه کن دن
حاصل اولشدر و بو تقدیرجه سبک اسمی مسبه اطلاق قیلندن اولور پس جمله
موجودات کلمه الله در لیکن انبیا علیهم السلام و اولیاء عظام کلمات تاماندر نتکیم
جناب عزت حضرت صبی علیهم السلام حقنده (وکلمة القا هالی مریم) پوردر
پس بو جهندندر نفوس زاکیده کلمات اطلاق (والعمل الصالح رفعة) ودخی
اعمال صالحه که صدقه آراسته اولور رفع ایلز آتی یعنی اول کلم طیبیه محل قبول
ورضایه معنای بیت حضرت خداوند کار پوردر که (تا الیه) تا اول الله
جانبه یصعد صعود وعروج ایدر اطیاب الکلم پاکیزه کلام کلمه توحید کی
و بعضی علوم و معارف حقایق کلماتی کی و بونلره مشابه اولنلرک آثاری حقه
صعود ایدر صاعدا منا اول کلمه طیبیه بزدن صعود ایلدیکی حالد و یا خود مساعد
صعود مناسبه اوله پس مفعول مطلق اولور یصعد صعود اتقدیرند یعنی اول
الله جانبته کلمات پاکیزه بزم جانمزدن صعود ایلکله صعود ایلرالی حیث شمول
محله و مقامه که علم الله تعالی یلیدی آتی ﴿مثنوی﴾ ترتقی انقاسنا بالمتنی
﴿مخففا منا الی دار البقا﴾ ترتقی ارتقا وعروج ایدر انقاسنا بزم نفسلرمز و کلاملرمز
بالمثنوی تفاوت و طهارتله اولقله حرام لغمه دن و معاصی و اکامدن و منهی اولان
کلامدن مخففا منازدن تخففة و هدیه قلندبنی حالد الی دارالبقا دار بقایه و عالم
علایه ﴿مثنوی﴾ ثم تأتینا مکافات المقال • ضعف ذا لدرجة من ذی الجلال
اعراب بیت ثم حرفدر حروف طافه دن تأتینا جمله سی بیت سابقه ترتقی جمله سنه
مطوفدر و مکافات تأتینا فاعلیدر مضافدر مقاله و مقالده الف لام مضاف
الیهیدن عوضدر ای مقالنا دیمک اولور ضعف لفظیا مرفوع بدلدر مکافاتدن
ذاک اسمدر اسماء اشارتدن اعرابدن محلا مجرور مضاف الیه بدر ضعفه مشار الیه
مقالدر تقدیر کلام تأتینا مکافات قدر ضعف ذلك المقال دیمکدر رجة تمیزیت
اوزره منصوبدر و من حرف جر متعلقه صفتدر رجه تک ای رجة کاشته من ذی
الجلال معنای بیت ثم تأتینا یعنی بعد الصعود بزم کلور مکافات المقال مکافات و مجازات
مقالر ضعف ذاک اول مقالرک ضعی کلور یعنی اول مقالرک ابکی مثلی قدر مکافات
کلور رجة رحمت بوندن من ذی الجلال اول جلال و عظمت صاحبندن یعنی
آنک اوزرینه لازم و واجب اولدینی جهندن دکل بلکه قولرینه اطف و رحمتی
بوندن کلور دیمک اولور ﴿مثنوی﴾ ثم یلجینا الی امثالها • کی بنال العبد

بمثالها) ثم یلجینا جمله سی تأتینا جمله سنه مطوفدر فاعل ضمیری تحتیده مستتر
هو ذی الجلال فاعلدر امثالها ده ضمیر مکافات فاعلدری حرفدر حروف نواصبندن
العبد لفظا مرفوع بئانک فاعلیدر العبد منصوب او اوب بنال تک مفعولی اولسده
جائزدر من حرف جرما موصوفه و یا موصوله در علی کلا التقدیر بن مکافات
مقالدن عبارت اولور نال فعل ماضی فاعل ضمیری تحتیده مستتر هو فاعلدر عبده
ما ضمیر بارز محلا منصوب مفعولیدر نال تک فاعلدر مکافات حکمده اولان مایه
و مامع صفت و یا صلته محلا مجروردر من الیه و من بیانیه در متعلق محذوفدر که اول
خبردر و یا نعییم و یا بونلر امثالی محله مناسب اولان کلمه دردر اگر العبد منصوب
اوقتورسه بنال تک مفعولی اولور و حرف جر متعلق محذوفیه بنال تک فاعلی اولور
و اگر مرفوع اوقتورسه حرف جر متعلق محذوفیه بنال تک مفعولی اولور تقدیر
کلام بویله دیمک اولور که (بعدهی) مکافات مقالنا الینا یوصلنا الله الی امثال تلك
المکافات لینال العبد نعیم هومن جنس المکافات الی نال ذلك العبد الیه اقبله) یعنی
مقالرک مکافات بزم کلمه کدن صکره حضرت ذی الجلال والا کرام بری الجا و یاصال
ایلر اول مکافات امثالسه عبده نائل اولق ایچون شول نعم و حسنات که اول عبده
نائل اولدینی مکافات مقال قیلندندر و مرفوع اولدینی اوزره معنی عبد
ایر شسون ایچون اول خبر اول نعیمه که اول شی جنسندندر که عبد اکا نائل
اولدی که مراد اولشیدن مکافات مقالدر ﴿مثنوی﴾ هکذا تعرج وتنزل
دائما • ذاقلا زلت علیه قائما) هکذا ده هاحرف تنبیه در کاف حرف تشبیه در ذا
اسم اشارتدر تعرج فعل مضارع فاعل ضمیری تحتیده مستترهی راجعدر بیت
سابقه اولان انقاسه و یا خود انقاس معنایه مؤل اولق اوزره مقاله راجع
اوله تنزل فعل مضارع فاعل ضمیری تحتیده مستترهی فاعلدر مکافات مقاله دائما
ظرفیت اوزره و یا تمیزیت اوزره منصوبدر ای زمانا دائما اومن حیث الدوام
دیمکدر ذا اسمدر اسماء اشارتدن مشار الیه مصرع اولک مضمونی و مفهومیدر
اعرابدن محلا مرفوع مبتدادر فاعقیب ایچوندر لازمت ده لازال افعال ناقصه دن
برفعلدر تا محلا مرفوع آنک اسمدر قائما خبر بدر علیه ده علی حرف جردر اکا
متصل اولان ضمیر فاعل محلا مجروردر علی الیه که ذایله اشارت اولنسان مفهومه
راجعدر معنای بیت اکاه اول شوذکر اولنن تعرج بزم انقاسمز و یا خود مقالرک که
مراد اطیاب کلم در حق جانبته عروج و صعود ایدر و یبزل و مکافات مقالر
نزول ایدر دوام جهندن یا خود هر زمانه شو مفهوم که ذکر اولدی یعنی عروج
انقاس و نزول مکافات بونک اوزرینه همیشه قائم اولدی پس سن بوایکی حالتدن
زائل اولسده هر بار که سنندن اطیاب کلم و انقاس نفسه حق جانبته عروج

ایلیه انک مکافاتی سکا زول ایله دنیا ده زول ایلین جزاء عاجله سیدر و آخرت
 کلجک و زول ایلیجک جزاء آجله سیدر ﴿ مثنوی ﴾ پاریسی کویم یعنی این
 کشش * زان طرف اید که امدان چشش (ناله بصعد یتندن بورابه کلجیده ک
 بو مضمونی هر بی سو یلدک شه نصکره پاریسی سوبلیم یعنی بو چکمک کشیدن
 مراد انفساس نفیسه بی و نفوس طیبه بی حق تعالی حضرت تازی نیک عالم اعلا یه
 جذب ایتمیدر پس بو چکمک انسانی روحه اول طرفدن کلور که اول چشش
 کلدی یعنی روحه اول لذت و ذوق حاصل اولدی و روح اکا میل قیلوب منجذب
 اولندی ﴿ مثنوی ﴾ چشم هر قومی بسوی مانده است * کان طرف یک
 روز ذوقی مانده است (هر بر قومک کوزی بر جانیده قالشدر و دام اول جانیه
 نکران اولشدر زیرا اول طرفده بر کون بر ذوق سور مشدر ﴿ مثنوی ﴾ ذوق
 جنس از جنس باشد خود بقین * ذوق جز و از کل خود باشد بین (بقین بودر که
 جنسک ذوق کندی جنسندن اولور زیرا خلاف جنسندن ذوق اولق و لذت بولق
 عقه ملازم دکلر کذلک جز و ذوق کندی کلندن اولور نظرا یله کندی کلندن
 غیر بدن جز و ذوق الموق قاعده علمه مناسب دکلر پس جنس ایکی قسم اولور
 بری ابو و بری کنوق قسم ثالث بو ایکی قسمه مستعد و قابل اولندر پس بو قسم ثالث اشارت
 ایدوب بیوررل ﴿ مثنوی ﴾ یا مکران قابل جنسی بود * چون بدو پیوست جنس
 اوشود (یا خود مکر ظاهر اخلاف جنسندن اولان کیمسه اول بر جنسه قابل و مستعد اوله
 مثلا بر طاصی مطیع اولغه و بر مطیع طاصی اولغه قابل اولد یعنی چونک
 اول ظاهر اخلاف جنس اولان جنسه اولشیدی آنک جنسی اولور اول جنسه
 قابلیتی حسیله ﴿ مثنوی ﴾ همچو آب و نان که جنس مانیود * کشت جنس
 ماواندر ما فزود (مثلا آب و نان کبی که ظاهر ایزم جنس دکلدی بزه اولشده یله بزم
 جنس اولدی و بزم وجود مزده زیاده ایلیدی و قوت و جسم امتز ارتوریدی
 ﴿ مثنوی ﴾ نقش جنسیت ندارد آب و نان * زاعتبار اخر از جنس دان
 آب و نان شکل و صورت جهتندن جنسیت نقش طومر که انک انسانه شکلا
 مشابهتی یوقدر اما اخر اعتباردن اتی جنس ییل ﴿ مثنوی ﴾ و رزقبر جنس
 باشد ذوق ما * از مکر مانند باشد جنس را * انکه مانند است باشد عاریت *
 عاریت باقی نباشد عاقبت * مرغ را که ذوق اید از صغیر * چونکه جنس خود
 نیاید شد تغیر (بیوررل که البته جنسک ذوق جنسندن اولور و خلاف جنسندن
 ذوق الموق ممکن دکلر پس جنس اگر چه اوج قسم اولور اما اصل بالاستقرا ایکی
 قسم اولور اول بر قسمی هر دود و مطر و ددر اول قسمی معنا و صورتا جنسدر
 مثلا بر طام کیمسه بر طام کیمه نیک و بر انسان صالح بر اخر انسان صالحک صورتا

و معنا جنسدر و ایکی قسمی معنی جنسدر لیکن صورتا انسانه جنس دکلدر
 اما اعتبار اخرله جنس اولور و بونوع انسانده دخی بولنور مثلا بر کیمسه هیئت
 صلحاده اولیاده دکل بلکه عوام شکنده اما معنوی اولیا و صلحایه قابلیتی اعتبار یله انلره
 جنسدر بوندن ذوق حاصل اولور اما مر دود اولان قسم ثالث صورتا جنس و معنی نا جنس
 اولندر مثلا نان شکنده زهر و احسان شکنده اولان قهر و انسان شکنده اولان حیوان
 و اهل عرفان هیئتده اولان اصحاب طغیان کبی پس معنای یتنه کله لم بو قسم ثالثه
 اشارت ایدوب بیوررل که اگر بزم ذوق نا جنس حقیقیدن اوله مکر اول جنسه مشابه اوله
 صورتا بولملا یسه ایله اندن دخی حظ النور و ذوق اولور اما بو ذوق معتبر و باقی دکلدر
 زیرا بو ذوقک سببی و منشأی مشابهتدر و اول نسنه که مشابهتدر عاریت و عرض
 اولدی عاریت و عرض ایسه عاقبت باقی قالر پس بر شیشک سببی زائل اولیجی
 مسبب دخی موجود اولر پس بو خصوصه برقاج مثل ایراد ایدوب بیوررل که مثلا
 اگر مرغ ذوق کله کندی جنسی اوازی کبی اولان صغیر صیاددن چونکه
 بو اوازه فریفته اولوب کله کندی جنس بولسه نفرت ایدوبی اولور و دام بلاده
 قالور ﴿ مثنوی ﴾ تشنه را که ذوق آید از سراب * چون رسد دروی کر بزد
 جوید آب (و بر مثال آخر دخی بودر که بر تشنه یه اگر چه سرایدن ذوق کلور
 آیه مشابه اولدیغیچون چونک اول سرابه تشنه اول آب شکلی آندن قیجار اول
 تشنه یه طلب آب ایلمر پس متشیخ اولان کذابله و مدعی اولان ناصوابلر دخی
 (کسر اب بقیعه یحسبه الظمان ماء حتی اذا جاءه لم یجده شیا) فچن طلاب آب
 حیات حقیقی اولنر بولنری ماء حقیقت ظن ایلوب دفع عطش ایچون بولنره
 کمال رغبتله توجه ایلسه ر بولنرک تشنه لکی زیاده اولوب آب مراده
 و اصل اولرل و کندیلری سراب جهالتدن و ورطه غفلت و بلا هندن خلاص
 قیلرل بو خصوصه بر مثال آخر دخی بودر که ﴿ مثنوی ﴾ مقلسان هم
 خوش شوند از زر قلب * لیک آن رسوا شود در دار ضرب (مفاص اولان طالبلر
 اگر چه خوش اولورل قلب التیوئندن لکن اول زر قلب کبی اولان مزورل رسوای
 اولورل دار الضرب حقیقته یعنی حضور عزتده ﴿ مثنوی ﴾ تازراند و دست
 از ره نفکند * تا خیال کز تراچه نفکند * از کلیله باز خوان ان قصه را * و آندران
 قصه طلب کن حصه را (زینهار ای طالب تازراند و ده لک سنی طریق حقندن
 کبر و براقیه و باطل و اکری خیال سنی غفلت و جهالت قیوسه آنیه کلیله و دمنه
 نام کتابدن بو قصه یی کبر و اوقو و اول قصه دن حصه طلب ایله که قصه دن مراد
 حصه در که اول کلیله و دمنه ده مسطور دا اولان قصه بودر

﴿ حکایت توکل و ترک جهد گفتن تحجیران بشیر ﴾

﴿ مثنوی ﴾ طائفه نجیر دروادی خوش * بودشان از شیر دایم کش مکش (وادی خوش شده نجیران طائفه سی یعنی حیوانات صید مناسبت اولان بر طائفه بر اطفاف وادید. انلره ارسالدن منازعه واضطراب وار ایدی دایم ﴿ مثنوی ﴾ پس که ان شیراز کین درم - یز بود * ان چرا برجسته ناخوش کشته بود) زیاده که اول شیر بوضودن نجیراری قیاردی اول اولتاق جمعیتک اوزرینه ناخوش اولمشدی ﴿ مثنوی ﴾ حبله کردند آمدند ایشان بشیر * کز وظیفه ما را داریم سیر) اول نجیر شیر کلدیلر حبله ایلدیلر دیدیلر که وظیفه دن بر سنی طوق طوتارز یعنی سکا بومی تعبیرین وظیفه ایدام ﴿ مثنوی ﴾ جز وظیفه در پی صیدی میا * تانکرد تلخ بر ما این کیا) تعیین اولتان وظیفه دن غیری بر صیدک اردنجه کله تابو مرعا و کیا بزم اوزرمن تلخ و ناخوش اولیه

﴿ جواب گفتن شیر نجیر انرا وفائده جهد گفت ﴾

﴿ مثنوی ﴾ گفت آری کرو فایدم نه مکر * مکرها بس دیده ام از زید و بکی شیرانلره ابتد بلی دیدیکر کز سوز مقبولدر اگر وفا کورم مکر و حبله کوریم زیرا زید و بکردن چوق حبله و مکرل کوردم احتمالدر که سزدخی بر مکر شروع ایدم سز ﴿ مثنوی ﴾ من هلاک فعل و مکر مردم * من کزیده زخم مار و کزدم) بن خلقک فعل و مکرک هلاکی ام مار و عقربک اصرارشی ام یعنی مار و عقرب طبعیتده اولان کیسه لردن چوق ضرر کوزمشم ﴿ مثنوی ﴾ مردم نفس از درونم در کین * از همه مردم بترد مکر و کین) درو نمیدن بوضوده اولان نفس مردمی بکا مکر و کین ایلکده جمیع خلقدن قبحرک و ضررلو رکدر تنکیم بو حدیث شریف بومعنا به دلالت ایدر (قال علیه السلام عدوك نفسك التي بين جنبك ﴿ مثنوی ﴾ کوش من لابلدغ المؤمن شئید * قول پیغمبر بجان و دل کزید) نجیرانه دیدیکه ای و خوش بنم قولم لابلدغ المؤمن حدیث کوش ابتد و پیغمبرک قولنی جان و دله قبول ابتد تنکیم احد و ابو داود ابوهریره دن و ابن ماجه ابن عمر دن بو حدیث شریفی روایت ایدرل قال علیه السلام (لا یلدغ المؤمن من جحر واحد مرتین) یعنی ملدوغ اولز بر دلکدن ابی کوره یعنی مؤمن قافل بر محلدنکه بر کوره ضرر کوره تکرار بنده کنندی به ضرر کلان بره اوفره من و اول محلدن بر کوره دخی مختزده اولمز برا که (من جرب الحرب حلت به الندامه) در

﴿ ترجیح نهادن نجیران توکل را بر جهد و اکتساب ﴾

﴿ مثنوی ﴾ جمله گفتدای حکیم باخبر * الحذر دمع لبس یعنی عن قدر

جمله نجیرلر ارسلانه ایسبیلرای خبر - ار اولان حکیم حذری ترك ايله زیرا حذر قدردن غنا وفائده و برهن کافال علیه السلام) دع الحذر فان الحذر لا یغنی عن القدر) یعنی حذری ترك ايله زیرا حذر قدردن معنی اولمز زیرا المقدردن کائن و جف القلم بما هو کائن و انا کل شیء خلقناه بقدر و کل شیء فعلوه فی الزبر) در و بونک امشالی آیات و اختصار چوقدر همان عبده لازم اولان تسلیم و رضادر غیره چاره بوقدر ﴿ مثنوی ﴾ در حذر شوریدن شور و شریست * رو توکل کن توکل بهرست) قدردن حذر ایلکده شور و شرک پریشانی و اردر شوریدن بونده پریشان معنائده استعمال اولنور بوری جمیع خصوصده خدایه توکل ايله توکل ایور کدر زیرا توکلده قضا و قدرده تسلیم اولق بولنور اما کسب و مجاهدده نوما قضایه معارضه الیک اولور تنکیم پیوررل ﴿ مثنوی ﴾ باقضا آنچه مزین ای تند و تیر * تانکیردهم قضا باتوسیر) قضا ايله آنچه اورمه ای تند و تیر یعنی متهور و غضبلو کیسه تا قضا دخی شکاه عناد و خصومت طومبیه ﴿ مثنوی ﴾ مرده باید بود پیش حکم حق * نایباید زخم از لب الفلق) بنده حق تعالیکن حکمی اوکنده مرده اولق کرک کالیت بین بدی القسالت تامبید ع کاشیات و مظهر مخلوقات اولان رب العزیدن زخم کلبه زیرا مجرد کسبه اعتماد قلیق و توکل تارک اولق حضرت حق قضاسته معارضه قلیق کیدر و آنکله مقابله ایدوب آنچه اورمق کیدر پس حضرت حقه توکل قلیق و آنک قضاسته رضا و برمین کیسه به عاقبه الامر زخم و قهر کلک و بر بلا ايله هلاک اولق مقررر ﴿ ترجیح نهادن شیر جهد و اکتساب را بر توکل و تسلیم ﴾

﴿ مثنوی ﴾ گفت آری در توکل رهبرست * ابن سبب هم سنت پیغامبرست) ارسلان نجیرلره ابتد نعم اگرچه توکل سالک رهبر و دلیلدر که جناب حقه ایشدر بوسبب که مراد جهد و اکتسابدر هم پیغمبر علیه السلام حضرت تارکینک عادت و سنیدر بومحله شیردن مراد جهد و اکتسابی توکل اوزره ترجیح قیلان و اسباب و وسائله متمک اولان طائفه در که انلرک جملری بودر که ذکر پیوررل ﴿ مثنوی ﴾ گفت پیغمبر با واز بلند * با توکل زانوی اشتریند) بو حدیث شریفه اشارت پیوررل که معاذ بن جبل رضی الله عنه حضرت تری روایت ایدرل بر کون بر کیسه حضرت رسول علیه السلامه کلوب ابتد یارسول الله دوه مک زانوسنی بغلیوب آنک حفظنده احتیاط قیله یعنی و یا خود مطلق العنان قویو و ربوب خدای تعالی به متوکل اوله یعنی قال النبی صلی الله علیه وسلم (اعقل بمیرک ثم توکل علی الله) یعنی پیغمبر علیه السلام حضرت تری آواز بلند ايله دیدی الله توکل ایلکده دوهنک دبرنی بغله توکل ایلکده جهد و اهتمامی جمع ايله مجرد

توکل قیاب جهندی ترك ایلله دیمك اولور ﴿ مشوی ﴾ رمز الكاسب
حبیب الله شنو ﴿ از توکل در سبب کاهل مشو ﴾ ای مجرد توکله تثبت قیلان
کیمسه الکاسب حبیب الله حدیثك رمزنی ایش و بوحدیله عمل ایدوب سندخی
برایش ایت توکلدن اویری سبب خصوصنده کاهل وقاصر اولسه مسمی
حدیث شریف کسب ایدیچی کیمسه اللهك محبوبیدر یعنی سوکلو
قولیدر دیمك اولور

﴿ ترجیح نهادن تخیران توکل رابر اجتهاد ﴾

﴿ مشوی ﴾ قوم گفتدش که کسب از ضعف خلق ﴿ لقمة تزویردان مقدار
خلق ﴾ بویسانده قومدن مراد توکلی جهند واکتساب اوزره ترجیح قیلان
وطریق توکله ذاهب اولان طائفه در اول قوم کسب واجتهادی افضل
کورن شیره ایتدیلر که کسب خلفك ضعفندن و تزویرندن خالی دکلدر کویا برلقه
تزویردر که حربص اولنلرك بوغازی مقداری اولور یعنی حرصی بمقدار ایلله
کسب و کاره سعی دخی اواقدر اولور ﴿ مشوی ﴾ نیست کسی از توکل
خو بتر ﴿ چیست از تسلیم خود محبوبتر ﴾ حق تعالی حضرتنه متوکل اولقدن
خو بتر کیمسه بوقدر که ﴿ ومن يتوكل على الله فهو حسبه ﴾ پیورمشدر ودخی
(وعلى الله فليتوكل المؤمنون) دیو مؤمنلره امر قیلددر تسلیمدن خود مرغوب
ومحبو برک ندر یعنی حضرت حقه امری تسلیم وتغویض ایلکدن محبوبتر
برخصلت بوقدر انکیچون حضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم هر کجه
یادینقی وقتنده (اللهم اسلمت نفسي اليك وفوضت امری اليك والجات ظهري اليك)
بیورلردی ﴿ مشوی ﴾ بس کر برنداز بلا سوی بلا ﴿ بس جهند از مارسوی
ازدها ﴾ بوخاق بلادن بلا جاننه چوق قچارل چوق کیمسه لماردن ازدها
جاننه صحرارل مثلا توکل زجندن قچارل ازدها کی صعب اولان کارو کسب
پنجه سنه کرتار اولور ﴿ مشوی ﴾ حبله کرد انسان و حبله ش دام بود ﴿
انکه جان پنداشت خون اشام بود ﴾ انسان در دمنده مراد نفسنك حصول
ایچون حبله ایلدی و کسب انییاك خصلت وسنیدر دیو توکلی قویوب اسبابه
ممسك قیلدی آنک حبله سی کندی به دام قید اولدی اول نسنه بی که جان قیاس
ایتدی قان ایچی اولدی ﴿ مشوی ﴾ در یست و دشمن اندر خانه بود ﴿
حبله فرعون زین افسانه بود ﴾ خافل انسان عدودن خلاص ایچون بلا و عنا
قبوسنی کسب غنا بتمکله بغلدی حال بو که دشمن خانه در وننده ساکن و آسوده
ایدیلر پس بونلر حبله اعدادن اضرایکن یعنی اعدای عدو اولان نفس و کندی به
قرین اولان شیطان خانه در ونده ایکی انسان بوعدولری خانه در وننده قویوب

فقر و بلا کله جك قیوی سدایلر اگر چه غنا و ثروتله بوقبولری پیار اما خبری بوقی که
نفس و شیطان انک بنیاد دین و آخرتن بقار فرعونك حبله و مکرری بوافسانه دن
اولدی یعنی قیوی بغلوب دشمن خانه ایچره اولق قیلکدن افسانه اولدی
﴿ مشوی ﴾ صد هزاران طفل کشت آن کینه کش ﴿ وانکه اوی جنت
اندز خانه اش ﴾ اول انتقام ایدیچی و کینه چکیچی بوزیک طفل دیه لدی و اول
کیمسه بی که اول فرعون استردی انک خانه سنده ایدی یعنی فرعون لعین ابنای
بنی اسرائیلی دواتك دشمن ظهور ایلله سن دیو قتل ایلدی حال بو که حضرت
موسی علیه السلام کندی خانه سنده صلب پدرندن مادری رحنه واصل اولدی
وبعد التولد در بای نیل آنی فرعون سربانه قریب ساحله القا ایلدکله ﴿ فالتقطه
آل فرعون لیكون لهسم عدوا وحرنا ﴾ آیتك طبعجه آنک اهل اول موسی
علیه السلامی اخذ ایدوب (قرة عین لی و لك) دیو آنی خانه زنده بسلدیلر او چنجی
جلده بوقصه مفصلا شرح اولمشدر ﴿ مشوی ﴾ دیده ماچون بسی
حالت دروست ﴿ روضا کن دید خود در دید و ست ﴾ بزم کوز مرز چونمک انده
چوقلق علت وار در که کور مکده و بر شیتك حقیقتنی بملکده خطا و خلادن
خالی دکلدر بوری سن کندی کور مکی دوستك کور مسنده محو وفاتی ایله تا کم سنك
نظرک سندن محو اول و اکابدل دوستك نظری سنده ظهور کله تا کم غلط و خطا
کور مکدن بری اوله سن ﴿ مشوی ﴾ دید مارا دید او نم العوض ﴿ بای اندر
دید او کلی فرض ﴾ بزم کور مرز آنک کور مسی نعم العوضدر یعنی دوستك نظری
و بصری بزم نظر مرزک برینده نه کوزل عوضدر اول حضرتك نظرند کلی
مقصودی بولور سن و غلط و خطا کور مکدن پاک و عاری اولور سن پس کندی
ارادت و قدر تنکی و آرزو و مشیتکی و الحاصل بالکلیه بشریتکی اول حضرتك
ارادت و قدرت و مقتضا و مشیتده محو ایل و طفل صغیر پدر کبیر نی هر وجهله
وکیل اتخاذ ایدوب اکا توکل و ممسك ایلدیچی کی و حضرت بنی الهی اکلاهی کلا
طفل الصغیر دیدیکی کی سندخی بویه دیوب اول حضرتنی کندیکی وکیل اتخاذ
و کندی کار و کسبکه و صنعت و قدرنکه اعتقاد ایتمکی ترك ایله تاجیع موتك بی
زجت و مشقت حاصل اوله ﴿ مشوی ﴾ طفل تا کیر او ناپویان بود ﴿ مرکش
جز کردن پات بود ﴾ مثلا طفل مادامکه طویچی و یابیچی اولدی تا قوت و قدرنه
وصول بولدی اول طفلک مر کی باباسنك بویشدن غیری اولدی زیرا اول
طفل باباسنی جمیع امورنده وکیل مطلق اتخاذ ایدوب کندیچی اکا تسلیم قیلددر
اول دخی اکا وکیل اولمشدر (فانتخذه وکیلا) آیت کریمه سنك حسبجه سندخی
ریکی وکیل مطلق اتخاذ ایله تاسنی رزق ایچون کیر او پویا اولقدن خلاص

ایدوب کنز لایقنی به واصل اید. ﴿ مشوی ﴾ چون فضولی کشت و دست و پانمود. درصفا افتاد در کور و کبود. چونکم طفیل بر فضول اولدی یعنی صاحب قوت و کستاخ اولوب ال ایق کوستردی زجت و بلایه و کور و کبود اولغه دوشدی کور و کبود آرد. فالغه درل بونده مقصوددن بعد و غافل اولغه دوشدی دیک او اور پس کندوبی مستقلا صاحب قوت و قدرت یلوب ارزاق جائینه همت و حرکت قلیل سبب زجت و مشقت اولور اما بوجله بی ترک ایدوب توکل طریقته کیدوب حضرت حق جیع امورنده وکیل اتخاذا ایلک باعث راحت و موصل نعمت و سعادت اولور ﴿ مشوی ﴾ جانهای خلق پیش از دست و پا. محیدند از وفا اندر صفا. خلقک جانلری دست و پادن اول یعنی جوار حله عمل و تصرف قیلردن مقدم عالم ارواحده. و فامر تبه سندن صفامر تبه سنده اجنبه روحانیه ایل او چارلردی ﴿ مشوی ﴾ چون بامر ابطوا بتدی شدند. حبس خشم و حرص و خرسندی شدند. چونکم ابطوا امریله مقید و محبوس اولدیلر یعنی مرتبه ارواحدن عالم اجسامه نزول ایلک دیو حق تعالیلک امریله ارواح مأمور اولدی و بوعالم اجسامه کلدیلر خشم و حرصه و قناعت و قنعه حبس اولدیلر ﴿ مشوی ﴾ ما عیال حضرتیم و شیر خواه. گفت الخلق عیال لاله. بزحق تعالیلک عیالی بزواندن سود طلب ایدیمی بزحق یعنی بر تعالیلک عیالی کی بزواندن غذا و قوت ابدانغزی استیجی بز تکیم بر کیمسه نلک اهل و عیالی نفقه و کسوه لرین و قوت و غذالین اول کیمسه دن طلب ایدیلر و اول کیمسه نلک اوزرینه بونلرک رزقی و یرمک لازمدر کذلک جیع دواب و حیوانلک رزقنی و یرمک الله اوزره لازمدر کما قال الله تعالی (و ما من دابة فی الارض الا علی الله رزقها) بوجهندن خلق عیال الله کیدر تکیم حضرت پیغمبر علیه السلامدن مرویدر خلق اللهک عیالیدر قال علیه السلام (الخلق عیال الله فاحب خلقه الیه اجههم لعیاله) عیال کسر عین ایله عیالک جعیدر جیاد جیدک جعی اولدیغی کی اهل و اولاد مناسنه در ارکله و دیشی به شاملدر ﴿ مشوی ﴾ آنکه اواز آسمان باران دهد. هم تواند کوز رحمت نان دهد. اول الله که آسماندرن اوباران و برر که سبب ارزاقدر هم قادر در که اول الله رحمت و احسانندن بنده لرینه بی کسب نان و یره چونکم قضیه بویله اولدیغی مقرر اولیحق توکل ایلک اولیدر پس ذیل توکله نمسک ایدن طائفه عقلی و عقلی اولان حجتلرین اظهار ایلدیلر سه نوبت کسب و اجتهادی افضل و اولی کورن شیر نهاده کلوب بونلرک مقدماتی تسلیم ایلد کد نصر کسب و اجتهادک فضیله دلالت ایلین براهین و دلائلن سو یلکه بشلدی

﴿ ترجیح نهادن شیرجه را بر توکل ﴾

﴿ مشوی ﴾ گفت شیر آری ولی رب العباد. زردبانی پیش پای مانهاد. ارسلان بونلره ایتدی بلی کرچک سویلر سن حق تعالی بی کسب و بی سبب بندلرینه رزق و یرمکه قادردر و لکن جیع عبادک مالک و مر یسی بزم ایانغز او کتد بر زردبان قودی که اندن مراد اسباب صور یدر شکیم زردبانغز بر عالی موضعه بر کیمسه جقمز کذلک صوری و معنوی بر عالی مرتبه و سیله و سیسبز بر کیمسه ایزه من پس بر یوکسک یره جقمغه زردبان نیجه لازم اولدیسسه بر مرتبه یره یره بر سیسه نشبت ایتک لازم کلدی ﴿ مشوی ﴾ پایه پایه رفت باید سو ی بام. هست جبری بودن انجاطمع خام. طام جائینه پایه پایه کتک کرک بامدن مراد هر مراد و مرام اولان شیدر پس بجن بر مقصود و مرامه توجه ایتک بر سیسه تعاق ایدوب تدریجه کتک لازم اولور بومر تبه جبری اولق طمع خام و بیهوده مرامدر یعنی بودنیاده سعی و کسبی ترک قلیل و جبری اولوب بی کسب و بی سبب حق تعالی بنی اگر دنیوی و اگر اخروی مقصود و مرادمه ابصال ایلر دیک خام طمع و خیال باطلدر نعم دنیا خصوصنده ترک اسباب ایتک و توکل طریقته کتک جیع انیسا و اولیا نلک سنت و طریقتلری اوزره مستحب و عمد و حذر و آخرت خصوصنده توکل ایتک و ترک اسباب و اکتساب طریقته کیمت جهورک اتفاق اوزره مذموم و مقد و حذر بلکه دنیا خصوصنده توکل قیله سن و آخرت خصوصنده مجتهد و مکتب اوله سن که سنت و طریقت بودر ﴿ مشوی ﴾ پای داری چون کنی خود را توکل. دست داری چون کنی پنهان توچک. ایاق طوئارسن کنندی نیجه نلک ایلر سن ال طوئارسن نیجه کی سن نیچون پنهان ایلر سن بوالدن ایاقدن مراد کسب ایلکدر زیرا حکیم مطلق بوالی و باقی عبادنه انکیچون و یردیکه عمل ایدیلر ﴿ مشوی ﴾ خواجه چون یسلی بدست بنده داد. بی زبان معلوم شد اورا مراد. مثلا افتدی چونکه بنده سنک الله بریل و یردی زبان و مقالمنز اول بنده به مراد معلوم اولدیکه لسان الحال انطق من لسان المقالدر ﴿ مشوی ﴾ دست همچون یسل اشارت های اوست. آخر اندیشی عبارتهای اوست. کذلک ال بیل کی اواللهک اشارتله یدر یعنی الله تعالی بنده سنه مقال و کلامسنز ال و یردی بوانسانده اولان ال اول خواجه نلک بنده سنه بی مقال و یردیک یسل کیدر اول الله جائندن اشارتدر که انکله کسب و کار ایلله حاقبت فکر ایدیمیک اول اللهک عبارتله یدر یعنی آخرت کاری فکر ایدیمی و نتیجه جوارح و اعمالی ادراک ایلیمی عقل اول اللهک عبارات و کلماتی کیدر زیرا بو فکر و اندیشه کلام نفسی قیلنددر چونکم بر بنده به حق تعالی حاقبت اندیش بر عقل و فکرت روزی قیله کان اکا حقیقت حالی و نتیجه مالی لسان معنوی

ایله تقریر و تعبیر ایش اولور وای بنده سن بوجواری بوعمال اخروی ایچون
صرف ایله دیو سولش اولور ﴿ مثنوی ﴾ چون اشارتهاش رابرجان نهی *
در وفای آن اشارت جان دهی (چونکم اول اللهك اشارتلی جالك اوزره
قویه سن یعنی دست و پاوسار جوارح و اعضا ایله اشارت اولنان کاری جان و دل
قبول ایدرسن اول اشارتك وفا شده جانکی و بره سن یعنی اول اشارت ایچون وفا
ایلك خصوصنده جان و تنکی بذل قیله سن ﴿ مثنوی ﴾ پس اشارتهاش
اسرار دهد * باز برداردز تو کارت دهد) پس سكا اول الله اسرار اشارتلی
ویر و سنی کشف و شهود مرتبه منه ایرد کورر سندن بار کلفت و مشقتی قالدرد
وسکا کار و تصرف ویر ﴿ مثنوی ﴾ حاملی محمول کرداند ترا * قابلی مقبول
کرداند ترا) شمدیکه حاملسن و ثقل طاعات و عباداتی مرتکبسن سنی محمول ایلر
یعنی براق عشق و شوق اوزره سوار ایلوب کلفت و مشقتدن و زحمت بشریتدن
آزاد ایلر و ثقل عبادتی دخی رفع ایدیچی و آتی سکا عبودت ایدیچی ایلر الا آن که
قابلسن یعنی انك امر و تکلیفی قبول ایدیچسن سنی مقبول و برکزیده ایلر
﴿ مثنوی ﴾ قابل امر و بی قائل شوی * وصل جوی بعد از ان واصل شوی)
وانك امرنی شمدی قابلسن قائل امر اولور سن یعنی اول اللهك امرنی الا آن قبول
ایلیچسن بعد قبول الامر انك عبادنه امری سوبلیچی اولور سن و ارشاد ایلوب اقل
کذا و لا تفعل کذا دیو امر و نهی قیلور سن شمدی وصلت الهی دیار سن بعد طلب
الوصال واصل اولور سن و اول حضرته اتصال قیلور سن ﴿ مثنوی ﴾ سعی شکر
نعمتش قدرت بود * جبر توانکاران نعمت بود) سنك سعی و مجاهده ایلك قدرت
نعمتك شکر اولور یعنی قدرت و قوت بدنیکم نفس الامر ده بر نعمت عظمادر
انك شکر عبادات و طاعات جانبته سعی ایلمکدر سنك جبرك اول نعمته انکار
اولور یعنی مع القوة والقدرة بن مجبورم طاعتنه طاقتم بوقدر دیمکدک اول
قدرت نعمته انکار و کفران اولور پس (ولئن کفرتم ان عذابنا لشدید)
موجبجه کفران نعم اولنه اول اللهك عذاب شدید اولور و او نعمت اندن کیدوب
آخر الامر اندن محروم قالور ﴿ مثنوی ﴾ شکر قدرت قدرت افزون کند *
جبر نعمت از کفت بیرون کند) قدرت نعمتك شکر سنك قدرتکی زیاده
ایلم یعنی (ولئن شکرتم لازیدنکم) آیتك حسبجه قدرت و استطاعت نفسنده
بر نعمتدر انك شکر قدرتک بتدکجه طاعت متعنه سعی و ادای خدمتدر چونکم
قدرت نعمتك شکر بن قیله سن قدرتکی افزون ایلر جبر نعمتی الکن طشمره
ایلم یعنی بن مجبور و مضطرم دیو مع الاستطاعة ترك سعی و خدمت ایلمسك
الکن اول قدرت و استطاعت نعمتی ازاله ایله ایلر عند العلام جبردن مراد سلب

اختیار و اسقاط تکلیفات ایدوب عبد جواد منزله منده در دیمکدر و عند الاولیا
رسالت قبل الوصول الی الکمال اوسط سلو کده سعی و اجتهادی قویوب
مقتضای نفسه اویوب عبادات و طاعات تکامل ایلمکدر تکیم بومعنايه اشارت
ایدوب وسط سلو کده ترك سعی و اجتهاد ایلین سالک خطایا بیوررزا کرچه بن
جبری دکلم بنم جبرم ندر دیرسك ﴿ مثنوی ﴾ جبر تو خفتن بود درره محسب
* نانیبنی آن درودر که محسب) ای سالک سنك جبرك یولده اویومق اولسدی
یولده اویومه تا کم در حقیقتی و درگاه وحدتی حقیقت کورمه سن اویومه یعنی
ای سالک سنك جبرك الله توکل ایدوب و سعی و کوششی ترك ایدوب طریق
حقیقه استراحت اختیار ایتمک و حفظ نفسك جانبته کیمکدر مادام که باب حقیقه
کیرمه سن و درگاه الوهیتی کورمه سن استراحت ایله و اجتهاد و اکتسابی ترك
قیله ﴿ مثنوی ﴾ هان محسب ای جبری بی اعتبار * جز بر آن درخت
میوه دار) ای اعتبار سز کاهل جبری زینهار اویومه اول میوه لودرختك
التندن غیری برده درخت میوه دارند مراد عالم ربانی اولان کمالک وجود بدر
تکیم بوحديث شریف دخی بومعنايه دلالت ایلر عن ثوبان رضی الله عنه
(قال علیه السلام اذا لقیتم شجرة من شجر الجنة فاقه سدروا فی ظلهها و کلوا من
ثمرها قالوا کیف یکن هذا فی دار دنیا بارسول الله قال اذا لقیتم عالما فکانما
لقیتم شجرة من اشجار الجنة) یعنی ای وسط سلو کده قلان و مجاهده و تحصیل
کاهل اولان استراحت قبول ایله باری اگر باتورسك و استراحت ایدرسك شول
معارف و اسرار سبحانی میوه لر بنك درختی اولان عالم ربانیک تحت حایت
وسایه هدایتده استراحت ایله ﴿ مثنوی ﴾ تا که شاخ افشان کند هر
لحظه باد * بر سر خفته بر یزد نقل و زاد) تا که هر لحظه باد شاخ افشان ایلر باخش
کیمه نك باشی اوزره نقل و زاد دو که یعنی باتورسك اول شجرة الهی اولان
عالم ربانیک ظل جانبته یانکه تاباد ارادت الهی آنک قلب و روح و عقلی شاخ لرنی
سلکیچی اوله تانك ظل سعادتده آسوده اولان و استراحت قیلان کاهلک
اوزرینه نقل اسرار و زاد معارف و ادواتی تشار قیله اول کاهل بی اعتبارك جانی
اول صاحب دولتک سایه جانبته قرار ایلدیکی واسطه ایله حق تعالی
حضر تارندن نیجه عنایت و هدایت و رحمت و قربت ثمره لر یشه واصل اوله
﴿ مثنوی ﴾ جبر خفتن در میان رهزنان * مرغ بی هنگام کی باید امان) جبر
ندر دیرسك عند الاولیا رهزنا لر اورتا منده یا تقدر یعنی ترك سعی و کوشش ایدوب
اهل نفس و اهل شیطانک مایبته استراحت ایتمکدر و قفسش قوش یعنی قنادسز
بروازه جرأت ایلین مرغ فچن امان بولور یعنی اول سالککه قبل الوصول الی

الکمال رهزنگر مایند. استراحت. میل ابله و قتل پرو بال یقین قوش کیدر که
درنده رنج سندن امان بولر و انلر مایند. هلاک اولور خلاص اولور مشوی
ورایشار تهاش رایی زنی * مرد پنداری و چون یقین زنی (واکر اول الله-ک
اشارت لرینه برون اوره سن برون اوردی متکبر اولمقدن والتفات و تعظیم قضا مقدن
کتابه درونکم بعض متکبر که دایند ندر که بر کیمه انلر بر سوز و یلرسه اسکر
خوشلرینه کلسه برونلرین تحریک ایدر و عدم التفات سمته کیدر پس سندی
ای کاهل بی اعتبار اسکر اعضا و جوار حکمه اولان اول الله-ک
اشارت لرینه التفات ایلوب متکبر اولوب اول نعمت لر شکر ادا ایلکدن سرکش
اولور سگ کندی مرد صنور سگ و چونم کندی حقیقت کوزله کوره سن
بر عورت سن مرد اولدر که حق تعالی ک و ردیکی نعمت لر شکر ادا قیل و هر
عضوی ماخلق لهته صرف ابله اگر بر کیمه بونلری تارک اولسه و کندوی
مرد بالغ زعم قیلسه نفسند. اول زن کیدر * مشوی * این قدر عقلی که
داری کم شود * سر که عقل ازوی پیرد دم شود (اگر اول اشارت لرینه تعظیم
والتفات ایلر سگ بو قدر عقلی که طوئارسن ضایع او او ر بر باشند که
عقل منقطع و یا خود پرواز قیل اول باش دم اولور بعضی قورق کبی دنی و حقیر
قالور ز بر انسان سار حیواندن عقله اشرف و افضل در و عقلی اولان انسان
سار حیواندن عقله اشرف و افضل در بی هوش اولان انسان ادنی و اضل در
* مشوی * زانکه بی شکری بود شوم و ششار * می برد بی شکر رانا قهر نار
اول سیدن مالک اولدیغک عقل کم اوور که شکر سزک نامبارک و عیدر اول
شکر سزک ناشکر اولان کیمه بی تافه ناره ایلر سور * مشوی * کز توکل
یکنی در کار کن کشته کن * پس تکیه بر جبار کن) ی کاهل اولان جبری اگر توکل ایلر سگ
کار و عملی ترک ایلک حاکمه توکل ابله (ان الله لا یحب البطالین) خواستجه تا کم
الله سگ سمودیکی بطال لر زمره سندن. اولیه سن زراعت و کار ابله بعده مبالغه ابله
جابر انکسار و صلح کار اولان خدایه اتکال ابله کسب و کاردن قطع نظر آخرت
خصوصند. توکل ایلک جائز دکلدر اگر سن دیر سگ که (وعلى الله فلیتوکل المؤمنون)
نص شر بی الله اوزره توکل ایلک وجوبه دلالت ایلر پس آخرت خصوصند
دخی بر کیمه ترک اعمال ایدوب بواصره امثال اتکله الله-ه متوکل اولسه
جائز اولر بی الجواب بو خصوصند. توکل جائز دکلدر زیر اعبد بو خصوصند.
اعماله مکلف و ما مورد (یا قال الله تعالی و اقیوا الصلوة و اتوا الزکوة
وار کوا مع ال اکین) پس ترک عمل ایلان بونک امثال وجوب ایچون اولان امر لر
ترک ایلک لازم کاور بواصره جائز دکلدر بلکه اوامر الهیه به عبد بحسب الطاقة
امثال ایلوب آخرت خصوصند. کار و کسب ابله مع هذا ابله حضرت حقه

متوکل اوله زیر ایلان توکل مجرد کسب و عله دخی اعتماد ایان دکلدر

* بازتر جمع نهادن تخمین ان توکل بر جهد *

* مشوی * جله باوی یانکها برد اشند * کان حر یضمان که سبها گاشند)
جمله و خوش ارسلانه آواز لر قالدر دیلر بوله دیو که اول حر یضمان که بود نیما
خصوصند. سبیل تخمین اکلدر نه بر و پردی و بونلری اول اسبابه تمسک قتلری
نه مرتبه ابر کوردی * مشوی * صد هزار اندر هزار از مر دوزن * پس چرا محروم
مانند از زمین) مرد دوزنن نیجه یوز یک نیجه یوز یک کیمه پس متافع ز ماندن
نیچون محروم قالدر حال بو که اسبابه تمسک قیلدر و مجتهد و مکسب اولدر
* مشوی * صد هزاران قرن زافاز جهان * همپو از درها کشاده صد
دهان) جهاتک ابتداعندن بواکه کلجه دک نیجه یوز یک قرن و قرون ماضی بدن
نیجه یوز یک کروه از درها کبی مراد و مقصود لر جانیه یوز آخر اچ شد در
* مشوی * مکرها کردند آن دانا کروه * مکر زن بر کشده شد زن مکر کوه)
اول دانا قوم و یزیک طائفه مراد لرینه وصول ایچون مکرر ایلدر بر مرتبه که
دبندن طایغ مکردن قوبش اوادی یعنی انک مکرری طاعلری برندن قورپردی
مراد انلرک مکر و حیله سگ قوتنی اشعار در * مشوی * کرد وصف مکرها
شان ذوالجلال * لزول منه اقلال الجبال) تنکیم بونلر مکرر زنی ذوالجلال اولان
الله تعالی کلام مجیدند. وصف ایلدی که اول کلامک مضمونی مصرع ثابدر
معنی البتہ زائل اولور اول مکردن جبالک قله لری دیک اولور منهددهی ضعیف
مصرع اولده مکره عائد اولور و باقی معنی بوایت کریمه بدن ظهوره کاور که
خدای تعالی سوره ابراهیمده ام سابقه نک حقیقه کندی قضایندن احتراز
الذوب هزار حیل و مکر ایلد کزنی بیان پیوردر (وقدمکر و امکرهم) تخفیف کفار
مکر ایلدر غایت مکرله (و عند الله مکرهم) و بونلرک جزاء مکر لری عذابدر
مکتوبدر عند الله (وان کان مکرهم) اگر چه بونلرک مکرری اولدیه سده (لزول
منه الجبال) ای مسوی لازاته الجبال و معدا لذلک یعنی جبالک ازله سیچون مسوی
و معد اولدیه سده و یا خود ان نافیله اوله و لام اتی مؤکدا اوله و ما کان الله لیعذبهم)
و ما کان الله لیضیع ایمانکم) آیت کریمه لرند. اولان لام کبی بو تقدیر جه معنی بحالدر
بونلرک مکرری جبال زائل قیله یعنی بونلرک مکرری جبال زائل قیلر و یا خود
ان مثله دن محقق اوله و لام اتی مؤکدا اوله تقدیر کلام (وان کان مکرهم من الشدة
بحیث نزول منه الجبال و تنقلع عن اماکنها) و الحاصل قضا و قدره مکرک و حیله نک
قائده سی بو قدر * مشوی * جز که آن قسمت که رفت اندرازل * روی ننود
از شکار و از عمل) که اول قسمت و نصیبدن ضعیفکه ازله واقع اوادی شکار و عملدن

بوز کوسه مدی یعنی حاصل اولدی ﴿ مشوی ﴾ بجه اقادند از تدبیر و کار *
ماندگار و حکمهای کردگار) اول قومك جمعی تدبیر و کاردن دوشدیلر یعنی
حاجز قالدیلر حق تعالیك کاری و حکماری قالدی جد و جهدك فائده سی اولدی
﴿ مشوی ﴾ کسب جزئیای مدارای نامدار * جهد جزو همی میندازای
عیبار) پس ای نامدار کسی برنامدن غیری بطله زیرا کسب بر آلت
ملاحظه در حقیقتده تأثیری بوقدر جهدی بروهمدن غیری صائمه ای عیار
انگیزون که جهدك مقدر اولیان مرادك و صوانه و حصوله اصلا علاقه
و فائده سی بوقدر

﴿ نکرستن عزرائیل بر مردی و کربختن ان مرد
در سرای سلیمان علیه السلام و تفریر ترجیح
نهادن توکل بر جهد و قلت فائده جهدالی آخر ﴾

و بیان لطیف بو حدیث شریفه اشارت اولور که اهل تغیر سوره لقمانك
آخرنده (و مائندی نفس ما ذا تکذب غدا و مائندی نفس بای ارض تموت) آیت
کریمه ك تفهیمند تفریر و تفسیر ایملارد در تفسیر بیضاویده بویه واقع اولمشدر که
(روی ان ملك الموت مر علی سلیمان علیه السلام فجعل بنظر الی رجل من جلسائه
و یدیم النظر الیه فقال الرجل من هذا یا سلیمان فقال ملك الموت فقال کانه یریدنی
فر الیج ان تحملنی و تلفنی بالهند ففعل فقال ملك الموت دوام نظری تعجبا منه
اذ امرت ان اقبض روحه بالهند و هو عندك) بو حدیث شریفك معنای
لطیفی نظمه کتوروب تفسیر پیوردر ﴿ مشوی ﴾ راد مردی چاشگاهی در
رسید * در سر اعدل سلیمان در دوید) بر کریم کیمه بر قوشاق وقتی ارشدی
حضرت سلیمان علیه السلام عدل سرایه بلدی ﴿ مشوی ﴾ رویش
از غم زرد هر دل بکود * پس سلیمان گفت ای خواجه چه بود) انك بوزی
غدن صاری و هر ایکی دود اغی کوک پس سلیمان علیه السلام اکا بیدی ای
خواجه سگانه اولدیکه بومر نه متغیر و متبدل اولدك ﴿ مشوی ﴾ گفت
عزرائیل بر من اینچنین * يك نظر انداخت پراز خشم و کین) خواجه حضرت
سلیمان علیه السلام ابتدی عزرائیل علیه السلام سکا خشم و کیندن بر بونجلین
بر نظر آندی ﴿ مشوی ﴾ گفت همین اکنون چه میخواهی بخواه * گفت
فرما بادرای جان پناه) سلیمان علیه السلام اکا ابتدی اکا اول شمدی نه
استرابسك استه اول کیمه سلیمان علیه السلام ابتدی ای جان حفظایدیچی به
امرایله ﴿ مشوی ﴾ تا مر از بیجا بهندستان برد * بو که بنده کان طرف
شد جان برد) تابی بورادن هندستانه البته بولا که بنده که اول طرفه کندی

جان البته یعنی جانی خلاص ایده پس بو خصلت اکثر ناسك وجود نده
مو جود اولدیغی اجلدن قصه دن حصه بیسانه شروع ایدوب پیوردر
﴿ مشوی ﴾ لك زدر ویشی کر زانند خلق * لغمه حرص و امل زانند خلق)
اشته بونك کی خلق در ویشلکدن فچارل اول سیددن خلق حرص و املك
لغمه سیدر ﴿ مشوی ﴾ ترس در ویشی مثال آن هراس * حرص و کوشش
را نوهندستان شناس) در ویشلک خوفی اول کیمه ك خوفی مثالدر که
قور قدیغندن بدتره مبتلا اولدی و موتدن نجات بولدی سن حرص و جهدی
هندستان اکه پس اگر در ویشلکدن قور قوب حرص و کوشش جابنده ذاهب
اولورسك نیمه بلا و زجت چکدیکدن ماعدا مقدر اولان فقر دن دخی نجات
بویه مز سن چونکم قصه دن حصه نه اید بکن بیان ایدیلر تکرار قصه ك نیمه سنی
تفریر شروع ایدوب پیوردر ﴿ مشوی ﴾ یاد افر مودتا اورا شتاب * برد
سوی قهر هندستان براب) حضرت سلیمان علیه السلام باده پیوردی تا اول
کیمه بی فوری هندستانك نهایتی جابنده صواوزره اتندی یعنی اقصای
هندستانده بر جزیره التدی که انك اطرافی آب ایدی ﴿ مشوی ﴾ روز دیگر
وقت دیوان ولقا * پس سلیمان گفت عزرائیل را) ایرنسی کون دیوان وقتی
و خلقله ملاقات وقتی پس سلیمان علیه السلام حضرت عزرائیله دیدی
﴿ مشوی ﴾ کان مسلمانرا بخشم از بهر آن * بنکریدی تا شد آواره زجان)
که اول مسلمان غصبله اندن اوتری نظر ایلد که تاجانندن آواره اولدی بعض
نسخده خاه معجمه اله خان واقع اولمشدر بو تقدیرا اوزره معنی اول مسلمان
اندن اوتری خشمه نظر ایلد که ناخان و مانندن آواره اولدی ﴿ مشوی ﴾
گفت من از خشم کی کردم نظر * از تعجب دیدمش در ره کذر) حضرت
عزرائیل سلیمان علیه السلام ابتدی بن اکا فچین غضبدن نظر ایلدم یعنی
اکا خشمه نظر ایلدم رهگذرد اکا تعجبا نظر ایلدم ﴿ مشوی ﴾ که مرا
فرمود حق کامروزه ان * جان اور اتو بهندستان شان) زیرا حق تعالی بکا
پیوردی بو کون اکا اول سن آنک جانی هندستانه آل ﴿ مشوی ﴾ از عجب
کتم کر اورا صد پرست * او بهندستان شدن دور اندرست) تعجبندن ایندم اگر انك
بوز قنادی و ارایه ده اول کیمه هندستانه کتمکده دور در او بهندستان اندر
شدن دورست تدبیرند اولور ﴿ مشوی ﴾ توهمه کار جهارا همچین *
کی قیاس و چشم بکشا و بین) ای فقر دن قورقان و تحصیل دنیایه حریص
اولان سن جهاتك جمیع کاربارنی بونجلین قیاس اله و کوزك آج و کور که سعی
و حذرله مقدر اولندن خلاص ممکن دکلسدر ﴿ مشوی ﴾ از که بکر بزم از

خودای محال • از که بر بایم از حق ای و بال • کیمدن قیسارز کند بزدن ای
 کیمه محالدر یعنی تقدیر الهی و قضا در بانی بزم عین ذات و نفس صفات
 کیمدر که ذات اول قضاتک مقتضای اوزره مجبوره اولشدر پس قضا الهی
 و تقدیر بایندن قیقمق کشی کنندی. ذاتندن قیقمق کیمدر بوابه محالدر کیمدن
 قیازر حقندن قیاززای صاحب و بال و بالده مضائق مقدر اولور ای صاحب و بال
 و یا خود ای ذو و بال تقدیرنده اولور یعنی ای ذو و بال حیل و مکرله کیمدن قیسارز
 خدقمی قیسارز حق تعالیکن تقدیری اولنجه و بر شیک حصوله ارادت قی تعلق
 قیلیمجه اول شیی کیمه اندن قیده مز وانی کیمه سعی و حیلله ایله اله
 کنوره من

﴿ باز ترجیح نهادن شیر جهدر بر توکل و فوائد جهدر بیان کردن ﴾

﴿ مشوی ﴾ شیر کفت آری. ولیکن هم بین • جهدهای انبیا و مؤمنین (
 ارسلان تخمیر. ابتدای بلی توکل ایملکل خوب و اطمینان دنیا خصوصیت. ولیکن
 هم کورانبیا و مؤمنینک جهدر بر آخرت خصوصیت. اگر جهدها و اکتساب فائده سی
 اولیبیدی انلر بوقدر مجاهده کثیره ایلر بیدی انلرک مجاهدات کثیره سی جهده
 و اکتساب منافع و فوائد نه شهادت ایلر ﴿ مشوی ﴾ حق تعالی جهده
 هاشان راست کرد • آنچه دیدند از جفا و کرم و سرد (حق تعالی انلرک
 جهدر بر راست ایلدی آتی که جفا و کرم و سرددن کوردیلر یعنی ریاضات
 شاقه دن هر نه کوردیلر و کرم و سرددن نفسارینه هر نه ابر کوردیلر و حق
 تعالی آتی ضایع الیوب انلرک جهده و سعیدلری درست و جزائی ثابت و راست
 ایلدی ﴿ مشوی ﴾ حیلهاشان جله حال آمد لطیف • کل شیء من ظریف هو ظریف
 ظرافت ذکا و کیاست دیرلر پس انبیا عظامک صلوات الله علی نبینا وعلیهم
 اجمعین طریق حقه اولان حیللری یعنی نفس و اهل نفس مداراته مجاهده لری
 جله حال لطیف کلدی محکم کل شیء من الظریف ظریف هر شیء عاقل و ذی
 اولان کیمه دن معقول و مستعیدر ﴿ مشوی ﴾ دامهاشان مرغ کردونی
 گرفت • نقصهاشان جله افزونی گرفت) اول انبیا و اولیا علیهم السلام داملری
 کردونه منسوب مرغ طوطدی یعنی چرخ کردونک رفعتی صید ایلدی انلرک
 نقصی جله زیاده لک طوطدی ﴿ مشوی ﴾ جهدهی کن تا توانی ای کیا •
 در طریق انبیا و اولیا ای اولو ثاقادر اولدنی و طاقتک بتدبیر جهدهای انبیا
 علیهم السلام و اولیای کرامک طریقه بقنده تائیک دخی سعیدک مشکور اوله و حق
 تعالی مقامی انلرک کی عالی قیلله ﴿ مشوی ﴾ باقضا بجهه زدن نبود جهاده
 زانکه این راهم قضا بر ما نهاد) قضا بجهه اوزرمق و مقابله قیلن جهاده اولدی

یعنی ترک اجتهاد و اکتساب ایملک و مقدر کاشدر کسب و جهده فائده سی بوقدر
 دیک قضا الهی ایله بجهه طوطقی و اکا مقابله ایملک کیمدر بوابه صواب دکلدر
 زیرا که قضا الهی بوقسب دخی اجتهادی بزم اوزرمز و وضع ایلدی یعنی
 بواکتساب و اجتهادی بزم اوزرمز. حکم الهی و قضا در بانی یازدی پس بونی
 ترک ایملک و انلر تقدیر ایلدیکنه راضیم دیوسویملک انلر حکمنه و قضائنه معارضنه
 ایملک و کنندی نفسنک مقتضای اوزره کنکدر بوابه صواب و سداد دکلدر
 دیک اولور و طریق انبیا علیهم السلام و اولیای کرامه مجاهده ایلدره اصلا
 زیان واقع اولدنی و اضعا ف مضاعف اجر جزیل و جزاء جلیل بولدنی اثبات
 ایچون کند بیره محال اولان شیشه شرط ایدوب بیورلر ﴿ مشوی ﴾ کافر
 من کرزیان کردست کس • درره ایمان و طاعت بک نفس) کافر من اکر بر کیمه
 زیان ایلش ایسه ایمان و طاعت بولنده بر نفس یعنی بر کیمه بر نفس ایمان
 و طاعت بولنده اولوب اصلا و قطعاً زیان ایملک واقع اولمشدر که (ان الله
 لا یضیع اجر المحسنین) آتی بومعنایه دلالت ایدر (و ما کان الله لیضیع ایمانکم)
 نص شریفی بومضمونه شهادت ایدر پس کنکدر کفری اختیار ایملک محالدر
 و محسن و مجاهد اوللرک جزائی ضائع اولدنی محال اولور زیرا محاله تعلق
 محالی مستلزم اولور اکر بوراده بر سوال کلورسه که بلم و بر صیصایه و بولدره شالی
 بعضی صلحایه نه دیرسنکه بولر طریق انبیا و اولیاد • بجهه ایام جهده و اکتساب
 ایلدیلر و طاعات و عبادات سمته بر مرتبه ایدیلر که مستجاب الدعوه اولوب
 کشف و کرامت مقسمه بتدبیر مع هذا بوللرک جهده و اکتسابی ضائع اولوب
 و حسن خاتمه دن محروم قالوب کافر اولدیلر الجواب بزم سوز من جهده و اکتسابک
 و اعمال و افعالك خالصا لوجه الله اولسنده و بی ریا و بی سمعه ظهوره کلسنده در
 ریا و سمعه ایله اولان اعمال دکلدر که بوللرک طاعات و اعمالی عزت و وقار ایچون
 و خدمت و تعظیم اناس ایچون ظهوره کلشدر (و قدمننا الی ما عملوا من عمل فاعملناه
 هباء منثورا) آیت کریمه سنک خواستجه انکیچون هباء منثور اولشدر اکر خالص
 اولیدی ضائع اولق احتمالی یوغیدی اکر دیرسک که خالص اولیدی بولردن
 کشف و کرامات و مستجاب دعوات ظهوره کلورمید ی نعم اتفاق مشایخ انلر
 اوزرینه در ککه عید عبادت • مکر ایسه (بخدا عون الله و هو خادعهم)
 مقتضای بجهه حق تعالی دخی اکا مکر و خدعه ایلر پس اول کشف و کرامات
 و خارق عادات صحت اعماله دلالت قیلر و الحاصل بر کیمه دن که خلوصه بر عمل
 صادر اوله اول عمل محققدر که ضائع اولر پس مع الاستطاعة علی طاعة الله مع
 سلامة الجوارح عاجز و شکسته بم دیک بانی درست و سالم اولوب قصد له باشم

شکسته در دیوب باشند بگله بن کیسه به بکر پس بگویند قصده جبری اولان
کیسه به خطاب ایدوب بیوررل ﴿ مشوی ﴾ سرشکته نیست این سررا میند *
یک دوروزه جهسد کن باقی بخند) ای قصده جبری اولان کیسه باشک صغش
دکدر بوباشکی بگله زیرا جبرک معنای صغنی بگله دیرل مادام که سن صحیح
صغیه سن و منکسر اولوب بی قدرت و بی طاقت قالمه سن ته وجهله قصدا و عدا
جبری اولور سن و بن شکسته دیو کندینه جبری استناد قبلور سن پس جبری
قو برایی کون عمل و عبادته جهدا به باقی کل یعنی بر برایی کون اولان عرده
سعی و کسب اخروی ابله و آخرته باقی وابدی شاد و خندان اول ﴿ مشوی ﴾
بد بحالی جست کون دنیا بجست * نیک حالی جست کوعقی بجست) بر بحال بد یعنی
حصولی نالید ممکن اولین شئی استدی اول کیسه که دنیا استدی اول کسه که
عقی استدی بکه انک دوات و لذتی ابدی و سرمدیدر ﴿ مشوی ﴾ مکرها
در کسب دنیا باردست * مکرها در ترک دنیا واردست) دنیا کسندن سعی و مکرل
بارددر دنیا ترکنده مکر و حيله ابلکلکل وارددر یعنی شرعی و جائزدر
﴿ مشوی ﴾ مکر آن باشد که زندان حفره کرد * انکه حفره بست آن
مکر بست سرد) ترک دنیا و وارد در و حلال اولان مکر اول اولد بکه
زندانی دلت ابدی یعنی بوسجین دنیایی خرق ایدوب آخرت جابنده کندی
اول کسه که دایکی باغلدی اول سرد بر مکر در یعنی شول کسه که دنیا زنداندن
آخرت سراینه اولان قیوی بپادی و آتی سده ابلک خصوصنده مکر ابدی
اول مکر بارد و مذموم بر مکر در ﴿ مشوی ﴾ این جهان زندان و مازند انبان *
حفره کن زندان و خود راوار هان) بوجهان زنداندر و برزند انیلر زندان دنیایی
مجاهده قازمه سبله دلت ابله و کندیکی بوسجین دنیادن خلاص ابله حفره بونده
دلت معناسنده در ﴿ مشوی ﴾ چیست دنیا از خدا غافل بدن * فی قاش و نقره
و فرزندوزن) مصرع اول هم سؤال و هم جوابدرا کتر کیمنه توهم ایدرل که
شریعنده و طریقتده مذمومه اولان دنیادن مراد بو عالم شهادت اوله و قاش
و نقره و فرزندوزن و دوات و ثروت اوله مذمومه اولان دنیادن مراد عند الانبیا
والا ولایا علیهم السلام بودکدر تنکیم بو بیت شریقه بو معنای اشارت ایدوب
بیوررل دنیاندر فی الحقیقه خدا تعالی دن غافل اولقدر قاش و نقره و فرزندوزن
دنیا دکدر تنکیم حضرت نبی صلی الله علیه و سلمدن بر کیسه مالدنیا با رسول الله
دیو سؤال اید کله کل (ما الهالك عن مولاك فهو دنياك) دیو جواب و ردیدر
فی الحقیقه اگر محسوس و اگر معقول هر نه شیکد سنی ر بکدن کندی به مشغول
ایلر سده دنیا اولدر ﴿ مشوی ﴾ مال را کز بهر حق باشی حول * نعم مال

صالح خواندش رسول) شول مالی که حقک رضاسندن اوتری کینور بجی اوله سک
اول ماله حضرت رسول صلی الله علیه و سلم کوزل مال صالحدر اوقودی تنکیم
بو حدیث شریف دلالت ایلر نعم المال الصالح للرجل الصالح یعنی مال صالح رجل
صالح ایچوند رنه کوزلددر پس رضای حق ایچون حفظ اولسان مال دنیادن
اولر بلکه دیندن اولور پس دنیا صد دنده اولان نقره و قماش و ارزاق و معاشک
ضرری نه جهندن و فائده سی نه جهندن ایدو کنی بیان ابلکه شروع ایدوب
بیوررل ﴿ مشوی ﴾ آیدر کشتی هلاک کشتی است * آب اندر زیر کشتی
پشتی است) کشتی ایچنده آب کشتیک هلاکیدر کشتی تک التده آب کشتیه
معین و ظهیردر یعنی متاع و قاش و ارزاق و معاش فی المثل صو کیدر و انسان کشتی
کیدر اگر بونلرک محبتنی درونته فورسه و بونلرک فکر و خیالی آبی انک قلبنه داخل
اولورسه سبب هلاک اولور اما بونلرک حب و خیالی درونه داخل اولوب درونی
محبت حقله ظورلر سده و مال و رزق طشرده قالورسه اصلا ضرر و برمن بلکه
انک دین و طاعتده اولر سده معین و ظهیر اولور ﴿ مشوی ﴾ چونکه مال
و مالک را ازدل براند * زان سلیمان خویش جزمه کین نخواند) چونکه حضرت
سلیمان علیه السلام مال و ملکی قلبندن سوردی اول سیددن سلیمان علیه السلام
کندیسنه مسکیندن غیری اوقومدی روایت اولتور که سلیمان علیه السلام اکثر
اوقاتده فقر اومساکین ابله اوتوروب بیگ بر ابدی بر کون بر کیسه اول حضرتده دیدیکه
سن سلیمان علیه السلام اوله سن نیچون فقر اومساکینله اوتوروب بیگ بر سن
(قال احب المساکین و جالس المساکین و اکل معهم) ﴿ مشوی ﴾ کوزه
سربسته اندر آب رفت * ازدل بر باد فوق آب رفت) دریک و ایلو صو ایچنده
باشی و اغزی بغلش بر داق بادله پر کو کلدن آب اوزر کیتی یعنی آب ایچره
غرق اولوب انک اوستنده سیرایندی مراد شول تارک دنیا اولان سالکک کوزه
وجودیدر که انک درونی هوای حقله طولو و اغزی شهوات نفسانیه و لذایذ
دنیه دن بقلوا و ابله انک وجودی دنیایه غرق اولر بلکه فوق الدنیا مرتبه اعلاده
سیر قیلور ﴿ مشوی ﴾ یاد درویشی چودر باطن بود * بر سر آب جهان
ساکن بود) درویشک هواسی چونکم بر کسه نیک باطننده اولر سده اول کسه
جهان صوینک اوستنده ساکن اولور یعنی دنیا محبتنه مستغرق اولوب عالم جانده
سیر قیلور ﴿ مشوی ﴾ کرچه جله این جهان ملک و است * ملک در چشم
دل اولاشی است) کرچه بوجهان جیعا انک ملکی دره ملک جهان انک
کو کلی کوزنده لاشیدر که هر کزاکا التفات ایلر سلیمان علیه السلام کنی
﴿ مشوی ﴾ پس دهان دل بند و مهر کن * پرکش از باد کیر من لادن)

فاناکان کذلک بوموز معاویہ کولکک اغرنی بغله و مہربانہ تاکیم
محبت دنیا آبی انک ایچہ کرمیہ اول کوکلی ادنی اولان ہم بادندن برالہ بعض
نسخہ دہ مہر من لدن واقع اوآشدر بو تقدیر اوزرہ معنی اول کوکلی من لدن
مہرنک ہوا سندن برالہ لدن مراد حق تعالیٰ حضرت تبارک ذات وصفاتیدر
﴿ مشوی ﴾ جہد جہد جہد و دوا جہد و درد * منکر اندر نی جہدش
جہد کرد ﴿ جہد انک جہد و دوا انک جہد و درد دخی جہد یعنی بونلرک
ہر برینک حقیقی ثابتہ در باطل دگا۔ در اما منکر اول شیرک جہدنی منع و نی
ایلمکدہ جہد ایلدی بومصرعہ اش کہ ضمیر غایبدر شہرہ مایدد و شیردن مراد
شریعت و طریقتہ جہد و کسب قیلان و سعی و کوششک مفید و نافع اولسی
ادلہ عقلیہ و نقلیہ ایلہ اثبات ایابن طالرو پیردر و منکر دن مراد اگرچہ
ظاہر انجیردر اما جہد و اکتسابی نی قیلان و سعی و کوششی تارک اولوب
باطال و عطلال اولان فرق ضالہ مراد اولور پس تقدیر معنی بویلدیک اولور کہ
جہدک و دوا و دردک حقیقتی ثابتہ در اگرچہ جہدی منکر اولان طائفہ
جہدی اثبات ایابن شیر مشر بلرک جہدنی نی انک خصوصندہ ادلہ عقلیہ
و نقلیہ ایلہ جہد ایلدی پس بو طائفہ نک نی جہد انک خصوصندہ جہد ایلدی
کندیلری مکذب اولور و جہد و سعی اثبات قیلور پس نی جہد ایلرندہ
جہد ایلدی عینلہ اثبات جہد الہکی مستلزم اولور اگرچہ مقال جہتندن
جہدی نی ایدر رسدہ تنکیم سوفہ طائفہ طائفہ سی حقایق اشایی نی ایلدی
انلرک حقایق اشایی نغیہ قابل اولسی عین اثبات حقیقت قیلورنی مستلزم اولور
ولہذا متکلم اولور دیر حقایق الاشیاء ثابتہ ادق نغیہا اثباتہا

﴿ مقررشدن ترجیح جہد بر توکل ﴾

﴿ مشوی ﴾ زین عظم بسیار برہان گفت شیر * کز جواب آن جبریان کشتند
سیر) ارسلان بواساوبدن کہ بیان اولندی چوقی برہان و دایل سو باندیکہ جواندن
اول جبریلر طویلر و قانع اولدیبلر ﴿ مشوی ﴾ روبہ و آہ و وخر کوش
و شغال * جبررا بکذاشند و قبل و قال) روبہ و آہ و وخر کوش و شغالکہ انجیرلرک
کزیدہ زیدر جبریری و قیل و قال قودیلر و بحث و جسدالدن فراغت قیلدیبلر
و فضیلت جہدی معتقد اولدیبلر ﴿ مشوی ﴾ عہد ہا کردند باشیروزیان
* کاندین بیعت نیفتہ در زبان) شیرزیان ایلہ یعنی اگر بجی ارسلانلہ عہد ایلدیبلر کہ
بویعتدہ زبانہ دشمنیبلر ﴿ مشوی ﴾ قسم ہر روزش بیادنی جکر * حاجتش
نیود تقاضای دکر) زجت و شقتہمزاکا ہر کونک قسمت و غذا سی کلہ
ارسلانہ غیری طلب و تقاضایہ حاجت اولیہ پس مابینلرندہ اتفاق ایلدیبلر کہ

﴿ مقارعہ ﴾

مقارعہ ایدر ﴿ مشوی ﴾ قرعہ برہر کو فتادی روزروز * سوی آن شیر
اودویدی ہمچو یوز) حیواناندن ہر کیمک کہ اوزر بہ قرعہ دو شردی کوندن
کونہ اول ارسلان جاننہ او حیوان پارس کی بلدی

﴿ انکار کردن نجیران بر خر کوش در تأخیر رفتن بر شیر ﴾

﴿ مشوی ﴾ چسون بخر کوش آمدن این ساغر بدور * بانک زد خر کوش کاخر
چند جور) چونکم دور ایلہ بوساغر خر کوشہ کادی یعنی نوبت اکابر شدی
خر کوش بانک اوردی وایتدیکہ آخر جور و ستم نچہ بدک بوجہ کلنجہ بدک بوجہ
آفاقہ حمل اولندیغی اوزرہ نجیرلر دن مراد بطالت و عطالت اختیار ایدن
کسدر و شیردن مراد کسب و مجاہدہ قیلان دلیزل اولور و انفسہ حمل اولندیغی اوزرہ
نجیرلر دن مراد قوای نفسانی و خواطر شیطانی اوور و شیردن مراد عقل معاد
اوور اما بوجہ شہر دن مراد نفس امارہ و نجیرلر دن مراد قوای روحانی
و حواس ظاہرہ و باطنہ اولور و خر کوشدن مراد عقل معاد اولور پس عقل معاد
شیر نفسہ صید و غذا اولغہ رضا و برہبوب و کندی بہ تابع اولان قوائک دخی انک
جاننہ کتنہ و کندیلری اکا غذا ایستہ رضا و برہبوب انک دفع و ازالہ سی
خصوصندہ تدبیر ایلکہ شروع ایلدی اولور و قوای روحانیہ عقل کاملک علوم
و امرارنہ و تدبیر و تدار کتنہ واقف اولد قیلری جہتندن انک نفسک حکمتہ
و مقتضا سنہ مخالفت ایستہ انکار ایلدی مراد اولور ﴿ مشوی ﴾ قوم
گفتندش کہ چندین کاہما * جان فدا کردیم در عہد و وفا) اول قوم خر کوشہ
دیدیلر کہ بوقدر وقت بزوا و عہد دہ جائری غذا ایلدی ﴿ مشوی ﴾
توجہ بد نامی مای عنبود * تازنجہ شیر روز و زود زود) ای عنبود سن بزم
بدنامی عنبری استہ تاکہ شیر انجمنیہ بوری بوری تیرتیر مراد حواس ظاہرہ و باطنہ
و قوای نفسانیہ و روحانیہ نفس اما رنک زبونی اولد قیلری جہتندن انی عظیم
و قوی عذابیلوب و عقل کاملک علوم و امرارندن غافل اولوب وحد ذاتہ انی
ضعیف و حقیر قیاس قیلوب انک شیر نفسہ مخالفتہ و عدم اطاعتہ
بو کونہ انکار ایدرل عقل معاد دخی بونلرہ اسان حاللہ بو کونہ جواب و برہبوب
یورر

﴿ جواب گفتن خر کوش ایشا ترا ﴾

﴿ مشوی ﴾ گفت ای یاران مرا مہلت دہید * تا بمکرم از بلا بیرون جہد
خر کوش انلرہ ایلدی ای یاران بکاہلہ و بریکز تا مکرم سبیلہ بلادن طشرہ
صحرایہ سزوشیرک الم واضطرراندن خلاص اولہ سز ﴿ مشوی ﴾ تا امان یابد
مکرم جانشان * مادان میراث فرزند ایشان) تا بنم مکرم سبیلہ سیرک جانکر

امان بوله یومکر سیرک فرزندلر بکره میراث قاله باشلرینه بو کونه بلاکله کده بنیم مکر
وحیله کی مکر وحیله ایدوب دشمنلرین خلاص اولور ﴿ مثنوی ﴾ هر پیر
امتارا درجهان ﴿ همچنین نامخلصی می خواند شان ﴾ هر پیغمبر علیه السلام
امتاری جهانه یونجهلین تار محل خلاص ونجانه انلری اوقودی ﴿ مثنوی ﴾
کز فلک راه برون شویده بود ﴿ در نظر چون مردمک پیچیده بود ﴾ زیرا هر بی
فلکدن طشره اولق بولنی کورمش ایدی هر بی صورتا نظر ناسده مردمک
کی پیچیده ایدی یعنی اگر چه بونلر خافک نظر نده صغیر و حقیر اولمش ایدی
لکن افطار سماوات وارضدن خلاص اولق بولنی کورمش ایدی ﴿ مثنوی ﴾
مردمش چون مردمک دیدند خرد ﴿ در بزرگی مردمک کس ره نبرد ﴾ مردم اونیلری
کوز بیکی کی صغیر و حقیر کوردیلر کوز بیکی نک اولواغه معنی کسه یول ایلندی
کذلک اگر چه خالق عالم انبیای عظام علیهم السلامی بحسب الصورة مردمک
کی خور و حقیر کوردیلر اما انلرک من حیث الهمنی اولان عظم شائسته کسه
یول ایلندی

﴿ اعراض نجبران بر سخن خر گوش ﴾

﴿ مثنوی ﴾ قوم گفتندش که ای خر گوش دار ﴿ خویش را اندازه
خر گوش دار ﴾ قوم بر سبیل اعراض خر گوشه استدیلر ای خر گوش
زم سوزمزه فواق طوت کند یکی خر گوش اندازه سنده طوت یعنی مقدار یکی
یلوب حد و طور اکبرن تجاوز ایتمه ﴿ کافال علیه السلام رحم الله امرأ عرف قدره
ولم یتمد طوره ﴾ مثنوی ﴿ همین چه لافست این که از تو بهتران ﴾ دریاوردند
اندر خاطر ان اکاه اول بونه لافدر بو که سندن ابور و اولور ای خاطر کنور مدیلر
﴿ مثنوی ﴾ همی یا خود قضا عیان در پیدت ﴿ ورنه این دم لایق چون
تو کست ﴾ ای خر گوش معجب و خود پسندسن یا خود قضا بزم قفا مزده در
والا بونفس و کلام قین سنک کینک لایقیدر مراد حواس جسمانیه و قوای
نفسانیه نک نفسی قوی و عقلی ضعیف کورملری و عقلک نفس اماره اوزره غلبه
و مقابله سنی محلل بللرندن عبارت اولور ﴿ باز جواب خر گوش نجبرانرا ﴾ مثنوی ﴿
گفت ای یاران حقم الهام داد ﴿ مر ضعیفی را قوی رأی فساد ﴾ خر گوش
نجبران جواب و یروب ابتدی ای یاران حق تعالی بکا الهام و یردی تحقیقا
رضعیه بری قورای دوشدی پس صورت بین اولیوب سیرت بین اولغه سنی
ابلیک که صورت تا جوق حقیر شی وار در که انک کارنی صورتده عظیم و جسیم
اولان شیلر اشلکه قادر اولر ﴿ مثنوی ﴾ آنچه حق آموخت مر زبوررا ﴿
ان باشد شیر او کوررا ﴾ مثلا اول نسنه بی که حق تعالی زنبوره او کوردی اول

صنعت شیره و بیان اشکنه اولر ﴿ مثنوی ﴾ چانهها سازد پراز حلوائی تر ﴿
حق بر آن علم را یکشاد در ﴾ اول زنبور حلوائی تر دن طولو خانه ل دوزر حق
تعالی حضرتی انک اوزرینه اول علك قیوسنی اجدی حق تعالی انک الهامیه
اول زنبور مسدس و همسوار خانه ل دوزر که مهندس ل آنک صنعتده عاجز
و متعیر در ﴿ مثنوی ﴾ آنچه حق آموخت کرم یله را ﴿ هیچ پیل داندان کون
حیله را ﴾ مثال آخر اول نسنه بی که حق تعالی ایک قوردنه او کوردی هیچ
رفیل مع جسماته و عظام شکله انک کی حیله بی یلوری ﴿ مثنوی ﴾ آدم
خاک زحق آموخت علم ﴿ تا بهقتم اسمان افروخت علم ﴾ خاکه منسوب اولان
آدم علی حق تعالی حضرتندن او کوردی اسمان هفتهدک و یا خود تا اسمان
هفتهدک علی شعله لندی یعنی سماوات سبعة انک علك نور یله منور اولسدی
﴿ مثنوی ﴾ نام و ناموس ملک را در شکست ﴿ کسوری انکس که در حق
در شکست ﴾ ملک نامنی و ناموسنی صیدی یعنی ملائکه انک علی کوروب
قصورلرینه معترف اولوب سجانت لاعلم دیو کند بلردن نفی علم قبلدیلر و عجزلرین
یلدیلر اول کیمه نک کورلکه که حقد ریب و شکده در و اول کیمه دن مراد
کیم ایدو کین بویتله تعریف ایدوب پیورر ﴿ مثنوی ﴾ زاهد ششصد
هزاران ساله را ﴿ یوز بندی ساخت ان کوساله را ﴾ الی یوز یک یتلاق زاهدیکه
مراد شیطاندر والی یوز یک ییل زاهد اولسندن مراد اکثر زهد و عبادتندن
عبارت اولور بر یوز بند دوزدی اول کوساله ایچون اول کوساله بی یوز بند منسوب
اولان دوزدی دیمک دینی وجودر یوز بند شول آغز باغنه درلر که یوزاغینک
اغز نه یفلر اما سنی انچون پس بر سبیل استعاره تخیلده شیطانی یوزاغویه
تشبیه ایدرلر انک یوز بندندن مراد قیاسات عقلیه سی اولور ﴿ مثنوی ﴾
ناتاند شیر علم دین کشید ﴿ تانکرد د کرد آن قصیر مشید ﴾ نادین علك سودنی
چکمه یعنی انکه قادر اولیه تا اول محکم و عالی قصیرک اطرافنی طولیه قصیر
مشید دن مراد علم دین و اسرار یقین اولور که حق تعالی آتی حضرت آدم
تعالم قیلدی و شیطان استکباری سبیله اکا وصولدن محروم قالدی ﴿ مثنوی ﴾
علمای اهل حسن شد یوز بند ﴿ تانکرد شیرزان علم بلند ﴾ کذلک اهل حسن
علملری انلر یوز بند اولدی یعنی اهل ظاهرک علملری کندیلر آغز باغنی اولدی
تا اول عالی علمین سیوت طویمیه یعنی علم دیندن و اسرار یقیندن ذوق المیه زیرا
انفاض و عباراته مشغول اولان و قیاسات عقلیه دن لذت یولان کیمه ل انبیا
علیهم السلام و اولیای کرام حضرتانک ذوق الدقلری علوم دینیه و اسرار
الدیه دن ذوق اله منزل و مشفع اوله منزل ﴿ مثنوی ﴾ قطره دلر ایکی کوهر

فتاد * کان پدر یاها و کردونه انداد (کوکل قطره سینه پر کوه دوشیدی
 کوکل قطره سندن مراد شول سویدای دل در که صنوبری الشکل اولان قلیک
 ایچند. مردهک چشم مقداری بر قطره لطیف خوند که محل خیانت و روح در
 سویدای دله علم واد را کله موصوف بر روح کوهری واقع اوادیکه حق تعالی
 حضری آتی در یاره و فلکله و برمدی پس اگر چه منع روح اولان سویدای
 دل حد ذاتند بر صغیرشی در لیکن من حیث المعنی زیاده عظیم و کیرد که
 صورت اعظم اولتر انک مالک اولدیغی علوم و اسرار مالک اوله مزل * مثنوی *
 چند صورت اخر ای صورت پرست * جان بی منتبت از صورت زست (ای صورت
 پرست آخر نیجه دک صورت سنک * متناسر جانک صورتدن قورتلدی اگر معنایه
 واقف اولی استرک صورته بقمقدن کذر قیل تا هر شیک عالم معناده اولان مرتبه سته
 و قدرنه عالم اوله سن * مثنوی * کر بصورت ادبی انسان بدی * اجد و بوجهل
 خود بکسان بدی (اگر آدم اوغلی صورته انسان اولیدی اجد و ابوجهل
 خود بکسان اولوردی زیرا (انما انابشر مثلكم) حسبجه ایکیسی بله بشریتند
 و صورت انسانیتند مشترک در لیکن من حیث المعنی بینهاده (کین الارض
 والسماء) تفاوت عظیمه وارد * مثنوی * نقش بر دیوار مثل آدمست * بنکر
 از صورت چه چیز اورا گشت (مثلا دیوار اوزره نقش آدم کیدر نظر ابله کور که
 صورتدن انک نه شی * اکسک در اول آدم شکله عاقل اولان صورتک نه شی * اکسک
 ایدوکنی بویتله بیان بیورر * مثنوی * جان گشت ان صورت باتاب را *
 رو بچوآن کوهر کباب را (او باتاب اولان صورتک یعنی اولد بواره نقش اولان
 تابلو و زبشلو صورتک جانی اکسک در بوری اول تاب و بی نظیر کوهری طلب
 الیه که لازم اولان اودر * مثنوی * شد سرشیران عالم جله پست * چون
 سک اصحاب راد انددست (جله عالم ارسلانرینک باشی پست و نکون اولدی
 چونکم اصحاب کهفک کلینه ال و بر دیر یعنی انلرک صیفته و خدمته حق
 جانبدن دستور و برلدی و جنت اعلایه انلرک بیله داخل اولغه تبشیر فیکدی
 باخصوص که (و کلهم باسط ذراعیه بالوصید) نص شریفیه معنون اولوب
 قرآن عظیمه ذکر اواندی چونکم بوسدرو قدر اکامیسر اولدی سلاطین
 و حوش اولان شبرک باشی اول صورتا حقیر اولان سکه و بریلان شرف و عزتی
 کورد کده پست و نکون اولدی حال بو که بولراندن بحسب الصوره نیجه
 وجوهله اولی و اعلا در و معنی یوزندن بویه شرف و عزت بولدی پس (ان الله
 لا ينظر الى صورکم ولا الى اعمالکم بل ينظر الى قلوبکم و نیاتکم) حدیثک مفهومی
 اوزره خدای تعالی و انبیا علیهم السلام و اولیای کرام صورته باقرر بلکه نیت

و سیره نظر ایدرلر پس کر کدر که سندخی صورت بین اولقدن کذر قبله سن
 و ناظر سیرت اوله سن ز بر اهر صورتند بهر و عالیتر اولان معنیه دخی بهر و عالیتر اولر
 و لهذا قیل * اقل جبال الارض طور وانه * لا عظم عند الله قدر او مزل * صور تا شاة
 فیلدن اصغر در اما نظیفه در و صورتا پیل اندن اکبر در و لیکن جیفه در تکیم الشاة
 نظیفه و الفیل جیفه (دینلدی * مثنوی * چه زیانتش از ان نقش نفور * چونکه
 جاننش غرق شد در بحر نور (اول منفور و قبح نقشدن اکانه زبان وارد چونکه
 انک جانی نور در یاسنه غرق اولدی * مثنوی * وصف صورت نیست
 اندر خامها * عالم و عادل بود در نامها (کتابک خامه لرنده وصف صورت
 یوقدر یعنی کتابک قلمرنده صورتی توصیف اینک یوقدر خامه لرن مراد ذکر
 سبب اراده * سبب قاعده سی اوزره کتابتاری اولور نامه لرنده عالم و عادل اولور یعنی
 مکتوبلر ایچره بر کیمه بی وصف اینک لازم کسه صفات حیده سی باز بلور صورت
 جبهه سی باز بلوب اکا ارسال اولتر اگر صورته اعتبار اولیدی بر کیمه مدح اولدیغی
 وقتند انک شکل و صورتک حسننی بازوب اکا کوندلرک معتبر اولوردی بو خود معتبر
 و مقبول اولمشدر مکر که بنده اهل صورت مایشتند ز بر ابولر کندی محبوب و مخدوملرینه
 نامه یازسه لر چشم و ابروسنی مدح ایدر و صورت و شکند اولان حسن و لطافتی
 باز لر بونلرک بویه یازمه سی اهل معنافتند لیس بشی قیلنددر پس بعض
 کیمدر نامه لرنده شکل و صورتی مدح ایدر دینلسه معتبر اولر * مثنوی *
 عالم و عادل همه معنیست و بس * کش نیایی در مکان پیش و پس (عالم و عادل
 جیعا انجی معنیست مراد روحک صفت خبیده لر بدر که اول صفتلری مکان
 و جهات پیش و پسده بوله من سن اکر دیر سکه بدن علم و عدل صفتلرینه
 مکان دکلیدر الجواب بو گونه صفتلر جانک صفتلر بدنک صفتی دکل جان ایه داخل
 بدن و خارج بدن دکلدر و اکا متصل و اندن منفصل دخی دکلدر پس بدن
 بوصفتلرک مکانی اولر و بوصفتلر معنوی اولور که اول معنای مکانده
 و پیش و پسده بوله من سن دیمک اولور * مثنوی * می زند برتن زسوی
 لامکان * می نکجد در فلک خورشید جان (بو علم و عدل صفتلرک موصوفی اولان جان
 لامکان جانبدن تن اوزره اورر یعنی عالم غیبدن و مرتبه لار بدن اول روح الهی
 جسم اوزره بر توصلر و انده تدبیر و تصرف قیلر حد ذاتند جان کونشی فلکله
 صغیر فنده قالدیکه خانه جسد بی آمده صغه صورت عالم و آدم روح الهی به
 نسبت برشی حقیر در

ذکر دانش خرکوش و بیان فضیلت و منافع دانش

* مثنوی * این سخن پایان ندارد هوشدار * هوش سوی قصه خرکوش دار
 بو گونه سوزلر پایان طوتمز عقل طوت و فهم و سخن ایت عقلی خرکوش قصه سی

جانبه طوت ﴿ مشوی ﴾ کوش خربفروش و دیگر کوش خر * کین سخن
 رادر نیاید کوش خر) اشك قولغنی صات و غیره قولق صاتون ال زبرا بوسوزی
 اشك قولغنی فهم ایلز کوش خردن مراد ظاهر قولغنی کوش کوش بوسوزی
 معنوی بی فهم و ادرا که قادر اولز بلکه بولکلامی کوش ادراک فهم ایلز کدر که
 انی عقل کامل صاحبان صاتون ال سن ذیک اولور ﴿ مشوی ﴾ روئو
 رویه بازی خر کوش بین * مکر شیراندازی خر کوش بین) یوزی سن خر کوشک
 رویه بازغنی کور یعنی دلکوکی خیل و مکر او بنامه سنه نظر ایرکور خر کوشک
 شیرانداز اولان مکرنی کور یعنی خر کوشک شیرینی چاهه آئمه سنک مکرنی مشاهده
 ابله دیک اولور چونکم خر کوش حقیرک شیرقوی و دایری چاهه انمسی و طافه
 نخبه برانی الک شرنیدن ازاد انمسی علیه اولد یعنی مقرر اولدی ایسه غلک
 فضیلتک و مدحت محمد علیه الصلوة والسلام بیانیه شروع ادب و پرور
 ﴿ مشوی ﴾ خاتم ملک سلیمانست علم * جمله عالم صورت و جانست علم) علم
 سلیمان علیه السلام ملکک خاتمدر تکیم سلیمان علیه السلام ملکک اجناس
 مختلفه می مشهور اولان کنندیک خانی سبیل تحت تسخیر و تصرفه المندی که
 اول خاتمک نقشه علمه اولش و انک وجودی علمه ظهوره کلمندی پس برکسه نک
 فص قلبند که علم تسخیر و تصرف منقوش اوله سلیمان علیه السلام وار خاق
 عالمک تصرفه قادر اولور جمله عالم صورتدر و علم جاندر تکیم صورت
 حیات و قوتی جاندر بولور عالم دخی نظام و انتظامی علمدن بولور انکچون
 عالم عالمک حیات و روحی مشابه سنده اولور موت العالم کنوت العالم
 حدیثی بو مضمونه شهادت قبلور ﴿ مشوی ﴾ آدمی رازین هنر بیچاره کشت
 * خلق دریاها و خلق کوه و دشت) آدمی به بو هنر جهندن بیچاره اولدی یعنی
 بو ذکر اولسان علم و حکمت اجلندن اوتری آدم اوغلنه زبون و محکوم اولدی
 در بارک و طاع و محرارک خلق که انسان بر بومحکوم مخلوق اوزره علم قوتیه خام
 و متصرفدر ﴿ مشوی ﴾ زوپلنک و شیرستان همچو موش * زوپلنک
 بحر در صفر اوچوش) پلنک وارسالان انساندن موش کی خوف ایدیدر در
 بانک نهنگی انساندن صفر اوچوشده در یعنی درونی بولغنده و قیامنده در که
 مراد انک در و تنک مضطرب و متالم اولستدن عبارتدر ﴿ مشوی ﴾ زویری
 و دیو ساحلها گرفت * هر یکی در جای پنهان جا گرفت) انساندن پری و دیو
 ساحلار طوتدی یعنی انک خوفندن قاچوب سوا حلی مساکن اتخاذ ایشدی
 هر بریسی خوفندن پنهان پرده بر طوتدی ﴿ مشوی ﴾ آدمی راد شمن پنهان
 بیست * آدمی با حذر عاقل کنیست) آدمیک پنهان دشمنی زیاده چوقدر

ملاجن و پری و شایطین و عفاربت کی حذروتدار که اولان آدمی عاقل بر کیمه در
 ﴿ مشوی ﴾ خلق پنهان زشتان و خویشان می زند بر دل بهر دم کویشان
 خلق بوند قبح خا معیه الیه یعنی مخلوقدر ضم خاله خوی متعانه اولدی عدم
 مناسبتدن خالی اولدیفندن ما عیاج جمع ضمیرنی اسکا ارسال ایلک
 تکلفدن دخی غاری اولز پس عیاق و سباقه انسب اولان مخلوق متعانه اولمقدرد
 یعنی ذکر اولسان مخلوق پنهاندر بونلرک ضررری و نفقاری و کلکری و ایلکری
 هر دمه قلب اوزره انلرک کوب و تأثیری اورر یعنی وسوسه و اغوامی و الهام
 و افکار حسنه بی القامی کوکل اوزره هر دمه بونلرک کوبی یعنی شیطانی
 وسوسه ایله دو کیمی و ملائکه الالهه قلوبی دو کیمی هر دم دلره واصل اولور
 (کافا علیه السلام ان لا شیطان لمة و الملائک لمة یان آدم فامالة الشیطان فایعاد
 بالشر و تکذیب الحق و امالة الملائک فایعاد بالخیرو تصدیق الحق فن وجد ذلك فلیحمد الله
 ومن وجد الا خری فلیتعوذ بالله من الشیطان رواء ابن مسعود ﴿ مشوی ﴾
 بهر غسل اردر روی در جو بیار * بر تو آسیدی زندر آب خار) حق سبحانه
 و تعالی لکه و جن و شیاطیندن مخوفات خفیه می وارد که کیمی انسانه
 دوست و کیمی دشمندر انلر که نور بلردر انسانه دوست و انلر که نار بلردر انسانه
 دشمندر اگر چه بونلرک ذواتی بحسب الظن مستوره و مخفی در لیکن فعلاری
 و اثری وجود انسانیده ظاهر و بدیدار اولور ملاجن سن غسل ایچون بر جو بیاره
 داخل اولسک سکا آب دینده اولان خار بر آسبب اورر یعنی آباغ که باتوب
 الم و برز ﴿ مشوی ﴾ اگر چه پنهان خار در آبت پست * چونکه در توی
 خلد آتی که هست) اگر چه خارک وجودی آب ایچنده پست و پنهاندر چونکه
 اول خار سکا باه یلور سنکه آب ایچنده خار وارد پس دائما همزات شیطان
 و الهامات ملائکه مقربین قلوب مؤمننه کلوب تأثیری و خلیجان واضطراب
 و یردیکی ایچون پرور ﴿ مشوی ﴾ خار خار و حیلها و وسوسه * از هزاران
 کس بودنی یک کسه * باش ناحیه های تومبدل شود * تابینی شان و مشکل
 حل شود * ناسخهای کیان رد کرده * تا کیان را سرور خود کرده) کوکل
 خارخاری یعنی الهامات ملکیه و همزات شیطانی جهندن اولان اضطراباتی
 نیجه یک کیمه دن او اور بالکز بر کیمه دن دکل یعنی بالکز بر ملکدن که فرینکدر
 همان اندن الهام اوله و غیره ملائکه دن اولیه و همان قرینک اولان بر شیطاندن
 وسوسه اوله و غیره شیاطیندن اولیه بویه دکلدر بلکه نیجه یوز یک ملائکه دن
 کر که سکا مؤکل و کر که غیر مؤکل بو اضطرابات و الهامات حاصله اولور
 و کذلک گروه شیاطیندن هزاران در لو کیمه دن همزات حاصل اولور بالکز

بر کیمه دن دکل یعنی اکثر اضطرابات الهامات و خلیجان و عزات هزاران کسیدن
اولور همان بر کیمه دن دکل یعنی اکثر کیمه به واقع اولور همان بر کیمه به
دکل سروری و شینک ذاهب اولدیغی معنی بودر لیکن اولکیمی اولی دریس مؤمنه
بوابکی خاطره نک مایه فرق و تمیز ایلک لابد لازم در اگر سن بونلرک وجودنه انکار
ایلر سک صبر ایلک ناسک خواست بودنیاده موت اختیار یله و یا خود موت اضطرابی ایل
مبدل اوله و عالم ملکوت اکبر و ملکوت اصغر در حال ظهوره که تا یوملا نکه و شیطانی
کوره سن و مشکل حل اوله اول زمانده یله سن تا کملرک سوزنی رد التشنس و کیمیری
کندیکه سرور قطنس یوسوز ملا نکه و شیطانی و جودنی انکار ایلین طواشه
دیرر و الزام و جند ز بر افلاسه و عقلا دن بعض کیمه هواردر که خارجه ملا نکه
و شیطانی و جودی یوقدر ملا نکه سماویه دن مراد قوای سماویه و ملا نکه ارضیه دن
مراد قوای ارضیه و ملا نکه انساندن مراد عقل و فکر و قوای روحانیه و قوت
علیه در قوت علیه در و شیطاندن مراد نفس اماره و وسواس و خناسیدن مراد
قوت و احمه در دیرر (کافال امام الحرمین من التکلمین فی کتابه الشامل اعلموا
رحکم الله ان بعض العقلاء انکروا اللانکه و اولوا بقوی الروحانیة وان شبرا
من الفلاسفة و جاهل القدر یقو کافه الزنادقة انکروا الشیاطین و الجن اصلا و اسابلا
بعد ذلک بما لا یتثبت بالشریعة و انما الحجب من انکار القدریه و معظم اهل
الاعتدال مع تمسکهم بتصوص القرآن و الاخبار) پس ای وجود ملا نکه
و شیطانیه انکار ایلین کیمه لر صبر ایلک تا حکم مبدل اولدقده بونلری کوره سن
و مشکلر حل اوله اول زمانده مشاهده قیله سن که ملا نکه دن کیملرک سوزلری
واله ساملری رد ایلدیگز و شیطانیدن کیملری کندیکه سرور و مقتدا ایلدیگز
معنی دخی قابلدر که انلری مشاهده ایلدکه معلوم اوله ملا نکه و شیطانی
وجودنه اقرار ایلین اولیا و محققیندن کیملرک سوزنی رد ایلدیگز و بونلرک وجودنه
انکار ایلین قومدن کیملری کندیکه سرور و مقتدا ایلدیگز

باز طلبیدن نخبیران از خرکوش سرانداشته اورا

مثنوی بعد از آن گفتند ای خرکوش چیست در میان آراجه در ادراک
نست اندنصره نخبیران استدلای چیست و چاک اولان خرکوش اورنایه کتور
اول نسته بی که سنیک فکر و ادراکنده در مثنوی ای که باشیری توند
پیچیده باز کورازی که اندیشیده ای خرکوش سن برارسلانه صلوات سن
کبر و سوبله و آشکاره ایل شول بر آبی که فکر ایلش سن مثنوی مشورت
ادراک و مشیاری دهد عقلها مر عقل را یاری دهد مشورت مستقیمه ادراک
و هشیارلق و بر عقل بر عقل قوت و یاریلق و بر مثنوی گفت پیغمبر

بکن

بکن ای رازی مشورت کالمششار مؤمن) بو حدیث شریفی مسلم و بخاری
و ابوداود ترمذی ابوهریره دن و نسائی ام ساه دن روایت ایدرر (قال النبی صلی الله
علیه وسلم المششار مؤمن) و مستشار اسم مفعولدر مشورت طلب اولان کیمه دز
استشار فلان فی الامر من فلان دیرر فچن برکارده بر کیمه بر کیمه نک رأینی طلب
ایلسه مؤمن دخی اسم مفعولدر رایخته دیرر ای جمله امینا معناس و بررر پس
معین مشورت طلب اولان کیمه امین قیلنشدز یعنی مستشاره واجبدر که فچن
بر مستشیران (هل لی مصلحة فی هذا القول ام لا) دیورای طلب ایلسه اکا صالح اولی
و خیر او کلی خبر بره زیرا مستشار امین اتخاذ اولنشدز پس معنای بیت نخبیرلر
خرکوشه دیدیلر که ای خرکوش پیغمبر علیه السلام دیدیکه مشورت ایل ای رأی
زنکه مستشار مؤمندر سن دخی زدن رأی طلب ایل و بری امین اتخاذ ایل تا کم بزم آرا
و عقولرله قوت یواهن دیدیلر پس بو محله مستشار نخبیران و مستشیر خرکوش
اولور بعضلر خطا ایلدوب عکسن زعم ایدرر و بکاش معنایه کیدرر شول وقتده که
نخبیران طبعیلو و بهایم صفتلر کیمه لر صاحب عقل و عرفاندن مشاوره طلب
ایلسه لر صاحب عقل اولنلر انلردن بر قاج و جهله امتناع ایدرر اولاهر کس
مشاوره یه لایق دکلر مکر کامل العقل اوله و ثابا هر زمانده تدبیر تقدیره اویمز
فضایله کاهنک جفت و کاهنک کلور و ثابا هر کسه کشف راز ایلک جائز دکلدر
قلوب الاحرار قبور الاسرار انکچون دیدیلر که اسرارانده مدفون و مصون اوله پس
راز دل سونلک خطا و حبس نفس ایلک احری و اولی در تنکیم سونلک و دهانکته الی
ایلنک معنیرنی بو بیانه بزه تفهیم و ورر

منع کردن خرکوش از راز ایشارا

مثنوی گفت هر رازی نشاید باز گفت جفت طاق آید که طاق
جفت خرکوش ایشدی هر رازی ظاهر و آشکاره دیک لایق دکلدر ز بر کاهی
جفت نک کلور کاهی نک جفت کلور تنکیم جفتی تنکمی دید کوری او بوند نک دینه
کاهی جفت ظهور ایدر و جفت دینه کاهی نک ظهور ایدر پس امور آید بر عاقلک
معلومی اولمچق اقی قبل الوقوع اختیار ایلک ضرردن خالی اولز مثنوی
از صفا کردم زنی بآینه تیره گردد زود باما آینه یعنی ای صمت و سکونت نفع
یلین و حبس نفس قیلین کیمه اگر صفادن اوزری دم اورسک آینه به و یوزنه
قارشو صفاتی مدح قبلک علی الفور آینه بزمه بولاتور و تیره اولور یوزنه مثل به
مذکور و مثل محذوفدر مثل به آینه و مثل اسباب مراد او اور هر نه اینه پس آینه
اسباب صفاتی وجه مرادی کوسرتمکه قابلیت و استعداددن عبارت اولور
و آینه اسباب تیره اولسی وجه مرادی کوسرتمیوب اکا قابلیتی اولمقدن کایه

اولور پس توجیه معنی بو کونه اولور که اگر آینه به صفاسندن اوتری مدح ایتکله
دم اورسک آینه بزه علی الفور بولور کذلک قیچن آینه اسباب مراده مقابل بالشافیه
کلام سوبلسک مرآت آلات مقصود کلامک واسطه سببه مکدر اولور ورخسار
مرادی کوسر میوب بوزیلور بوسوز اکثریا انسانک دروننده کنی سوبلسی وصول
مراده مانع اولور دیمسی اشعار قیلور لاسیما ذهب وذهب و مذهب خصوصیت
ناحرمه سوز سوبلسک ایچون حدیث شریف وارد اولمشدر کافال علیه السلام
استر ذهبک وذهبک و مذهبک پس بو حدیث شریف که وارد اولمشدر تلخیص
ایدوب پیوردر ﴿ مثنوی ﴾ در بیان این سبک جنبان ایت * ازذهب
وازذهب و زمذهب (بواج ننه ک بیان وافشاسندن لکی آزد برت یعنی هرگز
سوبله ذهابکدن وذهبکدن و مذهبکدن زیرا انسانه کندی جان و جنانندن احفظ
بر مخزن و محرم اولر ﴿ مثنوی ﴾ کین سه رخصت بسیار وعدو * در
کینت ایستد چون داند او) زیرا بواجده خصم و دشمن چوقدر باخود بواج
ایچون خصم و دشمن چوقدر چونکه خصم وعدو بولردن برنی بیله
سک بوسو کده طورر ﴿ مثنوی ﴾ وریکوبی بابکی دوالوداع * کل
سرجا وز الاثنین شاع) واکر برایکی کیسه به رازی سوبلسه سک خود
اول سره وداع و ترک لازمدر زیرا هر سرکه ابکی بی تجا وز ایلدی
شایع و ظاهر اولدی یعنی هماندمکه سردرون ابکی بدن نجاوز ایله و باخود
ابکی کیسه دن نجاوز ایله شوع و ظهوری مقرر اولور پس بایستد استمرار کرک
و با خود اغباردن حذر اگر مشاوره لازم کاورسه اهل و محرم اولنله مشورت ایله
وسری انله لسان حاله سوبله اگر لسان مقاله سوبلسک باری علی طریق
الکتابه والاشارة ایله تنکیم حضرت خداوند کار قدس الله سره العزیز بومعایه
کوره برنده لری تمثیل ایدوب پیوردر ﴿ مثنوی ﴾ کردوسه برنده رابندی بهم *
رز مین مانند محبوس ازالم * مشورت دارند سر پوشیده خوب * در کتابت
باضط افکن مشوب) مثلا ابکی اوج اوچی قوشی بری رینه بغله سک بر اوزره
المدن محبوس قالورر بولر مشورت طورر خلاص اولق خصوصیت لسان
حاله سر پوشیده یعنی مستور و خوب ناظر اولنله کنا یتده غلطا فکن اولملری
بووجه ممکن اولور که بولر کا ساکن اولورر کا بری بزیله بر زنان اضطرابلردن
جنگ و جدل قیلورر پس همان بولر ناظر اولنله بولر سکونلردن توهم ایلر که
بولر خلاصندن * ابوس اولدیله وزمین الفت وانسبت قیلدیله حال بو که بولر
لسان حاله خلاص اولق خصوصیت مشاوره ده درل واکر بولرک جنگ
و جدل بر کورسه رینه توهم ایدرلر که بولر متحد الرأی دکاردرو بری بزیله

اتفاقری بوقدر مشاوره ایسه اتحاد آرا ایله اولور و جنگ و اختلاف ایسه
بری رینه بغض وعداوتی اشعار قیلورر پس عدو عدویه نیجه معین اولور
و ضد ضدیه نه کونه انفساق قیلور غلط افکن مشوب اشته بوکار مقلوبدر که
بولرک بحسب الظاهر اولان اختلافی عین اتحاد و تضاد و تنازعی محضا اتفاقدر
زیر عقل صایب جزم ایلر که بولر خلاص خصوصیت معنای متفقددر پس
عقل ودانا وادری که برنده لردن بوزموز و اشعار فی الوب اگر محل اقتضایدرسه
غلط اندازلق برله بو کونه معمله قیلوب تاسر فی فاش ایتیه بو محله مناسب
اولان معنا بودر اما سرور بدن عجبدر که بویاته بر قاج سوز باز مشدر که عند
عقل الصائب کهرق لاصدر و بوندن عجب عجاب شمعیدر که بعض معناده
اکانقلید ایتش وانک اثره گمشدر اما مقتضای لکل عالم هفوة و لکل صادم
نبوة یتد معذوردر ﴿ مثنوی ﴾ مشورت کردی پیمر بسته سر * گفته
ایشان جواب و بی خبر * در مثالی بسته گفته رأی را * تانداند خصم از سر
بای را * او جواب خویش بگرفتی ازو * وز سؤالش می نبردی خبر بو) حضرت
پیغمبر علیه السلام قیچن ر مجلسده اصحاب کرام له مشاوره ایلسه لردی بسته
سر یعنی مستور و پوشیده مشورت ایدردی اصحاب کرام رضی الله عنهم
اول رسوله جواب دیمش و خصم بی خبر ایدی و اصحاب پیغمبر علیه السلام
مرادندن بی خبر ایدیلر دیک مناسب معنی دکادر حضرت پیغمبر علیه السلام
دأب شریفلری بویادیکه رأی اطفیلرین بر مثاله مقید ایدوب سوبلردی ناخصم کلامک
سردن پاسنی بیله واکا کوره تدارک قیایه اول رسول کندی جوابنی طور دی اول
اصحابدن و اول رسولک سؤالندن غیر بلرودن محمد علیه السلام دن ایریلر رایحه
فهم ایتدی واکر حین مشاوره ده متفقیندن بعض کیسه اولسه ایدی ذوالوجهین
بر حدیث شریف پیوررلر ایدیکه عرفای اصحاب سر حدیثه مطلع اولوب اوانی
جنانلرین تخمیر واسقیه لسانلرین ابکا و ابواب دهانلرین اغلاق ایدرلردی
تنکیم خروا آیتسکم واکوا اسقیسکم و اغلقوا ابوابکم وارد اولمشدر اما ناحرم
اولان غیر بلر بولرک سرندن بوالیوب انجق معنای ظاهرینه کیدرلردی

﴿ فصة مکر خر گوش ﴾

﴿ مثنوی ﴾ ساعتی تأخیر لر داندن شدن * بعد ازان شد پیش شیر نیجه زن)
خر گوش شیر جانفته کینکده بر ساعت تأخیر ایلدی انداکر نیجه اور یچی
ارسلاک اوکنه کندی ﴿ مثنوی ﴾ زن سبب کاندن شدن اوماتد دیر *
خاکرامی کندوی غریب شیر) اول خر گوشکه کینکده کیچ قالدی اول سیددن
شرخای نیجه سببه قوبردی واکر ردی یعنی الک کیچ قالدن اوتری شرعضیدن

بری قازوب کورم دیکه باشلدی قصه دن حصه هر بار که نفس اماره نک
 غدا می کشدی به کلکده تاخیر اولسه شیر وارضیه کلمی مقرر اولدیغنی اشعار
 ایدر **﴿ مثنوی ﴾** گفت من کتم که عهدان خیابان * خام باشد خام و سست
 و نارسان (ارسالان کنده ایستد بن دیدمکه اول دنیارک عهددی خام اولور
 خام و سست و ضعیف و نارسان اولور یعنی عهد و وفا اینجی اولور **﴿ مثنوی ﴾**
 ددمه ایشان مرا از خرف کند * چند بفرید مرا این دهر جنت (انلرک دمدمه می
 و انفاقه اولان آوازه سی بی اشکدن دوشردی بودهر بی پنجه برالدر نیجه
 بر بوند قصه دن حصه بودر که نفس اماره صاحبی اهل دهرک مکر و خداعده
 اندمقدن غشالی اولور و هر بار که مقتون و فریفته اوله کشد یستی بوکونه ملامت
 ایلکدن بری اولور **﴿ مثنوی ﴾** سخت در ماند امیر سست ریش * چون نه پس
 پندنه پیش از احقیش (سست ریش کوشک ضعیف و دیمکد ر اماندیر و تدارکی
 ضعیف اولان کیمه دن کتایه اولور احقیده یا مصدر به اولور و بویت مثل
 موفقتده و افتخ اولور تقدیر کلام بوا اولور که محکم عاجز قالور سست ریش و بی
 اندیش اولان امیر چونکه اول امیر احققتدن نه اردنی ونه اوکنی کوره یعنی اول
 حاکم که حاق و غضبندن شول و فتنه که اوکن و اردنی کورمیه اول ضعیف اندیشه
 و حقاقت پیشه زیاده عاجز و فرومانده قالور و رأی باصوابدن محروم اولور شیر
 دایر عاجز قالدی و رأی باصوابدن محروم اولدیغنی کبی **﴿ مثنوی ﴾** راه
 هموارست و ز ریش دامها * فقط معنی در میان نامها) بوینده ابکی وجه
 جاز اولور وجه اول اولد ر که مصرع اول مقتضای مقامک
 دلالت ایلدیگی کلام محذوفه علت اوله اول کلام محذوف چون نه پس پند
 نه پیش از احقیش قولندن لازم کلور که دینه پس امیر لازم و واجبدر که پیش
 و پس کوره و هر بقدمه احتیاط ایله نظر ایر کوره زیرا بول ظاهره هموار
 و لطیفه روانک التده طوزاقلر و اردن نامز اینجده معنی فقطی و اردنی اگر حاکم عالم
 اولرسه و رأی و تدبیرله سلوک قیلر سه طریق الهیده اولان دامری کور محبوبا اگر قنار
 ولور و معنایه ظرف و محل اولان نام و کلامی معنی اولان نام و کلامدن تغییر ایله میوب
 و رطه چهل و غفلتده قالور و وجه ثانی اولدز که بویت بیت اولده حقاقتدن
 اوکن اردن کورمین امیر سست اندیشه مثال اوله تقدیر کلام بوجه اوزره بویه دیک
 اولور که اول حقاقتدن اوکن اردن کورمین امیر کویا بحسب الظاهر شول
 راه همواردر که امک التده دامر و اردن و شول ناملردر که امک اینجده معنی بقدر
 یعنی بی تدبیر و بی اندیشه اولان امیر ظاهره اوزر بول کیدر که کورن کیمه
 اتی مقصود موصول بوسیله قیاس ایله اما امک باطنده نیجه ضرر و فساد

داملری مشاهده ایلرودخی شول الفاظ مهمله کیدر بحسب الظاهر اراکا
 نام و کلام اطلاق اولور و لیکن انده معنادن اثر اولور پس بومناسیتله اکثر
 الفاظ و تراکیب لذیذ حقیقته نظر اولدقدده دام مشابه سنده اولدیفته و معنادن
 خالی اولدیفته اشعارت و تنبیه ایدوب پیوردر **﴿ مثنوی ﴾** لفظها و نامها
 چون دامهاست * لفظ شیرین ریک آب عرماست (لفظها و نامها طوزاقلر
 کیدر یعنی جوق نامر وارددر که بحسب الظاهر شیرین و عالسدر اما معنادام
 کولکدر و مثلاً بر کیمه به امیر و یاخود شیر و دلیر و یاخود حاکم یا تدبیردر
 و بعض کیمه ره دخی صلاح الدین و معین الدین و مصلح الدین دیولقب ایدر
 کول و احققره بونام دام اولوب بواسم ایله معنی اولان کیمه لک ذواتنی دخی
 اسماری کبی قیاس ایدر حال بوکه بونلرک معناری اسماریه مطابق دکلدر
 و کذلک لفظلری دخی بویه در جوق الفاظ وارددر که عبارات فصیح
 و استعارات لطیفه شکند ظهوره کلشدر و صناعات شعریه و اصطلاحات
 بدیعیه بی جامعده اولشدر اما معنادن بهره سی بقدر اگرچه الفاظده صناعاتی
 جوقدر پس بوکونه کلام و ادا کسر اب بقعه بحسبه الظمان ماه آیت کریمه سنک
 خواستجه سراب قیعه به محاسن اولشدر انکچون پیوردر شیرین و لطیف لفظ بزم
 عمر من آیتک ریکدر حاصل کلام اولدر که قوم صوبی ایچوب و جذب ایدوب
 نیجه ضایع ایلر سه ظاهره شیرین اولان الفاظ و عبارات دخی بزم عمر من صوبی
 اوله ضایع ایلر مطلقا الفاظه متعلق اولان علوم انسانی عمر من ضایع ایدر
 دیک اولور پس بوراده بر سوال لازم کلور که دینه چونکم الفاظ شیرین جذب
 آب ایلین رماله مشابه اولدیه هر لفظ بو حکمده داخلیدر سوال مقدره جواب
 اولمی طریق اوزره منبع آب حیات اولان لفظلری اولکی لفظلردن ایشتنا ایدوب
 پیوردر **﴿ مثنوی ﴾** آن یکی ربکی که جوشید آب ازو * سخت کم یابست رو
 آرا بچو (اول بر قوم که اندن صوفیاز قنی آز بولیدر بوری آتی است یعنی شول
 بر لفظ که اندن آب حیات علم و عرفان جوشان اوور و زلال معارف و اسرار ظهوره
 کلور بوکونه لفظلر الفاظ و کلمات اناس مایندده زیاده کیدر بوری اتی طلب ایله
 آب عمری ضایع قتلقدن نجات بولسن و خایه آب حیات معنایی اندن شارب
 اوله سن پس منبع آب حیات اولان کلماتک متکلمی مر د خدا اولدیغنی اجلدن
 و کلام متکلمک صفی اولدیغنی جهندن اولامنع آب اولان ریکدن مردان
 خستداتک کلامی مراد ایلوب ثابا کشدی ذاتلری مراد ایدوب پیوردر
﴿ مثنوی ﴾ هست آن ربک ای پسر مر د خدا * کو بحق پیوست از خود
 شد جدا (ای پسر اول ریکدن مراد خدادر که اول مر د خدا حق تعالی

حضرت تریب و اصل اولدی و کند یسندن جدا اولدی یعنی صفات نفسانیدن
 و اخلاق بشریه دن ککذر ایدوب اوصاف الهیه الیه انصاف قیلدی
 ﴿ مشوی ﴾ آب عذب دین همی جوشد ازو * طالبان ازان حیسانست و نحو
 اول من دخادین دینک لذیذ و شیرین صوبی همیشه قینار و ظهور ایلر طالبلر
 اندن حیات و نشوونما واردر و الحاصل مردان خدایک اگر ذواتی و اگر کلماتی
 منم آب حیات اولان ریکه بکزر ﴿ مشوی ﴾ غیر مرد حق چوریک خشک
 دان * کاب عرت راخورد او هر زمان اما مرد خدایک غیر یسنی قوری قوم
 یسل زیرا او هر زمان سنک عرک آینی ابحر و الحاصل بونلرک ذاتلری و کلماتلری
 محل ضیاحت عر اولدیغی مقرر در پس بونلرله مقارنتدن حذر لازم در عر ضایع
 اولیسه ﴿ مشوی ﴾ طالب حکمت شواز مرد حکیم * تا ازو کردی نویسناس
 و علم (مرد حکیمدن طالب حکمت اول یعنی لازمدر که بی معنی اولان
 کیمسه اردن مفارقت قیل سن و بر منبع حکمت اولان مرشد علیمدن علم و حکمتی
 طالب اوله سن تا که سن اندن بصیر و علم اوله سن حکمتک تعریفی و بوکا
 متعلق اولان کلمات جلد ناکسک دیباجه سنده مذکور اولمشدر فلیط فیه
 ﴿ مشوی ﴾ منبع حکمت شود حکمت طلب * فارغ ایداوز تحصیل سبب
 حکمت طلب اولان کیمسه یعنی حکمت الهیه بی طلب ایدیمی کیمسه بعد
 تحصیل الحکمت حکمتک منبعی اولور منبع حکمت اولدقد نصکره اول کیمسه
 تحصیل سبیدن فارغ اولور ﴿ مشوی ﴾ لوح حافظ لوح محفوظی شود *
 عقل اواز روح محفوظی شود (لوح حافظ بر لوح محفوظ اولور یعنی ابتدای
 حالده طالب حکمت اولان کیمسه حفظ علوم حکم ایدیمی لوح ابدی بعد
 تحصیل الکمال جهل و غفلتدن و خطا و ذلتدن و مقابل علم و حکمتدن مصون
 و محفوظ بر لوح اولور زیرا بو مرتبه آینه دل مجلی اولوب و لوح محفوظه
 مقابله قیلوب آینه اولان علم و اسرار بونده منعکس و متعش اولور اول طالب
 حکمتک عقلی روح القدس سدن محفوظ اولور و فیض الورد و حدن مراد کندی
 روحی و باروح اعظم و یا خود روح القدس اولغه امکان واردر ﴿ مشوی ﴾
 چون معل بود عقلش مر در * بعد ازین شد عقل شاکردی و را (چونکه
 کیمسه اول عقلی معل ابدی که تحصیل عقلی سببیه اولوردی آید نصکره عقل
 اکابر شاکرد اولدی زیرا انک روحی و علمی عقل مر تبه سندن تجاوز قیلدی
 و حضرت حقه و اصل اولدی ﴿ مشوی ﴾ عقل چون جبریل کوید اجدا *
 کربکی گامی نهم سوزد مرا (عقل حضرت جبریل کبی اکادیرای اجدا اگر
 بر آدم ایلر و قویم تجلی نوری بی یفسار یعنی شب معراجده حضرت جبرائیل علیه

السلام سدریه واروب مقامنده قائد قدح حضرت نبی اکا باخی لم ناخرت منی
 دیو سوال قیلد قدح بوبله دیو جواب و یردیکه یا احد (اودنوت انمله لا حیرفت)
 پس عقل دخی سالتک حضرت حقه کال حینی و قربینی کورد کده کندی
 مرتبه سندن ایلرویه استعدادی اولد بغنه بناء جبرائیل علیه السلام وار اول
 سالتک روحنه دیر که ای وارث احد وای معدن اسرار محمد بن بومر تبه دن
 ایلرویه تجاوز اید مزم و حضرت حق ذات و صفاتک مشاهده سی مرتبه سنه
 کیده مزم سن سعا دتله اول جانبیه سیرایله اگر بن کندی مر تبه دن ایلر و بر آدم
 قویم تجلی نوری بی احراق و انسا ایلت مقرر در در ﴿ مشوی ﴾ تو مر ابگذار
 زین پس پیش ران * خدمن این بودای سلطان جان (سنن بی قو بودند نصکره
 ایلر و سور بنم خدم بوابدی ای جان ساطاتی تنکیم حضرت جبرائیل علیه السلام
 حضرت سلطان انبیا به الله معراجده بوبله دیدی پس وارثله مورث عنھک
 مایستده مناسب تاه اولد یعنی چون وارث کاملده دخی بوحالت بوانوب عقلی
 اکا بوسوزی سوبلر و اندن بوکونه تاخر ایلر پس کر کدر که سالتک روز و شب
 طالب علم و حکمت اوله و طریق علم حکمتده قدرتی بتدیکه سعی و کوشش قیل
 ﴿ مشوی ﴾ هر که ماند از کاهلی بی شکر و صبر * او همین داند که کیرد
 پای جبر (هر شول کیمسه که کاهلکندن بی شکرو بی صبر قالدی یعنی اعضا
 و جوار حیه له عبادت و قلیله محبت و لسانیه محبت حق قیلدی و امر انھی به
 صابر اولدی اول کیمسه همان بونی یلور که جبر آباغ طوئرو جبر بولنه کیدر
 یعنی دیر که اگر امر الله بنم طاعت قیلمه هادی اولور سه بکا قوت و مکت و یر
 بنم حالاطاعت و عبادنه قدرت و رغبتم بوقدر در مع هذ انفسک مرادی جابنده
 قوت بولور اما طاعت کسه کاهلکندن عاجز و بی قدرت اولور ﴿ مشوی ﴾
 هر که جبر آور دخودر نجور کرد * تا همان رنجوریش در کور کرد (هر شول
 کیمسه که جبر کنوردی یعنی راه طاعتده عدم قدرت و استطاعت اظهار ایلدی
 اول کند و بی رنجور ایلدی و قوت و قدرتی و ارا بکن تمارض قیلدی تا همان
 اول رنجور لاق آتی مقبره ده ایلدی و هلاک قیلدی و یا خود اول جبر آتی مردی
 منزله سنده قیلدی تا کور کسل و قنوره مدفون و مستور اولدی دینک اوله پس
 مع القدرة و الاستطاعة اظهار عدم قدرت مزیل نعمت و مغنی قوت و قدرته
 باعث اولور تنکیم مع الصحة والسلامة لاغله تمارض ایلتک استجلاب مرض
 و مقامت قیلور (کا قال علیه السلام لا تمارضوا فانکم اذا تمارضتم فتمرضوا)
 پس بوحیدیک معنای نقطه کنوروب بیورلر ﴿ مشوی ﴾ گفت پیغامبر که
 رنجوری بلاع * رنج آرد تا میرد چون چراغ * جبرچه بود بستن اشکسته را

* یا پیوستی رك بكسته را) حضرت پیغمبر علیه السلام دیدیکه لاغ و لطیفه ابله
اولان خسته لك مرض كنورر تا چراغ کسی اولور یعنی چراغ سویند یکی کبی
اول کیسه دخی سوینور پس جبرلقده نه اوله شکسته و مک - وراولنی بغلق
و مصلح اولق و یا خود منقطع اولان مردق و حبالی بری برینه متصل قطفه دیرل
انکچون جناب حقه عرب هر یا جابر المکسور دیوندا ایدرل که مصلح مکسور اندر
مشوی * چون درین ره پای خود نشکسته * برکه می خندی چسه پارا
بسته) چونکم ای اهل جبر بورا طاعتده سن آياضك صیحه دك و کندیکی مکسور
قیللك کچه کولرسن ونه آياضك بغلرسن یعنی کی استهزا و تحقیر ایلرسن و آياضك
جبرك کسالت ایله بغلرسن و عاجز و بی پام دیورا طاعتده کتیبوب عمارض
قیلرسن جبرمذهبنده اولنلر عبادت و طاعت قیلنلری استهزا ایللك شانلرندلر
نتکیم دیرل عجبدر یوا بله خاق بزده اختصار و قدرت زعم ایدرل و بزه عبادت
تکلیف ایدرل و بزخود بو خصوصده عاجز و بسته پایز پس حضرت خداوندگار
بونلره دیر که عباد اللهدن کچه خنده ایلرسن و نیجه بسته پام دیو سو یلرسن
بونلری مستهزی اوله و کندیکی طریق حقه شکسته باقیله زبراسن راه حقه
پایکی شکسته قیللك و فناوی نوا اولدك جناب حق سکا پای معنی و ساق
بی معنا و براق و برده و سنی منزل مقصوده ایر کوزردی * مشوی *
وانکه پایش در ره کوشش شکست * در رسید اورا براق و برنشت * حامل دین
بود او محمول شد * قابل فرمان پدا و مقبول شد * تا کنون فرمان پذیرفتی زشاه *
بعد ازین فرمان رساندر سیاه * تا کنون اخترا کردی درو * بعد ازین باشد
امیرا ختراو * کتر ا اشکال آید در نظر * پس توشك داری دران شق القمر
کورمز مینن ای کاهل بی هنر اول پیغمبر علیه افضل الصلواتك مبارك آبقلری
ره کوشده شدی و منورم اولدی نتکیم صحیحینده وارد اولدیکه اول حضرتك
طول قیامدن و کثرت تهجددن مبارك آبقلری منورم اولدی پس حضرت
عایشه رضی الله عنهما اول حضرته دیدیکه اتکاف هذا وقد غفرلك ماتقدم
من ذنبك و ما تاخر قال علیه السلام افلا کون عبدا شکورا پس جناب حق سورة
طه بی انزال ایلدیکه (طه ما اترانا علیک القرآن لتشقی) یعنی یا محمد بر سکا قرآنی
عبادتله نفسکه تعب و یرمك ایچون انزال ایلدك پیوردی فصاله جبرائیل یا محمد
ارفق علی نغمك فان لها علیک حقاً و بو ضمونی قصیده برده صاحبی نظمه
کتوزوب دیر * بیت * ظلمت سنة من احی الظلام الی * ان اشکت قدماء الضمر
من ورم * پس بو کوشش مقابله سنده اول حضرته براق پشدی وانك اوزرینه
اوتردی پس اتی مقام اعلا به پیوردی او ابلده اول بر کزیده آفاق حامل احمال

دین و مرتکب اتقان شرح متین ایدی محمول براق اولدی و قابل فرمان ایدی
مقبول رحسان اولدی * بیت * مهتری در قبول فرمانست * ترك فرمان دلیل
حرمانست) ناشدی امر و فرمانی قبول ایدیحی اولدی پادشاه حقیقتدن بهد
قبول امر رحسان و فرمان رسان اولدی خلق جهان و سیاه اکوان اوزره نتکیم
ابن فارض اول حضرتك مرتبه سندن ترجسان اولوب دیرل * ولا فلك الاومن
نور باطنی * به ملك یهدی الهدی بمشیتی * و بدری لم یأفل و شمس لم تغب *
و بی تهندی كل الدراری المنيرة * پس ناشدی یعنی عبودیت و بشریت حالندن
نجوم اول منبع علومه اثر ایلدی اما مقتضیات بشریتدن جدا و عبودیت ادا
ایلد کد نصکره امیرا خترا و منصرف زمین و آسمان اولدی اگر سکا
بو خصوص ایچون اشکال و شك کاورسه نظر و فکرته پس سن انشاقی قرده
شك و شبهه طوزمین منکر انشاقی قمر اولان طاقه کبی مع هذا بو خصوصده
آیت کریمه و احادیث شریفه وارده اولشدر چه وردخی بونك اوزرینه اجتماع
قیلشدر * قال الله تعالی (اقتربت الساعة و انشق القمر و ان روا آیه یعرضوا
و یقولوا سحر مستمر * روایت کثیره ایله ثابتدر و صحیحینده دخی مکنو بدیر که
کفار مکه حضرت زسولدن برآیت استدیله اول حضرت ماه بدره اشارت ایلدیله
ایکی پاره اولوب اینوب حراطا غنك بری بر جانبدن و بری بر جانبدن کذر قیلوب
بنده مقامته واردی قصه سی مشهور در تفصیله حاجت یوقدر پس حق تعالی
بو حاصل اولان انشاقدن خبر و یرر قیامت قریب اولدی حال بو که اقتراب
ساعتك آیاتندن بعضی حاصل اولدیکه اول انشاقی قمر در وقد انشق القمر
قرآنی دخی بو معنای مؤید اولور چه ساعت مقرر بن وجه و بر محققین بو معنایه
ذاهب اولشدر اما مؤلفین سنشق القمر یوم القیامة معانسن و یرمشدر در نتکیم
عثمان بن عطاء باباستدن روایت ایلر که (انه قال معناه سنشق القمر و بونلرك
حقی بودر که اووقع انشاقی القمر فی عهد النبی علیه السلام لما کان یحقی علی
احد من اهل الاقطار بوسوز باطلدر زرا فابلدر که جناب حق اکثر ناسه
کوسرمیه و کیجه اولدیغندن ناسك کی اولنده و کی نومده اولمش اوللر پس
بو تاویل باطلدر * مشوی * تازه کن ایمان نه از گفت زبان * ای هوارا
تازه کرده در نهان) ایمانکی دل و جانندن تازه ایله زبان سوزندن تازه ایله زرا
نصديق جنان اولسه اقرار باللسان اولر که منافی ایمانیه مشرك اولورای
نهانده و باطننده هوای نفسی تازه ایلش کیسه * مشوی * تاهواتازه ست
ایمان تازه نیست * کین هوا جز قفل آن درواز نیست) مادام که هواتاز و قوی در
ایمان تازه و کامل دکلدر ز برابوها اول در وازنك قفلندن غیبری دکلدر

یعنی هوا که نفسک ما-وایه مجتهد ن صبارند رجسای خدایه واصل اولغه مانع
 قویدر زیر اول دروازه حقیقتک هواقتلی کیدر مادامکه هوازایل اولیسه
 باب حقیقت مفتوح اولز و سالک جناب حق و وصول بولز ﴿ مثنوی ﴾
 کرده تاویل حرف بکررا * خویش را تاویل کن نه ذکررا ای هواستی اله انخدا
 ایدن تاویل باطل سمته کیدن کیسه بکر کله بی تاویل المثنی یعنی حقیقت
 معنایه مطلع اولیوب مقتضای هوای نفسک اوزره معنی و پریشان کنیدی
 قرآن تاویل ایله قرآن وحدیثی دکل یعنی لازم و واجب اولان اولدر که کنیدی
 اصلاح ایدوب حضرت قرآنه اویدوره سن و قرآنی مراد نفسک اوزره تاویل
 ایتوب حالی اوزره قویه سن پس بو گونه تاویل ایدلره و مقتضای هواری
 اوزره توجیه قیللره بر سبیل تو بیخ خطاب ایدوب بیورلر ﴿ مثنوی ﴾
 بر هوا تاویل قرآن می-کنی * هست و گزشت از تو معنی سنی ای تاویل
 باطل صاحبی هواک اوزره قرآنی تاویل ایدرسن مراد الله و مراد رسول
 الله صلی الله علیه و سلم اوزره تاویل ایلز سن بلند و روشن معنی
 شدن الحق و امری اولدی یعنی قرآن و انک معنای نفس الامر ده عالی
 و روشنند اما سن هوای نفسک اوزره تاویل ایلد یککدن الحق و امری اولدی
 پس مکس و بول خری بو گونه کیسه ره تشبیع و تفضیل ایچون علی طریق
 التمثیل ایراد ایدرل تا یک کلام الهی تفسیر ایدلر تاویل باطل جانبیه کتیدل
 و کندی رأیله دخی تفسیر ایتلر که (من فسر القرآن برأیه فلیتوبه مقده من النار)
 حدیث شیرینی قوت روینله تفسیر و تاویل ایدلر حقده وارد اولشدر بعض
 نسخده بواج بیت واقع اولشدر که ترجمه سی بودر ﴿ مثنوی ﴾ ماند
 احوالت بدان طرفه مکس * کوهی پنداشت خود را هست کس ای تاویل
 باطل صاحبی سنک احوالک اول عجیب مکسه بکرر که اولمکس کندی سنی
 بر کیسه صاندی ﴿ مثنوی ﴾ از خود او سر مست کشته بر شراب ذره
 خود را دیده آفتاب سز اول مکس سز کندی سندن سر مست اولمش شراب
 اوزره کندی سنک ذره سنی آفتاب کور مشدر یعنی کندی سنک ذره قدر فهم و ادراک
 خورشید اتور قیاس ایلشدر ﴿ مثنوی ﴾ وصف بازار اشیده در بیان
 گفت من عنقاسی و قتم یکسان بیان و تفصیل طو غائرک و صفی اشمن یعنی
 بازار عالم معنای اوصاف و اخلاقی بیان اولتان کابلرده استماع اغش و مجرد زعم
 فاسدی کندی به غلبه ایدوب ن کا نسز وقتک عنقاسی ام دبش

﴿ زیافت تاویل مکس و کسک ظن او ﴾

﴿ مثنوی ﴾ ان مکس بر برک گاه و بول خر * همجو کشتیان همی افراشت

سر اول مکس صمان چوبی واشک بول اوزره کشتیان کبی باشی یوجلدردی
 ﴿ مثنوی ﴾ گفت من در یاو کشتی خوانده ام * مدتی در فکر آن می مانده ام
 اول مکس دیدی بن در یاو کشتی او قومشم یعنی بول خره در یاو برک گاهه کشتی
 اطلاق قیلشم بر مدت انک فکرند قالمشم و نیجه ایام بو کاره مشغول اولشم
 ﴿ مثنوی ﴾ اینک این در یاو این کشتی و من * مزد کشتیان و اهل رای
 زن) اشته بودر یا بول خره اشارتدر و بو کشتی برک گاهه اشارتدر و بن مرد
 کشتیانم و رای ایدیچی اهل یعنی اول مکس بو یله زعم ایلر برک گاهه اشته
 کشتی و بول خره اشته در یاو سو بولر و کندی بر رای زن کچی زعم ایلر
 و بو گونه تاویل باطل ایلر ﴿ مثنوی ﴾ بر سر در باغی راند او عمد * منودش
 آن قدر بیرون زحمت در بانک اوستند اول مکس سال مسوردی بو قدر شی که
 مراد برک گاه و بول خر و کندی و جودیدر اکا حددن زیاده و بیرون کوردی
 ﴿ مثنوی ﴾ بود بحد ان چین نسبت بدو * ان نظر که بیند انوار ست
 کو) بی حد و فراوان ایدی اول چین اکا نسبت یعنی اول بول خر مکسه
 نسبتله بی حد ایدی اول نظر که اول بول خری راست کوره فنی یعنی هر شبی
 حقیقتله کوره اول نظر مکس جسنندن قنده اولور اول نظر اولز الا انسانده
 اولور ﴿ مثنوی ﴾ طالمش چنداں بود کش ینشت * چشم چندین بحر هم
 چندینشت) مکسک عالی اول قدر اولور که انک ینش و نظریدر چشم بو قدر
 بحر هم اکا بو قدر در زیر هر کسک ادراکی نه مقدار ایسه علی دخی اول مقدار
 اولور و اشیا بی دخی اول مقدار اندر اک فیلور پس مفالک ماله و بو کلامک
 نتیجه و مرانده بوینله اشارت ایدوب بیورلر ﴿ مثنوی ﴾ صاحب تاویل
 باطل چون مکس * وهم او بول خر و تصویر خس) باطل تاویلک صاحبی مکس کیدر
 انک وهم و ظنی بول خر و تصویر و تاویلی خدر تصو و راو خست تقدیرنده در خس
 بورک گاه معنایه اولور تاویل باطل اولور قید ایلری تاویل حقدن اخترازد که
 تاویل حقی بیلز الا الله و علیده راسخ اولشدر بیلور ﴿ مثنوی ﴾ کر مکس
 تاویل بگذارد برای * ان مکس رایت کرد اند همای) اگر مکس رای واسط
 سیله اولان تاویلی ترک ایلر سه اول مکس طالعی همای ایدر یعنی اگر مکس
 مشرب اولان تاویل رأیله اولان تاویل باطلی ترک ایلر بوب ثابت اولور سه انک
 طالع همای بونی اوج معنایه انی همای پرواز ایلر پس تاویل ریکدن قورنلوب
 بعد هر نه سو یلر سه تحقیق سو یلر بوم و جهدر اگر مکس تاویل باطلی رای
 ملج و فکر صحیح ایله ترک ایلر انی بختی همای عالی مرتبت ایلر ﴿ مثنوی ﴾
 ان مکس نبود کش این عبرت بود * روح او نه در خور صورت بود) کش که
 ان تقدیرنده در تقدیر کلام اول مکس اولز که اکا فکر صحیح ایله تاویل باطلدن

عبور ایستگ و راه تحقیق کتک حالتی میسر و مقدر اوله انک روحی صورتی لایق
اولز بلکه صورت عالیدن برتر و عالیتر اولور و انک ادر اعکسند. عقول
حیران قالور

﴿ تولیدن شیراز دیر آمدن خرکوش ﴾

﴿ مثنوی ﴾ همچوان خرکوش کو بر شیرزد * روح او بی بود اندر خورد قد
مثلا اول خرکوش کی که او کندوی شیر آوردی یعنی شیر پنجه آوردی و مخصوصه
و مقابله قیلدی انک روحی قیچن قدنه لایق ابدی یعنی انک روحی قد و صورتند
عالترو برتر ایدیکه کنندن اقوی و اعظم خصمه مقابله ایدوب انی هلاک ابدی
﴿ مثنوی ﴾ شیر می گفت از مرتبزی و خشم * کز ره کوشم عدو بر بست
چشم) شریحت و فضی طرفندن کندبسته ایدیکه دشمن کوش بولندن چشمی
بغلدی یعنی اول طائفه انک سوزلری استماع ایدوب کوزلرم بغلندی ﴿ مثنوی ﴾
مکرهای جبر بام بسته کرد * تیغ چو پنهان تم را خسته کرد) جبر باریک مکرزی
بنی بسته و مفید ابدی انلرک افاجدن تیغی بنی مجروح ابدی یعنی انلرک صادق
و صحیح اولین سوزلری بنی خسته و شکسته ابدی ﴿ مثنوی ﴾ زین سبب
من نشنوم ان دمدمه * بانک دیوانست و غولان ان همه) شنیدن صکره بن اول
دمدمه بی اشتنرم و انلرک افایل مزوره سبله اصلا برایش انترم بوجه سی دیولرک
و غولرک صداسیدر یعنی بونلرک بوجه سوزلری شیطانلرک و غولرک حبله و مکرله
اولان کلام و اداسیدر غول بیابانده بر نوع چندر که بعض کیمسه ره دوستی کی
صد ایدوب انلری اضلال ایدرلر ایکنجی جلد ده تحقیقی مذکور اولمشدر
﴿ مثنوی ﴾ بردران ای دل نواستان رامابست * بونشان برکن که جز
پوست نیست) ای کوکل سن صبر و توقف انلری رت انلرک بومنی قو بار که
انلر پوستدن غیر دکلدر و فی الحقیقه عهدنه وفا ایلین کیمسه ره محض قشر
و پوست منزله سند در که شیر غضب الهی انلره من حیث المعنی بوکونه نیت ایلر
و یونی وفاری طورمه هلاک ایلر دیولسان حالله سولرم ﴿ مثنوی ﴾ پوست
چه بود گفتهای رنگ رنگ * چون زره بر آب کش نبود درنک) قشر و پوست
ندر کونا کون مقالات و دورلو دورلو کلتدر آب اوزره اولان زره کی یعنی نقوش
و ارقام کی که انک درنک و فراری اولیه ﴿ مثنوی ﴾ این سخن چون پوست
و معنی مغزدان * این سخن چون نفس و معنی همچوان) بوسوز سولنور پوست
کی ییل و معنای ایچ کی ییل بوسوز نفس کیدر و معنی اکاجان کیدر معنای
اولین سوز قالب بی جان کیدر که اکالفاظ همه درلر و اگر رضای خداوند
و رضای رسوله موافق اولرسه اکامالا یعنی تمیر ایدرلر ﴿ مثنوی ﴾ پوست

﴿ باشد ﴾

باشد مغز بد را صیب پوش * مغز بکوران غیرت غیب پوش) پوست برامن ایچون
عیدنی سزاید بیدر کذلک الفاظ و عبارات کشینک دروننک عینی اورنجیدر
ولهذا قال علیه السلام العلم والمال یستزان کل صیب ابو مغزی غیرتدن غیب
اورنجیدر غیبدن مراد بونده غیب هویت الهیه در یعنی حضرت غیب مطلق
کمال غیرتدن مغز مغز صاحبی اولان ولیری دیده ناسدن سزاید بیدر که بونلرک
جمال جانلری و کمال عرفانلری خلق عالم کوره منزل و اطسافت درونلرینه نظر
ایر کوره منزل اما انلرکه مغزید صاحب لیردر و علم و مال و قبل و قال اگر چه انلرک
فساددر و ننی عیون عوامدن سزایش در لکن دیده خواصدن عیوب و قباحلری
مستور و پوشیده اولمشدر ﴿ مثنوی ﴾ چون قلم از بادید دفترز آب * هر چه
نبویسی فنا کرد دشتاب) چونکه قلم بادیددن دفتر آیدن ابدی هر نه یازرایبک
فوری فنا و محو اولور ﴿ مثنوی ﴾ نقش آبست اروفا جو بی ازان * باز
کردی دستهای خود کران) بی معنی اولان سوز فی المثل نقش ایدر اگر اندن وفا
و بقا استرایبک کیرو دوزنرک کندی اللریکی ابصر یحیی اولدیفنک حالده
﴿ مثنوی ﴾ باددر مردم هوا وارزوست * چون هوا بگذاشتی پیغام هوست)
اگر باددن مراد طو ترایبک انسانک وجودنده هوا و آرزدر چونکم هوایی قویه سن
و خدا انک امر نه اویه سن هوا انک خبریدر یعنی چونکم هوای نفسانییه بی ترک
ایله سن هویت الهیه انک الهام و کلامی مرتبه سیدر و حضرت حقله مکالمه خوش
ایلمک و خبر الماتی واتی مشاهده قطاق مقام سیدر ﴿ مثنوی ﴾ خسوش بود
پیغامهای کردگار * کوز سر ناپای باشد پایدار) حق تعالی سنک پیغاملری خوش
و لطیف اولور زیرا که او پیغاملر باشند آباغه دکن یعنی اولندن آخرنه دکن
پایدار و برقرار اولور پس کر کدر که ترک هوا ایدنه سن و طریق حقه کیده سن
تا الهام حقه لایق اوله سن و پیغام خدای کوش و هوشله استماع ایلرکه استعداد
بوله سن و مقام امنه و بقایه و اصل اوله سن ﴿ مثنوی ﴾ خطبه شاهان
بکردد و آن کیا * جز کیا و خطبههای انبیا) شاهلرک خطبه سی و اول سلطنت
و دولتلری بالکلیه متبدل اولور انبیای عظام علیهم السلام خطبه لرندن
و سلطنت و دولتلرندن ماعداسیکه بونلر متبدل و متغیر اولز باقیدر ﴿ مثنوی ﴾
زانکه بوش پادشاهان از هواست * بارنامه انبیا از کبریاست * از درمهانام شاهان
برکشند * نام احد تاابد برمی زند) زیرا پادشاهلرک هیبت و شوکتی هوادندر
انکچون متبدل و فانی اولور انبیای عظام اکازت نامه سی کبر بادندر یعنی
انبیائک حکومت نامه سی و تصرفی عظمت و کبریا صاحبی اولان خدای تعالی دندر
حق تعالی انک کبر بالغنه نیجه فنا و زوال کرسه انبیائک دخی اولولفته اویله زوال کلز

اچیه لردن شاهلرک نامن قوررلر یعنی سکه لری تغیر ایدرلر اما حضرت احد علیه السلام نام شریفی تابیدی اوررلر یعنی بعض سیم و ذهبدن لوحه ل اوزره تبرکا و نیمنا انک نام شریفی تاقیامته د کین نقش ایدوب قررلر و یا خود کاغددن صحیفه ل اوزره دائمی نهایتیه دك کاتیلر انک اسم لطیفی بازرلر پس نام احد همیشه مضروب اولمقدن خالی اولمز پس بوراده بر سوال لازم کلور که دینله مقدمه دیدیکر ایدیکه انبیای عظام علیهم السلام دولت و خطبه لردن ماعد اشاهلرک دولت و خطبه لری بالکلیه متبدل و متغیر اولور و انلرک ناملری درملردن زوال بو اور پس سلفیه کلان انبیایک شریفی دخی منسوخه اولدی و اکثرینک ناملری دخی نامعلوم قالدی و نابید اولدی پس جز کجا و خطبه های انبیا دیوشاهلرک خطبه و ساطتقدن انلرک خطبه سی و ساطت و نام لری استثنایک نیجه صحیح اولور و سوال مقدره جواب و یروب یوررلر **مشوی** نام احد نام جله انبیاست چونکه صد آمد بود هر پیش ماست حضرت احد ک نام شریفی جیع انبیایک نامیدر یعنی انک اسمی جیع انبیای علیهم السلام اسمک مجعی و انک شریفی جیع انبیایک شریفیتک خلاصه و اکیدر و انک حقیقی جامع جیع حقایق و انک روح شریفی جیع ارواح و علومه حدایق کیدر که جله بی محیطدر چونکه انک اسمی ذکر اولنه جیع انبیایک و جله اوایایک و اصفیایک اسملری ذکر اولنش کیدر مثلاً چونکم یوز کلدی طفسان هم بزم قترده در ز را یوز اعدا دك اکیدر مادوننده اولان عدد لرونک تحت حکمنده داخلدر و فی الحقیقه یوزد بک طفسان و سگسان و یتش و التمش تا احده و ارنجیه دك جله سی بو یوز ایچنده موجوددر و یوز بو جله بی محیطدر پس حضرت احد علیه السلام نامی و شریفی و حقیقی بو کا کوره قیاس ابله که انک ذکر اولسی جله نک ذکر اولنسی معنی اولور

هم در بیان مکر خرکوش

مشوی درشدن خرکوش پس ناخبر کرد مکرها باخویشتن تقدیر کرد خرکوش شیر کینکده چوق چوق ناخبر ایلدی شیر ابد جک مکر اولی کندیسنه تقریر ایلدی **مشوی** درره آمد بعد ناخبر دراز تابکوش شیر کویدک دوراز دراز وافر ناخبر نصره خرکوش بوله کلدی تاشیرک قولاقنه برابی رازدیه خرکوشدن مراد بونده عقل معاددر عقل معاد صاجلریتک برکاره شروع ایلک و فتنده تانی و تدبیر لری بو کونه اولور هر شینک آخری اول تفکر و تصور ایدوب اندنصره اکاشروع ایدرلر **مشوی** ناچه عالمه است در سودای عقل ناچه با پهناست این دریای عقل سودا سنده تانه عالمه واردر عقل در یاسنده نه عجب و ستملر واردر سودای عقل

بونده عقلک قار لیتسنده یعنی وجودنده دینک اولور **مشوی** صورت مائدرین بحر صفتاب می دود چون کاهه سار روی آب مثلاً بزم صورت و وجودین بوشیرین دریاده که مراد دریای عقل در یوز حرکت ابلر آب اوزره اولان کاسه لری **مشوی** تانسنده پر بر سر دریا چوطشت چونکه بر شد طشت در روی غرق کشت تا کم بزم صورتین کاسه سی آب عقادن پراولیه دریای اوزره لکن کیدر چونکه طشت آبله پراولندی دریاده غرق اولدی یعنی مادامکه بزم وجودین کاسه لری آب عقادن طولیه و انک استمرار لطافتدن پراولیه عالم صورت سبزندن خالی اولمز و نفوس والوان کورمکدن فارغ کلر اما شول دمکه عقله پراوله و انک معانی و استمرار طوله عالم صورتدن گذر ایدر و دریای عقلک عمقه کیدر استمرار عالم جبروتی مشاهده قیور و بحر لاهوتیه مستغرق اولور حتی واروب عقل کل مریمه سی و اور **مشوی** عقل پنهانست و ظاهر عالمی صورت مایوج بالزوی نمی عقل دریای پنهاندر و ظاهر اولان بر عالمه و یا خود عالمه منسوب اولان ظاهر در و یا خود بوضورت عالمی ظاهر در دینک اولور بزم صورتین فی المثل اول دریادن بزم و یا بر بزمدر **مشوی** هر چه صورت می و سبب سازدش زن و سبب بجزد و ز اندازدش هر نه بی که صورت و ن اول دریاه وسیله و واسطه دیوزر بحر عقل اول وسیله اجلاندن اوژی صورت و ن کندیدن ابراع آثار بستی صورت و ن دریای عقل کله و اصل و داخل اولمق ایچون هر نه شینکه وسیله دیوزسنه اندن دور اولمه سبب اولوز پس اکا توصل اولان وسیله بنه کندی نوری اولور آتی غنبرک ادرا کیچون وسیله قیاسک ممکن اولور اما غیری انک وصول و ادرا کیچون وسیله قیاسک انک ادرا کنندن محروم فالور پس کندی ذاتی بیلان و ریسنی دخی مشاهده قیلان اول نور الهیدر و اگر اکا واصل اولمق مراد ایلر سیک عقلکی وسیله الله که جزو کله و وسیله اولمغه ممکن اولور **مشوی** تانیندن دل دهنده رازرا تانیندن تیردور اندازرا ناصورت مرتبه سنده اولان کوکل رازور بیجی کورمه و ابراق آیینیک اوقنی کورمه در دور اندازد دهنده رازدن مراد خدای تعالیدر تیردن مراد واسطه و سبب تقدیر کلام مادامکه کوکل رازور بیجی کورمه و ابراق آیینیک سبب و تدبیری تیردور نظر ابر کورمه بوندن اولی معنی تیردور اندازه مضایق اولوب نیندک فاعلی اولمقدن بوقدر اوزره تیردن مراد صورت مرتبه سنده اولان دل و یا خود مجرد حقندن دور اولنک وجودی اولور و تقدیر معنی بویه دینک اولور که مادامکه کوکل رازور بیجی کورمه و دخی تیرکندو بی ابراق آیینی کورمه یعنی مادامکه تیرکی اولان دل و یا وجود غافل

بعید ابدی و ابراق آتشی فاعله نظر ایرکورمیه جواب بویست اولور
 ﴿ مشوی ﴾ اسب خود را باوه داند و زستیز می دواند اسب خود در راه تیر
 اول وجود غافل کندینک آتی باوه وضایع اواش باور و صناد و جدالدن کندینک
 آتی بولد تیر بایدر را سبدن مراد حقندن غافل اولان کیمسک عقل و روحیدر که
 دائما اکا سواردر ﴿ مشوی ﴾ اسب خود را باوه داند ان جواد اسب خود
 اورا آشان کرده چو باد اول جواد کندینک اسبنی باوه و کم یلور و حال بو که
 کندینک آتی چکیچی و باچی ایش ﴿ مشوی ﴾ در فغان و جدت و جو
 آن خیره سر هر طرف پسان و جویان در بدر اول سراسیمه و سرگردان غلط
 ایدوب فغان و طلبده در قیودن قیویه هر طرفه باچی و طالب ایدیچیدر و بویله
 دیچیدر ﴿ مشوی ﴾ کان که دزدید اسب مارا کوو کیست این چه زبران
 تست ای خواجه جیست که اول کیمسه که بزم اسمیری او ضروری قنی و کیمیدر
 یعنی شول کیمسه که کندی روحندن و عقلندن خبر دار اولیمه و عالم ارواح و عالم
 عقولک و جبروت و ملکوت دیدکاری مالک طلبنده اوله اول کیمسه کندی را کب
 اولدیخی اتی حالا اکا را کب ایکن ضایع ایلدم دیوظن الماسی کیمیدر پس بو گونه
 کیمیه دیمک کر کدر که بواسطه سنک او بلوغت التده در ای خواجه ندر یعنی
 بو عقل و روح که سن اکا را کب سن و اول سنی حاملدر بونه در دیمک کرک اول کندی
 حقیقتندن غافل اولان واسنی باوه زهم قیلان کیمیه دبسک بوسنک سوار اولدینک
 اسب نه در ﴿ مشوی ﴾ اری این اسبست لیکن اسب کو باد خود ای ای
 شهسوار اسب جو نم بواسیدر لکن اسب قنی در ای اسب طلب ایدیچی شهسوار
 کندیکه کل یعنی اگر بر حقیقتندن غافل اولان کیمیه بوسنک را کب اولدینک
 عقل و روح کدر که حال سنک ملکده در و سن اتی طالب سن دبسک دیر که بلی
 بو عقل و روحدر ولیکن عالم عقل و عالم روح قنده در که بنانک طالبی بم پس اکا
 دیمک کر کدر که ای شهسوار اسب چو غفلتی ترک ایل و کندیکه کل تا کم حقیقتنی
 کوره سن عالم ارواح دیدکاری کندی روحکده و عالم عقول و جبروت دیدکاری
 کندی عقلکده و عالم لاهوت دیدکاری کندی سر کرده مشاهده قیله سن (وهو
 مکنم اینما کنتم) رموزته عالم اوله سن که بوجه سنی سندن دور دکلدر
 ﴿ مشوی ﴾ جان زبیدی و نزدیکست کم چون شکم پر آب و لب خشکی
 چو خم نفعه الهی اولان جان انسانه کال ظهورندن و غایت قریندن کم و پنهاندر
 انسان بر کوب کیدر درونی آب حیالته پرو بیرونی آیدن خشک و خالیدر پس
 حقیقت نظری ایل نظر اولنسه جان جان انسانه جان و جنان سندن دخی اقرب
 و اظهر در رفیعوی و نحن اقرب الیه من جبل الورد و بر مقتضای (واعلموا

ان الله يحول بين المرء وقلبه) و بر مقتضای (وفی الغمکم افلا تبصرون) نه ایله
 مافی الباب شدت ظهوری اکانقادیر تکیم تنک حیات و قیامی جالده در پس جاتک
 حیات و قیامی دخی جالده در معلوم اولدیکه هر حالده انسان جاندن و جنانندن
 ابرودکلدر ولیکن اکثر انسان بومعنائی مشاهده قادر دکلدر انکچون حضرت
 مولانا قدس الله سره العزیز بوضوح و صده الواله نوری تمثیل ایلدیلر تا معلوم اوله که
 الوانک ظهوری نورک و وجودند متوقف ایکن و نور الوانندن اظهر ایکن الوان
 مشهود و نور اکثر انسه نسبتله مفقوددر ﴿ مشوی ﴾ کی بیستی سرخ و سبز
 و فوررا تانه بیستی پیش ازین سه نور را لبک چون در رنگ کم شده و ش تو
 شد ز نور آن رنگهار و پوش تو چونکه شب ان رنگها مستور بود پس بدیدی
 دیدنک از نور بود وجود الوان مذهب شیخ ابوعلی سینا و وظه و الوان
 بهضار مذهبند و وجود نور واسطه سبله در پس الوانک ظهوری اوج نوع نوردن
 ایکیسی اولمجه اولر اول نور بصیرت ثانی نور شمس و قمر ثالثا اگر کجه ایلر نور چراغ
 انوردر پس معنای یث سن سرخ و سبز و فور رنگلی شبلی کوردر سن یعنی
 جمع الوانی نجه مشاهده قیورسن تا الوانندن اول اوج نوری سن کورمه سن
 یعنی البته بواج گونه نوردن ایکیسی اول سکاحا عمل اولدر اندنص کره سن
 الوان و اشکالی کوردن ولیکن چونکم سنک هوک رنگ کرده مستغرق و کم اولدی
 اول رنگر سکانوردن حجاب و روپوش اولدی و سران الوان و اشکال سنی مشاهده
 نوردن غافل قیلدی چونکم کجه کلدی و اول رنگر مستوا اولدی پس کورد ککه رنگی
 کور مکات نوردن اولدی ای ظهورات اشیا نور خدا الیه درز راه رنگم ظاهر فی نفسه
 و مظهر لغیردر اکا نور نسیمه اولدر پس جناب حق جل شانه نفسنده اسماء
 و صفاتله ظاهر و مظهر جمیع مظاهر در پس بواجلدن ان اسماء حسنا سندن
 ری نوردر (وفی حدیث ابی ذر قال سألت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم هل
 رأیت ربک قال نورانی اراه بو حدیث اوج وجهله قرأت اولور قتح همزه و کسر
 همزه و یاء نسیمه ایکی وجهه اوزره نوردر که و یا خودنوره منسوبدر که بنانی کوزورم
 دیمک او اوور پس وارثان انبیا و اوصالان حقیقت هدی دخی مارایت شبا الاورایت الله
 قبله خواستجه هر نیه نظرایندل ابتدا خدای کوردر اندنص کره نور خدا الیه اشیا
 مشاهده قیوردر و مؤثر دن اثری بو اورلر کاسال الاعرابی النبی صلی الله علیه وسلم قال
 علیه السلام یم عرف الله قال عرف الاشیا بالله ای بنور الله و هدیه لا بواسطه الاشیا
 پس گروه مستداین بونلرک عکسیدر که انلر اثر دن مؤثره استدلال قیورلر و صانع
 صنعله یلورلر بواسطه اول الوانی کوروب بعده نورک وجود نه انکله استدلال
 قیلان کیدر و اولکی طاسغه نورک وجودیله الوانی کورن کیدر میر ینهما
 فان هما ﴿ مشوی ﴾ نیست دیدنک فی نور برون همچین رنگ خیال

اندرون • این برون از آفتاب و از مهها و اندرون از عکس انوار عیلا (خارجده
اولان نور سز رنگ و اشکالی کورمک میسر اولدی که ظلمت و الوان و اشکال
ظهوره کلدی همچین درونک خیالک رنگی و احوالک لونی و خبی نور درون
میر اولدی و نافع اولان مضر اولدن فیصل بولدی الوان و اشکال بیرونی
بصرایله کور بلور خیال و احوال درونی بصیرتله بیلور و نور سیرتله فرق
اولور یونور برونی آفتاب و سعادتن یعنی نیران ظاهر دندر و نور درونی عکس انوار خدادن
و اثر صفات اسماء دندر پس اصل نور نور بصیرت درونیه و جوه شتی ایله نور شمس و قمر دن
و نور بصیرت دخی افضل و اقوادر زرا قوت باصره کندی نفسی و ادراکی و هم
آلتی که قلب و دماغ در ادراک ایلم و کلیات و جزئیات و موجودات و معدومات دخی
ادراک ایلم و بواطن اشباه نافذ اولور پس نور شمس و قمر و نور بصیرت و حاصلت
و هنر و قدر ایله اولیحق اصل نور دیمک بو کاصحح اولور • مثنوی • نور نور
چشم خود نور داست • نور چشم از نور دلها حاصلست (نور چشم شول قوت
باصره در که جمیع چشمی اولان حیوانات و بنور چشم موجود و حاصلدر
بلا انضمام نور قلب پس حیوانات انکچون هر نه بی کور سارططعارینه ملایم اولنی
احساس ایلمکدن غیری نه ایدوکن حقیقه بطرز پس نور نور چشم بولدر و نور
بصیرتی اولین آدمی بولدر زرا نور نور چشم خود نور دلدن نور چشم ایسه
کوکلرک نور ددن حاصلدر یعنی عندالرویه مدیر که اولان نور چشم نور قلوبدن
حاصلدر و یا خود قوت باصره نک و حواس ظاهره نک نشو و نماسی رئیس جمیع
اعضا اولان قلبدندر که هر حیک اکاتصالی و آندن استعدادی و اردر یونور بیل
نور چشم نور دلدن حاصلدر • مثنوی • باز نور نور دل نور خد داست •
کور نور عقل و حسن پاک و جسد است (کور بونلرکی کو کلک نور یشک نوری
نور خدادن یعنی نور لکه قوت عاقله در اکاتور خدا منضم اولمق سزین هر انسانی
وارد در دون البتین استعدادی مقداری پس نور خدا که عقل و حسن نور ددن پاک
و جدادن بقی نور قلبه منضم اولسه انکه معرفه الله حاصل اولور و اسماء و صفاتی
بیاور و مراتب الهیهی تمیز و ادراک قیام و بی بصیر مرتبه سنی بولور
حتی هر اعضایی نور خدایله (و اشرف قوت الارض نور ربها) مقتضای سجه
منور اولدقد نصکره کند و بی عین نور خدا بولور تکیم حضرت پیغمبر علیه السلام
دعا ایتمکه بومعنایه اشبارت قلوب پیورر (اللهم اجعل فی قلبی نور اذنی سمعی
نور اذنی بصیری نور اوهن یعنی نور اوهن شمالی نور اوهن و فوقی نور اوهن نور اوهن
نور اوهن نور اوهن لالی نور • مثنوی • شب بند نور و ندیدی رنگها •
پس بضد نور پیدا شد ترا دیدن نورست و انکه دیدر نک • وین بضد نور دانی بی در نک

پس الوان و اشکال کورمک نورانی نور در چونکم کجه نور اولدی رنگری کوره مدک
پس نورک ضدی سبیلله سکانور پیدا اولدی ایلدی اول نوری کورمکدر اند نصکره
رنگی کورمکدر و بومعنایه یعنی اول نوری کورب نصکره رنگی کورمکی نورک ضدیله
بیلور سن بلا فکر و توقف که بونی بیک بدیهی باندندر ملاحظه و نظره محتاج دکلدر
• مثنوی • رنج و غم را حق بی آن آفرید • نابدین ضد خوش دلی آید بدید (رنج و غمی
حق سبحانه و تعالی انکچون خلق ایلدیکه تلبویکی ضد سبیلله خوش دلاک
ظاهره کله که هر شی ضدیله منکشف اولور مثلا اگر کجه اولسه بیلور دی که
نهار نه در و شتا اولسه معلوم اولمزدیکه بهار نه در فقر و غنا اولسه سلامت و عیالی
کم بیلور دی سقامت اولسه صحتی کم بیلور دی و حیات اولسه موتدن کم آگاه اولور دی
یا خود ظلمت اولسه نور و قوت اولسه فتور بیلور مبدی و الم اولسه حضور و غم
اولسه سرور بولور مبدی البتة نعمت نعمتی مظهر اولور و ذات عزتی و زجت
راحتی تبیین قیلور اعلا بیستی ایله بیلور و هستی نیستی کور بیلور (بیت)
هستی اندر نیستی بتوان نمود • مال داران بر فقیر آرند جود • و قس علی هذا
سائر الاضداد • مثنوی • پس نهها نهها بضد پیدا شود • چونکه
حق را نیست ضد پنهان بود (فاذا کان كذلك الاشياء تبین باضدادها فواستجبه
نهائیلر ضدیله عیان اولور چونکم حقه ضدی بولدر نهان اولور پس باه عربیله
اوقمقده جائزدر که چوق نهها نیلر ضدیله پیدا اولور چونکم حقیق ضدوندی
یوقدر پنهان اولور دیمک اولور یعنی جناب حقیق و جودده شریک وندی
والو هیئت • مقابل و ضدی یوقدر که بواسطه تضاد و قابل ظهوره کله بلکه
جمع اوصاف متضاده و اسماء متقابله ایله مرایای کائنات و بحالی موجوداتده
منجلیله اولان حضرتدر (بیت) و ماهی الا ان بدت بمظاہر • فظنوا سواها
وهی فیهم تجلت • وغایت خفای کمال ظهور دندندر و نهسان اولسی زیاده عیان
اولسندندر انکچون • بیت • ای تو مخفی در ظهور خویشتن • وی رخت پنهان
خور خویشتن • دیمش اردر • مثنوی • که نظری نور بود انکه بر نک • ضد
بضد پیدا بود چون روم و وزنک • پس بضد نور دانستی تونور • ضد ضد را می
نابددر صدور • نور حق را نیست ضدی در وجود • تابضد اورا توان پیدا
نمود (زرا نظر اول نوره اولر اند نصکره رنگه اولور و بیل اولیحق ضد
ضدیله پیدا اولور رومی و رنگی کبی پس ضد نورله بیلدک سن نوری زرا ضد
ضدی کوسر صدورده بویله اولیحق نور حق بوکونه اسستدلال قیاق ممکن
دکلدر زرا حق تعالی حضرتلر نک نور نک وجودده ضدوندی یوقدر تا کم ضدی
ایله آتی پیدا و هویدا کوسر تک ممکن اوله زرا نوری ظلمتک ضدی اولان نور

دکدر که انک نورنی ظلمتله بیه سسن و وحدتی کثرک مقابلی اولان و وحدت
دکدر که وجود مفیددن وجود مطلق آبروب اکا بواسطه لال الیه عارف و واقف
اوله سن اگر نظر حق یثله بقارسک بروحدت کوررسنکه جبع کثراله رونما اولش
و بر حقیقت بولورسنکه جله اضداد و اختلا فاته ظهور قلمش ومع هذابو کثرات
و مظاهر اکا محل و مکان دکدر **مشوی** لاجرم ابصار ما لاتدر که * وهو
بدرک بین تواز موسی و که) **سوره انعامه** اولان آیت کریمه به اشارتدر
(لاتدر که ابصار) ای لایحیط به الابصار لانه لطیف جلیل عن ادراکها و کیف
تدر که وهی لاتدرک انفسها الی هی نور منه (وهو بدرک ابصار) لاحاطته بکل شی
واطرف ادراک پس بویتک معناسی لاجرم بزم کوزل عز اول الهی ادراک
واحاطه ابد مزنی ادراک نفی رؤیتی مستلزم دکدر زیرا ادراک احاطه به درل
حق تعالی احاطه اولقدن مزهدر و اول الله بزم ابصار بزمک جبعی ادراک ابلر
بزم بصیرل عز آتی ادراک ایلکم خصوصنی سن کور موسی علیه السلام دن و کوه
طوردن که جبل طور رب موسی علیه السلام نبلی قیلدغه کوه طور مد کوه
و تلاش اولوب و حضرت موسی علیه السلام مغشی علیه یقبلوب عقلی
کیدوب بعد الاقافه (سبحانک تدب الیک وانا اول المؤمنین) دیوجناب حق
بو بصیرله ادراک اولقدن تنزیه قیلدی **مشوی** صورت از معنی چو
ش بر از پیشه دان * یا چو اواز و سخن زانده دان * این سخن و اواز زانده
خاصت * توندانی بحرانده کجاست * لیک چون موج سخن دیدی لطیف *
بحران دایکه باشد هم شریف) یعنی لاجرم بزم ابصار عزانی کور مدیکی من
حبث ذاته در لامن حبث صناعه و آثاره اگر چه عالم معنی بو کوز الیه کورلر اما معنا
صورتده ظهور ایلدیکی جهندن صورتدن معنایه عارف او اور سن و آثار دن
مؤثری یلور سن تکیم تمثیل بیورلر مثلا معنی عالندن صورت طالعنی پیشه دن
شیر کبی ییل تکیم شیر مشبستاند نشو و نما بولوب و اندن جقبوب ظهوره کلوب
ینه اکا عودت ایدر کذلک بو صورت عالمی دخی مشبستان معادن نشو و نما بولور
و اندن ظهوره کلور و ینه اکا رجعت قیلور یا خود صورت عالمی اندیشه دن
حاصل اولان سخن و آواز کبی یسل که معنی عالمی فکر و اندیشه کبدر و صورت
عالمی صوت و سخن کبدر کور که بوسوز و بواوا زانده دن قالدی و حاصل
اولدی مع هذامن یلورسنکه بحرانده نه مکانه در که انسانه نه داخل و نه
اندن خارج و نه منفصل و نه متصل در لیکن بحر موج سخن چونک کورد که
لطیفدر انک بحرنی دخی هم یلور سنکه شریفدر زیرا الجر عه تدل علی الغیر
والخفة تدل علی البیدر الکبیر فواستجده اثر دن مؤثره استدلال اولور و جزو دن

کله استشهاده و انتقال قیلور فقس علی هذالک الصورة و عالم المعنی والصنع
مع الصانع الاعلی **مشوی** چون زدانش موج اندیشه بتاخت *
از سخن و اواز او صورت بتاخت * از سخن صورت بزاد و باز مرد * موج
خود را باز اندر بحر برد * بصورت از بی صورتی آمد برون * باز شد کانا الیه
(راجعون) چونکم عقل و دانش بچرندن موج اندیشه تصور او اوب حلقوم
و بخارج جانبته چابدی و اول تصورات ذهنیه مرتبه بخارج حروف و کلمات
لباسن کیوب سخنن و اول سخنن آوازندن صورت دوزدی و الفاظ و عبارات
شکلان بغلدی سوزدن صورت طوغدی و معنی حاصل اولدی و کبر و اولدی
وزائل اولدی زیرا حروف و کلمات اعراض سیاهه کبدر که ابکی زمان باقی قالمز
پس بحکم کل شی بر جمع الی اصله موج سخن کبر و بحر نه کندی کذلک
جبع صورت بی صورتک عالندن که عقل کل طالبدر نفس رجسانی کبی معانی
اسماء الهیه بی اظهار قیلدی کبر و اکا کندی بز که موجودات ممکنه بز جله من
تحقیقا اکا راجع لری **مشوی** پس ترا هر لحظه مرک و رجعتست * مصطفی
فرمود دنیا ساعتست * جله عالمی شود هر دم فنا * باز پیدای نماید در
بقا * هست عالم دائم در سیر و جاس * نیست خالی یک نفس از خلع و لبس
پس ای سالک اگر نظر حقیقت یثله بقسک هر لحظه سکامرک و رجعت وارد
و هر آند اعدام و انک امثال ایجاد مقرر در هر کس دخی همچنان آنا فنا
موت و حیاتده در لیکن تجدد امثال و تعاقب اشکال ایلد یکچون اکثر محجوبلر
بوسردن خافلدر و بومعنی (بلهم فی لبس من خلق جدید) آیتک معنای
حقیقتسندن دخی حاصلدر پس افراد ممکناندن هر بر فردا ثما خلع و لبس و فنا
و بقیاده درلر بونکنه بی اشعار ایچون حضرت مصطفی علیه السلام الدنیاساعة
بیوردی مدت دنیا بر ساعت اولحق بر آدمک عمری اول ساعتدن بر دم او اور
نهاییه مافی الباب اول بر دم سرعت انکیزی صنع خدامند کوستر اما کلکح بالبصر
او هو اقرب در عند اهل الله کما قال الله تعالی (وما امر الساعه الا کلکح البصر او هو اقرب
مشوی فکر ماتیر یست از هو در هوا * در هوای پایدا تا خدا) توندانی
بحرانده کجاست بیور شلردی و بحرانده به مناسب بر قاج ایات شریفه دخی ادا
بیورب و خلع و لبس سرنی دخی مناسبله ذکر قیلد قد نصکره بحرانده بی
و منبع فکر و هریشده بی بیان ایدوب بیورلر که ای طالب اسرار الهی بزم فکر
و اندیشه من کو یار تیردر هویت ذات الهیه دن هوای وجود انسانیه اول
تیر و فکر چن اکثور نایه خدای تعالی به کلور پس دمیدم سهام افکار و افهام
هویت الهیه دن هوای قلوب انسانیه به رمی اولور ینه جوانبته عودت ایلر

كذلك دنيوا و ما فيها تقدر و ارباب هر آید حق جانیدن نفس رحانیه و اسطه سیله
هر شیشه وجود اعطا اولور و بنده مقتضای احدیت و قهار بیکه انلودن سلب و اخذ
اولور تنکیم بو معنای اشارت اید و بیورر **﴿ مثنوی ﴾** هر نفس نوی شود
دنيا و ما **﴿ بنی خبر از نو شدن اندر نفسا ﴾** هر طرفه العبد کهنه و تو اولور بود دنیا
مرد و سی اولور بواشیا و بزرانده بودنیانک کهنه و نو اولور شدن بی خستیز
بقای صورتی که بوجهانک صورتا بر نوع اوزره اولان نفسانیدن و تیر و واحد
اوزره اولان قیامیدن قیاس ایلر که بوعالم لحظه فلحظه کهنه و جدید اولیه
حال بو که هر آید نیست و هست اولقده در بوحالده توضیح معنی و تحقیق
خوی بود که اسماء الهیه ایکی قسمه منقسمدر که اول اطفیه و قهریه در وجهه سی
هر آید در کارو بر عملدر که هیچ بر بنده تعطیل ممکن دکلدن پس حقایق نامکانیه دن
چن برشی و وجود کاسه در حال رحمت رحانیه ای اخذ ایدوب اکافاضه
وجود ایلر پس احدیت حقیقه اقتضای انقهار تمینات و استقامت ای اضحلال
کثرات ایلر در حال اول و جودی نفسندن خلع و سلخ ایلر هماندم رحمت رحانیه
اسلوب سابق اوزره اکافاضه وجود ایلر بنده وحدت حقیقه ای اندن سلب
و اخذ ایلر فعلی هذا جع اشیا دائما اعدام و ایجاد و انسا و ایضا اوزره اولوب دنیا
و ما فیها هر دم کهنه و نو اولقندن خلل دکلدن پس بوجهسان و کون و مکان
اعراض سیله کی اولدیسه بوجه دن عمر انسانی ما جاری به تشبیه ایدوب
بیورر **﴿ مثنوی ﴾** عمر همچون جوی نونوی رسد **﴿ مثنوی ﴾** می نماید در
جسد ان زبیری مستر شکل آمدست **﴿ چون شرر کش تیر جنبانی بدست ﴾**
عمر انسانی آب روان کی طور من نونو بنشوب جزبان ایلر و در حال هر دم که
گذشته اوله نفس رحانی افاضه عمر ایلر بوجهندن جسد انسانی عمر مستر
دائما کورینور مجددا لا مثال و متشابه الاشکال اودا یغیچون اما کمال سرعت
سریانندن و بغایت تیز جریانندن اول عمر مستر شکل کلسدر و حس انده غلط
ایدوب ای طول و دراز عمر صائمدر مثلا شول بر شاخ اوزره بر آتش پاره کی که
سن ای الکله تیز تیر تحریک ایده سن یاد آره مدور و یا خود بر خط مستقیم
کورینور تنکیم بو معنای تفهیم ایچون تکرار نقطه جواله نارینه بی تمثال ایدوب
بیورر **﴿ مثنوی ﴾** شاخ آتش را بجنبانی بساز **﴿ در نظر آتش نماید بس ﴾**
دراز یعنی بر آتش مضاف شاخ سوخته بی کندی صنع کله و کار کله تحریک
ایلسک نظرد زباده طول و دراز آتش کورینور که نقطه نارینه جواله نک
یا کری الشکل کور نمسی و یا خود خط مدید مرتی اولسی مقرر و محققدر تنکیم
دیشدر **﴿ نقطه ﴾** رونه نقطه آتشین بگردان **﴿ ناد آراء ازان نماید ﴾** این دایره

غیر نقطه نیست **﴿ لیکن بنظر چنان نماید ﴾** مغالطه حواس ظاهره و باطنه چر قدر
و حواس مدر کاتک حقیقت و نفس الامر اطلاق بو قدر لا یما قوت و اهمه
و قوت خیالیه نک اکثر کوروب بیلدیکی بر عکس و غلطدر تنکیم بوحس ظاهر
سراب معدومی موجود و قطره نارینه خط مدود کور رونه نقطه جواله بی دایره
زعم قیلور کذلک احوال دو بین صورت دایره موجودات ممکنه ده تجدید تجلیات
غیر متشابه ایلر ظاهر اولان نقطه وحدتی ممکنانندن غیر کوروب و کثرات
و تعینات نفس الامرده امر اعتباری ایکن حقیقه وجودی و ارزعم ایلر حال بو که
عنداهل الشهود دایره موهومی کیدر **﴿ نقطه ﴾** این نقطه زکردشی که دارد
بر صورت دایره بر آید **﴿ بگذار خیال و وهم بگر ﴾** ناد آره نقطه نماید **﴿ مثنوی ﴾**
این درازی مدت از تیری صنع **﴿ می نماید سرعت انکیزی صنع ﴾** طالب این
سرا کر علامه ایست **﴿ نک حسام الدین که سنای نامه ایست ﴾** یو بیت سؤال
مقدره جوابد که اگر عمر انسان بر آن و مدت دنیا بر ساعت نیجه اولور که بو قدر
ایام کثیر و مدت مدیده وارد دیر سک بو درازی مدت انسانه نسبتله در که حقیقت
کاره واقف دکلدن پس حواس انسانه سرعت انکیزی صنع الهی بر نفسی جوق زمان
و تیری صنع ربانی بر آنی نیجه یک ایام کو ستر حال بو که ایام الوهینه نسبتله بودنیار
ساعتدر انکچون **﴿ وما امر الساعة الا کلمع البصر اهر اقر ﴾** درو خلق عالم بوم قیامت
کور دکارند حقیقت کاره واقف اولوب کند باری دایره بار و وقت و بار ساعت اکلندی
ظن ایدر **﴿ کما قال الله تعالی ﴾** کانهم بوم یرونه سالم بلیثوا الاعشیه اوضیحها
پس بوسر مجرد قیل و قاله بیلنر بیکه بواستراک صاحبی اولان رجاله خدمت
وارادته بیلور انکچون بیورر که بوسرک طایفی فرضا علامه عصر اوله اکا
دیکه اشته کامل و مکمل اولان حسام الدین چلی قدس الله سره العزیز که اول
حضرتک وجود شریفی نامه سانی و نسخه الهید راوبله اولیحق اول عصرده
بوسر طالب اولان انلودن اخذ ایلسی لازم اید بی ولیکن هر عصرک طایفی
﴿ اخذ العلم من افواه الرجال بقلب لا بعقل ذی عقل فعوا سنجه اول عصرک کاله
منصف اولان رجالتندن اخذ ایلسی لازمدر

﴿ رسیدن خرکوش بشیر ﴾

﴿ مثنوی ﴾ شیر اندر آتش و در خشم و شور **﴿ دیدگان خرکوش مر آید ﴾**
زدور **﴿ آجلقندن و خرکوش زیاده تأخیر ابتدیکندن ارسلان حدت و حرارتند ﴾**
و غضب واضطر اید ایدی **﴿ کور دیککی اول خرکوش اراقندن کلور ﴾**
﴿ مثنوی ﴾ می دود بی دهشت و کشتاخ او **﴿ خشکین و تیر و ترش رو ﴾**
دهشتسز و کشتاخ ستر اول خرکوش بلر یعنی کویا خدمتده قصور ایلوب ادای
خدمت ایابوب بی باک کلور خشتاک و شدتلو و حدتلو واکشی بوزلو اودا بی

حاله که صادق و بی گناه اولئک حال بودر **✽** مشوی **✽** کز شکسته آمدن
 آهت بود **✽** وز دایمی دفع هر ریت بود (زیرا شکسته و زیون کلکدن جرم
 و نهحت اولور و جرأت و دلیرا کدن هر شک و شبهه نك دفعی حاصل اولور
✽ مشوی **✽** چون رسیدا و پاشته نزدك صف **✽** بانك برزد شیرهای ای ناخاف)
 چونکم اول خرکوش صف قته ابلرورک ابرشدی یعنی شیر طور دینی صفه قرینر
 اولدی های ای ناخاف دیوارسلان خرکوش اوزره بانك اوردی **✽** مشوی **✽**
 من که کاوانرازم بدریدهام **✽** من که کوش شیرزمالیدهام) دایندی بنکه کاولری
 برشم و پاره پاره ایلشم بنکه ارکاک ارسلانك قوافنی بورشم یعنی نادب
 ایدوب مغلوب و مقهور قشقم شیردن مراد بومحله غضب شیر حقیقت اولور
 و خرکوشدن مراد حضرت حق ابله عهد قیلان و عهدنه و قاقیلوب مکر و حيله
 طریقه ذهاب اولان و امر حق و قیله برینه کتوره بوب ناخیر ایلین کیمسار
 اوور پس غضب الهی شیری امره و قیله امثال ایتوب ناخیر ایلین کیمساره
 بوکونه خطاب و عقاب ایدوب دیر که **✽** مشوی **✽** نیم خرکوشی که باشد
 کوچین **✽** امر مارا افکند او بر زمین) بر نیم خرکوش یعنی بر یارم عقالو ضعیف
 خرکوش کیم اوله که او خرکوش بونک کپی بزم امر مزی راوزره براغه یعنی
 امر مزه انتفات ایتوب تحقیر ایلله پس حضرت مولانا قدس الله سره امر حقه
 امثال ایلکده ناخیر ایلدره و مکر و حیات نفسانی سمته کیدنله نصیحت پیوررلر
 و دیرلر **✽** مشوی **✽** ترک خواب و غفلت خرکوش کن **✽** غره ابن شیرای
 خرکوش کن) ای خرکوش میرت طوشان او یقوسنی وانك غفاتی ترک ابله طوشان
 کوزی آچی او بورانی کورن پیدار صنور حال بو که اول او بور و کندیدن غافل
 اولور (کافال صاحب حیاة الحیوان الارنب تمام مفتوحه العین فرما جاها القیاص
 فوجدها کذاک فیظن انها متیقظة) پس چوق انسان وارد که کوزی اچقدر
 و کورن ائی پیدار صنور لکن نفس الامر ده غافل و ناغذر پیدار شکل اولان غافلرک
 غفلته خواب خرکوش دیرلر پس بوکونه کیمساره تنبیه ایدوب پیوررلر ای غافل
 خواب غفلت خرکوشی ترک ابله ای خر بو غضب الهی شیرک غره و خروشنی استماع ابله

✽ عذر کفتن خرکوش ✽

✽ مشوی **✽** کفت خرکوش الامان عذریم هست **✽** کردهد عفو خداوندیت
 دست) خرکوش شیر ایتدی الامان بر عذریم وارد اگر سنک خداوندلکک عفو
 الوره یعنی سنک خداوندلکک عفو وی مامر اولور سه عذریم بیان ایلیم
✽ مشوی **✽** کفت چه عذر ای قصور ابلهان **✽** این زمان آیند در پیش شهان)
 شیر خرکوشه ایتدی ای ابله لک قصور و ناقصی نه عذر یعنی نه بی معنی عذر

شاهنک قته بوزمانی کلدرلر بوند تنبیه بودر که وقتسن اولان طاعت سبب عتاب
 و عقاب اولور **✽** مشوی **✽** مرغ بی وقتی سرت باید برید **✽** عذر احق رائمی
 شاید شنید) وقتسن قوش سن سنک باشکی کسک کرک احکک عذرنی استماع
 و قبول لایق دکلدر **✽** مشوی **✽** عذر احق بدتر از چرمش بود **✽** عذر نادان
 زهر هر دانش بود) احکک عذری جرم و خطائیدن بر امرن رکدر جاهاک عذری
 هر عک زهریدر یعنی هر کونه عذر قیله عذرک طریقن بیلوب دخی ز یاد
 خطا ایدوب عاقل و عاله المورر **✽** مشوی **✽** عذرت ای خرکوش از دانش
 نهی **✽** من نه خرکوشم که در کوشم نهی) ای خرکوش سنک عذرک علم و ادب دن
 خالیدرین خرکوش دکلم که عذری نیم کوشه قویه من یعنی بن سنک کبی ضعیف العقل
 اوللردن دکلم که بی محمل اولان عذری استماع ایدوب قبول قیلدره سن
✽ مشوی **✽** کفت ای شه ناکی راکی شمار **✽** عذرستم دیدر را کوش دار)
 خرکوش شیر ایتدی ای شاه بر حقیر ناکی کس عداله برستم دیدر نک عذر نه
 فواق طوت وانك سوزنی استماع است **✽** مشوی **✽** خاص از بهر زکات جا
 خود **✽** کمرهی راتومن ان از راه خود) علی الخصوص کندی منصب و عزتک
 زکاتدن اوزی اولسون برکراهی کندی و لکدن سورمه وانی طریقی اطافه کدن
 دور ایلله بومحله خرکوشدن مراد علایم غضب الهی ظهوره کلد که اظهار
 عذرایلین اهل تسویف و اصحاب خطا اولور و دخی اهل جرم و معصیه تهلم
 ولور که حین عتابه تأدب ایدوب و تذال و تواضع سمته کیدوب بوکونه اضرع
 و نیاز ایدلر **✽** مشوی **✽** بحر کوآبی بهر جوی ده د **✽** هر خمی را بر سر
 درومی نهید) دریا که اودر با هر جویه آب و برر اول جهنمدن آب و برر که حرارت
 شمس واسطه سیله انجزة ماهویه تصاعد ایدوب آئی محاسب کندی به نشف
 و جذب ایتد کدن صکره آیدن زهینه منقاطر اولوب جو یله آب و برش اولور
 پس بحرک جود و عطاده و مرتبه عظیم شانی و ارایکن هر بر خسی باشی و یوزی
 اوزره قور **✽** مشوی **✽** کم نخواهد کشت دریا زین کرم **✽** از کرم دریا نکرد
 بیش و کم) دریا بو کرم دکنم و ناقص اولی سر در دریا کرم دن زباده و اکسک
 اولمز **✽** مشوی **✽** کفت دارم من کرم برجای او **✽** جامه هر کس برم
 بالای او) شیر خرکوشه ایتدی بن کرمی او کرم ک یزنده طوتم یعنی کرمی
 اهلنه و مستحقنه ایلیم زیرا نا اهل کرم حکم یعنی بخند روعد التي مبطل اولور
 هر کسک جامه سنی انک قدی مقداری کسرم که عدالت و حکمت بونی اقتضا
 ایدر پس مجرد کریمک کرمه اغترار و اعتماد بغیر استعداد جا زد کلد
 (کما قال الله تعالی) یا ایها الانسان ما غرک بربک الکریم الذی خلقک فسویک

فعداك ﴿ مشوی ﴾ گفت بشنو کرب شمع جای اطف * سرفه ادم پیش
 ز در های تنف) خر گوش شیر ابتد عذری وس سوزمی اشت کر محل اطف
 اولز ایسم تنف وقهر ازدها سنك او كنده باش قودم وهرنه بیوررسك بعده
 نسیم اولدم اصل عذر اولدر كه ﴿ مشوی ﴾ من بوقت چاشت در راه آمدم *
 باریق خود سوی شاه آمدم) بن قوشاق وقتند بوله كادم كندی
 رفیقیم ایله شاهك جانبند كادم پس اول رفیقنی تفسیر ایدوب دیر ﴿ مشوی ﴾
 بامن از بهر تو خر گوش دكر * جفت وهره کرده بودند انفر) بنله سندن
 اوزی بر غیری خر گوش اول قوم جفت وهره ایله لاردی ﴿ مشوی ﴾
 شیری اندر راه قصد بنده كرد * قصد هر دو وهره آینه كرد) بر شیر بوله بنده به
 قصد ایلدی هر ایکی همراه کجی به قصد ایلدی ﴿ مشوی ﴾ گفتش
 مابنده شاهنشیم * خواجه تاشان که اندر کهیم) خر گوش دیر اول شیر
 ایتدم ز شاهنشك بنده سی بز اول درگاهك حقیر خواجه تاشلی ز ﴿ مشوی ﴾
 گفت شاهنشك که باشد شرم دار * پیش من تو باد هر ناکس میار) اول بوله
 اولان شیر آخر بندن بو کلامی که اشندی بکایدی شاهنشك کم اوله شرم طوت سن بنم
 حضور مده هر ناکك یادنی کتورمه اگر انك ذکرنی بر دخی یاد ایلرسك
 ﴿ مشوی ﴾ هم تراوهم شهت را بردم * کر تو بایارت بگردید از درم) هم سنی
 وهر سنك شاهکی بر تارم اگر سن بولد اشکله بنم قیومدن رجوع ایدوب کیدر
 سکر ﴿ مشوی ﴾ گفتش بگذار نابارد کر * روی شه بنم برم از تو خبر) اول
 شیر ایتدم قویزی هلاک ایله نابار کره دخی کندی شاهك بوزنی کوره بم سندن
 خبر ایله بم ﴿ مشوی ﴾ گفت وهره را کرونه پیش من * ورنه قربانی تواند
 کیش من) اول شیر ابتد بولد اشکی بنم قتمده رهن قو بوخسه سن بنم آیین
 و مد همد قربان بن ﴿ مشوی ﴾ لایه کرده بش بسی سودی نکرد *
 یارمن بستد مرا بکذاشت فرد) اول شیر چوق نضرع و نیاز ایلدم بر فاده
 ایلدی بنم بولد اشکی الدی بنی بالکر قودی ﴿ مشوی ﴾ یارم از رفتی سه
 چندان بد که من * هم باطف و هم بخوبی هم بست) بنم یارم ایلکدن اوج
 اواقدر ایدیکه بن یعنی اوج بن قدر ایدی هم اطافنده و هم خو بلقده و هم چشده
 و سزلکده ﴿ مشوی ﴾ بعد از بن زان شیرا بنره بسته شد * حال ما این
 بود باتو گفته شد) شمد نصکره اول شیردن بو بول مسدود اولدی بنم حال
 بو ایدی وسکا سوبلش سوزی دیرم وحق سوز آجیدر قل الحق ولو کان مر ایان
 اولمش اولدی ﴿ مشوی ﴾ از وظیفه بعد از بن امیدر * حق همی کویم
 ترا و الحق مر) شمد نصکره وظیفه دن امیدی کس سکا حق سدوزی دیرم وحق

سوز آجیدر الحق مر حدیثك مقتضا سنجه حق اولان کلامی سکا سوبلدم
 سندنخی شمد نصکره بر تدارك ایله ﴿ مشوی ﴾ کرو وظیفه باید تره پاك كن *
 هین بیا و دفع ان بی پاك كن) اگر سکا وظیفه کر کسه بول پاك ایله اکاه
 اول کل اول بی باکی دفع ایله بویسانده) گفت بشنو کر نباشم جای اطف)
 بیتدن بورا به کلجبه دك ظاهر اخر خر گوشك خطاب ایلدیکی شیردن مر ادنفس
 اماره اولور و خر گوشدن مر ادینه عقل معاد اولور و اول بواده راست کادم
 دیو حکایه ایلدیکی شیردن مر اد نفس امارهك صفتلرینك عکسی و اثری مر اد
 اولور و کندی به همراه دیو اسناد ایلدیکی خر گوشدن مر اد عقل معاش
 اولور و عقل معاد نفس اماره شیرنه بو گونه مکر و خداع ایدوب نا آتی کندی
 مقامندن آبروب حبله ایله بوله کتوروب راه حقه نشان ایلدیکی چاه فقر و ریاضته
 اتق استروانك شرو شورندن نخبیرلکی اولان قوای روحانیسه بی و مسد ركات
 ظاهره و باطنه بی ایمن ایتك استر پس نفسی ریاضت قیومنه آتفه بو گونه علم
 و حبله لازمدر

﴿ جواب گفت شیر خر گوش را و روان شدن باو ﴾

چونکم اول شیر خر گوش کندی ضدندن خبر و ردی و غذا حفظك انقطاعندن
 پیام ایز کوردی در حال مقامندن ایز بلوب کندی به معارض اولنك دفعنه شروع
 ایدوب ﴿ مشوی ﴾ گفت بسم الله بیانا و کجاست * پیشتر شو کر همی کو بی
 تورا ست) دیدی بسم الله کل تا او شیر قتمده درا و کده اول و ایلرو کیت اگر سن
 طوغری سوبلر ایلرسك ﴿ مشوی ﴾ نامیزای او وسد چون اود هم * ورد
 ورغت این سزای تودهم) تالانک و بوز انجلیک لایقنی و یرم اگر بودیدیک سوز
 بلان ایسه سنك لایقنی و یرم مر اد نفس امارهك عقل معاده انکار ایلدی اولور
 ﴿ مشوی ﴾ اندر آمد چون قلاوزی پیش * تا بردار او بسوی دام خویش)
 خر گوش بر قلاوزکی شیرك او کینه کندی یعنی عقل معاد نفقه پیشوا اولدی نا آتی
 کندیك طوزاغی جانبند ایله ﴿ مشوی ﴾ سوی چاهی کونشانش کرده بود *
 چادر او دام جانش کرده بود) رفیقو جانبند که اول آتی نشان و تعین ایلش ایدی قیوی
 او خر گوش شیرك جاننه دام ایلش ایدی اکثر نسخده چاه راه محله چاه مغرا واقع
 اولشدر بو تقدیر چه معنی عمیق و تار یک قیوی انك جاننه دام ایلش ایدی دیمک او اور
 ﴿ مشوی ﴾ می شدند این هر دو تا نزدیک چاه * ایت خر کوشی چو آبی
 زیرگاه) بوابیکی که مر اد خر گوش و شیردر تا جاهك قتمه کندیلر اشته سکا
 بر خر گوش صمان التده صوکی دیمک انك مکر و پوشیده سندن کتایه اولور ندیکیم
 بعض حبله کر ل بول اوزره بر جعفر وده وافر صوا و ایلده اوزرینی صمان ایله ستر

ایلدی هان فرعونک وزیری ایدی اگرچه اکظاهرا دوست ایدی اما من حیث
الحقیقه عدو اولدی زیرا هر بار که ایمانه کَلک استسه انکله مشاوره ایلدی پس
آنی ایمان واسلام دوانتدن محروم ایلدی اول نمرو دك حالي کور که شیطانک
سوزنی استماع و قبول ایلدی شیطان نمروده انسان صورتده نمثل ایدوب سن
تکرین ابراهیمه تابع اوله و ایمان کنورمه دیو دوست شکلنده بعض سوزالقا ایلدی
اول بی عقل انک سوزنی قبول ایلدی کور که انک حالی نه مرتبه بدی خلاصه
کلام و نتیجه مرام بوقصه دن حصه اولدر که **مثنوی** دشمن ارچه دوستانه
کویدت * دام دان کرچه زدانه کویدت دشمن اگرچه دوستلر کی سکا سوبلر
دام بیل اگرچه سکا دانه دن سوبله **مثنوی** کر تر اقدی دهد آن زهر
دان * کر بق اطنی کندان قهر دان اگر سکا دشمن شکرویره انی زهر بیل اگر تنکه
متعلق بر اطف ایلد انی قهر بیل بوجه عدولک زیاده دشمنی سکا کندی نفسکدر
و شیطان لعیندر که انسانه عدو مبین در (کا قال الله تعالی) اللهم اعهد الیکم یا بنی
آدم ان لا تعبدوا الشیطان انه لکم عدو مبین (وقال علیه السلام اعدی عدوک
نفسک التي بین جنبیک پس نفس و شیطان سکا دوستلر کی هرنه دیرلر سه و تنکه
متعلق هرنه اطنی القایدرلر سه انی دام و مکر بیل که انک حقیقی هلاک و عاقبتی
ندامت و فضاحت اولق مقرر در بو حذر و احتیاطک فواید و منافعی وارد
مادامکم قضای الهی قلبه و مقتضای ربانی ظهور قلیله **مثنوی** چون
قضا آید نیستی غیر پوست * دشمنانرا باز نشناسی زدوست (چونکم قضای الهی
کله پوستدن غیری بی کور من سن و رسم و صورتدن بکوب هر ششک حقیقتنه
و باطننه نظر ابر کور من سن دشمنلری دوستدن کبروا کمر سن و ابولری کتودن فرق
قتلر سن و لهذا قال علیه السلام (اذا جاء الفضله عی الاصر و اذا حل القدر بطل
الحذر **مثنوی** چون چنین شد ابتهاال آغاز کن * ناله و تسبیح و روزه
ساز کن) چونکه بویه اولدی ابتهاال آغاز ایلد یعنی فضا کله و سنی فرق و تمیزدن
عاری قیله چاره سی بودر که یا قلب القلوب و الابصار ثبت قلبی علی دینک دیو
ابتهاال و اضربه باشله و ناله و تسبیح و روزه بی دوزمک ایلد یعنی صوم و تسبیح
و اضربه شروع ایلد **مثنوی** ناله میکن کای نوعلام الغیوب * زیر سنک
مکر بد مارا مکوب) ناله ایلد بویه دیو که ای سن جمیع غیبلره زیاده عالم پادشاه سن
براهن فکر طاشنک التسه زنی دوکه **مثنوی** کرسکی کردیم ای شیر
افرین * شیرا مکمار برمازین کین) ای ارسلان خاق ایدیحی پادشاه اگر کلاک
و کتاخاک ایلد که شیری بو بوسودن بزم اوزر بزمه حواله ایلد شیردن مراد
بونده نفس شیری و باشیطان شیری و باضا شیری و غضب شیری اواغه قابلیت

ایلدوب آینه لردن بری اتی همان ظن ایلوب اوزر بنه بصدقه ایچنه دوشر
مثنوی آب کاغی را بهامون می برد * آب کوهی را عجب چون می برد
آب بر صمائی صحرا یه ایلنور زرا خفیفه ر آب بر طاعی عجب نیجه ایلنور یعنی
رندن قلع و قعه قادر اوله من کوهدن مراد عقل و علمه ثابت و راسخ اولنوردر که
آب مکر انلری تحریر که قادر اولنور و کا هندن مراد شول ضعیف العقل اولان
سفه لردر که آب مکر و هوا انلری رندن اربوب صحرائ میل و هوسه ایلنور
مثنوی مکر اودام دکنده شیر بود * طرفه خر کوشی که شیر می ربود
انک مکر طوزاغی شیره کند اولدی عجب بر خر کوشکه بر شیر قایدی یعنی
طرفه در که صورتا بر ضعیف و حقیر اولان شی طاعی را بر قوی و دلیر اولان شی
مغلوب ایدوب هلاک ایلدی و بوضیف کیمه نک بر قوی و دلیر کیمه بی قهر
و هلاک ایتیمی چوق واقع اولمدر **مثنوی** موسی فرعون را با رود نیل *
می کشد بالشکر و جمع ثقیل) مثلا موسی فرعونی نیل ابرمغه چکر لشکر ایلد و جمع
ثقیل ایلد یعنی جمعیت کثیره ایلد **مثنوی** پشه نمرود را بانیم بر * می شکافد
فی عینا در زسر) مثل آخر بر پشه یارم فتاده قارم قسز و تر حسز نمرو دك باشک
در زنی برار یعنی باشک بینی شق ایلر خلاصه کلام اولدر که حضرت موسی
علیه السلام ضعیف ابکن اکا ناید الهی او اب ذوالاوتاد اولان فرعون نیجه
بوزیک عسکر به رود نیله چکوب کندی تو اب نیله اندن بکوب فرعون هلاک
ایلدی و نمرو دخی حضرت ابراهیم علیه السلام زمانده بر قوی شاه ایدیکم
دولت دنیا و جاه و عزت صوری آنی مغرور ایدوب دعوائ الوهینه شروع ایلدی
بر کون غروره کلوب اله آسمان ایلد بن مقابله ایدرم دیو عسکر به بر صحرا به چقبوب
اوتور دقده حق سبحانه و تعالی اضف جمع مخلوق اولان پشه لری انلره حواله
ایدوب بر مرتبه انلر اوزره مسلط اولدیلر که قراری فراره تبدیل ایدوب کی انلر
واسطه نیله شربت موتی ایدیلر و سالم اولنلر مقاملری جائینه نیجه الم واضطر ایلد
قاچدلر اول حینده بر نیم پشه نمرو دك بوزینه قونوب انی دفع ایدم یوب بورنندن
ایچرو کیدوب بینی سنه داخل اولدی وانک سرمنده درت بوز یسل قرار قیلدی
تکم شیخ عطار قدس الله سره العزیز حضرتلری منطق الطیرده بو بیتله بومعنا به
اشارت یوردر (بیت) نیم پشه بر سر دشمن کاشت * در سیر او چار صد سالش داشت
مثنوی حال آن کو قول دشمن را شنود * بین جزای انکه شدید حسود
کور انک حالی که اود دشمنک قولنی اشدی کور اول کیمه نک جزا سنی که حسوده
یار و مصاحب اولدی **مثنوی** حال فرعونی که هامانرا شنود * حال
نمرو دی که شیطانرا شنود) اول فرعونک حالی کور که هامانک سوزنی استماع

وارد **﴿ مثنوی ﴾** آب خوش را صورت آتش مده * آذر آتش صورت آبی
 منه (الهی لطیف آبه آتش صورتی و یرمه یعنی آب دینی بزه سوزنده کوسنرمه
 انشده ابلق صورتی قومه یعنی دنیا و شهوات و هوا که من حیث المعنی آتش
 کیدر انده لطافت و نعمت و راحت صورتی قومه تا آکا فریفته اولوب نار یوار
 دوشمبلم **﴿ مثنوی ﴾** از شراب قهر چون مستی دهی * نیستهارا صورت
 هستی دهی (الهی چونکه خلقه قهر شرابیدن مستک و یرمن بوقله و اراق
 صورتی و بررسن مثلاً بودنی که فی الحقیقه بوقدر حق تعالی اکاوانک دولت
 و عزت و اراق صورتی و یرمندر و آخرت که فی الحقیقه ثابته و موجوده در
 اکاوانک نعمت و عزت و بوقاق شکن و یرمندر قهر شرابیدن مست اولان
 بوغی و ارودخی و اراولنی بوق کور **﴿ مثنوی ﴾** چیست مستی بند چشم
 از دید چشم * تا نماید سنک کور چشم بشم (مستک ندر چشمک کور مستدر
 چشمک باغلمه بدر بر مرتبه کور مکن کوز بغلمه که حتی طاش کور و یوک
 بشم کورینه یعنی دنی و حقیر عالی و نا چیز و قبیح بشم کی لطیف و ملخ کوز
 نمکدر **﴿ مثنوی ﴾** چیست مستی حسها مبدل شدن * چوب آژندر نظر
 صندل شدن (مستک ندر حسها مبدل اولقدر یعنی ادراکات صوری و معنوی یک
 خاصیتتری متغیر اولوب که اشیائی کاهی حقهها ادراک و احساس ایتمکه قادر
 اولیه مثلاً ابلغین آغاجی نظرد صندل اولقدر یعنی اول ابلغین اغاجی کی باطل
 اولان شلر صندل و عود اغاجی کی لطیف و مقبول کورینه و اجلدن سرور
 کاشات علیه افضل الصلوات حضرتتری اکثر اوقات تعلیم لایتمه بودعایی
 ایدرل اللهم ارنا الحق حقاً و ارزقنا اتباعه اللهم ارنا الباطل باطلا و ارزقنا اجتنابه
 اللهم ارنا الاشياء کاهی

﴿ قصه همد سلیمان علیه السلام در بیان آنکه ﴾

﴿ چون قضا ابد چشمه ای روشن بسته شودالی آخره ﴾

﴿ مثنوی ﴾ چون سلیمان سرا پرده ردد * جله مرغانش بخدمت آمدند
 چونکه سلیمان نبی علیه السلام حضرتتری ایچون سرا پرده آوردیلر و انک چهره
 همایونی صحرارده قوردیلر جمیع طيور اول صاحب حیورک حضورنه کلدیلر
﴿ مثنوی ﴾ هم زبان و محرم خود یافتند * پیش او یک یک بجهان بشتافتند
 زیرا مرغان سلیمان علیه السلامی کندیلر بنده هم زبان و محرم بولدیلر لاجرم بر
 اول حضرتک اوکنه جانله ابودیلر **﴿ مثنوی ﴾** جله مرغان ترک کرده
 چک چیک * با سلیمان کشته افصح من اخیک (جله قوشلر انک اوکنده چیک
 جیکی ترک ایلر یعنی قوش کی اوتمکی و بی معنی به صدای اتمکی ترک

المشاعر دی سلیمان نبی علیه السلام ایله قوشلر سنک فرداشکدن فصیحتر و مافی
 الضمیری بیان ایلکه ناطقتر اولوشلردی **﴿ مثنوی ﴾** همزبانی خسویشی
 و پیوندیست * مرد بانا محرمان چون بندیست (همزبانلق خصصلق و پیوندیکدر
 یعنی ایکی کیمسه بر لسانی بیلک و بر زبان اوزره تکلم ایلک سبب اتصال و قرابتدر
 مردنا محرمله بنده منسوب اولان محبوس کیدر اکثر زمانده هم زبان اولق و ایکی
 کیمسه بر زبانله تکلم قلمق محرم اولغه و القت قیلغه لسان اوزره سبب اولور اما اصل
 محرمیت جان و دلک بری برینه از لده تعارف و اتحاددن حاصله اولدیفیچون
 چوق اولور که ایکی همزبان اولسان کیمسه لری برینه محرم اولورل و محبت
 قبولورل **﴿ مثنوی ﴾** ای بسا هاند و و ترک همزبان * ای بسا دورک چون
 بیکانکان (ای چوق هندو و ترک همزباندر یعنی ای چوق کیمسه به ترک و هندک
 بر برینه همزبانلقی چوقدر ای چوق واقعدر که ایکی ترک همزبان ایکن بری
 بر بنه بیکانه کیدر **﴿ مثنوی ﴾** پس زبان محرمی خود دیگرست * همدلی
 از همزبانی بهترست (پس محرمک زبانی خود آخردر یعنی بر کیمسه بر کیمسه ایله
 محرم اولق و هر بری آخرینک لسان حالنی بیلک و سر درونه مطلع اولق
 همزبانلقدن غیر بدر همدلک همزبانلقدن اولی و افضلدر پس بوندن خصه
 بودر که بر کیمسه لسان مشایخی او کرنوب انلره همزبان اولسه و سر درونلرندن
 غافل قالسه انلره انجق لسان جهتندن اشنا اولمش اولور اما بر کیمسه انلرک لسان
 حالنه عارف و مافی البائنه واقف اولسه و محرمیت مرتبه سن بولسه اسکرحه
 اصطلاحا حارین بیلر سه ده بواندن اولی و افضلدر همدلی از همزبانی
 بهتر است بیوردقلری بومضایی مؤید اولور **﴿ مثنوی ﴾** غیر نطق و غیر ایما
 و مجمل * صد هزاران ترجان خیرد زدل (نطقه سز و اشارت و کتابتسز
 کوکلدن نیجه بوز یک ترجان حاصل اولور و هر بری مافی الضمیری اهلنه ترجنه
 و بیان قبولر اهل حال قشده لسان الحال انطق من لسان المقیال در و اهل
 بال قشده لسان البال انطق من لسان الحال در اهل دل اولنلر ادراکنده نادانلر
 بلکه اهل حال اولنلر آنک فهمنده عاجز و ناتوانلر در فهم من فهم و جهل من
 جهل پس اسرار محرمیتی و همزبان و همدینی متابعیله بیان ایلد کد نصکره
 قصه به شروع ابدوب پیورلر **﴿ مثنوی ﴾** جله مرغان هر یکی اسرار
 خود * از هنر و ز دانش و از کار خود (جمیع قوشلر هر بری کندی سرلری
 کندیکن هنرندن و علمندن و کار و کاردارندن **﴿ مثنوی ﴾** با سلیمان یک یک
 و امی نمود * از برای عرضه خود را می ستود (حضرت سلیمان علیه السلامه بر
 آشکاره کوستردی عرض و اعلام ایچون کندی یعنی او کدی **﴿ مثنوی ﴾** از

تکبرنی و از همتی خوش * بهر آن تاره دهد اورا پیش (بونارک عرض هـ)
ایله ای تکبراندن و کنده و جودلندن دکل ایدی بلکه هر فونک هت عرض
ایله ای انچون ایدی که تا بول و بره اول مرثک هر برینه اوکنه و قرینه تا انکه
اشتا اولته اول هت و سیه له اوله بونده حصه بودر که خافسا - ق اولان اولیا
واصفیایه بر کیمسه بونیلله عرض هـ ایله اگا صاحب اولفندن و رضاسن اله
کتورمکن اوزی و لازم کاورسه اول هتله خدمت فلقندن اوزی جائز اوور
زیرا عرض هـ ایله اکل مذموم و منوع اوامی مجرد خود بستد و خود فروش
اوامی مستلزم اولدیفچون و کبر و نخوت و فخر و انایت صفتلری اشعار قیلدیفچون
اوور اگر انیایا علیهم السلام و اولیای دظالم قریبه وصولدن اوزی عرض هـ
اوورسه - موقول و مقول اوور تکیم بوسف علیه السلام - حضرتلرینک مالک
مهر اولان خطابی فرآن دظالم الشاده - کایت اولندی (قال اجماعی - علی
خرائن الارض انی - حفظ علیهم) و بوایت کریمه ده طالب ولایتک جوازینیه دلیل
وارد اگر طالب اولان کیمسه اقامت عدل و احکامه قادر ایسه بونک مثلی اگا
بکر که مثنوی چون بیاید بر در از خواجده * عرض هـ دارد از هـ
دیباچه (مثلاً چونکه امیر اولته برخواجهدن کرک اوله یه - نی چونکه براسه
بر کیمه ای اقدیایک قول ایله اول اسیر کنیده اولان هـ نردن بر دیباچه عرض هـ
طونار تا اول خواجه اتی قبول قبله و بونک خدمتیه وصول بوله دیباچه بوند
بر مقدار مناسبه استعمال اوور مثنوی چونکه دارد از خربداریش
تک * خود کند بیمار و کر و شل و لک (چونکه اسیر خواجه نک مشربلکنندن
مار طوته یعنی اندن - ظا بتیوب تقرت ایله اول اسیر کنیدیستی خسته و صافرو چواق
واقفی ایله مثنوی نوبت هدهد رسید و پیشه اش * و آن بیان صنعت
و اندیشه (هدهدک نوبتی و انک پیشه و هنرینک نوبتی ابر شدی و اول هدهدک
اندیشه و صنعتینک بیانی نوبتی ابر شدی مثنوی گفت ای شه بک هـ
کان که هـ نرسد * باز کیم گفت کونه به نرسد (هدهد ایله ای شاه نبوت
بر هنر که اول هـ - قه میر زدر انکاره دیم حال بو که کونه و مختصر سوز ابور کدر که
خیر الکلام ماقول و دل موجبه سوز موجز و مفید کر کدر کانت بونده سوز
مناسبه در مثنوی گفت بر کونا کدامست آن هنر * گفت من انکه که باشم
اوج پر) سلیمان علیه السلام اگا ایله ای سوله تا اول قنخی هنر هدهد دیدی
اول وقت که بن اوج هوا اوزره اولم و زیاده بوک - ک اوجم بر نقطه واحد ایله
اوورمه بر اوج تقدیر نه اوور و اگر نقطه ثابته ایله پاه فارسی اوورسه وصف
ترکیبی اولوب بوک - ک اوجی مناسنه اوور مثنوی بنکریم از اوج

با چشم یقین * من بینم آب در قمر زمین) چونکه اوج هوادن نظر ایدم چشم بقبله
بن آبی قمر زمینده کوریم مثنوی تا کجاست وجه غمتش چدرنگ *
ارچه می جوشد زخای یازسنگ) اول آب تا فنده در و انک درینلکی ندر یه - نی نه
مقدار در و اول آبک رنگی ندر اول آب نندن قینار بر خاک کنی یا بر طاشدنی قینار
و یا خود طرافلقدنی و یا طاشلقدنی قینار و ظاهر اوور زمین ایچره آبی کورمک
و هر قنخی محله ایسه اگا نظر ابر کورمک هدهدک خاصیت - ندر کارد در فی کتاب
حیة الحیوان قال یذکر عن اله - هدهد انه یری الماء فی باطن الارض کایراه الانسان
فی باطن الزجاج و زعموا انه کان دلیل سلیمان علیه السلام علی الماء و بهذا السبب
تفقد له ساقده مثنوی ای سلیمان بهر لشکر کا را * در سفر میدار این
اگا را) هدهد سلیمان نبی علیه السلام حضرتلرینه ایله ای سلیمان لشکر
کا هـ دن اوزی یعنی لشکر بر محله نزول ایله کده انلره ای آشکاره ایله کدن اوزی
بومادن اگا می سفرده بانکده طوت بو اوور که بر کیمه - ه هر تقدیر قدر و شرفده
اواسه و دوات و عزتده کال مرتبه سن بواسته یسه کنیدی به لازم اولان صاحب
هنر دن اعراض ایله اگر چه اول صورتنا حقیر ایسه ده زیرا انسان مدنی الطبعدر که
بری برینه البته محتاجدر مثنوی پس سلیمان گفت ای نیکو رفیق *
در بیابانهای بی آب عمیق) پس سلیمان علیه السلام اکا دیدی ای ابو واداش
عمیق و بی پایان آبسز بیابانلرده زم - له اول مثنوی نایابی بهر لشکر آب
را * در سفر سقا شوی اصحاب را) تا کم لشکر دن اوزی آبی بوله سن سفرده اصحابه
سقا اوله سن یعنی لشکر و صاحب لربزدن اوزی سقا اوله سن وضو بی بولوب
انک وجودنه دلالت قبله سن بوند هر خدمتی اهلنه و بر مکه تزییه وارد هر امیر
و حاکمه لازمدر که بر کاری آنک اهلنه تفویض ایله و اول کاری نا اهل اولان
کیمیه تفویضدن حذر قبله تا عاقبت نادم و بشیمان اولیه و اشراط ساعتی خلقه -
اظهار قبله که بر امری بر نا اهل و بر مک اشراط ساعتندر کافال علیه السلام
اذ اوسد الامر الی غیر اهله فانظر الساعة

طعنه زاغ درد صوی هدهد

مثنوی زاغ چون بشنود آمد از حسد * سلیمان گفت کو کز گفت وید)
زاغ چونکه هدهد دن بوسوزری اشندی - هدهد دن ایله رو کلدی سلیمان علیه
السلام حضرتلرینه ایله اول هدهد اگری و قبح سوبلدی مثنوی از ادب نبود پیش شه مقال * خاصه خود لاف دروغین و محال) شاهک
حضورنده سوز سوبک ابدن اولز علی الخصوص خود زیاده دروغ و لاف
اوله و اولاف ممکن اولوب محال اوله بومعنی دروغین ضم دالله و کسر ضین ایله

اولدانی وجه اوزره در قبح دال ابله و قبح غین ابله دخی اوقم قی جائز در زیر
غین لغتیه بواسوت معناسه کاور بوراده برده معناسه استعاره اولسه جائز
اواور بوتقدیر اوزره معنی علی الخصوص خود برلاف اوله که انده برده اوله
واولاف بحال اوله اول هدهده لاف و کزاف اسنادی نه جهندن لازم
کلور دینورسه الجواب ﴿ مشوی ﴾ کر مرورا این نظر بودی مدام *
چون ندیدی زیر مشتی خا کددام) اگر اول هدهده دایم بو نظر اولیدی بر آویج
خا کد التده اولان طوزاضی نیچون کورمزیدی ﴿ مشوی ﴾ چون گرفتار
امدی در دایم او * چون قفص اندر شدی ناکام او) اول هدهده دایمده نیجه
گرفتار کلوریدی نه حاله ناکام و ناچار قفص ایچره مبتلا اواوردی هد هددن
مراد بوراده اسرار ضمیره مطلع اولان و مکتوبات بواطنی مشاهده قیلان
اصحاب مکاشفه در وزاغدن مراد انلرک کشف و شهودنه انکار ایلین طائفه در
﴿ مشوی ﴾ پس سلیمان گفت ای هدهدهر واست * کز تودر اول قدح این درد
خاست) پس سلیمان علیه السلام هدهده ابتدای ای هدهده رواو معقولیدر که
اول قدحده شدن بودرد ظاهر اولدی یعنی ابتدای حالده شدن بو گونه تیره لک
ظهوره کادی ﴿ مشوی ﴾ چون نمایی مسی ای خورده تودوغ * پیش
من لاق زنی وانکه دروغ) ای دوغ ایچمش کیسه سن نیچون مستلک کوستر سن
بنم اوکنده برلاف اورر سن اندنصره اولاق دروغ اوله

﴿ جواب گفتن هدهده طمنه زاغ را ﴾

هدهده حضرت سلیمان علیه السلام دن چونکم بو گونه عتاب آمیز خطابری
کوش ابتدای اکا جواب و یروب ابتدای ﴿ مشوی ﴾ گفت ای شه بر من عور
کدای * قول دشمن مشنواز بهر خدای) ای شاه رسالت بن عریان کدا اوزره
خدارضا سیچون دشمنک قوائی استماع ابله ﴿ مشوی ﴾ کر بیطلانست
دعوی کردیم * من نه ادم سربسراین کردیم) اگر بنم دعوا ایلا کلکم کذب
و بطلانله ایسه بن باش قودم و راضی و طایع اولدم بنم بو یونگی کس
﴿ مشوی ﴾ زاغ کو حکم قضایر انکرست * کر هزاران عقل دارد
کافرست) زاغ کدا وزاغ قضایر حکمه منکر در اگر هزاران عقل طورسه هم کافر در
بوینلر هدهده لسانندن طمنه زاغه جواب طریقه اولور هدهده مراد قضا
وقدره ایمان کنورن طائفه علیه اولور وزاغدن مراد قضا و قدره انکار ایلین
قدریه اولور و سلیمان علیه السلام دن مراد فرق مختلفه تک السنه و مذهبته
عارف اولان وارث کامل حضرت نبویه اولور یقینار باب شهود اسرار وجوده
بزعارف و مرآت کونیده مسنون و نابود اولان آب معنیه واقف در بود دعوی شککنده

سوز و یلسه اهل قدر مذهبده و معتزله مشربنده اولان زاغدر در حال انکار
ایدرلر و اعتراض سختیه کیدرلر و دیرلر که لانسلم که بونلرده بو نظر اوله و بونلر
آب معنایی هر دم مشاهده قیله زیر اگر بونلرده بو نظر مدام اولیدی نیچون
زیر خا کیشربنده مشتر اولان دایم بلایی کورمزیدی و گرفتار ذات و مجبوس
قفص محنت و عقوبت اولقدن توجهله ازاد اولمزیدی معلوم اولدیکه بونلر
بود عواده لغاف و صلا فدر پس یقین منع علوم و عرفان اولان سلیمان زمان
علی طریق الاتحکان هدهده معرفته و عارفان آب حیات حقیقه دیسه که
بو اعتراضه جواب ندر و بو طمنه به گرفتار با صواب نه وجهله در بونلر دیرلر که
ای شاه حقیقت زاغ طبیعت اولان اهل قدر که حکم قضایه منکرلر را کر
هزاران عقل و علم دخی طورلر سه کافر در بحکم حدیث شریف (قال علیه
السلام القدریه مجوس هذه الامة درو شر و معاصی قضای الهیه دن دکلدر
بلکه عبدک نفسی اتی ایجاد ایلر دین قدر به بی بعضایر تکفیر ایتمشدر درو بعضایر
توقف ایتمشدر و تکفیر ایتمشدر بونلر اهل قبله اولوب قرآنله استشهاد ایلد کلامی
ایچون توقف ایتمشدر و تکفیر ایتمشدر خالقیت حقه شریک فوشد قلمی ایچون
تکفیر ایتمشدر قضا و قدر کخبر و شره ایمان کنورمین مؤمن اولدیکه متهمدد
احادیث شریفه وارده اولمشدر کما قال علیه السلام والله لا یؤمن احدکم حتی یؤمن بالقدر
خبره و شره و قال علیه السلام الايمان بالقدر نظام التوحید قضا اشیا ک ازادن
ایده دک اوزرینه جار به اولان احواله حکم کلی اجمالیدر و قدر اول حکمک اوقات
معینده آشنا اوزره اولان صور تفصیلیه سیدر ﴿ مشوی ﴾ در تونا کافی بوداز
کافران * جای کندی شهوتی چون کافران) اگر سننده فرضی ثنویه مذهبده
اولان کافرلر دن برکاف اولسه یعنی قضای الهیه تک انکاری مشر بر حرف اولسه
کافران کی یعنی فرج نسوان کی موضع شهوت و محل رابحه بدن یعنی برغوائی
انما المشرکون نجس شرک نجاست معنویه در پس ثنویه و قدریه خصالتدن
سنده که شرک خفی متضمن بر خصلت اولسه جنسایت معنویه و خیانت باطنیه ابله
ملوث و ناپاکسن کر کدر که درونیکی آب توحید و معرفتله پاک و طاهر قیله سن تا کم
موحدین زمر سنه داخل اوله سن ﴿ مشوی ﴾ من بینم دایم را اندر هوا * کر
نیوشد چشم عقل را فضا) هدهده سلیمان علیه السلامه ابتدای هوا ده ایکن بن
خا کد التده نهائی اولان طوزاضی کور برم قضای الهیه اگر بنم عقل کوزنی
اورنر سه ﴿ مشوی ﴾ چون قضا اید شود دانش بخواب * مه سیه کردد
بکیرد آفتاب) چونکه قضای الهیه کله علم و عقل خواب غفلته کیدر ماه سیناه
اولور آفتاب طوینا ور یعنی چونکم قضای الهیه کله ماهه خسوف و آفتابه

کسوف کاور و بونلرک نوری زائل اولور **مشوی** **از قضا** این تعبیه می
نادرست **از قضا** دان (کوفضا را منکرست) قضا الهیه دن بوتعبیه یعنی
بوتخلیط و مکر فتن نادر و قلیلدر یعنی نادر دکلدر بلکه بوکونه تخیل و مکراندن
جوق واقع اولور قضا الهیه دن بیل که اوقضا به منکر در زیر بر کیمسه نیک انکار
و کفر نه قضا الهی تعلق ایتمه اول کیمسه کافر و منکر اولردی معلوم اولدیکه
هر کافرک کفری و هر منکرک انکاری قضا الهیه بندر

قصه آدم علیه السلام و بستن قضا
نظر اورا که مراعات صریح نهی و ترک تأویل

حضرت آدم علیه السلام قصه سیدر و قضای الهی انک چشمنی نهی صریح
رعایتندن بغلنک بیانده در که اول نهی صریحی (ولانقربا هذه الشجرة فتکونا
من الظالمین) درودخی انک ترک تأویلندن کوزنی بغلنک بیانده در و ترک تأویل
مطوفدر مراعات اوزره تغدیر کلام و بستن قضا چشم اورا از ترک تأویل دیک
اولور و ترک تأویلندن کوزنی بغلدی دیک ترک تأویلی کوره میسوب و تأویلیک
ترکنده اولان فوایدی بیله میوب و نهی صریحه امثال ایله میوب تأویلی روا
کوردی و اختیاری قیلدی دیک اشارایلر **مشوی** **بوالبشر** کوعلم الاسما بکست
صد هزاران علمش اندر هر رکست (ابوالبشر که اول علم الاسما بکست) یعنی
حق تعالینک تعلیم ایلدیکی اسمانک امیریدر انک هر طمرنده صد هزاران علم واردر
و اسمادن مراد عند المحققین نه ایدوکنه بوینلرله اشارت ایدوب پیوردر
مشوی **اسم هر چیزی چنان کان چیز هست** **نابیان جان اوراداد**
دست (هر برشیک اسمی انجیلین که اول شی ازله اوله اولمشدر تا نهایشه دیک
انک جانته ال و یردی یعنی علم الله ده برشیک اسمی نه اولدیه و خاتمه و عاقبتده نه
اوله جق ایسه انک علی حضرت آدمک جانته کشف اولدی و هر برشیک حقیقتی
یلدی دیک اولور **مشوی** **هر لقب کودادان مبدل نشد** **انکه**
چش خوند او کاهل نشد) **هر لقبی که او یردی اول لقب مبدل و متغیر اولدی**
یعنی هر نه شبیه حقیقی اعتباریله بر اسم دیدی ایسه اول اسم من بعد متغیر
اولدی زیرا بواقب و اسمدن مراد هر شیک اوح محفوظه ثابت اولان اسمی در
اول کیمسه به که چست اوقودی اول کیمسه کاهل اولدی زیرا بواقب اسمی اکا حقیقتده
مطلع اولغله اطلاق ایشدر پس تبدیل ممکن اولور **مشوی** **هر که آخر**
مؤمنست اول بدید **هر که آخر کافر او را شد بدید** **هر شول کیمسه که آخرنده**
مؤمندر اتی اول کوردی و خاتمه سنده مؤمن اولدیخی حسیله اکامؤمن دیدی
هر شول کیمسه که آخرنده کافر در اول حضرت آدم علیه السلام ظاهر

و اشکاره اولدی **مشوی** **اسم هر چیزی نواز دانا نشو** **مرر من علم الاسما نشو**
هر برشیک اسمی من مالندن اشد علم الاسما نیک سر نه ایش یعنی حق تعالینک
آدمه تعلیم ایلدیکی اسمانک هر نیک سرنی اول اسمایه عالم اولان عارف و نادن
استماع ایت که حق تبارک و تعالی وارثان انبیا اولان عارف قولرینه هر برشیک حقیقتده
اسمی ندر و اول شی عاقبه الامر نه اوله جقدر بونی دانا اولنلر بیوراسترک انلردن
بر بستن بواب انلردن تم ایت دیک اولور **مشوی** **اسم هر چیزی برما**
ظاهرش **اسم هر چیزی بر خالق سرش** (هر برشیک اسمی بزم قترده انک
ظاهریدر یعنی هر شی بحسب الظاهر نه حالله موسوم ایسه بزا کا و بیه دیرز اما
هر برشیک اسمی خالق کونینک قترده انک سر و حقیقتدر تکیم برشیک ظاهرده
اولان اسمی و حقیقتده اولان اسمی بوینلرندن ظاهر اولور **مشوی** **زده**
موسی نام چو پس شد صا **زده خالق بودناش اژدها** **موسی علیه السلام**
قترده انک چوینک نامی صا ایدی انک حقیقتده ثعبان اولمشدن خبری بوق
ایدی اما خالق عالم قترده انک نامی اژدها ایدی برشیک او ائده بحسب الظاهر
اسمی عند الناس برکونه او اوب آخر الامر اول اسم زائل او اوب حقیقتده اولان
اسمه اسمی اولدیفته اول اعصابی مثال ایلدکدن صکره مثال آخرک بیانته شروع
ایدوب پیوردر **مشوی** **بدعمر انام اول بت پرست** **لیک مؤمن بود**
نامش درالست (مثلا حضرت عمر رضی الله عنک نامی اول حالده بت پرست ایدی
زیرا اسلامه داخل اولردن اول عند الکفره نامی اوله ایدی لکن الست طالعنده
انک نامی مؤمن ایدی لاجرم اول ازله اولان حقیقتک اسمی اسلامه داخل
اولدقد نصکره ظاهر او اوب بودنیان آخرته اول اسمله انتقال ایلدی
مشوی **آنکه بدزدیک مانامش منی** **پیش حق این نقش بدک بامنی**
اول نسنه انک که بزم قترده اسمی نطقه اولدی حق قترده اول منی بو نقش صوری
ایدیکه بملکه موجود و انایتله مشهوددر بویت نفس الامرده اولان اسمی
اشیا ایچون ضرب اولان تمثیلاتک بریدر مثلا هر شیک ابکی نوع اسمی واردر
بر اسمی حقیقیکه عند الله ثابت اولان اسمدر اکا من بعد تبدیل و تحویل واقع
اولز ازلا و ابدا ثابتدر بوزلز و بر اسمی دخی مجازی و صوریدر البسه بواسم
زائل اولور و آخر الامر اول اسم حقیقی عند الله هر نه ایسه ظهوره کاور و انکه
مسی اولور یعنی صورتا کافر و عند الله مؤمن تسمیه اولدیه عاقبه الامر
مؤمن اولور و اگر صورتا مؤمن و عند الله کافر ایسه نعوذ بالله آخر الامر کافر
اولور و قس علی هذا سائر الاسما پس اسماء اشیاءدن عبارتدر و الحقایق لا تنقلب
تلاهی بومضابه اشارتدر پس حضرت آدم علیه السلام جناب حق و علم آدم

الاسماء كلها مقتضاه جميع مسمياتك حقيقة وصورته نامی اكا عیان اولدی
 حاصل كلام حضرت آدم عليه السلام علم ودانسته وفضیلت وینشسته ثابت
 ونهایت بوقدر ﴿ مشوی ﴾ صورتی بدین منی اندر عدم * پیش حق
 موجود نه پیش و نه کم ﴿ بومنی عدمه یعنی عالم باطنه ومرتبه علم حقه بر صورت
 ابدی حق تعالیك قتده موجود ابدی بوظاهر ده اولان صورتدن نه پیش و نه کم
 ﴿ مشوی ﴾ حاصل آن آمد حقیقت نام ما * پیش حضرت کان بود انجام ما حاصل
 كلام بزم حقیقتده نامز یا خود حقیقت نامز اول کلدی حضرت حق حضورنده که
 او بزم انجام وعاقبتز اوله یعنی انجام وعاقبتزده هر نه شی اوله جقدر بزم حضرت
 حق حضورنده حقیقتك اسمی اول اولدی دیمکدر ﴿ مشوی ﴾ مرد را
 بر عاقبت نامی نهسد * فی بران کو عاریت نامی نهسد ﴿ حق تعالی حضرت تری
 مرده عاقبت امرده نه اوله حق ایسه انک اوزرینه اسم قور انک اوزرینه دکل که
 خلق اكا بر عاریتی نام قور یعنی بعض کیسه وارد که اولنده مؤمن آخرنده کافر
 اولور و بعضی بالعکس پس آخرنده و خائمه کارده هر نه کونه صفتله متصف
 اولور سه و دنیادن آخره هر نه حال الیه انتقال قیلور سه انک حق وقتده اسمی
 اولدر و اكا اول نامی ﴿ حق قوه مشدر ﴾ ﴿ مشوی ﴾ چشم آدم چون بنور پاک
 دید * جان و سر نامها کشتش بدید ﴿ آدم پیغمبر علیه السلام چشمی که اونور
 پاکه کوردی جان و ناملرک سر و حقیقتی اكا اشکاره اولدی ﴿ مشوی ﴾
 چون ملک الوار حق دروی پیسافت * در سجود افتادودر خدمت شناسافت
 چونکه ملک حق انوارنی حضرت آدم علیه السلامه بوالدی لاجرم ملک
 سجوده دوشدی و خدمته ابودی ﴿ مشوی ﴾ مدح این آدمکه نامش می
 برم * قاصر مکر تاقیامت بشمرم ﴿ بو آدمک مدحنی که انک نامی ابلتورم
 قاصر م فرضا اگر انک فضائلی قیامتدک صایم و بعض نسخهده مصرع ثانی
 بوبله واقع اولشد در تاقیامت کر ستایم قاصر م ﴿ یعنی قیامتدک اگر انی مدح
 ابلرسم قاصر م کا هو حقه انک ستایشنه قادر دکلیم دیمک اولور ﴿ مشوی ﴾
 این همه دانست چون آمد قضا * دانش بک نهی شد بروی خطا * کای عجب
 نهی از پی تحریم بود ﴿ بابتا و بلی بدو توهم بود * بو جمله بی بیلدی چونکه
 قضا کلد که بر نهنگ دانشی اكا خطا اولدی اول نهی بودر که جناب حق آدمه
 و جوابه خطابا بیوردیکه * ولاتقربا هذه الشجرة فتکونا من الظالمین * و بونهیده
 اولان خطا بودر که حضرت آدم علیه السلام بونهیده مژدد اولدی و کندی به
 دیدیکه ای عجب بونهی تحریم ایچومنی اولدی و یا خود تا و بله منسوب اولان
 اولان تنزیه ایچومنی اولدی و نحو یمنی اولدی نهی تحریمی اولد که اتی فاعل

و مرتکب اولان کیمه عتاب و عقابه مستحق اوله تکیم ﴿ ولاتقربا هذه الشجرة *
 نهی کی ودخی ولا تقربو امال الیتیم نهی کی ونهی تنزیهی اولد که انک
 مرتکبی عتاب و عقابه مستحق اولز بلکه انجق ترك اول قیلش اولور و کندی
 اول منهی اولندن انجق تنزیه و تطهیر لازم کلور کا ورد فی هذا الحديث قال
 علیه السلام من اكل الثوم والبصل والکراث فلا یقر بن المساجد ﴿ مشوی ﴾
 دردش تاویل چون ترجیح یافت * طبع در حیرت سوی کندی شتافت ﴿ اول
 آدمک کو کلنده تاویل انک چونکم ترجیح بولدی و ترك تاویل ایستک
 اوزره اختیار قیلدی پس انک طبعی کندی حیرنده ایکن کندی جاننده سرعت
 ایستدی ﴿ مشوی ﴾ باغبان را خار چون در پای رفت * دزد فرصت یافت
 کالابر دقت ﴿ مثلا باغبانک چونکم آیاغنه دیکن باندی باغبان کندی حاله
 مشغول ایکن خرسز فرصت بوالدی متاعنی علی الفور ایستدی ﴿ مشوی ﴾
 چون زحیرت رست باز آید راه * دید برده دزد درخت از کار کاہ ﴿ چونکم آدم
 علیه السلام حیرتن قورتلدی کبرویوله کلدی آدم کوردی دزد اسبابی کار
 کا هدن ایلتمش یعنی شیطان انک اسباب طاعتنی و متاع معرفتی سرقه ایتش و حله
 جنتی وجود لرندن نزع ایدوب اتی دنیا صحرا سنه آتمش ﴿ مشوی ﴾
 ربنا انا ظلمنا کف واه * یعنی آمد ظلمت و کم کشت راه ﴿ ربنا انا ظلمنا واه دیدی
 سورة اعرافده اولان ربنا انا ظلمنا آیت کریمه سنه اشارتدر که تفسیری عنقریب
 اضافت کردن آدم ذلت راسر خنده کلور یعنی ای بزم ریمز بر نفسمره ظلم ایلدک
 دیدی واه ایلدی و جرمنه معترف اولوب کندییدن صدور ایلین خطاسنه تأسف
 ایلدی یعنی ظلمت کلدی و راه مستقیم کم و ناپیدا اولدی یعنی کلهسی کله
 تفسیردر کا ن حضرت مولانا حضرت آدم علیه السلام انا ظلمنا انفسنا دیدیکی
 قولی بو مصرع ثابله تفسیر ایدرلر کان پیوردر که حضرت آدم علیه السلام انا
 ظلمنا دیدی ظلمک حقیقتی ظلمتدر پس ظلمت کلدی و قضا بصر بصیرتی
 پوشیده قیلدی و راه روشن ناپیدا اولدی دیمکی دبلز دیمک اولور ﴿ مشوی ﴾
 این قضا ابری بود خورشید پوش * شیرواژدرها شود زوهمچو موش ﴿ بو قضا
 الهی کونش اورتیجی بر بلوتدر ارسلان و اژدرها قضا الهیدن موش کی اولور
 پس ای سلیمان ﴿ مشوی ﴾ من اگر دایمی نه ینم کاہ حکم * من نه تنهاسا
 جاهل در راه حکم ﴿ اکبر بن حکم قضا ای الهینک ظهوری وقتی بر طوزاخی
 کوریم حکم قضا الهی بولنده همان بالکربن جاهل و غافل دکلیم بلکه ظهور
 وقتده انبیا و اولیا علیهم السلام یله عاجز و مضطر در دیدی ﴿ مشوی ﴾
 ای خنک انکونکو کاری گرفت * زورر ایلکذاشت اوزاری گرفت ﴿ ای سعادتلو

فیلتور قال علیه السلام ما اضر احد شيئا الا ظهر في فلتات لسانه وصفحات وجهه
وقال جارا لله العلامه مناسباً لهذا المحل بخابل الغم والمصير تبكي وتضحك
في الاسره **مثنوی** گفت پیغمبر بتمیز کسان * مرء مخفی لدی طی اللسان
حضرت پیغمبر علیه السلام پیوردیلر که المرء مخفی تحت لسانه پس بوحديث شريفك
مضمونی اوزره پیوررلر که پیغمبر علیه السلام انسانی تمیز ایاك حقننده پیوردیلر
انسان لسانی طی ایاك قننده و کلماتك تحتند بهساند رزیرا ترجان چنان
ودلال عالم جاندر پس صرف نقد عرفان اولان اولالسانه نظر فیلتور بعده اول
لسان واسطه سبله متکلمک مرتبه سنه واقف اولور (قطعه) زبان در دهان
ای خرد مند چیست) کلید در آنج صاحب هنر * چودر بسته باشد چه داند
کسی * که جوهر فروشت یا پیلور **مثنوی** رنگ روا حال دل دارد نشان *
رحم کن مهر من در دل نشان) یوزک رنگی کوکاک حالندن نشان طوتار
زیرا سیمادرونه البته دلالت ایدر بنم حالی مشاهده ایدوب بکار حجت ایلر
بنم محبتی قلبکده نصب ایلر پس رنگ ظاهر انسانک باطنک حالته کونه دلالت ایلر
بو بیتله اشارت ایدوب پیوررلر **مثنوی** رنگ روی سرخ دار دبانک شکر *
بانک روی زرد دار صبرونکر) قرمزی یوزک رنگی شکر رنگی طوتار ذکر مسبب
اراده سبب قاعده می اوزره شکر کردن مراد نعمت اولور پس حجت وجهه شکر
صداسن طوتار ونعمته دلالت ایدر زیرا نعمت و راحتسز یوزقرمزی اولوز صبر
دخی ذکر مسبب اراده سبب قاعده می اوزره سی اوزره بلا و محنتسندن کنایه اولور نکر
بونده کفران معناسنه در تقدیر کلام صاری یوزک رنگی صبرونکر طوتار یعنی بلا
و محنتک و کفران نعمت صداسنی طوتار و اندن اخبار ایدر زیرا صفت وجهه درد
و محنتدن وعدم راحت ونعمتسندن حاصله اولور وعدم نعمت کفران اولمقدن
ظهوره کاور پس رنگ روی زرد بر کیمسنگ حبرتنه وانکارنه دلالت فیلش اولور
خرکوش شیره ایندی ای شیردیلر **مثنوی** بر من آمد بانک دست
وپارد * رنگ رو و قوت و سیمارد) بکا کلدی اول نسنه که دست و پایی قطع ایلر
رنگ روی وقوت و سیمایی ایلنور بونده تنیه بودر که عقل سلیم هر بار که شیر
موتی تفکر ایلیر و هادم اللذات اولان مرگ قریب اوله و علاج موت اکا اصابت
قیله انک ند پیر ایلدیکی جوار حده قوت و قدرت قالمز و رنگ و سیمایی رنده اولوز
پس خرکوش لساندن احوال موتی بو بیتله بیان ایلکه شروع ایدوب پیوررلر
مثنوی انکه در هر چه در اید بشکند * هر درخت از یخ و بن او بر کند)
اول نسنه که یعنی اول قهر و هلاک سبب اولان موت شیرینی بکا قریب کلدیکه
هر نه شی که کلهانی صرهر آغاجی کو کنند و دبندن او قوپارر **مثنوی**

در من آمد انکه ازوی کشت مات * آدمی و جانور جامد نبات) بکا کلدی اول
نسنه که اندن مات وفانی اولدی آدمی و حیوان و جامد نبات **مثنوی**
این خود اجزا اند و کلیات ازو * زرد کرده رنگ و فاسد کرده بو) بو ذکر
اولنان موالید ثلاثه خود جزو زرد کلیات هم اندن رنگی زرد ایلش و راجحه سنی
فاسد ایلشدر کلیاتندن مراد بونده عناصر رابعه و افلاک تسعه اولمق و بونلردن
ظهوره کلان اشیا اولمق محله مناسبدر پس کلیاتک بعضسک فنا و زوالک شرحه
شروع ایدوب پیوررلر **مثنوی** تاجهسان که صابرست و که شکور *
بوستان که حله شد کاه عور) ناکم جهسان و ما فیها کاه بلا و محنته صبر ایدوب
و کاهی راحت ونعمته زیاده شکر ایدوب بیدر پس تبدل و تغیردن خالی اولدی
بوستان کاه برک و باردن حله کیر و کاهی عاری اولور پس بو دخی متغیر اولمقدن
ورونفته زوال کلکدن نجات بولدی **مثنوی** آفتابی کو بر آیدنار کون *
ساعتی دیگر شود اوسر نگون) شول بر آفتابک طالع وقتند نار کون یوقارو
کاور و عالمی شله و شعشعه سبله منور فیلتور بر غیری سنا عتده اول آفتاب سر
نکون اولور یعنی بر قاج ساعدن صکره زواله واروب باشی آشاهی غروب ایدر
منور عالم ایکن کور که بوم زوالدن خلاص اولدی **مثنوی** اختراقی
تافته بر چار طاق * لحظه لحظه مبتلای احتراق) شول اختزل که طوغش و طلوع
قیلشدر چار طاق فلک اوزره و قناتوقنا و آناه انا مبتلای احتراق اولمقدن خالی
دکلردر احتراقدن مراد اولدر که فتن بر کوکب بر کوکبه مقارن و مقابل اولسه
اول مغلوب و محترق اولان کوکب حکمی و ناثیری قالمقصد **مثنوی**
ماه کوافرود ز اختر در جبال * شد زنج دق او همچون خیال) ماه که اختر دن
جبالده زیاده اولدی دق رنجسندن اول ماه خیال کی اولدی شکیم هلال
و محاق وقتند مشاهده اولنور دق بر مرصندر که فتن بر کیمسبه واقع اولسه
انی بغایت نحیف و ضعیف و زار ایلر بویاسات و ماقبلنده و مابعدنده اولان ایلت
هر شیک فنا و فو تنه و تبدلات و تغیراتنه ممثلات طریقله در تنکیم پیوررلر
مثنوی این زمین با سکون باد ب * اندر آرد زلزله ش درل زوئب) بوسکونله
ادبله اولان زمین که حرکت واضطر ایدن بریدر زلزله انی ستمه و لرزه به کتوروب
با خصوص که زلزله ساعت انی بر مرتبه به بتورر که کالهن النفوس پاره پاره
وریزه زیره ایلر **مثنوی** ای بسا که زین بلای مرده ربک * کشته است اندر جهان
او خردوریک) ای چوق طاع بو آره قالمش بلادن یعنی بوضو که قالمش فوات و فنادن
جهان ایچره اول طاع خردوریک اولمشدر یعنی ریزه ریزه و قرم کی اوفاق اولمشدر تنکیم
(و بنف الجبال بنا فکانت هباء منبثا آیت کریمه سی بو مضمونه دلالت ایدر **مثنوی**)

این هوا باروح آمد مقسّم * چون قضا اید و با کشت و عقن) بوهوا لطیف که
 روحه مقسّم گلدی و خیانتبخش وجود انسانی اولدی چونکم قضا الهی کله
 اول هوا و باو مقسّم اولور * مثنوی * آب خوش کر روح را همیشه شیره شد *
 در غدیری زرد و تلخ و تیره شد) آب لطیف و شیرینکه اول روحه همیشه اولدی
 یعنی برابر گلدی بر غدیره بر زمان طوره غله صاری و آبی و بولائق اولدی زرد و
 تلخ و تیره که آب نسبت موت و فنا صفت لایدر * مثنوی * آتشی کویاد دارد
 در بروت * هم یکی بادی برو خواتد بموت) شول بر آتش که اول بیقه بل طوئار باد بروت
 کبروسر کشلکدن کنایه در که آتش جوهر نورانی و علوی در بواجادن سرکشاک طوئار
 مع هذا هم بریل انک اوزر بنده موت او قور یعنی اولک و سوبنک حالتی اگا اجرا
 ایلر تکیم بر شمع اوف دبسک سوینور پس بویه نورانی و سرکش ایکن بر مقدار
 بلدن نوری کیدوب مرده اولور * مثنوی * حال در یاز اضطراب و جوش
 او * فهم کن تبدیلهای هوش او) در یانک حالتی انک اضطراب و جوشدن یعنی
 انک غلیان و خروشدن انک عقلنک تبدیل اولماری فهم ایلر تکیم بر کیسه نیک
 صورت ظاهره سی جوش و خروشته اولسه و حرکات و اضطراب قیسه انک
 عقلنک تبدیلی ظاهره اولان اضطراب بندن فهم ایلر سن پس در یانک دخی
 بوجوش و خروشدن هوشنک تبدیل اولماری فهم ایلر عند الحقیقین در یانک دخی
 هوشی وارد مراد انده مدبر و منصرف اولان عقلدر عند الحکما اکا عقل فعال
 دیر * مثنوی * چرخ سرگردانکه اندر جست و جوست * حال او چون
 حال فرزندان اوست * که حضیض و که میانه گاه اوج * اندر و از سبب و محسی
 فوج فوج) یعنی چرخ سردانکه الملاء الاعلی بطلبون الله کاتم بطلبونه فخوا سجد
 طلب رضای موجودنده حرکات شوقیه ایلر دورانده در انک حالی دخی جوقنده
 اولان فرزندانک حالی کیدر یعنی موالید ثلثه کبی اول دخی دائما متبدل و متغیر
 اولفنده در گاه حضیضدر که مذات و حقارت صفتیدر و گاهی میانه که ذات
 و رفعتک اعتدالی مرتبه سیدر و گاهی اوجدر که کمال رفعت حالیدر مثلاً فلکی
 برداره فرض ایلک وانک اوسطنه بر خط وهمی چکسک انک نصف مقبضه
 هابط و حضیض و نصف علویسنه صاعد و اوج دینور کوکب که حوالی روج
 اوزرنده سیر ایدر مستفیدر انک خلایق اولور سه راجه در کوکب که گاهی بوقار
 و فلکه قریب و گاهی آشفه فلکه قریب اولور بوقار و اوجه وارد بینه بعدا بعد
 دیر و دور البته بونی مقضیدر که اوج مرتبه سنده اولان میانه مرتبه سنده
 اولان حضیضه نزول ایدر و حضیض مرتبه سنده اولان وسط مرتبه سنده صعود
 و وسط مرتبه سنده اولان اوجه عروج ایدر پس حدوث و تغیردن خالی اولمز و سعد
 و نحسدن اول چرخده فوج فوج سعادت و نحوست وارد * مثنوی *

از خودای جزوی زکالها مختلط * فهمی کن حالت هر منبسط) یعنی ای کلردن
 مختلط اولان و عناصر ار بعده دن مرکب و مزوج اولان جزوی کشندن فهم
 و قیاس ایلر هر مرکب اولین منبسطک حالتی سن نفسکده نیجه متغیر و منقلب
 ایلک جمع کلیات و جزویات تبدلات و تغیراتدن و قوای و مواندن خالی دکلدر
 * مثنوی * چونکه کلیات رارنجست و درد * جزو ایشان چون نباشد روی
 زرد) چونکه کلیات جهاتده رنج و درد وارد انلرک جزوی نیچون زرد روی
 و مر یض اولیه یعنی چونکه کلیات تغیر و تبدل و فنادن خلاص میسر دکلدر پس
 انلرک جزو رینه خلاص نیجه میسر اولور * مثنوی * خاصه جزوی کوز
 اضدادست جمع * زاب و خاک و آتش و بادست جمع) خصه و صا اول جزو که
 اوضاردن جمع و مرکبدر آب و خاک و آتش و باددن جعدر یعنی علی الخصوص
 بر جزء که اضداد ار بعده دن مرکب اوله و طبایع مختلفه دن اجتماع قیله انک متغیر
 اولماسی و قیابولماسی عجبدر تکیم اضداد ار بعده نیک امتزاجی میش و کرکک
 امتزاجنه تمثیل ایدوب بیورر * مثنوی * این عجب نبود که میش از کرک
 جست * وین عجب کسین میش دل در کرک بست) یعنی بوعجب اولدی که قیون
 قورددن صحرادی و فرار ایلدی عجب بو که بوقیون قورده کوکل بقلدی حاصل
 کلام انلرک سقامت و موتی عجب دکلدر سقامت و موت چار اضدادک بری برله
 امتزاج ایلستدن حاصل اولور بلکه انلرک صحتی عجبدر که اول کرک و میشک
 و کور و شبرک الضدان لایحجمان ایکن بری برینه کوکل و برمی و مصالحه قیلسی
 کیدر (قطعه) چار طبع مخالف و سرکش * پنج روزی بدند باهم خوش *
 کر یکی زین چهار شد غالب * جاز شیرین برآید از غالب * مثنوی * زندگانی
 زاشتی ضدهاست * مرک داناندر میانان جنسک خاست) انلرک زندگانیکی
 و صحتی بوجار اضدادک بارشده سندن اولوم ییل اول زمانکه بودرت ضدک
 اورته سنده جنسک قالدی واعتدال زایل اولوب مزاج فاسد اولدی
 * مثنوی * اطف حق این شیرا و کوررا * الف دادست این دوضد دوررا)
 حق تعالیانک لطیفی انلرک وجودنده بوشیر و کوره و ایکی اراق ضده الف و انس
 و برمشدر شیر و کوردن مراد که ایکسینی بری برینه ضددر عناصر ار بعده دن
 حرارتله برودندر و باخود پیوسته رطوبتدر * مثنوی * چون جهان رنجور
 و زندانی بود * چه عجب رنجور اگر فانی بود) چونکه جهان بالکلیه رنجور و زندانی
 اوله مر یض اگر فانی اوله عجب دکلدر

* برسدن شیراز سبب پای واپس کشیدن خرکوش *

* مثنوی * خسواند بر شیرا و ازین روپندها * گفت من پس مانده ام *

زین بندها) خرکوش شیر و یوزدن بندل او قدی و دیدی بن یوزندر سینه
آردن فالشم و کنگه آغی چکه شم قصه دن حصه بود که عقل معاذ
نفس اماره شیرنه بوکونه بند وارشاد ل ایلر متصح اولسون و کین
و کدورتدن فراغت قیلسون ایچون چونکم بوموت و فتنای عالم دن عبرت الیه
و عقل معاذک نصیح و پندی اکا کار کراولیه خرکوش عقل آخر الامرانی
چاه ریاضت و فقره آروانی اول چاه ایچره مغلوب و مقهور ایدر ﴿ مشوی ﴾
شیر گفتش توز اسباب مرض * این سبب کو خاص کاینستم غرض (شیر خرکوش
ابتدی سن اسباب مرضدن بوسیله دی خاصه همان بکا غرض بود یعنی تبدلات
و تغیرات عالم و فساد و زوال بنی آدم دن معلومدر پس چاهدن تباعد و تاخر ابلکه
سبب ندر یعنی بنم مقصودم بود بونی سوله ﴿ مشوی ﴾ گفت ان شیر اندر بن
چه ساکنست * اندر بن قلعه ز آفات ایمنست (خرکوش شیر جواب و پروپ
دیدی بو چاهده ساکندر اولان شیر بو قلعه ده آفاندن ایمن و محفوظ طدر چاه
و قلعه دن مراد بونده خلوتخانه شیران طریقت اولور که انزل قلعه خلوت ایچره
آفات نفسانیه و مکیه شیطانیه دن مصون و محفوظ او اور و خارجده اولان
شیردن مراد نفس اماره و اهل نفس فدا ره او اور که چاه خلوت ایچره ساکن
اولان طریقت شیرلرک بونلرضدی و عدوسیدر پس خلوت و عزلتک محل امن
و سلامت اولدیغنه و ماقبل اولنلر آفات مالدن قاجوب چاه خلوت و عزلتی اختیار
قیلدیغنه بویکی بیتله اشارت ایدوب بعده بنه قصه به شروع ایدوب یوزدر که
﴿ مشوی ﴾ فرجه بکریده هر کوعا قلست * زانکه در خلوت صفاهای
دلست (قبولک دینی اختیار ایلدی هر ککه اول عاقلدر زیراکه خلوتده کوکل
صفای و اراددر ﴿ مشوی ﴾ ظلمت چسه به که ظلمتهای خلق * سر نبرد
انکس که کبر پای خلق (چاهک ظلمتی بیککه خلقک ظلمتاری بد و مضر در
بومصرعه خبر محذوفدر که او بد است یوزد قاری در که انکه مضرست دیمکدر که
قرینه کلام بونلره دلالت ایدر و فرینه بهست یوزد قاریدر که انک ضدی بد
و مضر در و خبر تقدیر اولغه سبب اولدر اگر خبر مقدر اولمزه بومصرع سامعه
صحیح سکوت افاده ایلر و باشی قورتمدی اول کیمسه که خلقک ابغنی طور مراد
خلفله محتاط اولان و روز و شب معاشرت قیلان کیمسه فلاح و نجات بوله میوب
عاقبت خائب و خاسر اولور و سوء خاتمه اوزره اولور دیمکی افاده ایدر ﴿ مشوی ﴾
گفت پیش از خیم اورا قاهرست * تو بین کان شیردر چه حاضرست (شیر
خرکوشدن چونکم بوسوزلری اشدی ایلر و کل بنم زخم آتی قاهر در ای
خرکوش سن کور که اول شیر چاهده حاضر میدر ﴿ مشوی ﴾ گفت من

سوزیده ام زان آتشی * تو مکر اندر برخویشم کنی (خرکوش بر مکر پیوسته
ایدوب شیر ابتدی بن اول آتشدن یا ششم به بنی اول آتش سوزان کنی اولان
شیردن نیجه زجت و غمت کوروب سوخته اولشم ای شیر مکر سن بنی کندک
چکه سن ﴿ مشوی ﴾ تاپشت تون ای کان کرم * چشم بکشام نیجه در
شکر (ای کرم مالدن تابی سنک مظاهر و معاوتکله چشم آچم چاه
ایچره نظر ایدم

﴿ نظر کردن شیردر چاه و دیدن عکس خود را وان خرکوش را ﴾

﴿ مشوی ﴾ چونکه شیر اندر برخویشم کشیده * در پناه شیرناچه می دود (
چونکه شیر خرکوش کندیک صدرنه چکدی پس خرکوش شیرک حفظ
و پناهده چاهه دکن بلدی ﴿ مشوی ﴾ چونکه درجه بکریده اندر
آب * اندر آب از شیر و ارادر تافیت ناب (چونکه شیر و خرکوش به چاه اولان
آب ایچره نظر ایلدیلر آب ایچره شیردن و او خرکوشدن عکس تاب ظاهر اولدی
﴿ مشوی ﴾ شیر عکس خویش دید از آب تفت * شکل شیری در برش
خرکوش زفت (شیر کندیک عکسی کوردیکه صودن یلدر ایدی و ظاهر اولدی
تفت بونده تافتدن محققدر فعل ماصیدر یلدر ایدی و ظاهر اولدی معنایسته
برشیرک شکلی انک فتنده بر فریه خرکوش کوردی ﴿ مشوی ﴾ چونکم
خضم خویش را در آب دید * مرورا بگذاشت و اندر چه جهید (چونکم شیر
کندیک خصمی چاهده اولان آب ایچره کوردی شیر خرکوشی چاه
طهره سینه قودی و کندیک چاهک ایچره صیجادی پس نفس اماره صاحبک
کسب ایلدکاری معاصی و مظالم چاهنه عاقبت دوشدکاری و کندیک عاقبت
سوء جزا سینه نهایت کارده گرفتار اولد قاری بیسای یلکه شروع ایدوب
بیوزدر ﴿ مشوی ﴾ در فساد اندر چهی کرکده بود * زنگه ظلمش در
سرش آینه بود (اول شیر بر قیو به دوشدیکه اول قیوی حقیقتده اول شیر
قازمش ایدی زیرا که انک ظلمی انک باشه کلیمی اولدی و تحجیر طائفه سینه
هرنه ایلدیکه عاقبت ایلدیکه عاقبت بولدی بونده تنبیه بودر که * من عمل
صالحا فلنغنیه و من اساء فعلیها (آیتک خوا نیجه بر کیمه هرنه عمل ایلد کندی
نفسی ایچون ایلر) من عمل مشغال ذره خیر ایه و من عمل مشغال ذره شر ایه (آیت
کریمه سنک موجبیه بر کیمه خبر و مشرنه عمل ایلر سینه عاقبت جزا سینه کورد
﴿ مشوی ﴾ چاه مظلوم کشت ظلم ظلمان * اینچنین گفتند جلاله عالیا (چاه
مظلوم اولدی ظلم الملرک ظلمی عالمک جمعی بوله دیدیلر (کما قال النبی صلی الله
علیه وسلم الظلم ظلمات یوم القیمه ﴿ مشوی ﴾ هر که ظالم تر جهش با عمل

تر * عدل فرمودست بدتر را بتر (چونکه حقیقت حال بود پس هر کسکه ظلم کرد
 انک قیوسی هوانسا کرد یعنی زیاده قورلو و تار بیکتر در عدل الهی بدتره بدتر
 پیور شد در که و جزاء سیئه سیئه مثلاً قولی بومشینی و بید او شد در * مثنوی *
 ای که تواز جا ظاهمی میکنی * از برای خویش چاهی میکنی (ای شول کیمسه که
 سن منصب کردن اوتزی خلافة بر ظلم ابلرسن حقیقتده کند کردن اوتزی بر قیوقازرسن
 * مثنوی * کرد خود چون کرم پیله بر تن * بهر خود چه میکنی اند از
 کن) ای یک قوردی کپی کندی اطراف که طوله کند کردن اوتزی قیوقازرسن
 مقدار له فاز یعنی بر عمل قبیحی ابلرسن انک جزا سندن خلاص اوله جق و عذاب
 صبراید جک قدرایله والا اگر انک عذابده صبراید هرگز انک تباعد ابله کافیل
 * وان اصبر علی التیران فادهن * والا کن عن العصیان قاص * مثنوی *
 هر ضعیف ترا توبی حصی مدان * از پی ذاباه نصر الله بخوان (ای ظالم قوی
 وای حاکم ضوی سن ضعیف اولتری خضم سز و معین سز بلبه بلکه ضعیفانک
 معین و ناصر صلی الله در شاهد استقرمک فرأندن اذا جاء نصر الله - سوره سن
 اوفو که حضرت نبی صلی الله علیه و سلم مع اصحابه او ابلده ضعیف و قوم
 قریش و کفار مکه قوی و غالب ایدیلر حق تعالی حضرت نوری پیغمبر علیه السلام
 ظفر و نصرت و یروب غالب و قهار اولان ظالم لری مغلوب و مظلوم و ضعیف لری
 غالب و قاهر ایدوب شهر لری اهل اسلامه و بردی تنکیم رسولانه خطابا پیورر
 (اذا جاء نصر الله و الفتح) شول و فنده که الالهک جنس نصرتی و مؤثره کله و دخی
 فتح مکه و یا خود فتح جمع بلدان حاصل اوله (و رأیت الناس بدخلون فی دین الله افواجا)
 و سن ناسی الالهک دینه فوج فوج داخل او اور کور سن (فسیح محمد ربک) و سن
 تیریه ابله ربکی شائنه لایق اولیان او صافدن حد و سباسبه متابس او ایدیلر حالد
 (و استغفره انه کانه توابا) و اندن مغفرت طلب ابله تحقیقا اول ربک دائماً مستغفر
 اولان عبادنه رحمت و مغفرت ابله تواب اولدی محل استشهاد الالهک ظفر و نصرتی
 حضرت پیغمبر صلی الله علیه و سلمه و توابنه ضعیف ایکن کلسی و انلر ک قوی
 اولسیدر * مثنوی * اگر توبیلی خضم تواز تورمید * نک جزاء طیر ابایات
 رسید) ای ظالم فرضا اگر سن پیل ایسک و صورتده قوی و نبیل ایسک خضمک
 سندن اور کدی و قاچدی ایسه اشته سکا جزاء طیرا ابایل بشدیکه اضعف
 مرغاندر که اقوای جانورانی و اصحاب طغیانی بقوه الله * هلاک ایلدی تنکیم حق
 سبحانه و تعالی کلام مجیدنده رسولنه خبر و یروب پیورر که * الم ترکف فعل ربک
 باصحاب الفیل * روایت اولندیکه ملک نجاشی قبلندن اولان والی بن اعنی ابرهه
 بن الصباح صنعاده قلبس نام بر کنیسا بنایا یوب استبدیکه حجاجی اکا نصریف

ایده پس کنانه قبیله سندن بر کیمسه و اروپ بر کیمه او کندیابه افشان ابدی
 و یا خود بر آتش یا قیوب بادانی اول کندیابه اولد یروب اتی احراق ایلدی پس
 ملک بن غضبه کاروب بین ایلدیکه کبدی بقیه و خراب ایده پس حبشه عسکر یله
 و محمود نام بر عظیم قبلاه و دخی بعض قبلا له تخریب حرم محترمه قصد ایدوب
 مغمس نام موضعه کلد کده عبدالمطاب مع اشراف اکا چقبوب بو کاردن رجوع
 ایسک ایچون ثلث مالن اکا عرض ایلوب قبول ایتمیوب تخریب کبدیه مصر
 اولوب قیلاری حرم محترمک جانبده سورد کلرنده مایلردن اوتیه ایچرو کتبوب بن
 طرفنه دوندرد کلرنده هروله و سرعه برله اول جایده کیدوب بونلر و کاره مشغول
 ایکن حضرت حق ابایل قوشنی بونلرک اوزرینه ارسال ایدوب هر برشک
 متعارفده عدسدن یوک برطاشی بونلرک باشنه آتوب باشلردن کیروب دبرلردن
 چقبوب بونلری هلاک ایلدی قصه سی تفاسیرده مسطور در پس حق تعالی رسولنه
 پیورر که یا محمد عجب سن کورمدکی یعنی انلرک آثارنی مشاهده قیلدک و اخبارنی
 استماع ایلدک که سنک ربک نه اشدی اصحاب فیله (الم یجعل کیدهم فی تضلیل)
 و بونلرک کعبه خصوصنده اولان مکرنی تضییع و ابطالده قیلدیمی یعنی بونلرک
 مکرنی ضایع و باطل قیلدی (و ارسل علیهم طیرا ابایل ترمیهم بحجارة من سجیل)
 و بونلرک اوزرینه ابایل قوشنی ارسال ایلدی سنک و کلندن اولان حجاره بی بونلرک
 اوزرینه آندقلری حالد فجهلهم کصف ما کول) پس بونلری حق
 تعالی صمان کپی قیلدی و هلاک و تباہ ایلدی * مثنوی * کر ضعیفی در
 زمین خواهد امان * غافل افتد در سپاه آسمان) اگر بر ضعیف زمینده امان
 استیه یعنی بر یوزنده اکبر بر مظلوم بر ظمان بمحضور اولوب حق تعالی
 حضرت نلردن امان استیه اول مظلومک تضرع و نیازندن آسمانک عسکر نه غافل
 دوشر * مثنوی * کر بدندانش کزی پر خون کنی * در دندانت بکیرد
 چون کنی) اگر بر ضعیفی دیشکله ابصره سن و پر خون و مجروح قیلده سن بوتم
 مقابله سنده کاندین تدان مقتضا سنجده دیش افریسیکه سنی طوته ایچمه ابلرسن
 و جزای بولدقده نه قیلور سن * مثنوی * شیر خود را دید درجه و زغلو *
 خویش را نشناخت آدم از عدو) چاهده کندیشنی یعنی کندیسک عکسنی
 کوردی و غلو و هجومندن اولدم کندیشنی عدودن اکلدی * مثنوی *
 عکس خود را او عدوی خویش دید * لاجرم بر خویش شمشیری کشید)
 کندیشک عکسنی اول شیر کندیشک دشمنی کوردی لاجرم شیر کندی اوزرینه
 بر شمشیر چکدی * مثنوی * ای بساطاهی که بینی در کسان * خوی تو باشد
 در ایشان ای فلان) ای چوق ظلم که غیری کیمسه لرده کورر سن ای فلان

اول ظلم ائمه سنی که خود را بکدر ﴿ مشوی ﴾ اندر ایشان تافته همتی تو * از اتفاق
 و ظلم و بدعتی تو * سنی و اهلک ائمه را بد را ش و طالع اول شد سنی تفاق
 ظلم و بدعت لکن یعنی سنی وجود کند * اولان تفاق و ظلم و بدعت
 و بدعت لکن و سایر اخلاق سنی دن هر نه ایست غیر بزرگ وجودی آینه سنی
 روغنا اولوب سن اول صفتری ائمه زعم ایلوب ائمه بعضی و عداوت ایلرسن
 حال بو که او من مرآة المؤمن من حدیثك مقتضایه ائمه سنی مرآت کدر
 ائمه کورین صفات قبحه سنی کندی صفات کدر ﴿ مشوی ﴾ ان توبی
 وار زخم بر خودی زنی * بر خود ایدم تارامت می تنی * بر موجب (المسلمون کفر
 واحدة) اول ظلم اید بک کیمه فی الحقیقه سنی اول زخمی کندی که اور سن
 کندی اوزره اول دمه لغت تازی طوفور سن یعنی اوزر بکه لغت ایلرسن تارنل
 معناسنه در ﴿ مشوی ﴾ در خود ان بدر انمی یعنی عیان * ورنه دشمن
 بودی * جودر ایجن * کندی وجود کده اول بدعتی و فبح خصالی عیان
 کور من سن والا کندی که جله دشمن او اور سن ﴿ مشوی ﴾ جله بر خود
 میکنی ای سعادہ مرد * همچوان شیری که بر خود جله کرد * ای سعادہ و ابله
 مرد کندی اوزرینه جله ایلرسن اول مذکور اولان شیر کی که کندی عکسی
 اوزره جله ایلدی و کند یعنی هلاک قیلدی ﴿ مشوی ﴾ چون بفر خوی
 خود اندر سنی * پس بدانی کرتو بود ان نا کسی * چونکه کندی خوبک
 قهر و غورنه ابر شه سن پس اول زمان پلور سن که اول تا کساک سندن ایدی
 ﴿ مشوی ﴾ شیر ادر قهر پیدا شد که بود * نقش او انکش در کس می نمود
 ارسلانه قیود شده ظاهر اولدی که کور ن ائمه نقشی ایدی اول نقش که اکا غیر
 کیمه کورندی ﴿ مشوی ﴾ هر که دندان ضعیفی میکند * کار ان شیر غلط
 میکند * هر که بر ضعیف دیشنی قوی و حقیقه اول غلط کور بیجی شیر بین
 ایشنی ایلر ﴿ مشوی ﴾ ای بدیده خال بد بر روی عسم * عکسی خال تست
 ان از هم مریم * ای برامز بک کور مش عی بوزند یعنی ای عی و خالی ذاتند
 قبح نقش کورن کیمه اول سنی خالک عکسی و اثر بدر عکدن نفرت ابله
 خال خاه عجمه ابله در اولکی مصر عسده بک معناسنه و مصر ع ثانیده خاه عجمه
 ابله بک معناسنه و خاه ماحله ابله حالت معناسنه اولق دخی جائزدر ﴿ مشوی ﴾
 مؤمنان آید بک دیگرند * این خبر می از پیبر اورند * مؤمنان بری برلینک
 آینه سیدر بو خبری پیغمبر علیه السلام حضرت نندن کتوررل تنکیم امام طبرانی
 اوسطه بو حدیثی انس حضرت نندن روایت ایدرل قال علیه السلام المؤمن
 مرآة المؤمن یعنی مؤمن مؤمنک آینه سیدر هر نه صورتیکه بر کیمه بر مؤمن

قرنداشک وجودند کوره اول کندی که صورت حالیدر دیک اولور ای آدم
 وای مالک وجودند احوال قبحه و صفات خبیثه کورن کیمه ﴿ مشوی ﴾
 پیش چشم داشتی شیشه کبود * زان سبب عالم کبود می نمود * مثلاً سنی
 کوزک او کندی شیشه کبود طوطی اول سیدن عالم سکا کبود کورندی حال بو که
 عالم کبود دکلدر ﴿ مشوی ﴾ کره کوری این کبودی دان ز خویش *
 خویش را بد کومکو کس را تو پیش * اگر کور دکل ابله بو عالد کور دیک
 کبودکی کندی کدن بیل کدی که برامز دی ارتق غیری به برامز دیمه یعنی اگر
 کور دل دکل ابله بو عالد کور دیک عیب و نقصانی کندی نفس کدن کور
 کندی نفس که بددی غیری کیمه ارتق بدسو یله تا کندی عیب که مشغول المغله
 غیری ناسک عیو بی کور مکدن فارغ اوله سن ولسانکی غیبت و عالا بعیدن امساک
 ایدوب طیبیت و سعادت بوله سن تنکیم حضرت نبی صلی الله علیه و سلم پیوررل
 طوبی لمن شغله عیبه عن عیوب الناس و اتفق الفضل من ماله و امساک الفضل
 من قوله رواه الدیلمی فی فردوس الاخبار عن انس رضی الله عنه ﴿ مشوی ﴾
 مؤمن اری نظر بنور الله نبود * غیب مؤمن را برهنه چون نمود * مؤمن اگر الله
 نور یله نظر ایلر اولیدی احوال غیبندن مؤمنه نیجه کور بنور دی یعنی مؤمن
 اگر الله نور یله نظر ایلر سینه غیبده اولان امور و احوالی مکشوف و عریان کوره من
 و باطنده اولان اسرار نظر ایلر کوره من اسرار ضمائر نظر ایلر کورنلر و حقیقت
 حالی کورنلر الله نور یله نظر قیلان ارنلدر (ولهذا قال صلی الله علیه و سلم
 فی حقه اتقوا فراسة المؤمن فانه ينظر بنور الله رواه البخاری فی التاریخ
 و الترمذی عن ابی سعید و الطبرانی عن ابی امامة ﴿ مشوی ﴾ چونکه تو بنظر
 بنار الله بدی * نیکویی را و اندیدی از بدی * ای عیب بین چونکم سن الله ناریله
 نظر ایلر اولدک نار الله دن مراد الهک بعد و فراقیدر یعنی چونکم سن اشباه
 الهک فراقله و اندن بعد اولدیفک حالد نظر ایلر سنی ایلکی برامز لادن کبرو
 کورمدک و نیک و بد حقیقه شیر نمیر ابلدک بونک سببی حقه نظر ایلر سنی
 اولور ﴿ مشوی ﴾ ائمه اندک انور را بر تارن * ناشودناری نوروی بو الحزن * ای
 خلقک عیب و نقصانی کورمکه مشغول اولان کیمه اگر یو بد نظر دن خلاص
 اولق استرسک از جق نور ناره اور یعنی تدر بجه نور توحیدی نار
 بشریت و لهب طیبیت و نفسانیت اوزره اور تا کم سنک نارفسک و لهب طیبیتک
 نور وحدته و ضیاء حقیقه بدل اوله ای حزن و غم صاحبی اولدکه نارفسک منطقی
 اوله و نور وحدت سنی وجود کده تجلی قبله اول نورله اشباه نظر قیور سن وجهه
 اشیا مظهر الهی بو اوز سن پس عیب بینلکدن بری اولور سن مادامکه نوز حقه نظر

قبله سن حقیقت بین اوله مرزن و عیب بیدلک مرتبه سندن دخی کذرفیله مرزن
پس بومعنی انسانک مجرد کندی کسب و اختیار یله حاصل اولوب بلکه توفیق
الهی و هدایت ربانی ایله اولدیغی مقرر اولدیسه تعلیم الاطالین مناجاته توفیق
و رغبه الصالحین عرض حاجاته باشلیوب ﴿مثنوی﴾ هم توزن یارب ازان
آب ظهور * تاشود این نار عالم جله نور) یارب العالمین اول آب ظهوردن هم سن
اورنا که طالع بوناری جیعا نور اوله آب ظهوردن مراد توفیق و عنایت و تیسیر
و هدایت در که نموده بونلر ماء ظهور کیدر که هم مطهرلر و هم مطغیلر در نار عالم
مراد یسد و غفلت و جهالت و کثافت و بونلر امشالی بدخصلندر حد ذاتده
و صفتلر سبب نار و جهندر و باعث نار فرقتدر بواجلدن بونلر نار تعبیر اولنور
و بوصفتلری انساندن ازاله ایتمز الانبیت و هدایت آبی ﴿مثنوی﴾ آب دریا
جمله در فرمان تست * آب و آتش ای خداوند آن تست) الهی در بانک آبی بالکلیه
سنگ فرمانکده در ای خداوند آب و آتش سنگ لایق و ملکدر آب و آتشدن مراد
اگر چه ظاهرده اولان آب و آتش فهم اولنور اما آبدن مراد جمیع مطهر و مطفی
اولان شیر اولور اگر صوری اولسون و اگر معنوی اولسون و آتشدن مراد اگر
صوری و اگر معنوی احراق و افنا ایلین شیر اولور پس اگر بوجه می سنگ امر
و فرمانکده و قبضه تسخیر کده دمیکی اشعار ایدمچی اولور ﴿مثنوی﴾ کرتو
خواهی آتش آب خوش شود * ورنخواهی آب هم آتش شود) ای خدا اگر سن
استیسن آتش لطیف و خوش آب اولور و اگر استیسن آب هم آتش اولور
﴿مثنوی﴾ این طلب در ما هم از ایجاد تست * رستن از پیداد یارب داد تست
الهی زده بو طلب و سعی هم سنگ ایجاد کدر پیداد و ظلمدن قورتلای سنگ داد
و احسانکدر ﴿مثنوی﴾ بی طلب تو این طلب مان داده * کج احسان بر همه
بکشاده) طلبسز زه بو طلبی سن و یردک احسان خزینهلر بی جمیع قوللر بکه
آچدک و بی شمار و بی حد عطار و یرمشن چونکم طلبسز بزه طلب احسان ایلدک
پس طلب قبلد قد نصکره مطاوعمری دخی عطا ایلد

﴿مژده بردن خر گوش سوی نجبران که شهر در چاه افتاد﴾

﴿مثنوی﴾ چونکه خر گوش از رهایی شاد گشت * سوی نجبران دوان
شد تا بدشت) چونکه خر گوش خلاص اولفدن شاد اولدی نجبران جانبده
صحرا به دکن لهرک کندی ﴿مثنوی﴾ شیرا چون دید در چه کشته زار *
جرخ میرد شادمان نامر غزار) خر گوش چونکه شیری چاه ایچنده زار و مقهور
اولش کوردی مر غزار و چراگاه دکن شاد اولدیغی حالده جرخ اوردی
ورقص قبلدی ﴿مثنوی﴾ دست میرد چون رهید از دست مرک * سبز

ورقصان در هوا چون شاخ و برگ) خر گوش چونکه موتک السدن قورتادی
الرنی بری برینه اوردی و سبز و رقصان اولدی هواده شاخ و برگ کی یعنی هواده
شاخ و برگ رقصان اولدیغی کی سبز لک اطرافت و طراوتدن کنایه در
﴿مثنوی﴾ شاخ و برگ از حبس خاک آزاد شد * سر بر آورد و حریف باد شد)
شاخ و برگ خاکک جسدن آزاد اولدی باشن یوقارو کتوردی و یادک حریف
و صاحبی اولدی ﴿مثنوی﴾ برکها چون شاخ را بشکافتند * تابیلای
درخت اشتافتند) پیراقلر چونکه بوداغی یاردیلر و حبسدن نجات بوالدیلر
تادر خنک اوزرینه ابودیلر و فوقه عروج ایلوب مراتب عالییه بوالدیلر
﴿مثنوی﴾ باز یان شطأ شکر خدای می سراید هر بر و بری جدا * که پرورد
اصل ماراذ و العطا * که درخت استغلا آمد فاستوی) بویات شریفه سوره
فحمده اولان آیه اشارتدر اول بودر که (ذلک مثلهم فی التوریه) یعنی شو وصف
مذکور بونلرک صفت عجیب الشانیدر کتات موساده (ومثلهم فی الانجیل کزرع
اخرج شطأ) دخی صفتدر بدر انجیلده و یاخود مثلهم فی الانجیل مبتدا اوله
و خبری کزرع اخرج شطأ اوله یعنی بونلرک انجیلده صفتلری شول اکن کیدر که
اول حالده اراز و اخراج ایلد شاخنی و پیراغنی (فا زره) من الماوزه بمعنی المعاونه
او من الايزار وهی الاعانة پس تقویت و یروب معاونت ایلد اول شطأ (فاستغلا)
پس رقتدن غلظنه تبدیل اوله (فاستوی علی سوفه) اندنصره ساقملری اوزره
قام اولدی (بعجب الزراع) زراعی عجب کنور اول زرعک قوی و عظامتی و حسن
منظری جناب عزت جلت قدرته و علت صحابه کرامک مبتدا اسلامنده ضعیف
و قلیل اولوب بعده کثیر اولوب اندن صکره بونلرک احوالی مستحکم اولدیغنی
ضرب مثل پیورلر زرا حضرت پیغمبر علیه السلام اول حالده شطأ زرع کی
ایلدی بعده چهار بار کز بن رضی الله عنهم ایلد قوی اولوب و اصحاب سعادت قرینه
مستحکم و مستغلا اولوب و ما فیوما زیاده اولدقدن ناس بونلرک احوال عجیب الشانده
عجب ایدرلردی (لیغبط بهم الکفار) تعلیمدر بونلرک احوالی زرعه تشبیهده روز
روز ترقی و زیاده اولدقلری یعنی بونلرک یوما فیوما ترقیلری کفاره بونلرک غلیظ
و غضب ایلرندن او تریدر (وعد الله الذین آمنوا) الله تعالی وعده ایلدی شول کیملره که
ایمان کتوردیلر (وعموا الصالحات) دخی عمل صالح اشلدیلر (منهم مغفرة) بونلردن
مغفرت اولد عفو ذنوب و صوب وعده ایلدی (واجرا عظیما) دخی دظیم اجر وعده
ایلدی معنی آیات اسان شطأ ایلد یعنی هنوز چیقن پیراقله اول زرع خدای تعالی شکرنی
هر بریمش و هر بری پیراق بشقه ایدرلر یعنی ادا ایلر بویه دیو که عطا و احسان صاحبی
اولان خدای تعالی بزم اصلری بسلامی تا اول بزم اصلزو کوکز مستغلا و مستحکم

درخت کلسدی و ساقی اوزره مستوی و غام اودای حضرت مولانا حبس شدن
و سجن بدندن ازاد اولان عشاقك اجوا لسی و حبس خاکدن نو ظهور اولان
شما زرع تشبیه ایدوب و بطون درختدن روز ایدن برکزه تمثیل ایدوب دیر که
هر شول کیمه تنک که شطاً روحی حبس خاک شدن آزاد و برک و شکوفه قلبی
بیدار شدن خلاص او اور مرتبه کالده درخت مستحکم و شجره مستغلاط مشبه شده
بتد کده هر مرتبه اسان حاله شکر کز اراق و پاد هو ای عشق باره رقص
و بی قرار قلر ایدوب دائم ذوق و شوقدن خالی دکلدن ﴿ مثنوی ﴾ جانهای
بسته اندر آب و گل ﴿ چون رهند از آب و گله اشاد دل ﴾ آب و گلدن بسته و محبوس
اولمش جانلر چونکه آب و گلدن یعنی جسمایت و نفسانیتدن قورتلورل شاد دل
اولدقلری حاله بوشاد دل کله سی می هون اولور بو بسته ﴿ مثنوی ﴾ در
هوای عشق چون رقصان شوند ﴿ همچو قرص بدری نقصان شوند ﴾ یعنی
شاد دل اولدقلری حاله بوشاد دل اول جانلر در حق تعالیك عشق هوا سنده
سرور قابله رقص ایچی اولور قرص بدر کی نقصان اولور ﴿ مثنوی ﴾
جسم شان در رقص و جانها خود میس ﴿ وانکه کسیرد جان از انها خود میس ﴾
انلرک جسمی رقصده در کمال سرورلندن جانلری خود صورمه که انلرک جانلرینک
اوصافی تعبیر قابل دکلدن اول کیمه دل که جان اوله و روح محض مرتبه سن بوله
انلردن خود صورمه زیرا انلرک شانی تو صیف ایلک ممکن دکلدن ﴿ مثنوی ﴾
شیرا خرکوش در زندان نشاند ﴿ تنک شیر کوز خرکوشی بمالند ﴾ خرکوش
ارصاتی زندانده اوتورندی اول بر شیره زهی عیب و عار که اول بر خرکوشدن
کیرو قالدی بو پینده نمریض وارد شول شبرود لبر کین کیمه لره که خرکوش
نفسنک زبونی وانک خداع و مکرینک مفتونی اوله ﴿ مثنوی ﴾ در چنان
نسکی و آنکه ابن عجب ﴿ فخر دین خواهده که کوبندش لفت ﴾ انجلین بر صیب
و عارده در و اندنصره بوجبد راسنکه انک لقبی فخر الدین دیر یعنی اسیر نفس
و هوا ایکن و عیوب و ذنوبه مبتلا ایکن بوند نصره بوجبد در که کندوی دین
و طریقتده بر عالی قدر کیمه زعم ایلوب استر که خالق انک لقبی فخر الدین و یا مصلح
الدین و یا انک الدین دیر و هو القاب کی و تعظیم و تکریمی مشعر مدح ایلیدل بوند
فخر الدین رازی خضر ترینه شایه نمریض اولق دخی محملدر ﴿ مثنوی ﴾
ای چوشیری شیری در تنک این چاه فرد ﴿ نفس چون خرکوش خونت ریخت
و خورد ﴾ ای کیمه سن بو تنها چاهک دینده یعنی بون قیوسنک ایچنده بر شیر سن
خرکوش کی نفس مکر و حیلله اله منک قانت دو کدی و ایچیدی ﴿ مثنوی ﴾
نفس خرکوش بوجبد در چاه ﴿ تو نفر این چه چون و چرا ﴾ منک خرکوش

کی مکار نفسک صحراده چراده درس اندن غافل اولوب بو چون و چرا چاهنک
قرنده فالشن یعنی قیل و قال و بحث و جدال و جواب و سوال بی مال قیوسنده
دوشوب افکار و وساوس صوبی عقلاک باشندن آشوب زاروز بون اولمش سن
﴿ مثنوی ﴾ سوی نجبران دویدان شیر کیر ﴿ کابشروایا قوم اذا جاء البشیر ﴾
اول خرکوش شیر کیر باتدیر نجبرلر جاننده شیرک هلاک اولمشی تبشیر ایلک ایچون
مسارعه ایلدی و انلره بشارت و یروب سوبلدیکه ای قوم بشارت ایلک پری
بر پکره زیرا که سزده مرده و بر یچی کلدی و سزی هلاک دشمنله مسرور و شادان
قیلدی حدیثده وارد اولمشدر که مؤمنلره بشارت و یرمک و قلبلر بنه ادخال مسرور
ایلک افضل الدندر تکیم حضرت رسول علیه السلام بیور مشلر ﴿ من افضل
الاعمال ادخال السرور علی المؤمنین ﴾ رواء الیهی عن ابن المنذر خرکوش
طائفه نجبران بو گونه بشارت و یردیکه ﴿ مثنوی ﴾ مرده مرده ای گروه
عیش ساز ﴿ کان سک دوزخ بدوزخ رفت باز ﴾ ای عیش دوز یچی و عشرت ایدیچی
گروه سزده مرده و بشارت که اول دوزخ کابی کیرود وزخه کندی ﴿ مثنوی ﴾
مرده مرده کان عدوی جانها ﴿ کند قهر خاقش دندانها ﴾ بشارت بشارت که
اول جانلرک دشمنی خدای تعالیك قهری انک دیشلرنی قویاردی بوند مراد
نفس اماره نلک مقهور اولمشی و عقل معاد انک شرنندن نجات و لسی و قوای روحانیه
و جسمانیه و حواس ظاهره و باطنه انک فنا و زوالندن عقلاک تبشیر قلسی و انلرک دخی
بو خیر مسرت آمردن مسرور و شادان اولمشی اولور ﴿ مثنوی ﴾ آنکه از پنجه
بسی سرها بکوفت ﴿ همچو خس جاروب مرکش رابروفت ﴾ اول شیرک
پنجه سندن چوقلق باشلری دو کدی مرک جاروبی اتی هم خس و خار کی سپردی
﴿ مثنوی ﴾ جمع کشندان زمان جله و حوش ﴿ شاد و خندان از طرب در
ذوق و جوش ﴾ اول زمان جله و حوش جمع اولدی شاد و خندان اولدقلری
حاله طرب و سرور دن ذوق و جوشده

﴿ جمع شدن نجبران در کرد خرکوش و نشا گفتق اورا ﴾

﴿ مثنوی ﴾ حلقه کردند اوچو شمع در میان ﴿ سجده آوردند و گفتندش که
هان و حوش انک اطرافنی حلقه و احاطه ایلیدلر اول انلرک میاندند بر شمع کی ایدی
اکا سجده تعظیم کتور دیلر و اکا دیلر اکا اول ﴿ مثنوی ﴾ تو فرشته آسمانی
یاری ﴿ نه تو عزرائیل شبران نری ﴾ سن آسمانک فرشته سبسن یار یسن فرشته آسمان
و پری دکلسن بلکه سن ارکک ارسلانلرک عزرائلی سن که قهرله آتی هلاک ایدوب
پری انک شرنندن خلاص ایلدک مراد قوی و حواسک عقل معاده بعد انخلاص
من افات النفس ایلدکری مدح و تشاد و مریدلرک مرادی مرتبه سنده اولان

مرشد صاحب مداده قلمی حد و پیماسك صورتی بدر ﴿ مشوی ﴾
 هر چه هستی جان ماقر بان آیت * دست بردی دست و بازویت درست * هر نه
 اولد کسه بزم جائز منك فریانکدر اندن ال ایلتدك یعنی جمله به سبقت ایدوب غلام
 ایستدك الله و قولك درست اولسون ﴿ مشوی ﴾ راند حق این آب را در
 جوی تو * آفرین بردست و بر بازوی تو * حق تعالی حضرتتلی یوعلك آبی سنك
 جوی وجود که سوردی و چرا ایادی سنك دست و بازو که نخبه بین و آفرین
 اولسون دیدیلر ﴿ مشوی ﴾ باز که تا چون سکا لیدی بکر * ان عوانرا چون
 بمالیدی بکر * بزه اشکاره سوبله اول شیری مکرله کنده که - تی نه حله ایله ایستدردك
 اول ظالمی مکرله نیجه مقهور و پامال ایلتدك ﴿ مشوی ﴾ باز کو ناقصه
 درمانها شود * باز کو تاهرم جانها شود * اول شیر خصوصه ایستدك مکر
 بزه کبر و سوبله حتی قصه ایلتك بزه درمانلر اوله شیر نوجهله فرصت بولدی بکی بزه
 آشکاره دی تاهرم خسته جانلر بزم هر هم اوله ﴿ مشوی ﴾ باز کو کز ظالم ان
 استم بما * صد هزاران زخم دارد جان ما * اشکاره سوبله که اولدم کوسه تر بچك
 ظلمدن بزم جانلر بزم صد هزاران زخم طو تر بوند تنیه بودر که اصلاح نفس
 کوشش قیلان طسا ایلر نفس رهواسنی اولدرن و حواس و قواسنی کولدرن
 هر شدن نفسك اصلاح و افلاسی خصوصه ایستدك مکر و ندیری سوال ایدر
 تانك کلمات طیبه سی بونلرک درونته درمان اوله و بونلر دخی کندی نفس لریك
 اصلاح و افلاسی خصوصه ایستدك مکر و ندیری کبی مکر و تدبیر قبله
 ﴿ مشوی ﴾ گفت نباید خدا بودی مهان * ورنه خر کوشی که باشد در جهان
 خر کوش بونلر دیدی ای او اولر یوحالت خدای تعالیك تأیید و توفیق ایدی
 بوخسه جهاند بر خر کوش کیم اوله بوند تنیه بودر که حق مافل اولان کیمه
 یادشمن ظاهر اوزره و یاهدوی باطن اوزره ظفر بولسه و او خصوصه دس اساکا
 نخبه بین و آفرین قیسه مغرور اوله و اول قوت و قدرتی کندی علم و عقلند اسناد
 قیسه بلکه اتی تأیید الهی و توفیق ربانی یسه و کندونی خر کوش کبی بر حاجز
 و ناتوان عدایله و بوبله دیه ﴿ مشوی ﴾ قوم بخشید و دل را نور داد * نور
 دل مردست و پازاره داد * حق تعالی حضرتتلی کر مندن بکافوت و فشدی
 و قلبه نور و پردی کسو کل نوری تحقیق دست و پایسه قوت و زور و پردی
 ﴿ مشوی ﴾ از بر حق میرسد تفضیلهها * باز هم از حق رسد تبدیلهها
 تفضیللرک جعبی یعنی زیاده لکله و قوت و قدرت و غلبه و نصرت و ظفر و فرصت
 و بوکونه فضیلتلرک جعبی اهلته الله تعالی قشیدن ایرشور تبدیلر هم کبرو
 حضرت حقن ایرشور یعنی قوتی ضعه و غلبه بی انهرامه و قدرتی عجزه تبدیل
 الکلکله و هر حالانی حکسه تحویل قیقلقلر هم ینه حقن ینشور که مقاب القلوب

والابصار و محول الا حوال والافکار اول پادشاه ذوالاقتدار در ﴿ مشوی ﴾
 حق بدور و نوبت این تأیید دراه می نماید اهل ظن و دیدرا بوناید و توفیق
 حق تعالی حضرتتلی دور و نوبتله ظن و کان و بصیرت و عیان اهلته کوستر
 یعنی هر زمانده و هر دورده حق سبحانه و تعالی حضرتتلی استدیکی بنده سنی توفیق
 و عنایتله مؤید و منصور ایلوب ظاهر و باطن اول مؤید اولان کیمه اعدای دین
 اوزره غالب کلوب انك قلبه و قسطنطنی و اکا اولان تأیید و توفیق حق سبحانه و تعالی
 حضرتتلی اول زمانده اولان اهل ظنه و اصحاب یقینه کوستر حتی اهل ظن
 و اهل یقین یلورلر که اول کیمه اول کاری مجرد کندی قوت بشریه سیه
 ایستدی بلکه اول کارک اندن ظهوری اکا اللهك توفیق قیسه و اکا قوت
 و قدرت و برمسيله ظهوره کلدی پس نوبته منسوب اولان مکه مغرور
 اولان کیمه لک هر برینه علی حده خطاب ایدوب خر کوش اساندن پسند
 و نصیحت یلورلر

﴿ بند دادن خر کوش نخبه ازار که بدین شاد مشوب ﴾

﴿ مشوی ﴾ هین بملک نوبتی شادی مکن * ای تو بسته نوبت ازادی مکن
 اکا اول نوبته منسوب اولان ملک سیهله شادلق ایله ای کیمه سن نوبته بسته
 و مفیدسن آزادلك ایله ملک نوبتیدن مراد دیسادر که هر کس انده قسمت اولسان
 قدر مناویه ایله تصرف ایدر و اکثری کندی نوبتک و نوبتده اولان ملککک بسته
 و دلخسته سی اولور بوکونه کیمه لک کندی بونی حروازاد زهم ایلتک برنده اولر حرو
 آزاد اولان کیمه لک اول کیمه لدر که ملک نوبتیدن و اکا سیر اولمقدن نجات
 بولر و حضرت حقك عشقنه و بنده لکنه اشتغال قبله ﴿ مشوی ﴾ آنکه
 ملکش برتر از نوبت نند * برتر از هفت انجمش نوبت زنده اول کیمه که انك
 ملکنی نوبتدن عالیتر طو قمر یعنی تربیب ایدرلر اول کیمه هفت انجمدن
 برتر نوبتن اوررلر یعنی انلر که بر نوبته منسوب اولان ملکدن آزاد اولدیلر و احرار
 مرتبه سن بولدیلر اول کیمه لک ملک و هر مرتبه سی افلاک نوبتدن عالیتر اولدی
 انك نوبتی سبعة سیاره دن یوقار و اوررلر و مرتبه سنی عرش اعلایه ایر کوررلر
 ﴿ مشوی ﴾ برتر از نوبت ملوک باقیند * دور دایم روحها باساقیند * نوبتدن
 برتر اوللر ربانی ملکدر دور دایم یعنی علی الدوام انلرک روحلری ساقی حقیقله دررلر
 و ساقی حقیقت انلرک روحلر بینه دائمیاده و خدنی و شراب حقیقه سنی اشراب ایلر
 بهمن نسخه ده دور دایم روحهار باساقیند واقع اولمشدر بو تقدیر اوزره معنی بو ملوک
 باقیه علی الدوام روحلره ساقیلدر یعنی اسرار الهیه و معارف ربانیه شرابی
 بونلر طلبلرک روحلر بینه اسقا و افاضه ایدمچیسدر دیمک اولور ﴿ مشوی ﴾

ترك اين شرب اربكوي يك دوروز * در كفي اندر شراب خلد بوز) برايكي كون
اگر بوشري ترك ايله سن يعني بواكل و شرب جسمانيه بي بر قاج كون ترك قبله سن
وصوم و رياضت مشغول اوله سن اغزيكي جنت شرا بنده و شراب مخلدی
دهان جان ايله ساق حقیقتدن نوش قلسن * مثنوی * ای شهان کشیم
ما خصم برون * ماند خصمی زو بتر در اندرون) ای شاهلر بظاهرده اولان
دشمنی قتل و هلاک ایلدك لیکن اندن بدتر بر خصم بزم در و نمرد قالد بکشد
اول نفس اماره در

تفسیر جمعا من الجهاد الاصغری الجهاد الاکبر

حضرت رسول علیه السلام هر بار که بر خیزادن کلسه و اقامه نیت قبله در
یوررد بیکه بزجهاد اصغردن جهاد اکبر رجوع ایلدك کفارله مجاهده بی
جهاد اصغر و نفس مکارله مجاهده اتمکی و انک خلافت و عدم مقتضاسته کتمکی
جهاد اکبر تعبیر ایدر دی انکچون عدولك زیاده عدوسی نفسدر کا قال
علیه السلام اعدی (عدوک نفسک التي بین جنیک) پس اعدای عدوله مجاهده
اکبر مجاهده در و افضل مجاهده دخی نفسیه و هواویه مجاهده قبلاندر (کا قال
علیه السلام افضل الجهاد ان یجاهد الرجل نفسه و هواه رواه ابن النجار عن
ابی ذر الغفاری * مثنوی * کشتن این کار عقل و هوش نیست * شیر
باطن سخره خر کوش نیست) بو خصمی اولدر مکلک عقل و هوشك کاری
دکلدر زیرا باطن شیری خر کوشك ز بونی و مغلوبی دکلدر شیر باطندن مراد
نفس اماره در و خر کوشدن مراد هر هوش جزوی صاحبدر یعنی نفس اماره هر
هوش جزوینك سخره و ز بونی اولمز و آتی قتل ایلدك هر عقله مبسر کلز
* مثنوی * دوزخست این نفس و دوزخ ازدهاست * کوبدر باهانکرد دکم
و کاست) بو نفس اماره دوزخدر و دوزخ ازدر هادر زیرا اول نفس در یالز کم
و نقصان اولمز اول دوزخ در یالز کم اولمز دیمك دخی جائزدر تکیم بو بیت بو
در یالز نفسك و دوزخك ناقص اولمه سنی تفسیر ایدر * مثنوی * هفت
در یادراشامد هنوز * کم نکرد دسوزش ان خلق سوز) دوزخ بدی دریانی نوش ایلر
هنوز اول خلق یقیمی نك حرارتی کم و ناقص اولمز کذلک نفس بدی در یاقدر ملک
و دولتی بلکه سرتاسر جیع در یا ایچنده اولان نعمت و عرقی توش اینسه هنوز انک
کرمیت و حرارتی ناقص اولمز و قساعت کلوب اولقدر دولته طویم
* مثنوی * سنکها و کافران سنکدل * اندر آیند اندر و زار و خجل) طاشلر
و طاش کواکلو کافرل دوزخك ایچنده زار و خجل کلورل * مثنوی * هم نکرد
ساکن از چندن غذا * تاز حق اید مر اورا این ندا) دوزخ بو قدر غمدادن

هم ساکن اولمز و اکا قساعت کلزنا که اول دوزخه حق تعالیدن یونداکله
* مثنوی * مسبر کشتی سیر کو بدنی هنوز * ایفت انش ایفت تابش ایفت
سوز) طوبدکی طوبدکی یعنی عتلی و سیر اولدکی بوق هنوز دبه اشته سکا
انش اشته سکا حرارت یعنی دوزخ حق تعالی به بوبله جواب ویره * مثنوی *
عالمی را لقمه کرد و در کشید * معداش نعره زنان هل من مزید) یعنی اول دوزخ
عالمی اقمه ایلدی و چکدی معدسی هل من مزید نعره سن اور یجیدر (کا قال الله
تعالی يوم نقول لجهنم هل املاّت) یعنی قیامت کوئی بزدوزخه دبر ز طوبدکی
(و نقول هل من مزید) جهنم دبر که دخی زیاده واری * مثنوی * حق قدم
روی نهذ از لامکان * آنکه اوساکن شود از کن فکان) پس جناب حق قدمی اول
جهنمك اوزر بنه قوبه لامکان طالتدن اندنصکره اول دوزخ ساکن اوله امر
و قبول طالتدن یعنی حنك ارادت کلیه سیندن و در حال بلامهله جهنم اطاعت
و امتثال ایلکندن ساکن اوله قط قطدیه کاروی عن انس اتفاقا علی الروایة عنه
قال علیه السلام (لا تزال جهنم تقول هل من مزید حتی یضع الجبار فیها قدمه
فتقول قط قط وعزک فیزوی بعضه سالی) بعض قدم متشا بهاندندر سلفك
مذهبی توقف و تسلیم و خلفك مذهبی تاویل و تکلم در پس تاویلنده وجوه
چوقدر امامند اهل التحقیق مقبول اولان وجهلر بونلدر که قدم بعض مخلوق
خدائک اسمی اوله وقدمده بی ضمیر او مخلوق معلومه راجع اوله و یا خود قدمدن
مراد انیسا و اولیا اوله و جبار اضافتی مجرد تعظیم و تشریف ایچوندر تکیم
حضرت مریمه نافخ جبریل امین ایکن جناب حق نفی کندی نفسنه اضافت ایدوب
(و نفخافیه من روحنا) پیوردی و پووجهی این ملک دخی (والاستعارة للجماعة
من الناس غیر بعيدة) دیمکله جائز کور و مولا ناجای بو حدیثك شرحنده بورایه
مناسب دیر که اکثر کبارك اصطلاحنده قدم جبار انسان کامله اطلاق اولنور شو
ملا بسه ایله که قدم آخر اعضای انساندرو انسان دخی من حیث نشأ نهم العنصریه
آخر جیع خلق جهاندندر (کا قال علیه السلام خلق الله آدم بعد العصر فی يوم
الجمعة آخر الخلق فی آخر ساعة من ساعات الجمعة پس مشابیهت مابولند یعنی چون
بو جهندن بونلر قدم جبار دینلسه قابلدن پس ریخوای حدیث) تقول جهنم يوم
القيمة جز یا مؤمن فان نورك اطفأ ناری) نور و مثله نار و التهاب جهنم منطقی و مندفع
اولی او یحقی انوار انبیا و اولیا ایلله منطقی و منجمد اولی بطریق الاولی و مضطرب
اولوب بعضی بعضنه ضم و جمع بسبیل الاخری در تکیم نفس انسانی دخی
جهنمدن بر جزو در اول وقتنده کم جناب حق انلر قدم صدق و ارشادنی نفوس
انسانیه دن بر نفسك اوزر بنه وضع ایلله سورت و کرمیت نفسانیه سی منطقی اولور

وحرص وشره کیدوب آزمودن قطقط دیوب قناعت قیاسور ﴿ مثنوی ﴾
 چونکه جزو دوزخست این نفس ما * طبع کل دارد همیشه جزوها (چونکه
 بوزن نفس دوزخک جزو بدر جزو خود دامن کلک طبع و خوبی طوثر پس
 معلوم اولدیکه نفس اماره صفت مذکوره ده واصل مزاجده دوزخ کیدر زبرا
 هر جزو بهر حال کندی کلک خوی و طبیعت طوثر ﴿ مثنوی ﴾ این قدم
 حق را بود کورا کشد * غیر حق خود که کان او کشد * در کان نهند الاتیر راست *
 این کان را باز کون کز تیر هاست * راست شو چون تیر واره از کان * کز کان جز راست
 نجهدی کان (یعنی بود دوزخ قهر ایدیحی قدم حقه مخصوص اولدیکه اول
 نفس اماره بی دخی اولدر اول نفس کاننی الله دن غیری خود کیم چکر نفس کاننی
 چکمک انک اوزرینه غالب وقادر اولقدن کنایه در زبرا بین التماس مشهور
 مثلد که فلان کیمه فلانک بانی چکه مزدرل و بونی عدم قدرندن وقادر اولقدن
 کنایه ایدرل پس بر کیمه بر کیمه نیک باین چکمک اگا غالب وقادر اولقدن کنایه
 اولور پس نفس کاننی مناسبته نفس کانندن خلاص اولوب هدف مقصوده
 وارن و بولندن صابوب نشانندن کیر و فلان کساری تیر راست و تیر کز تمثیل ایدوب
 بیوررل که ای سالک کانه قومرل الاتیر راستی بویتنده ذکر ملزوم اراده لازم
 وارد که اول تبرک کانه قوممسی ذکر اولوب اندن خلاص اولوب نشانه آناوب
 واصل اولسی مراد اولقدن پس معنی ای سالک کان نفسندن خلاص اولوب
 ایچون و هدف مقصوده وصول بولق ایچون قونمز الامستقیم و راست اولان
 تبرو بو کان نفسک معکوس واکری اوقلری وادر که بولر هدف مقصوده وارمرل
 بلکه کیمی مدبر اولور و کیمی ملحد اولور و کیمی کبرو قانور بومعنا بهومصرع
 بالالتزام دلالت قبلور بوقاعد معلومک اولدیکه سندخی اوق کبی طوغری
 و مستقیم اول و فاسدیم کما امرت فخوا سجد امر اولدیکه اوزره ۴۱ قبل ناگان
 نفس اماره دن خلاص اوله سن کاندن راست اولین اوق صجریوب خلاص اولر
 بی کان انکچون حضرت نبی علیه السلام حضرت علی کرم الله وجهه ورضی الله
 عنیه بودعانی بو گونه تعلیم ایدوب بیوردیکه (باعلی قل اللهم اهدنی و سددنی
 و اذکر بالسداد سداد السهم) یعنی دید که باری بکاهدایت ایل و بنی سدید قبل
 و خاطر که ذکر ایل اولدم اوفک سدادنه مشاب سدادیکه نامراده اصابت
 ایدلردن اوله سن ﴿ مثنوی ﴾ چونکه واکشتم زیکار برون * روی آوردم
 به پیکار درون (چونکه ظاهری خصمک جنکندن رجوع و فراغت ایلدم پس
 شمدی درونی خصمک جنکته توجه ایلدم ﴿ مثنوی ﴾ قدر جهنم جهاد
 الا صفریم * بانی اندر جهاد اکبریم) بز شول کیمه لر که تحقیقا جهاد اصغر دن

یعنی کفار له مجاهده ایمکن رجوع ایلدک و حضرت نبی ایل جهاد اکبره بز یعنی
 نفس هوا سبله مجاهده قیله دین ﴿ مثنوی ﴾ قوت از حق خواهم و توفیق
 و لای * تاب - وزن بر کتم این کوه قاف (نفس اوزره غلبه فتاقد قوت و توفیق
 و لای حقه دن اساتم لافدن مراد نفس اوزره غالب اولدم وانی مغلوب و مقهور
 قیلدم دیوسو بلکدر یعنی نفس اوزره غالب اولقدن قونی و توفیقی حقدن اساتم
 واکا غالب اولدم وانی مغلوب و مقهور قیلدم دیو خلقه سوز سوز بلکی دخی الله دن
 اساتم تا بو کوه قافی برندن ایکنه ایله قو پریم * و قافی برندن ایکنه ایله قو پریم
 دیکه تنیه بودر که نفس اماره بی جمیع صفت ذمیه سبله برندن قو پریم قو کوه
 قافی سوزنله برندن قو پریم قدر اصعب و اشدد روانک بر صفتی قلع ایلک ایکنه ایله
 طباغلی برندن قو پریم قدر اصعب و طباغلی برندن قو پریم اگا نسبت ایدر در
 (واهذا قال ابو هاشم قلع الجبال بالابر اسیر من قلع صفة الکبر ﴿ مثنوی ﴾ سهل
 شیری دانکه صفها بشکند * شیرانت انکه خود را بشکند) سهل
 و بی اعتبار بیل اول بر شیریکه جنده صفر صر شیر فی الحقیقه اولدر که کسه کند و بی
 صر یعنی اول کیمه که کند و بی و هوا سنی کسرایله و نفسنه غالب اولوب انی مقهور
 و مغلوب ایلر بهاوان و دلیر اول کیمه در صفر صین و آدم لرین کیمه دکلدر قال
 علیه السلام لیس شدید بالصرعة انما الشدید الذی یملک نفسه عند الغضب ﴿ مثنوی ﴾
 در بیان این شتوبک قصه * ناپری از سر کتم قصه (بونک بیاننده بر قصه اشت
 یعنی صفر صین شیر سهل و حقیر و کند و بی صین فی الحقیقه شیر و دایر اولدیغی
 مفهومک بیاننده بر قصه رعنا کوش ایله تا بوقصه سیدله بنم کلامک سرندن بر حصه
 اله سن اول قصه بودر ﴿ آمدن رسول روم تا امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه و دیدن
 او کرامات عمر را رضی الله عنه ﴿ مثنوی ﴾ تا عمر آمد ز قیصر یک رسول در
 مدینه از بیابان نقول) تا حضرت عمر رضی الله عنه قیصر دن بر رسول کلدی
 بهض نشخده با واقع اولشدر یعنی مدینه ده حضرت عمر قیصر روم دن بر رسول
 کلدی بیدودور بیابانندن ﴿ مثنوی ﴾ گفت کو قصر خلیفه ای چشم * نامن اسب
 و رخت را اینجا کشم) اول رسول مدینه نک خلقته دیدی ای چشم خلیفه نک
 قصری قنی تاین اسب و رخت واسبانی اورا به جکم ﴿ مثنوی ﴾ قوم
 گفتندش که اورا قصر نیست * هر عمر را قصر جان روشنیست) اول قوم اگا
 دیدیلر که انک قصری بودر تحقیقا حضرت عمر قصر روشناغه منسوب جاندر
 سارامیرل دنیا نمیرنه بذل عمر و همت ایلدیلر سه حضرت عمر جان و جان عمارته
 بذل عمر و همت ایلدوب خانه جانی نعمه بیرو قصر جانی تنور ایلشدر دیدیلر
 ﴿ مثنوی ﴾ کرچه از میری ورا آوازه ایست * همپو درویشان مراور اگاه

ایست) اگر چه میسر نکردن و حاصل نکردن اول عمر همچون بر آوازه وارد و بسین
الناس امیر و حاکم اولفله مشهور و نامدار در لیکن انک در ویشله بر کبی بر حقیقه
خانه می وارد کازه حسیرو کوجک اوده دیرل ﴿ مثنوی ﴾ ای برادر چون
بنی قصر او ﴿ چونکه در چشم دلت رستست مو﴾ اهل مدینه اول رسول ابندیلر
ای برادر سن انک قصرنی نیجه کوررسن چونکه سنک چشم دلکده موی بختشدر
بویتلر حضرت عمر رضی الله عنہک فصرجان و جناننی کورمین وانک مراتب
عالیه و مقامات سامیه سنه نظر ابر کورمین کیسه لره حضرت مولانا لسانسندن
اواسه دخی لایق و جائزدر و اول چشم دلده بیت مویدن مرادهوا و هوس موی
اولق محله انسدر تنکیم هر کرا هست از هوسها جان پاک مصرعسده اولان
هوسلر بو چشم دلده بیت موی و تللی مبین و مفسر اولور ﴿ مثنوی ﴾
چشم دل از مو و علت پاک آر ﴿ وانکه آن دبدار قصرش چشم دار﴾ ای برادر قلبک
کوزنی مویدن و علتدن پاک کنور یعنی بصر بصیرتکی صیوب و علادن پاک اولق
مرتبه سنه بتور اندنصره انک قصر مثنویسنک دبدار رخسارنه کوز طوط
و امیدایت مادامکه بصر بصیرت موی صیوب و علادن عاری اولیه انک قصور جانی
مشاهده لیلکده قصور دن خالی اولز پس بو قصور مثنویتنک و ابوان روحانیه تنک
رؤیتنه بولنه ایدوکتی بویتله اشارت ایدوب یورلر ﴿ مثنوی ﴾ هر که
را هست از هوسها جان پاک ﴿ زودیتند حضرت و ابوان پاک﴾ هر کیم که هوسلردن
جانی پاک اولدی علی الفور اول کیسه حضرت حق و ابوان پاکی کورر
﴿ مثنوی ﴾ چون محمد پاک شد زین نار و دود ﴿ هر کجار و کردوجه الله بود﴾
چونکم حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم بونار و دوددن پاک اولدی ناردن
مراد نار غضب و شهوت و دوددن مراد کثافت و کدورت بشریتدر یعنی چونکم
حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بونار غضب و شهوت و دخان کدورت
بشریتدن طاهر اولدی بر موجب ﴿ فاما تلو لواقتم وجهه الله﴾ هر قنده که توجه
ایلدی وجهه الله ایدی پس شول کیسه لره که نار و دود نفسانیدن خلاص اولر
و کثافت و کدورت بشریه دن قورتلوب صفوت بولر و رامت مرتبه سنه واصل
اولوب اول حضرتک هر شیده وجهه حق مشاهده ایلدیکی کبی انلر دخی مشاهده
ایدرل ﴿ ما رأیت شیأ الا ورأیت الله فیہ﴾ دینلر بو مشاهده به ابرن ارلردن ﴿ بیت ﴾
جهان مرات حسن شاهد ماست ﴿ فشاهد وجهه فی کل ذرات ﴾ ﴿ مثنوی ﴾
چون رفیق و سوسه بدخواهرا ﴿ کی بدانی ثم وجهه الله را﴾ ای چشم دل موی
هوا و هوسدن پاک اولین کیسه چونکم سن بدخواه اولان و سوسه به رفیقسن
بودخی جائزدر چونکم سن بدخواهک و سوسه سنه رفیقسن بدخواه دن مراد

شیطان اولور یعنی چونکم سن ابلیس ملعونک و سوسه سنه همراه و جلیس اوله سن
ثم وجهه اللهی فن یلورسن و هر شیده وجهه حقیقی طاهر اولدیفنه نوجهله بول
بولورسن ﴿ مثنوی ﴾ هر که ربابشد زسینه فتح باب ﴿ اوز هر ذره بیند افتاب﴾
هر شول کیسه به که سینه شدن فتح باب اوله یعنی هر شول طالبه که قلبدن کشف
اللهی حاصل اوله و بصیرتی کشاده اولوب نور حقیقه نظر قبله اول کیسه
هر ذره دن آفتاب حقیقی کورر ﴿ مثنوی ﴾ حق بدیدست از میان دیکران
﴿ همچوماه اندر میان اختران﴾ غیبر بلوک اوز تاسندن حضرت حق بدید
و ظاهر در اخترلک اوز تاسنده ماه پیدا و آشکاره اولدیفنی کبی خفاسی کمال
ظهور نلندر اهل حقه حق پیدا و ظاهر خلق غائب و مستور در و اهل خلقه خلق
طاهر و پیداحق غائب و خفیدر ﴿ مثنوی ﴾ دوسر انکشت پردو چشم نه
﴿ هیچ بینی از جهان انصاف ده﴾ ایکی بر مغک اوجنی کوزلر یکک اوزرینه
قوجهاندن هیچ کورر مبین انصاف و بر یعنی انصاف بودر که جهاندن هیچ
ریشی کوره مزسن ﴿ مثنوی ﴾ کره بینی این جهان معدوم نیست ﴿ عیب جز
زانکشت نفس شوم نیست﴾ ایکی بر مغکی کوزلرک اوزره قودیفنک تقدیرجه اگر
کورمسنک بوجهان فی الحقیقه معدوم دکلدر یعنی مجرد سنک کوزلرک مستور اولوب
بوجهانی کورمیدیکدن بوجهانک معدوم اولسی لازم کلز بلکه بوجهان موجود
و ظاهر در سن اندن کوز بومش اولورسن کذلک جهان حقیقت بوجهاندن
دخی اظهر و روشنتردر اگر بن اول اظهر اولان جهان حقیقی بی نیجه و ن
کوره مزمن دیرسک عیب شوم نفسک بر مغندن غیری دکلدر یعنی نفس خبیث
و شوم بصر بصیرت اوزره وضع اولش وانی پوشیده قلمش انکشت کیدر ظهور
اولان جهان حقیقتی کورمکه عیب اولدر و عیب و قباحت چشم ده بر مق کبی
اولان نفسکدر ﴿ مثنوی ﴾ نوز چشم انکشت را بردار هین ﴿ وانکها انی
هر چه میخواهی بین﴾ سن کوز کدن بر مغکی قالدرا اکاه اول یعنی قلبک کوزندن
بر مق کبی اولان نفس شومکی رفع ایله وانک آرزو و مراداتنی اکاه اولوب درونکدن
دفع ایله و اندن صکره هر نه استرسک کوز مراد اولدر که بصر بصیرتدن غشاوه
غفلتی و مانع مشاهده رویت اولان حجابی ازاله ایله تا حقیقت حاله واقف اوله سن
واهل بصیرتک کوردیکنی شدخی مشاهده قبله سن دیکل اولور ﴿ مثنوی ﴾
نوح را گفتند مات کو ثواب ﴿ گفت اوزان سوی واستغشوا ثیاب﴾ بو بیت
شریف سوره نوحده اولان بو آیتدن مقتبسدر ﴿ وانی کلا دعوتهم﴾ حضرت
حق جل و علا لسان نوح تبیدن علی طریق الحکایه بو آیتی نقل یورلر وانی
تحقیقا بن کلا هر بار که دعوتهم بو قومی دعوت ایلدم توحید حقیقی و ایمان عیان

چنانچه (انفراهم) تابوناری ایمان سبيله مغفرت ابد سن (جهنم) و اصابعهم
 فی آذانهم) یونکر اصبعه لاری اذینکده فیایدیلر به سی لاری مدایدیلر استماع
 دعوتدن (واستغشوا ثیابهم) غشاوه و غطا قیاب بورندیلر ثیابلری بنم دعوتک
 فرط کراهتدن (قال القاشانی قستروا بیدانهم واکفوا بها اشد ملهم الیها
 و تعافهم بها (واصروا) ای اکبروا علی الکفر والمعاصی (واستکبروا استکبارا) یعنی
 معاصی به مکب اولوب دعوتدن استکبار ایدیلر معنای بیت حضرت نوحه امه سی
 دیدیلر قسریزه موهود اولان ثواب نوح دخی دبیکه اول طرفدنکه استغشای
 ثیاب ایدیلر انکیچون کورمز سکر حضرت خداوندکار دخی پیوررل ای هوای
 هوا جس شه واته محجب وای غشاوه دلاقی و عواقی بدله مستتر سن ذات
 وصفات سی ایجه مشاهده ایدرسن که دیده سریرک بحاب غفالتدن کشاده
 و بصیرتک عمای شهوندن آزاده اولیسه بس چشم جان کورو کوش جنان
 مستور اولدیفندن شهود جلال حقندن دور اولدیکر ﴿ مشوی ﴾ روو سردر
 جامه ها پیچیده اید * لاجرم بادیده و نادیده اید ای ثم وجه الله سرندن قافل
 اولکر باشکری و بوزگری جامه لیکر صامه شمس زبانی وجه باطنگری و سر جانگری
 طبیعت جسمانیت جامه لیکر پیچیده قیاس سز لاجرم کوز ایله سز کورم شمس زبانی
 سزک دخی چشم باطنکز وارد و لکن حجاب بدیه ایله محجوب و مستور اولدیفندن
 وجه باقی کورم شمسز و بواجندن جلال حقیقی هر ششده مشاهده قلم شمسز
 ﴿ مشوی ﴾ آدمی دبست و باقی پوستت * دیده آنست آنکه دید دوستست
 آدمی فی الحقیقه دیده در و باقی پوستت ریعی انسان بصیر منزلت سنده در باقی اشیا
 و اعضا پوست کیدرتکیم هر دمک چشمه انسان العین دیرز دخی انسان دیدکری
 باقی اشیا به نسبت انسان العین منزله سنده اولدیغی اعتبارله در اول نسنه که دوستی
 کورمکدر کورمک اودر بس انسان دوستی کورندر دیکر مستلزم اولورز بر آدم دیده در
 و دیده دخی دوستی کورندر دوستی کورمین دیده دیده اولز و دیده مرتبه سنه
 ابرمین آدم آدم اولز دیکر اشعار قیلور و یونده بوجه آخر دخی جائز اولور
 فی الحقیقه آدمی چشمدر و یاقوسی پوستدر کورمک اودر که دوستی کورمکدر دوستی
 کورمین کوز فی الحقیقه کوز اولز بس دوستی کورمین آدم انسان اولز و انسان
 العین مرتبه سن بواز دیمک اولور ﴿ مشوی ﴾ چونکه دید دوست نبود
 کوربه * دوست کو باقی نباشد دور به چونکه بر دیده به دوستی کورمک اولیسه
 کور اولز یکدر دوست که اول باقی اولیسه دورا و باقی یکدر زرا قانی اولان محجوب
 دوستانه لایق دکادر مع الاختیار باقی اولیان محجوب بدن مشارقت اولز سه
 بالضروری مفارقت خود مقرر در بواجلندن باقی اولیان دوستلندن مع الاختیار

دور اولوب باقی اولنه کوکل بغلق لازم و واجب اولشد ﴿ مشوی ﴾ چون
 رسول روم این الفاظ تر * در سماع آورد شد مشتاقتر چونکه فیصر رومک رسولی
 بو ورتازه الفاظی اهل مدینه دن سماعه کنوردی یعنی کوشنده بتوردی حضرت
 عمر رضی الله عنیه کورمکه مشتاق ک اولدی ﴿ مشوی ﴾ دیده را برجستن
 عمر کاشت * رخت را واسطه ضایع کداشت (کوزنی حضرت عمر رضی الله
 عنیه ک جنت وجوبی اوزره حواله قیلدی اسبابی و آنی ضایع قودی یعنی
 اسباب واسطی بتوردی و فراغت قیلدی ﴿ مشوی ﴾ هر طرف اندر بی ان
 مردگار * می شدی پریان اودیوانه وار) اول مرد کارک ایزنده و ایزنده هر طرفه
 اول رسول روم دیوانه کی پریان اولوردی بو بینده بومعنی دخی جائز در که
 پریان اولفظانه مضایف اوله و اولفظی حضرت عمره عائد اوله مصرع اولده
 اولان ان لفظی دخی اکا عائد اوله و مردگار دن مراد رسول روم اوله بوتقدیر
 اوزره معنی بویه دیمک اولور که مرد کار اولان رسول اول حضرت عمر بینده
 هر طرفه انک پریانی اولوردی بخون کی ﴿ مشوی ﴾ کین چنین مردی بود
 اندر جهان * و از جهان مانند جان باشد نهان) اول رسول روم نجبا
 کند و سنه بویه دبیکه جهان ایچره بونک کی بر مرد اوله وجه ساندن اول
 مرد جان کی نهان اوله یعنی بویه مدبر بر عالم و جان کی حیات بخش بنی آدم
 بوجهان ایچره بر مرد صاحب علم اوله مع هذا بوجهان اهلندن بنه پنهان
 اوله بومر تبه شهرت و نباهتله اختفا عبدر دیوب انک طلبنده اولدی ﴿ مشوی ﴾
 جست اورا تاش چون بنده بود * لاجرم جوینده یابنده بود) پس اول رسول
 روم اتی جست و جوابلیدی تا اکا بنده کی اوله لاجرم طلب ایدییی مطلق بی
 بویچی اولور (کا قال علیه السلام من طلب وجد وجد ﴿ مشوی ﴾ دید
 اعرابی زنی اوراد خیل * گفت عرابنک زیر آن نخیل) بر اعرابی عورت اول
 رسولی دخیل کوردی اعرابی شهرده ساکن اولین باده و قری عربلرینه دیرل
 دخیل صکره دن کلوب بر قومه داخل اولان کیمسده دیرل یعنی باده و قراده
 ساکن اولان عربلردن برخاتون اول رسولی غریب کوروب فراستله انک طالع
 حضرت عمر ایدو کئی یلوب اکا دیدی اشته عمر اول خرما افاجنک التند در ﴿ مشوی ﴾
 زیر خرما بن زخلفان اوجده * زیر سایه خفته بین سایه خدا) اول حضرت عمر خلافتدن
 جدا خرما افاجنک التند در خدای تعالیک ظنی سایه نخل التند بامش کوردیدی

﴿ یافتن رسول روم امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه زیر درخت خفته ﴾
 ﴿ مشوی ﴾ آمد او انجا و از در ایستاد * مر عمر اید و درلر ز اوقساد)
 رسول روم اول یره کادی ابراقندن ایاغ اوزره طوردی حضرت عمر رضی الله

عنهی کوردی و دترمه که دوشدی ﴿ مثنوی ﴾ هیتی زان خفته آمد بر رسول
حالتی خوش کرد بر جاناش نزول (رسول رومه اول خفته اولان حضرت عمر د ن
رهیت کادی بر خوش حالت انک جانی اوزره نزول ایلدی ﴿ مثنوی ﴾ مهر
وهیت هست ضد هم دگر ﴿ این دو ضد را دید جمع اندر جگر ﴾ محبت وهیت
بری برینک ضدیدر اما رسول روم بو ایکی ضدی جمع کردند جمع
اولش کوردی ﴿ مثنوی ﴾ کفت باخود من شهادت ایدم ام ﴿ پیش
سلطانان مه و بگزیده ام ﴾ رسول روم چونکه بو هیت وعظمتی کندیستند
کوردی کندی کندی به دبدی بن پادشاهار کورشم سلطانان رفتند اولور
ومقبول و کزیده اولشم ﴿ مثنوی ﴾ از شهادت هیت وترسی نبود ﴿ هیت
این مرد هوشم رار بود ﴾ پادشاهلردن بکا برخوف وهیت اولدی اما بومردک
هیتی بنم عقل وهوشمی فایدی ﴿ مثنوی ﴾ رفته ام در پشته شیر و پلنک ﴿
روی من زیشان نکر دانیدرنک ﴾ شیر و پلنک اولان پشته به کشم بنم بوزم انلردن
رنکئی دوندردی ﴿ مثنوی ﴾ بس شدسم در مصاف و کارزار ﴿ همچو
شیر آن دم که باشد کارزار ﴾ چونک مصاف و کارزار ده شیر کی اولدم اولدم که کارزار
اوله و اول وقتده که عمل دشوار اوله یعنی کار دشوار اولدیغی دمد شیر کی بن
چوق صافلر ده و جنگلر ده اولدم ﴿ مثنوی ﴾ بس که خوردم بس زخم کران
﴿ دل قوی تر بوده ام از دیگران ﴾ زیاده زخم بیدم و چوق زخم کران اوردم
اول حالده غیر بلردن دل قوی تر اولشم ﴿ مثنوی ﴾ بی سلاح این مرد
خفته بر زمین ﴿ من بهفت اندام لرزان چیست این ﴾ بومرد سلاح حسن پراوزره
باتوب او یوش بن بدی اندامله دتریم بونه حالدر ﴿ مثنوی ﴾ هیت
حقت این از خلق نیست ﴿ هیت این مرد صاحب دلق نیست ﴾ بو هیت حقت
هیتدر خلقدن دکلدر زیر اخلاق هیتی کرار امر ارا کورشم دیدی بو صاحب
دلق مردک هیتی دکلدر زرا دلق بوش اولان درو بشارک بومر به هیتی اولر
دیدی ﴿ مثنوی ﴾ هر که ترسید از حق و تقوی کزید ﴿ ترسدا زوی جن وانس
و هر که دید ﴾ بویت حضرت مولانا قدس الله سره العزیز انسا نشدن خائف
اولنلرک وزهد و تقوی اختیار قیلنلرک عظم شانی بیان ایچون واقع اولمشدر
یورلر که هر شول کیسه که الله دن قورقدی و تقوی اختیار ایندی تقوینک
ادنی مرتبه سی شرک خفی و جلیدن پر هیز و اوسط مرتبه سی جیع بحر مات
و مشتهلیدن پر هیز و اعلام مرتبه سی جیع ماسوی الهدن پر هیز الیکلدر بر کیسه که
الهدن قورقسه و بومر اتب ثلاثه اوزره متقی و پر هیز کارا و لسه اندن قورقرجن
وانس و هر کیم که اتی کوردی تنکیم بو حدیثده واقع اولدی من خاف الله خاف

کل شیء منه وفي رواية اخرى من خاف الله يخوف الخلق منه ومن خاف الخلق
يخوفه من الخلق ﴿ مثنوی ﴾ اندرین فکر تبحرمت دست بست ﴿ بعد
یکساعت عمر از خواب جست ﴾ بو فکر تده رسول روم حرمت و ادب ال بغلبدی
و حضرت عمر رضی الله عنه تعظیما خضوع و خشوع الیه قایم طوردی
بر ساعت نصکره حضرت عمر رضی الله عنه خوابدن صپردی او توردی

﴿ سلام کردن رسول روم بامیر المؤمنین عمر رضی الله عنه ﴾

﴿ مثنوی ﴾ کرد خدمت مر عمر را و سلام ﴿ کفت پیغمبر سلام انکه کلام ﴾
رسول روم حضرت عمر رضی الله عنه خدمت و تعظیم و سلام ایلدی پیغمبر علیه
السلام اول سلام اند نصکره کلام دیدی کا قال علیه السلام السلام قبل الکلام
وفي رواية اخرى السلام ثم الکلام رواه الترمذی عن جابر ﴿ مثنوی ﴾ پس
علیکش کفت اورا پیش خواند ﴿ ایمنش کرد و پیش خود نشاند ﴾ السلام تطوع
والرد فریضة حدیثک مقتضا سجده پس حضرت عمر علیه السلام دیورده سلام
ایلدیوب اول رسول رومی او کته او قودی حضرت عمر رضی الله عنه اتی خوفدن
ایمن ایلدی و کندیست حضورنده او توردی ﴿ مثنوی ﴾ لا تخافوا هست نزل
خائفان ﴿ هست در خور از برای خائفان ﴾ خایفسلرک نزل لا تخافوا اولدی یعنی
اللهدن قورقیچی کیسه لک ما حاضر طعای قورقک دیوامین فخلق اولدی تنکیم
ر بویت حقه اقرار ایدوب استقامت ایلین خایفسلر ایچون ملائکه عند الموت
و یاعند البعث والخشر نزول ایدوب انلر لا تخافوا ولا تحزنوا دیلر ﴿ کا قال الله
نعالی ان الذین قالوا ربنا الله ثم استقاموا تتنزل علیهم الملائكة ان لا تخافوا
ولا تحزنوا و ابشروا بالجنة الی الی کنتم توعدون ﴾ زرا لایق اولدی خایفدن او تری
لا تخافوا نزلی ﴿ مثنوی ﴾ هر که ترسد مرورا ایمن کند ﴿ مر دل ترسند
راساکن کنند ﴾ هر کیسه که الله دن قورقه تحقیقا اتی ایمن ایلر تحقیقا خوف
ایند یجینک کوکلی ساکن و متسلی ایلر ﴿ مثنوی ﴾ آنکه خوفش نیست
چون کوئی مترس ﴿ درس چه دهی نیست او محتاج درس ﴾ اول کیسه که
انک خونی یوقدر اکا خوف الیه نیجه درس یعنی دیمرسن اکا درس نه ویررسن
او خود درسه محتاج دکلدر یعنی حکمت بالغه الهیه بونک اوزرینه جاریه در که
امین اولنی قورقودر و خایف اولنی امین ایدر و هر کس نه محتاج ایسه انک
حاجتی اکا سوق ایدر محتاج اولین کیسه به برشی و یرمک حکمت مناسب دکلدر
﴿ مثنوی ﴾ آزدل از جارفته رادلشاد کرد ﴿ خاطر ویرانش را بلند کرد ﴾
حضرت عمر اول کوکلی یرندن کتمشی دلشاد ایلدی انک ویران خاطر تی اباد ایلدی
﴿ مثنوی ﴾ بعد از آن گفتش سخنهای دقیق ﴿ و زصفات پاک حق نعم

الرفیق) اندنصرکه حضرت عمر رضی الله عنه رسول رومه اسرار الهیه دن دقیق
و خنی سوزلردیدی و نعم الرفیق اولان حق تعالی نك پاك و بی نظیر صفتارندن
۳ بدی رفیق رفقتندر رفیق عنفك ضدیدر و حق تعالی رفقت ایدیجیدر کما قال
علیه السلام ان الله رفیق یحب الرفیق یولد اش و مصاحب اولمق دخی جائزدر که
و هو معکم اینما کتم پیوردی * مثنوی * و زنوازشهای حق ابدال را *
تا بداند او مقام و حال را (و دخی حق تعالینک ابداله اولان نوازشلردن سوبلدی
یعنی حق تعالینک اولیایه اولان احسانلردن اکانقل ایلدی تا اول رسول روم
مقام و حالی بیلکه که عندالاولیا مقام ندر ماینلرنی تمیز قیله پس مقام و حالک
ماینلنی تمیز ایلکه شروع ایدوب پیوردر * مثنوی * حال چون جلوه ست
ران زیبا عروس * وین مقام آن خلوت آمد با عروس (حال بلا عمل ولا کسب
قلبه کلان حالته دیر که صفت نفسانیه نك ظهور ایلایله زائل اوله مثلا بسط
کبی و قبض کبی و صحو کبی و محو کبی و محبت کبی و شوق کبی پس پیوردر حال فی المثل اول
زیبا عروسدن جلوه کیدر و بوعند المشایخ اولان مقام عروسله اولان خلوت کلدی
یعنی صاحب مقام اولدر که منبع حال اولان ذوق و نجلی الیک ملکی اوله و صاحب حال
اولان انجیق ذوق نجلی بی بعض اوقاتده مشاهده قیله * مثنوی * جلوه پند شاه و غیر
شاه نیز * وقت خلوت نیست جر شاه عز یز (جلوه بی شاه و شاهک غیر بیسی دخی کوردر
بو خصوصده تفاوت یوقدر اما عروسله خلوت وقتی عز یز شاهدن غیر یوقدر
پس اصحاب مقام عروسله خلوتده اولان شاه کبی و اصحاب حال عروسک
جلوه سنی مشاهده ایلین خلایق کیدر پس ماینلردن عموم و خصوص وارددر
کل اصحاب مقام اصحاب حال در بغیر عکس * مثنوی * جلوه کرده
خاص و عام را عروس * خلوت اندر شاه باشد با عروس (عروس خاصله و عامله
جلوه ایلشدر لیکن خلوتده عروسله انجیق شاه اولور عروسدن مراد محبوبة
حقیقتدر که عوام و خواصه نجلی ایلشدر ولیکن خلوتخانه وحدتده انک وصالته
همیشه محرم اولنار اصحاب مقاماتدر * مثنوی * هست بسیار اهل حال
از صوفیان * نادرست اهل مقام اندر میان (اهل حال صوفیلردن چوقدر که
تلوینادن خالی دکالردر لیکن صوفیلرک ایچنده صاحب تمکین اولان اهل حال
از در حال و مقامی مناسبتله بیان ایلد کدنصرکه بنه قصه به رجوع ایدوب پیوردر
* مثنوی * از منازلهای جانش یاد داد * و ز سفرهای زوانش یاد داد
حضرت عمر جانک منزللردن اکایاد و بردی و مراتب روحانیه بی ذکر قیلندی
و روح روانک سفرلردن اول رسول رومه یاد و بردی و خبر ایرکوردی
* مثنوی * و ز زمانی کز زبان حالی بدست * و ز مقام قدس کا جلالی

بدست) و بر زماندن سوبلدیکه زماندن خالی اویشدر مراد الهیه اولان وقتدر که
انده صباح و مساو زمان و مکان اولمز و شول مقام قدسدن یاد و بردیکه اجلاله
منسوب اویشدر مقام قدسدن مراد مرتبه احدیتدر شائیه کثرتدن و مزاجه
اغیار و سوادن پاك و قدسدر و بومرتبه لزیده اجلال واعظاسمه منسوب
اولشدر * مثنوی * و ز هوایی کاندرو سیمرخ روح * پیش ازین بدست
پرواز قنوج (دخی شول بر هوادن خسر و بردیکه اول هواده سیمرخ روح بوعاله
کلزدن اول و بونشته عنصر به ده تدبیر کلزدن اقدام پرواز قنوج کورمش ایدی
یعنی دخی شول عالم ارواحک هوا و قضاسندن سوبلدیکه بوعالم جسده کلزدن
اول روح سیمرخ غی اول عالیده فیوضات الهی و فتوحات ربانی کورمش و بی
پروبال اول عالیده نیجه مدت پرواز قشیددی * مثنوی * هر یکی پروازش
از آفاق پیش * و ز امید و نهامت مشتاق پیش (اول هواده سیمرخ روحک
هر بر پروازی آفاقدن زیاده ایدی و مشتاقک امید و حرصندن زیاده ایدی روحک
هر بر پروازی اول عالیده آفاقدن زیاده اولسی بووجهله در که بو آفاق محسوس
محدوددر اول عالم معقول و نامحدوددر و بو آفاق اول عالیده نسبت صحرا ده بریضه
قدردر پس معقول و نامحدود اولان روحک پروازی محدود اولان آفاقدن زیاده
اولور و مشتاق اولان کیمسه نك حرص و رجاسندن دخی زیاده اولور و روحدن
مراد بونده کامل اولنارک روحی اولور ناقص اولان عوامک روح جزو لری
آفاقدن زیاده پروازه قادر اولمز * مثنوی * چون عراغیار رور بار یافت * جان
اورا طالب اسرار یافت چونکم حضرت عراغیا یوزلو اولان رسول رومی یار
بولدی انک جانی اسرار الهیه به طالب و راغب بوادی * مثنوی * شیخ
کامل بود و طالب مشتهی * مرد چاپک بود و مرکب در کهی (شیخ کامل و طالب
مشتهی ایدی مرد چاپک و مرکب در کهی ایدی مرکب درگاهه منسوب
مرکب ایدی دیمکدن مراد تند و حرون و پیکانه دکل بلکه حاضر و مهیا و معلوم
ایدی و مرد ابسه چاپک و فارس ایدی دیمک اولوز مرد چاپکدن مراد حضرت عمر
رضی الله عنه و مرکب در کهیدن مراد رسول روم اولور و بومعنی حضرت
عمرک میدان تر یسه و ارشاد ده زیاده کامل و استاد اولدیفندن عبارت اولور
و رسول رومک قبول تر یسه ایلکده و غایت مستعد و قابل اولسنی کنا به قیلور
و فی الحقیقه طریق الهیه بر مرشد کامل نیجه ایام و شهر و خدمت و ملازمت
ایلایوب تعب و زحمت چکمک هر کسه لازم و واجب اولنلردن دکلدر زیرا بعض
قابل و مستعد کیمهل اولورلر که نامستعد اولان کیمهلرک نیجه سال و ایامده تحصیل
ایلدیکی مرتبه بی اول قابل و مستعد اولان مرشد کاملدن برانده حاصل ایلر

﴿ مشوی ﴾ دید آن مرشد که اورا شاد داشت * تخم پاک اندر زمین پاک کاشت
اول مرشد کهوردیکه اول رسول روم ارشاد طنوتدی لاجرم پاک تخمی پاک بیره
اکدی یعنی انک پاک و قابل اولان زمین وجود نه پاک اولان تخم یقینی و بذرا سراردینی
اکدی دیمک اولور

﴿ سؤال کردن رسول روم از امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه ﴾

﴿ مشوی ﴾ مرد گفتش ای امیر مؤمنین * جان ز بالا چون در آمد در زمین
اول مرد حضرت عمر رضی الله عنه دیدیکه ای امیر المؤمنین جان عالم بالادن
زمینه نیجه کلدی ﴿ مشوی ﴾ مرغ بی اندازه چون شد در قفس * گفت
حق بر جان فسون خواند و فقص (جانکه نفس الامر ده اند از و قیاسه
صغیردی بی اندازه اولان مرغ قفس نه نیجه کندی و بویله جای مضیقده نه
وجهله قرار ابتدی حضرت عمر اکادیدی حق تعالی حصر تلری جان اوزنه
افسون قصص مشوی و علم او قودی اول فسون و قصص معنوی بدن مراد
حق تعالی ک روحه عالم جسده کک ایچون و اند الف و قرار قیاق ایچون
و یرد یکی شوق و محبت و میل و رغبتدر ﴿ مشوی ﴾ بر عده مهاکان ندارد چشم
و گوش * چون فسون خواند همی آمد بجوش (عده ملر اوزره که اول عده ملر
کوز و فواق طومر حق تعالی حضرت تلری چونکه افسون او قوبه اول عده ملر
همیشه جوشه و وجوده کلورل عده ملر در مراد بونده ارواحدر که عالم اشباحه
نسبتله عده ملر در بوخنه عدم مطلق دکلدر چونکه ظاهرا چشم و گوش
طومر جان ارواحه حق تعالی فسونلر اوقیه یعنی انلرک ظهور و خروجنه ارادت
الهیة تعلق قبله و انلرک عالم اشباحه کلسی انلرک ملهم اولدر حال جوشه کلورل
و ظهور و خروجنه مبادرت قبلورل ﴿ مشوی ﴾ از فسون او عده مهازودزود *
خوش معلق می زند سوی وجود (اول اللهک فسونندن عده ملر فوری فوری
یعنی اول رحمانک نفسندن باطنده اولان ارواح علی الفور وجود جابنه لطیف
معلق اور رو تعین و تشخیص مرتبه سه تعلق قبلور فسونندن مراد نفس رحمانیه
اولور امر تکوینی اولسه دخی جائزدر (کا قال الله تعالی) انما امره اذا اراد شیا
ان یقول له کن فیکون ﴿ مشوی ﴾ باز بر موجود افسونی چو خواند * زود
اسپه در عدم موجودراند (حق تعالی کبرو موجود اوزره بر افسونی چونکه اقودی
موجود ک فوری عسکری عدم جابنه سوردی ﴿ مشوی ﴾ گفت در گوش
کل و خندانش کرد * گفت باسنک و عقیق کانش کرد (حق تعالی کک
قولفته راز دیدی و آتی خندان ایلدی کک قولفته راز دیدی دیمکدن مراد انک
وجود نه تجلی لطیفه ایل تجلی ایلدی دیمکدن عبارتدر حضرت حق سنکه

راز دیدی و آتی کانت عقیق ایلدی سنکه راز دیدی دیمکدن مراد آتی تجلی
لطیفه ایل تربیه ایدوب عز ز الو جود و ذی قیمت ایلدی دیمکدن کتابه در
﴿ مشوی ﴾ گفت با جسم آینی تاجان شد او * گفت باخور شید تارخشان
شداو (حق تعالی حضرت تلری جسمه بر آیت جالبه دیدی حق اول جسم
مبارک بدر که حق تعالی حضرت تلری اکابر آیت و نشان تعلیم ایلدیکه اول واسطه
ایل جان اولوب آسمانه عروج قبلدی حضرت عیسی علیه السلام حضرت ادریس
علیه السلام جسملری دخی بوکا کوزه قیاس ایل و ارواحنا اشباحنا اشباحنا
از و احداثلر دخی بو آیت حق مستمع اوللر و جسملری جان قبلدر در حق تعالی افتابه
بر راز دیدی حق آفتاب منور و ورخشان اولدی آفتابه راز دیدی دیمکدن مراد انک
قرصی خلق ایلدی و انک وجود نه اسم نورک تجلی ایلدی تجلی ایلوب آتی منور
عالم ایلدی دیمکدن عبارتدر ﴿ مشوی ﴾ باز در گوشش دمدنکته بخوف * در
رخ خور شید افند صدک و ف (کبر و خور شیدک قولفته بر فور قولش نکته
سوی ایلدی اول نکته سبیل خور شیدک توره ک و ف دوشدی نکته بخوفدن مراد
قابض و مانع و دافع اولان اسملرک تجلی سیدر قیچن اول خور شیدک ذاته حق تعالی
بوصفتلر تجلی ایلدیه انک نورنی قبض ایدوب اتی ضیا کستر اولمقدن و نور عالم
قیلقدن منع و دفع ایلر اگر چه مالهک ظهیری انک وجهنه برده اولور سه ده
بوکسوف ایچون انجیق بر مبب صور بدر بوخنه فی الحقیقه انک نورنی منع ایلدن
حضرت حقک ارادتدر ﴿ مشوی ﴾ تابکوش ایران کویا چه خواند *
کوچومشک از دید * خود اشک راند (اول کویا یعنی متکلم اولان خدا سبحانک
قولفته نه او قودی که اول صحاب مشک کبی کوز یاشی سوردی و قطرات امطاری
دموع ابصار کبی اقتدی و اجرا ایلدی ﴿ مشوی ﴾ تابکوش خاک حق چه
خوانده است * کو مراقب کشت و خامش مانده است (عجب حق تعالی خاکک
قولفته نه او قومشدر که خاک مراقب اولدی و خاموش مانده در محصل حق تعالی
حضرت تلری ابره بر نوحه تجلی قیادیکه اولدمده که انک واسطه سیه یغمور
باغدر رفه ارادتی تعلق ایلده ارادت الهیه انک اثرنی ابرک ذاتی فهم ایلدر در حال
قطرات امطاری مراد الله اولدینی قدر زمینه دخی بر کونه تجلی قبلدی و انک
ذاته بر مرتبه تمکین و استقرار و یردیکه همیشه ساکن و ساکت اولوب ریسی
جابنه منتظر اولشدر و بونده مقصود اولدر که هر شی ریسنک کلامنی ایشدیجی
و فهم ایدیحی و اکا طبع اولیحی و امرن طونجیدر ﴿ مشوی ﴾ در زرد
هر که او آشفته است * حق بکوش او معصا گفته است * تا کند مجبوسش اندرد
دوکان * آن کم کو گفت با خود ضد آن * هم ز حق ترجیح باید یک طرف *

زان دویک رابر کزیند زان کشف (هر شول کیمه که ترددده آشفته و حیراندر
 جناب حق آنک کوش هوشنه پوشیده و سنور و غیره بین سوز و نالشدن اول
 کیمه سانی ایکی کان ایچنده و حوس ایلیه و اول ایکه کان بومهرج نالیندک
 و نالیدر که تردد و نال اولان کیمه دیر که آیتی ایلم که اول الله دیدی مثلا
 (اجیبوا داعی الله) و دخی استجیر الله و لارسل اذا دعاکم کی دخی و اعوا و اصلجا
 آنلری کی آیتیکه دیدی و پیوردی و یاخود بونک ضد نیچی ایلم که اول مخالفت
 امر الهی و عدم متابعت حضرت رسول علیه السلام و طاعت شیطن قبول
 و ناسر برضولدرهم آخر الامر ینقلب القلوب اولان قدن ترجیح یولور بر طاریکه
 (یضل من یشا و یهدی من یشا الی صراط مستقیم) پیور شد و تردد اولان کیمه
 اول ایکی کاندن برنی اختیار ایلر اول کشف قدن و جناب وجود و طاعت نیکه (ومن
 یهدی الله فهو المهتدی ومن یضال الله فله من هاد) بومهرج و صده دلیل قاطع
 و بونک امالی آیات و اخبار کثیر بومهرج بره ان ساطع و برخلاف قدریه
 و معتزله که انلر بگونه آیات و اخباری تاویل ایدرلر و چیردن احتراز ایدوب شریک
 خنی جانبیه کیدرلر **مشوی** **کرم** کرمخواهی در تردد دهرش جان **کم** فشار
 این بنه اندر کوش جان) ای طریق حقه تردد اولان کیمه اگر جانیکک حقانی
 ترددده اواق استقرابک به فی تردد اواقدن نجات بواق استرابک بونیه فی
 جان قولنه طاقه پنبه دن مراد بنه صفات و بام صیدر **مشوی** **کرم** ناکفی
 فهم آن مباحث را **ناکفی** ادراک (همز و فاش را) تا حق تعالی ک اول و عمل الیه
 فهم ایلیه سن تارمز و فاشی ادراک ایلیه سن بهی جانک قولنه صفات و معصیت
 و حب جاه و بیل دولت پنبه دن طاقه ناکم حق تبارک و تعالی ک جانکه سوبلدیکی
 مستور سوزلی فهم ایلیه سن تا کم جناب حق ک فاش و ظاهر پیوردی کلامک
 معنایی و رمز و اشارتله جان الفایلیه کی الهامک فحوائی ادراک قلبه سن و ظاهر
 و باطن اسرارنه عالم اوله سن چونکم جانک قولنی صفات و معصیت پنبه دن
 پاک اوله **مشوی** **کرم** پس محل وحی گردد کوش جان **وحی** چه بود گفتنی
 از حسی نهان) پس سنک جانک قولنی عمل وحی الهی اولور وحی ندر حسدن
 نهان و نهان کلامدر بوند و حیدن مراد الهام الهی در لقتده و وحی اشاره و کلام
 خفییه دیرلر بومعنی اوزره مؤنلره و صلحا و اولیایه وحی الهی اوله دن خالی اولر
 حتی اضف جانورانکه نماسدر (واری ری ک الی الجمل) فحوائی کادخی
 بو طریق اوزره اشارت الهی و الهام ربانی اوله دن خالی اولر اندیایه مخصوص
 اولان وحی ملک و اعطاه سبله اولان و حیدر **مشوی** **کرم** کوش جان و چشم
 جان جزاین حسست **کوش** عقل و کوش حسی زین مفاسست) کوش جان

و چشم جان بو حسی مستور بدن غیر بدن و انلرک ادراک ایلیه کی حواس ظاهره ک
 ادراک ایلیه کی ک غیر بدن عقل و فاش قولنی و حسی مستور ک قولنی بوجیک
 استماعدن عقلن و بی بهره در پس مقدمه یورد قلمی کلمات سابقه دن جبر
 معنایی مفهم اولوب سوال لازم کاور که اول پیوردیه کلمات طیبه جبریه
 متضمنه در پس جبر سنک قشکرده مقبولیدر بوسوال مقدمه جواب طریقیله
 پیورلر که **مشوی** **کرم** لفظ جبرم عشق را بی صبر کرد **کرم** هر که عاشق نیست
 حبس جبر کرد) بویات مشوی شریک اغرض ایاتدن بریندر و بوند خیل
 اختصار وارد سناله صحیح سکوت افاده ایلمن معنی بالتمام بویاتک لفظندن حاصل
 اولر بلکه مفهوم دن مستفاد اولور و مفهوم بود که ای سائل بن جبر دیت **کرم**
 لفظ جبریه بن عشقه اطلاق ایلر بی بی صبر کرد لفظ جبریه علت موقفنده
 واقع اولشدن بهی عشقه جبر لفظی اطلاق ایلاکه عشق بی صبر و بی قرار ایلی
 سیدر دیمک اولور تقدیر بیت مثلا شویله دیت اولور که لفظ جبر را من بر عشق
 اطلاق میکنم برای آنکه او را بی صبر کرد بویته ضروری من حرم اصابت
 انش و شمی بیانه کتشدن ان اذیت فلیطالع و معنای مصرع ثانی هر شول
 کیمه که عاشق دکلر مثلا قدریه و معتزله طاقه سانی کی اول جبریه حبس
 ایلیه یعنی منع ایلیه بومهرج معرک مفهوم مخالفه سنی و هر شول کیمه که عاشقدر
 و اصل سنت و الجماعه طریقیله صادق اول کیمه جبر اوسطی منع ایلیه دیمک
 اولور **مشوی** **کرم** این معیت با حقست و جبر نیست **کرم** این معیت با حقست
 این ابریتست) بوزم ذکر ایلیه کرم معنی حقه هر حاله خقدن مستغنی و مستقل
 دکلر بلکه هر حاله حق ارادته و خلق ایتمنه محتاجد ردیکدر یوخسه جبر
 دکلر بود کراولسان معنی تجلی ماه حقیقتدن و ظهور نور حیدر و ابر خطا
 و ضلالت دکلدر **مشوی** **کرم** و بود این جبر جبر عامه نیست **کرم** جبر آن
 اماره خود کامه نیست) فرضا بود کراولسان معنی جبر اولایسه ده عوام جبریه
 دکلدر بلکه خواص اولایک جبریدر که اول توحید افمال و توحید ضنائدر
 و عند اهل السنة جبر اوسط دیکلریدر بوجبر اوسط نفس اماره خود کامه
 و فرق ضاله دن اولان جبر بیکر جبر مذمومی دکلدر زیرا بوجبر بیکر سلب اختیار
 ایدرلر و اسقاط تکلیفات شرعی و خلق او امر مرعیه طریقه کیدرلر و عباد جاد کی مجبوردر
 و علی ای حال من کل الوجوه معذوردر دیرلر بود کراولسان جبر بویله دکلدر بلکه
 بوجیم اندیشا و اولایک امر ضعیفی اولان نفس الامردر **مشوی** **کرم** جبر را
 ایشان شناسد ای پسر **کرم** که خدا بکشد شان در دل بصر) پس بگونه جبریه
 اول کیمه فهم ایلرای پسر که خدای تعالی انلرک قلبه اولان بصر بصیرت لایق

کشاده قیلدی ﴿ مشوی ﴾ غیب و آینده بر ایشان کشت فاش * ذکر ماضی
پیش ایشان کشت لاش) اول بصر بصیرت سبب غیب و آینده انلر اوزره فاش
اولدی یعنی امور غیبیه واسرار لاری به واحوال آیه فاش اولدی ماضینک
ذکر انلرک قنده لاش اولدی یعنی یاد ماضی و گذشته بونلر حضورنده لاش
اولدی ﴿ مشوی ﴾ اختیار و جبر ایشان دیگرست * قطرها اندر صدقها
کوهرست) و بواهل اللهک جبری و اختیاری اهل جبرک جبری و اهل قدرک
اختیاری کی دکلدر زیر ابوابیکی بیله مذمومدر بلکه بونلرک اختیار و جبری
غیر بدر اختیارلی (وما یشاؤون الا ان یشاء الله) مقتضای سنه مشیت حقه مختار
اوللرین و مراد قطلرین اخبار ایلر و جبرلی (قل کل من عند الله) خواستیه
توحید افعال و توحید صفاتی اشعار ایلر وجد ذاتنده بو گونه جبر نصفیه نفس
قیلان و آداب شرعیه مؤدب اولان اهل الله نسبتله مقبول و معدود قدر نفس
اماره صاحب لرینه کوره مذموم و مقدود قدر مثلاً قطره ل صد قلده کوهردر
یعنی قطرات امطارا جواف اصدافده لائی و درر بالا اعتبار اولور و افواه مار
بد کردارده زهر مار اولور تنکیم بر کیمسه سری سقطی حضرت لرینه دیدی
یاسری قیلان کیمسه در که انما نحن کالابحر حرکاتنا و سکناتنا لیست منا حضرت
سری پیوردی که بوسوزی باغایت عارف موجد سوبلر و یاخود بغایت جبریت
ملحد اگر بونی سوبلین آداب شرعیه مؤدب و احکام مرسیه الهی مهذب ایسه
موجد و کاملدر و اگر اسقاط تکلیفات شرعیه قیلان مباحیه دن اولان کیمسه
ایسه بی دین ملحددر اما ذن الله و ایاکم من الجبر والضلال ﴿ مشوی ﴾ هست
بیرون قطره خرد و بزرک * در صدق درهای خردست و شرک) صدق دن
طشره قطرلر وارد صدقده اول قطرلر کوچک و بزرک اینجو در یعنی صدق
خاصیتنددر خرد اولان قطره بی در صغیر و بزرک اولان قطره بی در کیر ایلر پس
اولیاء اللهک صدق قلبی دخی اول خاصیتی طوتر که خارجده اولان جبری علم
توحید قیل و طشرد نالایق اولان انلرک قلبه داخل اولدقدنصره و لسانلرندن
طهور قیلدقدنصره لایق و سزا اوله ﴿ مشوی ﴾ طبع ناف آهوست آن
قوم را * از برون خون و درو نشان مشکها) اول ذکر اولان قوم اینچون مسک
آهوستک نافه مسک طبعی وارد بونلر طشردن خوندرو بونلرک درونی مسکلدر
یعنی خارجده اولان عامه ناسک نظرند بونلرک ظاهری خون کی حقیقدر من
حیث البشریه انلر قشیده صورتلری و کلاملری دم کی نافع ولد را اما بونلرک
درونلری نفحات الهیه و تجلیات ربانیه مسکلرله در ﴿ مشوی ﴾ تو مگو کین
مایه بیرون خون بود * چون رود در ناف مشکي چون شود) سن ای معترض

اولان کیمسه بر سبیل اعتراض دیمه که بومایه طشرد خون ایدی اول مایه چونکم
نافسک اینچنه نیجه کیده مسک اولور بوجه نک خود معلومدر که دم نافه خار جده
نجس و مر دارا بکن نافه به داخل اولدیفی کی پاک و لطیف مسک اولور که اول
نافه نک خاصیتنددر که اول دم مر داری تبدیل ایلر پس قلب اولیا هم بونک
کیدر خارجده اولان جبر و الحاده منعلق اولان علوم و کلمات انلرک نافه قلبه
داخل اولدقدن و لسان شریفلرندن صدور قیلدقدن مسک از فر کی لطیف و عود
و عنبر کی لطیف اولور ﴿ مشوی ﴾ تو مگو کین مس برون بد مختلر * در دل
اکسیر چون کشتست زر) سن دیمکه بو باقر طشردن بی قدر و مختلر ایدی
اکسیرک اینچنده اول مس نیجه زر اولدی بو معلومدر که مس کیمایه داخل
اولدقدن زر خالص اولور و قدر و قیمت بولور ﴿ مشوی ﴾ اختیار و جبردر
توبه خیال * چون در ایشان رفت شد نور جلال) ای اصحاب و لایک
وار باب هدایتک درونلرندن غافل اولان کیمسه اختیار و جبر سننده خیال ایدی
یعنی اختیارم وارو یاخود جبرم وار خیالنده سن و جبر و اختیار سننده خیال کی
اولدی چونکم انلر کندی اول جبر و اختیار نور جلال اولدی یعنی سنک
وجود کده خیال مرتبه سنده اولان جبر و اختیار انلرک وجودند اول جبر
و اختیار حق تعالیک ذاتک و عظمتک نوری و تجلیسی اولدیکه اختیارلی
ذات حقک ارادتیله اولور و جبرلی دخی جبرایت حقه مغلوب و محکوم
اولدقلری جهندن اولور پس بونلرک جبر و اختیاری مرتبه عقده مقید اولنلرک
جبر و اختیاری کی اولز ﴿ مشوی ﴾ نان چودر سفره ست باشد اوجاد *
درمن مردم شود اورو شاد * مثلاً نان چونکه سفره نک اینچنده اوله اول
نان جاد در ولیکن اونان خلقک بدنده بعد الا کل شاد روح اولور و روح حیوانی
اندن قیمت بولور ﴿ مشوی ﴾ در دل سفره نکرد مستحیل * مستحیلش جان
کنند از سلسیل) سفره نک اینچنده نان مستحیل روحه و جسمه تبدیل
اولز اول نانی جان مستحیل ایلر سلسیل جهندن یعنی مادامکه نان سفرده در
کندی کنندن اول روحه و جسمه مستحیل و تبدیل اولز بلکه اول نانی جان
بعد الا کل روحه و جسمه مستحیل و تبدیل ایلر آب اطیف جهندن سلسیل آب
لطیف معاننده در و هاضم طعام آیدر بواجادن جان آتی سلسیلدن مستحیل ایلر
پیوردی ﴿ مشوی ﴾ قوت جائست این ای راست خوان * ناچه باشد قوت
آن جان جان) ای راست و درست اوقویجی بو که بیان اولندی جائت قوت
و تاثیردر چونکم روح حیواننده بو مرتبه تاثیر و قوت اولدیسسه و جاد و نباتی
روح و جسمه تبدیل قیلدیسسه بوندن قیاس الیه تا اول جائت جان و روحک

غافل ز حرف * پیش و پس بکدم نه پند هیچ طرف (آدمی تکلم ایستاده
اگر معنی جانبته کتسه لفظدن غافل اولور هیچ بر کوز بردهده او کوئی واردنی
کور من طرف کوزه دیرل * مثنوی * ان زمان که پیش بینی ان زمان * نویس
خودی بینی ان بدان) مثلا اول زمانده که او کی کوره سن اول زمانده سن
کندی آردیکی قچن کور من بونی پیل * مثنوی * چون محیط حرف و معنی
نیست جان * چون بود جان خالق این هردوان (چونکه حرفه معنایی بردهده
جان محیط دکلر بویکی آنک جان میجه خالق اولور ایکی اندن مراد هم فعل
و هم خلق فعلدر یعنی جان آدمی هم کاسب فعل و هم خالق فعل اولغه قادر
دکلدر اگر قادر اولدی حرف و معنایی بکدم مکه احاطه ایلدی چونکه ایکی
جانی احاطه به قادر اولدینی معلوم اولدیسسه بویکی هر شک دخی محیطی
و خالق اولدینی بوندن معاوم اولور سروی و شعی هردواندن مراد حرف
و معنی در دبعش لاما شرح اولدینی اوزره هردواندن مراد کاسب فعل و خلق
فعل اولق اولدر * مثنوی * حق محیط جله آمدای پسر * و اندارد کارش
از کاردر (اما حق تعالی حضرتلری ای پسر جله اشیایی محیط کلدی لایشغل
شان عن شان فحواسیجه آنک بر کارنی بر کار آخردن کیمو طوموز و مشغول ایتز
* مثنوی * گفت شیطانکه بما اغویتنی * کرد پنهان فعل خود دیودنی)
سوره اعرافده اولان آیته اشارتدر (قال فما اغویتنی) شیطان دیدیکه سنک بنی
اغوا ابتدیکک حقیچون فساد باقسم مضاسنه اولور و سبب معناسنه اولقده
جأزدر ای سبب اغوائک دبعک اولور (لافعدن لهم صراطک المستقیم) ای
لاعرضن لهم فی طریق التوجید الذاتی و امتنعهم عن سلوکها بان اشغلهم بما سواک
معنی بیت دبعک اولور که شیطان حضرت حقه بالشافه خطا بایدوب سن
بنی ازدر دبعک سببه دیدی و کنديک غوايت و ضلالتنی حضرت حقه اسناد
ایستدی کنديک فعلنی اول دیودنی پنهان ابتدی اگرچه حضرت حق آنک
غوايت و ضلالتنی خلق ایدیمیدر اما کنديسی اکا کاسبدر چونکه کنديسنک
کسبنی و فعلنی کبرلدی و قچنی حضرت حقه اسناد ایلدی بوجرات و کستا خلق
سببیه لمن و طرده لایق اولدک * مثنوی * گفت آدم مکه ظلمنا نفسنا * اوز
فعل حق نید غافل چوما بو بیت سوره اعرافده اولان آیته اشارتدر (قالار بنا
ظلمنا انفسنا) آدم و حوا علیهما السلام بعد العصیان دبدیلرای بزم پرورد کارمن
بز کندی نفسلری بزم ظلم ایلدک (وان لم تغفلنا) اگر بزم مغفرت ایتزسک (وترجنا)
دخی مرحمت ایتزسک (قال افاشانی ای وان لم تغفلنا بالباسنا الانوار الروحانية
مشرقة علينا وترجنا بافاضة المعارف الحقیقة) (لکونن من الخاسرین) ای

من الذین اتلفوا الاستعداد الاصلی و هو مادة السعادة والبقاء اگرچه حقیقتده جمع
امعالك خانی حقدور و خبر و شر و نفع و ضرر قل کل من عند الله مقتضا سنجده اندن
ظهور ایدر لکن رعایة الادب (ما اصابک من حنة من الله و ما اصابک من سبنة
من نفسك) مقتضا سنجده حسنه بی حقه و حسنه بی نفع که اسناد ایلدی سن تکیم
حضرت آدم علیه السلام الهی بر نفسی بزم ظلم ایلدک دیدی اول آدم حق تعالیک
فعلدن بزم کی غافل اولدی بلکه حق تعالی هر فعلی خالق و هر شی * موجود ایدیکنی
یلور کن بزم ظلمی کندی نفسنه اسناد ایلدی * مثنوی * در کنه اواز ادب
پنهانش کرد * زان کنه بر خود زدن او بر بخورد (اول آدم کناه ایچنده ادبه
رعایت ایلدیکنی جهندن حضرت حقت کنساهی خلق ایلدی یعنی اخفا ایلدی
شیطان کی بی ادبک ایلدی که اول فعل حقه کندی فعلنی ستر ایلوب بما اغویتنی
دیدی لاجرم حضرت آدم علیه السلام او کنساهی کنديسنه اسناد ایلدی کنديندن
مبوه بدی یعنی منفعت بوسی * مثنوی * بعد توبه گفتش ای آدم نه من *
افریدم در توان جرم و محن) آدم علیه السلام حضرتلری توبه ایلدک انصکر *
حق تعالی اکا دیکم ای آدم اول جرمی و محنتلری سنده بن بر ندمی یعنی سنده
بن خلق ایستدی * مثنوی * نه که تغیر و قضای من بدان * چون بوقت
عذر کردی آر نهان) سندن صادر اولان جرم و محن بزم تقدیرم و قضا دکلیدی
عذر وقتده آتی نیچون ستر و پنهان ایلدک * مثنوی * گفت رسیدم ادب
نکذاشتم * گفت هم من پاس آنت داشتم) آدم علیه السلام جناب عزته جواب
و پروب دیدی خوف ایلدم ادبی ترک ایلدم حق تعالی حضرتلری ابتدی بن هم
سنک اول ادبکی حفظ طوئدم یعنی اول ادبکی مقبول ایدوب سنی انگچون مقرب
و مرکزده ایستدم * مثنوی * هر که آرد حرمت او حرمت برد * هر که
آردند اوزینه خورد) هر شول کیمسه که درگاه حقه حرمت و تعظیم کنوه
انک مقابله سنده حرمت و تعظیم ایتور هر کیمه قد کتورر اوزینه بر یعنی (من جاء
بالحسنة فله عشر ائمالها) آیتک فحواسیجه بر کیمه هر نه کونه ابلک کنور سه ادنی
مرتبه جزایه اون انک مثلی الود و اوسط مرتبه اضعیاف مضاعف ایلدکلر بواور
(هل جزاء الاحسان الا الاحسان) مقتضا سنجده احسانک جزای دکلدر الا احساندر
* مثنوی * طیبسات از بهر که لطیبین * بار را خوش کن برنجبان و بین)
طیبسات کیمک ایچوندر طیب اولدر ایچوندر پس باری خوش اله خوشاکی کور
و رنجیده اله رنجیده لک کور (کافال الله تعالی الطیبات للطیبین و الطیبون للطیبات
والخییث للخییثین و الخبیثون للخییثات) پس درگاه حقه طیب کلنلر ایچون طیبات
وارد و خبیثات انلر ایچون خبیثات وارد در مصراع ثانی بومشایی مشر اولور

زیرا تقدیر کلام بار را خوش کن خوشی بین و برنجان بدی بین دیک او اور
 ﴿ مشوی ﴾ بکمال مثل ای دل بی فرقی بیار * نابدانی جبر را از اختیار ای کر کل
 جبر و اختیاری بری برندن فرقی و تمیز ای کون بر مثال کتور تاجبری اختیار دین
 یله سن ﴿ مشوی ﴾ دست کان لرزان بود از ارتعاش * وانکه دستی راتو
 (رزانی زجاش) مثلا دست اول دست ~~که~~ ارعاشدن دتر بجی اوله رده شه
 بر مرصدر که انسانه کاد کده الی الی دتر در بی اختیار الی دتر دین کیسه به مرعاش
 دینور و اول بردستی که اتی برندن سن دتر در سن ﴿ مشوی ﴾ هر دو جنبش
 آفریده حق شناس * لیک نتوان کرد این بآن قیاس) هر ایکی حرکتی حق تعالی ک
 براداشی و مخاوی اگاه لکن بونی اکا قیاس ای ک کرکزیرا بو اختیار و اول
 اضطرار بدر اگر چه ای ک بیک یله خالق قدر و لکن پنهانده فرق عظیم وارد
 ﴿ مشوی ﴾ زین پشیمانیکه (زانیه دیش * مرعاش رای پشیمان دیدیش)
 بو حرکتدن پشیمان سنکه اتی سن دتر تک پس موم اولدیکه بو خصوصه سنک
 اختیار ک وارد اما مرعاشی اول حرکتدن فچن پشیمان کوردک یعنی پشیمان
 کوردک زیرا که مجبور در پس اهل الهک جبری مرعاش جبره بکرز که مقبول
 و معدود و اهل تفک و جبریه تک جبری غیر مرعاش اولتک تحریک بد ایلد کده
 مجبورم دیسه بکرز که مذموم و مقدود و در نفس لری تک حظی جانبیه کله لمرید
 و مختار او اور و طاعت و عبادت کله لمر اختیار من یو قدر دیو کنیدی لری جبری
 قیاور ﴿ مشوی ﴾ بحث عقاست این چه عقل آن حبله کر * تاضعینی ره برد
 اینجا مکر) بو ذکر اولتان بحث عقلک بحث در بوحیه کونه عقلا در یعنی بوحیه
 ابدی بجی عقل جزوی مدذنته عقل دکادر دیک او اور استفهام انکار ایچون
 او اب حبله کر اولان عقلی نفستند عقل اولقدن نی قیاور زرا اصلنده عقل
 عقل کاید که انبیا و اولیانک عقلا در و عقول جزیه اکا نسبت عقل دکادر پس
 تقدیر معنی بو ذکر اولتان بحث بحث عقل در که اصلنده عقل دکادر بو بحث عقلی
 انکچوندر که تارضیف الذهن کیسه مکر که اول جبر و اختیار مرتبه سنه بول ابله
 و جبر اختیار در عقلی بتدبکی قدر فهم ایله ﴿ مشوی ﴾ بحث عقلی کرد در
 و مرجان بود * از ذکر باشد که بحث جان بود) عقله منسوب اولان یعنی بحث
 فرضا اگر در و مرجان اواسه اول بحث خبری او اور که جان بحثی اوله یعنی جان
 بحثی بر مرتبه خوب و لطیف او اور که عقله منسوب اولان بحث اگر در و مرجان
 یله اواسه اکامثال اواز ﴿ مشوی ﴾ بحث جان اندر مقیمی دیگرست * باده
 جارا قومی دیگرست) جان متعلق اولان بحث بر مقام آخر در که اول مقام
 عقلدن حال و برتر در جان باده سنک بر آخر قوامی وارد که اول عقل باده سنک

قوامه بکرزه من ﴿ مشوی ﴾ آن زمان که بحث عقلی ساز بود * این عمر
 بابو الحکم موجود بود) اول زمانه که عقله منسوب اولان بحث دوزنی و اعتباری
 و ارایدی بو عمر که مراد حضرت عمر رضی الله عنهدر بو الحکم الیه همراه و دمه ساز
 ابدی بو الحکم ابو جهلک مقدم اولان کنیتدر وانکه اسمی عمر در دیش لری
 و بو الحکم دیواکا انکچون کنیت و بر مشلر که حکم عقلیه ده فایده ماهر و اباحت
 فکر به یز باده قادر ابدی چونکم حضرت نبی علیه السلام بحث اولوب انلری دین مینه
 دعوت ایلد کده بو قدر عقله اسرار نبویه دن غافل و علوم دیغه دن جاهل
 اولدی پس ضدیله کنیت و بریلوب ابو جهل دی کله معروف اولدی و بو کنیتله
 شهرت بولدی اما حضرت عمر ایمانه کلدی و علم دینی و بحث جانی بولدی اول
 حضرتک لقب شریفی فاروق اولدی انکچون که حق باطلدن زیاده فرق و تمیز
 قیلدی تکیم پیوردر ﴿ مشوی ﴾ چون عمر از عقل آمد سوی جان * بو الحکم
 بو جهل شد در بحث ان) چونکم حضرت عمر عقلدن جان جانبیه کلدی یعنی
 عقل جزوی مرتبه سندن بکوب ایمان و اسلامه کلوب جان مرتبه سنی بولدی
 بو الحکم انک بحثنده ابو جهل اوادی یعنی کنیتی ابو الحکم ایکن اول جانک بحثنده
 ابو جهل او اب جهل و غفلت مرتبه سنده قالدی و ایمان و عرفاندن و اسرار
 و حکم جانندن محروم اولدی ﴿ مشوی ﴾ سوی حس و سوی عقل
 او کاهست * کرچه خود نسبت بجان او جاهلست) حس جانبیه و عقل جزوی
 جانبیه اول ابو جهل کاملدر اگر چه جانیه نسبت خود او جاهلدر و الحاصل
 استدلالی و صوری و عقلی اولان اموره نسبت اول ابو الحکمدر و دینی و یقینی
 و جانی اولان علومه نسبت اول ابو جهلدر پس بوندن معلوم اولدیکه عقل
 جزو تک بحثی و استدلالی دینه متعلق اولان و جانیه انتساب قیلان علوم و اسرار
 واسطه اولز و نفع و فائده دخی قیلز ﴿ مشوی ﴾ بحث عقل و حس اثر دان
 یاسبب * بحث جانی باعجب یابو العجب) بحث عقلی و بحث حمی بی اثر بیل یاسبب
 یعنی عقل و حس بحثی یا اثر دن مؤثره استدلال و با خود سیدن میبده انتقال
 ای ک بیل که عقل و حس اثر و سبب مرتبه سنندن ایلری تجاوز ایده مز و جان
 مرتبه سنه کیده مز اما بو جانیه منسوب اولان بحث باعجب و با خود عجب صاحبدر
 یعنی جانیه منسوب اولان بحث و علی بر مرتبه عجب بیل و اعجب عجب ایدر که
 عقل جزوی صاحب لری انک ادر اکنده خبران و کلاتک فهمنده دخی عاجز و ناتوانلر
 در ﴿ مشوی ﴾ ضوء جان آمد نمادای مستضی * لازم و ملزوم و نافی مقتضی
 * زانکه یشارا که نورش باز غست * از دلیل و از عصا کش فارغست) بو ذکر اولتان
 جبر و قدر بحثی قیل و قال و بحث عقل بر عقلدر که متکلمین و اهل جداله لایقدر

فاما اصحاب کمال بگونه بحث و جدال در خلاص اولش در زیرای مطالب رضا و ضیای هدی و ای راغب اسرار خدا بونله جانک ضوئی کلدی و عین العیان حاصل اولدی پس دلائل عقلیه دن لازم و ملزوم و ثانی و مقتضی قالدی لازم و ملزومه مثل طویل الجساد و کثیر الماد کپی که بونله ملزومدر و بونله لازم کلان قد طویل و ههسان کثیردر که بونلردن کتایه در اما بوجه مناسب اولان لازم و ملزوم مثلا افعال خلق ملزوم واکا حقل خلق ایمنی لازم در ثانی و مقتضی اسم فاعلدر اگر مایه لوده و او مقدر اولورسه پری بر ینک مقابل و ضدی اولوب نی ایدیچی و اقتضا ایدیچی دخی قالدی دیک او او ر واکر و او مقدر اولورسه مقتضی نی ایدیچی قالدی دیک او او ر مثلا بوجه مناسب عند اهل السنه افعال خلق حق مقتضیدر و اهل قدر و اصحاب اعتزال بونی نافیدر پس ضیای جان و مقتضای اعیان اولدقه بومذکوراتک بر سیده قالمز اول سیدنکه بر ینک کتایه نیک نوبی بازغدر یعنی طالع و لامدر اول بیتا دلیلدن و عصا کشدن فارغدر بعض نسخه ده از دلیل چون عصا کش فارغست واقع اولشدر بوتقدیر اوزر معنی اول بیناء عصا کش کپی دلیلدن فارغ و مستغیدر دیک اولور

تفسیر و هو و هم که اینها کتیم

و آیت کریمه سوره حدیده در و بوجمل بویست کر بیه نک تفسیر و تحقیق ینک بیانده در معنی شریفی اول الله سزکله بیه در هر نه برده و نه عااله اولسکر اکثر علما اول الله هر نه برده اولسکر علم و قدر بیه سزکله بیه در عوما و فضل و رحمتله بیه خصوصاً دیو تفسیر اولشدر اما بوجیت فی الحقیقه عقله بیلیم و فقهله ادراک اولمز محصل عقل بونک در کتایه خیر اندر اما بویان سر معیتی بیلدر یچی و انک مناسبی قابل معرفت اولنه روشن و واضح اید بجدیر تفسیر و هو و هم که اینها کتیم مثنوی

بار دیگر مابقیه آمدم * ما زان قصه برون خودی شسم * بزکیر و بحسب الظاهر قصه جانبیه کلدک بز خود فی الحقیقه اول قصه دن قیچ طشره کتک یعنی قصه نک حقیقتدن طشره کتک و مقصود اصلیدن خرج ایتمک هر نه قصه به کاسک انکله بیه بز و هر نه حاله ابر سک اندن خالی دکلز مثنوی

بجهل آیم آن زندان اوست * و بر علم آیم ان ایوان اوست * اگر جهل مرتبه سنه کلسک و غافل و جاهل اولسق اول انک زنداندر که الله عالم و عارف قولری مرتبه جهله المانک اولورل و زندان محنتی بولورل واکر علم مرتبه سنه کاور سک اول عالم اول مقصود حقیقیک ابوبندرتی انسانی ابوان صور ینده نیجه راحت بولورسه جان دخی مرتبه علمه اوله راحت بولور رفعت حاصل قیلور بعض نسخه ده قافیه زندان ماست و ابوان ماست واقع اولشدر بوتقدیر اوزر معنی اگر جهله کاور سک

اول بزم زنداندر واکر مرتبه علمه کاور سک اول بزم ایوانمز و مقام عالیشانمز در و الحاصل مرتبه جهله و مرتبه علمه اندن خالی و دور دکلز مثنوی

ور بخواب آیم مستان ویم * و بر بیداری بدستان ویم * واکر خوابه کله و زانک منلری بز واکر بیدار لقه کله و زانک قصه و حکایتده بر محصل کلام ابکی حالده بیه آندن بید و هجور دکلز مثنوی

ور بکریم ابر پر رزق ویم * و بر بخندیم ان زمان برق ویم * واکر اغلبه و ز اول خداتک آله پرابری بز که قطرات دموعی باران کپی یاغدر پرز زمین وجود مرده نیانات حسنی بتور مکدن اوزری واکر خنده بیه و ز اول زمان خدای تعالی نک برقی بز مثنوی

ور بخشم و جنگ عکس قهر هوست * و بر صلح و عذر عکس مهر اوست * واکر غضب و جنگ کله و ز اول الله قهر ینک عکس و اثر یدر یعنی بزم قهر و غضب صفتلری حق تعالی نک قهر و غضب نک عکس و اثر یدر که وجود انسانی انک صفات نک مرآت و مظهر یدر واکر صلح و عذر کله و ز اول الله مهر و محبت نک عکس و اثر یدر که بزده ظاهر اولشدر مثنوی

هیچ هیچ * چون الف او خود ندارد هیچ هیچ * چه دارد هیچ هیچ دخی نسخه در بویست شریف حقل خلفه معنی حقیقتده مع الاغیار و السوی اولد بونی مشعر اولور بلکه معیت بحسب المراتب و الاسمه لازم کاور و الا فی الحقیقه معیت مع الغیر ممکن اولمز کافال ابن الفسارض (وایس معی فی الملك شی سوی * والمعیت لم تحضر علی المعیت * پس حضرت خداوند کار دخی بومر تبیه اشارت ایدوب بیورلر که ای طالب سر وحدت اگر چه مرتبه مظهر به نظر انشیه ایدوب اغله سق انک ابر پر رزق بز و کواسک انک برقی بز و خشم و جنگیز انک عکس قهری و صلح و عذر یمز انک عکس مهر یدر دیردک لیکن مرتبه احدیته نظر اولسه بز کیمز بو طولاشق و فرشق جهاند که اسماء کثیره و مختلفه نک ظهوراتله معقد اولشدر اول حضرت خود نفس الامرده الف کپی متوحد بالذات و اتصال و انفصالدن و حرکات و سکنا تندن و اغیار و سوادن متزه در کافال علیه السلام (کان الله ولم یکن معه شی وقال الجنید الان کاکار) اما بومعنادن اوجه و انسب و عقل و فقهه اقرب اولان معنی بودر که مصراع ثانی حضرت احدیته تشبیه اولیوب حقایق ممکنه تشبیه اوله بوتقدیر اوزر معنی بز بوجهان معقد کیمز الف کپی بز اول خود نه طوور هیچ هیچ بر نسبه حرکات و نقاطدن طوومن کذلک بز دخی نفس الامرده هیچ برشی طوومن بلکه بزم وجود بزم فی الحقیقه نابوددر و بزم بجلی مرده ظهور اولین حرکات و سکنا ت و اخلاقات انک اسماء و صفات نک مقتضیاتدر پس التوحید اسقاط الاضافات بومر تبیه کوره دینشدر مثنوی

چون زمر آن رسول این را شنید * روشنی در دلش آمد بدید) چونکه اول رسول
روم حضرت عمر رضی الله عنه بدن بوکلات طیبه بی اشتیادی بر روشنائی اول
کلامدن انک کوکله ظاهر کلدی و قلبی منور قیلدی اول رسول روم اول کلام
حکمت آمیز انک ذوقندن بر مرتبه نورانی اولدی واستغراق مرتبه سن بولدی که
﴿ مثنوی ﴾ محوشد پیشش سؤال وهم جواب * کشت فارغ از خطا و از صواب
انک او کند هم سؤال وهم جواب محو اولدی خطا و صوابدن فارغ اولدی
زیرا مقام وحدتی بولدی و کمال صفوته ایردی ﴿ مثنوی ﴾ اصل را دریافت
و بگذشت از فروغ * بهر حکمت کرد در پریش شروع) اصلی بولدی که مقام
حقیقت در فروغدن یکدی که مراد صور خلقیه در اگرچه اصلی بولدی و فروغدن
نجا و زقیلدی و سؤال و جواب قیدندن قورتلدی و لکن حکمت و منفعتدن اوتری
رسول روم سؤال شروع ایلدی تا نیجه طالبان بوعلمدن مستفید اوله و امرار
حقیقت و وصول بولر بودخی بکلینک دأبنددر که کندیلر سؤال و جواب قیدندن
مستغنی ایکن طالبانک نفعندن و فائده بولسندن اوتری طالبان لازم اولان علمی
سؤال ایدرلر و استفسار سمته کیدرلر تا طلبه اول علمدن منتفع اولر و رسول روم
بمد الکمال سؤال دخی بوقیلدن اولور

﴿ سؤال کردن رسول روم از عمر رضی الله عنه
از سبب ابتلای ارواح با این آب و کل اجسام ﴾

﴿ مثنوی ﴾ گفت با عمر چه حکمت بود مر * حبس آن صافی درین جای کدر
سؤال ابدوب دیدیکه با عمر نه حکمت ایدی نه مرابیدی اول صافی اولان روحک
بمن کدر و تیره اولان برده حبسی یعنی روح صافی که بویله عالی جوهر ایکن بدن
کیف و سفایده محبوس اولسنه حکمت ندر دیدی ﴿ مثنوی ﴾ آب صافی
در کلی پنهان شده * جان صافی بسته ابدان شده) آب صافی کلک ایچنده پنهان
اولش صافی جان بدنلره مقید اولش یعنی بوند حکمت ندر دیدی ﴿ مثنوی ﴾
گفت تو بحث شکر فی میکنی * معنی را بند حرفی میکنی) حضرت عمر رضی الله عنه
اکا جواب و یروپ دیدی ای رسول روم سن بر شکر فی یعنی بر عمیق و دقیق بحث
ایلسن بونک حقیقتیه کشتی شرعا جائز اوللردن دکادر و لهذا روحک حقیقتیه
سؤال اولدوقده (قل الروح من امر ربي) دیملکه جواب ویرلدی اما جان صافیکن
بدن کشفه کلسنده و اکا عشق و تعاق قیلسنده چوق فائده واردر مثلا جله فائده دن
بری بودر که بر معنای بر حرفه بنسب ایلسن تا اول حرف واسطه سبیله درونکده
اولان معنی ظهوره گاه و خارجه مخاطب اولان کیمسه اول حرف واسطه سبیله
اول معنادن منتفع اولر و مرادنه ابدیکنی بیلر ﴿ مثنوی ﴾ حبس کردی

معنی از ادرا * بند حرفی کرده تو بادرا) درونده آزاد اولان معنای حرفه حبس
وقید ایلدک سن باد نفسی برکله به مقید ایلسن و ناسه اول نفس و کله واسطه سبیله
آتی سولسشن ﴿ مثنوی ﴾ از برای فائده این کرده * تو که خسود را فائده
در برده) بونی سن معلومدر که فائده ایچسون ایلسن سنکه خود فائده دن
برده سن یعنی روحک بدن کشفه کلسنده و اکا تعاق قیلسنده سن محبوس سن
﴿ مثنوی ﴾ انکه از روی فائده زاید شد * چون نیسنده آنچه مارا دیده شد)
بهض نسنده زاینده واقع اولش در تقدیر معنی اول الله که اندن فائده طوطیچی
اولدی و باطوغاش اولدی یعنی جنس فائده اندن وجود بولدی و ظهوره کلدی
اول الله نیچون کورمیه اتی که بزه کوراش اولدی یعنی بزه اولقدر علم و حکمت
وار که البته بر فائده کورمیه سک بر معنای برکله به تعاق ایلرز و ضمیرده اولان معنای
حرف و کله واسطه سبیله ناسه سوللرز چونکم مخلوق ایکن بزه بوفائده کورلش
اولدی پس حکیم مطلق اولان حضرت حقده عالم معناده اولان ارواحی قویه
کتورمکده و صورت عالیه بتورمکده نیچون فائده کورلیسه ونه وجهه لاه ارواح
صافیسنه نلک اجساد کشفه به کلسنده منافع کثیره و فواید عظیمه اولیه
﴿ مثنوی ﴾ صد هزاران فائده ست و هر یکی * صد هزاران پیش ازیک انده می
معنی نلک کلامه مقید اولسنده و مخارج و حروف مرتبه سنه کلسنده نیجه بوزیک
فائده واردر و صد هزارانک هر بری اول بر فائده مک فتنده که مراد اندن جانک جسده
تعاق ایلسیدر اند کدر مصرع اولده هر یکی لفظی مصرع ثانی به مرهون
اولور و معنی هر بر صد هزاران قدر عدد اول بر فائده فتنده اقل قیلدر که اندن
مراد روحک بدنه تعاق ایلسنده اولان فائده در جله دن بری مشایخ عظام روح
صافیسنلک جسده کشفه تعاق ایلسنده اولان فائده خصوصنده مرآت تمثیل
ایلسلردر و دیملردر که زجاجة صافی بی کثافت روغما اولمز و ناظر اولنلک وجهی
اول زجاجة صافیده مثل قیلر پس صورت انسانیه نلک کورلندن اوتری استادان
جهان زجاجة صافیکن ظهرنه کدر و کثافت کتوروب در حال اکا ناظر اولنلک
وجهی عیان و نمایان اولدی کذلک ارواح صافیده صفت الهیه بکمالها کورنمیبوب
آینه ظهرنده اولان کثافت کبی حق تعالی اجساد کشفه بی ارواح صافییه ضم
ایلدکده ارواح صافییه ده ظهوره کلین و نمایان اولین صفات الهیه اجساد
انسانیه ده ظهوره کلدی و مرآت وجود آدمیده نمایان اولدی ﴿ مثنوی ﴾
این دم نفاقت که جزو جزو هاست * فائده شد کل کل خالی چراست) مثلا
اول سنلک نطقک نفسی که جزو لک جزو یدر هر عضو بر جزو در و نفس بو جله
جزو لک بر جزو یدر و بو مصرعک معنای مر هوندن تقدیر کلام اول سنلک نطقک

دعی که جزو رک جزو بدر کلی فائده اولدی کل فائده دن نیچون خالیدر اولکی کل
ایکجی کله مضاف دکلدر ایکجی کلدن مراد نیک روح نیک و جنت کلبیدر
تقدیر معنی کلی سنک نطق نفخه سی که جله اجزایه نیه کدن بر جزو در انک الفاظ
و حروفه تعاقب الیسی کلی فائده اولدی پس نفخه الهی اولان روح جسمه کلد که
و جسمه ظاهر اولد فقه کل اوور پس کل مرتبه سنده اولان فائده دن نیچون خالی
اوور جزو رک جزو کلی فائده اولیق کلک کلی فائده بی جامع واسی اولو بته ثابت
اولور ﴿ منوی ﴾ تو که جزوی کار تو فائده ست * پس جرادر طعن کل آری
تو دست) بو بیت کل روح بدنه کلند واکانه ای قبلند اولان فوائدی اثبات
ایلر رسول روم جان صافی بته ابدان شده دیوسوال ابد کدن مراد بر جان دکلدر
بلکه جانلر کلبیدر ابدانک جمله اولسی دخی بو که دلالت ایلر و هر آدمک روحی
بو جله ارواحدن بر جزو کیدر پس رسول رومک روحی بو جله ارواحدن بر جزو
مترله سنده اولدیغی مقرر اولدیسه حضرت عمر رضی الله عنه اکا بو طریق اوزره
خطاب ایلدوب یوزر لای رسول روم سنکه جزو سنک ایشک فائده ایلر که سن
هر دم فائده دن خالی دکلسن پس کل روح طعنه نیچون دست کنور رسن
یعنی کل روح ابدان کشفیه تعلق ایلند فائده ندر دیو نیچون طعنه شروع
ایلر سن ارواح ابدانه کلند و بدن آینه سنده ظاهر اولند لایم و لایمھی
فوائد کثیره منافع عظیمه وارد که تحریر و تعبیری ممکن دکلدر اما قلیل کثیره
دلیل اولد یغیچون بو بر قاج فائده ذکر ایلر اکتفا اولندی فائده اول اولدر که
روح صافی بدنه کلکله تحصیل کال ایلر زرا انک وجودند بالقوه اولان خاصیت
بو عالم اجسامه فله کادر وانک علی حیان مرتبه سن بولور و اول عالمه ابتدایی
اقرار ایلر بو عالمه اثبات قیلور اول عالمه صالح و فاسد و صابر و مجاهد اکر چه
حق تعالیک معلومیدر که بو عالمه دخی صالح اولان و فاسد اولان و صابر و مجاهد
مرتبه سن بولان همسان اول عالمه صابر و مجاهد اولدر بغیر تفاوت ولیکن اول
عالمه صابر و مجاهد اولغه اعتبار یوقدر زیرا اول عالم صلاح و فساد و صبر و جهاد
عالی دکلدر پس لازم کلدیکه اتمه بالقوه حاصل اولان اعمال بو عالمه فله کله و ثبوت
مرتبه سن بوله ولهدا (قال الله تعالی و لبلونکم حتی تلم المجاهدین منکم و الصابرين)
مجاهد و صابر بر عالم ارواحده ایکن دخی حق تعالیک معلومی ایلدی و دخی
صبر و جهاده ابتلا اولمشلر دی پس اول عالمه صابر و مجاهد مرتبه سن
بولدیلر تا بو عالم اجسامه کلمنجه و طاعت و مجاهده ایلر اختیار اولمشلر پس
بو عالمه کلدیلر مجاهده قیلوب مجاهد اولدیلر و بلال صبر ایلدوب صابر مرتبه سن
بولدیلر و قس علی هذا سائر الاوصاف اکر انک روحی بو عالم اجسامه کله

و بالقوه ذائنده اولان خاصیتی فعلیه کتوره سه کال بولردی و بالقوه ذائنده
اولان خاصیتلر فعلیه کلز و ثابت اولردی و فائده ثانی اولدر که روح عالم ارواحده
ایکن و صالک ذوقنی و اول مالک قدرنی بیلردی و فراق و هجرانک طمعنی دخی
طوبی بزدی پس اول مالک قدرنی بیلکدن و نعمت و صاله عالم اولقسدن اویری
حق سبحانه و تعالی اول روح آزادی سجن طبیعت کتوروب محبوس قیلدی
و فراق و هجران المربین اکامذیق اولدی تا اول عالمه عبادتله مستعد اوله و بعد
الخلاص من البدن اول نعمت قدرنی بیلر حضرت آدم علیه السلام قصه سی
بو مضای مؤید اوور و روشن قیلور زیرا اول حق تعالی اکاجنت ملکن و برمش
و جنت ایچره انی (یا آدم اسکن انت و زوجک الجنة و کلامنها) (غدا حیث شیتما)
آیتنک مفهومی اوزره نعمت و راحتله مستغرق قششدی ولیکن بی تعب و بی
زجت و بی سعی و بی مشقت میسر اولان نعمت قدر و قینی نوعا لیلتمک مقرر
اولدیسه حق تعالی حضرتلری انک شجره خطبه به تقریبی جشدن خروجیه
و سندن زمینه عبوطه سبب ایلوب بودنیایه کتوردی و یوقدر آلام و شد ایلدی
چکمک مرتبه سنده بوردی انک وجودی یوقدر انسانک وجودینه سبب
اولد قد نصکره و تحصیل کال قیلد قد نصکره بته جنت اعلایه و اصل ایلدی
بحقی اولان عرفانک معلومیدر که صکره سی وصول اولکی کبی دکلدر و فائده ثالثه
اولدر که کنت کثره تخفیف حاجت ان اعرف فخلقت الخلق لاصرف حسیثک
خواسی اوزره خاصه انسانک مخلوق اولسی و روحک بوجده کلنی حق تعالیک
بکماله یلمنی ایچوندرو و عیدر یلمنی معرفت شهودیه و تفصیلیه ایلر مشاهده
قیلر ایچوندرا کر چه عالم ارواحده دخی هر روح ریسن استعدادی قدر یلوب
اقرار قلدیلر لکن معرفت اجالیه ایلر معرفت تفصیلیه و شهودیه ایلر دکل زیرا
معرفت شهودیه و تفصیلیه نک محلی بو عالم ظاهر در صفات الهیه دن نیجه صفات
وارد که انک ظهوری بو عالم ظاهر واسطه سیله اولور مثلا اسم شاقی کبی که
شاقی اسمک ظهوری جسدده اولان مرضی ازاله ایلدوب شقا و یرمکه اولور عالم
ارواحده ایلر بو اسمک تجلیسی نوما ظاهر اولز و کذلک اسم محیی و میت کبی
بونلرک دخی ظهوری بو عالم ظاهر نسبتله در اکر چه محیی اسمک عالم ارواحده
ارو تجلیسی وارد اما ظهوری اصل بو عالمه در که اولک و دیرلک بو عالمه نسبتله در
پس عید بو عالمه کلمنجه شاقی اسمک و محیی و میت اسمک اثارنی مشاهده قیلدی
بو عالمه کلدیکه نصکره ریسنک بوصفیه موصوف اولدیغی یقینا یلیدی
و مشاهده قیلدی و کذلک حق تعالیک تو اب اولسی و ستر عیوب و مغفرت ذنوب
قلسنی روح بو عالمه کلمنجه مشاهده قیلدی زیرا عالم ارواحده عیوب و ذنوب

یو غدی که حتی ستار و غفار لک صفاتی اول واسطه ایل ظاهر اولیدی کذا و کذا
 نجه صفات وارد که انک ظهوی بوعالم ظاهره هر هوند پس عذر یعنی اول
 صفات موصوف بیک دخی بوعالم اجسامه کلکه موقوفدر سعادت کبری و نعمت
 دظلمی بر کیمسته ریتنی موصوف اولدیغی اوصاف کاهله ایل بیک مشاهده
 فلفدر کاهله بیک ایلده یو ایلده بیدر اولور پس روح انسانیک عالم اجسامه
 کیمسته فائده حضرت - فیک اوصاف کاهله ایل بیکدی و صحت تکمیل معرفت
 قلبی ایچ - وندر ﴿ متوی ﴾ گفت را کر فائده نبوده مگو * و بود هیل
 اعتراض و شکر جو) روح یک جسمه تعاقی الکننده فائده یوقدر دین کیمسته جواب
 بود که سوزک اگر فائده سی اولزمه سولیه و بی معنی اولان الفاظ و حروفی تکام
 ایل و اگر سولیدیک سوزک فائده و معنای اوله اعتراضی زک ایل و شکر طالی
 اول که بوسر سکا بوجهله کشف اواش اولور که روحک عالم معنادن قالبه کلی
 ضمیرده اولان معنی حرفک الفاظ و حروفه کلی و متکام مافی الضمیر یعنی انک بیان
 و بیان قلبی کیدر البته متکام اولان کیمه باطنده اولان بر معنای اظهار ایتک
 استه انی بر حرف و بر کلمه وضع ایدوب اول واسطه ایل انی اظهار ایلر حرف اول
 معنای ظرف اولور معنی اول حرفه ظهوره کلور پس متکلم که بر معنای دلالت
 ایلین کله بی ادا ایلده البته انده فائده مقرر اولور پس هر روحک جسمه کیمستی
 یو که کوره قیاس ایل هر روح قالبه کلز الانفس رحانی واسطه سوله چونکم بر روح
 بر قالبه کاه اول قالبه انک اثری نمایان اوله کله معنای دلالت ایلدیک کی اول قالب
 کندی روحک شانه و حقیقت و انده نه ایچون وضع اولند بقیه دلالت ایلر پس
 صحنای کونده ای آیات حق اوقومنی استین کیمسته هر کله بر معنای دلالت
 ایلدیک کی هر صورت دخی بر کونه معنای دلالت ایلر ایلدی بوقواب اناسیه
 و صور کونیه به نظر ایل که هر بری خاصه کندنده موضوع اولان معنای دلالت
 ایلر اگر عارف ایسک مشایخک عالم معنی دید کلرنی بوعالم صورتده کوروسن
 و متکلم حقیقتیک اول صورتدن نه مراد ایلدیک ککنه واقف اولور سن
 ﴿ متوی ﴾ شکر بردان طوق هر کردن بود * فی جدال و زورش کردن بود
 حق تعالیک شکر هر کردن طوق اولور یعنی هر کسک یویننه لازم و فرضدر که
 منعم حقیقی به شکر قیله دلی المخصوص عالم ارواحده بوعالم اناسیه کتوزدیک
 و مرتبه عقل و فهمه بتور دیک نعمتک شکر بن قیله شکر جدال ایلک و بوز
 اکشک دکادر یعنی منعم حقیقی سنی بر بلایه مبتلا ایلده اوقات و محله افتخار
 قیاسه بندنه نعمت وارد دیو جدال ایلک و اول بلادن یوزک و کوزک ترش
 ایلنوب یونه بلادردبو شکایت امیر سوزسوزک شکر اولمز شکر اولدر که وجودی

محضا نعمت یله سن و اگر بر بلایه افتخار اولور سیک جدال و زورش و یلکدن
 حذر قیله سن و ممکن اولدیغی مرتبه صابر اوله سیک دیک اولور والله اعلم
 ﴿ متوی ﴾ کرش رو بودن آمد شکر و بس * پس چوسر که شکر کو بی
 نیست کس) اگر شکر انجیق ترش اولق کلدیه پس بواستبارله سر که کی بر شکر
 کوی کیمسه یوقدر ز را سر که بر دم ترش و یلکدن خالی دکادر ﴿ متوی ﴾
 سر که را کر راه باید در جکر * کو بشوسر کنکین اواز شکر) سر که به اگر جکرده
 یول بولق کر که سر کیدی اوسر که شکر دن سر کنکین اولسون یعنی اکشی
 یوزلو اولان کیمه درونه یول کر که اکادیکه حلاوت و شکر و طاعتله مخلوط
 و مزوج اولوب تا اول واسطه ایل درونه یول بوله و مقبول اوله ﴿ متوی ﴾
 معنی اندر شعر چیز با خط نیست * چون فلاسکت و اندر ضبط نیست) معنی
 شعرده خط و خطادن خالی دکادر معنی شعرده صیان کیدر که ضبطده دکادر
 یعنی تنکیم بر صیان اتان کیمسه استدیکی بری نشانه المدیغی کی و مرادی اوزره
 انی اور مدیغی کی ناظم اولان کیمه دخی استدیکی معنای سولیمز و کیف مایشاء
 مافی الضمیرنی تعمیر ایلیم بلکه شعرده معنی صیانه اولان طاش کیدر کاه اولور که
 بر مرادی نشان ایلوب انک نظمده قصد اولسه معنی بر آخر جابه کیدر و شعرده
 ناظمک مرادی اولین معنی ظهور ایدر یوینت کان بعض کلانک نظمده کلی
 و تفریر اولسی اول محله نسب و الیق ایکن اول کلمات نظمده کلیوب اول
 محله بر آخر کلام و بر آخر معنی سولند بکنه اعتذار ایلک طریق اوزره
 واقع اولشد ر

﴿ در معنی انکه من ارادان مجلس مع الله فلیجلس مع اهل التصوف ﴾

اول قولک معنا سیک بیانده در که بر کیمه الاله ایله اونور معنی دیله پس اول کسه
 اهل تصوف ایله اونور سون ز را یونلر مظهر اوصاف الهی و مرآت اسرار
 ربانیدرل کندیلر دن اولشلر و حقه باقی اولشلر تنکیم جنید حضرتلری
 تصوفی یو یله تفسیر ایلوب دیدیکه التصوف انیمیک الحق حقک و بحیثیک به
 پس اهل تصوف کندیلر دن فانی و حقه باقی اوللوردر ﴿ متوی ﴾ ان رسول
 از خود بشد زینک دو جام * کی رسالت بامعاندش فی پیام * اول رسول روم
 یو بر ایکی جامدن که نوش ایلدی کندی پسندین کندی جامدن مراد حضرت
 عمر رضی الله عنه سیک یوردیغی کلام سعادت انجامدر که حقیق تحقیق ایله براندی
 اول رسول روم انی کوش هوشله نوش ایدوب بی خود اولدی و استغراق مرتبه سن
 بولدی انک باد و خاطرده نه رسالت و نه پیام قالدی ﴿ متوی ﴾ عواله اندر
 قدرت الله شد * ان رسول ایجار سید و شاه شد) اول رسول بر حاله ایرشدیکه

الله تعالیٰ قدرتند و اله و حیران اولدی اول رسول یومر تبه ایشدی و شاه
اولدی ﴿ مشوی ﴾ سبیل چون آمدیدر یا بحر کشت * دانه چون آمدیدر زرع
کشت کشت (سبیل چونکه در یاه دکلدی و قار شدی در یا اولدی دانه چونکه
مز رعه کلدی کشت و زرع اولدی یعنی رسول روم مقد ماسیل کی ایدی بحر
معنی اولان حضرت عمر رضی الله عنیه واصل اولغه دریای معانی اولدی و اول
ردانه کی ایدی مز رعه اسرار الهی اولان حضرت عمر رضی الله عنیه
واصل اولدقده جمعیت معنسانی بولوب کشف علوم و معارف اولدی کذلک
هر کیمکه اهل تصوفدن برینه ملاقات اواسه قطره ایکن در باودانه مشابه سنده
ایکن محل جمع اوراق مقرر در پس بومعنایی مؤید اولان سوزله شروع ایدوب
بیوررل ﴿ مشوی ﴾ چونکه تعلق یافتن بابوالبشر * نان مرده زنده کشت
و باخبر چونکه نان بوالبشره تعلق بولدی اکا خدا اوراق سبیل لاجرم مرده
و جادنان زنده و خیر اولدی ﴿ مشوی ﴾ موم و هیزم چون فدای تار شد *
ذات ظلماتی اوانور شد (موم و هیزم چون آتسه فدا اولدی و یادی اول موم
و هیزمک ذات ظلماتی انوار و منور اولدی ﴿ مشوی ﴾ سنک سرمه چونکه
شدر دیدگان * کشت بینایی شد انجسادیدبان (سرمه طاشی چونکم کوزلده
اولدی یعنی سرمه طاشی سحق اولوب چونکم کوزله چکلدی اول سنک
مسحوق بینالغه سبب اولدی اول چشم کور یچی اولدی ﴿ مشوی ﴾ ای خنک
ان مرد از خود رسته شد * در وجود زنده پیوسته شد (ای سعادتلو اول مرده که
کندیسندن قورتلش اولدی بر زنده نک وجودنه اولشمش اولدی یعنی بر مرشد
کامله واصل اولوب انک سسایه تریه سنده پرورش بولدی ﴿ مشوی ﴾
وای ان زنده که با مرده نشست * مرده کشت وزند کی ازوی بخت (وای
اول زنده که مرده ایله اوردی اول زنده مرده به مقارنتله مرده اولدی وزنده
لک اندن صبرادی مرده دن مراد اغیا و اهل دنیادر (کافال علیه السلام ایام
و مجالسه الموتی قالوا من الموتی یا رسول الله قال علیه السلام الاغیاء و فی روایه
اخری قال اهل الدنیا و زنده دن مراد قلبی علم و عرفانه حیات بولان کیمسه در چونکم
بر زنده دل اولان کیمسه مرده دل اولان کیمسه ایله مقارنت قیلسه صحبت
مؤثره در طبیعت سارقه اولدینی جهندن مقارنتک حکمی اخذ ایدوب مرده
و بر مرده لک اکادخی سرایت ایدر پس ای زنده دل اگر صحبت و مقارنته لایق
و حیات قلبی زیاده اید یچی اهل تصوفدن کیمسه بی بولز سنک مرده دلاره
ینه مصاحبندن فرار ایلوب خیر الجایس و روح و روانه انیس اولان حضرت
قرآنه نسبت ایله و انک تلاوتی ایله متلذذ اون و احکامیه عمل قیله ﴿ مشوی ﴾

چون تودر قرآن حق بکر بختی باروان انبیا آمیختی (ای زنده دل اولان کیمسه
چونکم سن مرده دل اولنارک صحبتی ترک ایدوب حقک قرآنه قیقه سن یعنی
حضرت قرآنک تلاوتنه مقید اولوب احکامیه عمل قیلوب اکا التجا ایدوب سن انبیای
عظامک روانیله مختلط اولور سن و انلرک جانلر یله اشتاق قیلور سن ﴿ مشوی ﴾
هست قرآن حالهای انبیا * ماهیان بحر پاک کبریا (ز بر قرآن انبیای عظامک
احوال و اوصافی اولدی انبیای عظام فی المثل پاک اولان دریای کبریایک ماهیله بدر
اگر سن دیرسک که بن قرآن عظمی و قورم قرآن عظمی اوقومقدن مراد اصل انک
احکامی قبول ایلکدر ﴿ مشوی ﴾ و بر بخوانی و نه قرآن پذیر * انبیا و اولیا رادیده
کبر (فرضی اگر اگر سن قرآنی اوقوبه سن و قرآن پذیر اولیه سن انبیا علیهم السلام
و اولیای عظامی دخی کورمش طوت قرآن پذیر اولیانه انبیا علیهم السلام
و اولیای عظامک صحبت و ملاقاتی فائده مند اولمز و قرآنی قبول قیلن انلرک ریتندن
بهره و نصیب المز ﴿ مشوی ﴾ و بر پذیرایی چو بر خواتی قصص * مرغ
جانت تنک اید در قفس (و اگر قرآن عظمی قبول اید یچی اوله سن و انده اولان
قصص انبیا علیه السلامی چونکم اوقوبه سن سنک جانک قوشی تن قفسنده تنک
تنک کلور یعنی طارکلور و متالم اولور ﴿ مشوی ﴾ مرغ کواندر قفس
زندانیست * می بگوید رستق از نادانیست (بر قوشکه اوقوش قفس ایچره زندانیدر
قفسدن قورتلقی اسیر سه نادانلغندنر ﴿ مشوی ﴾ روحهای کز قفسهارسته
اند * انبیای رهبر شایسته اند (شول بر روحلر که قفسلردن قورتلشدر رهبر لکه
شایسته و لایق اولان انبیا علیهم السلامدر دیمک دخی وجه در ﴿ مشوی ﴾
از برون آوزشان اید زدن * که ره رستق ترا اینست و این (اول انبیا علیهم
السلامک آوازی طشره دن دین جانبندن بروکلور یعنی کندیلر که عالم معنی ده مقصد
صدقه ساکنلدر انلرک کلامی دین جانبندن برو خارج عالیدن طالبلره بویه دیو
کلور که قفس تندن قورتلقی بول سکا بودر این و این کله سنک مشار الیهی مرده
دلر صحبتی ترک ایدوب حضرت قرآنه التجا ایدوب انک احکامیه عمل قیلوب
انبیای عظامک جالیله حاللکدر ﴿ مشوی ﴾ مابدن رستیم رین تنکین
قصص * جز که این ره نیست چاره این قفس (انبیا عظام دین جانبندن بویه دیرلر که
ای طالب فلاح و نجات اولان کیمسه زبوتنکین اولان تن قفسندن بوذکر اولان
سبیله قورتلدی بو قفسک چاره می یعنی بو قفسدن قورتلغه چاره بو بولدن غیری
دکلدر یعنی بو قفس تندن قورتلغه چاره همان بوذکر اولان طریقته منحصر در
مرده ر صحبتدن خلاصه وسیله و تن قفسندن نجاته ذریعیه بودر ککه
﴿ مشوی ﴾ خویش رار بخور سازی زارزار * تارا بیرون کشت از اشتهار (

کنند یکی زیاده ضعیف ورنجور دوزه سن واغیا و اهل دنیا به کنند یکی معیوب
کوسته سن تاسی اشتهاردن بیرون ایلده و مقبول و مطبوع و دکلر دیو سوبیلر
﴿ مثنوی ﴾ که اشتهار خلق بند محکمست درره این از بند آهنی گشت
زیرا خلق اشتهاری محکم بند در یعنی بین الخلاق مشهور اولی و نسیاحت
شان بولی حق بولنده بر محکم قید در طریق الهیه بواشتهار قیدی بند آهندن
چون کدر یعنی قید اشتهار قید آهندن کم دکلر بلکه بند اشتهار بند آهندن
دخی محکمدر و لهذا قال علیه السلام بحسب امر من الشران یشار الیه بالاصابع
فی الدین اوفی الدنیا الامن عصمه الله تنکیم شهرتدن قور قلغه و تنقه شدن خلاص
اولغه بوقصدی تقریر ایدرل تاحصه اله سن و سندی اول طوطی کی قفس تندن
نجات بوله سن و صهرای معاینه پرواز قله سن

﴿ قصه بازرگان که طوطی محبوس اوورا پیغام
داد بطوطیان هندوستان هنگام رفتن بتجارت ﴾

﴿ مثنوی ﴾ بود بازرگان اوورا طوطی در قفس محبوس ریا طوطی
بر بازرگان واریلی وانک بر طوطی واریلی غفصده محبوس بر ریا طوطی
ابدی ﴿ مثنوی ﴾ چونکه بازرگان سفر اساز کرد سوی هندستان شدن
آغاز کرد چونکه بازرگان سفری دوزمک ابدی و تدارک ابدی هندستان جانیته
کفکه عزیم و آغاز ایلدی ﴿ مثنوی ﴾ هر غلام و هر کنیزک زانچود گفت
بهر توجه آرم کوی زود هر غلامه و هر چار به سده جود و کر مندن اول بازرگان
دیدن سندن اویری نه کتوریم تیر دیدی ﴿ مثنوی ﴾ هر یکی ازوی مرادی
خواست کرد جله را و عده بداد آن نیک مرد انلردن هر ربی اول بارر کاندن
بر مراد طلب ایلدی اول نیک مرد جله سده و عده و بردی ﴿ مثنوی ﴾
گفت طوطی راجه خواهی ارغمان کارمت از خطه هندوستان جمیع
غلامردن و چار به زندان صکره طوطی سده ایلدی نه ارغمان اسرمن که سکا
هندوستان سرحدندن انی کتورم ﴿ مثنوی ﴾ گفتش آن طوطی که انجسا
طوطیان چون بینی کن ز حال من بیان اول طوطی بازرگان دیدی اول
برده که طوطی ساری چونکه کوره سن بنم حاله دن انلره بیان ایلد بویه دیو که
﴿ مثنوی ﴾ کان فلان طوطیکه مشتاق شمامت از فضای اسمان در جیس
ماخت که اول فلان طوطیکه سزک مشتاق کرد در فضای اسمان بزم خبیرده در
﴿ مثنوی ﴾ بر شما کرد او سلام و داد خواست و ز شما چاره و ره ارشاد
خواست اول طوطی سزده سلام ایلدی و سزندن داد طلب ایلدی و سزندن
ارشاد و چاره بولی طلب ایلدی ﴿ مثنوی ﴾ گفت می شاید که من در اشتیاق

﴿ جان دهم انجسا بعیرم در فراق ﴾ طوطی بازرگان ایلدی انلره بویه دیو که
لایق مید ر بن سزک اشتیا قس کرده جان و برم بونده سزک فراق کرده اولم
﴿ مثنوی ﴾ این رو باشد که من در بند سخت که شما بر سبزه گاهی
بر درخت بوز و اولایق میدر بن محکم بندده اولم سزگاه سبزه ده گاهی درخت
اوزره اوله سز بوجه دخی جائزدر که دینه که سز درخت اوزره سبزه کاهنده
اوله سز بونده تنیه بودر که بر کیمه بلایه مبتلا اولدنده انبیا علیهم السلام
و اولیای عظامک ارواحند زبونه استمداد ایلدی ﴿ مثنوی ﴾ انجین
باشد وفای دوستان من درین حبس و غمادر کاستان دوستلرک دوستلره وفای
بویلی او اور بن بویه حبس و محبوس اولم و سز کاستانده اوله سز ﴿ مثنوی ﴾
یادار بدای جهان زین مرغ زار یک صبحی در میان مرغزار ای او اولر بوزار
و گرفتار مرقدن یاد کتور یکر بر صبحه مرغزارک ایچنده یعنی صباح ایچیلن شهر ایلد
بومرغ صبحی اول کارزار ایچره خاطره کتور یکر و ذکر ایلد یکر ﴿ مثنوی ﴾ یاد باران
یار رامیمون باد خاصه کان ایلدی و این مجنون باد بارلرک بر یاری یادوتن کرامت
یار ایچون میمون و مبارک او اور علی الخصوص یاد ایلن لبلی و مذکور اولان مجنون
اوله ﴿ مثنوی ﴾ ای حریفان بت وزن خود من قدحهای خورم پر خون
زخود از خون خود دخی نهمه در بویت طوطی جانک ارواح انبیا علیهم
السلام و اولیا عظامدن استمداد و استرشاد قیلنک و قفس تندن خلاص ورها
ایچون مستعین و ستمد اولنک بیاتنده واقعه اولان ایات شریفه دندر
طوطی بحان سالک ارواح انبیا علیهم السلام و اولیای عظامه عرض نیاز ایلر
بو گونه سوبلر که ای کندی موزون و معتدل اولان محبوبلرک حریفلری و مر یلری
انصافیدر که بن عالم هجران و فراقده کندی قائمندن بر قدح لایق اچرم پس
جمله به همین جملہ خطاب ایلر ایکن و عرض حاجات ایدوب خالین سوبلرکن
بوجه دن بر طمع نظری و مصرع بصری اولان محبوب معینه التفات ایدوب
سوبلر و جمله نک نفس واحد حکمنده اولسنی و مرتبه وحدتده اتحاد قیلسنی
اشعار ایلر و دیر که ﴿ مثنوی ﴾ یک قدح می نوش کن بریاد من کر هم خواهی که
بدهی داد من ای محبوب و مرغوبم بر قدح می وصال و مشاهدن نوش ایلد
بنم یادمه اگر استرسک که ویرسن بنم نصیب و داد می بیت چو باحبیب نشینی
و باده بیایی پیادار خریفان باد پیارا ﴿ مثنوی ﴾ یایاد این فتاده خاک
بیر چونکه خوردی جرعه برخاک رز یا خود بو خاک البی اولان افتاده نک
یادته یعنی بو عالم طفلی و جسمانیده فلان داداده نک یادته چونکم ساق حقیقتدن
شراب فاهوری ایچمه سن و الارض من کاس الکرام نصیب خواصه انک فضله

و جرمه سنی خاک اوزره دوک * مشوی * ای عجب ان عهد وان سو کند کو *
 وعد های آن لب چون قند کو (ای عجب اول عهد و اول بین قنی اول قند کی
 شیرین لبك و عدلی قنی * مشوی * کرفراق بنده از بد بند کبست * چون
 تو باید بد کنی پس فرق چیست) اگر بنده نك فراق بد بند لکدن یعنی قولقه
 اولان قباحتدن ایسه چونکه سن بد بدایلسن پس خداوندو بنده اورنه سنده
 فرق ندر حضرت مولاناك قدس الله سره العزیزد آب شریفی مشوبك اکثر
 بخنده بود که مظهر خدا اولان ولی کامله خطاب ایلرکن مظهر و ظاهر
 مرتبه احدیتده بر اولدیغه اشارت ایچون مظهر دن ظاهر و مجلیدن تجلیه
 التفات ایلرل واکا مناسب و موافق سوزو بلرل تکیم بو محله دخی بویه در فافهم
 و اول جناب محبوب حقیقی به یور دقاری ایسات شریفه دندر که بیوررل
 * مشوی * ان بدی که نوکنی در خشم و جنگ * باطرب تراز سماع و بانك چنك)
 ای محبوب حقیقی اول بد و جفاییکه سن خشم و جنگه ایلسن سماعدن و جنگك
 بانك و صداسندن شوق و طربکله در * مشوی * ای جفای تو زودوات
 خوبتر * و انتقام تو ز جان محبوب) ای جان سنك جور و جفاك دولتدن خوبتر
 و سنك انتقامك جان و حیاتدن محبوبتر و مرغوبتر * مشوی * نارتوانست
 نورت چون بود * ماتم این یا خود که سورت چون بود) ای دلبر حقیقی سنك نارك
 بود که عشاق ذوق و صفالندن اکابانغه جان و بررل سنك نورك نیجه اوله سنك
 ماتمك بودر یا خود سنك سورك نیجه اوله * مشوی * از حلا و نها که دارد
 جور تو * و زلطافت کس نیاید غورتو) حلاوت و لطافتد نکه سنك جورك
 طوتر که تعبیری ممکن دکدر و لطافت و ملاحتدن کیسه سنك غوری بولز یعنی
 سنك لطافت و ملاحتك بر مرتبه پایاندر که کیسه انك حدوغا بنه ایرمن
 * مشوی * نالم و رسم که او باور کند * و زکرم ان جور را کتر کند)
 ناله ایلم و فور قرمکه اول محبوب حقیقی بنم ناله می تصدیق ایلیه و کال کرم
 و رحتندن اول حوری کتر ایلیه * مشوی * عاشقم بر فخر و بر اطفش بجد *
 بو العجب من عاشق این هر دوضد) بن اول محبوبك لطفته و فخر نه جدله عاشقم
 زیاده عجبدر که بن بوهرایکی ضدك عاشقم * مشوی * و الله ارزین خاردر
 بستان شوم * همچو بلبل ز بن سبب نالان شوم) والله اگر بوخاردن بوستان
 جانته کیدم یعنی بوخار بلادن فحوب بستان راحت و گلستان نعمت جانته سیرایم
 بلبل کی بو سببیدن نالان اولورم و اوخار بلادن فحوب گلستان راحت کلدیکم
 ایچون فریاد قیلورم * مشوی * این عجب بلبل که بکشاید دهان * ناخورد
 اوخار ایا گلستان) بو عجب بلبلدری دهانی آجر حتی اول بلبل خاری گلستان

ایله به یعنی بلا و جفای صفای قبول ایلیه * مشوی * این چه بلبل این
 نهك آتشیست * جلله ناخوشه ساز عشق او خوشیست) نهك در بای محیطده
 ساکن باغه شکلنده بر عظیم جانور در که اندن بیوک جانور اولزمش عجایب
 مخلوقاتده مسطور در که بر عالم کیمنه هند کیمنه کیموب کیمدرکن بر طافه
 راست کلوب اهل کشتی دیدیلر که سبحان الله بوند طاف بوقدر بونه حکمندر
 دیوب کیدن طشره چقدیلر اول کوهك اوستنده آتشلر یا قدیلر بکر بشوز دیلر
 بعد زمان اول کو عظیم حرکت کلوب در یا ایچره کتمکه باشلدیغنی کورد کلری
 کی در حال کی به قاجوب کیر دیلر و کور دیلر که اول کو عظیم در یا ایچره غایب
 اولوب کندی اهل کشتیدن خبردار اولرلر دیدیلر که بحمد الله که اغزی جانبنده
 بولمقدق و اگر اغزی جانبنده نیجه بیک کی اواسه اکانتب بر پرگاه قدر اولییدی
 دیدیلر پس حضرت مولانا قدس الله سره العزیز عاشق خدا اوللری نهكکه
 آتشیه ایدوب بیوررل بونه بلبلدر یعنی بلبل دکدر بلکه بو عاشق آتشیه منسوب
 نهكدر جیع ناخوشلر انك عشقندن خوشلقدر و ذوق و دلکشك در عاشقان
 حق و مشتاقان جمال مطلق کل شی من الحیب حیب مقتضا سینه محبوب
 حقیقندن لطف و قهر و عداوت و مهر و زیاق و زهر هرنه کاورسه مقبول کوررل
 نعمت و محنت مقابله سنده نیجه شکرل قیلورلر سه نعمتی دخی نعمت و محنتی عین
 محنت بیابوب ایله شکرل قیلورلر و بلایی و بلا و جفای صفایلورلر کافال ابن الغارض
 * شعر * وکل اذی فی الحب منك اذابی * جعلته شکری مکان شکینی)
 و ما حل بی من محنة فهو منحة * و قد سلمت من حل عقد من عینی * و منك شفائی
 بل شقائی منة * و فیک لباس البؤس اسبغ نعمة * و بایزید قدس الله سره العزیز
 حضرتلری بو محله مناسب بیوررل که بنده قضای خدایه رضا اول مرتبه ده در که
 اگر بی دوزخده مؤبد قیلسه بنم شکرم جتده مخلد اولاندن ینه زیاده اولوردی
 اصل اهل و لاقتنده بلامیلدن غافل اولدر کافال الشبلی (البلاء هو الفقلة عن الملی
) و کافال القشیری فی هذه الآیة (واسبغ علیکم نعمة ظاهرة و باطنیة) النعم الظاهرة
 المنحة و الولاء و النعم الباطنة المحنة و البلاء لان البلاء یورث الفناء و الفناء یورث اللقاء
 و البقاء) پس عشاق الهینك بو محله مناسب سوزلری چوقدر همان عاشق اولدر که
 بالکلیه کندی ارادت و اقتضاسنی ترک قیله و دوستك مراد و رضاسنی هرنه ایسه
 کندویه مراد بیله تا عاشق کل مرتبه سنی بوله * مشوی * عاشق کلدست
 خود کلدست او * عاشق خویشست و عشق خویش جو) بو بلبل باغ وحدت
 و عشق لیب کلزار حقیقت عاشق کلدست کلدن مراد مسمی الله اولان مرتبه
 الوهیتدر که جیع اسما و صفاته متصفه در و عاشق کل اولدر که جناب حق اسماء

اطفیه سی جهتدن نیجه عاشق ایسه اسماء قهریه سی طرفدن دخی اولیه عاشق
اوله مثلاً معطی بی نیجه سوریه مانعی دخی اولیه سوه و معز و باسطه نیجه
ایوریه مذل و قاضی چاینه دخی اولیه ایوه جیل و لطیف اولیه سی نه کونه آرزو
قیلوریه قهار و متقم اولدینی وقتیه دخی اولیه آرزو قیلور و بو کونه اسماء
جلالیه دن دخی حظ آاور و الحاصل معشوق هر نه صفتله تجلی قلیله و هر نه حالی
مرید اولیه عاشقک دخی مرادی اول اولور بومر تبه به واران عاشق بالکایه
کندیدن قورنیاور (ومن خرج عن الكل وصل الى الكل) کلامک طبعیه کادن
کچن کل اولور و خلیفه مستخلفک عینی اولور دیدکاری مرتبه بی بولور و کندی
کندی به عاشق اولور و کندیک عشقن طلب قیلور زیرا بعد المحو صحو کلد کد نصکر
انذیت اولور و مغایرت باقی قالز (کما قال ابن الفارض * شعر * فی الصحو بعد المحو
ام الک غیرها * وذاتی بذاتی اذ تجلت تحت * فوصفی اذ لم تدع یا شین وصفها
* وهبتها اذ و اجد نحن هائی * وقدرت تاء الخطاب بیثا * وفي رفعها من فرقة
الفرق رفعتی * صفت اخیه طور و عقول الهی بویان اللهیه منسوب اولان
عقول طیلورک قنادرینک صفتیدر عقولک بش مرتبه سی وارد اول مرتبه سی
روح حساسیدر اول نسبه بی که حواس خبیثه ظاهره ایراد ایلر بوروح اتی تاقی
و قبول ایلر و بوروح حیوانیه ک اصلیدر و بوروح سودا من صینک دخی
وجودنده وارد ایلکی مرتبه سی روح خیالیدر حواس خبیثه ک ایراد ایلدیک
شیری حفظ ایلر وقت حاجتیه روح اتی عقله عرض ایلر که انک مرتبه سی بالاتر در
صینک وجودنده بدایت نشو و نما سیده بوروح بوقدر زرا کور دیک شیی
در حال فراموش ایلر اوچخی مرتبه سی روح عقیدر که حس و خیالدن خارج اولان
معانی بی ابرارک ایلر که معارف ضروریه کله کی بو حالت بهایم و صبیانه بوقدر
در دنجی مرتبه سی روح فکر بدر که انواع نایفانه علوم عقلیه بی اخذ ایلر
و کندی معلوماتی مابینه درج ایلر که انکاه ابواب معارف و علومک استغنا حنه
قادر اولور علمک عقلی کی بومر اتب ار بعده اولان عقوله عقول بشریه دینور
بشقی مرتبه سی شول روح قدسیدر که انبیا علیهم السلامه مخصوص و بعض
اولیای عظامه دخی مخصوص اولور و بوروح قدسیدن انوار غیبی و اسرار
لاری محلی اولور عقول الهی بومر تبه به اولان روحلردن عبارتدر و بوعقول
الهی عالم معانی سیده و مراتب الهیه پرواز ایلر یکی جهنندن طیلور بمائندر
بوعقولک جنا جلالی قوت علیه و علیه در رشوق و محبت و ولایت و کرامت
و بونلم امتیالی اولان صفتلر اکا اخیه کیدر که بو کونه صفت علیه المواجه
معنی ده پرواز ایلر

صفت اخیه طیلور عقول الهی

مشوی * قصه طوطی جان زیندان بود * کو کسی کو محرم مرغان بود
جان طوطیست قصه سی بواسطه بدن اولور یعنی طوطی محبوس اولدینی کی
و آرزوی پرواز قیلدینی کی جان طوطیسی دخی تن قفسنده محبوس اولمش و اندن
خلاصه آرزو ایلر عالم ارواح سیرتی دیلور قنی بر کیمه که او مر غلرک مجری اوله یعنی
قنی بر طاب که طیلور الهی اولان انبیا علیهم السلام و اولیای عظامک مجری اوله
و انلرک رازنی فهم ایلر که تحصیل استعداد قیلر * مشوی * کو یکی مرضی
ضعیف بی کناه * و اندرون او سلیمان باسپاه * قنی کناه من زبانه ضعیف بر مرغ
و انک دروننده سلیمان علیه السلام صکر یله اوله یعنی سلیمان حقیقت که حضرت
حقدر جمیع جنود یله انده اوله و انک وسعت باطنی بر مرتبه ده اوله که جمیع اشیا بی
احاطه قیلر محض صور تا اصغر معنی عالم اکبر اوله * مشوی * چون بشالده
زار بی شکر و کله * افتد اندر هفت کردون غلغه * اول مرغ ضعیف شکر سز
و شکایت سز چونکم زار بیلکاه ناله ایلر ناله سی سبیلر هفت کردونه غلغه دوشه
یعنی اولیای عظامدن حد ذاتنده صور تا ضعیف و نحیف بعض کیمه دل واردر که
شکر و شکایت طریقله دکل بیلکه کال شوق و محبتلر ندن آه و ناله
ایسارلردی آسمان خلقنه انک ناله سندن ولوله و زلزله دوشردی دیمک
اولور * مشوی * هر دمش صد نامه صدیک از خدا * یاری زوشت
لیک از خدا * خدای تعالی حضرتلر ندن مردم اکا بوز نامه بوز پیک ایر بشور
یعنی نیجه فیوضات الهی و نیجه ارادات ربانی حق جانندن انک جائنه کاور اول
کیمه دن بر یاری دیمک حضرت خدادن انک مقابله سنده نقش کره لیک دیمک
اجبک اجابه بعد اجابه دیمک معناسی متضمن اولور * مشوی * زلت اوبه
زطاعت نزد حق * پیش کفرش جمله ایمانهای خلق * انک خطاسی غیر یلرک
طاعتندن حق تعالیست قتده بکمر انک کفری قتده جمله ایمانلر کهنه در انک
خطاسی خلقک خطاسی کی دکلر نکیم مجتهد فی الدین خطا ایلاعه ثواب باز یلور
و اصحاب تقلیدک ایمان و طاعتندن و مجتهدک خطاسی اولور و انک کفرلرند مراد
کفرک لغت معناسی اولدینی اوزره ستردر یعنی اول عاشق کندی ایمان و طاعتنی
و حضرت حقله اولان اسرارنی و قربلنی عیون ناسندن سترالسی قتده مقلد
اولان خلافتک ایمانلری کهنه و بی اعتباردر دیمک اولور حضرت جنبدک
کفرت بدین الله و الکفر واجب لدی * دیمکی و حضرت شبلیک طوبی لمن مات
فی کفره فن مات فی کفره فاه الفردوس * دیمکی ستر اسرار و بویق معناسی
مراد اولور * مشوی * هر دی اورا یکی معراج خاص * بر سترناجش نهاد

صد تاج خاص) هر برنفسده اول عاشق صديق همچون برخاخص معراج واردر که مشاهده الهییدن هیچ خالی اولز انک تاجینک باشی اوزره حق تعالی نیجه تاج خاص قورتاجدن مراد بونده علوشاندر یعنی حق تعالی انک رفعتی اوزره نیجه خاص و مقبول رفعت رفور و یا خود تاجدن مراد ادب الهی اوله تنکیم بدورلشدر * بیت * ادب تاجیست از نور الهی * بنه بر سر پروهر جا که خواهی پس بوتقدیر اوزره انک ادبی اوزره حق تعالی کندی نورندن نیجه تاج قوردیک اولور * مثنوی * صورتش برخاک و جان در لامکان * لامکانی فوق وهم سالکان) اول عاشق کاک صلاک صورت جسدی خاک اوزره در وانک جانی لامکانه بر لامکانکه سالک لک و همنک فوقنده در که سالک لک قوت و احمه سی آنی تصور و توهم الییز * مثنوی * لامکانی نی که در فهم آیدت * هر دی دروی خیالی زایدت) سکادیدیکم لامکان اول لامکان دکادر که سنک و همکه و فهمکه کله هر بردهده اول مکانده سکا برخیا ل طوفه و براندیشه حاصل اوله * مثنوی * بل مکان لامکان در حکم او * همچودر حکم بهشتی چارجو) بلکه مکان و لامکان اول لامکانک حکمنده در جنتک درت ابرمعی بهشتیلرک یعنی بهشته منسوب اولان اهل جنتک حکمنده اولدینی کی تنکیم حدیثه ثابتدر که اهل جنت جنتک ابرمقلری کیف مایشاه اسند کلری جائده روان ایلیر و جنتک انهارار بعد سی انلرک حکمی و تصرفنده اوله کذلک مکان و لامکان حقیقیک حکم و تصرفنده اولور * مثنوی * شرح ابن کونه کن ورخ زین بتاب * دم مزین والله اعلم بالصواب) بو طور عقول الهینک شرحنی قصه ایله و بوندن بوز چور سو یله وجیببندن الله تعالی صوابه عالم رکدر * مثنوی * باز میکردیم مالی دوسنان * سوی مرغ و تاجر هند و ستان) طيور عقول الهیه پیانندن وانلرک مراتب و اسرارنی شرح الملکدن ای دوسنلر بزرگبور جوع ایدلم مرغ و تاجر هندستان جائنه یعنی بونلرک قصه سنی بیان ایلکه

دیدن خواجه طوطیان هندوستانرا در دشت و یغلام رسانیدن از آن طوطی الی آخره *

* مثنوی * مردبازرکان پذیرفت این پیام * کورساند سوی جنس ازوی سلام) مردبازرکان طوطییدن بو خبری قبول ایلدیکه اول بازرکان طوطییدن جنسی جائنه یعنی هندوستانده اولان طوطیلر طوطییدن سلام ابرشدره * مثنوی * چونکه تا اقصای هندستان رسید * در پیایان طوطی * چندی بدید) چونکم بازرکان هند و ستانک اقصا و جائنه ابرشدی پیابانده برفاج طوطی کوردی * مثنوی * هر کب استناید پس اوزداد * ان سلام وان امانت بازداد) بازرکان اوراده هر کبسی طوطیوردی و صکره آواز و پردی اول سلامی و اول

امانتی و پردی * مثنوی * طوطی * زان طوطیان لرزید بس * اوقناد و مرد و بکسش نفس) اول طوطییلردن بر طوطی جوق دزدی اگر پس باه فارسی ایله اولورسه معنی اول طوطییلردن بریسی دزدی و صکره دوشدی و اولدی وانک نفسی منقطع اولدی دیک اولور * مثنوی * شد پشیمان خواجه از گفت خبر * گفت رفتم در هلاک جانور) خواجه خبرک دیمسندن پشیمان اولدی و اول طوطینک پیامنی انلره سو یلمسندن ندامت قبلدی بازرکان کندی به دبدی بر جانورک هلاکنه کتدم یعنی موته سبب اولدم * مثنوی * این مکر خویشست بان طوطیک * این مکر دو جسم بود و روح یک) بازرکان اتی صحیح مرده اولدی قیاس ایدوب کندی به دیدی اول بزم قفسیزده اولان طوطی جکه مکر که خصمدر و ارایسه بوا یکبسی مکر صورتا یکی جسم ایدی و معنا بروح ایدی * مثنوی * این چرا کردم چرا دادم پیغام * سو ختم بچاره رازین گفت خام) بوکاری نیچون ایلدم و اول طوطییدن بونلره نیچون خبر و پردم حیفا که بچاره طوطی نی بو خام سوزدن باقیدم پس بومناستله زیانندن حاصل اولان ضرر و زیانک بیانه شروع ایدوب پیورلر * مثنوی * این زبان چون سنک و هم آهن و شبت * وانچه بجهسد از زبان چون آتشیت) بوزبان فی المثل سنک کی و هم آهن کیدر و اول نسته که زیانندن صحرار و ظاهرا و اور آتش کیدر * مثنوی * سنک و آهن را مزن برهم کزاف * که زروی نقل و که ازروی لاف) پس ای قائل سنک و آهنی کزاف و پیهوده بره بر برینه اورمه کاهی نقل بوزندن یعنی بی تفکرو بی تدبر کرکسه لاف بوزندن و کرکسه نقل جهشتدن کلامه دم اورمه و پیهوده بیر سوز سو یله * مثنوی * زانکه تاریکست و هر سو یینه زار در میان پنبه چون باشد شرار) زیرا که بو عالم طبیعت قرانقدر و هر جانب فی المثل پنبه لکدر پنبه ایچنده شرار آتش نیجه اولور فکر ایله یعنی معلومدر که پنبه به آتش دوشد که نیجه یارمه وانک سیبیله نیجه اشیا سوخته اولورسه کلام فته انکیر دخی نیران حرب فسادی اوله اشتعال ایلر * مثنوی * ظالم ان قوی که چشمان دوختد * زاه سخنها ی غالی راسوختد) ظالمدر اول قومکه کوزلری دیکدیلر یعنی اغماض عین ایدوب اول سوزلردن عالم اهلی باقیدیلر * مثنوی * عالمی رایک سخن ویران کند * رو بهان مرده را شیران کند) بر کلام فته انکیر عالمی ویران و خراب ایلر اولمش دلکوری ارسلا نلر ایلر یعنی اصحاب خداع و حیله دن اولان کیمسه زمرده مشابه سنده مسکنده ابکن اول سوزلر انلری شیران زکی غضبناک ایلر * مثنوی * جانها در اصل خود عیبی دمنند * یک زمان زجند و کاهی مرهمند * کر حجاب از جانها برخاستی *

گفت هر جانی مسیح آساستی (جانلک جیعیستی دسی عالم طبیعت کزیدن اول
الوات وادنان بشریله ملوث اولمزدن مقدم کندی اصلنده طبیعتی دملردر
هر بریشک مردهل احبنا الملك شائندندر اما بشریت کلد کد نصکره برزمان
زخمدر دروگاهای مرهملردر یعنی هر باز که بشریت و مقتضای طبیعت قلبه ایلله
انلک نفسی بری بریشه زخم اورر و جراحت اورر و هر باز که اصلنده اولان
خاصیت جان ظهوره کلد اول زمانده مرهم اولورل و حیات و برل مصرع اول
عالم ارواحده اولدقربنه کوره در و مصرع ثانی عالم بشریت کلدکارینه کوره در
پس جمیع جانلک حیات بخش اولنده و دم عیسی کی مردهل احبنا قطننه مانع
اولان بشریت حسابلری و طبیعت پردهلدر فرضا جانلردن اگر بشریت بجایی
قالعیدی وادنان طبیعتدن روحلرباک و مقدس اولیدی هر برجانک سوزی
حضرت مسیحک سوزی کی اولیدی و مردهلری احبنا فیلبدی ﴿مثنوی﴾
کر سخن خواهی که کو بی خون شکر * صبر کن از حرص و این حلوا بخور ای
متکلم اولان کیمسه اگر شکر کی لذت و شیرین سوبلک استرک و مسیح آسانطق
جان بخشکده نیجه مرده دلری احبنا ایلک استرک حرص و طمعندن صبرالله
و بوحلوانی بیجه حلوان مراد لذات جسمانی و حظوظ نفسانی یعنی بولذایند
نفسانی و مشتهیات جسمانی بدن بیجه و حرص و طمعندن صبرالله تاشکر کی سوز
سویله سن و آنکه نیجه مرده دلری احبنا ایلله سن دیک اولور ﴿مثنوی﴾
صبر باشد مشتهای زیرکان * هست حلوا آرزوی کود کان) زیرک لک و عاقل لک
مشتهای و مبتغای صبر اولور اما کود کلرک آرزو و اشتها سی حلوا اولور
﴿مثنوی﴾ هر که صبر آورد کردون برود * هر که حلوا خورد واپس
ترود) ای عاقل هر شول کشی که صبر کنوردی و کنودی صابرل مرتبه سنه
ینوردی کردون اوزره کیدر بر مرتبه عالی پرواز اولور که انلک روحی آسمان برین
اوزره سیراید هر شول کیمسه که صبر و قناعتی کندی به پیشه ایلله مرتبه سی عالی
وقدر و قیمتی سایی اولوب بر مرتبه ابر که معنی آسمان رتبت و کیوان رفعت
اولوب انلک روحی املاک اوزره سیر ایلر اما شول کیمسه که نفسنک حظننه اولور
و انجق مشتهای طبیعتی اختیار ایلر مدبر اولور و حیوانیله قالور و روحانیت و ملکیت
ذوقندن محروم اولور پس بوندن بر سوال لازم کلدور که اول سوال بودر انبیا
علیه السلام و اولیای عظام خود برل ایچرل و مقتضای بشریت و مشتهای
طبیعتلری و یروب بودنیسه ده خوش کچرل زدنخی انلر اقتصادا ابدون بیستک
و ایچسک و نفسننه مراد و مشتهای سنی و یروب خوش کچسک جائز اولور
و مقبول کلر می حضرت شیخ عطار لک قولیله جواب و یروب انلک کلامی

تفسیر بیورلر

﴿تفسیر بیورلر﴾ فریدالدین العطار قدس الله روحه بیت تو صاحب نفسی ای غافل
میان چاک خون میخور) که صاحب دل اگر زهری خورد آن از کین باشد ﴿مثنوی﴾
معنای شریفی اولدر که اهل نفس اولساره خطابا بیورلر ای غافل من صاحب
نفس من خالک اورته سنه قانی یعنی بدینک ترابه ملاصق ایدوب خدمت و ریاضت
سنه کیدوب میان خالک ایچره جکر قانی کی سکانه افع اولان بودر زیرا که
صاحب دل اگر پروا فر زهریه اکا اول دسل مصفا اولور ﴿مثنوی﴾
صاحب دلر اندر این زبان * کر خورد اوزهر قائل راعیان) صاحب ده اول
زهر زبان طومر اگر اول صاحب دل آشکاره زهر قانی بیه ﴿مثنوی﴾ زانکه
صحت یافت وز پرهیز رست * طالب مسکین میان تب درست) زیرا صاحب دل
امراض روحانیه دن قورتلوب صحت معنوی بولوب پرهیزدن خلاص اولدی
اما طالب مسکین هنوز تب اورته سنه در یعنی نفسانی اولان امراضک ایچنده در
پس اکا پرهیز ایلک لازمدر ﴿مثنوی﴾ گفت پیغامبر که ای طالب جری *
هان مکن با هیچ مطاوبی مری) پیغامبر علیه السلام دیدی ای جری دلیر اولان
طالب زنهاسر بر مطاوبله جدل و نزاع ایلله یعنی ای طالب مرتبه سنه اولان
مبتدی مراد و مطلوب مرتبه سنه و اصل اولان کاملاره عناد و همسرک ایلله که
سنک حالک انلک حاله بکر مری ﴿مثنوی﴾ در توغر و دیت آتش در مری *
رفت خواهی اول ابراهیم شو) سنه نمرود لک واردر آتشک ایچنه کته آتش
ایچنه کتمک استرک اول ابراهیم اول یعنی ای نمرود صفتیله متصف اولان
اهل نفس بو اکل و شرب و حظ نفس من حیث المعنی آتش ککیدر اول
جانبه کته و اکا اشتغال ایته اگر لابد کتمک استرک اول ابراهیم صفتیله
متصف اول اندنصکره اول جانبه توجه قبل تاسکا ضرور یرمه و سنی طاقت
هلاک مرتبه سنه ابر کور میه ﴿مثنوی﴾ چون نه سباح ونی در یابی * در میفکن
خوبش از خودر آبی) ای اهل نفس چونکم بوزیحی دکل سن و در یابده منسوب
اولان اهل دریا دخی دکل سن سفاقت و خودرای افکدن کنیدیکی دریایه براقه که
زیرا غریق اولور سن یعنی بو حظوظ نفسانیه و مشتهیات جسمانیه فی المثل دریا
کیدر علماء عاملین و اولیای کاملین بو بحره سباحلر و اهل دریا کی قواصلردر
بونلر حظوظ نفسانیه دریاسنه داخل اولسدر کنیدیکی اذن خلاص و نیجه
قادر در سن مجرد کندی رأیکله و هوای نفسکله انلر متابعت ایلکدن برین
اول دریایه کنیدیکی براقه که انده ضرور زیان بو اور سن ﴿مثنوی﴾ اوز قمر
بحر کوهر آورد * از زبانها سود بر سر آورد) اول مطاوب مرتبه سنه

اولان و سباح و غواضاق علی یلان دریاك دیندن کوهر کتورر بعض نسخده مصرع اول اوز آتش ورد اجر آورد واقع اولشدر معناسی اول ابرا هم خوا نشدن ورد اجر کتورر اول زیانلردن سود و منفعتی فضله کتورر سر بونده فضله معناسنده در ﴿ مثنوی ﴾ کاملی کر خاک کبردرر شود * ناقص اوزر بر دغا کستر شود ﴿ بر کامل فرضی اگر طیراخی طوئسه التون اولور اما ناقص اولان کیمسه التون ایلنسه خا کستر اولور یعنی کامل بر حقیر و ناقص شبی طوئسه کامل العیار و عز بز الوجود ایلر اما ناقص بر عز الوجود و کامل العیار شبی اخذ ایلنسه خا کستر کی حقیر و بی معنی ایلر دیمک اولور ﴿ مثنوی ﴾ چون قبول حق بودان مرد راست * دست اودر کار هادست خداست ﴿ چونکه اول مرد راست و صادق حق تعالیك مقبول اوله جیع ایشلرده ائک الی خداك الیدری یعنی اندن هر نه صادر اولور سه خدای تعالیدن صادر اولور و اول کامل حضرت حق تعالی مثابه سنده اولور ﴿ مثنوی ﴾ دست ناقص دست شیطانت و دیو * زانکه اندر دام تکلیفست و ریو ﴿ ناقصك الی شیطان و دیوك الیدر زرا اول ناقص شیطانك تکلیف و حبله سی طوزا خنده در ﴿ مثنوی ﴾ جهل آیدیش اودانش شود * جهل شد علی که در ناقص رود ﴿ اول کاملک قته جهل کاور علم اولور اما جهل اولدی شول بر علمکه ناقصه کیدر زرا مقتضای علم اوزره علم ایلکه قادر اولور و اول علمك قدرنی دخی بیلز ﴿ مثنوی ﴾ هر چه کبرد علی ملت شود * کفر کبرد کامل ملت شود ﴿ علمه منسوب اولان مردیض هر نه بی طوئسه ملت اولور زرا مزاج فاسد اولیجه هر نه بی یدسه فاسد ایلر اما بر کامل کفر طوئسه ملت اولور زرا کامل کفری عن علم طوئ و شرما و عقلائی طوئقی واجب اولدی بی حینده طوئ پس ائک اول حینده کفری طوئمسی ملت اولور ﴿ مثنوی ﴾ ای مری کرده پیاده یاسوار * سر نخواهی بردا کنون پای دار ﴿ ای سواره مری و عناد ایلش پیاده شمیدی باشکی ایلتمیسر سن ایاق طوت پیاده دن مراد مبتدی و ناقص کیمسه در سواردن مراد متهی و کامل اولان کیمسه در بمعنی ای متهی و کامل اولان کیمسه لره همسر لك و برابر لك ایلش ناقص باشکی قور تر نه قادر دکلسن الان آنکه همسر لك سندن آیاضك کبر و طوت دیمک اولور

﴿ تعظیم ساحران مری موسی راعلیه السلام

که چه فرمای اول تو اندازی عصایا ما ﴾

﴿ مثنوی ﴾ ساحران در عهد فرعون امین * چون مری کرد ندای موسی بکین ﴿ ساحر فرعون لعینك زمانده چونکه کینه حضرت موسی علیه السلام مری

و عناد ایلدیلر ﴿ مثنوی ﴾ لیک موسی راعلیه السلام * ساحران اورا مکرم داشتند ﴿ لکن ساحر اول حینده حضرت موسی علیه السلامی مقدم طوئدیلر ساحر حضرت موسی علیه السلامی مکرم و عزیز طوئدیلر ﴿ مثنوی ﴾ زانکه گفتندش که فرمان آن تست * کرهمی خواهی عصا توفکن تخت ﴿ زرا که ساحر حضرت موسی علیه السلامه ایلدیلر فرمان سنك ایچوندر اگر استرسك عصای اول سن براق تنکیم حق تعالی حضرت لری بو آیت کریمه ایله بو معناری بیان پیوردر و ساحر لدن حکایه قیوردر ﴿ قالوا یا موسی اما ان تلقی و اما ان نکون اول من الی ﴿ ساحر لك یا موسی اما ان تلقی عصاك دیو تقدیر ایلری تعظیم و تکریم معناسنی افاده ایلر ﴿ و اما ان نکون اول من الی ﴿ دیمسری فرمان سنکدر و اختیار سنکدر اگر استرسك اول بز القابده لم و اگر استرسك اول سن القابله دیمکی اشعار ایلر ﴿ مثنوی ﴾ گفتنی اول شمای ساحران * افکشید آن مکرها را در میان ﴿ حضرت موسی علیه السلام انلره ایتدی اول بن براقزم ای ساحر اول سزا اول سحر و مکر لری اورنایه براغکز تنکیم حق تعالی حضرت موسی علیه السلامك انلره دیمسندن حکایه پیوردر ﴿ قال لهم موسی القواما اتم ملفون ﴿ مثنوی ﴾ این قدر تعظیم دین شازا خرید * کز مری ان دست و پاهاشان برید ﴿ بو قدر تعظیم و حضرت موسی علیه السلامی بو گونه تقدیم ایلری انلره دین صائون الدی یعنی انلرک ایمانده سبب اولدی که حضرت موسی علیه السلام ایلج و عناد ایلدکاری جهندن انلرک اول اللری و آیتلری کسلدی یعنی کامل اولان حضرت موسی علیه السلامه ساحر لك تعظیم ایلری دینلرینه سبب اولوب مقبول حق اولدی و مری و عناد ایلدکاری مقابله سنده تکریمه زخم کلوب الاربن و آیتلرین کسدر دیلر تنکیم بو بیت بو معنایی مفسر اولور ﴿ مثنوی ﴾ ساحران چون حق او بشناختند * دست و پادر جرم آن در باختند ﴿ ساحر چونکه اول موسی علیه السلامك حقنی اکلدیلر و عظم شائنه صارف اولدیلر اول ایلدکاری عناد و خصوصتک جرمنده دست و پالری او بیلدیلر و قطع اولغنی روا کوردیلر تا کم دست و پالریک محبت موسی علیه السلام اوزره قطع اولغنی مقدم ایلدکاری کسنا خلفه کفارت اوله پس ینده حضرت شیخ عطار قول شریفك دلالت ایلدیکي معانیك بیانده شروع ایدوب پیوردر ﴿ مثنوی ﴾ لقمه و نکته است کامل راحلال * تونه کامل مخوری باش لال ﴿ ای ناقص اولان اهل نفس لقمه یمک و نکته دیمک کامله حلالت زرا که کامل اولان کیمسه هر قدر لقمه یدسه نور حق اولور و عبادت و طاعت و تقویت قیور و هر نه مرتبه نکات و اسرار و بلسه ائک عهده سندن کاور و آئی

شمره توفیق و تطبیق قیام و سن کامل دکلک بید و لال و خوش اول ز براسن
 اتمه بیدک ذفات و کثافت زیاده اولور و هو اونفک ک قوت بولور و اگر توحید
 آمیز نکته سوبلرک و اسرار الهی بدن یاد بک ک قدر نفل ایلرک نو فیه قادر
 اوله مر سن و آتی مقتضای شمع اوزره تعریفه مر سن بس نیجه کیمه نک
 ضلالتیه و فساد عقیده سینه سبب اولور سن لازم کاور که بیکدن و ایچیکدن
 برهبر قبله سن و ساکن و خوش اوله سن و اهل کله نیجه زمان خدمت قبله سن
 نامندخی کمال مرتبه سن بولور سن اندنصره اتمه بیک و نکته دیک سیکادخی
 حلال اوله **مثنوی** چور نو کوشی اوز باز نی چور تو * کوشه ارا
 حق بفرمود انصوا چونکیم سن فواق اواق مرتبه سینه سن و اول کامل اسان
 مرتبه سینه تعبیر و نطق صاحبیدر اول سیک جنسک دکلر ز براکه حق تعالی
 حضرت نوری کوش مرتبه سینه اولور انصوا بود کله و اصف ما ایلک
 امر پیوردی کمال لله تعالی (فاذا قرئ القرآن فاستمعوا له وانصتوا لعلکم ترحمون)
 بویات کریمه نک تفسیری جلد ثانی ک اواخره قریب منازلت چهار کس بیانده
 مذکور اولور **مثنوی** کورک اول چون بزاید شیر نوش * مدنی
 خامش بود اوجله کوش * مثلا او غنیچ چونکیم اول طوغه شیر نوش طوغر
 یعنی سوداچی طوغر بر نیجه مدت اول کورک خامش اولور جله کوش اولدیخی
 حالده **مثنوی** مدنی می بایدش ابد و شوق * از سخن تا او سخن آموختن
 اول کورک که بر نیجه مدت سوز سوبلکدن اینی دکلر کرک تا اول کورک سوزدن سوز
 او کر نکله دکل یعنی سوز او کر نکله قابل و تکامه قادر اولیجه دکل اغرنی سوز
 سوبلکدن بغنی اکا لازم اولور **مثنوی** ورندارد کوشنی قی می کند *
 خوشن را کنک کبی میکند) و اگر اول کورک فواق دو نیمه قی می ایلر یعنی بی
 معنی و بیهوده سوبلر اول طفل کند بسنی جهلک دیامیزی ایلر پس طفل
 مرتبه سینه اولان مبتدی به لازم مدر که خیر الابون اولان شیک نک نیجه زمان
 کلامه فواق طونه و اندن حسن تعبیر ایلکی و اسرار طریقت سوبلکی استماع
 اید تا کنیدخی بعینه صاحب نطق و مالک حسن تعبیر اوانه و اگر نک کلامه
 فواق طوغر سینه و اندن تعبیر اسرار ایلکی تعلم اغرنه قی می دینلر کبی الفاظ مهمله
 سوبلکدن زوی معنی و بیهوده کلام نقل ایلکدن خالی اواز محصل معنی
 کند و بی جهلک اهلک دیامیزی ایلش اولور بومنه سبب استماعه اصلده
 استماعدی و قابلی اویوب و لیکن استماع ایتوب قابلیتی ضایع ایلن کلامه
 کوردر اول کیملر که اصلده کوش ایتکه استماع طوغر بویله انلر دخی
 اشارت ابد و پیورر **مثنوی** کراصلی کوش نبود آغاز کوش * لال

باشد مدنی کند در نطق جوش) الی اولان صغیر که ایدان فواق اولمدی
 یعنی تا ایدان صغیر طوغدی اول کیمه دیلسز اولور نطقه قیچ جوش ایلر
 یعنی ابدی سوز قار اولر کذلک ازاده سمع باطنی اولن کیمه رکفتار مشایخی
 استماعه میل قیاز و ابدی انلرک سوزنی متکلم اولر **مثنوی** زانکه اول سمع
 باید نطق را * سوی منطق از ره سمع اندرا) زیرا که نطق و کفاره اول کوش
 و استماع کر کدر سوز جابده ای طالع سمع بولور که بویابه مناسب اولان کلمات
 تفصیلا ابتداده بشنوائی بیستده مرور ایلشدر **مثنوی** وادخوا
 الایات من ابوابها * واطلبوا الاغراض فی اسبابها) یعنی اول نطقه و حسن
 تعبیر استماع لازمدر منطق تعبیر جابده سمع بولور ن ایلر و کله نطقه قیومی
 سمعدر که دینلشدر سزایاته ابوابدن داخل اولک و اغراض مراداتی اسبابدن
 طلب قبلک نیکو کارلق بیوته ابوابدن داخل اولمدر و بد کردارلق بیوته
 ظهوردن بری کلکدر (کافان الله تعالی و لبس البریان تأتوا البیوت من ظهورها
 ولیکن البر من اتقی و اتوا البیوت من ابوابها و اتقوا الله لعلکم تفلحون) یعنی نیکو
 کارلق دکلدر که بیوته اردندن و ظهوردن کاه سن ولیکن ایلک شول کیمه نک
 ایلکدر که اللهک حرام ایلدیکی شیدن برهبر ایلده و سز بیوته قبولدن بروکلک
 ای مؤمنلر واللهدن اتقا ایلک سزه امر ایلدیکی خصوصده عذاب و عقابدن
 فلا حی رجا ایلدیکر حالده **مثنوی** نطق کان موقوف راه سمع نیست
 * جز که نطق خالق بی طمع نیست) اول نطقه که سمع بولور موقوف دکلر یعنی
 سمع طریقله حاصل اولر طمع سز اولان خالق نطقدن غیری دکلدر
مثنوی مبدعت اوتابع استعانتی * سینه جله ورا استعانتی) اول
 خدا نطق و هر شبی مبدعدر یعنی بوقدن و اراید بیدر استاد و ارشاده تابع دکلدر
 اول جله نک مستیدر انک غیره استعانتی بوقدر یعنی جمیع اشیا نک مستند
 معتمدی اولدر اما انک هیچ بر شیه استاد و اعتمادی بوقدر **مثنوی** باقیان
 هم در حرف هم در مقال * تابع استاد و محتاج شال) اما باقیلر یعنی سائر
 خلایق و هم حرفلرده و هم مقالده البته استاده تابع و مشال محتاجدن استاد سز
 و مثال سز بر صفتک اداسنه و بر صفتک معنانه قادر اوله مر **مثنوی** زین سخن
 کر نیستی بیکانه * دلق واشکی کیردر و برانه) پس طالب مبتدی به اول سکوت
 و اسماع و تعلم کلام شیخ لازم اولدیغنی بیان ایلد کدنصره طریق حقه اکا
 دخی نه لازم ایلدیکی بیان پیورر ای طالع رضا ای الهی بوسوزدن اگر بیکانه
 دکل ایلک یعنی بولکلامه محرم و اشنا ایلک پیوررانه خرقه و کوز یا شیطوت
 یعنی اگر بوسوزلی اشتدک و قبول ایتد کسه بوندنصره سکالزم اولان اولدر که

دنیایی زکایدن سن و پرو برانده بر کهنه کسوه به قدمت ایدوب کوزبانی افید
سن که بدایت سواو کده اولاره شرط بودر بونده برهمنی دخی جاژدر کر حرف
شرط ایلوب صاغر معاصنه اوله بوتقدیر اوزره معنی ای طالب بوسوزدن صفر
دکلسن اما پیکانه سن کر کدر که پرو برانده دلق واشک طونه سن تاحرم واشنا
اوله سن و احتاب الهیدن نجات بوله سن **مشوی** **کر** **زانکه** ادم زان عتاب
از اشک رست **اشک** تر باشد دم توبه پرست **زیرا** که حضرت آدم علیه السلام
اول عتابیدن کوزباشندن قورقلدی توبه پرست اولان کیمسنک نفسی زیاده
کوزباشله اولور یعنی ذنوبیدن توبه به ملازمت قیلان کیمسه نک افزندن چقان
کلامی زیاده کوزباشنه مقارن اولق کر کدر یوخسه مجردی سرشک دیده
وی سوزش سینه بت و رجعت قولنه اعتبار قدر دیمک اولور **مشوی** **کر**
بهر کر به آدم آمد برزمین **تا** بود کر یان ونالان و حزین **آدم** علیه السلام
بر اوزره کر به دن اوتری کلدی تا کم زمینده نالان و کر یان و حزین اوله اس آدم
زاده اولسه دخی بو حالت لازم اولمق کر کدر **مشوی** **کر** **آدم** از فردوس
وازابالای هفت **پای** ما چان از برای عذر رفت **حضرت** آدم علیه السلام
فردوس اعلادن و فوق سبعة سمادن عذر دن اوتری پای ماچانه کندی یعنی
صف نهاله **کندی** ابتدکی خطا نک عذر نی دیلکدن اوتری نزول ابتد
پای ماچان اصلنده اباق دولاشدر مق و آپول آپول کتمک معناسنه در صکره مشایخ
عجمانی بابو ج و بشقی جبهاره جق بیره اطلاق ایلدیله اول مناسبه که اکثر اولور
آباق دولاشقی و بابو ج کین آدم بر مقدار آپول آپول بور بچی اولدیفتدن اوتری
مشوی **شریفه** هر نه برده که پای ماچان ذکر اواتورسه اندن صف نعال مراد
اولور و طریق مولوینک و مشایخ صوفیه نک الان دایندندر که فچن بر کیمسه بر جرم
ایلمسه انی پای ماچانه کچوررل تاجر منسه اعتذار ایلده و مرشد و مقتدا سندن
کناهنک عفوئی دیله و مشایخ عظام بوادی حق تعالی حضرتلری حضرت
آدمی عالم اعلادن مرتبه اسفله خطا سنک عذر نی دیلکدن اوتری تنزیل ایلدیکنندن
اختیار در فافهم **مشوی** **کر** **ز پشت** آدمی و ز صلب او **در طلب** می باش
هم در طلب او **ای** طالب حق اولان کیمسه سن دخی اگر حضرت آدمک صرتمدن
وصلیدن ایسک یعنی اگر اولاد آدم ایسک همیشه طلبنده اول و هم انک بلوکنده
اول شیطان کی سرکش اوله و کر به وزاریدن فراغت قبله خیر خلف اولسه
لازمه در که جدنک اثر نه کیده و انک طریق و علمانی اختیار ایلده طلب بضم الطاء
بلوک معناسنه در **مشوی** **کر** **ز آتش** دل و آب دیده نقل ساز **بوسنان** از ابرو
خورشید ست باز **کوکل** آشنیدن و کوزباشندن نقل دوزیرا بوسنان **محاب**

و آفتابیدن کشاده و تاره در **مشوی** **کر** **توجه** دانی ذوق آب دید کان **عاشق**
ناتی **توچون** نادیدکان **سن** کوزر **باشیک** ذوقنی نه بیاورسن سن کور عشار کی
عاشق نان سن **مشوی** **کر** **تواین** انبان نان خالی کنی **پر** **ز کور** های
اجلالی کنی **اگر** سن بودر و نک طغارجنی ناندن خالی و طعام بیکدن بری ایلده سن
انبان درونی اجلاله منسوب اولان کوراردن بر ایلرسن **مشوی** **کر** **طفل**
جان از شیر سلطان باز کن **بعد** از آتش باملاک انبان کن **ای** سلك راه خدا جانک
طفلی شیطان سودندن منع ایلده شیطان سودندن مراد غذای جسمانییه در
اندن صکره اول جانی ملائکه به شریک ایلده ملائکه نک غذا سنه و ذوقنه انی اورتاغ
ایدوب انلرک ذوق الدینی بردن سنک دخی جانک ذوق السون **مشوی** **کر**
ناتواریک و ملول و تیره **دانکه** یاد بولمین همشیره **ای** طالب مادامکه سن
کشیف و نار بکن و ملواسن و صفت نفسله بولان نفس بیلکه شیطان اعین ایلده
همشیره سن یعنی شیطانک ذوق الدینی لذت بولدیگی بردن سن دخی ذوق الوب
لذت بولورسن **مشوی** **کر** **لقمه** **نور** افروز و کمال **آن** بود آورده
از کسب حلال **بر** لقمه که اول لقمه نور و کمال زیاده فیلدی و اول لقمه بی آکل
اولان کیمسه نک درونی منور اولوب مرتبه کاله متوجه اولدی حلال کسبدن
کنورلش لقمه اولدر یعنی لقمه حلالک البته شائندندر که نور درونی و کمال جانی
افزون ایلر **مشوی** **کر** **روغنی** کابد چراغ ما کشد **آب** خوانش چون
چراغی را کشد **شول** بر روغنه کله بزم چراغی سوندیره اول روغنه آب دی
چونکم بر چراغی سوندیره چونکم بر روغنه روغنی خاصیتی اولیسه و چراغ
معاونت قیله اول آب طبیعت اولوب پس روغن دینر کذلک بر لقمه که چراغ قلبه
ضیا و یرمه بلکه نور درونی اطفال ایلده اول طعام اگر چه صورتا حلال مرتبه سنده
ایسده اکا حرام دی زیرا خاصیت حلال انده بولنمش اوور و اندن خاصیت
حرام ظاهره گلش اوور پس انک حلال مرتبه سنده اولمی نه فائده قیاور
مشوی **کر** **علم** و حکمت زاید از لقمه حلال **عشق** و رقت آمد از لقمه
حلال **حلال** لقمه دن علم و حکمت طوغر عشق و رقت قلب حلال لقمه دن
کاور و حلال لقمه نک خاصیت و شانی بونلدر **مشوی** **کر** **چون** ز لقمه
نوحسد بینی و دام **جهل** و غفلت زاید از دان حرام **چونکم** لقمه و طعام مدن
سن حسد کوره سن و فید و دام کوره سن یعنی کنیدیکی بر شیشه مقید کوروب
وراه حقدن مائده بوله سن اندن جهل و غفلت طوغه انی حرام ییل زیر لقمه
حرامک شانی بودر و لوکان فی صورة الحلال البته لقمه حلال نور جان و ذوق
درون کنورر و لقمه حرام کثافت و جهل و غفلت کی خصلت لرتورر

﴿ مثنوی ﴾ هیچ کسندم کاری و جو بردهد * دیده * اسی که کره خردهد (ملاهیج
بغدادی اگر سن و اربه حاصل و بزرگی یعنی و برهن یعنی بغدای اکس البتہ بغدای
محصول و برورار به اکس ار به محصول و برهن هیچ کورمش مین براسی که کره خر
و بره یعنی اسب کره خر و خر دخی کره اسی و یرمک محال عقلمر کذلک لقمه حلال
طاعت و نورانیت و علم و حکمت و بونلر امثالی خصلت محصول و برور و اقمه حرام
ظلمت و معصیت و جهل و غفلت محصول و نور رنه اندن و خصلت و نه بوندن او خصلت
ظاهر او و رنکیم ار به دن بغدای و بغدای دن ار به حاصل اولز و آندن اشک و اشکدن
آت دخی طوغن ﴿ مثنوی ﴾ لقمه تخمست و برش اندیشه * لقمه بهر و کوه رش
اندیشه * زانداز لقمه حلال اندر دهان * مثل خدمت عزیم رفیق انجهان (فی
المثل لقمه تخمدر و انک حاصلی فکر در معناده لقمه در بادر و انک کوهی اندیشه در در
آغزده حلال او آمدن طوغر حق تعالی که خدمت مبل اول جهانه کتکاک طوغر

﴿ باز گفتن بازگان باطوطی آنچه دید از طوطیان هند وستان ﴾

﴿ مثنوی ﴾ کرد بازگان تجار تمام * باز آمد سوی منزل دوستکام (اول
بازگان تجارتی تمام ایلدی دوستک مرادی اوزره نیکو حال و مرفه البتہ مال منزلی
جانبه کلدی ﴿ مثنوی ﴾ هر غلامی رایا و رادر مغان * هر کنیزک را بخشید
اونشان (او بازگان وعده ایلدی اوزره هر بر غلامه ارمغان کنوردی هر کنیز که
او بازگان نشان بغلدی یعنی احسان ایلدی ﴿ مثنوی ﴾ گفت طوطی
ارمغان بنده کو * آنچه دیدی و آنچه گفتی باز کو (طوطی اکا ایلدی بنده نک
ارمغانی قنی اونسته بی که کوردک و اول نسته بی که اشتدک کبرودی ﴿ مثنوی ﴾
گفتی من خود پشیمانم از ان * دست خود خایان و انکشتان کران (بازگان ایلدی
دیزم بن خود اندن پشیمانم کندی الی چنینی و پر مغرمی اصریجی اولدیغم
حاله بوبله دیمک دخی وجه در کندی الی چنینی ام و پر مغرمی اصریجی ام
بوبله دیو ﴿ مثنوی ﴾ من چرا پیغام خای از کراف * بردم از بی دانشی
وازنشاف (که بن برخام خبری نیچون کز آندن یعنی یهوده جهندن ایلدم دانش
سر لکدن و عقل من نشاق سفامته و عقل من لقمه دیرل ﴿ مثنوی ﴾
گفت ای خواجه پشیمانی ز چیست * چیست ان آبن خشم و غم را مقتضیت (طوطی
بازرگان کانه ایلدی ای خواجه پشیمانی تلق ننددر اول ندر که بخشم و غمی
مقتضیدر ﴿ مثنوی ﴾ گفت کفتم ان شکایتهای تو * باکروه طوطیان همتای تو (بازگان
طوطی به ایلدی سنک بکاسپارش ابتدیکک اول شکایتلری هند ستانده
سکا مشابه و همتا اولان طوطیلر کروهه دیدم ﴿ مثنوی ﴾ ان یکی طوطی
زدردت بوی برد * زهره اش بدرید و زید و ببرد (اول بر طوطی سنک

درد کردن را بجهه ایلدی و سنک مرادی فهم ایلدی انک اودی چالا اولدی
و دردی و اولدی ﴿ مثنوی ﴾ من پشیمان کشتم این کنتن چه بود * لیک چون
آفتم پشیمانی چه سود (بن پشیمان اولدم بو خبری دیمک نه ایلدی یعنی بوسوزی
انلره ادا ایلک انچون اولدی دیو پشیمان اولدم لکن چونکم دیدم پشیمانی نه فائده
پس بومناستله حفظ اسانه و ضبط دهانه تنیه ایدوب پیوررل ﴿ مثنوی ﴾
نکته کان چیست تا که از زبان * همچو تیری دانکه چیست اواز کان (بر نکته که ناکاه
زباندن چه ردی انی بر تیر کی یل که او تیر کاندن چه ردی یعنی دهاندن چیقسان
روز کاندن چیقاز اوق کیسدر ﴿ مثنوی ﴾ وانکرده از ره آن تیرای پسر *
بند باید کرد سبلی راز سر (ای پسر اول تیر بولدن کیری دوغمز بر سبلی باشندن
بند و سد ایتک کرک ﴿ مثنوی ﴾ چون گذشت از سر چه * انی را گرفت *
کر چه ان و بران کند نبود شکفت (چونکم سبل باشند بکدی یعنی باشندن حفظ
و ضبط اولدی جهانی طرندی اگر چه * انی و بران و خراب ایلر سه عجب اولر
سیلدن مراد کانت انسانیه در انک ضبطی چنان و دهانده ایکن ممکن اولور چونکم
حفظ دهانه قادر اولیه سن وانی باشندن ضبط قلیه سن باشندن تجاوز
قیله قد نصکره جهانی طوئسه و اهل جهانی اول کلام فتنه انگیز و بران ایتسه
عجب اولر که چوق سوزلر جهاتک خرابه سبب اولشدر ﴿ مثنوی ﴾ فعل
رادر غیب اثرها زادت نیست * وان موالیدش بحکم خاق نیست (انساندن صدور
ایدن فعل و قول که خیر و شر هر ته ایه عالم غیبیه اثرلری زاده نیدر یعنی طوغر غفاق
مقرر در و فک اول موالیدیکه عالم غیبیه طوغر خلقک حکمنده دکلدر
﴿ مثنوی ﴾ بی شمر یک جله مخلوق خداست * آن موالید اوجه نسبتشان
بماست (اول موالید و اثر شمر یکمیز جله خدا نک مخلوق نیدر یعنی کیمسه نک
انی ایجاد ایتسنده اصلا شمر کتی بوقدر با که خدای متعال اول آثار و جزای
خاق و ایجاد ایلر اگر چه اول موالیدک نسبت و اضافتی نه برادر ز بر اصل
فعل بزدن صدور ایلدی پس فعلدن طوغر ان دخی بزم اولور کما قال علیه السلام
الناس بحزبون باعمالهم ان خیرا فخير و ان شرا فشر ﴿ مثنوی ﴾ زید برانید
تیری سوی عرو * عرو را بکرفت تیرش همچو غمر (مدتی سالی همی زاید درد
درد همارا آفریند حق نه مرد * زید را می آن دم ار مرد از وجل * دردها
میراید انجا تا اجل * زان موالید و جم چون مرد او * زید را ز اول سبب قتال
کوا (اصل فعل بر کیمسه دن ظهور ایلد کده انک آثاری دخی اکا منسوب و مکتوب
اولدیغه بر سبب بی تمایل طریقیله اراد ایدوب پیوررل مثلا زید بر اوقی بر تاب
ایسه عرو جانیته اتفاتی اول عرو طوندی اوق قیلان کبی و بر سبب مقداری

زیدك اوقك باره سندن عمروك وجودند. دردز طوغندی اول دردلی عمروك
وجودند. حق یاد ز زید براد من کور که زیدرامی اول اوقی اندیخی دم اولسه
خوفدن دردز ووجعل طوغر عمروك وجودند. اول اوقك زخمندن تا عمروك
اجلی و قته دك اول اوقك و جهنك موالدندن چونکم عمرو بر سنه صکره
اولسه زیدسن اول سبب اولدیغندن اوتری قتال دی که عمروانك زخمی سیبله
اولدی ﴿ مشوی ﴾ آن وجهها را بدو منسوب دار * کرچه هست آن جله
صنع کرد کار * همچنین کشت ودم ودام وجماع * آن موالدست حق را
مستطاع (اول وجهه لکه عمروك وجودند. حاصل اولدی زیدکا اول بادی
اولدیخی جهندن زید. منسوب طوت اگرچه اول جله اوجاع و آلام صنع کرد کار
و ایجاد پروردگار در زیدك اند. صنع و مدخلی بوقدر و همچنین اکن و نفس
و شصت و دام و جماع و سایر اعمال اول موالد که بونلردن تولد ایلر حقه مطیعدر
مثلا اکجی انجی القای تخم ایلر بتورمک و دانه شکنسه کورمک و کاله بتورمک
انك صنعیدرا کجینک اند. مدخلی بوقدر ولیکن بنه محصول اکا منسوب اولور
اگر کندم و اگر شعیر و اگر بنه و اگر حر برهرنه ایسه * هیچ کندم کاری و جو بردهد *
دیده امی که کره خردهد * کر بخاری خسته خود کشته و رحر بر قزدری خود رشته *
کذلک دم دخی تخم کبدر قچن سن کلات هدایت سماتی تلفظ ایلک انک محصولاتی
بنه سکا عائد اولور و قس مفصلات الضلالة علی هذا و شصت و دام دخی
بویله درسق جماع ایلرسن اول نطفه بی جناب حق مضغه و علقه ایلر و جنین
ایلر بعد التواد هر نه ایسه سکا منسوب اولور بوراده بر سوال مقدر لازم کاور که
اول سوال بودر چونکم موالد و آثار کار صنع پروردکارله ایودن ایو و کندن کم
توان ایلکدر تبدیل عاده الله قایلیدر که بر علدن حسنه مأمول ایکن سیئه و سیئه
نوقع اولور کن حسنه تولد ایلر و مأمول و متوقع اولان اریا منعدم و یا بنه کس
اوله بر ایدسته جواب پرورد ﴿ مشوی ﴾ اولیسا راهست قدرت ازاه * تبر
جسته باز کرد اندزراه * بسته درهای موالد از سبب * چون پشیمان شد ولی
زان دست رب (یعنی نعم خلفای خدا اولان اولیای عظام ایچون اللهدن اول
قدرت قوت وارد رک آتیش اوقی بولندن کبر و دوند درلر موالدک قبولی ولی خدا
بغشدر سبیدن یعنی آثار و اسبابدن دفع و قطع ایلر چونکم ولی پشیمان و بی
حضور اولیدی موالدک ظهورندن ولیکن بوموالدندن دست ریدن بغشدر کندی
دست قدریله دکل بومصرعه ایکی وجهه جائزدر بروجه بودر که ولی حرف
استدراکدن ولیکن معساسته اوله بوتقدیر اوزره بسته ک و پشیمان شدک ضمیری
اولیای عظامدن علی سبیل البدل هر بر ولی به عائد اولور تنکیم بوتقدیر اوزره معنی

ویرادی و روجه دخی ولی اولیای عظام خدادن علی الاطلاق بر کیمه مراد
اوله بسته و پشیمان شدک فاعلی اوله بس بوتقدیر اوزره معنی چونکم ولی خدا
موالد و آثارک ظهورندن بی حضور اولدی دست ریدن و قدرت حق جهندن
موالدک قبولی اسباب طرقدن بغشدر آثاری اسباب و آلات دفع ایلر دینک اولور مثلاً
آب مفرق ایکن انی اغراق ایلکدن منع ایلر و نارحرق ایکن ناری احراق قطقدن
دفع ایلر تنکیم شیخ اکبر حکایه قیلولر که طبعی مذهبنده بر حکیم ایلر وقت شتاده
بر مجلسه مقارنت واقع اولدی (فلانایا مار کونی برد او سلاما علی ابراهیم) آیتی
نلاوت اولتوب مناسبته قصه ابراهیم علیه السلام ذکر اولندی و نارا کا برد و سلام
قیلندی دیو حکایه اولدی در حال حکیم بوندن و لاندی و دیدیکه بحرق بالطبع اجسام
قالبه بی یقینق نیجه ممکندر پس بوآینده ناردن مراد عمرودک نارغضی برد و سلام
اولدی دینک اولور دیو مذهب باطله ذهاب اولیجی غیبت الهی ظهوره کلوب
یکابر حات مستولی اولوب اور تاده منفصل ایلر و افرآنش وار ایدی جناب حق
انی بکا مسخر قلوب اکادید مکه ایمان کتوررمین اگر شراآنش سنی باقر ایسه -
دیدی بی پس انک الی کتورب اول آتیه قودم و آتشی اسبابه قودم من بعد
احراق ایلدی پس اول حکیم اسمانه کلدی ﴿ مشوی ﴾ گفته اگفته کذا از فتح
باب * که از آن نه شیخ سوزنده کباب (گفته گفته رانفدیرنده در و کندک فاعلی
ولیدر تقدیر معنی اول ولی کامیاب کندی به اولان فتح ایلدن دیناشی دینامش
ایلر اول وجهه اوزره که اندن نه شیش یارونه کباب کوی نور به معنی کیمه به ظلم
وسنم ایلر یله که آت حقه در که قدرت حق برله کال عدالت ایلر دینک اولور
﴿ مشوی ﴾ از همه دایها که آن نکته شنید * ان سخن را کرد محو و نابید (
دو کالی قلوبدن که اول ولی ذکاتی اشد لر سیه قلوبدن اول سخن و کال قی محو
و نابید اشدی یعنی بونلر مصرف خراط و جواسیس ضا ابرد کافال ابو به غوب
موسی رضی الله عنه فی حدیث انبی علیه السلام تفوا فراسة المؤمن فانه ينظر
بنور الله فانهم جواسیس انقاوب بدخلون قلوب الناس و یخرجون الخواطر
و الوسواس فاذا جالسوهم فجالسوهم بالصدق والاخلاص ﴿ مشوی ﴾ کرت برهان
باید و حجت مهسا * باز خوان من آیه اوتنهها (ای او او اگر سکا برهان و حجت
کر که قرآن عظیمدن من آیه اوتنهها بی کبر و اوقو بوس و و بقره ده اولان آیه
اشارندر (ما نسخ من آیه اوتنهها) بواآنک سبب زولی بودر که یهود و مشرکین
دیدیلر که محمد اصحابه امر ایلدیکی شیئی نهی ایلر نهی ایلشکن بنه امر ایلر پس
حقندن دکلدر بلکه تنفاه نغسندن دیدکارنده نازل اولدی و نسخ افته بر شیئت
صورتی زائل اولوب برشی آخره تبدیل ایلندر و نسخ آتندن مراد حکمی نفی اولوب

بر غیر آیت حکمی ثابت اولفد ر مانشخده فاشترطیه جائز در وانسستن باب
الافعل اولفد رقی و فایندن بر شی اذهاب ایکنه در بر تقدیر کلام هر فنی آیتی که
آیند رن بر فسخ ایدوز و یا خود او تدر روز (آیت بخیر منها) اول آیت من و خود دن
دخی خیر لوسن کنور رز (اولاها) یا خود اکا مانند فقهه و ثوابه بر آیت اخیری
کنور رز (الم تعلم ان الله علی کل شیء قدیر) بکار میسن یا محمد یعنی یا اورسن تحقیقا
الله تعالی جیع شبیه قادر باد شد اهدر پس بو آیتک بو محله توفیق بو متوال اوزره
اولور که فچن اولیسا الله و انبیای عظامدن بر کیمسه مرتبه قرب فرائضه واصل
اولد فقه و اوصاف حقه متصف اولد فقه باذن الله تعالی و بصرفه و جیع اشیا
متصرف اولوب حکماری نافذ اوله پس قابوب خلقه باذن الله متصرف اولوب
شول کیمه لر دنگه راضی اولور انک فایندن افکار فاسده و خبیثه بی نسخ
ابدوب بر بند افکار حسنه و خواطر پسندیده کنور رز و ایند رن که راضی اولیدر
افکار حسنه بی انکه انسا ایدوب افکار خبیثه ابراد ایدر زیر احق سبحانه و تعالی
آیت اولده انسابی کندی ذاتند اسناد ایلدی و بو آینه انسابی اولیاسنه اسناد
ایلدیکه باذن الله تعالی ایند رخی تذکیر و انسابه قادر لر در تنکیم بو بیله بومعنائی
اثبات پورر **﴿ مثنوی ﴾** آیت ان سو کم ذکر ی بخوان قدرت نیان نهادن
شان بدان) بو آیت سه وره قدا فله در ابتدای بودر که (انه کان فریق
من عبادی) بو آیت حضرت بلال و صهیب و سلمان رضی الله عنهم و فقراء
اصحاب رسول الله حقنده نازل اولشدر انه ده ضمیر شان ایچوندر یعنی تحقیقا شان
بودر که بنم عباد مدن بر رفیق و زمزمه سعادت رفیق واردر که (يقولون) انلر
دیرلر که (ربنا) ای بزم ربزم (امنا) بر سنک و جدانیکه تصدیق ایلدک (فاغفر لنا)
پس بری انوار ذات وصفه انکه مقربله (وارحنا) و بزه رحمت ایله (وانت
خیر الراحمین) حال بو که هر حجت اید بچیلرک ارحم پس (فانخذ تموهم) پس سبز
انلری انخدا ایلد بکر (بخریا) ضم سینه و کسر بله ده قرأ تدر یعنی مسخره
انخدا ایلد بکر (حتی ان سو کم ذکر ی) حتی سبز انلر او تدر دیرلریم ذکر می
اهل تفسیر بومعنائی اختیار ایلدیکه یعنی انلرک استهزا سنه اولفد ر تو غفل
ایلدیکر که انلرک حاللرینه تفسیر ایکنریم ذکر می او تدر دی اما اهل تحقیق
همسان لفظندن استفاد اولان معنائی اختیار ایدر یعنی سبز انلری استهزا ایلدیکر
انلریم سبز بنم ذکر می او تدر دی بو تقدیر جسه انلر ده باذن الله تصرف اولمش
اولور (و کنتم منهم تضحکون) حال بو که ای کافر لر سبز انلر کول اولد بکر (ای
جزیتهم اليوم) جناب عزت بوم قیامده دیه که تحقیقا بن بولر جزا و برم الوان
نعمی بو کون (بما صبروا) سزک ادا و استهزا کزه صبر ایلد کمری سبیلله (انهم

هم الفاروق) تحقیقا همسان بولر در که فایز در اصناف نعمته خائر و واصل در انواع
غنیته حضرت مولانا قدس الله سره العزیز دخی پورر که ای اولیای عظام
و عرفای تحفیر و فقرای اضفای استهزا و تمسخر ایدر اخرا ز ایلدیک **﴿ مثنوی ﴾**
انلرک غیرتی فیکر کنه نور ایمانی نزع ایدر تنکیم شیخ کیمه حضرت تلمیذی پورر
(من حبس مع الصوفیه والعرفاء و خائفهم فی شیء مما یخفون به نزع الله الایمان
عن قلبه) و تحقیقند و اورد در که (من اهان لی و لیا فقه بارزنی بالمحاربة) و بر حدیثه
دخی (اغبراشعت اوافهم علی الله لایره) محصل مقال عرفا و فقرایه علی کل حال سوره
ظندن و استهزا و طعندن احتراز لازمدر معنی بیت ان سو کم ذکر ی آیت کریمه منی
او قوبو یطاعتک فلو به نسیان قوم لر یکن قدرتی یل **﴿ مثنوی ﴾** چون
بذکیر و نسیان قادرند **﴿ مثنوی ﴾** بر همه داهای خلقان قاهرند (چونکم اولیاستذکیر
و نسیانه قادر لر در خلافتک جمیع سنک کو کالری اوزره قاهر لر در یعنی انلرک فلو بی
اوزره غالب لر و اند تصرف ایلدک باذن الله قادر لر در استر سده بر شیخ خلافتک
قلبه کنور لر و استر سده بر شیخ انلرک فایندن ازاله ابدوب انی او تدر لر
﴿ مثنوی ﴾ چون بنسبشان پشت اورا نظر **﴿ مثنوی ﴾** کار نتوان کرد و ریاشدهن
چونکه ولی نسیان سبیلله بر کیمه نک فکر و فطری بولی بغلبه اول کیمه بر کار
و عمل ایلدک قادر اولور و اگر هنری اوور سده ده **﴿ مثنوی ﴾** خلقوا سخریه
اهل السموات ازنی خوانند تا ان سو کم) بو بیت مقدم اولان بدستی مفسر در خلقت
افعال قلوبندر معنولینه تدریه ایدر مفعول اولی سخریه و تالیف اهل السموات
در و معنوی معنای معنای در تقدیر کلام ای اهل دنیا و ارباب نفس و هراسن اهل
سموی و اصحاب عالمی سخریت ظن ایلد بکر ابدی قرأندن او قوبک تا ان سو کم
آینده نک پس فورقک که الله نک ذکر ی سبز او تدر لر پس الله نک ذکر ی
نور جان و ضیای جناندر بر قلبدنگه نزع او اوب زائل اوله نعوذ بالله اول قلب محال
کفر و عصیان اوور **﴿ مثنوی ﴾** صاحب ده پادشاه جسته هانت **﴿ صاحب دل ﴾**
شاه داهانی شجاعت) شهر و کوی صاحبی جسته لر پادشاهیدر که انلرک تصرف
و حکومتی اجسامه در اما صاحب دل سزک فلو بکر پادشاهیدر که انلرک تصرف
و حکومتی قلوبه در **﴿ مثنوی ﴾** فرع دید آمد عمل بی هیچ شک **﴿ پس ﴾**
نباشد مردم الامر دیک **﴿ من تمام این نیارم گفت ازان ﴾** منع می آیند صاحب
من کران) جیع عمل بلاشت و لا شبهه نظرک فر عیدر و بصیر عمده اسرار عالم
مستقله در پس فی الحقیقه انسان اولان الامر دیک چشم و ساری اعضا و صورت
و جسم و رسم مغزله سنسده در کافال الشیخ الاکبر (فسمی هذا الیون الجامع انسانی
و خلیفه لانه الحق بمنزلة انسان العین من العین الذی به یكون النظر وهو المعبر

پیشانیها * می شناسد از هدایت جانها) اول پیشین اولان یعنی کوندزین
 مرور و تقدم قبلان دوکلی اندیشه را الله تعالی هدایت نمودن جانلری اکثر
 یعنی بعد النوم بیدار اولدینی کی هر کسک فکری و اندیشه سی به اکا کاور
 و هدایت الهیه دن کندی جانی فهم قیامور * مشوی * پیشه و فرهنگ
 نوآید بتو * نادر اسباب بکشاید بتو) سنک صنعت و کالک حین بقطعه ده سکا
 کاور تا اسباب قیوسی سکا قیامور ایله یعنی سنی اول صنعت و هنرک نیجه سبیلر مشغول
 ایله * مشوی * پیشه زر کر باهنر نشد * خوی این خوش خوب آر
 منکر نشد) نوم حالته هر کسک صنعتی و هنری لوح خاطر ندن کیدر و حضرت
 حق آنی قوت و قدرت یله حفظ ایدر چونکم بیدار اوله سن نظر الیه زر کرک صنعتی
 آهنکره کتدی بو خوش و لطیف خوبلوتک خوی اول منکر و بدخویه کتدی
 یعنی هر کسک خوی و هنری اگر خیر و اگر شره رنه ایله بعد النوم به اکا کتدی
 و صاحبی بولسی مقرر در محصل بر کیمه نک خوی و هنری و عمل و صنعتی صباح
 اولدقده یا کابوب بر آخر کیمیه دخی وارمز پس النوم اخ الموت خواستجه موت
 نومه بکرز و بعد الموت اولان حیات بیدار لقه بکرز کر کدر که اول عالمک حالی
 و مونی الان اولان نومه بیدار لقه قیاس ایله سن تشکیم بیوردر * مشوی *
 پیشها و خفها همچون جهیز * سوی خصم آیندوروز رستخیز) صنعتلر و خوبلر
 جهیز کی قیامت کونی خصم صاحبی جاننده کاورل و نه حالله اولدیلر
 و دنیا ده نه ۴۱ اوزره اولدیلر به یته اول حال اوزره بهت اولدورل کافال
 علیه السلام بعث الناس علی ماماتوا علیه و قال علیه السلام موتون
 کاتعیشون و تمشرون کاتموتون * مشوی * پیشها و خفها از بهت
 خواب * واپس آمدهم بخضم خود شتاب) خوابدنصکره صنعتلر و خوبلر
 سرعتله کندی کبر و خصم و صاحبیه کاور * مشوی * پیشها و اندیشه
 در وقت صبح * هم بیدار باشد که بود آن حسن و قبح) صنعتلر و فکرل صبح وقتنده
 هم اول یره کتدی بکه اول حسن و قبح ابدی یعنی اگر حسند و اگر قبیح در به
 کندی صاحبیه کیدر * مشوی * چون کوزهای پیک از شهرها * سوی
 شهر خویش آرد بهرها) مثلاً پیک کبوترل کی شهرل دن کندی شهری جاننده
 خبرل و نصیلر کتوردرل تشکیم بغداد و عراق جاننده بر شهرل بر شهره خبر کوند
 مک لازم کاسه اول شهرل ن مقدمار قاج کبوتری مرسل خبر اولان کیمیه نک شهره
 کتوردرل اول دخی مراد ن بازوب انک فنادنه بغلر اول کبوتر آئی کندی شهره کتوردر
 اعمال انسانی دخی بو که بکرز

پیشانیها) پس بر بولک تمدنی دیمکه قدر دکام می و بولک از الدین منزله سنده
 اولان اولیای عظامک احوالی سولماکه و اسرارنی کالیه شرح ایلمکه قادر دکام
 ز بر صاحب مرکز اولان انبیا عظام علیهم السلام دن منع وارد اولور که
 انلر مرتبه و لایندن و مقام حقیقتدن افشای راز انجکه راضی دکالمر که اوظهرت
 الحقیق ابقی اطلالت انکچون کلو لناس علی قدر حقوالم لا علی قدر
 حقوالم دیو صفول و فقه نام ناسدن خارج کلام سولمکدن نهی اولمشدر
 * مشوی * چون فراهموشی خلق و یادش * باو بست و اورمده فریادش
 چونکم خلقه او نندرق و اکیدروب معلوم ایدر مک اول خلیفه حق اولان ولی
 خدایله در اول کامل بتشور اول خلدک فریادنه انکچون اکا غوث اطلاق ایدر
 کما اشار ابن الفارض (شعر) وان دعیت کنت المحبب وان اکز * منادی احابت
 من دعائی ولبت * مشوی * صد هزاران نیک و بد را ان بهی * می کند
 هر شب ز دایه اشن نهی) صد هزاران نیک و بد افکار و خواطری اول بهتر اولان
 و بهی حیلله انصاف قبلان هر کیمه خائف قاو بندن نهی و هر کون یته
 بر ایله و خلیفه حقد که کونده بقره الله و ارادنه تصرف ایله کافال الشیخ (بجلی
 الحق لم أره قلب الولی الکامل فتعکس الانوار من قلبه الی العالم فیکون العالم باقیا
 بحسب وظا بوصول ذلك القبض الیه فلا یجسر احد من العالم علی فتح الخزان
 الالهیه و انصرف فیها الا یاذن هذا الکامل لانه هو صاحب الاسم الاعظم
 و لا یتخرج من الباطن الی الظاهر معنی من المعانی الی بحکمه و لا بدخل من الظاهر
 فی الباطن شی من الاشیاء الیابره و ان کان یجهله احياناً عند غلبه البشریه
 علیه) پس بویان نا آخرته و ارنجیه دک ولی کالک تصرفک شر حیدر امام سروری
 و شعی باو بست ضمیرنی خدایه ارجاع ایدر کاری بومعنی عوامه تفهیم ایچوند
 الله اعلم و فی الحقیقه بو تصرف به حضرت حقکد و ولینک وجود مجازی سی
 اعتبار یله دکادر خلیفه مستخلفک عیندر دیدکاری بومعنی انبیا اشارتدر پس
 حضرت مشوینک دأبندر که اکثر محله خلیفه کاملی و الی اوصافی ذکر
 ایلر کن خلیفه فی الحقیقه مستخلفک عینی اولدینی نکته بی اشعار ایچوند حالا
 خلیفتک ذکرندن مستخلفک ذکرینه انتفال ایدرل و اکاماسب اولان کلام سوللر
 و بومحله دخی بولدر که ولی کالک ذکرندن و اکا شاسب اولان کلامدن
 خدای تعالی ک تصرفنه انتقل ایلیوب بیان بیوردر * مشوی * روز دایهارا
 ازان پرمی کند * ان صدقهارا پرازد می کند) کوندز کر کللری خدای تعالی
 اول افکاردن پروملاو ایلر اول قلوب صرفلرنی دردن بر ایله یعنی افکار و معانی
 و اسرار درلندن قلوب صدقلرنی هر کون طواه ایلر * مشوی * آن همه

شدن آن طوطی حرکت آن طوطیان و مردن
آن طوطی در قفس و توجه خواجده بروی

﴿ مشوی ﴾ چون شنید آن مرغ کان طوطی چه کرد * هر بلرزید او فساد
کشت سرد * چونکه بومرغ آمدند که هندستانه اولان اول طوطی نه ابتدای
هم او طوطی نتردی دوشدنی و صوق اولدی و ککند و بی میت کی قیلیدی
﴿ مشوی ﴾ خواجده چون دیدش فاده همچین * برجه بدوزد کله را بر زمین
بازر کان چو نکه طوطی بی بونک کی دوشش کور دی برندن صجره دی
واضطرانیدن تاجنی بره آوردی ﴿ مشوی ﴾ چون بدین رنگ و بدین حالش
دید * خواجده بر جست و کر بیانش درید * چونکه باز کان طوطی بی بونک
و بوحالده کوردی خواجده غایت المندن صجرادی و بجه سن برندی پس جنبه
باشلوب ﴿ مشوی ﴾ گفت ای طوطی * خوب و جوش خنن * این چه بودت
این چرا کشتی چنین * دیدی ای خوب و خوش خنن اولان طوطی بوسکانه
اولدی بچون و به اولدک اینچنین چرا کشتی تقدیر نده اولور ﴿ مشوی ﴾
ای دریغای مرغ خوش آوازم * ای دریغای همدم و همراز من * ای دریغ
اولسون بنم خوش آوازی مرغ غم ای دریغای بنم مصاحبم و بنم همرازم
﴿ مشوی ﴾ ای دریغای مرغ خوش الحان من * راح روح و روضه ریحان
من * ای دریغای مرغ خوش الحان اولان مرغ بنم روح شک و راحتی و بنم
ریحان شک و روضه سی اولان مرغ دیدی و بونک نوحه و چنین ایدوب تأسف
یدی بوندن مراد حیات قلبه در که بعضی مقال و فعال سبیل اول حیات زائل
اولور و طوطی * قلب اول حیات سزتن قفسی ایچره مرده مشابه سنده اولور چونکه
بازر کان آخت اولان کیمسه طوطی * قلب شک حیاتنی کش کوره لازمدر که
بوسکونه فر باد و چنین قبله و کاه اولور که بو قلب و حیات قلب زوال و غیبتی
عشق و قبله دخی اولور اول حینه عاشق یتنه نوحه و چنین قیلور نیکیم شیخ
محمد مغربی حضرتلرینک بو کلامی بومعنا به دایل اولور (شعر) لعد کان لی قلب
وقد غاب عن صدري * الی ابن لم اعرف ولا رسمه ادری * اهل سار فی لیل من
العشق ساریا * الی حضرة المذکور من عالم الذکر * الالیت شمزی هل الا قیه مره *
و هل اری فی القیاء ما لرقضی عمری * الامن رای قلبا فزیدا من الوری * الامن رای
قلبا و حیدا مدی الدهر * الامن رای قلبا مصفی مطهرا * من الشک والانکار
والشک والکفر * الامن رای قلبا من الوهم خالی * الامن رای قلبا تخلی الی
الکفر * الامن رای قلبا بدور مع النهی * الامن رای قلبا بفر عن القشر *
الامن رای و رقاء خضراء حلة * زمان الصفا غایت من الایک والوکر * و قلته

یا ذلک الکوون طایع * نحببت عن عینی و قدمت من هجر * فقل انبساطا عنک
ما کنت نازحا * ولکنی عودا الی البطن من ظهرا * ﴿ مشوی ﴾ کر سلیمان را
چنین مرغی یدی * کی خود او مشغول ان مرغان شدی (بویته بعض متوهمین
توهم ایشلر در که اگر خواجده دن مراد حضرت مولا نایقدس الله سره العزیز
اولور سه و یا خود عشاقدن بر آخر ولی مراد اولور سه * علی کلا التقدرین فضیله
ولی علی النبی علیه السلام لازم کاور و اگر خواجده عامه متوهمین بر کیمه
اولور سه ده بوسه * قال یتنه وارد اولور پس بویته عقله و شرعه نه وجهه توفیق
اولور پس سروری و شعی بوتوهمی دفع ایچون اگر چه بعضی تأویل و توجیه
جانبه کشلر در اما یتنه (لایسن ولا یغنی من جوع) فیلندن اولوب شغای
صدر حاصل اولمین کلمات تحریر ایشلر در بویته مناسب معنی و بوحله موافق
اد اولدر که مطلقا عاشق کنیدیک معشوقی هر نه ایسه سائر عاشق و ملائعندن
اجل و اعلی یلور مثلا بجنونه لیلادن زیباور عنسا بر محبوبه دخی بوغیدی و قلبی
جیع محاسب و دلبران جه ساندن مستغنی و طوق ایدی مع هذا بلی بر سه چرده
و نحیف و خوار چه قزایدی پس اگر بجنون ادعا ایسه که بنم لیلان کی احسن
واجل جیع جه انده و خوبان سلطان زمانه بر محبوب بوقدر اگر او اسیدی فتن
سلاطین جهان عساکرور عایبه مشغول اولور لردی بوسوز اکا نیتله صادقدر
مع هذا اندن افضل و اجل محبوبه اولمسی لازم کلز بلکه بوسوز کنیدیک
ایلا به کال عشقنی مین اولور و محبوبه سنک کنیدی نظرند اولان مرتبه سنی
اشعار قیلور کذلک عشاقدن و اولیای عظام مدن بری کنیدی معشوقنی مرغه
تشبیه ایدب علی تقدیر الفرض دیسه فرضا کر سلیمان نبی علیه السلام بنم
معشوقم کی مرغی اولیدی و بنم معشوقه الفت و محبت قیلدیغم کی اول دخی
اکا الفت و محبت قیلیدی فتن اول طوره مشغول اولوردی دیسه بوقا یلک سلیمان
علیه السلام اوزره فضیلتی لازم کلز بلکه کنیدیک معشوقه اولان عشق و محبتنی
اندن ننی لازم کاور پس مرتبه نبوت عشق و محبت مرتبه سی دکادر علم
و حکمت و عقل و تصرف مرتبه عیدر فرضا عشق انبیای عظامه دخی غلبه ایسه
خلفه انبیت و ناسله الفته مانع اولوردی پس عشاقک مرتبه محبتده لسان
محبته سو بلد کوری سوز عند کرام الناس معذور و مقبولدر و لو کان خار جاض
الشریعة و متعبا و زاعن الادب و الطریقه زبراکاه اولور که افراط محبت و کرمیت
عاشقه ادبه رعایت ایلکدن مانع اولور نیکیم شیخ اکبر حضرتلری بوحله مناسب
فتوحاتک یوز بخش سکر نجبی بایته مقام محبتده دیر که حکمی ان خطا فاراود خطا فقه
کان محبها فی قبه سلیمان علیه السلام و کان سلیمان علیه السلام فی تلك القبه

فهمه وهو يقول لها لقد بلغ مني حبك انك اوقلت لي اهدم هذه القبة على سليمان
 افعلت فاستدعا سليمان عليه السلام وقال له ما هذا الذي سمعته منك فقال يا سليمان
 لا تجعل علي فان للمحب لسانا لا يتكلم به الا المحبوب وانا احب الانبياء والعشاق
 ما عليهم من سبيل فانهم يذكرون لسان المحبة لا لسان العلم والعقل فضحك سليمان عليه
 السلام ورجعه ولم يعاقبه كذلك المحب لله لا يواخذ فان الحب ميزيل للعقل ولا
 واخذ الله الا العقلاء لا المحبين المذورين **مثنوی** ای در بغا مرغ کارزان
 باقم **زودروی از روی او رناتم** ای در بغا شول مرغ غبکه اوجوز بوادم انك
 بوزدن علی افور بوز چوردم یعنی ایدن جدا اولدم بس زبانك زبان اولست
 واندن صدور ایدن اكثر كل انك ضرر قیلنك پسانه شروع ایدوب پیوردر
مثنوی ای زبان تو بس زبان مر مرا چون تویی کویا چویم مر مرا
 خواجه کنديك زبانلوم ایدوب دیدی ای زبان سن بکا چوق زبانسن چونکه
 سوبلیچی سنن بن سکا نه سوبلیم که بوقدر مضرت سبب اولور سن وسکوت
 ایتوب نه تکلم قیور سن **مثنوی** ای زبان هر آتش وهم خرمنی
 چند این آتش درین خرمن زنی ای زبان فی الملل هم آتش سن وهم خرمن
 زبانك خرمن اولسی کلمات طیه که سبب خرمن حسنا تدر انی تکلم ایلندن
 عسارتدر و آتش اولسی کلمات فاسده که محرق خرمن طاعاندرا فی سولندن
 کنایتدر بوانشی بوخرمنه نیچه بر اورر سن یعنی مفسد طاعات حسنا اولان کلماتی
 نیچه بر سوبلر سن **مثنوی** در نهان جان از تو افغان میکند **کرچه**
 هر چه کوییش آن میکند ای زبان جان نهاده سندن فغان ایلر اگر چه جان
 هر نه در سکا انی ایلر بومصرع زباندن صادر اولان کلام امر الهی ونهی ربانی
 اولد یفته کوره در که هر نکم زبان امر الهی ونهی ربانی مفهومی جانه تکلیف
 اباسه جان اکامخافت ابدیه بوب بوجهندن هر نه بر سه انی ایلر **مثنوی**
 ای زبان هم کج بی پایان تویی ای زبان هم ریچی در مان تویی ای زبان هم
 بی پایان کج سنن یعنی بی پایان اولان خزان علوم واسرار کشف و فحشده
 مفتاح سنن و کج بی پایان ثواب حسنا نه دخی وسبله سنن ای زبان هم علاج
 و درمان سز زنج سنن سلامت سنک سکونکده در ولهدا قال علی **کرم الله**
 وجهه ما سلامه الانسان الا فی حفظ اللسان و بلائی بی درمانك نطق لسانه موکل
 اولسنه حضرت علی کرم الله وجهه ورضی الله عنه کلامی دخی دلالت
 ایلر که البلاء موکل بالنطق پیورده در فی الخقیقه اللسان صغیر الجرم و کثیر الجرم و انك
 خواستجه لسان اگر چه بر کوشش پاره در و لکن انك پاره سی اوکلز و درمان پذیر
 اولز بر پاره دیگر قال الشاعر (شعر) حراحت اللسان اهل التیام ولا یلتام ما حرج

اللسان **مثنوی** هم صغیر و خدعه مرغان تویی هم انیس وحشت
 هجران تویی ای زبان قوشلرک هم صغیری وهم خدعه سی سنن یعنی طیور
 ارواح انسانی الدایچی وانلرک کنديلر بن لسانی اوزره سوز سوبلیچی وانلری
 بواستوبه صید و قید ایلچی سنن هم هجران و وحشت صا حینك انیس سنن
 وحشته مضاف مقدر اولور یعنی مطلقا صاحب وحشت و فرقت اولان کیمه لره
 سندن صدور ایلین کلمات سبب انس اولور **مثنوی** چند امانم میدهی
 ای بی امان ای توزه کرده بکین من کان ای امانم لسان بکا نقد در امان
 و بر سن یعنی بکا چوق زبان امان و بر سن ای سن بنم کیمه و قصده بایی
 کر شلش سن یعنی سهام کلامکله بنی مجروح ایتکه قصد ایلش سن
مثنوی نک پیرانیده مرغ مرا در چراگاه سنم کم کن چرا ای زبان
 شیدی بنم مرغی او چوردهش سن ظلم چرا گاهنده از اولته یعنی ظلم محاندن حفظ
 الله وظله وسنه متعلق سوز سوبله **مثنوی** با جواب من بده یاد داده یا مرا
 ز اسباب شادی داده یا بکا جواب سوبله که سکا علاج ندر یا خود داد ویر
 یعنی انصافه کلوب عدالت ایلر که سکا منهاج بودر یا خود بکا اسباب فرجندن
 یاد ویر یعنی مسرت و شادیدلک سبیلرین ذکر ایلر تا اکا تشبث ایدوب شاد
 و فرحناک اولم بس اسانه خطاب ایلد کد نصکره نه توجه به شروع ایدوب دیر
مثنوی ای در بغا صبح ظلمت سوزمن ای در بغا نور صبح افروزمن
 ای در بغ اولسون بنم ظلمت یافچی و بجا دیدی صبحم ای در بغا بنم روزی منور
 ایدیدی صبحم بعض نسخه ده نور صبح افروز من واقع اولشد ر بوقدر اوزره
 صباح شعله لند ریچی و صبحه ضیا و ریچی نورم دیمک اولور و کندی طوطی سنی
 استعاره تمثیلیه طریق اوزره صبحه و نور تمثیل قیلش اولور یعنی ای حیف
 و در بغ اولسون بنم ظلمت غم والممی ازاله ایدیدی و شادیدلک صبحی منور قیلیچی
 مرغم سن بکا صبح ظلمت سوز و روز دافروز کبی ایدک کندی دیمک اولور
مثنوی ای در بغا مرغ خوش پرواز من زانتها پریده تا آغاز من
 ای در بغ اولسون بنم بلند و خوش پرواز مرغ زانتها پریده تا آغاز من انتهادن
 بنم آغاز من پرواز ایلش مرغم بونده مرغدن مراد تاجر طریقت اولنک قوت روحانیه سی
 اولور و انتهادن آغاز پران اولسی مرتبه بشریتدن مبدأ اولکه مراد ایدن
 مرتبه احدیت و یا خود مرتبه اعیان ثابت در اول جانبه عروج و ترقی قیلیچی
 اولور مرتبه بشریت انسانی روحه مبدأ اولدن سیر نزولی ایلکده انتها واقع
 اولشد چونکه روح آغازدن سیر نزولی ایدوب بشریت کلوب سیر نزولی نهایت
 بولور بوند نصکره نه تا مبدأ آغاز سیر عروجیه ترقی قیلوب حتی واروب اول

ایراد بخی مرتبه بی برآور * بیت * همه ز آغاز سوی آخر اند * من از آخر پیام
 سوی آغاز) دین قائلان قوی دخی بودند - باین اشارت اولور بود - منی دخی جائز
 اولور که انته سادن مراد و آغازدن مراد ساوکنده اولان نه - بابت و بدایت اوله
 اکثر مکملانک روحی نه بابت مرتبه و وصوله نصکره تکمیل طالبین ایچون بدایت
 مراتب ساوکه - میردن الله ایتمکله نزول ایدرلر پس انته سادن اجازه پرواز ایلک
 بوجهله اولور تنکیم چند - حضرت ایزدین بر کیمه من نه بابت دیو نه بابتدن سؤال
 ایلمه ی قال الرجوع الی البدایه دیو اکا جواب ویردی بولام بو ذکر اولنسان
 معنایی مؤید اولور * مشوی * عاشق رنجست نادان تالبد * خیر لا اقسم
 بخوان تانی کبد * از کبد فارغ بدم باردی تو * وز بد صافی شدم در جوی تو
 بو بینک ماقبانه مناسبتی بوجهله ممکن اولور معنی بوبله دیمکدر که عاشق رنجدر
 بو ذکر اولنسان حالدن نادان اولوب کاردنیا و فیه بایه دانا اولان کیمه تالبد دل
 اگر شاهد استرسک قالی لا اقسم بی اوقو تانی کبد دلک (لا اقسم بهذا البلد)
 بعض مفسرانی زائد دوتنه - لر تقدیر کلام بن قسم ایدرم شومکه شهر نه وزاید
 دکل دینلر بوبله - منی ویردرلر که بن قسم ایتمزم بومکه شهر نه یا محمد (وانت حل
 بهذا البلد) حل بومکه - بز بومکه شهر نه - حایل ایدرسن پس قسم سنک ذاتکه
 لا بقدر ولا زائد اولیحق معنی بن قسم ایدرم شومکه شهر نه سن حایل ایلد بک
 حاله زیرا شرف الکان بالکیندر اول شهره قسم سنک شانکی مشر در اگر سن
 اواسک اکا قسم ایتمزم دینک اولور بعضی حللی - حلال معنایه اشلر بو تقدیرجه
 بن شو بلده به قسم ایدرم که سکا تنکیم - حلالدر کفارله قتال ایلک بو شهرده و سندن
 غیر بر احمده - حلال اولدی تنکیم عام قهده کفارله بر ساعت قتال ایلک - حلال
 اولدی یا خود معنی بن قسم ایدرم شو شهره که سن - حلال سن کفارله - یعنی صیده
 تعرضلر بی - حلال ایلد کاری کبی سکا دخی تعرضی - حلال مرتبه سنه ابر کوردیلر
 (ووالد و ما ولد) والدین مراد حضرت آدم علیه السلام اوله که ابوالاشباحدر
 و یا حضرت پیغمبر علیه السلام اوله که ابوالارواحدر یعنی آدم علیه السلام
 حقیچون دخی اولادی حقیچون (لقد خلقنا الانسان فی کبد) جواب قسمدر
 تحقیقا بزخاق ایلدک انسانی رنجده و تعبده پس تعب اول مشقت رحم و رنج آخر
 مضایقه - مؤتدر و قس بینهم - لاجرم اکثرناس غم دینیلله مغموم و الم ماسوا بیه
 محزونلردر خدمت مشایخ قطرلر و قدر عرفانی بطرلر که مضایقه جهاتدن خلاص
 اولدر بن ایسم کبد و رنجدن فارغ اولدم سنک روی شریفک مشاهده سببه
 رنج و کبددن فارغ اولاق - علی طریق الکتابه دانا و عارف اولغی مستلزم اولور
 وز بد غمدن و وسخ المدن صافی اولدم ای محبوب سنک جوی دخی و محبتکده پس

رسوال وارد اولور که اول کبددن فارغ اولدم وز بددن صافی اولدم دید کد نصکره
 بود رنج و تحقیق لرند دیمکدر پس بوسه - سواله جواب طریق - بیه بوییتی ادا یوردرلر که
 * مشوی * این در بفاها خیال دید نیست * و زوجود نقد خود پیریدن نیست
 بوی در رنج دید - کلر و تحیف بیکلر ملا حظله محبوب و دیدن روی مقصود دندر
 بودیدن و مشاعده کردن ایسمه - الک کندی نقد اولان وجودندن منقطع
 اولمدر پس طوطی * وجودک فنا و فوای ایچون اگرچه ظاهرا در رنج قطعه قدر
 اما باطنا خیال دیدن یارله مسرور اولمدر را بوبله اولیحق بولک - باز کونه صورتا
 در رنج جسمدر طوطی * وجود موهومینک فوتنه و باطنا مسرتدر معشوق
 حقیقینک و صلتنه فافهم * مشوی * غیرت حق بود و باحق چاره نیست *
 کودلی کز حکم حق صدماره نیست (بومرغ خوش اولمی وفیت اولمی حق
 تعالینک غیرتی ایدی و حکم حق - چاره بود قدر قنی بر کوکل که حق تعالینک
 حکمنده یوز پاره دکلدر پس غیرت فی الحقیقه نه اید بکنی بو بینله پیدان ایلکه
 شروع یوردرلر * مشوی * غیرت ان باشد که او غرهمه ست * الک افزون
 از پیدان و دمد مدست) غیرت اول اولور که اول خدا دو کلی اشیاک غیریدر پس
 ماسوا حکمنده اولنه غیرت طور اول خدا که پیداندن و دمد مددن یعنی نطقدن
 و صوتدن فزون و توصیف و تفصیلدن بر وندر * مشوی * ای در بفا اشک من دریا
 بدی * ناشمار دایر ز پیدایی ای در رنج بنم کوزم یاشی دریا اولیدی تازیبا
 اولان دلبرک نشاری اولیدی * مشوی * طوطی * من مرغ زیرک سارمن
 * ترجان فکرت و امرار من) بنم طوطی بنم زیرک خوبلومر غم سار
 بونده خوی معنایه در بنم فکرت و امرارمک ترجانی جواب بو بیندن حاصل اولور
 * مشوی * مرجه روزی داد و داد آیدم * اوز اول گفته تابا دیدم) اول طوطی بی
 توصیف و کمال انسانی تعریفدر که اندن مراد روح انسانی و وجود نه سائیدر
 دیر که اول طوطی بر مرغ ایدیکه هر سنه بی اکا رزق و روزی و پروا و برمه بکاکلوردی
 و ناداد و ناد بکامونس ایدی کمال انسانی و عدم مفارقتدن کنایه در یعنی روح
 انسانی کرک نصیبین و رزق و پروا کرک - و برمه ناموت اضطراری و یا خود
 موت اختیاری زمانیه دکل انسانی کلدن و مونس اولمدر دن خای اولمز و موت
 کلدکده اگرچه روح اضفی اولمز ولیکن روح حیوانیه و جسم انسانی مونس
 و بار اولمز داد و ناداد آیدم دادم و نادادم آیدم از تفدیرنده در اول طوطی اول
 گفته دن تا بنم یاد - کاور که اول گفته دن مراد الت بر بکم قالو ابلی در یعنی
 بنله ازلی آشنادر * مشوی * طوطی * کاید زوی آوازو * پیش از آغاز وجود
 آغازو) بر طوطی در که انک آوازی و حیدن کلور و اول - و یلزل الاوحی الهیهله

سویلا نك آغاز وابتدای وجود خارجیتك ابتدا شدن مقد مدر كه حق تعالی ارواحی اجساددن ایکی یوزیک ییل مقدم خلق ایلشددر کافال علیه السلام ان الله خلق الارواح قبل الاجساد بالنی مائة عام * مشوی * اندرون تست ان طوطی نهان * عکس اورادیده تو بر این وان (اول طوطی سنك در ونكده باطن ونهانددر كه سنك نفس ناطقكدر بونك اوزره سن انك عکس و اثرنی کورمشن یعنی بوشنك و اوشنك ظاهرند کور ديكك اول روحك عکس و اثر بدرسن انجیق انك عکس و اثرنی کورمسن ذاتندن غافل سن * مشوی * می پردشادیت راتوشاد از او * می پذیری ظلم را چون داداز او (اول روح سنك سروری وشادیتكکی شدن ایلتورمع هذاسن اندنینه شادسن ظلی اندن عدل واحسان کی قبول ایلرسن یعنی هر بار كه سنك نفسك حظنی ونفس ناطقك جسمكه متعلق سروری کوندرسنه سن اندنینه شاد او اورسن و اوسنك نفسك حظنی ازاله ایلكه سكا ظلم ایلسه سن انك بوستنی عدل کی قبول ایلرسن * مشوی * ای كه جان از بهر تن می سوختی * سوختی جائز اتن افروختی (ای شول اهل نكده كه جاتك تنك ایچون یافدك علی خلاف اهل المحبة و روح روانکی ضایع وتلف قیلدك وتنکی افروخته ایدوب مترین و متجسم اولدك * مشوی * سوختم من سوخته خواهد کسی * نازمن آتش زنداندرخسی * سوخته چون قابله آتش بود * سوخته بستان كه آتش کش بود (بن باندن علی عکس اهل النفس والصور سوخته استرمی بر کیمسه كه تا بنم کانون قلبدن آتش عشق و محبتی اقتباس ایدوب خس بشیرینه و هوا و هوس نفسانینه اوره سوخته یعنی فاو چونكم قابل واخذ آتش اولور اویله اولیحق سوخته بی آل كه آتش کش اولور و نار محبت و شراره عشق جذب قیلور یعنی ناپخته وخام اولندن و کانون درونی نازقلاندن حذر ایل و انلردن گذر ایل كه پروت و فسرده لکری سکا سرایت ایتیه دیمك اولور پس خواجه یته توجه و جنبه باشلیوبدیر * مشوی * ای در بغای در بغای دریغ * کانیچنان ماهی نهان شدز بر میغ (ای دریغ اولسون ای دریغ اولسون ای دریغ اولسونكه انجیلن بر ماه بلوت الله نهان اولدی بودنی تاجر طریق اولك حیسان قلبنه وقوت روحانیه سنك قوتنه نحسرو تاسف ایلکدن عبارت اولور * مشوی * چون زخم دم کانش دل نیرشد * شیر هجر آشفته و خورز یرشد (بن نیمه دم اوره یم كه کوکلم آتشی تیز وزیاده اولدی هجران و فراق شیر آشفته و خورز یر اولدی چونكم هجران شیری بر کیمسه نك اوزرینه غلبه ایدیمی وانك قانی دو کیمی اوله سوز سوز ایلکه و حال درونك نقل ایلکه طساقنی فالز پس بطریق استعاره تحلیله هجرانی بر شخص تندومسته تمثیل بیورب تفهیم ایچون بویتی مثل موقعته ایراد ایدرلر * مشوی * انكه

او هشیار خود تندست و مست * چون بود او چون قدح کبر بدست (مثلا اول کیمسه كه هشیار اولدیغی حینده تند و مستدر چونكم الله قدح طونه و شراب نوش ایدله اویله کیمسه نه گونه اولور پس عشق و فراقی بو كه کور قیاس ایله كه عقل مرتبه سنده ایکن و عقله حکمتی و مقتضاسنی انفساد و اجرا ایلدیکی وقتده بیل بر تند و مست کیمسه کیدر چونكم عقلی ازاله ایدله وجوش و خروشه کلوب عاشقك وجودنه غلبه ایدله او حینده نیجه اولق کرک فهم ایله * مشوی * شیرینی کر صفت بیرون بود * از بسط مر غزار افزون بود (مثلا بر مست ارسلا نكه صفتدن خارج اوله و دائرة عقل و ادراکدن بیرون اوله مر غزارك بسطندن انك مستکی زیاده اولور زیرا مر غزار مستکی تحریک و تهییج ایدیمیدر پس مست ارسلان کی اولان عشق و شوقكه دائرة توصیف و تعریفدن بیروندر چن مر غزار قلب عاشقه قدم قوسه وانك قلبك رونق و زینتی کورسه انك مستکی دخی زیاده اولور پس حضرت خداوندگار شیر مستك بسط مر غزاره کلد کده مستکی افزون اولمستندن کندی جنابلر نك مر غزار حقیقه اربوب حضرت محبوب حقیقه اولان معامله و مکالمه سنك پیانته شروع ایدوب پیوررلر * مشوی * قافیه اندیشم و دلدار من * کویدم مندیش جز دیدار من (بن نظم کلام ایچون قافیه وردیف و اندیشه ایلرم و بنم دلدارم بکا دیر كه بنم دیدار شیر یقمدن خبر یسنی فکر ایلله * مشوی * خوش نشین ای قافیه اندیش من * قافیه دولت تویی در پیش من (ای بنم قافیه فکر ایدیمی عاشقم خوش و آسوده اوتور بنم قفده دولت قافیه سی سنسن یعنی دولت و سعادتك نظیر و مثلی بنم قفده سنسن پس قافیه و شعره حاجت بو قدر بوندن مراد شرک و قافیه نك تفکری حضرت الهیده مذموم اولسنی اشعار ایلر و فی الحقیقه اول مرتبه ده قافیه اندیشلاك مذمومدر كه ادب حضرت الهی (مازاغ البصر و ما طغی) آیتنك خواستجه محبوب حقیقیدن غیریه بصیر بصیرت میل و تجاوز ایلکدر ندکیم او چنی جلدد طلب الدلیل عند حضور المدلول قبیح پیاننده بومعنایه اشارت پیور مشارد رو بومعنایه متعلق اولان کلمات اند تفصیل اولمشدر اما حضرت الهیه دن قطع نظر سائر مرتبه اولدقلری حالده نظم و قافیه و شعر مقبول و مندوبدر * مشوی * حرف چه بود تا تواندیشی از ان * حرف چه بود خار دیوار رزان (حرف و صوت نه شیدر كه تاسن اندن اندیشه قیله سن حرف فی المثل ندر باظر دیوار نك خار بدر یعنی حدایق معانی و ریاض معارفك دیواری اوزره خار مشابه سننده در * مشوی * حرف و صوت و کفت رابر هم زخم * تا كه بی این هر سه باتودم زخم (پس حرف و صوت و کفتی بری برینه اوردم یعنی محبوب

حقیقی حضرت مولانا قدس الله سره العزیزه دیر که حرف و صوتی رفع ایلر که
بومر نه ده بونلر که حکمی بوقدرنا که بواجب سر مرتبه وحدتده سنکه دم اورورم
وسکاسر کو اولورم اول سر بودر که بونلرله انی پسان بیوررل ﴿ مشوی ﴾
آن دی کر آدمش کردم نهان * باتو کویم ای تو اسرار جهان * آن دی را
که نکتم باخلیل * و آن غمی را که نداند جبرئیل * آن دی کزوی مسیحادم نزد
* حق زخیرت نیز بی ماهم نزد * اول بر دمی که انی آگم بدن نهان ایلدم و اندن
کتم قلبم سکاسو بیلرم ای سن جهانک اسراری سن و مجموعه عالم و کون جامع سن
اول دمی که خلیل ابراهیم دیمدم سکادیرم و اول بر غمی که جبرائیل علیه السلام
بیلر سکایلدیریم و اول بر دمی که حضرت عیسی علیه السلام اندن دم اورمدی و خبر
ورمدی حق تعالی کمال غیرتدن بر سرزدخی هم اندن دم اورمدی بونلرله اطفیفه
و بوابیات شریفه نک الفاظندن معنایه واقف و حقیقه عارف اولم بن کیمه
بونی فهم ایلر که حضرت مولانا قدس الله سره العزیز انبیا دن افضل اوله مع
هذا بویله دکادر و مراد شریفتری دخی بفضل علی الانبیا دکادر بلکه بونلرله
اوج وجه مراد اولور و اوج گونه معنایه اشارت قیلور که هر بری برهان
فاطمدر که کیمه اکا لادیمز اول وارث کامل محمدی اول حضرت متعین تامه ایله
انک حقیقه مظهر مرآت اولوب مقابله قیلدود * علی طریق الابدار یعنی
کنور القمر یسفاد من الشمس انوار شمس حقیقت محمدی بدر کامل وارث نبوید * معجلی
اولدقد اول کامل کندی عصر نده اول کنند * علی طریق الوارثه ظهوره کلان مرتبه
محمدیک ترجانی او اورواکا مناسب ادا قیلور که بومر نه قطب اعظم و غوث اکبر
اولان کبارک مرتبه * لیدره حقیقت محمدیه دن ترجان اولق طریقه سوز سوبلش
اولیا چوقدر جله دن اکبر مشایخ دن شیخ اکبر و ابن فارض در که اکثر کلامی
ترجائیت اوزره در لاسیمایه ابن فارض که اکثر محله مترجم حقیقت محمدی
اولشدر جله دن بری بویلددر که بیوررل * شعر * وانی وان کنت ابن آدم صوره
(وانی فیه معنی شاهد بابویه * پس حضرت خداوند کار دخی بو گفتار پر
اسراری ترجان مرتبه محمدی اولد یعنی اعتباریه ادا بیورمشدر در حضرت
محمدک نام شریفنی ذکر اتمدکاری دخی بومعنایه دلالت ایدرز بران دی کزوی
محمد دم نزد دیمه ردی و بابو که مانند کلام ایلسمه ردی توفیق مشکل او اوردی
و ثانیاً معنی بودر که دمدن مراد نفس رجائیدر و نفس رجائی اصطلاحات
عرفیه باینده شول ظهورات الهیه به اطلاق ایدرز که مثل نفس الانسانی عالم بطوندن
خروج و ظهوری اقتضا ایدوب تعینات ممکنه صورتده ظهوره کیش و معجلیه
اولشدر پس اگر نظر حق بینه بو کاشته نظر قیلرک جمع موجوداتی اسماء و صفات

الهیه دن بر اسم و بر صفت مظهر کورر سن و هر بر صفتک مظهر بنی بر آخر مظهره
مفایر بو اورر سن پس هر بر سرده بر نوع سرور سینه ده بر گونه بره وارد در قطره به
و بر دمی که انی بی بحر زخار و برمدی وزر به قیاد یعنی تجلی بی شمس نواره قیلدی
پس شان الهی بودر که انی اینده بر صورتله نمایان اولمز و بر صورتیه انی کره
بر اسلوب اوزره تجلی قیلر کافال ابوطالب المسکی ان الله لا یجلی اصوره مرتین
والاصورتین مرة واحدة پس بومعنه معلوم اولدیمه بونلرله اوزره معنی دیمک
اولور که اول نفس و ظهور یکه آدم بدن نهان ایلدم بامولانا سکاسو بیلدم و سکا
ایلدیمک ظهوری خلیل ایلر و بونلرله سن چکر سن انی جبرائیل علیه السلام
بیلر و بونی اکا سو بیلزم و بونلرله ظهوره و درر که مسیحای بونلرله ظهوره و درر دم
اورمدی پس نفس الامرده نظر اوانسه ظهوره و مولانا قدس الله سره العزیز
ظهور آدم کی دکادر و اول ظهور که حضرت مولانا قدس الله سره العزیزده
عیان اولدی حضرت ابراهیم علیه السلامه بعینه ظهور ایدن اول صفت
و اول حالت دکادر و فی الحقیقه جبرائیل علیه السلام مولانایه مخصوص اولان
غمی بیلر و حضرت عیسی علیه السلام مولاناده اولان ظهوردن دم اورمدی
ودخی اورمز مع هذا حضرت مولانا بنه قدس الله سره العزیز انبیا دن افضل اولق
لازم کلز و حق تعالی غیرتدن بر سرزدخی دم اورمدی دیمک معنایه حق بر سر
ظهوره کلدی دیمک درز برانک ظهوری برمه و برزم وجود من انکه در مغربیک
(بیت) نام - ورتو نیست و وجود من از تو * و است ظاهر لولای لم اکن اولاک
دیمی بومعنایه و بیدو حضرت شیخک * شعر * فلولا و لولانا * لما کان الذی
کانا * قوی بوغوائی مصدق او اور فافهم و ثالثاً بر معنی دخی بودر که جناب
حق جل و علا بعض قولنه بر حیات و بر خصلت و برر که انبیا علیهم السلام
و شهدا کا غبطه ورشک ایدرز (کاروی عن ابی مالک الاشعری قال کنت عند
النبی علیه السلام اذ قال ان الله عباد الیه و الانبیاء و الشهداء و لکن یغبطهم التبیون
و الشهداء بقربهم و مقعدهم من الله) پس بو غبطه ورشکی مستلزم اولان
مرتبه مقعد انبیاء علیهم السلامه اول معنی اقتضایدر تا کر رشک انبیاء علیهم السلام
و شهدا اصح اوله مع هذا بونلرک انبیاء علیهم السلام اوزره فاضل اولسی لازم
کلز و الله اعلم ﴿ مشوی ﴾ ما چه باشد در لغت اثبات و نفی * من نه اثبات من می
ذات و نفی) ما غنند در اثبات و نفی مایشتند مشترک بر حر و قدر اثبات اولدیمه مثال
ما الانسان دبیکک کی نفی اولدیمه مثال مازید وجودده که ما کی و زیان فارسیده
دخی ما جاعت متکامبدن عبارتد بر معنی نحن که علی حده هر بریک اثباتیه اشارتدر
و الحاصل ما لفظنده اثبات و نفی معنایه بونلر یعنی کی ما لفظی قابل اولان انسانده

دخی بلکه جیع اکوانده اثبات ونفی معناسی حاصل وموجود در مثلا وجود مجازی
وتعین صوری اعتباریله مستند ووجود حقیقی به نسبت اولیسه منی در پس سالک
اثبات مجازی پس ووجود موهو میسن عشق الهی الیه فی قلوب عدمیت اصلیه
سنه واصل اولیسه بن اثبات دکلم بن ذاتی منی مطلق دیسه صحیح اولور یونی
وجود قیلان ولی حق زغیرت نیرنی ماهم زددیوانانیت موهو سنن تعبیروتعین
منفی سنن تقدیر قیاسی حقدن ماعدامستقلال ووجود آخر اولدیغی اعتباریله
دکلمر بلکه وجود مجازی ووهیمی اعتباریله در که بعد ظهور الوحدۃ المطافیه
اول وجود موهومی بر امر اعتباری در موهو میده سن من نه اثبات منی ذات ونفی
دیملک صحیحدر پس بومقدمه اوزره ماقبلده اولان ایات شریفه ک معناسی
دخی تفکر الیه که منکلم ومخاطب کیمدر چونکه عاشق اوست تو خاموش باش دیملری
دخی وحدت مطلقه ک غلبه سی اعتباریله در پس حضرت مولانا قدس الله سره
الغریز بقافاده بولند یغنه ووجود ترک ووجودله حاصل قیلند یغنه اشارت ایدوب
پوررر ﴿ مشوی ﴾ من کسی در نا کسی در یاقم * پس کسی در نا کسی در
یاقم (بن کسلکی نا کسلکه بولدم پس کسلکی نا کسلکه صرف وفدا ایلدم
پس باصریله اولق دخی جائزدر یعنی چوق کسلکی نا کسلکه او بنایدیم دیملک
اولور ﴿ مشوی ﴾ جله شاهان بنده بنده خودند * جله خلقان مرده مرده
خودند) مراد بقای قاده ووجودی ترک ووجود ایلکه بولدم ولهذا وجود تعینی
بی وجود اولقده و ترک تعین قیلقده بذل وفدا ایلدم دیملک اولور جیع شاهلر کندی
بنده سنک یعنی شاهلر دخی کندی بنده یغنه من وجه خدمت قیلقدن وملتقب اولقدن
خالی دکلمر بوجهندن بنده یغنه بنده لری اولورر جیع خلقلر کندی مرده سنک
مرده سیدر بوندن مراد جله خلایق کندی طریق جبنده جان و دل بذل ایلین کیمیه
جان و دل ویر یجیدر و کالیه کندی عاشق ایلجیدر دیملک اولور
پس معشوق حقیقی بی دخی بویه یل هر شول کیمیکه اکاز یاده مشتاقدر اول
پادشاه اکادخی زیاده مشتاقدر (کافال فی الحدیث القدسی الاطال شوق الابرار
الی لقائی وانا اشدها لهم شوقا) وهر شول کیمیه که آنکچون تقدیر بنده لک ایلر سه
اول پادشاه دخی من کان الله کان الله له فواستجبه انکچون اولور واکاتفریب
وانسیت قیلور واک جیع حوایج ولوازمی ادا قیلور پس بومعنی جانب شاه
حقیقیدن عبدک بنده لکنه کافی اولور ﴿ مشوی ﴾ جله شاهان پست پست
خویش را * جله خلقان مست مست خویش را) جیع شاهلر کندی پستک
پستدر جیع خلقلر کندی مستک مستدر یعنی جیع خلایق کندی به طالب
وماشق اولسه طالب وماشق اولق وکند ینک مستی اولنه مست اولق وانندن

لذت بولق ظاهر وپیدا اولمشدر حتی حضرت خالق بیچون (من تقرب الی شایه
تقرب الیه باعا ومن تقرب الی باعا تقرب الیه ذراعا) حدیثک خوا سی اوزره
بر بنده سی اول حضرت نه نزال وعبودیتله تقرب ایلسه اول حضرت مرتبذ عزتدن
رحمت ورافضله نزل ایدوب اول بنده به زیاده تقرب ایلسه بومعانی تفهیم
ایچون یونیتی مثل موقعده ایراد ایدوب پوررر ﴿ مشوی ﴾ می شود صیاد
مرغارا شکار * تاکند ناگاه ایشارا شکار) مثلا صیاد قوشلر شکار اولورتانا کاه اناری
شکار ایدیه پس اول حینده صیاد کندی صید ایچون خدمت قیلش اولور و صیدنه
صید اولمش اولور چونک اول مرغی صید ایلیه پس الک صیدی دخی اکابنده و خدمتکار
اولور ﴿ مشوی ﴾ بی دلانرا دلبران خسته بیجان * جله معشوقان شکار عاشقان)
بی دل اولان عاشقلری دلبرلر جان و دل الیه استمشار و طالب اولمشلر در جیع
معشوقلر عاشقنک شکاریدر اول جهندنکه الک عزتی وشرقی ومحبو ییتی عاشق
عشقله ظهوره کلور پس هر معشوقک حقیقتی کندی عاشقنه و طالبنه صید
وشکار اولمش اولور اگر چه صورتا اندن اعراض ایلر سه ده ﴿ مشوی ﴾
هر که عاشق دید کش معشوق دان * کو بنسبت هست هم این وهم آن) هر کیکه
من آئی عاشق کوردک معنی اتی معشوق یل زیرا اول عاشق نسبتله هم بودر
وهم اودر یعنی معشوق محبت قیلدیغی جهندن عاشقدر و معشوق اکامحبت قیلدیغی
جهندن معشوق قدر مثلا یحبهم و یحبونه آیشندن مفهم اولان بودر که الله تعالی
بونلری سور و بونلر دخی الهی سور دیملکدر پس محب من وجه محب ومن وجه
محبوب اولور وعاشقیت ومعشوقیت ایکی جائیده یله موجود اولور ﴿ مشوی ﴾
تشنکان کر آب جویند از جهان * آب جویدهم بعالم تشنکان) مثلا تشنه اگر
جهاندن آب طلب ایلر سه آب هم مالده تشنه لری استرز را آبک قدر وشرقی
تشنه ایله معاوم اولور اگر تشنه اولسه ایدی آبک شرفیتی ظهوره کلردی بومحله
مناسب اولان تفصیل وتحقیق جلد ثالث اواخر بنده قریب ملاقات ان عاشق
باصدر جهان سرخنده مسطور ومذکور اولمشدر قلیطلب فیه ﴿ مشوی ﴾
چونکه عاشق اوست تو خاموش باش * اوچو گوشت می کشد تو گوش باش)
چونک عاشق طالب فی الحقیقه اودر سن اسم اول اوچونکه سنک قولغکی
چکه سن قولق اول قولغی چکمکدن مراد کلامی استماع ایچون تنبیه وایفاظ
ایلمکدن کنایه در یعنی ای عاشق چونک اول معشوق حقیقی سکا کندی کلامی
استماع ایلمکدن اوتری تنبیه ایلیه سکالایق اولان اولدر که سن گوش اوله سن همان
الک کلامی استماع قیله سنکه اول سنک کندی به عاشق اولما کدر وکندیدن
وحدتک سوزی ومهریه احدیتک سری وکلامی برسیل تند و تیزه بکرر که ضعیف

الذهن اولان طالب لک اودیه فاویته اگر کذر ایلرسه انلرک قلوبی واقفانی
ویران ایلرک مقرر اولدیسه کندی وجود شریفه عیالی طریق الجری
خطاب ایدوب بو وحدت آمیز اولان کلامک بند اولسنه و مستور قلمسه امر
ایدوب پیوررل **مثنوی** بند کن چون سیل سیلانی کند * ورنه رسوایی
و ویرانی کند ای مولانا بدایه چونکم سیل سیلانی و بحر بانق ایلر یعنی وحدته
وحقیقه متعلق اولان سوز لساندن جریبان ایلسون و اگر بند لک اول سیل
رسوایی و خرابلق ایلر اکثر ضعیف افهم اولان عاقل لک عقلی و ادراکی خراب
ایلر اما بو تحذیر مبنی اولانه و عاشق اولیوب مرته غفلته قلانه **کوره در**
مثنوی من چه غم دارم که ویرانی بود * زیروزیران کنج سلطانی بود
بنه غم و ترکم عشق الهی بدن بکا ویرانلق اوله زیرویران و خرابه التمه سلطانه
منسوب کنج اولور **مثنوی** غرق حق خواهد که باشد غرق تر * **مجموعه**
موج بحر جان زیروزیر (حق تعالی ک عشقته و مشاهده منه غرق اولان دخی
زیاده مستغرق استر جان دریاسنک موجی کی زیروزیر اوله تافرق و تمیز قیدندن
نجات بوله **مثنوی** زبرد یا خوشتر آید باز بر * تیرا دلکش تر آید یا سیر)
در بانک آلتی اطیفرک کلور باخود اوستی اطیفرک کلور ائک تیری دلکش رک
کلور باخود سیری دلکش رک کلور یعنی غرق حق اولان کیمسه بر مرته غرق
اولق استر که جان بحرک موجی کی زیروزیر اوله حتی در بانک آلتی خوشتر
کلور و باخود ائک اوستی دلکش تر کلور فرق قلیله پس بویتی بو معنایه و عدم
فرق و تمیز علت موقعه ابراد پیوررل **مثنوی** پاره کرده و سوسه
باشی دلا * کرطرب رایان دانی از بلا) زیرا و سوسه نک پاره لکشی اولورسک ای
کوکل اگر طری عشا و بلادن کیرو ییلاورسک و جفایی و فاصفادن فرق قیلورسک
مرته اشتراک شرطی بوجه احوال متضاده نک فرق اولمقدر **مثنوی**
کر مرادت را مذاق شکرست * بی مرادی فی مراد دلبرست) اگر سنک مرا دیکه
ذوق شکر و ارایسه ده مذاق بونده مصدر مییدر ذوق معانسه یعنی اگر سنک کندی
مراد ک ایچون شکر لذتی و ارایسه و مراد ک سکا شکر کی لذیذایسه بی مراد ادا ادبرک
مرادی دکلیدر چونکه دلبرک مرادی عاشق بی مراد اولسی اوله اگر عاشق کندی
شکر کی لذیذ اولان مرادی اختیار ایلرسه عاشق اوان یلکه پاره کرده و سوسه اولق مقرر در
زیرا عاشق شانی کندی مرادی دوستک مرادندن اوزری فانی قنلق و دوستک مرادی
هر نه ایسه ائی کندی به مراد بیلکدر (کافال بهض العشاق) ارید و صالک و تربد
هجری) قازک ما ارید لما یرید **مثنوی** هر ستارش خونهای صد هلال *
خون عالم ریختن اورا حلال) اول محبوبک هر بر ستاره سی صد هلالک خونهای سیدر

یعنی ستاره کی اولان تجلیسی و لعه عشق و شوق هلال کی اولان نجه یوز
بیک عقال دیدر هلالدن مراد بوند عقل و فکر اولور قلب انسانه نور
و یردیک واسطه ایلر عالمک فانی دوکت اکا حلالدریه عیالی هلالک ایله اکا
لاقدر که ائک مقابله سنده اضعاغ مضاعف مکافاتنی اعطا ایلر **مثنوی**
ما بهما و خون بهار ایاقیم * جانب جان تا حق بشناقتیم) بکه زمرة عشاق ائک
بوانده بذل جان و دل که ایلر ائک مقابله سنده بهامری و خون بهامری
بولدی اول سیدن جان فدا ایلک جائیه بود ک عشاقک دینی خدای تعالی ک
وصات و قر بندر تکیم حدیث قدسی دلالت ایدر (من احبنی قتلته و من قتلته
قانا دیته) چونکم عشاق بودیت عاجله اولان وصلت و مشاهده بی تقدیر اولر
ائک مقابله سنده بذل جان و دل ایلک آسان کلوب اول دیتلرین الوب ائد نصرکه
جانلرین بذل ایلاش اولور **مثنوی** ای حیات عاشقان در مردی *
دل نیایی جز که در دل بردی) ای دعوائ عشق ایلان کیمسه عاشقک حیات
دوستک طریق عشقند اولکلکدر در کوکل بولر سن الا **کوکل**
ایله کلکده یعنی کوکل صاحب اولورسک الا اول حضرت **کوکل** و بر مکده
و حیاتی طیه و ابده بولر سیک الا روحکی اول حضرتک بولر سیک بذل قلمده
(کافال ابن الفارض) بذاک جری شرط الهوی بین اهله * فطافه
باله و دافت فوخت **مثنوی** من داش جسم به صد ناز و دلال * او بهانه
کرده با من از ملال * کتم آخر غرق است این عقل و جان * کفت رورو بر من
این افسون مخوان * من ندانم آنچه اندیشیده * ای دودیده دوست را چون دیده)
* اعلم ایها الطالب که ارباب توحیدک نظر شهود لرنده لا موجود الا الله در فاذا
کان کذلک جناب حق ایلر جن معامله ایلر لکاه اطلاق و تنزیه مرتبه سی بوندن
معامله و مکاله ایلر و اول مرتبه مناسبات الفاظ سه و بلر و کاه تقید و تشبیه
مرتبه سی جهتدن معامله و مکاله ایلر و اکا موافق ادا قیلر قرآن عظیم الشان
تنزیه و تشبیه اوزره نازل اولمشدر و کذلک اخبار نبی مختار تنزیه و تشبیه اوزره
وارد اولمشدر پس عید کامل و وارث فاضلک دخی کلامی بواسطه اوزره اولور
پس بو مقدمه معلومک اولدیسه معنا اولور که بن اول معشوق حقیقینک کوکلنی
استدم و رضاسنی طلب ایلدم اول محبوب مطلق صد ناز و تشبیه ایلر بهانه ایلدی
بکابندن ملال و استغناسندن اوزری و محبوب حقیقی به دل اسنادی آئی مقلب
و مصرف اولدیغی اعتبار یله و اول حضرت مرآه و مجلا اولدیغی ملایسه ایلدر که
بیت الله و عرش الله دیدکری کیدر و ملالت اگر چه صفت نفسانیه در اما غایبه
حل اولنق اعتبار یله اول حضرت اطلاق صحیح اولور که ملائک غایبی تیری

واجتناب در تنکیم اکثر صفت نفسانیه بی اهل تفسیر بواجتهاد اوزره جناب حقه
اطلاق ایشلاردر پس بن اول حضرته دیدمکه ای محبوب حقیقی آخر بوعقل
وجان سنک دریای عشقک غر بقدر و نارشوقک حر بقدر پس وصالکی
نهان قله دیدی بوری بکابو افسونی او قومه بن یلزمیم اول نسنه بیکه سن فکر
ایلرسن ای ایکی کوزشلی احوال دوستی سن نیجه کورمش سنکه بیلکله دوست
طلب ایلرسن و بن اکادیم دیو ایکی لک سویلرسن بوا بیات شریفه کنیدی احوال
معاملاتی تقریر ایتمک طریقه عاشق و معشوق حقیقته غیری بلان کیمساره
تعبیر بضرر **مثنوی** ای کرانجیان خواریدستی ورا * زانکه پس ارزان
خریدستی مرا ای جان ثقیل اول دوستی خور کوردک واکا غایت تعظیمه تعظیم
ایلمک زیرا که آتی زیاده اوجوز صاتون الدک کرانجیان کثافت بدیده ایله ثقیل
اولان واللهم عبادت و طاعتند چاک اولین کیمساره واللهم امر شر بفری
خورطو تمق کندوی خورطو تمق منزله سنده اولدیغندن ای کرانجیان خواریدستی
ورایور دیلر مراد لی جانی طاعت حقه ثقیل اولان کیمساره اول دوستک امرنی
ودینی خور کوردک زیرا که آتی زیاده اوجوز صاتون الدک یعنی بابا کدن آتی تقلیده
میراث بولدک اجتهاد ایدوب دین حق کسب قیلدک و قرب حقه سعی ایله واصل
اولدک انکچون بومتاع دین و طاعتک قدرنی بیلدک **مثنوی** هر که اوارزان
خردارزان دهد * کوهری طفلی بفرصی نان دهد هر شول کیمسه که بر شیی
اوارزان آله ارزان و بر ملا بر کوهری بر طفل بر نان پاره و پر زرا ایلمک قدرنی
بیلز پس ای طفل طریقت اولان کرانجیان سندی طاعت رحانک قدرنی بطیوب
نفس و شیطان سنی نان و خواله فریفته ایلسه ز اول نان و خواتی الوب طاعت
رحانی ایلمک مقابله سنده ضایع ایدرسن و بیلرسنکه اول فی حد ذاتها نهانه کوهردر
پس حضرت مولانا قدس الله سره العزیز حضرت خدای تعالی به نه مرتبه عاشق
ایلمکن و افراط محبتده نیجه صادق ایلمکن بیانه شروع ایدوب بیوررلر
مثنوی غرق عشق ام که غرقست اندرین * عشقه های اولین و آخرین
بر عشقه فریقم که بوعشق ایچره غرقدر اولین و آخرینک عشقه های یعنی اولین
و آخرین قدر مخلوق و ارایسه بوجهلک عشق اگر بریزه جمع اولسه بنم حضرت
حق تعالی به اولان عشقندن جله سنک عشق محو و مستغرق اولیدی دیک اولور
مثنوی بچملش کفتم نکردم زو بیان * ورنه هم افهام سوزدهم زبان *
من چولب کویم لب دریا بود * من چولا کویم مراد الابد بود بو ذکر اولشان
اسرار الهیه سوزنی بچمل دیدم مفصل سویلدم و اتندن روشن و مشروح بیان
ایلمدم و اگر بویله ایهام و ابهام اوزره اولمیدیدی هم زبان یشاردی هم افهام

پس بومقامده کلامی علی سبیل الکتایه سویلک و مافی الضمیری بروجه استعاره
تعبیر ایلمک ادب طریقه انساب و قانون شریعتیه افریدر انکچون بوجبار
بواسرارک اخفا و اسرار بچون بعض اصطلاحات وضع ایشلاردر که ایلمک حقیقه
مالی اربابنه معاومه و مشهوره و اخبار و ناعمره مستوره در تنکیم بیوررلر بن فخر
لب دیسم مراد لب دریای وحدتدر لب محبوب صورت دکل و لب دریای وحدت
اصحاب نبوت و ارباب ولایتدر که باطنلری بحر وحدت و ظاهرلری بر بشارتدر
و فخر بن لادیسیم مراد الا اولور یعنی فخر بن لایم و هیچم و فنام دیسم بوندن مراد اثبات
وجود حقیقی قلیق و بقای حقه باقی اولوق مراد اولور پس حقایق اسرار گفتار
شایخه بکماله عالم اولین کیمساره مجرد الفاظندن مستفاد اولان معنایی مراد زعم
ایدوب انکار جانبیه کتمه تنکیم حق تعالی نهی بیوردی و لاتقف مالیس لک به
علم آئینه **مثنوی** من ز شیرینی نشستم روزش * من ز بسیاری گفتارم
خوش بن زیاده شیرینلکمدن و درونک لذیذلکندن یوزی اکشی اوتورمشم
بن چوقلق سوزدن خاموش و ساکتیم یعنی درونم زیاده حلاوت و لطافتده
اولدیغچون عبوس الوجه اورتومشم و کلمات طیبیه و مقالات لذیذیه بی چوق
یلد بکم ایچون ساکت و صامت اولشمکه عرفاء بالله اولنلرک و منبع ذوقه وصول
بولنلرک خوبی بویله اولور و بو خصصتک اظهاسارنه سبب و علت اولدر که
مثنوی تا که شیرینی ما از دو جهان * درخواب روزش باشد نهسان
تا که بزم شیرین لکمز ایکی جهاندن و ایکی جهانک اهلندن ترش رو باقی چابنده
نهسان و مستور اوله **مثنوی** تا که در هر گوش ناید هر سخن * بک همی
کویم ز صد سرلندن تا که بوسوز هر قولقه کلبه یعنی ناعمرم اولنلرک بو کلام
حقیقت انجیامی استماع قلبیه ایچون یوز سرلندن برین سویلرز یعنی
بومشوبده اکثر سویلر بکمز امر و نهی وعدو و وعید و قصص و ضروب امثال
و حکایات مشایخ ثقاتدر احسانا سرلندن و وحدت مطلقه به مناسب اولان
سخنندن دخی یوزده برنی نظمده کنوررز و بو گونه سوزدن از سویلر بکمز سبب
اولدر که ناعمرم و بیکانه اولنلرک کوشنه بو گونه سوزلر کلبه و بو قدر سویلرک دخی
سبب مستعد اولان طالبه سرلندی تعلیم ایلمک ایچون اولور

تفسیر قول حکیم سنایی رحمه الله علیه بهرچه از راه و امانی چه کفران
حرف چه ایمان * بهرچه از دوست دورافتی چه زشت ان نقش و چه زیبا

حکیم سنایی حضرت نلری بیوررلر که هر نه شی سببیه که راه خدادن کیرو قاله سن
اول حرف نه کفر و نه ایمان یعنی کر که کلمه کفر اولسون و کر که کلمه ایمان
اولسون چونکم طریق حقندن اول واسطه ایله کیرو قاله سن هیچ فرق بو قدر

اگر چه فرضی اول کبر و قالدیفک شیء کلمه ایمان دخی اولور سه حرف طرف معنائه
 دخی کاور بو تقدیر اوزره کرک کفر طرفی اولسون و کر کسه ایمان طرفی اولسون
 هر نه سیدله که راه حقندن کبر و فاه سن ائده فرق اولمز هر نه سبب ایله که حقیقی
 اولان دوستدن نفی دوشه سن اول نقش زشت نه ایمش و زیبانه ایمش یعنی ایکی
 یله برابر در و نقش زشتدن مراد کفر و معاصی و اعمال قبیحه و افعال سیئه در
 نقش زیبادن مراد ایمان و طاعات و اعمال حسنه و افعال سنیه در بوراده اگر بر سوال
 اولور سه که کفر و عصیان محققدر که انسانی حقندن و راه حقندن دور ایلمر اما ایمان
 و اسلامک دور ایمانک احتمالی و ارمیدر الجواب اگر ایمان و اسلام خالصا لوجه الله
 اولور سه و عامل اولان کیمسه عملی برای حق قیلر سه مقرر در که اتی حضرت حقندن
 و طریق الهییدن دور ایلمر پس محقق اولان اولبای عظام اول اعمالک صورت
 حسنه اولدیغنه اعتبار ایتموب اتی کفره برابر طور لر که ایمانک صاحبی معنی مشترک
 اولش اولور و در معنی (قوله علیه السلام ان سعدا لغير و انا لغير من سعد والله
 اغير منی و من غیره حرم القوا حش مظهر منه و ما بطن) سبب ورود حدیث
 شریف اولدر که حق تعالی قذف ایدلره حدیثورد قدح سعد بن معاذ دیدیکه
 یارسول الله اگر بن کندی خاتمده بر کیمسه بی خاتومعه فجب و رایلر کورسم اگر
 بن شاهد کتورمکه کیدرسم شاهد کلنجبه دله اول حامله اولور و زانی فرار قیلور
 و اگر اکا سوز سوبلر کن قذف ایلمرسم قذف ایچون تازیانه برم و اگر خاموش
 او اورسم غیرت بنی اوادر پس جناب رسول علیه السلام بیوردیلر که تحقیقا
 سعد غیوردر و بن سعددن زیاده غیورم والله بندن اغیردر اول سعد غیوردر
 اول اللهک عبرتنددر که فواحشی حرام ایلمدی اول فواحشدن ظاهر اولنیده
 و باطن اولنیده ﴿مثنوی﴾ جله عالم زان غیور آمد که حق بر در
 غیرت برین عالم سبق (جمله عالم اول سیددن غیور کلدیکه حق تعالی حضرتلری
 غیبتده بو عالم اوزره سبق ایلمدی یعنی غیرت خدا جیعتک غیری اوزره غالب
 اولدی پس سائر خلق غیرتی ایمانک غیرتندن الیدی ﴿مثنوی﴾ اوچو جانست
 و جهان چون کالبد * کالبد از جان پذیرد نیک و بد (اول خدای تعالی فی المثل
 جان کیدر و جهان اکا نسبت غالب کیدر نیک و بدی هر نه ایسه جانندن قبول
 ایدر پس اجساد عالده فی الحقیقه متصرف و مؤثر خدای تعالی در پس خلقک
 غیری ایمانک غیرتک اثر ایدر اصحاب شهود بو وجودده مؤثر حقیقتدن غیری
 کورمز لر و هر شیک مرآت وجودده اتی کوروب اندن غیری به نظر قیلر لر حق
 مقرب اولان اصحاب شهوددن بر ذلت معنوی صادر اولسه غیرت الهیه اتی
 مشاهده و معاینه مرتبه سندن ایمان مرتبه سنه نزل ایدر تنکیم بو معنابه اشارت

ایدوب بیوردر ﴿مثنوی﴾ هر که محراب نمازش کشت عین * سوی ایمان
 رفتش میدان توشین) هر کیککه نمازک محراب عین اولدی یعنی ایمان قبله سی
 و حده مطلقه بی و حقیقت الحقایق مشاهده و معاینه ایمانک اولدی ایمان جانیته کتشی
 سن اکا عیب و شین بیل زرا ایمان غیبه قصد یق ایلکدر و عین غیبه اولان ظهوره
 کاور اتی مشاهده ایلکدر پس اهل ایمانک ایمان مرتبه سنه کلمی انلره شیندر اما عوامک
 مرتبه سنه کلمی و مؤمن اولسی انلره نسبت رفعت و شرفیتدر ﴿مثنوی﴾ هر که شد
 مر شاه را و جامه دار * هست خسران بهر شاهش انجار (مثلا هر شول کیمسه که
 پادشاهه تقرب قیلسه و جامه رار اولسه شاهدن اوزری اکا نجسارت قیلن و بازار کان
 اولنق خسراندر ﴿مثنوی﴾ هر که با سلطان شود او هم نشین * بر درش شستن بود
 حیف و غین) هر کیککه او سلطانده هم نشین و صاحب اوله اول کیمسه سلطانک قیوسی
 اوزره او تور مقی حیف و غیندر ﴿مثنوی﴾ دست بوسش چون رسید از پادشاه *
 کر کن بند بوس پا باشد کناه) پادشاهدن اول کیمسه چونکم ال او بک ابر شه اول
 کیمسه اگر پادشاهک آباغن او بیهی اختیار اید کناه و خطا اولور ﴿مثنوی﴾
 کر چه سر بر پانهادن خدمتست * پیش از خدمت خطا و ذلتست) اگر پادشاهک اباغی
 اوزره باش قومق خدمت و عبادتدر اول خدمت رفیعته ک او کنده بو خدمت
 خطا و ذلتدر یعنی ال او بک خدمته نسبت اباغ او بک حقیر و دوتدر اول مرتبه
 مستحق اولش و محبوب حقیقی اتی او خدمته لایق قیلش ایکن بو خدمت مرتبه سنه
 نزل ایلمه نوعا خطا ایمش اولور ﴿مثنوی﴾ شاه را غیرت بود بر هر که او *
 بر کن بند بعد از آنکه دیدرو) پادشاه حقیقته غیرت ایمانک او اور هر شول کیمسه ک
 اوزرینه که او کیمسه ایمانک یوزنی کورد کد نصکره غیری اختیار و کنیده ایلمه
 یعنی مشاهده مرتبه سنه اربوب بر کیمسه محبوب حقیقته مقرب اولدقد نصکره
 اگر غیر حکمنده اولان بر شینی اول کیمسه اختیار ایدر سه حق تعالی اکا غیرت ایلر
 تنکیم بر کیمسه بر کیمسه بی زیاده سوسه اول کیمسه بی اختیار ایدر سه حق تعالی اکا غیرت
 ایلر تنکیم بر کیمسه بر شینی سوسه ایمانک غیرتله یاران اولسنه غیرت ایلر (ان الله غفور
 خواستجه حق تعالی خود جیع خلافتدن اغیردر ﴿مثنوی﴾ غیرت حق
 بر مثل کندم بود * گاه خرم غیرت مردم بود (مثلا حق تعالی حضرتلرینک
 غیرتی فی المثل کندم اولور خلقک غیرتی خرم صمائی کی اولور ﴿مثنوی﴾
 اصل غیرتهاید انیدازاله * ان خلقان فرع حق بی اشتباه) غیرتک اصلنی الاهدن
 یلکوز خلافتک لایق اولان غیرتی حق غیرتک فرعی بلوک شبهه سوز و بو غیرتک
 شرح و بیاندر ﴿مثنوی﴾ شرع این بکذرام و کبرم کله * از جفای ان نکارده
 دله) بو غیرت صفتک شر حنی قودم و شکایت طوژم اولده دله اولان نکارک

یعنی چوق خاطر علی اولان یارک هجران و فراقک جفاستدن نکار محبوب حقیقیدن
عبارتند و ده دله تعیری تجلیات مختلفه صاحبی اولدیفته اشارتند و بوند نصکره
اولان ایات ثلثه کندی حالرنی تقریر ایاتک صد دنده طالبه تعریض و احساس
نصح قیلندندر کاذر ناهذه القاصده فی شرح ایات ثمانی عشر فی بیت در غم
ما روزها بیکاه شد * مثنوی * نالم ابرانا لها خوش ایدش * از دو عالم ناله و غم
بایدش * ناله ایلرم زیرا ناله را کا خوش کلور ایکی عالمیدن اکاناله و غم کر کدر
یعنی ایکی عالم اهلندن انک مقصودی ناله قیامدر و غنائک اولمقدر * مثنوی *
چون نالم تلخ از دستان او * چون نیم در حلقه مستان او * انک قصه پر غصه صد سندن
نیچون ناله ایلیم چونکم مستلر نک حلقه سنده دکلم * مثنوی * چون نباشم
همچو شب بی روز او * بی وصال روی روز افروز او * انک روز یسز نیچون
شب کی ایلیم یعنی انک روز کی یوز یسز شب کی نیچون تیره و تار یک ایلیم و انک
روز افروز اولان یوز یسز و صالیسز شب کی سیاه پوش اولمق و تیره و تار یک
اولمق بکا لایق اولور دیمک اولور * مثنوی * ناخوش او خوش بود در جان
من * جان فدای یار دل رنجان من * انک ناخوشی بنم جانم اوزره خوش اولور که
کمال شی * من الحبيب حیدر بنم دل رنجیده ایدمچی یارمه جان فدا اولسون
* مثنوی * عاشقم بر ریج خویش و درد خویش * بهر خشنودی شاه فرد
خویش * کندی ریج و دردم اوزره عاشقم کندی فرد و لانظیر شاهمک
خشنود لغدن اوزری * مثنوی * خاک غم را سرمه بسازم بهر چشم * ناز
کوهر بر شود دو بحر چشم * غم طیراغنی کوزدن اوتری سرمه دوزم یعنی انک
طریق محبتده غم جکمکی تنویر بصیرتم ایچون کمال ایلرم تا کم ایکی چشم
در یابی سرشک کوهر لادن پراوله * مثنوی * اشک کان از بهر او یارند
خلق * کوهر ست و اشک پندارند خلق * اول کوز یاشنی که خلق اندن اوتری
کوزلندن یا قدر لر کوهر در و خلق انی اشک صانور لر یعنی حق تعالی نک خشیتی
و محبتی ایچون کوزلندن نزول ایلین دموع جواهر و لالی کی عندالله و عند الملائکه
مقبول و ذی قیمت در تکیم شیخ عطار حضرتلری نقل ایدر لر جنید حضرتلرندن
جنید حضرتلری دیرلر که بر یرده کیدردم کورد مک آسمانک ملکری آسمانندن
چوق چوق نزول ایدوب بنم اوکده بری برینه هر دحم اولد قمری حالده زمینندن
رشی * قابشر لر واکا کال رغبتله رغبت ایدوب بری برندن البشور لر انلرک بومر تبه
رغبتله تعجب ایدوب ایچلرندن برینه سؤال ایلد مک بومر رغبت ایدوب بری بریکردن
قابشد یغز نه شی * در جواب و یروب دید مک سندن مقدم بومرله بر شور یرده دل
عاشق او غرابوب کال محبتندن بر آه سوزان چکوب کوزلندن برقاج قطرات

سرشکی باغدر دی حب الهیستدن نزول ایلین سیرشکک و دموعک عندالله و عند
الملائکه کال شرفسه و قوقر اولدیچون انک کوزلندن اینن برقاج قطرسنه کال
رغبتله رغبت ایدوب و آسمانندن انکچون نزول ایدوب انی بری بریزدن قابشد مک
اول بزم قمر زده جواهر و لالیستدن اولی و بهر در دبدیلر * مثنوی *
من زجان جان شکایت میکنم * من نیم شامی روایت میکنم * بویتده ایکی وجه
جائزدر وجه اول استفهام اولمقدر بو تقدیر اوزره معنی بن جانک جانندن بهستی
حضرت جانانندن شکایت می ایلرم بن شامی دکلم حالی حکایت و روایت ایلرم
وجه ثانی استفهام اولمقدر بو تقدیر اوزره معنی بن جانک جانندن بحسب الظاهر
شکایت ایلرم یعنی بنم سوزنده حضرت جانانندن ظاهرا شکایت ایاتک شایسته سی
منفهم اولور و فی الحقیقه بن شامی دکلم بلکه حسب حالی طالب اولمدرله تعلیم
ایچون روایت و حکایت ایلرم * مثنوی * دل همی گوید ازور بجیده ام *
وز غافق سستی خندیده ام * کوکلم همیشه بکادیر که اندن انجشم و دلاک سست
و ضعیف نفاقندن کوکلم یعنی قلب عاشق و مشوقله بر مرتبه متحبه اولور و اندن
بر مرتبه لذت الور که کندی ذوقنی اغیار و انحر ملردن بعض شکایت آمیز کلمات
و حالله کرادیکندن ماعدا عقل و روحندن دخی اخفا انکه قصد ایدوب زیاده
لذتندن و بغایت یارله الفت و انسبتندن شکایت کونه اولان حال و مقالی روپوش
ایدوب عقل و روحی دخی بو کونه شکایت آمیز اولان کماله قریفته ایاتک استر
مثلا کوکل عقله دیر که بن اول دوستندن انجندم زیرا بلاور یاضاتی بکا چوق
تحمیل ایدر حال بو که باطنا دل اندن راضی و شاکر در پس عقل دخی قلبک و کونه
رازنی و سرنی دوید قده انک نفاق سستندن خنده ایلر بومر معنادر که حضرت مولانا
قدس الله سره العزیز کندیلرک قلب شریفک حالی نقل یوردر تا طالب اولمدر
بیلر لولی کمالک قلبه بو کونه حال دخی کلور ایش که سری یاری کندیلرندن به اخفا
و استتاره قصد قیام ایش * مثنوی * راستی کن ای تو فخر راستان * ای
نوصدر و من درت را آستان * آستان و صدر در معنی بکاست * ما من کوان
طرف کان یارماست * بو خطاب مظهر حقیقت محمدیه اولان کامل و مکمله در
بعد مناجات محبوب اکرم شرح روح اعظم و مکالمه نور افخمه شروع ایدوب
یوردر که راستک ایلله و عدالت و استقامتله نظر قبل ای راست اولان اولیای
عظامک و انبیای علیهم السلامک مفعری سن صدر کائنات و اشرف موجودات
سن و بن سنک باب سفادتکک ایشکی م و بو آستان و صدر اعتباری و دخی بو کونه
هلال و بدر صافی و کدر کفاری جیفا صورته کوره در عالم معناده صدر و آستانه
و اعلا و اسفل و میانه قنده در و زوسن و بن قسبی اول طرفده که بزم یاریمزنده در

یعنی بوعینات مرتبه آن لایقینه صغیر و مقام وحدت و ثبات اوان
 مشوی * ای رهیده جان تو از ما وین * ای لطیفه روح اندر مردوزن
 ای مظهر حقیقت محمدیه اولان کامل که سنک جانک ماومن قیدندن ره باواشد
 وای مردوزنده اولان روح سنک لطیفه سیکه سنک نورک اغیار و ماسو بدن خلاص
 اولشد لطیفه روح اصطلاح شایسته شول دقیقه المعنی و رفیق الفحوی
 اولان حقیقه دیر که عبارت صغیر و اشارت کز * مشوی * مردوزن چون
 یک شود آن یک توی * چونکه یکها محو شد آنکه توی * چونکه مردوزن تعینی
 مضحل و هالک اولوب مرتبه وحدت بر اولد و وحدت مطلقه مقام معنی بولر
 اول وحدت بلا مقید سنن چونکه اکثر اعداد مقالی اولان وحدت و اوله
 او تفرسند کف تصغیر چوندر * مشوی * این من و ما هر این بر ساختی *
 تاتو با خود نزد خدمت باخستی * بون و ما در مراد تعینات کثیر در پس معنی
 ای حقیقت واحد بوعینات کثیر بی انکچون دوزدک و لای کاشنای سلاک
 وجوده بوجله در دوزدک تاسن فی الحقیقه کند و مشوالات ذاتیه کاه و بحسب
 الظاهر صفتیکله خدمت عبادت زدن اویندک اگر نظر حقیقت بنده نظر
 اوانسه اغیار و سوی کور و غریبیت و انبیت بولمز و غریبیت انجق اکثر
 و صورت اعتباریه در انکچون شیخ اکبر حضرتلری فتو حاک اولنده
 بومرئیه سنک غلبه سی اعتباریه پوردر (شعر) الابد حق و رب حق * فیالیت شعری
 من الکاف * ان فات الله فداک میت * اوقات ربی انی یکاف * و طارقه بوآیت
 کریمه سنک سری بر که همان معنی ای حال الله دبه و غیری ترک ابایه کافال
 الله آلی (ذل الله ثم ذره فی خوضهم باعوز * مشوی * تان و توهاهمه
 یکسادن شود * عاقبت مستغرق جانان شود) تانکلم و مخاطب آتینی عاقبت وحدت
 و تجلی احادیث اولدقده دوکلی یکسان اولور و اخلاف اضداد مرتفع اولوب
 عاقبت الامر کالکواکب فی سطوة ضیاء الشمس مستغرق جانان اولور و وحدت
 ظهوره کاور * مشوی * این همه هست و بیا ای امر کن * ای منزله از بیا
 و از هنر * امر کن یعنی امر کن در عدل یعنی عادل اولد یعنی کی و با خود مضاف
 مقدر اولور ای ذوا امر کن تقدیرنده خطاب مطافیه در پیوردر که بودوکلای
 ذکر اولان منای من و ما وارد در مقرر و بقی فردانیک خصوصیتی اول حضرت
 مقتدر و کل سن ای امر کل صاحبی و بن سکل دلم ای سن شول منزله سن کل
 دیمکن و حرف و صوله امر ایلمکن و مکن مو یلمکن بر قن جناب حضرت
 علی طریق التشیبه بر لفظ اطلاق اوانسه در حال اندن تنزیه لازم در تانک شیه
 و بحسب طایفه سنک اعتقادیه مشابه و مذهبیه موافق اولد بر بولنده

یعنی اقطار مراد ظهور و بروز الیه و حدانیه ای امر کن امر یک صاحبی
 دیمک اولور و تنزیه اول حضرتیه کل ظهور الیه دیمکن و ناسک بوکونه مختندن
 لازم کسور * مشوی * جسم جسمانه تواند دیدت * در خیال آردغم
 و خندیدت * دل که ادبسته غم و خندیدت * تو که کوک لایق آن دیدت
 جسم اولدر جسمانیت مرتبه سنه قلندر ای محبوب حقیقی سنی جسمانه کورمکه
 قادر اولور سنک لسان شرعده ثابت اولان غم و خنده فرحکی خیاله کنور
 و جسمه اولان خنده و فرح کی قباس ایلر مثلاً بحسب و مشبه مشربیه مابل
 اولان جسمانیلر آیات و اخباره وارد اولان مشابهاتی مثلاً و جابر یک کی
 و ضحک الله البسار حقه حدیثی والله بفرح بتوبه عبده المؤمن حدیثی کی آیات
 و احادیثی ظاهره حل ایدوب حضرت محبوب حقیقه اسناد اولان غم و خنده بی
 خیاله کنور و تنزیه ایده محبوب ایمان و اسلامن تنور بر دل که دخی کولدت
 و غمک بسته و مقید بر سن دیمه که اول کز سنک لایقید ربا خود معنی سن
 دیمه که اول کولک لایق کورمکه کدر یعنی کورمکه ازک لایق دکلدر زیرا
 صحیح مشاهده حقه لایق اولان قلب غم و خنده قیدندن آزاد اولدر فرضی
 بر کیمسه دخی هنوز مقید صفات جسمانی ایکن تنزیه ایلر تنزیهی تحقیق اولور
 بلکه تقلید اولور فـ من الله وایاکم عن قیود الجسمانیة سروری اول بدنی استغفام
 اولق اوزره معنی و بر مشدر یعنی جسم و جسمانی سنی کورمکه قادر اولور یعنی
 اولر دیمک اولور اگر نسیخه جسم و جسمانی اولور سه بودنی و جدر و شمی دخی
 بعض نسخهده چشم واقع اولد یعنی اوزره استغفام انکاری معناسن و ربوب در که
 سنی جسمانی چشم کورمکه قادر اولور یعنی قادر اولور تنکیم بوآیت کریمه انی عیان
 ایلر (لاند که الابصار و هویدرک لا بصار) سکاغم وضعکی کیمسه خیال و فکر نه
 کنورری یعنی کنور من زیرا که سن غم و خنده دن منزله سن نسخه جسمانی اولد یعنی
 تقدیر اوزره بو معنی دخی وجه دن خالی اولر اما اولکی سی اولدر * مشوی *
 آنکه او بسته غم و خنده بود * او بدین ذوعاربت زنده بود * اول کیمه که او غم
 و خنده به بسته اوله اول کیمه بوابکی عاریت سببیه زنده اولور یعنی بو غم
 و خنده که انسانک وجودنده ایکی عاریتی حائدر غم و خنده به بسته اولان کیمه
 بوابکی عاریتی اولان حالله دیر بلور دیمک اولور * مشوی * باغ سبزه
 عشق کوی منتهاست * جز غم و شادی درویش میوه است (عشق الهیک
 سبز و ناز باغیکه اوی منتهای و بی غایت غم و شادی غیری اول عشق باغنده
 جمع میوه لواردر * مشوی * عاشق زین هر دو حالت برترست * بی بهار
 و بی حزان سبزه و ترست) عاشق سبزه بویهرایکی حائدر دن عالم کدر بهار سبز

وخرانسز عاشقانی تازه و زرد یعنی پوشادی و غم حائل شدن عاشقانی برتر در وانك
بهاری دایم در اختلاف هوا و یله زائل اولمز و ناقص اولمز * مثنوی * ده زکات روی
خوب ای خوب رو * شرح جان شرحه شرحه باز کو ای ذاتی خوب اولان محبوب کوزل
ذاتك زکاتنی یعنی طهارتنی و پاککنی زکات حقیقی به محتاج و مفقور اولان و تزکیه
و تنجیه طلب قیلان عاشقانه و یرو و یوناری او و وجود و مجازیدن قطعه بر قیل و خوب
یوز بکک فراق و هجرانندن شرحه شرحه و پاره پاره اولان جانك شرح و تفسیرین
سویله واکا شرح صدر اعطایله * مثنوی * کز کرشمه غمزه غمازه * بدلم بنهاد داغ
تازه * کرشمه ناز و کوز اوچیلله بقمق غمزه کوز و کر بک فقیق فارسیده غمازه
دورنوبی و کین ایدیچی معناسنده کاور صریح بر پس تقدیر معنی بن او محبوبه
دیدمکه ای خوب روی کوزل یوز بکک زکات اعطایله و پوشرحه شرحه
اولان جانك شرحنی سویله پس اول محبوب در حال طعمان اولان غمزه سنك
ناز ایله نکرانندن بنم کوکام اوزره برداغ تازه و زخم بی اندازه قودی غمزه غمازه
عبارتند تجلی ذاتیه جلالیه دن ز را غمزه عینه مخصوص رشیو در و غمازه
اولسی کیندار و خونیوار اولسنی مشعر اولور یعنی بن دیده که طهارت ذاتکدن
بکا اعطایله پس اول حضرت تجلی ذاتیه جلالیه شدند بنم قلم اوزره
و سخ بشری مطهر و داس وجودی هنری برداغ تازه قودیکه معناساطف بی
اندازه در ز را اگر چه معنی حیات و لذات جسمانی اولدیغی حیثیتدن درد
وداغدر اما معطی وجود حقانی بو ادیبی جهندن ورد باغدر اگر بو محله
بو سوال اولورسه که علما لسان شرعده شان حقه و ارده اولمین اسما و الفاظك
جناب حقه اطلاقنی جائز کورمز پس کرشمه و غمزه و بونك امثال لب لب
بامزه اطلاق اول حضرت نهجه ممکن اوور الجواب نعم علمائك بو خصوصه
اختلافی وارد اکثری بو مذهبده هب اولشدر در که اسماء الله توقیفی در حضرت
حقه بر اسمی و بر لفظی اطلاق ایلك شارعك اذنه و وقوفد را کر لسان شارع
انك اطلاقنی جائز کوردی ایسه اول اسمك تسمیه اولنقی جائزدر والا فلا و بعضیسی
دخی دیرل که هر شول لفظکه بر معنایه دلالت ایلسه که اول معنی شان حقه و وجود
و ثابت اولسه اول لفظك جناب حقه اطلاق صحیح اوور بلا اذن شارع شول
وقنده که اول حضرتك جناب کبریا سنه لایق و مشعر تعظیم اوله و بعضی در دخی بو مذهب
ذاهب اولشدر در که دیرل هرگاه که عقل دلالت ایلسه که جانب حق منصف در صفات
و جوییه دن و سلبیه دن بر صفاتله پس اول صفتیه دلالت ایلمین بر لفظی اطلاق
ایلك جائز اولور خواه عربی خواه فارسی اکثریاس زعم ایدرل که حضرت مولانا
قدس الله سره العزیز بعض اصطلاحنده بو مذهبی اختیار ایلمش اوله ل حال بو که

مصرع * عاشقانه از مذهب و ملت خداست * پیوردقاری اوزره حضرت مولانا
قدس الله سره العزیز اطلاق الفاظده بو مذهب ذاهب دکادر بلکه جواب شافی
و کلام وافی اولدر که اولیای عظامك اوج حالاتی واردر اوله عقل و صحو حالی
مادامکه عقل عالنده اوله اولکی مذهب جمهور اوزره جناب حقه لسان مشرک
اطلاق ایادیکی اسما و الفاظله مکالمه و معامله ایدرل ثابا سکر و استغراق حالدر
بو مرتبه ده شراب عشق حقه مست اولورل و مشربلرینه موافق و مناسب هر نه
ایسه تکلم و تلفظ فیاولورل و بو مرتبه ده بونلر بوسوزك ادا سنده و بو کونه کلامك
جناب حقه اطلاق قنده معذورل در ز را بو حالده بونلر عقال عقلندن دورلدر
پس رعایت ادب شرع عاقله واجبدر مست و مستغرق اولسه دکل و مست
و هشیار اولنق زیاده منتهی اولسه ممکندر اوسط سلو کده اولسه قابل دکادر تشکیم
پیورلر جمع صورت باچنین معنی ژرف * نیست ممکن جز بسلطان شکر ف *
سکر و هشیار بیاید جمع کرد * تاراه فقر باشی شیر مرد * و ثالثا فنانی الله حالدر
بو مرتبه ده تفرقه و تمیز بر طرف اولور و قدم و حدوث قیدی مرتبه اعلاسنده
قالور و تعینات و تشخصات غلبه نور حقه مخفی اولور و هستی مجازی سالک
محو و فنا بولور پس بو مرتبه ده اوللرک لسانندن هر نکم جاری اولورسه اول
کلام حقك اوور مشلا یبازید حضرتلرینك (سبحانی ما اعظم شانی لا اله الا انا
فاعبدونی) دیمی کی و کبار مشایخندن بو کونه الفاظ صادر اولسی ککی
و بو مرتبه ده سوبلن کلامه کیسه نك دخل و دق جائز اولمز ز را بو مرتبه ده
اگر چه اول کلام ظهرا بونلر دن صادر اولور اما نفس الامرده حقدن ظهوره
کاور پس حقه دخل و دق ایلك صحیح اولمز * نیست برین معنی کسی رابر
تو دق نیست * که صاحب مذهب ابجها غیر حق نیست * مثنوی *
من حلالش کردم ار خونم بر بخت * من همی کفتم حلال اوی کر بخت * بن اول
محبوبه حلال ایلمم اگر قائم دخی دو کدیه بن قائم دو کی حلال اولسون دیرم
اول محبوب یغردی یعنی بن انك جفا سنه بر مرتبه ده عاشق اولدمکه حتی قائم
دو کی و هلاک ایکی اکا حلال قلدیم و بنی تیغ عشقکه محو و فانی ایله دیرم
اول بنی محو ایتمکدن و سوزمی اشتنکدن اجتناب ایلردی * مثنوی * چون
کر برانی زناله خاکیان * غم چه ریزی بر دل غنا کیان * ای محبوب حقیقی چونکم
قاچیمی سن و قبول ایتمیچی سن خاکیلرک ناله سنندن پس غمی نیچون دو کرسن
غنا کیلرک کوکانه اشباع و اوله چرا معناسنه اولان چون اوقتمده مناسبت از اوور
فافهم * مثنوی * ای که هر صبحی که از مشرق بتسافت * همچو چشمه
مشرق در جوش یافت * ای سن شول سلطان اعظم سن که هر صبح که مشرقدن

طلوع ایلدی سنی چشمه مشرق کی یعنی آفتاب کی جوش و خروشده بودی
یعنی نثار جود و رحمت و بخشایش و اعطای نعمتله آفتاب عالمات کی سنی مفيض
و خطا بخش بودی **مثنوی** چون بهانه داری این شیدات را * ای بهانه
شکرین لیهات را چونکم بوصفت کرم و جودله متصف بر باد شاهین اوله
اولیحق فیجوت نعل و بهانه و بررسن بومبلا و شیدا که ای سنک قیمت و بهاک
یوفدر شکرین لیلر که لیلدن مراد نفس رحانی و تجلیات اعلییه سبحانی در که
حیات بخش جمیع عالم و لذتده جان بنی آدم در چشم بارت حاصل اولان بیمار
و جگر خوار لکه لب لعل یار شفا و صحت و بر * یت * نکر از چشم و از لب چیست
پیدا * لوازم راز عایت کن در اینجا * ز چشمش خواست بیماری و مستی * ز اعلاش
کشت پیدا عین هستی * ز چشم او همه دلاها جگر خوار * لب اعلاش شفا ی جان
بیمار **مثنوی** ای جهان که نه را تو جان نو * از ن بی جان و دل افغان
شنو * بوییت خدای متله خطاب اولمده قابلدر و آینه خدا اولان خلیفه اللهه
خطاب اولمده قابلدر جناب خدایه خطاب اولورده ای غم و المله فرسوده
و که نه اولان اهل جهانه هدایت و مسرت بخشه کله جان نو کی اولان خدا
بی جان و دل اولان و کندی فنا فی الله اولان نندن افغان و ناله ایشت و قبول اله
اگر آینه رحان و مظهر یزدان اولان انسان پر عرفانه اولورده تقدیر کلام
بویله دیمک اولور که ای که نه جهانه تازه جان وای فرسوده اولان اکوانه روح
روان بی دل و جان اولان نندن ناله و افغانی کوش ایست و دخی سکا سو بلم ایشت
بومنی اولیدر مایه دهنه نسلله نهایت مافی الباب در حال ظاهر دن مظهره انتقال
اولمش اولور **مثنوی** شرح کل بگذار از بهر خدا * شرح بلبل کو که
از کل شد جدا ای شارح اسرار کل وای هادی اعدل سبیل خدا حق ایچون
شرح کل حقیقی بی ترک اله و کل معنوی دن جدا اولان عشق بلبلک شرح حق بویله
مثنوی از غم و شادی نباشد جوش ما * باخیال و وهم نبود هوش ما *
حالتی دیگر بود کان نادرست * تو مشو منکر که حق پس قادرست * بکه بلبلان
کاستان عشق و غم لیان بوستان شوق بزم جوش و خروش غم و شادیدن اولور
بلکه تجلیات الهیه و تصرفات ربانیه دن حاصل اولور و کذلک علم و هو شعر خیال
و وهمه منسوب اولان علم و هوش دکلدر بلکه و رای عقول سلیمه و فهم
مستقیم ده بر حالت دیگر در که اول قستی نادر الوقوع در سن صقین و رای عقولده
نه کونه حالت و معرفت اوور که عقول انسانی ای ادراک الهیه دیو منکر اوله که جناب
حق زیاده قادر الله در عقول سلیمه ک ادراک ایلدیکی احوال و علوی مشافهه
میسر قبور کما قال ابن الفارض * شعر * فثم وراء العقل علم يدق عن * مدراک

غایات العقول سلیمه **مثنوی** توفیق از حیات انسان مکن * منزل اندر
جور و در احسان مکن ای سن عشق الهیه سن عشق حالت ناسدن بولرک
مرتبه سنه استدلال ایتمه و جور و احسان مرتبه سنی منزله طوتمه یعنی
بومرتبه زده قاله **مثنوی** جور و احسان رنج و شادی حادث *
حادثان میرند و حشمان وارثت * زیرا جور و احسان و غم و شادی حادث
پس جمیع حوادث اولور و مضمحل اولور و حق بوجه به وارثد زیرا الحادث
اذا قرن بالقدم لم یبق له اثر در اوله اولیحق قدیم اولان عشقک حالتی محدثات
کی اولمزواله **مثنوی** صبح شد ای صبح رایش و پناه * عذر مخدومی
حسام الدین بخواه * بویتنده صبحدن مراد صبح ظاهر اولمده و صبح حقیقی
اولمده قابل اما ایکی بی یله مراد اوراق اولیدر یعنی ممکندر که حضرت مولانا قدس
سره العزیز کیچهدن نظمی مثنوی به شروع ایدوب حضرت حسام الدین چلی
کتابت ایدوب بوجه کلدکه کیچه کیدوب صبح کلدکه حضرت حسام
الدین چلی نک بوخدهتی ایچون جناب حقن عذر دیش اولور و پناه صبح حقیقه
ایما و اشارت قیله پس معنای بیت دیمک اولور که بر نظم مثنوی به مشغول ایکن
صبح اولدی ای صبحه معین و ملجأ اولان الله بنم مخدوم و معظم حسام الدین
چلیبتک عذرتی دیله نکتده بودر که الهی بناتک خدمتسه لایق اعتذار ایتمکه قادر
دکلم بلکه کر ممکن اول حضرتک عذرتی سن دیله دیمک اولور اگر بهراده
رسد و ال اولورده که عذر کنه عذرتی دیلکه دیرل دخی تقصیر ایستدیکتی
دیمک محله استعجال اولور پس حسام الدین چلیبتک عذرتی سن دیله دیمک
نیجه مناسب اوور جواب بودر که بوراده عذرتک شکر و تعظیمدن اولان قصوری
دیلمدن عبارتدر پس دیمک اولور که یارب بن اول حضرتک ادای شکر و تعظیمده
چوق قصور ایتم پس اول تقصیرک عذرتی سن دیله یعنی سن بنم ایستدیکم
اگه کلکی سن تمام اله و بنم اکاید جگر شکر و تعظیمی کابینگی ادا ایلمکه سن قادر
سن دیمک اولور و جناب حق عیده اعتذار ایلمی منکراندن دکلدر بلکه حدیث
صحیله ثابتدر کاروی سن حسن البصری (قال قال علیه السلام یو فی بالعبد یوم
القیمة فیعتذر الله به کایعتذر الرجل فی الدنیا الیکم فیقول تعالی بعزتی و جلالی
ما زوبت عنک الدنیا اله و انک علی ای عیدی ولكن لما عددت لك من الکرامه
والفضیله الی آخره **مثنوی** عذر خواه عقل کل و جان توی * جان و جان
نابش مر جان توی ای کریم ذوالن عقل کاک و جان کاک عذر خواهی سن سن
یعنی عقل محمد و روح محمد تعظیم و تفخیم قیلان سنسن عذر خواه اولی تعظیمدن
کناپدر پس ذکر مزوم اراده لازم فیلندن اولور کذلک وارثان عقل کله دخی

جناب حق بویه تمجیل و تکریم فیلور و سن ای رحمان ذوالکرم جانلک جانی
و مرجان کبی اولان قلبک نورلما نیسن مرجاندن مراد قلبدر که کثره انشعابنده
و جرتنده و اکثری به داخل مدوری صنوری الشکل اولمندنه قلبه مشابیهت وارد
﴿ مشوی ﴾ تافت نور صبح و ما از نور تو * در صبحی بای منصورتو (نور صبح
سعادت طالع اولدی و بزمنتک طلعت پاک و روی تابناک کندن می منصور کله
و شراب ظهور کله صبح سعادت و حقیقت باده سن ایچمده بز ﴿ مشوی ﴾
داده تو چون چنین دارد مرا * باده که بود کو طرب آرد مرا * باده در جوشش
کدای جوش ماست * چرخ در گردش کدای هوش ماست (بوراده باده دن
مراد مطلقا مکیف و مست کننده و لذت دهنده اولان شیرین اگر صوری
و اگر معنوی پس معنی ای ساقی باقی چونکم سنک فیض و دادک بنی بو کونه
مست و کشاده طور باده صوری و مکیف امکانی نه در که اول بکا طرب کنوره
و بنده نشاط و انبساط بتوره بلکه باده حکمنده کیف و برنر و بر مرده
و افسرده اولنلر ابدانی در اتی کورنلر و کمال لذت و ذوقنه ایرنلر جوشش و ظهورده
بزیم جوش باطنلرک محتاج و مفتقر بدر و چرخ سرگردان کردنش و دور اند بزیم
عقاربک کدا و فقیر بدر اتفاق مشایخ صوفیه و اجاع حکماء مشایخ و اشرافیه
بونک اوزر بنده در که موالدیشه و عناصر از بعده متصرف افلاک تسعه و افلاکده
مدبر و متصرف عقول و عقولده مدبر و متصرف عقل کدر و بو عقل کل
بر حقیقتدر که هر قومک اسائننده بر کونه عبارتله معنی در * شعر * عبارتله شتی
و حسنک واحد * و کل الی ذلک الجمل نشیر * پس جن بر ولی کامل حضرت
محمد علیه السلامه کمال متابعتله بو حقیقته مظهر و بو کاله مجلی اولدقده دیسه که
جمع لذات و کیفیات و جله ادواق و مشتهیات و مسکرات جوششنده و لذتده
و نشاط بخش اولمندنه بزیم خیم باطنزده اولان راح و روحلرک جوششک کداسیدر
بوسوز صداد قدر و کذلک بو چرخ سرگردان کردنش و دور اند بزیم هوشلرک
تدبیر و تصرفنه مفتقر در و بزیم عقل کلیمزنده متصرف و مدبر در دیسه بو قول
دخی عقل و شرعه موافق در بو کونه کلماتک جله سی بو خریقه به اشعارتدر و دخی
قطبیت و غوثینه دلالت در ﴿ مشوی ﴾ باده از ماست شدنی ما ازو * قالب
از ماست شدنی ما ازو * ما چوز تیریم و قابله اچو موم * خانه خانه کرد قاب را چو موم
ز که حیطه کده مجتمعه اولان ارواح حقایق ایز مخلوق ایچون آماده اولان باده
و لذت و کیفیات معتاده بزیم مست و کشاده اولدی برانندن دکل و کذلک قالب و صورت
بزیم هست اولدی و ظهوره کله بکه بزیم وجود من انک حصوله علت مستقله در
برانندن اولدق و بدله وجود بولدی خلافا للافقز را انلر درلر که نفس ناطقه

بدنه به وجوده کلور و ظهور بولور شکیم هبسا کل صاحبی تشبیه ابدوب دیر که
(کار آیت فیهل مستعدة تشعل من النار فلا تجب من حصول النفس الناطقه عند
استعداد البدن) بوسوز عند المحققین باطلدر ز را ارواح وجود علمیه لری جهتندن
از پسدر حادث دکلدر و وجود روحانیه لری حیثیتندن قدیم زمانه بدر کمال علیه
السلام فی حدیثه (الله خلق الارواح قبل الاجساد بالی عام) ارواحدن مراد ملائکه
او جساددن مراد اجساد طالدر دیک مناسب دکلدر و بزیم ارواح بر نوریم
مثلا زنبور کیدر و قوالب و اجساد موم کیدر شکیم زنبور مومی با لهام الله و تقدیر
خانه ایلدی بعده عمل مصفا ایلدی سیراب ابدوب نه مبرو تکمیل قیلدی کذلک بزیم
ارواح زدنخی ابدانی باذن الله و بقدرته تعمیر ابدوب عمل علم و معرفتله هر روح
استعدادی مقداری کندی خانه جسدین پرایلدی و حکما ارواحک روح اعظم
و حقیقت واحد اولدیغنه و اندن ظهوره کلوب تعین بولدیغنه انکار ایدرلر (کمال
صاحب الهیا کل ولا یصح ان یكون حقيقة واحدة فینقسم وتوزع علی الابدان
فان مالکس بحسبانی لا یجزی بل حادثة مع البدن) اما مشایخ صوفیه بونلرک خلا فیدر
زیرا انلر درلر که ارواحک اصلی حقیقت واحد در که اول عقل کل در پس
ارواح اندن ظهوره کلدی و متعین اولدی شکیم شیخ اکبر حضرتلری بو آیتک
تفسیرنده دیر که قال الله تعالی (یا ایها الناس اتقوا ربکم السدی خلقکم من نفس
واحدة) ای عین واحدة وهی العقل الاول (وخلق منها زوجها) الی هی
النفس الکلیة (وبت منها رجلا کثیرا) ای عقولا ونساء ای نفوسا پس بو محله
قیل وقال جوقدر بو قدرله اکثفا اولدی

﴿ رجوع بحکایت خواجه تاجر ﴾

﴿ مشوی ﴾ پس در ازست ابن حدیث خواجه کو * تاجه شد احوال آن مردنکو
بواسر الهی و معارف لدنی که بزیم بیلدک زیاده اوزوندر نهایت پذیر اولر خواجه نک
حدیثن سوبله و انک حکایتن نقل ایلد اول ابو و مقبول مر دک طوطی ایلد احوالی نه اولدی
﴿ مشوی ﴾ خواجه اندر آتش و درد و حنین * صدراکنده همی گفت اینچنین
مذکور خواجه آتش فراقده و درد و حنین ده بو ذکر اولنان کبی بوز پراکنده و پریشان
سویلدی ﴿ مشوی ﴾ که تنافض کاه ناز و که نیاز * کاه سوادی حقیقت که مجاز
کاه تنافض و کاه ناز و کاه نیاز سوبلردی کاهی حقیقت سودا سنی کاهی مجاز سودا سنی
یعنی کاه اولور دیکه کلامی بری برینه متناقض سوبلردی و کاه ناز و استقنا و کاهی نیاز
و انقصار ایلردی و کاهی حقیقت و کاهی مجاز سودا سنی و محبتنی ایلردی شکیم
عاشقلرک دأبی و شوریده اولان اهل شوقک حالت و خاصیتی بویه اولور و سلطان
عشق بو کونه حالات مختلفه بی اقتضا فیلور پس انک بو خصوصده مقدور اولسنی

پایان ایلوب پیوردر ✽ مثنوی ✽ مرد غرقه کشته جانی میکند ✽ دست رادر
هر کجای میزند (غرقه اولش مرد زیاد جان چکشور (الغراق بنسبت بکل
شیش) مفهومی اوزره الی هر بر حشبه اورر ✽ مثنوی ✽ تا کدا مش دست
کسیرد در خطر ✽ دست و پای میزند از بیم سر (خطر وهلاك محله ده تا فتنی
کیمه انک الی طوتر باشی فورقوسندن زیاده ال وایق اورر یعنی غرق اولی
خوفندن زیاده ال وایق اورر بوزمه که سعی ایلر وهراته راست کاشه یابشوب
تا انک الی طوته دیو غرقی بحر مشق اولان عاشق فی المثل بویه در
 ✽ مثنوی ✽ دوست دارد دوست این آشفتنی ✽ کوشش پیوده به از خفتنی
یار حقیقی بوکونه آشفته لکی دوست طوتر پیوده به سعی و کوشش ایلک
خفتلیدن بکدر یعنی طالب صد دنده اولوب معطل یاتمندن پیوده به سعی
ایتمک بکدر یعنی علی الخصوص که انسان کندوبی ورطه هلاکدن تخلص
ایچون سعی بویه سعی عدم سعیدن هزار مرتبه بهتردر ✽ مثنوی ✽
انکه اوشاهست او بیکار نیست ✽ ناله ازوی طرفه کو بیمار نیست ✽ بهر این فرمود
رحمان ای پسر ✽ کل یوم هوفی شان ای پسر (اول کیمه که اوشاه در او بی کار و بی شان
دکادر ناله و چنین اول کیمه دن عجبدر که اول خسته دکادر سروری و شمعیک
ذهب اولدینی معنی مصرع نایب بودر که خواجه تاجر خود بیمار بود ناله ازو
عجب نیست اما کسی که بدینا مبتلا باشد بدرد الهی مبتلا نباشد ناله ازان کس
عجبت اما شمعیک سوزی بوندن ابردر انکچون یازادی بواکیسینک ویردیکی
معنی مصرع اوله و ما بعدند اولان بینک مفهومی نسبت مناسبتدن ابعدر پس
ذکر ملزوم و اراده لازم قاصده سی اوزره ناله دن مراد شوق اولسه حضرت
حقه بوجه اوزره امثالی صحیح اولور و عدم بیمار لکدن مراد عدم احتیاج
اولور تقدیر معنی بویه دیمک اولور که اولکه پادشاه مطلقدر بیکار دکادر بلکه
هر آنده بر شانه در کار اوزره شوق و محبت فلقی اندن عجبدر که اول کار و عماله
محتاج دکادر بودنی جائزدر که مصرع ثانی استعاره مکنیه طریقی اوزره
حضرت حق عدم احتیاجی و ارا بکن بر کار اولسی ایچون مثال موقعنده ذکر
اولش اوله بوقدر اوزره معنی بویه دیمک اولور که اولکه پادشاه مطلقدر
بیکار دکادر کار اندن طرفه در که او محتاج کار دکادر ناله ازوی طرفه کو بیمار
نیست دیمک کار ازوی طرفه کو محتاج نیست دیمک مناسبتدن استعاره اولش
اولور و کنبایله بومعنائی ادا قبول ای پسر حضرت رحمان سوره رحمانه
بوندن اوتری پیوردی یعنی کار و عملک مقبول و مستحب اولسیچون و عطیات
و بیکار انک نامقبول و ناهستحب اولسیچون پیوردر دی (بسته من فی السموات و الارض

کل یوم هوفی شان) یعنی اول الله هر آنده بر شانه کنی عز برایلر و کنی ذلیل و کمتر رزقنی
زیاده ایلر و کمتر قلیل و کنی صحیح المزاج ایلر کنی علیل چونکم حضرت جلیل دایما
کارده اولیحق بنده ذلیل کارده اولی او ایستاده ثابت اولور بواجلدن بهر این
فرمود پیوردر بواجب کریمه نیک تفسیری بوجلدده قصه ان کسی که در یار بکوفت
سر خنده مذکور اولمش در قلیطاب فیه (مثنوی) اندرین ره می تراش و می خراش ✽ تادم
اخر دی فارغ باش (بوطریق حقه مبدیل و مصروف اول وزجت چک
مستراش لغتده یونول و میخراش طرمان دیمکدر اما بوراده مبدول اول وزجت
چک دیمکدن کنایه اخر دمه دک بر دم فارغ اوله که (ان الله لا یضیع اجر المؤمن
حسبجه مؤمنزک طریق حقه اولان عملک اجرنی حق تعالی ضایع ایلر
ودخی (الذین جاهدوا فینک یهدینهم سبلنا) آیدت خواستجه اگر اول حضرتک
طریقده مجاهده ایدر سبک سنی حقیقت سبله هدایت ایلر ✽ مثنوی ✽ تادم
اخر دی آخر بود ✽ که عنایت با تو صاحب سر بود (تا آخر دمه آخر بر دم اولور که
عنایت خدا سبکه صاحب سر اولور تادم آخر بود که اخر دی بود که تقدیرنده
اولور حاصل کلام (واعبد ربک حتی بانیک البقین) مقتضا سبجه موت کلجیه دک
و بعد الموت اوله بقین حاصل اولجیه دک عبادت قبل و سعی و مجاهده الیه اگر چنین
مجاهده و عملده عنایت و مشاهده حضرت الوهیت مبدل اولد بیه آخر دمه
آخر بر دم اولور که عنایت الهیه سبکه یار اولور و مقصود حقیقی ظهوره کلور
و جانک آلام و شاید سبچن طبعندن نجات بواوردیمک اولور ✽ مثنوی ✽
هر چه کوشد جانکه در مردوز نیست ✽ کرش چشم شاه جان بر روز نیست (جانکه
مردوزنده در هر نه شبته که چالشور جان شاهنک سمع و بصری روزن اوزره در
یعنی حق تعالی که سمع و بصیردر خلقک وجودلری و قلبلری روزنه سی اوزره انک
سمع و بصری حاضر و معاصر هیچر کیمه بر شانه اولر و بر عملی قیلر الا الله
انک اوزرینه شاهد و حاضر در کما قال الله تعالی فی سوره یونس (وما تكون
فی شان و ما تلوا منه من قرآن ولا تعملون من عمل الا کنا علیکم شهودا اذ تفضون
فیه و ما یعزب عن ربک من مثقال ذره فی الارض و لا فی السماء و لا اصغر من ذلك
ولا اکبر الا فی کتاب مبین

✽ بیرون افکندن خواجه طوطی ✽ مرده را از قفس ویریدن ✽

✽ مثنوی ✽ بعد از انش از قفس بیرون فکند ✽ طوطیک بر بد بر شاخ بلند
بونوجه و جنبند نصکره اول تاجر اول طوطی بی قفسه دن طشره برافدی
طوطیک اورادن شاخ بلند دک او جدی ✽ مثنوی ✽ طوطی مرده چنان
پرواز کرد ✽ کاتباب از شرق ترکی تاز کرد (اول مرده طوطی انجلین پرواز

ایلدیکه کویا شرفک آفتابی بزرگ تاز ایلدی یعنی بر کره چاپدی و سکرندی یعنی آفتاب چرخ سبرده نیجه سرعت ایلر سه یو طوطی دخی سکر نمکده و چا بمقده بوبله سرعت ایلدی دیمک اولور ﴿ مشوی ﴾ خواجه حیران کشت اندر کار مرغ ﴿ بخبر تا که بدید اسرار مرغ ﴾ خواجه کارنده حیران اولدی بخبرایکن تا که مرغک اسرازی کوردی ﴿ مشوی ﴾ روی بالا کرد و گفت ای عندلیب ﴿ از بیان حال خود ماده نصیب ﴾ خواجه بوزنی یوقرو ایلدی و طوطی به خطاب ایدوب ایلدی ای عندلیب کندی حالکک بیانندن بزه نصیب و بر ﴿ مشوی ﴾ اوچه کرد انجا که تو آموختی ﴿ ساختی مگری و مارا سوختی ﴾ او طوطی او برده نه ایلدیکه سن انی او کرندک بر مکر دوزدک و مکر ایلد بزی باقدک ﴿ مشوی ﴾ گفت طوطی که بفعل بندداد ﴿ که رها کن لطف و آواز کشاد ﴾ طوطی خواجه به ایلدیکه او هند ستانده اولان طوطی بکافعلی ایلد بند و بردی بوبله دیو که لطافت و آواز کشاده لکی ای محبوب قفس ترک ایلد اولور ﴿ مشوی ﴾ زانکه آواز ت رادر بند کرد ﴿ خویش را مرده بی این بند کرد ﴾ اندن که سنک آوازک سنی بند و حبسه ایلدی او طوطی هند ستانده کنده سنی بونصیحت ایچون مرده ایلدی ﴿ مشوی ﴾ یعنی ای مطرب شده باطام و خاص ﴿ مرده شو چون من که تابایی خلاص ﴾ یعنی بوبله دبدیکه ای خاص و عامه مطرب اولمش طوطی بنم کی مرده اول تا اول قفصدن خلاص بوله سن ﴿ مشوی ﴾ دانه باشی مر فکانت بر چشد ﴿ غنچه باشی کود کانت بر کنند ﴾ دانه اولور ایلد سنی قوشچیزل دوشورلر غنچه اولور ایلد سنی او غنچه قوررلر ﴿ مشوی ﴾ دانه پنهان کن به کلی دام شو ﴿ غنچه پنهان کن کیا دام شو ﴾ دانه بی پنهان ایلد صافی طوزاق اول غنچه بی پنهان ایلد طام اونی اول یعنی خبر و حسنانکی اظهار ایلد تا گرفتار عوام و خواص اولد سن بلکه ملائمه طریق اختیار ایدوب بی نام و نشان اول تاشهرت و آفت بولده سن تکیم ملائمه خبرلر اظهار و شرلر بن اضممار ایچوب نیجه خلفدن بولبله خلاص اولمش و اخلاص مرتبه سنی بولمشلردر کا قیل فی تعریفهم الملامی هو الذی لا یظهر خیر اولا یضمر شرا ﴿ مشوی ﴾ هر که کرد او حسن خود رادر مراد ﴿ صد قضای بد سوی اورونهاد ﴾ هر کیمکه او کندینک حسنی مراده و یردی بوز بر امر قضائک جانیه بوز قودی یعنی هر جانیدن اکانیجه بلال کلور ز بر شهرت آفتدر و مشار الیه بالبنان اولم محل مخافتدر و لهذا قال علیه السلام بحسب امری من الشران یشار الیه بالاصابع فی الدین الامن عصمه الله اکثر مشایخ کرام بوشهرت و نباهتدن قیجوب خول اختیار ایشلردر شریک مرتبه ده که حتی خلق عالم انلری بر خدمت

محل ولایت کورمشلر کا قال ابن الفارض ﴿ شعر ﴾ واجلسنی وهنا خضوعی لهم فلم ﴿ یرونی هوانایی محلا لخدمة ﴾ ومن درجات العزائمیت مخلدا ﴿ الی درکات الذل من بعد نخوتی ﴾ فلو قیل من تهوی وصرحت باسمها ﴿ لقیل کنی اومه سه طیف جنه ﴾ پس شهرتمه اولان آفاتک بیائنه شروع ایدوب یورلر ﴿ مشوی ﴾ چشمها و خشمها ورشکها ﴿ بر سرش زرد جواب از مشکها ﴾ چشملر و خشملر ورشکلر مشکلر دن آب کی باشی اوزره دو کرل یعنی ان العین حق فواستجبه نیجه بد چشملرک اکا چشمی اصابت ایدوب آنی بلا واذایه دوشردی تنکیم یورلدی ان العین لندخل الرجل القبر والجل القدر دوشمنلرک خشم وفضی وحسودلرک رشک و حسدی اکا ضرر و یردما شهرتدن بری اوانلر بو آفتلردن و بونک کی نیجه مخافتدن نجات بولور ﴿ مشوی ﴾ دشمنان اوراز غیبت میدرند ﴿ دوستان هم روز کارش میبرد ﴾ دوشمنلر آنی غیبتدن برلر دوشمنلر هم انک روز کارنی ایلد رل و عمرنی حبث بره ضایع ایدلر ﴿ مشوی ﴾ او که غافل بود از کشت بهار ﴿ اوچه داند قیمت این روزگار ﴾ اول کیمه که اکن اکندن بهار موسمنده غافل اولدی اول کیمه بوروز کارک قیمتی نه یلور کشت کافک قحقه سیله سیر معناسنه اولمق محله انسب و معنایه اوفق اولمز اگرچه بهاره مناسب ایسده زراعت معناسنه اولمق اولیدر ﴿ مشوی ﴾ در پناه لطف حق باید کریمت ﴿ کوهزاران لطف بر ارواح ریخت ﴾ پس حق تعالیکن پناهه فحق واکا انجا ایتمک کرک زیرا اول الله ارواح اوزره نیجه یلک لطفلر دوکدی ﴿ مشوی ﴾ تابناهی یابی انکه چون پناه ﴿ آب و آتش مرزا کرد سپاه ﴾ نابر پناه و ملجأ بوله سن اندن صکره نیجه پناه که انک تعریفی ممکن دکلدر آب و آتش بلکه جمیع اشیا سکا سپاه و معین اولور ﴿ مشوی ﴾ نوح و موسی رانه دریا بارشد ﴿ نه بر اعدا شان بکین قهار شد ﴾ حضرت نوحه و حضرت موسی به دریا بار اولمدیمی انلرک اعدا سی اوزره دریا کینله قهار اولمدیمی ﴿ مشوی ﴾ آتش ابراهیم رانه قلعه بود ﴿ تار آورد از دل نمرود دود ﴾ آتش حضرت ابراهیمه قلعه اولمدیمی حق نمرودک قلبدن دود کتوردی یعنی نمرود انک غالب و کندیکنک مغلوب اولسندن آه ایلدی ﴿ مشوی ﴾ کوه بحی رانه سوی خویش خواند ﴿ قاصد آتش را بزخم سنک راند ﴾ طاع حضرت یحیی کندی جانیه او قومدمی اکا قصد اید بچیلری زخم سنک ایلد سورمدی ﴿ مشوی ﴾ گفت ای بحی بیادر من کر یز ﴿ ناپناهت باشم از شمشیر تیر ﴾ کوه حضرت یحیی به ایلدی ای بحی کل بکافاج تاشمشیر تیردن سکا پناه اولم نقل اولور که یهودیلر حضرت یحیی شمشیرل ایلد قتل ایلکه قصد ایلد کارند حضرت یحیا انلردن فرار ایلدی انلر اول حضرتک

پند دوشوب قووارا بکن برطاغ حضرت بحیایه کل بکافاج دیوسوبلدی واول
جهودل اوزره طاشلرنی پران ایلدی انلر طشله لک زحمتدن حضرت بحیای
تک ایلدیله حضرت بحی اول حینده اوطاغه تحصن ایتمکله انلرک شرنیدن
فور تادی

✽ وداع کردن طوطی خواجه را و بهندستان رفت ✽

✽ مثنوی ✽ یکدوشندش داد طوطی بر مذاق ✽ بعد از آن گفتش سلام
والفراق (بر مذاق اولان طوطی اول خواجه به بر قاج بند و بردی بودنی وجه در
طوطی اول خواجه به برایی پر ذوق بند و بردی مذاق ذوق معانیده در اندنصره
اول خواجه به دیدی سلام سنک اوزر بکه اولسون سنک اله بنم ما بینده فراقدر
سلام علیک والفرق بینی وینک تقدیرنه اولور ✽ مثنوی ✽ خواجه گفتش
فی امان الله برو ✽ مرا اکنون نمودی رانوی خواجه اکا ابتدی اللهک امانده
اول تحقیقا شنیدی بکایی بول کوسترک ✽ مثنوی ✽ خواجه با خود گفت
این پند منست ✽ راه او کیم که این ره روشنت (خواجه کند پندیده دیدی که
بو طوطینک اشد بکی فعل بنم پندم در انک بوانی طوترمه که بول روشند که اقوم
طقی واعدل سبل طریق شنادر که اولزدن اول اولک و ترک ماسوی قیاتی انلر
بول اولمشدر انلر که بویوله کند بلر حبس تندن و قیود بندن نجات بولمشدر
پس اللهه موصل اولان اقرب کل طرق بو بولدر ✽ مثنوی ✽ جان من کتر
ز طوطی کی بود ✽ جان چنین باید که نیکویی بود) بنم جام طوطی بدن چنین
اکسکرک اولور جان بونجایین کر که اواز او واطیف روشلو اوله یعنی
بو طوطی کی کر که در که الک طریقتی ابو اوله تانیجه لری دخی اول واسطه
ایله خلاص قیله

✽ حضرت تعظیم خلق و انکشت نمای خانی شدن حقه سروری ✽

✽ مثنوی ✽ تن فقس شکست وتن شد خا رجان ✽ در فریب داخلان
و خار جان (نشیه ایدوب پیورر که تن فقس شکدر که طوطی جانه محبتدر
وتن انسانی جان طوطینک خاری و خشکی اوادی داخل اولنلرک و خارج اولنلرک
الده شده وانی مغرور قیلمنده داخل اولنلر دن مراد قوای نفسانیه و هوای
جمانیسه و وسوسه شیطانیه در و خارج اولنلر دن مراد مداح و ثناخوان اولنلر
و برای طمع تعظیم و تکریم قیلمدر ✽ مثنوی ✽ اینش کوید من شوم همراز
تو ✽ و آتش کویدنه من انباز تو) بود داخل اولان قوای نفسانی و وسوسه شیطانی
اکادیر که بن سنک همرازک اولورم واول خار جده اولان مداحلر دیر که اول دکادر
بن سنک انباز و دمساز کم ✽ مثنوی ✽ اینش کوید نیست چون تودر وجود ✽

در کمال فضل و در احسان وجود) و کذلک بود داخل اولنلر اکادیر که سنک کی
وجودده بر کیمسه بو قدر جمال و فضلده و احسان و وجودده ✽ مثنوی ✽
آتش کوید هر دو عالم آن تست ✽ جله جانها مان طفیل جان تست (و خار جده
اولنلر دیر که هرایی عالم سنک لایق کدر سنک ایچوندر جله بزم جانلریمز سکا طفیل
و تابعدر ✽ مثنوی ✽ اوجو پند خلق راسرمت خویش ✽ از تکبر میرو داز دست
خویش) اول اسیرتن چونکم خلق کندی به سرمت کوره تکبر و ضرورندن
کندی اندن کیدر یعنی ضایع اولور ✽ مثنوی ✽ اوئداند که هزار اراچو او ✽
دیو افکنده است اندراب جو) اول مدوح اولان کیمسه بیلر که انجایین نیجه یک کیمه بی
شیطان ابرمق صوبنک ایچنه برافشدر ✽ مثنوی ✽ اطف سالوس جهان خوش
لقمه است ✽ کترش خورکان بر آتش لقمه است (امدی اکر چه جهان
سالوسلکنک اطفی یعنی جهان اعلیه سالوسلکنک لطافت و حلاوتی بر خوش لقمه
کیدر اما آتی کتر قبول ایت که بر آتش بر لقمه در ✽ مثنوی ✽ آتش پنهان
و ذوق آشکار ✽ دود او ظاهر شود پایان کار) نهایت مافی الباب انک آتشی پنهان
و ذوق آشکار او عیاندر انک نوتونی پایان کارده با خصوصکه روز شماریده پیدا
و ظاهر اولور پس اکثر کیمسه لک نفسی بو کونه جله ایدر که قومدا حلرینی مدح
ایلسون مادامکه بن اتی قبول ایلم بکانه ضرر پس حضرت خداوند کار او یله
دینلر جواب طریقیله پیورر ✽ مثنوی ✽ تو مگو کان مدح رامن کی خرم ✽
از طمع می کوید او پی می برم ✽ مادحت کر همچو کوید بر ملا ✽ روز هاسوز دلت
زان سوزها ✽ کرچه دانی کوز حرمان گفت ان ✽ کان طعمه که داشت از توشد
زبان) سن دیمه که اول مداحک مدحنی بن چنین قبول ایدرم اول مداح اول
مدحی بکا طمعندن سوبلر بن انک طعمه نه ایزایلورم وانی بیلورم پس بو کونه
طعمه اولان مدح دین نیچون مسرور و مغرور اولورم ونه وجهله تکبر و تعظیم
قیلورم پس مادامکه بر مدح نفسیه کبر و نخوت و برهیه ضرر و برمن حضرت
مولانا قدس الله سره العزیز پیورر که مدح و ثنا نفسی تکبر و مغرور قیلور ولیکن
مدح شایرین و لذیذ اولدیغندن مضرتی در حال مکشوف اولر بلکه مدحک
نفسه تأثیر خفی سن بیک استرسن الاشیاء تبین بالا ضداد مقتضایه مدحی ضدیه
بیلور سن مثلا سنک مداحک سکا هجو سویلسه اشکاره نیجه کونلر قلبک پرسوز
اولور اول سوزلر دن و حرارتلر دن اکرچه بونی بو یله بیلور سن که اول مداح اول
هجو ی حرمانندن دید که اول طمع سندن طووردی مبسر اولیوب زبان اولدی
انکچون سنی قدح ایلدی بونی بو یله بیلور کن ✽ مثنوی ✽ ان اثری ماندت
اندر درون ✽ در مدح این حالت هست از من (اول قدحک اثری والی سنک

درونگه، قالور كذلك مدحه دخی، بوحالت وادرا متحسان ايله ﴿ مشوی ﴾
 ان اترهم روزها باقی بود * مایه کبر و خدا عجان شود (اول بر اثر که مراد اندن مدح
 و ثناک اثری در نیجه کونلدر و نده باقی اولور و مایه کبر و خدا عجان اولور
 و انسانی رنجور معنوی قبلور ﴿ مشوی ﴾ لیک نماید چو شیر بنست مدح *
 بد نماید ز انکه تلخ افتاد قدح (مدح و قدحک نفس انسانیده اثری مقرر در و لیکن
 مدحک اثری کور نمز چونکه مدح شیریند ر نفس اندن لذت الدینی ایچون انک
 اثری و ضرر زنی در حال مشاهده ایده من اید کور بنور زیرا که قدح تلخ واقع اولمشدر
 نفس انسانی در حال انی احساس ایلر ﴿ مشوی ﴾ همچو مطبوخست و حب
 کاترا خوری * تابدیری شورش و ریح اندری * و ر خوری حلوا بود ذوقش دمی *
 این اثر چون او نمی باید همی چون نمی باید همی باید نهان * هر ضد براتو بضد
 او بدان (یور مشاردیکه نیک و لذیذ اولک اثری در حال کور نمز چونکه مدح دخی شیریندر
 انکچون اثری کور نمز و بد در حال کور بنور اندن او ترکیه مدح و ذم تلخ واقع اولدی
 پس بوقدح و هجوع در حال تأثیرینه و مدح و ثناک بعد زمان تأثیر و تضریر بنه تفهیمدن
 اوتری مطبوخ تلخی و حب قبی و حاوای شیرینی علی وجه التشبیه ایزا ایدوب
 پیورر که هجو و قدح مطبوخ تلخ و حب قبی کیدرانی پسک تا کج زمانه دک شورش
 درون و ریح بطون ایچنده سن اندر شورش و ریحی تقدیر نده درو ثنا
 و مدح حلوا کبید را کر حلوا پسک انک ذوق بر دم اولور و بوشیر بنک
 اثری اول تلخک اثرکتی اگر چه دایم اکلمز چونکم بوشیر بنک اگر چه ظاهر
 اکلمیوب کیدر اما اوزم و محصولی نهانی اکلمیوب عاقبه الامر ضرر ایدر پس
 هر ضدی سن انک ضدیله بیلکه الاشیاء تبین باضدادها خواستجه قدحک
 اثرندن مدحک ضرری مبین و مکشوف اولور مدحک ضرر زنی حضرت پیغمبر
 علیه السلام مشاهده قبلد قلمری ایچون پیورر که (اذا أریت المدا حین فاحشوا علی
 وجوههم التراب) و عن ابی هریره انی رجل علی رجل عند النبی صلی الله علیه
 وسلم فقال علیه السلام قطعت عنق اخیک ثلاثا ﴿ مشوی ﴾ چون شکر
 باید نهان تأثیر او * بعد چندین دنبل آردنیش جو (چونکه شکر و حلوانک اثری
 نهان باقی انک تأثیری بر زمانه نصکره نیش استیجی جبان کنور یعنی نیشتره دشلمی
 لازم بر جبان پیدا اوله ﴿ مشوی ﴾ نفس از بس مدحها فرعون شد * کن ذلیل
 النفس هو تالانسد) نفس انسانی خلقک تعظیمندن و مدح و تکریمندن فرعون
 اولور کن اول ذلیل النفس نفسی ذلیل و وجودی علیل اول هونامهسان و خور و حقیر
 اولد یغک حالده لانسد صقین سید و افندی اوله تا بوایت کریمه نک مظهری اوله سن
 (وعباد الرحمن الذین یمشون علی الارض هونا) پس تهوین نفس نعمت
 عظمایه موصل اولد یغنه جله انبیاء علیهم السلام و اولیای عظام متفکر در

تنکیم سید الطائفه جنید بغدادی پیورر النعمه العظمی الخروح عن النفس
 لان النفس اعظم حجاب یلک و بین الله ﴿ مشوی ﴾ تا نواق بنده شو سلطان
 مباشر * زخم کش چون کوی شو چو رکان مباشر (تا فادر اولد قیه بنده اول سلطان
 اوله طوب کبی زخم چکپی اول زخم اور یچی چو کان اوله یعنی ذهب و زحمت
 چکپی اول زحمت و یر یچی اوله و سکاریش خند ایلین و مدح و خوش آمد
 سوبیلین حریرله مصاحب و مواخات قبله ﴿ مشوی ﴾ ورنه چو ن لطفت
 نماید و بن جمال * از تو اید ان حریر ساثر املال (واکر بوسه و زی قبول قلیوب
 انلرله بحالت ایلر سک چونکه سنک بواسطفتک و بوجمالک قالیه و انلرک نفسک
 حظی سندن حاصل اولیه اول حریرلر سندن ملال کلور و انلر سندن اعراض
 قبلور ﴿ مشوی ﴾ آن جماعت کت همی دادند ربو * چون بیشتت بکو
 بندت که دیو (واول جماعتکه سکار یو و یر دیلر یعنی مدح و ستایش ایتکه الدادیلر
 بعد زوال الحسن و اللطف چون سنی کورلر سکا دیرلر که شیطاندر ﴿ مشوی ﴾
 جله کویشتت چو بیشتت بدر * مرده از کور خود بر کرد سر (چونکه سنی
 قیوده کورلر جله سنی سکا دیرلر برمت کندی قبرندن باش قالدردی یعنی میتدن
 قیور کبی سندن قیورلر ﴿ مشوی ﴾ همچو امر دکه خدا تاملش کنه * تابدان
 سالوس درد امش کنند (مثلا شول بر تاز و محبوب کبی که غلامبار اولان
 خیئرلر انک نامنی خد ایلر و حاشا و الا اکا سن زم خدامن سن دیو سوبلر را
 بوسالوس و ظرافتله انی طوزاغه ایلر ﴿ مشوی ﴾ چونکه دزد بدنامی آمد
 ریش او * دیور انک آید از تقش او (چونکم اول محبوبک بدنامی صغالی
 کادی یعنی تا پاکلکه و مستعمل اولغنه صغالی بدی انک تقشندن شیطان
 عار کلور یعنی شیطان اهل فسادی انکه اضلال ایلر میده چکن یا در کد نصکره
 اول ناپاک بر مرتبه مخذول اولور که حتی شیطان انی تقش ایلکدن عار ایلر
 باخود دیودن مراد شیطان انس اولان غلامبار اوله بو تقدیر اوزره معنی اول
 مستعملک صغالی کاد کد نصکره دیو انسان اولان غلامبار به انی تقش ایلکدن
 عار کلور من بعد انی تفحص ایلر دیمک اولور ﴿ مشوی ﴾ دیو سوی آدمی
 شد بهر شر * سوی تو ناید که از دیوی بتر (شیطان اهل خیر اولان آدمی جابته
 کندی شردن اوزری و انی اضلال ایلکدن اوزری اما ای مستعمل و ناپاک سنک
 جانبکه کلر زرا خبسانده شیطانن بر امر رک سن ﴿ مشوی ﴾ تا تو بودی
 آدمی دیواز بیت * میدویدومی چشاید اومیت (مادا مکه آدمی و صغالح ایدک
 شیطان ارد کدن بلردی و او شیطان سکا شراب طاندرددی ﴿ مشوی ﴾ چون
 شوی در خوی دیوی استوار * می کر زد از تو دیو بکار (چونکم سن شیطانلق

خوبیدن استوار وثابت قدم اولدك ای نابکار شیطان سندن قیصر ﴿ مثنوی ﴾
آن کسان کردار نیست آویختند ﴿ چون چنین کشتی همه بگرینختند ﴾ اول وقتکه
آدمی و صالح ایدك سنك دامنگاه اول شیطانلر اصلدیلر یعنی دامنگی محکم طوطیدیلر
چونکه بوبله اولدك سندن قاچیدیلر

﴿ تفسیر ما شاء الله کان و ما لم یشاء لم یکن ﴾

بوحديث شريفك تفسیریدر که حضرت نبی صلی الله علیه وسلم پیوردی اول
نسته بی که الله دیلدی اولدی وشول نسته بی که الله دیلدی اولدی پس بوقول
شريفك مناسنی نظمده کنوروب پیوردر ﴿ مثنوی ﴾ ان همه کتیم لبك
اندر پیچ ﴿ بی عنایات خدا هیچ ﴾ بودو کلی نصیحت و معرفتی دیدك ولیکن
راه حقه منهی اولوب عزیمت ایلدکه حدای تعالیك عنایتلر سز هیچ از
هیچ پیچ بوله برافتنده و سفره عزیمت ایتکه دیر ﴿ مثنوی ﴾ بی عنایات حق
و خاصان حق ﴿ کرملاک باشد سیاهش ورق ﴾ حق تعالی حضرتك و حقك خاص
قوللر بلك عنایتلر سز فرضی اگر فرشته اوله انك ورقی سیاه در نفحات الانسده
مسطوردر که ابوالمودن شلی نقل ایلر بر کون قیو باشند اوزر مشددم بیدرم
خلوتده ایدی قیو بغاویکن ناکاه بر کیمه مثل ایلدی یلدکه عالم غیبك اهلندندر
پس شیفك حضورنه دخوله اجازت استیوب شیخ دخی اجازت و ربوب ایلر و کبردکه
شیفك دست و پایشه بوزلر سوروب دعا و شفاعت رجا ایلدی شیخ اگادعا بلیوب الی انك
وجودی اوزره بالتام هیچ ایلدی پس فی الحال پروبال صاحبی اوایوب آسمان
جانبش پرواز ایلدی بوقصدن اگاه و ال ایلدم بونه کونه کیمه در جواب
و یردیکه بوملائکة آسمانن بر ملاک در نسج و خدمتده قصور ایدوب مقامتدن
دوشدی و پروبال شکست اولدی سائر ملکلر اتی بوجابك دعائن المله سوق
ایلدیلر پس کلوب خیر دعائری آلوب پروبالی همت و عنایتلرله یرینه کلوب پنه
اولکی مقامتده و اصل اولدی بمحصل خلیفه الهی اولان مرادن خدایك همت
و شفاعتده اکثر ملائکه دخی محتاجلردر ولهدا اگر ملاک باشد سیاهش ورق پیوردیلر
ای خدا سنك قدرك چند سز و چون سزدر یعنی ای خدایك عظمتك بی کم و بی
کیفدر ظهرو باطنك حال اوزره عالم و واقف سن ﴿ مثنوی ﴾ ای خدا از فضل
تو حاجت روا ﴿ باتو یاد هیچکس نبود روا ﴾ ای خدا سنك فضل و احسانك حاجتی
روادر یعنی حاجتتری حاصل و مرادله واصل ایدیلردر هیچ کیمه بی سنکه یاد
ایتمک روا وسزا اولز ﴿ مثنوی ﴾ این قدر ارشاد تو بخشیده عبادین بس عیبا
پوشیده ﴿ الهی بوقدر ارشاد و هدایتی سن بفشایشن بوجال و بوزمانه کافیه دك
جوق عیبری اور نمش سن ﴿ مثنوی ﴾ قطره دانش که بخشیدی ز پیش

متصل کردن بدو یاهای خویش ﴿ بر قطره علمکه اولدن بفشایدك اول بر قطره علم
کندی در یاربکه متصل ایله ﴿ مثنوی ﴾ قطره علمست اندر جان من
وار هانش از هوا و زخاکتن ﴿ نیم روحده بر قطره علمه هوا دن و تن خاکسندن خلاص ایله
﴿ مثنوی ﴾ پیش از آن کین خاکها خدش کنند ﴿ پیش از آنکه باده نشفش کنند ﴾
اندن اولکه بو خاکلر اول قطره علمه خشف ایدلر اندن اولکه بویادر اول قطره بی
نشف و بویادر ﴿ مثنوی ﴾ کر چه چون نشفش کند تو قادری ﴿ کش از نشان و استانی
واخری ﴾ اگر چه بادر اول قطره بی چونکه نشف ایدلر سن قادر سن که اول بر قطره
علمی اول خاکلردن بادر دن کبروله سن و خریدار اوله سن یعنی اول قطره علمه علی خاک
بدن و هوای تن بویادله کد نصکره سن انی انلرک حبسندن خلاص قیلده و خریدار
اوله قادر سن ﴿ مثنوی ﴾ قطره کوردها شد با که ریخت ﴿ از خربنده قدرت تو کی
کر ریخت ﴾ بر قطره که هوا به کندی یعنی هوا اتی نشف ایدوب بویادیدی یا خود
اول قطره که خاکه دو کلدی الهی سنك خزینده قدر تکدن قیچ قیچیدی
﴿ مثنوی ﴾ کردر آیدر عدم با عدم ﴿ چون بخوانیش او کند از سر
قدم ﴾ اگر اول قطره عدمه کله یا خود بوز عدمه کله یعنی بوزقات معدوم و فانی
اوله چونکه اول قطره بی وجوده اوقوبه سن اول قطره باشدن اینی بلر یعنی
اگر سنك ارادتك اول فانی و معدومك موجود اولسته تعلق ایلر در حال کان
سرعت و شوقله مشیاعلی الهام لامشیاعلی الاقدام وجود جائینه کاور و استدی بکاک
کی موجود او اور ﴿ مثنوی ﴾ صد هزاران صد صد ترا می کشد ﴿ باز شان
حکم تو بیرون میکشد ﴾ نیجه بوز بیک صد کندیك من فی دیلر و ازاله ایلر کبرو
سنك حکمتك اول بویا اولان شیلری طشره چکر و خارج وجوده کتوردر
﴿ مثنوی ﴾ از عدمه ها سوی هستی هر زمان ﴿ هست یارب کاروان در
کاروان ﴾ عدمه لردن وجود جائینه هر زمان یاربی کاروانی کاروانه متصل
اولشدر ﴿ مثنوی ﴾ خانه هر شب جله افکار و عقول ﴿ فرق میگردند در
بحر نقول ﴾ خصوصاً هر کیمه جمیع فکرلر و عقولدر بک و بی پایان در یاد غرق
و بوق او اور ﴿ مثنوی ﴾ باز وقت صبح ان الهیان ﴿ برزخند از بحر سر چون
ماهیان ﴾ کبر و صباغ و قی اول الهیه منسوب اولان عقول و افکار و خواطر
و استراردن مایه بلر کی باشلری بوقرو اورزل و ظهوره کاورلر ﴿ مثنوی ﴾
در خزان ان صد هزاران شاخ و برگ ﴿ در زمیخت رفته از در یای مرک ﴾ خزان
و فتنه اول نیجه بوز بیک شاخ و برگ هر یفتدن مرک دریاسته کتشددر
﴿ مثنوی ﴾ زاع پوشیده سیه چون نوحه کر ﴿ در گلستان نوحه کرده بر خضر ﴾
نوحه ایدیلر و ماتم طوبیجی کی زاع سیاه کیمش کاستانده سبزه لک فوقی اوزره
نوحه ایلش ﴿ مثنوی ﴾ باز فرمان آبد از سالارده ﴿ مر عدم را نیجه خوردی

پازده) کبر و کویک سالارندن فرمان کاور یعنی فریاد وجودک خاکندن امر وارد
 او اور عدمه که اول نسنه بی که بدک کبر و پروانی مرتبه وجوده ابر کوردیز
 مژ متوی که آنچه خوردی واده ای مرک سیاه * از نبات و دارو و برک گیاه
 ای مرک سیاه اول نسنه بی که بدک و محوایدک انی کبر و پروا اول نسنه نبات و دارو دن
 و برک گیاهدن در یعنی بوناردن هر نه بی که محو و فانی اشد کسه بونلری کبر و ادا الیه
 دیو عالم عدمه امر الهی او اور پس اول ظهور و وجود همچون ماور اولان اشیا
 وجوده کاور و ظهور بواور (اذا اراد الله شان بقول له کز فیکون) نص شریفی
 بومثابه اشارت قبلاور مژ متوی که ای برادر عقل یکدم باخود آر * دمیدم در
 تو خزانست و بهار * باغ در اسیر و روتازه بین * رز غنچه و وزد و سرو و یاسمین
 ای برادر عقلی بر دم کند بیکه کتور و عاکی مشاهده مرتبه سته بتور که آفاده
 نجه خزان و بهار واریسه سنده دخی دمیدم خزان و بهار وارد و مثلاً بسطک
 بهار و قبضک خزان صحتک زمان ربیعی و سقامتک وقت خریفی کبدر و کوکل
 بر باغ فی مثل کبی و انده اولان احوال لطیفه و معارف جالبه انواع شکوفه کبدر
 پس کوکل باغی سبزه سرور الیه سبز و نشاط انبساط الیه ترو فرحت و رفاهتله تازه کور
 و غنچه معرفتدن و دردهم و حکمتدن و سرو عدالت و استقامتدن و یاسمین خلوص
 و صفوتدن بر کور مژ متوی که زانبهی برک پنهان کشته شاخ * زانبهی کل
 نه - صحر او کاخ) برک افکار و اوراقی کشتارک کمال و فرزندن شاخ دل پنهان
 اوادی و کل لطیفه ک و سنبل معارفک بغایت کثرتدن صحرای عقل کل و کاخ
 علم رسل نهان اوادی مژ متوی که این سخنها بی که از عقل کاست * بوی
 ان کارار و سرو و سنبلست) بوی کل دیدیکه انجا کل نبود * جوش مل دیدیکه
 انجا - ابل نبود) بونیم - و زلم بر نوع - و زلدر که عقل کاندن و عقل معاش
 و جزو بدن دکل و بو کشتار اول عقل کلزار یک بوی و انک سرو عدالت و استقامتک
 رایحه سی و سنبل حکمت و معرفتک رایحه سیدر پس لازمدر که اثر دن مؤثره
 و عطردن رایحه مروح و معطره استدلال و استهدا اید زرا کلسر رایحه اولز
 و ملسر جوش و خروش بونمز هیچ سن کل رایحه سی کوردنمی که اول موضعه
 کل اولیه و جوش مل کور دمنی که اول محله مل اولیه زرا بوجوش و بوی
 حواریضنددر البته بر محل و مقومه محتاجدر کذلک کلات صحیحه و مقالات فصیحه دخی
 بر منکام و مدبره مقتدر در که اول مدبر عقلدر پس (ع) کلا مندن او اور معلوم
 کشینک کنندی مقداری * هونک مصداقجه بو کونه صبر ات لطیفه و الفاظ
 شریفه نک منکام و مدبری عقل کل اندیکه شبهه و شایه یوقدر مژ متوی که
 بوقلاوزست و رهبر مرترا * می برداخلد و کور مرترا) پس بو کلام که عقل کل

کندن بود رسکا فول و زور هر در را کر استشمام ایدرسک و انکله اسنه ایدوب باغک
 بولنه کبدر رسک سنی ناخلد و کورته ایلنور و فردوس و حدت و حقیقه حقیقه
 و اصل ایدر مژ متوی که بوداوی چشم باشد نور ساز * شدز بوی دیده یعقوب
 ساز) رایحه چشمه نور دوز یچی و ضیا و بر یچی دوا اولدی حضرت یعقوب علیه
 السلام کوزی بویدن اچلدی (فلان جاء البشیر القیه علی وجهه فارند بصیرا)
 آیت کریمه سنک مصداقی اوزره وقتاکم حضرت یوسف علیه السلامدن بشیر
 کلوب اول قبصی حضرت یعقوب علیه السلامک وجه مبارکته القابلد کده
 یوسفک قبصده اولان رایحه سندن انک بینض اولمش و بی نور قاش کوزلی
 اچلدوب بصیر اولد یعنی حالده یوسف جانننه رجوع ایلدی مژ متوی که
 بوی بد مریدیه راتاری کند * بوی سف دیده راباری کند) برامن رایحه
 تحقیقا چشمی تیره و بی نور ایلر یوسفک رایحه سی چشمه معاونت ایلر یعنی بدو فاسد
 اولان کیمه دلک رایحه خبیث چشم دل تیره و نایب ایلر و یوسفان حقیقت اولان
 اصحاب هدایت و ارباب معرفتک روایح طیبه سی بصیر بصیرتی کشاده و پینا ایلر
 مژ متوی که تو که یوسف ندستی یعقوب باش * همچو او با کریه و آشوب باش)
 سن که یوسف دکلسن یعقوب اول حضرت یعقوب علیه السلام کبی کریه
 و تضرع و نیازله اول یعنی چونکم مقام مطاوبتد ابرمدک مرتبه و محبوبیتسه قدم
 بصوب واصل اولدک کر کدر که یعقوب وار طسالب یار اوله سن و روز و شب انک
 شوقنده کریه و زاری قلبه سن اگر بومعنائک سرته و غورنه ابر مک استرسک
 مژ متوی که بشنواین پنداز حکیم غزنوی * تابیابی در تن کهنه نوی) حکیم
 غزنوی حضرت نلزدن بونیدی ایش و بونکله ایش ایت تا کهنه تنکده نازه لکلر
 بوله سن و بی حیات اولان قلبه بوکلات حیات بخشدن حیات دل حاصل قلبه سن
 حکیم حضرت نلرنک بیوردقلری بوابکی بیدر مژ متوی که نازرار و بی
 بساید * میوورد * چون نداری کرد بدخوی مکرد * زشت باشد زوی نازر با
 وزرد * سخت باشد چشم نایدناودرد) نازه نازه کل کبی لطیف و زیبار یوز کرک
 چونکم کل کبی زیبار یوز طومنز سن نازله و بدخویک اطرافنه طولنه زرا زشت
 و نامقبولدر نازیبا و صاری یوز و مشکدر چشم کور و درد اوله یعنی بر کیمه هم
 کوروهم مر یض و اهل درد اولق قتی مشکدر چشم کور کذلک روی نازیبا لکن
 بدخوی اولق و کور اولق و اتدن ماعدا مر یض اواق کبدر بوابکی حالت قبحه به
 مبتلا لکن باخصوص ناز قیاق افح فبا بچدن او اور حاصل کلام بر موجب حدیث
 حم الله امرأ عرف قدره ولم یعد طوره بر کیمه کنندی مقدارنی بطک و طور
 و مرتبه سندن تجاوز ایلک رحمت حقه اقرب و احسانه الیقدر مژ متوی که

پیش یوسف نازش و خوبی مکن * جز نیاز آه یعقوبی مکن (یوسف گفتند نازش و خوبانی ایله یعقوبه منسوب اولان نیاز و اهدن غیر ایله یعنی یوسف مصر حقیقت اولان اهل کمال حضورند عرض جمال و کمال قیله بلکه یعقوب و ش نیاز و خضوع و عدل خال اوله * مثنوی * معنی مردن زطوطی بدیداز * در نیاز و فقر خود را مرده ساز (طوطیدن اولنگ مکمل معنای نیاز اولدی یعنی انک اوله سندن مستفاد اولان معنی نیاز و فقر اولدی سن هم کندیکی نیاز و فقر مرده دوز یعنی استغنا و کبری ترک ایله و حیات طیبه جانبیه طالب و محتاج اول * مثنوی * تادم عیبی ترازنده کند * همچو خوبشت خوب و فر خنده کند (تابر عیبی صفتلو کیمه ک نفیس جان بخشی سنی زنده ایله اول عیبی علیه السلام کندی کبی سنی خوب و فر خنده ایله اگر سن دیر سنکه ربیع صفت اولان اصحاب معرفت و ارباب ولایت بزی نظری ایله احببنا ابو نوره دم صبا تو املر یله جان و داری سر سبز و تازه فیلسون جواب * مثنوی * از بهار ن کی شود سر سبز سنک * خاک شوتا کل پرویدنک رنک (بهار لردن طاش بخت سر سبز و تزه اولور یعنی اولز خاک اول تاشنک وجود کده رنک رنک کلر به یعنی بهار کی اولان مر بی و مر شد رنک نظر اکبر را نیر لردن حصه دار اولی و ندو و غایب اولی استرسک خاک کی اول متواضع و متذلل اولوب انوک تربیه سینه مستعد اول تازمین وجود کده کونا کون معانی کلری و استمرار و معارف و حکم اطایف انبیا ی ظهور کله مادامکه بونلرک حضورند خاک کبی اولیه سن بو مرتبه بی بولز سن * مثنوی * ساله اتوسنک بودی دل خراش * از خون کن یکر مانی خاک باش (نیجه یلار سن طاش اولدک دلخراش یعنی طاش کی صلابت و قسوتله و غلظت قلبه نیجه یلار کواکه الم و ریجی و قلوبه زخم اور یجی اولدک انحصان ایچون بر زمان خاک اول خلاصه کلام چوق زمان کبر و نخوتله و صفت عجب و انانیتله طاش کی دلخراش اولدک تجربه ایله بر زمان خاک کی اول پست و متواضع و تخم نصیح و ارشادی قبول قبل کور سندن املر حاصل اولور و قدر منافع و فوائد دینی و دنیوی ظهور کلاوردیک اولور

* قصه پیر چنکی در عهد امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه در

روزی توانی از بهر خدا در کورستان جنگ می زد *

* مثنوی * آن شنید سنی که در عهد عمر * بود چنکی مطرب بی باک و فر (انی اشتد کیمه حضرت عمر رضی الله عنه زمانده کروفر ایله بر مطرب چنکی و ارا بدیکه او ایل حالده انک آواز بشک خیلی لطافت و رونق و ارا بدی * مثنوی * بلبل از آواز او بهنو دشدی * یک طرف ز آواز خویش صد شدی (مثلاً بلبل انک

آوازندن بی خودی بی هوش اولوردی خوب اولان آوازندن مستقیمک طرفی یوز اولوردی * مثنوی * مجلس و مجمع دوش آراستی * و از نوای اوقیامت خواستی (انک نفیس مجلس و مجمع زینت ایلردی وانک نوا و نغمه سندن قیامت قافردی یعنی اول ترنم و الحان ایلیدی قبور اجساد ایچره مرده اولان دلره حیات کلوب انک دم حیات بخشیدن قایم اولوردی و حیات لخر یواوردی * مثنوی * همچو سیر میل گادازش بخت * مرد کارا جان در اردر بدن (اسرافیل کی که انک آوازی فن و صنعتله مرده لک بدیشه جان کت ووردی و مرده دلرک قلوبنده حیات تورردی * مثنوی * یار سائل بود اسرافیل را * کس سماعتش بر برستی فیر را (مصرع اولده یار سائل لفظنده بر قاج وجه جائز در اول سائل بولدن اوله بو تقدیر اوزره معنی اسرافیله سؤال ایدیجی یار ایدی دیک او اور ثابا سائل سیلان اوله بمعنی جاری بو تقدیر اوزره معنی اول پیر چنکی حیات بخش جان و جنان اولفده و آواز و الحان فیلقده بر یار جاری و هم زبان ساری ایدی اسرافیله ثالثا یاحرف علت اوله رسایل رسبک جچی اولور رسبله بویه محلا ده یارده و معین معنانه کاور بو وجه اوزره معنی یا خود اول مطرب اسرافیل یارده و هم آواز و دم سائل مرتبه سنده ایدیکه آوازیکن استماعندن پروبال بتدی پیل کی کران و ثقیل اوللر و کثافت و کمالته قائلر دیک اولور * مثنوی * سازد اسرافیل روزی ناله را * جان دهد بوسیده صد سله را (اسرافیل حضرت لری بر کون ناله سنی دوزر و صوره نفخ ایدوب آواز ایلر نیجه یوز ییلاق چوریمشه جان و پرر پس نغمه مطرب و نفخه اسرافیل مناسبتله حیات بخش قلوب و ارواح اولان انبیا علیهم السلام و اوایای عظامک نغمات حیات مضاهاترینک شرح و بیانته شروع ایدوب یوررل * مثنوی * انبیا را در درون هم نغمه است * طابا ترازان حیات بی بهاست (انبیا علیهم السلام درونده هم نغمه ل واردر لکن معنوی طابا لره اول نغمات معنویه دن حیات بی بها اولور که اول شول حیات باقیه در که اکا صلاقیات اولز * مثنوی * نشودن نغمه را کوش حس * کر ستمها کوش حس باشد نجس (حس قولنی اول نغمه لری اشتیاق زرا ظلم لردن و تعدیلردن حس قولنی نجس و ناپاکر بواجلدن اول پاک اولان نغمات طیبه بی استماع ایتر کوش حسک نغمات قلبیه و کلمات معنویه بی استماع ایلدیکه عجب دکلر زرا بو کلمات قلبیه و نغمات معنویه جن و پریکن کلماتدن الطیف و اخفادر چرنکم کوش حس آدمی کلمات قلبیه به نسبتله ظاهر و باهر اولان کلمات جانی و نغمات بر پری استماعه قادر اولز پس اندن اخفی و الطیف اوانی نیجه فهم و ادرا که قادر اولور شکیم بویته و معنایه اشارت قیلور * مثنوی *

نشود نغمه پری را آبی * که بود از اسرار پریا اعجمی (آدمی پرینک نغمه سنی
اشترزیرا که اول آدمی پرینک اسرار زدن اعجمی و غافل در * مثنوی *
گرچه هم نغمه پری زین عالست * نغمه دل بر تراز هر دود مست) اگر چه پرینک
نغمه سی هم بوعالمند در لیکن قلبك نغمه سی هر یکی نفسیدن یعنی آدمی و پرینک
کلامندن برتر و عالیتر در پس کوش حمله نغمات قلبیه ك استماعی و ادراکی ممکن
اولم ز پرینکات قلبیه بوعالندن و بوعالده مضامی اولان کلمات قیلندن دگادر
انکچون کلمات آدمی پرینک الطیف و اخفادر * مثنوی * گر پری و آدمی
زندانیست * هر دود زندان این نادانند (زیرا پری و آدمی زندانیست در هر
ایکسی بونادانلق زنداننده در یعنی پری و آدمی جهل و غفلت زندانی ایچره ثابت
و ساکن اولمشدر بواجندن بو که زندانی دینور اگر بو خصوصه شاهد و برهان
استرک تنکیم بیوررل * مثنوی * معشر جن سوره رحمان بخوان * نسطبوا
تفقدوا را بار داند) سوره رحمانه معشر جن آیتنی او قوتستطایوا ان تفقدوا کله رینک
معناسنی کر ویل تاسکا بو ک حقیقی معاومه اوله با معشر الجن والانس * ای گروه
جن و انس ان استطعتم اگر قادر اید که (ان تفقدوا) نفوذ و خروج ایتمکله (من افطار
السموات والارض) جوانب سموات و ارضندن (فانفقدوا) پس خروج و نفوذ ایدک
(لانفقدون) نفوذ ایدم من سز (الابطاطان) الا انک قدرت و قوتیله (قال القاضی
ان قدرتم ان تفقدوا تعلموا ما فی السموات والارض فانفقدوا لتعلموا لکن
لانفقدون ولا تعلمون الا بینه نصبها الله فمن جوں علیها بافکارکم) پس بومحله
منفهم اولان بو که جن و انس زندانیلدر و محبوبان محسوسات را ندیسا علیهم
السلام و اولای عظامک سموات ارواحده اولان عاومه شورلی بو قدر مکر الله
قوت و قدرت و بر مکه عالم قیل * مثنوی * نغمه های اندرون اولیا *
اولا کو بد که ای اجزای لا) اولای عظامک درونک نغمه لری لسان معنایله
اولا دیر که ای لانت جزولی یعنی ای لایه مضاف اولان و نغیه نعلق قیلان جزو ل
* مثنوی * هین زلای نفس سرها بر زید * این خیال و وهم یک سوافکنید)
اکاه اولک نفی لاسندن باشلر بکر یوقاری اورک یعنی نفی لاسیله مراد نغیه متعلق
اولان لامر تب سیدر که جمیع ماسو مراد اولور جمیع ماسو اذن باشکزی یوقاری
چهارک و مرتبه قسا و نفیدن خلاص اولک بو خیال و وهمی بر جانیته براغکز
و موجود حقیقی مرتبه سنه کار و آتی جمیع ماسو اذن حقیقه استثنا قیلکز و انکله
همیشه و دائم و باقی اولکز * مثنوی * ای همه بوسیدم در کون و فساد *
جان باقی تان زید و زاد) ای بوعالم کون و فساد د دوکلی چور بمش جانلر
و هو و هو اله مرده اولمش جانلر سزک باقی اولان جانلر بکر بنی و دخی طوعندی

باقی اولان جان شول ولده معنوی و حیات قلبدر که مرشد کلام تربیه و محتله
و طایبک راه حقه طاعت و رباضنیه روحندن حاصل اولور و معرفت و حکمت
لذیله نشو و نما بواب قوت حاصل قیلور و من بعد اول حیات طیبیه و ولد قلبیه به
فناطاری اولم بلکه اندالاباد باقی قاور * مثنوی * کر بگویم شمه زان نغمه ها *
جانها سر برزند از دخیها) اگر اولای عظامک در و ننده اولان اول نغمه لردن
رشمه س و بیلیم و اندن بر مقدار لفظ کتورب نقل ایلیم جانلر دخی لردن باش
یوقری اوررل یعنی دخی های اجساد ایچره مرده اولان و مقابر ایدانه بوسیده
قالان ارواح انسانی اول نغمه لک اعلافتندن حیات و له و باش یوقری کتورب ظهوره
کاورردی * مثنوی * کوش رازدیک کن کان دور نیست * لیک نقل ان
بتود ستور نیست) کوش جانی بو نغمه لری لسان معنایله س و بیلیم متکلمه
قریب ایله که اول متکلم هر عصرده سندن اوراق دگادر ولیکن اول نغمات
معنوی بی الفاظ و حروفله سکانقل ایتمکه دستور یوقدر کر کدر که سن انی سمع
جاله استماع ایدم سن * مثنوی * هین که اسرافیل وقتند اولیسا * مرده
رازیشن حیانت و نما) ای مقابر ایدان ایچره مرده اولور و دخی های اجساد ده
مدفون قاللرا کا، اولکز اولیاه الله و قتلرینک اسرافیلدر مرده دل اوللره واقصرده
و پرمرد قائلره حیانت بی بها نشو و نما و اردر * مثنوی * جان هر یک
مرده اندر کورن * می جهنم از اوزش اندر قفن) هر پرمرد دیک جانی
تن قهرندن کفن و لباس صوریده پیچیده ایکن انلرک آواز لردن حیات بواب صبحرار
وزنده اولور حشر معنوی ایچون قائم اولور و قیامت معنوی بی مشاهده قیور
* مثنوی * کویدان اوازها خود جداست * زنده کردن کار آواز خداست)
اول حیات طیبیه بولان و دم اولیله زنده اولان کیمسه دیر که بو آواز خلائقک
آواز لردن جدادر زیرا بوانلره بکر مرزنده ایتمکات آواز خداک کار بدر خلائقک
آوازی و رازری بوجاجندن طاریدر پس انبیا علیهم السلام و اولای عظامک
قلوبک آوازی من حیث الحقیقه اللهک آوازی و رازی اولدیفته اشارت ایدوب بو بیتله
نغیه بیوررل * مثنوی * ما بر دیم و بکلی کاسیم * بانک حق ایدم همه
بر خاستیم) بزرگ مرتبه فتناده و قیددلقیده اولان ارواح اولدک و بالکلیه اکسلدک
و محو اولدق حق تعالی ک بانکی یعنی کلام هدایت انجسای کلدی و سمع جائز
انی استماع ایدوب دوکلی قالدق و حیات طیبیه بواب انکله قائم اولدق
* مثنوی * بانک حق اندر حجاب و بی حجاب * ایدم کوداد مریم راجیب)
حق تعالی ک اگر حجاب و اگر بلا حجاب آتی و بر که او حق حضرت مریمه
جیندن و یردی بانکدن مراد بوراده بی حرف و صوت اولان کلام الهیدر و حق

تعالیک تکلمی ایکی نوع اوزره اولور برنوی بلا حجاب و حبله اولان و قلبه
بلا واسطه اشارت ربانیه الیه کلان کلامدر و برنوی دخی و رای حجابدن اولان
ویا خود ملانکه واسطه سبله ظهوره کلان کلامدر تنکیم یو آیت کریمه ده کلام
حقسک بی حجاب و من و رای حجاب اولانسه دلالت وارد قال الله تعالی فی آخر
سورة الشوری (وما کان لبشر ان ینکله الله الا وحیا او من وراء حجاب او یرسل
رسولا فیه وحی یأذنه) محصل کلام الهی اگر بی حجاب و بی واسطه قلبه وحی
اولسون و یا خود ملانکه بی ابتدا علیهم السلامه ارسال ابابوب و یا خود من و رای
حجاب حضرت موسی علیه السلامه درخت حجابک و راستدن سوبلدیکی کی
اندر واسطه سبله وحی ایلدیکی کی اولسون عدلی ای وجه کان کلام الهی اتی
اعطا ایلر که حضرت مریم علیها السلامه حیثندن نفخ ایلدی و اول نفخه الهیه
سبیله حضرت روح الله ظهوره کلدی (فتفتحا فیه من روحنا) نص شریفک
ما صدق بجه نافع حقیقته خدای تعالی در بعض مواضع حضرت جبرائیل
علیه السلامه اسناد اولمنی مجازا در چونکم حق تعالی حضرت لری حضرت
مریمه نفخ ایلدی و اکا لسان حقیقته بی حرف و بی صوت کلام سوبلدی انک
اثری حضرت مریمک وجودند روح الله اولدی و اندن ظهوره کلدی پس
هر قننی کیمسک قلبه کلام حق کلسه و انک جان و دلته الهام الهی اولسه انک
خاصیت و شانی اولدر که انک درونندن مرده از احیا ایلدیک بر عیسی دم ولد
معنوی حاصل اولور و نفخه حق الله وجود یواور و اکا کلمه المشایخ ولد معنوی
دینور **﴿ مشوی ﴾** ای فنان نیست کرده زیر پوست * باز کردید از عدم
ز آواز دوست) ای مرده دلر منز شول کیمسک منزه که فنانسری پوست التسه
یوق ایلش دوستک آوازندن و انک کلام بارازندن عدم جانیندن وجود حقایق
مر تبیه سنه رجوع ایلک و همیشه بقا و دوام حقه باقی اولک و زنده قالک
﴿ مشوی ﴾ مطابق آن آواز خود از شه بود * کر چه از خلقوم عبود الله
بود * گفته اورامن زبان و چشم تو * من حواس و من رضا و خشم تو * رو که
بی یسمع و بی بصیر نوی * سر نوی چه بجای صاحب سرتوی * چون شدی
من کان الله ازوله * من ترابش که کان الله) اول مرده دلری احیا قبلان و بر مرده
و افترده اولان روخلره نشو و نما و یرن آواز و کلام پر زاز خود مطلقا شاه
حقیقندن اولور اگر چه بحسب الظاهر الله قولسک خلقوم و دهانشندن ظهور
قیلور و یومشابه (ان الله یقول الحق عدلی لسان عبده) حدیثی دخی شهادت
قیلور و عبود الله شول بنده کاملدر که جناب حق اکا جمیع اسماء و صفاتیه تجلی قبله
و قرب نوافل و قرب فرائضه و اصل اوله بندکان حق ایچنده بوعبد کاملدن ارفع

و یوننده فاضلدن اعلی بردخی اولرز برا بومر تبیه اسم ذات مستجمع جمیع صفات
اولان اسم اعظمک مظهری و عیدیدر الله سبحانه و تعالی اول کامله قرب
نوافله دیدیکه بن سنک لسان و چشمک و بن سنک اسماء و صفاتیه حواسکده
ظهوره ایلد نمون رضا و خشمک بعضی سنک رضاک بنم رضام و سنک خشمک
بنم خشمک در بوری ای بنده خالص بنم عبادم مایشتند مر شد اولدیک حاله
بنم ایش بیدر و بنم کورر من والایه ان سر من امراری حدیث شریفک فحقوا
سنجه سر منسن نه سر محلی صاحب سر منسن من کان الله کان الله له حدیثک
مقتضاسنجه چونکم سن الله اولان کیمسه اولدک و له و جبریکدن بدخی سنک ایچون
اولور مکه بو خصوصیه کان الله حدیثی ثابت و برهان قاطعه در **﴿ مشوی ﴾**
که نوی کویم ترا کاهی منم * هر که کویم آفتاب روشنم) و ای عبد کامل و بنده
فاضل کاه سکان سن دیرم تعینک و عبودیت جیهندن و کاهی بنم دیرم ربو یتیم
والو یتیم حیثندن هر نه دیرم آفتاب روشن و وحدت میر منم **﴿ مشوی ﴾**
هر یک نام ز مشکاتی دمی * حل شد ابجاست کلالت عالی) هر نه مظهر و تجلی قبل
اسماء و صفاتیه بر مشکاتدن بر دم طالع و ظاهر اولم اول محله عالمه منسوب اولان
کیمسک مشکاتی حل اولور اکثر نه بنده مشکات باسز واقع اولوب دمه مضاف
اولشد در بوتقدیر اوزره معنی هر قنده که نفقه منسوب اولان مشکاتدن بلدرام
یعنی هر فنی محله که دم و کلامه منسوب اولان محل مصباح حقیقندن تجلی
ایلم او محله عالم مشکاتی حل و کشف اولدی دیمک اولور **﴿ مشوی ﴾**
ظلمتی را کافش بر داشت * از دم ما کرد دان ظلمت جو جاشت) شول بر ظلمتی که
آفتاب اتی دفع ایلدی و ازاله قلدی بر نفس و کلامزدن اول قوشلق کی روشن
اولور ظلمندن مراد جهالت و غفالت و کفر و عصیت ظلمت لریدر که انبیاء علیهم
السلام و اولیای عظامک دم و نفس لری الیه زائل اولور بعض نه بنده بو بیت
واقع اولشد **﴿ مشوی ﴾** هر یک تاریک آمدن اسما * از فروغ ماحشود شمس
الضهی) هر قنده نامعقول و نامسز بار ظلمت کلدی و ظاهر اولدیک اول ظلمت
برم فروغ تجلیردن ضعی کونشی کی اولور بوجه به گفت اورامن زبان و چشم
نویشتدن بو محله کلجه دك جناب حق لساننددر پس حقیقت آدم مرآت الهی
و بلا واسطه مظهر اسماء و صفات ربانی اولدیکه اشارت ایدوب بو بیت شریفی ادا
یوردر **﴿ مشوی ﴾** آدمی را و بخویش اسماء نمود * دیگر از آدم اسماء
کشود) آده و ادمه منسوب اولان اولان اولان اول خدای متعال بنفقه کندی اسماء
وصفاتیه کو ستردی و بر مصداق و علم آدم الاسماء کلهسا تعلیم ایلدی و آدمدن
غیر بیره آدمدن اسرار اسماء قبح ایلدی و آدمی و اولادنی خلیفه قلوب انک

واسطه سبله خالق عالم علوی و صفی هر کم ابسه اسماء و صفاتی عیان فیلیدی پس
آدم بین الحق و الخلق برزخ جامع و واسطه کاملتر و خلیفه فاضله اولان قوت
و قدرت و ارادت و علوم و حکمت و معرفت و بونلر امثالی اولان صفتلر آدم کاملده
هر قدر و اراده جیما حضرت حق قدر پس انسان کامل مرآت الهی و مخزن
اسرار ربانی و مظهر انوار سبحانیدر ﴿ مشوی ﴾ ﴿ خواه ز آدم کبر نورش خواه
ازو ﴾ خواه از خم کبری خواه از کدو ﴿ پس من استرک آدم کامل و خلیفه
فاضلن اخذایله انک نورنی و یاقادر ایسک بلا واسطه اول اللهم من اخذنا
تکیم انبیاء علیهم السلام و اولیای عظام بلا واسطه انک اخذایدرلر و خواه خم
و حدنن اخذایله می علم و معرفتی و خواه کدوی وجود خلیفه دن ﴿ مشوی ﴾
کین کدو باخمیه پیوسته سخت ﴿ فی چو نوشادان کدوی نیک بخت ﴾ بو کدوی
وجود خلیفه خم وحدت مستخلفه سخت متصلا در دایما انک استفاضه ایدوب
و آت حق اولور مستحق اولنلره حق ادا و افاضه ایلرای بشریتده فلان واسیر
صورت و انانیتده اولان اول کدوی نیک بخت سنک کبی شهوت نفسانیه و لذت
جسمانیه سندن شاد دکلدر بلکه حقه شاد و درونی وجود مطلقه آباد در پس درونی
حقله اباد اولان خلیفه دن اسرار و انواری المی حقن المقدن و اول خلیفه حق
النسن دخی المی بنه حقن المی کیید و علم حرا الی غیر النهایه تکیم بومعنا به
اشارت ایتمک ایچون حدیث رسول علیه السلام مضمونی نقطه کتوروب
پوردر ﴿ مشوی ﴾ کف طوی من رأی مصطفی ﴿ والذی یبصر لمن وجهی
رأی ﴾ حضرت مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم پیور دیلر که طیت و سعادت
اول کیمیه که بنی کوردی و دخی شول کیمیه طیت و سعادت که بنم وجهی
کورن کیمیه بنی کوره بو حدیث شریفه اشارتدر که امام طبری و حاکم عیبه الله
بن بشردن اتفاق اوزره بو حدیثی روایت ایدرلر که قال علیه السلام ﴿ طوی
لمن رأی و امن بی و طوی لمن رأی من رأی و امن بی ﴾ طوی لهم و حسن مأب
یعنی طیت و سعادت شول کیمیه که بنی کوردی و بکا ایمان کتوردی و دخی شول
کیمیه که بنی کورنی کوردی و دخی شول کیمیه که بنی کورن کیمیه بنی کورن
کیمیه بنی کوردی طوی و جنت انلر ایچوندر پیغمبری کوروب و مجلسنه حاضر
اوله اصحاب دیرلر و اصحابی کورنه تابعین و تابعینی کورنه تبع تابعین دیرلر اگرچه
لفظ حدیث شریفدن بو اوج گروه مختصر اولمق متفهم اولور لیکن رؤیتدن
مراد رؤیت علمی اولور سه الی غیر النهایه و الی دور قیامه بو طیت و سعادت
هر وارث نبی و عالم سره صطفوی اولنلره و انلری کورنلره حاصل اولور و حضرت مولانا
قدس الله سره العزیز دخی بو محله مراد شریفلری بودر شکیم بر کیمیه

حضرت پیغمبر علیه السلام دن اقتباس ایلده و بر کیمیه ده انکدن اقتباس ایلده
الی غیر النهایه بو گونه اخذ اقتباس ایلده مرادام که علم اولد کیمیه اخذده اولان
کیمیه دن اخذ ایتمک اولده اولان کیمیه دن اخذ ایتمک کییدر و انک مرادینه کیمک
پیغمبر علیه السلام مرادینه کیمک کییدر ﴿ مشوی ﴾ ﴿ چون چراغی نور
شمعی را کشید ﴾ هر که دید اورا یقین ارشع دید ﴿ مثلا چونکه بر چراغ شمع نورنی
چکدی یعنی اول شمع دن شعله اخذ ایدوب بو چراغک وجودی دخی باندی
و شعله لندی هر کیمکه اوچراغی کوردی یقین محقق اول شمع کوردی
﴿ مشوی ﴾ ﴿ همچنین ناصد چراغ ارتقل شد ﴾ دیدن آخراغی اصل بد
بوک کبی بوز چراغده ک اگر نقل اولده یعنی اول چراغک نورنی بو ذکر اولسان
اسلوب اوزره نیمه یک چراغده ک انتقال قیسه هر بر چراغ بر آخر چراغک
نورندن مشعل اولده آخری چراغی کورمک اصلک لغای اودی یعنی اولکی
چراغی کورمک و اکا ملاقی اولق مرتبه سنده اولدی نوری انکدن مقتبسدر
﴿ مشوی ﴾ ﴿ خواه از نور پسین بسنن توان ﴾ هیچ فرقی نیست خواه از شمع جان
استرایک سن اول نوری صکره کی نوردن آل هیچ بفرق بو قدر استرک شمع
جاندن آل شمع جاندن مراد جانلرده نور و یردی ملاسه الیه حضرت خدادر
حضرت نبی مجتبی علیه السلام اولده دخی جائزدر خلاصه کلام منور باطن
اولان علمی استرک چراغ پسین مرتبه سنده اولان عصر کدی وارث حضرت
نبی علیه السلام دن اقتباس ایلده و یا خود حضرت نبی علیه السلام مشکات
روحندن اقتباس ایلده و استرک جمله انواره اصل اولان حضرت خدادن
اقتباس ایلده و مقتبس اولان نورک مابینده هیچ فرقی بو قدر هر قیستدن او اورسه
اولسون زیرا بو چراغ پسینک نوری عینله اولکی چراغک نور بدر بلا فرق
﴿ مشوی ﴾ ﴿ خوار بین نور از چراغ آخرین ﴾ خواه بین نورش ز شمع غابرن
استرایک نوری اخرک چراغدن کور استرایک نوری فایر و طار اولنلرک شمعندن
کور غایر ماضی معنانه در استرایک نور حق متأخرینک وجودلری چراغلندن
مشاهده ایلده استرایک انی عبور و مرور ایلین متقدمینک مصباح ارواحندن
مکاشفه ایلده کور

﴿ در معنی حدیث انزل بکم فی ایام دهر کم نفحات الافتر ضوا لها ﴾

بو حدیث شریفک معنانه در که حضرت مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم
پیوردی و ابوهریره و ام سلمه رضی الله عنهما اول حضرت دن بونی بوبله روایت
فیلدیلر حضرت علیه السلام پیور مشاکر که تحقیقا ربک ایچون زمانکز کونلرنده
نفحات وارددر نفحات حاه مهمله الیه نفحاتک جعیدر یعنی طیب رایحه ل وارددر

مراد اللهك رحمتك بر انك چون بعض روایتی من رجة الله لفظی من بیایید ایه
وارد اولشدر اكله اولك ای طالب حق اولك اول نفی توجده وقصد قیلک
قرض توجده وقصد ایلکه در پس حضرت مولانا قدس الله سره العزیز
بوجدیت شریک معانیده نفحات رجة للعالمین اولان سرور کائنات علیه
السلامك وارثیته جل ایدر لر و بونلرک هر بری نفحة الهی و نفحة ربانی
اولدینته تعلیم و تفهیم ایدوب یوررلر ﴿ مشوی ﴾ کفیت پیغمبر که نفحاتی
حق ﴿ اندرین ایام می دارد سبق ﴾ پیغمبر علیه السلام دیدیکه حق تعالی نیک
نفحاتی بوالیده سبقت کنوررلر یعنی جمیع اوقات و کل ساعات نفحات الهیه
خلایق اوزره ظهور کلودر و غلبه قیور ﴿ مشوی ﴾ کوش و هوش دارید
این اوقات را ﴿ در باید این چنین نفحات را ﴾ ای طالب نفحات الهیه اولشدر
بووقلره کوش و هوش طوتیکر بونجیلین لطیف و شریف نفحاتی قلیکر یعنی
اخذ و قبوله مستعد و طالب اولکر ﴿ مشوی ﴾ نفحة ادمر شمارا دید
ورفت ﴿ هر کرامی خواست جان بخشید و رفت ﴾ نفحة دیگر رسید اکام باش ﴿
نازین هم و انجایی خواجه تاش ﴾ هر وقتیده نفحات الهیه اولان نفحة حق من
کلدی و تحقیق سزی کوردی و کندی و هر کیم دبلدیسسه جان و ایمان بغلادی
ورجالت ایددی اگر بوکاملك وجوددن مستفید و مستر شد اوله مدلك ایسه
راخر نفحة دخی بنشیدی اکام اول وانی بول تاندن دخی کبر و قالمه سن ای خواجه
تاش و نور ظهورندن محروم اولدیسسن ای کالغاش ﴿ مشوی ﴾ جان ناری
یافت زوایش کشی ﴿ جان مرده یافت ازوی جنبشی ﴾ انشه منسوب و مضاف
اولان جان غضبناک غضب و شهوت انشی اولدر مکلکی اول شیخ ربانی و نفحة
سبحیدن بولدی کشی بضم الکاف قرأت اولورسه معنی بودر و اگر بفتح الکاف
قرأت اولورسه شوق عشقه آتش کی پرشله و نورانی اولان آتش کش اولانی
و جذب نار محبت قطنی اول نفس رحانیدن و دم سحانیدن بولدی و جهل و غفلته
مرده و خطا و معصیته پر مرده اولان جان انسانی علم و معرفته اول نفحة الهیه
دین و طریقتده جنبش و حرکت بولدی ﴿ مشوی ﴾ جان ناری یافت ازوی
انطفه ﴿ مرده پوشید از بقای اوقبا ﴾ و ناره منسوب اولان جان قصبوب و پر شهوت
اول حضرتدن متطبی اولدی و جهالت و غفلته مرده انک بقایندن قبای
حیات ایدیه کیسیدی و اول تازه کی و جنبشی سالک اول مالک خزائن الهیه دن
بواور ﴿ مشوی ﴾ نازی و جنبش طوبیست ان ﴿ همچو جنبشهای خلفان
نیست ان ﴾ نازی و جنبش طوبی در اول سائر خلقک حرکت و جنبشی
کی دکلددر اول طوبی جنت اصلاده بر شجر رحماندر که جمیع اهل جنت

انک سبابه سنا دشنه خوش کچرل و انک تحت ظانده برلر ایچرلر جمیع
بیوت و قصور جتانه انک اغضای متدلیه و انکار و طعوتی دایه در ﴿ مشوی ﴾
کر در افتد در زمین و آسمان ﴿ زهرها شان آب ککرد ددر زمان ﴾
خودزیم این دم بی متها ﴿ باز خوان فایین ان بجهلها ﴾ و رنه خود اشقن متها
ی بدی ﴿ کرنه ازیمش دل که خون شدی ﴾ بوابات شریفه دن متفهم اولان
بودر که جدیت شریفه اولان نفحات شاه متجمده ایه اولان نفحة معانیده اولشدر
و اول انک معانیده و ثابا متاسیله بونک معانیده اشارت قلدشدر و ایکسندک پله
جوانه ذاهب اولشدر پس شاه معجمه ایه اولدینی اوزره یوررلر که اگر وجود
انسانیده اولان دم سحانی و نفحات ربانی زمین و آسمانه دوشده ایدی انلرک اهلر بونک
زهرلی در حال آب اولیدی و اربوب قنسا بولیدی خود بودمی متها و امانت
خدانک بچندن زمین و آسمان ابارا شقاق ایلدیلر من کبر و اوقو فایین ان بجهلها آیت
کریمه سنی و الابویه اولیه ایدی اول امانتدن بونلرک خوف و اشفاق بچسن
اولوردی اگر بودم بی متهانک بچندن قلب کوه خون اولیدی بوآیت کریمه
اشارندر جناب حق سوره احزاب آخرنده یوررلر ﴿ انما عرضنا الامانة ﴾ جناب
عزت یوررلر که تحقیق بر عرض ابلدک امانتی ﴿ علی السموات والارض والجبال ﴾
سموات و ارض و جبال اوزره امانتدن هر اد بعضلر فر ایتدر دیمشدر و بعضلر
معرفة الله در دیمشدر و بعضلر تکالیف شرعیه در دیمشدر لیکن حضرت مولانا قدس
الله سره العزیز بونلرک یوررلر بوجده بی جامع اولور کان یوررلر که اصل امانت
نفحة الهیه اولان روحدر که مبدأ جمیع اعمال و احوال و علت جمیع تکالیف
و واجبات و حرام و حلالدر پس اصل ارض و سما و جبال بونفحة دن اعراض
و اشفاق ایلدیلر که مبدأ جمیع تکالیف و احوالدر و بعض اهل تحقیق امانتدن
مراد کمال ظهور حقدر من حیث اسمائه و ذاته و صفاته دیرلر پس بوجده
برشیک استعدادی بوقدر الانسان کمالک ﴿ فایین ان بجهلها ﴾ پس اول امانتی
کوتر مکدن ابا ایلدیلر یعنی کمال ظهور حقه عدم استعدادی اولدینندن سموات
و ارض و جبال و سائر اشیا بوامانک ارتکابندن ابا ایلدیلر ﴿ و اشقن متها ﴾ و اول
امانندن اشفاق و خوف ایلدیلر ﴿ و جلها الانسان ﴾ پس اول امانتی انسان حامل
اولدی یعنی کمال مظهر بته انسان قادر اولدی ﴿ انه کان ظلوما جهولا ﴾ تحقیقا
لول انسان اولدی غایله ظلم ایدیمی و متبلفه ایلدیلر اولدی قال القاشانی ای
ظلوما علی نفسه مهینا ایاها مفی ذاته فی ذات الله جهولا لغیره ناسیالما سواء نافیالما
عداء بقوله لا اله الا الله و بر معنی دخی بودر که ظلوم و جهول صفتان می افتاندر مقارنی
حددن تجاوز ظلم ایلدیلر و حددن تجاوز جاهل اولدیلر دیمکدر پس قول مشهور در که

ذاتجاوزالشیء حده انعکس صده پس ظلمت غدی عدل وجهلک ضدی عمار
پس تقدیر کلام اول امانتی حامل اولدی انسان بغایت عادل و عالم اولد قنندن
دیمک اوله پس حضرت خداوند کار بوامانی عشق حق و نفخه اسرار وجود
مطلق الیه تغییر پیوروب دیرلکه اگر بوعشق حق و نفخه اسرار وجود مطلق
الیه نفخه اسرار سبحانی به هر ششک قابلیت اولیدی ابایغیه ردی پس عشق حقه
قابل اولان اولیای عظامک و انسان کاملک نشئه روحانیتریدر ﴿ مثنوی ﴾
دوش دیگر لون ابن میداد دست * لقمه چندی در آمده پست (بونفخه الهیه
و دم ربانیه ک بوندن ماعد ابر آخر نوع اوزره بر لطیف معنایی و ذکر اولنندن
شریف شرح رعنائی حضرت مولانا قدس الله سره العزیزک علی طریق
الواردات والاهام جناب حقن قلب شریقرینه القا و ثوب لیکن اکل و شرب
نفسانی سد باب حکم ربانی و واردات سبحانی قبول ازک نقطه کله سته مانع اولدیفنی
بیان پیورول و دیرلکه دون رفیر کونه بونفخه نک معنایی و شرح رعنائی بزه الهام
واسطه سیله ال و بردی ولیکن برقاج لقمه کلدی و بنادی و راه معنایی باغدی کافال
علیه السلام (اذاملت المعدة خرس الحکمة) پس حکمت ربانی و مرتبه لقمه
استین کیمه غذای نفسانی بی ترک ایلک لازم اولدیفنی اشعار ایچون برقاج کفتار
حکمت آمیز دخی نظممه کتورب پیورول ﴿ مثنوی ﴾ بهر لقمه کشته
لقماتی کرو * وقت لقمه انیت ای لقمه برو (لقمه دن اتری بر لقمه ان رهن
اولش یعنی لقمه صفت و معدن حکمت اولان روح الهی کرفار غذای نفسانی
قالش لقمه و قنندر ای لقمه پوری یعنی علوم و حکمت زمانیدر ای غذای جسمی
سن رطرف اول دیمک اولور ﴿ مثنوی ﴾ از هوای لقمه این خار خار *
از کف لقمه برون ارید خار (بر خار خار بر لقمه دن اوزریدر یعنی بوغصه و ناسیه
و دغرضه و وسوسه رغدا ایچوندر از برای لقمه ایست تقدیرنده در لقمه انک پابندن
خاری طشره کتورک یعنی لقمه صفت اولان روحک قد مندن غذای نفیه متعلق
اولان افکار واضطرابی اخراج ایلک ﴿ مثنوی ﴾ در کف اوخار و سایش
نیر نیست * لیکنان از حرص آن تمیز نیست (اول جان لقمه انک پابنک کفنده
خار وارد انکچون انک سبایه سی تیز دکادر یعنی انک جسمی تیز دکادر ولیکن
تا اول خاره حرص کردن تمیز بوقدر دیمکدر یا خود خاردن مراد غذای نفسانی
اول غذا ایچون اولان افکار در که روحک پانه خار مثابه سنده واقع اولشدر
ولکن تا حرصدن تمیز بوقدر دیمکدر اما اولکی معنی اولیدر اکثر نسخهده تیز تیز
نون ایله تیز واقع اولشدر بوقدر اوزره معنی اول لقمه نک کفنده خار بوقدر
و دن سبایه سی دخی بوقدر بلکه خاردن مراد غذای نفایه حرص ایس اولور

و اشتغال قنندر و ایکن سزه حرص کردن اول تمیز بوقدر که فرق
ایده سزیمک اولور ﴿ مثنوی ﴾ خاردن اراکه خرما دیده * زانکه بس
نانکور و بس نادیده (معناده خار بیل آتیکه ظاهرده خرما کورمشن ز پراکه
نانکور سن وزیاده کورمشن سن انکچون خاری خرما کورمشن اگر نانکور و نادیده
اولیدک ظاهرده خرما کی نفیس کور دیمک طعمایری خار یلوردک ﴿ مثنوی ﴾
جان لقمه ان کان کاستان خداست * پای جانش بسته خاری چراست (لقمه انک
جانیکه خدای تعالی ک کاستانی و نظرگاه بوسنایدن انک جانک ایاضی نیچون بر خارک
مجر و حیدر یعنی بر خار اول پای روحی مجروح و خسته ایدوب طریق حقه کتکدن
کبره قوی لا یقیدر ﴿ مثنوی ﴾ اشتر آمدن وجود خار خوار * مصطفی
زادی برن اشتر سوار (بو خار بیچی وجود فی المثل اشتر کلدی بر مصطفی زاده
بوده نک اوزرینه سواردر یعنی بر مصطفی دن طوغش و انک نورندن ظهوره
کلش بر روح بواشتر خار خوار کی اولان وجودن اوزرینه راکب اولشدر (انا
نور الله و المؤمنون من نوری) حدیث شریفنک خواستجه هر مؤمنک روحی بوقدر
اوزره مصطفی زاده اولور ﴿ مثنوی ﴾ اشتر انک کلی در بار نیست * کریمشدر
توصد کلزار رست (ای اشتر سنک ارق اوزره بر کل تنکی واردر که انک نسیمندن سنده
بوز کلزار بتدی یعنی ای اشتر کی اولان جسم سنک اوزر کده بر کل دنکی واردر که اندن
مراد روحدر که انک نسیمندن و وی کریمندن نیچه بوز کلزار بتشدر ﴿ مثنوی ﴾
میل نوسوی مغیلاست و ربک * ناچه کل جینی زخار مرده ربک (اما سنک میلک
مغیلاز دکنه و قوم جانیته در یعنی غذای نفسانی و اموال دنیوی سمته در ارده
قالش خاردن عجبانه کل دیررسن ﴿ مثنوی ﴾ ای بکشته زین طلب از کوبکو *
چند کوی این کاستان کوو کو (ای بو طلبدن کوبکو کشت و سعی ایاش نیچه
بر دیرسن که بو کاستان قنی و قنی ﴿ مثنوی ﴾ پیش ازین کین خار پایرون کنی *
چشم تاریکست جولان چون کنی (بوندن اولکه بو آیاغ کده اولان خاری طشره
ایده سن چشمک تاریک و بی نوردر نیچه جولان ایلرسن یعنی مادامکه پای جانکده
خار طعام مر کوز و چشم دلاک تاریک و بی نور اوله جولانه قادر اوله من سن و راه
حقه رفار قیله من سن ﴿ مثنوی ﴾ آدمی کوی نکجدر جهان * در سرخاری
همکردن نهان (مصطفی آمد که سازدهمدمی * کلینی یا حیر الکلی) حقیقت
آدمیه روح اعظم و عقل کلدی که اول بوجهانه صغیر عجددر که بر خارک طرفندن
طولاتور نهانده که اول خار لذت جسمانی و عیش نفسانی در که کل عقل کله نیستله
خار و عزت روح اعظمه کوره خواردر کرر من میسنکه حقیقت مجدی و عقل
مصطفویه کون و مکانه صغیر ایکن کلدیکه بو عالم بشریتده برهمدم دوز و اول

ہم دم حضرت عایشہ رضی اللہ عنہا ابوبکر ہر بار اول حضرتہ و حانیت و ملکیت غلبہ قبیلہ بشریتہ نزول ایچون حضرت عایشہ رضی اللہ عنہا بہ قریب اولوب باعایشہ بکا سویلہ و مکالمہ الیہ نامتکله انسیت قیل و بشریت لذتی دخی بولم دیردی حیرا حیرا تک تصغیر بدر حضرت عایشہ رضی اللہ عنہا تک لقیدر بیاضچہ اولد یغیچون اکا حیرا تلغیب اولدیکہ بیاض اولان انسانہ حیرا دیرل (کافان ابن الاثیر فی شرح هذا الحديث قال علیه السلام خذوا شطر دينکم من حیرا یعنی عایشہ کان علیہ السلام یقول لہا یا حیرا یرید البیضاء فان العرب تقول امرأہ حیراء ای بیضاء حسنہ ﴿ مشوی ﴾ ای حیرا آتش اندرنہ توئل * تازئل توشد این کوئل (هر کوئل دخی نہخندہ در علم نارنجائندہ مسطوردر کہ فچین بندہ فرار قبیلہ و یا خود بر محبوب سرکش اولدہ انک اسمنی ربکی نعلہ یازوب آتشہ قورل در حال اول عبد آبق عودت قیاور و محبوب سرکش مطیع و مسخر اولور پس نعلی آتشہ قومق ریکہ بی جذب و تسخیر قیلقدن کنایہ اولور ذکر لزوم ارادہ لازم قیلندندر پس حضرت پیغمبر علیہ السلام حضرت عایشہ بہ بیوردر دیکہ یا عایشہ بنی بشریت عالند جذب و تسخیر الیہ نامتک نعلکدن یعنی جذب و تسخیر کدن بو کوئل وجودم و یا خود هر وجودک کوئل دین و ایمان اولنددن و ایقان و عرفان کوئلندن پر اولہ بعض نہخندہ این کوئل و بعض نہخندہ هر کوئل واقع اولشد در حضرت رسالت پناہ علیہ السلام انکچہین حضرت عایشہ بہ بو معاملہ بی ایدرل دیکہ تا آنک مکالمہ و مصاصا حتی واسطہ سبیلہ بشریتہ و دنیاسیابہ نزول ابدوت تبلیغ احکام و رسالتہ بوجه عدالت قادر اولر زیرا فساد دنیاندندر انلرلہ صحبت بشریت و جماعتی اقتضا ایدر و هر بار کہ بشریت و مقتضای عالم طبیعت غلبہ ایدر ایدی ار حجاب بالابرلدی زیرا آواز خوب روحانیر عالم ارواحہ جذب قیاور پس اول حضرت مشرب لطیفلری بغایت اعتدال اوزر اولد یغندن شرع شریفلری دخی کالیلہ عدالت اوزر در فافہم ﴿ مشوی ﴾ ای حیرا لفظ مایشت و جار * نام نائیش نہنہ این تازبان (بو حیرا کہ حیرا تک تصغیر بدر لفظ نائیش و جار دخی نائیشہ رزرا بوتاز بلر اول جائہ نائیش نام قورلہ دخی بو حیرا حقیقہ نائیش لفظ بدر و کالک جا دخی نائیشہ عبد در عرب عربا اکا نائیش نامن وضع ایدر و هر بار کہ روحہ ضبر کوندر سد دل مؤث خبر کوندرل ﴿ مشوی ﴾ لیک از نائیش جائز ایا نائیشہ * روح را بامر دوزن اشراک نیشہ و ایکن روحہ نائیشدن بک یوقدر روحک مرد زن الہ اشترای یوقدر یعنی ار و عودرت اولامہ اشترای و تعلیمی یوقدر مؤث و مذکر اولقدن برتر عالم ایدرلر انکم بیوردر ﴿ مشوی ﴾ از مؤث و زمذکر برترست * این نہ آرجانست

کز خشک و ترست (زیر اروح فی حد ذاتہا مذکر و مؤث اولقدن مقدمدر بوذکر ایلدیکم جان اول جان دکادر خشک و تر در یعنی بیوست و رطوبت و حرارت و برودتک اجتماع و اعتدالندن ظہورہ کلان و اطافت اخلاطدن حاصل اولان روح حیوانی دکل ﴿ مشوی ﴾ این نہ ان جائست کافز ایدرتان * باکمی باشد چنین کامی چنان) بو وصف ایلدیکم رجان اول جان دکادر نان و طعامدن زیاده الہ واکل و شربلہ قوت بولہ یا خود کامی بوتجاین و کامی انجاین اولہ یعنی کامی بوذکر اولسان کبی نان و طعامدن زیاده اولوب قوت بولہ و کامی بی نان و طعام ناقص اولوب ضعیف اولہ کہ روح حیوانیہ تک حالی و صفتی بودر ﴿ مشوی ﴾ خوش کنست و خوش و عین خوشی * بی خوشی نبود خوشی ای مرتشی (بو نفعہ الہی و امر ربانی اولان روح خشک و تر دن واکل و شربدن حاصل اولان روح حیوانی کبی کام خوش و کام ناخوش دکل بلکہ خوش کنستہ روح حیوانی و بدن انسانی ولذت دہندہ قوای جسمانی و روحانیدر و نفعندہ خوشدر و خوشغت عینی و جملہ لذت و نعمتک معدن و منبعیدر کہ خوشلخی غیر بدن المزلذت نعمتی واسطہ الیہ بولر ای مراد و مقصودنہ وسیلہ اتخاذ ایلدن کیمشہ رشوہ حاجتہ اولشدیرن شبہ دیرل رشادندر رشالغندہ مایتوصل بہ الی الحاجتہ دیرل مرتشی بورادہ حاجتہ وسیلہ اتخاذ ایدیحی دیمک اولور ﴿ مشوی ﴾ چون توشیرن از شکر باشی بود * کان شکر کامی ز تو غایب شود (مثلا چونکم سن شکردن شیرین ولذت اولہ سن اولور میکہ اول شکرلک احیاتاسندن غایب اولہ مصرع اولدہ بود مصرع نائیدہ استفہامدر و بو معنی دخی او جہددر کہ استفہام اولیہ و شکردن مراد روح الہی و شیرین اولقدن مراد اندن حلاوت بولمق اولہ و تقدیر معنی بولہ دیمک اولہ کہ چونکم سن شکردن شیرین اولہ سن یعنی روح الہیہ دن لذت و حلاوت بولہ سن اول ذات روح کا اولور کہ سندن غالب اولور و سنک قلبک اندن اول حیندہ بی لذت و حلاوت قاور و بو معنی مابعدندہ اولان بینک ایکنجی معناستہ مناسب اولور ﴿ مشوی ﴾ چون شکر کردی ز تاثیر وفا * پس شکر کی از شکر کردد جدا (چون اشباع و اولہ ادات استفہامدن اولقدندہ جائزدر بو تقدیر جہ مصرع اول سوال و جواب اولور یعنی نیچہ شکر اولور سن تاثیر وفادن شکر اولور سن دیمک اولور و بلا اشباع ادات شرطیدن اولہ دخی جائزدر تقدیر معنی چونکم حقک سکا و فاسنک نائیرندن و یا خود سنک جناب حقہ ایلدیکک وفاتک نائیرندن شکر اولہ سن یعنی محضار روح الہی اولوب کالیلہ لذت و حلاوت بولہ سن پس شکرلک نفس شکردن نوجہلہ جدا اولور زیرا لازمہ حقیقت حقیقتدن منفک اولر کافال صاحب الہیا کل

لازم الحقیقة لذاتها لا ینفک عنها تکلم حیوان ناطق انساندن منفک اولمدیغی
 کبی پس بولدت و خوشلق روحک صفت ضروریه سی اولور و صفت ضروریه
 ششک نفسمندن منفک اولرتکیم اربعه دن زوجیت منفک اولمدیغی کبی
 ﴿ مشوی ﴾ عاشق از خود چون غذا یابد حقی ﴿ عقل انجاشود کم ی
 رفیق ﴾ عاشق چونکه رحیمی کنبدن غذا بوله رحیق شراب خالصه دیرل یعنی
 عاشق چونکم شراب وحدتی وی محبتی کندی وجودندن غذا بوله و اندن ذوق
 اله عقل جزوی اول محله ای رفیق کم اولور یعنی انک سرنی و ذوقنی فهم ابلکدن
 عاجز قالوز ﴿ مشوی ﴾ عقل جزوی عشق را نکر بود * کرچه بنماید که
 صاحب سر بود ﴿ عقل جزوی عشقه منکر اولور زیرا المرأ عدو لما جهل
 فحواله عشقه اسرار اذا وافق ادراک ابلدیکی اجلدن و عشقک عظیم شانه
 واقف اولمدیغی جهندن اکا عداوت وانکار قبول فرضی عقل جزوی صاحبی
 اگرچه صاحب سر اواق کورینور سده بنه حقیقه مرتبه سی حکم به عشقه
 و عاشقه منکر اولمق مقدر ﴿ مشوی ﴾ زیرک و داناست اما نیست نیست *
 تافرشته لانشدا هر نیست ﴿ نعم عقل جزوی زیرک و دانادر ولیکن نیست وفانی
 دکدر اولکی نیست نفی ایچوند نفی نفیه او غره سه اثبات معنای حاصل اولور
 مادامکه فرشته لا اولیه آهر منبدر یعنی ملائکه سفیلدن هر فنی ملک که نور
 الهیه محو وجود الیه اول شیطاندر شیطانت نوع ملائکه دن اولسی ونفی وجود
 قبلدیغی جهندن شیطنت مرتبه سنده قالمی ابکیجی جلده حضرت معاویه
 حکایتده تفصیل اولمشدر ﴿ مشوی ﴾ او بقول و فعل بار مابود * چون
 بحکم حال آبی لا بود ﴿ اول عقل جزوی قول و فعل الیه بزم بارمن اولور چونکه
 حال حکمت کله سن عقل معاش لا و محو اولور ﴿ مشوی ﴾ لا بود چون اولمشدر
 از هست نیست * چونکه طوعا لانشدا کرها بسیت ﴿ چونکه عقل معاش وجود
 مجاز بدن فانی اولدی و کنبدی محو قبلدی لا اولور و بی قدر اولور عقل معاش
 چونکه طوعا و اختیار لا وفانی اولدی کرها واضطرارا هلاک اواق اکا بسدر
 یعنی کافدر ﴿ مشوی ﴾ جان کاست و ندای او کال * مصطفی فرمودار حنا
 یا بلال ﴿ جان حد ذاتده عین کالد و نقصانی روح حیوانی و قوای جسمانی
 غلبه سی اعتبار بله در پس بوجانک روح حیوانی حکمندن و هوای جسمانی قیدندن
 خلاص اوله و کال اصلیه سنی بوله انک ندا و صداسی و الفاظ و اداسی دخی عین
 کالدز انکیچون مصطفی علیه السلام ارجنا یا بلال یوردی یعنی ای بلال بزنی
 دکندر یور غنلق کنسون دیکدر اراحه دکندر مکه دیرل ﴿ کافال الجوهری
 اراحة الرجل اذا رجعت نفسه الیه بعد الاغیاء یعنی یور غنلقه نصکره روحی اکا

رجوع ابلدی و راحت اولدی دیک اولور ﴿ مشوی ﴾ ای بلال افر از بک
 سلمت * زان دی کاندرد مدیم دردات ﴿ حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی
 علیه وسلم هر بار که تبلیغ رساندن یوراسه لردی استراحت ایچون حضرت بلاله
 یورردیکه ای بلال اذان ویر و مسلسل اولان صدای بلند ابله و جناب حقی تهلیل
 و تمجید ایدوب سویله اول نفخه و فیض دنکه بن آتی سنک قابله افاضه ایدلم
 و اول حیات حقیقتدن سکاسو یلد مکه اول علم توحید و سرتمجید و تمجیددر که
 لفظ اذان اندن خبر ویر ﴿ مشوی ﴾ زان دی کادم ازان مدهوش کشت *
 هوش اهل آسمان یهوش کشت ﴿ یعنی یا بلال ندا و صدای اول دمندن سوبلدیکک
 حالده یو کسک الیه که اول منع عاوم اولان نفخه الهیه دن و نفس رحانیددن
 آدم علیه السلام حضرتتری مت و مدهوش اولدی و عقول اهل آسمان انک
 اثر و علندن یهوش اولوب حیران قالدی ﴿ مشوی ﴾ مصطفی بی خویش
 شد زان خوب صوت * شد نمازش در شب تعریس فوت * سر ازان خواب مبارک
 بر داشت * تاناز صبح دم آمد بچاشت ﴿ در شب تعریس پیش آن عروس *
 یافت جان پاک ایشان دست بوس ﴿ رست جان پاک ایشان از عبوس * دخی نهمدر
 یو کلام الیه اولکی کلامک مایندده حذف و اختصار واردر تقدیر کلام پیغمبر
 علیه السلام حضرتتری حضرت بلاله ارجنا یوردفده حضرت بلال امتالا
 لامر الرسول خوب آوازله تهلیل و تمجید باشلدی مصطفی علیه السلام بی خود
 اولدی اول خوب آوازدن دکنددی و راحت بولدی اول مرتبه استراحت ابلدیکه
 اول حضرتک نمازی الیه تعریسده فوت اولدی تعریس اکادیرل که مسافر اول
 لیادن آخر لیلله دک کیده و آخر ایلده بر موضعه نوم و استراحت ایچون نزول ایده
 کافال ابن الاثیر فی النهاية التعریس نزول المسافر آخر الیل للنوم والاستراحة
 ابو قتاده دن و بعض صحابه دن بویه روایت اولور که رسول علیه السلام حضرتتری
 الیه غزو اندن بعض غزاده تعریس ایلدک اولقددر استراحت ایدوب خوابه
 وارمش که صباح نمازی فوت اولمش و آفتاب ضحوة کبری محله کلمش و حرارتی
 بزه تأثیر قلمش پس پیدار اولد فده حضرت رسالت پناه حضرت بلاله اذان
 او قودیو بیوروب حضرت بلال اذان او قیوب اول فوت اولان صباح نمازی
 جاعله قضا ابلدیبلر بولیه تعریس بریچده کره واقع اولمشدر حتی بر آخر لیلله
 تعریسک مکرده بنه ابو قتاده به حفظک الله بما حفظت نیتک دیو خیر دعا
 یورمشدر اول وقتده پیغمبر علیه السلام حضرتتری راحله سندن نوم غلبه
 ایدوب کلمش واروب بنه طایوب طوفر قلمش او چنجی کره ده تمکره قریب
 تبارک باشلر بن قالدروب من هذا یورمشلر و ابو قتاده دخی انبار رسول الله دیش

اول دمه بود عانی دیشا پس حضرت مولانا قدس الله سره العزیزك كلامه ندم
مفهوم اولان بود که بر کججه سقرایده و اصحابه آخر ليله دك کیده دل تعب راهدن
بورغناق حاصل اولدقد و استراحت ایچون بر موضعه نزول قبلدقد ارخنا
بابلال دیرل پس حضرت بلال آواز خوب الیه تهابل و تجیده سر آغاز قبلدقد
اول آواز دن اول مخزن راز و اصحاب سرفرازه بر ذوق و حالت کاش اوله که اول
ذوقدن بی خویش او اوب نماز صبح فوت اولسه بو تقدیر او زره فوت نماز کشف
بدندن حاصل اولز بلکه کمال ذوق و استغراقدن حاصل اولور و هو الالباق بشأن
الرسول و اصحابه فافهم پس اول شب تمر یسده واقع اولان حالی نمین ایدوب
پس ورلر که اول حضرت مبارک باشنی اول خواب مبارکدن بوقری قادر مدی
نماز صبحدم ضعی وقتنه کلدی اول شب تمر یسده اول عروس کی اولان
معشوقك حضورنده اول صاحب سعادت ترك جان پاکی دست بوس مرتبه سنی
بودی یعنی وصلت الوردی و مشاهده معشوق حقیقی حاصل اولدی یا خود
معنی انلرك جان پاکی انقباض و مهتشدن و درد و المدن خلاص اولدی بوراده
بعض طاعن جانبندن بر سوال وارد اولور که لسان شرعده واقع اولین الفاظك
جناب حقه اطلاق صحیح اولز پس جناب حضرت عروس اطلاق نوجه هله
مناسب اولور پس بووه می دفع ایچون پیورلر ﴿ مشوی ﴾ عشق و جان
هر دو نهاند و ستر * کر عروسش خوانده ام صبی مکیر ﴿ عشق یعنی معشوقدر
یعنی معشوق حقیقی و جان هر ایکسی منور و نهاند رلر جناب عزت ثقی عزت
و عجب کبر با و عظمتیه تحجیدر و جان دخی کمال لطافت و بغایت نورانیه مستور
و مخفی در اگر اول معشوقی محجوب اولدیغیچون علی طریق الاستعاره التبیانه
عروس ایدمه عیب طوته زیر باب استعاره و تشبیه مقتوحدر و رعایت لوازم
السنة اولیاده مندوب و غیر مقد و حدر ﴿ مشوی ﴾ ارماولی یار خاموش
کردی * کر هم اومهلت بدادی يك دمی * لیسك می گوید بکوهین عیب نیست *
جز تفضای قضای غیب نیست) زیر یارم نیم بو گونه سوز مدن ماول اولیدی
یارك ماوللکنندن بن خاموش اولوردم اگر اول یار هم بکا ساکت اولمغه مهلت
و یریدی بر دم ساکت و صامت اولوردم لکن اول یار حقیقی به عیب بو قدر بو گونه
سوزی سوزیله و بونك امثالی اسما و الفاظی نقل الیه دیو پیوردر روند بو گونه اقتضا
جاند و بوشکل تفضا عالم غیبك قضا سندن غیری دکلدر که بو گونه سوزی سوزيك اللهك
امر و قضا سلك اقتضاسیدر اگر چه بو گونه کلام سر قضای حقه جاهل اولان مخلوقه
نسبتله عیب ایسده خداوند قبوله نسبتله عیب دکلدر که انك امر و رضا سلك
اوزر بنه در شکیم عن قریب کر کر شده غمزه غمازه یتنده بورایه مناسب اولان

اجوبه واسطه نحر پر اواندیکه اولیاء الله بو گونه کلماتی جناب حقه اطلاق ایلمکده
معذورلر و وهم مأمورلر در ﴿ مشوی ﴾ عیب باشد که نه یتند جز که عیب * عیب
کی یتند روان پاک غیب) عیب اولور که اول کیمسه عیب دن غیری کورمیه یعنی
اول کیمسه عیب دن غیری کورمیه صافی عیب اولور و عالم غیبه مضاف و منسوب
اولان روان پاک غیب عیب کورر یعنی عالم غیبه متعلق اولان مشایخك قولنده
و فعلنده عیب کوره بونلرك قول و فعلنده عیب کورن کیمسه ر صرف عیبیدن
غیری اولزلر ﴿ مشوی ﴾ عیب شد نسبت بمخاوق جهول * نی به نسبت
با خداوند قبول) عیب زیاده جاهل اولان مخلوقه نسبت عیب اولدی خداوند
قبوله نسبت دکل یعنی قبول ایدبجی خدای تعالی به نسبتله وجه سامن الوجوه
مخلوقنده عیب بو قدر که اول الله عیب و باطل شی خالق ایلمشدر ناسه نسبتله عیب
اولان شیلرده دخی بیجه حکم خفیه سی وارد که هر کس اول غیبده اولان سر
و حکمتی مشاهده ایدم من ﴿ مشوی ﴾ کفر هم نسبت بخلاق حکمتست *
چون عیب نسبت کنی کفر آفتست) کفر هم خالفه نسبت حکمتدر ز بر احق تعالی
(وما خلقنا السماء والارض وما بينهما باطلا) آیت کریمه سلك مقتضا سجد باطل
و عیب شی خالق ایلمشدر پس کفر دخی عند اهل الحق انك مخلوقدر اولیه
اولیحق اول حکمت صاحبیه نسبت کفر و ضلالت عین حکمت و مصلحتدر چونکم
بره نسبت ایلمه سن کفر آفت و مضرتدر ﴿ مشوی ﴾ و زیبکی صبی بود یاسد
حیات * بر مثل چوب باشد در نبات) و اگر یوز حیات و نیجه حسنه بر کیمده
رعیب اوله اول عیب نیاند چوب مثاند اولور ﴿ مشوی ﴾ در راز و هر دورا
یکسان کنند * زانکه آن هر دو جو جسم و جان خوشند) ترازود هر ایکسی
یعنی چوبله نباتی یکسان چکرلر زیرا که هر اول ایکسی جسم و جار کی خوشلر در
﴿ مشوی ﴾ پس برزگان این نکفتند از کزاف * جسم پا کان عین جان افتاد
صاف) پس اولور بونی کزافدن و یهوده بر دبدیلر پاکلرك جسمی صافی عین
جان واقع اولدی و لهذا بو پاک اولان صاحب دللر ارواحنا اشباحنا و اشباحنا
ارواحنا دبدیلر و جنید قدس سره المز بدخی بور باعی بی بو مضمونده خوش پیور دیلر
* رقی الزجاج و رقت الخمر * فتشابهها و تشاکل الامر * فکانما خرو لاقدر * و کانما قدح
ولا خمر ﴿ مشوی ﴾ کفشان و نقشان نقشان * جله جان مطلق آمدنی نشان) انلرك
سوزی و انلرك نفسی و انلرك نقشی یعنی جمیع احوالی جله نشانم مطلق جان کلدی
حکم غایبکدر و المغاوب کالام دوم در چونکم جان نهائی انلره غاب اولدی بونلرك جمیع
اعمال و افعالی جان مطلق حکمتنه داخل اولدی و روح اطیف مرتبه سن بودی
﴿ مشوی ﴾ جان دشمن دارشان جمعست صرف * چون زیاد از تراد و است

صرف) انك دشمن طو نیچی جانی صرف جسم در اول پاكری دشمن طون
جان زرددن زیاد کی صرف اسعد زرد ترکیه طاوله دیدكری بعدر مشهور ایکی
زاری وارد آنارل مقابله اولان کیمسه حق بر پول تک کورسه زاری راحت
کند کده آنی اورر وخانه سندن چقار زرد بازل قنده اکاز یاد و کشاد دخی
دبرل که اصلا اول پولك رنفع وفائده سی و علی یوقدر بلکه همان بر قوری اسعد
کذلک اولای عظام و انبیا علیه السلامی دشمن طون چال زرد باز قنده کشاد
وزیاد اولان پول کی بی نفع و بی فایده بر قوری نامدر ﴿ مشوی ﴾ آن بخدا
اندر شد و کل خاک شد ﴿ این نمک اندر شد و کل پاک شد ﴾ زیرا اول پاكری
دشمن طون جان نما که کند و بالکله خاک اولدی و هلاک او اب ابدی ناپاک قادی
بو که مراد ایدان پاکاندر نمک ایچره کند و کل پاک اولدی و نور محض مرتبه سن
بودی ﴿ مشوی ﴾ آن نمک کروی محرم ملحت ﴿ زن حبیث باثنا اوافکت ﴾
بو پاكر اول نمک که کنده لرو اول نمکانه کنده لری ملیح بتدیلر که محمداندر المندر کا قال
علیه السلام ﴿ انا ملح من اخي يوسف و يوسف اجل مني ﴾ اول ملاحه که حضرت نبی
علیه السلام انکله ملیح اولد در محله الهیه و ملاحه ربانیه دندر اول رسول
علیه السلام اول ملاحه اولان حدیثن افکندر کا قال علیه السلام ﴿ انا افصح
العرب ﴾ مشوی ﴿ این نمک باقیست از میراث او ﴿ باتواتدان وارثان او یجو ﴾
و ملح ملاحه و نمک بلاغت و فصاحت محمیه الان باقیدر اول حضرت میراندن
اول ملاحه محمیه وارث اولان کبار سناکه یله درانی طلب الیه ﴿ مشوی ﴾
پیش توشسته ترا خود پیش کو ﴿ پیش همت جان پیش اندیش کر ﴾ انکسک
او کنده اونور مشدر سناک خود او کف فنی سناک وارفت او کنده یعنی حقیقتک
حضورنده اول فکر اید یچی جان فنی یعنی حقیقت انسانیته ده پیش و پس فکرایدن
جان حیوانی و عقل جزوی یوقدر پس سن وارثان حضرت نبی علیه السلامی
استرک بومر تبیه طالب الیه که پیش انسانی حقیقه بودرو انلر بومر تبیه ده
اوتور مشدر ﴿ مشوی ﴾ ککر تو خود را پیش پس داری کان ﴿ بسته
جسمی و محرومی زجا ﴾ اگر سن کنده معنی جانیدن پیش و پس کان طو سناک
یعنی عالم منایه نسبت کنده که جهات وارقباس ایدر سناک جسمه بفلمش و جانیدن
محروم سن ﴿ مشوی ﴾ زیر و بالا پیش پس وصف تنست ﴿ بی جهنهادات جان
روشنست ﴾ زیر اناحت و فوق و پیش و پس تنک و صفیدری جهنکلر روشن
اولان جالک ذابدر که انده جهات سناکه متصور اولمز ﴿ مشوی ﴾ برکشا از نور پاک شد
نظر ﴿ ناپنداری تو چون کوه نظر ﴾ امدی بونلر و مر تبیلر کی نور مک استر سناک
شاه حقیقتک نور پاکدن بصر بصیرتک کشاد الیه حتی سن ظن و قیاس ایچیه سن

وشهد و کان بولنه کینه سن کوه نظر الیه ﴿ مشوی ﴾ که همتی در غم وشادی
و پس ﴿ ای عدم کور عدم را پیش و پس ﴾ سناکه همان بومر پیش و پس
نوم ایلین سن غم وشادی حانه سن ایچق ای حقیقه عدم محققا عدم
پیش و پس فنی انسان نفس الامر ده وجوده علیه سی اعتبار الیه عدم اضافیدر که
اول افساک همت ناپندار پس علم الهیه پیش و پس تصور اولمز ﴿ مشوی ﴾
روز بارانست بیرو تابش ﴿ نه ازین باران ازان باران رب ﴾ شدن مراد شب مرک
وظلمت عدم در که موت و عدم شبه مشابهتی وارد در عدمده اولان و عدم الموت اولان
امور مرئی و تشخیص اولد یچی جهندن بارانیدن مراد واردات الهیه و فیوضات
ربانیه درو خطاب محبوس جهات و پیش و پس قیندن اولان کیمسه در معنی
یت ای محبوس جهات اولان کیمسه باران کونی در سلوک ایت شب مر که دك حقیقت
سکا کشف اوله بودنیا بارانندن دکادر اول باران رب العالمینه متعلق اولان باراندر که
انک خاصیت سی مرده دلری احیا ایلکدر و بر مرده ذوق و صفای و بر مکر و زمین
قلوبه نباتات صفات حیده بی و ذوق و شوق و عشق و محبت مبولر نی شور مکر
پس عالم غیبک او بارانی اولد یغه و اصحاب شهود اتی دیدن بصیرتله مکاشفه قیلد یغه
حضرت عابسه رضی الله عنهماک بو حکا بنی اراد ایدوب طالبره تعلیم یوردرل

﴿ سوال عابسه صدیقه از حضرت مصطفی صلی الله علیه و سلم که امر روز
باران بارید و شما سوی کورستان بودید چونست که جامه ات تر شده ﴾

﴿ مشوی ﴾ مصطفی روزی بکورستان رفت ﴿ باجنازه مریدی از باران رفت ﴾
حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه و سلم بر کون کورستانه کندی بارانیدن
بر مر دك جنازه سینه کندی ﴿ مشوی ﴾ خاک را در کور او اکنده کرد ﴿ زیر
خاک آن دانه اوزند کرد ﴾ خاکی انک قبره طولو ایلدی خاک الشده انک دانه
وجودنی اول رسول علیه السلام دیری ایلدی یعنی اکا تلقین و توحید ایلکله و دعا
و شفاعت خلیفه روضه جنت اولان قبرنده حیات طیبه الیه اتی احیا ایلدی دیک
اولوز پس بومر تبیه حضرت خداوند کار احوال عالم برزخی و امرار حشر
و نشری اشجار زمین بر سبیل استماره تمثیل تفهیم ایچون تمثیل ایدوب یوردرل
﴿ مشوی ﴾ این درختانند همچون خاکیان ﴿ دستها بر کرده انداز خاکدان ﴾
بو بر بوزند اولان در خطر خاکلر کیدرزل خاکدانن الرنی بوفر و قاللر مشدرل
﴿ مشوی ﴾ سوی خلقان صد اشارت میکنند ﴿ گوشداران خوش هسارت
میکند ﴾ انسان حاله خلائق جانیسه بوز اشارت ایلر و امرار برزخی و احوال
حشر و نشری موبلر و اول کیمسه که انک کوشی وارد هسارت ایلر یعنی
شول کیمسه تک که لسان حالک مقالنی فهم و استماع ایلکله لایق قولای و اردر

اكانه مير اسرار عالم برزخ ايلرز ديمك اولور ﴿ مثنوی ﴾ بازبان سبز و بادست
 دواز ﴿ از ضمير خاك ميگويند راز ﴾ اوزون ال ايله و زبان سبز ايله خاكك باطن
 و ضميرن راز سويلر يعني هر برورق سبز لسان كيدر و هر برشاخ دراز اوزون
 ال كيدر پس بوزمينده اولان اشجار لسان بركله و دعت دراز كي اولان شاخ
 طويل ايله ارضك باطنن راز و اسرار سويلر و لسان حال فهم ايده نيمه
 معاني و حقايق نقل ايلر ﴿ مثنوی ﴾ همچو بستان سرفرو برده باب ﴿
 كشته طاووسان و بوده چون غراب ﴾ بواجملر شتا زماتنده في الملح باشلرني آب
 ايجنه ابلش قازل كي بهار زماتنده طاوسلر اولشلا و شتا زماتنده غراب كي
 اولشلا در ﴿ مثنوی ﴾ در زمستان نشان اكر محبوس كرد ﴿ آن غراب را خدا
 طاوس كرد ﴾ زمستان وقتنده اكر انلري محبوس و مدفون ايلدينه اول غرابلري
 خدای تعالی طاوس ايلدي يعني شتا وقتنده حق تعالی حضرتلري اول اشجار ككه
 حیات و زيشني ازاله ايلدوب انلري من وجه محبوس و مسجون ايلدينه و فرقه
 كي سياه پوش اولش و ماتم لباسن كيوب بي برک و بارقالش افاضلري اول محبي
 و معطلي اولان خدا طاوسلر كي تکرار برک و بارله مزين و متجلي ايلوب احيا ايلر
 ﴿ مثنوی ﴾ در زمستان نشان اكر چه داد مرگ ﴿ زنده شان كرد از بهار و داد
 برک ﴾ حق تعالی زمستانده اكر چه انلره موت و فنا و یردی انلري بهار دن یردی
 ايلدي و انلره برک و شكوفه و یردی ﴿ كما قال الله تعالى في سورة الروم فانظر الى آثار
 رحمة الله كيف يحيي الارض بعد موتها ان ذلك لمحي الموتى و هو على كل شيء
 قدير ﴾ مثنوی ﴿ منكران گفتند هست این خود قدیم ﴾ این چرا بنديم بر رب
 كريم ﴿ منكر حشر ايجاد اولان دهر به بو خود قدیم در بر يعني بواشجارك
 حیات و فتاسي بهار سنك آثار یردی و بهار و شتا ايسه فلکك دورنن
 حاصلدر پس بوطالك و اشجارك حیات بولسي و فتا اولسي قدیم الزمانن
 برو بوبله در بوني رب حكرمه نيمون بقلرزور بعتك بتورب شتاك
 بتور دكني اكانه و جهله استاد ايلرز جهله منكر زهم ايلر كه بوطالم خود باقيد
 بوجه عالم قدیمه قائم و دائم قدیم عالمه ذاهب اولان حكما دهر به نك مذهبي
 بودر كه انرا فلاكي قدیم باشكاله ساداة الصور اقتصاد ايدر و زمينده اولان
 اشياي دائمة الاجتاسي و الانواع زهم ايدر ﴿ مثنوی ﴾ كوري ايشان درون
 دوستان ﴿ حق برو بانبه باغ و بوستان ﴾ هر كلی كاند درون بو بود ﴿ ان كل
 از اسرار كل كوي بود ﴾ چونكم بو باغ و بوستان صور شك حقد منكر بو كوته
 يهوده بره تفوه و تكلم ايلدیلر بونلر زعنه و كورلكنه دوستلر دروننده حق
 تعالی حضرتلري بوستان عرفاني و باقاني ظهور كنوردي يعني حكيم مطلق

اوليا سنك قلوبنده باغ ايماني و بوستان عرفاني و باقاني ظهور كنوردي نابونلر
 دماغ زوجي اول باغ مغز بدن رايحه آله و بوستان قلوبنده شمع بولوب قادر
 مطلق قدرتش و حكمت ايمان قبله هر بركله درون باقنده قوفوجي اوله اول كل
 منوي لسان حالكلك اسرارنن سويليجي اولور كلدن مراد جامع جيم اجزاء
 عالم اولديني اعتبارله عند المحققين مرتبة الوهيتدر پس اولياي عظامك باغ
 دروننده حاصل اولان كل معنوي مرتبة الوهيتك اسرارني سويليجي اولور ديمك
 اولور ﴿ مثنوی ﴾ بوي ايشان رغم انقاصنكران ﴿ كرد طام مبدود برده دران ﴾
 بودوستان خدائك بوي منكرلر ك بورني بره مسورتك و انلري ذليل و مقهور
 ايلك ايجون طالك اطرافنده بلر برده برنجي اولديني حالكه انلر رايحه سندن
 مراد قبلرندن حاصل اولان علملري و معرقلر در خلاصه معني اولياي خدائك
 قلوبندن حاصل اولان و ظهوره كلان رواج علوم و عارف حكما دهر به نك منكران
 تصرف الهيه اولان خدائك تحفه و تذليل ايجون اطراف عالمه حیات شكوك
 و شبهاتي خرق و ازاله ايلديني اولديني حالكه كيدر و اقتصادي درست اولان و انبا
 عليهم السلام و اولياي عظامه ايمان قبلان كيمه ملر معاونت ايدر ﴿ مثنوی ﴾
 منكران همچو جعل از بوي كل ﴿ باچونازك مغز ايانك دهل ﴾ اماننكر اول كلك
 رايحه سندن جعل كيدر كه اول رايحه طبعه دن نغرت قلوبلر و متالم اولورن باخود بلك
 دهلن نازك مغز كيدر يعني بي سي و فيق اولان كيمه طبل اوازندن حقا ايتوب
 اصوات شديده دن نغرت ايلديكي كي منكران الهی اولان ملاحده و نازده
 اوليا و علماك اوازندن نغرت ايدر و محنتي اولور و سمع خيثلر بنه لايقي كلمات
 خيسته نك استماعته ميل ايلدوب نجاست بوجكي كي عفايد خيسته و او هلم قيه
 سمته كيدر ﴿ مثنوی ﴾ خویش را مشغول ميسازد و غرق ﴿ چشمي دزدند
 از اين لعان و یرق ﴾ فين اوليا و علما آواز بلند ايله اسرار حق پيسان و احكام
 شرعي عيان ايلوب انلره وجه حقيقي كوسر سدر اول خيثلر كنديلرني مصالح
 دنويه دن بر مصطنع مشغول و مستغرق دوزلر حكر و زلني بولمان و یرقدن
 اوفورلر يعني انلر برق و لعان و بريجي علملرندن و كلاملرندن كوزلني بومرل
 و انلر جانندن اولان وجوه حقايق كور ميوب نفسلر نك حطلي طرفه صرف
 ايدر ﴿ مثنوی ﴾ چشمي دزدند انجا چشمي ﴿ چشم ان باشد كه يند ماني ﴾
 كوزلني اوليا و علما جاننده اولان وجوه حقايق كور مكدن اوزري اوفورلر
 و حال بو كه اول برده يعني انلر مرتبه سنده چشم بوقدر زرا في الحقيقة چشم
 اولدر كه بر مامن كوره و اول واسطه ايله محل هلاك و بورادن كنديني قور و روب
 محل امن و سلامت اير كوره ديمك اولور مناسبته احوال برزخي و اسرار ايساني

و نه بکران حشر اجساد را حقیقه از نیسیان ابله که نصکره به حکایتی مقرر برینه
شروع ایدوب پیوردرار ﴿ مثنوی ﴾ چون ز کورستان پیچ باز گشت ﴿ مثنوی ﴾
صندیه شده و هراز گشت ﴿ چونکم پیغمبر علیه السلام مقارن کبر و دندی
فایده صندیه رفتی الله فتهالك جانبته کندی و اکا هراز اولدی ﴿ مثنوی ﴾
چشم صندیه پیوردرار فاد ﴿ پیش آمد دست بروی می نهاد ﴾ بر عامه
وروی او و روی او ﴿ بر کریمان و بر بازوی او ﴾ مایه نیک کوزی چونکم اول
رسولک بوزی اوزره واقع اولدی ایلر و کادی الی رسولک اوزرینه قودی
صانع الی و انک صهی و صلی و رومی اوزره و یقانی و سینه الی و بازوی اوزره
ال قودی ﴿ مثنوی ﴾ گفت پیغمبر چه بهیوی شتاب ﴿ گفت باران آمد
امروز از صهاب ﴾ پیغمبر علیه السلام حضرتلری اکا دیدی سر حله نه استرسک
حضرت طایفه ایتندی بوسه و ن بواندن باران کادی و بغمه و ر باضدی
﴿ مثنوی ﴾ جامه ساتی می پیچ ویم در طاب ﴿ ز می نیم ز باران ای عجب
طایفه سنک جامه لری ادمم تا کورم که تراولشیدر ای عجب بارادن جامه لری
باش کورمزم بونه حاشیدر ﴿ مثنوی ﴾ گفت چه بر سر فکندی از ازار
گفت کردم از ردای تو خنجر ﴿ پیغمبر علیه السلام حضرتلری اکا ایتدی از اردن
و باش اورتو شدن باش اوزره نه براقده دیکه اول سنک ردای شریخی خنجر
ایلدن خنجر خنجر خنجر خنجر اوزرینکی از اردن ﴿ مثنوی ﴾ گفت بهر
آن نمودای پاک جیب ﴿ چشم پاکت را خدای باران غیب ﴾ نیست آن باران ازین
ابری سما ﴿ هست ابری دیگر و دیگر سما ﴾ حضرت نبی علیه السلام اکا ایتدی ای پاک
جیب اولان مایه اندن اوتری کوسزدی خدای تعالی سنک پاک اولان کوز که
عالم فیک بارانی اول بارانکه کوردک بوسه نیک ابردن دکلدر بلکه بر آخراز و غیری
سمادند اول کوردیک باران اول ابردن اول سمادند

﴿ تفسیر بیت حکیم منافی رحمة الله علیه ﴾ (بیت)
اسمانهاست در ولایت جان ﴿ کار فرمای آسمان جهان ﴾ در ره
روح پست و بالاهاست ﴿ کوههای بلند و دریاهاست ﴾

جان ولایت آسمانلر واردر اول آسمان جهان آسمانک کار فرما سیدر یعنی ایش
پیور یحیی و انک اوزرینه حکم ایدیدر و آسمانلردن مراد شرح آیات مثنوی
معلومک اولور روح بولنده الحق و یوکسک برل واردر یعنی مرتبه سفلی و مراتب
علوی راه روحده پست و بالا برل کیدر اولوط غلر و در بال واردر کوههای
بلنددن مراد هم علیه و عزایم شریفه و ممکن و وقار و سکینت اولور و در باردن
مراد استمرار عاوم و اتوار معارف اولور ﴿ مثنوی ﴾ غیب را ابری و آبی

دیگرست ﴿ آسمان و آفتابی دیگرست ﴾ عالم فیک ابری و آبی و کذلک آسمان و آفتابی
یومالک ابر و آبی و آسمان و آفتابی کبی دکلدر بلکه دیگر در عند اهل تحقیق مراتب
الهی و معنویه دن هر بر مرتبه مانحه نسبتله آسمان و ما فوقه نسبتله زمین کیدر
مثلا مرتبه عما که عما فیم رقیه درل سما کیدر مانحه شده اولان مراتب اکا نسبتله
زمین کیدر و اندن ظهور ایدن فیوضات و تجلیات امطار کیدر کذلک مرتبه
و احدیت عقل کاه نسبتله آسمان کبی و اندن ظهور ایدن فیوضات باران کبی
و تجلیات طایفه باران بهاری و تجلیات فهریه باران پاییزی کیدر و کذلک عقل
کل عقول مشربیه نسبتله و عقول قویه نسبتله و اجرام فکیه نسبتله آسمان
کبی و بونلردن ظهور و بروز ایدن باران کیدر تربیه و تنمیه سبب اولان باران
ریحی کبی و اعدام و اماته به باعث اولان باران شستی کیدر ﴿ مثنوی ﴾
نایدان الا که بر خاصان بدید ﴿ باقیان فی لبس من خاق جدید ﴾ سوره قافده اولان
آیت کریمه به اشارتدر ﴿ افینا بالخلق الاول ﴾ ای افینا من ابداء الخلق حتی
نجز من الاعاده یعنی ابتدا خلق انجکه برمی عاجز قالد فکه بونلری بعد الموت
اعاده دن عاجز اوله و ز ﴿ بل هم فی لبس من خاق جدید ﴾ ای لاینگرون قدرتنا علی
الخلق الاول بل هم فی شبهة و التباس فی خلق حادث یجدد کل وقت یعنی کفار اول
خلق اوللرینه انکار ایتدر بلکه خلق جدید شبهه درل و خلق جدیددن مراد
حشر اجساد در اما اهل تحقیق جمله دن حضرت شیخ اکبر رضی الله عنه فص
شعبه ده بومعنا به ذهاب او اشارد که بوعالم عین واحدده اراض مجتمعه دن
عبارتدر و الا اراض لاتیق زمانین مقتضایه عالم هرانده عده کیدوب انک
مثلی به وجوده کلکدر و اکثر اهل نظر و اهل عالم بومعنا دن خافلدر کافال
سمانه و تعالی ﴿ بل هم فی لبس من خاق جدید ﴾ زیرا محبوب اوللر تعاقب امثال
و تناسب احوال دن خلق ظن ایدر که وجود عالم بر حال و ازمنه متوالیه بر متوال
اوزره اوله پس عارف پاک نزاده قشده اعدام و ایجاد و کون و فساد قیامتدن
بر نوعدریس خلق جدیدی هر آن مشاهده ایدوب جناب مرتقی بر شانه منجلی
کورل شکیم حضرت خداوند کار دخی بومعنا به اشارت ایدوب پیوردر عالم
فیک احوالی خاصان حقه ظاهر و بدیددر بوحسه سائر خلق عالم بو خلق جدیددن
بی خبر و بعید لر در ﴿ مثنوی ﴾ هست باران از بی پروردی ﴿ هست باران از بی پر
وردی ﴾ باران واردر پرورده لکدن اوتری باران واردر پرورده کلد اوتری یعنی بر نوع باران
واردر که وجود ماله جیاتینش اولور و خلق تربیه و تنمیه قبلور و بر نوع باران دخی
واردر که خلقه مرده لک و بر و انلری پرورده و افسرده قبلور ﴿ مثنوی ﴾ نفع
باران بهاران بوالعجب ﴿ باغ را باران پاییزی جوتب ﴾ بهارلر متاع اولان بارانک

نفعی زیاده عجیب در کوز زمانه منسوب اولان باران باغچه سینه کبیر که خراب
کنده در باران بهار بدن مراد فیوضات الهیه و تجلیات لطیفه و جلاله در باران
بایزیدن مراد تجلیات قهریه و جلاله در ﴿ مثنوی ﴾ آن بهاران ناز پرور
دش کند و بن خزان ناخوش و زردش کند (اول بهار منسوب اولان باران
باغ و بوستان عالی ناز ایله پرورده ایلر و حیسات و یروب بسلر و بوخرانه منسوب
اولان باران اول باغ و بوستان جهاتی ناخوش و زرد ایلر ﴿ مثنوی ﴾
همچنین سرما و باد و آفتاب بر تفاوت بدن و سر رشته پیاب (بو ذکر اولان
کپی سرمای و بادی و آفتابی تفاوت اوزره بیل و سر رشته بی بول یعنی بارند
نیجه تفاوت و ارایسه سرما و باده و آفتاب دخی اویله تفاوت وارد که بوجه سی
بر خاصیت اوزره دکلر ﴿ مثنوی ﴾ همچنین در غیب انو است این در
زبان و سود و در ریج و عین (بودیاده اولان انواع کپی عالم غیبه دخی بو انواع
اوزره در زبان و سود و ریج و عیند یعنی عالم غیب دخی بارانی تفاوت و انواع
اوزره در زبان و بر مکده و سود الملکده و ریجند و خسرا نه شکیم بعضی بعمور
وارد که زبان ایلر و بعضی بعمور وارد که نفع و سود و پر و بعضی دخی ریج
و خسارت و پر پس عالم غیب نوازی و اموری بو که کوره قیاس ایله ﴿ مثنوی ﴾
این دم ابدال باشد در آن بهار در دل و جان روید از وی سبزه زار) ابدال
بنک جعفر صفات بشریه ازاله ابدوب صفات الهیه به بدل قیلان و ایلر
دبر ابدال متعلق اولان احادیث و کلمات ایکی جلدده خرس حکایتده و اچجی
جلدک دخی بعضی مواضعده مذکور اولمش در ابدالک بو نفعی اول بهار دن اولوز یعنی
اولیای خدای تعالی بنک بودم حیات بخشی اول ف کر اولان بهار معنوی بدن اولوز
طالب و قابلق دل و جاننده اول دمدن سبزه زار یعنی لیلک انفس نفیستدن
طالب لیلک چنان و جاننده ایمان و عرفان و ذوق و ایقان کپی خصیله ظهور ایلر ﴿ مثنوی ﴾
فعل باران بهاری بادرخت ایداز انفس شان در نیکیخت (بهار منسوب اولان بارانک
فعلی و آری در خنده کلور انلرک انفسانیدن نیک بخت اولان در خنده یعنی اول بهار مشابه
منسوب اولان باران غیبک تأثیری و تربیه سی نیک بخت اولان وجود انسانی در خنده
انلرک نفس مبارک کردن کلور و حاصل و واصل اولوز ﴿ مثنوی ﴾ کرد درخت
خشک باشد در مکان عیب آن از باد جان افزامدان (فرضی اگر بر مکده قوری
اغاج اولسه اول درخت خشک عینی جان افزا اولان یاددن بیله بلکه انک خشک
اولسی و نشو و نماددن بی بهره قالسی کنندی عیندن و قباحتدن پس فجن
بروینک نفس نفیسی بر مکده ریجه کیسه لک درخت وجودی اوزره واقع اولسه
وانلر باران عطا و ارشادنی با قدرسه بوجه انک نفس نفیس قبول ابدوب و باران

عطا و ارشادنه مظهر اولوب نشو و نمایولمدن و کمال مرتبه سند و اصل اولمه
انک اول استعداد اصلیه و طبیعت پاکیزه زنده در لکن بوجه بدن بری اول نفس
نفیسی قبول قیاسه و حیات و لطافت بولسه اول دخی انک وجود حیثیتک
مقتضاستندن مرشد و مرینک غیب و نقصانندن دکلر ﴿ مثنوی ﴾ بادکار
خویش کرد و پرورید انکه جانی داشت بر جانفش کزید (مثلا یل اسدی
و کنندی ایشنی ایلدی یعنی خاصیتی هر نه ایله بدل و عطا ایلدی اول کیسه که
بر جان طوئدی اول بادک خاصیت و اثری جان اوزره قبول ایلدی کنک حیات
قلیه سی اولان طالع ایلر باد نفس مرشدی جان و دل اوزره قبول قیلور و حیات
قلیه سی اولیان انک نفسیک خاصیت و اثرندن محروم قالور

﴿ در معنی این حدیث که اغتموا برد الربیع فانه یعمل
یابدا انکم کایعمل باشجار کم واجتنبوا برد الحریرف
فانه یعمل یابدا انکم کایعمل باشجار کم ﴾

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بر خدای حدیث بشت بجامع الکلم امته جامع
الکلم کوندر لشد و جامع الکلم اولدر که قلت لفظه و کثرت معنایه دلالت قیله و ظاهر
لفظندن بر آخر معنی استفاد اولوب باطنی بر آخر معنایه اشارت اوله تشکیم
بو حدیث معلوم اولور ظاهر بدن مستفاد اولان معنی سر غنیمت حد ایلک ای
اتم بهار زمانک برودتی ز پر اول بهارک بردی اشجار بکر نه ایشلر سه ابدانکر
دخی آتی ایشلر و اجتناب ایلک خزان و ششازمانک صوغندن ز پر خزان زمانک
بردی اشجار بکر نه ایشلر سه ابدانکر دخی آتی ایشلر پس معنی باطنی
بهاردن مراد اصحاب عقل و جان و خزاندن مراد اصحاب نفس و خذلاندن
اهل عقل و جانک بر دوسر دی افستانه نافع و اهل نفس و عصیانک بر دوسر دی
مضر و غیر نافع در کاین فی النظم الشریف ﴿ مثنوی ﴾ کثرت پیغمبر
ز سرمای بهار تن میوشانید یاران ز بهار پیغمبر علیه السلام ایلدی بهارک
سرماستدن ای باران ز بهار تنگری اورنماک ﴿ مثنوی ﴾ زانکه با جان شما ان
میکند که بهاران بادرختان میکند (زیرا که سرمای بهار سزک چنانکه آتی ایلر که
اول بهار در درختلر ایلر ﴿ مثنوی ﴾ لیک بکر یزید از سر دی خزان
کان کند کو کرد با باغ رزان) لیک خزانک سرده و پرودندن اجتناب ابدوب
خسک ز پر خزانک صوفی سزک ابدانکر آتی ایلر که اول خزانک صوفی باغده
واصفه لره ایلدی ﴿ مثنوی ﴾ راویان این را بطساهر برده اند هم بران
صورت قناعت کرده اند راویلر بو حدیث شریفی ظاهره ایشلر یعنی ظاهره
اولان معنایی فهم ایشلر و ظاهره حل ایشلر هم اول صورت ایه قناعت

ایستاد در واقفان مستفاد اولان معنایه ذاهب اولوب سرحدشدن غافل
اولشازدن ﴿ مشوی ﴾ بخبر بودند از جان آن گروه * کوه رادیده ندیده کان
بکوه) جانان اول گروه بی خبر اولدیلر یعنی ظاهر بین اولان و عبارات والفاظده
قلان طالرجان کلامدن بی خبر اولدیلر اول گروه طاقی کورمش لکن طاقده
بنهان اولان معدنی کورمش ﴿ مشوی ﴾ ان خزان نزد خدا نفس وهواست
* عقل و جان عین بهارست و بقاست) حدیث شریفده واقع اولان اول خزان
و خریف خدائک و اهل خدائک قتده نفس وهوا در عقل و جان و عقل و جانک
اهلی عین بهار و بقادر ﴿ مشوی ﴾ می ترا عقلست جزوی در نهان *
کامل العقلی بمخواندز جهان) ای نفس وهوا صاحبی نهانده تحقیقا سنک ایچون
بر عقل جزوی وارد عقل جزوی اولدر که وجودنک لوازمی و کندینک
وتوابعنک معاشنی و حوایج جسمانیه سنی تدبیر و تداریک ایلمکه قادر اوله جهانده
بر کامل العقل کیمه استه کامل العقل اول کیمه در که ریدنی بیله وانک احکامه
عارف و عالم اوله و دنیای فایده میل و محبتدن گذرقیله و نفس وهوا در نجات بوله
و عقل و جان مرتبه سنه و اصل اوله ﴿ مشوی ﴾ جزو تواز کل ادکلی شود *
عقل کل بر نفس چون غلی شود) سنک عقل جزو ک انک کل اولان عقلدن کلی
اوله که محبت مؤثر در وشی مقارنک حکم سنی اخذایک مقرر در عقل کل نفس
اوزره برزنجیر کی اولور اول نفسی مرادنه وهوا سنه مشغول اولسه قوموب
قید و بند ایلر ﴿ مشوی ﴾ جزو کل از کل او گردد بید * انچنانکه منسی
عقل از بندن) کاک جزوی اول جزو ک کلندن ظاهر و پیدا اولور یعنی عقل معاشکه
عقل کلینک جزیدر اول عقل جزوی کندی کلی اولان عقل کاملدن بید اولور
و قوت یولور فی المثل انجلین که نیددن عقلاک مستلکی ظاهر اولور یعنی عقل
شرایه مقارن اولسه شرابک حکمی و اثری عقده ظاهر اولور و عقل اول
شرابدن مست و مشر خوش اولور کذلک عقل جزوی فغن عقل کلی به مقارن
اولسه عقل کل حکمی و اثری انده ظاهر و بیدار اولوب عقل جزوی ایدن
مناثر و منفعل اولور و عقل کلینک خاصیت و اوصافی یولور دیمک اولور
﴿ مشوی ﴾ پس بتأویل ان بود ک انفس پاک * چون بهارست و حیات
رک و ناک) پس بو ذکر اولسان نکات معلومک اولدیمه تا ویلده معنای حدیث
یولور که انفس پاک بهار کیدر و برک و ناک حیات کیدر یعنی بهار لوراق
و اشجارک حیات اولد یعنی کی اولیای عظامک انفس پاک دخی اوراق ابدانه
و اشجار ارواح انسانه حیات و بریحی و لطافت و طراوت مرتبه سنه ابر کور یجیدر
دیمک اولور ﴿ مشوی ﴾ گفتهای اولیایم و درشت * ن موشان زانکه

دینت زانت پشت) اولیای عظامک سوزندن نرم و درشت و کرم و سرده نه
ایسه تنکی اورتده یعنی بدنکی انلرک سوزندن فربوب حفظ ایتمه ن یرا که انلرک
سوزنی سنک دینکه معین و ظهیردر ﴿ مشوی ﴾ کرم کوید سرده کوید خوش
بکیر * تاز کرم و سرده پجهی و زنده سیر) اگر شیخ کرم سوبلر و اگر سرده سوبلر
یعنی اگر نرم سوبلر و اگر خشونت ایلر ای خوش طووت تا کرم و سرده دن و سوزندن
صبرایه سن یعنی حرارت و برودت مرتبه سنندن خلاص اوله سن و جهنندن نجات
بوله سن ﴿ مشوی ﴾ کرم و سرده نوبه سار زنده کست * مایه صدیق
و یقین و یسند کست) ولی اولان مر شدلرک کرم و سرده زنده لکک نوبه ساری
و فرخنده لکک موجب قراری صدیق و یقینک و یسند لکک مایه سیدر
﴿ مشوی ﴾ زان کز بوستان جانها زنده است * زین جواهر بحر دل آکنده
است) زیرا که جانلر بوستانی انک نفس حیات بخشندن دیر بدر بو ذکر اولان
جواهر روحانیه و زواهر عرفانیه دن دل دریایی ملو و پر در عاقله لازم اولان
اولدر که بو جواهر قدسیه و معارف انسیه بی دل خرنه سنده جان کی حفظ قیله
وانک ضایع اولسندن حذر ایلر ﴿ مشوی ﴾ بر دل عاقل هزاران غم بود *
کز باغ دل خلای کم بود) عاقلک قلبی اوزره هزاران غم و الم اولور اگر کوکل باغندن
بر خلل یعنی رجزی ذوق و حالت ناقص اوله

﴿ دیگر سوال عایشه از حضرت مصطفی صلی الله علیه وسلم ﴾

﴿ مشوی ﴾ گفت صدیقده که ای زبده وجود * حکمت باران امر و زین
چه بود) عایشه رضی الله عنها حضرت رسوله ایشدی ای وجودک زبده
و کزیده سی بوک و نکی بارانک سر و حکمتی نه ایدی ﴿ مشوی ﴾ این ز
بار افهای رحمت بودیا * بهر تهدیدست و عدل کبریا) بو باغان باران حق تعالیک
حکمتی و رحمتی بارانلرند نمی ایدی و یا خود نهسدیدن و عدالت کبریا دن
اوتریمیدر یعنی بو کون کوردیکم باران غیب حق تعالیک فضل و رحمتده متعلق
اولان مطر میسدر و یا خود اول حضرت کبریاک عدلندن و خلقتده تحویف
و اندازندن اوتری نازل اولان باران قهریه و جلالیه میدر دیدی ﴿ مشوی ﴾
این از ان لطف بهاریات بود * باز پاییزی بر آفات بود) بو باران اول بهاریات
لطفد نمی ایدی بهاریاتدن مراد رحمت و فضل و جمال و احسان و بونلر امثالی
اولان اوصاف الهیه در یا خود پاییزه منسوب اولان بر آفات قبیله نمی ایدی
پاییزی بر آفاتدن مراد صفات قهریه و جلالیه در خلاصه کلام اول باران
شکلنده کوردیکم نوازل اسمان لطفیه و جلالیه جانیسیدر و یا خود اوصاف
قهریه و جلالیه جهتندیدر دیواستفسار ایدی ﴿ مشوی ﴾ گفت این

از بهر تسکین غمت * کرمصیت بر نژاد آدمیت) رسول علیه السلام حضرت
عاشق رضی الله عنهما به ابتدای یوبارانکه سن کوردک حق تعالیٰ رحمتی جهتند
اسم رب ظرفندن ظهوره کلان باراندر تسکین غمتن اوتریدر که اول غم مصیتند
آدمک نژاد ونهادی اوزره در یعنی آدم اوفلینک طبیعتی اوزره مصیتند حاصل
اولان غم والمک ازاله سندن اوتری نازله اولان امطار لطیفه دندر دیدی
﴿ مثنوی ﴾ کر بران آتش بماندی آدمی * بس خرابی در فتادی وکی) اگر
آدمی اول آتش اوزره قابلدی یعنی آتش فراق ولوعت مصیت واحتراف اوزره
آدم اوفلی مستر اولیدی چوق خرابلغه وکلکه دوشردی وعقلی باشند کیدوب
شاشردی ویرکاره مشغول اوله میوب معطل فالوردی ﴿ مثنوی ﴾
این جهان ویران شدی اندر زمان * حرصها بیرون شدی از مردمان) بوجهان
در حال اول زمانده ویران اولوردی وانتظام عالمه خلل ونقصان کلوردی
مردملک تعمیر وجودیچون وبقای اجساد ایچون اولان حرصه طشهره
کیدردی پس عالم خرابه وارردی ونسل آدم منقطع اولوردی وحکمت حق
مخالف کلوردی ﴿ مثنوی ﴾ استق این عالم ای جان غفلتست * هوشیاری
این جهانرا آفتست) ای طالب اسرار بیلککه عند المحققین غفلت ابکی قسمه منقسمدر
بر قسمی شول غفلت معتدله ومقبوله در که نفس الامر ده بو غفلت نعمت الهیدر ورحه
رحانیه دن وحکمت یردانیه دن حاصله اولور و بو غفلت معتدله اولدر که انسانی
حضرت حقندن وامور اخرویه دن واحکام دینییه دن غافل ایلزل بلکه آلام
ومصیتند وموتی اولان کیمه لک فرقت وخرقتند وموجب حیرت ودهشت
اولان وحشتند غافل ایلر تا بواسطه الهه لوازم وجوده رعایت ایلیوب
ند ریجمله قرب حقه وکمال هوشیار لغه واصل اولور اکبر بو غفلت
معتدله اولیدی انسانه حیرت ودهشت غلبه ایدوب معطل اولیدی وخود
مرتبه سن بولید بکه بو حالت مذمومه در پس حکمت الهیه بو غفلت
معتدله بی بنده ریشه عالم غییدن ارمال بیورر لرتاک مصیبتزده لک قلبی
متسلی اولور وخوفله دهشت وحیرت مرتبه سنیده بونلرک جائی روح وراحت
بولور و بر قسمی دخی شول غفلت مجاوزه ومذمومه در که فی الحقیقه بو گونه
غفلت نعمت الهی وقهر ربانیدر زیرا بو غفلت مذمومه حق تعالیٰ قهر ورضای
جانبندن کلوب خلایقک قلوبنه مستولی اولوب بونلری حضرت حقندن وامور
اخرویه دن واحکام دینییه دن غافل ایلیوب بوجهانک تعمیر و تزیننه حریص ایلر
وجع ماله واکل وشریه وعز وجاهه مشغول ومنهمک قیلر وعالمک ستونی اولان
غفلت مجاوزه در که بوینله اشارت بیورر ای جان بوعالمک ستونی غفلت در که

جهانک معمور اولاسته وزینت وزونق بولاسته سبب ولعت بو گونه غفلتند
هوشیارلق بوجهانه آفت وضرر در زیرا تعمیر و تزیننی مانع اولور اما غفلت
وجاقت زینت وعمارتنی اقتضا قیلور واهذا قال علیه السلام (اولا الحماة لخربت
الدنیا ﴿ مثنوی ﴾ هوشیاری زان جهانست وجوان * غالب ایدوست کردد
این جهان) زیرا هوشیارلق اول جهان معنوبنددر چونکم اول هوشیارلق
غفلت اوزره غالب کله وآتی مضاعف ومتلاشی قیله بوجهان پست اولور وحقیق
وناچیز قالور ﴿ مثنوی ﴾ هوشیاری آفتاب وحرص یخ * هوشیاری آب
این عالم و صخ) فی المثل هوشیارلق آفتاب وحرص یخدر هوشیارلق آب و بوعالم
وسخدر یعنی بوعالمه حریص اولق و بونک الوان ونفوشنه میل ومحبت قیلق قیله
وصخ و دنس کیدر هوشیارلق بو گونه اوساخی قلبدن ازاله ایدینچی و پاک قیلیدر
﴿ مثنوی ﴾ زان جهان اندک ترشح میرسد * تانلغزدر جهان حقد و حسد)
اول جهان الهیدن از جق ترشح بشور یعنی هدایت الهی عطفه بصیرت وهشیاری
اعطا ایلر ترشح صریق معانیه در بوراده عطاء قلیل معناسنه استعاره اولور تاکه
جهانده حرص وحسد اکرمیه یعنی غلبه قیله اگر جهان الهیدن هوشیارلق
اعتدال اوزره کلیدی بوجهانده حرص وغفلت بی آدمه غلبه قیلوردی واتلری
کار حقندن وامور اخر و بدن بالکلیه معطل ایدوب کار دنیایه مشغول ایلردی
﴿ مثنوی ﴾ کر ترشح بیشتر کردد زغیب * فی هنرماند درین عالم نه غیب)
اگر عالم غییدن ترشح بیشتر اولور سه یعنی انباء وهوشیارلق زیاده کلور سه بوعالمده
نه هنر قالور ونه عیب بلکه بوعالمه متعلق اولان عیوب وهنر ججعی اول حینده
محو ومتلاشی اولور دینکی اشعار او اور ﴿ مثنوی ﴾ این ندارد حد سوی
آغازرو * سوی قصه مرد مطرب بازرو) بو گونه معارف الهیه واسرار علیه
حد و پایان طومنز آغاز جانبته بوری کیومرد مطربک قصه سی جانبته کیت خطاب
نچرید قاعده سی اوزره ککندی وجود شر یفلرنه در حسام الدین افندی
حضرتلر بنه اولسه دخی جائزدر که محرم مثنویدر

﴿ بقیه قصه پیر چنکی و بیان مخلص آن ﴾

﴿ مثنوی ﴾ مطربی کزوی جهان شد بر طرب * رسته زاوازش خیالات
عجب) بر مطرب ایدیکه جهان اندن بر طرب اولدی انک اوازندن عجب خیالات
بتمش وقلوب مستمینه طرفه حالات ظهور ایتشدی ﴿ مثنوی ﴾ از نوازش
مرغ جان بران شدی * وز صدایش هوش دل حیران شدی) اول مطربک
نواستدن جان مرغی بران اولور ایدی واول مطربک صداستدن کوکل هوشی
حیران اولوردی ﴿ مثنوی ﴾ چون برآمد روز کار و پیر شد * باز جانش از

عزیزه کیشد) چونکه روز کارگاری یعنی چونکه چوق زمان بکدی و طرب پیر
اولدی انک چاقی طوقانی عجز و فقریدن پشه کیر اولدی یعنی شئی حقیقید ایدیمی
ودنی وناچیز شیشه راخی اولدی مثنوی چونکه پشت اوخ کشته همچون پشت
خیم * ایروان برچشم همچون باردم * کوک پک ارقدی کسی اول مطرب پک
ارقدی سی خیم اولدی و پوکاندی اول مطرب پک ایروان کوزی اوزره بالدم کسی
اولدی اشخی مترقدی و کوزنی اورندی مثنوی چونکه کشته آواز اطیف
جان فراش * زشت وتزد کس نیزیدی بلاش انک جان زیاده ایدیمی اطیف
آوازی زشت اولدی و کیمه نک فتند انک آوازی برشیده دگریدی مثنوی چونکه
آن نوی رشد زهره آمده * همچو آواز خریری شده اول زهره نک رشد کسی
کلمش نوا ونغمه برقوجه اشک آوازی کسی اواش مثنوی چونکه خود کدامین
خوشکه ان ناخوش نشد * بکدامین سقف کان مفرش نشد خود قنغی
خوشدر که اول ناخوش اولدی (وکل نعم لا محاله زال) فوا نجمه
جهانک جمله نعمی ودنیانک هر خوشاخی عاقبه الامر محو زال اواق مقرر در
یافتنی مقدر که اول مفرش اولدی البته دنبوی اولان هر سقف عالی عاقبه
الامر پست و سافل اواق مقدر مثنوی چونکه غیر آواز مزیزان در صدور
* که بود از عکس دشمنان نقح صور بوجه له دن آواز مزیزان استثنا ایدوب
پوردر صدور اولان آواز مزیزان غیر بسی که انلرک دمنک عکسندن اولور
نقح صور یعنی صور اسرافیلک حیات بخش اجساد قائمه اولان نقحه سی اول
مزیزان که انبیا علیهم السلام واوایای عظامدر انلرک نفس نقحه نک عکسی اولدی
دمنک اولور نقح صور بونلرک دمنک عکسی اولدی بوجه له اوزره ممکن اولور که
بونلرک نفس و کلامی وحی الهی والله سام ربانی ایله اولور پس بوتقدیر اوزره
بونلرک انفاس نقیمی مرده دلری و پر مرده اولان روح ملری احیا ایلمس
جسدن قاب روح شریف اولدی مقدر شریفی احیا ایلمس دخی شریف
اولدی مقدر بوتقدیر ایله نقح صور بونلرک دمنک عکسی اولدی فهمه اقرت
و عقله اوقدر مثنوی چونکه اندرونی کاندر ونه سامست ازوست * نیستی
کین هستهمان هست ازوست بوعزیزان در ونیکه جیمع درونلر اندردن مستدر
و بونلرک نیستکی رینسندر که بویزم وارلر ایمن اندن وارد یعنی مزیزان وجود
اولان اولیلی عظامک وجود موهومی بجازی جهتدن قانی اولوب باطن عالمدن
حقله باقیلر در یزکه بوعالم ظاهر وجود بجازی ایله هست و وجود در یزم
بوجود در یز انلرک موجود اولدی عالم عدمندن که بوعالمه نسبتله نیستدر والا
فی الحقیقه مستدر مثنوی چونکه کهر بای فکر وهر آواز او * لذت اله سام
و وچی وراز او اول مزیزان وجود ک فکری هر آواز کهر بایسدر هر آواز

اوافطنه مضاف دکادر اولدی رازک و وحیک و الهامک لذتیدر یعنی هر آوازی
و افکاری مرتبه حقیقه و مقام مقبوله جاذب اولان اولدر و الهام و وحیک و راز
وسیرک جلاوت و روحی اولدر که اول مظهر ذات و صفات الهیه درو بودکر
اولسان حالات و صفات اندن ظهوره کاور و انک ذاتندن روانی و فریو اور پس
ینه مطربک قصه سنه رجوع ایدوب پوردر مثنوی چونکه مطرب
پیر پرکشت ضعیف * شدزی کسی ره پن یک رقیف چونکه مطرب زیاده
پیر ضعیف اولدی کسب سزا کنندن بر رقیفه مرهون اولدی مثنوی چونکه
کفت عرومه هاتم دادی بسی * اطفه ها کردی خدا ایا باخشی پس حساب
حقه متوجه اولوب بو کونه عرض حاجات قیاب دید خدا ایا بکا چوقاق عر
و مهات و بردک ای خدا بر خدا اطفلر ایلدک مثنوی چونکه موصیت ورزیده
ام هفتاد سال * باز نکرتی زمن روزی نوال پیش یل مهصنه سعی قلشم
بر کون عطای بندن کبر و طو تمدک مثنوی چونکه نیست کسب امروز مهجان
توام * چنک بهر توزنم کان توام کیم بو قدر بو کون سنک مهجانم چنکی مندن
اورتری چارم زیرا که سنک عبد و عما و ککم مثنوی چونکه چنک را برداشت ششد
الله جوی * سوی کورستان بیرب اه کوی چنکی بوقرو قالدردی والله استجی
اولدی مدینه منوره نک مقاری دینه آه دیبی اولدی حالده بودخی
و جهدر که دینه چنکی قالدردی والله دایی اولدی حالده مدینه منوره نک
کورستانی جانبه آه ایدیمی کندی شدرفت مناسنه اولور مثنوی چونکه
کفت خواهم از حق ابر یشم بها * کوبه نیکویی پذیرد قلها کندی کندی یه
دید حقدن ابر یشم بها استرم زیرا اول خدا کال اطفندن نیکولک وا حساله
قلبری قبول ایلم مثنوی چونکه چنک زد بسیار و کریان سرنه ساد * چنک
باین کرد و بر کوری فساد کورستانده چوق چنک چالیدی واغلیه رق باش
قودی چنکی بصدق ایلدی و بر مقبره اوزره دوشیدی مثنوی چونکه خواب
بردش مرغ جان از حس رست * چنک و چنکی را ها کرد و بجست انی
خواب قایدی مرغ جانی حبسدن قورتلیدی چنک و چنکی کی و مرغ جانی
ترک ایلدی وتن حبسدن صبرادی مثنوی چونکه کشت ازاد ازتن ورج
جهان * در جهان ساد و صحرای جان خواب سبیله تندن و جهان رنجندن
آزاد اولدی بر جهان ساد و صافیده صحرای جانده یعنی انک مرغ جانی بی
کیدورت وی کثافت اولان جهانه و صحرای جانه واصل اولغله رنج جهاندن
و آلام تندن آزاد اولدی و نجسات بودی دمنک اولور مثنوی چونکه جان
اوانجیا سرایان ماجرا * کاندر اینجا کر بم اندیدی مرا اول مطربک ینه جانی

اول صحرای جانده ماجرای ابرلیجی ایلدی بویه دیو که بومر تپه ده نولیدی بنی
قویله ردی کر بونده تمنی معناسنی منضمین اولمقدسه جائزدر تنکیم لسان هریده
لوتمنی معناسنی منضمین اولور وحرف شرط اولوب مابعدنده اولان اییاته جواب
اولاق دخی جائزدر ﴿ مثنوی ﴾ خوش بدی جام درین باغ و بهار * مست
این صحرا و ضیبه لاله زار (بویاغ و بهار معنوبده بنم جام خوش اولوردی
بوصحرانک و غیبه منسوب اولان لاله زارک منی اولدییی حالده ﴿ مثنوی ﴾
بی پروبی پاسفر میگردمی * بی لب و دندان شکر میخوردمی) اول جهان صافیده
فتاتسز و ایاقسنز سفر ایلردم لب و دندانسر شکر بردم یعنی لذت روحانیه و اذواق
لدنیه بولوردم دیمک اولور ﴿ مثنوی ﴾ ذکر و فکری فارغ از ریج و دماغ * کرده
می باساکنان چرخ لاغ (بویته ایکی وجه جائز اولور اول اولدر که دماغدن
ورنجندن فارغ ساکنان هر شله فکر و ذکره منسوب لاغ ایلیدم بوقدیر اوزره
فکریده بایست ایچون اولور بعض نسخه ده رنجله دماغ مایشته و او یوقدر
و بعض نسخه ده واقع اولشد که اکا کوره شرح اولشدی و وجه ثانی اولدر که
فکریده باوحدت ایچون اوله و مصرع اولک معناسی ثانی به مصروف و مخاوط
اولیده و بویت تنسازع فعلین قیلندن اولور که مصرع اولسد ذکر و فکری
و مصرع ثانیده لاغ کرده می لفظنده تنسازع قطش اولور پس فرینه کلام
بونی اقتضا ایلدر که بامصرع اول بامصرع ثانی به بر کرده می لفظی تقدیر اوانوب
بویه دینله (ذکر و فکری فارغ از ریج دماغ) کرده می باساکنان چرخ لاغ) یعنی
ملائکه ایله لاغ و لطیفه ایلیدم دیمک اولور که رؤیا عالم مثالند و عالم مثال
بین عالم الارواح و الاجساد شول عالم خیالدر که نایمک روحی اکا و اصل اولور
و استعداده مناسب انک صور خیالیه سنی مشاهده قلوب گاه اولور که
بومر تبه دن ترقی ایلوب عالم ملکونه داخل اولور و انک اصحاب و اربابله معاله
و مکاله قیلور کرده می باساکنان چرخ لاغ دیوانک سیر جانتدن حکایه
بیورملری مرتبه ملکونک سیرنه انک جانی و اصل اولد یعنی اشعار ایلر
﴿ مثنوی ﴾ چشم بسته عالی میدید می * ورد و ربیحان بی کفی می
چید می) کوزی بغلش و چشم ظاهری اورتلش ایکن بر عالم کور یدم دست سز
و بر کفسر و ردور یحان در یدم تنکیم نایمک روحی و چشم ظاهری مسدود و مستور
ایکن عالم مثالی کوروب انک عجایب و غرایبی مشاهده ایلرو بی دست ظاهر اول
حالده و ردور یحان و سنبل و ضمیران دوشدر ﴿ مثنوی ﴾ مرغ آبی غرق
در یای عسل * عین ابوی شرابی مغسل (بویات سوره صاده در اول بودر
(ارض برجلک) بوامری یا جبرائیل ایده و یاخود جناب عزت ارض دیوالهام

ایده ای اضرب برجلک الارض ای ابوب اور آیتلر که ییره (هذامغسل) آیتلرین
امر حقله زمینه اوروب برعین بی نظیر جاری اولیجق قبل حقدن اکا اشارت اولدیکه
(هذا) شوصو (مغسل) محل اغتسالدر (بارد و شراب) اویله مغسل که بارددر
و شرابدر پروآشده ایکی پیکار اشکار و بنیدار اولوب بری بارد و بری حار ایلدی
ماء بارددرن ایچوب و ماء حاری اغتسال ایلدی و جمیع امراض و اسقامدن صحت
بولدی حضرت خداوند کار پرچنکینک روحنی ابویه تشبیه ایدوب بیورلر که
پرچنکی اول حالده بر مرغ بی ایدیکه غرق دریای عسل اوله دریای عسل بوراده
کال لذندن کنایه در و اول حال گاه ابویه منسوب اولان عین ایدیکه شراب مغسل
ایلی همان پس پرچنکینک غرق اولدییی ذوق عین ابویه تشبیه بیورلر زیرا
اول ذوق الهی دخی امراض باطنه و کاسه دن سالکی باک و طاهر قیلور
﴿ مثنوی ﴾ که در و ابوب از پاتایفرق * پاک شد از رنجها چون نور شرق)
که اول عین سبیله ابوب علیه السلام آیتدن باشه دک نور شرق کی یعنی آفتاب کی
رنجبردن پاک اولدی بعض نسخه ده نور شرق بر بنه نور حق واقع اولشد اول
چشمه سبیله نور حق کی امراضدن پاک و طاهر اولدی دیمک اولور ﴿ مثنوی ﴾
مثنوی در حجم اگر بودی جو چرخ * در نکنجیدی در وزان نیم رخ) مثنوی شریف
جمعه یعنی وسعت و مقداره اگر چرخ کی اولیدی و طبقات سموات قدر واسع
کلیدی بوسردن اول مثنوی به یارم پاره صغیمیدی یعنی اول عالمک اسرار و انواری
و عجایب و غرایبی بر مرتبه بی حددر که اگر اشجار افلام و بحار مداد و طبقات سماویه
اوراق اولسه و جمیع خلایق بواصرار و انوارک شرحنی الی یوم القیام کتابت قیلسه
ایک بعضب تک نصفی باز لیدی و عشر عاشری نحر بر قیامیدی ﴿ مثنوی ﴾
کان زمین و آسمان بس فراخ * کرد از تنکی دلم را شاخ شاخ) که اول زیاده واسع
اولان زمین و آسمان تنکلیکندن کرکلی پاره پاره ایلدی زیرا بوعالم صورت عالم
معنایه نسبت غایتله احقر و اصغر برشیدر و قلب اولیایه کوره دانه خردل قدردر
بواجلدن تک لکندن قلبی شاخ شاخ ایلدی بیوردی ﴿ مثنوی ﴾ وین
جهانی کاندین خواهم نمود * در کشایش پرو بام را کشود) بوبرجهسانکه
بو خواب ایچره بکا کورندی کشا یشدن بنم پر بالی اچدی یعنی پرو بام عقل
و روح که قیود جسمانیه ایله بسته اولشدی بوعالم مثنوی آچقلندن بنم مقید
اولان پرو بالی اچدی حتی روح روانم بوعالم علویدن جولان ایدوب اوجدی
یعنی مطرب کند بسته بویه دیدی ﴿ مثنوی ﴾ آن جهان و راهش
ارید ایلدی * کم کسی بکلفه اینجایی) بوجهانک بولی اگر طاهر اولیدی
از کیمسه بر لحظه اول دنیاده اولیدی یعنی مطرب اول عالمه دنیایی کندیدن

بعد کوروب اگر دنیا جانبدن بوعالم برپول اولیدی اول دنیاده کیمسه بر لحظه
قرار قیلیدی دیدی و حضرت مولانا قدس الله سره العزیز انک لساندن اول عالم
روحانیتک عظم شانی و بوعالم اوزره فضل و رجحانی بیان بیورر ﴿ مشوی ﴾
اخری امد که فی طامع مشو * چون ز پایت خار بیرون شد برو * واول پیرمطربک
روحنه بوکونه امر الهی کلدیکه یوق طامع اوله و بی موت اضطراری بوراده
قرار ایلکه امیدقله چونکه پایکدن خار بیرون اولدی پوری یعنی چونکم پای جانکدن
احکام بدنیه و شواغل جسمانیه و مقتضیات نفسانیه دن خلاص اولدقدنصکره
بوعالم کلدکه مانع و دافع اولز و پای زو خندن خار جسمانی اخراج ایلین کیمسه
بوعالم کلدکه صبر و مشقت چکمز دیدی ﴿ مشوی ﴾ مولی مولی میرد انجا
جان او * در فضای رحمت احسان او * پیرچکنک جانی اول عالم روحانیده
برمول مولی اوردی یعنی توقف و انتظار ایلدی اول الهک رحمت و احسانک
صبر استند مولیدن توقف و انتظار ایلدی معنایه اولور اما بوقیروشنه افتدی
مرحومک کندی خطیله بویتک کنارنه تحریرین کوردم بویه دیمش که کیمچیلر
استند مولی مولی دیمش سلم سلم و یا خود خاص خاص دیمکدر پس بوراده دریای
انواره مستغرق اولان چکنیک جانی الهی سلم سلم یعنی سن بنی سلم قیل سلم قیل
وورطه دنیادن کشتی و جردمی خلاص قیل دیوندا اوردی دیمک اولور بودخی
و جهدن خالی دکلدر ﴿ در خواب گفتن هاتم امیرالمؤمنین عمر رضی الله عنه را که
چندین زرازیت المسال بر کبرو بدن مرده که در کورستان حفسه است
﴿ مشوی ﴾ آن زمان حق بر عمر خوابی کاشت * تا که خویش از خواب
نتوانست داشت اول زمان حق تعالی حضرت نوری حضرت عمر اوزره بر خواب حواله
ایلدی تا که کشد یسنی خوابدن طومغه قادر اولدی یعنی خوابی کشیدن دفعه
قادر اولوب بی اختیار او بودی ﴿ مشوی ﴾ در عجب افتاد کین معهود
نیت * این زغیب افتادی مقصود نیت حضرت عمر عجب دوشدیکه بو خواب
معهود دکلدر و بوزمان او بوق بکامعتاد دکلدر ایددی بو خواب عالم غیبیدن
واقع اوانی بی مقصود دکلدر پس حکمت وارد در دیوب ﴿ مشوی ﴾
سرفساد و خواب بردش خواب دید * کادش از حق ندا جانش شنید * باش
قودی وانی خواب ایلدی و دوش کوردی که حضرت عمر حقندن ندا کلدی
انک جانی اول ندانی اشتدی ﴿ مشوی ﴾ آن ندانی کاصل هر بانک
ونداست * خودندا آنست این باقی صداست اول برندا که هر بانک و نغمه نک
اصلیدر فی الحقیقه ندا خود اولدر و بوباقی نداز صدادر ندادن مراد کلام الهیدر

و حق سبحانه و تعالی متکلم در بوانسانک وجودند اولان کلام انک کلامک پرتو
واریدر ﴿ مشوی ﴾ زک و کرد و باری که و عرب * فهم کرده ان ندایی
کوش و لب (زک و کرد و عجم و عرب کوش و لب سر اول ندایی فهم ایلشد
یعنی هر طائفه انک جانی حواس ظاهره سرندای حق فهم ایلشد در اگر فهم
ایلیدی رسیدنی بتلیدی جاند اولان معرفت حق اول ندای الهینک اثریدر
﴿ مشوی ﴾ خود چه جای زک و تاجیکت و زک * فهم کردست ان تدارا
چوب و سبک خود زک و تاجیکت و زکیکت نه بریدر یعنی عرب و عجم و روم همان
بوندایی فهم ایستدی اول ندایی چوب و سبک دخی فهم ایلشد در زیرا چوب
و سبک دخی ریلرنی یلورل و قین انلردخی امر الهی اوله امر الهی بی قبول
ایدوب مفاد اولورل و انلرک قبول امر الهی ایلدی فهم قیلرینه دلالت قیلور
﴿ مشوی ﴾ هر دی ازوی همی آید الست * جوهر و اعراض می کردند
هست * کریمی آیدلی زیشان ولی * آمدنشان از عدم باشد بلی * و اذا خذ ربک
من بنی آدم من ظهورهم ذریعتهم و اشد هم علی انفسهم الست برکم قالوا بلی *
ایت کریمه سبک مصداقجه اگرچه بنی آدمه حق تعالی عالم ارواحده الست برکم
دیوب بوجه ای زیلربنک کلامی فهم قیلوب انک ربو بیته والو بیته اقرار
ایلدر اما عند المحققین و پیش اصحاب یقین بوالست خطابی همان عالم ارواحده
برکره دینوب دخی منقطع اولمشدر بل که هر اند هر شانه حضرت حق انسان
مسنوی الیه الست برکم دیوب انلردخی الان بلی دیوب اقرار ایلشد در پس
اصحاب شهود قند و کون بودیداده و دخی یارن اخترند دیدیکی الست
خطابنک دون عالم ارواحده دیدیکی الست به مغایر و تفاوت دکلدر تشکیم این
فارض حضرت نربنک و بیتلری بومنا به شهادت ایلر (شهر) و اس الست بالامس
غیر الامن غذا * و جنی غدا صبحی و بوی ایلتی * و سر بلی الله مر آة کشفها *
و اثبات معنی الجمع فی المبعی * پس حضرت خداوند کاک هر دی ازوی همی
آید الست * بیورملری خطاب الستک علی الدوام اولسنی افاده ایلر یعنی هر برده
اول خدادن دائماً اشیا اوزره لسان معنوی الیه الست برکم نداسی کلور اول
ندادن جوهر و اعراض وار اولورل و اکابلی دیرل جوهر مقوم و مخصوصه محتاج
اولیوب قائم بالذات اولان شبهه دیرل عرض قائم بالذات اولیوب بر مقوم محتاج
اولان شبهه دیرل مثلاً الوان کبی جوهر و عرضک تفصیلی ایکجی جلدده قسم
غلام در صدق و فای بار خود بیانده مذکور اولمشدر در قلیطاب فیه اگرچه
بواشادن ظاهر بحسب اللفظ بلی دیمک کلز ولیکن انلرک عدمدن کلمی بلی اولور
و هربری لسان حاله ریلربنک ربو بیته اقرار قیلور کافیل * بیت * ففی کل

فی الایة * دل علی انه واحد * مشوی * زان چه کفتم من زفهم سنک
وچوب * در بیانش قصه هشتاد و پنج (اول سنه دن که بن سنک وچوبک
ادراکندن دینم و سنک وچوب دخی ندای حق استماع ایلردیو تحقیق ایلدم
انک بیاندن بر قصه خوب عقل طوت و یاخود بر خوب قصه به هوش طوت
بعض نشنیده بویت دخی واقع اولشد که بودر * مشوی * زانکه کفتم
زاکه بیچوب و سنک * در بیانش قصه بشنوی درنک) چوب و سنک
اکاهاندن اول نشنیدی که دینم انک بیاندن بی توقف قصه ایش تا سکا چوب
و سنک فهم ایلدی و تسبیح حق سونلشی روشن اوله و بوقصدن تسبیح جاداته
و معرفت نباتاته ایمان و اعتقاد ایلک ظهوره کاه اول قصه بودر

نالدن سنون حنانه چون از برای پیغمبر صلی الله تعالی
علیه وسلم منبر ساختند که جماعت انبوه شده و گفتند ما روی
مبارک ترا بهنکام و عظمی پیشیم و شنیدن رسول و اصحاب ان ناله
را و سوال و جواب دادن مصطفی علیه السلام با سنون صریح *

سنون حنانه ناله قطعه سنک بیاندن در چونکم پیغمبر علیه السلام دن اوتری منبر
دوزدیلر زیر جماعت چوق اولدی و دیدیلر بزنسک روی مبارکی و عظمی و قنده
کوره منبر و حضرت رسول علیه السلام و اصحاب فحول اول درختک ناله سنی
اشتمار بک بیاندن در و مصطفی علیه السلام اول سنونه صراحة سوال و جوابنک
بیاندن در بویان بو حدیث شریفنک معنای لطیفدر که نظمسه کنز ووب یوزر
و بخاری و نسائی و ابوداود و اتفاتی اوزره بو حدیثی حضرت جابر دن روایت
یوزر (قال جابر کان النبی علیه الصلوة والسلام اذا خطب استند الی جذع نخلة
من سوازی المسجد فلما صنع له المنبر فاستوی علیه فصاحت النخلة
التي صکان بخطب عندها حتى کادت ان تشق فترل علیه الصلوة
والسلام حتى اخذها فطمعها الیه فجعلت تان انین الصبی الذي یسکت حتی
استقرت قال النبی علیه الصلوة والسلام بکت علی ما کانت تستمع
من الذکر) ترجمه شی بودر که حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم
خطبات ایلدیکی و قنده بر خرما آغاچنک دانسه طیار دیکه اول مسجدک
دیر کزندن بری ابدی و قنک اول نبی انجون منبر دوزدیلر و اول نبی علیه السلام
انک اوزرینه قصه ایلدیسه و اوزرینه اول نخله که انک قنده مقدما خطابت
ایلدی بر خرما صیغه و حنین ایلدیکه حتی منشق اولغه قریب اولدی پس
حضرت نبی مکرم صلی الله علیه وسلم منبر دن ایلدی و اول دیرکی اخذ ایلدی
و لغتله قیلوب کتیلر و ضم ایلدی پس اول نخله صبی انین ایلدی کی انین ایلکه بشلدی

اوبله صبی که تسکیت اولتور یعنی سساکت قیلنور حتی فرار ایلدی و انینی دکدی
پس حضرت نبی علیه السلام یوزدیلر اول نخله ایلدی الیهک ذکرندن سماع
اولدینی ذکرک بعد و مفارقتی اوزره پس بو سنونک حنین و بکندن علماء ظاهر
واهل اعتزال و فلاسفه مشربنده اولنر تا اوبله میل انجیلردر و بوجنبن و انین
حضرت رسول امین علیه السلام و اصحاب کریمه سماع باطنیه و ماکوتیه ایله
مسموع اولدی دیوب بیانه کتیلردر صبح اولان بودر که حضرت رسول
علیه السلام و اصحاب کرام اول حنین و بکابی استماع ظاهر ایله گوش انجیلردر
بعض علماء ظاهر دیرلر که نم حضرت پیغمبر علیه السلام و اصحاب اول صدای
استماع ظاهر ایله استماع ایلدیلر لکن اول صوتن اول سنونک خبری بو قدر
بلکه اول صدای انده اول وقنده جناب حق خلق ایلدی معجزه لانی علیه
السلام بویله دینلره جادات و نباتاتک الیهدن و رسولندن اکاه اوللرینه و جناب
حقه حقیقه تسبیح قیللرینه انکار ایلدر و معتزله و فلاسفه مذهبه کیدنلردر زیر
یونلردرلر که حقیقه تسبیحه و معرفت و انین و خشیته عقل و حیات لازمدر و عقل
و حیات اعتدال مزاج و بینه مخصوص واجد اولیحق تسبیح و ثلله جساد
ما اول مجاز در دیرلر حال بو که بو خصوصه آیات و اخبار دن نصوص کثیره وارد
اولشدر اما مشایخ صوفیه و ارباب مشاهده تاویل ایتوب حقیقته مقلد اولشدر
واهل کلام و علماء ظاهر با خصوصه که معتزله و فلاسفه مجاز در دیوب تاویل
قیلشدر در مثلاً بوآیت کریمه د. من خشیته لفظی مجاز در دیرلر در قال الله
تعالی (ثم قست قلوبکم من بعد ذلک فہی کالجارة اواشد قسوة وان من الجارة
لما یفقر منه الانهار وان منها لما یشتقی فیخرج منه الماء وان منها لما یهبط من
خشیة الله) اکثر علما تفسیرلرند تقلیداً للمعتزلة و الخشیة مجاز عن الاتقاد دیرلردر
الابواللیث و امام بیهوی یونلر مجاز دکل حقیقته دیرلر و دخی (وان من شی
الایسح بحمدہ ولكن لا تفقهون تسبیحهم) آینی تسبیح جمع اشباه حقیقه دلالت
ایلرکن تسبیح برینی لسان حاله دیرلردر حالا مشرک لردن و نفی صانع ایلدنلردن
ماعدامی لسان حاله اولان تسبیحه واقف و عالملردر پس انلره لاتفقهون قول
یرند اولر و تحقیق و اهل کشف اوللره دخی موافق کلر و جله دن شیخ اکبر فتوحانده
یوزرلر که (فان المسمی بالنبات و الجماد عند ناله ارواح باطنت عن ادراک غیر اهل
الکشف فلا یحس بها مثل ما یحس بها من الحيوان و الكل عند اهل الکشف حی
ناطق و نحن زدنا مع الايمان بالاخبار الکشف فقمه سمعنا الاجار تذکر الله بلسان
ناطق تسمعه اذ انما منها و نخطبها مخاطبة العارفين بجلال الله) پس حضرت
خداوند کار که اهل کشف و مشاهده لک کبارنددر جادات و نباتاتک حیاتنی

و منطقه اولان تسبیحات و تهلیلات فی اثبات ابیابوب پیورر ﴿ مشوی ﴾ است
 حنانه از هجر رسول * ناله میزد و میپوید و ار باب عقول (حنانه منونی حضرت
 رسولک فرافکندن ار باب عقول کی ناله آوردی ﴿ مشوی ﴾ در میان بحاس
 و حفظ انجمنان * کزوی که گشت هم پیر و جوان بحاس و حفظ آوردن سنده
 انجمنان که اول بجله سده حاضر اولان پیر و جوان اول ناله دن آگاه و خبر دار
 اولدیله ﴿ مشوی ﴾ در محراب مالد اصحاب رسول * کرچدی ناله ستون
 با عرض و طول (رسول اکرم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تارینک اصحابی
 انک ناله ایستدن نموده قالدیلر که ستون عرض و طول الله ندن ایکار یعنی طول
 و عرض الله هر جانبدن ناله ابایدیکی اشند کهده نمبر اولدیله ﴿ مشوی ﴾ گفت
 پیغمبر چه خواهی ای ستون * گفت جغم از فراقت گشت خون (پیغمبر علیه
 السلام اول ستونه ایندی ای ستون نه استرسن اول ستون حضرت رسول علیه
 السلامه ایندی سنک فرافکدن جانم خون اولدی ناله سبب بودر ﴿ مشوی ﴾
 مسندت من بودم از من ناخستی * بر سر منبر نوسند ساشتی (و حفظ وقتند سنک
 مسند و تکیه کاهک بن ایدم بدن چایدک بهی بی ترک ایدوب منبر جانبده عروج
 ایستدک منبرک بانی اوزر من مسند دوزدک ﴿ مشوی ﴾ گفت خواهیکه تراختلی
 کنند * مشرقی غربی ز تو بود چنبد (حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه
 و سلم آگایندی چونک سنک فریادک بوندن اوزریدر بولک مقبله سنده استقریسن که
 سق بر نخل ایدر مشرق و مغربک اهل علی مسندن دیوه دیوار ﴿ مشوی ﴾
 بادران عالم حقت سروی کنند * ناز و نازه بمانی تالبد (با خود اول عالم حقیقتند
 حق تعالی سنی بر سروایده که تالبدی نرو نازه قلاسن ﴿ مشوی ﴾ گفت آن
 خواهم که دایم شد بقاش * بشنوی خال که از چوبی مباحش (ستون حنانه
 ایستدی اتی استبرکه انک بقاشی دایم اولدی ای خال بوقصه بی اشت
 و بر چوبدن کم اولده کور که بر ستون باره می ذوی العقولدن دکل ایکن ترک
 قانی اختیبار باقی فله و طالع دولت ابدیه و حبسات سرمدیه اوله سن ذوی
 العقولدن ایکن و تحصیل بقا و دوامه مستعد و قابل ایکن نیچون طالب حقیقت
 اولیه سن و تحصیل سعادت سرمدیه قلبیه سن ﴿ مشوی ﴾ ان ستون را
 دفن کرد اندر زمین * تا چو مردم حشر کرد دیوم دینی (حضرت نبی اول
 ستونی بر اینجه دفن ایادی تابوم دینده اول ستون مردم کبی حشر اوله
 ﴿ مشوی ﴾ تابدانی هر که را ایزد بخواند * از همه کار جهان بیکار ماند
 نابویی یله سن هر یکیکه حضرت یزدان اوقودی و کندی جسابنه دعوت قیلدی
 اول کیمه جهانک دوکالی کارندن بی کار قالدی و عمل و فعل دنیویدن فارغ

اولوب طاعت حقه مشغول اولدی ﴿ مشوی ﴾ هر که رابشد یزدان
 کاروبار * یافت بار نیجا و بیرون شد ز کار (هر کیمه خدایدن کاروبار
 اولدی درگاه حقه بول و اجازت بولدی و کار جهاندن طاهر اولدی
 ﴿ مشوی ﴾ انکه اورانیو دازا سرار داد * کی کند تصدیق اولاله جساد
 اول کیمه به که اسرار الهی بدن دعا اولیده اول کیمه جسادک ناله سق جن
 تصدیق ایلر ﴿ مشوی ﴾ کوید آری فی زدل بهر روق * تانیکویندش که
 هست اهل نفاق (جسادانک تسبیحه اعتقاد ایلملر موافقتدن اوزری ظاهر
 بلی دیر کوکادن دکل ناکا دیمدر که اهل نفاقدر یعنی طعن و قدح خودنددن
 اوزریدر تصدیق تسبیح جسادات قیالره بحسب الظاهر موافقت ابیابوب بلی
 اوله در دیر و لیکن بحسب الباطن تصدیق و اقرار ایلر ﴿ مشوی ﴾ کر نیندی
 واقفان امر کن * درجهان رد گشته بودی این مخزن (یعنی اگر بوجادات و نباتات
 الهیک کن امر نه واقف و عالم اوبلدردی جهانده مرود اواش اولوردی بوسوز یعنی
 بوجاداتک و نباتاتک موزی و کلامی حال بو که بونلرک سوز و سوزانی و تسبیح و تکام
 ایلمی شرماتاندر هر دود دکلدر تکیم اول بهشده حضرت رسول علیه السلامه
 و سق کاوب منزل شریفلرینه منصرف اولدقده احجار و اشجارک آکا سلام
 و یرمی و حصانک کف مبارک کارنده شهادت قلبیه مشهور و منواتر اولمشدر
 و یاخود یعنی اگر بواشیا امر کن واقفلری دکلدر اولیدی جهاندی بوکن موزی
 رد اواش اولوردی (انما امره اذا اراد شیئان یقول له کن فیکون) قولی تحصیل
 حاصل و بهوده اولوردی ز برار یسنک امرنی فهم اینین شیه امر ایلک عبث
 و مردود اولوردی اگر امر تسخیر ایچون درد یونای و بل اولورسه بوکنکه فوت اولور
 ﴿ مشوی ﴾ صد هزاران اهل تقاید رانشان * افکندشان نیم و همی در
 کان (اهل تقاید و اهل نشاندن یعنی علایم و آثار اهندن و تقلید اهلدن نیچه یوز
 یلک کیمه ری یارم و هم انلری شک و گمانه براغوب یعنی ادنی و هم انلره غلبه
 قیلدقده تحقیق و یقین مرتبه سندن دور اولوب جسادات و نباتاتک حقیقه تسبیح
 قلسنده و جمیع اشیانک ریلرندن آگاه و خبر دار اولسند شک و شبهه به دوشوب
 بو خصوصده وارده اولان نصوصی عقلرینه و فهملرینه موافق مطابق تأویل و توجیه
 ایدرلر ﴿ مشوی ﴾ که بضن تقلید و استدلال شان * قایست وجهه پرو بالشان
 ز بر انلرک استدلالی ظنله قایدر وجهه پرو باللری دخی یعنی جله پرو بال و عقل
 و فکرلری و تقلید و استدلاللری ظنله قایدر رطن البسه حقیقتدن بر شیبی مغنی و مفید
 اولر (کما قال الله تعالی) وما ینبغ اکثرهم الا ظن ان الظن لا یغنی من الحق شیاً
 وقال فی سورة الحج (ان ینبغون الا الظن وان الظن لا یغنی من الحق شیاً)

﴿ مثنوی ﴾ شبهه انكردان شیطان دون * درفتد این جسته کوران سر
 نگون) اول دون شیطان انكرد دروننده بر شبهه قورر مثلا بوجسادات و نباتات
 حی و ماقل دکلدر نیجه ناطق اولور و نوجهله تسبیح قیلور دیوانلرک قلبه و سوسه
 و برر آنک سبیلله بوجهله کورلر باشی اشغه دوشرلر پس تاویل و توجیه سمته
 کیدوب حقیقتدن محروم اولورلر اما اصحاب یقین تشکیک و مشککدن چاه و همه
 دوشمز و شبهه و شکوکه گرفتار اولوب کلام خدایی و کلام نبی * مجتبیای تاویل
 و توجیه قیلز ﴿ مثنوی ﴾ پای استدلالیان چوپین بود * پای چوپین سخت
 بی تمکین بود) استدلالی اولان کیمسه لک ایاهی چوپین اولور چوپین اولان
 ایاق زیاده بی تمکین اولور یعنی اهل استدلالک طریق حقه عقل و فکر لک
 قدیمی اغاجدن ایاق کیدر و معلومدر که اغاج ایاقله یوریمک زیاد * بی نبات و بی
 قرار در وضعفدن خالی دکلدر کذلک اصحاب استدلالک روحلری و باطن اشیا
 استدلال ایدشلی وضعفدن خالی دکلدر ﴿ مثنوی ﴾ غیر آن قطب زمان
 دیده ور * کز نباتاتش کوه کردد خیره سر) اول دیده و اولان قطب زماندن
 غیر بکه اول قطب زمانک نباتندن طاع خیره سر و سراسیمه اولور یعنی اهل استدلالک
 جله سنک پای عقل و ادراکی بی تمکین و بی نبات اولور الاشول بصیرت
 و مشاهده صاحبی اولان قطب زمان و مدار عرفان و ایمان یونلر کسی اولز که
 انک نبات و قرارندن جبال راسخه حیران اولور و انک تمکین و رسوخن
 کوروب بر برد و واله قالور جمع موسوس و مشکک بر ره جمع اولسلر و اکا شکوک
 و شبهاتی القافیلله ل اول مرکز علوم و عرفانی مقامندن اصلا نجر بکه قادر
 اوله میدلردی ﴿ مثنوی ﴾ پای ناپس عصابا شد عصا * نایفتد سر نگون
 او بر حصی) کوردل اولنک ایاهی عصا اولور عصا تاسنک ریزلر اوزره او کور
 دوشیمه عصادن مراد استدلال و کوردن مراد کوردل و حصادن مراد
 ضلال و خطا در تقدیر معنی کوردل اولنلرک راه حقه قدیمی استدلال اولور
 و اکا اعتماد و اتکا قیاورناک ضلالت و خطا طاشلرینک اوزرینه باشی اشغی دوشیمه
 ﴿ مثنوی ﴾ آن سواری کوسپه راشد ظفر * اهل دین را کبست سلطان بصر)
 اول بر سواری که اوسپاهه ظفر اولدی یعنی اهل دینه کیمدر سلطان بصر در اهل
 دین راسپه رادن بدل اولق و یا خود سپه رابی مفسر اولق معنایه اقرب و انسبدر
 کیست سوال سلطان بصر خبر اولور و تقدیر معنی بویه دیمک اولور که اول سواری که
 مسکره یعنی اهل دینه ظفر و ظهیر اولدی اول کیمدر دیر سنک بصر سلطانیدر
 یعنی انسان العین منزله سنده اولان و مر دمک دیده مر ته سن بولان انسان
 کاملک سلطانیدر مراد حضرت نبی علیه السلام و اکا وارث کامل اولان

هر ولیدر که وراثتلی حسیله سلطان بصر منزله سنده اولور سلطان بصر دیمک
 سلطان انسان دیمک معنایه در انکچونکه بصره انسان دیر انسانه و انسان
 دیدکلی اشیا به حقه بصر منزله سنده اولد یغندن او تریدر که نقلن من کلام الشیخ
 الا کبر فی هذا الشرح مرارا ﴿ مثنوی ﴾ باعصا کوران اگر ره دیده اند *
 در پناه خلق روشن دیده اند) کورلر عصا یله اگر چه بول کور مشلدر و مقصوده
 ایر مشلدر خلقک پناه سنده روشن کور یخیلدر ﴿ مثنوی ﴾ کره بینان
 بدندی و شهان * جله کوران مرده اندی در جهان) مثلا اگر عالمه بینار و شاهلر
 اولیدلردی جهاند اولان جمیع کورلر اولمش اولوردی ﴿ مثنوی ﴾ فی زکور
 ان کشت آیدنی درود * فی عمارت فی تجارتلرهای سود) زیرا کورلر دن نه اکک و نه
 یحکم کلورنه بناری عمارت ایلک و نه تجارتلر و نه فائده و منفعتلر حاصل اولور
 ﴿ مثنوی ﴾ کر نکردی رحمت افضالتان * در شکستی چوب استدلالتان) اگر
 حق تعالی حضرتلری ای کورلر سز افضال رحمت ایلیدی سزک استدلالکز چوپینی
 صردی بعضی نسخته تان پرینه شان واقع اولمش در بوتقدیر اوزره معنی اگر الله
 تعالی اول کورلر رحمت و افضال ایلیدی انلرک استدلالی چوپینی صردی یعنی
 ابطال ایلردی کورلر دن مراد اهل ظاهر و اصحاب استدلالر که ظاهر
 کوزی کور اولان ظاهره دیده و اولان کیمسه لره نسبت نه مر ته ده ایسه کور
 دل اولان اهل استدلال دخی اصحاب یقین اولان اهل مشاهده به نسبت
 بویه در ﴿ مثنوی ﴾ این عصا چه بود قیاسات و دلیل * ان عصا که داد
 شان پینا جلیل) بوعصا که بونده ذکر اولندی نه اوله قیاسات و دلیل مراد
 اولور اول عصایی انلره کیم و یردی جلیل اولان بصر الله و یردی ﴿ مثنوی ﴾
 چون عصا شد الت جنک و غیر * آن عصا رخد بشکن ای ضرر بر) چونک
 عصا جنک و غیره آلت اولدی ای اعمی اول عصایی خرد ایله سی یعنی استدلال
 عصایی قیل و قاله و بحث و جداله عات و سبب اوایی اول عصای استدلالی ای کور
 دل اولان کیمسه ترک و ازاله ایله تا انک مقابله سنده چشم حقیقت بین اوله سن
 ﴿ مثنوی ﴾ او عصاتان داد تاپیش آمید * آن عصا از خشم هم بروی زدید)
 او خدا سز عصا و یردی تا ایلری کل بکن اول عصایی هم غضبیدن تا اکا آوردن
 یعنی اول خدای تعالی قیاس و استدلال عصایی سز انکچون و یردی که تا انک
 خلفانی اولان انبیا علیهم السلام و اولیای عظامه تبعیت ایدمه سز و انلرک یولته
 کیده سراسر سکرزای کور دللر خشم و غضبه کلوب عصای استدلالی بر سبیل بحث
 و جدال انک خلفانی اولان انبیا علیهم السلام و اولیای عظامه اوره سکر که
 حقیقت سده حقه اورمق کیدر ﴿ مثنوی ﴾ حلقه کوران بچه کار اندر بد *

دیده باز در میان آورید) ای کور خلع سی وای ضرر لرز می سی نه کارده
ونه عمده سزاور تا که دبدان کنور بکر یعنی مایه کنده بر بصر کیمه کنوروب
اکافتد ابلیک آنک دلائی واسطه سیله مصداق کنور در ست اوله و کار و کردار کن
ظهوره کله و نتیجه بوله ﴿ مشوی ﴾ دامن او کبر کودادت عصا • در نگر
کادم چه اید از عصا) عصا دامن مراد استدلال در اهل تقلید عقلی اکافتد
واستناد ایدوب آنکه کورانه مدلوله بول بول قری ملا به به به پس معنی دیک
اولور که استدلال عقایه بی ترکایت و اولاهت است امر و فرمانی دامن طوطی که سا
عصای عقل و استدلال اول ویدی و نظر اله که آدم علیه السلام نزل کوردی
ونه بلاله ایدی عصای استدلاله متکی اوله دامن و دامن نهی ترک تقلید کن زبرا
حضرت آدم علیه السلام دامن نهی صریحی قوی و سوده شیطان سببه
عقل و استدلاله او بوب بوشجرت نهی تحریم بدر و یا نتر یحیی در مراد دیو
استدلالی عصا قیلد قد عصبان واقع او بوب بوقدر بلال چکدی پس اخبار
و نصوصه استدلال عقایه اله معنی و ربوب تصرف قیلدن ایمان کنور مک
اولدر سنت سلف دخی بود زبرا اکثر احکام مرعیه و امور شرعیه من بهد
عقل مدخلی بوقدر بلکه شرع شرعیه عقله مخالف احکام و امور فنی چوقدر
مثلا اوائل سورده اولان حروف مقطعه کی و آیات منشاء بهه کی و جبه اولان
بعض افعال عجیه کی پس (علیکم بدین العجاز) حدیثک مقتضا سبجه عقل و استدلالی
ترک ایدوب امر اولدینی اوزره راه حقه کیدوب ظواهر اخبار و نصوصه ایمان
ایدوب جناب حق دکن کشف حقایق اولجیه دکره شرع رسوله عقایه تصرف
ایتمه و ز که شرعه عقل مدخلی بوقدر ﴿ مشوی ﴾ معجزه موسی واحد را
نکر • چون عصا شد مار و استون یا خبر) حضرت موسی علیه السلام و حضرت
احمد علیه السلام معجزه منه نظر اله عصی نیجه از در و استون خانه نه کونه با خبر
اولدی ﴿ مشوی ﴾ از عصا مار و استون حنین • بیخ نوبت میرشد
از بهر دین) عصا دامن بر عظیم مار اولدی سنودن حنین و او از پیدا اولدی سنودن
مراد بوراده مناره در کان دیمش اولور که عصای موسی آنک حیه اولستی و استون
خانه نک ناله و آواز قلمنی کور مد که استون مناره نک آواز ایستی مشاهده اله
اول استون دیک قیامتدن اوزی هر کون بش نوبت اورر بوسار معجزاتدن اکبردر
حال ظاهر اولوب بنه زائل اولان انبیاء علیهم السلام دامن اعظمدر زبرا معجزاتک
دوامی ماضی اولوب میر و قیلاندن فی الحال ظاهر اولوب زائل اولدن اعظمدر
پس حضرت احمد صلی الله علیه و سلم هر کون مناره اولور بش وقت اذان اوقتی
معجزه باهره و بنه ظاهر اولدن استون خانه نک ناله سن اشهد که استون مناره
نک حنین و آوازن گوش اینکه بومعجزه اول ذکر اولان معجزه دامن اعظم و اکبردر

دیمک اولور و سنودن مراد مناره تقدیر اولدینی اوزره ذکر عقل اراده حال
قیلندن و مسیك حالی حیه اطلاق سبیلندن اولور ﴿ مشوی ﴾ کریم نامعقول
بودی این مزه • کی بدی حاجت یحیی معجزه • هر چه معقولست عقلش می
خورد • بی بیانی معجزه و بی جزر مد • این طریق بکر امامه قول بین • در دل
هر مقبلی مقبول بین) بومر نه شریعت ولذت و حلاوت دین و طریقت اگر نامعقول
دکل ایش ایسه سخن بوقدر معجزات انبیاء علیهم السلام محتاج اولور دی بلکه
انبیاء علیهم السلام سیله محتاج اولور دی زبرا هر عاقل و متفطن نبی و مرشد راه
حق اولور دی و معقول اولان شایر مقبول و امامه قول اولان مر دود اولور دی حال
بو که شرع بوله دکانر زبرا چوقد معقول شایر وارد که حرام و نامشروعدر
مثلا پس حریر و اوانی ذهب و فضه دکن اکل کی چوقد نامعقول شایر وارد که
مشروعدر مثلا ارکان جبه رمی جان و طواف قدومه سببه اشواط کی و بونلر
امثالی محصل شرع عتله بیلنر افعالی و احوالی فنی چوقدر زبرا انبیاء علیهم السلام
مطلقا مقتضای عقل اوزره بهت اولمامشدر اگر عقل مقتضای اوزره بهت
اولور دی من بهد عاقل اولنر انلری انکار اولور دی زبرا هر نکم معقولدر عقل
اتی قبول ایلمر معجزه بیانی و جز و مد و کش مکش من بوطریق بکری نامعقول
کور یعنی بونامعقول اولان بکری بکری کور و یا خود معنی بوطریق بکری نامعقول
کور که طریق انبیاء علیهم السلام در لایع طریق مصطفی علیه السلام در مع
هذا هر مقبالت کوکنده مصدق و مقبول کور و مد بر اولنر که قلند مشکوک
ونامعقول کور پس فطری و حیاتی جادات و فهم و تسبیح نباتات دخی
بونامعقول اولان طریقند که عقل و فراستله بیلنر و فکر و کیهانله بولنر کشف
الهی و فتح ربانی به مخصوصدر همان طریق اسلم بود که علمای سلف کی
امت بالله و بما جاء من عند الله علی مراد الله دیه سن و امت بر رسول الله و بما
جاء من عند رسول الله علی مراد رسول الله دیو اقرار قبله سن تاخلاف مراد
الله و خلاف مراد رسول الله عقایه تصرف ایتمدن امین اوله سین ﴿ مشوی ﴾
آنچنین کریم آدم دیوود • در جز بر در مدندان حنه) آنچنین که آدم دیک
خوفندن شیطان و برنجی حیوان حنه دکن اوزی جز بر در اولور کیدیلر و اند
قرار ایستیلر ﴿ مشوی ﴾ هر زیم معجزات انبیاء • هر کشیده منکران زبرا
کیا هم انبیاء علیهم السلام معجزاتی خوفندن منکران کیا الله باش چکشد لودر
کیا اوتد بر لور بوراده برده و حجابدن عجز از نکر و حجاب کی تعبیری انلر که حجاب
فورقوشندن اولوالله باش کجوب اخفا ابابن حیوانلر مشابه اولمندن کتابه
اولور ﴿ مشوی ﴾ ثابت موسی سلمانی زیند • در سلمانی تاتانی که کیند

حتى مسلما تلقى تاموسيله دبريله لربنى اسلام ودين نام وناموسى حجابك التند
زند كائيك ايدى ل نائليه سنكه سالو ملكه بونلر كيمدر يعنى مؤمن سلطانلق
ناميله ربا وتسلس تحتد دبريلوب كفو عصيانلرني اسلام برده سيله ستريلدر
تا اهل ايمان اولان بونلر نه كيمدر ريتلر ﴿ مثنوى ﴾ همچو قلابان بران
نقد تيبه ﴿ نقره مى مالد نام پادشاه ﴾ بونلر شول قلابلر كى اول تيبه وخراب
اولان نقد اوزره نقره سوردر و پادشاهك ناننى اوردر نابووسيله اليه انلر ك قلب
زرا ندودى بين الناس رواج بولور و خاق اتى نقره قياس قبلور ﴿ مثنوى ﴾
ظاهر الفاظشان توحيد شرع ﴿ باطن ان همچو درنان تخم صرع ﴾ بوفلاسغه
وحكمائى اسلاميه نك ومنا شرعى قو يوب عقله اويان عقلاء دينيه نك بحسب
الظاهر اگر چه الفاظ كتابلرى توحيد شرع اوزره در وليكن بحسب
المعنى شرك خنى وخلاف شرع در مثلا انلر ك الفاظ وعبارتلك باطنى اتمك ابجره
تخم صرع يعنى دلچسپه تخمى كيدر كه اتى سائر اتمكه قياس ايدوب
يسك سنى مصروع ومد هوش ايلر ﴿ مثنوى ﴾ فلسفى رازهره نى تادم زند
﴿ دم زند دين حقى برهم زند ﴾ فلسفك زهره و قدرتى بوقدر كه دم اوزه نى
شرع شربى انكار ايلوب دلايل عقليه اليه مباحثه قضاغه ومتكلم اولغه زهره مى
بوقدر اكر دم اوررسه وتكلم قبلورسه دين حق اتى برهم اورر يعنى حق اولان
دين اهلى اتى برى برينه اوروب قتل ايلدر زيرا فلسفى منكر تسبيح جسادات
ونباتادر ﴿ مثنوى ﴾ دست و پاى اوجاد و جان او ﴿ هر چه كويد آن دو
در فرمان او ﴾ انك دست و پاى جساد وانك جانى هر نه ديرلسه هرايكيسى اول
جانك فرماننده در يعنى ال و اياقكه حياتن قطع نظر جساد حكمنده در و جانكه
مدبر بوندر هر نه امر ايلرسه دست و پاوسا رعاضا انك امر نه مطيعلدر ﴿ مثنوى ﴾
بازبان كچه كه نهامت مى نهند ﴿ دست و پاها شان كواهى ميد هند ﴾ لسانه
اگر چه منكران نطق جادات نهامت قورل يعنى جاداتك نطق وتسبيحه انكار ايلر
بو منكران نطق جاداتك اللرى و آيتلرى هم دنيايه لسان حاله شهادت ويردر
ويوم اخرتده ﴿ وتكلمنا ابيهم وتشهد ارجلهم بما كانوا يكتمون ﴾ آيت كرمه سنك
حسيحه بونلر ك اللرى و آيتلرى نطق صريح اليه كندى علامت شهادت ايلر
دنيايه دست و پاى لسان حاله انلر بوكونه دلالت وشهادت ايلر كه اى منكر
تسبيح جادات اولان بزجادات مرتبه سنده ايكن جاك محكوم وفرمانبر دارى ايز
هر نه امر ايلرسه اتى ايلرز سائر جاداتى دخی جان اولان حضرت حقه نيت
بويله قياس اليه ديرل ﴿ اظهار معجزه رسول عليه السلام و بعضى آمدن سنك
ريزه در دست ابو جهل وكواهى دادن سنك ريزه رسالت او ﴿ مثنوى ﴾
سنكها اندر كف ابو جهل بود ﴿ گفت اى احمد بگو كين چيست زود ﴾ ابو جهل

اوجنده طاشلر وار ايدى حضرت پيغمبر عليه السلامه مقابل كلوب ديدى اى
احمد بواوجنده اولان اندر تيزدى ﴿ مثنوى ﴾ كر رسول چيست در مشتم
نهان ﴿ كر خبردارى زراز آسمان ﴾ اكر رسول صادق ايسك اوجنده اولان
نهان اندر چونكه اسمك رازندن خبر طور رسن ﴿ مثنوى ﴾ گفت چون
خواهى بگويم كان چه است ﴿ يابگو يندانكه ما حقيم وراحت ﴾ حضرت نبى عليه
السلام ابو جهله ديدى نيجه استرسن آتى استرسن اللهى نه لدرز سوبليم باخود
انلر سوبليمدر كه بزختر و راستر ﴿ مثنوى ﴾ گفت ابو جهل اين دوم تادر
ترست ﴿ گفت آرى حق ازان قادر ترست ﴾ ابو جهل ايتدى بوايكچى تادر تر در
يعنى بطن كفه اولان شيلر سنك حق و صادق اولديفكه شهادت ايك وسوز
سويلك قستى عجب كدر حضرت نبى عليه السلام جواب و يروب ايتدى بلى حق
تعالى نطق اولين شيلرى نطقه كنورمكن دخی زياده قادر تر در جادى نطقه
كنورمك دكل بلكه اكا جيج علوى بالافه ل اعلام ايلسه واول جاند اول علوى
نطقه كنوروب سويلسه الله اكا ودخی اندن زياده به قادر تر در ﴿ مثنوى ﴾
ارمیان مشت او هر پاره سنك ﴿ در شهادت گفتن اميدى درنك ﴾ ابو جهل اوجى
ايچنده هر سنك پاره سى شهادت ايل كده سوز كلى تاخير وتوقف سنر
﴿ مثنوى ﴾ لا الهه كفت والا الهه كفت ﴿ كور احمد رسول الله سفت ﴾
ابو جهل اوجنده اولان حصالا اله ديدى والا الهه ديدى احمد رسول الله ديك
كوهرنى دلدى ﴿ مثنوى ﴾ چون شنيد از سنكها ابو جهل اين ﴿ زدن خشم
آن سنكها رابر زمين ﴾ چونكه ايتدى طاشلردن ابو جهل يونى اوردى غضبندن
اول طاشلرى زمين اوزره ﴿ مثنوى ﴾ گفت نبود مثل توماساخر دكر ﴿
ساحرا را سرتوبى وتاج سنر ﴾ چونكه ابو جهل كفر وعنادندن ايمانه كليبوب ديدى
سنك كى برضيرى ساحر اولر ساسا حر لك باشى وباشلر سنك تاجى سنسن
﴿ مثنوى ﴾ خاك برفرقش كه بدكور ولعين ﴿ چشم او ابليس آمد خاك بين ﴾
بومعناى مسطور اولان ايكن بيت ولديدر اصح اولان نطقه لدره بوقدر مطباق
اول ابو جهل باشى اوزره كه كور ولعين ايدى انك چشمى خاك كوريجى ابليس
كلى يعنى ابليس لعين حضرت آدمك جسد ترايه سنى كوروب الله انوار الهيه دن
بى خبر اولديغى كى ابو جهل دخی حضرت نبى عليه السلامك بشر بترك كوروب
الله اولان نور حقيقى وقوت وقدرت جناب الوهيتى كورمدي ﴿ مثنوى ﴾
باز كرد و حال مطرب كوش دار ﴿ زانكه عاجز كشت مطرب زانتظار ﴾ حضرت
مولانا قدس الله سره العزيزينه حكايه به رجوع ايدوب ديرل كه اى مستمع بوكونه
معارف ذكلكدن رجوع اليه و ذكر اولئان مطربك حاله كوش طوت زيرا كه اول

مطرب کورستان بفریده انتظار دین حاجر اولدی

﴿ بقیة قصه مطرب و پیغام رسانیدن
امیر المومنین علی با و آنچه هاتف اواز داداد ﴾

﴿ مشوی ﴾ بایک آیدم هر گای عمر بنده ماراز حاجت بارخر (حضرت
حسن حضرت عمر رضی الله عنه منبایندند ادا کایدکای عمر بنده منی
حاجتیدن کبرو صابون آل ﴿ مشوی ﴾ بنده دارم خاص و محترم سبوی
کورستان تور بجه کن قدم) بنده جاندارم خاص و محترم کورستان طرفه سن قدم
رضیه قل ای بی کیت ﴿ مشوی ﴾ ای عمر بجه زیات الدل عام ﴿ مقصد دینار
رف نه تمام) ای عمر خولیدن ﴿ هر و نه نامک بیت الماندن بدوز التونی تمام
کنکه قو ﴿ مشوی ﴾ ایس لور گای نومارا اختیار ﴿ این قدر بستان کنون
ممنور دار) اول التونی اول بنده نک او کنده ایات یوله دیو که ای سن بزم
مقبول سن بوقدر التونی شجید نک ال و ممنور طوت ﴿ مشوی ﴾ این قدر
زیر اهر ایرانم ﴿ جرج تو دور جرج شد ایس) بوقدر التونی سکا بر بشم
بیلدن لور بیدر بونی خرج ایله جوتکم خرج اولدی بورا به کل و حاجتکی بنه بر که
عرض ایله دیدی ﴿ مشوی ﴾ ایس عززان هیئت اواز جیت ﴿ نامی نارایه
این خدمت بیست) ایس حضرت عمر رضی الله عنه اول آوازک هیئتدن هجره دی
دخوبانی بو خدمتدن اوزی بغدادی ﴿ مشوی ﴾ سری کورستان عربنه
درو ﴿ در اقبل همین دیوان در جیت و جو) ﴿ حضرت عمر رضی الله عنه مقار
جانبه بوزنودی بوقه و نه جده اولدی قوتو خنده هباز زر جیت وجود بلخی
اولدی ﴿ مشوی ﴾ کرد کورستان دوانه شدمی ﴿ غیران پیراوندید ایس
کبی) مقابر اطرافو چوقاق بلخی اولدی او بیدن غیری اول برده عمر حضرت
بر کیمه کوریدی ﴿ مشوی ﴾ گفت این نبود دکر باره دوید ﴿ مانده کشت
و غیران پیراوندید) ﴿ حضرت عمر رضی الله عنه کنده بیدید بنده خاص الهی
بود کلدردیوب بر غیری کره دخی بادی محصل حاجر و فروماند قالمش اولدی
اول بیدن غیری اول عمر کورمیدی ﴿ مشوی ﴾ گفت حق فرموده مارا
بنده ایست ﴿ صافی و شایسته و فرخنده ایست) ﴿ حضرت عمر کنده بیدید
حق تعالی بیوردیکه بنم ایچون بر بنده واردر اول بنده صافی و شایسته و فرخنده در
﴿ مشوی ﴾ پیر چنکی کی بودمی د خدا ﴿ جیذا ای سیر نهان جیذا
پیر چنکی چن می د خدا اولور نه محبوب سن ای سیر نهان نه محبوب سن یعنی ای
سیر نهانی و ازلی نه عجب خوب و می خوب چنکه صورت ظاهرده بر کیمه خاص
ایکن اتی شایسته و صافی ایلسن و کمال لطیف و کر مکیدن اگاندند خاص دیو

سو ایلسن دیدی بس بنده احتیاط و احتیاطی تر ایلایوب ﴿ مشوی ﴾ بار دیگر
کرد کورستان بکشت ﴿ همچو آن شیر شکاری کرد دشت) غیری کره کورستان
اطرافو کشت و دور ایلدی اول شکرا بیدیدی ارسلان صحرانک اطرافو کشت
و دور ایلدی کی ﴿ مشوی ﴾ چون بیون کشش که غیر پیر نیست ﴿ گفت
در ظلمات دل روشن بیست) بوقدر اهتمام و احتیاط ایلد کن صکره چونکم اگا
بشین اولد بکه اول بیدن غیری بوقدر کنده بیدید اندی ظلمات ایچره روشن دل
ز یاده چوقدر ﴿ مشوی ﴾ آمد و با صد ادب انجاشست ﴿ بر عمر عطسه
فتاد و پیر جیت) ﴿ حضرت عمر رضی الله عنه کادی اول پیراوندی برده یوز ابدله
اوتردی ﴿ حکمت الهی برله) ﴿ حضرت عمر رضی الله عنه عطسه واقع اولدی پیر
خوایدن او بنوب هجرادی ﴿ مشوی ﴾ چون عمر را دید ماند اندر شکفت ﴿
عزم رفیق کردور زیدن گرفت) ﴿ چون حضرت عمر رضی الله عنه کوردی
تعجبه قالدی کنه کله عزیمت ایندی و خوفندن دترمک طوتدی ﴿ مشوی ﴾
گفت در یاطن خدا باز توداد ﴿ محاسب بر پیری چنکی فتاد) دروئنده ایندی
خدا یاسندن داد و فریاد محاسب چنکی پیر چکر اوزرینه دوشدی محاسب امر
معروف ونهی منکر ایاین کیمه به دیرل چونکم ﴿ حضرت عمر رضی الله عنه
خلایقاری زمانده بنفسه امر معروف ونهی منکر ایدرل دی بواجلیدن پیر چنکی
اگا باطنشده محاسب اطلاق ایلدی ﴿ مشوی ﴾ چون نظر اندر رخ آن پیر
کرد ﴿ دید اورا شرمسار و روی زرد) ﴿ حضرت عمر رضی الله عنه چونکه اول
پیرک یوزینه نظر ایلدی اتی خجل کوردی و زیاده حیا سندن روینی زرد کوردی
﴿ مشوی ﴾ ایس عمر گفتش مژس ازمن حرم ﴿ کت بشارتها زحق آورده ام)
ایس ﴿ حضرت عمر رضی الله عنه اگایدی بیدن فورقه اور که که سکا حضرت
حقندن بشارتار کتور مشم ﴿ مشوی ﴾ چندی زان مدحت خوی نو کرد
نامعرا عاشق روی تو کرد) ﴿ حضرت یزدان بر نیجه سنک خوبک مدحن ایلدی
حتی عمری سنک یوز که عاشق ایلدی ﴿ مشوی ﴾ پیش من بنشین و مهور
مساز ﴿ تابکوش کوم اراقبل راز) بنم فنده اونور و مهوراق دوزمه تا اقبال
و دولسدن سنک قولاغ که رازدم ﴿ مشوی ﴾ حق سلامت میکند می
برسدت ﴿ چونی از رنج و غمان بیدت) ﴿ حق تعالی سکا سلام ایلسنی سورر
جدسیر اولان رنج و غم کدن نیجه سن یعنی حق تعالی سکا سلام ایدوب بی حد
اولان رنج و غم کدن انک حالی ندر سوال ایلر دیدی ﴿ مشوی ﴾ نک قراضه
چند ابریشم بها ﴿ خرج کن این را و باز ایجا بیا) اشته بر قاج دینار ابریشم بها
بونی خرج ایله کبرو بورا به کل قراضه زر خرده سنه دیرل بونده دینار مراد اولور

مثنوی * پیرزنان کشت چون این راشید * دست می خایند و بر خود می
 طبد (اول پیر چونکم بو خبری اشندی زیاده شرمندن لرزان اولدی الی
 چندی و مضطرب اولدی * مثنوی * بانک میرد کای خدی بی نظیر
 * بس که از شرم آب شد بپساره پیر) صددا آوردی بویه دیو که ای بی مثل
 و بی نظیر اولان خدا زیاده شرمندن بپساره پیر اب اولدی یعنی ار بیوب محو
 و نابید اولدی * مثنوی * چون بسی بگریست وز حد رفت درد * چنک
 رازد بر زمین و خرد کرد) چونکه پیر چوقاق اغاسدی و درد و الم حسدن زیاده
 ایلدی چنکی بره آوردی و خرد ایلدی پس چنکه خطاب ایدوب بو طریقه
 نوحه به باشدی * مثنوی * گفت ای بوده حجام ازاله * ای مرا توراه زن
 از شاهراه) دیدی ای الله من بکا حجاب و برده اولش ای سن بکا شاهراهدن
 بول اور بیچی سن * مثنوی * ای بخورد خون من هفتاد سال * ای ز تو
 رویم سیه پیش کال) ای یتیم بیل بنم قائمی ایچمش یعنی یتیم بیل قدر عمرک
 تلف اولسته سبب اولش چنک کال صاحبی فتنه سندن بنم بوزم سیاهدر پس
 چنکدن مراد توبه کار اولنله نسبت نفس اماره اولور حضرت خدایه حجاب
 اولان ورهن اولوب طسالبک بولان اورن نفدر چنکه خطاب ایلد کد نصکره
 حضرت حق متوجه اولوب بو گونه مناجاته و عرض حاجاته آغاز قیاب
 دیدی * مثنوی * ای خدای باعطا و با وفا * رحم کن بر عمر رفته در
 جفا) ای عطا ایل و وفا ایل اولان خدا جفا و معصیت ایچره کش عمره
 رحمت ایل * مثنوی * داد حق عمری که هر روزی ازان * کس نداند قیمت
 ان در جهان) حق تعالی حضرت ناری انک دعاسن قبول ایدوب اکابر عمر و بزرگه
 اول عمردن هر بر کون او بر کونک قیمتی جهاند کیمه بیلز یعنی بر عمر تشریف اعطا
 ایلدی که اول عمرک بر کونک قیمتی جهاند بلکه کسه قادر اوله من * مثنوی *
 خرج کردم عمر خود را دمدم * درد میدم جله را در ز برویم * اه کز بادره و پرده
 عراق * رفت از یادم دم تلخ فراق * وای گریزی ز برافکنند خرد * خشک شد کشت دل
 من دل ببرد * وای کرا و ازان بدست و چهار * کاروان بگذشت و بیکه شد نهار) حضرت
 خداوند کار پیر چنکی لسانندن مطربانه مناسب اولان الفاظ و گفتارله علم ادواره
 گرفتار اولنله و موسیقی بولنده عمر نازنینی تلف قیلنله ارشاد و نصیحت ایدوب یورر که
 اول مطرب دیدی الهی عمری دمدم خرج ایلدم او فوردم یعنی خرج و ضایع
 قیلدم جله سنی ز برومده یعنی الحق و یو کسک صداده و بونده الحلقه و یو
 کسک کده عمری تلف ایلنله دخی تعریض و ایما وارد عراق اون ایکی مقامدن
 بر سید راه عجم و راه عرب دیرل یعنی طرزی دیمک مراد ایدرل پس

مطرب تحیف ایدوب دیر که آواهلر اولسون راه عجم و عرب یاد ایلکدن و عراق
 مقامی خاطر قلعدن بونده دخی راه عرب و عجمی یاد ایدن و سیاحت ایدوب
 مقام عراق و حجازه کیدن کیمسه ره تعریض وارد بونله اشتغال سیبیه بنم
 یادمدن کندی روحک بدندن فراقک تلخی دمی و یا خود روحک حقندن
 فراقک اجلیفی دخی دیمک اولور وز برافکنند خرد دخی اون ایکی مقامدن
 بریدر که بوکا کوچک دخی دیرل حد ذاتنده بر لطیف و تره وارد بوندن دخی آواه
 ایدوب دیر که وایر اول زیر افکنند خرد لطافت و رلکندنکه اکا کوکل و برمسک
 واسطه سیله قلم اکنی خشک اولدی و کوکام اولدی و نشو و نمای حقیقه محروم
 قابیدی و دخی وایر بویکرمی درت شبهه نک آوازندن که بوکه اشتغال سیبیه قافله
 عمر یکدی و اوقات نهار بی وقت اولدی پس انسان بو گونه هوا و هوسه عمر نفیس
 ضایع ایتیمک کرک و راه حجاز و عراق دیو یهوده ره کتمک کرک بلکه راه خدایه
 کتمک و مقامات اولیا و عرفا ایچون خرج ایتیمک کرک تا کم نعمات اولیا به عارف و الحان
 و ترنمات اصفیا به واقف اوله سن و انلرک آوازلی استماع ایدوب قاله سن و مقاملرین
 بوله سن پس بو جله دن رجوع ایدوب مانع راه حق اولان نفسندن خدای
 تعالی به شکایت ایلکه باشلیوب دیدی * مثنوی * ای خدا فریاد ازین فریاد
 خواه * داد خواهی ز کس زین داد خواه) ای خدا بفر یاد استیجیدن فریاد
 بوداد استیجیدن داد استرم غیری کیمسه دن اوتری داد استرم یعنی شکایت کندی
 نفسمند غیری بدن دکدر اکا عدالت استرم دیدی * مثنوی * داد خود از
 کس نیام جز مکر * زانکه هست از من بمن نزدیکتر) کندی دادی کیمسدن
 بولزم الامر اول خدادنکه او بکابندن بشیر کدر * مثنوی * کین
 منی ازوی رسد دم مرا * پس ورا بدم چو این شد کم مرا) زیرا بو بنگ اول
 موجود حقیقیدن بشور دمدم بکاپس اول موجود حقیقی بی کورورم بو تائیت
 مجازی بکاکم امله یعنی بو بنم عاریتی اولان وجود و اعتباری و مو هو می اولان
 انانیت محو و فانی اوله پس مطلقا آئی کورورم اندن غیری کورورم * مثنوی *
 همچو آن کو با تو باشد ز شمر * سوی اوداری نه سوی خود نظر) مثلا اول
 کیمسه کی که او سکارز صابجی اوله یعنی سکاالتون و یریحی اوله انک جانبیه نظر
 طوئرسن کندی جانبیه نظر طوئرسن یعنی حق تعالی حضرت ناری دایما سکارز و یرین
 کیمسه کی وجود خالص و یریحیدر کر کدر که سکاکی المثل زر صابوب زر و یرین
 کیمسه به نظر طوئرسن کی اول وجود واهی و کرم وجود صاحبک جانبیه دایما
 نظر طوئرسن کندی کورمکدن فراموش قیله سن دیمک او اور * مثنوی *
 چنین در کر به و در ناله او * می شمردی جرم چندین ساله او) اول مطرب کر به

پیدا و نمایان قیادی پیرچنگیک روسی دروندن پیدار اولدی و جان مرتبه سن
 بودی **﴿** مشوی **﴾** * چو جان بی گریه و بی خنده شد * جانش رفت و جان
 دیگر زنده شد * چن کی بی گریه و بی خنده اولدی انک جانی کندی غیری جانی
 زنده اولدی یعنی روح حیوانی کید و ب روح الهی زنده اولدی و انکله حیات باقیه
 بودی **﴿** مشوی **﴾** * حیرتی آمد درونش آن زمان * که برون شد از زمین
 و آسمان اول زمان انک درونته بر حیرت کادی که زمین و آسمان طشره کندی
 یعنی ماسوایی فراموش ابتدی **﴿** مشوی **﴾** * جست و جویی ازوری جست
 و جو * ز نمیدانم تو میدانی بگو * جست و جویک و راستدن بر جست و جو یعنی
 صوری اولان جست و جویک فوقدن اکابو مشوی جست و جو حاصل اولدی که
 انک کفیتی عقله بیافزین بیازم اگر سن پیاورسک دی بومنی اول ذویک تعبیری
 قابل و عقله بیافزی ممکن اولد یعنی ایدر **﴿** مشوی **﴾** * حال و قال از
 و رای حال و قال * غرقه کشته از جلال ذوالجلال (بر قال و حال که صوری
 اولان حال و قال و راستدن اول پیر ذوالجلال لالات جلاله غرق اویش یعنی
 بومنی ارف اولان حال و قال و راستدن بر حال و قاله ابرمش که جلال و کمال صاحبی
 اولان خدایک جلاله مستغرق اویش **﴿** مشوی **﴾** * غرقه نی که خلاصی
 باشدش * یا بجز دریا کسی بنشاندش (اوله بر غرقه دکل که اکا بر خلاص
 اوله یانی دریادن غیری بر کیمه اکایه یعنی اول پیرشول دریای وحدته بر مرتبه
 غرق اولدی که اکا ندن خلاص ممکن اولور بر مرتبه ایدیکه اتی دریای حقیقتدن
 غیری کیمه یلزل **﴿** مشوی **﴾** * عقل جزو اکل کویانیستی * کر تقاضا بر تقاضا
 ندنی * چون تقاضا بر تقاضای رسد * موج ان در باید بجای می رسد
 بویتلر سوال مقدره جواب اوراق اوزره دیناش کان برسانل دیر که بو ذکر
 اولسان اسرار عقل کاک و مرتبه حقیقت کاک سرل یدر بونک سوبلشنه سبب
 و علت نه اولور جواب و بروب دیرل عقل جزوی عقل کلیدن و یا خود مرتبه
 الوهیندیکه حقیقت کاکدر سوبایی اولزدی و کل مرتبه سنک اسرارنی عقل
 قیازدی اگر اول کل مرتبه سندن تقاضا تقاضا اوزره اولمیدی و عقل جزوی
 نقل قیازدی اسرار کل ایلکه راغب و طالب قلییدی چونکم مرتبه کاکدن
 عقله تقاضا تقاضا اوزره ایشور اودریای حقیقتک موجی بوعالم صورت
 یشور اول دریایک موج سندن مراد معانی و حقایق و اسرار و دقایق در تنکیم
 حضرت مولانا قدس الله سره العزیزک باطنلرندن موج ایدوب بوظاهر عالم
 بوقدر امواج دریای حقیقت اولان معارف و عاوم کاش و آفتاب مشویده الفظ
 و حروف ظروفته قرار قلمشدر هنیای اشاریه و طوبی لطایفه **﴿** مشوی **﴾**

چونکه قصه حال پیرانچسار سید * پیر و حالش روی در پرده کشید (چونکه پیر
 چنگیک حالی قصه سی بورایه ایشدی پیر و انک حالی بوزنی برده چکدی
﴿ مشوی **﴾** * پیر دامن راز گفت و کوفشاند * نیم گفته در دهان او بماند
 پیر چنگی دامننی سوزدن کلچیدن سادگی یعنی گفت و کومرتبه سندن کندی
 خلاص قیادی برم سوزانک حاشدن بزم دهانمده قالدی یعنی بر مقدار
 سوبلشن قصه بزم اساتذدن واقع اولدی **﴿** مشوی **﴾** * از بی این عیش
 و عشرت ساختن * صد هزاران جان باید باختن (و عیش و عشرتی دوزمکن
 اوزری یعنی پیر چنگیک و اصل اولد یعنی و عیش و عشرت معنوی مهیا ایلکن
 اوزری نیجه بوزیک جانی فدایک لایق اولور **﴿** مشوی **﴾** * در شه کار
 یشنه جان باز باش * همپو خورشید جهان جانب از باش (جان یشنه لکنک
 شکارنده طوغان اول یعنی یشنه بستان جانده صید و شکار ایلکن طوغان کبی اول
 جهان خورشیدی کبی جان اوینادیجی اول **﴿** مشوی **﴾** * جان فشان افناد خورشید
 بلند * هر دمی نی میشود برمی کند (بلند آفتاب جان شه ارایدیجی واقع اولدی
 هر دم آفتاب نورضاد نهی اولور شه برابر اول نور که آفتاب اتی عالم نثار
 ایلرانی نمندن ایجاد واحداث ایلکه قادر دکلر بلکه هر دم حضرت حق اکا اول
 نوری عالم ایلر اول دخی خلق عالم اوزره اتی نثار ایلر پس هر دمی که بذل ایلر در حال
 انک بریند عوض و بدل و بر بلور **﴿** مشوی **﴾** * جان فشان ای آفتاب معنوی * سر
 جهان کهنه را بناموی (ای معنوی اولان آفتاب جان نثار ایل کهنه جهان
 بیکلک کوستر کهنه جهان بیکلک کوسه ترک امکی اولان روحی بذل ایدوب انک
 مقابله سنده موهوب اولان یکی روحی کوستر تاج جهان و کهنه جهان فاش اهل
 اتی کورسولر دیکدن عبارت اولور آفتاب معنویدن مراد سالک راه حقد ر
 شعی مرحوم سروری افندیک تاویلنی بومحله فهم اید مبوب آفتاب معنویدن
 مراد سالک راه حق اولق محله مناسب دکل در دیش و مراد حضرت حقدردیوسوبلشن
 نمندن خطا ایلدر اصل محله انسب و اوفق اولان سالک راه حق اولقدردیس تقدیر
 معنی بویه دیک اولور که ای آفتاب معنوی اولان سالک راه الهی آفتاب صوری کبی طریق
 حقد جانک نثار ایله تحقیقا بوجهان کهنه بیکلک کوستر که سندن فیاض مطلق
 بونی استر هر نکم انک بولند بذل ایلر سالک اضاعاف مضاعف عوض و بدان
 بولق مقرر در **﴿** مشوی **﴾** * در وجود آدمی جان و روان * می رسد از قیب
 چون آب روان (بویت کان سالک سوال مقدرنی دفع ایچون اولور کویا
 مخاطب اولان سالک دیر که حالا وجودمد اولان جانی حق بوانده بذل ایلر
 بی جان قالورم پوررلر که آدمینک وجودنه جان و روان عالم غیبدن آب روان

کبی ایشور یعنی جان روان ماء جاری کبی عالم الهمیدن دمیدم بدن انسانه
ایشمکه در اگر اول عالمیدن سکا کافی فی میل الله بذل ایلرسک انک مثلی نونیو
دخی زیاده کاور واکر امساک ایلرسک کهنه اولوب فرسوده و پرشمرده قالور پس
اولی اولان اتی امساک ایلوب بذل قنقدر نالک بذل جان جدید وروان سعید
یولقدر ﴿ مشوی ﴾ هر زمان از غیب نونیو برسد ﴿ وزجه سان تن برون شو
میرسد ﴾ هر زمان عالم غیبدن انسانه عروجان یکی یکی بنشورتنی جهنتدن طشره
اولی ایشور یعنی هر نه که عالم غیبدن وجود انسانه کاورسه تنی جهنتدن
ویدنی عالمیدن طشره اولور یعنی عالم غیبدن کلان انک بدتندن خروج ایدوب
ینه عالم غیبه عروج ایلر چونکم قضیه یونک کیدر کر کدر که امساکن حذر
دیه سن اگر جان سعید ورزق جدید اسیرسک جان و مالکی انک یولنده باذل
ایلسن تا کوته و جان و نونیو رزق و مال بوله سن دنگ اولور

﴿ معنی دعای این دو فرشته که هر روز بر سر بازار منادی
میکند اللهم اعط کل منفق خلفا والمهم اعط کل ممسک تلقا
و بیان کردن آنکه منفق و مجاهد را خوانست فی مسرف ﴾

بویان اول ایکی فرشته نك دعاسنی تفسیردر که اول ایکی فرشته هر کون بازار
باشنده بود دعای ایلر اول دعا بود ﴿ اللهم اعط کل منفق خلفا ﴾ ال آخره و دخی
بیان ایلکدر که اول منفقدن مراد مجاهد راه حفر هوا یوانسک مسرفی دکلدر
بخاری و مسلم و نسائی بو حدیث شریفی ابوهریره دن روایت ایدر قال النبی
صلی الله تعالی علیه وسلم ﴿ ما من يوم یصبح العباد فیسه الاملکان یزنان فبقول
احدهما ﴿ اللهم اعط کل منفق خلفا وبقول الاخر اللهم اعط کل ممسک تلقا ﴾ یعنی
هیچ برکون یوقدر که عباد حق انده صباحه داخل اولر ایکی لک نازل اولور
و برسی دیر که ای بنم اللهم سن هر منفقه عوض واضعاف مضاعف متاع
و عوض و پروا اول بر ملک دخی دیر که ای بنم اللهم هر ممسک و بخيله سن تلف
و بر تا امساک ایلد یکی شی بلا خلف تاف اوله دیرل پس حضرت خداوند کار
منفق ایکی قسمه کذلک ممسکی دخی ایکی قسمه تقسیم ایدر یعنی منفق خان و مان
و منفق تن و جان و ممسک دخی بوله در سائر معنایی نظمده واضحه در
﴿ مشوی ﴾ گفت پیغمبر که دائم بهر پند ﴿ دو فرشته خوش منادی میکشدن
پیغمبر علیه السلام دیدیکه دائم پنددن اوزی ایکی فرشته خوش ندا ایدر بوله یو
ندا ایلر ﴿ مشوی ﴾ کای خدا یا مستغفرا سیردار ﴿ هر درمشان نوع عوض ده
صد هزار ﴾ کای خدا متفقاری سن سیرطوت یعنی اتفاق ایدیمجیلری طوق و غنی
ایت انلرک هر درمسه صد هزار عوض ویر ﴿ مشوی ﴾ ای خدیایم سکارا

درجهان ﴿ تومده الازبان اندر زیان ﴾ ای خدا ممسک اوللره و ماللرنی حفظ قللره
جهانده سن و برمه الازبان ایچره زیان و بر پس امساک و انفاقک تعریفنه شروع
ایدوب یوردر ﴿ مشوی ﴾ ای بسا امساک کرانفقی به ﴿ مال حق راجز
بامر حق مد ﴾ ای چوق امساک که انفاقدن بکدر حق تعالیات مالی حقک امرندن
غیری به و برمه یعنی معالفا اتفاق مدوح و مطلقا امساک دخی مذموم دکلدر
بلکه چوق امساک وارددر که انفاقدن بکدر مال حق انک امری نوجهله اولدیهسه
ونه محله صرف الیه دیو امر قیلدیهسه کر کدر که اوله قیلدیهسن ﴿ مشوی ﴾
تاعوض یابی تو کج بی کران ﴿ تابیاتی ازعداد کافران ﴾ تا کم حق جانبدن کج
بی کران عوض بوله سن تا کم کافر ازعداددن اولیدسن و مسرفلر زمره سنه
وصول بولیه سن ﴿ مشوی ﴾ اشتران قربان همی کردندنا ﴿ چیره کرد
تیغشان بر مصطفی ﴾ زیرا کافر دوهل قربان ایلدیلر تا کم انلرک نیخی حضرت رسول
اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم اوزره قوی و غالب اوله چونکم ایلدکری قربان
و محنا و احسان الله ایچون اولوب حفظ نفسلریچون اولدیفندن اخوان شیاطین
اولدیلر و مغلوب و مقهور قالدیلر ﴿ مشوی ﴾ امر حق را باز جواز واصلی ﴿
امر حق را باز دان کر گاهلی ﴾ حق تعالیات امرنی پروا صلدن استه یعنی الملهک
امر نه عالم اولان بر مرشد کاملدن طلب الیه زیرا امر حق هر بر کوکل فهم ایلز
﴿ مشوی ﴾ در نبی انذار اهل غفلت ﴿ کان همه انفاقها شان حسرتست ﴾
قرآن عظیمده اهل غفلت ایچون انذار و تحویف وارددر زیرا که اهل غفلتک جله
انفاق حسرتدر کافال الله تعالی فی سورة البقرة ﴿ کذلک یربهم الله اعمالهم
حسرات علیهم ﴾ و قال ایضا فی سورة الانفال ﴿ فینفقونهم ثم یتکون علیهم حسرة ﴾
و یونلرک حسرتنه سبب اولدر که انفاقلری نفس و هواری ایچوندر رضای خدا
ایچون دکلدر هر نکم نفس و هوا یولنده بذل اوله اسرافدر و اوحیه و هر نکم خدا
یولنده بذل اوله خیر و انفاقدر و اوکانت خزینة و لهذا لاسرف فی التلبیر و لاخیر
فی المسرف دینلشدر ﴿ مشوی ﴾ سروربان مسکه در حرب رسول ﴿
بود شان قربان یا مدقبول ﴾ مکه سرورلری رسول علیه السلام
حضرتلرینک حربنده یونلرک قربانی قبول اولقی امیدیه ایدی ﴿ اشتران قربان
همی کردندنا ﴿ چیره کرد تیغشان بر مصطفی ﴾ بویت بعض مشویده مقدم
واقع اولشدر شرح اولدیننی اوزره و بعضیسنده دخی بو محله موخر واقع
اولشدر ﴿ مشوی ﴾ چون غلام باغی کوعدل کرد ﴿ مال شه بر باغبان
و بذل کرد ﴾ مثلا بر باغی قول کبی که او عدل ایلدی کندی زعمند او غلام
شاهک معوضی اولان باغیلر اوزره بذل ایلدی ﴿ مشوی ﴾ عدل این باغی
ودادش نزدشاه ﴿ چه فراید دوری و روی سیاه ﴾ بو باغینک عدل و دادی

بادشاهك قنده نه زياده ايلردورلك وروي سياه زياده ايلر زيراكه اول عبدي
 خايك بذل رضاي شاه اوزره اولدي اكرچه كندی يئلري عدل و داد ايلدم زعم ايلدي
 وليكن بو كونه مختا و عدالت مستلزم حشرت و ندامت اولسي مقرر و مييئدر
 ﴿ مثنوي ﴾ بهر اين موئن همي كويد زيم ﴿ در نما زاهد الصراط
 المستقيم ﴾ يعني بخونده ادا ايلمك خوفدن نمازده اهد نال الصراط المستقيم يعني
 همان سندن عون عتاب طاب ايلرزاي خدا سن بزه هدايت ايله طريق حق كه
 سنك رضا كه موصلدر ﴿ مثنوي ﴾ ان درم دادن سختي رالايقت ﴿
 جان سپردن خود سخاي عاشقت ﴾ اول درهم و دينار و برمك سختي به لا قدر
 جان تسليم ايمت خود عاشقك سخايد ريهني جاني جانان بولده تشار ايلكدر
 عاشقه لايق اولان عاشق قنده بذل ماله اعتبار بوقدر ﴿ مثنوي ﴾ نان
 دهی از بهر حق نانت دهند ﴿ جان دهی از بهر حق جات دهند ﴾
 حضرت حقن اوزي نان و پرر سك انك مقابله سنده سكاك و پرر و اكر
 حقن اوزي نان و پرر سك سكاك و پرر ﴿ مثنوي ﴾ كبر بزرگراهي
 ان چنار ﴿ ركني بر كيش بخشد كردكار ﴾ اكر خار جده اولان چنار كيش اقلري دو كبله
 كردكار حضرتلري اول چنارهني بر كك بر كني بخش ايلر يعني پيرافه سزاق آزوني
 اكا عطا ايلر اكرچه ظاهرا انك اوارقي دوكلور سه انك مقابله سنده حضرت رزاق
 اكا ارزاق معنوي عطا ايلر كه اول اوراقه مكاني و معادل اولور بوندن مقصود
 سختي اولسلك بذل درهم و دينار ايله تشار ايلر و بويت دخی بومشاي
 توضيح و تفسير قياور ﴿ مثنوي ﴾ كرمك از جود و دست تومال ﴿
 كرم فضل الهت پايان ﴾ اكر جود و سخا اجلدن اوزي الله مان قالد بده
 حق تواليك فضل و كرمي سني قين پايان ايلر ﴿ مثنوي ﴾ هر كه كارد كرد
 انبارش تهی ﴿ ليكنش در مزرعه باشد بهی ﴾ هر شول كيمه كه اكر انك انباري
 بوش اولور ليكن اكا مزرعه ده ايلك و زياده لك اولور ﴿ مثنوي ﴾ وانكه در
 انبار ماند و صرفه كرد ﴿ ايش و موش حواشه اش خورد ﴾ و اول كيمه كه
 نخمي انبارده قودي و صرفه ايلدي يعني اد خار ايلدي حواشه فارسي و بيتي
 اول نخمي يدي و بوسيده ايلدي بشر و امال البخيل بحادث او وارث حديثك
 حسيجه مـك و بخيل اولك مال كندوبه و قابيلوب حوادث دهر دن بر حاده
 ايله زائل اولور و يا خود عاقبه الامر پرواره قاوور ﴿ قطعه ﴾ هر كرامال هست
 و بخشش نيست ﴿ اوزان مال بهره كي دارد ﴾ يا اناراج حادثات بزند ﴿ يا بهر اث
 خواره بگذارد ﴾ مثنوي ﴿ ان جهان غيبت در اثبات جو ﴿ صورت
 صفرست در معيت جو ﴾ برخوای ﴿ كل شي هالك الا وجهه وكل من عليه هان ﴾

بو جهان و كرم و مكان اني و فائيد هر نه ديلمك عالم اشته ديله و صورتك بوشدر
 سنك مينا كده در ابرق و بوهني دخی ايله نام ايلر كه صورتك بوشدر مرادي
 معنا كده ديله ﴿ شعر ﴾ و ترنم انك جرم صفي ﴿ وفيك انطوي العالم لا كبر
 ﴿ مثنوي ﴾ جان شور و تلخ بيش تيغ بر ﴿ جان چون در ياي شيرين رانجر ﴾ ايجي
 و طوزاوجاني تيغ او كنه ايات در ياي شيرين كي اولان جاني ال جان شور و تلخدن
 مراد روح حيه واني و در ياي شيرين كي اولان جاندن مراد روح الهی او اور
 و تقدیر كلام روح حيوانيد كي تيغ عشق رايه قننه ايلتوب انكاه افتايله نادر ياي
 شيرين كي اولان روح الهی في الحسن و حقيقت و لذت و ملاوته مستغرق اوله سن
 ديك او اور ﴿ مثنوي ﴾ و رنمي داني شدن زين آستان ﴿ باري از من كوش كن
 ابن دامن ﴾ و اكر بواسطه ناهدن اولاني بيلرسك يعني جان شور و تلخي تشار
 ايلدوب در ياي شيرين كي اولان جاني آستانه ﴿ حقيقتن الله قادر اولر سـك
 باري بدن بوداستني كوش ايله تا آستانه در كاه حقه وارهني بيله سن
 و بود آستان سـيله بذل جان شور ايلكه مشهورق او اوب در كاه حقه
 عزيت قله سن

﴿ قصه آن خيغه كه از كرم در زمان خود از حاتم طائي گذشته بود ﴾

﴿ مثنوي ﴾ يك خليفه بود در ايام پيش ﴿ كرده حاتم را غلام جود خویش ﴾
 زمان سابقه بر خليفه و ارايدی حاتمي كندی جودينك غلامی ايلش ایدی
 ﴿ مثنوي ﴾ رابت اكرام وجود افزاشته ﴿ فقر و حاجت از میان برداشته ﴾
 اكرام و عدل سنجني مالي ايشدي فقر و حاجتي جهان دن قالد رمشدي ﴿ مثنوي ﴾
 بچردر از بخشش صاف آمده ﴿ داد او از قاف تا قاف آمده ﴾ بچردر انك بخششندن
 صاف كشدی يعني لالی بخارنك عطا و كرمندن بي كدر صافي اولمشدي انك عدالت
 و اعطايي قافدن قافدهك كشدی يعني عالمي احاطه قيلمشدی ﴿ مثنوي ﴾
 در جهان خاك ابرو اب بود ﴿ مظهر بخشايش و هاب بود ﴾ جهان خاكده اول
 بادشاهي المل محاب و آب ایدی يعني باران عطايله جهان خاكده شور و غما و برمشدي
 و هابك بخشايشك مظهری ایدی ﴿ مثنوي ﴾ از اعضايش بچروكان در زلزله ﴿
 سوي جودش قافله بر قافله ﴾ انك عطا سندن بچرو معدن زلزله ده ایدی شرم
 و خجاستندن انك جود و كرمي جانبته قافله قافله اوزره ایدی ﴿ مثنوي ﴾ قله
 حاجت در و دروازه اش رفته در عالم بچود اوازه اش انك در و دروازه سي حاجت
 قبله سي ایدی جود و سخايله انك آوازه سي عالم كمش و مشهور او اشدی
 ﴿ مثنوي ﴾ هم عجم هم روم هم ترك و عرب ﴿ مانده از جود و سخايش در عجب ﴾
 هم عجم هم روم هم ترك و عرب يعني بوجه طوايف مختلفه انك جود و سخا سندر عجبده
 قالمش ایدی ﴿ مثنوي ﴾ آب حيوان بود و در ياي كرم ﴿ زنده كشته هم عرب

وهم عجم) اول خلیفه آب حیات و دریای کرم ابدی هم عرب و هم عجم اندن
دیری اولمشدی خلیفه دن مراد اوصافی الهیةک مظهری اولان شیخ کامل
اولور ﴿ قصه عربی و ما جرای زن او بسبب فاقه ﴾ ﴿ مشوی ﴾ يك شب
اعرابی زنی مرشوی راه گفت و از حد برد گفت و کوی را) بر کیمه اعرابک بر عورتی
تحقیقا شوهر نه دیدی و گفت و کوی حد دن ایلندی اعرابی بادیه نشین اولان
عربلره دیرل ﴿ مشوی ﴾ کین همه فقر و جفا مای کشیم ﴿ جله در عالم
خوش و مانا خوشیم ﴾ که دو کلی فقر و جفای همان بز چکرز جله عالم خوشلقده
زنا خوشن ﴿ مشوی ﴾ نان مانی نان خورش مان درد ورشك ﴿ کوزه مان
نی آب مان از دیده اشك ﴾ زم نانن یوقدر بزم نان خورشن یعنی قاتقمر درد
ورشك و غبطه در بزم کوزه من یوقدر بزم صومیردیده مردن کوز یا شیدر
﴿ مشوی ﴾ جامه ماروز تاب افتاب ﴿ شب نهالین و لحاف از ما عتاب ﴾ کوندز
بزم جامه من افتابک پرتو و حرارتیدر کیمه بزم دوشك و بورغان ماهتابیدر
﴿ مشوی ﴾ فرص مه راقص نان پشاشته ﴿ دست سوی آسمان برداشته ﴾
زن عرب کالیله آجلغن و زیاده فقر و کرسنه لکن اظهار ابدوب دیدیکه ای شوی
آجلقده بز شو مرتبه ده یز که ماهک فرصنی نان ظن ایلدک الیمزی آسمان جانینه
یوقاری قالدردق بو کال کرسنه لکندن درز را انسان زیاده اج اولدقده نانه
شابه اولنی و نان خوانه مناسب اولنی خوان صانور ﴿ مشوی ﴾ ننگ درویشان
زدرویشی ﴿ ما ﴾ روز و شب از روی اندیشی ﴿ ما ﴾ یزدرویشل کمزدن درویشلره
ننگ و عار وارد بزم رزق اندیشه ایلدیکمزدن روز شیدر یعنی بزم رزق و نصیب تفکر
ایلدیکمزدن کوندز من کیمه کی تیردر ﴿ مشوی ﴾ خویش و بیگانه شده
از مارمان ﴿ بر مثال سامری از مرد مان ﴾ خصم واجبی بزدن اور کیمی اولمش
و فرار قیلدک در سامریك آدمیلردن نفرت ایلدیکیمی کیمی سامری پشایانلرده
کز چن بر آدم کورسه لامساس دیوب اندن چر و اول آدم دخی اندن چر را اگر
بر آدم اکامس ایلدیه البته اولدیمده چی طومق مقرر در دیشلر و بوکاسب
حضرت موسی علیه السلام اکابد دعا ایلدی اولشد ر تنکیم حق تعالی سوره
طه ده انک حکایه سنی اصلیه تحقیق قیلشد ر تنکیم حضرت موسی علیه
السلام اکا دیدیکیمی بو آینه بیان بیور ﴿ قال فاذهب فان لك في الحياة ان تقول
لامساس ﴾ ﴿ مشوی ﴾ کر بخوایم از کسی يك منت ننگ ﴿ مر مرا گوید
خوش کن مرک و جشك ﴾ فرضا اگر بر کیمه دن پراوج مر جشك استیم تحقیقا بکا
خاموش اول مرک و دود دیر بوسوزل اگر چه زنگ اعرابی به سوبلدیکیمی سوزل
درویکن نفسک عقیله فرافدن شکایت ایلدیکیمی صورتدر ﴿ مشوی ﴾

مر عرب افخر و عزت و عطا ﴿ در عرب و همجو خط اندر خطا ﴾ تحقیقا عرب به عز
و عطا افخر در عرب ایچره خطا کی سن تنکیم خط ایچره خطا واقع اولسه بی معنی
اولور و مر دود قالدور سدرخی خطا ایلد یازلش خط ایچره خطا کی سن
﴿ مشوی ﴾ جده غرامانی غزا خود کشته ایم ﴿ مانع فقر بی سر کشته ایم
نه غرامانی غرامن بزم خود دینلشدن بزم فقر یعنی ایلد یا شمش اولمشن ﴿ مشوی ﴾
جده عطا مار کرابی می تنکیم ﴿ مر مکس رادر وارک می زیم ﴾ بزمه عطا ایلر
بزم کدالغه طولانورز تحقیقا عنکبوت کی بزم هواده مکس طمرک اور بزم یعنی زیاده
حقیرشی صیدا یتکه سعی قیلورز دیک اولور ﴿ مشوی ﴾ کر کسی مهمان
رسد کر من منم ﴿ شب بخسبد دلقش از تن برکنم ﴾ اگر بر کیمه بزم مهمان بنشه
فرضا اگر بنکه بنم یعنی اگر نفعنده بن ایسه چو ننگ کیمه او بویه زیاده ضرورت
و فقر مدن انک دلقنی تذدن قوباریم و جامه سن صویرم پس مدعی و مزور اولان
شمارک مثالی بونلرک حانه بکره بوب و انلره مر داوالات حال بادیه نشین اولان
فقیر اعرابی به مهمان اولان کیمه بیه بکره دیکی متاعبشله بو پشانی ایراد
ایدوب بیوررل

﴿ مغرور شدن مریدان محتاج بمدعیان مزور و ایشان را شیخ و محتشم
و واصل پنداشتن و نقل راز نقد فرق نادانستن و بر بسته را از بر رسته ﴾

محتاج اولان مریدلرک مزور اولان مدعی شیخلره مغرور اولمشك و انلری شیخ
و محتشم و واصل قیاس قیلمشك و نقلی نقددن فرق ایتک بيلمسك و مجازله بر بسته
اولنی حقیقله بر رسته اولندن اکلمسك و فهم قيلمسك بیانشده در مجازله بر بسته
اولان حبله و صنعتله برشی ﴿ حسن ایلکدر مثلا کاغددن کل و باقر نقل و یاسنبیل
دوزمک کی و حقیقله بر رسته اولان ذاتندن کل و قرنفل اولق کیدر پس متشیخ
اولان مزورل مجازا بر بسته اولان شیشه بکرزلر که کندیلرینی شیخ و مرشد
دوزمشلردر و محقق و کامل اوللر حقیقله بر رسته اولان شیشه بکرر که انلرده تصنع
و تزویر یوقدر ﴿ مشوی ﴾ بهر این گفتند آئیایان بفن ﴿ میهمان محسان
باید شدن ﴾ دانال و عالم ربانی اولان ینشار فن و حکمتله بوندن اوتری دیدیلر
محسنلرک مهمانی اولق کرک مزور و محتاجلرک دکل ﴿ مشوی ﴾ نومرید
و میهمان ان کسی ﴿ کوشانده حاصلت راز خسی ﴾ سن اول بر کیمه ننگ مریدی
و مهمانی سن که اولمشك حاصلکی خلقتدن الوری یعنی ای طالب سن بردنی
و خستسك مریدی اولمشكکه دناهندن اوحیلد ایلد سنک دنیوی اولان محصولکی
الور و یا خود کندوبه سنی خد منکار قیلغله دینک و عمرک محصولانی ضایع قیور
﴿ مشوی ﴾ نیست چیره چون ترا چیره کند ﴿ نورندهد مر زانیره کند ﴾
کندیسی غالب و قوی دکلدر سنی نیجه غالب و قوی ایلر انجلین کیمسه سکانور

و بر من بلکه سنی تیره و بی نور ایملر ﴿ مشوی ﴾ چون در انوری نبود اندر قران
 * نومی باشد از وی دیگران ﴿ چونکم اول شیخ مزور بر نور اولدی اکامقارنت
 وقتند غیر بلاندن قیور نور بو اولر ﴿ مشوی ﴾ همچو عیش کو کنداروی
 چشم * چه کشد در چشمها الا که پشم ﴿ بو گونه قبل اصلاح النفس ارشاده تصدی
 اباین شیخ شول ایش کیدر که او معاول اولان چشمه علاج و دوا البریعی
 کندی کرزی معاول اولان کیمه انک غیری معاول اولان کوزه علاج ایلمیکی
 کیدر بویه کیمه انک چشمه یینه نه چکر چکرز الا که پشم چکر بشدن
 مراد کور کشنده و ضرر اولان شدیر چونکم مزور اولان شیخ انک و الیه تابع اولان
 مرید انک مناسبتله حالنی بی انک لایر تکرار انک عربیه اولان مکالمه سنی تقریر
 شروع ایدوب بی و درر ﴿ مشوی ﴾ حال ما اینست در فقر و عیسا * هیچ
 * معنی میا مغرور ما ﴿ زن شوهر نه ایدی فقر و عیسا بزم حالز بودر هیچ برمهان
 بزم مغرور و فریفته اولسون ﴿ مشوی ﴾ فقط ده سال ارندی در صور *
 چشمه بیکش او اندر مانکر ﴿ اون یلاک خطنی اگر صور نلرد کور مد کسه کوزل یکی آج
 و بزم نظار ایملر ﴿ مشوی ﴾ ظاهر ما چون درون مدعی * در دامن ظلمت بروش شمشعی
 بزم ظاهر من مدعینک سیرت و درونی کیدر انک قابنده ظلمت وارد و انک برونی
 شمشیدر یعنی انک دورونی ریاد و نفاقله ظلمتی و لسانی لاف و کزانه نور انیدر
 ﴿ مشوی ﴾ از خدا اورانه بوی نه اثر * دعوتش افزون ز شیت و ابوالبشر ﴿ حضرت
 خدا دن اگاه بر بوی نه بر اثر و ار در مع هذا انک دعواسی حضرت شیت و حضرت
 آدم دن زیاده در اگر شیت و ابوالبشر دعوا ایلمیکی که بر بوی که بونک دعواسی
 انلرک دعوا سندن زیاده اوله دیو خاطر اولورسه مطابق انبیاء علیهم السلامه تحدی
 و دعوی شرطدر پس انلر دخی دعوائی نبوت ایلملر در پس اگر مدعینک ولایت
 و کرامت و ارشاد و هدایت دعواسی انلرک دعوا سندن زیاده اولسه عجب دکلدر
 ﴿ مشوی ﴾ دیوننده و راهم نقش خویش * او همی کوید زاید الیم ویش ﴿
 شیطان هم اگا کندی نقشی کوشتمش یعنی شیطان اندن استنکاف و اجتناب
 ایدوب کندی ذات و صورتنی اگا کوشتمکه لایق کورمش و او بو مرتبه ده ایکن
 کندی طورنی بیلوب همیشه دیر بزیاددن اوز زیاده بزا کتر نخنده و او واقع
 اولاش در بوتقدیر اوزره اول در که بزیاددن زیاده بزا ﴿ مشوی ﴾ حرف
 درویشان بدزدیده بسی * تا کان اید که خود هست او کسی ﴿ درویش حقیقی
 اولان و فقر حقیقت مرتبه سن بولان اولیای عظامک حروف و کلماتن چوقلق
 او غورلش یعنی انلرک اصطلاحنی حفظ قیلش تا کان کاه ناسه که او خود رکیمه در
 ﴿ مشوی ﴾ خرده کیدر در سخن بر بایزید * ننسک دارد از درون او بزیید ﴿

سوز و یلکده بایزید حضرت انلرک اوزر شیه خرده طو تر بیستی سوز سو یلکده
 و دقیق کلمات نقل ایلمکده اکا غلبه ایدر بایزید اوزره سوزده خرده طو تر دیمک
 دقت ورنکین ادا ایلمکده اکا غلبه ایدر دیمکدن عیبارتدر مع هذا بزیید انک
 درونشدن عازطه و تر ﴿ مشوی ﴾ بی نوا از نان و خوان آسمان * پیش
 او شداخت حقیک استخوان ﴿ آسمانک خوان و ناندن نصیب سزدر انک او کشه
 حق تعالی بر استخوان آگدی یعنی معنوی اولان غذا و ذوقدن محروم اولمش کن
 و حق تعالی انی سیک مرتبه سینه بیه قوت و بوب اکا بر استخوان و برمش ایکن
 ﴿ مشوی ﴾ او ندا کرده که خوان بهمه اده ام * نایب ختم خلیفه زاده ام ﴿
 او ندا ایلمش و دعوی ایدوب سوبلش که بن خوان قومشم حقیق نایب ام خلیفه
 زاده ام یعنی آدمکه خلیفه حقدر انک او غلی ام و اول نیچم نایب حق ایسه بندخی
 زمانده اوله نایب ختمدیر ﴿ مشوی ﴾ الصلا ساده دلان بیج بیج * تا خورد
 از خوان جودم سیر هیچ ﴿ بیج بیج بونده زیاده دخی معناسنه اولور و مصرع ثابده
 هیچ لفظننده هیچ مانع نی تقدیرنده اولقده جائزدر اما هیچ را تقدیرنده اولق محله
 انب و او فقدر تقدیر کلام هیچ مانع نی مقدار اولدینی اوزره بویه دیمک اولور که
 ای دنی اولان و طولاشقاق مرتبه سنده قلان ساده دلر صلادر کذلک تا بنم جودم
 خوانندن طوق یک هیچ مانع سز دیمک قرینه کلامدن حاصل اولمش اولور
 و قرینه کلام بو گونه تقدیری اقتضا قیلش اولور اما هیچ را فقدر اولدینی اوزره
 معنی ای دنی اولان ساده دلر صلادر کاک تا جود و کرم خوانندن طو نیجه یک
 هیجی یعنی دعوت ایلمیکم خوان جود فی الحقیقه هیجدر اول هیجی طو نیجه
 یک دیمک اولور اگر سوال اولورسه اول مدعی خوان جودمدن هیجی یک دیمز
 بلکه موجودی یک دیر پس هیجی یک دیمکی اکا اسناد نیجه قابل اولور الجواب
 چونکم اول مدعینک خوان و نان آسماندن هیچ بر بهره سی بو قدر و فی الحقیقه
 خوان جودم دیدیکی دخی بو قدر پس بنم خوان جودمدن طوق یک دیمسی
 معنی خوان جودمدن طو نیجه هیجی یک دیمکی مستلزم اولور پس انک کلامنک
 و دعوتنک حقیقی هیچ اولق معناسنی مستلزم اولدینی ایچون حضرت مولانا
 قدس الله سره العزیز هیچ لفظنی بر سبیل نه کم اکا اسناد ایتمکله کنور مشملر
 نابو معنای لطیفی مذکراوله ﴿ مشوی ﴾ سالها بوعده فردا کسان * کردان
 در کشته فردا تارسان ﴿ نیجه بیلا فردا وعده سی اوزره کسان لفظی مصرع ثانی به
 مرهوندر یعنی چوقی کیمه اول قیونک اطرافه دولمش فردا ایشمهیجی یعنی
 فردا انلرک مددنه ایشمهیجی اولدینی حالده دیمک اولور و توضیح کلام بویه
 دیمک اولور که اول مدعی ساده دل اولان درد مند لری خوان جودمه کلک دیو

سویله ﴿ مشوی ﴾ اندرین عالم هزاران جانور ﴿ میزید خوش عیش بی
زیر و زبر ﴾ بوعالد نیجه بیك جانور خوش عیش اولدقلری حالده دیر یلورلر
زیر و زبر سزیمنی آشیخی و یوقارو اولقسمنین هریری بی کار و کسب خوش
آسوده دیر یلورلر والله تعالی بونلر زرقلری بی کسب و کار ایصال ایلر ﴿ کافال
الله تعالی فی سورة العنکبوت و کاین من دابة لا تحمل رزقها الله يرزقها و اياکم
وهو السميع العليم ﴾ مشوی ﴿ شکر میگوید خدا را فاخذه ﴿ بر درخت
و برک شب ناساخته ﴿ شکر سویلر خدای تعالی به او یک درخت اوزره و کیجه
بیجک زرقی دوزلمش ﴿ مشوی ﴿ جد میخواند خدا را عندلیب ﴿ کاعتماد
رزق برست ای عجیب ﴿ خدای تعالی به عندلیب جد در که رزقک اعتمادی سنک
اوزرینه درای دعا را اجابت ای بجی تنکیم حق تعالی سورة هودده بوقولک
مضمونی پیوردی و ما من دابة فی الارض الا علی الله رزقها ﴿ مشوی ﴿
باز دست شاه را کرده نوید ﴿ از همه مر دار پیریده امید ﴿ طوغان شاهک الله
امید ایلش و یا خود محل نواله ایلش جیع می دازدن امیدنی کسمش نوید نواله
و امید معاشه کلور اگر چه بعض معشاره دخی کلور اما محله مناسب اولان
بوا یکسیدر ﴿ مشوی ﴿ همچنین از پشه داری تا بیل ﴿ شد عیال الله حق
نعم العیال ﴿ بونک کی پشه دن طوته سن فیله و ارنجه دک یعنی اصغر حیواناتدن
اکبر حیواناته ارنجه دک تقدیر حیوان وار بسد جله سی عیال الله اولدی
و حق تعالی نه کوزل عیال پرورد در تنکیم حضرت نبی علیه السلام
پیوردی ﴿ الخالق عیال الله و احب الخلق الیه اجمعهم لعیاله ﴿ بوحديث شریفک
شرعی بوجلدده نخبیران ابله شیر حکایه سنده می و رابلدی ﴿ مشوی ﴿
این همه غمها که اندر سینه هاست ﴿ از بخار و کد یاد و بود ماست ﴿
بودو کلی غمها که رزق و معاشدن اتری سینه لده واردر بزم باد و بودم زک کرد
و بخارنددر یعنی بزم و وجودم زک بخارندن و هوام زک غبارنددر بود وجود
معاشنه و باد هوا معاشنه او اور و انلرک غبارو بخارندن مراد مقتضای مشتهیلری
اولور که موجب غوم و هموم اولور ﴿ مشوی ﴿ این غمان بیخ کن چون
داس ماست ﴿ ایضین شد و انجین و سواس ماست ﴿ دانکه هر رنجی زمردن
پاره ایست ﴿ جزومرک از خود بران کر چاره ایست ﴿ بو کوک قویار بجی غمها بزم
اوراغز کیدر تنکیم حکما دیمش لدر غوم و هموم انسانک اوراغیدر بویله
اولدی و او یله اولدی دیمک بزم و سواسم در یعنی رزق شویله اولدی دیمک بزه
و سوسه و خیال فاسده و بی معنی اولان فکر و خاطره در بلکه مؤمن شویله
اولدی و بویله اولدی و سوسه سنندن خلاص اولوب حضرت حقه متوکل

اولیق لازمدر بیلکه هر مر من موتدن بر پاره در اگر سنده بر چاره و قدرت وار
ایسه مر کلک جزونی کند کدن سور ﴿ مشوی ﴿ چون ز جزومرک نتوانی
کر بخت ﴿ دانکه کاش بر سمرت خواهند ریخت ﴿ چونکه مر کلک جزوندن چقمه
قادر دکل سن بیلکه اول جزوک کانی که مراد موتدر سنک باشک اوزره دو کک
استرل ﴿ مشوی ﴿ جزومرک ارکشت شیرین مر ترا ﴿ دانکه شیرین میکند
کل را خدا ﴿ دردها از مرک می ایدر رسول ﴿ از رسولش رومگردان ای فضول
مر کلک جزویکه درد مر ضرر اگر سکا شیرین اولدیه بیلکه خدای تعالی
کای هم سکا شیرین ایلر مرض و درد ل مر کدن رسول کلور ای فضول انک
رسولندن بوز دوندومه انکه خوی ایلک آشنا اولغه سبب اولور ﴿ مشوی ﴿
هر که شیرین میزید اولغ مر د ﴿ هر که اوترا پرستد جان نبرد ﴿ هر کیجه شیرین
در یاور او کیسه آجیقه له اولدی هر کی که اوتننه طایر جان ایلندی
﴿ مشوی ﴿ کوسفند انرا ز صحرای میکشند ﴿ انکه فربه تر مر اوز می کشند ﴿
مثلا کوسفند لری صحرادن خانه جانینه چکرل اول کوسفند سمر کدر آتی بوغرزلر
﴿ مشوی ﴿ شب گذشت و صبح آمد ای عمر ﴿ چند کیری این فسانه راز سر ﴿
شب کچدی و صبح کادی ای عمر یعنی ای میوه دل بوزر و مال قصه سنی نیجه
بر باشند طوترسن بعض نسخه ده سین ایله سمر و بعض نسخه ده نالیله تمر واقع
اولشدر بو تقدیر اوزره نام زن اعرابی اولور اما الله اعلم اصلنده نالیله تمر اولشدر
سکره نسخ کاتب ایله نصیف اولشدر پس علی کلا التقدرین شب دنیا کچدی
و روز اجل نزدیک اولدی بوسیم و زرقصه سنی باشند نیجه بر طوترسن بو کفت
و کودن فراغت ایدوب کار آخرته مشغول اول دیمک اولور و زر شمار اولوب دنیا به
حرص اولشدر دخی تر بص اولور ﴿ مشوی ﴿ تو جوان بودی و قائمتر
بدی ﴿ ز رطلب کشتی خود اول ز ربدی ﴿ سن ابتداده جوان و تازه ایدک اول حینده
قانع تر ایدک شدی ز رطلب اولدک خود اول ز رایدک یعنی سن و سالک اخره ایشدی
ز رطلب ای بجی اولدک خود اول حالده و تازه لک او انشده زر کی مقبول و جوهر
ایدک ﴿ مشوی ﴿ زر بدی بر میوه چون کاسد شدی ﴿ وقت میوه پختت
فاسد شدی ﴿ میوه ایله بر راصه ایدک نیجه کاسد اولدک میوه ک اولیق و بشمک
وقتی فاسد اولدک یعنی بدایت حالده اخلاق حسنه میوه لیه رباع کی ایدک
شدیکه بیودک پخته اولیق و کاله ابرمک و فتنده نیچون حرص و طمع واسطه سیله
فاسد اولدک ﴿ مشوی ﴿ میوه ات باید که شیرین تر شود ﴿ چون رسن تابان
نه واپستر رود ﴿ سنک میوه ک کر کدر که بوما فیوما شیرین تر اوله رسن تابلر کی
کیوررک کته یعنی سنک میوه حالک کر کدر که روز بروز لطیف و شیرین اوله

و جلاوت و اطافت مرتبه سته ترقی قیله موی تابلر کی اردنه کته تنکیم انلر برای
بو کرلر اردنه کیدرل و مدبر اولورل ایکی کونی برار اولان مغبون و بو کونی کچن
کونندن شمرل اولنه حضرت نبی علیه السلام ملعون دبعدر کاروی عن عایشه
رضی الله عنها (من استوی یوماه فهو مغبون و من کان یومه شرا من امسه فهو
ملعون) **﴿ مثنوی ﴾** جفت مایی جفت باید هم صفت * تا باید کارها
بامصلحت (ای زمان سن بزم جفت زک جفت هم خوی و هم صفت کر کدر تا ابشار
و مراد ل مصلحت حاصل اولور **﴿ مثنوی ﴾** جفت باید هم مثال همدگر *
در دو جفت کفش و موزه درنکی جفت او بر جفتی کی کرک کفش و موزه نیک ایکی
جفت سه نظرایله تاجفک جفته مشابه اولمسی یله سن **﴿ مثنوی ﴾** کر یکی
کفش از دوتک ایدیبا * هر دو جفتش کار ناید مرزا) مثلاً ایکی کفشدن بری ایغکه
طارکله کفشک هر ایکی جفتی سنک ایشکه کلز **﴿ مثنوی ﴾** جفت در یک
خردوان دیگر بزرک * جفت شیر بیشه دیدی هیچ کرک قیونک جفتی بری کوچک
و بری بیوک کوردنمی بیشه ده اولان ارسلانک جفتی هیچ قورد کوردنمی
﴿ مثنوی ﴾ راست ناید بر شتر جفت چوال * این یکی خالی و آن یک پر زمال
مثال آخر چوالک جفتی دوه اوزره راست کلز او بر جفتی خالی و بو جفتی مالامال
براوله **﴿ مثنوی ﴾** من روم سوی قناعت دل قوی * تو چرا سوی شاعت
مبروی (من قناعت جاننه دل قوی کیدرم سن نیچون شاعت جاننه کیدرسن
﴿ مثنوی ﴾ مرد قانع از سر اخلاص و سوز * زن نسیمی کفت باز نیا روزن
قانع اولان مرد اخلاص و سوز درون جهندن بو اسلوبدن صبح و قشقه دک
خاتونه سوبلدی و بو نمط اوزره بند و نصیحتلر ایلدی بوجهله دن مراد عقلک
نقسه و اهل عقل اولان مرشدک اهل نفس اولان مریده ایلدی یکی نصیحتدن
عبارت اولور

**﴿ نصیحت کردن زن مر شوی را که سخن از قدم و مقام خود
افزونتر مگو که حق جل و علی میفرماید که لم تقولون مالا تفعلون
و اگر چه این سخن راستست این مقام توکل ترانست و این سخن
کفایت فوق معاصله خود زیان دارد و السلام ﴾**

زن اعرابیک شوهر نه نصیحت ایلکلیک نک بیایسدر بویه دیو که سوزی کندی
مقامکدن و قدمکدن افزون سوبله که بو سوز اگر چه نفس الامر ده راستدر لکن
بو مقام توکل سنجیچون بو قدر و بو سوز که کندی مقامک و معاصله کک فو قنده
سویلسن سکا زیان طوتر کبر مقتا عند الله اولور یعنی مفت یونندن کبر اولور

بو آیت کریمه اشارت بیوررل حق تعالی سورر صفتک اولنده بیورر (یا ایها الذین
آمنوا لم تقولون مالا تفعلون کبر مقتا عند الله ان تقولوا مالا تفعلون) بو آیت
کریمه نک سبب نزولی بو اولمشدر که برکون مسلمانلر دیدیلر اگر بز بلیدک حضرت
حقه قنقی عمل اجدر بر اول عملده جائزی و مالزی بذل ایدیک پس (ان الله
یحب الذین یقاتلون فی سبیله صفاء) آیتی نازل اولدی و بونلرک مقاتله دن نولی قیلدی
یوم احدده پس بو آیت نازل اولدی و جناب حق فعلی قولنه او یمینلره انکه تو بیخ
قلوب بیوردیکه ای مؤمنلر نیچون سویلسرکن و انحق لسانله نقل ایلر سکر اول
عملیکه اشلز سکر سکر اشلدی بکیزی سوبله کر عند الله شده بغض جهندن عجب
بیوک اولدیکه بر کیمسه ایلدی بکنی سوبیسه و حال اولین علی ادعا ایلسه عند الله
بغض عظیمه سبب اولور العیاذ بالله **﴿ مثنوی ﴾** زن روزد بانک کای ناموس
کیش * من فسون تو نخواهم خورد بیش (زن اول اریک اوزرینه صدا اوردی
بویه دیو که ای ناموس مذهبی یعنی ای آیین نام و ناموس اولان مردن سنک
افسونکی یونندن زیاده بیعت یعنی قبول ایلک استغرم **﴿ مثنوی ﴾** ترهات از
دعوی و دعوت مگو * رو سخن از کبر و از نخوت مگو) دعوی و دعوتدن ترهات
سوبله یوری کبر و نخوتدن سوز سوبله **﴿ مثنوی ﴾** چند حرف طمطراق
و کار و بار * کار و حال خود بین و شرم دار) نیجه بر طمطراق حرف و کلمات و کار
و باره متعلق الفاظ و اصطلاحات ایلک کندی ایشکی و کندی حالکی کور
و شرم طسوت **﴿ مثنوی ﴾** کبر زشت و از کدایان زشت تر * روز سرد و برف
و انکه جامه تر) کبری نقسه قیبحدر اما کدالردن افبدر کافال علیه السلام ثلثه
لا یکلهم الله یوم القیامة ولا ینظر الیهم ولا یرکبهم ولهم عذاب الیم شیخ زان
و ملک کذاب و فقیر متکبر) و فی روایه اخری (عائل متکبر) مثلاً کون صوق و قار
واندن صکره قفتان باش یعنی بو ذکر اولتان مرتبه زشت و نامناسب ایسه فقیره
دخی متکبر اولاق و حالنی تلویب جندن زیاده دعوا قیلق بویه زشت و غیر
مناسبدر **﴿ مثنوی ﴾** چند دعوی و دم باد و پروت * ای تراخانه چوپیت
العنکبوت) ای مدعی نیجه بز دعوا و باد و پروت دی پروت پیغه دیرلر بوراده
کیردن کنایه در و باد دخی هوای نفسدن کنایه در یعنی نیجه بر ادعا و نیجه بر کیردن
و هوای نفسدن دم اوردق ای سنک اولک اور بچک اوی کی تنکیم بیوک او هنی
بیت عنکبوتدر سنک دخی بیت قلبک و خانه دینک بیت عنکبوت کی ست
و ضعیف ایکن بو دعوی و قناعت و ریاضتدن و توکل و طاعتدن کلام ادا ایلک نه
مناسبدر **﴿ مثنوی ﴾** از قناعت کی توجان افروختی * از قناعتنها توانم
افروختی) قناعتدن سن حق جانکی شعله لندردک قناعتلردن سن نام او کرندک

﴿ مشوی ﴾ گفت پیغمبر قناعت چیست کج * کج راتو وانیدانی زرنج (پیغمبر علیه السلام ایستدی قناعت ندر کجدر کافال علیه السلام القناعة کثر لا یفنی سن کجی رنجیدن کبر و بطرسک یعنی قناعتکه کجدر و دنیا به میل و محبت رنجدر سن قانع اولق کجی دنیا به محبت قناعت رنجیدن فرق قیلز سن پس مجرد قانع دیمکدن نه منفعت واردر ﴿ مشوی ﴾ این قناعت نیست جز کج روان * تو مزین لاف ای ای غم ورنج روان (بوقناعت فی الحقیقه کج رواندن غیری دکدر بونده مصرع ثابده اولان روانلر ایکیبی یله جان معناسنه در بوقناعت دکدر الاجان خزینه سیدر ای جانک غم ورنجی سن کج جان اولان قناعتدن لاف اورمه ﴿ مشوی ﴾ تو بخوانم جفت کفرزن بغل * جفت انصافم نیم جفت دغل (سن بکا جفت او قومه بکا از قولق اور یعنی بکایان اور و ب مخصوصت الله اهل انصافک جفتی ام دغل و حیلله کارک جفتی دکلم ﴿ مشوی ﴾ چون قدم بایر و بابک میرتی * چون ملخ رادر هوارک میرتی (نه حاله میرله و بکله قدم اوررسن یعنی انلره کندهکی همسر و همتا قیلورسن چونکم هواده اوچن مکسک طمرن اوررسن یعنی سکک اولرسن و کرسنه لککدن ادنی واحقر اولان شیلری صید قیلورسن بس بوحالته کرفنار ایکن کندهکی نه وجهله اریاب دولت واصحاب قناعتدن عدایلرسن ﴿ مشوی ﴾ باسکان زین اسخوان در چالشی * چون نی اشکم نهی در نالشی (کلابله اسخوان اوزره جنک و چالشد سن یعنی طالب دنیا اولان سکرله دنیا به متعاق اولان خوان واسخواندن اوزری جنک وجدالده سن شکمی بوش بر قش کی نالش و فغانده سن ﴿ مشوی ﴾ سوی من منکر بخواری مست مست * تانکویم انکه درر کهای نیست (نیم جانجه حقارتله مست مست نظر ایله تا دیمیم اول نسته بی که سنک طمر لرنده در یعنی اگر بکا حقارتله بغوب سوزم قبول ایلارسک سنک درونکده اولان صیوبکی افشا و اظهار ایلرم ﴿ مشوی ﴾ عقل خود را از من افسون دیده * مر من کم عقل را چون دیده (کندی عقلکی بنیدن زیاده کورمش سن بن ناقص عقلی دخی نیجه کورمش سن یعنی بی حقیقتله کوره ممش و بنم ادراک و ادعائی یسله ممش سن ﴿ مشوی ﴾ همچو کرک غافل اندر ما بجه * ای زنتک عقل تویی عقل به (غافل قورده کی بزه صیغراه ای مر دسک عقلک مازندن بی عقل اولق یکدر ﴿ مشوی ﴾ چونکه عقل تو عقیده مر دمست * ان نه عقلست انکه مارو و کرد مست (چونکه سنک عقلک خلقک عقیده سیدر یعنی خلقک قید و بندیدر اولکه ماز و عفر بدر اول عقل دکدر یعنی سنک عقلک مارو کزدم قیلندن مودی سیرندر اول عقل دکدر ﴿ مشوی ﴾ خصم مکروط لم توالله باد * مکر عقل تو زما

﴿ کوتاه باد ﴾ سنک ظلم و مکرک خصمی الله اولسون سنک عقلک مکر و ضرری بزدن کوتاه اولسون پس اول زن لسانندن نفس اماره اهلی افسون و صنعتله صید ایلین مزور شیخلرک صورت حالنی بیدان ایلمکه شروع ایدوب پیوردر ﴿ مشوی ﴾ هم توماری هم فسونکر ای عجب * مارکیرو ماری ای نیک عرب (سن هم مارسن و هم فسونکر سن بوحال ای عجبدر مارکیرسن و مارسن ای عار و عیب عرب یعنی سن هم نفس اماره صاحبسن و هم افسون ایدینجسن فی المثل بوحال نفینده مارکیرو اولق کیدر ای نیک عرب بوحال ایسه فی الحقیقه عجبدر پس نفس اماره صاحبی اولوب حیلله و افسونله نفس اماره صاحبی اولان خلقی صید ایلك هم مار اولوب هم مارکیرو اولق کیدر ﴿ مشوی ﴾ زاغ اگر زشتی خود بشناختی * همچو برف از درد و غم بکداختی (زاغ اگر کندینک زشتلکنی اکلیدی درد و غمدن قارکی ار بردی یعنی زاغ طبیعت اولان اهل ضلالت کندی قباحترنی فهم ایلمه لردی درد و غملرندن قارکی اریه لردی ﴿ مشوی ﴾ مرد افسونکر بخواند چون عدو * اوفسون بر مارو مارا فسون پرو (افسونکر اولان مرد مار اوزره افسون او قور عدو کی او افسونی مارا اوزره او قور مار هم معنی افسونی انک اوزر یسه او قور ﴿ مشوی ﴾ کربودی دام او افسون مار * ی فسون مار را کشتی شکار (مارک افسونی اگر اول افسونکره دام و قید اولیدی افسونکر مارک افسوننه جن شکار و کرفنار اولوردی و اول مارانی کندی به نوجهله مشغول قیلوردی ﴿ مشوی ﴾ مرد افسونکرز حرص کسب و کار * در نیابد آن زمان افسون مار (افسونکر مرد کسب و کار حرصندن اول زمانه مارک افسونی اکلز ﴿ مشوی ﴾ مار گوید ای فسونکر هین هین * آن خود دیدی فسون من بین (مارا بدر ای فسونکر اکاه اول اکاه اول کندی لایقکی و خاصیتکی کوردک بنم افسونمی دخی کور نفس یعنی امار صاحبی اولان ناس حیلله و افسونله انلری صید ایلمکه قصد ایلین متشیخ و مزور لره اسان حالله دیرلر که سنکه بزی صید ایلمک ایچون مشغول اولمشسن و بزه افسون قطشسن و بزم دخی معنی بوزندن سکا افسون غمزه نظر ایله که سنی کار نافعدن کندیمزه مشغول قطشزدر ﴿ مشوی ﴾ تو بنام حق فری مر مرا * تا کنی رسوای شور و شر مرا (سن بنی حق تعالی نیک نام شر یفیلله الدار سن تایی شور و شرک رسوایی ایلمه سن یعنی بی جیعت ناسه و سبیلله ایلوب بنم سبیلله انلری جر ایلمه سن ﴿ مشوی ﴾ نام حقمر بست نه آن رای تو * نام حق زادام کردی وای تو (بنی حق تعالی نیک اسم شریفی بغلیدی سنک اول رایک بغلیدی حق تعالی نیک نام شریفی بنم کی حقیری صید ایلمکه دام ایلدک وای سنک حالکه

﴿ مثنوی ﴾ نام حق بستاند از توداد من * من یشام حق سپردم جان و تن (حق تعالینک نام شریفی شدن بمن داد می الوری خود السون بن جان و تنی حق تعالینک نام شریفه تسلیم ایلسم) ﴿ مثنوی ﴾ یازخم من رک جانت برد * یا که همچون من بزند انت برد) باینم زخمه سنک جانت طمرینی کسه یا که بخیلین سنی زندانه ایله مشهور در که دیار عربده طریق مشایخده بعض طائفه اسم الله ماره افسون ایلوب ای صید ایدر لر تا انکه خلقه اظهار کرامت ایدوب خلاقی بو واسطه ایله دام بیفته قید ایدر لر هر د مکه انلر اسم الله ماره افسون ایلدر مار دخی اسان حاله انلره بو کونه کلمات ایلر و دیار رومده نفس انماره صاحب ارینی اسم الله و ذکر الله ایله صید ایلوب جمعیت و حکامه ایلین مار کیر سیرت لر دخی انلر کیدر هر بار که ذکر الله صید ناسه مشغول اولر ناسک لسان حالری انلره بو کونه مقالات سوبلر ﴿ مثنوی ﴾ زن ازین کونه خشن گفتارها * خواند برشوی خود ان طومارها * مرد چون این طعنها از زن شفت * مستمع شد بعد ازین بین تاجه گفت) بونک کی خشن و درشت سوزلردن کنیدنک زوی اوزره اول زن طومارلر او قودی یا خود کنیدنک زوی اوزره اول طومارلر بکه مضمونی نقل اولندی او قودی مرد چونکه بوظنه لری زندن اشتدی دکلجی اولدی بوند نصره کورتانه سوبلدی دیمک اولور

﴿ نصیحت کردن مردن خود را که در فقر ان بخوری مکرودر کار حق بکسان کمال نکرو طعنه مرن در فقر و فقیر ان بحال و کمال بی توانی خوشتن

﴿ مثنوی ﴾ گفت ای زن تو زنی یا هو الحزن * فقر فخر آمد مرا بر سر مرن) اول مرد دزته خطاب و عتاب ایدوب دیدیکه ای زن سن زنیسن یا خود حزن صاحب حسن فقر بکا فخر کادی باشه اورمه یعنی تو بیخ قلمه که سرور کائنات علیه افضل الصلوات (الفقر فخری و به افتخر) بیور مشدر پس اول حضرت فخر اولان و انک وارث ربه دخی مقبول کلان فقر سببیه سن بینی همچون تعبیر ایلر سن دیدی ﴿ مثنوی ﴾ مال وزر سر را بود همچون کلاه * کل بود او کر که سازد پناه) مال وزر فی المثل باشه کلاه کیدر کل او اور اول کیمسه که کلاهدن پناه دوزر و باشک عینی انکه ستر ایلر ﴿ مثنوی ﴾ آنکه زلف جعد و رعنا باشد * چون کلاهش رفت خوشتر آیدش) اول کیمسه که جعد و رعنا زلفی اوله انک کلاهی چونکم کنیدی اکا کلاهک کتمی خوشتر کاور زیرا زلف رعنا سی ظاهر او اور ﴿ مثنوی ﴾ مرد حق باشد بماند بصر * پس برهنه به که پوشیده نظر) مرد حق فی المثل چشم کیدر پس نظر پوشیده اولقدن برهنه و مکشوف اولاق

﴿ بکدر ﴾ مثنوی ﴿ وقت عرضه کردن آن برده فروش * بر کند از بند جامه عیب پوش) مثلا اول برده فروش یعنی اسیر صایجی مشتری اولان کیمسه به اسیری عرضه ایلک وقتنده عیب ستر ایدجی جامه بی بنده دن قورری یعنی اسیر صایجی عیسر اولان اسیری بیع ایلک مراد ایلده اول اسیرک جامه سنی صویر تاب عیلمکی ظهوره کله ﴿ مثنوی ﴾ و بود عیبی برهنه اش کی کند * بل بجامه خدعه باوی کند) و اگر بر عیب اوله اول اسیری اسیری فخر برهنه ایلر بلکه جامه ایله اول اسیره خدعه ایلر یعنی بعض لطیف جامه لاله اکا خدعه ایلوب مشتری به جامه سیله عرض ایلوب انک جامه سنی خلق ایلک خصوص شده بو کونه حیله آمیز کاتنه شروع ایلر ﴿ مثنوی ﴾ کوید این شرمنده است از نیک و بد * زین برهنه کردن از تو می رمد) دیر که بو بنده نیک و بددن شرمنده و محجوبدر برهنه ایلکدن او بنده سندن اور کر و نفرت ایلر ﴿ مثنوی ﴾ خواجه ذرعیت غرقه تابکوش * خواجه را مالست و مالش عیب پوش) خواجه قواغه د کین عید غرقه در خواجه نک مالی واردر و مالی انک عینی ستر ایدجی کافال علیه السلام (العلم والمال یستران کل عیب والفقر والجمل یکشفان کل عیب) رواه ابن عباس رضی الله عنه کذا فی فردوس الاخبار و فی الجامع الصغیر ﴿ مثنوی ﴾ کر طمع عیش نبیند طامعی * کشت دلهارا طمعها جامعی) که بر طامع اول ماله طمعندن اول خواجه نک عینی کورمن طمعلر کو کللری تمام محیط و جامع اولدی ﴿ مثنوی ﴾ ور کدا کوید سخن چون زرکان * ره نیابد کاله اودرد کان) و اگر کدا کانه متعلق اولان خالص التون کی سوز سوبلیه انک قاشی و متاعی دکانه بول بولز یعنی سوزی مقبول اولز ﴿ مثنوی ﴾ کار درویشی و رای فهم تست * سوی درویشی بمتکرست تست) درویشلک کار حقیقی سنک فهمک و راسته در درویشلک حائنه سست تست یعنی اهانت و حقارتله نظر ایلده ﴿ مثنوی ﴾ زانکه درویشی و رای ملک و مال * روزی دارند زرق از ذا الجلال) زیرا درویشلر ملک و مالک و راسته و فوقنده ذا الجلال اولان الله هدن عظیم بر رزق طو تر ککه اول رزق معنوی و غذای روحانیدر ﴿ مثنوی ﴾ حق تعالی عادت و عادلان * کی کند استمکری بر بی دلان * آن یکی رانعت کلا دهد * وین یکی رای سر آتش نهد * آتش سوزا که دارد این کان * برخدا و خالق هر دو جهان) حق تعالی عادلدر و عادل اولنر فخر بی دل و شکسته اولنر ظالم و ستمکارک ایدر مثلا عادل دکلدر اول کیمسه که بر قولنه نعمت و کلاویره و بر قولنی دخی آتش فقر و ریاضت اوزره قویه آتش انی باقیی اولدم طویر بو کونه کانی خدا و خالق هر دو جهان که انک فعلی بو کونه ظلم دکلدر اگر

توهم اولئورسه که خدائک خود کاری بر قواستی نعمت و دولت ایچره طسو و عمق
و بر قولنی دخی آتش نعمت و ذلت ایچره باققدر پس بونیجه عدل اولور جواب
بود که نعم اگر بوقولنه وافر نعمت و یردی لکن اول نعمت قدر اکاتب و زحمتی
معدل قبلدی که اول ادای شکر در اگر بود نیساده اول زحمت چکمرسه اخرتده
چکر و براخر قواسته دخی اگر چه فقر و ذلت و یردی لکن انده بر راحت و لذت
قودی اگر بود نیساده اول راحتی بولمرسه حالت نزعه و یا اخرتده انی مشاهده
ایدر محصل هر فعلی عدل اوزره در و لکن عقول قاصره انی ادراک ایده من (کما قال الله
تعالی و ما ربک بظلام للعبید) ﴿ مشوی ﴾ فقر فخری از کز افست و مجاز * فی هزاران عز
پنهانست ناز فقر فخری حدیثی کزاف و مجاز دئمیدر یعنی حضرت نبی علیه السلام
الفقر فخری بیورسی کزاف و مجاز جهتدن دکدر هزاران عز و نازانده پنهاندر
یواجلدن اول حضرت و به افخر دیوانکله افتخار ایلدیلر حدیث شریف معجز
اثار الفقر فخری و به افخر درونی کله سی مصرع اوله قید اولوق اوزره شرح
اولئسدی مصرع ثانی به صرف اولوب استفهام تقریری اولوق دخی جائز در
بووجه کوره انده هزاران عز و ناز پنهان دکلدیر یعنی پنهاندر دیک اولور
﴿ مشوی ﴾ از غضب بر مالقبها راندی * یار کبر و مار کبرم خواندی (غضبکدن
بنم اوزریمه اقبیلر سور دک بن یار طسو تیجی ام سن بکا مار طو تیجی اوقسودک
﴿ مشوی ﴾ کر بکرم بر کم دندان مار * تاش از سر کوفتن نبود ضرار (فرضی
اگر ماری طوتم انک دیشنی قوررم تا اول یلانی باش دو کلکدن بمن ایلم یعنی اگر
بر نفس اماره صاحبی صید ایلم و دام بیعت و ارادیمه قید ایلم انک خلقسه ضرر
و یرن اخلاق ذمیمه سن قلع ایلم نا اوله لاکدن و سنکار اولقندن خلاص اولور
﴿ مشوی ﴾ زانکه ان دندان عدو جان اوست * من عدو را میکنم زین علم دوست
زیرا که مارک اول دیشنی انک جانک دشمنیدر بو علمدن بن عدوی کندیمه دوست ایلم
یعنی مارک زهر و ضرر اولان دنداننی قلع و خلع ایلدیکم علم جهتدن ماری کندیمه
یار ایلم یوسوزلر اگر چه مرد عربک زن اولان کلامیدر اما بوندن مراد مصلح
و مری اولان مرشدک اکازن کی طعن و اطاله اباین منکرلر جواب بر صوابی
اولور کان دیرلر که ای بدکان سن بزی اول شهرت و جمعیت ایچون هنگامه کبر
اولان یلانچی یلانچیلردن قیاس ایله بز بر نفس اماره صاحبی صید ایلسک اکا
زهر لودندانکیر کی اولان مالی و سوء حال و قبیح خصلتی اندن ازاله ایدر زنا
نیساده خلقدن اکا ضرر لری ایشکدن امین اولور و آخرتده دخی عذاب حقندن
امان بولور بر عدوی بو کونه علمدن کندیمزه یار ایلمز سن سوء ظن ایلیوب
بزی خلق ایچون اولان مار کیرلردن ظن ایله دیرلر ﴿ مشوی ﴾ از طمع

هر کز نفوادم من فسون * این طمع را کرده ام من سر نکون (بن هر طمعدن اوزری
افسون اوقومزم ز یاربو طمع بن سر نکون و زبون الیثم) ﴿ مشوی ﴾ حاش
الله طمع من از خلق نیست * از قناعت در دل من طالبست (حاشا لله بنم طمع
خلقدن بو قدر قناعتدن بنم قلیقه بر عالم وارد که اول عالم لایقنی در ﴿ مشوی ﴾
بر سر امر و دین بینی چنان * زان فرود آتا نماند این بکان (امرود آغاچک باشی
اوزرنده بنی انجیلین کورده سن امرود اغاچدن آشفه کل تا اول ظن قالیبه بو بیک
معناست نک وضوحی بو قصه بی بملکه مره و ندر اول قصه بود که برارک عورتک
بر بیکانه عاشق و ارایش اول خاتون کندی اریله بر باغچه ده اوزر کن اول عاشق
عورتله مصاحبت ایتمک اشارت ایلمش اول اوتور دقلری نشینک اطراف اشجار
و گیاهله پر ایش عورت عاشقده اول اوتلوغه کلوب اختفا ایله دیو اشارت ایلمش
بعده بر حیل ایلوب ارنه دیمش که بن شو امرود آغاچنه چیقمق استرم اجازت
و یردیمش اری دخی عورته اجازت و یروب امرود آغاچنه چیقمش پس بو قروندن
آشفه خطیب ایلوب دیمش که ای مرد سنک یانکده اول بیکانه عورت نه ایشلر
اری آشیغدن بو قرویه دیمش که ای خاتون مجنونم سن بنم یانده عورت بو قدر
بس خاتون البته سنک یانکده بر بیکانه عورت وارد دیو فریاد ایلمش پس اکا
اری کل امدی آشفه این حقیقت حالی کور دیمش پس عورت آشفه ایوب
عجبدر بن سنک یانکده بو قرویه ایکن بر بیکانه عورت کوردم شمیدی غائب اولدی
کل سندی چیق کورم نه ظهور ایدر دیمش پس ار آغاچنه چیقدقد و اوتلرک
ایچندن اول بیکانه اری یاننه چکوب انکله معانقه به باشلش مر دایله آفاج اوزرندن
چاغر رمش که ای عورت سنک یانکده می نامحرم ار کیمدر عورت دیمش که بنم یانده
بیکانه و نامحرم کیمه بو قدر بن شویله تنها اوتورورم کل امرود اغاچدن آشفه
این تا کانی قالیبه دیمش پس ار آشفه اینجه دک نامحرم اولان کسه قاجوب
اوتلق ایچنه کبر لشمش آشفه اینوب خاتونک یانده کیمه کورم دکده خاتون دخی
دیمش که بورویت ناصالح امرود آغاچنک خاصیتنددر پس بو کلام ضرب
مشل اولش جن بر کیمه بر شینی حقیقتله کور میوب غلط ایلسه اکا حقیقت بین
اولان کیمه ل بو قولی ضرب مثل ایلوب ای فلان از سر امرود بن فرود آی
تا کانت نماند دیرلر پس اول مرد عورتک کندی خاتوننه بر سر امرود بن بینی
چنان دیمسی سن بینی کندی غلط بین اولان نظرکله مرتبه کدن انجیلین کوررسن
کل اندن تنزل ایله بنم مرتبه مه قرب اول تا حقیقت حاله واقف اولوب بدکان
قالیه سن دیک اوور ﴿ مشوی ﴾ چونکه بر کردی توسر کشته شوی *
خانه را کردان بینی ان توی (مثلا چونکه سن بر مقدار دونه سن سر کشته اولور سن

خانه بی دویچی کوررسن اول سنسن پس سنك اول چینه خانه بی دویچی
کورمکن خانه نك دوعسی لازم گلز بلکه انی دوز کوردیکن کنیدی باشکک
دوعسیدر کذلک سنکه برکسه بی دنیا به حر بص و طالت کوره سن و صید ناس
ایلکه مائل و راغب بوله سن سن آتی کنشک کی حر بص و طالت قیاس ایلله
زیرا قیاس النفس علی النفس جائز دکادر

﴿ در بیان آنکه جنیدن هر کسی از انجا که ویست هر کس را از جنبه وجود خود
بند تابه کبود آفتاب را کبود نماید و سرخ سرخ نماید چون تابهها از رنگها بیرون
آید سپید شود از همه تابههای دیگر اوراست کوتر باشد و اما همه باشد ﴾
بوسرخ شریف آنک بیانند در که هر بر کیمه نك حرکتی اول یردنگه اودر هر
کسی کنیدی وجودینك دأره سندن کورر مثلا کبود سرچه آفتابی کبود
کوسرر و قرمز سرچه قرمزی کوسرر چونک سرچه لر رنگردن طشره
کله و خسلان اوله بیاض اولور دوکلی سرچه لر دن او بیاض و صافی اولان
طوغری سو بچیرك اولور و دوکلی سرچه لك اما می منزله سنده اولور صافی
و بیاض اولان سرچه لر دن مراد درونی غل و غشدن صافی اولان صوفیلردر
و کبود سرخ اولان تابه لر دن مراد درونی غل و غش ابله پراولان کیمسه لر
اولور که بونلر بر کیمه به نظر ایلله انجق کنیدی فهم و قیاسلری قدر یلورلر
وانی کندیله قیاس یلورلر ﴿ مشوی ﴾ دید احد را ابو جهل بکفت زشت
نقشی کز بنی هاشم شکفت مثلا حضرت احد علیه السلامی ابو جهل کوردی
و ابندی که بنی هاشم دن بز قبح نقش اچلدی و ظاهر اوادی ﴿ مشوی ﴾
کفت احد مر و را که راستی راست کفتی کر چه کار افزاستی حضرت رسول
کاشات علیه افضل الصلوات اگا ابندی کر چت سن راست دیدک اگر چه کار
افزاسن یعنی حددن نجسا و زایدیچی سن ﴿ مشوی ﴾ دید صدیقش بکفت
ای آفتاب ﴿ فی زشرقی فی زغر بی خوش بتاب ﴾ حضرت ابوبکر الصدیق رضی
الله عنه اول حضرتی کوردی و دیدی ای آفتاب نه شرقدن سن نه غربدن سن
لطیف بلاد را بیچسن یعنی لاشرفیه و لا غربیه آبت کر به سنك مضد افجه
شرقه و غربه منسوب اولین بر آفتاب الهی سن که نورك عالمه ضیا ویر بچیدر
خوش طلوع ابله تاریك اولان درونلری منور قیل دیدی ﴿ مشوی ﴾ کفت
احد راست کفتی ای عزیز ﴿ ای رهیده نوزدنیای نه چیز ﴾ حضرت احد علیه السلام
اگا دیدی ای عزیز راست سویلشدک ای صدیق سن ناچیز اولان دنیادن
قورتلشسن ﴿ مشوی ﴾ حاضران کفتدای صدر الورا ﴿ راست کو آفتی
دو ضد کورا چرا ﴾ حاضر اوللر حضرت رسول اکرم علیه السلامه دبیلر ای

خلقك صد ری و اشرفی ایکی ضد سو بلیچی به نیچون راست کودیدک خالی
بو که بویکینك کلامی بری برینه متناقضدر ﴿ مشوی ﴾ کفت من اینته نام
مصقول دست ﴿ ترك و هندو درمن آن یلند که هست ﴾ حضرت نبی علیه السلام
بیوردیکه بن دست الهینك مصقولی آیتنام یعنی دست قدرته جلا بولش و مصقل
اولش بر مر آنم ترك و هندو بدیده انی کورر که کنیدیست و واردر ﴿ نحن مر آة مجلوه
قدیری کل احد فینا صورته ﴾ قولنی بهضار بومضونده حدیث شریفدر دیشلر
و بعضلر کلام اکابر دیواسان مشایخدن نقل ایللر ﴿ مشوی ﴾ ای زن
ارطماع می بینی مرا ﴿ زن نحری زنانه بر ترا ﴾ ای زن اگر بنی طماع کورر ایسک
بوزنلر کی نحری ایلکدن و قور و کل و مر دل مر بنه متعزقی ایدوب انلر کی بقین مشاهده
صاحبی اول ﴿ مشوی ﴾ آن طمع راما ندر و رجح بود ﴿ کو طمع انجسا که
آن نعمت بود ﴾ اول طمع به کز و لیکن رجح اولور یعنی اول صید مردم ایلک
و فقر و قناعتدن خلقه سوز سوز سوزک نوعا طمعه مشابه اولور ولیکن باطن طمع
دکدر بلکه حقدن رجح و خلقه مر چتدر یعنی طمع اول مرتبه ده که اول
نعمت اوله یعنی بر برده که نعمت معنوی و غنای قلبی اوله اند حرص و طمعدن
اثر اوللر اگر چه سوزی طمعه مشابه اولور سنده ﴿ مشوی ﴾ امتحان کن فقرا
روزی دوتو ﴿ تافقر اندر غنا بینی دوتو ﴾ سن فقری بر ایکی کون امتحان ابله اگا
صبر و تحمل ایلکله تافقرده ایکی قات غنا کوره سن ایکی غنادن مراد غنای ظاهر
و غنای باطندر زیرا فقر تمام اولدقده و سالك اندن لذت بولدقده اگا غنای
قلب حاصل اولور و ظاهر ادخی هرینه مالک اولور سنده اگر صورتنا ازایسده انی
و افرو کثیر عدایلر پس غنای باطن حاصل اولدقده غنای ظاهر اندن خالی اوللر اویه
اولیچق فقردن ذوق الان کسه فقر ایچره ایکی قات غنا بولش اولور ﴿ مشوی ﴾
صبر کن با فقر و بگذار این ملال ﴿ زانکه در فقرست عز ذوالجلال ﴾ فقره صبر ابله
و بوملال و کلالی قوی یعنی ترك ابله زیرا که حق تعالینك عزتی فقرده در ﴿ مشوی ﴾
سر که مفروش هزاران جان بین ﴿ از قناعت غرق بحر انکین ﴾ سر که صیاعده
یعنی یوزك اکشی ایتمه نیجه یك جانی قناعتدن حاصل د ریاسته غرق اولش کور
یعنی نیجه جانلر فقر و قناعت واسطه سیله بحر لذته مستغرق اوللر در انلره نظر ایز کور
﴿ مشوی ﴾ صید هزاران جان قلنی کش نکر ﴿ همچو کل آغشته اندر
کاشکر ﴾ نیجه یوزیک اچلیق چکیچی جائه نظر ابله کل کی کاشکر ایچره ممتزج
و مختلط اولش یعنی ریاضت و تکلیکدن لذت الوب کل ابله شکرک امتزاجی کی انکله
اختلاط والفت قیلشدر ﴿ مشوی ﴾ ای در یغا مر ترا کجاسیدی ﴿ ناز جانم
شرح دل پیدا شدی ﴾ ای در یغا تحقیقا سکا وسعت و حوصله اولیدی تا جانکدن

كو كلك شرحی پیدا و ظاهر اولیدی و سكا درون لذتدن خبر قبلیدی
 ﴿ مثنوی ﴾ این سخن شیرست در پستان جان * یکشده خوش نمی گردد
 روان (بوسوز فی المثل جان نمندن سود در چکبی و احمسز خوش روان جاری
 اولز ﴿ مثنوی ﴾ مستمع چون نشسته و جوینده شد * واعظ ارمرده شود
 گوینده شد (مستمع اولان کیمه چونک تشنه و طالب اولدی واعظ فرضی اگر
 مرده مشابه سنده اوله سوبیلچی اولورز بر استمیتك طلب و اشتهايتك وجود
 تکلمده عظیم تأثیری وارد ﴿ مثنوی ﴾ مستمع چون تازه آبدی ملال *
 صد زبان گردد بکفتك كلك و لال (مثلا مستمع اولان کیمه ملال و کلامه
 چونک تازه و لطیف کله كلك و لال اولان کیمه سوزده بوزد باو او اور كلك و لال
 ابکیسی یله دیلسزه دیرل ﴿ مثنوی ﴾ چونکه ناکرم در آید از دم * برده
 در پنهان شوند اهل حرم (چونک قومسدن ایچرو ناکرم کله اهل حرم برده
 ایچره پنهان و مستور اولورل ﴿ مثنوی ﴾ و در اید محرمی دور از کزند *
 برکشاندان ستیان روی بند (و اگر ضرردن بعد بر محرم ایچرو کله اول مستورل
 بوزيك بند و نقابی آچارل بوند مقصود اسرار درونه محرم اولره ظاهر اولورل
 و ناکرم اوللردن چرل ديك اولور ﴿ مثنوی ﴾ هر که را خوب و خوش وز با
 کند * از برای دیده پنداشد (هر نه شی که خوب و خوش وزیسا ایلرل
 کوربچی کیمه كك کوزندن اوزی ایلرل اعمادن اوزی ایلرل که اعمالك مبصرات
 لطیفه دن نصیبی بوقدر ﴿ مثنوی ﴾ کی بود آواز چنك و زیروم * از
 برای گوش بی حس اصم (كذلك چنك و زیرومك آوازی فچن اولورز بر
 اشغی صداوم یوقرو صدایه دینور که ابکیسی یله برینه مناسب اوله اصمك
 بی حس اولان کوشندن اوزی یعنی آواز چنك و آواز زیروم صاغر کیمه كك
 بی ادراك اولان کوشندن اوزی فچن اولور یعنی مسعومات لذیذ و نفعات
 نفسیه اصم اولان کیمه دن اوزی اولر که انلرک مسعومات لذیذ دن حصه سی
 بوقدر ﴿ مثنوی ﴾ مشک را حق بدهد خوش دم نکرد * بهر حس
 کرد و بی اخشم نکرد (مسکی حق تعالی حضرتلری بیهوده ره خوش
 ایلدی یعنی عبت بیر لطیف رایحه لو قیلدی حس و ادراکدن اوزی
 ایلدی اخشمدن اوزی ایلدی یعنی قوت شامه سی برنده اولوب استشمامه قادر
 اولان کیمه ایچون خلق ایلدی دماغی فاسد و قوت شامه سی مختل اولان
 کیمه دن اوزی ایجاد قیلدی جمیع مبصرات قوت باصره سی اولان کیمه
 ایچون موجوده اولمشدر نالندن ملذذ اولوب اعتبار قیلرل و جله مسعومات قوت
 سامعه سی اولان کیمه ایچون ظهوره کلشدر نالندن بهره بولرل و مشعومات

دخی قوت شامه سی مختله اولیلر ایچون خلق اولمشدر نالندن ذوق و راحت
 بولرل ﴿ مثنوی ﴾ حق زمین و آسمان بر ساختست * در میان پس نار و نور
 افراختست (حق تعالی زمین و آسمانی دوزمش و وجوده کتورمشدر زمین و آسمان
 اورتاسندن چوق نار و نور بوجلتش و پیدا ایلشدر ﴿ مثنوی ﴾ این زمین
 را از برای خاکیان * آسمانرا مسکن افلاکیان (بوزمینی خاکیلردن اوزی اسمانی
 افلاکیلردن اوزی یعنی بوزمینی خاکه منسوب اولان مختلوقدن اوزی مسکن
 ایلدیکه انلرزمینه اهل و مستحقدر و اسمانی افلا که منسوب اولان ملائکه دن
 اوزی ایجاد ایلدیکه انلر اول مرتبه مستعددر ﴿ مثنوی ﴾ مرد سفلی
 دشمن بالابود * مشرعی هر مکان پیدا بود (مثلا سفلی اولان مرد بالاك دشمنی
 اولور یعنی مرتبه اعلايه و انك اهلته فعلا و حالا عداوت قیلور دشمن بالا اولمقدن
 مراد سفلی به اهل اولمیدر و سفلی اولان عمله میل قیلیدر که سفلی علویك
 ضدیدر برکیمه سفلی اولوب علی دخی سفلی اولسه بالطبع دشمن بالا اولور اگرچه
 ظاهر بالا به هم عداوت ایلسه ده چونک بومقدمه معلومك اولدیسسه هر مکانك
 مشرعیسی پیدا اولور انلر که جنت اعلايه مشریدرلر اکا مناسب عمل قیلورلر و او
 مقام بالا به مستحق و مستعد اولورل انلر که اهل دوزخدر اول جای ادنا به مناسب
 افعال خبیثه قیلورلر و اول جای خبیثه مستحق اولورل ﴿ مثنوی ﴾ ای سبزه
 هیچ تو برخاستی * خوشبخت را بهر کور راستی (ای مستوره هیچ سن قالدندی
 کندیکی کوردن اوزی تربین ایدوب اراسته ایلدی کی کور بونده اعمی معاشیه
 اولق بجه انبدر اما سروری و شمعیتک و بریدی معال مناسبندن ایددرز برا
 بویت مثل موقوفه واقع اولوب اول خانونك کندی فهم ایلدیکی یردن مرد
 عرب اکا کندی حالی تفهیم ایلک مراد ایلر یعنی ای مستوره مثلا سن هیچ قاقوب
 کندیکی اعمادن اوزی بز بوب اراسته ایلدی کی معلومدر که ایلدک بلکه محرم
 اولان بیتارک رویت و سیرندن اوزی کندیکی تربین ایلدک چونک سنك
 حالک بودرسنکه کوردل اوله سن بن سنگچون اوصاف و اسرار دروغی اظهار
 ایلیم اظهار و عیان ایلدیکم تقدیر اوزره دخی سن اتی کورمکه و مشاهده قطفه نیجه
 نیجه و قادر اولورسن ديك اولور و بویت بومعانی تأید قیلور ﴿ مثنوی ﴾
 کرچه ترا پردر مکنون کم * روزی تو چون نباشد چون کم (اگر جهاتی فرضی
 پردر مکنون ایلیم و در مکنون کی نفیس و لطیف سوزلر سوبیلیم چونک سنك نصیبك
 اولیه بن نیجه ایلیم کر کدر که در مکنون کی اولان گفتار و اسرارمه مستعد و اهل
 اوله سن تا کم اندن نصیب اله سنی ﴿ مثنوی ﴾ ترك چنك و رهزنی ای زن بکو *
 و رغنی کو بی بزك من بکو (ای زن چنك و رهزنی ترك ایل و اگر چنك

ورهر نلکک ترکنی سو یلرسک بنم ترکم سوبله یعنی ائی ترک ایلرسک بنی ترک ایلله
دیک اولور تحقیقا **﴿ مثنوی ﴾** هر مر اچه جای جنک ویک وید * کین
دلم از صلها هم می رمد **﴿ بکانه نیک و نه بدک جنکی بریدر زیرا بو کوکلم صلحردن
دخی اور کر قنده قالدیکه جنک وجداله تحمل قبله مراد کال فراغتی اشعاردر
﴿ مثنوی ﴾** کرخش کردی و کرکی ان کنم * که همین دم ترک خان ومان کنم
اگر خوش اوله سن و سکوت قبله سن خوب و لطیفدر و اگر خاموش اولیه سن
و سوزمه عمل قبله سن ائی ایلرم که هم بودم ترک خان ومان ایلرم یعنی اوی و برقی ترک
ایدوب سکا طلاق و بریرم و بوجه بورایه کلنجیه دک عفاک نفسه و کامل العقل
اولان هر شدک اهل نفسه ایلدیکی خطاب و عتابدن و جواب پر صوابدن کنایت اولور

﴿ مر اعات کردن زن شوهر را واستغفار کردن از گفته خویش ﴾

﴿ مثنوی ﴾ زن چو دید اورا که تند و توسنت * کشت کر بان کر به خود
دام زنت زن چونکم او مرد عربی کوردیکه حرون و سرکشدر کر بان اولدی
کر به خود زنک طوز اغیدر یعنی جن خاتونلر ازل بنی کندی مراد لری اوزره
مامل ایلیمه مسدل و اطفله دخی طبع تلرینه او بدرمسدر کر بان اولورل نابو حیلله ایلله
انلری کنسبلره مائل قیالورل **﴿ مثنوی ﴾** کفت از توی چنین پنداشتم *
از تومن امید دیگر داشتم زن شوهر نه ابتدی سندن جن بویه صاندم بن سندن
غیری امید طوتم یعنی بنم امیدم بوا بدیکه سن بکا موافقت ایلیدک سندن بونی
ظن المردم و بویه امید طوتم دیدی **﴿ مثنوی ﴾** زن در آمد از طریق
نیستی * کفت من خالک شمای فی سبی زن بوقاق طریقندن کادی ویدی بن سزک
خاک کزمتی دکلم یعنی سره خاتون اولغه لایق دکلم بلکه سزک قدم کزک ترایم
دیوب تواضع و تذال طریقندن کلوب انیام و ملائمه باشلدی **﴿ مثنوی ﴾**
جسم و جام هر چه هستم آن تست * حکم و فرمان جلکی فرمان تست جسم
و جام و هر نه وارا بیه ملک و سنک لا بقدر حکم و فرمان بالکلیه سنک فرمانکدر
الامر امر کم هر نه امر ایلرسک بنده فرمانم و سکا مطیع و منقادم هیچ مخالقم
بوقدر دیدی **﴿ مثنوی ﴾** کر ز درویشی دلم از صبر جست * بهر خویشم
نیست ان بهر نواست اگر درویشلکدن بنم کوکلم صبر ایلکدن صبره دی
ایشده اول خصوص کندمدن اوزری دکلدن سندن اوزریدر **﴿ مثنوی ﴾**
تومر ادر دردها بودی دوا * من غمی خواهم که باشی بی نوا سن بکا در درده
دوا اولدک و نیجه محنت و بلا زماشته اطف و احسان قیلدک بن استغیم که بی نوا
محتاج اوله سن **﴿ مثنوی ﴾** جان تو کز بهر خویشم نیست این * از برای
تست این ناله و حنین سنک جان و حیاتک حقیقون بوطلب کندمدن اوزری دکلدن

یوناله و حنین سندن اوزریدر پس اسم حقه دخی قسم ایلدوب کندی دهواسنک
صد قسنی اثبات ایلک ایچون دیدی **﴿ مثنوی ﴾** خوش من والله بهر
خویش تو * هر نفس خواهد که میرد پیش تو بنم کندم سنک کندک ایچون
خویشلر بونده ذات مناسنه استعمال اولتور یعنی بنم ذاتم بالله سنک ذاتک ایچون
هر دم استر که سنک او ککده اوله و سکا فدا و قربان اوله **﴿ مثنوی ﴾** کاش
جانت کشر وان من فدی * از ضمیر جان من واقف بدی بو یلک فارسیجه تقدیری
کاشکی جانت از ضمیر جان من واقف بودی که بجانت روان من فدا باد دیک اولور
یعنی تولیدی سنک جانکه که بنم روح روانم اکافدا اولسون بنم جانتک ضمیردن
واقف اولیدی و بنم مرادی بلیدی **﴿ مثنوی ﴾** چون تو یامن این چنین
بودی بظن * هم زجان پیرار کشتیم هم زنن چونکم سن بکا سوء ظن ایلکده
بویه اولدک هم جانتدن پیرار اولدم هم تمسندن **﴿ مثنوی ﴾** خاک را بر سیم
وزر کردیم چون * تو چنین یامن ای جارا سکون طیراغی سیم وزر اوزره ایلدک
چونکم سن بنم ایلله بویه سن ای خانه سکون و آرام اولان یعنی ای جائمه سکون و آرام
اولان کیسه چونکم سن بنم بویه ضد و مخالف سن سیم وزر اوزره طیراق
صاچدک و اندن فراغت ایلدک انکیچون سنکله ضد اولمق مناسب دکلدن دیدی
﴿ مثنوی ﴾ تو که در جان و دلم جامیکسی * زین قدر از من تیرامیکی سنکه
بنم جان و دلمه را بلسن بوقدر سوزمدن بسندن تیری ایلرسن **﴿ مثنوی ﴾**
توترا کن که هستت دستک * ای تیری تو جارا عذر خواه سن تیری واستغنا ایلله
زیرا سکا دستک و قدرت وارد ای سنک تیری واستغنا که جاتم عذر خواهد
یعنی سن هر بار که بسندن یری اولغه واستغنا قتلغه قصد ایلیمه سن بنم جاتم ائک
عذرنی دیلجیدر و سکا تضرع ایلجیدر **﴿ مثنوی ﴾** یاد میکن آن زمانی را که
من * چون صنم بودم تو بودی چوون شمن سابقده اولان اول بر زمانی یاد
ایلله که بن صنم کی ایدم سن شمن کی ایدک یعنی بن بیت و سن بیت پرست کی ایدک
بن معشوق و سن بکا عاشق ایدک دیک اولور بو پیانده بوجه نفسک عفاک کال
متابعیتی و ریاده انقیادی اولدیتک صورت حالی مراد اولور **﴿ مثنوی ﴾**
بنده بروفق نودل افروختست * هر چه کو بی بخت کوید سوختست * من سپا
ناخ توام هر چه بری * یارش بایا که شیرین می سزی زن شوینه یعنی نفس عقل
تند خوینه کال اطاعت و انقیادی حالنده دیر که بنده سنک امر کک موافقتی اوزره
کوکلی منوردر هر نه کار یکده بنه سن پشورمه ایلله بنده دیر که دل سوخته و سوخته
است تقدیرنده در بو سوخته اولان بنده و کوکل اولغه قابلدن و کوکل سکا یا تمشدر دیک
زیاده عاشق منقاد اولسندن کنایه اولور دخی دیر که بن حواج طعناک کی ام

هرنه که بنی پشورسک قابل باکشی شور با ویا که شیرین شور با من لایق من اگا
 و بن مطعم سکا * مثنوی * کفر کفتم تک ایمان آمدم * پیش حکمت از
 سر جان آمدم * اول معارضه وقتند عظیم خطا ایلام کفر سو بدم اشته امانه
 کلام حکمک او کنه جان طرفدن کلام یعنی جان و دل او چندن زیاده ذوق
 محبتله کلام * مثنوی * خوی شاهانه زانسانا ختم * پیش تو کستناخ اندر
 ناختم * سنک شاهانه اولان خوی وعادتکی اکلام سنک او که کستناخه سوردم
 یعنی سنک ادبکه رعایت انبوی بی ادبانه سوق کلام ایلام * مثنوی *
 چون زعقب و تو چراغی ساختم * توبه کردم اعتراض انداختم * چونکه سنک
 عفو و کدن بر چراغ دوزدم ایلام خطابه توبه ایلام و اعتراضی بیانه ادم
 * مثنوی * می نهم پیش تو شمشیر و کفن * می کشم پیش تو کردن رابرن
 سنک او که شمشیر و کفن فورم بومنی سنک او که جگر اور * مثنوی *
 از فراق تلخ میگوی سخن * هر چه خواهی کن و لکن آن مکن * آبی فراددن سوز
 سولرسن هر نه استرایسک ایله و لکن بونی ایله * مثنوی * در توازن عذر
 خواهی هست سر * بانوی من او شفیع مستر * سنک وجود کده بنیدن اوتری
 بر صدر خواه سرواردر و یا خود بر عذر خواه مستور و مخفی واردر سکا بنسر
 اول داغما بر شمعدر و اول مستور اولان عذر خواهی بوینته تفسیر ایدوب پیوردر
 * مثنوی * عذر خواهم در درونت خلق است * ز اعتماد اول دل من جرم
 جست * بنم هذر خواهم سنک درونکده سنک خلق کریمکر اگا اعتماد ایلمکدن
 بنم قابل جرم دبلدی که او خلق کریم صاحبی مؤاخذه ایلمد بو کونه جرأت
 وجسارت قیلدی * مثنوی * رحم کن پنهان ز خودای خشمکین * ای که
 خافت به ز صد من انگین * ای بکا قبا حتمدن اوتری خشمکین اولان کندی درویندن
 بکا پنهان رحم ایله ای سنک خلق کریمک بوز بطمان انکیندن بهتر و شیرین تر در
 * مثنوی * زین نسق میگفت با لطف و کساد * در میانه کربه بروی فتاد
 زن مرد عرب به بواسطه بدن لطف و کسادله سو بیلدی انشاء کلامده زن اوزره
 بر کربه واقع اولدی اگر چه بوسوزل صورت قصه ده زن لاشندن مرد اعرابی به
 انبسام ایلمک طریق اوزره واقع اولشدر اما مراد نفسک عقله کایله متابعت
 و طاعتک منورنی حالیدر ادنی عرفانی اولان کیمسه به بو پسانلرک تاویل
 و توجیهی مبین و ظاهر اولدیغیچون و قصه دن حصه عقله نفسک معامله
 و مکاله سی اولدیغی بو علمک طالبلری قنده شوع بوادیغیچون هر برینده مراد
 نفسدر و با عقلدر دینلیوب تطویل کلامدن اعتماد اعلی فهم الطالبین احتراز
 اولدی * مثنوی * کربه چون از حسد گذشت وهای وهای * زو که

بی کربه بد او خود دل بای * کربه وهای وهای چونکم حددن یکدی اندن که
 خود کربه سز کوکل فایبھی ایدی * مثنوی * شد ازان باران یکی برقی
 بنید * زد شراری بر دل مرد و حید * اول باراننده مراد کوز یا شیدر اندن
 بررق ظاهر اولدی ریاضت و قساعت عالنده فرد و حید اولان مردک کوکلی
 اوزره شراره اورد که یعنی زک کربه سندن اعرابنک قلبه رقت و مرحمت
 کلوب متأثر و متفعل اولدی * مثنوی * آنکه بنده روی خویش بود مرد
 * چون بود چون بنده ی آغاز کرد * اول کیمسه که مرد انک روی خوبنک
 بنده سی ایدی وانک جان و دل ایله افکنده سی ایدی مرد نیجه اولور چونکم
 اول مرد بنده لکه آغاز ایلدی * مثنوی * آنکه از کبرش دلت لرزان بود *
 چون شوی چون پیش تو کر بان بود * مثلاً اول کیمسه که انک کبرندن سنک
 قلبک دتریحی اولور نیجه اولور سنک اول سنک او کنده کر بان اوله وسکا تواضع
 و تذال قبیل * مثنوی * آنکه از نازش دل و جان خون بود * چونکه
 آید در نیاز او چون بود * اول کیمسه که انک نازندن دل و جان خون اوله
 چونکم او محبوب نیازگاه اول عاشق نیجه اولور * مثنوی * آنکه از جور
 و جفایش دام ماست * عذر ما چه بود چو او در عذر خاست * اول کیمسه که انک جور
 و جفا سندن بزه دام واردر بزم عذر یز نیجه اولور چونکه اول عذر قالفدی
 یعنی بو ذکر اولتان و جوهک جله سسته صبر و محمله مجال یو قدر * مثنوی *
 زین للناس حق آراست * زانچه حق آراست چون دانند جست * بو آیت
 سوره آل عمرانده (زین للناس حب الشهوات) یعنی زینت اولندی انسانه محبت
 و مشتهیات نفسانیه و مزین حقیقته حق در زین خالق افعال و اعمال اولدر
 (من النساء) من بیان ایچوندر و شهواتدن حالد و شهواتی بیاندرای حال کونها
 من طائفة النساء دیمکدر و نسائله ابتدا اولسی بو طائفة نک فتنه سی سائر اشیا دن
 اشد اولدیغنه اشارتدر (والبنین) و حال کونها من الاولاد و الانسال بنین و بنات
 دخی محبت و شهوات نفسانیه در زیر سالک بو نلرک سببیه نیجه معاصی ارتکاب
 ایدوب راه حقه مانع اولورلر کاقبل اولادنا اکبادنا وان عاشوا افتنونا وان ماتوا
 احرقونا (والقناطیر) جمع قنطار و قنطار مال کثیره به دیرلر قال ابو هریره رضی الله عنه
 هوائنا عشرة الفاقیه واربعون درهما بعضلر یتش بیک دیمشدر و یوز بیک
 التونه دخی قنطار دیرلر (المقطرة) ای المضروبة المنقوشة و بعضلر مقطره بی
 محکمه و محصنه ایله تفسیر ایتلر در بقال قطرت الشی اذا حکمته ای المحصنة
 المحکمة دیمک اوله کذا فی عالم التنزیل و بعضلر مقطره بی قنطار دن مأخوذدر
 دیرلر شکیم بدرة الف مؤلفه و دراهم مدرهمة دیمکاری کی بو تقدیرجه قناطری

تأکید اولور وقال ابن زيان رضى الله عنه القناطير الاموال فوق الارض والمقنطرة المدفونة الذهب والفضة اول قناطير مقنطرة التوندن وكوشدن اولديغنى حالده (والخيل المسومة) معطوف على النساء خيل مفرد اللفظ مجموع المعنى در قوم كبي واحدى فرسدر ومسومه تفميل بانسدن اسم مفعولدر ما خود من السمة وهى العلامة وباخود سائمه دن ما خود اوله تنكيم ديرل اسام الدابة وسومها اى ارسلها الى الرعى بونقدير جه مسومه مرعيه ديك اولور يعنى اول محبت شهوات افراس معلن اولديغنى حالده (والانعام) جمع نعم اى الابل والبقر والغنم (والحرث) اى الزرع بوجه فتنه سالكدركه راه حقندن ووصول جناب وجود مطلقدن دور ايلر (ذلك) يعنى شوذكر اولتان اشيا (متاع الحيوه الدنيا) متاع دنياى فانيدركه قليل الانتفاع وسريع الزوالدر (والله عنده حسن المآب) اى حسن المرجع الذى لا يزال ولا يفنى وهو الجنة وحضرت خداوند كار بيورلر كه اول عرب باديه نشين خانونتك كندى به انقياد ومحبتن كوريجك بالضرورى صبر وقرار اولوب اكا اطاعت ايلدى زير انما جهتدن اولان حب مشهيا نكه ناس ايجون زينت قبلدى حق آراسته ايلسدركه اول نسته دنكه حق بزه دى خلق اندن صجرامنى نه يلور وانندن نيجه خلاص اولورلر بويته واقع اولان قائم مقام فاعلى انسان طرفندن آراسته وپراسته ايدى اول مكردن كسه خلاص اولوز مكر هدايت اوله ﴿ مشوى ﴾ چون بى بسكن اليه ساش آفريد * كى تواند آدم از حوا بريد (چونكم حق تعالى حضرتلر مرده نساى استيناس و اكا سكون و آرام ايلك ايجون يراندى آدم عليه السلام حوادن فچن كسلكه قادر اولور تنكيم سورة اعرافده اولان بوايت كريمه بومعنايه شهادت قياور (هو الذى خلقكم من نفس واحدة) يعنى اول الله سزى خلق ايلدى نفس واحده دن يعنى آمدن (وجعل منها زوجها) ودخى اول نفس واحده دن قيلدى زوجنى يعنى حوا بى (ليسكن اليها) اى ليسنا انس بها يعنى انكه استيناس ايتسون ايجون بس جناب عزت حوا بى تسكين وتأسيس آدم ايجون خلق ايديجك آدم حوادن نيجه منقطع اولور بس بى آدم دى كذاك ﴿ مشوى ﴾ رستم زال ار بود وزجره پيش * هست در فرمان اسير زال خویش (اگر بر كيمه فرضى رستم زال اوله وجره دن زياده اوله حكم وفرمان قبول الملكده كندى قارى سنك اسير بدر يعنى بومر تبه بهلوان يله اولسدركه كندى خاتونلر يك من وجه اسير ومغلوبى اولقسدن خال اولوز زال بوندى قرى معانسه در رستم نسبت خوب واقع اولسدركه لك يا باسبدر ﴿ مشوى ﴾ انكه عالم مست كفتش آمدى * كلينى يا حبر اى زدى) اول كيمه كه عالم لك سوزنك مستى كلوردى كلينى يا حبر اولوردى

يعنى اول سبب كائنات ومفخر موجودات حضرتلر كلام لطيفلر بنده عالم مست ومحكوم اولش واول حضرت عالم قينندن خلاص بواوب استيناسا قيتش ايكى اكثر زمانده حضرت عايشه صديقه رضى الله عنها به كاوب بكاسو يله يا حبر اديو خطساب بيورلر دى وآنكه الفتن وانسيته رغبت قياورلر دى حبر انك مشوى ﴿ عن قريب تفسير حديث ان لركم فى ايام دهر كم شرحنده من ورايلدى ﴿ مشوى ﴾ آب غالب شد بر آتش از نهب آتشش جوشد جوابا شد در حبيب * چونكه ديكى حایل آمد در دورا * نيت كرد آن آب را كدش هوا * ظاهرا بر زن جواب ارغالى * باطنيا مغلوب ز ترا طالى (الرجال قوامون على النساء) فمعوا سجد اكر چه رجال بحسب الظاهر نسا به غالبدر وليكن بحسب الباطن مغلوبدر تنكيم بومعنايه آب وآتشى تمثيل ايدوب بيورلر اكر چه آب آتش اوزره غالب اولدى نهب وميهب اولدغى جهندن آتش اول آيى قينادر واو بسادر چونكم حجابده اوله چونكم برچولك حجاب وحايل كله هرايكيسنك ميانته بوق ايلر اول آيى وآيى هوا ايلر كذاك سندخى ظاهرا اكر چه آب آتشه غالب اولديغنى كى زن اوزره غالبسن اما باطنا مغلوبسن زير انما طالبسن بس اول سكا مطلوبه ومشوقه اولديغنى حيثيدن غالبدر ﴿ مشوى ﴾ اينچنين خاصيتى در آد ميست * مهر حوا ترا كست آن از كبت (بونجلىن بر خاصيت آد ميده در زير عقل و محبت انسانه مخصوصدر حيوانك محبتى ناقصدر يعنى اول نقصان محبت حيوانك ناقصقندندر زبده كلام بودركه انسانه اولان عقل ومحبت حيوانه بوقدر اول سبيدن ديشى سنك مغلوبى دكلدز

﴿ در بيان اين خبر كه انهن بغاين العاقل ويغلبن الجاهل ﴾

العاقل منصوبدر مفعوليت اوزره والجاهل مرفوعدر فاعليت اوزره يعنى عاقلك شائسدندر تحقيقا نسا طائفه سى انلره غاب وفاعل وانلر نسوايه خصال مجوده وفعال مدوحه لى جهندن مغلوب ومفعولدرلر وجاهلك دى شائسدندر كه مشوينك حقيقتنه عالم اولديغندن واخلاص حيوانيه واوصاف شهوانيه سنى زائل قيلديغندن انلره فاعل وغالب اولور ومقتضاي نفسى اوزره حكومت قياور ﴿ مشوى ﴾ گفت پيغمبر كه زن بر ما فلان * غالب آيد سخت و بر صاحب دلان) پيغمبر عليه السلام بيورديكه زن عاقللر اوزره وصاحب دللر اوزره زياده غالب كلور زير عاقل وصاحب دل وانلر رقيق القلب اولور بس رهونت وخشونتندن برهيز قياور ﴿ مشوى ﴾ باز بر زن جاهلان چيره شوند * زانكه ايشان تند و بس خيره روند (كبرونسا اوزره جاهللر غالب اولورلر زير كه اول جاهللر زياده تند وخيره وغضلو كيدرلر باخود معنى خيره وتيره كيديجلر در بونقدير اوزره خيره ورو

وصف ترکیبی اولور که خشونت و غلظت جهل و غفلت مقتضای سید
 ﴿ متوی ﴾ که بودشان رقت و لطیف و وداد * زانکه حیوانیت غالب بر نهاد
 جاهلارک رقت قایی و لطیف و محبتی آزا اولور زیرا که جاهلارک طبع و نهادی اوزره
 حیوانی غلبه سید ﴿ متوی ﴾ مهر و رقت و صف انسانی بود * خشم
 و شهوت و صف حیوانی بود * محبت و رقت انسانه منسوب و صف اولور خشم
 و شهوت حیوانه منسوب و صف او اور یعنی محبت رقت سیرت انسانیه در و خشم
 و شهوت صفت حیوانیه در ﴿ متوی ﴾ بر تو حقست آن معشوق نیست *
 خالقست آن کو یا مخلوق نیست * اگر دیده حق بدله نظر اولسه خاتون ملاحظ
 مشهون بر تو جمال حق و مرآت وجود مطلقه سدر انجق معشوق صوری دکدر
 فقط کما قال ابن الفارض قدس سره (بیت) وکل ما ج حسنه من جالها * عماره
 بل حسن کل ملحه * و بونلر خالقدر کان دینلدی که مخلوق دکدر خالق اسمک
 معنای اصلیه نظر انسانه اطلاق صحیح و جائز در آیات و اخباره و کلمات فصحا
 و کبارده چوق وارد اولمشدر کما قال الله تعالی (فبما نزلنا من السماء) ای
 المقدرین تقدیرا و قال الله تعالی (و یخلقون افکا) ای بقدر و کذا پس بونده معنی
 اول خاتون خالق صفتیه متصفه در که اولادنی مسویه و مقدره و مرینه در
 و مظهر حضرت خالق بیچوندر کویا بوجهتدن مخلوق مقدر دکدر اگرچه
 مولود و مربی اولدینی حیثیتدن مخلوق و مقدر در بونلر جناب حقک ایجادنه
 مظهر و ایلا نه مصدر اولدینی چون عبادنی کلام مجیدنه عبادت و شکره امر
 بیوردینی محارده و الدینیه دخی احسان و شکر قرین قیلدی لاسیما خاصه
 والدینیه ربانیت و خدمت ایلک کره بعد کره حدیثه ثابت اولدی کما قال الله تعالی
 (و قضی ربک ان لا تعبدوا الا ایاه و بالوالدین احسانا) و قال ان اشکرلی و اوالدیک
 و عن ابی هریره رضی الله عنه قال رجل یارسول الله من احق بحسن صحابی قال
 علیه السلام امک قال ثم من قال علیه السلام امک قال ثم من قال علیه السلام امک
 قال ثم من قال علیه السلام امک ثم ابوک و بوی امک ثم امک ثم ابوک * یومحله
 اولیاک چوق سوزی وارد

﴿ تسلیم کردن مرد خود را بآنچه التماس زن بود از طلب
 معیشت و آن اعتراض زن را اشارت حق دانستن بنزد
 عقل هر داندسته هست که با کرده کرده اندسته هست ﴾

نوسرخ شریفه مرد عرب کند و بی تسلیم التماسک بیانده در اول نسنه که طلب و معیشتدر
 زنک التماس و رجاسی ایدی و زنک اول اعتراضی اشارت حق بتسلیمک بیانده دره زیرا
 دینکدر هر داندنک عقلی قشده وارد که هر دو نیچی ایله بردوندر بیچی وارد چونکم

مهرکک بر محری و هر کوشنده نک بر مهبی اولدینی عندالعقل ثابت اولیجق و هند
 العارفین جمله نک محک و منصرفی خدای تعالی ایدیکی ظاهر او اوب ثبوت یولیجق
 جن بر کیمه دن بر کار و یا خود بر کتسار انلر اوزره واقع او لسه انی عبث عد
 ایلوب انی محک حقیقتک اشارتی یلوب بونده حکمت وارد ز دیوب اکثر
 زمانده انکله عمل ایدرل تکیم بومرد عرب کندی زندن صدور ایلین اعتراضی
 اشارت الهیه در دیوب اکا مطاوعت ایلدی ﴿ متوی ﴾ مردزان کتنه
 پشیمان شد چنان * کز عوانی ساعت مردن عوان (مرد عرب اول سوزدن
 آجیلین پشیمان اولدیکه عوان اولک ساعتده عوانلقدن پشیمان اولدینی کی
 ﴿ متوی ﴾ گفت خصم جان جان چون آمدم * بر سر جان من لکدها چون
 زدم) اعرابی ایتدی نیچون جائک جائک خصمی کلدیم بن جائک باشی اوزره
 نیچون دیمدر اوردیم قصه دن حصه عمل نک کندی به کمال متابعت و انقیاد دن
 مشاهده ایلد کده مقدا اکا ایلدیکی مخالفت و جفا به پشیمان اولوب اکا متابعت
 ایلدی مراد اولور ﴿ متوی ﴾ چون قضا اید فرو پوشد بصر * تانداند
 عقل مابار از سر) چونکم قضای الهی کله بصری کورمکدن اورتر تا کم بزم
 عقل آباغی باشند بیلز و ادانا دن اعلا بی فرق قیلز ﴿ متوی ﴾ چون قضا
 بگذشت خود را می خورد * برده بدریده کریشان میدرد) چونکم قضای کجیدی
 و کوزی آجیدی حقیقت حالی کور بیچی اولدی کند و بی بر معنی بغایت متالم
 او اور پرده سی بر تاش بقه برتر یعنی برده عرض و ناموسی بر تاش اولدینی حالده
 کریشان و بقه سن چاک ایدر و اول ایشلدیکی فصله کریمان اولوب فریاد ایدر
 ﴿ متوی ﴾ مرد گفت ای زن پشیمان می شوم * کریدم کافر مسلمان می
 شوم) مردنه ایتدی ای زن مقدا ما ایلدیکه و خطایه سولیدیکه پشیمان
 اولورم اگر کافر اولدمه و سکا انکار قیلدمه مسلمان اولورم یعنی سکا انقیاد
 قیلورم مرددن مراد عقل و زندن مراد نفسدر شول زمانده که نفس اماره
 کندی مقتضای اوزره حرکت ایلوب عقله مخالفت ایلسه عقل دخی مقدم
 اولان بیانلرده ذکر اولسان اوزره نفسه مخالفت ایلراخر الامر حساب ایدوب
 تأدیب قیلوب کلام فرقت آمیزله انی تربیه ایلوب تدربیه مطمئنه و راضیه
 مرتبه سنه ایرشد در چونکم نفس اماره لکدن قورتلوب مطمئنه و راضیه مرتبه سنه
 ایه اصلا مقتضای عقله مخالفت ایتوب اکا کمالیه متابعت و مطاوعت ایلز چونکم عقل
 انک بوحسن خلقنی کوره و کندی به اولان بومیل و محبتنه نظر ایلر کوره مقدا اکا ایلدیکی
 جفاک اعتذارنه باشلوب بو کونه معذرت آمیز کلام ایلر و لسان عقلیه ایله بو ذکر
 اولنه جق معشاری نفسنه سوبلر ﴿ متوی ﴾ من که کار توام رحمی بکن

• بر مکن بکار کیم از بیخ و بن (بن سئ که کار کم بکار جم ایله برا وضوردن بی بیخ و بنندن قورمه یعنی زیر وزیر ایله چونکم نفس طاعت اوله وراضیه لک مرتبه سن بوله عفاک مشوقه می اولور و عقل اکاشاق اولوب کماله انقیاد قیلور و مقدما الیک حقند ایله یکی انکاره پشیمان اولوب اندن رجوع قیلور • مثنوی • کافر پیرار پشیمان میشود • چونکه عذر آرد مسلمان میشود) کافر پیرا کفرندن پشیمان اوله چونکه عذر کنوره مسلمان اولور یعنی عقل نفسه دیر که سنک حقند بن سائر اولوب سکا انکار قیلدم چونکم سائر حق اولان منکر پیرا کفر انکارندن پشیمان اولسه و رجوع قیاسه و عذر کنورسه مسلمان اولور بند خنی سکا انکارندن پشیمان اولدم و حکمکه منقاد اولدم دیر کفرک معناسی انکار و اسلامک انقیاد اولوب تا ویلی بویه دیمک اولور و حضرت مثونک داب شریفی و قاعده لطیف اولدر که اکثر مواضعه مظهر اوصاف الهی اولان بر شینک ذاتی تعریف و توصیف ایلر کن و اول مظهره مناسب الفاظ و معانی سوبلر کن در حال اول مظهرک تعریفندن انده اوصافیه ظاهر و متجلی اولان خداتک توصیفته انتقال ایلوب انک وصفته باشلر و اکاماسب و موافق اولان سوزلر سوبلر و بوقاعده بی اکثر محله اجرا ایلرندن مقصود من حیث الحقیقه ظاهر ایله مظهرک اتحادینی اشعار ایلکدن اوتری اولور تکیم او ایله قریب وزیر حکایه سنده (تو وجود مطابق فانی نما) یتنده دخی بوقاعده بسط اولمشدر بومحله دخی بویه در تکیم پوررل • مثنوی • حضرت بر رحمت و بر کرم • عاشق اوهم وجود وهم عدم الهی نفس و عقل مرا نلرنده مجلیه اولان سنک ذات مقدسه اولان حضرتک و بر رحمت و بر کرمکدر انک عاشقیدر هم وجود وهم عدم و هم عقل و هم نفس بلکه جمیع اعلا و احسن اول حضرت مقدسه تک عاشقیدر • مثنوی • کفر و ایمان عاشق آن کبریا • مس و نقره بنده آن کیمیا) کفر و ایمان اول کبریا تک عاشقیدر مس و نقره اول کیمیا تک بنده سیدر یعنی کفرندن و ایمانندن و اهل کفر و ایمانندن هیچ بر کیمیه یوقدر الا هر بری کندی استعدادلینه مناسب و مرتبه لیک مقتضاسنه موافق اول حضرت کبریا تک عاشقیدر دنی و شریفندن و کشف و لطیفندن هیچ برشی یوقدر الا اول اکسیر اعظم کی اولان لطف و رحمت کانتیک بنده سیدر دیمک اولور

• در بیان آنکه موسی و فرعون هر دو مسخر مشیتند چنانکد زهر و پاد زهر و ظلمات و نور و مناجات کردن فرعون بخلاوت تا ناموسی نشکند

• مثنوی • موسی و فرعون معنی رازمی • ظاهران ره دارد و این بی رهی) حضرت موسی علیه السلام و فرعون علیه مایستحق معنائک قولیدر معنادن

مراد احیان ثابته در که صور عالم الهیه در هر کسک عین ثابته سی کشیده حاکم و اول کیمسه اکا بنده و محکومد را اگر چه حضرت موسی علیه السلام ره هدایت طوتر که اسم هادیک مظهر یدر و آند سلطنت هدایت حاکم و فرعون دخی پیرهاک طوتر که اسم مضاک مظهر یدر سلطنت ضلالت ازلیسه انده حاکمدر قبل من قبل فی الازل بلاعله و در من رد فی الازل بلاعله در پس بوا یکسی معنائک محکومی اولد یلر • مثنوی • روز موسی پیش حق تالان شده • نیم شب فرعون هم کر یان شده) کوندر حضرت موسی علیه السلام حق حضورنده ناله ایدیحی اولش نصف الیلده فرعون هم اغلیحی اولش بویه دیو که • مثنوی • کین چه غلست ای خدا بر کردم • ورنه غل باشد که کوید من منم) ای خدای تعالی بنم کردم اوزره بونه غلدر و اگر غل اولیه کیم بن بنم در یعنی اگر بنم کردن جائده ضلالت زنجیری اولیدی و بنی کبر و انانیت جانیه جذب قلییدی کیم بن بنم دیوب سوبلردی و کبر و انانیت دعواسنی ایلردی دیمک اولور • مثنوی • زانکه موسی را مشور کرده • مر مر ازان هم مکدر کرده) الهی و خلاق اول علم و ارادندن که موسایی منور ایلشن تحقیق سایی هم اول علم و ارادندن مظلم و مکدر ایلشن • مثنوی • زانکه موسی را تو مهر و کرده • ماه جام را سیهرو کرده) اول حکمت مشیتند که سن موسایی ماهرو و مقبول ایلشن بنم جام ماهی سیهرو ایلشن • مثنوی • بهتر از ماهی نبود استاره ام • چون خسوف آمد چه باشد چاره ام) بنم ستارم بر ماهدن زیاده ابو اولدی چونکه بنم ستارمه خسوف کلسدی بکا چاره نه اولور یعنی بنم طالع ماه تاباندن روشنرک دکلسدر چونکم ماه خسوف و اقول و محاق و مقابله و احتراقندن خال دکلسدر پس بنم کوکیم خدای تعالی تک تقدیرندن نیجه خلاص اولور و نوجهله بوخسوف مغوبدن کندی قوتله نجات یواور دیدی • مثنوی • نو بنم کرب و سلطان میرتند • مه گرفت و خلق پشکان میرتند) خلق بنم نو بنی اگر چه رب و سلطان اوررل و بکارب و سلطانسن دیو تعظیم قیلورل شوکا بکرز که ماه طوتلندی و خلق طاس اوررل یعنی شول زمانده آی طوتلنسه عادت ناس اولدر که تبسی و طاس چلازلر انک طوتلندی یعنی فاش و ظاهر ایلکدن اوتری • مثنوی • میرتندان طاس و غوغا میکند • ماهرا زان زنده رسوا میکند) خلق اول طاسی چلازلر و غوغا ایلرل ماهی اول زندهدن فاش و رسوا ایلرل • مثنوی • من که فرعونم زخلق ای وای من • زخم طاس آن ربی الاعلای من) بنکه فرعونم خلقدن بکا ای وای بعض نسخه ده خلق بر شنه شهرت واقع اولمشدر نو تقدیر اوزره بنکه فرعونم شهرتدن بکای

وای بکا اول ربی الاعلا دیمکات طاس زخیرد ر که بنم بی نور اولسدیفی
 رسوای ایدیمچدر ﴿ مشوی ﴾ خواجه تاشانیم امایشهات * میشکافد شاخ
 را در یشهات * باز شاخی راموصل میکند * شاخ دیکرا معطل میکند * شاخ
 را بریشه دستی هست فی * هیچ شاخ از دست یشه جست فی (فرعون علیه
 مایستحق حساب حقّه مناجاتده دیدیکه الهی حضرت موسی علیه السلام ایل
 خواجه تاشارز که سنک عبد مملو ککر اماسن بر باغبان حقیقت سنکه یشه ارادت
 ومشتک مصنوعات ومخلوقاتک یشه لکنده بر شاخ وجودی شق وپاره ایلر علی
 مقتضی الحکمة البالغة کبر ویر آخر شاخی بی هنرو بی ممر ایکن اکا عنایت
 وهدایت شاخی موصل ایدوب مؤید ومکمل ایلر (ذلک فضل الله یؤتیه
 من یشاء والله ذو الفضل العظیم) بخش بر حنّه من یشاء والله واسع علیم
 وشاخ دیکری معطل ایدوب گرفتار وادبار ومحقق ناز ایلر که (فضل الله
 ما یشاء ویحکم ما یرید) درودخی (لا یسئل عما یرید وهم یسئلون) هیچ شاخ
 باغبانی دفع ایتکه الی وارمیدر یوقدر قال الله تعالی (وان یمسک الله بضر
 فلا کاشف له الا هو وان یردک بخیر فلا راد لفضله یصیب به من یشاء من عباده)
 هیچ شاخ یشه التدن صجره دی وقور تلدی یوقی کذلک بو باغ مالده هیچ
 بر فرد باغبان حقیقتک یشه قضا وقدرتدن خلاص ونجات یوقدر یوسره
 واقف اولر الله لا مانع لما اعطیت ولا معنی لما منعت ولاراد لما قضیت ولا
 مبدل لما حکمت ولا ینفع ذا الجدمک الجدمیر ﴿ مشوی ﴾ حق آن
 قدر تکه آن یشه راست * از کرم کن این کز بهارا نور است (الهی اول قدرت
 حقیقونکه سنک اول یشه ک ایچوندرو یاخود معنی اول قدرت حقیقونکه
 اول یشه سنکچون حاصلدر کرمکدن بواکری بلکری سنن راست
 ومستقیم ایلر ﴿ مشوی ﴾ باز باخود گفته فرعون ای عجب * من نه در یار بنا
 ام جمله شب (فرعون کیرو کند یسنه ابتد ای عجب بن دوکلی کیجه یار بنساده
 دگلی ام یعنی بن خود جله کیجه زده یاری دیو تضرع ایلکده ام ﴿ مشوی ﴾
 در نهان خای وموزون مبشوم * چون موسی میرسم چون مبشوم) نهانده
 وخالوتمده خای وموزون اولورم چونکه موسی ابر یشم نیجه اولورم ونیچون
 بوحالتدن مبدل ومتغیر اولوب طغیان وعصیان قیلورم ﴿ مشوی ﴾
 رنگ زر قلب ده تو میشود * پیش آتش چون سیه رو میشود (قلب التوتک
 رنگی فرضا اون قات اولور سه آتشک قتنده نیجه سیهر و اولور یعنی سیهر و باغی
 نه مرتبه ظهوره کلور یلور مین آتش قتنده قلب التوتک اون قات رنگی
 اولسه سیهر و یلغی کالیه ظاهر اولور پس فرعون کند وی قلب التونه تشیه
 ایدوب بندخی تنهاده زراند وز اولورم وایمان واقرار قیلورم اما آتش کبی اولان

حضرت موسی علیه السلام قتنه وارسم سیهر و یلغی ظهوره کلور دیردی
 چون بونده اشباع واوله اوقتی معنایه اسبدر اما حرق تشیه طوتله اصلنده
 سیهر و اولغی معنایه ایهام ایلر ﴿ مشوی ﴾ فی که قلب وقایم در حکم
 اوست * لحظه مغرم کنیدی لحظه پوست (بنم قلب وقایم اول فاعل مطلقک اوکنده
 وحکمنده دکلیدر یعنی انک حکمنده در بنی اول پادشاه بر لحظه پوست و بر لحظه
 مغز ایلر یعنی بر دم عدو و بر دم دوست ایلر ﴿ مشوی ﴾ سبز کردم چونکه
 کوبد کشت باش * زرد کردم چونکه کوبد زشت باش (چونکه کشت وزرع
 اول دبه سبز و تازه اولورم چونکه زشت اول دبه زرد و پژمرده اولورم ﴿ مشوی ﴾
 لحظه ماهم کنیدی کدم سیاه * خود چه باشد غبران کاراله (بنی بر لحظه ماه و بر دم
 سیاه ایلر خود بوندن غیری نه او اور الله تعالی کاری مقلب القلوب ومحول الاحوال
 اولغدر استنبدیکنه هدایت ایلر و دبلدیکنی فساد وضلالتده قور ﴿ مشوی ﴾
 پیش چو کانه سایی حکم کن فکان * میدویم اندر مکان ولا مکان (کن فکان حکمک
 چو کانه لری قتنده یعنی امر و قبول چو کانه لریک میدانند مانند کوی مکان ولا مکانده
 بلرز ﴿ مشوی ﴾ چونکه بی رنگی اسیر رنگ شد * موسی باموسی در جنگ شد *
 چون بی رنگی رسی کان داشتی * موسی وفرعون دارند آشتی * کر ترا آید بدین نکته
 سوال * رنگی خالی بود از قبل و قال (بی رنگک عالمی مرتبه احدیت وذات بختدر که
 کان الله ولم یکن معه شیء مرتبه سیدر و کز تخفیک عالمی بر موجب احدیت
 قد سیکد (کنت کز انخفا یا حیث ان اعرف فخلقت الخلق لا صرفی) استنبدیکه اول کز
 مخفی یلنه وظهوره کله پس اسماء متضاده وصفات متعابله واعیان ثابته ایلر اول
 بی رنگک مرتبه سی منصف اولدی و هر کسک تعینی ظهوره کلدی پس ان لایمین
 مرتبه سی من وجه بوظهورات وتعبیات ایلر مقید اولدیغی اعتبار ایلر حضرت
 خداوند کار چونکم بی رنگک اسیر رنگ اولدی دیو مقید اولغی اسیر اولغله تغییر
 یوردیلر ونفس الامر ده نظر اولسه حضرت موسی علیه السلام ظهور ایلین
 حقیقتدر که مظهر ضد موسی ساده دخی اکامقابل بر آخر صفته ظهوره کلوب موسی
 ایلر جنکده اولدیکه بویکی مظهر ده ظهور ایلین حقیقت واحده در چونکم سلوک
 وتصفیه ایلر بی رنگک مرتبه سینه و وحدت مقامه یشه سنکه سن آتی از لده طوندک
 ابدی و مرتبه ده موسی وفرعون صلح واتحاد طوتر زبرا بومخالفات ومقاربت
 وضدیت ومباینت مرتبه کثرات وعالم تعیناته کوره در اگر مرتبه وحدت نظر
 اولسه مقاربت ومباینت انده کار طوتر ای اسیر رنگ وخیال اگر سکا بونکته
 توجسده بر سوال لازم کلور سه که حضرت موسی علیه السلام اللهم نیسی
 وفرعون شفی سیدر پس نیجه ممکندر که الضدان لایتمسان ایکن بونلر مجتمع

اولوب صلح طوئر جواب بود که عالم رنک و کثرت قبل وقال ووهم وخیال و نزاع
و جدال دن خالی دکلدر انجاد اضداد مرتبه احدیت و عالم وحدته کوره در
پوخسه بوعالم کثره کوره دکلدر **﴿ مشوی ﴾** این عجب کین رنک از بی رنک
خاست * رنک بای رنک چون در جنگ خاست (بوعجب که بوزنک والوان و مخلوقات
واکوان بی رنکک عالم دن واحدیت مرتبه سندن حاصل اولدی و ظهوره کلدی رنک
بی رنککله نیچون جنگه قالدی جنگ و جدل خود ایکی ضدک مایبشده او اور پس رنک
و کثرت مرتبه وحدتک بعض احکام و خواص اعتباریه ضدیدر مثلاً اول باقی
و یوفانی اولغله و اول قدیم و یوحادث و اول واجب و یومکن و اول غنی و یوفقر
اولغله و یونک امثالی اوصاف متضاده اعتباریه پس بویکی مرتبه ک احکام
و مقتضیات بری برینه مخالف و مغایر اولدیغیچون اصحاب و اهالیستک مایبشده
دخی جنگ و جدل قالدی عالم توحید و بی رنککک اربابی انبیا علیهم السلام
و اولیای عظامدر مع توابعهم و عالم کثرت و بارنککک اصحابی کفره و فجرة
و اشقیادر مع مرتبههم پس مرتبه وحدتک اهلی اثبات وحدت و مرتبه کثرتک اهلی
اثبات کثرت و اثبیت ایدر و بی رنککک اهلی ترک کدورات مخالفت ایدوب صفوت
بولنه و بارنککک اهلی کدورات و معاصی و مخالفت ایدوب صفوت بولندن بارنک
جانبه کیدرل چونکم نفس مرتبه بندده بعض وجوه اعتباریه ضدیت مقرر اولدیسه
اصحاب و اهالیسی مایبشده دخی مغایرت و ضدیت ثابت اولدی تکیم معقول
محسوسه تمثیل ایدوب تفهیم الطالبین بیوررل **﴿ مشوی ﴾** اصل روغن زاب
افزون میشود * عاقبت بآب چون ضد میشود * چونکه روغن زاب اسرشته
اند * آب باروغن چرا ضد کشته اند (مثلاً اصل روغنکه بنج شجره زیتون
و سمندر و من الماء کل شیء حی فواستجبه آبدن نشوونما بواور و افزون اولور
عاقبه الامر آبه نیچون ضد اولور چونکه روغن آبدن آمیخته و تخمیر ایلدیلر
آب روغنله نیچون ضد اولدیلر ظاهر سوال و معنی جوابدر یعنی ای سائل اگر سن
سوال ایلرسک که نوجهله بوی رنککک مرتبه سی بارنککک مرتبه سیله و بویکی
مرتبه ک اهلی بری بریه مخالفت و جنگه اولدیلر بارنککک مرتبه سیله سن آب
روغندن بومعنا بی فهم ایله که ینهماده اصلیت و فرعیت ثابته اولش ایکن
و نشوونما و حیات و غذای روغن آبدن بولش ایکن تبین خاصه سی جهتدن آبه
ضد اولدی و خاصه تبیین جهتدن ضد اولدی کذاک روغن وجود انسانی
ماء الحیوة یزدانیدن نشوونما و حیات و غذا بواور کن و آب حیات حقیقی اکاکامه
فی السمسم والدهن انده سرایت قیلور کن متکبر علی الله اولقدن و معصیت
و مخالفت قیامدن و خاصه بشریت لربن اقبال ایدوب حقیقه متصف اولان انبیا

علیهم السلام و اولیای عظامه دخی ضدوندا اولقدن و عداوت و بغض قیامدن
خال اولزل چونکم اصل مرتبه لده که بی رنکککله بارنککک مرتبه لدر که عالم
معنی ایله صورتدن عبارتدر ضدیت و مغایرت مقرر اولدی بویکیستک اصحابی
مایبشده دخی ضدیت مقرردر تکیم بویکی مرتبه ک اصحابک ضدوندا اولسنه
و مرتبه لی حکمه جنبه جنگ و جدل قیامده بویکی تمثیل ایدوب بیوررل
﴿ مشوی ﴾ چون کل از خارست و خار از کل چرا * هر دودر جنگند و اندر
ماجر (چون کل خار دندر و خار کلدندر نیچون هر ابکیسی جنگده و خلاف
و نزاعده در بعضی انبیا علیهم السلام و اولیای کرامک هر بری وحدت باغشک
کلدر اما اکثری خار وجود کفار و فجاردن حاصل اولشدر و به ضرر دخی اگر چه
انبیا علیهم السلام و اولیای کرامدن طرغشدر و لکن اصلارنده و جدلرند خار
کفر ثبات اولشدر اکثر خار وجود کفار و فجار دخی انبیا علیهم السلام و اولیای
کرامک کلرندن ظهوره کلدندر نیچون هر ابکیسی جنگده و ماجراده درل و کشمکش
و چون و چرا قیلورل مع هذا اصلیت و فرعیت مایبشدر ثابته در ایچون ظهور
خدا الاشیاء تعرف باضدادها فواستجبه اضداد اوصاف و اسماء ایله پیدا و هویدا
اولشدر پس مظاهر اسماء متضاده مایبشده دخی مخالفت و منازعت ظهوره
کلشدر **﴿ مشوی ﴾** یانه جنگت این برای حکمتست * همیچو جنگت
خر فروشان صنعتست * یانه اینست و نه آن حیرانیتست * کچرا چسو کچج در
ویرانیتست (یا خود بوانبیا علیهم السلام و اولیای کرام هدایت شعارله کفار و فجار
ضلالت دتارک جنگی حقیقه دکلدر بلکه برای حکمت بالغه و اطهار اسرار کاشنه
ایچوندر مثلاً جنگ و نزاع خرفروشان کبی که بر صنعتدر صورتا برای مصلحت
و حقیقه اتحاد و الفت و تشدید بنای مصلحت و صنعتدر اگر نظر حقیقت بندیه
فرسک نه برای حکمت و مصلحت جنگدر و نه اول صورتا اولان جنگدر بلکه حیرانلقددر
کچج وحدتی طلب ایله که کثر وحدت اضداد و اختلاف ویرانلقددر در بو کثرات
و اختلافاتک مع قیامها ویران و خرابی بو کونه معلوم اولور که مثلاً خیال طلبه
نظر قیامک اشخاص مختلفه و السنه متشوعه و افعال و حرکات متضاده و متباینه ایله
قیل وقال و جنگ و جدال و نزاع و قتال ایلکده در بو صورتا اولان اختلافاتی ویران
قیامک و باطن پرده به داخل اولسک و کندیکی دخی بی وجود بر امر اعتباری
بولسک کثر تخفی بولورسک بعده سر و حکمت نه ایدیکن بیلورسک **﴿ مشوی ﴾**
انچه نو کچش توهم میکنی * زان توهم کچجرام میکنی (اول سنه بی که سن ای
کچج توهم ایلرسن اول توهمدن کچی کم ایلرسک یعنی ای کندوی کچج وحدت
واصل اولدم دیو توهم ایلین کیمسه اول بیلدینکک و واصل اولدینسک معنای سن

کنج وحدت توهم ایلرسن اول توهه سدن اول کنج وحدتی کم وضایع ایلرسن زیر
مادامکه سنده کنج وحدتی بولدم واکار اصل اولدم دیمک توهمی موجود اوله
ابنه کنج وحدت مفقود اولسی تحقق اولور ﴿ مشوی ﴾ چون عمارت دار
توهم و رایها ﴿ کنج نبود در عمارت جایها ﴾ وهم و رأی بی سن ای واصل کنج
وحدتم دین عمارت کی پیل عمارتده کنجک برری اولمز بلکه کنجک محلی و برانلقده در
پس طالبک دخی یلدم و بولدم دیمک توهمی و رأی برنده موجود و معبر اوله
انده کنج وحدت نیجه بولور و بقیه وجودی اولان کیمسه نوجه له کنج وحدته
محمل و مظهر اولور ﴿ مشوی ﴾ در عمارت هستی و جنکی بود نیت را
از همتها تنگی بود عمارتده و اراق و چنک ایک اولور نیتده و اراقسار دن زیاده
عار اولور یعنی نیت که ظاهر ا موجوداته نسبتله کنج وحدتدر پس ظاهر ا نیت
اولان کنج وحدته و انک اهلی اولان اصحاب فناء وجودلردن و تعینلردن و بونلرک
اهلندن زیاده عار اولور پس ای واصل کنج وحدتم دین دقتیه وحدت مطلقه بی
محمل چنک و اختلاف اولان وجودکله نیجه بولور سن و انک وجودنده عاری وار
ایکن مع بقیه الوجود اتی نه وجهه یلور سن دیمک اولور ﴿ مشوی ﴾ فی که
هست از نیستی فریاد کرد بلکه نیت ان هست را واداد کرد زیرا که و اراق
بوقلقدن فریاد ایلدی فی کرد لفظنه مصروف اولور و تقدیر کلام زیرا که هستی
از نیستی فریاد نکرد دیمک اولور بلکه بوقلقدن اول واری کنشدن کبر و بر مک
ایندی یعنی دور و بعید ایلدی خلاصه کلام نیستند مراد عالم معنی و انک اهلی
اولان اصحاب فناء هستند مراد عالم دنیا و انک اهلی اولان اصحاب وجود و اهل
غضادر پس اهل دنیانک زعماری بود که زیوقلقدن و اهل فسادن کر بزان
اولور و انلردن نفرت قیلور ز دیرلر بوزعم خطا در بلکه امر بر عکسدر
اهل وجود اهل فسادن و مرتبه فسادن فرار ایلاری اهل فنانک انلری
باطنا کنیدلردن دور ایللردن حاصل اولور بوخسه اصحاب فناء انلره باطنا
میل و محبت ایدلر دی اهل دنیا انلره هزار جا نله طالب و راغب اوله لردی
﴿ مشوی ﴾ نومکو که من کر بزام ز نیست بلکه اواز تو کر برانست نیست
ای اهل وجود سن دیمه که بن بوقلقدن و اهل فسادن کر بزام بلکه اول بوقلقدن عالمی
و انک اهلی بکرمی مرتبه سندن نفرت ایدلر بکرمی کر سن دیر سنکه اهل فنانی کنیدی به
دام دعوت ایدوب و بکامل و رغبت ایدلر بدن اولوجه له نفرت ایدلر الجواب
﴿ مشوی ﴾ ظاهر امیخواندت اوسوی خود و زردون میراندت باجوبرد
نعم ظاهرا اوسنی کنیدی جانبنده او قوزودر و تندن سنی چوب رده سوررانک در و تنک
نفرتی سنک وجودنده اولان نفرتی ظهوره کتورر ﴿ مشوی ﴾ انلهای

باز کوفست ای سلیم ﴿ نفرت فرعون میدان از کلیم ﴾ ای ساده دل کیمسه بویت
سابقده ذکر اولتان اهل فنانک اهل دنیایی طالب و اهل دنیا انلردن هارب اولسی
باز کونه فعلدر در شکیم ایز آذرده سندن اوزی آنه نعلاری زس اوردر اول نعل
باز کونه اولان اتلرک ایزنه و ایزنه یقان اگر ظاهر نه اعتقاد ایلرسه مراده اصابت
ایلمش اولور چرنکیم بونه ل باز کونه بی ندر یلدم که نفرت فرعون موسای
کلم حضرت لرندن پیل ظاهر ا موسی علیه السلام اتی دعوت ایلدی و باطنانندن
نفرت ایلدی پس حضرت موسی علیه السلام باطنک نفرتی فرعونک وجودنه
تأثیر ایدوب ظاهر ا حضرت موسی علیه السلام سندن نفرت ایلدی و کذاک
حضرت نبی علیه السلام ابوجهلندن قاجسی و حضرت ابراهیم علیه السلامه
مروودی دخی بوکا کوره قیاس ایل و هر اولیایه منکر اولوب انلردن نفرت
ایللاری دخی بوکا کوره قیاس ایل

﴿ سبب حرمان اشقا از دو جهانکه خسر الدنیا والاخرة ﴾

اشقیانک ایکی جهانک عزت و دولندن محروم اوللرینک سببیک بیایددر که
خسر الدنیا والاخرة اوللرلردن یعنی دنیا و آخرتده محذول و مدحور قاللرلردن
﴿ مشوی ﴾ چون حکیمک اعتقادی کرده است ﴿ کاسمان بیضه زمین چون
زرده است ﴾ چونک حکیم چک تمام اعتقاد ایللدر بویله دیو که آسمان بیضه
زمین صافرسی کیدر حکیمانک مذهبی بونک اوزر یسه در که جمیع افلاک کری
الشکل بیضه کیدر و خاک افلاک میسائنده بمرطه نک صافرسی کیدر
﴿ مشوی ﴾ گفت سبیل چون بماند این خاکدان ﴿ در میان این محیط
آسمان ﴾ حائلدن بریسی دیدی بوخاکدان نیجه قالدی بو محیط اولان اسمانک
اورتاسنده ﴿ مشوی ﴾ همچو قندیلی معلق در هوا ﴿ فی باصفیل معروود فی
برعلا ﴾ هواده معلق بر قندیل کی نه اسقله و نه اعلا به کیدر بلکه میان اسمانده
شوبله معلق طورر بونک معلق طورر منسک سببی ندر دیدی ﴿ مشوی ﴾ آن
حکیمش گفت کر جذب سما ﴿ از جهات شش بماند اندر هوا ﴾ اول حکیم اول
سائله دیدی اسمانک جهات شدن جذب ایللندن زمین هواده معلق قالدی
بومشایی سائله تفهیم ایچون مقناطیسدن دوزلش قبه به وزمینی کره حیده
تمثیل ایدوب دیر ﴿ مشوی ﴾ چون زمناطیس قبه ریخته در میان ماند
آهنی آویخته ﴿ مثلاً آسمان مقناطیسدن دو کلش و دوزلش قبه کی اصلش بر آهن
اورناده قالدی یعنی زمین بر آهن طوب کی و آسمان مقناطیسدن دوزلش بر قبه کی
هر جابیدن زمینی جنب ایلدیکندن زمین میان اسمانده معلق قالدی دیمک اولور اما
بومذهب ضعیفدر ﴿ مشوی ﴾ آن ذکر گفت آسمان باصفای کی کشددر
خود زمین تیره را ﴿ اول غیری حکیم ابتدای آسمان باصفایه و کیف زمینی

کنندیشه چن چکر یعنی چکر زیر اطراف کشتی جذب ایلک شاستند دکلدر
 مثنوی ۴ بلکه دفعش میکند از شش جهات ۴ زان بماند اندر حیان عاصفات
 بلکه آسمان زمین شش جهاتند دفع ورد ایلر زیرا که اطیقدر اول سیدن زمین
 عاصفات مایند ۴ قالدی یعنی زمین آسمانک شش جهاتند طرد ایستندن ریا
 بر جانب کیده ۴ شد در ۴ مثنوی ۴ پس زدفع خاطر اهل کال ۴ جان
 فرعونان بماند اندر ضلال ۴ چونکه بومقدمه معلومک اولدیس و آسمان لطیفک
 زمین کشتی هر جانبند رد ایلی ظهوره کادیس پس اهل کال اولان اولیانک
 خاطر ینک دفع ایستندن فرعونلک جانی ضلال و وبالده قالدی و اهل کاله مکر
 اولوب انلرک محبت ارادتندن اجتناب قالدی ۴ مثنوی ۴ پس زدفع این
 جهان و از جهان ۴ مانده اند این پیرهان بی این و آن ۴ پس بوجهانک و اوجهانک
 دفعندن ببولس و ادب سزل اسمز و بولسز قالدی و سمر الدنیا و الاخره و اشلردر
 بوایت کریمه سوره ۴ در ۴ قال الله تعالی ۴ سمر الدنیا و الاخره ذلک هو النسران
 البین ۴ یعنی شول و فتکه بوجهان موت واسطه سبله اول بولسز ی کنندیدن
 آخرت جانبته طرد ایله آخرته مناسب کارلری واستعداد لری اولدینی اجلدن
 عالم آخرت دخی بولر لذت و برهوب دفع ایله ۴ و حیل ینهم و بین مایشهون ۴
 آیت کریمه سنک فواضله دنیا جانبندن اولان لذتلی ایله کنندیلری مایند
 بر شور معنوی حائل اولدینی اجادن دنیا جانبندن لذت اله مایلر و آخرته متعلق
 بر عمارلری و کارلری اولدیده ۴ آخردن دخی ۴ حظ و نصیب بولسز پس
 بوجهانک و اوجهانک دفعندن دنیا و آخرت لذتدن محروم اوله ۴ مثنوی ۴
 سر کشتی از بند کان ذوالجلال ۴ دانکه دارند از وجود تو ملال ۴ ذوالجلال
 اولان الهک بند زندن اگر باش چکر سن پیل که انلر سنک وجودندن ملال
 طوئر اول بند کان الهی اولان و ایلر ۴ مثنوی ۴ کهربادارند چون پیدا
 کنند ۴ کاه هستی تراشید اکنند ۴ کهربا طوئر چوونکم ظاهر ایدهل سنک
 کاه کبی اولان وجودی شیدا ایلر ۴ مثنوی ۴ کهربای خویش چون
 پنهان کنند ۴ زود تسلیم ترا طغیان کنند ۴ اول و ایلر کنندیلر سنک کهرباسنی
 چونکم پنهان ایدهل کهربادن مراد قاب شریفلر سنک محبت و رضا سیدر
 چونکم قبلرند محبت و رضا کهرباسنی پنهان ایدهل سنک تسلیمی علی الفوز
 طغیان ایدرلر عبدالقادر کیلانی قدس الله سره العزیز حضرت تلویدن کنندیشک
 بر مییدی نقل ایلر که بن شیخه اکثر زمانه جمعید کیدردم کثرت ناس ایچنده ناس
 اکا التفات ایلرلردی خاطر بعد کلدیکه مجیدر که بویه صاحب سعادت بونلرک
 مایند ۴ بکر کیدر اکا تعظیم والتفات ایلرلر بو خاطره دمنکره جمعی ادا ادوب

جامع قبو سشدن شیخ طشربه متوجه اولدقده اول قدر ناس اوشدیکه دعت
 بوسله بنه اقدام و ازدحام ایلکده کوجه خلاص اولوب خانه سعادتلر بنه نیجه
 زحمتلرله کلوب دوشدی و بکا ایستدی بونلرک قلوبی بزم دعت ارادتد ۴ در
 صائمه که بونلر بزه التفات ایلرلر بلکه بزم بونلردن باطنلرک نفرتی انلر بری کورمکه
 و زدن نفرت ایلرک سبب اولور دوش ۴ مثنوی ۴ آیتلرک مریبده
 حیوانیت ۴ کوا سیر و سغه انسانیت ۴ انجاین که حیواناتی مرتبه سیدر که او
 حیواناتی مرتبه سی انسانلک اسیر و مغاویدر ۴ مثنوی ۴ مرتبه انسان
 بدست اولیا ۴ سغه چون حیوان شناسش ای کیا ۴ کذلک انسان مرتبه سی اولی
 عظامک الله اول انسان مرتبه سی حیوان مرتبه سی کبی زبون و مغلوب
 فهم ایله ای اولو یعنی مرتبه حیوانیت مرتبه انسانلک نیجه زبون و مغلوب
 ایسه مرتبه انسانیت دخی دست تصرف اولیا به نسبت اولیه زبون و مغاویدر
 وجود انسانید ۴ اللهک ولیلری باذن الله ۴ کیف مایشاه تصرف ایدرلر
 ۴ مثنوی ۴ بنده خود خواند احمد در رشاد ۴ جله عالم را بخوان قل یا عباد
 سوره زمرده اولان آیت کریمه به اشارتدر معنای بیت کنندیک قوی و بنده سی
 دیدی پیغمبر علیه السلام ارشاد وقتند ۴ جله طالع اوقوسن ۴ قل یا عباد
 آیتنی و فهم ایله بونکه بی یعنی اگر چه قرآن کلام الله در ایکن حلقوم محمدیدن
 ظاهر اولدی و عباد عباد الله در لیکن عباد محمد مشبه سنده در زیرا خلیفه حقدر
 مثلا پادشاهک قوللری وزیرک قوی مرتبه سنده در پس بونکه آیتدن دخی متفهم
 اولور ۴ قل ۴ یعنی دی یا محمد سن ۴ یا عبادی ۴ ای بنم قوللرم دی پس یاه متکلمدن
 رمن وحدت ته اید یکی متفهم اولور ۴ الذین اسرفوا علی انفسهم ۴ اولیه
 قوللر مکه معاصی و منساهده نفسلری اوزر بنه افراطله اسراف ایلدیله ۴ لا تقنطوا
 من رحمة الله ۴ ای لاتیا سوا من مغفرة الله و فضله ۴ ان الله یغفر الذنوب جمیعاً ۴
 الله تعالی مغفرت ایلر جمع ذنوبی ولو بعد العود ۴ انه هو الغفور الرحیم ۴ تحقیقا
 اول الله مبالغه ایله رحمت و مغفرت ایدیجی هسان اولدر و اکا مختصر در
 ۴ مثنوی ۴ عقل تو همچون شتران توشتر ۴ میکشاند هر طرف در حکم مر
 سنک عقلک دوهیجی کیدر سن شترکی سن آبی حکمده عقل سنی هر طرفه چکر
 یعنی طوعا و کرها عقل سنی کنندیشه تابع ایدر ۴ مثنوی ۴ عقل عقلمند
 اولیا و عقلها ۴ بر مثال اشتران تا انتها ۴ اندر ایشان بنکر آخر ز اعتبار ۴ یک
 قلا و وزست جان صد هزار ۴ مرتبه انسان عفو له تابع و اسیر در و عقول انسانده
 کیف مایشا مدبر و منصرفدر و اولیا خدایک عقلی در در و سائر عقول انسانی
 دودلر کبی تا انتها یعنی عقل کله و جناب خدایه دک انلر مقید و محکوم در

بواولیا به آخر سن من حیث الاعتبار نظر الیه یعنی صورتی ترک ایدوب معنی
جانبند کذرا یله کور که نیجه یوز یک جانه قولاوز و پیشوا برادر و اول قلاوز
هادی سبل و مظهر عقل کله پیغمبر زمان و ساریان کاربان عرفان و ایتقان
اولان قطب دوران و غوث اهل جالدر که جمیع جائزاتک تحت تصرفند
وقید و بند حکمنده دورل ولیکن هرولی ماقبله نسبتله مقید و تابع و مابعدله نسبتله
قاید و متبوعدر بومرتبه نیک صاحبی بوبله دینلردر بیت و روحی للارواح
روح فکلما تری حسناتی الکون من فیض طینتی مثنوی چه
قلاوز و چه اشتریان بیاب دیده کان دیده بیند آفتاب نیک جهان در شب
نماند مبخ دوز مثنوی موقوف خورشید ست و روز اینت خورشید نهان
درد زده مثنوی شهر در پوستین بره یعنی مقدمه مظهر عقل کل اولان وارث رساله
و پیشوای اهل سبله قلاوز تعمیر ایلدیک قاید و هادی اهل جهان اولدینی
اعب ساریله اگر دیده حق بیند بقرسن نه فلاوز و نه اشتریان اکله و بول و بر
خوشجه مدرک اول دیده بر دیده در که اول آفتاب حقیقی کور و جناب حقه
اول بمنزله انسان العین اولور انکیون اکا انسان کامل دینور اشته جهان شیده
قالش و میخانیچی اولشدر اکثر حقه ده نیک محله یایه یک واقع اولشدر بو تقدیر
اوزره معنی بوجهان مثلاً بر جهاندر که شب جهالت و غفلت و ظلمت کفر و معصیت
قالش و میخانیچدر منتظر در خورشید و روزه موقوف در یعنی بوجهان و اهل
جهان عیان اولغه و هر بر نیک مراتب و اعمال و احوالی و حسن و قبح خصال
تمیز و پسانه کلکه موقوف خورشید هدایت و منتظر روز و لایستدر تا تکم اول
نور ولایت و شمس هدایت بوجه انه بر تو صالمتجه نیک و بد بیلیم و ناقص و اکمل
و اعلا و اسفل فرق اولمز اشته سکا ذره وجود بشریتده نهان اولش خورشید
انوار که اول مظهر عقل اکبر در کویا فوزی بوستند مثنوی برش زرد و غیر رجاله نسبتله
بر کرچک اردر مثنوی اینت در بای نهان در زیر کاه مثنوی پابرین که
هین منته با شتبه اشتباهی و کانی در درون رحمت حقست بهر رهون (اشته سکا
بشریت و صورت کاهنک البتده نهان اولش بر در بای بی پایان اکاه اول اول صورت
کاهنک اوزرینسه پای حقارت و قدیم ملامت و اهانتی اشتباه و کانی
واسطه سبله قومه که غرق و هلاک اولورسن اگر دیرسک که اول وجود ذره ده
نهان اولان خورشید جان و صورت برده اختفا ایدن شیر زبان زیر کاه بشریتده
پنهان اولان نه کونه انساندر که حتی اکا اشتباه و کانه نظر ایتیه وز و تحقیر و اهانت
جانبته کتیه و ز جواب اولدر که مادامکه می شود و متعبد طالبند اولدجه هر کوردیک
انسانی مقبول رحسان بیل که مصراع (در هیچ سری نیست که سری ز خدا

نیست) در لایما فقر او صلحا و عرفا شکاره اولدره سوه ظن حذر قیل کدان بهض
اظن اثم (ان الظن لا یغنی عن الحق شئ) در حسن ظندن هیچ برکته
ضرر ایتمشدر اما سوه ظندن ضرر چکن چوقدر (بیت) هریشته کان میر که
خالیست) شاید که بیک خفته باشد پس بومحله اشتباه و سوه ظن خطا و معصیت
و موجب قهر و نقصندر اما شول بر اشتباه و کان که درون طالبده مرشد و رهون
ایچون مضمر و مدفوندر اول رحمت حقدر و طالبه بو کونه شیهه الیق و احقدر
زیرا طالبه جازد کادر که هر بر هوا پرستی خدا پرست و هر ذیل و پستی مست
شراب الست یله و هر یاده نازه پاک باز اعتقاد قیل و اکاتایع اوله بلکه هر شیخ اقتدایه
صالح دکلدر الامحود و نکره صحود کلان و وحدت و کثرت مرتبه ربی جمع
فیلان و اخلاق محمدیه الیه متخاق اولان مثنوی هر ییمیر فرد آمددر جهان
فرد بود و صد جهانش در نهان) هر پیغمبر جهانه فرد کلدی ظاهرده فرد
ابدی و معناده الیک نهان در و نند بوز جهان و ار ایدی مثنوی لبس علی الله بمسکر ان یجمع
العالم فی واحد اگر سوال اولورسه که هر پیغمبر جهانه علی الاطلاق فرد کلدی
بلکه بعضی ایکسی بر عصرده کلدی مثلاً حضرت موسی علیه السلام الیه هارون
علیه السلام و بعضی دخی درت و بش پیغمبر بر زمانده کلدی مثلاً حضرت عیسی
علیه السلام و حضرت عیسی علیه السلام انطاکیه قومه ارسال ایلدیک
نبیلر کی جواب اولدر که بونلرینه من حیث الحقیقه فرد در ظاهرده دخی حضرت
هارون موسی علیه السلام حضرت تار نیک خلیفه سی ایدی و تابعی مرتبه سنده در
و کذلک حضرت عیسی علیه السلام ارسال ایلدیک نبیلر حضرت عیسی
علیه السلام تابعلردر پس هر پیغمبر جهانه فرد کلست وجهانده فرد اولست
بونلر مانع اولمز اما بعض نسخهده هم ییمیر واقع اولشدر و تقدیر اوزره بر سوال وارد
اولمز و معنی بوبله دیمک اولور که هم پیغمبر علیه السلام جهانه فرد کلدی بحسب
الظاهر فرد ایدی اما بحسب المعنی الیک بوز جهان نهانده ایدیکه اول معنا عالم
کبرادر مثنوی عالم کبری بقدرت مکر کرد کرد خود را در کهن نقش
نورد) عالم کبری قدرت کامله الیه مکر ایلدی عالم کبریدن مراد باطن انسان
کاملدر یعنی باطن عالم کبری اولان انسان کامل قدرت کامله سبله مکر ایلدی
کندی سنی صغیر و حقیر بر نقشده طی ایلدیکه اول نقش صورت بشریه در
وفی الحقیقه انسان صورتا جرم صغیر و معنی عالم اکبرانه منظوری و ملفوفدر
کا اشار علی رضی الله عنه الی هذا المعنی خطایا للانسان مثنوی و زعم الیک جرم صغیر
وفیک انطوی العالم الاکبر مثنوی ابلهانش فرد دیدند و ضعیف
کی ضعیفست آنکه باشد شد حریف) ابله اول پیغمبر علیه السلامی فرد کوردیلر
و ضعیف کوردیلر چن ضعیفدر که اول کیمه شاه حقیقت اکا حریف و مصاحب

اوله یعنی ضعیف اولز بلکه هر قوی اولور ﴿ مشوی ﴾ ابلهان
گفتند مردی پیش نیست * وای ان کو عاقبت اندیش نیست (ابلهان پیغمبر
علیه السلام حقند دیدلر بر مرد زیاد دکلدر وای اول کیمسه به که عاقبت
فکر اید بجی دکلدر

﴿ حقیر و بی خصم دیدن دیدهای حق صالح و نافع صالح را علیه
السلام چون خواهد که حق تعالی لشکر بر اهلک کند در نظر
ایشان حقیر نماید خصما را و اندک اگر چه غالب باشد آن خصم ﴾

بوسرخ شریف حق کوزلی حقیر و بی خصم کورمکک بیانده در حضرت
صالح و نافع صالحی چونکم خدای تعالی استیبه که بر لشکری هلاک ایلیمه انلرک
نظرند خصملری حقیر و قلیل کوستر اگر چه اول خصملر فی الحقیقه غالب و قوی
اولور سه ده کافال الله تعالی (و یقلاکم فی اعینهم لبقضی الله امر اکان مفعولا)
و آیت سوره انفالده در اول بودر (واذیر بکم و هم) ذکر ایلک اول وقتیکه ای
مؤثر که الله تعالی کوستردی سزه کافرلی (اذالقیم) اول وقتیکه که کافرله ملاقی
اولدیکز (فی اعینکم قلیلا) سزک کوزلر بکرده قلیل کوستردی (و یقلاکم فی اعینهم)
دخی سزلی تقلیل ایلدی انلرک کوزلرند (لبقضی الله امر اکان مفعولا) الله قضا
ایلکدن اوتری شول امر بیکه عملنده مفعول و مقدر اولشده دی ﴿ مشوی ﴾
نافع صالح بصورت بدشتر * بی بریدنش ز جهل آن قوم مر) صالح پیغمبر علیه
السلامک نافع سی صورتده شتر ایدی اول تلخ و خام قوم جهل سببله انک سکرنی
کشدلر (کافال الله تعالی فی سوره الشمس) کذبت نمود بطغویها اذا انبعث اشقاها
فقال لهم رسول الله نافع الله و سقیها فکذبوه فقروها ﴿ مشوی ﴾ از برای
آب چون خصم شند * نان کور و آب کورایشان بدند (آبدن اوتری چونکه
اول نافع به خصم اولدلر انلر ناکور و آب کور اولدلر یعنی کفران نعمت الهی
اولوب هلاک مستحق اولدلر نان و آب غذا مناسنه استعمال اولوب کور کاف
فارسیله اوفتور سه نان و آب کوره ضافی اولور سه معنی بوبله دیک اولور که بونلر
فبرک آب و نانی اولدلر به معنی غذا سی اولوب محو و فانی اولدلر دیک اولور
﴿ مشوی ﴾ نافع الله آب خورد از جو و میخ * آب حق را داشتند از حق دریغ
نافع الله ابرمقدن و بلوندن نازل اولان آبدن صوابچردی نافع الله اضافه اضافتی
تشریف ایچوند مراد نافع صالحدر حق آینی حق تعالی بدن دریغ طوندلر
نافع الله دن صوبی دریغ طووق حقیقته الله بدن دریغ طومق منزله سنده اولدیغنی
اشه اراچون آب حق را داشتند از حق دریغ بیوردلر که حق تعالی اول مکانه
اولان صوبی بالکلیه بر کون خاصه نافع ایچون تعیین ایدوب و بر کون دخی انلر

ایچون تعیین ایلدی انلر امر حقه انقیاد ایدیه میوب اول نافعک صوبنی الدقلونن ماعدا
آی سکر ایلدیرن قصه دن حصه به شروع ایدوب بیوردلر ﴿ مشوی ﴾ نافع صالح
چو جسم صالحان * شد کینی در هلاک طالحان) هر عصرده صالح اولان کیمسه لک
جسمی نافع صالح کیدر و یاخود نافع صالح لک جسمی نافع کیدر صالح لک هلاکی
خصوصتده بر بوسو اولدی یعنی صلحا و اولیایه مکر اولان ناسقلرک هلاکته اولیا
وصله انک جسملری سبب اولدیغنی کینی نافع صالح دخی قوم نمودک هلاکند سبب
اولدی ﴿ مشوی ﴾ تا بران است از حکم مرک و درد * نافع الله و سقیها چه کرد
سوره و الشمسده بیوردلر که (فقال لهم رسول الله) پس قوم نموده حضرت صالح
علیه السلام دیدیکه (نافع الله و سقیها) ای ذرو انا نافع الله مع شر بها یعنی حذر
ایایسک ای قوم واللهم نافعنی شر یله به ترک ایلک (فکذبوه) اول قوم صالح
علیه السلامی تکذیب ایلدیلر (فقروها) اول نافع بی عفر ایلدیلر یعنی سکرلیدلر
(قدمدم علیهم ربهم) فاطبق علیهم العذاب یعنی بونلرک ربیلری بونلرک اوزرینه
عذابی قیلدی (بذنبهم) کناهلری سببیه (فسو بها) ای فسوی الدمدمة علیهم
فلما نفات منها صغیرا ولا کبیرا (ولا یتخاف) الله تعالی خوف ایتمز (عقباها) عاقبت
دمدمه دن معنی بیت حتی اول امت منه سوره اوزره مرک و دردک حکمنده
(نافع الله و سقیها) نه ایلدی یعنی اللهک نافع سی و اول نافعک سقیسا و شربی
کور که اول قومه نه کار قیلدی ﴿ مشوی ﴾ شهنه فخر خدا زیشان بچست *
خونیهای اشتری شهری درست) حق تعالی ک قهری شهنه سی اول امتدن
بر دونه کان بهاسنی محام بر شهر استده دی اول نافع بی سکرلد کدن صکره بالکلیه
اول شهری اول نافعک خونیهاسنه بدل حق تعالی قهر ایلدی پس ینه قصه دن
حصه به شروع ایدوب بیوردلر ﴿ مشوی ﴾ روح همچون صالح و نافع
است * روح اندر وصل تن در نافع است) واللهم و لیلربنک روحی صالح کیدر
وتلری نافع کیدر روح اولیای عظام وصل الهیسه وتلری احتیاج و نافعده در
﴿ مشوی ﴾ روح صالح قابل افات نیست * زخم بر نافع بود بر ذات نیست
صالح اولان روح قابل افات دکلدر زخم نافع اوزره در ذات اوزره دکلدر روحک
صالحه اضافتی موصوفک صفتیه اضافتی قیلندن اولور و مراد هر ولینک صالح
اولان روحی ناس جانتندن زخم آفت ایشمکه قابل دکلدر شکیم قوم نمودک
حضرت صالح علیه السلامه ضرر لری ایشمدی زخم آفت نافع جسمه ایشور
انک ذاته ایشمزدیک اولور ﴿ مشوی ﴾ روح صالح قابل آزار نیست * نور
بردان سغبه کفار نیست) صالح اولان روح قابل آزار دکلدر نور بردان کافر لک
زیون و مغلوبی دکلدر شکیم صالح پیغمبر علیه السلام کفارک زبونی اولدی

﴿ مشوی ﴾ حق ازان پیوست با جسم نهان * ناش آزارند و پند آهسان
 حق تعالی حضرت تری بوجسم اول جهندن نهانی متصل اولدیکه تا اول جسمی
 اهل صورت انجیدر و امتحان الهی بی کورده حق تعالیك نهانی جسمه
 اتصالندن مراد اکمال قربندن و آند اوصافیه ظاهرندن عبارتدر بوجسمه
 کیفیتله اولان اتصال کبی دکلدر بلکه * یت * اتصال بی تکلیف بی قیاس *
 هست رب الناس را با جان ناس * مضمونی اوزره چونکم محبوب حضرت حق
 بر جسمه بوقرب و اتصالی بیلدوب اتی بر قوری جسم زعم ایلبوب انک آزارنه
 قصد ایلمدر حضرت حقندن بلا و امتحان کوردر ﴿ مشوی ﴾ بی خبرگانار
 این آزار اوست * اب این خم متصل باب جوست (محبوب و غافل بی خبر که
 بوجسم ولینک ازاری اول حقت آزاریدر ز را بونجک ابی اول جو به متصلدر
 یعنی ولینک بوجودی خنده اولان اب روح اول حقیقت ابرماضیه واصلدر
 بونک وجودنده اولان اوصاف و احوال حضرت حقندن اکا حاصلدر و لهذا
 بوکا اهانت معنی حضرت حقنه اهانت و بوکا خدمت و رعایت ینده حضرت
 حقنه خدمت و رعایت اولدیفیچون حدیث قدسیده بیورر من اهانی ولیا فقد
 بارزنی بالمحاربة ﴿ مشوی ﴾ زان تعاق کرد با جسمی اله * تاکه کردد جسمه
 عالم را پناه) انکچون تعاق بی کیفله اولیا و انبیانک جسملندن بر جسمه الله تبارک
 و تعالی تعاق ابدیکه تا کم اول جسم جیع عالمه پناه و ملجأ اوله تنکیم انبیای
 عظام علیهم السلام اهل عالمه عذاب خدادن ملجأ اولدیلر (کافال الله تعالی
 فی حق نبیه) و ما کان الله ليعذیهم و انت فیهم) کذلک و اربان انبیا علیهم السلام
 اولان دخی بعد الانبیا اهل عالمه پناه در و بهم بطرون و بهم رزقون حدیثی
 بونلرک حقتد بومعنی به کواهدر ﴿ مشوی ﴾ کس بیاید بر دل ایشان ظفر *
 بر صدق اید ضرر بی بر کهر) انلرک کولکی اوزره کیمسه ظفر بولز یعنی ضرر
 ایشدر مکه قادراولز ضرر صدقه کلور کهره کلز ﴿ مشوی ﴾ نافه جسم
 ولی رابنده باش * ناشوی باروح صالح خواجه تاش) ولینک جسمی نافه سنبنده
 اول اکاجان و دل الیه خدمت قبل تا صالح پیغمبر علیه السلام روحیه خواجه تاش
 اوله سن و یا خود صالح اولان روحله بر خواجه نک قول اوله سن پس حصه بیاندن
 قصه بیانه رجوع ایلدوب بیوردر ﴿ مشوی ﴾ کفت صالح چونکه کردید این
 حسد * بعد سه روز از خدانتقت رسد) صالح پیغمبر علیه السلام اول قومه ابتدی
 ای قوم چونکم بوجسمی ایلدیکر اوج کوندنصره خدادن سزه نعمت و عقوبت
 ابریشور ﴿ مشوی ﴾ بعد سه روزد کر از جان سستان * افقی اید که دارد سسه
 نشان) دیگر اوج کوندنصره جان الیچیدن بر آفت کلور که اوج نشان طور

﴿ مشوی ﴾ رنگ روی جلشان کردد کر * رنگ رنگ مختلف اندر نظر) جمله کزک
 بوزینک رنگی منغیر اولور نظرد رنگ رنگ مختلف اولور یعنی بری بریکرک نظر بکرده
 و جوهرک رنگری الوان مختلفه اوزره اولور ﴿ مشوی ﴾ روز اول رویشان
 چون زعفران * در دوم رو سرخ همچون ارغوان) اول کونده سزک بوزکر
 زعفران کبی اولور ایکی کونده سزک بوزیکر ارغوان کبی قرل اولور ﴿ مشوی ﴾
 در سوم کردد همه روها سیاه * بعد ازان اندر رسد قهراله) او چنی کونده جیع
 بوزل سیاه اولور اول کوندنصره حق تعالیك قهری ابریشور ﴿ مشوی ﴾
 کر نشان خواهی دازمن زین وعید * کره نافه بسوی که دوید) اگر بوو عید
 غضبندن بدن استرسکر نافه نک باور یسنه طاغ جانبیه بلیکر ﴿ مشوی ﴾
 کر توانیدش گرفتن چاره هست * ورنه خود مرغ امید اذدام جست) اگر آتی
 طومغه قادر ایسکر خلاصه چاره وارد و اگر کر به ابرشکه ممکن اولیه امید مرغی
 طوزاقدن صیغری یعنی عذابدن خلاصه امید طومغک که خلاصه بحال بو قدر پس
 اول قوم کره نک اردنجه بلبیلر ﴿ مشوی ﴾ کس نشانت اندران کره رسید *
 رفت در که سارها شنداید) اول کر به ابرمکه کیمسه قادر اولدی طاغرا ایچنه
 کندی نابید اولدی ﴿ مشوی ﴾ همچو روح پاک کوازنک تن * میکر یزد
 جانب رب المن) مثلاً شول پاک روح کبی که اول روح تنک طارندن مثلاً
 و انصتار صا حینک جانیه فقر ﴿ مشوی ﴾ کفت دیدیت آن قضیا معبرم
 شدیت * صورت امید را کردن زدیت) صالح علیه السلام انلر ابتدی
 کوردیکری اول قضیه الهی مجرم و مقرر اولمشدر امید صور تنک بو یعنی
 اورمشدر ﴿ مشوی ﴾ کره نافه چه باشد خاطرش * که بجا آریدر ز احسان
 و برش) نافه نک کره سی ندراول صالحک خاطریدر که احسان و ابلاک ایلمکه
 اتی یرنه کور کر خاطرش ده و برش ده اولان ضمیرلر اگر چه صالح پیغمبر علیه السلام
 عاقددر لیکن هر عصرده اولان صالحک خاطرنی اول عصرک قوی اله کتور مکه
 بونده تنیه و اشارت وارد ﴿ مشوی ﴾ کر بجا اید دلش رسنید ازان * ورنه
 نومیدیت و ساعدرا کران) اگر انک کولکی یرینه کله اول عذاب و عقابدن قورتلدیکر
 و الا خلاصدن نومید و محروم سز و ساعدل بکزی اصبر بچیسز ﴿ مشوی ﴾
 چون شنیدند این وعید منکر * چشم بنهادند و آرامش نظر) چونکم بومنکر
 و بولانق و عیدی اول قوم اشندی اول عذابک ظهورنه کوز قودیلر و اکا مشظر
 اولدیلر ﴿ مشوی ﴾ روز اول روی خود دیدند زرد * میرد تداونا امیدی
 آه سرد) اول کون کندیلرک بوزنی صاری کوردیلر امید سز لکدن صوق آه
 اوردیلر ﴿ مشوی ﴾ سرخ شد روی همه روز دوم * نوبت امید و توبه

گشت کم) ایکی کون جیجسنگ یوزی قزل اولسیدی امید و توبه نوبتی کم و محو
اولدی ﴿ مثنوی ﴾ شد سیه روز سوم روی همه حکم صالح راست
شد بی ملحه) اوچنجهی کون جیجسنگ یوزی سیاه اولدی صالح پیغمبر علیه
السلام حکمی جنک وجد لست راست اولسیدی ﴿ مثنوی ﴾ چون همه
برنا امید سرزدند همیومرغان دردوز اتوآمدند) چونکه جیجسی امید سزاکه
باش قودیلر مرغان کی ایکی دیز اوزره کلدیلر تکیم طبور کاور برا وزره چو کرل
و آیتلرین التلرینه الوب اوتورلر بونلر دخی ایقسلرین آکترینه آلوب خانه ری
ایجره دیز چو کلدیلر ﴿ مثنوی ﴾ درنی آور د جبریل امین شرح این
زانوزدن راجائین) تکیم جبریل امین علیه السلام قرآن عظیمه کنوردی
یوز اتو اورمغک شرح حق جائین دیمکه تکیم سوره اعرافه حق تعالی بونلرک
جائم اوللرندن خبر و یروب یورر (فاخذ نهم الرجفة) پس بوقوی زلزله
واضطراب اخذ ایلدی (فاصبحوا فی دارهم جائین) پس بونلر اولزنده صباحه
جائین داخل اولدیلر جائم دیز چو کیمی به دیرلر پس بونلرک حالتدن وقت بلاده
مؤدب اولوب دیز چو کوب جانب حقه متضرع اولان کیمسه ره خطاب ایان
طریقله حصه وار شاد یوررل ﴿ مثنوی ﴾ زانوادم زانکه تعایت کند
وزچنین زانوژدن بیت کند) ای وقت زول و بلاده دیز چو کوب متضرع اولان
کیمسه دیری اولدمده بره اورک سکنا صحرای تعلیم ایلرل و بونک کی دیز چو ککدن
وبی وقت تضرع ایتمکدن سنی قورقودرل ﴿ مثنوی ﴾ متظر کشند زخم
قهر را قهر آمد نیست کرد آن شهر را) قوم بود قهر الهی زخمه متظر اولدیلر
قهر الهی کلسدی اول شهری و خلقی یوغ ایلدی ﴿ مثنوی ﴾ صالح از
خلوت بسوی شهر رفت شهر دید اندر میان دود و تفت) صالح علیه السلام
خلوتدن شهر جائنه کندی شهری دود و تفت ایچند کوردی ﴿ مثنوی ﴾
نالاه از اجزای ایشان میشنید نوحه پیدانوحه کویان نابید) انلرک ز یوز بر اولمش
اجزاسندن ناله و فغان اشندی نوحه ظاهر نوحه کویلر نابید و نابید یعنی آثار نوحه
ظاهر و فوات نوحه کران مسور و نابید اولسیدی ﴿ مثنوی ﴾ زاسخووانها
شان شنید اوتالها اشک ریزان جان شان چوز زالها) انلرک اسخووانلرندن صالح
علیه السلام ناله اشندی کوز یاشی دو کوی ایدی انلرک جائی زاله کی یعنی
بونلری بو حالت اوزره مشاهده ایلدی ﴿ مثنوی ﴾ صالح آن بشنید و کر به
ساز کرد نوحه بر نوحه کران آغاز کرد) صالح علیه السلام بونی اشندی و اغلغه
باشلیدی نوحه ایدیلر اوزره نوحه ایتمکه شروع ایلدی ﴿ مثنوی ﴾ گفت
ای قوی باطل زیسته و ز شما من پیش حق بکر یسته) حضرت صالح علیه

السلام اول قومه بو گونه خطاب ایدوب دیدی ای باطل ایله دیرلش بر قوم
و سزدن اوزی بن حق حضورنده اغلشم و سزدن حضرت حقه چوق شکایت
ایلشم حضرت صالح علیه السلام اول قومک هلاک اولسند نصکره انلره
بو گونه خطاب ایلدی حضرت نبی علیه السلام بدر فراسنده مقتول اولان
کفره نك اجسادنه خطاب ایلوب بویه دیمسی کیمدر کما قال علیه السلام
(انا وجدنا ما وعدنا ربنا حقا فھل وجدتم ما وعد ربکم حقا) روایت اولور که
چونکه بدر فراسنده کفار مقتول اولدیلر و انلرک اجسادلرین کنوروب برچقوره
طولدر دیلر حضرت نبی صلی الله تعالی علیه وسلم انلرک اوزرینه کلوب انلره
بو گونه خطاب ایلدی که تحقیقا برز بمرک و عده ایلدیکنی بولدی حق و ثابت بولدی
پس سزدخی ربکرم و عده ایلدیکنی تحقیق حق و ثابت بولدیکنی حضرت عمر
رضی الله عنه ایتدی یارسول الله ارواحی اولمین اجساد مرده به نیچون سوز
سویلمسز حضرت رسول علیه السلام اکا جواب و یروب یوردی والذی نفس
محمد پیده ما انتم بسمع لما قول منهم لکن لا یجیبون یوحیث شریف دلالت ایلر که
اشقیاتک جائی بعد الخروج عن الابدان عذابده باقی اولورل ﴿ مثنوی ﴾ حق
بگفته صبر کن بر جور شان بندشان ده پس غمناک از دور شان) حضرت صالح
علیه السلام اول حینده کندیشنه ایتدی حق تعالی بکا انلرک جوری اوزره صبر ایله
دیمشدر انلره بند و بر انلرک دوروزمانندن چوق قالدی ﴿ مثنوی ﴾ من بگفته
بندشد پنداز جفا شیر پنداز مهر جوشد و ز صفا) حضرت صالح علیه السلام
ایدر بن حق تعالی به دیمشدم بنم نصیحتم انلرک جفا سندن بند اولدی یعنی منعقد
اولدی زرا نصیحت سودی مهر و صفادن قینار و درونک محبتندن ظهوره کاور
پس متکلمدن تکرار مخاطبه التفات ایدوب اول مقهور اولان قومده بو گونه
خطاب ایلدی ﴿ مثنوی ﴾ بیکه کر دید از جفا بر جای من شیر پند
افسرددر رکهای من) زیاده جفا که بنم حقمسده ایلدیکن نصیحت سودی بنم
طاهر لدمه منجمد اولدی و سزه نصیحت قطفدن قلم نقرت قیلدی ﴿ مثنوی ﴾
حق مرا گفته ترا لطفی دهم بر سر آن زخما مرهم نهم) حق سبحانه و تعالی
خاطرمی جبروتسلیم ایتمک ایچون بکا دیمشدر سکا زیاده لطف و یردم اول زخملرک
باشی اوزره مرهم قورم ﴿ مثنوی ﴾ صاف کرده حق دلم راجون سما
روفته از خاطر من جور شما) حق تعالی حضرتلری بنم قلمی سما کی صاف ایلشدر
بنم خاطر فدن سزک جور کن خاشاکنی سپورمشدر ﴿ مثنوی ﴾ در نصیحت
من شده بارد کر گفته امثال و سخنها چون شکر تکرار مرحت و شفقت
جهنندن بن سزه نصیحتده اولشم شکر کی سوزل و مثال دیمشدم ﴿ مثنوی ﴾

شیر نازه از شکر انکه خسته * شیر و شهدی با سخن آمیخته * شکر در نازه سود پیدا
 ایلمش ایدم سوزا له بر شهد و شیری فرشدر مشدم یعنی لطیف و شیرین سوزل
 دیشدم * مثنوی * در شما چون زهر گشته آن سخن * زانکه زهرستان
 بدید از بیخ و بن * سزك وجود کرده اول لطیف و شیرین اولان سخن زهر کی
 اولمشیدی زیرا که اصلندن و کوکندن زهرستان ایدیکز * مثنوی * چون
 شوم غمکین که غم شد سر نکون * غم شما بودید ای قوم حرون * نیچون غمکین
 اولم که غم باشی آشنی اولدی ای شد و حرون قوم بکا غم سز اولدیکز
 * مثنوی * هیچ کس بر سزك غم نوحه کند * ریش سر چون شد کسی
 مو بر کند * هیچ کیمسه غمک مرک و زوالی اوزره ناله و نوحه ایلری چونکه باشک
 یراسی کندی بر کیمسه اندن اوزری قیل قوهر می واک زوالی ایچون صاحب
 صفالن بولوب فریاد قیلور می * مثنوی * رو بخود کرد و بگفت ای نوحه
 کر * نوحه اترا مینبرزد آن نفر * صالح علیه السلام کندبسته نوحه ایلدی
 وابتدی ای نوحه کر اول نفر سزك نوحه دکر * مثنوی * کز بخوان ای
 راحت خواننده * مبین * کیف آسا خلف قوم ظالمین * سوره اعرافه اولان
 آیت کریمه به اشارتد الله تبارک و تعالی حضرت شعیب علیه السلام پیورلر
 (الذین کذبوا شعیبا کانوا هم الخاسرین فتولی منهم وقال یا قوم لقد ابلغتکم
 رساله ربی ونصحت لکم فکیف آسا علی قوم کافرین) شول کیمسه لکه
 شعیبی تکذیب ایلدیلر من حیث الدین والدنیا خسرا نه مخصوص همان
 انلر اولدیلر جنساب حق بونلره عذاب کوندروب مقهور اولدیلر بعد نزول
 العذاب حضرت شعیب علیه السلام بونلر دن اعراض ایلدی و دیدیکه ای
 قوم تحقیقا بن سزره ربك رسالتنی ابلاغ ایلدم و کمال اطف و ملائنه موعظه
 و نصیحت سویلدم قبول ایلدیکز پس حضرت شعیب قومك هلاک اولسی
 اوزره حزنی مشد اولدی پس کندی کندی به انکار ایدوب دیدیکه
 فکیف آسا بن نه حالسه محزون اولورم کافر قومك هلاکی اوزره آسا نفس
 متکلمدر اسی یاسی دن درد نیخی بایدندراسی فلان علی مصیبه دبرل قچن بر کیمسه
 بر مصیبت اوزره محزون اولسه اما بوراده ایکی سوال وارد اولور بری بویت که
 حضرت صالح علیه السلام لسانندن قومك هلاکی اوزره محزون اولقی صد دند
 دیشدر آیت کریمه ایسه حضرت شعیب علیه السلام لسانندن پس نیجه موافق
 اولور ایکیجیسی بو که آیتد کافرین و پینده ظالمین واقع اولمشدر پس نکته نذر جواب
 بودر که (لانفرق بین احد من رساله) نکته سنی مشر اولور و انبیانک کمال اتحاد لری
 اعلام قیلور بونکنده تنیه ایلک ایچون مصرع اولده اگری او قومه ای قرآنی

طوغری او قون بیور دیر یعنی ای مبینی طوغری او قون فی الحقیقه شعیب علیه
 السلام بویه دیمسی همان صالح علیه السلام بویه دیمسیدرو بالعکس امدی
 قرآنی اگری او قومه واتحاد انبیا علیهم السلامی فهم ایدم کور کنده یکی مرتبه
 تفرقه ده قومه دیمک اولور و کافرین دیمک دخی نظمه مناسب ایکن ظالمین ایراد
 ایللری انکیچوندر که کفر له ظلمک مایندده عموم و خصوص وارد اول کافرک
 ظالم اولدیفنی اشعار ایلر بالکز شرک و کفر ظلم عظیمدر و ثانیاً ظلمه به دخی شامل
 اولور پس ظلمک دخی هلاکنه تأسف و تلهف ایلدی اعلام ایلر * مثنوی *
 باز اندر چشم ودل او کریمه یافت * رحنی بی غلشی دروی بتافت * کبروا و صالح
 علیه السلام کوزنده و قلبنده کریمه و کریمه ک باغی اولان وقتی بولدی بر سیمسز
 رحمت انک وجودنده ظاهر اولدی * مثنوی * قطره می بارید و حیران کشته
 بود * قطره بیعت از در بای جود * کوزندن قطره سرشکی یاغ سردی و حیران
 اولمشدی جود و گرم در یاسندن سبب و علتسز بر قطره ایلدی * مثنوی * عقل او می
 گفت کین کریمه زچیت * بر چنان افسوسیان شاید کریمست * صالح پیغمبر علیه
 السلام عقلی کندبسته ایدیکه بو کریمه تنددر انجیلن تمسخر و استهزا ایدیکه اوزره
 اغلق لایقمیدر * مثنوی * بر چه می کری بکوب و فعلشان * بر سپاه کیندند
 نعلشان * نیچون اغلرسن سوله انلرک فعلاری اوزره می اغلرسن انلرک بد نعل
 اولان یعنی بدروش اولان کینه سی عسکری اوزره می اغلرسن بد نعل بدروش
 معناسند اولور * مثنوی * بد دل تاریک پرژنکارشان * بر زبان زهر همچون
 مارشان * انلرک پرژنکار تاریک کوکلی اوزره می اغلرسن انلرک مار کی زهرلی زبانی
 اوزره می کریمه ایلرسن * مثنوی * بر دم و دندان سکسارانه شان * بر دهان
 و چشم کزدم خانه شان * لغت حلیمده دیر که سکسار بر کونه مخلوق قدر ایت
 باشلو طو کز دیشلو یکی صقالوفیل قولقلو کوزلری صاری و کودلری چوبد
 رنگلو اکثر قالون جزیره سنده اولور یعنی حضرت صالح علیه السلام کندیلرینه
 تسلی و یروب دیدیکه ای صالح بونلرک نه سنده اغلرسن بونلرک سکسار دیشی
 و قور یعنی کی دندان و دملری اوزره می اغلرسن و یاخود کزدم خانه سی کی
 اولان کوزلری و اغزلری اوزره می اغلرسن دیمک اولور انلرک صغیر خانه سی اولان
 دهان و چشمی اوزره می اغلرسن یعنی کریمه و مرچنک انلرک کزدم کی موزی
 اولان زبانلری اوزره و بد نظر لری اوزره میدر * مثنوی * بر ستر و نه ستر
 و افسوسشان * شکر کن چون کرد حق محبوسشان * انلرک عنادی و طعن
 و تمسخر و استهزاسی اوزره می کریمه ایلرسن شکر ایلد که حق تعالی انلری زندان
 فخر ایچره حبس ایلدی ظالم اولان قومك هلاک اولسی و آردی کلاوت متقطع

اولی بر نعمتدو تو نعمتک مقابله شده دخی حق تعالی به حمد و شکر ایلک کلام عزتله اشارت اولمشدر کما قال الله تعالی (فطع دار القوم الذين ظلموا والحمد لله رب العالمین) ﴿ مشوی ﴾ دستشان کز پایشان کز چشم کز * مهرشان کز صلحشان کز (چشم کز) انلرک الی اگری انلرک آیاغی اگری کوزی اگری انلرک محبتی اگری انلرک صلی اگری خشمی اگری یعنی اگری طویجی و اگری کیدیجی و اگری کوردیجی بر قوم سدر که درست بر فعلاری یوقدر و اگری محبت ایدیجی و اگری صلی ایدیجی و اگری غضب ایدیجی بر طائفه در که مستقیم الاحوال اولیوب بر حالری لله دکلدر ﴿ مشوی ﴾ از پی تقلید و زیارات نقل * بازهاد بر سر این پیر عقل * پیر حرنی جله کشته پیر خر * از دای چشم و گوش همد کر * از بهشت آورد بزدان بند کان * تا نماید شان سقر پروردگان (تقلید بر آخر کیمه نك قوانی و فعلانی یوینده قلاده کبی لازم ایدوب انک قولنه و فعلنه من غیر نظر و تأمل اعتقاد ایدوب تابع اولمه دیرر کما قال صاحب التعریفات (التقليد عبارة عن اتباع الانسان غيره فيما يقول ويفعل معتقد الحقيقة من غير نظر وتأمل في الدليل كأن المقلد جعل قول الغير وفعله قلادة في عنقه) حضرت صالح علیه السلام اسانندن بوابات نصیحت سماتی اراد ایدرر ولیکن هر مقلد اولان کیمه به دخی تمر بض و تو بخی مراد اولنور دیدیلر که بوقوم پیسداد آبا * واجسد ادرینه تقلید ایلرندن اوزو دخی نقل و روایات رابانندن اوزری یعنی علملرندن اوزری پیر عقلک جالی اوزره یعنی عقل معادک و یا خود حضرت صالح علیه السلام برسد ادرک جالی اوزره آتی قودیلر و روایات نقلیات و روایاته اویدیلر یعنی هر بار که صالح علیه السلام هرامت اهل تقلیدی حقیقت و هدایت جاننده دعوت ایلسدی سلفلر نیک اقوال و اعماله جا علا عن حقیقة الحال اتباع ایدرر و روایات و منقولاتی پیشو ایدوب اردنجه کیدرر جن پیر عقل و عالم حقیقت نقل اولان مرشد صالح بونلری دعوت ایلسه انک جمال ارشاد هدایتک اوزرینه آتی قورر و اسلافی متقدمینک اقوال و اعمالن بلا شعور سندر ایدیوب دیرر که (انا وجدنا آباءنا على امة وانا على آئارهم مقتدون و کما قال تعالی فی ذم اهل التقليد من المشرکین و الکفرة) و اذا قيل لهم اتبعوا ما انزل الله قالوا بل نتبع ما الفينا عليه آباءنا واولوا کان آباءهم لا یعقلون شیئا و لا یهتدون) بواهل تقلید کردن جانلرینه سلفلر نیک اقوال و اعمالنی قید و قلاده ایلدکاری ایچون پیر حر و آزاده اولدیلر بعضی نسته خاه معجه الیه واقع اولمشدر بو تقدیر اوزره پیر خر یعنی پیر صاون آلیجی اولسدیلر بلکه جسه سی پیر خر اولدیلر بری برلر نیک کوشنده و سمعه و چشنه ریا ایلرندن اوزری یعنی اکا بروا ایلرک کوزرینه عادت اوزره

اولان علملرین کومسترمک و قد ما به ایلدکاری متابعتی انلرک کوشنده اسماع ایلرندن اوزری بند تقلیده اسیر و یولار لشمس بر حریری تدبیر کبی اولدیلر ز بر اکر اول عادت اوزره ایلدکاری عبادتی ترک ایدوب پیر عقله و عالم حقیقت نقله متابعت قیلدیلر دی انلرک روسا و علمانی انلر طعن و ملامت و ذم و غیبت ایدرلر دیکه کوردلر کبی فلان کیمه بی آبا و اجدادی طریقن ترک قیلدی و واروب فلان کیمه به تابع و بنده اولدی کایقواون فی زماننا هذا فی تارک التقليد و سالک طریق التوحید پس جناب حضرت جنت اعلادن ارشاد و دعوت ایچون یو عالمه انیسا و اولیادن بنده کتوردی تا انلر کوسره پروردلری یعنی جهنم ایچون پرورد * و آماده اولنلر بکه انلرک علامتی تقلیدی ترک ایتیمک و توحید و اسلام یولنه کتمکدر

﴿ در بیان معنی مرج البحرین یلتقیان ﴾

انک معنای پیاننده در که حق تعالی حضرت تری (مرج البحرین یلتقیان) ینهما برزخ لایقیان) پیوردی مرجت الدابة دیرسن جن دابه بی مرعایه ارسال ایلک (مرج البحرین) ای ارسالهما الله یعنی الله تبارک و تعالی ارسال ایلدی بحر تلخ و بحر شیرینی بری برینه (یلتقیان) ای یجاوزان و یقاس سطحهما یعنی بری برینه یجاوز ایدوب سطحلری بری برینه یقاس اولدی (ینهما برزخ) ای حاجر حصین من قدرة الله (لایقیان) ای لایقنی احد هما علی الاخر بالمجازة و ابطسال الخاصية یعنی حدلرندن یجاوز ایدوب بری برینک خاصه سنن ابطسال ایتلر (فبای آله ربکما نکذبان) خطاب تقلیده در یعنی ربکرت فتنی نعمته تکذیب ایدر سکر ای جن و انس ﴿ مشوی ﴾ اهل نار و خلدرا یین همد کان * در میانشان برزخ لایقیان) اهل جنت و اهل جهنمی سنن همدکان کور که ایکسی برد کاند * اوزرلر انلرک اورته سنده بر برزخ و برده وارد که ایکسی بری برینک مرتبه سنده یجاوز ایلرر ﴿ مشوی ﴾ اهل نار و اهل نور امیخته * در میانشان کوه قاف انکیمته) اهل نار و اهل نور بری برینه ظاهر افرشته در لیکن انلرک مایتنه من خبت الباطن کوه قاف قوبارلشد ریعی وضع اولمشدر ﴿ مشوی ﴾ همدو در کان خاک و زر کرد اختلاط * در میانشان صد بیابان و رباط (مثلا خاک و زر کبی که معدنه بری بری ابله اختلاط ایلدی اما خاکله زرک میانلرند یوز بیابان و نیمه یوز رباط وارد ﴿ مشوی ﴾ همدو نانکه عقد در درو شبهه * مختلط چون میهمان یکشه) اهل نور و اهل نارک و هدایت شعار و ضلالت کردارک مثال انک کیدر که بر قلاده ده درو شبهه متعظم اوله و بر کیمه ک میهمان کبی اختلاط قیله آخر الامر هر کس کندی مقامنه کیدر و عقیدی جناب حق قطع ایدوب بر مصداقی (و اما زوا اليوم ایها البحرین) درو شبهی تمیز و تفریق

ابدوب عقد در دو عقد تقدیر نه دو ﴿ مثنوی ﴾ بحر را نیش شیرین چون
شکر * عام شیرین رنگ روشن چون قر (اول بری برین سه مختلط و ملتی اولان
نصفی شکر کی شیرین در طعمی لذیذ ورنکی قر کی روشن در بحر شیرین مراد
نطف و جلاله مظهر اولان اهل طاعت و اصحاب هدایت اولور ﴿ مثنوی ﴾
یم دیگر تلخ همچون زهرمار * طعم تلخ ورنک مظلوم قیومار (نصفی دخی زهرمار
کسی تلخ در طعمی آبی ورنکی زفت کبی مظلوم در بوندن مراد اصحاب کفر
و مصیبت و اهل ضلالت اولور ﴿ مثنوی ﴾ هر دو برهم میرتند از تحت
واوج * بر مثال آب دریا موج موج (هر ایکسی بری برین سه تحت و اوج شدن
اور در یعنی اهل خلد و اهل نار هر ایکسی شنی مرتبه دن و یوقر و مرتبه دن
بری برین سه دقتور و اختلاط قیلور در یا صوینک مثالی اوزره موج موج یعنی
در بانک صوینک موجلری آشغیدن و یوقریدن بری برین سه دو قنور سه اهل
جنت و اهل جهنم دخی بری برین سه انک کبی قرشوب خلط قیلور ﴿ مثنوی ﴾
صورت برهم زدن از جسم تنک * اختلاف جانها در صلح و جنگ (مقدمه
بحر و حد تنک نصفی شکر کی شیرین در مراد اسماء لطیفه و جلاله در و نصفی
زهرمار کی تلخ ورنکند مظلوم که مراد اوصاف قهریه و جلاله در بوابی
کونه اسماء و اوصاف آب دریا کی موج موج در بای وحدتدن حاصل اولوب
امفلسدن و اعلا دن بری برین سه اور یلوب و مختلط قیلور یعنی مؤثرله کفارت
و وحدتله اهل انکارک و اهل توره اهل نازک اختلاط و اختلاف در و انفسده
جسم تنکدن بری برین سه اور متنک و ظهور قیلتنک صورت و مثالی جانلرک صلح
و جنگله اولان اختلاف در که صلح اثر صفت لطیفه و جنگ اثر صفت قهریه در
﴿ مثنوی ﴾ موجهای صلح برهم میرتند * کینهها از سینهها بر می کند (صلح موجلری
لطیف در یاستدن حاصل اولوب بری برین سه اور اثری اور که سینه در کینه لری
قو پر و ازاله قیلور ﴿ مثنوی ﴾ موجهای جنگ بر شکل دگر * مهرها را می کنند بر
وزر (جنگ موجلری دخی شکل آخر اوزره در بای قهر الهیدر کلوب مجتلی ز روز بر
و عوایلر ﴿ مثنوی ﴾ مهر تلخ از شیرین میکشد * زانکه اصل مهرها باشد
رشد (محبت اجیلری ملو به جگر ز را که محبتک اصلی رشد در ﴿ مثنوی ﴾ قهر
شیرین را تلخی میرد * تلخ شیرین کجا اندر خورد (قهر و عدوت ملو بی آجیلغه ابلور
یعنی کندی جانته جذب ابدوب تبدیل ابدور ز را تلخ شیرین الیه حق لایق اولور یعنی قیوم
شیرینک جانبی غالب اوله تلخی کندی به جذب ابدوب انک تلخی کنی محو و تبدیل ایلر
کذلک تلخا دخی غاب کاسه شیرین کنی کندی به جذب ابدوب محو و تبدیل ایلر انکچونک
تلخا شیرین بلکه معابر برده جمع وافی لایق و قابل اولر ز را ایکسی بری برین
مدر در ضدیتک اجتماعی ایسه ممکن دکادر ﴿ مثنوی ﴾ تلخ و شیرین زین

نظر نابدید * از در محبت عاقبت دانند دید (آبی و ملو بو نظر دن ظاهر کلز یعنی
معنوی اولان تلخا و شیرینک یوحس ظاهر الیه مدرک اولر اهل بصیرت یونک
ادراکی عاقبت بنجره سندن کورمکی یلور یعنی عاقبت بین الیه اولان کوزله
کورمکه قادرا اولور ﴿ مثنوی ﴾ چشم آخرین تواند دید راست * چشم آخر
بین غرور است و خطا است (آخر و عاقبت بین اولان کوز راست کورمکه قادرا اولور
آخر بین کوز غرور و خطا در یعنی یوعالم صورتنکه روح حیوانینک آخوری کیدر
و چشم ظاهر انجق یوعالم صورتی کور یجیدر پس خطا و غلطدن خالی دکادر
بوذ کراولسان تلخ و شیرینکی چشم ظاهر کورمکه قادرا اولر بلکه یونی کورمکه
عاقبت بین اولان عبرت کوزی کر کدر دیک اولور ﴿ مثنوی ﴾ ای بسا شیرینکه
چون شکر بود * لبک زهر اندر شکر مضمربود (حضرت مولانا قدس الله سره
الزبده شرح اوصاف المتضاده و مظاهرها المتقابله فی الافاق والا نفس
اوصاف ملتبسه و باز کونهنک شرحه و بواقفال ملتبسه بی تمیز قیلان طائفه نک
تفاوتنک تفسیرنه شروع ابدوب بیورلر که ای جوق اسماء لطیفه و جلاله مظهری
صورتا شیرین و لطیف شکر کی شیرین وارد در که یو صورت اهل انتری لطیف الهی
و نعمت ربانی عدایلر لکن زهر قهر اول شکرک ایچنده مضمربود و اول نعمتک ایچنده
نعمت مستزدر کافال علی کرم الله وجهه سبحانه من انعمت رحمته لاولیائه فی
شده نعمته و اشندت نعمته لاعدائه فی سعة نعمته انکچون اطراف جنت مکاره و شدله
و حوالی دوزخ شهوت و لذتله اساطه اولمشدر کافال علیه السلام (جفت الجنة
بالکراه و جفت النيران بالشهوات) حضرت رسالتیه علیه السلام (اللهم ارنا الحق
حقا و ارزقنا اتباعه اللهم ارنا باطل باطلا و ارزقنا اجتنابه اللهم ارنا الاشیاء
کامی) بیورملری یواشیای مزوره بی و افعال مز خرفه بی تمیز ایچوند که حضرت
رب العباددن استمداد ایلر که ارشاد در زیر هر کس اشیا مشبهه و ملتبسه نک
تمیزنه قادر دکدر الا الهک علم و معرفت و تمیز و کیاست و یردیکی قولر در پس
بودن و طریقتده اولان مشتهات و ملتبساتی هر کس علم و کیاستی مقداری فهم
ایلر ﴿ مثنوی ﴾ انکه زیر کتر شود بشناسدش * و اندر چون بر لب و دندان
زدش (اولکه غایتله اعرف عرفاء و روز بر کتر در لطیف و نعمته مزور و مستهز
اولان قهر و غضبی رابحه سیه اکلر و علم و کیاستده یو مرتبه اولین اول بر غیر بسی
چونکه اتی اب و دندانته اوره اول وقت اکلر و بوندن دخی ناقص اولان اغرنه
داخل اولدقده یلور ﴿ مثنوی ﴾ پس لبش ردش کند پیش از کاه *
کرچه نمره میرند شیطان کلسوا (پس انک ای اول زهر ناک اولان شی ردا یلر
یو غازه دخا شدن اول اگر چه شیطان بی کوز دیو نمره اورر ﴿ مثنوی ﴾

وان دگر رادرگاه پیدا کنند * وان دگر رادر بدن رسوا کنند) واول برینه
 یوغازنده پیدا ایلر یعنی علم و معرفتند ذکر اولسان کیمسه زدن ناقص تراولان
 کسه نك طعام حرام یوغازنده قبل الدخول الی بطنه ظاهر اولور واول برنی
 قارننه داخل اولدقدن صکره بدتند رسوا ایلر * مثنوی * وان دگر رادر
 حدث سوزش دهد * ذوق آن زخم جگر دوزش دهد) واول برینه حدث
 وقتند بافلاق و پرز اول طعام حرامك ذوق جگر دایمی زخم و پرز یعنی حرام
 خور اولنك حسین استیجاده اول حرامك سوز و مضرتی ظاهر اولوب انك ذوق
 اکا جگر دایمی الم و زحمت و پرز انك شکمی و باطنه مدنی درد و بلارده ابر کورر دیمك
 اولور یوطائفه نوعا حق تعالی رحمته مظهر اولسلردر که عن قریب جزالینی
 دنیاده جگمش اولسورل و نادیب الهی الیه * مؤدب اولوب توبه قلسورل
 * مثنوی * وان دگر رابعه ایام و شهور * وان دگر رابعه مرک از قمر کور
 واور برینه ایام و شهور * ووردن صکره حالت نزده پیدا اولور واور برینه *
 الموت قبرد بشده معلوم اولور * مثنوی * ووردن همتش مهلت اندر قمر
 کور * لابدان پیدا شود یوم القشور) واکر مقبره بدنده اکامهلت و پرز واول
 حرامك عذابینی کور محبوب الله سالم اوله لاید اول زهرک اثری حشر و نشر کوتنده
 پیدا اولور * مثنوی * هر بنیات و شکر را در جهان * مهلتی پیدا است
 از دور زمان) هر بنیات و شکر ایچون جهاند دور زمانه بر مهلت پیدا در یعنی
 هر شی * ایچون زمانك دورند بر مدت و بر ساعت و اردر اول مدت کلمنجده اول
 کار ظهور کاز * مثنوی * سالها باید که اندر آفتاب * اهل باید رنگ
 و رخسائی و تاب) مثلا بیلر کر کدر که آفتابک پر تو زیاده سنده لعل رنگ و براق
 و بر تو بوله * مثنوی * باز تر درد و ما اندر رسد * باز تاسالی کل اجر رسد)
 کبر و برکتره و اکاماننده اولان سبره ایکی آید کاله بنشوب کبر و فرمزی کل بر یله
 دکن ابر بشور کل اجر تخصیص حسن و رداجر لطیف اولدیفی حسیله در
 یوخسه قیزی کلردخی یوحکمده داخلدر * مثنوی * بهر این درود
 حق عزوجل * سورة الانعام در ذکر اجل) هو الذی خلقکم من طین اول الله در که
 سبزی خلق ایلدی طیندن ماده اولی طینسدر یا خود مضاعف محذوف اوله ای
 خلق ایلکم من طین دیمك اوله (ثم قضی اجلا) اذن صکره قضا ایلدی بر اجل
 غیر معین که موتدر (واجل مسمی عنده) و اجل معین اول اللهك قتند مینسدر
 متغیر اولز اجل مسمان مراد قیامت اوله و یا خود ابتدای خلقندن مونه و ارنجه
 اولان مدت اوله (ثم اتممتمون) ای ثم اتم بعد ما علمتم قدرته علی ابدانکم و افنانکم
 و احاطه علمکم ننکون فی قدرته قننون لغیر قدره و تأثیرا یعنی اللهك قدرتی

بلد کدن صکره ای کافرل مرا و عناد ایدوب شک ایلدیکن حضرت خداوند کار
 دخی یو کامناسب پیوررل جناب حق عزوجل یوندن اوتری پیوردی سورة الانعامده
 اجل ذکر ایلاننده یعنی جمیع نبات و حیوانه بر مدت و مهلت * مثنوی * این
 زمانی کلد کده نه بر ساعت تأخیر و نه بر ساعت تقدیم ایدر * مثنوی * این
 شنبیدی * و یویت گوش باد * آب حیوانست خوردی نوش باد) بوسه و حکمت
 رحمانی سوزنی اشند کسه جمیع مویك بشقه بشقه قواقی اولسون بوسوزی که
 استماع ایلرسن * مثنوی * آب حیواندر اگر ایچد کسه نوش اولسون * مثنوی *
 آب حیوان خوان بخوان این را سخن * روح نو بین درتی حرف کهن) یو کلامه
 آب حیوان او قوسوز او قومه که قلوب ارواحی احیا ایلد یحیدر اسکی حرف تنسده
 یکی روح کور حروف منقطع و کلمات و تراکب اسکیش شیلدر و تن کهنه کیدر
 یومعانی لطیفه و اسرار شریفه که بر نطامه کتور مشردر حرف کهن تنسده یکی
 روح کیدر پس سن یو کلمات حیات بخشی ابدان حروف عتیقه ایچره نازه و اطیف
 روح کبی کور دیمك اولور * مثنوی * نکتسه دیگر توبشنوای رفیق *
 همچو جان او تخت پنهان و دقیق * در مقامی هست هم این زهر مار * از نصاریف
 خدای خوشگوار) پیوررل که یومخلده بر خوش نکته و اردر سنائی استماع الیه
 ای رفیق که اونکته جان کبی زیاده پنهان و دقیقدر بعض نسخهده سخت و پیدا
 و دقیق واقع اولمشدر یوتقدیر اوزره * معنی اول نکته عارفه نسبتله جان کبی زیاده
 ظاهر و بعض کیمسه به نسبتله دقیق و نهاندر دیمك اولور واول نکته بودر که
 نعمت و دوات دنیوی و لذت و شهوت جسمانی عباد الله دن جیهمنسه ضرر
 ایلانلردن دکادر بلکه اهل نفس و اهل صورت اولنله محضدر و بر مقامده دخی
 هم یوزهر مار خدایه منسوب اولان نصاریفدن خوشگوار اولدی یعنی کاله ابرنلرک
 و کدورات نفسانیه دن صفوت بولنله مقامنده بولذات نفسانی و شهوات جسمانی
 و دولت و عزت و ریاست و بولنله امثالی ضرر دهند و هلاک کتند شلر بولنله
 ضرر و برمنز و غضب و قهره ابر کورمن فافهم * مثنوی * در مقامی زهر
 و درجایی دوا * در مقامی کفر و درجایی روا) بر مقامده زهر درو بر پرده دوا و شفادر
 بر مقامده کفر و خطادر و بر پرده جاز و رواد * مثنوی * کر چه انجا و کزند
 جان بود * چون بدیجادر رسد درمان بود) اگر چه او محله یعنی مبتدینك
 وجودنده اول زهر مار کبی اولان لذات نفسانیه جانه ضرر اولور چونکم یومخله
 بنشده یعنی اهل کالک وجودنه ابر بنشده اول ذکر اولنان لذات نفسانیه درمان
 اولور * مثنوی * آب در غوره ترش باشد و لیسك * چون بانکوری رسد
 شیرین و نیک) مثلا غوره مرته سنده آب اکشی اولور و لکن چونکه غوره انکوری که

ايريشه انك آبي شيرين واطيف در ✽ مشوي ✽ باز در خم اوشود تلخ و حرام ✽
در مقام سرکي نعم لادام) کبر و اول انکور لک مرتبه سنده شيرين و جلال اولان
شهر خم ايجره اوتلخ و حرام اولور پس خردن خل مرتبه سنده ايرد کده سرک کاک
مقام سنده نعم لادام اخل دينور وادام لطيف اولور پس شي واحد هر مرتبه ده
بر آخر حکمه اولور که مرتبه ثابته اولدغي مرتبه اولده کي اولر کذلک لذات دنوي
و حظوظ نفساني مبتديک وجودنده اولدغي کي متهينک وجودنه نسبت ايله
اولر تکيم بويان شريف ايله دخی بومعناي ثابيد ايدوب بيورر

✽ در معنی انکه هر چه ولي کامل کند مر بداترا نشاید کستاي
کردن و همان فعل کردنکه حلوا طيب رازيان ندارد اما رنجور رازيان
دارد و سرما و يرف انکور رازيان ندارد اما غوره رازيان دارد ✽

بوسرخ شريف انک معناسي بياننده در که اول نسته بي که ولي کامل ايلر مر يدره
کستايک ايلک و همان اول فعلی ايلک لایق دکلر زيرا حلوا طيبه زبان
طوتمز اما خسته به زبان طوتر و صوغوق و قار او زه زبان طوتمز اما غوره به زبان
طوتر (ايغفر لک الله ماتقدم من ذنبک و ما تاخر) زيرا بآيت کریمه ک مضمونک
مظهري اولمش در که حق تعالی حضرت نلری حبيبي حقه سده بيوردي باجمه
الله تعالی سنک ذنبک تقدیم ايلين و تاخر ايليني بالکليه مفرت ايلک
ايچون سکا قمع مبین ايله قهي ميسر ايلدي پس رسالک مرتبه ولايته
ايروب اول حضرت و ارث کامل اولدغه بآيت کریمه ک مضمونک مظهر
اواوب (ماتقدم من ذنبک و ما تاخر) بالکليه مفرور اولور اما مبتدي اولان
بومرتبه ده اولنه تقلید ايلسه ضرر قبور تکيم بيورر ✽ مشوي ✽ کرولی
زهري خورد نوشي شود ✽ ور خورد طالب سیه هوشي شود) فرضا اکرول بر زهر
يسته صافي غسل اولور واکر طالب و مبتدي زهر يسه سیه هوش و تيره دل
اولور ✽ مشوي ✽ رب هبل از سليمان آمدست ✽ که مده غير مرا اين ملک
ودست) سورة صادده جناب رب العباد بيورر که (قال) سليمان عليه السلام ديدى
(رب) اى بنم پرورد کارم (اغفرلى) بنى بر لغه (وهبل ملکا) و بکار ملک
موهبت ايله که (لا ينبغى لاحد من بعدى) لایق اوليه بر احد بنصره مقاس
بيورر که لا ينبغى لاحد من بعدى دن مراد تسخير ياح و طيور و شياطين در تکيم
آيتک اخريده بوکادالات ايدرو بوحدیث شريف دخی بومعناي مؤيد در تکيم
ابوهريرة رضى الله عنه حضرت نلری حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم
روایت بيورر مسلم و بخاري سنک متفق عليه اولدغي احاديث شريفه دندر قال
عليه السلام (ان عفر يامن الجن) تحقيقاز مره جندن بر عفریت بعنی برخيبت

و شکر (نفات) بکانه رض ايلدي (البارحة) دون کچه (ليقطع على صاوتي)
بنم صاوتی قطع ايتکدن اوتري (فامکننى الله منه) اى اعطاني الله مکنه من اخذه
وقدره عليه يعنى بکال الله نه لی قدرت و مکنت و يردی (فاخذته) بن آتی طوتمز
(فاردت) بن ديلدم (ان اربطه) اول عفر بقی بغليم (على سارية من سواری
المسجد) مسجدک دير کارندن بر دبر که حتى ينظروا اليه کلکم) حتى اول عفر بته
جله کر نظر ايليه سر (فذكرت دعوة اخي سليمان) پس بن ذکر ايلدم قرن داشم
سليمان عليه السلام بودعا منيکه ديدى (قال رب اغفرلى وهبل ملکا لا ينبغى
لاحد من بعدى) فرددته پس بن اول عفر بقی رد ايلدم (خاستا) اى ذليله لا پس
حضرت سليمان عليه السلام بوکلامی حقه سده مشا بهدر ليکن خافه عين
مر جندن ناشي ديمش در تکيم حضرت خداوند کار بو محله تصریح و تبين ايدر
(الکانت الوعاب) تحقيقاسن يار بي و هابن ديدى چون حضرت سليمان پغمبر
عليه السلام دن يار بي سن بکاهيه ايله ديك کشت در بوله ديوک بندن غیری به
بوملکی و بوقدرتی و يره ✽ مشوي ✽ تو مکن باغير من ان اطف وجود ✽
ابن حسدر اما ندما ان بود) الهی بندن غیری به بواطف وجودی ايله بوسوز
حده بکرز اما اول حد اولدي ✽ مشوي ✽ نکتة لا ينبغى مبخوان بجان ✽
سر من بعدى ز بخل او مدان) لا ينبغى لاحد نکتة سنی جائله او قوم من بعدى سر بنی
انک بخل و حد بندن بيله ✽ مشوي ✽ بلکه اندر ملک ديد او صد خطر ✽
و بوملک جهان بدیم سر) بلکه حضرت سليمان عليه السلام ملکه بوز خطر
کوردي جهان ملکی موبو باش قورقوسى اودى ✽ مشوي ✽ بیم سر بايم
سر بايم دين ✽ امحاني نيت مارا مثل اين) سلطنته و صوری اولان دوانده
دين قورقوسيله جان قورقوسيله باش قورقوسى واردر کسر سینه اولان سر دن
مر اديان اولور رانجان بزم ايچون بونک کي بعنی بوسلطنت و دولت کي بوقدر
تکيم مصايحه امام بغوی بوحدیثي باب امارتده روايت بيورر قال عليه السلام
(انکم سهر صون على الامارة و انهم استکون عليكم ثامة فتمت الموضة و بذت
الفاطمة ✽ مشوي ✽ پس سليمان همی بايد که او ✽ بکدزدن صد هزاران
رنت و بو) پس بر سليمان همت کر کرد که اودوات و سلطنته مفرور اواوب بونجه
بوز يک رنک و بويدين کچه و اموردنيو به محبت ايتيه ✽ مشوي ✽ باچنان
فونکه اورا بدهم ✽ موج آن ملکش فومی بستدم) انجاي فونکه که حضرت
سليمان عليه السلام ايدى اول ملکک موبی انک نفی بغدی تکيم صافات
جناد اکا عرض اولدغه انک ميرنه مشغول اولوب ايدکدي نمازی فرت اولوب حتى
شمس غروب اولدي تکيم حق تعالی حضرت نلری سورة صادده المن خبر بيوردي

(اذ عرض علیه بالعی الصافات الجیاد فقال انی احیت حب الخیر عن ذکر ربی
حتی توارت بالحاب) ﴿ مثنوی ﴾ چون برو بنشست زین اندوه کرد * بر همه
شاهان عالم رحم کرد) چونکه بو غصه دن حضرت سلیمان علیه السلام اوزره
غبار اوتوردی جمیع عالم بادشاهری اوزره ترحم ایلدی ﴿ مثنوی ﴾ شد شفیع
و گفت این ملک ولوا * با کمال ده که دادی مرا) سلیمان علیه السلام شفیع اولدی
و ابندی الهی بوملک ولوا بی شول کمال و قدرته ویر که بکار بردی یعنی بود دولت
و امارتی شول کیمه به ویر که اکمال و عدالت و عصمت و یرش اوله سن تنکیم آتی
بکا و بردک تا اول عدالت و کمال ایله اولان کیمه بود دولت و امارتک حقندن کاوب
دینه ضرر کلید ﴿ مثنوی ﴾ هر کرایده می و بکنی آن کرم * اوسلما نیست
انکس هم منم) کمال و عدالتی و حسن خصالی هر کیمه که ویره سن و اکا عطا ایلده سن
اول کیمه زمانه سنک سلیمانیدر و اول کیمه فی الحقیقه هم بنم بنیدن غیری اولز
﴿ مثنوی ﴾ اونیاشد بعدی او باشد معی * خود معی چه بود منم بی مدعی)
اول کیمه بعدی اولز بلکه معی او اور یعنی بنده صکره اولز بنده بیله اولور
اگر چه زمان حسبیه بنده صکره کادیه ده مرتبه اعتبار ایله بنده بیله در معی
خود دیمک ندر اول بنم بی نزاع و بی مدعی زیرا معیت ایکی شی بر برده اولقدر
حقیقه وجوده نظر اولند فده معیت و اثبیت قائلز بلکه بوند ظهور ایاین عینله
انده ظهور ایاین او اور بوجهتدن بواو او اور بی نزاع ﴿ مثنوی ﴾ شرح
این فرضت گفتن ایست من * بازی کردم بقصه مردوزن) بوسوزک شرحی
دیمک فرضد بر معنی خود معیت ندر عینله اول کیمه بی خصوصت بنم دیمه سنک
شرحی دیمک فرضد بر را بونگاه انک مایشده اتحاد معنوی نه جهتندن
اولد یعنی توضیح قیاق لازم و واجبدر ولیکن بن کبرو مردوزن قصه سنه
رجوع ایلرم

﴿ مختص ماجرای عرب و جفت او ﴾

یعنی عربك و انك جفتك ماجرا سینك و خلاصك محلی بیسانده در مختص اگر
مصدر میی اولور سه خلاصی بیسانده در دیمک او اور ﴿ مثنوی ﴾ ماجرای
مردوزن را مختصی * باز می جوید درون مختصی) مردوزنك ماجرا سیچون
بر مختصی بر مختصك درونی کبر و استر مختصندن مراد حسام الدین افندی
حضرتلری او اور ﴿ مثنوی ﴾ ماجرای مردوزن افنا د نقل * این مثال
نفس خود میدان و عقل * این زن و مردیکه نفست و خرد * نیک بایستت بهر
نیک و بد * و بن دو بایسته درین خای سرا * روز و شب در جنك و اندر ماجرا)
مردوزنك حکایه و ماجرا سی نقل و افع اولدی بونی عقل و نفسك مثالی بیل

که قصه دن حصه بودر بوزن و مردیکه بزد کرایلده مراد نفس و عقلدر ایو
کر کلودر ایودن و کتودن اوزی و صالح و طالحن اوزی و بویکی لازم
ضروریکه نفسدر بودار دیناده و با خود بو خاکه منسوب اولان جسم اولنده
کیمه کسوندن جنك و ماجرا ده و نزاع و چون و چرا ده درل تنکیم هر برینك
افتضاضی و نزاع و آرزو سنی نظمه کتوروب پیوردر ﴿ مثنوی ﴾ زن همی
خواهد حوایج خانقا * یعنی آب رو و نان و خوان و جاه) زن همیشه خانقا هک
حوایج و لوازمی استر یعنی آب روی و نان و خوان و جاه طلب ایلر که حوایج
خانقاهدن مراد پیوردر ﴿ مثنوی ﴾ نفس همچون زن بی چاره کری *
گاه خای گاه جوید سروری) نفس زن کیمی چاره اید بچلک ایچون یعنی
مرادینك حصولی ایچون گاه خای و تواضع و تذلل اید بچی او اور گاه عظمت
و سرورلك استر ﴿ مثنوی ﴾ عقل خود زین فکرها آگاه نیست * در
دماغش جز غم الله نیست) عقل معاد خود نفسك ایلدیکی بو فکر کردن آگاه
دکادر انك دماغ و فکرنده الله غندن غیری بو قدر ﴿ مثنوی ﴾ کر چه سر
قصه این دانه ست و دام * صورت قصه شوا کنون تمام) اگر چه قصه نك
سری بودانه و دامدر یعنی قصه دن حصه بو عقل و نفسدر که دانه و دام کیدر
اما شدی قصه نك صورتی تمام ایشت زیرا صورت معنایه و معنی دخی صورته
لازمدر لابد صورت معنایه مفید اولز و معنی دخی صورتنسز ظهور کلز
﴿ مثنوی ﴾ کریسان معنوی کافی شدی * خلق عالم عاقل و باطل بدی)
اگر بیان معنوی کافی اولیدی یعنی مجرد ایمان و عرفان و اعتقاد اسلامه کفایت
قیلیدی خلق عالم عاقل و باطل او اوردی یعنی عبادات و طاعات و اعمال صالحات
و افعال حسنات ایشلکدن معطل او اوردی اما اقرار بالسان و عمل بالار کان
دخی ایمانك شرطندنر که ظاهر باطنك عنوانندنر ﴿ مثنوی ﴾ کر محبت
فکرت و معنیستی * صورت روزه و نمازت نیستی) اگر محبت الله مجرد فکر
و معنی اولیدی بو تقدیر اوزره سنك صوم و صلاتك صورتی اولوردی و عبادات
طاهره به شروع ایست لازم کلزیدی ﴿ مثنوی ﴾ هدیه های دوستان با همدر
* نیست اندر دوستی الا صور) دوستلرک بری برینه ار مغالری دوستلق
خصوصده دکادر الا صورتلردر اگر چه صورتلردر اما سرته دلالت اید بپیوردر
﴿ مثنوی ﴾ تا کراهی داده باشد هدیه ها * بر محبت های مضمر در خفا) نام
صوری اولان هدیهل شاهدك و یرش اوله خفا و در و نده مستر اولان محبتلر
اوزره ﴿ مثنوی ﴾ زانکه احسانهای ظاهر شاهدند * بر محبت های سرای

از جند) زیرا که ظاهرده اولان احسانلر شاهد در در سرده اولان محبتلر
اوزره ای محبتلر اولان کیمسه ﴿مثنوی﴾ شاهدت که راست باشد که
دروغ ﴿مست گاهی از می و گاهی زدوغ﴾ سنک شاهدک که راست اولور
و گاهی کذب و دروغ اولور یعنی اعمال ظاهرک گاهی بی ریا خالص اولور
و گاهی معالیه و زور و کاذبه اولور مثلاً مست گاهی دوغدن مست اولور مبدن
مست اولدقده مسئلکی صحیح و صادق و ابراردن مست اولدقده مسئلکی
کاذبدر اما ناسه کندیستی مست کوستر ﴿مثنوی﴾ دوغ خورده مستی
پیدا کند ﴿های وهوی سر کر انیها کند﴾ مثلاً دوغ ایچمش کیمسه کذب
بر مسئلک پیدا ایلر های وهوی باش اغر لطفلر ایلر صحیح مست اوللر کی حال
انکه انده مسئلکدن اثر یوقدر ﴿مثنوی﴾ آن مرایی در صیام و در
صلاست ﴿ناکمان اید که اومت ولاست﴾ اول مرایی صیامده و صلاوته در
تاخلفه کان کنوره که اومت محبت الهیدر ﴿مثنوی﴾ حاصل افعال
رونی دیگرست ﴿نانشان باشد بر انچه مضمرست﴾ حاصل کلام افعال برونی
و صورتی دیگر در یعنی احوال درویندن غیر بدر و لیکن بوافعال برونی وضع
اولنشدن نانشان اوله اول نسته نک اوزرینه که درونده مضمر در که ظاهر باطنه
دنوان و نشان اولور اما ظاهرده اولان نشان صادق و کاذب اولغه محتملدر بو
اجلدن مناجاته شروع ایدوب اول نشان سورینک کز اولمندن راست اولمستی
فرق ایلک ایچون حق تعالی حضرتندن تمیز ایلک طلب ایدرل و غیر ایلر
دخی بو خصوصده خدای تعالیدن تمیز اسمک ایچون ارشاد پوردرل
﴿مثنوی﴾ بارب این تمیزده مارا بخواست ﴿ناشناسیم آن نشان کز راست﴾
بار بی سن بزه طلب و سوال ایتمکله اول تمیزی و بر تا کم اول اگر یلاک نشانی طوغر بدن
اکلیله و کاذب صادقدن فرق ایللم ﴿مثنوی﴾ حسن را تمیز دانی چون شود
﴿انکه حسن بنظر بنور الله بود﴾ صکر اسر نبود سبب هم مظهرست ﴿همچو
خویشی کز محبت مخبرست﴾ الظاهر عنوان الباطن خواستجه افعال
برونی احوال درونه دلالت و شهادت ایلر و محبت و مودت قلبی اعلام
ایدوب مافی الضمیری سو یلر ولیکن شاهد اولان افعال ظاهره که
راست و صادق و کاه کز و منافق اولور محصل هر چه آنک تمیزی میسر اولر حسن
و ادرالک ایچون تمیز یلور میسن نیجه اولور اول حسه که بنظر بنور الله اوله ای بی
یکدن تمیز اول قیلور اما ناظر بنور الله اولنلر اژدن مؤثره استدلال قیلور مثلاً اثر
افعال برونی و مؤثر حال و محبت درویندر که آثار و افعال مافی الضمیر دلالت و شهادت
ایلر اما چونکم آثار محبت اسباب محبت اولمسه دخی مظهر در شول قرابت کی که

محبندن مخبر در حق بر کیمسه ده افعال صورت و آثار محبت اولمسه اگر محبتک انده
سبی اولور سه آنک محبتده دلالت ایدر مثلاً اگر اول که نک اهل محبتده قرابتی
و عاشقان خدایه الفتی وار اید بوسبب محبت دخی مظهر محبتدر ﴿مثنوی﴾
نیودانکه نور حقش شد امام ﴿مر اثر رایا سیبهار اعلام﴾ اما بر کیمسه به نور حق
امام اوله اول هم نام آثار و اسبابه غلام اولر بلکه نور خدایه اسرار درونه مطلع
اولور و ضماری بلا استدلال مشاهده قیلور ﴿مثنوی﴾ تا محبت در درون
شعله زند ﴿زفت کرد دوز اثر فارغ کند﴾ تا آنک دروننده عاقبت محبت الهی شعله
اورر و ظاهر اولور اول محبت تدبیر بجه یوک و قوی اولور اول کیمسه بی اژدن
فارغ و مستغنی ایلر ﴿مثنوی﴾ حاجتش نبود بی اعلام مهر ﴿چون محبت
نور خود ز در سپهر﴾ نور مهر و محبتی اعلام ایچون اکا حاجت ایلر و احتیاج اولر
چونکم محبت الهی کندیک نوری سپهر و فلک اوزره آوردی یعنی چونکه محبت
الهیه کایله ظاهر اوله و آنک نوری درویندن پروته شعله اوره اسبابه اعلام ایتمک
احتیاج قائلر ﴿مثنوی﴾ هست تفصیلات تا کرد تمام ﴿این سخن لیکن یچو
تو و السلام﴾ بو محله تفصیلات وارد در تا کم بوسوز تمام اوله ولیکن او تفصیلاتی
اهلندن طلب ایلر و دخی سلامنده اول تفصیلات بودر که محبت اصلنده جیبیل
حقیقینک کندی جلال و کالته در جماعت و تفصیلات مرتبه جمده اولان محبت بلا توسط
کاشات ذات الهیه نک کندی جلال و کالته اولان حیدر و جیعتک مرتبه تفصیله
محبتی اولدر که ذات الهیه مع اسمائه و صفاته مظاهر کونیه و مرایات متاهیه
ظهور و نجیاسنه اولان حیدر ﴿رباعی﴾ جانا آنکه دمی عشق زرد با همه کس
کس را ترسد بدامنش دست هوس ﴿مر آن شهود اوست ذرات وجود﴾
با صورت خود عشق همی باز دبس ﴿با خود تفصیلدن مراد مرتبه تفصیلده
اولنه محبتدر تکیم اکثر افراد انسانینک مظاهر کونیه ده عکس جلال مطلق
کوروب اکا محبت و عاشق اولد یعنی کی ﴿رباعی﴾ ای حسن نو کرده جاوها در
برده ﴿صد عاشق و معشوق بید آورده﴾ بر بوی تولیلی دل بجنون برده ﴿و زشوق
تو و امق غم عذرا خورده﴾ و با خود مرتبه تفصیلدن جمده اولان محبتدر مثلاً
اهل سلوکک جناب حقده اولان محبتی و وجود مطلقه اولان اشتیاق و لوهستی
کیدر و بو محبتک آثار و علامتی ﴿قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی بحبکم الله﴾ آیت
کریمه سنک مقتضای سبب متابعت حضرت رسالتیه و مطاوعت امر اله در که
بر کیمسه نک جناب حقده اولان محبتده بوافعال ظاهره شهادت ایلر اما شول عاشق
صادقککه محبتی مشتمل اوله و زفت اولوب شهرت بوله اول اژدن فارغ اولد یعنی
اکا اثره استدلال ایلکدن مستغنی اولور اکا حاجت اولر و احتیاج لازم کلز افعال

ظاهر به مهری اعلام بلکه فرضا عاشق صادق افعال ظاهر بی کتم ایلمسه
و آثار محبتی ستره ایلمسه چونک التوار محبت سهره اوره و ریای عشق قائم او اوب
ظوره انک ستره نبجه ممکن او اور (شعر) فکلف تنکر حبیبه ماشهدت به علیک
مصدق الدمع والدمع * مثنوی * کرچه شد معنی درین صورت بدید *
صورت از معنی فریدت و بید * در دلالت * و آید و درخت * چون
بماهیت روی دورند سخت * ترکه ماهیات و خاصیات کو * شرح کن احوال آن
دوماهرو) بیت اول کلمات سابقه دن ناشی اولان سوال مقدری دفع ایچوندر
اول سوال بود که معانی و حقایق صورت حکایات کلستند ظهور ایلدیکی کی
بحال و کمال خدا و عالم معنی دخی بواینه صورتده و بجای بشریتده عیان و نمایان
اولدی و تجلیات الهیه الله جهان ماولدی بیوررل نم کرچه عالم معنی آینه صورتده
ظاهر و بدید اولدی و لکن صورت معنیه من وجه قریب و من وجه بعد در معنی
صورتده ظهور ایلدیکی حیثیتدن و صورت آینه اولدیگی جهندن صورت معنیه اقرب
من جبل الورد بد در اماهر برینک حقیقه نظر اولنسه صورت معنیه صورتدن
بقایات بعد در تنکیم صورتک معنی به قریب و بعدنی تمثیل ایدوب بیوررل بومعنی
ایله که صورت بری برینه دلالت ایلمکه آب و درخت کیدر تنکیم اشجار سبزه
زارابه دلالت قیلور زیرا ادراکی اولان بلسور که درخت نشو و نمایی مادن الورد
کذلک عالم صورت معنیه و عالم بالابه بوکونه دلالت قیلور زیرا عندالعلماء پیدا
وهو یدادر که عالم صورت معنیه قائمدر و خدای تعالی قیومدر و عالم صورت
جیم حالانده حیانه و معانده و حرکات و سکنا و دخی سائر صفاتده جناب حقده
محتاج و مقتردر و خدای تعالی رب العالمیندر و مقوم آسمان و زمیندر چونک
هر برینک ماهیتده ذاهب اوله سن بری برندن قتی دور و بعد درل مثلاً ماهیت
ماجوهر ضیاله و ماهیت درخت نبات نامیده در پس بینهماده مسافه بعد و ارور
و صورت عالم ممکن الوجود و ماهیات عالم اعیان نباشه و ماهیات غیر محوله در که
مراد صور علیه الهیه در و امور کلیه در عندالحکماء و المشایخ الصوفیه خارجده
موجود اولان طبایع و خلایق حقایق لازمه سیدر مثلاً حیات و علم و قدرت
و ارادت و بونلر امثال امور عقلیه دن اولان صفتلر در اگرچه بونلر خارجده
وجود معنی ایله موجود اولدیله و لکن آیک درختده اولان ظهوری کی خارجده
اولان اعیان موجودده ظهور ایلدیله و بومور کلیه نک و حقایق معنویه نک
آیک درختده اولان حکم و اثری کی هرووجود عینده حکم و اثری و ارور بلکه
من وجه عین اعیان موجودده در اگرچه من وجه غیر کورینور و نفسنده هر بر
امور معنویه اولاندن بتخالیله دکلدر هر برینک احکام و اناری اعیان موجودانده

عیان اولدیگی اعتبار به کالاه فی الاشجار آشکار و بدیدار دکادر و لکن ماهیانه
نظر اولنسه بو عالم صورتدن بو امور معنویه زیاده بعید و مخفی در پس
بوماهیات اعیان موجوده و خاصیات اشیاى مخلوقه نک بحثی و شرحی قتی
چو قدر و بونک تفصیله نهایت یوقدر بوماهیات و خاصیات شرحی ترکه ایله
و اول ایکی ماهرو که صورتازن و مردوم معنی نفس و خرد در انلرک شرحی
و اسرارنی سوبله

دل نهادن مرد عرب بر التماس زن خویش و سو کند

خوردن که درین تسام مرا حیلستی و امتحان نیست

مثنوی * مرد گفت اکنون گذشتم از خلاف * حکم داری تیغ برکش
(از خلاف) مرد عرب زننه ابتدی آلان نزاع و خلافدن یکدم بنم اوزریمه حکم
طو ترسن غلافدن تیغی چک یعنی تیغ امری خلاف دهانکدن اخراج ایدوب
بنم اوزریمه اجرا ایله دیدی * مثنوی * هرچه کوبی من ترا فرمان برم *
در بدوینک آمدوی تنکرم) هر نه سو بارسک بن سکا مطیع و فرمانبرم یا خود معنی
هر نه دیرسک بن سنک فرمانکی برینه ایلنورم اول فرمانکک برامز و ابو کلنسه نظر
ایلزم یعنی سنک امرک بنم اوزریمه اگر نافع و کر ضاردر انک نفع و ضرره باقیوب
هروجهله اکامطیع او اورم * مثنوی * در وجود تو شوم من منعدم * چون
محکم حب یعنی و بصم) سنک وجودنده بن منعدم و بی وجود او اورم چونک
بن محکم حب انسانی کور و صاغر ایلر یعنی محبوبنک عینی کور مکدن اعمی و قیامکن
اشتمکدن اصم ایلر کافال علیه السلام (حبک الشیء یعنی و بصم) بو حدیث شریفک
شرحی اکثر مواضعه مذکور اولمشدر بونده تنبیه و اشارت و ارور شول
مرتبه به که اولدمکه نفس اماره او امدلک صفتلرندن بکوب مطعنه مرتبه سنه
ایروب عقله کالیه تابع اوله عقل اکامحب و عاشق او اوب مع زیاده تابع او اور
انک مرادی اوزره سیر قیامور * مثنوی * گفت زن آهنگ برم می کنی *
یا بحیث کشف سرم می کنی) زن مرد عرب به ابتدی بکار و احسان قصه بدغی
ایلرسن یا حیل ایله بنم سرمی کشفی ایلرسن یعنی بکار بو مرتبه تبعیتک مجرد لطف
و احسانمی و یا خود کشف سر درون ایچون تجربه و امتحانیدر پس اعرابی زنه
کال اعتماد حاصل اولسون ایچون و کندیکنک اکا اولان انقیادنه اطمینان کلون
ایچون اسم ذات و مستجمع جمیع صفات اولان الله تعالی به قسم ایلدی
* مثنوی * گفت والله عالم السر الخفی * کافرید از خاک آدم راضی) اعرابی
ابتدی عالم سر و خفی اولان الله حقیقونکه اول الله خاک نیردن آدم علیه السلام
حضرتلرینی صنی و برآزیده براندی * مثنوی * درسه کز قالب که دادش

وانمود * هر چه در الواح و در ارواح بود (ارج ارشون قالب که اکا ویدی اول
 قابله کبرو کوستری هر نه که او حارده و روح حارده اولدیسسه او حارده مراد اوح
 قضا ولوح قدر ولوح محو و اثبات در ارواحدن مراد عالم ارواح در الواحدن مراد
 ارواح مناسبه عالم اشباح اولسه دخی جائز در بعضی عالم اشباحه و عالم ارواحه
 هر نهشی و ارایسه انک علنی و اسرارنی اولقدر صغیر قابله اکا کوسه نزدی دیک
 اولور * **مثنوی** * تا بد هر چه بودا ویش پیش * درس کرد از علم الاسماء
 خویش * تا ملک بخود شدا ز تدریس او * قدس دیگر یافت از تقدیس او
 حضرت آدم علیه السلام اول اعرابی لسانندن عظم شانی تعریف ایدوب
 پیورر که اول آدم علیه السلام ابد دیک هر نکم اوله انک اسمنی و سرنی اول آدم
 علیه السلام او یکه او یکه و مقدم مقدم تعلیم ایلدی کندی به تعلیم اولنان
 اسمائک علندن حتی ملائکه انک تدریس و تعلیمندن بخود اولدی (سبحانک لا علم
 لنا الا ما علمتنا) دیوب کندیلردن فی علم قیادی و هر بری قدس و زاهت آخر
 بولدی و معرفده نقصان بیلدی اول آدم علیه السلام تقدیسندن زیرا ملائکه
 آدمندن اول انحق صفات سلبیه الیه تسبیح و تقدیس ایدرلردی پس حضرت آدم
 علیه السلام جناب حق صفات سلبیه و ثبوتیه الیه تسبیح و تقدیس ایلد که بونلر
 لوث قلت معرفندن پاک اولوب طهارت کامله بولدیلر دیک اولور * **مثنوی** *
 آن کشادی شان کر آدم رونمود * در کشاد آسمانها شان نبود (اول کشاده لک
 و فتوح که حضرت آدم علیه السلام دن انلره یوز کوسری آسمانلر کشاده لکندن
 و فتوح حندن انلره اولدی * **مثنوی** * در فراخی عرصه آن پاک جان
 * تنک آمد عرصه هفت آسمان) اول پاک جانک میدانی و سفتندن بدی
 آسمانک میدانی طار کلیدی یعنی انسان کا ملک و سعت عرصه جائسه
 نسبت بو هفت آسمان و زمین قتی صغیر و مهیندر تکیم بو معنایه اشارت
 ایدوب حدیث قدسک مضمونی الیه استشهد بسور دبلر * **مثنوی** *
 گفت پیغمبر که حق فرموده است * من نکبجیم هیچ در بالا و پست (حضرت
 پیغمبر علیه السلام ایتدی که حق تعالی پیورمشدر بن هیچ بالا و پسته
 صغیرم بو حدیث شریفه اشارتدر که حضرت نبی علیه السلام حق تعالی
 حضرتندن حکایه پیورر (قال الله تعالی لا یسعی ارضی ولا سماء فی لیکن یسعی
 قلب عبیدی المؤمن التقی التقی الورع) پس حدیث شریفک شرحنی نظمه کتوروب
 جناب حقندن حکایه پیورر * **مثنوی** * در زمین و آسمان و عرش نیز * من
 نکبجیم این یقین دان ای عزیز (زمین و آسمان و عرش و عرش نیز * من
 بو معنای من یقین یسل * **مثنوی** * در دل مؤمن نکبجیم ای عجب * کر مرا

جوئی در ان دلها طلب) امام و منک قلبه صفارم بو عجبدر اکر بنی استرسک
 کو کارده طالب الیه که قلب المؤمن بیت الله و قلب المؤمن عرش الله دینشدر
 * **مثنوی** * گفت ادخل فی عبادی تلقی * جنة من رؤیتی یاشقی (سورة فجرک
 آخر بنه اشارتدر * باینها النفس المطمئنة * ای النفس التي نزلت علیها السکينة و تنور
 بنور الیقین قاطمات من الاضطراب * ارجعی الی ربک * رجوع الیه جناب ربکه
 (راضیه) راضیه او ایدیک حالده اعطا اولان نعمتله (مرضیه) عند الله * فاد
 خلی فی عبادی * ای ادخل فی زمرة عبادی الذین کانوا من اهل التوحید * و ادخلی
 جنتی * ای ادخلی معهم جنتی و قال بعضهم ادخلی فی جسد عبادی حاله البعث
 و ادخلی مع اجسادهم جنتی حضرت خداوند کار پیورر که گفت حق تعالی دیدی
 ادخل داخل اول سنن ای نفس مطمئنه فی عبادی بنم عباد پرشادم زمرة سینه
 تلقی ملاقی اوله سنن جنة من رؤیتی بنم رؤیتندن جنت عظیم الشانه یاشقی ای تلقی
 اولان قول جنة لفظا منصوب بدو تلقینک معنوا لیدر من رؤیتی جنتک صفتدر ای
 جنة کائنه من رؤیتی دیکدر پس زمرة عباد الله داخل اولم خدمتله اولوب
 قبلر بن اله کتور مکدن کنایه در بو خسه مجرد دخول دیکدر پس عارفک قلبه
 داخل اولم اعمال مقوله دندر کان رجلا قال لابی یزید البسطامی قدس الله سره
 العزیز لدانی علی عمل اتقرب به الی الله فقال حبیب اولیسا الله و ادخل فی قلوبهم فان
 الله یظفر الی قلوب العارفين کل يوم ثلاثه و ستین نظرة لعله یظفر الی اسمک فی قلبه
 فیغفر لک عرفادن بری بو یقینی حق احسن پیورمشدر * بیت * جنت حقک باغچه
 سیدر عارف انک باغباندر * باغباله بدلشی کورنا کبره سن باغچه سینه * **مثنوی** *
 عرش با آن نور پهنای خویش * چون بیدار برفت از جای خویش (عرش
 عظیم کندیک با بهنا اولان نور یله و یا خود معنی عرش عظیم کندیکت بهنالیکی
 نور یله یعنی بو مرتبه عرش الجرمملکی نور یله چونک اول آدمی و انک اسرارنی
 کوردی کندی برندن کندی یعنی حضرت آدم علیه السلام عظم شانی کوردیکی
 کی کندی مرتبه سنده اولان عزت و عظمتی و کایدوب انک اسرار انوارنده معبر
 اولدی * **مثنوی** * خود بزری عرش باشد پس بدید * لیک صورت کیست
 چون معنی رسید (نعم عرش عظیمک بیو کلکی خود زیاده بیددر یعنی زیاده دراز
 و کیردر لیکن چونکه معنی ابرشیدی صورت کیردرز بر اعرش و مافیه ها صورت
 و قلب انسان کال معنادر معنی فتنه صورت حقیر و بی اعتباردر * **مثنوی** *
 هر ملک می گفت مارا پیش ازین * الفتی می بود بر روی زمین (هر بر ملک حضرت
 آدم علیه السلام علم اسمانی سوبلد کده و حقایق اشبانی نقل ایلد کده بو یله دیدی
 زه بو وقتندن اول روی زمین اوزره برالفت و ارایدی * **مثنوی** * نخر خدمت

در زمین می گاشتم * زان تعلق ما محبت می داشتیم (زمین ده خدمت تخمینی اکدک
و عبادت و طاعت دگر بن دیکدک اول زمینه اولان تعلق و الفتن بر عجب طوئدک
﴿ مثنوی ﴾ کین تعلق چیست با این خاکمان * چون سرشت مایست از
آسمان) چون کندی کندیمزه دیدک بوخاکه بزم میل و تعلقمزد در چونکه بزم
سرشت و خلقمزد آسمان اولمشدر ﴿ مثنوی ﴾ الف ما انوار باطلات چیست
* چون تواند نور باطلات زیست) زانوارک ظلماته الفت و انسیتی ندر نور ظلماته
در یلکه نیمه قادر اولور که بوابیکسی صدر در ﴿ مثنوی ﴾ آدما آن الف از بوی
تو بود * زنکه جسمت را زمین بد تارو بود) ای آدم اول مقدمه ما اولان الفت و انسیتکه
بزمه زمین مایستده اولمشدی سنک رایحه و اثرندن ایدی ز بر زمین سنک جسمکه
تارو بود ایدی یعنی ارش و ارفع مشایه سنده ایدی ﴿ مثنوی ﴾ جسم خاکت
را از بهجا یافتند * نور پاکت را در بهجا یافتند) سنک خاک اولان جسمکی بودند
طوقدیلر یعنی زمینده ترکیب و تخمیر ایدیلر سنک پاک نوری بوخای جسمده
بولدیلر ﴿ مثنوی ﴾ این که جان ما ز روحست یافتست * پیش پیش از خاک
آن می یافتست) بوائس و الفتی که بزم جانز سنک روحکدن بولشد در مقدمه
خاکسندن اول اول اول حالت خاکدن لامع و ظاهر اولمشدر ﴿ مثنوی ﴾
در زمین بودیم و غافل از زمین * غافل از کجی که دروی بد دفین) بودند اول
زمینده اولدق و زمیندن غافل ایدک شول بر کجیدنکه انده اول مدفون و مستور
ایدی ﴿ مثنوی ﴾ چون سفر فرمود مارازان مقام * تلخ شدیمارا ازان
تحويل کام) چونکه اول مقامدن حق تعالی بزه آسمان جاننده سفر پیوردی
بزه اول تحويل من کان و تبدیل مقام ایلکدن کامز تلخ اولدی ﴿ مثنوی ﴾
تا که بهنها همی گفتیم ما * که بجای ما که آید ای خدا) تا که اول تلخاک موخنده
بر جملر سوبلرک که ای خدا بزم بر عزمه کیم کلور که بزمی تسبیح و تقدیس
اید بجزلر ﴿ مثنوی ﴾ نور این تسبیح و این تهلیل را * می فروشی بهر قال
وقبل را) بونسبح و تهلیل نوری قال و قبلدن اوزی صائر مین یعنی سفک دماء
قیلان و بر بوزنده فاسد اولان بنی آدمی بزم اوزر عزمه اختیار ایدر مین
﴿ مثنوی ﴾ حکم حق کسزد بهر مایست * که بگوید از طریق انبساط)
حق تعالی کجی یزدن اوزری رحمت و رأفت بساطنی دوشدی و دیدیکه ای
ملکرم انبساط طریقندن سوبلرک انبساط ترک حشمت و خلع ادبایتم که دیرلر یعنی
احتشام و ادبی ترک ایلک طریقندن بگونه سوز سوبلرک سزه اجازت دیدی
﴿ مثنوی ﴾ هر چه آید بر زبانان بی حذر * همچو طفلان بگانه باید) هر نه که سنک
لسانک اوزره کلور سه خوف و حذر سوز سوبلرک بگانه و مقبول طفلان دیرلر بزمه

سویلدکاری کی ﴿ مثنوی ﴾ زنکه این دهه ساجده کر نالایست * رحمت
من بر غضب هم سناست (زیرا بوسوزلر اگر نالایق و نالامعقولد ر بنم رحمت
غضب اوزره هم سناستدر) قال الله تعالی فی الحديث القدسی سبقت رحمتی علی
قضی) ﴿ مثنوی ﴾ از بی اظهار این سبق ای ملک * در تو بنهم داعیه
اشکال و شک) بوسبق رحمتی اظهار ایتک ایچون ای ملک مشک وجودنده
اشکال و شک داعیه منی قورم و سنک بوخصوصده درد درونیکی تقاضا کر ایلرم
﴿ مثنوی ﴾ تانکوی و نیکرم بر تو من * منکر حلم نیسارد دم زدن) تا که
نالایق سوزی سن سویلیه سن و بن سنک اوزر بزمه طوئیم یعنی سنی اول جرم
واسطه سبیله مواخذة ایتیم بزم حلمه منکر اولان دم اورمزه قادر اولیه یعنی
حلی و رأفتی بوقدر دیو طعن قلیله ﴿ مثنوی ﴾ صد پدر صد مادر اندر
حلمه * هر نفس زاید در افتد در فنا) بزم حلمده بوز پدر و بوز مادر هر نفس
طوغر فنا به دوشر یعنی بزم دریای حلمدن انلرک حلم و شفقتی ظاهر اولوب
بحر و اولور) و لهذا قیل الله ارحم بعبد من الوالد المشقة بولد ها)
﴿ مثنوی ﴾ حلم ایشان کف بحر حلم ماست * کف بود آید ولی دریا
بجاست * خود چه گویم پیش آن در این صدق * نیست الا کف کف کف کف)
جناب حق لسانندن جناب عزت پیورلر که پدران و مادرانک حلم و مر رحمتی
بزم حلمدر یا سنک کنی و جایندر کف کیدر کلور قسیدر ولیکن دریای رحمت
برنده قائمدر ز بر جناب حقک حلم و مر رحمتی بخاق حلمی کی کا حلیم و کا
غضوب اولز بلیکه حلمی و قضی داعیدر بیت ثانی مرد عرب لسانندن زننه
دیر خودنه سویلیم و اللهک حلم و رأفتی نه وجهله تقریر ایلیم او اللهک رحمتی
در یا سنک او کند * بوبدر و مادرک صدق رحمتی و قشر رأفتی دکلر الا کفک
کفک کفک کفدر یعنی نیمه مرتبه آندن دوترو وجوه کثیره ایل اندن قلیل
و حقیر تر در ز بر جناب حق اکرم الا کر مین و ارحم الراحمین درو بوخصوصده
بومحله مناسب احادیث کثیره وارد اولمشدر ایراده حاجت بوقدر ﴿ مثنوی ﴾
حق آن کف حق آن دریای صاف * کا مصافی نیست این گفت
ونه لاف) اول کف حقچون و اول دریای صاف حقچون یعنی اول کف
کی اولان پدر و مادرک رحمتی حقچون و دریای صاف کی اولان رحمت الهی
حقچون که بوسوز امتحان دکلر و کذب و لاف دخی دکلر در ﴿ مثنوی ﴾
از سر مهر و صفاست و خضوع * حق آنکس که بدو دام رجوع) محبت و صفا
و خضوع بوندندر اول کیمه سنک * همچونکه اکار رجوع طوئیم ﴿ مثنوی ﴾
کر پیش امتحانست این هوس * امتحان ترا امتحان کن بکفص) بوهوس اگر
سنک قتله امتحان اید بر نفس بزم امتحانی امتحان ایله ﴿ مثنوی ﴾ سر

مپوشان تا بدید آید سرم * امر کن تو هر چه بروی قادرم (سری ستر ایله
تا بنم سرم ظاهر کله بسکا امر ایله هر نسته به که انک اوز رسته قادرم
﴿ مشوی ﴾ دل مپوشان تا بدید آید دلم * تا قبول آرم هر آنچه قائم (قلبی
ستر ایله تا بنم قلبم ظاهر کله تا قبول کنورم هر اول نسته به قادر اولم
﴿ مشوی ﴾ چون کم دردست من چه چاره است * در نگر ناجان من
چه کاره است) نیجه ایدم بنم المسده نه چاره وارد نظر ایله تا بنم جانم نه
کاره منسوبدر

﴿ تعیین کردن زن طریق طلب روزی که خدای خود را وقبول کردن او ﴾
﴿ مشوی ﴾ گفت زین یک آفتابی ناقتست * عالمی زور و شتابی باقتست
زن اصرایی به ابتدی دیباده بر آفتاب طلوع المشر در تمام عالم آدن روشنائی
بولشدر ﴿ مشوی ﴾ نائب زحان خلیفه کرد کار * شهر بغداد ست ازوی
چون بهسار (رحمانک ناشی کرد کارک خلیفه سیدر پادشاهلر بر بوزنده حق
تعالینک خلیفه سی و کولکه سی کیدر که مظلوملر انک ظلی سعادتده آسوده
او اولر بغداد شهری آدن وانک کرم واحساندن بهاز کیدر ﴿ مشوی ﴾
کر بیبندی بدان شه شه شوی * سوی هر اد بارتای میروی * همشین مقلان
چون کیاست * چون نظر شان کیسای خود بجاست) اگر اول پادشاهه
واصل اوله سن پادشاه او اورسن هر اد بار و بد کارک جانبه خنده کیدرسن
مقبل اولنلرک وسعادت حقیقی بولنلرک همشینلکی کییا کیدر انلرک نظری کی
بر کییا خود قنده در ﴿ مشوی ﴾ چشم احمد بر ابو بکر زده *
اوز یک تصدیق صدیق آمده) حضرت احمد علیه السلام مبارک چشمی
ابو بکر اوزره اورمش اول ابو بکر بر تصدیقندن صدیق کلمش ﴿ مشوی ﴾
گفت من شه زایدرا چون شوم * بی بهانه سوی اومن چون روم)
اصرایی قورننه ابتدی بن شاهی نیجه قبول ایدمچی اولم سبب و بهانه سن
بن انک جانبه نیجه کیدم ﴿ مشوی ﴾ نسبتی باید مرا با حیلنی * هیچ پیشه راست
شدنی آلتی) بکایار سبب و یا خود رجعت و صنعت کرک هیچ صنعت بر آلتسر راست
اولدیمی یعنی شاهلر حضورنه وارمغه بروسبله لازمدر بی آلت و بی سبب بوکارک
حصول مشکدر ﴿ مشوی ﴾ همچو مجنون که بشید از یکی * که مرض
آمد بلی اندکی) اول مجنون کی که بر کیسه دن اشتد بکه لیلایه راز حق مرض
کلدی ﴿ مشوی ﴾ گفت آوه بی بهانه چون روم * ورمغانم از عیادت چون
شوم) مجنون ابتدی ای واه لیلایه بهانه سرنجه کیدم و اگر عیادتدن فالور سن نیجه
اولور یعنی انک حالی صورم سرنجه اولور ﴿ مشوی ﴾ لبتی کنت طیبیا

حاذقا * کنت امشی نحو لی سابقا) مقدما حضرت مولانا قدس الله سرالعه بر
بومجلده سالکک نفسی زنه و روحی مرده تشبیه ایدوب بیوردر سالکک نفسی
روحنه لسان حاله دیر که ای روح بر مرشد کامل و خلیفه فاضل زمانکده وارد زانک
حضورنه وار که سنی دنیا و آخرت اختیار ایدباید خلاص ایدباید کده روح دخی
دیر که ای نفس پنهان سباده مناسبت واستعداد لازمدر بی سبب و بی استعداد نیجه
قابلدیر که انسان کامل ایله آشنا اوله مثالی خسته اولش و مجنون انک عیادتده
بر سبب واسطه بوله میوب علی طریق الخمصر والتلف دیمشکه لبتی کنت نولیدم
بن اولیدم طیبیا حاذقا بر طیب حاذق کنت امشی بن بورر اولیدم نحو لی لی
جانبه سابقا سبقت ایدمچی اولدیم حاله ﴿ مشوی ﴾ قل تعالوا کفت حق
مار ابدان * تابود سرم اشکنی مار انشان * شب پرار اگر نظر و آلت بدی * روز
شان جولان و خوش حالت بدی) سورة ال عمران اولان آینه اشارتدر (قل
یا اهل الکتاب تعالوا الی کلمة) ذی یامحمد اهل کتابه کلمک اول کلمه حقده که (سواء
یتساولونکم) ای لا یختلف فیها الرسل والکتاب وما بعدنده بو آیت اول کلمه بی
تفسیردر (ان لا تعبد الا الله) یعنی بر عبادت انیموز الا اکا (ولا تشرب به شیئا)
ودخی بر اکا عبادتده شربک انیموز (ولا یخذب بعضنا بعضا ربا یا من دون الله) ودخی
انخاذا انیموز بعضن بعضنری ار باب انخاذا یتکلمه الله من غیر مسیح بن الله و غیر
بن الله دیمه بر پس بر کیسه نک که کلامی وحالی مخالف رضاه الله و رضاه رسول الله
اوله انلره خدمت و محبت من دون الله ار باب انخاذا انک قیلندندر دیمشدر (خان
تولوا) اگر تو حیدر حقندن اعراض ایدر سه (فقلوا اشهدوا * پس سیز دیک
انلره شاهد اولک که * بانام سلون * تحقیقا بر مسلمانلر و سورة انعامده دخی بیوردر
(قل تعالوا) ذی یامحمد کفار کلمک (اتل ما حرم ربکم علیکم) بن سیز تلاوت ایدیم
ریزک سیز اورر یزکه حرام ایدمچی شیئی (ان لا تشرب کوا به شیئا) الله شرب
ایتمه سیز (و بالوالدین احسانا) دخی والدیینه احسان ایدیم سیز پس دعوت حق جله امه
شاملدر پس پای وجه کان اگر بلا استعداد و اگر بلا مناسبت و لا استعداد توجه واجابت
لازمدر معنی بیت هر دعب لسانندندر که خاتون شه سولر ولیکن حضرت مولانا قدس الله
سره العزیز درگاه حق براهیده و لا وسیله توجه ایلنلره تعریف ایلر هر دعب دیر که
نم ای خاتون اگر جناب حق کلام مجیدنده بر نیجه مجلده رسوله امر ایدوب تعالوا
بیوردی یعنی کلمک دیود دعوت قیلدی تا بنم زانک دعوتده اجابت قلمه سرم شکنک
و حیا قمر مقلق نشان و علامت اوله پس بو سرم شکنک دخی نوعا وسیله والتدر که
انسانه بوجیا و عاری کیدروب خلیفه الله دعوتده اجابت قلمه خیلی کوشش
و استعداد کر کدر بزه ایسه بو آلت نظر بو قدر مثلاً شب پرلر اگر نظری و آلت
استعدادی اولیدی کوندر انلره جولان و خوش حالت اولوردی سائر طوبی حال

پو که روزانی جولانیدن و طبراندن مانع و دافع دگلدن ولیکن انک نهاده جولان اینک
استعدادی یوقدر پس جناب حضرت دخی اگر چه انبیا علیهم السلام و اولیای
گرام اسانیدن صادق دعوت انبیا در امانی ای حال اول دهونه استعداد لازمدر
اقل مایکون شرم شکن و عار افکن اوله سن ﴿ مثنوی ﴾ گفت چون شاه کرم
میدان رود * این هر بی آتی آلت شود * زانکه آلت دعویست و هستیست * کاردربی
آتی و نیست (زوشوینه یعنی نفس فقر خوی عقل نصیحت گویند دیر که ای عقل
چونکم کرم شاهی و بجه مخلوق الهی میدان عطا و احسانه کیده وجود و کرمه
عباده توجه اید * این هر بی آلت آلت اولور و کل بی دولت دولت یواور * بیت *
داد حق را قابلیت شرط نیست * بلکه شرط قابلیت داد اوست (عطا و موهبت
الهی به وسیله و آلت لازم دگلدن بلکه حقیقت نظر اولسه یو بولده یوقلدن
و کال فقردن ابو وسیله و آلت اولز انک چون آلت و سبب دخی نوعا دعوا و وارلقدر
اصل کار و عمل انست بلکه و کال استلکده در تنکیم ابنی الفارض دیر * بیت *
و غنماها بالفقر لکن بوصفه * غبت فالغبت افتقاری و زوقی * فائتلی الفاء
فقری و الغنی * فضیله قصدی فاطر رحمت فضیلتی (یعنی بی اول حضرت جانشین
کال فقره قصده ایلدم لیکن اول فقرک و صغیره غنی اولدم پس وجوده اولان
افتقار و ثروت و غناییده القابلدم پس فقر و غنای القا ایلکده دخی بنم قصدمک
فضیلتی اثبات ایلدی بکایس فضیلتی دخی طرح ایلدم تأیه شرحنده مفصلا
نحریر ایلدک پس الاستناد علی العمل عند العارفین من الزلل خواستجه اعمال
و افعاله استناد خود نوعا خطا دند و من وجه دعوا دند پس طریق حقیقه
کال فقر و فسادن اصلا بر عمل و جناب حضرت سوکلو بر خصلت یوقدر پس قرب
حقه فقره توجه جله دن اعلادر ﴿ مثنوی ﴾ گفت کی بی آتی سودا کنم *
تانه من بی آتی پیدا کنم * پس گواهی ایلدم بر مقامی * ناشهی رحم کند بامونی *
تو گواهی غمیر گفت و کوورتک * وانما تارخیم آرد شاه شتک (یعنی عقل معهود
کندوی راه حقیقه فنا و مفقود زعم ایلین نفس دیر که نعم ای نفس قرب حقه و هم
وجود مطلق فقیرک و بی آلتک اعظام هدیه و اقرب کل وسیله در لیکن سخن بی بی
آلتک مع الوجود سودا ایلیم نابی بی آلت و بی وجودک مرته سنی پیدا ایلیم
و حقیقت فقره تخلق قلیم پس مع بقیه الوجود آلات و اسباب نفسانیه موجود
ایکن بی بی وجود و فقرم و یو بولده لازم اولان بی وجود و بی آلتکدر دیورتک
اعمال و قطع آلات و احبال ایلک خود خطای اکبر در نعم الملقس فی اماناته در
امام فلسک اوزره بوق شاهد کر کدر حتی افلاس ثابت اوله و حقوقی ساقط اوله
و شاه غنی بکا مونسلکه رحم قله بعض نسخه ده بامونی یاله واقع اولشدر

یوقدیر اوزره اولان معنی دخی تقدیر اولتور مقلس شمر عده درهم و دیناری
اولینه دیرل و طریقتده درهم و دیناره محبت قلینه و دنیا و مافیها دن بهره المیشه
دیرل و حقیقتده نفسانی و روحانی وجودین افنا ابدوب سایه وجوددن اصلا
وجودی قائمه دیرل پس یومر تبه مجرد زعمه اولز و بالکز قبل و قاله اله کلز و شکل
فقر و رتک افلاسه دخی کیمسه یونی یولز و یولز فقر حقیقه به شاهد اولز بلکه
سن فقر حقیقه به گفت و کوورتک و بودن غیری شاهد کو ستر تا کم سکا اول شاه
شتک و یانک مونس و مقربی اولان ولی باقر هنک مرحت و شفقت ایلیم پس
بر کیمسه مجرد زعمه و قبل و قال و شکاله یو بولده لازم اولان بی وجود لکدر آلات
و اعمال ایسه مورث اثابت و دعوا در دیو و سابل و آلتی ترک ایلیم مقت و قضب
حقه مظهر اولور نه حالله رحمت مرته سن یواور والله اعلم ﴿ مثنوی ﴾
کین گواهی که ز گفت ورتک بد * نزد آن قاضی القضاة آن جرح شد (زیرا که
یو بر شاهد که مجرد سوزدن و شکلدن اولدی حقیقه شاهد اولدی اول قاضی
قاضیبتک قتله اول شاهد ل جرح اولدی ﴿ مثنوی ﴾ صدق می خواهد
گواه حال او * تا بتابد نور او بی قال او (انک حاکم شاهدی صدق استریضی مقلسک
حسب حاله شاهد صدق و اخلا صدر مجرد مقلس دیمک و یا مقلس رتکن
اورتمک کفایت ایلز تا مقلسک نور باطنی انک قبل و قال ستر ظاهر اواه

﴿ هدیه بردن عرب سبوی آب باران از میان پادیه سوی
بقداد با امیر المؤمنین بر پنداشت انکه آنجا قحط آبست ﴾

﴿ مثنوی ﴾ گفت زن صدق آن بود که بود خویش * پاک برخیزنی تواز
بجه سود خویش (زن اعرابی به ابتدای یو بولده صدق اول اولور که کندی
بودن یعنی وجود کدن و کندی مقدور و مجهود کدن پاک قالقه سن و ترک علاقه
قوله سن ﴿ مثنوی ﴾ آب بارانست مارادر سبو * ملک و سرمایه و اسباب تو
بزم ایچون دستیده یغفور صوبی و اردر شتک ملک سرمایه و اسبابکده حاضر
هدیه و قرب شاهه وسیله در ﴿ مثنوی ﴾ این سبوی آب را بردار و رو * هدیه
ساز و پیش شاهنشاه شو (یو آب بارانله بر سبوی قالدرو یوری یونی ارغمان دوز
شاهنشاهک قتله کیت ﴿ مثنوی ﴾ کو که مارا غیر این اسباب نیست *
در مفازه هیچ به زین آب نیست (دیکه بزم یوندن غیری اسباب یوقدر صخراده
هیچ یوندن غیری ابو و لطیف آب یوقدر ﴿ مثنوی ﴾ کر خربش پرمتاع
فاخرست * اینچنین آبش نباشد نادرست (اگر چه انک خزینته سنی متاع فاخره
بردرانک یونچلین آبی اولز ز برابویه آب نادر در عقل و نفس یوندن غافلدر که
عالم حقیقتده و درگاه الهیه انک محصول و مجهودی اولان آب علم و آب طاعت

بی اعتبار در لکن خدای تعالی انی فضلندن قبول ایله **﴿ مثنوی ﴾** چیست آن
کوزه تن محصور ما اندرو آب حواس شورما اول کوزه ندر یعنی کوزه دن مراد
ندر بزم محصور و محفوظ اولان تندر انک ایچنده اولان بزم شور حصاریمز صویدر
﴿ مثنوی ﴾ ای خداوند این خم و کوزه مرا در پذیر از فضل الله اشتری
سوره توبه ده اولان آیت کریمه به اشارت در (ان الله اشتری) تحقیقا الله تعالی
اشترای ایلدی (من المؤمنین) مؤمنلردن (انفسهم و اموالهم) نفسلرنی
و ماللرنی (بان لهم الجنة) مقابله سند. بونلره جنت و بر مکه معنی بیت اول
حرب بادیه نشین دیدیکه ای خداوند بونم خم و کوزه وجودده اولان اعمالم
صوبنی قبول ایله الله اشتری دیدیکه فضلندن **﴿ مثنوی ﴾** کوزه با
بنج لوله پنج حس پاک دار این آب را از هر نجس بش حسك لوله سیله اولان
بر کوزه تنی بوابی جیسع نجسدن پاک طوت انسانک بدنی بر کوزه به و بش حس
ظاهر بی لوله و اول حسلده موضوع اولان قوتلر آیه مشاهد رو بونلری
لما خلق لهندن غیري موضعه صرف ایلک قوتلری ضایع ایلک و نجس ایلک
حکمنده در پس انسان کر کدر که بو کوزه تشده موجود اولان آب قوابی
هر محرمات نجسندن پاک طونه **﴿ مثنوی ﴾** تا شود زین کوزه منفذ سوی
بحر نایکیرد کوزه من خوی بحر) ناکه بو کوزه دن دریا جانینه منفذ اوله
تا بنم جسم کوزه سی بحر ک خوبنی طونه **﴿ مثنوی ﴾** ناچو هدی به پیش
سلطان شری پاک بیند باشدش شه مشتری) نابو کوزه ارمغان
کی پادشاهک حضور شریفه ایلنه سن پادشاه انی پاک کوره اکا مشتری اوله
﴿ مثنوی ﴾ بی نهایت کرد آبش بعد ازان پر شود از کوزه من صد
جهان) دریای حقیقه کوزه تشدن منفذ اولد قدنصره اول کوزه تشک آبی
بی نهایت اولور اندنصره بنم تم کوزه تشدن یوز جهان بر آب اولور یعنی
دریای حقیقه و اصل اولد قدنصره جیسع جهان انک آب حیاتی غلندن سیراب
اولسه انک کوزه وجودده اولان آینه نقصان کلز **﴿ مثنوی ﴾** لوله ابر
بند و بردارش زخم گفت غصوا عن هوا ابصار کم) لوله لری بقله و کوزه بی
کوپدن پرایله حق تعالی کوزلر بکری ه وادن بومکر دیدی کا قال الله تعالی
فی سورة النور (قل للمؤمنین) دی یا محمد مؤمنلره (یغضوا) غص ایلسونلر
(من ابصار) رهم بصرلرنی حلال اولین محرماتندن (و یحفظوا فروجهم) و دخی
فرجلرنی محرماتندن حفظ ایلسونلر (ذلك) یعنی غص بصر و حفظ فروج ازکی
لهم) بونلر اطهر و ازکی در (ان الله خیر بما یصنعون) تحقیقا الله تعالی
خیردر بونلر ایشلد کلری شینه پس حواس خجسه هر بری کوزه تشده بر اوله

کبدر هر بار که اول حسك بریسی لما خلق لهندن غیره صرف ابلاسک کان
اول اوله بی کشاده ایدوب آب ایمانی عبث بره ضایع ایش اولور سن پس
غضوا امرینک حکمتی و قائده سی آب ایمانی حفظ و حراست ایچوند
﴿ مثنوی ﴾ ریش او پر یاد کین هدیه راست لایق چون او شهی ایلست
راست) امر ایشک ریشی پر یاد که کیمک بوار مغانی وارد در انجیلین بر شاهه لایق
راست بوار مغاندر یعنی امرای کندی به مغرور اولوب و حسن اعتقاد قبابوب
دیر که بو کونه هدیه کیمک ایچون وارد ریعنی کیمه نک بو کونه هدیه سی
بو قدر انک کی پادشاهک لایق راست و درست بودر بومعنی دخی جازد رانک
صقالی پر یاد اولسونکه بو هدیه کیمک ایچوند رانک کی شاهک لایق بودر که
طوغری سوبله راست کو تقدیرنده اولور بویست خصرت منولانا قدس الله
سره العزیز لسانندن و صورتا مرد هر به استهزا و مغنا اعماله و دانسته محجب
اوللره و علم و عملارین عظیم و باقیمت یلنلره تعریف و تو بخندر **﴿ مثنوی ﴾**
زن نمیدانست کانیجا بر کدر هست جاری دجله همچون شکر) امر ایشک زنی
بیلر دیکه انده گذار اوزره یعنی دارا خلافة اولان بغداد بکجه چک بر اوزره شکر
کی لذیذ برد جله ابرمغی جاریدر **﴿ مثنوی ﴾** در میان شهر چون دریا
روان پرزگشیا و شست ماهیان) شهر اور تاسنده دریا کی جاری اول آب
کشیلردن و ماهیلر ک شستندن بر در یعنی نفس انسانی عالم معنوی و مرتبه الهیده
اولان علوم و معارف و اسرار و لطایف دجله تشدن بی خبردر بیلر که اول
مرتبه ده جیسع علوم و اذواق اصلی و بحری وارد در (وما اوتینم من العلم الا
قلیلا) غوا سنجده انسانه اعطا اولسان علم و معرفت اول در یادن بر قطره کبدر
﴿ مثنوی ﴾ رو بر سلطان و کار بار بین حس نجرى تحتها الانهار بین
ایچنین حسها و ادراکات ما قطره باشد در ان بحر صفا) سوره توبه ده اولان
آیه اشارت در (والذین اتبعوه باحسان) یعنی شول کیمه لکه مهاجر و انصار
دنصره انلره عمل صالح ایشلکده اتباع ایتدیلر احسان ایشکلکله احسان
اولد ر که ان تعبند الله کانت ترا وان لم تکن ترا فانه یراک (رضی الله عنهم
ورضوا عنه) بونلردن الله تعالی راضی اولوب و بونلر دخی اللهندن راضی
اولدیلر (واعتلهم جنات) الله تعالی بونلر ایچون جنتلر اعداد و احضار ایلدی
(نجرى تحتها الانهار) اول جنتک تختلرنده انهار جار به اولمقد در بونلرک
نصر فنده اوله بوانهار مذکوره (خالدين فیها) بوجتلرده خلودلری مقدر
اولد یعنی خالده ذلك الفوز العظيم یعنی بومقد کور اولان نعمتلر نجات
عظیمه در و وصلت جیمه در پس حضرت خداوند کار بیوردر که سلطانک فته

کیت و کاروبار و شوکت و عظمت کور تختند. انهار جاریه اولان حسی کور
یعنی ای سالک حق سن کنندی علم و عرفانک آینه فریفته و مغرور اوله بلکه
واصل جناب بارگاه سلطان ازل اولکه ذات و صفات جنانک تختند. نیجه انهار
معانی و هزار جو بیار اسرار سبحانی جاری اولقده دراکر بر قطره سن نوش ایدرسن حق
شرب منها لم یمت ابدا ماصدق حاکم اولور معنی اخرای دانش و پیشینه مغرور
و معجب اولان یورو سلطان حقیقتک قته دک کیت واصل کاروباری انده سیرایت
و تختندن انهار علوم و معارف جاریه اولان حسی کورکل اول حس انیا علیهم
السلام و اولیای کرامک حس وادرا کیدر انک تختند انهار علوم الهی و اسرار
ربانی جاریه اولور که بزم یو بجهلین حواس وادرا کاتمز بر قطره اولور اول صفای
نهرند. یعنی اول بحر صفایه نسبتله که * وما اوتینم من العلم الا قلیلا *
یورلشد که انسانک ادراکی علم حقه نسبتله بر قطره حقیر کیدر

درغند و ختن زن عرب سبوی آب بارانرا
و مهر نهادن روی از عات اعتقاد عرب

مثنوی * مرد گفت اری سبور اسرینند * هین که این عیدیه است مارا سود
مند * مرد عرب زنته ایددی بلی سبونک باشنی بغله اکاه اولکه یوارمغان زنته نافدر
مثنوی * درغند در دور توان کوزه را * تا کاشیده بهدیه روز را * ای زن
بو کوزه بی سن یکدیه دیک تا کم شاه بوهدیه اله صومی اچه * مثنوی * کین چنین
اندر همه آفاق نیست * جزر حقیق و مایه اذواق نیست * زیر ابونک کی بر لطیف
آب دو کلی آفاقده یوقدر یو آب شراب خالصدن و مایه اذواقدن غیری دکادر
فی الجله عقل و نفس مرتبه حقیقته ابرمزدن اول بو بر به دنیا ده ایکن کنندی کوزه
وجودنده حاصل قیلد قاری ماه هین کی اولان علملرین و عمللرین ماه هین کی
زعم ابلوب جیع آفاقده اوله بر لطیف شی بوق ظن الی لایینه اشارت اولور
مثنوی * زانکه ایشان زابهای تلخ و شور * دائما پر علتند و نیم کور
زیرا کیم انلر آبی و طوزلو سوردن دائما علت و مرضله پرویم کورلدر یعنی
کوزلی خیره و بی نوردر * مثنوی * مرغ کاب شور باشد مسکش *
اوجه داند جای آب روشنی * بر مرغ که آنک مسکنی آب شور اوله اومسکنک روشن
اولان صوبنک برنی او مرغ نه یلور * مثنوی * ای که اندر چشمه شور
من جات * توجه دانی شط و جیحون و فرات * ای شول کیمه که شک برک شو
چشمه ده در سن شط و جیحون و فراتی نه یلور سن مراد اهل صورت و اهل
نفس اوللره خطایدر چشمه شور دن مراد انلرک حظ الدینی و لذت بولدیفی
غذای نفسانی و لذت جسمایدر و جیحون و فراتدن مراد اذواق روحانی

و اشراق سبحانیدر و الحاصل بوجه اهل نفس و اهل صورتک مثالی او اور که
انلر عالم حقیقت اهلنک ذوقلرندن بی خبر اولد قلرندن کنندی ذوقلرنی عظیم ذوق و لذت
صدایلرل * مثنوی * ای که نارسته ازین فانی رباط * توجه دانی محو و سکر و انبساط *
ای کیمه که سن یوفانی رباطدن خلاص بولمش سن محو و سکر و انبساطی نه
یلور سن یعنی ای فانی دنیانک قیدندن خلاص اولمین کیمه سن طریق الهیده
اولان محو وجود الملکدن و سکران حق اولقندن و انبساط مرتبه سن بولقندن نه خبر
طو تر سنکه اهل نفس و اهل صورت نه بو مرتبه لک شهودی میسر دکادر و بو مرتبه لک
شرعی جوقدر * مثنوی * و ربانی نقلت از اب وجدست * یدش توان نامها چون
ایجدست * ایجدو هوز جده فاشست و بدید * بر همه طفلان معنی بس بعید * ای بود نبای
فانیدن و رباط جسمانیدن سنکه نارسته سن و بو صورت بشریته مر یوط و بسته سن
سن نه یلور سن اولیانک سلوک کنده اولان مرتبه لک کیفیتی نیجه دراکر بن بو
مرتبه لری علمه یلورم درسک فرضی اگر یلور سکنه بیک طریقند اولان
آیا واجد ادندن و مشایخ سلفدن نقلله و انلر تقلید ابله در کنندی حاکم دکل و تحقیق
و تخلق ایلدیکک مقامک دکادر سنک او ککده یوناملر و بو کونه اصطلاح کلاملر
ایجد کیدر ایجد و هوز نه فاشدر و نیجه بدیدر جله اطفال اوزره و لکن مضامی
زیاده بعیدر فصول مفصله و بعض کیده مسطوردر که بواجبدک هر بر کله سی
لسان عرب اوزره بر معنایه دلالت ایدر مثلا اب ای ابی آدم عن الطاعة جدای
جد فی التقرب الی الشجرة و اکل الخنطه هوزای تحرك الی التوبة خطی ای خط
و سقط عنه الذنب کین ای تلقی الکلام من ربه سعفص ای سعی فصار مقبولا
قرشت ای کیت نفس آدم درجه عالییه و فضائل سامیه ثخذ ای نعم الله علیه
مضطغلا ای خلص من الغل والغش پس بواجبد کله لک الفاضل اطفاله نیجه
آسان ایدر اطفال طریقند دخی اصطلاحات مشایخ بو کونه محفوظ و معلومدر
ولکن اصطلاحات علومیه کیمه مسلمان اولر و الفاظ و عبارات ارباب ولایتی
از بر قیلغله و خلقه اتی تالی اولغله انلرک مرتبه سی اله کلز بلکه بو مرتبه ل
و تخلق اولغله و تقلید و قبل و قالدن کذر قیلغله سعی و کوشش لازمدر عصمت الله
و ایامک عن التقليد و وهب لنا مرتبه التحقيق * مثنوی * پس سبور داشت
آن مرد عرب * در سفر شدی کشیدش روز و شب * پس اول مرد عرب سبوی
قالدردی سفره کنندی و روز و شب آتی چکدی مراد عقل و نفسک مقام طبیعتدن
و مرتبه صورتدن کذر ابلوب و سلو که کربوب منوجه الی الله اولسیدر
مثنوی * بر سبور زان بد از آفات دهر * هم کشیدش از یسایان تابشهر
دهرک آفانیدن سبور اوزره ذریغی ابدی اول سبوی یسایان تابشهر چکدی

﴿ مثنوی ﴾ زن مصلا باز کرده از نیاز * رب سلم ورد کرده در نماز زن نیاز
و تضرع جهت بدین مجاهد من اجش رب سلم دینی نمازده ورد ایش یعنی یارب
من بگو کوزه ایچره اولان آبی افات صوری و معنوی بدین سلم قبل دینی ورد المیشدی
﴿ مثنوی ﴾ که نکه داراب مارا از خسان * یارب ان کوهر بدان دربارسان
که بزم صومری اداتی و خسلردن نگاه طوت یاری اول کوهری اول در یاه
اگر شد بونده نسیه بودر که سالک نفسی سیرالی الله حالیده کوزه وجودند
اولان اب ایمان و طاعتی حفظ ایلکه بومر نه مفید اوله و روز و شب نماز و نیازده
اولوب حضرت حقه دمار قیله و بو کوهری اول در پای حقیقت الهی من
اگر شدرد بومر من و تضرع اوله ﴿ مثنوی ﴾ کرچه شویم اکهست و برقت
* لیک کوهر را هزاران دشمنست اگرچه بنم زوجم اکاه و ذوقتون و کاملدر لکن
کوهرک هزاران دشمنی واردر ﴿ مثنوی ﴾ خود چه باشد کوهراب کوثر *
قطره زینت کاصل کوهرست کوهر خود نه اوله یعنی کوهر بو کانسبت
شی دکلدر بواب کوثر در یعنی علم و عملدن زیاده کثیر خیردر بوندن بر قطره در که
کوهرک اصلدر جواهر روحانیه و معنوی نکه اصلی اب علم و عمل اولدیننه اشارتدر
و کوثر در مراد عند اهل التفسیر علم و عملدن زیاده خیر کثیردر تنکیم
انا اعطیناک الکوثر ده مفسر کوثری ای الخیر الکثیر المفرط من العلم والعمل
دیو تفسیر ایشلدر ﴿ مثنوی ﴾ از دماهای زن و زاری او * وزغم مرد
و کراتباری او زنک دمار ندن و انک زار یلغندن و مردک غنندن و انک کراتبار لکنندن
یعنی سوارنی چکوب انک زحمتی ارتکاب ایلندن ﴿ مثنوی ﴾ سلم از دزدان
واز آسیب سنک * رد نادار اخلافه بی درنگ دزدردن و سنک طوقنندن
سلم اولدینی حالده توقف و صبر سز دار اخلافه دکل اول سبوی ایلندی مراد
سالک عقل و نفی دعا و تضرع ایللر نکه بر کاتبه سوی علم و عملدن مرتبه حقیقت
ایللر نکه صورت حالی اولور ﴿ مثنوی ﴾ دیددر کاهی براز انعامها * اهل
حاجت کسریده دامها چونکم دار اخلافه ایدی انعاملردن پر درگاه کوردی
اهل حاجت اندر دملرد و شه مشرب یعنی اصحاب حاجات وصول مرادات ایچون
هر بری بروصیه بسط ایشلر ﴿ مثنوی ﴾ دمیدم هر سوی صاحب حاجتی
مر یافته زان در عطا و خلعتی هر دمیده هر جانبدر بر صاحب حاجت اول بادن
عطا و بر خلعت بولش ﴿ مثنوی ﴾ بهر کبر و مؤمن و زیبا و زشت * همچو
خورشید و مطر فی چون بهشت کافر و مؤمندن و خوب و زشتدن اوزی آفتاب
و باران کبی ابدیکه جله به فیض و عطاسی شامل و برابر ایدی جنت کبی دکل ایدی
یعنی جنت کبی مؤمنلره مخصوص ایدی و اهل طاعت و اصحاب هدایت منسوب

اولمشدی بلکه فیوضات و عطایای جمیع خلایقه علی السوی استعدادلرینه کوره
اگر شمشدی دیک اولور تنکیم درگاه الهیک شاتی بودر که جمیع خلایقه استعدادلرینه
مناسب انک فیض و عطاسی عام و شاملدر پس اول حضرت مظهر کامل اولان
خلیفه نکه دخی درگاه نکه شاتی بویه اولور سروری و شعی حرفنی اولان فی
کله سیه ماقبلنی فی ادب و معنای بویه و بر مشلردن که آفتاب و باران کبی ایدی اوله
دکل بلکه جنت کبی ایدی یعنی جنت کبی بی نهایت و بر انعام ایدی بوسرور نیک
و بر دیک معنادر بونک و بر دیک معنی اوزره دخل لازم کن و ماقبلنه مناسبدن دخی
خال اولور اما شعی دیر که یعنی جمیع عالمه انواع انعامی عام و شامل دکلدر بلکه اهل
جنت مخصوصدر اگر سوال اولور سه و لازم کلور سه که بعضی تسخنده فی موقعت بل
واقع اولشدر بونسخه ل بونلرک و بر دیک معنای مؤید اولور جواب اولدر که بوتقدیر
اوزره معنای بویه اولق کرک کبردن و زشتدن و مؤمن و زینادن اوزی خورشید
و مطر کبی احسان و عطاسی جمله به عام ایدی بلکه جنت کبی مؤمن و زیبا و زشتلر
ایچون عطاسی خاص ایدی تنکیم حق تعالی حضرت نلر نیک عطایای عامه و عطایای
خاصه سی و رحمت عامه و رحمت خاصه سی واردر پس اخلاق الله ایله مخلق اولان
خلیفه کاملک وجودی دخی عطایای عام و عطایای خاصه متصف اولور انلر که کبر و زشت
مقوله سیدر عباد الله اولدینی جهندن انلردن دخی عطا و بخششی استعدادلرینه
ایلر انلر که مؤمن و زیبا مقوله سیدر خاصه انلره بر گونه عطا و بخشش ایلر که عامه به
قیلدینی کبی اولور دیک اولور و هو الاولی من الاول ﴿ مثنوی ﴾ دید قوی در
نظر آراسته * قوم دیگر منتظر برخاسته اعزای بر قوی کوردیکه نظر خلیفه در
مرین اولش بر قوم دخی فرمانه منتظر ایاغ اوزره طور مش اولکی طایفه دن مراد
مقر بان درگاه الهی و ثانی طایفه دن مراد امر حقه منتظر اولان عباد و زهاد
مقامنده خدمنده اولان کیسه لدر ﴿ مثنوی ﴾ خاص و عامه از سلیمان تا مومر *
زنده کشته چون جهان از تنخ صور خواص و عوام سلیمان مومر دکن یعنی
شریفدن و ضیعه و اعلادن ادایه و ارنجه جهان تنخ صوردن دیری اولدینی
کبی دیری اولمشدی و هر بری استعدادلرینه مناسب بر گونه حیات بولمشدی
﴿ مثنوی ﴾ اهل صورت در جواهر یافته * اهل معنی بحر معنی یافته اهل
صورت جواهرده اورلش یعنی مخلوط و مستغرق اولمشدی یافته بونده مخلوط
و مستغرق اولش معنایه استعاره در اهل معنی معنی بحرنی بولش یعنی حضرت حقه
و اصل اولمشدی ﴿ مثنوی ﴾ انکه بی همت چه با همت شده * وانکه با همت چه
با همت شده اول کیسه که همنسز ایدی نه عجب همت اولش اول کیسه که
همته در نه عجب نعمته اولشکه انک غورنه کیسه ابر مر و اول کیسه که همته کلش
یعنی اول کیسه که همنسز اول درگاه کلش بر عجب همت و اصل اولش و بر عظیم

نعمته ابرمشكه انك كنهن كيمسه بيلز

﴿ در بيان آنكه چنانكه كذا عاشق كرمست عاشق كرم كرم هم عاشق كداست كركدارا صبريش بود كرم بر در او آيد و كرم را صبريش بود كدا بر در او آيد اما صبر كدا كمال كداست و صبر كرم نقصان اوست ﴾

بوسرخ شريف انك پيائنده در كه انجايين كه كدا كرمك عاشق بيدر كرمك دخی عاشق بيدر كرمك كرمي هم كداك عاشق بيدر اكر كداك صبري زباده اوله كرم انك قيوسته كاوراما كداك صبري كداك كايدير زير صبر اكا مقبولدر و كرمك صبري كرمك نقصان وعييدر ﴿ مثنوی ﴾ بانك مي آمد كه اي طالب بيا * جود محتاج كدايان چون كدا (آواز كدايكه اي طالب كل زير جود و كرم كدا كبي كدازه محتاجدر ﴿ مثنوی ﴾ جودمي جويد كدايان وضعا ف * ﴿ مثنوی ﴾ خوبان كايته جويند صاف (جود و سخا كدازي و ضعيفاري استرشول خوبلر كبي كه صاف و روشن آيينه استر تا كندى جالرنى اول آيينه ده كورل ﴿ مثنوی ﴾ روى خوبان زايته زيباشود * روى احسان از كدايداشود (خوبلر بوزي آيينه دن زيبا و اور كذاك احسانك بوزي كدادن آشكاره اولور زير امرأت منظر حسن خوبان اولديغي كبي كدا دخی منظر جود و احساندر ﴿ مثنوی ﴾ پس از بن فرمود حق در والضحى * بانك كزن اي محمد بر كدا (پس بوسيدن پيوردى حق تعالى حضرت نبرى سوره والضحى ده اي محمد كدا اوزره بانك اورمه يعنى كدايى حضورندن سوره كا قال الله تعالى (واما السائل فلا تنهر) اي لانه السائل ولا ترده اذا اتاك بئلك وفي الحديث عن انس بن مالك قال قال عليه السلام اذا اتاك سائل على فرس باسط كعبه فقد وجب الحق ولو بشق تمره رواه مسلم ﴿ مثنوی ﴾ چون كدا آيينه جودست هان * دم بود بر روى آيينه زبان (چونكه كدا جود و سخا انك آيينه سيدر اكا اول نفس آيينه ك بوزنه زبان اولور ﴿ مثنوی ﴾ آن يكي جوش كدا آرد بديد * وين ديكر بخشد كدا بازا مزيد * پس كدايان آينه جود حقد * وانكه با حقد جود مطلقند * وانكه جزاين دوست او خود مرده است * او زين در نيست نفس پرده است (هند مشايخ الصوفيه جناب حقد ابكي كونه جودى واردر برينه جود اقدس دبرل فيض اقدس دخی تعبير ايدرل و برينه دخی جود مقدس دبرل فيض مقدس دخی نسيه ايدرل جود اقدس اولدر كه اولابرالاي محتاج و فقير و ايجي وجوده كنور و انلري مر تبه افتقار و احتياجه يئورد بعد عرض الاحتياج جود مقدس اول مفتقر و محتاج اوللر بحسب استعداد انهم زياده لك بخش ايلر و انعام و احسان قبلور پس اكر چه (والله الغني و انتم الفقراء) ايت كرمه سنك مصداقچه جيع انسان بل كون و مكان مفتقر الى الله درو بحسب

استعداد انهم انك جوديك آيينه سيدر لكن بوجه دن مفتقر الى الله اولان كداي صالح و فقير صابر حقد جود و كرمك آيينه سيدرل و اول فقرل كه كنديلردن فاني و حقله قائم لردر انلر جود مطلقدرل زير اذاتم الفقر فهو الله در بونلر كندى كنديلردن فاني و حقله باقيلردر و بونلر جود مطلق و عباد الله محض اكرم حقد (و بهم بطرون و بهم رزقون) بونلر حقد در و اول فقير و درو يش بوايكيدن غيبي اوله يعنى فقير الى الله و فقر فاني في الله اوليه او مرده در و افسرده و پژمرده در او بو حق قيوسته دكل خلق قيوسته نقش پرده در بونلر آيينه جود خلدردر و ويشدن مراد عند الاوليا بونلر دكلدر تكيم تصریح يورلر

﴿ فرق بيان انكه در و يشت بخدا و تشنه خدا و ميان انكه در و يشت از خدا و تشنه غير اوست ﴾

بوسرخ شريف اول كيمسه نك ميانى فرق ايلنك پيائنده در كه خدايه در و يش و خداك تشنه سيدر يعنى خدای تعالى به مفتقر و محتاج و كالحب و مشتاقدر و اول كيمسه نك ميانك فرق ايلنك پيائنده در كه خدادن در و يشدر و اندن غيبي تشنه در يعنى خدای تعالى جانيندن بر شيه مالك دكل بلكه حضرت حقد طاعتندن و معرفندن و قرب و محبتندن فقير و عار بيدر و محتاق جانيته تشنه و طابيدر ديك اولور ﴿ مثنوی ﴾ نقش در و يشت اونی اهل جان * نقش سك راتو مينداز استخوان (اول خدادن در و يش غيبي تشنه اولان كيمسه در و يش نقشيدر اهل جان دكلدر و بعض نسخده اهل جان برينه اهل نان واقع اولمشدر بو تقدير اوزره معنی اول كيمسه در و يش شكيدر نانه لايق دكلدر يعنى نعمت حقد و خوان الهی به مستحق دكلدر سن كلك نقشه استخوان آينه زير نقش كليه استخوان لايق دكلدر كذاك صورت درو يش اولان بي ايمان و بي عرفانه نان دخی لايق دكلدر ﴿ مثنوی ﴾ فقر لقمه دارد اونی فقر حق * يش نقش مرده كم نه طبق (اولدر و يش لقمه فقرنى طوزر حق فقرنى طومر مرده اولان نقشك او كنه سن طبق قومه يعنى ايمان و عرفاني اوليان و حضرت حقد عرض احتياج ايلين كيمسه نقش مرده كيدر اكر انك او كنه نعمت قوسك اول نعمك قدر بن بيلز و انك منعمه شكر قنلر پس انك او كنه نعمت قوسك لايق اولر ﴿ مثنوی ﴾ ماهي خای بود درو يش نان * شكل ماهي ليك از در بارمان (نانه متعلق اولان در و يش في المثل خاكه منسوب بالی او اور تكيم بر به ده و بعض واديه بالی شكلند بر حيوان اولور كه اكا ماهي خاكه ديور او حيوان اكر چه شكل ماهي در ليكن ذريادن اور كبي و نفرت ايديجيدر ﴿ مثنوی ﴾ مرغ خانست اونه سيمرغ هدا * لوت نوشدا و نوشدا از خدا (او در و يش في المثل مرغ خانه در سيمرغ

هداد کلدز یعنی خانه دنیا که قوشیدر سیر غ قاف قربت دکلدر او کونه درویش
لوت وقوت بر خدای تعالیدن بیوب ایچمن و هم طایفه اولوب هوای محبت و فضای
قناعتده پروازا یدب اوچر بو کونه در ویشلرک اکثری طالب حق و عاشق وجود
مطلق مسلکند سالک و انار شکنند متشکل و مالک اولور **مثنوی** عاشق حقست
او بهر نوال * نیست جانش عاشق حسن و جمال * ولیکن حضرت حق که ما شقیدر
مجرد نوال و عطیه نفسانیه ایچون انک جانی حسن و جمال الهی عاشق دکلدر **مثنوی**
کر تو هم میکند او عشق ذات * ذات نبود و هم اسما و صفات * و هم مخلوقست و مولود آمد
است * حق نزیایدست اولم بولدست * عاشق تصور و هم خویشتن * کی بوداز
عاشقان ذوالمنن) اگر اول درویش لان کند و بی عاشق ذات سبحانی تو هم ایلمسه عشق
ذات اولر اسما و صفاتی جزئی ادراک ایلک و یا خود پاکش اکل و هم انسانده شوقوت
جسمانیه در که انک شانی محسوساته متعلقه اولان جزئیاتی ادراک ایلکدر محبت
عمر و عداوت بکر کی اکثر ادراکنده غلط ایلر علی الخصوص معقولانده زیاده
غلط ایلر و ینده کند و بی عاشق ذات دیوز عم ایلر پس حضرت مولانا قدس الله
سره العزیز یسورر که اگر درویش صورت کند و بی عاشق ذات احدیت ظن
ایلمسه عشق ذات الهی به اولر اسما و صفاتک و هم وادراکله و هم کزین و غلط
آیین بر قوتدر عشق ذات اکا دیر که افراط محبت الهی عاشقک وجود ینده
بر وجهه سرایت و تأثیر ایلده که انک شکل ظاهرندن غیری جمیع وجودی افشا
ایدوب انک نظرند و وجهه وجودند معشوقدن غیری بر نسته قومیه پس مرتبه
نفسانیده فلان کیمسه مع البشریه و حظوظ النفسانیه کند و بی عاشق خدا از عم
ایلمک نه فائده ایلر عقل و و همله خدا یلنم تصور و توهمه حضرت حقک
قرب و وحی بولنر زرا و هم عقل مخلوقدر و مولود کلشدر و جناب حق مولود
اولمشدر (لم یلد ولم یولد) در پس هر نه بی کیم مخلوق اولان عقل و و هم تعقل
و ادراک ایلسه اول مخلوقدر و الله اول معقول و مدرک اولان تصور انک خالقیدر
کا قال علی رضی الله عنه کما یعقل فی عقلک ویتصور فی ذهنک فاعلم ان الله خالق
مثلا بر کیمسه کند عقلنده ذات حق جل شانه تصور ایلسه و اکا عقل و و همله
محبت ایلسه کند عقلی تصور ینک عاشقیدر اول کیمسه پس تصور و و همله عاشق
اولان عاشقان ذوالمنن جن اولور عاشقان ذوالمنن کندیلر قانی قیلنر و زنکار
و هم و تصوردن صافی اولنلدر **مثنوی** عاشق آن و هم اگر صادق
بود * آن مجازا و حقیقت کش شود) اول و همک عاشق اگر صادق اوله اول
مجازاتی حقیقت چکر که (المجاز قنطرة الحقیقة) دیشدر و مجازک حقیقت جاننسه
جاذب اولمسی بو وجوه ثلاثه معلوم اولور اول بر کیمسه بر صاحب جلاله عاشق

اولور انک واسطه سبیل جذبته خدا ابر شوب اول جلال خالق اولان ذوالجلال
والکماله عاشق اولور ثانی بر کیمسه جنت ایچون و نعمت آخرت ایچون حضرت
خالقه عبادت و محبت ایلر پس نهایت الهی اکامه رفت و بقین میسر ایلوب جنت
و نعمت آخرت ایچون اولان عبادت و محبت مرتبه شدن بکوب حقیقت شرایینی
ایچوب الهی (ما عبدتک خوفا من نارك ولا رغبة فی جنتک بل لوجهک الکریم
دیشدر اولور ثانی بر کیمسه فی الحقیقه حضرت حقه عاشق اولیه و لکن کند و بی
عاشق توهم ایلده و ناسه دخی کند و بی عاشق کوسره بوقسم اگر و هملده کاذب
و مرابی ایلده مجازی حقیقت جاننسه جذب ایلر آن مجازش در حقیقت میکشد بیورد قلمی
بوقسمه کوره اولور **مثنوی** شرح میخواهد بیان این سخن * لیک می رسم ز افهام
کهن) بوسوزمک یسائی شرح استر اما کهنه و ضعیف فهملدرن قور فرمکه بوسوزمک
سرنی فهم ایچوب بی معنی خیالات و افکاره دوشوب ضلالت ایشیده **مثنوی**
فهمهای کهنه کونه نظر * صد خیال بدر آرد در فکر) کونه نظر اولان کیمسه نک
کهنه و پیوده فهملری فکره نیجه بوز خیال بد کتور و کند و بی و ساوس و خیالات
فاسده و ادیلرنده بتورر **مثنوی** بر سماع راست هر کس چیر نیست *
لقمه هر مرغی انجیر نیست) ز پر راست و دزست استماعه هر کس غالب و قادر
دکلدر هر فوشه نرک لقمه سی انجیر دکلدر بلکه هر قوشک استعدادنه مناسب
بر لقمه سی وارد **مثنوی** خاصه مرغی مرده و پوسیده * بر خیال
اعمی بی دیده) علی الخصوص بر اولمش چورمش قوش بر پر خیال دیده سز
بر اعمی اوله یعنی شول درویش و شیخ صورتند اولان کیمسه که مرغ مرده
و پوسیده کی اوله و خیالات فاسده و افکار ناپسندیده ایله بر اولوب بصر بصیرتی
کور و نادیده تنی بو کونه کیمسه اول کلام حقیقتدن هیچ بهره بولنر و اصلاحاتی دخی
فهم قیلنر **مثنوی** نقش ماهی راجه دریا و چه خاک * رنگ هند و راجه
صابون و چه زاک) ماهینک نقش و تصویر نه دریانه و خاک نه هندینک رنگنه صابون
نه و زاک نه یعنی نقش ماهی کی اولان بی فهملره دریا و خاک برابرر یعنی صورت
و معنی مساویدر و هند و عرب کی اولان قره بوز لوله قره بویایله صابون برابرر
یعنی صابون ارشادیه اگر انلری یوسک و یا خود زاک اضلال و فسادله بویه سک
انلر بر در که اصلنده سیهر و وید خویدر قابل اصلاح دکلدر **مثنوی**
نقش اگر غمکین نکاری بر ورق * او ندارد از غم و شادی سبق) بوییت مثالدر
مرغ مرده و اعمای بی دیده اولان بی فهملر ایچون مثلا ورق اوزر * نقش
اگر غمکین نقش اید سمن اول نقش غم و شادیدن سبق طومر **مثنوی**
صورتش غمکین و اوفارغ ازان * صورتش خندان و اوزان بی نشان * و ین غم

و شادی که اندر دل خطیست * پیش ازان شادی و غم جز نقش نیست (اول نقشك صورتی اگر چه غمگیندر لکن اول غمیدن فارغدر و یا خود اول نقشك صورتی خنداندر و اول خندهدن بی نشاندر کذاک درویش نان و بی فهم و اذعان اولان طائفه اگر چه صورتان غمناک و شادان اولورل و لکن کالغش فی الورق حقیقت غم و شادیدن بی خبردرل و حقیقت شادی و غم شادی حقیقت و آخرتدر زیر بوغم و شادی صورتیکه کولکده برخط و حالدر اول شادی و غم آخرتد نسبتله نقشدن خبری دکادر * مثنوی * صورت غمگین نقش از بهر ماست * ناکه مارا یاد آید راه راست) نقشك غمگین صورتی زدن اوزیدر ناکه طوغری بول بزم یاد و خاطر مزه کاه * مثنوی * صورت خندان نقش از بهر تست * تا ازان صورت شود معنی درست) نقشك خندان صورتی سندن اوزیدر اول صورتدن معنی درست اوله یعنی بوتقش دیوار کی اولان بی عقلاک خندان صورتی سکارشاد و تنبیه ایچوندر تا اول صورتدن ای مائل و دانا معنالك درست اوله و حقیقت و غم و شادیدن خبر بوله صورت نقش کی بی فهم و بی خبر قالیه * مثنوی * نقشهای کاندین کر ما بهاست * از برون جامه کن چون جامهاست * تا برونی جامها بینی و بس * جامه بیرون کن در ای هم نفس * زانکه با جامه درون سوره نیست * تن زجان جامه زن آسکاه نیست) شول نقوش و صور که بو جامه لدره واردر جامه کنک طشره سندن نظر اولند قدده اول جامه لر کبیدر یعنی بی معنی و بی جان صورتلدر کذاک بو کر مابه جهاندده مصور اولان اشکال انسانی خارجدن نظر اولسه جامه کن کی بر آلاهی اشکال مثالدر مادامکه برونی سن و خارج عالده مقید سن انجق صورت جامه زنی و اجساد شکلرنی کور رسن بس ای سالک جامه صورتی خلق الیه و لباس بشری سلخ الیه باطن جام عاله داخل اول ای همدم تا حقیقت عالم و آدم ندر که پیله سن و ماهیات اشیایی بلالباس صورت مشاهده قبله سن و سکا لباس و صورتدن بجز اول دیدیکم انکیچوندر جامه تنله درون جانبنده بول یوقدر و بعض نسخده دران سو واقع اولشدر یوقدر براوزره معنی زیرا که جامه الیه اول جانبیه بول یوقدر یعنی باطن جانبیه بول یوقدر زیرا تن جاندن جامه تندن اکاه دکادر بس بواطن اشیایه مطلع اولغسه تجرد و انسلاخ شرطدن

* پیش آمدن نقیبان و دربانان خلیفه

از بهر اکرام اعرابی و پذیرفتن هدیه او *

* مثنوی * آن اعرابی از یسایان بعید * بر دردار الخلافه چون رسید اول اعرابی بعید اولان پیابندن دار الخلافه قیوسته چونکم ایرشدی * مثنوی *

پس نقیبان پیش اویاز آمدند * بس کلاب اطف بر جیش زدند) پس نقیبانک اوکنه کلدیلر یعنی استقبال ایلدیلر تنکیم درگاه الهی به متوجه اولان سیر فی الله مرتبه سنه ایردکده و بواطن عاله نظر ایر کردکده درگاه حقك نقیاسی اکا استقبال ایدرل انک جینه و کر بیانه چوق اطف کلابی اوردیلر * مثنوی * حاجت اوفهم شان شدی مقال * کارایشان بدعطا پیش از سوال) مقالسن اعرابك حاجتی انلرک فهم و ماومی اولدی انلرک کارو عادتق سوالدن اول عطا واحسان ایدی * مثنوی * بس بدو که متدیار جده العرب * از کجایی چونی از راه تعب) پس اول نقیبان کادیدیلر ای عربك وجهی یعنی آبرویی و شریفی قندنسن بوالدن وز جندن نیجه سن * مثنوی * کفت وجهم کر مرا وجهی دهید * بی وجوهم چون بس پشتم نهید) اعرابی انلر دیدی بن وجوهم و شریفم اگر بکا بوزو بره سز وجوهم یوقدر یعنی شرف و عزته مناسب وجهلم یوقدر چونکم بی و رای ظهیر یکره قویه سن * مثنوی * ای که در روتان نشان مهنری * فرتان خوشتر ز زر جعفری) ای کیمه لر که سزک بوز کرده اولواق نشانی واردر سزک فرو شو که تنکر جعفری التوندن ابودر زر جعفری جعفره مذسوب برخالص التوندن یعنی باب سعادته کلان محتاجلره اولان التفات و کر مکرک مسرتی جعفری التوندن ابودر * مثنوی * ای که یک دیدارتان دیدار * ای نثار دیدتان دینارها) ای نقیبان سزک بودیدار کر نیجه دیدارل منزله سندهدر یعنی سزک برافا کر نیجه لقاله معادلدر ای کیمه لر سزک دید کره یعنی رؤیت و شهود کره دینارل نثار اولسون * مثنوی * ای همه بنظر بنور الله شده * در بر شه بهر بخشش آمده) ای دو کایکر الله نور به نظر ایلر اولمش شاه قتده محتاج بن بخشش و احساندن اوزی کلش بونلردن مراد نقیبای درگاه الهیدر و نقیبهاند اهل التحقيق اهل الاهدن اوچوز کیمه لدر که ان الله ثلاثه قواو بهم کقلب آدم حدیثی بونلرک شاستنده و بونلرک مرتبه سی ابرار و اخبار مرتبه سندن ایلرودر حق بونلردن بری قوت اولسه ابرار و اخباردن بونلر مرتبه سنه مستحق بر کیمه لری بونلرک زمهر سنه داخل ایدرل و بونلر حواجج نامی ادا و محتاجلرک مرادنی قضایانک ایچون وضع اولمشلدر هر کسک استعداده مناسب مرادی نه ایسه بونلرله راست کلدکده باذن الله ادا ایدرل * مثنوی * تازید آن کیمایهای نظر * بر سر مهای اشخاص بشر) تا اول نظر یکر کیمایزنی اوره سز بشرک اشخاص سز لریک سری اوزره یعنی شاه حقیقت قندن سر عباد الله مجرد عطا و بخشایشدن اوزی کاش طائفه سز که تا اول نظر اکسیر نائیلر یکر بی بشرک مس کی اولان شخصلری وجهدلری اوزره اوره سز تا انلری مرتبه کاه ایر کوره سز و ذات و حقارت مرتبه سندن خلاص ایده سز دیدی

﴿ مشوی ﴾ من غریم از پیا بان آمدم * بر امید اطف ساطان آمدم (بن
غریم پیا بان کلام ساطانک اطفی امیدی اوزره کلام ﴿ مشوی ﴾ بوی اطف
اوپا بانها گرفت * ذره های ریک هم جانها گرفت) انک اطف واحسانی رایحه سی
پیا بانلری طوتدی ریک ذره زی هم انک نسیم احسانی سیبله جانلری طوتدی
﴿ مشوی ﴾ باید بچهارا بهر دینار آمدم * چون رسیدم مست دیدار آمدم
تا بورایه دیک دینار دن اوزری کلام چونکم بورایه ایرشدم مست دیدار کلام
و دینار دن فراغت قیلدم ﴿ مشوی ﴾ بهر نان شخصی سوسی نایب دوید *
داد جان چون حسن نایب ایدید) مثلاً انک دن اوزری بر شخص اتکچی جانیه یلدی
چونکه نایب انک حسنی کوردی جان و بردی یعنی نان و جان و خاطر دن کیدوب
اگا عاشق اولدی ﴿ مشوی ﴾ بهر فرجه شدیکی تا کستان * فرجه اوند
جمال باغبان) مثال اخر سیر و تفرج دن اوزری بر کیمسه کانه کنیدی باغبانک
حسن و جمال انک فرجه و سیری اولدی ﴿ مشوی ﴾ همچو اعرابی که
آب از چه کشید * آب حیوان از رخ یوسف چشید) مثال آخر شول بر اعرابی
کسی که چاه دن آب چکدی و قصدی دخی قیودن صوایدی چونکم بعد
الارسال داوی اخراج ایلدی حضرت یوسف علیه السلام یوزندن آب حیات
طسانی اعرابیدن مراد مالک بن زعیر در که کنعان قیومندن صوچکر کن
حضرت یوسف علیه السلام انک دلونه نعلق ابلیوب طشره چکد کده (قال
یا بشری هذا غلام) دیوب آب حیات ایچمش کی ذوق و حیات بولدی بو آیت
کریمه انک تفسیری بوجه مناسب در دنجی جلده دلداری کردن و نواختن سلیمان
علیه السلام بیاننده مذکور در ﴿ مشوی ﴾ رفت موسی کانش آرد او
بدست * آتشی دید او که از آتش برست) مثال آخر حضرت موسی علیه
السلام کتدی که آتش کنوره اوله بر آتش کور دیکه او آتش طابندن فورنلدی
یعنی نار شکند فحلی الهی کوروب انی انا الله خطابنی استماع ایلد کده مست
و مستغرق اولدی تنکیم حق تعالی حضرتلری انک حالندن قرآن عظیمده اکثر
مواضعده حکایه قیلدی کما قال فی سورة طه (وهل انک حدیث موسی انرا ی
نارا فقال لاهله امکثوا انی انست نارا) آه ﴿ مشوی ﴾ جست عیسی نارهد
از دشمنان * بر دآن جستن یچارم آسمان) مثال آخر حضرت عیسی علیه
السلام صبرادی نادر دن فورنله اول صبر ارق آتی فلک رابعه التدی تنکیم
حق تعالی سورة نسا ده آیتک آخرینه قریب (وما قتلوه یقینا بل رفعه الله
بیور دیکه یهودیلر اتدن قیوب براوه کیرد کده حضرت جبرائیل علیه السلام آتی
الله اذینله فلک رابعه ایر کوردی ﴿ مشوی ﴾ دام آدم خوشه کندم شده

* تا وجودش خوشه مردم شده) مثال آخر حضرت آدم علیه السلام دای
کنده ک خوشه اولش و شجره کنده تقرب ایلدیکی واسطه ایه اگر جستن خروج
قیاس نائک وجودی خلق خوشه سی اولش یعنی انسانک وجود نه صالقم کی سبب
اولش حتی بوقدر اولاد و انسال انک وجودندن ظهوره کلددر ﴿ مشوی ﴾ باز آید
سوی دام از بهر خور * ساعد شه باید و اقبال وفر) مثال آخر طوغان اقمه
و غسدادن اوزری طوزاق جانیه کلور شاهک ساعدنی و دولت و قوتنی بولور
﴿ مشوی ﴾ طفل شد مکتب پی کسب هنر * بر امید مرغ و بالطف پدر) مثال
آخر طفل مکینه کنیدی کسب علم و هنر ایلکدن اوزری پدر ینک اطفی سیبله
مرغ امیدی اوزره ﴿ مشوی ﴾ پس زمکتب آن یکی صدری شده *
ماهکانه داده و بدری شده) پس مکتبدن اول بر طفل کسب هنر ایلد کد نصکره
صدره منسوب اولش و جله انک اوزرینه نصدر قتلش حین تحصیلده معینه آباق
و یرمش بعد التحصیل فلک علمده بر بدر کامل اولش ﴿ مشوی ﴾ آمده
عباس حرب از بهر کین * بهر رفع احد و استیز دین) مثال آخر عباس
حضرتلری کین و انفسامدن اوزری حرب و قناله کلش حضرت احد علیه
السلام قع و رفی ایچون و باطل دینک ستیز و عنادندن اوزری یعنی زمان
جاهلیت اولان کنیدی دینه معاونت ایتم ایچون حضرت رسول علیه السلام
ایله محاربه ایلکه حاضر اولوب عاقبت اول حربده اسیر اولوب اسلامه کادی
﴿ مشوی ﴾ کشت دین را تا قیامت پشت و رو * در خلافت او و فرزندان
او) قیامت د کین دین مینه ظهیر و معین اولدی خلافتده حضرت عباس
رضی الله عنه و انک اولادی خلافت صوری انک اولادندن منقطع اولوب غبره
انتقال ایلد کد نصکره انک نسلندن اولنلر خلافت معنویه مظهری اولوب دین
مینه قیامتده ظهیر و معین اولسه عجب دکلدر و بوجه امثله متعدده دن مراد
اولد که بر کیمسه دنیوی و نفسانی بر مراد اوزره خلیفه حق اولان مشایخک
باینه متوجه اولور اگا کلد کده درگاه حقندن اکار آخر حالت یوز کوسه تروپ
مقصود اصلی جانیه عزیمت ایلندن عبارت اولور ﴿ مشوی ﴾ من درین
در طالع چیز آمدم * صدر کستم چون بد هیز آمدم) بن بوقیوبه بر نشه
طلب ایدیمی کلام چونکم دهلیزه کلام صدر عالی قدر اولدم ﴿ مشوی ﴾
آب آوردم بحقه بهر نان * بوی نام برد تا صدر جنان) ارمغان برینه نائدن
اوزری آب کنوردم نان رایحه سی بنی جنسانک صدرنه ایلندی یعنی نان امیدی
بنی بوبله خلیفه حقک جنت کی اولان دار سعادتده کنورمه سبب اولدی

﴿ مشوی ﴾ نان برون را اند آدمی را از بهشت * نان مرا اندر بهشتی در
سرشت (نان آدم علیه السلام حضرت تباری چند ن طشمره سوردی نان بی
بهشته منسوب اولان قوم ایچره تخمیر و تخلیط ایل دی حق تعالی قادر در که
بر شبی بر کیمه به نسبتله سبب طرد و بعد و بر کیمه به نسبتله سبب قرب و انس
ایلیه ﴿ مشوی ﴾ رستم از آب و زنان همچون ملک * بی غرض کردم در بی
در چون فلک (بورایه کلام فرشته کی آب و ناندن قوتلدم من بعد بویاب
اوزره فلک کبی غرضمزد و ر ایلرم ﴿ مشوی ﴾ بی غرض نبود بگردش
در جهان (غیر جسم و غیر جان عاشقان جهانده غرضمزد اولان کردش و حرکته
عاشقانه جسمند و جانندن غیر یعنی عاشقانه جسم و جان و کردش و دورانی
بی غرض نفساندر اما عاشقاندن غیر بسک کردش و حرکتی بادیسوی
و یا اخروی البته بر غرضند ن خالی دکادر

﴿ بیان آنکه عاشق دنیا بر مثال عاشق دیوار است که
بروناب آفتاب زده باشد و جهد وجهها دنگرد
تافهم کند که آن تا برونی از دیوار نیست از قرص
آفتاب است در آسمان جهارم لاجرم دل بر دیوار
نهاد چون بر تو آفتاب با آفتاب پیوسته او محروم ماند ﴾

بوسرخ شریف الی بیانده در که دنیا به عاشق و طالب اولان دیواره عاشق
اولان کیمه کبدر که اول دیوار اوزره آفتاب نوری و پرتوی یلدرادی و جهد
وسعی ایلدی تافهم اید که اول دیوار اوزره آفتاب نوری و پرتوی رونق
دیواردن دکل بلکه فلک رابعده اولان آفتاب قرصندن و ذاتندن اول
سیدن لاجرم دیوار اوزره کس و کل قوه دی چونکه آفتاب پرتوی آفتاب متصل
اولدی و دیواردن گذر قیلدی اول عاشق دیوار اولان کیمه ابدی محروم
قالدی (وحیل بذهم و بین مایشتهون) وحیل یعنی حایل اولندی بذهم بو کفار
و منافقینک مایشلرنه (و بین مایشتهون) دخی اشتها ایلدکاری شیک مایشنه
مراد دنیا ده اولان حظ و لذت لری و راحت و عزت لری بویات سوره سبأ نك
آخریدر ﴿ مشوی ﴾ عاشقان کل فی عشاق جزو * ماند از کل آنکه شد
مشتاق جزو (عاشقان خدای تعالی بوجزؤك عشاقی دکادر نه این عشاقی جزؤست
تقدیرنده اولور بومعنی دخی جائزدر که حرق ندا مقدر اولوب دینه ای بوجزؤك
عشاقی اولیان عاشقان کل بلکه کلدن محروم قالدی شول کیمه که جزؤ مشتاق
اولدی جزؤ اصلنده اکادیرلر که برشی اندن و غیریدن مرکب اوله و کل اولدر که بر نیمه
جزؤلردن مرکب اوله کا قال صاحب التعریفات الجزؤ مازک الشی منه ومن

غیره والکل مازکب من الاجزاء لکن اصطلاح صوفیده بومحمله واقع اولان
جزو و کلدن مراد بود کادر بلکه جزؤدن مراد ظاهر اسماء الهیه اولان تعینات
کلدن مراد مرتبه الوهیتدر کا قال صاحب التعریفات الکل اسم للعق تعالی
باعتبار الحضرة لالهیه الجامعة للاسماء والصفات واذیقال واحد بالذات و بالاسماء
والصفات ﴿ مشوی ﴾ چونکه جزؤی عاشق جزؤی شود * زود معشوقش
بکل خودرود * ریش کاو بندده غیر شد او * غرقه شد کف در ضعیفی درزد
او (چونکه تعینات موجوده دن بر جزؤی بر آخر جزؤک یعنی مظهر اسماء
الهیه دن بر مظهرک عاشق اوله علی الفور انک معشوقی جساد و نباتات و انساندن
هر نه ایه کل شی رجوع الی اصله خواستجه کند ی کلی طرفه کبدر اول
عاشق جزؤی غیرک قوتلک ریش کاوی یعنی مسخره و مغلوبی اولدی و عرفی
پیوده بیره ضایع قیلدی بعض نسخهده ریش کاو ایله بندنک مایشنده و او عاطفه
واقع اولشدر بر تقدیر اوزره معنی اول عاشق جزؤی مسخره و زبون و غیرک قوی
کلدی دیک اولور مثلاً هوا و هوس در باسنه غرقه اولوب الغریق بنشبت بکل
حبش خواستجه الی (ککیت الغفکوت) اولان مخلوقه اوردی او
﴿ مشوی ﴾ نیست حاکم تا کند تیمار او * کار خواجه خود کند یا کار او
اول مخلوق ضعیف حاکم شریف دکادر تا اول عاشقه تیمار ایلد باکند و افتد بسک
کار بن قیله و یا خود انک کار نه مشغول اوله مصرع * دل اگر بار کند بار نکاری
باری * دینلر خوب دیش و بو معناده قول عرب دخی مثل فیلمش (اذ زیت
فازن بالحره و اذا سرفت فاسرق الی) و سرخی تقریر و بیان ایتدکاری وقتده
بعض مشوی خوانلر حسن تعبیر اید میوب و تحقیق و توجه جانبیه کیده میوب
نحت اللفظ معنا ایله اکتفاء ایلدکارنده سماء معیندن بعض علماء انلره انکار ایدوب
دیشلر که بوسوزدن من وجهه زنایه و سرقت اذن لازم کاور اگر بو بر مثلدر اولاد
عرب بونی بویله دیه کاشلردنر دینور سه پس حضرت مولانا قدس الله سره
العزیز بویله مثل قبهی نه ایجاب ایدر که محل ارشاده اراد ایلد و بوموضعده
آنی کتوروب سوبلیه بومحمله بونلره جواب شافی بودر که اول مثل افنده ندر
و اصطلاحده نیسه دیرلر و انک مضربی و موردی ندر بیلک کر که حتی مشکل
حل اوله مثل افنده نظر معناستدر مثل و مثل و مثل شبه شبه و شبه کیدر پس
بومعنای لغویدن شول بین الناس سائر و دایر و مشهور اولان قوله نقل اولندیکه
انک مضربی مورد نه تشبیه اولنه مورد شول حالت اصلیه در که ابتدا اول قول
اول معناده وارد اولدی و مضرب شول موضعه دیرلر که اول قول انده ثانیاً
ضرب مثل اوله پس مورد حالت اصلیه به و مضرب اکا مشبه بهما اولان حالت

ثانیہ یہ دبر مثل بودہ مورد حر زنا ابناک و دری سرقہ قیلہ در کہ
حالت اصلیه در پس هر بلرثا یا بر قول اگر صورتک بر حر و آزاد کیسه بی سوه که اول
کیسه نک بندہ سی و اسیری اولیہ و طمع قبلور سه بر شینک بغایت نفیسنه طمع قبلہ که اول
شیء فی حد ذاته دنی و حقیر اولیہ دینک محکمه ضرب مثل ابلدیار تنکیم حضرت
مولانا قدس الله سرہ العزیز ﴿ مشوی ﴾ قازن بالمره بی این شدہ مثل *
فاسرق الدرہ بدین شدہ مثل (دیو بو معنایہ اشارت پیور در یعنی حره یه زنا
ایله دینک و سورسک بر حاکم پردادی و بر سر و آزادی سود نمکدن اوتری مثل اولدی
فاسرق الدرہ طمع ایدر سن بر شینک بغایت اعلاسنه طمع ایله دینک ایچون معنای
اصلیسنندن مثل اولدی دینک اولور بو مثاک موردی حرام و مضرب فی حلالدر
بواسیسه شرعا و قتلا جائز در زیر حلالی حرامه تشبیه و بالعکس کلام نبوت
پناهنده و کلام اولیاء اللهده جوق واقع اولشد در کافال علیہ السلام هند
استحسان کلام عربون الاهتم ان من البیان لسحر احکم علی طریق التشبیه
البلغ ای ان بعض البیان سحر فالشبهه به مباح مندوب والمشبهه به حرام محذور فافهم
هذا معنی والله اعلم بالصواب ﴿ مشوی ﴾ بندہ سوی حواجه شد او ماندزار *
بوی کل شد سوی کل او ماندخار (بندہ افتد بیسی جانبته کندی اول عاشق انک
فراقتدن زار و محزون قالدی کلک راجحه سی کل جانبته کندی اکا خارقالدی یا خود
اول خارله قالدی دینک اولور ﴿ مشوی ﴾ او نمائده و رازم مطلوب خوش
* سعی ضایع ریح باطل پای ریش (اول کیسه کندی مطلوبیندن دور و جدا قالمش
سعی ضایع ریح زحمتی باطل آباغی محروح یعنی عاشق صورت اولان کیسه نک
مثالی بودر ﴿ مشوی ﴾ همچو صیادی که کبرد سایه * سایه کی گردد و راسر
مایه (مثلا شول بر صیاد کی که اول بر سایه طوته سایه اکاچن بر سرمایہ اولور
﴿ مشوی ﴾ سایه مرغی گرفته مرده تخت * مرغ حیران کشته بر شاخ درخت
مر دایله بر مرغک سایه سنی محکم طوئش اغاچک بوداغی اوزره مرغ حیران اویش
بو یله دیو که ﴿ مشوی ﴾ کین مدمغ بر که می خندد عجیب * اینت باطل اینت
پوسیده سبب (بو مدمغ عجیب کیمک اوزرینه کور یعنی نه شیء اوزره شاد او اوراشته
سکا باطل امثله سکاچوریش سبب سایه دن مراد صور کونیه و مرغدن مراد اسماء
الهیہ او اورقچن بر عاشق صورت صور کونیه دن بر صورتی صید قیاسه و آتی صید
ایلدن و اله کنور دم دیو شاد اولسه اول اسم الهی و صفت ربانیکه صورت اکا سایه
اول صورته حقیقت کی واقع اولشد در لسان حاله اول ایله ایچون دیر که بواله نه
اوزره شاد اولور نه اوزره خنده قبلور زهی باطل بیر سخی و طلب وزهی بوسیده
سبب که بونک نتیجه سی همان محض سازجت و تمیدر ﴿ مشوی ﴾ ورتو کو بی

جزو پیوسته کاست * خاری خور خار مقرون کاست (بو بیت شول عرفان جزوی
صاحب لریکه مخاوقه حب طبعه باری مقتضا سنجہ محبت ایدوب بونک محبتی حقیق
محببتدر بونتاویل ایدن لک سؤالنه جوابدر پیور در که ای اسیر صورت اگر سن
دیرسک و سؤل ابراد ایلرسک که بنم سودیکم جزو خودکله پیوسته در یعنی مرتبه
الوہیتک بر صفتک و یا خود بر نیجه اوصافک آیتنه و مظهر بدر پس بونک اثر بدر
و بونک حسنی انک حسن و جمالک بر لو بدر اولیہ اولیجی بر جزوی سومک معنای
کلی سومک اولدی جواب بودر که اگر سنک قتندہ جزو محبت کله محبت اولدیسه
خار دخی کلک جزو بدر خاریکه خار کله مقرون و متصلدر بوندہ کنایه عذاب
و عقاب و قهر و غضب بی حساب دخی اول مرتبه نک جزوی وار بدر پس آتی دخی
قبول ایله ز بر ابو خار اول کلک خاری و بونار اول بارک نار بدر پس مشتهیاندن قاچق
و بو کونه ناو یلدن کچمک سالک لازم اولدر دندر و بو بیت بو یله زعم ایدن لریچون
دیندر دندر (بیت) فان تصبر علی الثران فاعص * والا کن من العصیان قاص
﴿ مشوی ﴾ جزو بیک رو نیست پیوسته بیکل * ورنه خود باطل بدی بعثت رسل *
چون رسولان از بی پیوستند * پس چه پیوندند سان چون نک تشدد (بوایات
جزو کله پیوسته در و جزو سومک کلی سومکدر دینلره هم تسلیم و هم رددر یعنی ای
جزوی کله پیوستندر دین نعم اجزای عالمدن هر بر جزو و اشخاص بنی آدمدن هر
بر شخص من حیث المظهر به مرتبه الوہیته پیوسته و هویت الہیتک اسما و صفاتیلہ
بوجه دن سریانی علی السویه در ولیکن هر بر جزو یعنی هر بر مخلوق کندی
امکانیلری جهتندن و تعیین اقتضای اعتبار یله کل اولان مرتبه الوہیته پیوسته
دکدر زیر اگر جمیع اشیا امکانیلری حسیله و تمیزلری اعتبار یله هی هی اولسه
و عین واحد مرتبه سن بواسیسه انبیاء عظامک صلوات الله علیهم اجمعین بعثتی
و اولیاء کرامک دخی ارشاد و هدایتی باطل اولوردی و بی معنی قالوردی چونکم
انبیاء عظام خلقی خالقینک قربنه و معرفته پیوسته قتلقدن اوتر بدر لر پس نه بی
اولشد در لر چونکم برتن حکمنده در لر اگر هو هو اولسیدی و بکن مرتبه سن
بولسیدی انبیاء علیهم السلامک کلمی تحصیل حاصل اولوردی بلکه انبیاء علیهم
السلام خلقی از باب متفرقه و جزو یه دن رب الاربابه و جامع جمیع اسما و صفات اولان
الله دعوت و ارشاد ایچوندر کا قال الله تعالی فی حق نبینا علیہ السلام (قل هذه
سبیلی ادعو الی الله علی بصیرة انا و من اتبعنی و سجدان الله و ما انا من المشرکین)
یعنی دی یا محمد از باب متفرقه بندلر بنه که شو طریق توحید که صراط مستقیم
اندن عبارتند بنم بولدر بن خلاقی دعوت ایلرم مستجمع جمیع صفات اولان الله
(علی بصیرة) لا علی جهل ولا غفلة و بکا او یان وارث لرم دخی بو یوله دعوت

ایدرل پس بن الهی غیری اگا شریک فیلقدن تنزیه ایلرم و بزانتک حینده
مشرک کردن دکلز ﴿ مثنوی ﴾ این سخن پایان ندارد ای غلام * روزیکه
شد حکایت کن تمام) ای غلام بوسوز پایان طومر روز و قفسر اولدی یعنی کج
قالدی حکایتی تمام ایله

﴿ سپردن عرب هدیه را یعنی سبورا بلامان خلیفه ﴾

﴿ مثنوی ﴾ آن سبوی آب را در پیش داشت * تخم خدمت زادران حصرت
بکاشت) عرب بادیه نشین اول صودستیسی ایلرو طوتندی اول حضرتده خدمت
و عبودیت تخمینی اکدی ﴿ مثنوی ﴾ گفت این هدیه بدان سلطان برید *
سائل شهر از حاجت و اخربید) اعرابی اول غلامان شاهه ابتدی بوهده بی
اول سلطان ایلنوکز شاهک سائلسی حاجتدن کبروالکز و مرادنی حاصل قیلکز
﴿ مثنوی ﴾ آب شیرین و سبوی سبرونو * زاب بارانی که جمع آمد بکو
بوهده لذیذ صوویکی ویشل دستدر شول بر باران صوبنددر که چوقورده
جمع کلدی بوندن مراد شول بر به صورتی مجاهده ایله قطع ایدوب درگاه حقه
واصل اولدقدن صکره نور تقو ایله وجودی دستیسی سبرونو و غمد دوخته اولان
و آب عالم قلیل ایله طولان کندیک هدیه سنی برشی زعم ایلوب نقیبان درگاه الهی
اولان اسقیایه و یا خود خادمان باب عیت اولان ملائکه به عرض ایلنک صورت
حالی اولور ﴿ مثنوی ﴾ خنده می آمد نقیبانرا ازان * لیک پذیرفتند آرا
همچو جان) نقیبان اول هدیه دن خنده کلدی لکن آنی جان کی قبول ایلدیلر
﴿ مثنوی ﴾ زانکه اطف شاه خوب یا خبر * کرده بودند همه ارکان اثر
زیرا که با علم و یا خبر اولان خوب شاهک اطفی جمیع ارکان و اعیانه اثر ایلشدی
﴿ مثنوی ﴾ خوب شاهان در رعیت جاکنند * چرخ اخضر خاک را خضرا
کند) زیرا شاهلرک خوبی رعیتک وجودنده بر ایلر کافیل الناس علی دین ملوکهم
یشل دلاک خاک و زمینی یشل ایلرینده ماده بوقدر بعد مسافه و ارایکن یله پس
پادشاهلره متعلق اولان خوی و خصلتک بیانشه شروع ایدوب بیوردرل
﴿ مثنوی ﴾ شه چو حوضی دان حشم چون لولهها * آب از لوله روان در
کواها) ای مستمع اولان کسه فی المثل پادشاهی بر حوض کی و خشم و حشمتی لولدر
کی بیل آب اولددن کولره جاریدر کول غدیر دیدکارددر ﴿ مثنوی ﴾
چونکه آب جله از حوضیت پاک * هر یکی آبی دهد خوش ذوقناک) چونکه
جمله لوله لک آبی بر پاک حوضدنددر هر بر لوله خوش و ذوق و بر آب و برر
﴿ مثنوی ﴾ و در دران حوض آب شورست و پلید * هر یکی اولد همان

آرد بدید) و کراول حوضده شور و ناله صور و ارایسه هر بر لوله همان اول آبی
ظاهر کنورر ﴿ مثنوی ﴾ زانکه پیوستست هر لوله بحوض * حوض کن
در معنی این حرف حوض) زیرا که هر لوله حوضه متصلدر بر حرف کلامک
مقنای آینه حوض ایله یعنی تعمق و تفکر قیل دیک اولور و بر کلامک معنایست
حوض و تعمق ایلک بو گونه اولور که بوسورت عالم بر جسد مساویکیدر
و پادشاهلر مانند قلب و ارکان دولت و خادمان باب سلطنت مانند جوارح
و اعضا در حق قلب مشابه سنده اولان پادشاه صالح اولسه ارکان دولت و اعیان
سلطنت بلکه جمیع رعیت دخی صالح اولور و اگر مانند قلب اولان پادشاه فاسد
اولور سه بواعضا و جسد حکمنده اولان کسه دخی فاسد اولور تنکیم نعمان
این بشیردن روایت اولنن حدیث شریفک معنایست صدر الدین قنوی حضرتلری
بویله دیشدر که اول حدیث بودر قال صلی الله تعالی علیه وسلم (ان فی جسد ابن
آدم لمضغه اذا صلحت صلح الجسد و اذا فسدت فسد الجسد الا وهی القلب) پس
آفاق انفسه و انفس دخی آفاقه مطابقدر تنکیم آفاقده پادشاه صالح اولسه انک
چنودی دخی صالح اولور کذلک نفس آدمیده قلب صالح اولسه انک چنودی
مشابه سنده اولان اعضا و جوارحی دخی صالح اولور کافال علیه السلام القلب
ملاک اذا صلح الملك صلحت جنوده و اذا فسد الملك فسدت جنوده رواه ابو هریره رضی الله
عنه کذا فی الجامع الصغیر) کلکم راع و کلکم مسؤول عن رعیت حدیث شریفک
خواستجه هر کس کندی وجودنک و ال التمه و تحت حکمنده نصرف ایلدیکی
کسه لک را عبیدر هر نکم کندی عقل و جاننده موجود اوله وجود ظاهر بیسته
و تحت حکمنده اولان کسه لک کل انا بترشح بمافیه خواستجه اندن ترشح ایلوب
انلره تأثیر ایلک مقرردر تنکیم بومعنایه مناسب بیوردرل ﴿ مثنوی ﴾ اطف
شاهنشاه جانی وطن * چون اثر کردت اندر کل تن) بی مکان و بی وطن اولان
جان شاهنک لطافت و صفاتی تنک کلی جزونه نه گونه اثر ایلنددر بر کیمسه تنک
تسبی کوردیکک کی انک جانتک لطافتیه و صفات جده سته استدلال ایلرسن
﴿ مثنوی ﴾ لطف عقل خوش نهاد خوش نسب * چون همه تن رادر
آرد در ادب) و کذلک خوش نسب و خوش طبیعت اولان عقلاک لطافتی جمیع جسدی
نیجه ادبه کنورر یعنی نظر ایله جسدی آدمه که انده اولان ادب و حیاء و ایمان
و بونلر امثال اولان خصال حسان جمیع عقلاک آثار و شایدر که بی عقل اولنده ادب
و حیاء و ایمان اولر ﴿ مثنوی ﴾ عشق شنک بی قرار بی سکون * چون در ارادر
کل تن رادر جنون) سکونسز قرار سز شریخ و شنک اولان عشق جمیع تنی نیجه جنونه
کنورر یعنی تنک جنون و دیوانه لکی عشقنک تأثیرنددر ﴿ مثنوی ﴾ لطف

آب بحر کو چون کوثر است * سنک ریزه ش جله در و گوهر است دریا آب سنک
لطافتی که اودریا کوثر کیست در آنک خرد طاشی جله در و جوهر در یعنی دریا نیک
صوینک خاصیت و لطافتند در که اکثر آنک سنک ریزه در و جوهر
واقع اولش در بو کلام در و جوهر محلی اولان دریایه کوره در * مثنوی *
هر هنر کا ستایدان معروف شد * جان شاگردان بدان موصوف شد * حاصل کلام
و نتیجه مرام هر هنر که استاد آنکه موصوف اولدی و اول هنر ده مهارت و حذاقت
بولدی شاد کر نیک جانی آنکه موصوف اولدی * مثنوی * پیش استاد
اصولی هم اصول * خواند آن شاگرد چست با حصول * مثلا اصوله منسوب
استاد فتنده حصول ابله اولان چست و چایک اولان شاگرد هم اصول
اوقور یعنی علم اصولی حاصل آنکه چست و چایک اولان اول اصول
آنک فتنده هم اصول اوقور دینک اولور * مثنوی * پیش استاد فقیه آن
فقه خوان * فقه خواندن اصول اندر بیان * فقیه اولان او استاد فتنده
اول فقه اوقور یعنی شاگرد فقه اوقور بیان و تمیز و فتنده اصول اوقور
* مثنوی * پیش استادی که اوقور بود * جان شاگردش از و نقوی شود
شول بر استاد فتنده که اول استاد نقوی اوله آنک شاگردنک جانی اندن نقوی
اولور * مثنوی * باز استادی که اوقور هست * جان شاگردش از و نقوشهست
کیو شول بر استاد که او طریق حقک نحو و فایده در آنک شاگردنک جانی اندن
شاه حقیقینک نحو در یعنی طریق حب الهیده فانی اولان مرشدن آنک
شاگردی دخی فضا او کورور و کندی برنی شاه حقیقینک نحو فیلور
* مثنوی * زین همه انواع دانش روز مرک * دانش فقرست ساراه
و برک * بود و کلی انواع علوم من موت کسوف فقر علیدر راه آخرت از حق
و دوزخی کتاب و سنت علی علم فقر در که بوجهه عبدک فتناسنی و برک فتناسنی
مین و مفسر در و کتاب و سنه موافق اولان اولیا و علماک علمای دخی هب دانش
فقر در و الحاصل علم ایکی قسمدر بری علم نافع بری غیر نافع کافال علیه السلام
الم علماک علی فی القلب و ذلک الم التافع و علم علی الانسان فذلک جهه الله علی
ابن آدم رواه جار بس علم نافعک جمعی علم فتنده داخل در

حکایت ماجرای نقوی و کشیان

* مثنوی * آن یکی نقوی بکشتی در نشست * رو بکشتیان نهاد آن خود
پرست * او بر نقوی بر کیده اوزردی اول خود پرست کشتیان بوز قودی یعنی
توجه ابلدی * مثنوی * گفت هیچ از نحو خواندی گفت لا * گفت نیم
عمر خوشد در فنا * اول نقوی کشتیان ابلدی هیچ نخودن اوقود نمی کشیان

ایندی اوقودم نقوی کشتیان ابلدی سنک عمرک نصی فساد کندی
* مثنوی * دلشکسته کشت کشتیان زتاب * لیسک آن دم کشت خامش
از جواب * کمیچی حرارتدن دل شکسته اولدی لیکن اولدم جوابدن خاموش
اولدی * مثنوی * باد کشتی را بگردابی فکند * گفت کشتیان بدان نقوی
بلشد * امر الهی ابله باد کشتی بی بر گردابه بر اقدی کمیچی صوت بلشد ابله
اول اهل نحوه دبدی * مثنوی * هیچ دانی اشنا کردن بگو * گفت نه ای
خوش جواب خوب رو * هیچ بوز مملک بیلور مین سوله نقوی ابلدی ای
خوش جواب و خوب رو بیلزم * مثنوی * گفت کل عرت ای نقوی
فتاست * زانکه کشتی فرق این کرد ابهاست * کمیچی نقوی به ابلدی سنک
عمرک کلبی فساد ز را که کشتی بو کرد ابلرک غرقیدر * مثنوی * نقوی
بایدن نحو اینها بدان * کز تو نقوی بی خطر در آب زان * یل بو محلسده محو کرک
نحو کر کز اگر سن نقوی ابلک آب اینچه خوف و خطر سز سور بوقصدن حصه
اولدر که کشتی وجودک شکسته اولتی و فتنده علم قیل و قالک انسته قائده سی
اولوب بلکه علم نحو و مالک نفع و فایده اولدیشنی افاده ابلر * مثنوی *
آب دریا مرده را بر سر نهسد * و بود زنده زدریا کسکی رهد * آب دریا
مرده بی باشی اوزره قور و اسکر دیری اوله در یادن جنس فـور نولور
* مثنوی * چون بر دی نوز اوصاف بشر * بحر اسرار نهسد بر فرق سر
چونکم سن بشر و صفاتدن اوله سن و مو توافل ان نحو تو اخواسی اوزره اولزدن
اول اولوب مرئی فتنه اربوب قرب حق بوله سن اسرار الهی دریای سنی
باشک اوزره قور و سکا نظم و تکریم فیلور * مثنوی * ای که خلقارا
نوخرمی خوانده * این زمان چون خر برین غ مائده * ای شول کیمسه که
خلافت سن خر اوقور سن یعنی علمکه مفرور اولوب ائله خرا بفهم دیو فقر سن
بوزمان خر کی بوخ اوزره فالشن یعنی اشک بوز اوزره طربوب قائده بی کی
سندخی بوزمان بودیاده خر کی قالوب ایلور کیده ممشن و آخرت و طام حقیقت
جانبه سیر و نقل ایده ممشن * مثنوی * کز و صلا مة زمانی در جهان *
نک فتای این جهان بین و بن زمان * اگر سن جهاتده زمانک علامه سی ابلک
اشه بوجهاتک و بوزمانک فتناسنی کور یعنی علامه لک اولدر که بوجهاتک و بو
زمانک فتناسنی حقیقه مشاهد ایلوب علنی و علنی مجرد فضا ایچون قبه
* مثنوی * مرد نقوی را ازان درد و خیم * ناشمارا نحو نحو آموخیم *
فقه فقه و نحو نحو و صرف صرف * در کم آمد یابی ای بارشکرف * مرد نقوی
قصه سنی عرب پادیه نشین قصه سنک مایینه اول جهندن کتوروب دکدک
وانکچون بوجهه ضم ابلدک تا که سزه نحو و فنا نقوی یعنی علنی و قاعده سنی

و صورت دانه سه داخل اولز بو بوست الله کلان و صورت دانه سه داخل
اولان جال و کال انک در بای جال و کالیدن بر قطره در **﴿ مثنوی ﴾** کج
مغنی بدز پری چاک کرد **﴿ خالکرا تا باینتر زافسلاک کرد ﴾** کنت کتر تحقیقا فاحیت
ان اعرف فخافت الخلق لا عرف حدیث شریفک خواستجبه قیب هویت
مرتبه سنده جواهر اسماء و صفاته مالا مال بر کتر مغنی ابدی بر لکنیدن یعنی صفات
علیه سنک و اخلاق جبه سنک کالیله مقتضیاتشیدن پرده **﴿ قیچی چاک ابلدی خای
افلاکدن تابان نور و شتر ابلدی یعنی عالم خای و با خود جسد خاک بنی آدمی اسماء
و صفاته مظهر قطعه افلاکدن من حیث المعنی منور ابلدی ﴾ مثنوی ﴾**
کج مغنی بدز پری جوش کرد **﴿ خالکرا سلطان اطلس پوش کرد ﴾** حضرت
الو هیت مرتبه احدیتده کتر مغنی و پنهان ابدی اوصاف کالاتنک و فرت و کترتندن
جوش ابلدی خاک جسد بنی آدمی اطلس پوش سلطان ابلدی اول جسد تریایه
سلطانیده اولان قوت و قدرت و مهابت و سطوت و بونلر امشالی اولان صفت
و حالت اول در بای کال و جالکدر و الا بو خاک بارلر بو صفتلری زده بولوردی
﴿ مثنوی ﴾ و ریدیدی شاخی از دجه **﴿ خدا ﴾** آن سورا اوفنا کردی فنا
اگر آب علم و جالده بر اولان وجود دصیتی مقبول و مقیم عدا بلین کیمسه خدای
تعالینک دجه **﴿ کال و جالیدن بر شاخی یعنی بر جدول و خلیجی کوریدی اول وجود
سبوسنی اول کیمسه فنا ایدیدی اول وجودک انک قنده اضباری قالیوب آئی بالکلیه
محو ایدوب خدا جاننده بی وجود اولدینی جالده کیدیدی ﴾ مثنوی ﴾** آنکه
دیدندش همیشه بی خودند **﴿ بخودانه بر سبوسنی زدند ﴾** اول کیمسه لکه دجه
خوبی خدادن اولان شاخی کوردیلر همیشه بی خودلردی خودلر کی و اهل
فنا مانندی سبوی وجودلری اوزده سنک فقرور باضی اوردیلر و کسر وجود ایدوب
غنا مرتبه سده ایدیلر **﴿ مثنوی ﴾** ای زغیرت بر سبوسنی زده **﴿ وین سبور
شکت کامل تر شده ﴾** ای غیرتندن و همت و مجتدن سبوی وجود اوزده بر طاش
اورمش بو سبوسنش اولمقدن کاملرک اولمشدر **﴿ مثنوی ﴾** خم شکسته آب
ازونار یخته **﴿ صددرستی زین شکست انکشته ﴾** کوب صمنش و اندن آب دو کلمش
پوزدرستلاک بو شکسته لکدن اول خم قورمش و حاصل ایش مراد وجود
موهومینک صمنشی و عقال کامل اولمی و خم کی اولان صفت نفسانینک صمنشی
و آب عقل و آب عرفانک اندن دو کلوب اعلی و ابقاله و اذواق جان و جنساله اکانجه
درستلاک حاصل اولستندن عبارت اولور **﴿ مثنوی ﴾** جزو جزو خم در رقصست
و حال **﴿ عقل جزوی را نموده این محال ﴾** کویک جزو تک جزوی رقصده و حالده در
لیکن عقل جزوی به بر حال محال کورمشدر خدن مراد وجود انسانی در انک جزو تندن

مراد هر بر عضوی اوله و جزو جزو تندن مراد انک تابعی اوله چونکم سالک وجود
خن صیوب فانی اوله و آب معنیه وصول بولوب روحی انکه طوله انک هر بر عضوی
کال ذوقندن رقص و حاله اولور ولیکن عقل جزوی صاحب برینه بو حال محال
کورینور که انلر سردن غافلر و بوعلمدن جاهلر در **﴿ مثنوی ﴾** نه سبوسیدارین
حالت نه آب **﴿ خوش بین و الله اعلم بالصواب ﴾** بو حالتده نه سبوسونه آب ظاهر در
بوسوزلک حقیقتی خوش کور و بو کلاتنک ماهیتنه نظر ایر کور الله تعالی صوابه
اعمال را کر در سکنکه بنده بو کونه معاینک اطلاعه استعداد بوقدرین بو کونه معنایی
نیجه خوش کوره بم جواب بیوردر **﴿ مثنوی ﴾** چون در معنی زنی یازت کند **﴿
بر فکر زن که شهبازت کنند ﴾** چونکم معنی قیوسنی قفسه سن سکا آچارلر فکر
قنادی اور که سنی شهباز ابلدلر المره بطیر یجانی الهمة و الفکره خواستجبه
انسان همت و فکر جتاهلری ابله اوچار بو عالم صورتدن گذرایدوب جانب
معنیه بکر و اول عالمک شهباز بلند پروازی اولوب وجه مقصودینک نقابینی آچار
﴿ مثنوی ﴾ بر فکر شد کل آلود و کران **﴿ زانکه کل خسواری ترا کل شد
چونان ﴾** سنک فکرک قنادی بالحقه بولشمش و ثقیل اولدی زیر اکل بیجسن
سکا بالحق نان کی اولدی **﴿ مثنوی ﴾** نان کست و گوشت کتر خوار ازین **﴿
نانسانی همیوکل اندر زمین ﴾** نان و گوشت اصلنده کلسدر بوندن آزرکی بی تاکل
کی زمیننده قالیبه سن اما عجب حالتدر که سکا نه آجلق و نه طوقلق فائده ایلر
﴿ مثنوی ﴾ چون کر سنه می شوی سنک میشوی **﴿ تند و بد پیوند و بد رنک
می شوی ﴾** چونکم آج اوله سن سک اولور سن یعنی سنک کی بد خو اولوب تند و بد
پیوند و بد رنک اولور سن یعنی غصبلو و اتصال و مقارنتی قبیح و بد اصل اولور سن
﴿ مثنوی ﴾ چون شدی توسیر مر داری شدی **﴿ بی خبر بی پاچود بواری
شدی ﴾** چونکه طوق اولدک بر مر دار اولدک بر دیوار کی آیا قسز خبر سز اولدک
یعنی دیوار نیجه حرکت قادر د کلسه و نه کونه فهم و بی خبر ایه سده سده طوق
اولدینک چینه بی فهم و بی خبر اولوب کندی مرتبه کدن عبادت و طاعت
جانبه نقل و حرکت الخزن سن دیمک اولور **﴿ مثنوی ﴾** پس دمی مر دار
و دیگر دم سکی **﴿ چون کنی در راه شیران خوش تنکی ﴾** پس بر دم مر دار سن
و بر ضربی دم کلسن شیران دین بولنده نیجه لطیف بلکلک ایلر سن **﴿ مثنوی ﴾**
آلت اشکار خود جزو شک مدان **﴿ کترک اندازنک را استخوان ﴾** کندی شکارک
الت و سینی کلیدن غیری بطه آلت شکاردن مراد نفس اماره در که صید دنیا
ایلمکه آلت اولمشدر کلبه استخوانی آزرکی آت یعنی سک نفسک خدا سنی آزر و بوب
انی عقلک تابع ایت **﴿ مثنوی ﴾** زانکه سک چون سیر شد سر کش شود **﴿ ی**

سوی صید و شکار خوش دود) زیرا کلب چونکه طوق اولدی سرکش اولور
لطیف صید و شکار خوش جانبده چن بیلر **مثنوی** * آن عرب را بی توانی
می کشید * نایبان درگاه وان دولت رسید * اول عربی از قسریاق و محتاجان
چکدی تا اول درگاه و اول دوله بنشدی **مثنوی** * در حکایت گفته ایم
احسان شاه * در حق آن بی توانی بی پناه * حکایتده دیشتر شاهک احساننی اول
پناهسز اولان بی توانک حقه یعنی اول پناهی اولین فقیرک حقه اوا اولان
شاهک احساننی مقصدنا حکایتده ذکر ایشتر در **مثنوی** * هر چه گوید
مرد عاشق بوی عشق * ازدهانش می جهد در کوی عشق * مرد عاشق هر نه
سویارسه عشق فوقوسی انک دهانشدن صحرار عشق محله سنده یعنی مرتبه
عشقده مرد عاشق هر نه سویارسه انک اغرنندن عشق راجحه سی ظاهر اولور که
کل انامیز شرح بمافیه بومعنا به شهادت قیلور **مثنوی** * کر بگوید فقه
فقراید همه * بوی فقر آید از آن خوش دمدمه * اگر مرد عاشق فقه سویارسه
اندن جیعا فقر کلور اول لطیف صدالو خوش سوزلو عاشقندن فقر راجحه سی
کلور **مثنوی** * ور بگوید کفر دارد بوی دین * آید از کف شکش بوی
یقین * اول مرد عاشق اگر کفر سویارسه دین راجحه سنی طور انک شک و گمانه متعلق
اولان سوزندن یقین راجحه سی کلور **مثنوی** * کف کز کز بحر صدق
خاستست * اصل صافی آن فرع را آراستست * کف کردن مراد شک و گمانه
متعلق اولان و شرعه مخالف کلان سوزلدر عاشقک باطنی دریای صدق و یقیندر
پس معنی بویه دینک اولور که مثلا اگر بگوید بر صدق در یاسندن قائله مشدر
یعنی اگر بگوید کل اولان شرعه مخالف و عقله منافض سوزلدر انک دریای صدق
اولان در یاسندن ظاهر اولدر صافی اولان اصل اول تیره اولان فرعی بر مشدر
یعنی انک صافی و وافی اولان درونی اول کزیمز اولان گفتار بی نور یقینله تزیین ایشدر
حقیقته نظر ایلک اول کج اولان کلام راست و اول کلام نامعقول فی الحقیقه
مختار و مقبولدر **مثنوی** * آن کفش را صافی و محقق دان * همچو دشتام لب
ممشوق دان * مرد عاشقک کج اولان کفی یعنی نامعقول اولان کلامنی صافی
ولایق و مقبول بیل معشوقک لبیک دشتامی کبی بیل یعنی معشوقک کلام دشتام
آئینری اگر چه جواب تلخدر لیکن عشاقه اول شیرین کلشدر **مثنوی** *
کر بگوید کز نماید راستی * ای کز که راست را آراستی * عاشق حق اگر اگر
سویارسه اول طوغر بلق کوسرتر ای لطیف بر کج که راستی بزه دی مراد عاشقک
نامعقول اولان کلماتی عاقلک مشروع و معقول اولان کلماتدن لطیف اولوب
انلرک راست اولان کلامنه بونلرک کلامی زیب و زینت و پرستی اشعار ایلر

تکمیل اکثر عقلا عشاق الهیک کلامیه کندی کلامرینی تزیین ایلر و فلان
عاشق شویله دیش دیو سوبلر **مثنوی** * از شرکر کر شکل تانی می پزی
* طعم قنداید ترا چون می مزی * مثلا اگر شکر دن بر نان شکلی دوزه سن
و پشوره سن اسکرانی امه سن اندن سکا قند لذتی کلور نان لذتی کلر
کذلک عاشقک مقالنی بوکا کوره قیاس ایلر **مثنوی** * ور بیاید مؤمنی
زین ون * ی هلدنرا برای هرمن * مثال آخر اگر بر مؤمن التون بت بوله
هر بت پرست ایچون آنی چن قور **مثنوی** * بلکه کیرداندن آتش افکند
* مسورت طربش را بشکند * بلکه مؤمن اول ونی طورانش ایچره براغور
انک عاریتی صورتنی صبر **مثنوی** * تانساند بر ذهب نقش ون * زانکه
صورت مانعت و راهزن * تا التون اوزره بت نقشی قالمیه زیرا که صورت انک
التونندن متفع اولغه مانع و رهنر دین چن بر مؤمن عارف بر کلام نامشروع
و نامعقول کورسه در حال انک ضمیمه اولان مشافع و اسراره نظر ایلر اگر انک
تحتسده نیجه فوائد و مشافع موجود ایلسه انک صورت ظاهرده نامشروع
و نامعقول اولدیغه باقیوب انک الفاظ و جروفتده اولان کزیمز لیکن ازاله ایدوب
زر خالص کبی اندن معنایی اخذ ایلر * بیت * لفظ اگر راست بود یا کزک * هیچ
فیرمز بزه معنی کزک * دین بومعنا به دلالت ایلر **مثنوی** * ذات زرش
دادر بایستست * نقش بت بر نقد زرعال نیست * و شک ز اولان ذاتی دادر بایست
و عطای الوهیندر امامت نقشی بقدر اوزره عاریتدر اکا اعتبار بوقدر اول
نقش بت ذات ذهی خبیث ایلر **مثنوی** * بهر کبی تو کلیمی را مسوز *
ور صدای هر مگس مگذار روز * ای قیل و قاله نظر قیلان و معنادن غافل اولان
بر پیره دن اوزری سن بر کلیمی باقه و هر مگس آواز و صدا سندن نهاری زک ایلر
بلکه آواز عکسه التفات الیوب فوائد روزدن متفع اول **مثنوی** * بت
برحتی چون بمائی در صور * صورتش بگذارودر معنی نکر * چرنکم صورتلرده
قاله سن بت پرست سن انک صورتنی قوومعنا به نظر ایلر **مثنوی** * مرد
حیی همه حاجی طلب * خواه هندو خواه ترک و یاعرب * حجه منسوب اراست
بر حاجی همه * طلب ایلر کر کسه هندو و کر که ترک و یاعرب اولسون
مثنوی * مکراندن نقش و اندر زک او * مکر اندر عزم و در آهنگ او *
انک نقشه ورنکنه نظر ایلر زرا اول لازم دگاسد رانک عزمه و قصدنه نظر
ایلر که لازم اولان بودر **مثنوی** * کر سباعت اوهم اهنگک نوشت * تو
سپیدش خوانکه اوهمرنگ نوشت * اول هند و اگر چه عیاهد لیکن شک هم
اهنگکدر سن اکا سپید او قوز بر امن جیت العنی سنک هم رنگدر **مثنوی** *

این حکایت گفته شد ز بروز بر * همچو فکر عاشقان بی بی باوسر (بو حکایت
ز بروز بر دیش اولدی و نظمه پریشان و پراکنده کلدی عاشقارک فکری کی
بی باوسر در * مشوی * سرند ارد چون ازل بودست پاش * پاند ارد
باید بودست خوش (ازل اکادیرل که ابتدای اولیه انتهای اولیه ابد اکا
دیرل که ابتدای اولیه انتهای اولیه این حکایتدن مراد ذکر محمل اراده حال
قاعده سی اوزره بو حکایتده سو بلن گفتار و اسرار در یعنی بو حکایتده ذکر اولان
و فکر عشاق کی بی باوسر ظهوره کلان اسرار و گفتار پاش طومر چونم ازلدن
ایلیده که مراد مرتبه اعیان ثابته دندر دیک اوور پای طومر یعنی نهایت و آخر
طومر ابد الیه خصم و مقارن اولمشدر بونکته بی اشعار ایلمدن اوتری بو کتاب
شریفی سائر تألیفات و مصنفات کی دیباجه الیه ابتدا الیه مشا و آخرنده دخی اتمام
و اختتامه متعلق کلام سو بلشملدر * مشوی * بلکه چون آیت هر قطره
ازان * هم سرست و باوهم بی هر دو آن (بلکه بو کلام لطیف و نظم شریف
صوکیدر هر بر قطره اندن هم سر در هم باوهم بویکی سز یعنی بو کلام
شریف بر عظیم آب لطیف کیدر هر بیت اندن بر قطره کیدر و هر بیت ایچون
سرو یا یعنی ابتدا و انتها اعتبار ایلمک ممکند و سباق و سباقه نظر ایلمک جهتدن
بی سرو یا اعتبار ایلمک هم قابلدر * مشوی * حاش الله این حکایت نیست هین *

نقد حال ما و نیت این خوش بین (حاش الله بو حکایت دکلدر اکاه اول یعنی
بن الهی تنزیه ایلرم بو عرب بادیه نشین حکایه سی اولمقدن بو حکایت بزم و سنک نقد
حالمدر خوش نظرا لیه * مشوی * زانکه صوفی با کرو بافر بود * هر چه آن
ماضیت لایذکر بود) زیرا که صوفی کروفر الیه اولور هر نسته که اول ماضیدر
لایذکر اولور یعنی صوفی زیاده کروفر صاحبی شول عالی رتبتدر که انک قنده هر نه که
ماضیدر ذکر اولنر بلکه نیکه هر صوفی ذکر ایلر سه کندی حسب حالی و توابع انک اوصاف
بانی سو بلر و حکایات و امثال ضمیمه انی نقل ایلر دیک اولور * مشوی * هم عرب
ماهم سبوماهم ملک * جمله ما یؤفک عنه من افک) سوره زار یانده اولان آیت
کریمه به اشارتدر (و السماء ذات الحک) جناب عزت قسم بیوردر که ذات طرایق
اولان کوکار حق چون مراد مسیره کواکب اولان طرایق محسوسه اوله و یا خود
طرایق معقوله اوله نظر عقلاء نیجه معارف و حقایق و وصوله سبب اوله (انکم
انی قول مختلف) جواب قسدر تحقیق سزای کافرل اقوال مختلفه ده سز یار سول
حقند اولان مختلف قولاری اوله که کاهن و ساحر و مجنون دیدکاری کی و باقرآن
حقند (اساطیر الاولین) و شعر دیدکاری کی و یاقیامت احوالده اولان اختلافاری
کی و اما تاویل الروح الی ذات الطرایق فان من کل صفة طریق الی سماء الروح یصل

الیهام یسلکها (انکم انی قول مختلف) ای من حدیث النفس والافکار المتنوعة
والاعتقادات الفاسدة المانعة عن الاتحاد فی السلوک والمذاهب الباطلة المانعة
من الکمال (یؤفک عنه من افک) ای مصروف عن القرآن اوالرسول اوالایمان
من مصروف یعنی مصروف و مطرود اولدیلر بافر آندن و یار سولدن و بایماندن انلر که
علم ازایده مصروف و محروم اولدیلر دی اما تاویل ویصرف عما یوعدون من الکمال
من صرف بالشقاوة فی علم الله (قتل الخراصون) ای لعن الکذابیون با قوال المختلفة
(الذین هم فی غمرة) یعنی کذابلر شول کیمسه لر در که جهالت و کمال غفلتده
(ساهون) و غافلدر اوامر الهیدن و کالات نفسانیدن معنی بیت حضرت خداوند کار
قدس سره بیوردر که هم عرب بزهم سبوماهم ملک بزهمه ما بو جمله بز
من حیث الحقیقه (یؤفک عنه) بو معنادن مصروف اولدی (من) شول
کیمسه لر که (افک) مصروف و محروم اولدی ایدی علم ازایده * مشوی *
عقل را شودان وزن را نفس طمع * این دو ظمانی و منکر عقل شمع) بو قصده ذکر
اولان شوییدن مراد عقلی یل وزن عربدن مراد بو نفس و طمع صفتنی یل
بویکیسی ظمانی و منکر تدبیر عقلا در عقل ایه فی المثل شمعدر که نورند بیروادراکله
خانه وجودی منور فیلیدر * مشوی * بشو اکنون اصل انکار ازچه
خاست * زانکه کل را کونه کونه جزء هاست) بو بیت مقدم اولان بیتدن ناشی اولان
سؤالی دافعدر اول سوال بودر که عقلی ارکی و نفسی عورت کی بیوردر بکن
و نفس ظمانی و عقل شمع کی نورانیدر دیدیکر پس انسان بر ذات ایکن بو ضدیت
و اختلاف ندن حاصل اولدی بیوردر که کوش آیت الان بو کارک اصلی و بوانکارک
ظهوری ندن حاصل اولدی اول جهتدن حاصل اولدیکه کلک کونه کونه جزء لری وارد
کلدن مراد مرتبه الوهیدر کا ذکرنا قبل ذلک و جزءلر دن مراد اسماء و صفات متنوعه در
عالم و ادم مظهر اسماء و صفات الهیه در پس وجود آدمیده ظهور اباین اختلافات
آثار و اختلافات اسماء و صفات الهیه در بو تقدیر چه عقل و نفس مظهر اوانقلاری
اسمک مقتضای سبجه لسان حاله معنی نزاع وجد الدن خالی دکلدر مطمحته مرتبه سته
اروب عقله تابع و انجیده ک * مشوی * جزء کل نه جزء هانسیبت بکل * نه
جو بوی کل که باشد جزء کل) بو ذکر ایلدیکر کلک جزء کل کلک نسبتی کی
دکلدر یعنی جزء کل حقیق دکلدر که ترکیب قبول ایدیه زیر امر تبه الوهیت اسماء
و صفاته مر که دکلدر و کلک رایحه سی کیده دکلدر که کلک جزء اوله بلکه
بو جزء و کلکه ذکر اولندی جزء کل اعتبار بدر تکیم بو نیستی بو معناه کوره مثال
ایدوب بیوردر * مشوی * لطف سبزه جزء لطف کل بود * بالک قری
جزء آن بلبل بود) مثلا لطافت سبزه کلک لطافتک جزء بدر بحسب الاعتبار یعنی

كلك لطافتی جامع جیع لطایف سیر واث فرض ایلمن جمله دن الطف
اولدیفیون وهر سیر نك لطافتی انك لطافتدن رجزه عدایلمن بوتقدیر اوزره
لطاف سیر، جزء لطاف کل اولور و انك بواعتبارله بانك قری جز بانك بلبل اولور
یعنی بلبلان صداسنی جامع جیع لذات اصوات فرض ایلمن صدای قریکه اكا
نسبتله دونتدر انك جزئی دینله جائزدر پس مرتبه الوهینه کل واسما وصفاته
اجزا تعبیری اعتباری و فرضی در حقی دکلدر ﴿ مثنوی ﴾ کرشوم مشغول
اشكال وجواب ﴿ تشنگارای توام دادآب ﴾ اگر اشكال وجوابه مشغول اولم
وبوجزه و كلك مشكلاتی - ل قلم صومرله آب ویرمه فن قادر اولورم یعنی
سالکان طریقت و تشنگان حقیقتساولله اب معرفتی فن ویرمه فرصت
بو اورم ﴿ مثنوی ﴾ کرتواشكال بکلی و حرج طبرکن الصبره فتاح الفرج ﴿ اگر سن
بالکله اشكال و حرج ابك یعنی اشكال مرتبه صده و زحمت منزله صده ابك صبرایله
زیرا صبر فزجك مفتاحیدر ﴿ مثنوی ﴾ احتما کن احتماز اندیشهها ﴿ فکر شیرو کور
ودلهسا پیشهها ﴾ اندیشه لردن احتمالیه و پرهیز قبل زیرا فکر فی المثل شیرو کور
و کورکالر پیشه لردن یعنی قلبی اندیشهها و خیالات فاسده دن حفظ و حیات الیه زیرا
فکر مثلا شیرو کور کیدر مراد ابو و کتولو دیکدر کم اولان فکر و اندیشه دن قلبی
صیانت ابك لازمدر ﴿ مثنوی ﴾ احتما ها پردواها سروروت ﴿ زانکه
خار بدن فروزی کرست ﴾ احتمال علاجلر اوزره سروردر کاقبل فی الحدیث ﴿ الحیة
رأس کل دواء ﴾ زیرا قاشیق او یوزك زیاده لکنه سیدر اما پرهیز انك دواوشفاسته
وسيله در پس اندیشه و افکار قلبك علت و مرضنی زیاده ای دیجیدر و اندیشه
و انکاردن احتما ابك دواوشقای صدره سیدر ﴿ مثنوی ﴾ احتما اصل دوا
آمدیفین ﴿ احتما کن قوت جانت بین ﴾ بی شک یسین بودر که احتما و پرهیز دوا انك
اصلی کالبدی احتما الیه و جانك قوتنی کور که افکار فاسده و افعال خیثه و اغدیه
خسبه دن پرهیز قلیق جانه قوت و پرهیزیدر ﴿ مثنوی ﴾ قابل این نکنها شو
کوشوار ﴿ تا که از زر مزمت من کوشوار ﴾ حلقه در کوش مهر کرشوی ﴿ تا به
و تاز یارشوی ﴾ بونکنده لکه بن سو یلدم و سو یلسم کرک کوش کی اتی قبول
ایدیجی اول و استقامته مستعد اول تا کم بن سکا علم بدن زرندن کوشوار دوزم اگر
نکنه لزم قبول ایلمنك ماه زر کرک قولافته حلقه یعنی کوبه اوله سن و ناماه و ثریا
مرتبه سنه بول بول سن ماه زر کردن مراد با ناماه آسمان اوله نور انیشه عالی
فیوحی کی بالذکر ایلمدیکی ملائکه الیه پس انك قولافته کوبه اوله سن دیکدن
مراد رفعت و منزلت صاحبی اوله سن و دین و طریقتده ماه ولایت اولان ولی
کامل اوله سن زر کر اولمی سالکان مریدانی زرمعرفته زرا تود ایلمندن عبارت

اولور و انك قولافته حلقه اولانی انك قبوله و آشاقته بول بولقدن کتابه اولور
﴿ مثنوی ﴾ اولو بشنو که خاسق مختلف ﴿ مختلف جائسد از بانا الف ﴾
در حروف مختلف شور و شکست ﴿ کرچه از یک روی سر تا پایکست ﴾ از یکی
رو ضد و یک رو متحد ﴿ از یکی رو هرل و از یک روی جد ﴾ انفسه اولان اختلافاتی
اولایان پیور دیر تکیم بشنو اکنون اصل انکار از چه خاست پیور دقلری مقلده
ذکر اولندی بو مقلده آفاده اولان اختلافانک تحقیقه شروع ایلمن دیر که اول
نکاتکه اکافیل اول دیو تنبیه اولمخشیدی اولایشت اول نکتله بودر که خاق
مختلف جائدرل الارواح جنود مجنده فموا سبیه مخلوقات متوه نك ارواحی
اجناس مختلفه در بادن الفه و انجیه دك اولان اختلافات کی مراتب حروف
ورقیه نك اول مرتبه سنه واقع اولان الف آخرنده واقع اولان یاد آخر مرتبه دن
اول مراتبه و انجیه دك نظر اوله حقایق حروف رقیه شکلا و طبعا و مخرجا
بری برینه مخالفدر کینک مغربی شفوی کینک حلقومیدر و کینک طبعی تازی و کینک
خاکی و کینک دخی بادی و آیدر محصل مخاوقات ایجره ساثر ام کی بونلردخی خاصه
بر امتدر تکیم شیخ اکبر قدس الله سره العزیز حضرتلری فتوحاتك ابتدا سنه ایلمی
یاده پیوردر ﴿ اعلم ان الحروف امه من الامم مخاطبون و مکلفون و فیهم رسل من
جنسهم و لهم اسماء و لا یعرف هذا الا اهل الکشف من طریقنا و عالم الحروف
افصح العالم لسانا و اوضحه بیانا ﴾ پس بو حروف مختلفه شور و شک وارد یعنی
شکلا و طبعا و مخرجا بونلرک هر برنده اختلاف واردر کی منقطه در و کی فی
منقطه در منقطه سی عالم ملکدن و غیر منقطه سی عالم ملکوتند و طبیعتلرنده
دخی شور و شک واردر زیرا کینک طبعی حار و کینک بابس و کینک رطب و کینک
بارد در تفصیلی ابتدای فتوحاتده کاینفی مشروحدر را کرچه بوجه حروف
مختلفه بروجهدن سر تا پاردر که جمله حروف مختلفه نك اصلی نقطه در و نقطه
سرهویت مطلقه در عالم حروفده که جیع مراتب مخارج حروفی احاطه
ایلمدر و مبدأ ابتدای تعین الف ماده صورت الفیه در و حقیقت الفیه بر مثال
تعین اول هیولی صور حروف لفظیه و خطیه در پس الف حقایق و تعینات
حروفیه ده ساریه در ﴿ بیت ﴾ يك نقطه الف کشت الف جمله حروف ﴿ در
جمله حروف الف با سخی موصوف ﴿ تکیم نقطه وحدت هیولی امتدادات
نفس رحمانیه اولوب و انده ظهور قیاب و نفس رحمانیه هیولی حروف و کلمات
کونییه اولوب انلرده ظهور ایلمدیکی کی پس نفس الامرده نظر اولننه بو
یوزدن جمله سی سر تا پیر اولور کافال ابن الفارض قدس الله سره العزیز ﴿ بیت ﴾
وما ذاك الا ان بدت بظواهره ﴿ فظنوا سواها و هي فيهم نجلت ﴾ و هر بر حرفك

اگر تعین خاصه سنه و مخرج جبه نظر اولسه بویوزدن بری برینه ضددر کذاک
حقایق کونیه و افراد انسانیه کوزحمت بسن کیمی مؤن کیمی متافق کیمی موافق کیمی
صالح کیمی فاسق کیمی کاذب کیمی صادق محصل بویوزدن بری برینه ضدواواکی بوزدن
جدو بریوزدن هزل و پیهوده که نافع و صالح دکدر یعنی هرشی بعضی شبه نسبت
اولسه هزل و پیهوده در و حقیقته نظر اولسه هر هزل جد و با معتادریکا قال ابن
الفارض قدس الله سره العزیز) بیت * ولاعبث والخلق لم یخلقوا سیدی * وان لم
تکن افعالهم بالسیدة * چونکم خلق عالم حروف مختلفه کیمی هریری
بر کونه طبیعت و بر نوع خاصیت طوئیده * مثنوی * پس قیامت روز عرض
اکبرست * عرض اوخواهد که بازیب و فرست) پس بوم قیامت عرض اکبر
کونیدر که هر کس نه کار و عمل اشلدیده * انک نتیجه سی و جزاسی اکا عرض اولور
مرضی اول کیمه استر که زیب و فرله در یعنی انک باطنی علم نافع و عمل صالحه مزین
اولش و رونق بواشد در و فی الحقیقه بویله کیمه * عرض اکبر کونی اولان قیامتی
استر تانک جمال و کالی و حسن خصالی ظهوره کله * مثنوی * هر که چون
هندوی بد سودا بدست * روز عرضش نوبت رسوایدست) هر شول کیمه که
هندوی بد کیمی سودایی و سیه رویدر یعنی سواد کفر و معصیله انک وجه باطنی مسوده
اواشد در عرض کونی اکار * وایلاک نوبتیدر که انک مخفی اولان قیامت باطنه سی
ظهوره کاور و آشکاره اوور * مثنوی * چون ندارد روی همچون آفتاب *
او نخواهد جز شبی همچون نقاب) چونکم اول هندوی بد کیمی اولان کیمه آفتاب
منور کیمی بوز طونز او کیمه نقاب کیمی بوز اور تیجی بر کیمه دن غیری استر ز بر کیمه
انک وجه قیجینی * ستراید یکچون اکا طالب اوور کیمه دن مراد بودنیادر که اهل
کفرک و اهل معصیتک عیوب و قباحتلرینی اور تیجیدر و اهذا اکثر کیمه بودنیایی
سو یجی و روز آخرتدن نفرت اید تیجیدر که (یوم تبلی السراخاله من قوة ولا ناصر)
فخواسنجه اول کونده بونلرک سرار و ضمیری متعرف و متبر اوور * مثنوی *
رکبک کل چون ندارد خار او * شد بهاران دشمن اسرار او) چونکم او کیمه نک
خار و جودی بر کل بیراغنی طوئمز یعنی حسنندن و اعمال صالحندن بر حسته به و عمل
صالحه مالک دکدر بهارلر انک اسرارنه دشمن اولدی بهارلر دن مراد روز حشر
و نشرو احوال قیامتدر که حسته سی اولیان کیمه نک مانند بهار اولان روز شمار
مغفوض و متفوری اوور * مثنوی * وانکه سرتاپا کست و سوسنت *
پس بهار اووراد و چشم روشنت) واول کیمه که باشند آیانه کل و سوسندر
یعنی سرتاپا لطیف و مستحسنندر پس بهار اکا بی چشم روشندر * مثنوی *
خاری معنی خزان خواهد خزان * تازند پهلوای خودیا کست * تان) بی معنی اولان

خار یعنی بیکار اولان و جودید کردار خزان استر خزان استر خزاندن مراد بوجه اندر
تا کاستانه کندینک پهلو سنی اوره یعنی باشنده کاستان اولان اهل ایمان
و اصحاب عر قاله همسرلاک و برابرلاک دعوا سن ایدوب انله مقابل طوره
* مثنوی * تاپوشد حسن آن و نک این * تانیینی رنک آن و نک این) تا خزان
زمانی اول کاستانک حسنی و بوخاری * معنی انک عیب قیجینی سترایله تانک
رنک رو بنی و بوخیشتک رنک بد خوینی کورمیده سن * مثنوی * پس خزان اوور
بهارست و حیات * یک نماید سنک و باقوت زکات) خزانندن مراد عالم دنیا بهارندن
مراد عالم آخرت کل و سوسندن مراد اهل دین و اصحاب یقین و خاری * معنادن
مراد بی دین و بی یقین اولان قوم ضالیندر پس معنی اول خاری معنایه و بی
یقین اولان بی دیند بوخزان و قتی کیمی اولان دنیا بهار و حیاتدر زیر بودنیاده
بر کور رینور سنک و باقوت ظاهر زکات یعنی ظاهر در یعنی خواص حقایق
انسانیه بودنیاده کالیه ظاهر اولر بلکه (یوم تبلی السراخ) فخواسنجه ظهور
حقایق و سرار بوم قیامت مخصوصدر رنکیم وقت خزانده آثار اشجار ظاهر
و بیدار اولر بلکه هر شجرک اثری و ثمری وقت بهارده آشکاره اوور انکچون
خاری معنی کیمی اولان بی دین بو عالمی استر تا کم کندینک عیبی ظهوره کیمه
وایولرک حسنی و لطافتی نمایان اولیه * مثنوی * باغبان هم داند اوورادر
خزان * لیک دیدیک به از دید جهان) باغبان وجود و دید بان روضه شهود
اولان کامل و مری فاضل هم اول خاری معنایی و بی دین اولان دنی بودنیاده
یلور که نه مقوله کسدر و نیجه معدن هوا و هوس و منبت خاشاک و خسدر اگر
دیر سنک که ان الله عباده يعرفون الناس بالتوهم حدیث شریفنک ففخواسنجه
علمای زمان و عرفای جهاندن چوق کیمه ل و اردر که خاری معنی اولانی
انلردخی فراست و کیاستله یلور ل و نیک و بدی فرق قیالور ل پس باغبان طریقه
بیلکی منحصر قیلق نبی افاده ایلر * و ررلر که نعم بویله در ولیکن اول بر کاملاک
کورمسی بهتردر جهان عرفا سنک کورمسندن مصرع ثانی سؤال مقدر *
جواب اولور کافدر ناز بر اکلدا استدراک آتی اقتضا قیالور و جهان لفظندن مقدم
مضاف تقدیر اولور علمای جهان و با عرفای جهان دیمک کیمی فافهم * مثنوی * خود
جهان ان یک کست و ابلهست * هر ساره بر فلک جز و مهست) جهان خود اول
بر کیمه در یعنی اول ذکر اولنان باغبان الهیدن عبارتدر که روح عالم وزیده بنی
آدم اولدر و اول کامل نفسنده ایلهدر یعنی غافل عن البشر و مطبوع علی الخیر
وصافی القلب و سلیم الصدر بر کیمه در بوم معنی اوزره اول کامله ابله دیمک جائزدر
زیر اصل لغت * ابله بومعنا لا یحون استعمال اوور اکثر اهل الجنة ابله حدیث

شریعی و معنایه کوره در وزیرك معناسنده کاور که ان خیر اولادنا الابله والفقول
قول دخی بو معنایه کوره در کا ذکر ابن الاثیر فی النهایه والجوهری فی الصحاح
بو تقدیرجه بو محله رسوال وارد اولور اول سوال بودر اگر چه الیه لفظنك
بو معنی اوزره اول کامله اطلاق صحیح او اور ولیکن الیه لفته عقلی ساد دل
احقه دخی دینور و بین الناس مشهور اولان دخی بودر بو تقدیرجه نوعا
کرا هیندن خالی اولور پس بوندن اول بر آخر معنی دخی اقتضا ایدر که بوتوهم
لازم کلیه بوتوهمی دفع اباین معنی او ابلهست لفظی استفهام اولمدر تقدیر کلام
بو یله دیمک اولور که عرفای جهانك کورمستندن اول باغبان الهینك کورمسی
به در خود جله جهان اول باغبان الهی اولان کیمه دن عبارتدر او ابلهست
بلکه اعلم علمای جهان و اعرف عرفای زماندر پس مصرع ثانی سوال مقدره جواب
اولور ز یرا دیمک لازم کاور که جله جهان اول بدر کامل و ماه شاملدن عبارت
اولیحق یاوسار عرفا و علما و عفا لاندیر یوررلر که هر سناره فلاك اوزره جزو
مهدر پس هر عالم و طارفکه مصایح زمین و کواکب فلاك دیندر العلماء مصایح
الارض فحواسنجه ودخی مثل العلماء فی الارض کمثل النجوم فی السماء حدیثك
مقتضاسنجه اول بدر انورك وقایم مقام پیغمبر علیه السلام فلاك وجودی
اوزره اجزا و اصحابیدر تنکیم حضرت پیغمبر علیه السلام اصحاب کرامی نجومه
تشبیه ایدوب یوررلر که اصحابی کالنجوم بابهم اقتدیتم پس هر دورك
اولیا و عرفایم مقام نبی اولان وارث کاملک اصحاب و اجزاسی مشابهنده در فافهم
بو محله مناسب اولان معنی دخی بودر و ابعدا و ابعده معنی دخی و یوررلر او ابلهست ضمیری
خاری معنی نفیسنده ابلهست و سر تا پا کل وسوسن کی اولان اورك جزو بدین تنکیم هر سناره
فلاك اوزره جزو مهدر الحق سروری و شعبینك و بدینکی معنادن بوینه اولیدر
وان شئت فتأمل فان هذه الابیات اغض الابیات والمحل محل التاملات
مثنوی پس همی کوبنده نقش و نیکار * مرده مرده نك همی آید
به سار) پس هر نقش و نیکار و مر دیکو کار دیرار مشتاق مشتاق اشته بهار کاور
یعنی روز شمار ظاهر اولور مثنوی تابود تابان شکوفه چون زره * ی
کنان میوه های پدیدار) ناکم شکوفه زره کی تابان اوله اول میوه لر چن کره پیدا
ایلر یعنی مادامکه شکوفه دخی زره کی ظاهر و پیدا اوله اول میوه لر دو کم کی
عقد لرین چن اظهار ایلر یعنی ایلز مثنوی چون شکوفه ریخت
میوه سر کشد * چون که تن بشکست جان سر برزند) چونکه شکوفه دو کلدی
میوه باش ایلر یعنی باش کوستر کذلک چونکم تن صندی جان باش بو قر و ایلر
یعنی ظهوره کاور مثنوی میوه معنی و شکوفه صور نش * آن شکوفه

مرده میوه نمیش) مثلا میوه معنی و شکوفه انك صورتیدر اول شکوفه بشمارتندر
معنی که مراد میوه در اول شکوفه نك نمیشدر مثنوی چون شکوفه
ریخت میوه شد بدید * چون که آن کم شد شد ابق اندر مرید) چونکه شکوفه
دو کلدی میوه آشکاره اولدی چونکم اول شکوفه کم و نایید اولدی بو میوه زیاده
و کمال اولدی مثنوی تاکه نان نشکست قوت کی دهد * ناکسته
خوشه سالی می دهد) مادامکه نان صندی چن قوت و یورر اوزم صالقمی
صمنش ایکن قین شراب و یورر مثنوی ناهله نشکست با ادویه * کی
شود خود صحت افزا ادویه) مثال آخر مادامکه هلیله ادویه الیه صمنه ادویه
خود قین صحت افزا اولور یعنی اگر هلیله دید کلدی شی سار دوالر که محکم صحت
اولوب صمنه بدن انسانه صحت زیاده اید بجایکه سبب اولز

در وصف پیر و مطاوعت وی

مثنوی ای ضیاء الحق حسام الدین بکیر * یک دو کاغذ بر فرادر وصف
پیر) ای ضیاء الحق حسام الدین بر ایکی کاغذ طوط پیر وصفده و تعریفده
زیاده الیه مثنوی کر چه جسم نازکت راز و زینت * لیک بی خورشید
مارا نور نیست) اگر چه سنك نازک جسمك قوتی بو قدر اکن افتاب سر بر نور بو قدر یعنی
سنك خورشید معنوی سن سر بر زه روشنالك بو قدر بعضی گفته ده) کر چه صفت
نازکست و بس زار بر نمی آید چهار ای تو کار) یعنی واقع اولمشدر معنای اگر چه سنك
جسمك نازکتر و زیاده ضعیف و لا قدر در سن سر جهاتك کاری حاصل اولز دیمک
اولور مثنوی کر چه مصباح و زجاجه کشد * لیک سرخی دل سر
رشته) اگر چه مصباح و زجاجه اولمشدر بعضی نور آینه سراج کی و اطافنده
قندیل کی صاف اولمشدر لیکن معاده اهل دلت سرخی پس و سر رشته سبب
یعنی اصحاب دلت رئیس و پیشوای و جله نك سر رشته سببکه فلو نك مرادی
رشته لر نك اوجی سنك دست اراد نكدر در مثنوی چون سر رشته
بدست و کام تست * درهای عقد دل ز انعام تست) چونکم رشته نك باشی
سنك الکده و مراد کده در کول عقد نك در لری سنك انعام کندنر بعضی مراد
رشته سنك اوجی سنك دست اراد نكدر در کول رشته سنك منسلاک و منسلاک اولان
معانی و معارف در لری سنك احسان کندنر اگر سنك استدعا و اقتضا اولیدنی
بودر معارف و غیر اطایف درون دلدن ظهوره کلیدی بو یتلرله نوعا حسام
البدین قدس الله سره العزیز افند نك قطیعتنه دخی اشارت یوررلر
مثنوی بر تو بس احوال پیر اهدان * پیر ایزن و عین را اهدان) راهدان

اولان پیرك احوالی باز پیرك اختیار اله و عین راه بیل یعنی همان عین طریقت
پیر صاحب هدایتی قبول و اختیار الهی بیل پس تمایل طریق بقیله پیرك وصفه
شروع ابدوب پیورزل **مثنوی** پیرناستان و خلیقان تیرماه * خلق مانند
شبنم و پیرماه * مثلاً پیرناستانه رو خلیایق تیرماه بدر خالق شب کیدر پیرماه
کیدر پس بین الناس متعارف اولان پیردن مراد سالخورده پیدریش کیمسه در اول
توهمی دفع ایچون بوییتی پیورزل **مثنوی** کرده ام بخت جوارانام پیر *
کوز حق پیرست نه ازایام پیر * بن جوان اولان بخت پیر عقل نام ایشم که اول حق
تعالی جانبندن پیرد ایامدن پیرد کلدن یعنی پیر عقلدر که علم و عرفان و مشاهده پیردان
مرتبه سنده کاملدر ایامدن مراد پیر اولان سپید مول کی ظاهراً سالخورده پیر
دکادر **مثنوی** اوچسان پیرست کش آغاز نیست * باچسان در بقیه ایجاز
نیست * اول حقندن پیر اولان انجلین پیردر که اکابدا و اول یوقدر یعنی ائک پیرلکی
ازیدر انجلین پیردر نیمه شربک و نظیر یوقدر یعنی زمانه سنک فریدی و عصر نک
قطب بی ندیدر **مثنوی** خود قوی ز می شود خیر کهن * خاصه آن خیری که
باشد من لدن * خود اسکی شراب قویزا و اور علی الخصوص اول بر شراب که الله
قتدن اوله خیر کهندن مراد اول پیرك ازی اولمندن و می روحنک قدیمی اولمندن
کنایه در وفی الحقیقه ازی و قدیمی نشئه دنیایه کلوب صکردن تحصیل نشئه ایلمندن
اکل و اقوی اوور **مثنوی** پیرابکر بن که بی پیران سفر * هست پس
پرافت و خوف و خطر * پیری اختیار الهی یعنی بر پیر مرید اول ز پیر سز یوسفر
زیاده آفت و خوف و خطرله بر در رفیق ثم الطریق والدلیل ثم السبیل قولری
بومضایه شاهد اولمندر **مثنوی** آن رهی که بارها تورفته * بی فلا و زاندر
ان آشفته * ظاهرده شول بر بولکه نیمه کره اکاسن گمشدن قولاوز سز اول بولده
آشفته و حیرانسن **مثنوی** پس رهی را که ندیدستی تو هیچ * هین
مروتنه سارزه بر سر میج * پس شول بر بولی که سن هیچ کورمک اکاه اول بالکر
کنده دایلدن باش چو پیرمه یعنی سرکش اولوب رهبردن اعراض قله **مثنوی**
کر نباشد سایه او بر تو کول * پس ترا سرگشته دارد بایک غول * اگر سن کول اوزده
رهبر و مرشدک سایه سی اوله پس غولک آوازی سنی سرگشته و حیران طور غولک
شریحی ایکجی جلده و اوچجی جلده بعض مواضع مذکور اولمندر بوزاده
شیطان سمیت اولان انسان مراد اولور **مثنوی** غولت از ره افکنده اندر
کزند * از توداهی ترددین ره پس بند * غول سنی طوغری بولدن جدا ایدوب
ضرر و هلاک را غور سندن ز پیرك و عاقلتر بویولده چوق اولدیله فطنت و ذکاوت
اعتماد ایلیوب خدمت پیردن اعراض قیلدیر اما مخره شیطان اولوب ضلالتده

فالدیلر **مثنوی** از بی بشنو ضلال رهروان * که چه سان کرد آن بلیس
بدروان * رهروک ضلالتی قرآن عظیمدن اوقوکه اول بدروان و قبیح جان
اولان شیطان انلر نه ایلدی **مثنوی** صد هزاران ساله راه از جاده دور
* بردشان و کردشان ادیروور * طریق مستقیمدن نیجه بوزیک بیل انلری ابراق
ایلندی و انلری ادبار و لباس ایمان و تقوادن عریان ایلدی **مثنوی** استخوانها
شان بین و موی شان * عبرتی کبر و مران خر سوی شان * انلر استخوانی و انلرک
موی کور بر عبرت طوت و خری انلر جانینه سورمه یعنی شول ام سالقه که پیر عقل
اولان انبیاء علیهم السلامه متابعت ایلیوب شیطان لینه اویدیلر پس قهر خدا اله
هلاک اولوب روی زمینده انلرک اثر لری قالدی پس (فسیروا فی الارض فانظروا کیف
کان حاقبه المکذبین) آیت کریمه سنک مقتضای سنجه روی ارضده سیر قیل و اول
مهلاک اولان و نفس و شیطانه متابعت قیلان قومک آثار و احواله نظر قیلوب انلرک
حالتدن عبرت کیر اول و انلرک کندیک طریق مر کب نفسی سورمه دیمک اولور
مثنوی کردن خر کبر و سوی راه کش * سوی ره بان و ره دانان خوش *
خر کردنی طوت و بول جانینه چک خوش اولان بولجیلر و بول بیلجیلر جانینه یعنی
خر نفسکک باشی طوتوب طریق الهی جانینه چک و لطیف اولان سالک و مرشدلر
سمته آتی و اصل اله **مثنوی** هین مهمل خر راودست از وی مدار * زانکه
میل اوست سوی سبز زار * اکاه اول خری صالیو یرمه و اندن ال چکمه ز پراکه
خرک عشق و میلی سبز زار جانینه در **مثنوی** کر یکی دم تو بغفلت و اهلش
* اورود فرسنگها سوی حبش * اگر سن بر دم اول خر نفسی شغلله کبر و قویه سن
ول خر نفس حبش جانینه فرسنگر کیدر یعنی علفزار و مرغی سمته نیمه منزل سیر ایدر
مثنوی دشمن راهست خر مست علف * ای بسا خربندر اگر داو تلف *
خر بولک دشمنیدر علفک مستیدر ای شول کیمسه که اول خر چوق خربنده بی تلف
ایش **مثنوی** کرداتی ره هر آنچه خر بخواست * عکس آن کن خود
بود آن راه راست * اگر طریق بیلر سنک هر شول نسته یکخر نفسک استدی ائک عکسنی
اله خود اول طوغری بولدر **مثنوی** شاوور و هن وانکه خالفوا * ان من لم
بصهن نالفوا * شاوور و هن خالفوهن نساخفته وارد اولمندر لیکن مراد ان الهی
نفسی زنه تشبیه ایشلدر در شاوور و هن نفسلر بکرله شاوور قیلک وانکه خالفوا انده صکره
هر نه در سه مخالفت ایلیککه ان من لم بصهن تحقیقا شول کیمسه که نفسلر نه
عصیان ایتدی تالفوا تلف ایلدیله نفسلرینی و یا خود الفتدن ما خود اوله ای توافق
و تالفوا انفسهم لکن الاول اول و بونلردن اوجه اولان معنی تالفوا صیغه امر اوله
وقول مضمر اوله تقدیر کلام بواوله که ان من لم بصهن انفسهم مقول فی حقهم تالفوا

انفسكم ﴿ متوی ﴾ باهوا و آرزو کم باش دوست • چون باینکه من سید الله
اوست ﴿ قال الله تعالی فی سور نصر ﴾ طابالدود و ارشادا لعیاده ﴿ باداود انا جعلناک
خليفة فی الارض فاحکم بین الناس بالحق ﴾ ای داود بر سنی ارشاده اولان ملکه
خليفة قیلدی تادی بر ملکک ایدوب ﴿ فی ذی حجة البصال ایلده سن بس من ناس
مایندده حقه و حکم الهی الله حکم الله بس کلکم راع و کلکم مسئول من رعبه حدیث
شریفک • صد اقیبه هر کسه خلافت الهی بدن استعدادی مقداری بر حقه وارد
هیچ اولرسه کندهی ملکک وجودنه خایفه قیلسدر بس بوحکم کادخی وارد اولور که
بامؤمن انا جعلناک خليفة فی الارض فاحکم بین اهلک اوفیما ملکک بالحق ﴿ ولا تنزع
الهدی ﴾ و سن هوای نفسه تابع اوله و حکم • حقن تجاوز قیله کما قال علیه السلام
﴿ تحذیرا للمؤمنین و انماکم الهوی فان الهوی یضل و یعمی و یضل دن سید الله
رواه ابن عباس ﴿ فضلك من سید الله ﴾ یعنی هوای نفس سنی اضلال ایلر که ای
طالب حق هوای نفس و آرزوی هوس الله دوست اوله کم باش مایش مناسبه در
چونکم من سید الله سنی اضلال ایلر بس بدن دور اولوب سید الله حقه
سلوک انجسکه روحی کولدر ﴿ متوی ﴾ این هوارانشکند اندر جهان •
هیچ جبرنی همجو سایه هم رهان ﴿ بوهوای جهانه صبر و رفع ایلر هم رهان
سایه سی کی هیچ برنی هم رهان مراد یران طریقت سایه لیدن مراد سایه
حایت و تربیتلر بدن فی الحقیقه هوای باغواستی یران طریقتک سایه حایتلر بدن
غیری هیچ برنی صفت قادر اولر

﴿ و عنیت کردن رسول علیه السلام علی را کرم الله وجهه که
چون هر کسی بنوع طاعتی تقرب جویند بحق تو تقرب جوی
بصفت عاقل و بنده خاص تا از ایشان همه پیش قدم باشی ﴾

بویسان حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت علی رضی الله
عنه وصیت ایلر بویه دینو که چونکم هر یکسه بنوع طاعتی حق تعالی به
تقرب دلبله سن یا علی عاقلک صحبتله حضرت حقه تقرب دلبه و بنده خاصک
صحبتله تقرب دلبه تا اول کیسه لدن دوکلی قدمک ایلر اوله بوحديث شریفک
مضموننه و مفهومنه اشارت یوردر قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم یا علی
اذا تقرب الناس الی خالفهم باتواع البر تقرب الی الله باتواع العقل نسفهم درجه
وزلنی عند الناس فی الدنیا و عند الله فی الآخرة ﴿ متوی ﴾ گفت پیغمبر علی
راکای علی • شریعتی بهلوانی بر دل ﴿ پیغمبر علیه السلام حضرت علی رضی الله
عنه دلبه که ای علی شریعتی سن بهلوانی و بر دلن یعنی قوی القلبین
﴿ متوی ﴾ لیک بر شیری مکن هم اعتماد • اندر آدر سایه نخل امید ﴿ لکن

ارسلناک اوزره هر اعتماد ایلر امید نخلک سایه سنده کل امید نخلیدن مراد
اهل سداد اولان صاحب ارشاددر ﴿ متوی ﴾ اندر آدر سایه آن عاقلی •
کس نمائند بر دازره ناعلی ﴿ او برماقلک سایه سنه کلک آنی بر ناعقل بولدن ایلر که قادر
اولیه یعنی اول عاقل بر مرتبه محقق و کامل اوله که نقل قیل و قاله انی راه حقیقتدن
کیدر مکه قادرا و ایلر ﴿ متوی ﴾ ظل اولاندر زمین چون کوه قاف • روح
اوسیمرخ بس طالی طواف ﴿ انک ظلی زمینده کوه قاف کیسدر و انک روحی زیاده
عالی طواف سیمرخدر بومستلر حضرت علی رضی الله عنه عصر شریفنده
ایکن اول سید کائناتک صفت علیه سیدر اول عصر دن صکره هر کم اول سلطانه
وارث کامل اولورسه و حقیقت محمدیه به مظهر اولی مرتبه سن بولورسه انک
وصف و شایندر که فی الحقیقه مشرب محمدیه ده اولان وارث کاملک سایه سعادت
و ظل حایتی کوه قاف کی اطراف طاله شاملدر و روح اعظمی قاف قرب الهیبه
بلند پرواز عالی طوافدر ﴿ متوی ﴾ کر بکویم نایامت نمت او • هیچ ازرا
مقطع و غایت محو ﴿ قیامتک اگر اول عاقل و کاملک نعت سولیم هیچ انک وصف
جیلنه غایت و مقطع استمه که انک اوصاف شریفه سی نهایت پذیر اولر ز بر
انک اوصاف اوصاف الهی و اوصاف الهی لایقنا سیدر ﴿ متوی ﴾
در بشر روپوش کردست آفتاب • فهم کن والله اعلم بالصواب ﴿ بشرده روپوش
ایاش آفتاب آفتابدن مراد آفتاب حقیقت یعنی جناب الوهیتدر که انستاده اسماء
وصفاته مصلی اولوب وجود انسانی اکانقاب کی اولشدر بونکتده توحید
و اتحادی فهم الله والله صوابه اعلمدر ﴿ متوی ﴾ یا علی از جمله طاعت رعا •
بر کزین توسایه خاص الله یا علی راه حقک طاعتلرک جله سیدن سن خاص الله
اولان عید کاملک سایه سنی اختیار الله که انک سایه خدمت و ارادتنه و اصل اولی
و قبول قلی طاعات راه خدا انک جله سیدن افضلدر دیمک اولور ﴿ متوی ﴾
هر کسی در طاعتی بگر بختد • خوبشن را مخلصی انک بختد ﴿ هر یکسه بنوع
طاعتنه قاجدیلر و عذاب قهر الهیدن فرار ایدوب اول طاعتنه ایجا قیلدیلر کندیلر
بوعذاب حقندن بر خلاص اوله حق محل قور دیلر یعنی بر منجا و ملجا تدارک ایلدیلر
﴿ متوی ﴾ تو برودر سایه عاقل کریز • نارهی زان دشمن پنهان سنبر
سن بوری عاقلک سایه بجایند قاج تا اول نهائی صناد و مخالفت ایدیحی دشمندن
فورله سن ﴿ متوی ﴾ از همه طاعات اینست به ستمت • سبق یابی بر هر ان
سابق که هست ﴿ دوکلی طاعتلردن بوسکا بهتر و اولی زود سبق بوله سن هر شول
سابق اوزره که وارددر یعنی جمیع سابقین اوزره سبقت قیله سن امایره و اصل
اولدقدن صکره انک شریوطی و آدابی وارددر جله شرط و ادیدن بر بسی اولدر که

﴿ مثنوی ﴾ چون گرفتنی پیر هین تسلیم شو همچو موسی ز بر حکم
 خضر رو چونک پیری طوئه سن اکاه اول تسلیم اول مشلا حضرت موسی
 علیه السلام کی حضرت خضرک حکمی التسه بوری موسی علیه السلام
 حضرت ناری اولو العزمیدن بویه عالیشان ایکن حضرت خضره مشابعت
 قیلدی و انک محکومی اولدی ﴿ مثنوی ﴾ صبر کن بر کار
 خضری بی نفاق * تانک وید خضر رو هذا فراق خضر وقت
 اولان مر شدک جیم کارنه صبر و تحمل الله ولیکن بی نفاق یعنی ظاهر تسلیم و اقرار
 و باطن مخالفت و انکار اولیه بلکه ظاهر او باطن صغای قلبه صبر الله تا کم خضر مشرب
 اولان مر شد اعتراض ظاهر و باطن کن متالم اولور بوری ای بی ادب شو بی صبر
 اولق و یا اعتراض قنای بنم مایه سنک مایه سنکی فار قدر دیمه وقصه خضر و موسی
 ایکنجی جلدک آخرینه قریب صوفی بسیار کوه حکایه سنده ذکر اولمشدر
 ﴿ مثنوی ﴾ کرچه کشتی بشکند تودم مزین * کرچه طفلی را کشد تو مومکن
 اگر کشتی بی صید سن سویله اگرچه بر طفلی دبله سن بر قبل قورمه یعنی صاحبکی
 بوله و فغان قله ﴿ مثنوی ﴾ دست اورا حق چودست خویش خواند *
 تا بد الله فوق ایدیم براند (سوره قحده اولان آیت کریمه به اشارت در) ان الذین
 یابیعونک تحقیقا شول کیسدر که یا محمد سنکله مایه قیلدر (انما یابیعون الله)
 انلر بیعت ابدیلر الا الله بیعت ابدیلر بومر تبهیه مشایخ منصوفه قرب فرایض
 تعبیر ایدرلر بس حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و سلم ذات حقده ذات و صفات
 حقده صفات و افعال حقده افعال ما حصل هر حال وجود حقده فنا ایدوب فنا
 من لم یکن و بقاء من لم یزل مرتبه سی حاصل اولد حقده جناب رسولدن هر نه کونه کار که
 ظهور اید عین جناب حقدن صدور ایش اولور پس مایعت رسول حقده
 مایعت حقدر (ید الله فوق ایدیم) ای قدرته البارزه فی صورته بدال رسول فوق
 قدرتهم البارزه فی صور ایدیم (فن نکت) ای نقض العهد (فانما نکت علی نفسه)
 فلا یعود ضرر نکته الاعلیه و من اوفی شول کیسه که ابقا لیه (بما اهاه علیه الله)
 الله له معاهده ابدیکی شیک اوزرینه (فیؤتیہ اجر عظیما) عن قریب الله تعالی
 اکا اجر عظیم اعطا ایدر انک الی حق تعالی چونک کنندی الی او قودی حتی انک
 الی حقده (ید الله فوق ایدیم) آیت کریمه سنی او قودی یعنی امضا و اجر ابدی
 حضرت خداوند کار قدس الله سره العزیز بوجلده العلماء و رثة الانبیاء مقتضا سنجه
 علماء الله و اولیاء الله ایدن اولان مر شدان ولایت پناه دخی فثاق الله و بقایه مرتبه سنه
 و اصل اولد حقده یدلری بدحق و قدرت و قوتلری قدرت و قوه وجود مطلق
 اولد یغنه اشارت پوردرلر زیر بوقوتی بونلر حضرت پیغمبر علیه السلام

مشکوة روحانیتلرندن اقتباس ایدرلر پس بونلره دخی بیعت و تسلیم و ارادت
 و خدمت حقیتده حقده در ﴿ مثنوی ﴾ دست حق میراندش زندهش کشد * زند
 چه بود جان پائندهش کشد) حق تعالی ک دستنی اول طفلی اولدر اقی زنده
 ایلر زنده ندر یعنی زنده ایلک امر سهلدر اقی جان پائنده ایلر و حیات ابدیه
 و سعادت سرمدیه مرتبه سنه و اصل قیلر ﴿ مثنوی ﴾ هر که تنه انا در
 این راه برید * هم بعون همت پیران رسید) هر شول کیسه که مر شددن فرد
 و تنه اولد یعنی حالد ندرتله بویولی قطع ایلدی هم پیرلر همتک معاونتی
 الله ایرشدی یعنی از اولور که بعض کیسه بوطریق حق تنه و مرشد سز قطع
 ایدوب مقصوده و اصل او اولر لیکن معنی بوزندن بته پیرلر عون همتله و اصل
 اولور ﴿ مثنوی ﴾ دست پیراز غایبان کوتاه نیست * دست اوجسز قبضه
 الله نیست) پیرلر الی غایبلردن کوتاه دکادر پیرلر الی الله دست و قبضه سنیدن
 غیری دکادر ﴿ مثنوی ﴾ غایبازا چون چنین خلعت دهند * حاضران
 از غایبان لاشک به اند) اهل الله چونکه غایب اوللره بونجلمین خلعت و برلر
 شبهه سر حاضرلر غایبلردن اولدرلر ﴿ مثنوی ﴾ غایبازا چون نواله می
 دهند * پیش مهمان تاجه نعمتها نهند) چونکه غایبلره نوال و طعام و برلر
 مهمان او کته عجب نه نعمتلر قورلر یعنی سنکه مهمان پیران طریقت اوله سن
 و انلره خدمت قیلله سن قیاس الله که انلر سکا نه نعمتلر و برلر بینه راحتله
 ایر کورلر ﴿ مثنوی ﴾ کو کسی کویش شان بشددکر * تا کسی کوهست
 بیرون سوی در) قنی شول بر کیسه که انلر حضور زنده کر بغلیه شول بر کیسه به
 دکن که طشره قیو جاننده در ﴿ مثنوی ﴾ چون کزیدی پیرناز کذل مباح *
 ست و رزیده جواب و کل مباح) چونک پیری اختیار ایلدک نازک دل اوله
 آب و کل کی ست و رزیده یعنی کوشک و دوکیش اوله ﴿ مثنوی ﴾
 و در بهر زخمی تو پر کینه شوی * پس کجایی صیقل آینه شوی) و اگر بر زخمدن
 اوثری سن پر کینه و بحضور اوله سن پس صیقلسز قنده آینه اولور سن

﴿ کبودی زدن قزوینی آه ﴾

﴿ مثنوی ﴾ این حکایت بشو از صاحب بیان در طریق و عادت قزوینیان) صاحب
 بیاندن بو حکایتی اشد و بوندن حصه پذیرا و لوب بونکله ایش ایت قزوینلر طریق
 و عادتده یعنی قزوینلرک عادتق بوا بدیکه ﴿ مثنوی ﴾ برن و دست و کتفه های
 کزنده از سر سوزن کبودیه از شد) بدنی والی و بغرزی اوزره بی کزنده یعنی ضرر سز
 اکنه اوجندن کبودیلر اورلر یعنی بو ذکر اولنان عضولری کبودی رنک ایدرلر دی
 ﴿ مثنوی ﴾ سوی دلای بشد قزوینی * که کبودم زن بکن شیرینی)

برقزوینی بدلاک جانته کتدیکه بکا کبود اور بر شیرینک الله یعنی نازکک واطیلاک
 اندوب بکا کبود الله دیدی ﴿ مشوی ﴾ گفت چه صورت زخم ای بهلوان •
 گفت برزن صورت شیریان (دلاک اکا ایتدی ای بهلوان نه صورت اورم
 قزوینی دلاک ایتدی شیریان یعنی قغان ارسلان صورتی اور ﴿ مشوی ﴾
 طالع شیرست نقش شیرزن • جهس کن رنگ کبودی شیرزن) بنم طالع شیردر
 شیرنقش اور جهس الله که کبودک رشکین طوق یعنی واقراور ﴿ مشوی ﴾
 گفت برچه موضع صورت زخم • گفت برشانه که هم زن آن رقم (دلاک اکا ایتدی
 صورتی شک قنقی موضع اورم قزوینی ایتدی اول رقمی یعنی نقش شیر بنم
 بفرم اوزره اوز ﴿ مشوی ﴾ چون که اوسوزن قزوین گرفت • درد آن
 درشانه که ممکن گرفت) چونکه دلاک سوزنی آشفه ایتک طوئدی یعنی باتورمه
 باشدی اول سوزنک دردی انک شانه کهنده مسکن طوئدی ﴿ مشوی ﴾
 بهلوان درناله آمد کای سنی • مر مرا کشتی چه صورت می زنی) بهلوان قزوینی
 افغانه کادی بونله دیو که ای سنی بدلاک نه صورت اورم ﴿ مشوی ﴾
 گفت آخر شیر فرمودی مرا • گفت از چه عضو کردی ابتدا (دلاک ایتدی آخر
 بکاشیر پوزنک قزوینی ایتدی نه عضودن ابتدا ایتک ﴿ مشوی ﴾ گفت
 ازدمکا آغازدم • گفت دم بگذارای دودیدم) دلاک ایتدی شیرک قزوینی
 محلدن باشتم قزوینی ایتدی ای بنم ابکی کوزم قزوینی قو بیتی قو بیتی
 اولسون دیدی ﴿ مشوی ﴾ ازدم ودمکا شیردم گرفت • دمکه اودمکه
 محکم گرفت) شیرک دم ودمکا محلدن قسم طوئدی یعنی قو بیتی قو بیتی
 برندن دم طوئدی شیرک دمکی بنم دمکا همی یعنی قسم محلی اولان بوغازی
 محکم طوئدی ﴿ مشوی ﴾ شیرینی دم پاش کواش شیرساز • کدلم مسستی
 گرفت (زخم کار) ای شیردوزخی وارسلان نقش اورینی شیر قو بیتی
 اولسون زیرا بنم کوکام کار زخمندن ضعف و سستک طوئدی کار کاف فارسیله
 مقراض معاشه در بونده سوزن مراد اولور ﴿ مشوی ﴾ جانب دیگر گرفت
 آن شخص زخم • بی محابا و مواسایی و رحم) اول شخص غیری جانب زخمی
 طوئدی قیرمق سز و مداراسز و مرخسز و بر آخر جانبدن دخی سوزن اورمغه
 شروع ایتدی ﴿ مشوی ﴾ بانک کرد او کین چه اندامت ازو • گفت این
 کوشش ای مردنکو) قزوینی بانک اوردیکه شیردن بونه اندامد دلاک ایتدی
 ای ابو کیمسه بو کوشدر ﴿ مشوی ﴾ گفت تا کوشش نباشد ای حکیم •
 کوش را بگذار و کونه کن کلیم) قزوینی ایتدی ای مافل تا قولنی دخی اولسون
 قولنی دخی ترک الله و کلیمی قصه الله کلیمی قصه الله دیک اول نقشی طی الله

و کونه قبل دیمکدن کنایه اولور ﴿ مشوی ﴾ جانب دیگر خلس آغاز کرد • باز
 قزوینی فغانرا ساز کرد) دلاک اول قزوینی سک عضوده بر جانب دخی سوزنی
 باتورمه باشدی کرو قزوینی قغانه باشدی ﴿ مشوی ﴾ کین سوم جانب
 چه اندامت نیز • گفت اینست اشکم شیرای عزیز) که بو او خنجی جانب دخی
 نه اندام و عضودر دلاک ایتدی ای عزیز پوشیک فریدر ﴿ مشوی ﴾ گفت
 تا اشکم نباشد شیرا • کشت افزون دردم زن زخمها) قزوینی ایتدی بونی دخی
 قو که تا شیرک قرنی دخی اولسون دردم زاده اولدی زخمی اسکسک اور
 ﴿ مشوی ﴾ خبره شد دلاک و بس حیران بماند • تا بدیر انکشت دردندان بماند
 دلاک قزوینی بوکا رندن خبره اولدی وزیاده حیران قالدی تعجبیدن چوق
 زمانه د کین برمی دیشنده قالدی ﴿ مشوی ﴾ بر زمین زد سوزن ازخشم
 اوسناد • گفت در عالم کسی را این فتاد) غضبشیدن اوسناد سوزنی پره اوردی
 کندیشنه ایتدی عالدیه بر کیمسه بوکار واقم اولدیمی ﴿ مشوی ﴾ شیرینی دم
 و سرواشکم که دید • اینچنین شیرینی خدا حودنا فرید) قو بیتی سز باشم
 فرنسز شیرینی کیم کوردی یعنی کیمسه کورمدی خدای تعالی خود بو بچلین بر شیر
 خلق ایتدی پس قصه دن حصه بیانه شروع ایدوب بیورلر ﴿ مشوی ﴾
 ای برادر صبر کن پردرد نیش • تارهی از نیش نفس کبر خویش) ای برادر
 ریاضت نیشک دردنه صبر الله تا کنس دو کافر نیشک نیشیدن قورته سن
 ﴿ مشوی ﴾ کان گروهی که ره بدند از وجود • چرخ و مهر و ماه شان آرد
 مچود) زیرا شول بر طائفه که وجود دن قور تاشملردر فلک و آفتاب و ماه انلره
 مجوده کنور یعنی وجود بشری بدن و اوصاف طیبیه دن خلاص اولان
 طائفه علیه بود کر اولان اشیا خدمت قباورل و طبع اولور ﴿ مشوی ﴾
 هر که مر داند رتن اونفس کبر • مرورا فرمان برد خورشید وابر) هر شول
 کیمسه نک که انک تاند کبر نفسی اولدی آفتاب و صاحب تحقیقا انک فرماننی ایتور
 یعنی انک جج اشیا امرن طوز و انک فرماننی رنه ایتور ﴿ مشوی ﴾ چون
 دلش آموخت شمع افروخت • آفتاب اورا نیارد سوختن • گفت حق در آفتاب
 متجیم • ذکر تراور کذا عن کفهم) سوره کهفه اولان آیت کیمسه به اشارتدر
 (و زی الشمس اذا طلعت) یا محمد اکرم سن اول عهد ده حاضر اولدیک
 شمسی کورردک یا خود خطاب علی الانفراد جمله به اوله یعنی ای رؤیته قادر
 اولان کیمسه اگر سن اول زمانه حاضر اولدیک شمسی حین طلوعه کورردک
 (تراور عن کفهم) یعنی بونلرک مفاره شدن میل و عدول ایدر کورردک
 الا زورار عن الشیء الیل والعدول عنه (ذات الیمین) ای جانب یمنه زیرا مفاره نک

قبو سی قطب شمالی طرفه واقع اولشدی (واذا غربت) چن آفتاب غروب
ایلسه ایلدی (تقرضهم) ای تزکهم وتعديل عنهم وتقطعهم واصل الفرض
القطع (ذات الشمال) یعنی شمال الکھف (وهم فی فجوة منه) حال بوکه بونلر اول
کھفدن مکان متسع و فراخده ایدیلر یعنی وسط غارده ایدیلر شول حیثیندن که
بونلر روح هروا دایما وزان اولوب تعفن غار دن بونلر ایمن اولشار دی
وحرارت و شمع شمس بونلردن منقطع اولشدی (ذلك) یعنی بونلری حرارت شمسدن
محفوظ وتعفن غاردن مصون و محروس قلیل (من آیات الله) اللهم آتینلرنددر که
بونلر نیجه عبرت و نصیحت الیه (من بهدی الله) شول کیمسه که الله تعالی هدایت
ایلسه (فهو المهدی) مهتدی اولدر (ومن بضال) و شول کیمسه بیکه الله تعالی
اضلال ایدله (فلن تجدله) پس البته سن بوله من اول کیمسه ایچون (ولیا امرشدا)
ارشاد ایدر بولی بوله من سن معنی بیت بودر که شول کیمسه که مانند اصحاب کھف
قید وجوددن گذروب بوالدن غص بصرو قطع نظر ایدله رجیع موجودات انلره
فرمان بر اولوب مطیع و فرمان بر اولورل و اول عاشق ککه قلبی آتش عشقه سوزان
اولغه معناد اوله قادر میدر شمس جهان انلری احراق ایدله بلکه نارجم بونلرک
انوار پر اشراق لردن ایا و اشفاق ایدوب جز یا مو من خان نورک اطفأ ناری دیمکله
لابه وزاری قبله تنکیم حق تعالی آفتاب منجمده یعنی قرآن عظیمده بونلرک
حقتده بوآیت کریمه بی یورمشدر تنکیم حق تعالی آفتاب منجم حقتده قرآند
(زاور من کھفهم) ذکر بی یورمشدر دیمک هم وجه در که بوآیت کریمه آفتاب
انلرک مفارقه سندن میل وعد ول ایلک حقتده اولور ﴿ مشوی ﴾ خارجله
لطف چون کل می شود ﴿ پیش جزوی کوسوی کل می رود ﴾ خار کل کی جله
لطف وزیا اولور شوبله که بر جزو کفتده اول کل جانبته کیدر و جامع جمیع
حقایق اولان مرتبه الوهیت ستمه سیر ایدر ﴿ مشوی ﴾ چیست تعظیم
خدا افراشتن ﴿ خویشی را خوار و خاکی داشتن ﴾ حق تعالی نیک تعظیمی بوجلمک
ندر کندی بی خور و خاکی طوتمقدر یعنی خاک کی بی اعتبار خور و حقیر اینمکدر
﴿ مشوی ﴾ چیست توحید خدا آموختن ﴿ خویشی را پیش واحد سوختن
خدائک توحیدنی او کریمک ندر کندیکی واحد حقیقینک حضورند باققدر یعنی
وجود و همیه کی و اوصاف بشریه کی آتش مجسمه باقوب افتد اجتماع
﴿ مشوی ﴾ کریمی خواهی که فروزی چوروز ﴿ هستی همچون شب
خود را بسوز ﴾ اگر استر سکه روز کی شعله له سن کندیکک شب کی ظلماتی
اولان وجودنی باقی نمانایت اثری فالوب بقای حقه باقی اوله سن و وجود
حقانی بوله سن ﴿ مشوی ﴾ هستی در هست آن هستی نواز ﴿ همچو س

در کیمیا اندر کداز) ای طالب حق و اراده کی اول هستی نواز اولان حقه و از لغتده هستی
نواز وجود او خشیایچی بوراده احیای وجود ایدیمی معنای اولور کیمیا ده من کی ارب
باقر زائل اولوب کیمیا به واصل اولدقد ز خالص اولدیمی کی سنک دخی باقر کی
اولان وجود ک فانی وزائل اولوب انک وجود بیه باقی و اوصاف بیه کامل اوله
﴿ مشوی ﴾ در من و ما سخت کردستی تودست ﴿ هست این جمله خرابی
ازد و هست ﴾ من من و ما به الکی محکم انجمن یعنی بلکه و سنلکه و بزدیمکه
محکم باشمش من اما خیرک یوقکه بوجه خرابی ایکی وجوددن در یعنی دیباده
اولان جمیع فسادک اصلی ایکلکدن اولدیکه اول شرکدر و من و ما دیمک دخی
معنا شرک خفیدر و من و ما مرتبه سنده قلان مشرک معنوی و بویکیک و من و ما
دیمک مرتبه سندن خلاص اولان بنده صغیر پس بیک و سنلک مرتبه سنده
قلان اهل وجود ک سوء خائنه سی یسان الیک ایچون بو حکایتی ابرار
ایدوب پیور

﴿ قصه شیرو کرک و روبه که بشکار رفته بودند ﴾

﴿ مشوی ﴾ شیرو کرک و روبه بهی بهر شکار رفته بودند از طلب در کوه سار
ارسلان و قورود و بر دلکوشکاردن اوزی طلب ایلک جهندن کوه سار کتمش
ایدیلر ﴿ مشوی ﴾ تابه پشت همید کر بر صید ها ﴿ سخت بر بندند بار
وقیده ها ﴾ تازی برینک یار دیمه شکارل اوزره باری یعنی راهی و قیدری
محکم بغلیه ر یعنی شکارلک یولنی محکم بغلیه ر و قیدری دخی محکم ایلیدر
﴿ مشوی ﴾ هر سه باهم اندر ان صحرای ژرف ﴿ صید ها کبرند بسیار
و شکر ف ﴾ هر اوجی بری برله اول اینلو و عظیم صحرا ده چوق و عظیم صیدلر
طونلر ﴿ مشوی ﴾ کرچه زبش ان شیر ز رانک بود ﴿ لیسک کرد اکر ام
و همراهی نمود ﴾ ارکاک ارسلانه اگر چه انلردن عار و ایلدی لیکن ضعیف
انلره اکر ام ایلدی و یولدا شاق کوسردی ﴿ مشوی ﴾ انجین شه رازلشکر
زحمت ﴿ لیک همرا ﴾ شد جاعت زحمت ﴿ بونجیلین شاهه لشکر دن زحمت وارد
لیکن انلره همرا اولدی زیر اجاعت زحمتلر شیردن مراد شیر معرفت و شیر حقیقت
اولان صاحب سعادتدر و کرک و روبه دن مراد حیوانیت صفتده قلان اهل
صورتدر اکثر صاحب سعادتلر الجماعه رجه حدیثک مقتضای اوزره بعض
حیوان صفتلره مصاحب و مفارقتی اختیار ایدرلر اگر چه انک شانه نشین
انلردن شین لاحق اولور سده ﴿ مشوی ﴾ انجین مده را از خرن کهاست
﴿ اومیان اختران بهر نخاست ﴾ بونجیلین ماهه کو کبدن عار واردر اوما اخترل
آورنه سنده سخاو کرمدن اوتربدر نا کنذینک نورانیت و خاصیتی مصاحبلرینه

سرایت ابله **﴿ مثنوی ﴾** امر شاوهرم پیور ارسید * کرچه رأی نیست
 رأیش را ندید **﴿ مثنوی ﴾** بویت هر عصرک وارث حضرت نبی علیه السلام اولان
 برگزیده سنک کنیدی اصحابه مشاوره و خلقه مخاطبه قلوب انلره نوطا موافقت
 و متابعت سمعته اولدی فی تأیید ایچون دینلشدر و مثل موقعنده ذکر اولمشدر یعنی
 مثلا شاوهرم امری پیغمبر علیه السلام حضرتلرینه ابرشدی یعنی اصحابه
 مشاوره ایلک خصوصنده **﴿ و شاوهرم فی الامر ﴾** آیت کریمه سی اول حضرت
 حق جانبندن واصل اولدی اگرچه انک رأی شریفنه بر رأی نظیر و ندید دکلر
 پس مقصود اول حضرتک رأی شریفنک و فکر لطیفنک منافع و فوائدی انلره
 ابرشکدر و وانلر اول حضرتک مصاحبت و مکالمه سندن متفع اولمشدر
﴿ مثنوی ﴾ در تراز و جورف - ق زرشدهست * فی ازان که جوچوزر جوهر
 شدست **﴿ مثنوی ﴾** مثلاً ترازوده ارپه التونک رفیق اولمشدر اتدن اوتری دکلکه ارپه التون
 کی جوهر و بهتر اولمشدر **﴿ مثنوی ﴾** روح قال را کون همه شدست
 مدتی سک حارس در که شدست **﴿ مثنوی ﴾** مثال آخر روح شمعی قالدیه همراه اولمشدر
 بر مدت کلب درگاهک حارسی اولمشدر تکیم اصحاب کهفک کللی انلرک بابی حفظ
 قبلدینی کی کا قال آمدی و کلام باسط ذراعیه بالوصید **﴿ مثنوی ﴾** پس بوندن روح تن کی
 اوراق و سک اصحاب کهف مرتبه سن بواق لازم کلز **﴿ مثنوی ﴾** چونکه
 رفتند این جاعت سوی کوه * در رکاب شیرافرو شکوه **﴿ مثنوی ﴾** چونکه بوجاعت طاغ
 جایتبه کتدیلر یعنی شیر و کرک و روبه کوهسار جایتبه شکار ایچون سیراندیلر شیرک
 رکابنده شوکت و عظمتیه **﴿ مثنوی ﴾** کاو کوهی و بز و خرگوش زفت *
 یافتند و کارایشان پیش رفت **﴿ مثنوی ﴾** طاغ صغری و طاغ کبیری و ایری و سبز طاوشن
 بولدیلر و انلرک ایشی ایلر و کندی **﴿ مثنوی ﴾** هر که باشد در پی شیر حراب *
 کم نیاید روز و شب اورا کباب **﴿ مثنوی ﴾** هر شول کیمسه که محاربه شیرنک اردنجه اوله واکا
 تبعیت قبله روز و شب اکا کباب اکسک اولز حراب مفاعله بایسک مصدر بدر محاربه
 معانسته مبالغه جنک ایدیچی دیمکدر و کالبه دلیر اولمشندن کاتبه اولور
﴿ مثنوی ﴾ چون زک در پشه آوردند شان * کشته و مجروح و اندر خون
 کشان **﴿ مثنوی ﴾** چونکم انلر طاغدن شکارلری میشه کنور دیلر دینلش و باره لیش و قان
 ایچنده جکرک **﴿ مثنوی ﴾** کرک و روبه را طمع بود اندران * که رود قسمت
 ببدل خسروان **﴿ مثنوی ﴾** اول شکارلرده کرک و روباهه طمع اولدیکه قسمت واقع اوله
 خسرولک عدله یعنی کرک و روباهه طمع اولوب ضمیرلرند بویه دبدیلر که
 بوسید اولان حیوانلر میائنده قسمت واقع اوله خسرولر مرتبه سنده اولان شیرک
 عدله **﴿ مثنوی ﴾** عکس طمع هر دو شان بر شیرزد * شیر دانست آن

طمعها را سندن **﴿ مثنوی ﴾** انلرک هر ایکسک طمعنک عکسی شیر اوزره آوردی شیر او طمعلرک
 سبب و سندن یلیدی **﴿ مثنوی ﴾** هر که باشد شیر اسرار و امیر * او بداند
 هر چه اندیشد ضمیر **﴿ مثنوی ﴾** هر شول کیمسه که اسرارک شیری و اسرارک امیری اوله
 اول کیمسه یلور ضمیر هر نبی اندیشه ایلرسه و خاطر هر نبی فکر قیلرسه **﴿ مثنوی ﴾** ولها قال
 ابو یوسف سوسی فی شرح - دیت اتقوا فراسة المؤمن فانه ينظر بنور الله انهم
 جواسیس القلوب یدخلون فی قلوبکم و یطلعون علی اسرارکم فاذا جاسوهم
 فجالوهم بالصدق **﴿ مثنوی ﴾** مثنوی * هین نکه دارای دل اندیشه خو * دل
 زانده بدی در پیش او **﴿ مثنوی ﴾** ای اندیشه خو یلو کوکل اکاه اول حفظ طوت کوکلکی
 بدو قبح اولان اندیشه دن انک حضورنده اگر سن دیرسککه اول مر شد کامل
 اولان کیمسه بنم قلمبه مطلع اولسیدی نیچون بکا قلمک خاطر سنی سولیزدی
 الجواب **﴿ مثنوی ﴾** داند او خر راهمی راند خوش * در رخت خندد برای
 روی پوش **﴿ مثنوی ﴾** سنک جیع اندیشه ی یلور و خری ساکت و ابسم سور سنک بوز که
 کول روی پوشدن اوتری یعنی روی اسرادی سزایلکدن اوتری نجاهل و تغافل
 ایدوب سنک بوز که کول **﴿ مثنوی ﴾** شیر چون دانست آن و سواس شان *
 و انکفت و داشت آن دم پاشان **﴿ مثنوی ﴾** شیر چونکم انلرک و سواسنی یلیدی کیروسو یلیدی
 و اول دم انلری حفظ طوتدی و رعایت ایدی **﴿ مثنوی ﴾** لیسک باخود گفت
 بنمای سزا * مر شمارا ای خسیسان و کدا **﴿ مثنوی ﴾** لکن کندهینه دبدی سیره لایق نه ایسه
 بعد الامتحان کوستریم ای خسیلر وای کدار بعض نه خنده و اوسر واقع اولش
 بو تقدیر اوزره ای خسیس اولان کدار دیمک اولور **﴿ مثنوی ﴾** مر شمارا بس
 نیامد رأی من * ظن تان اینست در اعطای منی **﴿ مثنوی ﴾** سزیمه رأیم بس کلیدی بنم
 اعطا واحسانده سزک ظنکر بودر استفهام اولوب بنم اعطام حقنده سزک
 ظنکر بومیدر دیمک دخی جائز اولور **﴿ مثنوی ﴾** ای عقول و رأیان از رأی
 من * از عطاهای جهان آرای من **﴿ مثنوی ﴾** ای کرک و روبه سزک عقلا کزور ایلرکز
 بنم رأیم دندر و بنم جهاتی زینت ایدیچی عطاسار مدندر **﴿ مثنوی ﴾** نقش
 بانقش چه سکالدر * چون سکالش اوش بخشید و خبر **﴿ مثنوی ﴾** نقش نقاشه نسبتله
 نه ظن ایلر و دخی نه عیب ایلر چونکه ظن و خبری اکا نقاش بغشیدی مصرع
 اولده دگر دخی معانسته سکالش ظن ایلک و عیب ایلک و سوء ظن ایلک معانسته
 دخی کاوز **﴿ مثنوی ﴾** اینچنین ظن خسیسانه بمن * مر شمارا بودننگان
 زمن **﴿ مثنوی ﴾** و نجلش خسیسانه ظن بکا ای زمانک خلقنک ننگ و عارلری سز بکونی
 اولدی یعنی بوسکونه خسیسانه سوء ظن ایلک ای اهل زمانک معیوبلری
 بنم حقنده سزیه می قالدی و سز بکونی لایق اولدی دیمک اولور

﴿ مثنوی ﴾ ظانین بالله ظن السوء را * کریم سر بود عین خطا (سوره)
فجده اولان آیت کریمه به اشارت در (و به مذهب المنافقین والمنافقات)
الله تعالی صذاب ابلر منافقانه ومنافقه له (والمشركين والمشرکات) دخی
مشرك و مشرک له (الظانين بالله ظن السوء) او به مشرکین ومنافقین که
ظن اید بجلود الله ظن سوء ايله وسوء ظنلری رسول الله علیه السلام
و مؤمنین منصور و مظفر اولمزعم ایدر لدی (عليهم دائرة السوء) و نلرک اوزرینه دأردر
اول بر من لقه که مغلوب و مقهور اولمزیدر (و غضب الله عليهم و انهم) بومشرك
و منافقانه غضب و لعنت ایدوب دنیا و آخرتده ملعون و مطرود ایلدی (واعداهم
جهنم و مساوات مصبرا) بولر ایچون جهنم اعداد و اظهار ایلدی که مرجع و مصیر
یونندن اول جهنم قبیح اولدی معنای بیت الله سوء ظنی ظن اید بجلود کر باشی
کسیم عین خطا اولور و صواب و عدلدن یری اولور ﴿ مثنوی ﴾ واره تم
چرخ را از تنگن * تا بماند در جهان این داستان (چرخ سرك عاربکزدن قورتریم
ناجه ساند بود داستان قاله و اهل عالم یونندن صبرت پذیرا وله ﴿ مثنوی ﴾
شیر با این فکرمی زد خنده فاش * بر تنه های شیر این مباح) شیر بوفکر له فاش
و اشکاره خنده اوردی شیرک تبسملری اوزره این اوله ﴿ مثنوی ﴾ مال دنیا شد
تبسمهای حق * کرد ما را مست و مغرور و خلق (دنیاک مالی حق تعالیک تبسملری
اولدی که اول مال دنیا بری مست و غافل و کهنه و خراب ایلدی عارف و عاقل اولدر که
دنیاک بوزه کولسته و مسخر الوب ال و برسته مغرور اوله ز را ظاهر مضحک
و باطنامیکدر کافال انوری فی تعریف الدنيا (بیت) هی الدنيا تقول علی فیها
حذار حذار من بطشی و فتکی * فلا یفر کم طول ابتسامی * فقول مضحک و الفعل
مبکی) انکچون دیمشردر مظهر عنایت اولین و هدایت و تقوایه وصول بولین
کیمه ایچون مال و منصب دنیوی مکر الهی و استدر اچر بایدر ﴿ مثنوی ﴾
فقر و رنجوری بهست ای سند * کان تبسم دام خودر ابرکند) ای عالی قدر سکافقر
و خسته ک یکدر زیر اول تبسم کندی دامن عاقبت ظاهر ایلر یعنی مال دنیوی
و مناصب و دول صور بکه فی الحقیقه تبسم الهی کیدر غافل و جاهل اول تبسمک
باطنه دام اولدی یعنی بلیوب اول مکر له اولان تبسمه الدانوب دامه دوشر و اول
تبسم بر کون کندیشک دامن اظهار ایلر اول دامه دوشمین فقرا دنیا مالشک تبسم
حق اولوب دامنک ظهورنی کورد کلری و فتنه جد و شکر ایلدر

﴿ امتحان کردن شیر کرک را و گفتن که پیش آی

کرک و بخش کن صید هار امیان ما ﴾

﴿ مثنوی ﴾ گفت شیرای کرک این را بخش کن * معدلت را نو کن ای کرک کهن

شیر کر که ایلدی ای کرک بوسیدلری بخش و قسمت ایله ای کهنه قورددعالتی تازه ایله
﴿ مثنوی ﴾ ناسب من باش در قستکری * تا بدید اید که توجه کوهری (قساملقده
بنم نایم اول ناظر که که سن نه کوهر سن ﴿ مثنوی ﴾ گفت ای شه کا و وحشی
بخش نست * آن بزرگ و تو بزرگ و زفت و چست) کرک شیره ایلدی ای شاه بیان
صغری سنک بخشک و لا یقکدرز برا کا و وحشی بیوکدر و سن بیوکسن و کیر و چست من
﴿ مثنوی ﴾ بزهر که بر میانه ست و وسط * رو به آخر گوش بستان بی غلط)
بیان یکبسی بکاز را بر میانه واورته در بکا مناسبدر ای روبه سن طوشنی آن غلط
و خطاسر ﴿ مثنوی ﴾ شیر گفت ای کرک چون گفتی بکو * چون که من
باشم تو کو بی ماد تو) شیر کر که ایلدی ای کرک نیجه دیدک سوبله یعنی بگونه
سوزی نه زهره ایله سوبلیدک دی کوره لم چونکم بریده بن اولم سن دیر سن
بروزن یعنی بنم حضور مده بئک و سنک سوزن سوبلر سن ﴿ مثنوی ﴾
کرک خود چه سک بود کو خوبش دید * پیش چون من شیر بی مثل و ندید)
کرک خودنه کلبدر که او کند یعنی کوردی بنجاین مثل سر و شریک و نظیر سر
شیر او کند ﴿ مثنوی ﴾ گفت پیش آی خری کو خود خرید * پیشش
آمد نیجه زد اورادرید) شیر کر که ایلدی ایلر و کل ای شول بر خر که او کند و بی
الدی یعنی کند و بی بکنوب اتانیت قیلدی بودخی جأزد را ایلر و کل ای شول
کیمه که اوخرانی کندی صائون الدی کرک ایلر و کلدی شیر نیجه اوردی ای
بردی و هلاک ایلدی ﴿ مثنوی ﴾ چون ندیدش مغرورند بیرشید * در
سیاست پوستش از سر کشید) چونکه شیر کرک عقالی ورشد و صلاح و تدبیرنی
کورمدی سیاستده انک پوستنی باشند چکدی ﴿ مثنوی ﴾ گفت چون دید
منت از خود نبرد * اینچنین جارا بیاید زار مرد) شیر کر که ایلدی چونکم بی
کورمک سنی کند کدن کیدرمدی وفائی ایلدی بونجاین جانه زار اولم کرکدر
﴿ مثنوی ﴾ چون نبودی فانی اندر پیش من * فضل آمد مر را کردن
زدن) چونکه بنم فتنه فانی اولمک فرض کلدی سنک بوشکی اورمق یعنی هر
شول کیمه که حقیقت شیرنک حضورند و انک خلیفه سی اولان انیسا علیهم
السلام و اولیای عظامک فتنده کند و بی محو وفائی ایلدی و آدابه رعایت ایدوب
طاعت و انقیاد بولنه کندی اول بو گونه عتابه مستحق اولور و عاقبت شیر
قهر الهی اتی هلاک ﴿ مثنوی ﴾ کل شیء هالك جز وجه او * چون نه
دروجه او هستی بجو) سوره طسک آخرتده در (کل شیء هالك) ای فان
(الوجه) الاذانه اذ لا موجود سواه (له الحكم) ای القضاء (والیسه ترجعون)
بالقضاء فی ذاته معنای بیت کل شیء فایدر و هالکدر الا آن اول اللهم و جهندن

غیر یعنی چونکم سنده اول اللهك وجهند اولیه سن یعنی وجودك فانی قیلوب
انك بقاسیله باقی اولیه سن وارلق دیکله زیرا وارلق یوقلقد در پس سبالک
وجود موهومیسن وجود حقیقه افنا ایلد کده وجود موهومی حقیقی بولوب
(کل شیء هالك) منزله سندن خلاص اولوب (الوجهه) مقامنه واصل
اولور پس بومعنائک اربانه بودنیاده دیده شهود لینه الان (کل شیء هالك)
در زیر هالك دیدی بهالك دیدی پس جله اسمیهك دوام وثباته دلالتی واردر
معلوم اولدیکه جمیع اشیاك الان وجودی یوقدر وثباته دلالتی بلکه امر
اعتبار یدر تنکیم کان الله ولم یکن شیء حدیثی جنید بغدادی قدس الله
سره العزیز استماع ایلد کده الان کا کان پیوردیلر مولانا جانی پیورر (بیت)
آن کان حسن بود ونمود از جهلان نشان والا آن ان عرفت علی ماعلیه کان
﴿ مشوی ﴾ هر چه اندر وجهه ماباشد فنا کل شیء هالك نبود جزا
بو بیت جناب عزت اساتنددر حضرت مولانا قدس الله سره العزیز حضرت
خدا اساتندن ترجمان اولوب پیورر که هر نه شیکه بزم وجهه مزده فانی اوله
اکا (کل شیء هالك) جزا اولمز یعنی هر شیکه هالكدر هر شیکه هالك
اولسنده اول داخل اولمز بومفهوم اکا جزا اولمز دیک اکا اولور بلکه انک
جزای وجهه بافیده بقا بولقدردیکی افاده قیور ﴿ مشوی ﴾ زانکه در
الاست اولزلا گذشت هر که در الاست اوفانی نکشت زیرا اول وجهه الهیده فانی
اولان کیمسه الاد در یعنی اثبات وجود مرتبه سندن یکوب حقیقت مرتبه سنده
ایردی هر کیمکه الاد در اوفانی اولدی زیرا اثبات وجود مرتبه سنده فنا صغیر
وبعد الفنا حاصل اولان بقایه اصلا فنا طاری اولمز ﴿ مشوی ﴾ هر که
بر در او من وما ی زند رد بابت اوو بر لای تند هر کیمکه باب الهی اوزره
او من وما اور یعنی بلاك وسلك اظهار قیلور اول کیمسه باب خدایک می دودیدر
لا اوزره طولور یعنی هلاك وفنا مرتبه سنده دوشوب انده مهور اولور

﴿ قصه انکس که دریاری بکوفت از درون
گفت کیست آن گفت منم گفت چون تونی
درغیکشایم هیچ کس را از یاران غیبتاسم که او من باشد

بوسرخ شریف اول کیمسهك قصه سنك بیانیدر که بر یازنك قبوسنی فاقدی
ایچرودن اول صاحب خانه دیدی کیمدر اول دق باب ایلین کیمسه دیدی بنم
صاحب خانه دیدیکه چونکم سنن سکاقیوی اجازم زیرا یاراندن هیچ کیمه بی
اکلر مکه او بلاك مرتبه سنده اوله و بن دبه یوری دیدی وانی رد ایلدی بوحديث
شریفك مضعون ومفهومنه اشارت پیورر که جابر رضی الله عنه حضرت اولندن

روایت اولور قال جابر رضی الله عنه اثبت باب النبی صلی الله علیه وسلم فدفقت
الباب فقال من ذافقت انا فقال انا کانه کرهها کذا فی المصباح یعنی لم یرض
النبي علیه السلام عن جابر انکم بهذا اللفظ لان فی هذا اللفظ تعظیما وتکبرا فم
یرض النبي علیه السلام منه التکام بللفظ فيه التکبر والا نایه کذا فی تنویر المصباح
﴿ مشوی ﴾ آن یکی آمد دریاری یزد * گفت یارش کیستی ای معتمد (اول
بر کیمسه کادی یازنك قبوسنی اوردی یاری اکا ایچرودن ابتدی ای معتمد کیمسن
﴿ مشوی ﴾ گفت من گفتش بروهنکام نیست * بر چنین خوانی مقام خام
نیست (دق باب ایلین کیمسه بن دیدی صاحب خانه اکا دیدی یوری وقت
وزمانی دکلدر بولک کبی بر خوان اوزره خامک مرتبه ومقامی یوقدر
﴿ مشوی ﴾ خام راجر آتش هجر و فراق * کی یزدی وار هاند از فراق
خامی هجر و فراق آتشدن غیری کیم بشورر ونفاددن کیم قوزر قوزر مزالا که
آتش فراق و بشورر مزالا که نار هجر و فراق ﴿ مشوی ﴾ رفت آن مسکین
وسالی در سفر * در فراق دوست سوزید از شرر (اول مسکین کندی و بر
پیل سفرده دوستک فرافنده شرردن باندی یعنی اول دوستک هجر و فرافنده
شرر اشتیاقدن باندی ﴿ مشوی ﴾ پخته کشت آن سوخته پس باز کشت * باز کرد
خانه انباز کشت (اول فراق آتشدن یاتش پخته اولدی پس کبرودندی کبر و محبت
وخلته انباز اولدینی کیمسهك خانه سنك اطرافنه طولندی ﴿ مشوی ﴾
حلقه زد بر در بصد ترس وادب تا نبجهد بی ادب لفظی زلب) بود فده یوز
خوف وادبه قیواوزره حلقه اوردی نا ادب سر و نامعقول بر حرف لبندن صبرامیه
و کستاخانه بر کلام ایلیمه ﴿ مشوی ﴾ بانک زد بارش که بر در کیست آن *
گفت بر در هم تویی ای دستان (انک یاری درون خانه دن صد ا اور دیکه
او کیمدر دق باب ایلین کیمسه دیدی قبوده ای داستان هم سنن ﴿ مشوی ﴾
گفت اکنون چون منی ای من در * نیست کیمایی دومن را در سرا (صاحب
خانه ابتدی الان چونکم بن سن ای بن ایچر وکل یعنی چونکم کندی بملککدن
یکوب وجود واحد اولق مرتبه سن بولک کلکه خانه شکدر زیرا سرایده
ایکی نه صغیر یوقدر یعنی سرای وجودی ایچره ایکی بلاك اولغه وسعت یوقدر
﴿ مشوی ﴾ نیست سوزن راسر رشته دوتا * چونکه یکتایی در بن سوزن
درا) سوزن ایچون ایکی ایلیک اوجی یوقدر یعنی سوزنك سوراخی بر در ایلیک
اوجی ایکی اولسه اکا داخل اولمز بلکه ایکی قات ایلیک برقات اولوب سر رشته
بر اولدقدنصرکه اکا داخل اولور چونکه یکتاسن بوسوزنك ایچنه کل یعنی چونکم
مغایرت واثینیت مرتبه سندن خلاص اوله سن باب خانه و حسد نه داخل اول

﴿ مشوی ﴾ رشته را با سوزن آمدار تباط * نیست در خور با جل سم الحیاظ رشته نك
سوزنه ارتباطی کلدی و یکتا اولد بی حالده سم خیاطه داخل اولدی اما ایکنه
پوردوسی جله لایق دکل مادامکه انسان کبر و اتانیتله متصف اولان و جل کی
بحسم و معظم اولان وجودنی ریاضتله رشته کی قلبه سم خیاط کسبی اولان
راه و خدندن ایچرو کبرمکه لایق اولمز اول باب اول اتانیت صاحبك وجودی تعلق
و ارتباط قیلز ﴿ مشوی ﴾ کی شود باریك هستی جل * جز بمقراض ریاضات
و عمل جلک وجودی بقی باریك اولور یعنی صاحب وجودك جل کی اولان
وارلغی قیچن رشته کی نحیف و نزار اولور ریاضت و عمل مقراضندن غیر ایله یعنی
جل کی عظیم الوجود اولان کیمسه نك وجودی نحیف اولمز و اتانیتی فنا بولمز الا
ریاضات و عمل مقراضله پس بومر تبه صاحب وجود اولان کیمسه له ابواب سما
مفتوح اولمز و جنت و خنده وصول بولمز حتی بونلرك جل وجودی رشته کی باریك
اولوب سم خیاط فندان ایچرود داخل اولمجه شکیم حق تعالی سوره اعرافده کافر له
ابواب سمانك مفتوح اولمسی و انلرك جنته دخول قیلسمی جلک سم خیاطه دخول
قیلمسته تعلق ایدوب بیوردی (لا تفتح لهم ابواب السماء ولا یدخلون الجنة حتی یبلغ
الجل فی سم الحیاظ) حتی بعض عشاق کندیك کماله ریاضت و صبابتندن مبالغه
طریقله دیر * بیت * ولوان مایی من جوی و صبابه * علی جل لم یبق فی النار کافر
﴿ مشوی ﴾ دست حق بایدم اترای فلان * کو بود بر هر محالی کن فکان
ای فلان کا حق تعالی نك دست قدرتی کرک یعنی هستی جله باریك اولمغه دست
الهی و ارادت ربانی لازمدر که او خدا هر محال اوزره کن فکاندر یعنی هر محال
نسته به امری تعلق ایسه در حال بلا توقف اول نسته اولور ﴿ مشوی ﴾ هر محال
از دست او ممکن شود * هر حرون ازیم اوساکن شود (هر محال اول خداتك دست
ارادتندن ممکن اولور جمیع حرون و سرکش انك خوفندن رام و ساکن اولور
﴿ مشوی ﴾ اکه و ابرص چه باشد مرده نیز * زنده گردد از فسون آن عزیز
اکه و ابرص نه اوله یعنی اصلندن اعمی اولنی و دخی ابرص اولنی ابوابك اکانسبت
امر سهلدر مرده دخی اول عزیز اولان بادشاهك فسونندن زنده اولور یعنی نفس
رجانیه دن حیات بولور و وجوده کلور ﴿ مشوی ﴾ وان عدم کزمرده مرده
زیود * در کف ایجاد او مضطر بود (و اول عدم مرده دن مرده رك اولور
انك ایجاد و نکوبنی الله مضطر و مسخر اولوز ﴿ مشوی ﴾ کل بوم هوقی شأن
بخوان * مرورابی کاروبی فعلی مدان (سوره رجائده اولان آیت کریمه به
اشارتدر (یسئله من فی السموات و الارض) اول اللهندن استرل سماواته اولنلر وارضده
اولنلر که جن و انس و بونلر امثالی اولنلر در استعداد و استحقاق لرینه مناسب استفاضه

ایدر (کل بوم هوقی شأن) هر وقتده اول الله بر کارده در بوایت کر بمذبی حضرت
پیغمبر علیه السلام تلاوت بیورد قدس سؤال اولندیکه و ما ذلک الشأن یا رسول الله
فقال من شأنه ان یغفر ذنبها و یفرج کربها و یرفع قومها یضع آخرین ابن عینه دن
مر و یدر که دهر عند الله ایکی کوند بری دنیا بری آخرتدر دنیا ده شانی امر و نهی
واجب و امانه و اعطا و منع و اعزاز و اذلال و اشغال ذلک و آخرتده شانی حساب
و عقاب و سؤال و جزا و ثوابدر اما محققین فتند بوم آن معناسنه و شان تجلی
معناسنه در پس تجلی الهی بحسب استعداد و قابلیت مجلی و هرانده نوع آخر
پای متعاقب و متوالی اولمده در پس تجلی الهی نامتاهیدر پس هرانده شانی دخی
نامتاهیدر کافال بعض المشایخ ان الله لا یجلی لصورة مرتین ولا یجلی لصورتین
مرة واحدة معنی بیت (کل بوم هوقی شأن) آیت کریمه سنی او فو تحقیقا حق
تعالی بی اشهر و فعلسز بیله ﴿ مشوی ﴾ کترین کارش بهر روز آن بود * کوسه
لشکر راروانه میکند (اول خداتك بر کارك کتری هر کون اول اولور که او خدا اوج
لشکری روانه ایلر ﴿ مشوی ﴾ لشکری اصلا ب سوی امهات * بهران تادر
رحم روید نبات (بر لشکری اصلا ب آبادن ارحام امهات جانبده روانه ایلر اندن
اوزی تارحم مادر انده نبات نه یعنی اولاد حاصل اوله ﴿ مشوی ﴾ لشکری
زارحم سوی خاکدان * تازر و ماده بر کرد دجهان (بر لشکری ارحامدن خاکدان
جانبده روانه ایلر تازر و ماده دن جهان پراوله ﴿ مشوی ﴾ لشکری از خاک زان
سوی اجل * تاییند هر کسی حسن عمل (بر لشکری خاکدن اول جهندن مرک
واجل جانبده روانه ایلر تاهر بر کیمه جزا و حسن عملنی کوره ﴿ مشوی ﴾
این سخن پایان ندارد هین تاز * سوی آن دو یار پاک پاکبان (بو کونه سوز پایان
و نهایت طومر اکاه اول ایکی پاکبان اولان یار جانبده چاب یعنی اول ذکر اولنان
ایکی پاکیزه سیرتک احوالی نقل ایلک سمته سرعت ایله تانلرك حالی نیسه منجر
اولدی بیان اوله

﴿ بشیمان شدن آن گوینده که گفت منم و بر ریاضت کشیدن او
یکسال وجهت استغفار و باز کشتن آن مستغفر بدر آن خانه و پرسیدن
صاحب خانه که کیست پردرد و جواب گفتن آن مستغفر که توبی بر در ﴾

﴿ مشوی ﴾ گفت یارش اندر ای جله من * فی مخالف چون کل و خارجن *
رشته یکناشد غلط کم شو کنون * کردو تایینی حروف کاف و نون * کاف و نون
همچون کنند آمد جذوب * تا کشاند مر عدم رادر خطوب (چونکم اول
بنلکه متصف اولان بنلکدن یکدی و یوقلق و بی خودلق شرابن ایجاد در حال
باری اکافو آجدی و دیدبکه ایچرو کل ای جله بن و کندوبی اتفاقلان چنك کل

و خاری کی مخالف و ضد د کاسنی بلکه عین کاسنی اگر چه صورتاً مغایرت و انثینیت
 و ارسه معنی اتحاد حاصل در اولیه و لاحق صورته اولان مغایرت و انثینیت ضرر
 و برعز مثلاً رشتۀ معنای کاف و نون بکتا اولدی اگر چه صورتاً ایکی قات کوررسن
 حروف کاف و نون کند کی چکیچی و جذب ایدیچی کلدی صورتاً ضد و معنی
 و فعلاً متحد در تا کم چکه معدوم اولان شی کار عظیمه پس مقصود و اتحاد معنی در
 صورتاً اولان کثرت و اعداد ضرر و برعز * بیت * و جعل فی فنون الاتحاد
 و لاتحد * الی فقه فی غیره المعرافت * فواحده جم مفید و من عدا * و شری ذمه تحت
 بابایح تحت * مثنوی * پس دو تابد کند اندر صور * کر چه بکتا باشد آن دود راثر
 پس صورتاً دره کند ایکی قات کرک اگر چه اثرده اول ایکی قات بر قاتدر یعنی کند اگر چه
 ایکی قاتدر اما اندن حاصل اولان اثر در که اول برشی طو قوب جذب ایتمکدر * مثنوی *
 کر دو پا کر چار باره رابر * همچو مفراض دو تا یکتا برد اگر ایکی آبق واکردرت
 آبق یولی ایلنور ایکی قات مفراض کی بر قات کسر * مثنوی * آن دو هجهازان
 کازر رابین * هست در ظاهر خلافی زان و این * مثال آخر اول ایکی کازر
 شری بکری کور یعنی بزویچی اورنقله نظر ابر کور ظاهر ده انگ و بونک خلافی
 وارد در که اول ایکی سنگ فعلی بری برینه ظاهر را مخالفدر * مثنوی * آن یکی
 کر پاس رادر آب زد * وان دکر هم باز خکش می کند اول بری بری صوابینه
 اوردر و اول برشری کی کر پایی فوری ایلر * مثنوی * بازوان خشک راثری
 کنند * کویسا استیزه برضدی تند * کبرو اول برشری کی او فوری بز یاش ایلر
 دیدک که عساددن ضد اوزره طو لنور یعنی بوا یکسنگ ظاهر لینه بقان عساد
 جهندن بری برینه ضد اواق اوزره کار ایلر در * مثنوی * لیک این دو ضد
 استیزه نما * یک دل و یک کار باشد در رضا * ولکن بوا یکی استیزه کوسریچی ضد
 رضاده یکدل و یک کار اولور بومثالر اعداد و اعداد صور و معنوی اولان اتحاد
 مانع اولدی یعنی اشعار ایلر * مثنوی * هر نی و هر وی را مسلکست * لیک
 ناحق می برد جله یکست * هر نینک و هر ولینک بر مسلکی وارد در که صورتاً بری برینه
 مخالفدر ولکن چونکم اول مسلک سالکی ناحقه ایلنور جله سی بوجهندن بردر
 لکن بعضیسی اقرب و بعضیسی ابعد اولقدن خالی اولن اگر چه انبیا علیهم
 السلامک طرفتک جله سی موصل الی اللهدر ولکن اقرب جمیع طرق حضرت
 پیغمبر علیه السلامک طریق قویمیدر * مثنوی * چون که جمع مستمع را
 خواب برد * سنگهای آسیابا آب برد چونکم جمع مستمعی خواب التدی دکر منک
 طاشلرنی آب التدی یعنی چونکم مستمع اولان جماعتی خواب غفلت اخذ ایتدی
 و هر بری حسن استماعه بو کلامی استماع ایلکی قویوب آخر سمع کندی نصیحت

و ارشاده متعلق اولان آسیابک طاشلریکه فی المثل الفاظ و حروفدر که بونلر مصلح
 دقیق معنادر و قوت ناطقه مانند آیدر بو الفاظ و حروفی اول قوت ناطقه آبی
 ازاله ایتدی دیمکدن عبارت اولور * مثنوی * رفتن این آب فوق آسیاست *
 رفتن در آسیاب هر شماسست ای کروه مستمعین بو آبک کتمی آسیابک اوزرنده در
 اول آبک آسیابه کتمی سزدن اوزریدر آیدن مراد نطقدر آسیابدن مراد پند
 و نصیحتدر پس تقدیر معنی بویله دیمک اولور که ای مستمعین طائفه سی بو آب نطقک
 کتمی یعنی جریان ایتدی ارشاد و نصیحت مرتبه سنگ فوقنده در که بو آب نطقکه
 بنم ناودان دهانندن جاری اولور بونک شانی آسیاب پند و نصیحتدن ارفع و اعلا در
 اما ارشاد و نصیحت آسیابنه کتمک مجرد سزک ایچوندن نادقیق معنایی اندن
 حاصل ایدوب مستفید و متفع اوله سن * مثنوی * چون شمارا حاجت
 طاحون نماند * آب رادر جوی اصلی باز راند چونکم سزک آسیابه حاجتکز قالدی
 صوبی اصلی اولان ایرمه کبرو سوردی طاحون دکر منه دیرل یعنی ای جمع
 مستمعین چونکم سزک ارشاد و نصیحت دکر منه احتیاجکز قالدی ناطق اولان
 کیسه آب نطقی اصلی جانبنه کبرو سوق ایلدی تنکیم دکر منجیلرک عادتیدر
 دکر منه مشتری کلد که و بغدادی او کور اولدقده صوبی دکر من جانبندن قطع
 ایلایوب اصلی اولان ایرمق جانبنه سوق ایلر * مثنوی * ناطقه سوی دهان
 تعلیم راست * ورته خود آن نطق را جوی جداست دهان جانبندن ناطقه
 تعلیم و ارشاد دن اوزریدر بو خسه اول نطق ایچون خود براخر جوی وارد
 یعنی بوقوت ناطقه دهان و زبان طرفندن خلقه حق تعلیم و تفهیم ایلک ایچوندن
 والا اول اب نطقک براخر نهر و مجرایی دخی وارد در که اول جان و دل مرتبه سیدر
 اگر مستمع غرضک اب نطقندن متفع و مستفید او اوزره اول نطقی دهانه کتوروب
 اجرا ایلر و اگر مستفید اولر سه دهاتی بنسد ایلایوب اب نطقی جان و دل جانبنه
 سوق ایلر * مثنوی * می رودی بانک و بی تکرارها * نغمها الانهار
 تاکلارها اول قوت ناطقه صوت و صداسز و تکرار و اداسز جوی معنویه
 کیدر و جریان ایلر انک تحتده نهرل سبز زاره دک تحتاده اولان ضمیر
 و نث بیت اولده اولان قوت ناطقه به راجعیدر و انک تحتده جاریه اولان
 انهاردن مراد حقایق و معانی نهرل بدر و سبز زاردن مراد ظالم حقیقت
 و اسرار در و تقدیر کلام و نتیجه مرام بویله دیمک اولور که اول ماء الحیوة قوت ناطقه نک
 صید و صدای بی تکرار و ادا تحتده حقایق و معانی نهرلی جاری اولور تاکلار
 حقیقت و سبز نزار اسرار در بویته دک دیمک اولور * مثنوی * ای خدا اجارا
 تو بمانان مقام * که دروی حرف می زوید کلام خدا یا اول مقالی سن جاته

کوستر که اول مشاهده کلام حرفس بر و صوتسز ظاهر اولور ﴿مثنوی﴾
 تا که سازد جان پاک از سر قدم * سوی عرصه دور بهنای عدم (ناله پاک جان
 باشند قدم دوزه و مشیا علی الالهام لامشیا علی الافدام عدم دور و عریض
 اولان میدانی جانیه کنیدی ﴿مثنوی﴾ عرصه بس با کشاد و با فضا * وین
 خیال و هست باید زوئا (زیاده کشاده و فضا و وسعتله بر عرصه ده در که بوخیال
 و بو وجود اول عرصه دن توابعنی نصیب و غذا بولور مقصود عالم عدم در که
 مراد مرتبه حقیقت بر عرصه و اسع در که بوخیالات و دخی وجود کائنات اول عالم دن
 حظ آلور و نشو و نما بولور دیمک اولور ﴿مثنوی﴾ تنگ آمد خیالات از عدم *
 زان سبب باشد خیال اسباب غم * باز هستی تنگ بود از خیال * زان شود در روی قر
 همچون هلال (عالم عدم که مراد عالم اعیان و عالم ارواح در خیالات عالمی اندن
 تنگ کلدی اول سیدن خیال اسباب غم اولدی که عالم اعیان و ارواحده غم و اسباب
 غم یوقدر کبر و بواراق عالمی جیعا عالم خیال دن اضیق اولدی اول تنگ اولدی یقندن
 اوزی اولور اول عالم هستیده قر هلال کی یعنی بو عالم هستی خیال تنگ اولدی یقندن
 اوزی قر بو عالمه هلال کی کوچک کورینور حال بو که عالم خیالده او یوکدر ز برا
 اهل هیات دیمش لدر که قرک وجودی الشمس بوزمین قدر در پس خیال آتی عظیم
 و کبر تخیل ابلر عالم خیالده انک جرمی بویه عظیم و کبر ایکن بو عالم وجودده هلال کی
 صغیر او اور بومعنی دلالت ابلر که بو وجود عالمی عالم خیال دن تنگ و اصغر اوله
 ﴿مثنوی﴾ باز هستی جهان حس ورنک * تنگ آمد که زندانیت تنک (کبر
 حس ورنک جهانیت وجودی یعنی بومرئی و محسوس اولان عالم شهادت تنگ
 کلدی ز راتنک بر زنداندر یعنی بو عالم حس ورنک بیت اولده ذکر اولان مطلقا وجود
 خارجی عالندن اضیق اولدی که فی المثل بر زندان تنگدر پس علت تنک نه ایدیک تنک
 یاتنه شروع ایدوب پیوررل ﴿مثنوی﴾ علت تنگست ترکیب و عدد * جانب
 ترکیب جسمانی کشد (تنک علتی ترکیب و عدد در یعنی بو ترکیب و اعداد
 بو عالم حسک تنک اولسته سیدر مصرع ثانی سوال مقدره جواب اولور کائنات مسائل
 در که چونکه عالم ترکیب و عدد بویه تنگدر بو ترکیب و عدد عالنه انسانی نه شی چکر
 جواب پیوررل جانب ترکیب جسمانی چکر یعنی بو حواس ظاهره که بو عالم ترکیب
 عددده ظهوره کلوب انکه انس کلشدر هر بار که انسان بو عالم دن خلاص اولوب بی
 ترکیب و بی عدد اولان عالم توحیده کتک استرسه حواس ظاهره آتی عالم ترکیب
 جانیه جذب ایلر دیمک اولور ﴿مثنوی﴾ زان سوی حس عالم توحید دان *
 کریکی خواهی بدان جانب بران (اول حس و صورت طرفندن عالم توحیدی
 یل و کثرت اخلا فاندن یکوب عالم وحدتی کورا کر برلک استرسک اول جانب سور

زیرا بو عالم صورته اثباتیت و مغایرت مقرر در لیکن معناده جمله نک اتحادی محققدر
 نه که بویستی مثال طریقه پیوررل ﴿مثنوی﴾ امر کن یک فعل بود و نون
 و کاف * در سخن افتاد و معنی بود صاف (مثلاً صیغه امر کن بر فعل و بر معنی
 اولدی که مراد اتحاد معدومدر و نون و کاف حرفی سخند * واقع اولدی و معنی
 صاف اولدی اگر چه صورته اختلافده اولدیسه ده و معنای صاف اولدی اولدر که
 لفظده ایکی اولان حرفلرک معنای بر اولدی صورته مغایرت و اثر و فعلده اتحاد
 قبلدی پس سن برلک استرسک صورتن یکوب معنایه نظر ایله تا کم موحده
 اوله سن و برلک عالنی بوله سن ﴿مثنوی﴾ این سخن پایان ندارد باز کرد *
 ناچه شد احوال کرک اندر نبرد (بوسوز پایان طومر قصه به رجوع ایله تا کرک
 احوالی جنکده نیمه اولدی اتی بیان ایله

﴿ادب کردن شیر کرک را که در قسمت بی ادبی کردی﴾

﴿مثنوی﴾ کرک را بر کند سر آن سرفراز * تا نماید دوسری و امتیاز (اوسر
 فراز و عالی قدر اولان شیر کرکک باشی قوریدی تا ایکی رئیس و امتیاز قالمیه یعنی
 ایکلک و ایکی وجوده مخصوص حکومت و کبر باقی قالمیه و امتیاز و مغایرت دخی
 بر طرف اوله ﴿مثنوی﴾ فانتقمنا منهم است ای کرک پر * چون نبودی
 مرده در پیش امیر (سوره حجر آیت کریمه اشاردن (وان کان
 اصحاب الایکه لظالمین) یعنی و ما کان اصحاب الایکه الا ظالمین انفسهم
 واضمین الشئ غیر موضعه (فانتقمنا منهم) پس بزبونلردن اخذ انتقام ایدوب
 بونلره عقاب قبلدی و سوره زخرفده پیوررل (فانتقمنا منهم فانظر کیف کان
 عاقبة المکذبین) و سوره اعرافده دخی فانتقمنا منهم فاغرقناهم فی الیم (پیوررل
 ظلمه و فجره دن اخذ انتقام مقرر در ولو بعد بعد تنکیم حدیث شریفده پیوررل
 ان الله لیل للظالم فاذا اخذ له یقله معنی بیت ای قوجه قورد فانتقمنا منهم
 در یعنی ای کرک کهن شو بلا و محنتکه سنک اوزریکه واقع اولدی (فانتقمنا منهم
 آیت کریمه سنک مفهومیدر چونکه امیرک اوکنده مرده اولدک یعنی ای کرک
 سبوت اولان و در زنده لک مرتبه سنده فالان کیسه چونکه کندیکی امیر
 حقیقتنک حضورنده محو و فانی ایلوب ایکلک مرتبه سنده قالدک و کبر و اتانینی
 ترک الیادک شیرک قهر و انتقامنه مظهر اولدک تنکیم اتم سالفه کبر و اتانیتدن
 کچه مبوب مظهر انتقام اولدی برحق تعالی بونلردن انتقام الوب هلاک ایلدی
 ﴿مثنوی﴾ بعد ازان رو شیر بار بواه کرد * کفت این را بخش کن از بهر
 خورد (کرکی هلاک ابتدا کدنصره شیر بوزنی رو باهه ایلدی بکدن اوزی
 بونی بخش و قسمت ایله دیدی ﴿مثنوی﴾ سجده کرد و کفت کین کاوسمین *

چاشت خوردت باشد ای شاه کزین) رویه بو خطایی اشتدی و مجده ابتدی
 دیدیکه بوکا و سمین سکا چاشت خورد اولسون ای شاه کزین یعنی ای کزیده
 شاه بوسمن کاوسنك قوشلق بیچکک اولسون ﴿ مثنوی ﴾ وان بزاز بهر
 میان روزرا ﴿ بخنی باشد شه پیروزرا ﴾ واول بکی کونک اورنه سیدن اوتری
 پیروز اولان شاه ایچون بر بخنی اوله ﴿ مثنوی ﴾ وآن دکر خر گوش بهر
 شام هم ﴿ شب چره این شاه با لطف و کرم ﴾ اول غیری خر گوش شاهدن
 اوتری هم بواطف و کرمه اولان شاهک کیجه بیچکدر ﴿ مثنوی ﴾
 گفت ای رویه تو عدل افروختی ﴿ ایچنین قسمت زکده آموختی ﴾ شیر رویاهه
 ابتدی ای رویاه سن عدل شعله لندردک و منور ایلدک بونچاین قسمتی کیدن
 او کردک ﴿ مثنوی ﴾ از کجا آموختی این ای بزرک ﴿ گفت ای شاه جهان
 از حال کرک ﴾ ای اولو بونی قندن او کردک رویاه ابتدی ای جهانک بادشاهی
 کرکک حالتدن او کردیم واندن عبرت الدم ﴿ مثنوی ﴾ گفت چون در
 عشق ما کشتی کرو ﴿ هر سه رابر کبر و بستان و برو ﴾ شیر رویاهه دیدی چونکم
 یزم عشقمزده رهن اولدک و کندیکی فانی قیلدک اوچنی یله فالد روال و یوری
 ﴿ مثنوی ﴾ رویها چون جلکی ماراشدی ﴿ جونت آزاریم چون توما شدی ﴾
 ای رویاه چونکه جیمسا یزم ایچون اولدک سنی نیجه ایچیده لم چونکم سن بر
 اولدک پس سنی انجمنک کندیگری انجمنک کسی اولور ﴿ مثنوی ﴾ مازا
 وجهه اشکاران ترا ﴿ پای بر کردون هفتم نه برآ ﴾ بر سنک وجهه شکارل سنک
 زیرا من کان لله کان الله له در آبا غسکی بدنجی فلک اوزره قوی قاروکل
 ﴿ مثنوی ﴾ چون کرفتی عبرت از کرک دنی ﴿ بس تورویه نیستی شیر منی
 چونکه دنی کر کیدن عبرت طوتدک پس سن رویاه دکلسن معناده بنم شیر من
 یعنی بنم مقبول و مرغوب سن ﴿ مثنوی ﴾ عاقل آن باشد که عبرت کسیرت
 از ﴿ مرک باران در بلای محترز ﴾ عاقل اولدر که عبرت طوته احتراز اولنش بلاده
 بارانک موتسیدن کا قبل العاقل من انعط بعت جبرانه ﴿ مثنوی ﴾ رویه آن
 آن دم پر زبان صدشکر راند ﴿ که مر اشیر از پس آن کرک خواند ﴾ رویه اولدم
 زبانی اوزره بوزشکر سوردی وجد و مثال ایلدی بویه دیو که بنی شیر اول کرکد نصکره
 اوقیدی ﴿ مثنوی ﴾ کرم اول بفر مودیکه تو ﴿ بخش کن این را که بر دی
 جان ازو ﴾ اگر بکا اول پیوزدیکه سن بونی بخش ایلدکنیم جان قورتردی
 قصه دن حصه بیاتنه شروع ایدوب پیوررل ﴿ مثنوی ﴾ پس سیاس اورا که
 مارادر جهان ﴿ کرد پیدا از پس پیشینان ﴾ پس سیاس اول خدایه که بری جهاند
 اولک کلان امتلرد نصکره پیسدا و موجود ایلدی پس با عربله اولوب چوق

سیاس اکادیمک دخی جازا اور ﴿ مثنوی ﴾ تاشیدیم آن سیاستهای حق
 بر قرون ماضیه اندر سبق ﴿ تاحق تعالیک اول سیاستلری اشدک سابقده ماضیه
 اولان قرون اوزره ﴿ مثنوی ﴾ تاکه ما از حال آن کرکان پیش ﴿ همچو
 رویه پاس خود داریم پیش ﴾ حتی بزا اول مقدم اولان قوردرلک حالتدن رویاه کی
 کندیگری زیاده حفظ طوتالم پیش با عربله زیاده معناسنه در ﴿ مثنوی ﴾
 امت مر حومه زان روخواند مان ﴿ آن رسول حق و صادق در بیان ﴾ بزا اول
 جهندن امت مر حومه اوقدی اول حقل رسول و بیاتنه صادق اولان نبی
 کا قال علیه السلام امتی امه مر حومه و بوات محمد علیه السلام امت مر حومه
 اولسی اول جهندن در که امه سالله نک جله سنک صو کنده کلشدر و بونلر اول امک
 احوالندن عبرت پذیر اولشدر و جناب حق انلری قهر انکله بونلری تحو بف
 و تذیر قیلشدر ﴿ مثنوی ﴾ استخوان و بشم آن کرکان عیان ﴿ بنکرید و پند
 کبریدی مهان ﴾ اول کرکرک استخوان و بشمه آشکاره نظر ایلیکن و نصیحت
 طوتکر ای اولور استخوان و بشم مراد امه سابقدنک اثرل بدر نکیم بو آیت کریمه
 الیه اکا اشارت واردر ﴿ فسیروا فی الارض فانظروا کیف کان عاقبه الکاذبین ﴾
 ﴿ مثنوی ﴾ عاقل از سر نهید این هستی و باد ﴿ چون شنید انجام فرعونان
 و عاد ﴾ عاقل باشند بو وجودی و هوایی قور و ازاله قیور چونکه فرعونلرک
 و عاد قومنک ماقبلی اشدی ﴿ مثنوی ﴾ ورنه نهسد دیگران از حال او ﴿
 عبرتی کیرند از اضلال او ﴾ واکر عاقل اولان بوانایت و هوایی باشند قومر سه
 غیر یلر انک حانندن و انک اضلالندن بر عبرت طورل یعنی انک اضلالندن اوتری
 قهر و غضندن عبرت اولر

﴿ تهدید کردن نوح علیه السلام مر قدم را که بامن میچید که

من روی بوشم یا خدای بیچید در میان این بحقیقت ای مخذولان ﴿
 بوسرخ شریف حضرت نوح علیه السلام قومه تهدید ایلدک بیاتنه دز
 بویه دیو که ای قوم بکا طواشه کز یعنی عناد و کبر ایدوب خصوصتله بکا صارلکز که
 بن فی الحقیقه رو بوشم بنم صورتتم فی المثل حضرت حقد حجاب و نقاب کی اولمش و اول بنم
 وجود مده تجلی قیلشدر خدای تعالی به طواشه کز حقیقه ده بواور تاده ای مخذوللر
 یعنی ای معین سز اولان مر دودل دیدی ﴿ مثنوی ﴾ گفت نوح ای سرکشان
 من من بنم ﴿ من زجان مردم بجانان می زیم ﴾ حضرت نوح علیه السلام کندی
 قومه ابتدی ای سرکشلر و مستکبرلر بن بن دکلم یعنی صورت ظاهر ده سز بنی
 کندیگری بشر کورر سز لکن بن فی الحقیقه او بیه دکلم بن جان بشربدن و روح
 حیوانیندن اولدم جان الله دبری او اورم ﴿ مثنوی ﴾ چون بر دم از حواس

بوالبشر * حق مرشد سمع و ادراك و بصر) چونكه بوالبشر ك حواسندن اولدم
یعنی ابوالبشر دن حاصل اولان حواس بشریه مقتضای زدن فانی اولدم حق تعالی
بنم سمع و ادراك و بصرم اولدی کما قال تعالی فی الجذیه القدسی لا یزال العبد یقرب
الی بالتواقل حتی احبه فاذا احبته کنت سمعه الذی یسمع به و بصره الذی یبصر به آه
﴿ مشوی ﴾ چون که من نیستم این دم زهوست * پیش این دم هر که دم
زد کافر اوست) چونکه بن دکلیم بونفس هوندند یعنی چونکم بن فی الحقیقه
فانیم بونیم نفس و کلام هویت ذات الهیه دند هر کیمکه بونفسک اوکنده دم
اورر یعنی اکانکار و مخالفقت قیلور اول کافر در ﴿ مشوی ﴾ هست این دم
نقش این رو باه شیر * سوی این روبه نشاید شد دلیر) بورو باهک نقشنده بودم
شیر و اردر بورو باهک جانبته دلبر و بی باک کتمک لایق دکلدر ﴿ مشوی ﴾ گرز
روی صورتش می نکروی * غره شیران ازومی نشوی) اگر صورت جهتدن
اول نقش رو باه یعنی انبیا علیهم السلام و اولیای عظامه اثنایه سن و تصدیق
قیله سن نمره و هدیت شیرنی اندن اشتریمسن یعنی ابشیدرسن استفهام تقریر بدر
صورت انبیا عظامه نقش روبه تعبیری اهل کفرک نظر لرنده روبه کی حقیر
اولد یعنی ملائسه ایلدر که انلرک نظر حبسی اول شیران عالم معنایک صورتلرنی
حقیر کور لر دی ﴿ مشوی ﴾ کرنبودی نوح را از حق بدی * پس جهانی
را چار برهم زدی) اگر حضرت نوح علیه السلام حق تعالی بدن برید اولیدی
یعنی بر قدرت و نصرت اولیدی بدی بونده قدرت و نصرت معنایه در تنکیم و یدالله
علی الجماعه حدیثنده قدره الله و نصره الله علی الجماعه معنای مراد اولمشدر پس
تمام جهانی نیچون بری برینه اورردی ﴿ مشوی ﴾ صد هزاران شیر بود
اودرنی * اوچو آتش بود عالم خرمی) نوح علیه السلام برنده صد هزاران
شیر ایدی اول نوح علیه السلام آتش کی ابدی و عالم فی کمال بر خرم ایدی
﴿ مشوی ﴾ چونکه خرم باس عشر او نداشت * اوچنان شعله بران خرم
کاشت) چونکه خرم انک عشرنی حفظ طوعمدی و حقنی ادا ایغدی و او انجلین
شعله بی اول خرم اوزره حواله ایلدی شعله دن مراد شعله قهر الهی اولور که
(رب لا تذر علی الارض من الکافرین دیارا) دیو بد دعا ایلد کده عالم آتش قهر
اوروب بالکایه احراق و هلاک ایلدی ﴿ مشوی ﴾ هر که آن در پیش این شیر
نهان * بی ادب چون کرک بکشاید دهان) هر کیمکه او بونهان شیرک اوکنده کرک کی
ادبسن آغز اچد یعنی بلکه و سنلکه متعلق بی ادبانه آنک اغرندن سوز جبهه
﴿ مشوی ﴾ همچو کرک آن شیر بر در اندش * فانتقمنا منهم بر خواندش) اول
فصله می مذکور اولان شیر قور دی بر تدبغی کی بوشیردخی اول بی ادب سوز سوبلی

بر ز پس فانتقمنا منهم مفهومی اکا و قور مراد شیران عالم معنی اولان انبیا علیهم
السلام و اولیای عظامه کسناظه و بی ادبانه سوز سوبلین و نامه قول حرصکت
ایلین کیمه لری شیر قهر الهی بر توب (فانتقمنا منهم) آیت کریمه سنک مفهومی
اول مقه و ورز حقننده اظهار ایلدی اولور ﴿ مشوی ﴾ زخم یابد همچو کرک
از دست شیر * پیش شیر ایلد بود کوشش دلیر) اول بی ادب کرک شیر اندن زخم و اور
شیر اوکنده اول کیمه که دلیر اوله ابله و احمق اولور ﴿ مشوی ﴾ کاشکی آن زخم
برتن آمدی * تابدی کایمان و دل سالم بدی) کاشکی اول زخم جسم اوزره
کلیدی تا اولدیکه ایمان و دل سالم اولیدی یعنی انبیا علیهم السلام و اولیای عظامه ک
حضورنده بی ادبک ایللره اگر قهر الهی انجیق جسملرنه کلیدی و ایمان
و دللری سالم اولیدی انلره معنا یوک احسان اولوردی لیکن بویه اولز بلکه کاهی
برعکس اولوب جسملری زنده و ماللری برنده اولور قهر الهی انلرک ایمان
و دللرنه کلور و کا اولور که هم جسملرنی و هم جان و ایمانلرنی هلاک قیور
العیاذ بالله ﴿ مشوی ﴾ قوم یکست چون اینجار سید * چون توانم کرد این
سر را بید) قوم منقطع اولدی یعنی کوجم اوزلدی چونکم سوز بورایه ابر شدی
بوسری آشکاره ایلکه نیجه قادرم یعنی بوسری اظهار ایلکه قادر اولزم پس
طریق خلاصی و راه نجاتی تعلیم ایلکه شروع ابدوب پیورز ﴿ مشوی ﴾
همچو آن روبه کم اشکم کنده * پیش اورو باه بازی کم کنده) اول رو باه کبی
شکمی ناقص ایلیمکن یعنی تن پرور اولوب خدای تعالی به عصبان قیلکن
و مقتضای شکمه اشتغال قیلکن انک حضورنده رو باه باسازاق الملکز یعنی حبله
و خدعه سمته ذاهب اولمکن ﴿ مشوی ﴾ حبله ما و من به پیش او نهید *
ملک ملک اوست ملک اوراد هید) حبله ما و منی انک اوکنه قوکر ملک فی الحقیقه
انک ملک بدر ملک ایکا و بریکزو کندیکز اورنلقدن خروج قیلکن تا ملک مجازی به
کند و کزی مالک زعم انیمکله عذابه مستحق اولیده سز ﴿ مشوی ﴾ چون فقیر
آید اندر راه راحت * شیر و صید شیر خود آن شجاعت) چونکم سز ای بی آدم راه
راسته فقیر کاه سز و من و ما فیدندن گذر قیلد سز و مؤدب اوله سز شیر و شیرک صیدی
خود سزک ایچوندز ﴿ مشوی ﴾ زانکه او پاکست و سبحان و صف اوست * بی
نیازست اوزنفر و مغز و پوست) ز برا که اول خدای تعالی غرضدن پاکدر
و سبحان انک و صفیدر سبحان اسم مصدر در تسبیح معنایه یعنی شائنه لایق
اولین نفسا بصدن مغزه و مقدس اولق انک و صفیدر و اول خدای نیازدر
لطیف اولان شیردن و لبدن و قشردن یعنی (واقه غنی عن العالمین) حسبجه
عالم قشرندن و پوستندن و مغز و مغز مرته سنده اولان شیردن جیعا مستغنی

و بی نیاز در بوجله بی عبادی همچون خلق البشر کندی اکا محتاج اولدنی
 همچون دکادر **مثنوی** هر شکار و هر کراماتی که هست * از برای بندگان
 آن شهت (هر شکار و هر برکرامت که وارد اولد شاعک بنده زندن اوتر بدر
مثنوی نیست شه راطمع بهر خلق ساخت * این همه دولت خنک
 انکوش ساخت) اول شاه حقیقت طمع می بود کالی دولتی خلق ایچون
 دوزدی سعادت اول کیمسه به که اول بونی اکادی **مثنوی** آنکه دولت
 آفرید و دوسرا * ملک و دولتها چه کار آید ورا) اول الله که دولتی وایی
 سربانی یعنی دنیا و آخرتی خلق ایله دی ملک و دولته لری انک نه ایشنه بارار
مثنوی پیش سبحان پس نکه دار بد دل * تانکر دید از کان بد خجل
 سبحانک حضورنده قلبکری زیاده حفظ طمکز تانک حضورنده کان بدوسوه
 خاطر دن خجل اولده سز **مثنوی** کو پیند سر و فکر وجست و جو *
 همجو اندر شیر خالص تارمو) زیرا که اول سبحان سری و فکری وجست و جویی
 کورر خالص سود ایچره اولان صایج تلی کبی بیاض سود ایچره سیاه قبل زیاده
 دیده وار اولان کیمسه به نیجه عیان کور بنور سه اول خدایه دخی سر و فکر
 وجست و جوا و له کور بنور (ان الله لا یخفی علیه خافیه) خواستجه اکا هیچ بر خنی
 شی یوقدر (فانه یلم السر و اخنی) مقتضایه سری و اندن اخنی اولنی دخی
 یلور **مثنوی** آنکه اوبی نقش ساده سینه شد * نقشهای غیب را آینه شد) اول
 کیمسه که اول نقش سز ساده سینه اولدی غیبک نقش آینه اولدی یعنی حق سبحانه
 و تعالیک اسرار و راز لری بتلی و سلام الغیوب اولسی عجب دکر که ادنی
 عقل و عرفانی اولنک بوکا ایمان و یقانی وارد ریلکه اول کیمسه که انک درونی
 ماسودن بی نقش اولدی و سینه سی افکار و خیالاتن ساده و صافی اواق
 مرتبه سن بولدی اول کیمسه عالم غیبک نقوشه و اسرارنه آینه اولدی و عالم
 غیبده نه اولوب نه اوله جقدر اکا کورندی **مثنوی** سر مارا بی کان موقن شود
 * زانکه مؤمن آینه مؤمن شود) اول سینه سی صافی اولان ولی بزم سر مزه و باطنک
 مخفی اولان فکر و خاطره منه کان سر موقن اولور یعنی بی شبهه اتی یلیجی و یقان
 ایلیجی اولور زیرا که مؤمن مؤمنک آینه سیدر مؤمن اولدن مراد خدای
 تعالیدر که مؤمن اسمی انک اسماء حسنا سندرو مؤمن ناییدن مراد ولی الله در
 پس المؤمن مرآة المؤمن حدیث شریفک مقتضایه خدای تعالی ولینک آینه سی
 و ولی دخی خدای تعالینک آینه سی اوور پس خدای تعالینک هم غیبه مطلع
 اولسی ولینک آینه وجودنده دخی ظهوره کلوب ولی کامل دخی اول سر غیبه
 عالم اوور مؤمن مؤمنک مرآتی اولقدن مراد بریسی ولی و بریسی دخی

افراد مؤمنیندن بری اوایوب معنی بویه دینسه دخی جائز اولور بزم سر مزه
 اول صافی دل اولان ولی عالم اوور زیرا که مؤمن مؤمنک مرآتی اولور ای
 مؤمن سنک درونکده اولان سرانک آینه قلبنده متغش اوایوب سنک باطنک
 اسرار ای اکا عیان ظاهر اوور **مثنوی** چون زند اونقد مارا بر محک *
 پس یقین را باز داند اوزشک) چونکه ولی بزم نقد مزی محک اوره پس اول ولی
 یقینی شکدن آشکاره یلور یعنی اول ولیکه بزم نقد احوال اسرار مزی محک قلبه
 اوره بزمه یقینی وارد رشکمی وارد اتی یلور و یقینی شکدن بمیز قیور
مثنوی چون شود جانش محک نغدها * پس بیند نقد را و قلب را)
 چونکه انک جانی نقدک محکی اوله پس نقدی وقای کورر و نقدی قلبدن فرق
 قیور بعضی نغدها مصرغ ثانی پس بیند قاب را و قلب را) واقع اولشدر
 بوتقد بر اوزره معنی اول ولی قایی وقایی کورر یعنی دلی و قلب اولان مزور
 فکری دخی یلور دیک اوایوب قلب اولدن مراد دل و قلب ناییدن مراد ناسره
 و مزور اولان نسته اوایوب و الحاصل اولیلی عظام جواسیس القلوبدر قلبک
 اسرارنه مطلع اولور دیک افاده قیور و الله اعلم

مثنوی نشاندن پادشاهان صوفیان عارف را پیش روی
 خویش تا چشمشان بدیشان روشن شود

مثنوی پادشاهان چنان عادت بود * این شنیده باشی اربادت بود)
 پادشان ماضیک انجاین عادت و اردیکه بونی اشتمس اوله سن اگر یادنده ایسه
مثنوی دست چپشان بهلوانان ایستند * زانکه دل بهلوی چپ باشد
 بیند) اول پادشاهلرک صول یانلرنده بهلوانلر طورر ل اول سپیدن که قلب
 صنوبری الشکل صول یاننده بند و قیده اوور **مثنوی** مشرق و اهل
 قلم بردست راست * زانکه قلم و خط و ثبت آن دست راست) دفتر دار و ارباب
 قلم صاغ جانبنده طورر ل زیرا که خط علی و ثبت علی یعنی خط بازمغنی بیک
 و بعضی مراد اولان شبی کاغذ اوزره ثبت قلم علی اول صاغ ال ایچوند ر
 و لهذا قلم کتابته متعلق اولان کیمه لری صاغ جانبته اجلاس ایدر ردی
مثنوی صوفیانرا پیشرو موضع دهند * کابنه جاننده وز آینه بهند)
 و صوفیله یوز اوکند یعنی مواجهه و مقابله ده موضع و پررل زیرا صوفیله
 سینه به جالک آینه سیدر روحه یقنده آینه دن بکارد **مثنوی** سینه صیقلها زده
 در ذکر و فکر * نایذر دآینه دل نقش بکر زیرا صوفیله سینه به ذکر الهی و فکر ربانیده
 صیقل اوردش تا کوکل آینه سی بکر نقش قبول ایده یعنی نقش معانی و زوی جاناتی
 مشاهده ایده **مثنوی** هر که اواز صلب فطرت خوب زاد * آینه در پیش

او باید نهاد) هر شول کیمه که صلب فطرتدن یعنی اصل خلقتدن خوب و محبوب طوغدی آینه بی الگ او کنه قومق کرک کند بک حسنی مشاهده اید. **﴿مثنوی﴾**
عاشق آینه باشد روی خوب * صیقل جان آمد و تقوی القایوب (روی خوب و خوی محبوب مر آنه عاشق کلدی دخی جانه صیقل وصف او قلوبه جلا و تقوی کلدی تقوی بودند پاکک مناسبه در

﴿آمدن مهمان پیش یوسف علیه السلام و تقاضا کردن یوسف علیه السلام از تحفه و ارمغان﴾

﴿مثنوی﴾ آمد از آفاق باری مهربان * یوسف صدیق را شد میهمان (آفاقدن برابر مهربان و مرحمت و بر جان کلدی یوسف صدیق علیه السلام حضرت تلیسه مهمان اولدی **﴿مثنوی﴾** کاشا بودند وقت کودی * برو ساد آشنایی منکی) که انلر برری ابله کودکاک وقتند آشنایا ایدلر آشنایا یصدیقی اوزره انکالید بجلودی **﴿مثنوی﴾** بادهادش جوراخوان وحده * گفت کان زنجیر بود و ما ساد) او یوسف علیه السلام اول مهمان اخوانش جور و حسدنی یاد و بردی یعنی تذکر مرتبه سینه ابر کوردی حضرت یوسف علیه السلام اکادیدیکه اول جور و حسد زنجیر ایدی و زاسد ایدک **﴿مثنوی﴾** عاز نبود شیرا از سلسله * نیست مارا از قضای حق کله) ارسلانه زنجیردن عاز اولز بزه حق تعالیک حکم و قضاستندن شکایت بوقدر و بزه اندن الم کلز **﴿مثنوی﴾** شیرا بر کردن اوزنجیر بود * بر همه زنجیر سازان میر بود) مثلاً اگر شریک کردند زنجیر اولدیه جمیع زنجیر سازل اوزره امیر اولدی بوهم وجه در جمیع زنجیر سازل اوزره اول شیرا امیر اولدی زنجیر سازل زنجیر دوزنجی دیمکدر زنجیر سازدن مراد زنجیر ابله قید اولان سیاه اولسه ده اولور و زنجیر دوزن اوستاد دخی اولسه اولور که شیر غاب و قوی اولد بخی جهندن بوالرک میری کیدر **﴿مثنوی﴾** گفت چون بودی ز زندان وز چاه * گفت همچون در محاق و کاست ما) اول یار حضرت یوسف علیه السلام اتندی زنداندن و قیودن نیجه اولدک یوسف علیه السلام اکا بندی محاق و نقصانده اولان ماه کی اولدم محاق اکسک مناسبه در **﴿مثنوی﴾** در محاق ارماء نو کرد دوتا * نی در آخر بدر کرد بر سما) محافده اگر چه ماه نوایی قات اولور آخر آسمان اوزره بدر اولری **﴿مثنوی﴾** کرچه در دانه به سان کوفتند * نور چشم و دل شدو بیند بلند) اگر چه انجودانه سنی ها و نده دو کیدلر و محقق ابدوب خرد ایدلر چشم و دلک نوری اولدی و بلند کورر نور چشم اولمی کل الجواهر اولسنه کوره اولور و نور دل اولمی بعد الحق معجون ابدوب اکل اولد قد نصکره مفرح دل اولد بفته کوره او اور و اگر در دانه وجود انسانیدن استعاره اولور سه ریاضتله محو

وفاتی اولد قد نصکره نور چشم و دل اولمی روشندل **﴿مثنوی﴾** کندی راز بر خالک انداختند * پس ز خاکش خوشه ابر ساختند) مثلاً وافر کندمی خالک لنته آندیلر کویا آتی تحفیر ایدیلر صکره آتی خاکدن خوشه ل دوز دیلر یعنی وافر سنبله حاصل اولوب اندن دانه ل اخذ ایدیلر **﴿مثنوی﴾** باردیگر کوفتندش زامبیا * قیمنش افزود و نان شد جانقرا) تکرار آتی آسیادن دو کیدیلر یعنی اون ایدیلر انک قیمتی زیاده اولدی و جان زیاده اید بخی نان اولدی **﴿مثنوی﴾** بازان راز یردندان کوفتند * کشت عقل و جان و فهم هوشمند) نانی کیرودیش لنته دو کیدیلر عقل و جان و فهم هوشمند اولدی اول فتا و محو اولدی بوعالی مرتبه لری بولدی **﴿مثنوی﴾** باز آن جان چونکه محو عشق کشت * بجهب الزراع آمد بعد کشت) کیر و او جان چونکه عشق الهینک محوی اولدی و موتوا قبل ان تموتوا ک مفهومی و وصول بوالدی بو آیت کریمه سوره قحده در تفصیری مرده بردن خر گوش سر خنده ذکر اولدی یعنی کیر و شول جانکه محو عشق الهی اولوب رضای حقده وجودن افتاده انک محصولی و عاقله سی وفاندسی زارعی عجب کتورر بعد کشت یعنی جانی و جانی تخمینی حق بولنده اکد کد نصکره زراعدن مراد عمل کند کان طریق حقد **﴿مثنوی﴾** این سخن بابان ندارد باز کرد * تا که با یوسف چه کرد آن نیک مرد) بوز پایان و نه نهایت طومر حضرت یوسف علیه السلام ابله اول یارک قصه سی جانبته رجوع ابله تا م یوسف اونیک مر دنه دیدی بیان الیه

﴿طلب کردن یوسف صدیق علیه السلام ارمغان از مهمان﴾

﴿مثنوی﴾ بعد قصه گفتش گفت ای فلان * هین چه آوردی تو مارا ارمغان) حضرت یوسف علیه السلام کندیکن قصه سنی دید کد نصکره اکا بندی ای فلان اکا اول سن بزمه ارمغان کنوردک **﴿مثنوی﴾** بردن یاران نهی دست آمدن * هست بی کندم سسوی طاحون شدن) یار انک قبوسنه نهی دست کلک طاحون جانبته بغدادی سز کتمکدر پس سنت و طریقت بودر که بر بارک قبوسنه وارسک نهی دست و ارمیده سن هیچ اولرسه بر برک سبیردن خالی اولدیه سن **﴿مثنوی﴾** حق تعالی خلق را کوید بحشر * ارمغان کواز برای رور نشر) حق تعالی حضرت تلی خشرده خلقه دیر قیامت کونندن اوتری ارمغان فنی **﴿مثنوی﴾** جنتونا و فرادی بی نوا * هم بدان سان که خلقنا کذا) حق تعالی اول کون دبر که ای ناس سز بزه کلدیکر و یالکزی نوا اولدیفکر حالدیه هم اسلوبه که بزمی خلق ایدک انک کی حفتا و عرانا اول مرده نیجه عاری اولدیکر ایسه اوبله کلدیکر سوره انعامده اولان بو آیت کریمه به اشارتدر که پیوررل (ولقد جنتونا فرادی) قول مضمر در یعنی جناب عزت آخرتده پیوره لکه قولارم سز بکا کلدیکر منفرد

اولاد بفرز حالد ارزاق واولاد وسیم و دینار دن و نسیاده اختیار ایلدی بکنز اعوان
وانصار دن زعم ایلدی بکنز که و نرسز که برقرار اواب باید ار اوله فرادی فردک جعیدر
والف نایت ایچون کسالاتک الی کی (کا خلفتاکم) فرادی دن بدلدن و یا خود
فرادی دن خلق ایلدی * کا خلفتاکم اول مرة * فرادی دن حالدن تقدیر
کلام * ولفد جتونا مفردین مشبهین ابداء خلفکم * و یا خود مصدر محذوفک
صفی اوله تقدیری و لفظ جتونا بجای کتلفناکم (و ترکتم ماخولناکم) ای مافضلنا به
عایکم فی الدنیا و شغلتم به عن الآخرة (وراء ظهورکم) یعنی بزم سزه انعام و تفضیل
ایلدی بکنز شی * وراء ظهور بکنز ده ترک ایدوب الدن بر شی * کتور مدبر کز
﴿ مثنوی ﴾ هین چه آوردید دست آویز را * ارمغانی روز رستا جیز را * اگا
اولکز دست آویز ایچون نه کتورد بکنز قیامت کونی ایچون بر ارمغان دست آویز ال
ط - و نه معنی بعض محالده دخی ال ارمغانی دیمک معنایسته استعمال اولور
﴿ مثنوی ﴾ با امید باز کشتن تان نبود * وعده امروز باطلتان نمود * یا بودر که
سزه کیره دویمک و بنم حضورمه کلت امید ای ایلدی بکنز بو کونک وعده سی سزه
باطمی کورندی ﴿ مثنوی ﴾ منگری مه مانیش را از خری * پس ز طبع
خاک و خاکستری (اول الالهک مهانلفنک منگری ایسک خرافندن پس مظہندن
خاک و خاکستری ایاور سن بویست عملده تکامل اباین طائفه ایچون حضرت مولانا
قدس الله سره العزیز لساندن واقع اولشدر ﴿ مثنوی ﴾ ورنه منکر چنین
دست نهی * بر در آن دوست چون پای نهی) و اگر حضرت خدایتک ضیافت
و مهانلفنه منکر دکل ایسک بوجایلن بوش ال اول دوستک قبوسی اوزره نیجه
آینق قورسن حاصل معنی اگر اناث فونقغه منکر دکل ایسک اعمال و طاعتندن
هدیه تدارک ایلد دیمک اولور ﴿ مثنوی ﴾ اندی صرفه بکن از خواب
و خور * ارمغان بهر ملاقاتش بیر خواب و خوردن بر از جق قائده و ذخیره ایلد
انی اول خدایه بلا قاتندن ادری ارمغان ابلت ﴿ مثنوی ﴾ شو قایل النوم
ما بهجیون * باش در اسرار از یستغفرون) بوابت کریمه سوره ذاریاتدر
* ان المنقین * تحقیقا متقیلر * فی جنات و عبود * جنتلرده و چشمه زده مستقر
اولر * آخذین ما آتاهم ربهم * آخذ اولد قلمی حالد ریلر یشک اعطا ایلدی بکن
شیلری قال القاشانی * ان المنقین * ای اذن مجردوا عن تعلقات الطبیعه و صفات
النفس البهیمیه فی جنات الصفات و علومها * آخذین ما آتاهم ربهم * من انوار
تجلیات الصفات (انهم كانوا قبل ذلك * تحقیقا بوقیلر اولدیلر جنات و عبود
اولردن اول قال القاشانی ای قبل الوصول الی مقام تجلیات الصفات * محنین *
فی مقام العبادات و المعاملات و الاحسان ان تعبد الله کانک راه فان لم تکن تراه فانه

براک كانوا قلیلا من اللیل ما بهجیون) بوابت کریمه بونلرک احساننی تفسیردر
بهجیوند ما زایددر و الهجوع النوم و بهجیون کانوک خبریدر تفسیر کلام کانوا
متقیلر اولور لدی (قلیل من اللیل) ای فی طائفه من اللیل نائمین اولور لدی و یا خود ما
مصدر به اوله تقدیری کانوا فی طائفه قلیله من اللیل بهجیون و لفظ بهجیون بهجیون
مرفوع اولور زبرا کانوده ای و اودن بدل اولور یا خود ما موصول اوله ای الذین
بهجیون قیسه (و بالاسمجار هم یستغفرون) دخی بونلر سحرلرده استغفار ایلر
اولور لدی اول وجهله که کانه اول کیجه بونلردن نیجه جرایم ظاهر اولدی ایلدی
واما التأویل و کانوا فی قلیل من اللیل الاحتجاب ما یغفلون عن السلوک (و بالاسمجار)
ای اوقات طلوع انوار التجلیات و انقضاء ظلمة صفات النفس (یستغفرون) ای
یطالبون الاتوار الی تستر صفات النفس پس حضرت خداوند کار قدس الله سره
العزیز یوردر که بهجیوندن قلیل النوم اول یعنی نایم اولنلردن نومی قلیل
کیسه اول سحرلرده استغفار ایلنلردن اول تقیل خواب و خور ایدوب بر مقدار
بر کذار اعداد و احضار ایلد تاروز رستخیزده سکا دست آویز اوله ﴿ مثنوی ﴾
اندی جنبش بکن همچون چنین * نا بهخشدت حواس نور بین (جنبین کی
بر از جق جنبش و حرکت ایلد تاسکا نور کور بجی حواس بغشیه لر یعنی چنین
حرکت و جنبش ایلد کده اگا حواس بخش اولدیغی کی سندی راه طاعت حقه
حرکت ایلد تاسکا نور الهی کور بجی حواس و مشاهد اسرار الهی ایلدی
احساس احسان ایلدر ﴿ مثنوی ﴾ و زجهانی چون رحم بیرون روی *
از زمین در عرصه واسع شوی) رحم مادر کی اولان جهاندن طشره اوله سن
یعنی بوجهان تنکدن قورتلده سن و زمیندن واسع اولان عرصه ده اوله سن یعنی
بوجهان تنکدن قورتلده سن و بوزمبندن خلاص اولوب ارض الله واسعیه
واصل اوله سن و صحرا حقیقه دخول قیله سن ﴿ مثنوی ﴾ انک ارض الله
واسع گفته اند * عرصه دان کانیمای رفته اند) اول یره که ارض الله واسع دیمشدر
بر عرصه یلکه اول عرصه انبیا علیهم السلام و اولیای عظام کتشدلردن سوره
زمرده اولان آیت کرمیه اشارتدر (لذین احسنوا فی هذه الدنیا
حسنه) یعنی شول کیسه لر که بو دنیا ده احسان ایلدی لر یعنی
عبادات و طاعاتی علی سبیل المشاهده قیلدی لر انرا ایچون حسنه
عظیمه واردر و هی شهود الوجه الباقی و جمال الکریم و ارض الله واسعیه یعنی
اول کیسه لر که و طیلرند احسانه و تحصیل مراتبه قادر اولنلردن انلر الله
ارضی واسع زدی لور قال القاشانی ای النفس المطمئنه المخصوصه بالله
لا تقادها و اطمینانها الیه ذات سعة حضرت خداوند کار قدس الله سره العزیز

پور در ارض الله واسعدن مراد انبیا علیهم السلام و اولیای عظامك كند كاری
 بر در که مقصود عالم ملکوت و جبروت و لا هو در نفس مطمئنه مسیره و خطیره سیدر
 پس بویالیدن سفر و کذر قلوب ریاضه صبر ایدوب ارض الله قرار اید کور که
 حقیقتش مقرر اولدر ﴿ مثنوی ﴾ دل نکرد تنك از عرصه قزاق ﴿ نخل تن
 انجان کرد خشك شاخ ﴾ اول واسع عرصه دن کوکل تنك و متقبض اول تن نخلی
 اول عرصه خشك شاخ اولز بعض نسخه دن برینه زواقع اولشدر یعنی نخل ترانده
 خشك شاخ اولز بلکه هر دم تازه و ترا داور واکا زوال کلز ﴿ مثنوی ﴾ حاملی
 نوع خواست را کنون ﴿ کند و مانده میشود و سر نکون ﴾ الان سن حواسکی
 حامل سن بورغون و قالش و یاش آشنی اولور سن کند کاف هر یك ضمه سبیل
 چونکلمك و بورلغه دیرل سر نکون اولقندن مراد یاقوب او یومقدر ﴿ مثنوی ﴾
 چونکه محموله حامل وقت خواب ﴿ مانده کی رفت و شدی بی رنج و تاب ﴾ چونکم
 خواب وقتش محمول سن حامل دگلسن یعنی جسمکی و حواسکی کوثر یحیی دگلسن
 مانده لك كندی و رنج و تاب سن اولدك یعنی بورغونق کبدوب مشقت و حرارت دن
 نجات بوايدك ﴿ مثنوی ﴾ چاشنی دان تو حال خواب را ﴿ پیش محمولی حال
 اولیا ﴾ خواب حالی سن بر چاشنی پیل اولیای عظامك حالك محمول اولسی فتنه
 یعنی الان بیدارلق حالته اولیاء الله حواسی و احوالی اسب عنایت الهی و ارادت
 ربانی اوزره محمول اولشدر و بونلردن حامل حواس و احوال اولق سقوط اولشدر
 تنکیم انسان نومه وارد فتنه حامل حواس و احوال اولقندن بری اولور و قید وجود دن
 نجات بولور پس حق تعالی نوم حالته محمول او اوب بی اختیار و بی ارادت سیر قطعی
 اولیای عظامك حالك محمول لکن بر چاشنی و اعوزج ایلشدر تا یله سنکه انلر بیدار
 اولدقلری حالده دخی محمولر و آزاده و مقبولدر ﴿ مثنوی ﴾ اولیا اصحاب
 که فتنه ای عنود ﴿ در قیام و در تغلب هم رفود ﴾ سوره که فتنه اولان آیت کریمه به
 اشارتدر تفسیری او ایلده متابعت نصاریا شده هر و ریاضتی معنای بیت اولیاء الله
 اصحاب که فلدر ای عنود قیامده و تغلب و او یقوده انلر ناملدر یعنی هر نیه مباشرت
 ایدلر باذن الله قایم اولور و هر نه دن کوز بومسلر باذن الله کوز بومسلر ﴿ مثنوی ﴾
 می کشدشان بی تکلف در فعال ﴿ بی خبر ذات الیمین ذات الشمال ﴾ حق تعالی انلری
 تکلف سز یعنی مشقت سز فعاله چکر انلری بی خبر اولدیغی حالده ذات الیمین و ذات الشمال
 یعنی تنکیم ﴿ و تغلبهم ذات الیمین و ذات الشمال ﴾ آیت کریمه سنك فخر استجده حق تعالی
 اصحاب که فی صاغ بانه وصول بانه تغلب ایدوب انلر ذات الیمین و ذات الشمال دن
 بی خبر اولدیغی کبی اولیای دخی حق تعالی روحانی و جسمانی فعالر جانبته چکر
 و تغلب ایلر بونلر صاغ جانبته وصول جانبته بی خبر اولدقلری حالده یعنی روحانیت

و جسمانیت جانبته مقابوب و مصروف او اوب عمل ایلد کاری وقتده اول ۴۴
 حقیقتش بی خبر اولدقلری حالده حق تعالی بونلری تغلب ایلر ﴿ مثنوی ﴾
 چیست آن ذات الیمین فعل حسن ﴿ چیست آن ذات الشمال اشغال تن ﴾ اول
 ذات الیمین ندر فعل حسن و احوال روحانیدر اول ذات الشمال ندر تنك اشغالریدر
 و مصالح و مشاغل جسمانیه در ﴿ مثنوی ﴾ میرو این هر دو کار از انبیا ﴿
 بهنبر زین هر دو ایشان چون صدا ﴾ بوهر ایکی ایش انبیا علیهم السلام دن
 صادر او اور یعنی بو جسمانی و روحانی اولان اعمال و مصالح انبیا علیهم السلام
 و اولیای عظام دن وجوده کلور صدا کی انلر بوهر ایکیدن بی خبر در مشلا
 بونلر وجودی کوه کبی و بونلردن صدور ایلین فعال و مقال کوه دن صدور
 ایلین صدا و مقال کیدر ﴿ مثنوی ﴾ کر صدایت بشنوا ند خیر و شر ﴿
 ذات که باشد زهر دو بی خبر ﴾ طباغ اگر چه صدایی سکا اشتدیر خیر و شر
 هر نه ایدلر لیکن کوهك ذاتی ایکیدن پیل بی خبر در بلکه اول کوه دن
 صدور ایلین صدا و مقال بر مصوتکدر کذلک اولیای عظامك و انبیا علیهم
 السلام وجودلردن ظهور ایلین فعال و مقال فاعل حقیقی اولان خدای
 تعالی کدر اگر بونده بر سوال اولتور سه که انبیا علیهم السلام و اولیای عظام
 کند بلردن صدور ایلین فعال و مقال نام کبی و کوه کبی بلش اولور سه بونلر خود
 حقایق اشیا به فاللدر پس بو محله بو تشبیه انلر حقیقتش نیجه صادق اولور
 الجواب انبیا علیهم السلام و اولیای عظامك بشر بتلری جهشدن ﴿ انما انا بشر
 مثلکم ﴾ غواستجه سائر انسانله کندی فعال و مقالر تنك حقیقتش واقف
 و عارف اولقده بی وحی و بی الهام اولدقلری حالده برابر و مشترکدر و سائر
 بشر دن بونلر متبیز اولسی و فعال و مقالر تنك حقیقتش وقوف و شعور بولسی
 وحی الهی و الهام ربانیه در حقن وحی الهی و الهام ربانی اولسه بونلر
 کند بلردن صدور ایلین اعمال و احوالک حقیقتی بیلکده نام ایل کوهه مشابه
 او اور اگر چه اول اعمال و احوالک مرید و فاعلی حضرت حق ایدیکندن
 غافل اولوب کند بلر بی انک بدارادند آلت اولدقلری بولور

﴿ گفت مه جان یوسف را که آینه آورد مت ارمغان تا که

هر بار بکه دروی نگریدوی خوب خویش را بینی و هر یاد کنی

﴿ مثنوی ﴾ گفت یوسف هین بیا و ارمغان اوز شرم این تقاضا زلفان ﴿
 یوسف علیه السلام مه حانه ایتدی اکاه اول ارمغان کنور او مه جان بوتقاضا تنك
 شرمندن فغان اور دی من حبث الباطن ﴿ مثنوی ﴾ گفت من چند
 ارمغان جسم ترا ﴿ ارمغانی در نظر نامسد سزا ﴾ اول مهمان ایتدی بن

سك ايچون نجه عدد ارهسان طلب ايلدم بيم نظره برارمان كلدي يعني
سكا لايق برارمان بولدم ﴿ مشوي ﴾ حبه راجانب كان چون برم *
قطره را سوي عسان چون برم ﴿ كندی كندی ديدم بر حبه بي كان جانينه
نجه ايلدم بر قطره بي عسان جانينه نجه ايلدم ﴿ مشوي ﴾ زيره را من
سوي کرمان آورم * کر پيش تودل وجان آورم ﴿ في المثل ای کان کرم زيره بي
ين کرمان جانينه کنوررم اگر سنيك حضور که دل وجان کنوررم زيره کبونه
ديرل کرمان ولاينده انك اعتباری بوقدر وتقدير منسا اگر بن سنيك بحر احسانك
حضورينه دل وجانی ارهسان کنوررم هسان کرمان ولاينده کيون اليتش
کبي اولورم که اول دبارده انك قيمت ورغني بوقدر ﴿ مشوي ﴾ نيست
نخمي کاندري انبار نيست * غير حسن تو که از ايار نيست ﴿ بر تخم بوقدر که
بوانبارده اوليه سنيك حسن وکالکدن غيري که اکابار ونظير بوقدر
﴿ مشوي ﴾ لايق آن ديدم که من آيينه * پيش تو آرم چونور سينه ﴿ حاقبت
انی لايق کوردم که بن بر آيينه بي سنيك حضور که کنورم بر سنيك نوري کبي
﴿ مشوي ﴾ تاييني روی خوب خود در آن * ای تو چون خورشيد شمع
آسمان ﴿ نا اول آيينده کندیک خوب بوزنی کورده من ای کيمه که سن آفتاب
کبي آسمانک شمعى سن ﴿ مشوي ﴾ آينه آورد مت ای روشنی * تاجو بينی
روی خود بادم کنی ﴿ سکا آيينه کنوردم ای کوزمک نوري وديدم مک روشنيکی
تاجونکه آيينده کندی بوزنی کورده سن اول مناسبتله بني باد ايدم سن
﴿ مشوي ﴾ آينه بيرون کشيد اواز بغل * خوب را آينه باشد مشغل ﴿ اول
مهمان حضرت يوسف عليه السلام بوسوزلی ديد کدنصرکه قولفندن
آيينه بي طشره چقاردی محبوبه محل اشتغال آيينه اولدی پس الله جيل يحب
الجمال حد يثك مصداقچه حق تبارک وتعالى شول جيل حقيقدر که باطنا
جمال صاحبي اولان انبيا عليهم السلام واولايى عضاي سور وانلرک صافي
وسايم اولان آيينه دلرينه نظر ايدوب کندی جمال وکالتي انلرده مشاهده ايلر
ويوم قبا منده دخی بر کيمه اول حضرت قلب مايم کنورسه عظيم نفع بولور
وانك مقابله سند * مشاهده * باره واصل اولور تکيم بوابت کریمه ده بومعنايه
اشبارت واردر قال الله تعالى ﴿ يوم لا ينفع مال ولا بنون الا من اتى الله بقلب
سليم ﴾ پس هر شيك کندی ذاتنه مناسب بر آيينه سي واردر که اول شى اول
آيينه مشايه سنده اولان شيله ظهوره کلور وروغنا اولور مناسبتله بوايينه رک
شرح وپسانه شروع ايدوب بيورر ﴿ مشوي ﴾ آينه هستی چه باشد نيستی
* نيستی بر کر توابه نيستی ﴿ وجودك آيينه سي ندر بوقدر حضرت حقه نيستك

ايلت اگر سن ايله دکل ايسك ﴿ مشوي ﴾ هستی اندر نيستی بتوان نمود *
مالداران رفته بر آرند جود ﴿ زيرا وارق بوقدره کورمک ممکن اولور مثلاً
مال دارل فقير اولور جود و نسا کنورر که الاشياء بين بالاضداد مفهوم نجه
فقر غنائك آيينه سيدر که غنا انکله ظاهر اولور ﴿ مشوي ﴾ آينه صافي
نان خود کر سته ست * سوخته هم آينه آتش زنه ست ﴿ نالک صافي و صبح آيينه سي
خود کر سته در سوخته هم آتش زنه نك آيينه سيدر يعني قاوچقه نك مر آتيدر که چاققک
وجوديله عيان اولور اگر کر سته نك اثر و خاصيتي قاوک وجودنده ظهوره کاور
نکتم نالک لطافت و حلاوتی کر سته نك وجودی اولسه نان بي قدر و بی قيمت اولور دی
﴿ مشوي ﴾ نيستی و نقص هر جایی که خاصست * آينه خوبی جله بيشه است ﴿ هر برده
که نقصان و بوقاق حاصل اولدی و ظهوره کلدی جيع بيشه رک وصنه نلرک خوب انك
آيينه سيدر ﴿ مشوي ﴾ چون که جامه چست و دوزيده بود * مظهر فر هنگ
درزی چون شود ﴿ مثلاً چونکم جامه درست و دکش اوله اول جامه درزی نك
صنعت وکالک مظاهری نجه اولور يعني اولر ﴿ مشوي ﴾ ناراشيده همی
بايد جذوع * نادر و کر اصل سازد بافروع ﴿ مثال آخر بوداقلر يولميش کرک
تاجبار انی اصل دوزه بافروع دوزه اگر تراشیده و موزون اولسه نيماره محتاج
اولر ﴿ مشوي ﴾ خواجه اشکسته بند انجارود * که در آينجا پای اشکسته
بود ﴿ مثال آخر چونکم صنق بغليجي خواجه اول بره کيدر که اول برده صنم
ايق اوله ﴿ مشوي ﴾ کی شود چون نيست رنجور و نزار * آن جمال صنعت
طب آشکار ﴿ مثال آخر چونکم مر بض و نزار اوليه اول طب صنعتك جالی
چن اشکاره اولور يعني طبك صنعتك ظهوری رنجورک وجودنه موقوف اولور
اگر رنجورک وجودی اولسه طبك صنعتي مخفی قالور دی ﴿ مشوي ﴾ حواری
ودونی * مسهارملا * کر نباشدی نماد کيميا ﴿ مثال آخر بقرلک اشکاره خورلغی
ودونلغی اگر اوليدی کيميا چن کور بيور دی وانك حسنی نجه ظاهر اولور دی
﴿ مشوي ﴾ نقصها آيينه وصف کمال * وان حقارت آينه عز وجلال ﴿ جيع نقصانلر
کال و صنعتك آيينه سيدر کال نقصانله مبین اولور واول حقارت عز وجلالک
آيينه سيدر زيرا عز وجلال حقارتله ظهوره کاور ﴿ مشوي ﴾ زانکه ضد را
ضد کند پيدا يقين * زانکه باسرکه بديدست انکين ﴿ زيرا شک سرضدی ضد
پیدا ايلر کاقيل الاشياء بين بالاضداد زير اصل سرکه ايله ظاهر و میندر ﴿ مشوي ﴾
هر که نقص خویش را دید و شناخت * اندر استكمال خودده اسبه باخت ﴿
هر شول کيمسه که کندی نك نقصانتي کوردی واکلدی کندی نك استكمالده
يعني وجودنی کاله ابر کور مکده حددن زياده چايدی ده اسبه اولدر که بر آينه طقوز

آتی بده مثلاً سه اسبه اولدر که برانه بنده او چنی بده و دو اسبه اولدر که برانه بنده ایکبسی
 بده بونده اسبه تاخت دیمک زیاده سر عتله چایدی دیمکدن کنایه اولور
 ﴿ مثنوی ﴾ زان می پردیسوی ذوالجلال * کوکائی می برد خود را کمال
 کندیده نقصان کورمین کیسه اول جهندن ذوالجلال جانبته پرواز ایلز که
 او کند بنده صاحب کال کان ایلر یعنی کندی به کامل دیو برکان ایلنور ﴿ مثنوی ﴾
 علی بدر ز پندار کال * نیست اندر جان تو ای ذودلال * اذدل و از دیده ات بس خون
 رود * ناز تو این معجبی بیرون رود * کال ز غمندن بدتر بر عت و مرض سنک جانکده
 بو قدر ای کبر و ناز صاحبی سنک قلبکدن و کوز کدن چوق خون کیده تابو معجبک
 سندن طشیر کیدر معجب فتح جیم ایلر کندی بی بکنش یعنی چوق اغاق و چوق
 جگر قان دوک کر کدر که بو کندوی کالیله بکنک و کامل زغن قیاق سندن طشیر
 کیده ﴿ مثنوی ﴾ علت ایلر اناخیر بدست * وین مرض در نفس هر مخلوق
 هست * ایلر لعینک مرضی اناخیر اولمشدر هر مخلوق نفسنده بومرض وارد
 مکر شول کیسه رک نفسنده دکل که انلر بومرضی ریاضت و محبتله نفسلرندن ازاله
 ایلر اولدر والابان خلی النفس و طبعه عجب و پنداردن خال دکلدر ﴿ مثنوی ﴾
 کرچه خود را بس شکسته بینداو * آب صافی دان و سر کین ز پر جو * اگر چه
 کندی به کال زغن ایلر کیسه کندوی زیاده شکسته و خسته کورر لیکن فی المثل
 انی بر آب صافی بیل و سر کین و نجس ابرغک الله ﴿ مثنوی ﴾ چون بشوراند
 زادر امکن * آب سر کین رنگ کرد در زمان * ای ذوپندار چونکم بر کیسه سنی
 امکنان ایلکده فارشدر سه آب صافی سر کین رنگ اولور اول زمانه یعنی حین
 امکنانده صافیلک کیدوب بولانور سن و شکدر اولور سن ﴿ مثنوی ﴾ در
 آن جو هست سر کین ای فنا * کرچه جو صافی نماید مر ترا * ای جوان ابرغک دبنده
 سر کین وارد اگر چه سکا صافی کور بنور یعنی اگر چه وجود سر کینی هنوز باقیدر
 ﴿ مثنوی ﴾ هست پیر را همدان بر فطن * باغهای نفس کل را جوی کن
 نفس کلد ضم کاف و کسر کافله قرأت جائز اولور اگر ضم کافله قرأت اولور سه معنی
 بویله دیمک اقتضای ایلر که راهدان حقیقت اولان پیر بر فطنای نفس کل اشباه
 جویکن اولدی یعنی جای قازیجی اولدی و صو کنور بجی اولدی مراد بحروندن
 ما الحیة فیوضاتی هر کسک نفسی باضه بحسب استعدادها فاضه و اجرا ایدیجی اولدی
 دیمک اولور که مرتبه قطبینه واران کامل جله فیض رسان اولسی عند المحققین ثابت
 و محققین اگر کسر کافله قرأت اولور سه معنی شیخ راهدان بر ذکا و بر فطن کله
 مضاف و منسوب اولان نفس باغریته و یا خود یا خدای اولان نفسک باغریته
 جویکن اولدی یعنی آب هدایت و معرفتی اول بحر علم خدادان اساله و اجرا ایدیجی

اولوب اول یا لطفه مضاف اولان و یا خود یا لطفه حاصل اولان نفسک باغریته
 مطهر و مدکی اولدی نفسک کله اضافتی یا یعنی لام یا یعنی من اولور تنکیم بو تقدیر اوزره
 معنی و برلدی فافهم فانه محل دقیق ﴿ مثنوی ﴾ جوی خود را ای بو اید پاک کرد *
 نافع از علم خدا شد علم مرد * کندی جوی نفسی بچن قادر اولور بر کیسه پاک ایتمک
 مستقلاً مر دک علی خدا نک علمدن نفع آلیجی و منفعت بولیجی اولدی بس
 خدا نک علمک مطهر و منجی و مفیض بحراسی پیر کامل و مر شد فاضلدر طالب
 حق و نفسی اصلاح و پاک ایتمک سعی ایدن سالک لازم و واجبدر که بر پیر راهدان
 و مر شد صاحب عرفانه ارادت کتوره و کندوی انک خدمت و صحبت بنده بتوره
 تا کم جوی نفسی پاک قیله و علم خدا یله مشفع اوله ﴿ مثنوی ﴾ کی ترا شد تیغ
 دسته خویش را * رویجراحی سپاران ریش را * مثلاً تیغ کندی صابنی بچن یوز
 بچاق کندی صابن بونمز دیدکاری مشهور مثلدر و کشتی کندی یاره سینه کندی بی
 بیمار قنای خبلی مشکدر دیدکاری معروف سوزدر یوری بو یاره بی ر جراحه
 تسلیم ایلر جراحدن مراد امراض باطنیه به معالجه قیلان مری کامل اولور
 ﴿ مثنوی ﴾ بر سر هر ریش جمع آمد مکس * نانیند قیج ریش خویش کس
 هر یاره نک باشی اوزره مکس جمع کلدی و اول ریشی بور و یوب ستر قیلدی
 تا کیسه کندی یاره سنک قباحتی کورمیه مکدن مراد نه ابدیکن بیان بیورل
 ﴿ مثنوی ﴾ آن مکس اندیشه ها و آن مال تو * ریش تو آن ظلمت احوال تو
 اول مکس سنک فاسد و نامعقول فکر لک و اول مال و ملکدر سنک ریشک سنک
 اول احوالک ظلمتدر پس سکا بر هر بی کامل لازمدر که اول مال و اندیشه
 مکس لردن سنی قورزوب ظلمت احوالی بیمار ایلر و ازاله ایدوب سنی صحت و سلامت
 مرتبه سنده ابر کوره ﴿ مثنوی ﴾ ورنه هر هم بر آن ریش تو پیر * آن زمان
 ساکن شود درد و غم * سنک اول ریشک اوزره اگر پیر هر هم قویه و سکا علاج
 ایده اول زمان سنک درد و غمک ساکن اولور ﴿ مثنوی ﴾ تا که پندارد که
 صحت یافته ست * بر تو هر هم راجع یافته ست * حتی ظن ایلر که صحت بولمشدر یعنی
 پیر کاملکه مریض القلب اولنک ریش معنوی اوزره هر هم ارشاد و هدایتی
 وضع ایلر انک مریض قلبی ساکن و محنتی اولوب کیدر حتی اول مریض القلب
 اولان کندوی صحت بولمش زعم ایدر بلز که بر تو هر هم اول ریش اوزره
 پیر امشد یعنی ارشاد و هدایت مر همدک توری اول مریض معنوی اوزره
 طالع اولمشدر ﴿ مثنوی ﴾ هین زمر هم سر مکش ای پشت ریش * وان
 ز بر تودان مدان از اصل خویش * ای ارقه سنی یاره لو آگاه اول مر همدن باش
 چکمه و اول صحنی بر تودن بیل کندی اصلکدن بیله یعنی ای ظهر قلبی مریض

اولان کیمسه مر یلک مر هم ارشاد و تربیه سندن باش چکمه و اولقدر صحت که
بولسدک اتی اول عزیزک مر هم ارشاد و تربیه سندن بیل کندی اصله کندن
و حقیقت سندن بیل و بوضعت بنم کندی ذمعه دندر مر بی به نه احتیاجم وارد دیمه
واندن استغنا قطعه که تکرار مر یض معنوی اولیه سن و هلاک مر تبه سنی
بولیه سن

مر تده شدن کاتب وحی بسبب انکه پرتو وحی بر وزد آن ایت رایش
از پیغمبر علیه الصلوة والسلام بخواند و گفت پس من هم محل وحیم

بوسرخ شریف کاتب وحیک مر تده اولسدک بیانده در اول سبیل که وحیک
پرتوی انک اوزرینه آوردی اول آیت کریمه بی پیغمبر علیه السلام حضرت سندن
اول اوقیدی وایتدی پس بندخی محل وحیم کاتب وحیک حضرت رسول علیه
السلامدن اول اوقید بی آیت کریمه (فتبارک الله احسن الخالقین) آیت در بویه
نقل اولور که سوره مؤمن نازل اولدی رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم
اتی اوقوردی و عبدالله بن سعد بن ابی سرح که کاتب وحی ایدی اتی یازدی بو آیت
کریمه به کادیکه اول آیت کریمه بود (واقد خلقنا الانسان من سلاله من طین ثم
جعلناه نطفه فی قرار مکین ثم خلقنا النطفه علقه فخلقنا العلقه مضغه فخلقنا
المضغه عظاما فکسونا بالعظام لحما ثم انشأناه خلقا آخر) چونکم حضرت رسول اکرم
صلی الله تعالی علیه وسلم بوحله کادی کاتب وحی (فتبارک الله احسن الخالقین) دیو آخر
آیت کریمه قبل املاء النبی صلی الله تعالی علیه وسلم قرأت قیلدی پس حضرت
نبی علیه السلام اکادیدی اکتب هکذا نزات فقال عبدالله ان کان محمد نبیا وحی
الیه فانی بوحی الی نبی علیه السلام اکادیدی فارتله دیمش لکه مکبه کندی
و فتح مکه سنه سنده اسلامه کادی و بعضه اردخی بوقول صحیح دکادر زیر اول
کاتب ارتدادی مدینه ده واقع اولمشدر و بوسوره مکبه در چونکم انک اسلامه
کلمه اختیلاف وارد در حضرت مولانا قدس الله سره العزیزک کلام لطیفندن
دخی معلوم اولان اولدر که اسلامه کلمه ش و اول حال اوزره اولمش اوله
مشوی پیش از عثمان یکی نساخ بود که بوسخ وحی جدی می نمود
حضرت عثمان رضی الله عنهدن اول بر کاتب وارییدی که اول کاتب وحی وحیک
کتابتنه زیاده جد کوستردی مشوی چون نبی از وحی فرمودی سبق
اوهمارا و انبشتن برورق چونکه نبی علیه السلام وحی شریفندن سبق یوردی
و کاتب اتی همان ورق اوزره یازدی مشوی پرتو آن وحی بروی تافتی
• اودرون خویش حکمت یافتی (اول وحیک پرتوی اول کاتب اوزره طالع
اولوردی و لمسه اورردی اول کاتب کندی باطننده حکمت بولوردی

مشوی • عین آن حکمت فرمودی رسول • زین قدر گمراه شد آن
بوالفضول (اول کاتب دروینده بوالدینی حکمتک عینتی رسول اکرم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نوری یوردی بوددر پرتودن اول بوالفضول گمراه و مر تده
اولدی بویه دیو مشوی • کاجه می گوید رسول مستبیر • مر مر است
آن حقیقت در ضمیر) اول نسبه بی که مستبیر اولان یعنی حضرت خفدن نورالان
رسول وحیدن در تحقیقا بکا اول حقیقت ضمیرده وارد مشوی • پرتو
اندیشه اش زد بر رسول • قهر حق آورد بر جاناش نزول) اول کاتبک اندیشه سن
پرتوی حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم آوردی بعضی منعکس اولدی
حق تعالی بسک قهری اول کاتبک جانی اوزره نزول کنوردی مشوی •
هم ز نفسانی برآمد هم ز دین • شد عدو مصطفی و دین بکین) هم کاتبک کندن هم
دیندن طشره کادی کینه حضرت مصطفی علیه السلامه و دینه هندو اولدی
و انکار قیلدی مشوی • مصطفی فرمود کای کبر عنود • چون سینه
کشتی اگر نور از تو بود) حضرت رسول علیه السلام اکا یوردی ای عناد
ایدیجی کافر نیچین سیاه اولدک اگر نور سندن ایسه مشوی • کرتوینبوع
الهی بودن • اینچنین آب حیه نکشودنی) اگر سن بنبوع الهی اولدک بونجیلین
آب سیاه می اچرتک و مطلع انوار ربانی اولدک بویه ظلمت جانبده قاجیزک
مشوی • تا که ناموشش به پیش این و آن • نشکند ربست این اوراد هان
بو کیمه نث و او کیمه نث فتنه انک ناموشی صمیمه بو خصوص انک اغرنی بغلدی
حتی بواجلدن اعتذار و استغفار قادر اولدی مشوی • اندرون می
سوخنش هم زین سبب • توبه کردن می نیارست این عجب) بوسیددن هم انک
درونی باندی امانوبه ایتمه که قادر اولدی بوجبر مشوی • آه می کرد
و نبودش آسود • چون در آمد نیغ و سر را در بود) اول کاتب آهیلردی و آه
ایلمک اکا سود و نافع اولدی یعنی مجرد درویندن آه قیلدی و پشیمان اولسی مفید اولدی
اول اجلدک ظاهرا عار و ناموسیه متکبر اولوب توبه و استغفار قیلدی چونکم تیغ قهر
الهی کادی و باشنی قایدی بونده توبه بودر که بر کیمه ظاهرده سرکش اولسه
و عار و ناموسیه متصف اولوب اهل حق اوزره تکبرک قبله اطا باطنا پشیمان اولسه
و کافیه اعتراف قبله و حالت اکا نافع و مفید اولز بلکه باطنده توبه و انانیت و محبت
و اطاعت صادقه او اورسه البسه ظاهرده دخی انک حکم اثری بیانه کلور
مشوی • کرده حق ناموس را صدمن حدید • ای پشیمان بینه پشیمانید
حق تعالی حضرت نوری عار و ناموسنی انشاه یوز بطمان دهور قدر المشدز ای چوق
کیمه معنی و نابید اولان بنده بغلشد مشوی • کبر و کفر انسان نیست

ار را آهرا * که برود کرد ظاهر آهرا) کبر و کفر اول مرتبه اول بولی افلا که در نوشته
اول آهرا آهی ظاهر ایلی که قادر اولدی * مثنوی * گفت اغلالا فهم به مقمعون *
نیست ار اغلال رما از یرون) حق تعالی اغلالا فهم مقمعون دیدی یعنی بز کافر لک
بوی بلرنده اغلال قبله ک پس بو کافر اول اغلال سیبیه مقمحلر در دیدی اول
اغلال بزم اوزر بزم طشره دن دکادر بلکه مراد اغلال معنویه در تکیم سورة
پس ده بیورر که (انا جعلنا فی انفسهم اغلالا) یعنی یا محمد بز بو کافر لک اعتناق
واجب اند اغلال معنویه وسلاسل باطنیه قیلدق قیود طبعیه وهوا وهوا جس
نفسید و سائر محبت بدنییه و علابی و هوا بقی دنیویه و امثالهم سسالت راه
حقه اغلال وسلاسل مثانده در (فیهی ال الاذقان) پس اول اغلال بونلرک
ذکر شد متصل اولادر بونلرک باشلری حق جانبیه میل و تواضعدن منع ایتر
(فهم مقمعون) پس بونلرک باشلری یوفرو قالیدروب کوزرین بومشسلر در
مثنوی * فهم سدا فاشیههم * می بیند بندر ایش و پس او) بز بواصحاب
کفر و معصیت خفته سد قیلدق پس بز بونلرک کوزرین بوردک بواجلیدن
او کتند و اردنده او کیمه بندی کورمز کا قال الله تعالی فی سورة پس (وجهنا
مرین یدیه سدا ومن خلفهم سدا فاعشیههم فهم لایحسرون) یعنی بز بونلرک
او کتندن و اردندن سد قیلدق پس بونلرک کوزرین اورتوب غشاوه غفلته مستور
و محجوب قیلدق بونلر حق و صوابی کورمز ل و کتند بیلر نافع اولان رشاد
و سداده نظر ابر کورمز ل مثنوی * رنگ صحرادار دان سدی که خاست *
اونی داند که آن سد قضا است) اول برسد که انسان او کتند و اردنده قالیدی
و حاصل اولدی صحرارنگن طوتر یعنی وجود صحرارنگنه موجود اولان شیارک
رنگن طوتر مثلاً عار و ناموس و کبر و نخوت و کفر و معصیت کبی صفتلرک رنگن
طوتر اول غافل بیلر که اول قضا الهی سدیدر و راه حقیدن مانع اولان صفات
حکم الهیک اثر یدر مثنوی * شاهد توست روی شاهد ست * مرشد
توست گفت مرشد ست) ای بند قضا الیه مقید اولان غافل شیک شاهد ک
شاهدک یوزیت سدیدر شاهد بونه محبوب معنانه در لیکن اولکیندن مراد
محبوب صوری و ایکجی شدن مراد محبوب حقیقی اولدر یعنی ای محبوب و غافل
شیک ظاهرده اولان محبوبت من ای نوع کان محبوب حقیقتک روینده سد
و حجاب اولدر شیک مرشدک مرشدک سوزیک سدیدر اولکی مرشددن
مراد مامویه بول کوسنلر و ثانی مرشددن مراد ذات و صفات خدایه دلیل
اولدر در یعنی سنی مامویه ارشد ایلین و سکا حقت ذات و صفاتین غیر بستندن
سوز و بیلین مرشدک مرشد حقی اولان کیمه نیک کلامه سد اولدر

و سنی مرید * کلام سوزنی استماع ایلیکن منع قیلدر مثنوی * مثنوی * ای
بیکه رزا سودای دین * بندش آن ناموس کبر و آن و این) ای چوق که اردین
سودای و اردر لیکن انلرک بند و حجابی ناموس و کبر و او و بودر آن و آینه بدن
مراد بجز دهرنه اولور سه اولسون دیمک اولور بومعنی کبر و نصکره و او اولدیده
کوره در اما بعضی نمغده کبر و نصکره و او اولوب کبر آن و اینه مضاف اولدر
بو تقدیر اوزره کبر و نصکره بر افعلی مقدار اواق لازم اولور و تقدیر معنی بویه دیمک
اولور که ای چوق کفار دین سودای و اردر لیکن انلرک بند سدی عار و ناموس
و بونک و انک اوزرینه تکبر لک ایلدر مثنوی * بند پنهان لیکن از آه
بتر * بند آهن را کند پاره تبر) کچه بند پنهان لیکن آهنیدن بتر یعنی
قویتر و محکمتر زیرا بند آهنی باله پاره ل مثنوی * بند آهن را توان
کردن جدا * بند غبی را نداند کس دوا) آهن بندنی جدا و رفع ایلی ممکندر اما
غبی اولان بند کیمه دوا و علاج بیلر مثنوی * مر دراز بوی را کریشی
زند * طبع او آن لحظه ردفعی بند) مثلاً زنجیر اگر بر کیمه به بندش اوره
والم و بره اول لحظه انک طبعی انک دفعی اوزره سبی ایلر و انت غم و ملی بکوت
دردی دخی ست او اور مثنوی * زخم یش اما چـ و از هـ سنی * تست *
غم قوی باشد نکردد ردست) نیش زخمی اما چونکه سیک و چود
و کبر کند غم قوی اولور در دالم و سوت و نحو اولان مثنوی * شرح
این ازیننه بیرون می جهسد * لیک می رسم که نویدی دهد) بو خصوصک
شرعی سینده مدن طشره صحراردی و ظهوره کلاوردی لیک قور فرمکه
ناامیدک و بر و چوق کیمه بی یأس و قنوط مرتبه سده ابر کورر بواجلیدن بویه
مناسب تطویل کلام ایلیکن عطف عنان اولندی و رغبت و تحریر ضد ملایم
اولان کلامک بیانته شروع قیلدی مثنوی * نی مشونوبـ خود را
شاد کن * پیش آن فریادرس فریاد کن) بنم بوسو بیلدکم کلام سبیله ناامید
اولم کند یکی شاد الیه اول فریاد رس اولان و بند لیک دعا و رجاستی قبول
قیلان خدانک حضور نه فریاد الیه مثنوی * کای محب عفو از ماعتو کن *
ای طیب رنج ناسور کهن) بویه دیو که ای محب عفو اولان خدا بزدن عفو
الیه یعنی (اللهم انک عفو و تحب العفو فاعف عنا) دیو سوله تکیم حضرت نبی علیه
السلام بودعانی اکثرانه تعلیم بیورر لدی ای اسکی ناسور رنجک طیبی دی و بو
گونه تضرع الیه مثنوی * حکس حکمت آن شـ فی را باده کرد * خود
مبین تابیر نیارد از تو کرد) حکمتک حکس و برتوی اول شقی بی کراه و ضایع ایلدی
مراد کانت و حیدر که وحی الهیه و حکمت و بایک برتوی اتی ضایع و کم ایلدی

کنند یکی کورمه تا کند یکی کورمک سبیدن توز قو پرمیه و کرد بوقرو کتورمه
 * مشوی * ای برادر بر تو حکمت جاریه ست * آن زاید السبب بر تو عاریه
 است * ای برادر حکمت الهی سنک اوزر یسکه جاریه دریغی حکم و اسرار
 الهی سنک فلک اوزرینه جریان ابدیجیدر اما اول حکمت ابدال خدادندر
 و سنک اوزرینه عاریتد رسنک ذاتکدن حاصل اولان خاصیت ذاتکک دکادر
 ابدالک شرحی و بوکا متاع اولان احادیث ایکنی جلده خرس حکله سنده
 و اوچنجهی جلده دخی بعض مواضعه مذکور او اشدر * مشوی * کرچه
 در خود خانه نوری یافته ست * آن زهمسایه منور یافته ست * مثلا اگر چه خانه
 کند یسند بر نور بواشدر اول نور منور همسایه دن بدارمشدر همسایه منور دن
 مراد یا آفتاب و یا ماه تاب و یا نجوم و یا خود چراغدر منور کسر و اوله صیغه
 فاعلدر و بوند همسایه منور دن مراد منور بیوت قاب اولان ولی خدادر که
 انک روحنک نوری بهی قابو به بر تو صالح قیده اول قبلر منور اولوب انک علم
 و حکمتدن انک وجودند علم و حکمت ظهور کاور و ذوق و راحت حاصل
 او اور اما کر که رک فایده بنوری بولان کیمه غره اولوب وانی مجرد کنندین
 بیابوب اول نورک منبند شکر کز ارفلر ایلم تنکیم پیوردر * مشوی * شکر
 کین غره منو بیانی مکن * کوش دار و هیچ خود بیانی مکن * شکر ایله مغرور
 اوله و تکبر لک الله دیکدن کتابه او اور تنکیم فلان کیمه ننگ بونی وارد و برون
 صاخیبدر دیکله تکبر لکدن کایه ایدرل یس همان قواق طوت هیچ خود بلیک
 ایلم دیک او اور * مشوی * صد دروغ و در دکن عاریتی * اعتبارا دور
 کرد از امتی * یوزدرد و در یسکه بوعاریته منسوب اولان حالت و حکمت امتلری
 امتلکدن دور ایلدیکه امت مرتبه سنده ایکن و بر کماله امت اولوب و اکانتیت
 قبلوب اتدن کال تحصیل انک منزله سنده ایکن کندی وجودند عاریتی اولان
 علم و حکمت و ذوق و حالت مغرور و فریفته او ابوب اتی مرشد کماله خدمت
 قیلقدن و تابع اولقدن * مشوی * من غلام آن که او در هر رباط
 * خویش را واصل نداند * سماع * شول کیمه ننگ خلاصه اول کیمه هر رباطده
 کندی و سماع واصل بطایر باط کار بانسرایه درل یوراده مقام و منزل راه حقندن استعاره
 اولور و سماع قرب الهی و نبلی ذات و صفات ربانیدن کتابه او اور یعنی حضرت
 مولانا قدس الله سره العزیز پیوردر که بن شول کیمه به که تابع و انک همک
 قواچیکه اول کیمه منزل راه الهیدن و مقامات طریق ربانیدن هر منزل و مقامده
 کند یسینی سماع حقیقه و نبلی ذات و صفات ربوینده واصل بلیله بلکه عاریتی
 اولان ذوقیه اصلا التغای اولوب تامر تبه اصله واصل اولجیده کذل و جهد

و همت ایلمه دیک او اور تنکیم مثلا حافظ دخی در (بیت) غلام همت آتم که زیر
 چرخ کبود * زهرچه رنگ تعلق پذیر دازاد است * مشوی * بس رباطی
 که بیاید ترک کرد * تابعکن در رسیدیکر و زمرد * زیاده جوق رباطی که ترک
 ایلمک ترک نابرون مرد مسکنه ابرشه یعنی موطن حقیقه واصل اوله بس عاریتی
 اولان حالاتک پیسانه شروع ابدوب آتشیدن حرارت پذیر اولان آهن سرخ
 رنگنی تمثیل ابدوب پیوردر * مشوی * کرچه آهن سرخ شد او سرخ نیست
 * بر تو عاریت آتش زنیست * اگر چه آهن آتشیدن سرخ اولیدی اول ذاتدن
 سرخ دکادر بلکه بر آتش رنگ عاریتی بر تو بدریغی سالکک وجودند اولان
 بر تو حرارت کندینک دکادر بلکه بر مشع بر تو حرارت اولان کاملک وجودندندر
 * مشوی * کر شود بر نور روزن یاسرا * نومدان روشن مکر خورشید را
 مثال آخر اگر روزن یا خانه مشور و بر نور اوله سن فی الحقیقه روشن بطله مکر
 خورشیدی اگر چه خانه و روزن روشندر اما روشناکاری ذاتی دکادر عاریتدر
 اول بر تو فی الحقیقه خورشیدند که منور بیوت و روازن اولدر * مشوی *
 هر در و دیوار کوید روشنم * بر تو غیری ندارم این منم * هر قبه و هر دیوارین
 روشنم در بر غیرک بر تویی طوعنم و بنم در یعنی بویه ادعایلر * مشوی *
 پس بگوید آفتاب ای نارشید * چونکه من غارب شوم آید بید * پس آفتاب
 اکا در ای کراه نارشید کراه دیکدر چونک غارب و غایب اولم بدید کاور و سکا ظاهر
 او اور که سن ایلدیکک زعم و دعوا ده صادق دکلسن * مشوی * سبزه ها کوید
 ماسیر از خودیم * شاد و خندانیم و بس زیبا خدیم * مثل آخر سبزه لدرلر که
 بزکندیمزدن تازه و تر زشاد و خندان روزیاده زیبا خد و لطیف رخسارز
 * مشوی * فصل تابستان بگوید کای ام * خویش را بیند چون من بگذرم
 بهار و صیف فصلی انله دیر که ای ام یعنی ای نباتات جماعتی چونکمن بن مرور
 ایلم کندیکری کورن اول زمان بیه سز که بواسطافت و طراوت سزک ذاتکردن
 دکادر بلکه سزه بنم واسطاطه در * مشوی * تن همی نازد بخوبی و جمال
 * روح پنهان کرده فرو پروبال * تن حسن و جلاله ناز و نفاخر ایلم روح ایسه
 کندینک فرنی و پرو بالی پنهان ایلمش یعنی قوتنی و لطافت و ملاحتنی ستر قیاش
 * مشوی * کویدش کای منزله تو کیستی * یک دور و زاز بر تو من زیستی
 من حیث الباطن زوج تنه دیرای منزله سن کیمسن برایکی کون بنم بر تو میدن
 در یلور سن * مشوی * غنچ و نازت می نکجدر جهان * باش تا که من شوم
 از تو جهان * سنک شیوه و نازک جهان صغیر صبر ایله تا که بن سندن صبر ایلمی اولم
 و مفارقت قلم * مشوی * کر مدارانت ترا کوری کنند * طعمه ماران و مورانت

کنند) سنی زیاده دوست طو یجیل و حرارتله سو یجیل سکاره قبال سنی مارله
 و مورل طعمه و غدا ایدر **﴿ مشوی ﴾** پنی از کند تو کیرد آن کسی * که پیش
 تو همی مردی بسی) اول بر کیمه سنک قبیح رایحه کدن بورنی طو زوا کیمه که
 سنک او ککده چوقلق او اوردی **﴿ مشوی ﴾** بر تو زوحست نطق و چشم
 و گوش * بر تو آتش بود در آب جوش) نطق و چشم و گوش یعنی ابصار و اسماع
 روح سنک بر تو بدر مشلا آید اولان خوش آتشک بر تو و اثر بدر **﴿ مشوی ﴾**
 آنچنانکه بر توجان بر تنست * بر تو ابدال بر جان منست) انجلیین که تی اوزره جان
 بر توی وارد ابدالک بر توی بنم جانم اوزره در یعنی جاننده اولان حیات طیبه و اسرار
 الهیه اولیای کلینکدر پس کر کدر که سندخی ای سالک اگر جانک نور حقه منور
 او اورسه آنی حضرت حقیدن و حضرت حقک خاص بند ری اولان ابدال
 واقط ابدن یله سن و انلره دخی شکرو ثنال قیله سن **﴿ مشوی ﴾** جان جار چون
 واکشد بار از جان * جان چنان کرد که بی جان تی بدن * سر از ان روی فهم من
 بر زمین * تا کواه من بود در یوم دین) جان جانندن مراد بر تو ابدال خدا نور باطن کل
 اولیایر که طالب حقه حیات حقیقه و نشو و نما ی روحیه و بر یجیلر اگر اول اتوار
 الهی و بر توجان ولی طالبک جانندن آینی کیره چکده جان طالب انجلیین اولور که تی
 جانمنز بجه او اورسه مثالیل بونیکه بومعنا به زم مثالی و ناطق اولان شهادت
 ایلر بلکه جادوینی حیات اولان دخی شهادت ایلر بن باشمی اول جهندن زمین
 اوزره فورم و سجده فیلورم تا بکا کوا اوله یوم قیامتده و بوجادات و نباتاتکی
 او اب نطقله شهادت قیامتده نصوص قاطعه چوقدر بر مقدار استق حثانه بیاننده
 ذکر اولندی بو ینک مقدم اولان ینته مناسبتی تقدیر اولن وجه اوزره او اور که سیاق
 و سباق بومعنا به دلالت قلده یغیچون و قرینه قائم اولدی یغیچون بو کلام ینته رساندن
 حذف اولندی و اختصار و اکورلندی و اسالیب معنایه و افق اولان در حال بونی
 ادراک ایلر کلام ربانیده و احادیث نبویه بوقاعده چوق واقع اولشدر علم معانی
 یلان بومعنا به فهم ایلر **﴿ مشوی ﴾** یوم دین که زلزات زلزله ها * این
 زمین باشد کوا حالها * کو نحدث جهره اخبارها * در سخن آید زمین و خاها)
 قیامت کوننده که بر حرکت ایلر حرکت ایلمی ایله بوزمین که احوال عباد شاهده اولور
 انلردن هر نه صادر اولد بیه زمین و خا را طاعت و عصیتدن که اول زمین جهره
 و ظاهرا خبری تحدیث ایلر زمین و خا را سوزه کاور یعنی زمین و انده اولان خار و گیاه
 جیعا سوزه کلوب آشکار افصا حمله سو یلر شکیم سوره زلزله الله حق ته الی بیور راذا
 زلزات الارض) اول وقتده که ارض زلزله به کلوب (زلزله ها) زلزله ایلر کلکله که
 مقدر اولشدر و نفعه ثابیده (واخرجت الارض ائقالها) و ارض اخراج ایله

ما فی جو فتنه اولان خزان و دقایق و امواتدن هر نه و اربابسه و ائقال ثقات جمیدر
 نقل متاع ینته دیرل و اخر اجسک ارضه اسنادی اسناد مجاز بدر) وقال الانسان
 ما لهسا) منکران و کافران دیرل که تولدی بوزره که بوله زلزله شدیده ایلر دیرل
 انساندن مراد کافران و منکراندر و الا مؤمنلر حرکت و زلزله ایلدیکی (بو من نحدث
 اخبارها) کونده خبرلری تحدیث ایلد یعنی اوزرنده هر نه کار و کردار اولد بیه
 باذن الله کفاره کلوب خبرلر و یره بو من نحدث اذن بدادر فعل ناصبی نحدث درو نحدث
 مفعول اول محدوقدر تقدیری نحدث الخاق اخبارها دیکدر (بان ربك اوحى لها)
 یعنی تحدیث ایلر اول بیر خبرلری ربك کا و حی سبیل حضرت خداوند کار زمینه
 وضع جین ایدوب ساجد اولدیغم انکچوندر که روز قیامتده بکاشا عده اوله دیرل اما
 فلا سفه جاداتک نطق ظاهر بن انکار ایدوب بو شتا و آیتلری ناویل ایدوب بوندن
 مراد انسان حاله تحدیث اخبار در دیرل) فعد بالله من هذا الزعم **﴿ مشوی ﴾**
 فلسفی منکر شد در فکر و ظن * کور و سررا بران دیوارن) فلسفی منکر او اور
 فکرده و ظنده یعنی فلا سفه مذهبده اولنر جوامدک نطق ایلشده باطل فکر
 و قاعد ظن ایلشدر منکر او اورل فلسفی به باشمی بوری اول دیوار اوزره اوردی
﴿ مشوی ﴾ نطق آب و نطق خاک و نطق کل * هست محسوس حواس اهل
 دل) ایل نطق و خاکک نطق و کلک نطق حساسیت محسوسیدر که اهل دل
 اولنر جادات و نباتاتک نطق و تسبیح حواس حقیقت ینله احساس و ادراک
 ایلر شکیم جلد ناشده دخی مار کیر حکایتنده بورایه مناسب اولان دلایل ذکر
 اولمشدر **﴿ مشوی ﴾** فلسفی کو منکر حثانه است * از خواص اولیا بیکانه
 است) فلسفیکه او حثانه به منکر در اول فلسفی اولیا عظامک حواسندن بیکانه در
 بونلرک مشاهده ایلدیکی معانی و اسرارندن بی بهره و محرومدر **﴿ مشوی ﴾**
 کوبد او که بر تو سودای خلق * پس خیالات آورد در رای خلق) اول
 فلسفی دیر که خلقک سودا سنک بر تو و اثری خلقک رای و فکر ینته چوق
 خیالات کتورر کانه بوفرقه ضلالت کیش جاداتک نطق و تسبیح
 اقرار ایلن مؤمنلری و انک مشاهده سننه و اصل اولان اولیای عظامی سودا
 امزاج اولان خلقک منزله سننه تعزیل ایدوب نطق جاداته متعلق بونلردن
 بر قول استماع ایلد که آنی خیالات سودا و یندن حاصل اولدی زعم ایدوب
 بو کونه اعتقاد سوادنک غلبه و اثرندن حاصل اولان خیالات در دیرل و بوسودانک اثری
 و بر توی خلقک قیلنه بو کونه خیالاتی چوق کتورر دیو دیرل **﴿ مشوی ﴾**
 بلکه عکس آن فساد و کفر او * این خیال منکری راز دیرل) بلکه انک اول فساد

و کفر نیک عکسی بومشکر لک خیالی انک اوزرینه آوردی واتی آیات و اخبار و مشاهده
 کبار له مثبت اولان منانث انکار و نفی ایلسی مرتبه سنه ایر کوردی ﴿ مشوی ﴾
 فلسفی من دیورا منکر شود * در همان دم سخره دیوی بود * کرنه دیدی دیورا
 خود را بین * بی چنون نبود کبودی بر جبین (فلسفی جنبه منکر او اور هم اول
 دمه شیطانک سخره و مغاوی او اور شکیم بو بحث بو کتابک اولنه قریب ذکر دانش
 خر کوش ییورد قلمخلده خار خار و حیاه و وسوسه پیتنه ایراد اولندی انده طلب اولنه
 معنی بیت ثانی فلاسفه مذهبده اولنله دی که اگر سن شیطانی کورمد که ای بی
 عقل کنیدی کی کور که اول سنده اولان کفر و انکار شیطانک وسوسه و اضلاله دلات
 ایدر جبین اوزره کبودلک جنون سنز اولن یعنی جبین اوزره اولان کبودلک جنون
 و سفاخته شهادت ایلرتکیم بر که نیک جیتنه کولک رنگ اولسه سفاخته و جنونده در
 بو پیتنه جنوندن مراد صرع حالنده مس جندن حاصل اولان جنون اولوب
 و ناصبه اوزره اولان کبوددن مراد مصر و عک روی جیتنه باشی طاشه اور مقدن
 حاصل اولان کبودلک اولسه دخی اول اولور و فلسفی اولنه علی کلا فی دیرین
 تو بخ و تعریض قیلولر فافهم ﴿ مشوی ﴾ هر که رادر دل شک و بیچانیت *
 در جهان اوفلسفی بنهانیست (مرشدرل که نیک که قابنده شک و بیچانی وارد یعنی
 نطق جادانه و تکلم نیسانه درونده اعتقادی اولوب کان و اعواجاج اوزر در
 جهانده اول که نهانی فلسفه ایدر اگر چه اهل سنت و الجماعه شکانه ایدنه فچین
 نطق جاداتی مشاهده قیلان اصحاب شهود و باخود انلرک مشاهده سنه معتقد
 اولان مؤمنین نطق و تسبیح جادانه متعاق کلام سو بادهل ﴿ مشوی ﴾ می نماید
 اعتقاد و کاه کاه * آنرک فلسف کندر ویش سیاه (فلسفی مشرب اولان کاه کاه
 بونلره موافقه بر اعتقاد کوستر و اول فلسفیه طهری عاقبت انک یوزنی سیاه ایلر
 یعنی فلسفه فیک طهری انده حرکت ایلد که در حال انکاری مشعر کلام ایلوب
 انک تسبیح جادات خصوصتده اولان اعتقادی سیاه و عا فلر قنده روینی
 سیاه ایلر ﴿ مشوی ﴾ الحذر ای مؤمنان کاندشمانت * در شه سابس عالم بی
 مشاهات (حذر ایلر ای مؤمنان که اول سرده وارد یعنی فلسفه فیک مشرب و بعض
 فرق ضاله مذهبده موافق خوی و خصلت سرک درونکرده موجود در سرک وجود
 کرده نهایتی مزجوق عالم وارد ﴿ مشوی ﴾ جله هفتاد و دو ملت در توست *
 وه که روزی آن برادر از توست (جله یتش ایکی ملت سنده در زیر نفس انسانی
 مادامکه علم و عرفانده کمال مرتبه سن بولیه و انبیا علیهم السلام و اولیای عظامک
 مشاهده سندن و علمدن حظ و نصیب الیه البته هفتاد و دو ملتدن بر ملت مائل اولور
 و اعتقادی و عقلک ادر کی اول مذهب موافق کادر واه که بر کون اول سندن

ال یوقری کتور یعنی اول مذاهدن نیکه مذهب اوزره اعتقاد قیلدیک و اول
 ملل مختلفه نیک صفایله منصف اولدیک سرار و ضمیرک آشکاره اولدینی کونده
 سندن ظهوره کور و سنک اول ملته موافق اولان اعتقاد و خویک عاقبت سنی
 رسوای قیلور ﴿ مشوی ﴾ هر که اورا برک ان ایمان بود * شیچو برک از بیم آن
 رزان بود (هر شول که سه ایچونکه اول ایمان بری اوله یعنی یوم جزاده سرار
 و ضمیرک ظهور ایلسنه ایمان اورا قی اوله بیرق کی اول فور قودن رزان اولور
 یعنی باطنتده اولان سرار و ضمیرک یوم تبلی السرارده ظهور ایلسی خوفندن
 بیرق کیجی دتریحی اولور واضطراب قیلور ﴿ مشوی ﴾ بر بلیس و دیوزان
 خندا ید * (که تو خود را نیک مردم دیدی) ای نفسندن غافل ابلیس و دیو
 اوزره اول سیددن کولش که سن کنیدی ابو و صالح کسه کورمشن ﴿ مشوی ﴾
 چون کند جان باز کونه بوشتن * چند و او بلی بر آید ز اهل دین (چونکه جان
 کوری ترس اید یعنی جان درونی و ضمیری اظهار ایلده و درونده اولان عقاید
 و صفاتی ظهوره و عیان کاه اهل دیندن چوق و او بلا و احسرتا یوق و کور
 یعنی چسوق کسه کندیلرینی بو دنیا ده اهل دین زعم ایلوب طریق
 حقه بر دیو اعتقاد ایلر دی بعت اولوب یوم جزاده سرار و ضمیر ظهوره کلد که
 بونلرک کذبی آشکاره اوله و یرشی اوزره اولد قلی ظهوره کله یا قال الله تعالی
 فی سورة المجادلة (یتهمهم الله جیعا فیکلفون له کایحلفون لکم و یحسبون انهم علی شیء
 الا انهم هم الکاذبون ﴿ مشوی ﴾ بردکان هر زرا خندان شدست * زانکه
 سنک امتحان پنهان شدست (دکان اوزره هر زرا کوستریحی خندان اولشدن زرا که
 امتحان طاشیکه مراد محکدر پنهان اولشدن مراد شول کند و بی زرخالص کی
 صافی اولمش زعم ایلین مزخرفلدر که بر مقدار صلاح و طاعت ایلک کندیلره میسر
 اولدینی کی اصلاح نفس ایلدم دیو کنیدی بر زعم حاصل اولوب و اصلاح نفس
 ایلکدن کنیدی به فراغت کلوب غیر یلرک اصلاحه سعی قیلور اما دار الضرب حقیقه
 وارد قده و امتحان الهی ظاهر اولد قده انک سو حال کنیدی به آشکاره اولور و اول
 زمانده یلور که کنیدی هیچ رشی دکل ایش بس یوم جزاده اکثر کیمسه نیک رسوای
 اولسی و عبوی ظهوره کلسی مقرر اولیق انک سرنه چاره الان و بود نیاده ستار العیوب
 اولان حق تعال حضرتلرینه دعا و تضرع ایلک ایدیکنی تعلیم ایدوب تضرع و دعا به
 شروع یوررر ﴿ مشوی ﴾ پرده ای ستار از ما بر مگیر * باش اندر امتحان مارا بچیر
 ای ستار العیوب و ای غفار الذنوب یزدن پرده بی رفع ایلد یوم امتحانده بزه امان
 و یریحی و حفظ ایدیحی اول بعد التضرع و الدعایه صده شروع ایدوب یوررر
 ﴿ مشوی ﴾ قلب بهلوی زنده باز بشب * انتظار روزی دار دذهب (قلب

اولان التون كچه ايله زره بهلواورر يعني بودنيا كچه سنده قلب زراتدود مشابه سنده
اولان مزور ومن خرفه خالص ومخلص اولان كچه سدرله همسر لك و برار لك
دهواسن ايلر التون زوره انتظار طور يعني ذهب خالص كبي اولان صافي درون
روز قيسامته متظر اولور ﴿ مثنوی ﴾ بازبان حال زر كويد كه باش ﴿ اي مزور
تا بر ايد روز قاش ﴾ التون زبان حاله قلب اولان مزور دبر كه صبر ايله اي مزور تا كم
روز قيامت آشكاره كاه و قاش اوله ﴿ مثنوی ﴾ صد هزاران سال ابلېس لعين ﴿
بود ز ابدال و امير المؤمنين ﴾ نچه يوز بيك يل لعين اولان ابلېس ابدالن اولدى
وامير المؤمنين دن اولدى يعني مفر بين دن ومومن اولان ملائكه به امير اولدى
﴿ مثنوی ﴾ نچه ز دبا آدم از نازي كه داشت ﴿ كشت رسوا همچو سر كين
وقت چاشت ﴾ شول بر نازدن كه طوندى آدم عليه السلام حضرت تاريته اول اجلدن
نچه اوردى ومقابله قبلدى رسواي اولدى وقت چاشت سر كين رسواي اولدى يعني
كبي كه حرارت آفتابله نجاستك قباح و فضاحتى ز ياده آشكاره اولور پس بومناستله
بلم بن باعورك حكايته شروع ايدوب يورر

﴿ دعا كردن بلم باعورك موسى عليه السلام وقوش را از ين شهر كه
حصار داده اند بي مراد باز كردان و مستجاب شدن دعاي او ﴾

﴿ مثنوی ﴾ بلم باعور را خلق جهان ﴿ سببه شد مانند عيسى زمان ﴾ بلم
بن باصوره جهاتك خلق سببه ومغلوب اولوب زمانك عيساسته مغلوب اولدقارى كبي
﴿ مثنوی ﴾ سببه ناور دند كس رادون او ﴿ صحت رنجور بود افسون او ﴾
اول زمانك خلق اندن غيري كچه به سببه كنور مدبرانك افسونى رنجورن صحتي
ايدى ﴿ مثنوی ﴾ نچه ز دبا موسى از كبر و كال ﴿ آتچان شد كه شنيد سنى توحال ﴾
كبر و كالندن حضرت موسى عليه السلام نچه اوردى بلم انجيلين اولديكه سنى انك
حالتى وقصه سنى اشندك كه ايماندن برى اولدى وكفر وشقا اوزره اولدى تكيم
حق تعالى حضرت تارى سورة اعرافده انك حالندن خبر قبلدى و حضرت نبي عليه
السلامه خطا يايوردى ﴿ و اتل عليهم نبا الذي آتينا آياتنا فاسلخ منها فاتبه الشيطان
فكان من الغاوين ﴾ مثنوی ﴿ صد هزار ابلېس و بلم در جهان ﴾ همچنين
بودست پيدا ونهان ﴿ جهاتده يوز بيك ابلېس و بلم آشكاره ونهان بوبله اولددر
نهایت مافی الباب ﴾ مثنوی ﴿ ابن دورا مشهور كرد انباله ﴾ تاكه باشند اين دور
باقى كواه ﴿ خدای تعالى بوايكسنى مشهور ايلدى تا بوايكسنى باقىسته شاهد اوله
﴿ مثنوی ﴾ اين دودزد آويخت بردار بلند ﴿ ورنه اندر قهر بس دزدان بند ﴾
مثلا بوايكى خرسزى خدای تعالى بوايكسك داز اوزره اصدى بوخسه قهر الهيده
چوق دزد اولدبلر ﴿ مثنوی ﴾ اين دورا پرچم بسوى شهر برد ﴿ كشتگان

قهر راتوان شمرد ﴿ عالميانه عبرت ايچون بوايكسك پرچم و سياستنى شهر جانينه
ايلدى پرچم سياستدن كناه در والا قهر الهيك كشتلر بى صابقي ممكن دكلدر زيرا
علمادن و فضلادن و عباد و صلحادن چوق كچه سدر علم و عبادت تاريته مغرور و موجب
اولوب يا عصيان قبلدقلى واسطه ايله و يا خود مقبولان الهيدن بربنه معارضه ومقابله
ايلدقارى سبيله ايمان و اسلامدن چيقوب سوخته اوزره جان و ير مشلدر و كفرله
بومالندن كوچوب جهنم كشتلدر نعوذ بالله من شر ذلک ﴿ مثنوی ﴾ نازينى
توولى در حد خویش ﴿ الله الله باشه از حد پيش ﴾ اي علم وعلمته مغرور اولان فرض
ايد لم سس نازين سس وليكن كندى حد و مرتبه كده الهيدن قورق كندى
حد كدن ز ياده آياق قومسه وطور كدن تعدى قبله ﴿ كما قال عليه السلام رحم الله
امرأ عرف قدره ولم يتعد طوره ﴾ مثنوی ﴿ كرزي بر نازين تراز خودت
﴿ در تك هقتم زمين زياردت ﴾ اگر كند كدن نازينز كه نچه اوزره سن و معارضه
ومقابله قبله سن سنى بدنجي برك قعرنه آشفه كنورر ﴿ مثنوی ﴾ قصه عاد
و ثمود از بهر چيست ﴿ نابدانى كاپيارا ناز كست ﴾ عاد و ثمودك قصه سنى نه ايچوندر
تايله منكه اتيا عليهم السلام و خلفاء اصفيانك دخی تراكتي و لطافتى واردر انلك
دخی اضدادى نمود و ماد قوى كبي سوخته ايله هلاك اولملى مقرر در
﴿ مثنوی ﴾ اين نشان خسف وقذف وصاعقه ﴿ شريان عز نفس ناطقه ﴾
بو خسف وقذف وصاعقه نك نشانى نفس ناطقه نك عزتلك بياني اولدى يعني
بو قدر قهر و عذابك زولى نفس ناطقه صاحب برك عداقه اولان عزتنى و علو
شانتى بيان ايديجى اولدى خسف قارونه وقومنه كوره در قذف قوم لوطه
واصحاب قبله كوره در صاعقه قوم ثموده كوره در صاعقه جبريل ايله هلاك اولشلدر
﴿ مثنوی ﴾ جله حيوانى انسان بكش ﴿ جله انسان را بكش از بهر هش
جمله انسانى حيواندن لوزى اولدر يعني اگر فرضى انساندن اوتري جله حيوانى
اولدرمك بالضرور لازم كده جائز در يا خود معنى اولدر كده مستحق اولان
حيوانك جله سنى انساندن اوتري اولدر كه هيج باس بو قدر كه انسان ايچون
انك اولدرملى جائز در جله انسانى هشدن اوتري اولدر يعني اولدرمكه مستحق
اولان انسانك جبه سنى هشدن اوتري قتل ايله جائز و حلالدر كه شرماقتلى واجب اولنى
اولدرمك خير محضدر صاحب هسه تابع اولان مؤمنلر بو حكمده داخل اولمز پس
هشى تفسير ايدوب يورر ﴿ مثنوی ﴾ هش چه باشد عقل كل هوشمند ﴿ هوش
جزوى هش بود اما نرند ﴾ هش نه اوله هوشمندك عقل كليدر كه مراد عقل معاددر
هوش جزوى هوشدر اما نرند وضعيفدر هوش جزوى دن مراد عقل معاشدر
﴿ مثنوی ﴾ جله حيوانات وحشى ز آدمى ﴿ باشد از حيوان انسى دركى ﴾

آدمیدن وحشی اولان حیواناتك جمله سی آدمی به انیس اولان حیواندن نقصانده در
حیوان و شیدن حیوان انیسك مرتبه سی اعلاد را انسانه انیس اولدیغی اعتبار الیه
﴿ مثنوی ﴾ خون آنها خاق را باشد سیل * زانکه وحشی انداز عقل جلیل
حیوانات وحشینك خونی خلقه سیل اولدی انلری ناسه صید ایلوب اولدرمکی
حق تعالی مباح قیلدی زیرا که جلیل و شریف عقلدن وحش یاردر ﴿ مثنوی ﴾
عزت وحشی بدین افتاد بشت * که مر انسانرا مخالف آمدست (وحشی حیواناتك
قدر و عزتی بوسیدن پست و ناقص دوشدی زیرا انسانه مخالف کلمشدر و ونس
اولیوب وحشی اولمشدر ﴿ مثنوی ﴾ پس چه عزت باشد ای تادره * چون
شدی تو حجر مستغفره (سورة مدثره اولان آیت کریمه به اشارتدر (فمالهم من
التذکره معرضین) جناب رب العباد علی سبیل الاستعداد یوردر که پس بو کافر
ایچون نه اولمشدر که تذکره دن و نصیحت و موعظه دن اعراض ایلد کلمری حاله
معرضین حالدر ظرفك تحتده بی ضمیردن یعنی بونلر ایچون برشی بو قدر تذکره
و موعظه دن (کانهم حجر مستغفره) کان بونلر شول وحشی مر کلمدر (فرت من
فسوره) فرار ایلدرلر ارسلاندن و یاخود صیاددن یعنی استماع مواعظ قرآنیه و قبول
اجابت دعوت رجاییه دن بونلر شیر زباندن چارلر فرار و نفار ایلدیکی کبی فرار ایلدرلر
حضرت خداوند کار قدس الله سره العزیز علی طریق التعمیم جمله به خطابا کوه
نثار اولورلر که پس ای عجیب کیمسه سگانه عزت اولور چونک سن وحشی چارلر کبی
مواعظ اولیای عظام و نصائح اصفیادن فرار ایلدیجی اولدك ﴿ مثنوی ﴾
خرن شاید کشت از بهر صلاح * چون شود وحشی شوخوش مباح (خری اولدرمک
لایق دکلدر انسانه صالح اولدیغندن اوتری یعنی خدمت و مصلحتی اولدیغندن
اوتری خرك قتل جازد کلددر چونک خرافاندن وحشی اوله انك قتل و خونی مباح
اولور تنکیم چار و حشینك صیدی و قتل مباحدر ﴿ مثنوی ﴾ کرچه خرا
دانش زجر نبود * هیچ معذورش نمی دارد و دود (اگرچه خرك دانش زاجری
اولدی یعنی چار و حشینك وحشیلکندن منع و زجر ایلدیجی علی اولدی مع هذا هیچ
آنی مجرب اولان خدا معذور طومر دانش زجری بوغیکن بیه انك قتلنی حلال
قلمدی ﴿ مثنوی ﴾ پس جو وحشی شد از ان دم آدمی * کی بود معذورای
یارسمی (فاذا کان كذلك چونک آدمی اولدمدن وحشی اولدی یعنی کلام الهیدن
و دعوت انبیاء علیهم السلامدن و ارشاد اولیای عظامدن نفرت قیلدی دمندن مراد
و حی الهی و کلام نبویدر ای عالی یار فخر معذور اولور که آدمینك دانش زاجری
وارد رو کلام حق قبول ایلکه استعدادی و عقل و ادراکی وارد رسمی عالی مناسنه در
و دانش مناسنه دخی کلور ﴿ مثنوی ﴾ لاجرم کفار را شد خون مباح * همچو

وحشی پیش نشاب و رماح (لابد و لا محاله کافر لك خونی مباح اولدی وحشی کبی
اولور و سکولر اوکنده نشاب نشابه نك جیعدر تیر مناسنه در ﴿ مثنوی ﴾
جفت و فرزندان شان جمله سیل * زانکه بی عقلند مر دود و ذلیل (انلرک عورتلری
و فرزندلری جیعا سیل و اسیر در زیرا که عقلسزلدر و مر دود و ذلیلدر ر علما
دیشلدر که کافر لك بنده و اسیر اولسی طاعت حقندن امتناع قیلرینك جراسیدر
چونک حضرت حقه طوعا عبادت ایلکدن امتناع ایلدیلر حضرت حق انلره
جزادن اوتری بنده سگ بنده سی ایلکی لایق کوردی ﴿ مثنوی ﴾ باز عقلی
کورمذاز عقل عقل * کرداز عقلی بحیوانات نقل (کبر و شول بر عقل که عقلاک
عقلندن نفرت ایلد عقل فحوا سی اوزر * بونلر حیواناندن اضل و اسفل او ایلر
بونلرک مرتبه عقلدن مرتبه حیوانینسه تنزل ایلد کلمرینه هاروت و ماروتی
مثیل ایدوب یوردرلر

﴿ اعتماد کردن هاروت و ماروت بر عصمت خویش
و آمیزی اهل دنیا خواست و در فتنه افتادن ﴾

﴿ مثنوی ﴾ همچو هاروت و جوماروت شهر * از بطر خوردند زهر آلود تیر (مشهور
اولان هاروت و ماروت کبی یعنی تنکیم هاروت و ماروت مرتبه اعلادن عالم طیبته
میل ایدوب مرتبه اسفله تنزل ایلدیلر بطردن یعنی کبر و ضرورلندن زهر آلود تیر
بیلر یعنی تیر قهر الهی به هدف اولدیلر ﴿ مثنوی ﴾ اعتمادی بودشان بر قدس
خویش * چیست بر شیر اعتماد کاومیش (انلرک کندی قدس نه یعنی تراحت
و طهارت لری نه زیاده اعتمادلری و ارایدی کاومیشک شیر اوزر * اعتمادی ندر
کاومیشدن مراد مخلوق اولور یعنی مخلوق کندی عقل و قوتنه مغرور
اولور شیر قضا اوزر * اعتماد ایلک نیجه لایق و قابلدر کاومیش صوصغرینه
دیرلر ﴿ مثنوی ﴾ کرچه او با شاخ صدچار کند * شاخ شاخش شیرز پاره کند
اگرچه کاومیش شاخی ایلد کند بینه بوز چاره و درمان ایلر ارکات ارسلان آتی دیلم
دیلم پاره پاره ایلر و یاخود آنک شاخنك شاخی پاره پاره ایلر دیمک او اور شاخ بویوز
دیرلر و بوداغه دخی دیرلر اگر شاخ اول شاخ ثانی به مضاف او قورسه ایلک بونوزنك
بوداغنی قیرارواکر مضاف او قورسه آتی دال بوداق کبی پاره پاره ایلر دیمک اولور
و مراد مخلوق کاومیش کبی عقل و رای شاخله به شیر قضا نك دفعنه اگرچه درمان
ایلر و کند و بی ممکن اولدیغی مرتبه انکله صیانت قیلرولیکن شیر قضا به مقاومت قادر
اولیوب شیر قضای الهی اتی استد کد نصکره پاره پاره ایلر دیمک اولور ﴿ مثنوی ﴾
کر شود بر شاخ همچون خار بشت * شیر خواهد کاورا ناچار کشت (کاومیش اگر
فی المثل کر بی کبی بر شاخ اوله شیر کاوی ناچار دپلسه کر کدر که اول شاخنك شیری منع

ایله که فائده سی یوقدر ﴿ مشوی ﴾ کرچه صرصر بس درختان می کنند
 * باکیه تروی احسان می کنند (مثلا اگرچه باد صرصر چوق آغا جلری کو کنند
 قوپار تاز و ضعیف کیه اوزره باد صرصر احسان ایلر ﴿ مشوی ﴾ برضعیف
 کیه آن باد تشد * رحم کردای دل نوازی قوت ملند (اول تشد وقوی اولان
 ریح عاصف کیه ضعیفکی اوزره رحم ایلدی دل سن قوت وقدرندن لاف ایله
 بوجه قضاء الهی وقهر ربانیک اغنیا واقویا اولان کسه نعت و شدت
 اوزره اولوب ضعیفا و فقرا اوزره کاد کاد ملائمت و لطیف اوزره اولدیغه تمثیل
 اولور و بو بیلر دخی بو مضمونی تأیید ایچون مثل موقعه ابراد ایدوب بیوررلر
 ﴿ مشوی ﴾ تیشه رازانبوهی شاخ و درخت * کی هر اس آید بیر دخت لخت
 لیک بربری نکو بدخویش را * جز که بریشی نکو بدیش را (کسره شاخ و درخت
 کثرت و جمعیتدن فین خوف کاور بلکه شاخ و درختی کسره پاره پاره ایدوب
 کسر لیکن برک ضعیف اوزره کسندوبی دوکمز و اورمز زرا انی قسیر مق ایچون
 دوزل مشدر نیشتر کی تیرلک ایلیدن غیری به اورمز و دوکمز بو کتبه در تیشه
 غضب اللهک زنجی نیشتر کی تیر و مودی اولنره طوقمستدن و فقر و ضعیفایه لیت
 و رفقت قیلستدن کما قال ابن الفارض قدس الله سره (متی عصفت ریح الولاقصفت
 احما * غناه ولو بالافقر هبت لربت ﴿ مشوی ﴾ شعله رازانبوهی هیزم چه غم *
 کی رمد قصاب از خیل غم (مثلا شعله آتشد هیزمک کزتندن نه غم غمک کزتندن
 قصاب فین اور کر یعنی اصحاب قوت و قدرت و ارباب شوکت و مکت شعله
 قهر و غضبه نسبت حطب و قصاب قضایه نسبت کوسفت کیدر شعله هیزمدن
 غم چکمدیکی کی قصاب غمندن اور کدبکی کی قصاب قضا دخی و فرت و کثرت
 اغنیا واقویا دن اور کیوب غم چکمز ﴿ مشوی ﴾ پیش معنی چیست صورت
 بس زبون * چرخ را معنیش می دارد نکون (معنی قنده صورت ندر زیاده زبون
 و لا شیدر جرخ انک معنای نکون طور معنیشد * اولان ضمیر چرخه مائددر یعنی
 چرخ کندی جرمنده مدبر اولان معنای سر نکون طور و انک وجودند * تدبیر
 و تصرف ایدر ﴿ مشوی ﴾ تو قیاس از چرخ دولابی بکیر * کردش
 از کیت از عقل مشیر (دولاب کی اولان چرخدن قیاس طونکه بو عظمت
 و رفعتله انک کردش و حرکتی کیدندر مشیر اولان عقلند ریعنی هر بر فلکک
 کندی جرمنده و نفسند مدبر اولان عقلند که هر فلکک عقلی اول فلکک
 معنای اولور و بوجه انک معنای حضرت خدای تعالی اولور ﴿ مشوی ﴾
 کردش این قالب همچون سپر * هست از روح مستزای پسر (بو سپر کی قالبک
 کردش و حرکتی مستز اولان روحنددر ای اوغل که هر کسک جسمند مدبر و متصرف

اولان عقل و روحیدر که اول جسمک اول معناسیدر و جسم انک صورتیدر
 ﴿ مشوی ﴾ کردش این باد از معنی * اوست همچو چرخ کان اسیر آب جوست
 بو یادک کردش و اسمی انک معناسنددر یادک معناسنددر مراد عند الحکما عقل
 فعالدر که خدای تعالی اول واسطه ایله عناصرک وجودند * تصرف ایلر اما عند
 اهل التحقيق خدای تعالی در که هر شیک ملکوتی انک ید ارادتند در پس یادک
 ملکوتی دخی انک یدند در یادک اسمی و منقطع اولسی و شدت و ملائمت قطعی
 جله ارادت حقه در پس یادک معنای اولور و بو آفاده اولان بادنفس رحانی
 مثابه سنده اولور و لهذا قال علیه السلام (لا تسبوا الریح فانها من روح الله و فی روایة
 اخری من نفس الرحمن) مثلا باد بر چرخ کیدر که اول چرخ ابرمق صوبنک
 اسیر یدر یعنی صوجرخند * نجه تصرف ایلر سه یادک معنای دخی یاده اوبله
 تصرف ایلر ﴿ مشوی ﴾ جر و مدو دخی و خرج این نفس * از که باشد جز زجان
 پرهوس * کاه جیش میکند که حاء و دال * کاه صلحش میکند کاهی جدال (هر
 شیده متصرف اولان معنای نفس الامر د * یعنی عقول و نفوس و افلاک
 و نجده و عناصر اربعه و مواید ثلاثه و متصرف اولان خدادر عقل و روح
 واسطه سبله پس نفس انبیاده بو نفسک جر و مدی و دخی و خری جان پرهوسدن
 غیر کیدن اولور و جان دخی ارادت و قدرت الهیله تصرف قیلور که امر ریدر
 پس امر رب اولان روح سلطانی اول نفسی کاه * جیم ایلر و کاه حاو دال ایلر
 بو حروف مقطعه انک علی الانفراد هر بری بر آخر معنای اشارت ایدر و جله سی
 بر بره ترکیب اولدقد بر کونه معنای دخی دلالت ایدر و الا جیم عالم شهادت و جبروتنددر
 (کما قال الشيخ فی الفتوحات اعلم ان الجیم من عالم الشهادة والجبروت) بو تقدیر چه
 معنی روح سلطانی نفس انسانی بی کاه جیم ایلر یعنی عالم شهادت و جبروتدن اولان
 حرفک سرین سو یلر و کاه حاء ایلر یعنی عالم غیبدن اولان حرفک سرین سو یلر
 (کما قال فی الفتوحات اعلم ان الحاء من عالم الغیب) بیت (حاء الخوامیم سر الله
 فی السور * اخنی حقیقه عن رؤیة البشر * و کاه دال ایلر یعنی عالم ملک و جبروتدن
 اولان حرفک سرین سو یلر (کما قال ان الدال من عالم الملك والجبروت) و بو حروفک
 اسراری چوقدر انجی بو قدرله اکتفا اولندی پس بوجه بر بیر کلوب ترکیب اولسه
 جحد اوور جحد انکاره دیر و قلیل الخیر اولغه و دخی قلب طار اولغه دیر و کاه اول روح
 اول کلامی صلح ایلر و کاهی جدال ایلر یعنی کیف مابشاه تصرف ایلر ﴿ مشوی ﴾
 کیمیش می برد کاهی یسار * که کاستان میکند کاهیش خار (روح اول نفسی
 کاهی صاغ و کاهی صول ایلر جان اول نفسی کاهی کاستان کاهی خار ایلر کاستاندن
 مراد خسوب و لطیف کلمات و خاردن مراد قبح و نامقول مقالات اولور

﴿ متوی ﴾ همپسان این باد را بر دان ما * کرده بدرعاد همپون اژدها (انجیلین یعنی بونفس کی بو عالمده اسن بادی بزم بر داتر عاده قومی اوزره اژدر ها کی ایلش ایدی ﴿ متوی ﴾ باز هم آن بادر ابر مؤمنان * کرده بدصلح و مراعات و امان) کبروهم اول بادی مؤمنان اوزره صلح و رطابت و امان ایلش ایدی عاده قومنک اوزرینه اسد کده نفعت و زجت اولوب مؤمنان اوزره کلد کده نفعت و راحت اولوردی تنکیم بر انسانک نفسی عدو اوزره قهر و غضبه متعلق کلام اولور و بار و آشنا اوزره حیات و صبا کی صفای بریحی اولور پس جمیع صور کاشانده موجود اولان معنادن مرادنه ابدیکی بیانه شروع ایدوب پیوررر ﴿ متوی ﴾ گفت المعنی هو الله شیخ دین * بحر معنیهای رب العالمین (رب العالمینک معنای ربک بحری اولان شیخ دین معنی همان اول الله در دیدی یعنی اگر مع الواسطه و اگر بلا واسطه بو عالم صورتده منصرف و متجلی و اشای ظاهره دن مقصود و معنی همان الله عز و جل دیمک اولور سروری و شعی شیخ دیندن مراد صدر الدین قنوی حضرت تریدر دیمش لکن تخصیصه دایلاری یوقدر پس انلرده اولسه قابل و یا خود کباردن بر آخر کیمسه ده اولسه قابل بلکه شیخ اکبر اولسه ده بعید دکادر زیرا بومضون اوزره انک کلامی چوقدر و صراحة بو المعنی هو الله بوابی کامک متداول اولان کتابلرنده یوقدر فافهم ﴿ متوی ﴾ جله اطباق زمین و آسمان * همچو خاشاک در آن بحر روان (زمین آسمانک طبقه ربک جعبی اول بحر روانده برخاشاک کیدر بحر رواندن مراد معنای صورت کائنات اولان حق تعالی حضرت تریدر که جمیع جانلرک بحری کیدر زیرا هر روح الهی انک امر تریدر پس بو صور کائنات اول بحر روانده فی المثل برخاشاک کیدر ﴿ متوی ﴾ جله هارقص خاشاک اندراب * هم ز آب آمد بوقت اضطراب) مثلا خاشاک رکصی و حله لری آید حرکت واضطراب ایلک وقتده هم آیدن کلدیکه خس و خاشاک مستقل کنیدی نفسلرندن جنبش و حرکت ایلککه اقتدار لری یوقدر بلکه انلرده اولان حرکات و سکنات آبکدر (وقس علی هذا صور الکائنات و اجسام المخلوقات ﴿ متوی ﴾ چونکه ساکن خواهدش کرد از مرأ * سوی ساحل افکند خاشاک را) چونکم صور خاشاک کی مرادن یعنی جدال و عناد ایلکدن ساکن ایلک است به خاشاک ساحل جانبیه بر اغور آیدن مقصود خدای تعالی در خاشاکدن مراد مخلوقات در بد معنی چونکم خدای تعالی صور کاشاندن بر صورتی ساکن ایلک است سه اول صورتی در بای حیاتدن اخراج ایدوب ساحل فنا و مماته القایلرحتی اول صورت حله و حرکتدن و سرودها بدن کبر و قلوب ساکن اولور ﴿ متوی ﴾ چون کشد از ساحلش دره و جگاه * آن کشد با او که صرصر با کیه) چونکم ساحلدن اول خاشاک کی موجکاهه چکه مراد در بادر خاشاک آب آئی ایلر که صرصر کیه ایلر یعنی چونکم خدای تعالی صور کاشاندن بر صورتی ساحل ممات و فوایدن

در بای حیانه چکسه اول صورت و جهمه اول کاری ایلر که باد صرصر کیه ایلر یعنی باد صرصر کیه نه کونه حرکت کده کینور رسه ونه وجه اوزره اضطرابه بتور رسه ارادت الهی دخی اول صورت بو یله ایلر دیمک اولور ﴿ متوی ﴾ این حدیث آخر ندارد بازران * جانب هاروت و ماروت ای جوان (بوسوز آخر و نهایت طومر کبرو سوز هاروت و ماروت جانبیه ای جوان جواندن مراد حضرت جسام الدین جللی اولور که صاحب فتوتدر مشایخ کبار صاحب فتوت اولان فتایه لسان عجم اوزره جوان دیرل لسان عرب اوزره فتی تعیر ایدرل تنکیم حضرت علی کرم الله وجهه خفته لافتی الاعلی دینلشدن

﴿ بقیه ﴾ قصه هاروت و ماروت و نکال و صفوت ایشان هم در دنیا بجه بابل ﴿ متوی ﴾ چون گناه و فسق خلقان جهان * می شدی بر هر دورشن آن زمان (چونکه جهان خلقلربک گناه و فسق هر ایکسی اوزره اول زمان روشن اولدی یعنی بنی آدمک اول زمانده که فسق و عصیان هاروت و ماروت اوزره عیان و بیان اولدی و ظهوره کلدی ﴿ متوی ﴾ دست خاییدن گرفتندی زخشم * لیک عیب خود ندیدندی بچشم) خشملرندن اللربن چمنک طوزلردی یعنی بونار دخی مرتبه ملکوتده ایکن چونکم انسانک عیوب و عصیان بونلره ظاهر و عیان اولدی کال غیظ و غضب لرندن کویا اللربن جیسزلدی لیکن کند بلرک عینی چشمه کور مرلردی جله عیوب بدن بری بو ایدیکه معسوب اولنلره مرحمت ایتوب طعن و ملامت ایلدیلر با خصوصکه بزباک و طاهر لرزدیو کندیلر بنی بکندیلر ﴿ متوی ﴾ خویش در آینه دیدن زشت مرد * رو بگردانید ازان و خشم کرد) مثلا اول زشت و فبیح اولان مرد کندیسنی آینهده کوردی آینه دن بوزنی دوندردی و آینهده اولان شکل قبیحه خشم ایلدی ﴿ متوی ﴾ خویش بین چون از کنی جری بدید * آتشی دروی زد و زخ شد بدید) خود بین اولان کیمسه چونکم بر کیمسه دن بر عیب کوردی آینه دوزخدن بر آتش پیدا اولدی که اول حیت نفسانیه و غیرت جسمانیه در پس اول محب و خودیتنه اگر بر کیمسه دیسه بو غضب و حیت مذموم و قبیحدر ﴿ متوی ﴾ حیت دین خواند او آن کبر را * ننکر در خویش نفس کبر را) اول خود بین کبر و غضبته حیت دین او قور کند یسنده اولان کافر نفسه نظر ایلر ﴿ متوی ﴾ حیت دین را نشان دیگرست * که ازان آتش جهانی اخضرست) حیت دینیه تک غیر نشانی واردر زیرا که اول آتشدن یعنی حیت دینیه دن جله جهان اخضر و انوردر اما حیت جاهلیه تک شای و نشانی انسانی خراب و بی حیات قلیق و خاطر شکن و مودی اولمقدر پس بونده تنبیه اولدر که اگر حاکم اوللر و اگر امر معروف و نهی منکر قیللره حیت

نفسانیه و غضب جسمانیه در پریزایک لازمدر اگر حیت و غیرتبری اولور سه دهه
 وفی الله اولیق شرطدر نام اهل کبر و مجبوز می سه دهه داخل اولوب قهر الهی بدن
 نجات بولر پس بنده حصه بیاندن قصه بیانته شروع ایدوب بیوردر ﴿ مثنوی ﴾
 گفت حقشنان کر شمار و شکرید * در سه کاران مغفل منکرید (حق تعالی
 حضرت تبری بویکینه خطاب و سائر ملکره تعریف ایدوب دیدی ای ملکر
 اگر چه سز و شکر سز و نورانی سز مغفل اولان سیاهکاره یعنی غفلتمش کناهکاره
 نظر ایلکر بومعنی دخی جائز اولور که مغفل سیاهکارلر صفی اولوب بلکه ملائکه به
 اسناد اولوب معنی بویله دیک اوله که ای ملکر اگر سز نورانی ایسه کز کناهکارلر
 حالته غفلتمش نظر ایلک یعنی انلر خصوصنده مغفل اولدیغکز حالد ناظر اولماک
 بلکه انلر دیده انصافله و چشم می چله نظر قیلکر دیک اولور ﴿ مثنوی ﴾
 شکر کویدای سپاه و چاکران * رسته اید از شهوت و از چاکران (ای ملکوت
 مرتبه سنک سپاهی وای بنم خدمتکارلر شکر ایلکر و بکاجد و ثنا و بیکز شهوتدن
 و چاک راندن قور تلشیر چاک راندن مراد اولیق ما پیشده اولان فرجده ز
 ﴿ مثنوی ﴾ کرازان معنی نهم من بر شما * می شمارا پیش نپذیرد شما (اگر اول
 آدمیک وجودنده اولان معنادن بن سزک اوزر بکره قور سم تحقیقا سز می
 ارتق قبول الیز ﴿ مثنوی ﴾ عصمتی که می شماردر تنست * آن ز عکس
 عصمت و حفظ منست (شول بر عصمت و نزاهت و قدس و طهارت که سزک
 ذاتکرده در اول عصمت و قدس و طهارت بنم عصمتک و قدس و طهارتک
 عکسنددر * المعصوم من عصمه الله * فحوا سجد معصوم اللهک حفظ و عصمت
 ایلدیکی کیسه در اگر خدای تعالی بر کیسه بی معصوم المراسمه ملک دخی اولسه
 خطادن خالی اولر ﴿ مثنوی ﴾ آن زمن پیشده از خود دین و هین * تا نچرید
 بر شما دیولین (آتی بدن کوز بکر کند بکردن کور مکرز اکاه اولیگز و اکاه اولیگز که
 عجب و غرور اکبر کبار دنددر تا ملعون شیطان سزک اوزر بکره جرأت ایتمه و غالب
 اولیه ﴿ مثنوی ﴾ آچنانکه کاتب وحی رسول * دید حکمت در خود و نور
 اصول (انجیلین که رسول علیه السلام حضرت تبری کاتب وحی کند یسنده حکمتی
 و نور اصولی کوردی نور اصولدن می ادوحی الهیدر که اصول دینک توزیدر یعنی
 کندی قلبنده اول کاتب وحی الهی حکمت ربانی بی کوروب آتی کندی ذاتندن
 صاندی و اکامرور اولدی ﴿ مثنوی ﴾ خویش راهم صوت مرغان خدا * می شرد
 آن بد صغیری چون صدا (اول کاتب وحی کند یسنی مرغان خداک هم صوتی صایدی
 یعنی کندوبی انبیاء علیهم السلام اول هم آواز قیاس ایلدی اول صدا کی بر صغیر
 ایدی یعنی صیادک قوشدلی کی اولسی صیادک کندی لسانی اولوب اتک ذاتنده

نیمه مار بیتی ایسه کاتب وحیک جنان و دهانتدن ظهوره کلان وحی الهی دخی آتده مجرد
 صدا کی بر عاری بیتی صغیری ایدی ﴿ مثنوی ﴾ سخن مرغانرا اگر و صاف شوی * بر مراد
 مرغانی واقف شوی (ای حکم عاری بیتی به مظهر اولان کیسه مثلا اگر مرغانک
 سخن و صوتنی وصف ایلدی اوله سن مرغانک مرادی اوزره سخن واقف اولور سن
 ﴿ مثنوی ﴾ کر یسماموزی صغیر بلبل * توجه دانی صکو چده دارد باکلی (
 اگر بلبله منسوب صغیر او کر نه سن سن نه یاور سن که اول بلبل بر کل ایله نه کار
 طوتر و اول بلبل کاه قرشونه دیو اوزر ﴿ مثنوی ﴾ و رب دانی باشد آن هم از کان *
 چون زلب جنیان کانه های کران (فرضی اگر یله سن او هم کان و ظندن اولور
 بقندن و مشاهده جهنندن اولر مثلا صاغرلر لب جنیان اولان کیسه دن کانلری
 کی یعنی بر نیجه کیسه تحریک لب ایلر و بر یله سوز سوز یله بر نیجه صممه مثلا
 اولان صاغرلر اول مجلسده اولسه انلرک دوداقلرینک حرکت ایلندن صاغرلر نه
 کونه ظن و قیاس ایلر سه مندخی طیورک آوازی او یله یلور سن و کذلک طیور الهی
 اولان انبیاء علیهم السلام و اولیای عظامک کاتنی انک کی فهم قیلور سن تکیم
 بو حکایه ده واقع اولان صاغر بیمارک کفاری کندی عقلی اوزره در ست
 قیاس ایلدم دیوب بر عکس اولمندن معلوم ایدینور سن

﴿ بیادیت رفت کر بر همسایه رنجور خویش ﴾

﴿ مثنوی ﴾ آن کری را گفت افزون مایه * که ترار بخور شد همسایه (
 برز باده سرمایه کیسه اول بر صاغر دیدیکه سنک قو کشک خسته اولدی
 ﴿ مثنوی ﴾ گفت با خود کر که با کوش کران * من چه در بایم ز گفت آن جوان (
 کر کند یسنه ایتدیکه صاغر قولله بن اول مر یض جوانک سوزندن بهر الورم
 ﴿ مثنوی ﴾ خاصه رنجور و ضعیف آوازش * لیسک باید رفت انجانست بد (
 صلی الخصوص اول کیسه رنجور و ضعیف آواز اولدی ولیکن اول مر یض
 اولدیغی مکانه حیادت ایچون کتمک کرک لایدیغی بلامقارقه و مجادله ﴿ مثنوی ﴾
 چون بدینم کان ایش جنیان شود * من قیاسی کبرم آراهم ز خود (صاغر ایتدی چونکم
 کور مکه اول خسته نک لپی مضرک اوله بن کندمدن اول لیک حرکتی هم قیاس طونم
 ﴿ مثنوی ﴾ چون بگویم جونی ای محنت کشم * او بخواهد گفت نیکم یا خوشم (
 چونکم بن اول خسته به دیم ای بنم محنت چکیچی همسایه نیمه سن او خسته بالیویم
 و یا خوشم دیند کر کدر ﴿ مثنوی ﴾ من بگویم شکر چه خوردی ایا * او بگوید
 شریقی یا ماش یا (بن شکر و الحمد لله دیم اندن صکره نه شور باسی یرمن اول مر یض
 دیر بر شربت و یا خود ماش یا یرم ماش یا مر جیک شور با سیدر بعض نخنده
 ماست با واقع اولشد ز بو فرتلی شور با ذیک اولور ﴿ مثنوی ﴾ من بگویم صح

نوشت کبست آن * از طیبیان پیش تو کوید فلان (بن اول مر یضه صحت اولسون
سکاتوش اولسون دیرم اندنصرکم کیمدر اول طیبیلردن سنک او ککه کاور اول خسته
دیر فلاندر * مثنوی * من کوم بس مبارک پاست او * چونکه او آمد شود کارت نکو) بن
اکادیرم او طیب زیاده مبارک قدمدر چونکم او طیب کلدی سنک کارک ایو اولور
* مثنوی * پای او را آزه و دستیم ما * هر یکجای شد شود حاجت روا (بر آنک ایاغی
صنه مشرذر و بجز به قیاس در هر قده کندی ایسه حاجت روا او اور * مثنوی *
این جوابات قیاسی راست کرد * پیش آن رنجور شدن نیک مر د) صاغر بوقیاسه منسوب
اولان جوابلری قلبده راست و محکم ایلدی اول نیک مر داومر یضک قته کندی
چونکم اول صاغر مر یضه کلوب مسلاقی اولدی * مثنوی * گفت چونی
گفت مر دم گفت شکر * شد از بن رنجور بر آزار و نکر (اکادیدی نجه سن خسته
ایتدی اولدم صاغر ایتدی شکر الحمد لله رنجور بوسوزدن بزار ولدی و پرائکار
اولدی * مثنوی * کین چه شکرست او مکر بامایدست * کرفیاسی کرد و آن
کرامدست) بوبله دیو که بونه شکر در واریسه او بزمه مکرید و ضددر صاغر
برقیاس ایلدی اوقیاسی کز و بر عکس کلدز * مثنوی * بعد از آن گفتش چه
خوردی گفت زهر * گفت نوشت یاد افزون کشت قهر (اندنصرکه صاغر مر یضه
ایتدی سکاتوش اولسون نه بیدک مر یض زیاده بحضور اولدیفندن زهر یدم
دیددی صاغر مر یضه ایتدی سکاتوش اولسون مر یضک قهری زیاده اولدی
* مثنوی * بعد از آن گفت از طیبیان کبست او * که همی آید بچاره پیش تو)
اندنصرکه صاغر مر یضه ایتدی طیبیلردن کیمدر او که سنک فککه علاج ایتمکدن
اوتری کلوز * مثنوی * گفت عزرائل می آید برو * گفت بایش بس مبارک
شادشو) مر یض زیاده غضبندن عزرائل کلوز بوری دیدی صاغر مر یضه ایتدی
آنک قدمی زیاده مبارکدر شاد اول دیدی * مثنوی * کر برون آمد بگفت
او شادمان * شکر کش کردم مر اعات این زمان (صاغر خسته نک فتنن طشره
کلدی اول صاغر کندبسته شادمان اولدیفنی حالده دیدی شکر که اول مر یضه
بوزمان رعایت ایلدم و آنک خاطرن اله الدم * مثنوی * گفت رنجور این عدوجان
ماست * ماندانستیم کوکان جفاست (رنجور کندبسته ایتدی بوهمسایه بزم
جائزک دشمنیدر بریطدک که اول همسایه جفا مدیدر * مثنوی * خاطر
رنجور جوان صد سقط * ناکه یقماش کند از هر خط) مر یضک خاطری یوز
مسقط دلیجی یعنی نامعقول و نامشروع استیجی ناکه هر نوعدن اکا خبر ایلده یعنی
کونا کون خاطر شکن صاغر سوز سو بلیه * مثنوی * چون کسی * کو خورده
باشد آتش بد * می بشور آند دلش نافی کند) مثلا چون بر کیمه برامز و ضرر لو آتش یمش
اوله اول آتش بد اول کیمه نک کوکلی بولاندز رتاقی ایاز و هضم ایجاب آتی دهانندن

اخراج ایاز بومناستله کظم غیظ ایتمک و تحمل و قنصیر ستمته کتمکه ارشاد بیووب
دیرل * مثنوی * کظم غیظ ایست اراق مکن * تابیایی در جزا شیرین سخن)
کظم غیظ یعنی غضبی بودن قوللری حقننده حق تعالی سوره ال عمرانده
یسوردر که (الذین یفقون فی الضراء والضراء والکاظمین الغیظ والعافین
عن الناس والله یحب المحسنین * یعنی اول جنت که آنک عرضی سموات
وارضدر او اونی مراد و ضراده انفساق ایلین مقبیلر ایچون اعداد اولمش
دخی حین غضبده غضبی بودوب صبر ایدنلر ایچره و دخی ناسدن عفو ایلنلر
ایچون اعداد اولمشدر الله تعالی محسن اوللری سور عن ابی هریره رضی الله عنه
قال علیه الصلوة والسلام من کظم غیظا و هو یقدر علی انفاذه ملاه الله قلبه امثا
وایمانا) بس حضرت خداوند کار بپوردر حقن درون آتش غضبه غلیان و فوران
ایلسه کظم عیظ اولدر که اول حینده اول غضب و خشمی فی الله و خشم و غضبه
متعلق سوز سو بلیه و ایمان الیه طوله سن و جزا ستمده اللهدن و مغضوب علیه
اولان کیمه دن شیرین سخن بوله سن * مثنوی * چون بودش صبری یچید او
کین سک زن روسی * خبر کو (صاغرک سوزلر یته چونکم رنجورک صبری اولدی
اول سوزلردن طارلدی بوبله دیو که بوحیز قبه عورتلو کلب قنی * مثنوی *
تایر برم بروی ایچه گفته بود * کان زمان شیر ضیم خفته بود) تا اول نسنده بی که
یکامرض حالده دیمش ایدی آنک اوزینه دوکم یعنی سوزلر یته کوره جواب و یرم
زیرا اول زمان بنم ضیم شیری او بومش ایدی اکا جواب و یرمکه و ج الملکه اول
اجلدن طاقم اولدی * مثنوی * چون عیادت بهردل آرمست * این عیادت
نیست دشمن کامیست (چونکم عیادت دل اراملقدن اوزری و تسلیه قلبدن اوزریدر
بوعیادت دکلدر دشمن کاملقدردشمن کامی دشمن مر ادلولق دیمکدر مقصود اولدینی
تسلیه ایتمک ایچون و خاطر م صورق ایچون کلدی بلکه بی بو حالت مر ضده کور ووب
مرادی حاصل اولقدردی سوظن ایلدی * مثنوی * نایبند دشمن خود را زار *
نایبیرد خاطر زشت قرار) ناکندبک دشمنی نزار و ضعیف کوره تا آنک زشت خاطری
قرار طونه * مثنوی * بس کسان کایشان زطاعت کر هندی * دل برضوان
و ثواب آن نهندی (چوق کیمه که انلر طاعتدن اکراه و اعراض اید بچاره در بومعنی بعض
نسخه ده مکره واقع اولدیفنی اوزره در اما اکثر واضح اولان نسخه ده کره واقع اولمشدر
بو تقدیر اوزره معنی چوق کیمه که انلر طاعت حقندن کراهلردر زیر اقلی رضوانه
واول خدایک ثوابنه فورلر ثوابانده صبر طاعت راجع اولسه ده جائزدر و رضواندن
مراد خازن جنت اولان یعنی آنک حفظنده اولان جتدر بو تقدیر اوزره معنی چوق
کیمه طاعتدن کراه اولمشدر و انکیچونکه قلبی جته و اول طاعتک اجر و ثوابنه

خود باری خالصا لوجه الله اولدیفته بناء عبادتدن کراه اولش اولور
 نیکیم (خن کان بر جولا) ربه فلیعمل عملا صالحا ولا یشرک بعبادة ربه احدا
 آیت کریمه سنده بیضاوی (ولا یشرک بعبادة ربه احدا) قولنی یان برائیه
 او یطلب منه اجرا دیمکله تفسیر ایلر بس معلوم اولدیکه طاعت و عبادتی جنت
 واجرت ایچون قبلی کراه اولدی منلرم اولور ﴿مثنوی﴾ خود حقیقت
 معصیت باشد خنی ﴿بس کدر کارا تو پنداری صنی﴾ ریا ایله اولان واجر
 و ثواب ایچون اولان طاعت خود حقیقتده خنی معصیتدن زربا شرک خفسدر
 و کذلک اجر و ثواب ایچون اولان طاعت دخی شرک خفیدن خالی دکلدر
 جونی کدر و تیره که آتی سن صافی صنور سن ﴿مثنوی﴾ همیو آن کر که
 همی پنداشتست ﴿کونکوی کرد و آن بر عکس جست﴾ اول صاغر کی ظن
 ایلشدر که اوصاغر ابولک ایلدی و اوصکس اوزره صهرادی یعنی ظن و قیاسنک
 عکسی واقع اولدی ﴿مثنوی﴾ اونشسته خوش که خدمت کرده ام ﴿حق
 همسایه بچا آورده ام﴾ اوصاغر خوش اوزر مشکه خدمت ایلشم همسایه نک
 حقنی بر بنه کنور مشم اما خبری بوقسکه ﴿مثنوی﴾ بهر خود او آنشی
 افروختست ﴿دردل رنجور و خود را سوختست﴾ کندیدن اوزری اوصاغر بر آتش
 باقشدر رنجورک کوکلند و کندویی اول آتشله باقشدر اهل ریا دخی طاعت
 و عبادت ایلنم دیو قیاس ایدر خبری بوقسکه کندیلر ایچون بر آتش
 شعله لندر مشا و عاقبت کندیلری اول آتش ایچره سوخته قتلشدر زبرا
 ریا ایله اولان طاعتنک نتیجه سی نارجم اولاق مقرردر ﴿مثنوی﴾ فانقوا النار
 التي اوقدتموها ﴿انکم فی المعصية ازددتموها﴾ فانقوا بس اتقا و برهیز ایلک النار التي
 شول آتشدنکه اوقدتموها انی ایقاد ایدوب اشتغال ایلدیکن خطا و عصیان سیبیل
 انکم تخفقا ستر فی المعصية کتاهلرده ازددتموها از د باد ایلدکن ﴿مثنوی﴾
 گفت پیغمبر بیک صاحب ریا ﴿صل انک لم تصل یافنی﴾ روایت اولنور که
 صاحب زیادن بر کیمسه قالقوب نماز قیلدی بعد الفراغ حضرت رسول اکرم
 صلی الله علیه وسلم اکامه صل فانک لم تصل پیوردی اول کیمه ارکان صلوتده
 خطا ایلدی زعم ایدوب قالقوب استیناف ایدوب ارکان صلوتی بالتسام والکمال
 بر بنه کنوروب فارغ اولدقد و کامل و تمام اولسنه اعتقاد قیلدقد حضرت
 رسول اکرم پیوردیلر که (لا صلوة الا بحضور القلب) یعنی صلوة کامله اولز
 الانیت خالصه و حضور قلبله مجرد ارکان مخصوصه نک بکمالها ادا اولنسیله
 حقیقت صلوة کامله لازم کلز بلکه حضور قلب و نیت خالصه دخی شرط تکمیلدر
 ﴿مثنوی﴾ از برای چاره این خوفها آمد اندر هر نمازی اهدنا ﴿کان

نماز را بامیرای خدا ﴿بانه از ضالین و اهل ریا﴾ یعنی بو حضور قلب اولمق و نیت
 خالصه ایله نماز قلمق خوفلر بیک و بونلره ماتند سائر بخا و فک چاره سندن اوزری
 هر نماز ایچره سورة فاتحه قرآنی واجب اولدی (اهدنا الصراط المستقیم)
 دینک لازم کلدی یعنی الهی همان سکا عبادت ایلرم و هر خصوصده همان
 سندن عون و عنایت طلب قیلورم سن بزه هر حالده صراط مستقیم هدایت ایله
 که اول اهدنا یعنی صراط مستقیم هدایت ایلله دینک بنم نماز بی قارشد ربه ای
 خدا اهل ضلال و اهل ریا نک نماز بنده دینک معناسنی متضمندر زیرانیت خالصه سی
 او این اهل ریا نک نمازی صراط مستقیمدن خارجدر و سورة فاتحه نک بومحله کلنجه
 تفسیری جلد رابعده وحی کردن حق تعالی بموسی علیه السلام بیاندن ثبت
 اولشدر ﴿مثنوی﴾ از قیاسی که بکردان کرکین ﴿صحبت ده سهاله باطل شد
 بدین﴾ اول بر قیاسیکه اومذکور اولان صاغر اختیار و قبول ایلدی بوقیاس سیبیل
 اون یلاق صحبت و دوستاق باطل اولدی ﴿مثنوی﴾ خاصه ای خواجه قیاس حس
 دون اندران وحی که هست از حد فزین (علی الخصوص ای خواجه دون اولان
 حسک قیاسی اول بر عظیم الشان وحیده که حسدن زیاده در یعنی بو بشرک
 حس دونی و عقل زبونی حسدن و دانه عقلدن افزون و بیرون اولان وحی
 الهیدن قیاس ایلک جائز دکلدر زبرا غلطدن خالی اولز ﴿مثنوی﴾ کوش
 حس تو بحر ف ار در خور ست ﴿دانکه کوش عیب کبر تو کر ست﴾ ای اهل
 قیاس سنک کوش حسک حرف و کلام حقه فرضا اگر لایق ایسه یعنی نصوص
 شریفه نک حروف و الفاظنه و اندن فهم معنائی قیلغه سمع ظاهرک اگر مستعد
 و قابل اولد ایسه بیلکه سنک عیب طویجی قوا نک صاغر در یعنی سنک سمع
 جا نک اصمدر بس (مراد الله و مراد رسول الله اول کلامدن نه ایدیکنی ادراک
 و استماعه قادر اولز سن چونکم نصوص شریفه دن مراد الله و مراد رسول الله
 نه ایدیکنی ادراک قادر اولیه سن مجرد قیاسات عقلیه ایلله اندن نصرف قیلقدن
 حذر ایلله و آمنت بالله و بر رسول الله و بمجاهد من عند الله و بمجاهد من رسول الله
 علی مراد الله و علی مراد رسول الله) دیو سویله تا کم علی خلاف مراد الله
 و علی خلاف مراد رسول الله اول کلامه معنی و پریمه سن و قیاسه اعتماد
 قلبه سن

﴿اول کسی که در مقابله نص قیاس آورد ابلیس بود﴾

﴿مثنوی﴾ اول آن کس کین قیاسکها نمود ﴿پیش اتوار خدا ابلیس بود﴾
 اول اول کیمه که بوقیاس جکری کوستردی حضرت خداتک نورری فتده
 ابلیس ایدی حضرت خداتک اتوارندن مراد کلام شریفدر حق تعالی

شیطان (قال ابلیس ما منعك ان لا تسجد لما خلقت بيدي) دیو خطاب عزی
وارد اولد قنده ابلیس قیاس عقلیه ابله قیاس ابلدی وجواب و ربوب
﴿ مثنوی ﴾ گفت نار از خاک بی شک بهترست * من ز نارم اوز خاک اکر درست
دیدنی نار خاکدن بی شک بهتر در بن آتشدم و او تیرہ رک خاکندر بویت
شریف بوایت کریمه ک مفهومییدر قال الله تعالی حاکما عن ابلیس (انا خیر
منه خلقتنی من نار و خلقتنه من طین) قیاس بواولدیکه کندبسی مارح ناردن
و آدم علیه السلام حضرتلری خاکدن خلق اولفته کندمی آدمدن خیرلو اوله
قیاس ابلدیکه جوهر نورانی خاک ظلمتایدن عند العقل خیرلو اوله و افضل اوله
پس افضل اولان مفضل اولنه سجدہ ابلک عقله ملائم دکلدر پس بوگونه قیاس
عقلیه به اعتماد ابدوب کندوبی حضرت آدم علیه السلامدن خیرلو ابلدی
تکیم انک علت و حجتی بیان ابدوب پسرورلر ﴿ مثنوی ﴾ پس قیاس
قرع بر اصلش کنیم * اوز ظلمت مازور روشیم (پس ابلیس دیدیکم فرعی انک اصلی
اوزره قیاس ابلهلم قیاس القرع علی الاصل اولدر که اول آدم علیه السلام ظلمدن
بزور روشند * نزلت فرعدر و نور روشن اصلدر و مقصود بالذاتدر و ظلمدن
اشرفدر پس قرع اصله تابع اولق مناسب دکلدر دیدنی ﴿ مثنوی ﴾ گفت حقنی
بلکه لانساب شد * زهد و تقوی فضل را محراب شد) سورہ مؤمنینک
آخرندہ اولان آیت کریمه به اشارتدر (قال الله تعالی فاذا نفخ فی الصور فلا
انساب بینهم یومئذ ولا یتساءلون) قرأت عامه ضم صاد و سکون و اولدر و اما
ابن عباس و حسن بصری رضی الله عنہم ضم صاد و فتح و اوله قرأت ابتدیلر
بو تقدیر اوزره صورتک جعی اولور تقدیر کلام شول و قدہ که صورہ و یا صورتلره
روحلری نفخ اولنه و هر برجسد حشر و نشر ایچون احبسا قبله پس اول کونده
بونلرک مایبندہ انساب و اقربا اولز بعضی حسب و نسب نفع و فائدہ قیلز فرط
حیرت و کمال دهشتدن تعاطف و تراجم زائل اولور و اول کونده انسان برادرندن
و مادر و پدرندن و صاحبہ و اولادندن فرار قیلور و اول کونده حسب و نسب
مفاخرت اولز تکیم دنیاده اولدی و اول کونده بعض کیمه بعض کیمه دن
حسب و نسب دخی سوال قیلز تکیم بودنیاده بعضی بعضیستدن سوال قیادی
بلکه اول کونده تفاخر و تباهی اعمال حسنی و زهد و تقوی ابله اولور معنی بیت
حق تعالی دیدنی فرعی اصل اوزره قیاس ابلک اعتباری بو قدر بلکه بوانسان
مایبندہ یوم قیامتہ لانساب اولدی یعنی (فاذا نفخ فی الصور فلا انساب
بینهم) خواستجه روز قیامتہ حسب و نسب اعتباری بو قدر (ان اکر مکم
عند الله اتفاق) آیت کریمه سنک مقتضا سنجہ فضیلت و شرف زهد و تقوی ابله

اولور زرا زهد و تقوی فضیلت و شرفه قبله و محراب اولدی بلا زهد و تقوی
فضل و شرف مجرد حسب و نسبہ ممکن اولز پس (ما الشرف بالحسب والتسب
انما الشرف بالعلم والادب) خواستجه حسب و نسبہ شرفیت اولز بلکه علم و تقوی
و ادبہ شرفیت و فضیلت بولور دیک اولور ﴿ مثنوی ﴾ این نه میراث
جهان فانیست * که یانسایش بیانی جانیت (بو محراب فضل اولان زهد
و تقوی جهان فانیست میراثی دکلدر که انی نسبله بوله سن و اکا مجرد شرف آبا
واجدادله و اصل اوله سن بوجانیدر یعنی میراث روحانیدر که انسه بو توفیق
زیانی و ترسید مرشد حقانی واسطه سنبه مسر اولور ﴿ مثنوی ﴾
بل که این میراثهای انیاست * وارث این جانهای اتقیاست) بلکه
بوزهد و تقوی انیای علیهم السلام میراثلریدر بومیراثلرک وارثی اتقیانک
جانلریدر یعنی انیای عظامک میراثه وارث اوللرتقی و نقی اولوب کندیلری
اغیار و سوی لوئندن پاک و طاهر قیللرک روح و روانیدر اکر کافر
بلندن دخی کاورلر سه و فسقه و جرمه ک اولادندن اولور سهده ﴿ مثنوی ﴾
پوران بوجهل شد مؤمن عیان * پوران نوح نبی از کرهان) مثلا اول ابو جهلک
فرزندیکه عکره حضرتلریدر آشکاره مؤمن اولدی و اصحاب رسول الله دن اولوب
اول حضرتدن نیچه احادیث شریفه فی روایت قیلدی اول نوح نبینک فرزندنی
کافرلردن اولدیکه اسمی کنعاندر پس معلوم اولدیکه کافر بلندن کلک ضرر و یمن
و یغمبر او غلی اولق بغیر طاعة مفید اولز ایمش ﴿ مثنوی ﴾ زاده خای نور شد
چوماه * زاده آتش توی رور و سیاه) خاکه منسوب اولان فرزندماه کی منور اولدیکه
مراد حضرت آدم علیه السلامدر سن آتش فرزندین ای ابلیس روی سیاه کیت
و حسب و نسبله اولان تباهی و تفاخری ترک ایت ﴿ مثنوی ﴾ این قیاسات
و تحری روزابر * یاشب مر قبله را کردست خبر) بو قیاسات و تحری بی بولوتلی
کونده یاشب تار بکده تحقیقا قبله ایچون ایلشدر خبر خبر فتح حایله و کمر حایله عالم
معناستدر یعنی اول و قدہ که بلوتلق اوله و یا خود کیمه قرانلق اوله و قبله نامعلوم
اوله عالم اوللر بو قیاسات و تحری بی بویه محله قبله دن اوتری جائز کور مشلر و بویه
محله اجرا ایلشدر در تاصیادت صحیح اوله ﴿ مثنوی ﴾ لیک باخورشید و کعبه
پیش رو * این قیاس و این تحری را بگو) ولیکن خورشیدک ظهوری ابله و کعبه یوزک
او کونده اوله بو قیاسی و بو تحری بی استمه زرا قیاس و تحری بویه محله باطلدر
﴿ مثنوی ﴾ کعبه نادیده ممکن زور و متاب * از قیاس الله اعلم بالصواب) کعبه بی
کور نمیش ابله اول کعبه دن یوز جو رمه قیاسدن اوتری الله صوابه و حقیقه اعلدر
بو بیت اهل قیاس جانبدن اولان سوال مقدره جواب اولوب کان اهل قیاسدن بری

دیر که حقیقت حال ندر بتازم و قبله مقصودی که احوال کور مزیم پس بکالایم اولان
 ادله عقلیه الیه تحری و قیاس ایلکدر هر نکه عقله مطابق کاورسه و قیاسه موافق
 اولورسه آنی قبول قیلقدیر دیر جواب بیورول مجرد قیاسدن اوتری واستدلال و تحری
 ایچون کعبه مقصود حضور کده ظاهر و حاضر ایکن اندن تفاضل و تعامی قیلله
 و عرض اولد بلکه قیاس و تحری بی ترک ایدوب انبیاء علیهم السلام و اولیای
 عظامک متوجه اولد قاری قبله مقصوده متوجه اولوب الله صوابه و حقیقت مابه
 اعلمدردی و مجرد قیاسله انلردن ظهور ایلین کلامه معنی و بروب بوندن مقصود
 فی الحقیقه بودردیمه ﴿ مشوی ﴾ چون صغیری بشوی از مرغ حق ظاهرش
 رایاد کیری چون سبق ﴿ مثلاً چونکم بر صغیر ایشید سن حقلک می خندن یعنی طبور
 الهی اولان انبیاء علیهم السلام و اولیای کرام جانتندن چونکم بر کلام و آواز استماع
 اید سن اول آواز و کلامک ظاهر فی معنی لفظ و حروف فی سبق کبی یاد کده طور سن
 ﴿ مشوی ﴾ و انکهی از خود قیاساتی کنی ﴿ مر خیال محض را ذاتی کنی ﴾
 و اندنصره زعم فاسدک اوزره کند کدن بر قیاسلر ایلرسن تحقیقا خیال محضی ذاته
 منسوب ایلرسن یعنی مرغ الهینک کلماتندن قیاسات عقلیه الیه ظهوره کلان او هام
 و خیالاتی ذاتی و حقیقی زعم ایلرسن و بو کلامدن مستفاد اولان حقیقت معنی بودر
 دیوسو یلرسن حال بوکه انلرک مرادی اولیله دکلدر انلرلر اکسدر مر ادب دریای
 حقیقت اولور و لادیسدر مقصود لری الامر تبه سی اولور کمال فی هذا الجلد *
 من چولب کویم لب دریا بود * من چولا کویم مراد الابد بود ﴿ مشوی ﴾ اصطلاحاتست
 مر ابدال را * که نباشد زان خبر احوال را ابدال اوتوز کیسه در و یا خود
 قرق کیسه در انکچون ابدال دیدیلر که جن ربی و ذات ایلدر صلحای ناسدن
 بر بسی انک برینه بدل اولور کاروی عبادت بن الصامت ﴿ قال علیه السلام الابدال
 فی هذه الامه ثلاثون رجلاً قلوبهم علی قلب ابراهیم خلیل الرحمن کلمات رجل
 منهم ابدل الله مکانه رجلاً تقوم الارض بهم و بهم یطرون و بهم یرزقون ﴾ قرق اولملری
 حقیقتدخی احادیث صحیحه چوقدر و بو کبارلرک اصطلاحاتی وارد که اهل
 اقوالک اندن خبری یوقدر انکچون اهل ظاهر اولیای عظامک گفتارندن خبردار
 اولدیلا کثر اهل سلوک دخی ادراک قیلدیلا انکچون بعض علماء ظاهر مشایخ کباردن
 به ضمیمه انکار ایدوب انکار ایلدیلا و حلقه نده نالایق سوز سو یلدیلر افاذ نال الله
 وایاکم من سوء الفهم ﴿ مشوی ﴾ منطق الطبری بصوت آموختی * صد قیس
 و صد هوس افروختی ای اهل قیاس منطق الطبری صوته او کړندک یوز قیاس
 و یوز هوس شعله ندر دکن یعنی طبور الهی اولان انبیاء علیهم السلام و اولیای عظامک
 نطق قاری حرف و صوت واسطه سبله او کړندک و کندی قرحه کدن اول نطقک اوزرینه

نیجه قیاس و هوس شعله ندر بروب زعم فاسدک اوزره بوندن مر اد بودر و بو کلامدن
 مستفاد اولان معنی شودر دیو تحقیق ایلدک ﴿ مشوی ﴾ همچوان رنجور دانهها
 از تو خست * کر پندار اصابت کشت منت ﴿ اول سالف الذکر اولان رنجورک
 قلبی اهل قیاس اولان صافردن انجندیکی کی قلوب اولیاستدن خسته و شکسته
 اولدی اما صافر اصابت پنداری الیه مست اولمشدی یعنی مذکور کر کندی
 قیاسنده اصابت ایلدم صابوب اول زعمه مست و خوشدل اولمشدی حال
 بوکه انک قیاسی بر عکس اولد یعنی تقریر اولندی پس سندخی ای اهل استدلال
 اولیای عظامک مقاتلندن کندی قیاسکله بر صغیری ایدوب کندیکی اصابت ایدم
 دیوزعم ایله مادامکه نور یقین شده حاصل اولیله مجرد قیاس واستدلاله
 حاصل اولان معنیه اعتبار یوقدر و قیاسنده واستدلالنده خطا ایلش قینی
 یوقدر ﴿ مشوی ﴾ کاتب آن وحی زان آواز مرغ * برده ظنی کو بود همباز مرغ
 اول وحیک کاتبی مرغک اول اوازندن بر ظن ایلشکه اوتایلر مرغ اوله یعنی حضرت
 عثمان رضی الله عنهدن مقدم کاتب وحی اولان عبدالله بن سعد اول مرغ
 الهی اولان حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم حلقه دوم شریفتندن ظهور ایلین کلامدن
 کندی به بر ظن ایلشکه اول کاتب وحی دخی اول مرغ الهینک شریکی اوله واکا وحی
 کلش و بودخی اول حضرت کبی وحی حقه مظهر اولش اوله حال بوکه ظن و قیاسنده
 اصابت ایلوب خطا ایلدیکه ﴿ ان الظن لا یغنی من الحق شیئاً ﴾ نتیجه ظن و قیاس
 حقیقتدن ریشی معنی و مفید اولر ﴿ مشوی ﴾ مرغ بری زدمر و را کور کرد * نک
 فرو بردش بقر مرغ و درد ﴿ مرغ اکا بر قناد اوردیکه کوزی کوز ایلدی یعنی
 انک چشم باطنی نور ایماله نور اولش ایکن حضرت حبیب اکرم صلی الله
 علیه وسلم اکا بر پر قهر اوردیکه انک چشم باطنی کور ایلوب حقیقت بین
 اولقدن دور قالدی اشته اتی مرغ و دردک قهره ایلندی یعنی قهر جهنمه
 واصل ایلدی ﴿ مشوی ﴾ هین بعکسی باطنی هم شما * درمغنی از مقامات
 سما ﴿ اکاه اولیکن بر عکس سبیله یار ظن سبیله سزدخی سماتک مقاملردن آشنی
 دوشیمکر بویت و مایمندن اولان ایسات شریفه اگر چه حضرت حق لمسانندن
 هاروت و ماروته خطساب ایلک طریق اوزره واقع اولمشدر لیکن مقصود
 کندیلر طاعت و فضیلت اسناد ایدوب عجب و غروره منصف اولان کیمدره
 نعر بض و تعلیم ایچون دیشدر کان بیورولر که ای هاروت و ماروت سبیلر
 اولان اهل عجب سزدخی اکاه اولک با عکس توراتیت و یا عاریتی اولان ملکیت
 و روحانیت سبیله و یا خود مجرد ظن و قیاسله مقامات طالبه دن و سما سما اولان
 مراتب سامیه دن مرتبه اسفله و منزله حیوانیه و نفسانیه دوشماک دبعک اولور

﴿ مشوی ﴾ رچه هاروت وماروت و فزون • از همه بر بام نحن الصافون
سوره صافانده بو آیت کریمه به اشارت در (وامانا الله مقام معلوم) جناب
عزت ملائکه اسانندن علی طریق الحکایه پیورزر که (وامانا) بزدن هیچ بر ملک
بوقدر (الله) الا انکچون واردر (مقام معلوم) معرفنده و عبادتده و قربت
واطاعتده بر مقام معین و معلوم واردر من بعد اول مرتبه دین مرتبه آخره تجاوز
ایده عزل یعنی حقیقت انسان کی جامع مراتب اولوب هر آنده بر حاله متصف
دکله در بلکه بر حال اوزره بر قرار درر (وانا نحن الصافون) ملائکه بویه
دیرل یعنی تحقیق بر صفت اید بجزایز اداه طاسا طاه (وانا نحن المسبحون) و تحقیقا
بز حق تسبیح و تقدیس اید بجزایر زشانه لایق اولین شکر دین معنی بیت اگر چه
هاروت وماروت ایسه کرده و جله دین نحن الصافون طامی اوزره زیاده ایسه کرده
جواب بو بیت اولور ﴿ مشوی ﴾ بر بدیهه ای بد آن رحمت کنید • بر منی
و خویش بینی کم تنید (بدلک بد لکری اوزره رحمت ایلک بئلاک اوزره و خود
بئلاک اوزره آژ طولانک بومعنی قافیه کم تنید اولدینی اوزره در اما به ض نسخه ده
لعنت کنید واقع اولشدر بر بوقدر رچه بئلاک اوزره و خویش بین اولان محب
اوزره لعنت ایلک دیمک اولور پس حضرت خداوند کار قدس الله سره العزیز
بوحلده عبادات و طاعات محب و متکبر و زهت و بر آئینه معتمد و مستند اولان
کیمسه ره تنیه و تا کید پیوروب دیرل که صفت عبادات و طاعاتکه مغرور اولماک
اگر چه هاروت وماروت ایسه کرده و فضیلتده جله دین افزون ایسه کرده نحن
الصافون اوزره پس انسا لایق اولان نخوت و کبری ترک ایدوب که هزار و اهل
جرایمه حقارتله نظر انجیمه ﴿ مشوی ﴾ هین مباد اغیرت آید از کین • سر
نکون افتید در قعر زمین) اکاه اولیکز اولیه که پوصودن غیرت الهی کلاه باشی
آشفه قعر زمینه دوشه سر ﴿ مشوی ﴾ هر دو گفتند ای خدا فرمان تراست
• بی امان تو امانی خود بکساست) هر ایکسی ایتدیلر ای خدا فرمان سنکدر
سنک حفظ و امانکسر خود بر امان قنده در یعنی سنک امانکسر هیچ امن
و سلامت بوقدر ﴿ مشوی ﴾ این همی گفتند و دلشان می طپید • بد بجا
آید زمانم العیید) هاروت وماروت بوسوزی دبدیلر و ایکن بونلرک قلابی
بشریت و حکومت جانیله میل و حرکت ایلدی و خفیه دبدیلر که بئلاک نحن
کلور بزدنکه بزرگوزل قولر ز نعم افعال مدخلند در مخصوص بالمدح محذوفدر
تقدیری نعم العیید نحن دیمکدر ﴿ مشوی ﴾ خارخارد و فرشته هم نهشت •
ناکه نعم خویش بینی رانکشت) بوابی فرشته نک خارخاری هم قومدی یعنی
بوابیکسنک درونلر سنک تقاضا واضطرابی هم بونلره حضور و برمدی

ناکه خود بئلاک نحنی اکدی یعنی قلبلر سنک تقاضا و انقلابی ماقبت بونلری خود بین ایلدی
و بینی آدم حقیقه طعن ولومه متعلق سوز و یلدی ﴿ مشوی ﴾ پس همی گفتند
کای ارکانیان • بی خبر از پای روحانیان) پس هاروت وماروت ایتدیلر ای
ارکانیلر یعنی ای عناصر اربعه دین مخلوق اولان آدمیلر ای روحانیلرک پاک کنند
بی خبر ﴿ مشوی ﴾ ما برین کردون تنقهامی تنیم • بر زمین اییم و شاد روان
ز نیم) بر شول کیمسه لر که بو کردون اوزره تنقلر طقورز یعنی عبادات و تسبیحاتده
نورانی پرده حاصل ایلر زمین اوزره کلورز و شاد روان اورورز یعنی آسمان اوزره
طامانیدن نورانی پرده طقورز زمینه کلورز امن و عدالتدن سایان اورورز و داد
و حکومت بساطنی دوشه رز شاد روان سایانه و منقش دوشکه و بیولک قالی به دیرل
بوراده عدالت و حکومت بساطنیدن استعاره اولور ﴿ مشوی ﴾ عدل توزیم و عبادت
اوزیم • باز هر شب سوی کردون بر پریم) عدل جمع ایدیه رز و عبادت کتور برز کبرو
هر کیمه آسمان جانیله پرواز ایدیه رز ﴿ مشوی ﴾ تاشویم انجوبه دور زمان •
تانهیم اندر زمین امن و آمان) تادور زمانک انجوبه سی یعنی زیاده عجبی اولور زتا
زمینده امن و امان قورزو بین الناس عدالت اوزره حکومت قبلورزدیدیلر
﴿ مشوی ﴾ این قیاس حال کردون بر زمین • راست ناید فرق دار در کین)
اما غافلر که اول کردونک حالک زمین اوزره قیاسی راست کلر کینده فرق طوز یعنی
حال کردونک حال زمینه مایبشده نهائی فرق عظمی واردر پس اول مرتبه اعلاتک
حالی مرتبه اسفلک حاله قیاس ایلک عدم معرفت و کمال جهالتدن ناشی اولور
بومناستله مرتبه اعلاصاحی اوللره مرتبه اسفلده قلان جهلادن ستر احوال و کم
اسرار ایلک انجیون ارشاد پیوررلر را مرتبه سفلیده قلان جهلا مرتبه علویده
اولان عرفانک احوالی کندیلرک حاله قیاس ایدوب طعن و ملامت ایللرینه
سبب اولور

﴿ در پیمان انکه حال خود و منی خود پنهان باید داشتن از جاهلان ﴾
﴿ مشوی ﴾ بشنوالفاظ حکیم پرده • سرهما بجاه که باده خورده) بر نوع
برده به مضاف اولان حکیمک الفاسطنی ابشت حکیمدن مراد حکیم سنایی
حضرتلر بدر که عیون ادراک ناسدن مستور اولدقلری ملائکه ایلله انلری پرده به
منسوب قیلدیلر و انلرک الفاظ شریفه سی بومصرع در که پیوررلر هم آید باش قوکه
شراب انجمشسن یعنی شول مقامدن تجاوز ایتده و اصحاب صورت و اهل طبیعت
اوللره مستلکی کشف ایتده و زازی اچه که انلرک طعن و تنخرنه مظهر اولور سن
و کندیلکی انلر مایبشده مسخره و ضایع قبلور سن دیمک اوور ﴿ مشوی ﴾
چونکه از میخانه مستی ضال شد • تنخرن و باز بچه اطفال شد) مثلا چونکم میخانه دن

بر مست گمراه و ضال اولدی اطفالک او یونجی و مه مخره سی اولدی * مثنوی *
 می قند اوسو بسو بر هر ره می * در کل وی خنددش هر ابلیسی * اول مست هر ر
 بولده طرف بطرف دوش با حق ایچنه و هر بر ابلیه اکاکور * مثنوی * اوچنین
 و کود کان اندر یش * بهیتر از مستی و ذوق میش * اوست بونک کنی حالده و او غلجقار
 انک اردنده اطفال انک مستلکندن و انک شرابنک ذوقندن بهیتر در پس مست می
 خدا اولنلر اطفال شریعت و صبیان عالم صورت اولنلرک قنده مست شراب
 اولنک اطفال مایندده اولان حالی کیدر * مثنوی * خلق اطفالند جز مست خدا
 * نیست بالغ جز رهیده از هوا * مست خدا دن غیر اولان خلق طنلار در هوا دن
 قورقلش کیمسه دن غیر بی بالغ دکلدر بالغ اولنلر اوله اولنلر در اکرم و سالده
 نازه ایسه ده و صبی و بالغ هوا و هوس مرتبه سنده قانلر در اکرم ساخورده پیرایسه ده
 ننگیم بو مضموند * بوزی ییتی بر پیر منصف خوش دیمشدر (بیت) دیدی بر پیر
 بر کیمسه کل اوغلان * دیدی اول داخی بالغ اولدم بن * وللیکه ابریمک بالغ اولور
 وللیک اولسه اوغلان اولور * مثنوی * کفت دنیا لعب و لهو ست و شما *
 کود کید و راست فر ماید خدا * خدای تعالی کلام مجیدنده دنیا لعب و لهو
 در دیدی و سزای انسان اطفال سز حضرت خدا راست پیوررتکیم سوره * منکوتند
 (وما هذه الحیوة الدنیا الا لهو و لعب) وقال ايضا فی سورة الحديد (اعلموا انما
 الحیوة الدنیا لهو و لعب و زینة و تفاخر بینکم و تکال فی الاموال و الاولاد * مثنوی *
 از لعب بیرون رفتی کودی * بی زکات روح کی باشی زی) سنکه لعب و لهو دن طشره
 کتمک و کندیکی باز یچه دنیادن خلاص اتمک کود کسن بی طهارت روح
 فین پاک اولورسن * مثنوی * چون جاع طفل دان این شهو * که همی
 راندا ایچا ای فنی * مثلا بوشه و نه منسوب اولان جاعی طفل نایا انک جاعی کنی
 بلکه اول شهوته منسوب اولان جاعی ناس بودیاده * سوررر عله کنوررر ای
 جوان طفلک جاعندن مراد اولدر که برایکی طفلس بی عقل بر بره کاوب لعب
 طریقله بری ار بری صورت اولوب بری بریله بروجه تقلید مجامعت قیلوب ملاعبه
 ایدرر ولیکن خاصیت جاعندن انلرده اثر اولوب نیجه جاعندن بی بهره و بهیتر در
 * مثنوی * آن جاع طفل چه بود بازی * با جسام رستی و غازی * طفلک
 اول جاعی ندر و بر باز یچه در غازی و بر سنک جاعنه نسبتله پس اطفال
 سیرت اولان اهل شهوتک مجامعتین دخی رجال حکمنده اولان اهل کاله نسبتله
 بویه قیاس الیه با خصوصک بو اهل شهوتک جاعی مجرد حفظ نفس ایچون
 اوله کندوی زنادن تحسن انک ایچون اولیه و تکثیر عباد الله اولی ایچون
 مباشرت قلبه رجال مرتبه سنده اولنلرک جاعی بونلرک جاعنه بکره من اول

انلرک جاعندن مرادی مجرد حفظ نفس دکلدر بلکه تکثیر عباد الله نیت
 ایلد کلرندن ماعدا نیجه نیجه اسرار بلیغه و حکم خفیة انلرک نسائله اولان
 معامله سنده موجوده درو بور جالک جاعندن مراد نسائله اولدیغی تقدیر اوزره در
 اما کندی روحلرینه و یاخود اعمال خستلرله و یاخود جسته اولان حور پلرله
 مجامعت ایلمری مراد اولورسه وجهها من الوجوه نه اطفال سیرت اولنلرک وقاع
 و جاعنه بکره من * مثنوی * جنک خلقسان همجو جنک کود کان * جله
 بی معنی و بی مغز و مهان (خلاصک جنکی او غلجقارک جنکی کیدر ننگیم اطفال
 ایکی طرف اولوب پهوده ره بری بریله جنک وجدل ایدرر کذلک اهل دنیا متاع
 دنیادن اوتری بی معنی ره بری بریله جنک وجدل ایدرر جله سی بی معنی و بی فائده
 و حقیردر * مثنوی * جله باشمشیر جو بین چنکشیان * جله در لایق
 آهنگشان) بو اطفالک جله سنک چنکری افاجدن قلملرله در بونلرک
 جله سنک آهنگی بر لایق شیده در قصد و عزیمتلی بی نفع و بی فائده اولان
 لعب ایچوندر * مثنوی * جله شان کشته سواره بزنی * کین براق ما ست
 یاد لدل پی) انلر جله سی بر قماش اوزره سواره اولمشدر بویه دیو که بوقامش بزم
 بر افر در یاخود بدلدل پیدر یعنی دلدل روشلور در برلر بومثل اهل دنیا به و خلق
 جهان کوره در که بونلرک دخی جنک وجدلی لعب و لهو و اسب نازی دید کلری
 اسب بازی کیدر سائر متاع و کارلرین دخی بوکا کوره قیاس الیه (بیت)
 بار نیجه است طفل فریب این متاع دهر * بی عقل مر دمانکه بدان مبتلا شدند
 * مثنوی * حاملند و خودر جهل افرشته * را کب محمول ره پنداشته
 بو خلق جهان فی الحقیقه حاملدر یعنی بوک چکیچلر اما کندیلرینی جهلارندن عالی
 و بلند طومثلر در کندیلرینی را کب و بولک محمول صائمشاردر حال بو که انلرک
 پنداری برنده دکلدر مثلاً شول اطفال کنی که کندیلر حامل اولدیغی اسب
 چوپینه کندیلرینی را کب زعم ایدرر اگر چه صور تارا کبلدر لیکن معنی آنی
 حاملدر * مثنوی * باش تاروزی که محمولان حق * اسب تازان بکدر ندازه
 طبق) ای کودک طبیعت اولان اهل صورت صبر الیه شول بر کونه دک
 حضرت حقک محمول اولان بندلری آت قوشه ورق طقوزقات فلکدن کچلر
 و قرب حقه و اصل اولوب شراب طهوری دست الهیدن ایچلار * مثنوی *
 نعرج الروح الیه و الماک * من عروج الروح بهنر الفلک) سوره معارجده اولان
 آیت کریمیه اشارتدر (نعرج الملائکة و الروح) ملائکه و جبرائیل علیه السلام
 و یاخود روح پاک عروج ایلر اول الله (فی يوم کان مقداره خمسين الف سنة)
 اول کونده که اول کوک مقداری دنیا کونلرینه نسبت الی بیک یلدر و بو معارج

ومصاعدي اقام قاشاني تا ويلاتند تحقيق بيوروب ديرلر كه وهي مراتب الترقى
من مقام الطبيعة الى مقام المعدادن بالاعتدال ثم الى الحيوان ثم الى الانسان
في معارج الانتقالات المرتبة (بعضها فوق بعض) ثم في منازل السلوك كالانتباه
واليقظة والانتابة الى آخر ما اشار اليه المشايخ من منازل النفس ومناهل القلوب ثم
في مراتب الفناء في الافعال والصفات الى فناء الذات بما لا يحصى ومعنى بيت اولدر كه
(تخرج الروح اليه) اول اللهك امر به الله جانبه عروج ايلروح انبيا واوليا وصلها
في حالة النزاع او بعد قطع المراتب الجسمانية والروحانية في وقت السلوك من عروج
الروح عرفانك روحك عروجندن بهتر الفلك فلكر مضطرب ومهر ك اولورلر
اول روحك كمال ساطوندن وغايت قوت وقدرتندن **مثنوى** همچو
طفلان جله نان دامن سوار كوشه دامن گرفته اسب وار) اي اهل صورت
اولدر وخطوظ نفسانية مرتبه سنده فاللر سرك جله كز اطفال كبي دامن سوار سر
دامن كوشه مني اسب كبي طومش سز تكيم اطفال انك كرن بو كوب آت سوار
اولدر كبي تقليدها كا سوار اولوب فالقشرلر وآني اسب صنورلر **مثنوى**
از حق ان الظن لا يغني رسيد * مركب ظن بر فلكه ساي دويد) بآيت كرمه
اشارت بيورلر جنساب عزت كفارك احوالندن خبر وير كه (وما يتبع اكثرهم
الاطنا) انلر اكثرى تابع اولدى الاظنه (ان الظن لا يغني من الحق شيئا) تحقيقا ظن
نفع قنلر معرفت حقندن برشي حقير (ان الله عليهم بما يفعلون) تحقيقا الله عليهم
ايشاد كاري شينه وسوره نجمده ((وما لهم به من علم) بونلر ايجون بر علم بوقدر
(ان يتبعون الا الظن) بونلر تابع دكلدر الاظنه (وان الظن لا يغني من الحق شيئا)
تحقيقا ظن حقندن برشي فائده قنلر معني بيت حق تعالى حضر تارندن (ان الظن
لا يغني) نص شريفي ابرشدي ظن من كبي فلكر اوزره فچن بلدي يعني ظن وكائده
اول قوت بوقدر كه حقيقت فلكرينه واصل اوله وادراك حقايق قيله بلكه
ظنك ادراك ايلدي اكثر زمانده خطا وخلالندن خالي اولر **مثنوى** اغلب
الظنين في ترجيح ذا * لا تماري الشمس في توضيحها) ايكي ظنك غالب كبي او برظنك
ترجيحنده در يعني ايكي ظنندن غالب ك قنسي ايسه ترجيحده اولان اولدر مثلا
بر كارد ايكي كاك انك اولسه عجا شوجاني انفع وياخود بوجاني انفع در ديو
مزد اولسك پس غالب قنني طرف اولورسه ترجيحده اولان اولدر لامساري
الشمس سن آفتابك روشلكنده وظهورنده عناد المزن سن ومراء قنلر سن تماري
مرادندر زبده كلام وخلاصه مرام اولدر كه ظن و كان بر مبهم ونامعلوم شينه
اولور كه حقيقي مفهوم اوليه اول حينده اغلب ظن راجد راما دنيا وما فيهاك
هر كاري لعب واهو كبي اولديني براهين قاطعه ودلائل ساطعه ايله مقطب واعدلر

وفتاسي ودوات وغناسك بلا وغناسي كالشمس في اوقات الهواجر ظاهر و باهر در
پس بو خصوصده شبهه شمسك وضوحده شبهه وشابه كيدر بس عاقل ايسك شمسك
توضيحده مميزات ايقه **مثنوى** آنكه ي پيديد مر كبهاي خویش * من كبي ساز بده
ابداز پای خویش) اي اهل دنيا كندى مر كبري كرك حقيقتي اول زمان كورر سز
كندى ايا غكردن بر مركب دور شسز پايدن مراد بونده ظن وكائدر كه
اهل صورت اولدر طريق معاشه انك واسطه سيله مشي ايدرلر **مثنوى**
وهم وفكر وحس وادراك شمس * همچوني دان مر كب كودك عالا) سرك وهم
فكر يكر وحس وادراك كرك تحقيق كودك مر كبي اولان كبي پل چونكم حقايق اشيا ظهوره
گاه وسر ابرو ضمائر آشكاره اوله اول حينده بو وهم وظن وحس وادراك كه اهل صورتك
مر كبري كيدر اطفالك فامشندن اولان مر كبري كبي بي معني وياطل اوله
وبونلر انك حقيقتنه واقف اولدقد نصكره هر بر ي كند بلكه اشلديكي كاره
ندامت قيله **مثنوى** علمهاي اهل دل حمالشان * علمهاي اهل تن
اجالشان) اهل ذلك علملر انلرك حمالدر انا علملرينه راكب اولملر و علملر
انلر حقي جانبه ايلتمشدر اما اهل تنك علملر انلرك يوكلر يدركه انك تعب
وزحمتي چكرل ليكن انك فائده ومنفعتندن بي بهره لدر **مثنوى** علم
چون بر دل زند ياري شود * علم چون بر تن زند ياري شود) علم چونكم كوكلكه
اوره اول علم بر بار معين اولور علم چونكم تنه اوره بر بار اولور يعني اكر علمك تأثيري
وفائده سي انجق تنه طقونور سه وبدنه منضم اولور سه اول علم صاحبه بار
عظيم اولور **مثنوى** گفت ايزد بحمل اسفاره * بار باشد علم چون
نيود زهو) ايزد تعالى سوره جمده جهله تورات اولان اجبار يهودي جهله
اسفار اولان چاره تشبيه ايدوب بيورلر كه (مثل الذين حملوا التوراة ثم لم يحملوها
كمثل الحمار يحمل اسفارا) يعني شول كيمسرك حال وصفتيكه اول كيمسرك
تورات تحمیل اولدى واحكام ومعائيله عمل ايلك تكليف قينسدي ايد نصكره
اني حامل اولمدير يعني تكليف اولند قنلر احكامه عمل قنلدير بونلر شول اشكر
كيدر كه سفر كنورلر يعني تكليف اولند قنلر احكامه عمل قنلدير يعني كتب
عليه وشرعيه بي بوكنورلر وي معني تعب وزحمت چكوب اندن منتفع اولرلر
پس هر عايله عمل ايلين عالمه بونده تعريض واردر ولهذا قال صاحب
المدارك (كل من علم ولم يعمل بعلمه فهذا مثله) معني بيت حق تعالى سوره
جمده ده ديدى اول حمارك علمك كتابلر كنورلر اسفاره ده كي ضمير علمه
راجددر پس بر علمكه هودن اوليه يعني هويت الهويت الهيدندن ظهوره علميه
والهام وفيض ربانيه اوليه بلكه مجرد بلا عمل تنبع وتحمل كتب اينككه حاصل

اوله اولم صاحبه يار اولور بلکه نفی اولد یقیند ن ماعد ا اکا آخر الامر ضار
اولور المیاذ بالله ﴿ مشوی ﴾ علم کان نبود زهوی واسطه * آن نه باید
همچو رنگ ماشطه (علمکه اول علم خودن بی واسطه اولیه یعنی هویت الهیه
و ذات زبانیه جابندن قلبه بلا وسیله کلبه اول علم ماشطه نک رنگی کبی اکثرو قرار
قلین بلکه آزمایند محو وفانی اولور ماشطه یوزدوزن صورت دیر ﴿ مشوی ﴾
لیک چون این بار را نیکو کشی * بار بر گیرند و بخشدن خوشی (ولیکن اگر بوبار
علی ابو چکه سن یعنی بیلد ککله عمل ایدوب مرزعه دیباده صلاح و تقوی
نخمن اکه سن بر مویوب (من عل بما علم و ربه الله علم عالم) بعل یار و ثقلی شدن
رفع ایدرلر وسکا خوشلق و علم لیدن شرابیدن سرخوشلق بخش ایدرلر
تا آزاده ردن اولوب حقیقت ذوقه واصل اولورسن ﴿ مشوی ﴾ هین مکش
بهر هوا آن بار علم * ناپینی در درون انبار علم (اگاه اول اول علم بوکئی هوادن
اوتری چکمه نادر و نکه علمک انبارنی کوره سن و خزان مغلف و حکمه واصل
اوله سن ﴿ مشوی ﴾ تا که بر رهوار علم آبی سوار * بعد از آن افتد ترا از
دوش یار (تا که علم بورغه سی اوزره سوار کله سن و راه حقه بوبان اوله سن
اندنصرکه سنک یوک آموزدن آشفه دوش رخت و تعب علمدن خلاص اولوب
انک متافع و فوائد معنویه سنه جانک واصل اولور ﴿ مشوی ﴾ از هوا های رهنی
بی جام هو * ای زهو قانع شده بانام هو (اهویه مختلفه نفسانیه دن حق
خلاص اولورسن هو جانیسری یعنی شراب تجلی ذاتیه بی نوش انجکسزین ای
هویت الهیه دن لفظ هو به قانع اولان کیمه اعلی یا اخی لفظ هوا شارتر ادراک
ایساردن غایب اولان ذاته و عیارتر شول موجود ازلدنکه صفت جلال و جمال
و کمال ایله متصف و منفرد در و کاتبدر احدیت مطلقه دن من حیث هی هی
لا بشرط النسب و الاضافات بل بشرط اسقاط النسب و الاضافات و هو اسم
اعظم در روایت صحیح اوزره کاروی عن صلی کرم الله وجهه قال رأیت
الخضر فی المنام قبل بدر فقلت له علی شیئا انصربه علی الاعیاء فقال یا هو یا
یا من هو یا من لا هو الا هو فلما أصبحت قصصتها علی رسول الله صلی الله علیه وسلم
فقال لی یا علی علمت الاسم الاعظم و روی قرأ علی یوم بدر قل هو الله احد
فلما قرع قال یا هو یا من هو یا من لا هو الا هو انصرتنا علی القوم الکافرین
و روی کان علی یقول خلک یوم صقین فقال له عمار یا امیر المؤمنین ما هذه
الکتابیات قال اسم الله الاعظم و عماد التوحید ای طالب اسرار هویت هو
اگرچه اسم اعظمدر لیکن مجرد ملفوظ اولان و او و هاد کل بلکه هویت مطلقه به
اسم و اشارت اولد یعنی اعتبارله پس سن ای ذاکر هو هویت الهیه دن غافل

اولد یقینک طالده نام هو به قانع اولسک و یوایی حرفی دائم ذکر قیامک نه افاده
ایدر بلکه عمر و نفس پیانه کیدر رفم من وجهه ذکر لفظ قائده ایدر اگر اول
اسمیدن بر فکر و بر خیال طوغوب اول مذکور اولان اسمک معیاسنی طلب
قیلورسه و معما خیالیله ذاکر اولورسه تنکیم یوردرلر ﴿ مشوی ﴾ از صفت
وز نام چه زاید خیال * وان خیالش هست دلال وصال (صفندن و نامدن
نه طوغر خیال طوغر مثلا الله جناب حقه علم کیدر و صفی اطف و کرم کیدر
مثلا بر کیمه یواسم و صفتری ذکر ایلسه اول فا کره بوندن بر خیال طوغر
و اول خیال اکادلال وصال اولور ﴿ مشوی ﴾ دیده دلال بی مدلول هیچ
* تاباشد جاده نبود غول هیچ (ای طافل و داناسن هیچ برمد لولسر دلال
کوردکی یعنی کورمدک ز را هر دلیل البته مدلولی مستلزم اولور تنکیم جاده
غولی مستلزمدر ز را تا طریق اولیه هیچ غول اولمز مراد هر نه برده که دلیل اوله
البته مدلول مقرردر دلیلدن مدلوله و ران معنایه جاده و یول دینور و هر یول
ایسه اگر مسوری و اگر معنوی رهن و غولسر اولز پس هراسم و صفت معنی
و موصوفه دلال و معنی و موصوف اکا مدلولدر ﴿ مشوی ﴾ هیچ نامی بی
حقیقت دیده * یاز کاف و لام کل کل چیده (هیچ معیاسر و حقیقتسر بر اسم
کوردکی کورمدک ز را معیاسر ایکی اسم ممکن دکلدر و اسم دخی بلا ملاحظه
السمی ذکر اولسه مفید و نافع دکلدر پس بر اسمی بلا ملاحظه السمی آکفندن
منقطع اولسک ای اولدک یا کاسک کاف و لامن ذکر قیله دین کل دوشور دوکی
دوشورمدک * بیت * اغر ملووی اولور بال دیمکدن * یا مالک حال بولوری حال
دیمکدن * پس لازم اولدیکه ذکر حق غفله و بلا ملاحظه اولیه بلکه موصوف
ملاحظه می و معنی طلبی ایله اوله ﴿ مشوی ﴾ اسم خواندی رو معنی
رایجو * مه پسالاد ان نه اندر آب جو (ای ذاکر اسم الهی چونکم حروفندن
مرکب اولان اسمی او قودک و ذکر قیامک یوری انک سما سن طلب ایله که الفاظ
و حروف آب جوکی و معنی انده مشکسن اولان ماه کیدر پس ماه کبی اولان
ذات الهی بی لفظ و اسمده طلب ایلد بلکه بالاده و مرتبه اطلاده بیل و هند اهل
التحقیق یواسم ملفوظه اصل اسماء الهی دکلدر بلکه اسماء الهیه نک اسماسیدر
یعنی اصل اسماء الهی معنی اولان ذانک اوصاف معینه سیدر مثلا رحمن ذات
من له الرحمة و قهار ذات من له القهر و قادر ذات من له القدرة در بوصفتر حقک
اسمیدر و بورجن و قادر و قهار اسمایکه حروفندن هر کبه در اول اسم الهینک
اسمیدر اگر اسمیدن مراد بو حروفندن هر کبه اولان اسم اولورسه معیاسنک
غیر بیدر ز را اصوات و حروفندن متالف و اختلاف ام و اعصارله مختلفدر و السمی

لا يكون كذلك واكر اسمدن مراد صفت الهية اولورسه كما هو رأي الشيخ ابي الحسن الاشعري قدس الله سره العزيز ومن وجه معنائك صيني ومن وجه غير بدر پس بومجلده بحث چوقدر محصل كلام اسمدن مراد حروفدن مركب اولان اسم دكلدرا كحروفدن مركب اولان اسم مراد اوليسدي (فاعبدالله مخلصا) آيتنده ودخى (وما امروا الا ليعبدوا الله) آيتنده اولان لفظة الله عبادت اواق لازم اولوردي پس مراد حروفدن مركب اولان اسم اوليسدي بوندن معلوم اولور اما حروفدن مركب اولان اسم عين معمار و محضا معمايه دالدردين كيمسرك ادله ضعيقه سي بودر كه دير لفظله و حرفله اولان اسمدن مراد عين معمار زيرا مثلا بر كيمسرك خاتونك اسمي زينب اولسه وقوليتك اسمي بهرام اولسه زينب طالق و بهرام آزاد اولسون ديسه طلاق و عناق معمايه واقع اولور اكر اسم معنائك غيري اوليسدي طلاق و عناق معمايه واقع اولور بلكه حروفه واقع اولق لازم كلوردي مقصود اول دكلدر جواب بودر كه شوزينب و بهرام لفظيله تعبير اولسان ذات مطلقه و محقق ديك اولور اكر بويله ديك اولسه بلكه اسم عين معمايه اولسه اسمعز اوزره نارك اسمي اسمعز يافروخار اسمي ده اسمعزده بتري حال بو كه بويله دكل پس اصوات مقطعه و حروف مؤلفه دن اولان اسم نجه عين معمايه اولور **مثوى** كرزحرف و نام خواهي بكذري * باك كن خود راز خود رهن بكسري) اكر بو حروف واسمادن استه سكه بكه سن و عالم معمايه اوچه سن باك ايله كنديكي اخلاق و اوصافكدن بالكله تا اوصاف خدايله متصف اوله سن و معمايه حق اليقين بيله سن و مشاهده قيله سن **مثوى** همچو آهن ز آهن بي رنگ شو * در رياضت آينه بي رنگ شو) آهن كي آهنكدن بي رنگ اول يعنى مصفا اولوب صيفل بول رياضتده رنگ سز آينه اول يعنى قلبكي رنگار ماسودن آينه وش بجلا قبل و ذاتكي فسوتدن و كدورتدن باك ايدوب رنگ كثر و تفرقه دن مصفى قبل **مثوى** خوشرا صفاي كن از اوصاف خود * تا ييني ذات باك صاف خود) كنديكى صفاي ايله كندى اوصافكدن و نفساى اولان اخلاقكدن تا اخلاق ربانيه ايله و اوصاف مجديه ايله متصف اوله سن و كندى صفاي و باك اولان ذاتكي كوره سن كه مراد حقيقت مجديه در كه (اتامن نور الله والمؤمنون منى) حديث شريفك نفواسنجه مؤمنارك ذات حقيقي حقيقت مجديه در **مثوى** بيني اندر دل علوم انبيا * بي كتاب و بي معبد و اوستا) شو مرتبه يار شورسكه قلبكده علوم انبيا عليهم السلامى كورسن كتاب مطالعه سز و معبد سز و استاد سز **مثوى** كفت يغمبر كه هست از اتمم * كو بود هم كوه و هم همت) حضرت رسول عليه

السلام اينديكه بنم امتدن بعض كيمسرك هم كوه و هم همتدر بوحديث شريفه اشارتدر كه ابوهريره رضى الله عنه حضرت نرى روايت بيوردر (قال عليه السلام وددت انى قدر ايت اخواننا قالوا يا رسول الله السنا اخوانك قال بل اتم اصحابي واخواننا الذين ياتون بعدى وانا فرطهم على الخوض) مرتبه اخوت هم كوه و هم همت اولمى اقتضا ايدر نور اخوت و ولايتله بونلك جاني يغمبر عليه السلامى و نور نبوت و ولايتله يغمبر عليه السلام بونلرى كوردر **مثوى** مر مر از ان نور بيند جان شان * كه من ايشارا همى ينم بدان) انلك جاني بني اول نور الهيدن كوردر كه بن انلرى اول نورله كوردر **مثوى** بي صحيحين واحاديث و روايت * بلكه اندر مشرب آب حيات) صحيحين سزيه ينى يغمبر عليه السلامى بونلر مسلم و بخارى كتابيسز واحاديث و رواياتسز بلكه آب حيات كي اولان كوكل مشربنده كوردر و آينه دلده مشاهده قيلور و بونلر اول طائفه عليه در كه هر ري حدثنى قلبى عن ربي دير و انلى قلبا لوعصيته لعصيت الله قولك مفهوى ايله متصف اولور و على اسانيد و رواياندن اخذ اينتز بلكه دائم و باقى اولان عليمدن اخذ ايدر (كما قال ابو زيد قدس الله سره العزيز خطيبا للعلماء اخذتم علمكم ميتا عن ميت واخذنا علما عن الحى الذى لا يموت) **مثوى** سر امينا لكرد يابدان * راز اصبحنا عرايا بنحوان) امينا لكرد ياقولك سرنى يل اصبحنا عرايا كلامك رازى اوفيكه بومرتبه ايرنلرى صحيحين و روايت آب حيات مشربنده اولان ارنلدر بعض نسخه ده دخی سر اميت لكرد يابدان راز اصبحنا عرايا بنحوان واقع اولشدر ديباجده واقع اولان كلام مذكوره بوموافق اولور و بونك قصه سي ديباجده مرور ايشدر ائده طلب اولته **مثوى** ورمشالى خواهى از علم نهان * قصه كواز روميان و چينيان) و اكر علم نهايدن برمشال استرسك و مجرد تصفيه قلبله علوم واسرارك كشفته دليل و برهان طلب ايلرسك روميلردن و چينيلردن قصه سويله انلك قصه سي بودر

مثوى قصه مري كردن روميان و چينيان در علم نقاشى و صورت كرى

مثوى چينيان گفتند ما نقاش تر * روميان گفتند ما را كروفر) چينيلر اينديلر بنقاش رزروميلر اينديلر بزم ايجون كروفر واردر و رونق و لطافت بزه زياده در **مثوى** كفت سلطان امتحان خواهم درين * كرتماها كيست در دعوى كزين) پادشاه ايشدى بوخصوصده امتحان ايلسم كرك پادشاهدن مراد ديوان على شرحده اسكندر ذوالقرنين در ديشكه سز اردن دهواده كزیده و مختار كيمدر **مثوى** اهل روم و چين چون حاضر شدند *

رومیان در علم واقفتر بودند) اهل چین و اهل روم یعنی چینی و رومی اولان نقاشان
چونکم حاضر اولدیلر رومیار علمده واقفتر و عارفتر ایدیلر ﴿ مثنوی ﴾ چینیان
کفتدیک خانه بما خاص بسیار بدیک آن شما چینیلر و رومیلر دیدیلر بزه برخانه بی
خاصه تسلیم ایلدیک و برخانه سزک لایق و مخصوصکر اولسون ﴿ مثنوی ﴾
بوددو خانه مقابل در بدر * زان یکی چینی ستدرومی دکر (فیوقوبه مقابل ایکی
خانه و ارایدی اول ایکی خانه دن برنی چینی و برنی رومی الدی ﴿ مثنوی ﴾
چینیان صدرنک از شه خواستند * پس خزینه باز کرد آن ارجند) چینیلر
پادشاهدن یوزرنک استدیلر پس اول عزیز و سعادتمند پادشاه خزینه سنی اجدی
﴿ مثنوی ﴾ هر صباچی از خزینه رنکها * چینیلر اراته بوداز عطا
هر بر صباخ خزینه دن رنکار چینیلر عطای شاهسین و وظیفه اولدی
﴿ مثنوی ﴾ رومیان کفتدنی نقش و نمرنگ * درخور آیدکار راجز دفع رنگ
رومیلر دیدیلر دفع رنگدن غیر کاره نقش و رنگ لایق کلز یعنی بزم کار بمنز لایق
اولان نقش و رنگ لازم دکلدر بلکه دفع رنگ ابلوب تصفیه و تزکیه قلیق کفایت
ایدر دیدیلر ﴿ مثنوی ﴾ در فرو بستند و صیقل می زدند * همچو کر دون
ساده و صافی شدند) رومیلر قیوی بغلدیلر و صیقل اوردیلر فلک کی ساده و صافی
اولدیلر و درون خانه بی مصفا و مجلا قیلدیلر پس صافی و بی رنگ اولنک فضیلتی
بویشلره اشارت ایدوب یوردر ﴿ مثنوی ﴾ از دو صد رنگی به بی رنگی
رهیست * رنگ چون ابرست و بی رنگی مهبست) ایکی یوز رنگلی لکدن
رنگسز لکه بر یول وارد رنگ صهاب کیدر که چایدر و رنگسز لک بر ماهدر چای
منور ایلر ﴿ مثنوی ﴾ هر چه اندر ابرضویستی و تاب * آن زاختر دان ماه
و آفتاب) ابرده هر نقدر ضیا و پرتو کوره سن اتی اختر دن و ماه و آفتابدن پس
الوانده اولان لطافت و تاباکار بی رنگک مرتبه سندن حاصل اولور ﴿ مثنوی ﴾
چینیان چون از عمل فارغ شدند * از بی شادی دهلهامی زدند) چینیلر چونکم
عملدن فارغ اولدیلر سرور دن اوزری طبللر اوردیلر ﴿ مثنوی ﴾ شدر آمد
دیدانجا نقشها * می ربودان عقل را و فهم را) شاه کلدی نقشلری کوردی
اول نقشلر عقلی و فقهی قایدی و انلرک ایلد یکی نقشی کوروب حیران اولدی
﴿ مثنوی ﴾ بعد ازان آمد بسوی رومیان * پرده را بالا کشیدند از میان
اتدن صکره رومیلر جانینه کلدی اورتادن پرده بی یوقر و چکدیلر ﴿ مثنوی ﴾
عکس آن تصویر آن کردارها * زدر آن صافی شده دیوارها) اول تصویر و اول
عمللرک عکس کوردی بوضافی و مجلا اولمش دیوارلر اوزره اوردی ﴿ مثنوی ﴾
هر چه آید اید ایصبا به نمود * دیده را از دیده خانه می ربود) هر نه بیکه پادشاه

انده کوردی بوراده ابو کوردی یعنی چینیلر خانه سنده کوردیکی نقش رومیلر
خانه سنده دخی بهتر کوردی بر مرتبه ده کوردیکه دیده بی خانه دن قایدی یعنی
خانه چشمندن و حدقه بصر دن بصری خطف ایلدی بومصرع انک کالبه اثاره
واضانه سندن کتابه اولور زیاده بارق و شارق اولان شیشک خطف ابصار ایلک
شانشندن پس بوحکایه ده واقع اولان پادشاهدن مراد حضرت حق اولور
و چینیلردن مراد علماء رسوم اولور که انلر خانه دیلرینه انواع علوم رسمیه ایله
نقشلر اورمشلر در و رومیلردن مراد دخی نه ایدیکنه بویشله اشارت یوردر
﴿ مثنوی ﴾ رومیان آن صوفیانه ای پدر * بی زتکار و کتاب و بی هنر ای
پدر و رومیلردن مراد اول صوفیلر در بونلر کتاب و تکراردن مستغنیلر و هنر سزدر یعنی
هنر صور بدن بی بهرمل و کتب علوم رسمیدن و انک درس و تعلیمی تکرار ایلکدن
بریلر در ﴿ مثنوی ﴾ لیک صیقل کرده اند آن سینهها * پاک آواز و بخل و حرص
و کینهها) ولیکن اول سینه لری صیقل ایلشلر در اولیه سینهلر که کینهلردن
و حرصلردن و بخلدن و شهوندن پاکر بویله دیعک دخی و جهدر لکن حرص و آزار
و بخل و کینهلردن پاک اولان سینه لری اغیار و ماسوی رنگارندن صیقل ایلشلر
و مصقله ذکر اللهله صافی و مجلا قیلشلر در ﴿ مثنوی ﴾ آن صفای آینه
وصف دلست * صورت بی منهارا قابلیت) اول آینه نک صفای وصف دلدر
یعنی رومیلر دیواری آینه صافی ایلدکلردن مراد وصف صفای دلدر که صورت
بی منهابه قایلدر یعنی دلنکه صافی اوله نه ایلنسر صورک و نقوش و اشکال آینه
نمایان اولسته قابل اوور ﴿ مثنوی ﴾ صورت بی صورت بی حدغیب * زآینه
دل ناقت بر موسی زجیب) مالم غیبک بی حد اولان صورتسز صورتی آینه دلدن
یلدرا دی موسی علیه السلام اوزره چینیلردن که مرادید بیضادر که بی صورتلک
عالمک او صورتیدر (ادخل یدک فی جیبک فخرج بیضاء من غیر سوء) آیت کریمه سی
بومعنا به شهادت ایلر ﴿ مثنوی ﴾ هر چه آن صورت نکجدر در فلک * فی
بعرش و فرش و دریا و سمک) اگر چه اوصورت فلک صیغمر عرش و فرش و دریا
و سمک دخی صیغمر ﴿ مثنوی ﴾ زانکه محدودست و معدودست آن * آینه
دلرا نباشد خدبدان) زیرا که فلک و عرش و فرش و دریا و سمک محدود و معدوددر
لکن کوکل آینه سته حدوغایت اولمز یل پس صورت غیه مظهر اولق آینه
دلک شانشندن اولور بویشلر ده واقع اولان صورتدن مراد صورت الهیه در
و حق تعالی به صورت اطلاقی عند اهل السنه جازدر کما قال فی الحدیث ان الله
خلق آدم علی صورته ای علی اسمائه وصفاته پس صورت الهیه دن مراد اسماء
وصفات الهیه اولور و ذات الهی مع جبع اسمائه عرش و فرش و سمک و سمک
صغمر کاوردر فی الحدیث القدسی لا یعنی ارضی ولا سمائی له و بواجرام عالیه

واشیاء كثيرة لك تجليات الهية وسعت واستمدادی اولدیغی انکچوندر که بولر
متاهی و محدود در وصفات الهیه ایسه لایقنا هیدر اما آینه دل عارفه حد و نهایت
بودر و لهذا صورت بی متهایه قابلدر اگرچه عالم دخی مظهر تجلیات الهیه در
لکن جمیع اسماء و صفاتک مجلیسی اولغه اند و سعت بودر و جمیع اسماء و صفاتک
مرآئی اولغه قابل دل انسان کا لدر فافهم **﴿ مثنوی ﴾** عقل اینجا ساکت
آمدیا مضل * زانکه دل با اوست یا خود اوست دل (عقل حضرت خدائک کوکله
تجلی ایلستک که فیندن یا ساکت کلدی و یا خود حیران و ضال اولدی اول
جهتدنگه اول حضرت دله و بادل انکله مبدی و یا خود دل اومیدر نفس
الامرده بومعنی حیرتکده مشایخ عظامدر که بونک نمیزند عاجز قالمشدر لاسیما
عند غلبه الوجدانية و دلدن مراد صنوبری الشکل اولان لحم پاره دکلدربلکه
قلب و قابله انواع تجلیاته مجلی اولان ذاتدر اوله اولیحق کوکلندر * بیت *
ندام حال او عکس دل ماست * و بادل عکس حال روی زیباست * دل اندر
روی او با اوست دزدل * مرابوشیده کشت این راز مشکل (دین کلشن راز صاجی
بومضمونه اشارت ایشلر و بویتلری بومعنای تأیید ایچون بومحله مناسب
سویشلر **﴿ مثنوی ﴾** عکس هر نقشی نتاید تابد * جز دل هم با صددم
بی عدد) هر نقشک انعکاسی طوعن و منه کس اولز تابد هم عدله و هم عدد سر
اولان کوکادن غیری به معنی هم و حدله و هم کثرله متصف اولیه و مرتبه جمع
الجمعی بولیه که انسان کا ملک قلبیدر که مظهر ذات و صفات متکثره در
﴿ مثنوی ﴾ تابد هر نقش نوکابدرو * می نماید بی بجای اندرو) تابدی هر یکی
نقش که اول کوکل اوزره کلور بر جابیز کوکل ایچره اول نقش بوکور بندور
﴿ مثنوی ﴾ اهل صیقل رسته انداز بوورنک * هر دمی پیتند خوبی بی درنک
اهل صیقل بوورنکدن قورنشلردر هر برده بی توقف بر خوب کوردر یعنی
صوفیان اهل صفا بوورنک و بومرتبه سندن خلاص اولشلر هر دمه جناب حقیقتدن
بر خوب تجلی مشاهده قلمشدر اگر خوبی ده یا مصدربه اولورسه هر دمه
حضرت خدندن خوب بلی و محبو بلی کوردر دیک اولور **﴿ مثنوی ﴾** نقش
و قشر هم رابکذاشتند * رایت عین الیقین افراشتند (بونلر اول عالم ربانیلدر که
علمک نقشی و قشرنی قودیلر عین الیقین علمنی بوجه ابتدیلر و حق الیقین مرتبه سته
اروب مشاهده و معاینه حاصل ابتدیلر **﴿ مثنوی ﴾** رفت فکر و روشنائی
یافتند * نحر و بحر اشتیاق یافتند (فکر بونلردن کتدی و روشنائی بولدیلر
آشنالک نحرنی و بحرنی بولدیلر نحر بوغرلغه و صلاته ال بغلغه دخی استعمال
اولنور اگر بوغرلق معناسنه اولورسه فنا مراد اولور و اگر ال بغلق مراد

اولورسه کال تعظیمدن کتایه اولور تقدیر کلام بونلرک قلبندن فکر و اندیشه کتدی
انک بدلی نورانیت بولدیلر و آشنالک بحرنی و فنا و نهظم مرتبه سنی بولدیلر دیک
اولور **﴿ مثنوی ﴾** مرک کین جله ازودر و حشند * می کند این قوم بروی
ریش خند (موت که جمیع خلق اندن وحشت و نترند دررلر بوقوم موت اوزره
ریش خند ایلرلر ز را موت بونلره تحفه در کربا رانید طعمه در پس اندن
خوف ایتموب انک ظاهرا بخوف اولدیفته کورلر **﴿ مثنوی ﴾** کس نیساید
پردل ایشان ظفر * بر صدق آید ضررنی بر کهر) انلرک کوکلی اوزره کیمسه ظفر
بولر یعنی انلرک قلب و روحنه کیمسه دن ضرر کلز اگر سن دیرسک که بونلردن
بعضیتک وجودنه ناسدن ضرر کاوب بونلری قتل المشلردر جواب ضرر صدف اوزره
کلور کهر اوزره کلز کهر دن مراد بونده دلدر که مصرع اولده ذکر اولندی صدقندن
مراد تشدر **﴿ مثنوی ﴾** کرچه نحو و فقه رابکذاشتند * لیک نحو و فقه رابر
داشتند) بو طایفه علیه اگرچه قواعد نحویه و مسائل فقهیه بی ترک ایلدیلر ولیکن
نحو و فقهی قالدردیلر و اختیار ایلدیلر **﴿ مثنوی ﴾** تانقوش هشت جنب
تافته ست * لوح دلشازرا پذیرا یافته ست (حتی سکن جنتک نقشاری یادرامش
و طلوع قلمشدر انلرک قلبی او حتی قبول الیجی بولشدر یعنی بوصافی دللرک قلبی
او حتی او هشت جنب کتدی نقشارنی قبول قلبی بولشدر دیک اولور **﴿ مثنوی ﴾**
برراند از عرش و کرسی و خلا * ساکنان مقعد صدق خدا) عرش و کرسی
و خلادن اعلی ترلدر خلا عرشک و راسته دیرلر حضرت خدائک مقعد صدقک
ساکنلر بدر کما قال الله تعالی فی شأنهم فی سورة القمر (ان المنقین فی جنات ونهر
فی مقعد صدق عند ملک مقدر) بوجه دن صافی اولان و آینه قلبک ریاضتله
صیقل قبلان حضرت زید رضی الله تعالی عنک حکایتله و انک مشاهده و مکاشفه
سک بیاننه شروع ایدوب بیوردرل

**﴿ رسیدن پیغمبر علیه السلام مرزیدرا که امروز چون و چون
برخواستی و جواب گفتن او که اصبحت مؤثاقا بارسول الله ﴾**

بوسرخ شریف بو حدیث شریفک مضمونه اشارندر که حضرت حبیب اکرم
صلوات الله علیه وسلم دن ابنی حضرتلری روایت ایلر قال علیه السلام (صباح
یوم لزید) حضرت رسول علیه السلام بر کونک صباحند زیده دیدی زید
پیغمبر علیه السلامک اوغلا بدر (کیف اصبحت یا زید) نه حالله صباحه داخل
اولد که ای زید (قال اصبحت مؤثاقا بارسول الله) زید دیدیکه صباحه مؤثاق
داخل اولدم بارسول الله (قال ان لكل شیء حقیقة فما حقیقة ايمانک) پیغمبر
علیه السلام بیوردیلر تحقیقا هر شیئن بر حقیقتی وارددر پس سنک ایمانک حقیقتی

ندر حسان ایلہ قال عزات نفسی عن الدنيا) زید دیدی کہ نفسی دنیاد ن
دور ایلدم و عزل ایلدم (فاطمات نہاری پس دخی کوندزین صوسر اولدم
(واسہرت لیلی) و کچہ او یانق ام (فکائی انظر الی عرش ربی بارزا) بو
ریاضت سبیلہ بر مرتبہ واصل اولدم کہ کائن بن نظر ایدرین ربک عرشد
ظاہرا (وکائی انظر الی اهل الجنة یثعمون و یلذذون) و کان بن نظر ایدرین
اهل جنتہ تنعم و تلذذ ایلدکاری حالہ (والی اهل نار یثعوا و یلذذون) و اهل نارہ نظر ایدرین
اهل ناری بری بریتہ کلب کبی جفر دقلری حالہ کورورم نساوی عوی عوی
صو اندر عواضم عینہ کلب جفر مسنہ دیرل و پروایتہ دخی (والی اهل النار
یعذبون) واقع او اشدر یعنی اهل نارہ نظر ایدرین عذاب او اندقلری حالہ
دیک او اور (قال النبی صلی اللہ علیہ وسلم اصبت فالزم) حضرت پیغمبر علیہ
السلام دیدلر کہ یازید اصابت ایلدک سترن کندیکہ لازم ایلہ ﴿مثنوی﴾
کفت پیغمبر صباحی زید را * کیف اصبت ای رفیق باصفا) حضرت رسول
علیہ السلام بر صباح او غلافی اولان زیدہ دیدی ای صفا او اولان رفیق نہ حالہ
صبحاہ داخل اولدک بو بیت مذکور اولان حدیث شریفہ قال النبی علیہ
السلام صباح یوم ازید کیف اصبت یازید قولک معنای او اور ﴿مثنوی﴾
کفت عیدامو منسا باز اوش کفت * کونشان از باغ ایمان کر شکفت) زید
حضرت نلری حضرت رسول صلی اللہ علیہ وسلم دیدی عبد مؤمن اولدیم
حالہ صبحاہ داخل اولدم کا وقع فی الحدیث اصبت عیدامو منسا کبر و اول
پیغمبر علیہ السلام زید حضرت نلرینہ دیدی نشان فی ایمان باغدن اگر ایمانک باغی
اچلدیہ نشان سویلہ باغ ایمان اگر اچلدیہ دیک دخی جاز او اور وجہ اول
فی حقیقتہ ایمانک قولک معنای او اور ﴿مثنوی﴾ کفت تشہ بود * ام
من روزها * شب تحفتم ز عشق و سوزها) زید حضرت رسول اکرم صلی اللہ
علیہ وسلم ابتدی بن نیچہ کونلر تشہ اولشم کچہ عشق حرارتلردن ابو غنیم
بلکہ کوندز صسام و کچہ قائم اولشم فاطمات نہاری واسہرت ایللی قولک
مفہومی اولور ﴿مثنوی﴾ تاز روز و شب گذر کردم چنان * کہ زاسپر بگذرد
نوک شان) حتی روز و شبیدن انجاین کذر ایلدم کہ سنالک اوجی سپردن بکر یعنی
سنالک اوجی سپردن نیچہ بکر سہ بندخی روز و شبیدن او نہ ایلہ بکدم
﴿مثنوی﴾ کہ ازان سوجہ * ملت بکیت * صد ہزاران سال و یک
ساعت بکیت * هست ازل را وابد را اتحاد * عقل رارہ نیست آن سوز افتقاد)
حضرت رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم او غولانی زید حضرت رسول اکرم صلی اللہ
علیہ وسلم کندی واصل اولدیغی مرتبہ دن خبر و یروب یورلر کہ بار رسول اللہ
بر مرتبہ بہ واصل اولدمکہ اول مرتبہ دن نظر اولسہ جہلہ ملل مختلفہ و نجلی

مثنویہ بر در کہ اول مرتبہ و جدتدر کہ جیسع ملل مختلفہ اندہ بر اولور زیرا
جہلہ سی اول عین واحدک ارادہ کلیہ و نجلی مختلفہ سندن ظہورہ کلور
و حقیقتہ نظر اولدقدہ جہلہ سی بر اولور و یومرتبہ بہ نسبتہ صد ہزاران سال
و یک ساعت بر در کہ لامساہ عند اللہ ولا صباح ولا ایام و شہور ولا اعوام بوجہ
ارض و افلاک و آفتاب و ماہتاب چالا کدن حاصل اولور عالم معنایہ بو کونہ
احوال قالور یومرتبہ بہ ازل ایلہ ابدک دخی اتحادی واردر ازل اکادیرل کہ ابتدای
اولیہ آخری اولہ ابد اکادیرل کہ اولی اولہ آخری اولیہ ابتدای افتتاح جیسع
موجودات آخر ازلدر و انتہاہ موجودات اول ابددر پس موجودات و کائنات
اعتبار اولمہ یعنی مرتبہ بہ ازل و ابد بری بریتہ اولشمس و ایجاد قلمش زیرا
ازل و ابدی اعتباری مخلوقات و محدثات اعتباریہ در مخلوقات و محدثات اعتباری
بر طرف اولدقدہ و وحدت مطلقہ ظہورہ کلد کدہ ازل و ابد اندہ متحد
او اور محدث اولان عفاک بوجانبہ بولی بوقدر افتقاد و تقصص واسطہ سبلہ بلکہ
فی الحقیقہ (لا یعرف اللہ غیر اللہ ولا یصل الی القدیم حادث بل الحادث فان
فی الازل والقدم باقی لم یزل ﴿مثنوی﴾ کفت از بن رہ کورہ اوردی پیسار
* در خور فہم عقول این دیار) حضرت رسول علیہ السلام زیدہ ابتدی
بو یوسدن قنی برارمغان کنور بودبارک یعنی بو عالم صورت دیارک خلقتک
عقلارینہ و فہم لریہ لایق تابونلر اول عالمک رازی فہمہ قادر اوللر ﴿مثنوی﴾
کفت خلقتان چون بینند آسمان * من بینم عرش را با عرشان) زید حضرت
رسول اکرم علیہ السلام ابتدی بار رسول اللہ خلایق آسمانی نیچہ کورلر سہ
بن عرشی عرشہ لریہ اولہ کورورم شکم فکائی انظر الی عرش ربی بارزادیو
جواب و یردی ﴿مثنوی﴾ ہشت جنت ہفت دوزخ پیش من * هست
پیدا ہمچو بت پیش من) سکز جنت بدی دوزخ بنم او کدہ پیدا و ظاہر در بت
پرست او کندہ بت ظاہر اولدغی کبی ﴿مثنوی﴾ یک پیک وامی شناسم
خالق را * ہمچو کندم من ز جودر آسیا) خلق بر پر اکرم دکر مندہ بن بغدادی
لر پدن اکادیم کبی ﴿مثنوی﴾ کہ بہشتی کیت و بیکانہ کیت * پیش من پیدا
چومار و ماہست) کہ بہشتی کیمدر و بیکانہ کیمدر مار و ماہی کبی بنم قندہ
آشکارہ در ﴿مثنوی﴾ ابن زمان پیدا شدہ بر این کرویہ * یوم تبیض و تسود
وجوہ) سورہ آل عمرانہ اولان آیت کریمہ اشارتدر (یوم تبیض وجوہ)
ذکر ایلہ یا محمد اول کونی کہ اندہ نیچہ و جہلریاض اولہ بیاض وجہ بہجت
و سرور و ذوق و جہور دن کنایہ در (وتسود وجوہ) اول کوندہ نیچہ وجوہ سیاہ
اولہ و سواد وجہ استیلای ظلمت و جرماندن کنایہ در (فاما الذین اسودت

و جوههم) فاما شول کیمه لک که وجهی سیاه اوله (اکفرتم بعد ایمانکم)
قول مضمر در و همزه تو بیخ و تعجب ایچوند ریمنی بونله بوم قیامتده دیل که
نه عجب که سر کافر اولدیکز بعد ایمان لایق دکلدی که کافر اولدیکز (فذوقوا
العذاب بما کتمت کفرون) پس صذابی ذابق اولک ای کافرل کفر یکن سبیلله
(واما الذین ایضت وجوههم) اما شول کیمه لک که وجهی بیاض اولدی
(ففي رجعة الله) انزل اللهک رجعتده در یعنی بخت ونعمتده در (هم فيها
خالدون) جله متناغه درنا کید ایچوند کان سوال اولدیکه کیف بکونون
فيها فقال هم فيها خالدون ومعنی بیت بوزمانده بوکروهه یعنی طائفه کلینه
واهل یقینه پیدا وهوبدا او اشد در قیامتده نیجه وجوه بیاض و نیجه وجوه سیاه
اولسی بود نیساده آتی هر کک سیاهنده نور مشاهده اله بیاورل **مشوی**
پیش ازین هر چند جان پر عیب بود * در رحم بودوز خلقسان غیب بود) بوندن
مقدم هر نه قدر که جان پر عیب ایدی یعنی دنیایه کلزدن اول جان اگر چه عالم
ارواحده دخی صیوا ایدی رجده ایدی و خلافتدن غیبه و مستور ایدی **مشوی**
الشی من شی فی بطن ام * من سمات الجسم يعرف حالهم) دنیاده شی اولان کیمه
والله منی قرئند شی اولدی جسمک علامتدن انلک حالی یکتور یعنی حضرت
پیغمبر علیه السلام بیورلر که الشی شی فی بطن امه والسعید سعید فی بطن امه
رواه ابوهریره رضی الله عنه بطن امدن مراد ام الکتاب و لوح محفوظد زری
ام اصله دیرل یعنی اصل اصلده شی شقیدر وسعید سعید در معنی بیت الشی
یعنی شی من شول کیمه در که شی شی اولدی فی بطن الام ام الکتابده من
سمات الجسم جسمک سیمالزندن یعرف حالهم حالری معلوم اولور
مشوی آن چومادر طفل جار حامله * مرک درد زاد نیت وزلزله)
مثلاثی مادر کی جان طفلنه حامله در موت فی المثل ولادک درد وزلزله سیدر
چن بود نیاده برخاتون وضع جل ائکه قریب اولسه واتی دد دزادن اخذ قیاسه
انک مقارنی اولان کیمه در منظر اولورلر که انک قرئند اولان جنین بود نیسایه
نه حالسه ظهوره کاور ایض الوجه می و یا اسود الوجه می تولد قیور دبوهر
بری منظر اولور **مشوی** جله جانهای گذشته منظر * تاجه کونه زاید آن
جان بطر) کذلک بود نیادن آخرته انتقال قیلان و گذشته اولان جانلک جله می
منظر در تا اول رحم شد قرار ایلین جان مسرور عالم آخرته نه کونه طوخر دبو
مشوی زنکیان کویند خود از ماست او * رومیان کویند بس زیباست او)
زنکیلر دیرل او خود بزدند زنکیان مراد اشقیبا و فسقه و کفره در رومیلر دیرل
وقتی زیساد بزم جنسزدند رومیلر دن مراد ارواح صلیبا و ایض الوجه اولان

اهل سعادند **مشوی** چون برآید در جهان جان وجود * پس نماید
اختلاف بیض وسود) چونک جهان آخرته وجودک جانی طوغه یعنی بطن تندن
عالم آخرته بروجودک جانی تولد قیله ارواح مایندده اول مولودک بیض وسواد
اولسندده اختلاف فالرزیرا اول مولود اولان روحک حقیقت حالی ظهوره کاور
شبهه واختلاف بر طرف اولور **مشوی** کر بود زنی بر ندش زنکیان *
روم رومی برده از میان) اگر زنی اوله آتی زنکیلر ایلتورلر رومی اولنی هم اورتادن
رومیلر ایلتورلر یعنی سیاه روی اولنری یته سیاه روی اولان عاصیلر کافرل و یا خود
عذاب ملکاری الورل و بیاض الوجه اولنری نورانی اولان صالحلر و یا خود ملائکه
رحمت اخذ قیورل **مشوی** تازاد او مشکلات عالمست * آنکه نازاده شناسد
او کست) مادامکه بروجود آنار چندن بو عالمه طوغه مشکلات عالمدر که انک نه
حالت ونه صفت اوزره طوغه جفنی کیمه بیلز اول کیمه که طوغه مش آکلرا و ازدر
وجوده کلین شی بیلان شول اعیان ثابته به نظر قیلان اولیای عظامدر که انلر دخی
رشی موجود اولمزدن اولنک حاله واقف اولورل **مشوی** او مکر نظر
بنور الله بود * کاندرون پوست اوراره بود) بونا موجودک حالی بیلان مکر شول
کیمه اوله که الله نور به نظر ایلده که پوست ایچره اول ناظر بنور الله اولان کیمه بول
اولور اول کامل الله نور به بواطن اشباه نظر قیورل **مشوی** اصل آب نطفه
اسیدست وخوش * لیک عکس جان رومی وحیش * میدد درنک احسن التقویم را)
تاباسفل می برد آن نیم را) اصل آب نطفه آدمی بیاض وخوشدر کر که نطفه رومی
اولسون و کر که نطفه حبشی اولسون فرق بوقدر ولیکن رومینک جاتینک عکس
و پرتوی رومی به احسن الصورت رنگی و بر روحشینک جاتینک عکس و پرتوی اول
نمی و بوالکی تاباسفل السافلینه واقع تقویم وزشت شکله ایلتور میسدهدک فاعلی
و باسفل می برد فاعلی عکس جاندر و بویتلرده لف و نشر مرتب واردر فافهم
و بو کلامدن مراد اولدر که رومی بیاض بوزلوا اولان اهل جتندن واصحاب
هدایتدن وحبشی اهل جهنم واصحاب ضلالتدن عبارتدر بونلرک روز حقیقتده
بوزلری بیاض وسیاه اولنری ماده جسمانیلرندن دکادر که اول آب نطفه در بلکه
ماده روحانیلرندنر که حق تعالی ارواحی الست عالندن ابکی قسم خلق ایلدی
بر قسم بیاض الوجه کومش کی و بر قسمی دخی سواد الوجه کومر کی تکیم
حکیم رمزیدن جامع الاصولده بو حدیثی ابوذر حضرت تلبشه استساده روابت ایدرلر
(قال علیه السلام ان الله تعالی خلق آدم فضرب بيمينه علی الیمنی فاخرج ذریه
بیضاء كالفضة فضرب بيسراه علی اليسری فاخرج ذریه كالحجیه ثم قال هو لاه
فی الجنة لا ابالی وهو لاه فی النار ولا ابالی) پس بوازلده بیاض وسواد اولان

جانك صكسي آخر الامر رومي كي اولان مؤمنه احسن التوفيم شكلي وحبش
 كي سياه اولان كافر و فاسق قلره افصح الصور و اكر الهيشه برشكل مستكره و پرالعينه
 بالله تعالى ﴿ مثنوی ﴾ اين سخن پايان ندارد ديارزان * تا نمايم از قطار كاروان
 بوسوز نهابت طومر كيزيدك قصه سي جانينه سور تا كاروانك قطارندن
 قالميلم يعني قصه به مناسب اولان كلمات قافله سندن جدا اوليلم صدد و مانحن
 فيه اولدر كه ﴿ مثنوی ﴾ يوم تبيض وتسود وجوه * ترك و هند و شهره كرد
 آن كروه) يوم قيامتد چوق و جهل رياض و چوق و جهل سياه اولور كا قال الله
 تعالى في آية اخرى (وجوه يومئذ ضاحكة مستبشرة و وجوه يومئذ عليها غبرة ترهقها
 فترة) قيامت كوني جمع اولان كروه دن ترك و هند و مشهور اولور يعني نوراني
 اولان اهل جنت و ظالماني اولان اهل جهنم ظهوره كاورر ﴿ مثنوی ﴾ فاش
 كردد كرتوكاهي باكه كوه * هند و بي بارتك پيش هر كروه) فاش اولور و ظهوره
 كاور كه سن كا ميسن يا خود كوه ميسن هند و ميسن بارتك ميسن هر كروهك او كنده
 يعني هر كروهك او كنده فاش و ظاهر او اور كه كا كي خفيف ميسن و يا خود كوه كي
 رسوخ و تمكين صاحبي ميسن يا خود هندی كي سواد الوجه و بارومي كي باض
 الوجه ميسن ﴿ مثنوی ﴾ در رحم پيدائشده هند و ترك * چونكه زايد پيشش
 زار و سترك) رنده هند و ترك پيدا اولور چونكم طوغه خاق اتني زار و سترك هرنه ايسه
 كورر و ضيف و قوی هرنه حال اوزره طوغه ايسه اكا نظر ابر كورر

﴿ جواب كه تن ز يدري الله عنه رسول راصلي الله عليه
 وسلم كه احوال خاق بر من روشنت و بوشيد نيست ﴾

﴿ مثنوی ﴾ جله را چون روزرستاخير من * فاش مي بينم عيان از هر دوزن
 بنه ز يدري يار رسول الله جله خاق حالا بودني ساده روزرستخير كي بن مر دوزندن
 هرنه ايسه فاش و ظاهر كورورم يعني روز قيامتد مر دوزني نه حال اوزره مشاهده
 ايلرم حالا شدي انلري احوال اوزره مشاهده ايلرم ديدني ﴿ مثنوی ﴾ هين بكويم
 يافرو بندم نفس * لب كز يدش مصطفيا يعني كه بس) ديديكه اكا سو بيلم يا خود
 نفس بغلبه يعني اسرار قيامتي سو بيلم مي يا خود سكوت ايليم مي ديدني حضرت
 مصطفی صلي الله عليه وسلم اكا لب ابصردي يعني بوبله كه بس لب ابصرمق سره
 متعلق اولان كلامي افشايله ديك محله متكام جانينه اشارت اولور بوراده دخی
 حضرت نبي عليه السلام طرفندن زیده بس و كافي در اسم اول ديمكه اشارت ايدوب
 مبارك ايلرن ابصردي ديك اولور بس حضرت زید يا اشارت حضرت مصطفی
 صلي الله عليه وسلمي فهم ايلمش اوله لري يا خود ميت شرب حقيقت
 اولد قلرندن بنه اسرارك اظهار و افشاينه متعلق حضرت نبي عليه السلام دن

استيدان فيله ل ﴿ مثنوی ﴾ يار رسول الله بكويم سر حشر * در جهان پيدا
 كتم امر و زلشمر) تكرار ديديكه يار رسول الله حشر ك سرتي سو بيلم جهاند
 بوكون احوال نشري پيدا ايليم اجازت اولور سه ﴿ مثنوی ﴾ هل مرانا
 برده سارا بر درم * تا جو خورشيدى بتابد كوهرم) قو بني ناپرده لري یرتم تا بنم
 كوهرم بر كوش كي بلدرابه ﴿ مثنوی ﴾ ناكسوف ايدرم خورشيد را
 * تا ناسيم نخل را و بيد را) بنم اسرار باطفك و انوار حقيقتك كال ظهور
 و غلبه سندن بو افتاب صوري مغلوب اوله و بي نور قافله ناخل و بيدى كوسترم يعني خرما
 آفاجي كي باكر اولان مؤمن و صالحى و سكود آفاجي كي بي ثمر و بي بهره قلان
 كافر و طالحى آشكاره ايليم ﴿ مثنوی ﴾ و انما سيم رازرستاخيرنا * تقدرنا
 و تقدر قلب آمرنا * دستها ببر بد اصحاب شمال * و انما رنك كفور رنك آل * و اكشام
 هفت سوراخ نفاق * در ضيای ماه بي خسف و محاق) حضرت زید رضی الله
 عنه جناب رسول عليه السلامه مقامدن خبر و پر و دير كه (يوم تبلى السرائر)
 بكا بوكون عيان اولدى و هر كك مالى و حقيقت حال ظهوره كادى اكر مراد
 اولور سه كوسترم راز قيامتي اولان نقد اولتلى كوسترمكه انلر صافي و خالص
 و مخلص اولان عاشق و صادق قلدر و قلب آيز نفودي دخی كوسترمكه انلر
 مرابي و منافق قلدر و اصحاب شمالكه مراد اهل جهنمدر اللرى و ابقرى كسلش
 اولديغي حالده كوسترم تكيم اهل جهنمدر سورة عم ده (فتانون افواجا) آيت
 كريمه سنده بيشا و ينك ايراد ايلديكي حديثده اهل جهنم حقهده (و بعضهم
 يحشر مقطعة ابدیهم و ارجلهم) پورلدى و دخی كوسترم رنك كفرى و رنك آل
 يعني دخی اهل كفر ك رنكني و اهل الله و اهل محمد ك رنكني كوسترم هراهل قرآن
 آل الله و هر تنق و تنق آل محمد در تنكيم انس بن مالك دن مرويدر قال عليه السلام آل
 القرآن آل الله و دخی طبراني اوسطه سنده ينه انس حضرت زید بنه اسنادله بو حدیثي
 روايت ايدرلر كه قال عليه السلام آل محمد كل تنق تنق و ديديكيم آچر نفاقك بدی
 دلوكني كه مراد سبع مهلكاندر كاروي عن ابی هريره رضی الله عنه قال عليه
 السلام اجتنبوا السبع الموبقات الشرك بالله و السحر و قتل النفس التي حرم الله
 الابالحق و اكل الربا و اكل مال اليتيم و التولي يوم الزحف و قذف المحصنات المؤمنات
 الفافلات بویدی صفات مهلكه نك هر بری جهنمك بدی قیوسی كيدر كه بونلردن
 جهنم داخل اولورلر كا قال تعالى (وان جهنم لموعدهم اجعین لها سبعه
 ابواب لكل باب منهم جزؤ مقسوم) قال البيضاوى و اعلم تخصيص العدد
 لا تحصر مجامع المهلكات بوذكر اوللري خسف و محاق سز مالهك ضياعسندن
 كوسترم يعني بي خسوف و بي محاق اولان ماه نيوك ضياعسنده كوسترم

﴿ مشوی ﴾ و انعام پس پلاس اشفیا * بشنوا من طبل کوس انبیا (اشقیاک
 پلاستی بن کبرو کوسترم و آشکاره ایلم انبیای عظامک طبل و کوسنی اشیدرم
 یعنی شوکت و دارالتربین و دوات و سعادت ترینه دلات قیلان آثار و علامت ترین
 خاقه فهم اشیدرم ﴿ مشوی ﴾ دوزخ و جنات و برزخ در میان * پیش
 چشم کافران آرم عیان (دوزخی و جتلی و اورده اولان برزخی یعنی اعراف
 آخرت منکر اولان کافراک کوزی اوکنه اشکاره کنورم ﴿ مشوی ﴾ و انعام
 حوض کوثر را بچوش * کاب برروشان زند بانکش بکوش (حوض کوثری
 جوشله کوسترم که حوض کوزک آبی انلرک یوزینه اورده و انک صداسی قولغه ایره
 یعنی بر مرتبه آب کوثری بقین کوتورم که انک صداسی خلق قولغه کله و صوبی
 یوزلرینه طوقنه اگر سن دیرسک که بشرده بومرتبه طاق و ارمیدر جواب
 اولدر که الله تعالی ک کامل اولان و لیسنده باذن الله بومرتبه لری اظهار الملکه
 قدرت وارد لیکن ارادت الهیه هر بجه اقتضا ایدرسه بونلر اکا کوره عـل
 ایدرل ﴿ مشوی ﴾ و انکه انکه تشنه بر کردش دوان * کشته اند این دم انعام
 من عیان (و اول کیمه ل که صوسر حوضک اطرافند بلیجی اولشلسلردر بودم
 آشکاره کوسترم ﴿ مشوی ﴾ می باید دوششان در دوش من * نرهاشان می رسد در
 کوش من (انلرک اوموزلری بنم اوموزم اوزره صورینه و انلرک نره سی بنم
 قواغه ابریشور ﴿ مشوی ﴾ اهل جنت پیش چشم ز اختیار * در کشیده
 یکد کرادر کار (اهل جنت چشم او کند اختیاردن بری برنی کناره چکش
 و کانی انظر الی اهل الجنة ینعمون و یلذذون فیها قواک مضمونیدر ﴿ مشوی ﴾
 دست همدیگر زیارت می کنند از اسان هم بوسه غارت می کنند (بری برینک
 صدرنی و مکانی و نعمتی زیارت ایدرل دست بوبله محله صدر و مکان معنایینه
 استعمال اولور و حور یلرک لیلرند بوسه یغما ایلرل پس اهل جنتک احوالی
 یاند نصکره زیدلساندن اهل دوزخک باشه دخی شروع ایدوب پیوررل ﴿ مشوی ﴾
 کرشدان کوشم ز بانکه آه آه * از خسان و نره و آحسرتاه (بوقولغم صافرا اولدی
 خـلرک آه آه دیو ایلدکاری صدادن دخی و احسرتا نره سنسندن و کانی انظر الی
 اهل النار یتعاونون قولک مضمونیدر ﴿ مشوی ﴾ این اشارتهاست کریم از نقول *
 لیک می رسم از آزار رسول (بوسوبلدیکم سوزل اشارت لردر عمیق سوبلرم یعنی
 در یکدن و باطندن نقل ایلرم لیکن حضرت پیغمبر علیه السلام بمحضور اولسندن
 خوف ایلرم مصرع اول بومعنا بی دخی متضمن اولور که دینه بوسوبلدیکم رهوز
 و اشارت لردر نقول و عمقندن سوبلرم یعنی سوبلرکه قادرم و سوبلرک استرم و لیکن
 حضرت نبی علیه السلام رنجیده اولسندن قوقر مکه انک کشف ایلدیکنی و کشفه

رضاسی اولدیغنی اکاوارث اولسلسر کشف ایغکه جرأت ایلرل ﴿ مشوی ﴾
 همچنین می گفت سرمست و خراب * دادیغا مبرکریانش بتاب (زبدهونک کی
 سوزلری سوبلدی سرمست و خراب اولدیغنی حالدده حضرت پیغمبر علیه السلام
 انک کر بیانی تابه و یردی یعنی یقه سنی بوکدی مراد انی بوکونه سوز سوبلرکدن
 و افشاء سربلرکدن فارغ ایدی دیمک اولور ﴿ مشوی ﴾ گفت هین درکش
 که اسبت کرم شد * عکس حق لایسختی ز دشمرم شد (پیغمبر علیه السلام
 حضرتلری اکادیدی عنان اختیارک چک و زبانت ضبطابت که سنک اسبت روحک
 کرم اولدی حقت عکسی لایسختی آوردی شرم کندی که والله لایسختی ان بقول
 الحق حدیثک موجب حق تعالی حضرتلری حق سوبلرکدن استخیا ایلر کذلک
 حق بر نیسنه و باخود برو لیسنه حق لایسختی اورده سنک عکسی تجلی قبله اولدخی
 بی شرم اولوب حق نه اید سوبلرکدن استخیا ایلر ﴿ مشوی ﴾ آینه توجست
 بیرون از غلاف * آینه و میران کجا کوید خلاص (حضرت رسول اکرم صلی الله
 علیه و سلم پیور دیکه بازید سنک آینه روح و قلبک غلاف نندن طشره صیبرادی
 و مرآت مجلوه اولدی پس آینه و میران حق خلاص سوبلرکچون مشایخ صافی دل
 اولنلر (نحن مرآة مجلوة قدیری فینا کل احد صورته) دیشلر و بین الناس میران خدا
 اولوب هر شیک مقدارنی فرق و تمیز ایتشلر (ولا یخافون لومة لائم) ایت کریمه سنک
 مصداق بجه حق سوبلرکده و هر کسک حسب حالن ادا ایلرکده لائم اولنلرک اومندن
 خوف ایتمشلر و استخیا و شرم بولنه کتمشلر ﴿ مشوی ﴾ آینه و میران کجا بندد
 نفس * بهر آزار و حیای هیچ کس (آینه و میران قنده نفس بغلر هیچ کیمسه ننگ
 آزار و حیا سندن اوثری یعنی آینه و ترازو هیچ بر کیمسه ننگ اینجمنسندن و اوتانمسندن
 اوثری کلام حق سوبلرکدن و حق کتم ایلرکدن انفس بغلر و سکوت الیز بلکه جق نه
 ایدسه آنی ادا ایلر ﴿ مشوی ﴾ آینه و میران محکهای سنی * کرد و صد سالتش
 تو خد متها کنی (آینه و ترازو فی خد ذاته اولو محک لردر اگر فرضی سن آینه و میرانه
 ایکی یوزیل خدمت را بایده سن بوبله دیو ﴿ مشوی ﴾ کز برای من پیوشان راستی
 * بر فزون بیا و نما کاستی (که بشدن اوثری استقامتی سبزیله بلکه زیاده کوستر
 و نقصان کوسترمه ﴿ مشوی ﴾ اوت کویدریش و سببت بر بخند * آینه و میران
 و انکه ر بوبند (اول آینه و میران سنکادر صفتالک و بیغکه کوله آینه و میران
 و اند نصکره حیل و خدعه یعنی آینه و میرانه حیل و خدعه خلق و اند نصکره انلری
 کندی خاصیت لردن اخراج ایلرک ممکن دکلدر آینه و میران هر بریسی لسان حاله
 بوبله دیرل ﴿ مشوی ﴾ چون خدا ما را برای آن فراخت * که بیاستوان حقیقت
 را شناخت (چونکم خدای تعالی بری اندن اوثری عالی ایلدیکه حقیقی الکافی بزمه

ممكن اوله ﴿ مشوى ﴾ اين نباشد ماچه ارزيم اى فلان ﴿ شوى ﴾ اى روى
نيكوان ﴿ بواولرسه اى جوان رنه دكرزىنى بوحقيقت كوسترملك بزه اوله
و برزاست و صادق اوليه و زبزم نه قدر و قيمت اولور چن نيكواولان كيمه لك
بوزيك آيى اولور زبني انلك بوزنى دوزلد بچى اولور دق اكر برزاست اولميدق
حضرت نبي عليه السلام زبده ابتداى كچه حقيقت حال بوبله در ﴿ مشوى ﴾
ليك در كش در بغل آينه را ﴿ كرمچى كرد سينا سينه را ﴾ وليكن آينه بى بغل چك
بعض نسخه ده بغل رينه مد واقع اولمشد رينه اى كچه اى زيد بوبله در و لكن
آينه قابى قولق ايجره و ياندا ايجره چك بى جام جهانما اولان آينه دلى و انده
مرقى اولان صور حقايق ستراله اكر چه سينه به سينا بچى ايلد بسده بى
نورعالى سنك قلبكه اكر چه بچى ايلدى لكن انك سترى مكلازمدر ﴿ مشوى ﴾
كفت آخر هيج كه در بغل ﴿ آفتاب حق و خورشيد ازل ﴾ زيد حضرت نرى
رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نرى بى ابتداى يار رسول الله آخر هيج
بغله صغرمى آفتاب حق و خورشيد ازل بى حقيقت آفتابى و ازل خورشيدى كه
محدود و متناهى دكلدر انسانك وجود بغله صغرمى و انك نمد جسد بيله دستور
اواق نيجه ممكندر ﴿ مشوى ﴾ هم دقل راهم بغل رابر در ﴿ فى جنون مانده
پيش نه خرد ﴾ اول خورشيد ازل هم دقل هم بغلى بر و كند بسى ظاهر ايلر
انك فتنده نه جنون و نه عقل قالور ﴿ مشوى ﴾ كفت بك اصبع جو بر چشى
نهى ﴿ يند از خورشيد عالم رانهى ﴾ حضرت رسول اكرم صلى الله تعالى عليه
وسلم زبده ديدى مشلا من بر رهنى پر كوز اوزره قويه سن عالى آفتابدن خالى
كور رسن ﴿ مشوى ﴾ بك سرانكشت پرده ماه شد و بن نشان سنسارى
الله شد ﴿ بر رهنى اوبى كوزه قوه غله ماهه پرده اولدى بومثال الله تعالى سنك
ساتر لكنك نشانى اولدى تنكيم حق تعالى ديدى قلب اوزره سناريت اصبعى
وضع ايله ديدى دل انك انوار ظاهره منى و تجليات باهره سنى ادرا كه قادر اولور
پس مخزن اسرار الهى اولان دلى به دنى لازم اولور كه سناريت حقه منصف
اواوب مشاهده ايلدى بى اسرارى اظهار ايلوب تعامى ايله ﴿ مشوى ﴾
تابوشاند جهان را نقطه ﴿ مهر كردد منكف از سقطة ﴾ بويت حضرت نبي عليه
السلام لساندن ادنى شينك اعظام اولان شينى ستر قيسى تفهيم ايجون مثل موقعه
واقع اولمشد تا كم جهاني بر نقطه اورتر نقطه دن مراد سرانكشتدر كه بوكا قربه
بيت اولده واقع اولمشد فى الحقيقه سرانكشت كه بر نقطه قدر شيندر اكر مردك
ديده سى اوزره وضع ايلسك جهاني كوسترمن و كورمكدن منع ايلر سقطة بر كه
دوشنك و يا خود خطا ايلك مناسبه در مصرع ثانياك معنسى آفتاب بر خطادن

و بار باره شيندن منكف اولور آفتابك انك افته عند اهل الجوم سبب اولدر كه
انك قرصى ماهك فرصتك ظهر نه محاذى اولد قده ماهك قرصى اكا پرده اولوب
كسوف واقع اولدى ديرل پس بوراده سقطة دن مراد ماهك قرصى اولور و اكر
خطا معنائه اولور سه كويكه آفتاب كندى مداردن دوشوب ماهك مدارنه
محاذى كلى اولور و سقطة دن مراد بر يازه بلوت دنى اوله وجهه دن خالى
اولر اما اصل معنى اولكى وجهه در شار حله بويته بعض سوز باز مشلدر لكن
مناسبتدن خالبدر ﴿ مشوى ﴾ لب بيشد وغور در ياني نكر ﴿ بحر راحق كرد
محكوم بشر ﴾ اى زبده بى بغله و در ياك غورنه نظرايه حق تعالى در ياني بشره
محكوم و مطيع ايلدى در يادن مراد بونده اسرار الهى و علوم ربانى در ياسيددر
تقدير كلام باز يداغزنى اسرار سو ياكدن و علوم لدنى بى اطه سار ايلكدن بغله
و در ياي علوم و اسرارك باطنه نظرايه حق تعالى در ياي علوم و اسرارى انسان
كامله محكوم و مشغول ايلد در تنكيم سار افانه ﴿ و جلاهم على البر والنجى ﴾ خواستجه
بحر ظاهرى مشغول ايلددر ﴿ مشوى ﴾ همچو چشمه سلسيل و زنجيل ﴿
هست در حكم بهشتى جليل ﴾ سلسيل و زنجيل چشمه سى كى جليل و طالى قدر
اولان بهشتيك حكمنده در بى حق تعالى در ياي بشرك محكومى ايلدى سلسيل
و زنجيل چشمه لنى اهل جنت حكمنده ايلدى بى كى ﴿ مشوى ﴾ چارچوى
جنت اندر حكم ماست ﴿ ابن نه زير مان فرمان خداست ﴾ جنت درت ايره فى بزم
حكمنده در بونصرت بزم زور و قوت غله دكل فرمان خدا بيله در ﴿ مشوى ﴾
هر كجا خواهيم داريمش روان ﴿ همچو سحراندر مراد ساحران ﴾ هر قنده كه
استر اول جو بلرى جارى طووز ساحر لك مراد سحر كى بى ساحر سحرى
هر نيجه استر سه اوبله ايلد كلى كى زدى انهار جنى كيف مابشاه استد بكمز
جانبه اجرا ايلددر ﴿ مشوى ﴾ همچو اين دو چشمه چشم روان ﴿ هست
در حكم دل فرمان جان ﴾ و بوابى روان اولان چشمه چشمه سى كى كه قلبك
حكمنده و جاك فرمانده در كه دل و جان اول ايكى كوزده استد كلى كى نصرف
ايلددر ﴿ مشوى ﴾ كر بخواد رفت سوى زهر مار ﴿ و ر بخواد رفت
سوى اعتبار ﴾ اكر كوكل استر سه كوزل زهر مار جانبه كيددر زهر مار دن مراد
محرمات و ناخوش اولان مبط اندر و اكر كوكل استر سه كوزل اعتبار جانبه كيددر
واشپادن عبرت و انبياه اخذ ايلددر ﴿ مشوى ﴾ كر بخواد سوى محسوسات
رفت ﴿ و ر بخواد سوى ملبوسات رفت ﴾ اكر كوكل استر سه كوزل ملبوسات
طرفه كيددر و اكر كوكل استر سه كوزل ملبوسات جانبه كيددر ملبوسات دن مراد
مستوران مشتهبات اولان شيلدر ﴿ مشوى ﴾ كر بخواد سوى كليبات

را ند * ورنخواهد چیس جز باوت ماند) و اگر کوکل استرسه کوزلی کلیات جانینه
 سورر و اگر کوکل استرسه کوزلی جزو یاتک محبوس قالدی یعنی امور جزیه
 و افعال دنیویه نیک چیسند کوزلی گرفتار قیلدی * مثنوی * همچنین
 هر پنج حس چون نایزه * بر مراد و امر دل شد جایزه) بونک کی یعنی کوزل امر ده
 طبع و منفیاد اولدیغی کی هر بش حس نایزه کی قلبک امری و مرادی اوزره
 جایزه اولدی یعنی یکجی و روان اولجی اولدی پنج حواسدن مراد قوه * قوه * قوه
 وقوه باصیره وقوه ذائقه وقوه شامه وقوه لامسه در بونلرک هر بری قلبک
 امری اوزره جاری اولور * مثنوی * هر طرف که دل اشارت کردشان *
 می رود هر پنج حس دامن کشان) هر طرف که کوکل انلر اشارت ایلدی هر بش حس
 دامن کشان و بی توقف کیدر حسه دامن کشانلق چست و بی توقف اولمقدن گایه
 اولور * مثنوی * دست و پادار امر دل اندر ملا * همچو اندر دست موسی آن عصا
 ال وایق قلبک امرنده آشکاره و ظاهره حضرت موسی علیه السلام الله اول
 عصا کیدر یعنی حضرت موسی علیه السلام عصاره نیجه تصرف ایلرسه دل دخی
 دست و پاده اوله تصرف ایلر * مثنوی * دل نخواهد پادار اید زو برقص * یا کرزد
 سوی افزونی ز نقص) کوکل استیه پای فوری رقصه کلور یا خود نقص و خسران
 طرفین افزونلک و کامل اولق جانینه * مثنوی * دل نخواهد دست *
 آید در حساب * با اصابع ثانویه بسا و کتاب) کوکل که استیه دست حساب کلور بر مقایله
 یا خود اول دست کتاب یا زر یعنی کوکل استد کده ال بر مقایله تا کم اول دست
 کتاب نایزه * مثنوی * دست در دست نهائی مانده است * اودرون تن را برون
 بنشاند است) دست ظاهر نهائی الله قالددر نهائی الدن مراد دلدر که ظاهره
 اولان ال انک حکمتده اولمقددر اودست نهائی که مراد دلدر درونده تنی طشرده
 نصب ایلشد یعنی کندی مسنور و محنی اوایوب تنی و جوارح بدنی خارجه
 کندی به آلت اولق ایچون قومشددر که دروندن اونجه حکم ایلرسه طشرده
 بوجوارح و اعضا ایلر * مثنوی * کر نخواهد برعد و ماری شود *
 ورنخواهد بروی یاری شود) اگر کوکل استیه دست عد و اوزره بر مار اولور اگر
 کوکل استیه دست دوست اوزره بر بارومین اوور * مثنوی * ورنخواهد
 کفجه در خوردنی * ورنخواهد همچو کرزده می) و اگر کوکل استرسه دست
 بر کلکمه بر کفجه اولور و اگر استرسه اون بطمان بر کرزکی اوور * مثنوی *
 دل چه می گوید بیشان ای عجب * طرفه وصلت طرفه نهائی عجب) بوجوارح
 و اعضا کوکل ای عجب نه سویلر عجب وصلت عجب نهائی سیدر یعنی قابله اعضا
 مایندده اولان سبب و اتصال زیاد عیدر که عقل انک کی کیف اولان اتصالی

ادراک ایلکده عاجز و قاصر در * مثنوی * دل مکره هر سلیمان یافتست * که مهار پنج
 حس بر تافته ست) دل مکره هر سلیمان علیه السلامی بولمقدرو ملکوت وجودنده
 سلیمان منزله سند اولمقددر که بش حبس مهارتی بوکشددر یعنی حواس خمس
 ظاهره نیک بولارنی دست تصرفنه آلوب انلری ضبط قلددر * مثنوی * پنج حس
 از برون مسوراو * پنج حس از درون ماموراو) بش حس ضروری طشرده
 اول دلک میسوریدر یعنی قولایتمش محکومیدر بر نوع پنج حس دخی دروندن انک
 ماموریدر پنج حسدن مراد حواس خمس باطنه در که قوه دار که قوه واهمه
 وقوه خیالیه وقوه متفکره وقوه حافظه در * مثنوی * ده حسست و هفت اندام
 و ذکر * آنچه اندر گفت ناید می شمر) اون حسدن رویدی اندام و بونلردن خبری
 اول نینه که سوزنه کلر عد ایلر اون حسدن حواس خمس ظاهره و حواس
 خمس باطنه دریدی اندامدن مراد ایکی ال ایکی ایاق باش وظهر و شکمدر
 و بونلردن ماعدای قوای جسمانیه مثلا قوه عاده وقوه هاضمه وقوه نامیه وقوه
 ماسکه وقوه دافعه و بونلر اشالی بی حد و بی نهایته قوتلر واردر و قوای روحانیه
 دخی مثلا قوه عقلیه وقوه علمیه وقوه نظریه وقوه حبیبه وقوه شوقیه و بونلر
 اشالی نیجه قوتلر دخی واردر که بوجه سی پادشاه دلک حکم و تصرفنده در دل
 * مثنوی * چون سلیمانی دلادر مهتری * برری و دیوزن انکشتی * کر
 درین ملک بری باشی زریو * خاتم از دست ثوفاستد سه دیو) بحکم حدیث
 شریف کلکم راع و کلکم مسؤول عن رهینه هر کس مملکت وجودنک حاکم
 و سلیمانی کیدر انکچون بیورر ای کوکل سن سلیمان علیه السلام کی سن
 مهتر لکده و حکومنده که وجودک معضا طالم کبری و کون جامعدر و کشور
 وجود کده هر شیک موسی مقرر در مثلاً روح سلطانی شاه کشور جسمانی و عقل
 اکا وزیر مشیر نورانی و دل خاتم سلیمان کیدر و هوا و هوس انک ملکک پری
 و دیو و شیطانی کیدر اوله اولیحق ای روح سلطانی بوکشور جسمانیه پری
 و دیو نفسانی به خاتم سلیمانی کی اولان انکشت قلبک حکمتی اور یعنی اجرا ایلر
 اگر سن بو مملکت جسمانیه حیل و خدعه و در بودن پری اوله سن و عدالت
 و صداقتله انصاف قیلر سن خاتم قلبی سنک ال کدن المراج دیو که مراد هوا
 و هوس و فسددر که بونلرک هر پری بر دیو پری کیدر) کافال علیه السلام اعدی
 عدوک نفسک التي بین جنیک وقال علیه السلام وایاکم والهوی فان الهوی
 یعنی و یصم کذار واه ابن عباس رضی الله عنه (بیت) فاصرف هواها و احذر ان
 تولیه ان الهوی مائول یصم او یصم * وحق ابن مسعود رضی الله عنه قال علیه
 السلام ایاکم و هوسات الاسواق ای فتها هوس نفسک اکول اولمسی و غرور

وسرور له مجنون کسی اولسی و ناسله اختلاط فیلمسی و بونک امشالی برامن
صفتی در ﴿ مشوی ﴾ بعد ازان عالم بکبر اسم تو * دوجهان محکوم تو
چون جسم تو) اندنصرکه سنک ناهک عالمی طور ایکی جهان سنک محکومک
اولور سنک جسمک کی یعنی حبله و خدعه دن بری اولوب مملکت وجودنده
عدالت قیلد قدنصرکه سنک اسمک سائرانییا علیهم السلام و اولیای عظام کی
عالمی طوتوب جسمک سکانجه محکوم اولدیه ایکی جهان سکا اوله محکوم اولور
﴿ مشوی ﴾ و رزد سنت دیو خاتم را ببرد * پادشاهی فوت شد بخت ببرد
واکر سنک الکه دن دیو خانی ابلتدیه یعنی خاتم قلبی اخذ ابلتدیه پادشاه خلق
فوت اولدی سنک بختک اولدی زیراسنک پادشاهلغک و حیات بختک مهر دل
الکه اولغله در چونکم کوکل خانی شیطان الکه دوشه پادشاه خلق کیدوب
طالعک مرده اولق مقرر اولور ﴿ مشوی ﴾ بعد ازان یا حسرتا شد یا عباد *
بر شمع مخوم تابوم التاد) یعنی شاه معزوی اولقلغک فوت اولوب بختک
اولد کدنصرکه یا حسرتا دیمک و حسرت و خیتی دعوت ابدوب حیف یمک ای
عباد هوا سزک اوزر یکره واجب و لازم اولدی بوم تنادهک یعنی بوم قیامتدهک
اول کونه بوم تناد دینلمی ناسک اول کونده بری برینه ندا و صداسی چوق
اولدیفنه بنامدر ﴿ مشوی ﴾ مکر خود را کرتوانکار آوری * از ترازو وایندی
جان بری) کندی مکر و حبله که انکار کنوره سن یعنی بنده مکر و خدعه بوقدر دیو
انکار ابلیه سن ترازو و آینه دن چن جان ابلتور سن یعنی میزان خدا و آینه
مجلای اولان اولیاء الله سدن بود نیاده جانکی نیجه قورتار رسن و آخرتده
دخی میزان اخرویدن و آینه کی صورت نما اولان دفتر اعمال کدن نه حاله
خلاص اولور سن یعنی مادامکه صادق و صافی اولیه سن بونلردن خلاصه
بحال اولز و اخفاء عیوب و ستر ذنوب قیلوب مجرد حبله و خدعه ابله پاکسک
دعوا سن قیلنلر حین امتحانده نجات بولز تنکیم بوقصه دن حصه نه ابدیکی
مملوک اولور

﴿ منهم کردن غلامان و خواجه تاشان امر لقمان را که
آن میوه های تر و نازک را که می آوردم او خورده است ﴾

﴿ مشوی ﴾ بود لقمان پیش خواجه خوبش * در میان بند کانش خوارتن
لقمان حکیم کندی خواجه سنک قنده الکه بنده لری اورنه سنده خورتن و حقیر صورت
ایندی ﴿ مشوی ﴾ می فرستاد او غلاما را بیاغ * تا که میوه آیدش بهر فراغ
اول خواجه غلاما رینی باغه کوندردی تا که خواجه به فراغ خاطر دن اوزری
میوه کله وانی یوب آسوده حال و فارغ البال اوله ﴿ مشوی ﴾ بود لقمان

در غلامان چون طفیل * پر معانی تیره صورت همپوایل) لقمان غلاما را بچنده
طفیل و تابع کی ایندی ایل کی تیره صورت و پر معانی ایندی شب اگر چه مظلم
وتیره در لکن روزه نسبت انده نیجه اسرار معانی مضمر در ظلمات ایچره آب حیات
موجود اولدیفنی کی پس چوق تیره صورتلر وارد که ظاهرا شب مظلم کیدر لکن
باطنا نورانی و منبع آب حیوانیدر ﴿ مشوی ﴾ آن غلامان میوه های جمع را *
خوش بخوردند از نهیب طمع را) اول غلاما را باقندن جمع اولش میوه لری غلبه
و عموم طمعدن اوزری اتی خوش پیدیلر پس افتدیلر نیک قنده صفرا لید کلوب
حضرت لقمانه نهیمت ابلدیلر ﴿ مشوی ﴾ خواجه را گفتند لقمان خورد
آن * خواجه بر لقمان ترش کشت و کران) خواجه به اشدیلر اول میوه لری لقمان
یدی خواجه لقمان اوزره ترش و ثقیل اولدی ﴿ مشوی ﴾ چون تقصص
کرد لقمان از سبب * در عذاب خواجه اش بکشاد لب) چونکم لقمان اول ترش
رویغک سبیدن نیجس و تقصص ایلدی خواجه سنک عتابی خصوص سنده ابدی
اچدی ﴿ مشوی ﴾ گفت لقمان سید ایدش خدا * بنده خابن نباشد
مر قضا) لقمان ایندی ای بنم سببم خدای تعالی ک قنده خاش بنده مقبول اولز
وار قضا واجتا مرتبه سنی بولز ﴿ مشوی ﴾ امتحان کن جمله ما را ای کریم *
سیرمان درده تواز آب حیم) ای کریم بزم جمله مزی امتحان ابله سن بزه طوق و وافر
آب حمیدن ویر ﴿ مشوی ﴾ بعد ازان مارا بصحرایی بران * تو سواره مایاده
می دوان) اندن صکره بزی بر صحرایه سور بعض نسخه ده بران برنه کلان واقع
اولشدر اولو معناسنه سن سواره و بز پیاده بلدرلم ﴿ مشوی ﴾ انکهان
بشکر توید کردار را * صدهای کاشف الاسرار را) اندن صکره سن بد کردار
و قبح کار اولنه نظر ابله اسرار کشف اید یجینک صغیر بنده نظر ابله
﴿ مشوی ﴾ کشت ساقی خواجه از آب حیم * مر غلاما را و خوردند آن زبیم)
خواجه آب حمیدن ساقی اولدی غلاما رینه و قور قسودن اتی ایچدیلر
﴿ مشوی ﴾ بعد ازان می راندشان در دشتها * می دوبند آن نفر بخت
و صلا) اندن صکره ایلری صحرایه سوردی اول طائفه آشفه و بوقر و بلدیلر
﴿ مشوی ﴾ فی در افتادند ایشان از عنا * آب می آوردن ایشان میوه ها) انلر
عنا و زچندن فی ابلکه باشلدیلر دوشدیلر آب حیم غلاما ردن میوه لری طشره
کنودی ﴿ مشوی ﴾ چونکه لقمان را در آمد فی زناف * می برآمد از درونش آب
صافی) چونکم لقمانک کو به کندن و دروئندن فی کلدی الکه دروئندن آب
صافی کلدی وانک طهارتی و عدم خبانی ظاهرا اولدی ﴿ مشوی ﴾ حکمت
لقمان چو داندا این نمود * پس چه باشد حکمت رب الوجود) لقمان حضرتلر نیک

حکمتی چونکم بوحیوب مستوره بی کشف ایلی بیلور پس وجود صاحبك
حکمتی نه اوله یعنی قیاس ایله که اول حکیم مطلق حکمتی بودرون خلقده مستوره
اولان خیانت و معصیتی نیجه کشف ایلسه کرکدر ﴿مثنوی﴾ یوم تبلی
والسرار کلها * بان منکم کامن لایستهی (سوره طارقه اولان آیت کریمه
اشارتدر یوزرلر (یوم تبلی السرار) ذکر ایله شول کوفی که تبلی السرار ای ظاهر
وتعرق خفیات الضمائر بالمفارقة عن الابدان وجعل الباطن ظاهرا (فماله من قوة
ولاناصر) پس انسان ایچون بوقدر بر قوت مانعه که نفسدن آتی منع ایله ودی
برنامرد بوقدر که امتناعه نصرت ایله معنی بیت یوم تبلی السرار کلها
قیامت کوئنده متعارف و متمایز اوله کل سرلر بان (منکم) سزدن ظاهر اوله
(کامن) شول باطن و مستور اولان سرلر که (لایستهی) انک بیانی اشتها
اولمز دیکه سبب فضاخت اوله بشتهی علی بناء الجهول درو قائم مقام فاعلی
تختده اولان ضمیردر که بیانه راجعدر تکیم (اعدلو هوا اقرب للتقوی) ده هو
اعدلوایه راجع اولدینی کی ﴿مثنوی﴾ چون سقوا ماء حمیما قطع *
جمله الاستار مما افصح (سوره محمدده اولان آیت کریمه دن مقتبسدر اول
آیت بودر) (کن هو خالد فی النار) وسقوا ماء حمیما فقطع امعاءهم کن هو خالد
مبتدائک خبریدر مبتدا مقدم مثل الجنة در تقدیر کلام امثل اهل الجنة کثل من
هو خالد فی النار دیکدر و باخود مبتداء محذوفک خبری اوله مقدم اولان (افمن
کان علی بنه) قرینه سببه تقدیر کلام احال من کان مکرا فی الجنة کمال من کان
هو خالد فی النار وسقوا ماء حمیما ودخی سق اوله ماء حاره فقطع امعاءهم پس
بونلرک بفرسقلرینی اول ماء حیم فرط حرارتدن قطع ایله امیدی بو حاله
متصف اوللر اهل جنة برابر میدر دیکدر معنی بیت چون سقوا چونکم بونلر ماء
حمیمدن سق اوللر جمله سترلی قطع اوله و پاره و پاره قیلته شول نسته لردن
اوتریکه رموای اولندی قطعت تغیل یابندن فعل مجهولدر قائم مقام فاعل
جمله الاستار در محافضت ده من اجله ما موصوفه افصح افعال یابندن فعل مجهول
انک صفتی اولور تقدیر کلام قطعت جمله استار هم لاجل الاشياء التي جعلت فضاخه
لهم دیمک اولور ﴿مثنوی﴾ نارزان آمد عذاب کافران * که حجرانار باشند
امتحان (نار اول سیدن کافرلرک عذابی کادیکه حجرک امتحانی آتش اولور یعنی
جواره و جواره دن من حیث القسوه اشد اولان قلبی حق تعالی آتشله تلین و ترقیق
ایلسی بودر که بیان یوزرلر ﴿مثنوی﴾ آن دل چون سنک را ما چند چند *
نرم کفیم ونمی بذرفت بند (اول طاش کی قلبه بر نیجه نیجه کره نرم سو یلدک واطف
اوزره نصیحت ایلدک بندی قبول ایلسی ﴿مثنوی﴾ ریش بدردار اروی بد

یافت رک * مر سرخر را سزدندان سک (مثلا ریش بد ایچون اولرک دازوی بد
بولدی یعنی یاره مر یاره نک طمری یاره مر و تلخ علاج بولدی که اول بد اولان ریشه
لابق اولان داروی بددر مشهور مثلددر که اشکک باشد کو پکک دیشی لایق اولور
ایت دیشی طسوکدر رسی دیکدری ترکیبه بومضایه کوره در ﴿مثنوی﴾
الخیثات الخیثین حکمتست * زشت راهم زشت جفت و بایندست (خیثات اولان
اعمال و احوال خیثین اولان رجال ایچون حکمتدر زشته هم زشت و قبیح جفت
لایقندر کافال تعالی فی سورة النور (الخیثات للخیثین والخیثون للخیثات والطیات
للطیین والطیون للطیات) بوآیت کریمه نک ورودی خاصدر که حضرت طایفه
رضی الله عنهم انک براتی حقنددر ولیکن حکمی عامدر و اکثر مثل مجراسته اجرا
اولور یعنی اعمال قبیحه و اقوال خیثه خبیث اولان کیمسه ایچوندر و خبیث اولان
کیمسه لدی احوال خیثه و اعمال قبیحه ایچوندر و کذلک احوال طیه و اعمال
حیده طیب اولان رجال ایچوندر و طیب و طاهر اولان رجال دخی همان احوال
طیه و طاهره ایچوندر دیمک اولور بابت لایق و هم جنس معنایه در ﴿مثنوی﴾
پس توه رجفتی که می خواهی برو * محو و هم شکل و صفات او بشو) پس سن هر
برجفتی که استرسن یوری انک محوی و شکل و هم صفاتی اول یعنی جسدن قننی
فرقه به مایل ایسک انلرک شکله کیزوب و انلرک صفتله متصف اولوب انلرک مایند
محو اول ﴿مثنوی﴾ نور خواهی مستعد نور شو * دور خواهی خویش بین
و دور شو (نور استرایسک نوره مستداول حقندن دور اولق استرایسک خود بین
اولوب دور اول ﴿مثنوی﴾ وررهی خواهی ازین سخن خرب * سر مکش
از دوست و اسجد و اقرب) اگر بو خراب اولان زنداندن بر بول استرک و قورانی
مراد ایلسک سخن خربدن مراد دنیا در دوستدن باش چکمه که واسجد و اقرب
بیور مشدر بوآیت سوره علقه نک آخرنده در تفسیری جلد رابعک اوایلنده
مذکور اولشددر

بقیه قصه زیددر جواب رسول علیه السلام ﴿مثنوی﴾

﴿مثنوی﴾ این سخن پایان ندارد خیر زید * بر براق ناطقه بر بندفید
بو حکمت و معرفت سوزی نهایت طوتمز قاق ای زید ناطقه براق اوزره قید و بند قیل
یعنی قوت ناطقه بی میدان گفت و کوده نک و بوا یلمکدن واسرا سو یلمکدن بند
ابدوب خاموش اول ﴿مثنوی﴾ ناطقه چون قاضی آمد عیب را * می درانه
بردهای غیب را (قوت ناطقه چونکم عیب رسوای ایدیمی کله غیبک برده لری برتر
﴿مثنوی﴾ غیب مطلوب حق آمد چندگاه * این دهل زن را بران بر بندراه
نیجه زمان غیب حقک مطلوبی کلدی یعنی حقایق اشیا ظاهر اولوب عالم غیبده

مستور اوراق نیچه زمان موت کانه به دهك مطلوب الهی اولدی بو طاولی بی سور
بول بغله یعنی طبل زن کی اولان قوت ناطقه بی آشکاره ابدوب راه کلامی سدا یله
﴿ مثنوی ﴾ تک مران درکش عنان مستور به * هر کس از پندار خود
مسرور به (حله و سر عتله سورمه عنان مستور اوراق کلامی چک اسب ناطق ضبط
ایله مستور اوراق یکدر هر کس کندی ظن و قیاس سندن مسرور اوراق یکدر
﴿ مثنوی ﴾ حق همی خواهد که نو میدان او * زین عبادت هم نکر دانندرو
حق تعالی استر که انک نومیدری هم بوعبادتدن بوزد و ندر میله یعنی قرب الهیدن
ورجت رحانیدن مایوس اولتر هم بورجا ایله اولان عبادتدن اعراض قلیله
﴿ مثنوی ﴾ هم مشرف در عبادت های او * مشغول کشته بطاعت های او
هم اول اللهک عبادت لرنده مشرف اولد قلمی حاله انک طاعت لرنه مشغول اولمش
اولر ﴿ مثنوی ﴾ هم بامیدی مشرف می شوند * چند روزی در رکابش می
دوند هم برامید ایله مشرف اولر برقاج کون انک رکابنده یله یعنی اول امیدک
رکاب بنده و یا خود حقه طاعتی رکابنده سعی ایله رکاب بنده ﴿ مثنوی ﴾ خواهد آن
رجت بتابد بر همه * بر بدو نیک از عموم مرجه (حق تعالی استر اول رجت جعیسک
اوزرینه طوعه عموم مرجه دن یعنی مرجه عامه و رجت واسعه دن که نیک و بد
اوزره انک شمولی واردر ﴿ مثنوی ﴾ حق همی خواهد که هر میر و اسیر *
بارجا و خوف باشند و حذر (حق استر که هر امیر و اسیر رجا و خوف ایله یچی
اولر یعنی اولر و صا لخر طاعت لرنه مغرور اولد لرنه و بد کرد ار اولتر و عمل سینه
قیلار انک رجتدن قطع امید قلیله ﴿ مثنوی ﴾ این رجا و خوف در پرده
بود * ناپس این پرده پرورده شود (بورجا و خوف پرده ده اولور تابو پرده نکر اردنده
هر امیر و اسیر پرورده اوله و نشو و نما بوله ﴿ مثنوی ﴾ چون دریدی پرده کو
خوف و رجا * غیب راشد کروفری بر ملا (چونکم پرده بی رنه سن خوف و رجا
قنی غیبک بر کروفری آشکار اولدی خلق اوزره یعنی خوف و رجا مرتبه سی غیب
و شهادتک مابیننده پرده موجود اولد یقه ثابت اوور چونکم پرده بی اورنه دن
چاک ایله سن و طام غیبک رونق و لطافتی آشکاره ظهوره کله خوف و رجا فنده
قالور یعنی لوظهرت الحقایق لبطلت الشرایع فوا سنجه عالم غیبک انرار
و حقایق ظهوره کلد که محل خوف و رجا اولان شرایع قالز و خوف و رجا به
سبب دخی اولز اگر سن دیرسک که حشرده و نشرده اکثر کیمه لر خوف و رجا
اوزرینه اولسدر کر کدر آخرت خود امور غیبیه دندر چونکم غیب ظهوره کله
خوف و رجا قالز دیک بو تقدیر اوزره نیچه ممکن اوور الجواب غیبیدن مراد
بوند حقایق اشیا و اعیان ثابته در امور اخرویه دکلدر پس حقایق ظاهر

اولسه اصلا خوف و رجا قالز دی دیمک اوور مرتبه حقیقت ظهوره کلد که
واکا کال یقین حاصل اولد قنده اصلا خوف و رجا و شک و شبهه قالس دیقنه
و مرتبه حقیقت ظهوره کلد که شک و شبهه دن خالی اولد یقنه بر خوب مثال
بسط ابدوب پیوررر ﴿ مثنوی ﴾ براب جو بردظنی یک فتا * که سلیمانست
ماهی کیرما (مثلا بر جوان ابرمق کنارنده برظن ایله بیکه بزم ماهی کیرم سلیمان
علیه السلام در یعنی حضرت سلیمان علیه السلام خاتم النین کند کد نصرکه
سلطنتدن دوشوب بر فقیر بالقبی شکسته ابر مقده باقی اولر کن بریکت انی
سلطنتی حالده کورمش و بتلش ابدی اول شکسته کوردیکی کبی ظن ایله بیکه
بو باقی طویتی سلیمان علیه السلام در ولیکن ینه شبهه و شکو که دوشوب کندی به
یوله دیدی ﴿ مثنوی ﴾ کرو بست این از چه فردست و خفیت * ورنه
سجای سلیمانیش چیست (اگر بوماهی کیر او ایسه نه جهندن مرد خفیدر و اگر
سلیمان دکل ایسه پس انک بوسلیمانلق شکلی ندر ﴿ مثنوی ﴾ اندرین
اندیشه می بود اود و دل * تا سلیمان کشت شاه متقل (بو اندیشه ده اول جوان
دودل اولدی یعنی تردد قیلدی حتی سلیمان علیه السلام متقل شاه اولدی
﴿ مثنوی ﴾ دیورفت از ملک و تخت او کسریخت * تیغ بختش خون آن
شیطان بر بخت (خامن آلان دیو کندی انک ملک و تختدن قاچدی سلیمان
علیه السلام بخت و دولتی تیغی اول شیطانک فانی دو کیدی ﴿ مثنوی ﴾
کرد در انکشت خود انکشتی * جمع آمد لشکر دیو و پری (حضرت سلیمان
علیه السلام خانی کندی بر مغه ایلدی دیو و پری و لشکری باشنه جمع کلدی
وانلره کالاول حکومت قیلدی ﴿ مثنوی ﴾ آمدند از بهر نظاره رجال
* در میان شان انکه بد صاحب خیال (رجال و خلاق نظاره دن اوتری سیر
قلقی ایچون کلدیلر اول رجالک مابیننده ابدی صاحب خیال یعنی ارمق کنارنده
حضرت سلیمان علیه السلامی ماهی کیر شکسته کوروب بوسلیمانیدر و یا خود
دکلدر دیو تخیل و توهم ایلین کیمسه انلره یله ابدی ﴿ مثنوی ﴾ چون در
انکشتش بدید انکشتی * رفت اندیشه و کانش بکسری (چونکم اول جوان
سلطنت خانی حضرت سلیمان علیه السلام بر مقنده کوردی بالکلیه انک
اندیشه و کانی کندی ﴿ مثنوی ﴾ وهم انکاهست کان پوشیده است *
این تحری از بی نادیده است (وهم اول قنده در که اول شی پوشیده در بو تحری
نادیده اولان شیدن اوتریدر مثلا کعبه کورلد که و قبله نه جانبه در یلمد که
تحری و طلب برنده اولور اما ظهوره کله و آشکار اولسه تحری و طلب باطل
اولور کذلک قبله حقیقی ظهوره کله خلق تحری و طلبی قالز و بو خوف

ورجال وجست وجوار برنده اواز ﴿ مشوی ﴾ شد خیال غایب اندر سینه زفت * چون که حاضر شد خیال او بر رفت (غایب اولان شیشک خیال واندیشه می سینده عظیم وجسیم اولدی چونکم غائب اولان نسته نك حاضر اولدی وعبانه کلدی انک ظن وخیالی کندی ﴿ مشوی ﴾ کرسمای نور بی باریده نیست * هم زمین تاری باایده نیست) باریده باغش بالیده اوزامش وزیاده اولمش معنانه در بویته ماقبلنه مناسبتی اولدر که بیوردیلرز یاده وهم وکان اول وقتده جائزدر که اول مقصود و مطالب پوشیده اوله تکیم یوتخوری کسبه بی کور مکدن اوتر بدر بوندن معلوم اولور که غیب مقصود غایبه قوت خیالی مقتضیدر و حضور مقصود البته زوال خیالی مستلزمدر چونکم غایب اولان سلیمان علیه السلام خیالی اول صاحب خیالک سینه سند زفت و قوی ایدی چون اول سلیمان علیه السلام حاضر اولدی خیالی اول صاحب خیالدن کندی و حقیقت حال ظهور ایندی زیرا غیبت مقصود البته خیالی مستلزم و حضور مقصود البته دفع خیالی مقتضیدر مثلاً اگر سمای نور ایندر که باغش سر دکلددر هم زمین تیره نیاسر و نشو و نما سر دکلددر که البته سمای نورانی باغشی وزمین ظلماتی تورمکی مقتضیدر نشو و نما زمین باران آسمانی و باران آسمان نشو و نما زمینی مستلزمدر پس بویته مشالدر غیب مقصود کجای خیالی و حضور مقصود دفع خیالی مستلزم اولسته ﴿ مشوی ﴾ یؤمنون بالغیب می باید مرا * زان بیستم روزن فاتی سرا (سوره بقره نك اوله اشارتدر که بیوررلر که (الم ذلك الكتاب) مفسرین حروف مقطعه به چوق معنی و بر مشالدر اما متتهای کلامی بودر که (وهی سرمن اسرار الله انشأ الله به و هی القرآن) محققین بعضی بیوررلر که هر بر حروف بوجود اشارتدر الف ذات حقه اشارتدر که اول جیع وجوددر و لام عقل فعاله اشارتدر که اسان شرعه جبرائیل علیه السلامه دیرلر و اوسط وجوددر که وجود اولده استفاضه ایدوب وجود آخره افاضه ایدر (م) وجود محمد اشارتدر آخر وجود در و دائرة وجود انکله و راء تمام اولشدر پس بر حروف مقسم بها اولدیغی تقدیر اوزره تقدیر قسم بویه اولور که الله حقیقونکه جع موجوداتک اولیدر و عقل فعال حقیقونکه فوضاتی ابصاله واسطه اولدر و وجود محمد حقیقونکه مظهر ذات وصفات واکل و مکمل جیع موجوداتدر (ذلك الكتاب) ای ذلك الكتاب الموعود فی التوریه والانجیل بوتقدیرجه ذلك نك مشار الیهی انجیل و توراتدر یا موعود اولان قراندر اکا اشارت اوله و یاخود علم الله معلوم اولان کتابه اشارت اوله تقدیر کلام ای ذلك الكتاب المعلوم فی صلی السابق الموعود فی کتب المنزله اهل تفسیر بونده وجوه کثیره

بیان ایشلردر بو مختصرده ایرادی قابل دکلددر (لاریب فیه) بو کتابده ربب یوقدر علی سبیل الاستغراق نفی ربب ایلدی حال بو که اکثر کیمسه خود قرآنده ربب وکان اوزره ایدیلز نکته بودر که اگر مرتاب اولنلر بو کتابه نظر صحیح و عقل سلیم برله نظر قیسه جق اولورسه بو کلامک کمال وضوح رهانی و غایت سطوع دلایلی انلره شاهد و کافی اولوب معجزه نبوی و وحی الهی اولسته شک وشبهه فومن (هدی) هدی مصدر در مبتداء محذوفک خبر یدر وهو الدلالة الموصلة الی البغیه یعنی بو کتاب دلالت موصله در مطاوبه (للمتقین) اتقایدنلر ایچون متقی اسم فاعلدر و فی بقی وقایه والوقایه فی الشریعه من بقی نفسه عما یستحق به العقوبة (الذین) اوله متقیلر که (یؤمنون بالغیب) ای بصدقون بما غاب عنهم مما نبأهم به التبی صلی الله تعالی علیه وسلم یعنی تصدیق ایدلر کشیدیلرندن غایب اولان شیره حضرت نبی صلی الله تعالی علیه وسلم نیجه خبر و یردی ایسه غیب غائب معنانه در الایمان اقرار باللسان وتصدیق بالجان والعمل لیس بداخل فی الایمان اما شافعی علی دخی ایمان کامله شرطدر د عشر (و یقیمون الصلوة) دخی اوقات مخصوصده صلاوة مفروضه بی ادا ایدلر (و یمارزقناهم بنفقون) و یزم اعطا ایلدیکمز شیشک بعضندن تصدیق ایدلر معنی بیت حضرت مولانا قدس الله سره العزیز خدای تعالی لسانندن و یاخود حضرت پیغمبر علیه السلام لسانندن فقرا واحبابنسه ایمان بالغیبک عند الانبیاء والاولیا مقبول یعنی اعلام ایدوب بیوررلر که (یؤمنون بالغیب) غیبده اولان احواله تصدیق می باید مرا کر کدر بره زان یسیم اندن اوثری بغلدم روزن فاتی دنیاک آخرت جائنده بنجره سنکه آخرتده اولان احواله غایبیه تصدیق ایدلر بالایمان تقلیدی ایله و بالایمان تحقیقی ایله زیرا ایمان ایکی قسمدر یا تقلیدی و یا تحقیقی و تحقیقی دخی ایکی قسمدر بری استدلالی و بری کشفی پس اهل استدلال و اهل کشفدن هر بریسی یا واقفدر علم غیبیه و یا غیر واقفدر پس غیر واقف اولان علم الیقین مرتبه سنددر بومرتبه صاحب لیشک حالی ان تعبد الله کانت راء وان لم تکن تراه فانه یراک (حدیثک ماصدقیدر و اما علم غیبیه واقف اولان بالایمان عینی صاحبیدر که بومرتبه به عین الیقین دیرلر و بومرتبه اهلک خالی جناب حق هر حالده و هر شیده مشاهده دن خالی دکلددر (وهو معکم ایماکمتم) سرین معاینه قیابوب (افضل ایمان المرء ان یعلم ان الله معه حیث کان) و یاخود ایمان حقیقی صاحبیدر که بومرتبه به حق الیقین دیرلر بومرتبه ک صاحب لری مشاهده ذات وصفات ایدوب کشیدیلر فی فناء مطابق قیاسلردر و بومرتبه به آیت کریمه دخی اشارت وارددر (یا ایها الذین امنوا آمنوا) ای الله ایمان استدلالیه ایمان ایدنلر ایمان حقیقیله ایمان ایدک که ایمان بالعباندر و حدیثده دخی اشارت

وارد در که معاذ بن جبل رضی الله عنه حیثا ندا ایدرلر دیکه (یا صهیب و یا سلیمان و یا بلال تعالوا تؤمنوا یا رسول الله فقالوا یا رسول الله انما بالله ورسوله وبقولنا معاذ هکذا قال علیه السلام دعوا معاذ فانه رجل يحب الله ورسوله) بودند دخی متفهم اولان ایمان حقیقی جانشده دعوتد روز بدک دخی اصبحت مؤمنه دیدیکی ایمان ایمان حقیقیه اشارتدر و ایمان عیان و ایمان حقیقیک علامتی عالم غیبیه اولان حقایق مشاهده قیامتد اگر بومر تیه دن صاحبی خبر و بر سه شریعت باطل اولق لازم کلور زیرا لو ظهرت الحقایق لبطلت الشرائع در وحکم الهیه تک ظهوری شرایع و مظاهره مریوطدر پس حضرت پیغمبر علیه السلام زیده ایمان حقیقیک اسرارنی کتم و ستره امر ایدوب ایمان بالغیبی مدح پیورد قلمر بنده سبب بودر تنکیم حضرت خداوند کار قدس الله سره العزیز یو که کتارل به دخی بواسراری استتاره ترغیب ایدوب پیوررلر که ﴿ مثنوی ﴾ چون شکاف آسمانرا در ظهور * چون بگویم هل تری فیها فطور) سورة ملکده اولان آیت کریمه به اشارتدر اولی بودر (وهو العزیز) اول الله فالیدر جیع اشیا به (الفطور) مبالغه ایه مغفرت ایدیمیدر نائب اوللره (الذی) اویله عزیز و غفور که (خلق سبع سموات) سموات سبعی خلق ایلدی (طباقا) صفندر سبع سمواته ای مطابقه طباقا التعل بالتعل دیزل اذا خصفتها یاخود فصل محدوفک مصدر یدر جمله سی سبع سمواته صفت اولور ای طوبقت طباقا (ما تری فی خلق الرحمن من تفاوت) صفت اخری در سبع سمواته و خلق الرحمن ضمیر موضعده وضع اولندی تعظیما لشأنهن و خلقهن و یاخود جمله مستأنفه اوله و خطاب حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم در و یا خطاب صالح اولان کیمیدر اوله یعنی کورمز سن ای غافل اولان کیمه رحمانک مخاوفنده (من تفاوت) یعنی اختلاف و عدم مناسبتدن برشی کورمز سن (فارجع البصر) بصری سمواته ردایله حتی بالمعاینه مشاهده ایدوب شهید و شایبده دن خلاص اوله سن (هل تری من فطور) سن کورر میسن شقوق و صدوددن برشی معلومه در که کورمز سن (ثم ارجع البصر کرین) اندنصکره بصری رجعة بعد رجعة و کرة بعد کرة خلق سماواته رجوع قیل کور بونلرده عیب و خیلل کورر میسن (یتقلب الیک البصر خاسئا) بصرک سکا ذلیل و بهید اولدینی حالده رجوع ایلر (وهو حسیب) ای کلیل من طول المعاوده و کثرة المراجعة معنی بیت حضرت خداوند کار قدس الله سره العزیز جناب عزت استاندن پیوررلر چون شکاف شکاف یارام و یاره یاره قلم آسمانرا در ظهور کوکری ظاهرده چون بگویم پس آسمان شق و یاره یاره اولدقدنصکره نیجه دیرم هل تری فیها فطور آسمانه نظر ایه فطور کورر میسن دیو نیجه دیرم ما حصل کلام بودر که اسرار

غیبیه پیدا و احوال آخرت هو بدا اولدقدن صکره نیجه قابلدر که آخرته و جنت وجهته و سائر احواله ایمان کنورک دینه ایمان عالم غیبیه ایکن خوشدر یوخسه بعد العیان اولز امدی طرف صدور الاحرار قبور الاسرار معنایله عل ایدوب افشای رازدن احراز اید ﴿ مثنوی ﴾ تادرین ظلمت نحری کس ترند * هر کسی روجانی می آورند (تا خلق بو ظلمات دنیاده نحری دوشیدلر هر بر کیمسه نحری ایلدیک و قلبک اعتقاد ایلدیک جانیبه یوز کنورلر ﴿ مثنوی ﴾ مدتی معکوس باشد کارها * شهنشه رازدز آورد بردارها) بر مدت اوله که کارل معکوس اوله مثلا دزد شهنشه بی دارلر کنوره یعنی بودیا کیدوب مدت اخرویه ظهوره کلد کده دنیاده اولان کارلر اکثری معکوس اوله و جوق کیمسه ظن ایلدیک شیشک عکسنی بوله مثلا دنیاده صوباشی دزدی داره کنورمک عادت اولش و شهرت بولمشدی آخرت اولدقدن بعض دزد اولور که صوباشی بی داره کنورر بونک کشف معنای یووجهله اولور که مثلا بری کاهمی مجرد نهمت ایه و یاخود غرض نفسله صوباشی دنیاده اخذ ایلسه و بغیر حق غرض نفسله اتی داره کنورر بونک صلب ایلسه آخرتده اول دخی اکا اویله ایلر پس آخرت امری برعکس اولش اولور و بومصرع مجرد کار آخرت برعکس اولمنسه مثال اولور و مراد دنیاده اکثر غالب کوردیک کیمسه لری مغلوبک مغلوبی کورر سن دیک ایشار قیلور ﴿ مثنوی ﴾ تا که بس سلطان و عالی همی * بنده بنده خود آید مدتی تا که بودنیاده زیاده عالی همت اولان سلطان و یاخود جوق سلطان و جوق همتلو بر مدت کندی بنده سنک بنده سی کله توضیح معنی بودنیاده نیجه عالی همت سلطانلر اولور و انک تحت یدنده نیجه بنده ل اولور اول سلطان دنیاده اول بنده به حقارتله نظر قیلور و اول بنده اطاعت حقله کسب سعادت ایدیه ایلر چونک آخرت اوله اول بنده نک عندالله مرتبه سی عالی اولور و اول سلطان اول کونده سفلی قالور پس دنیاده کندی بنده سی اولنه آخرتده بنده لکلر و خدمتلر قیلور تا که انک شفیع اوله و یاخود بعض حسناتی اکا اعطایله و لهذا قال الله تعالی (بل بدالهم من الله عالم یکنونوا بحسبون ﴿ مثنوی ﴾ بندی در غیب آید خوب و نش * حفظ غیب آید در استعجاب خوش) خدمت و بندلک غیبیه خوب و کوزل کلور غیبک حفظی استعجابه خوش کلور یعنی اقتدایک بر بنده حضورنده دکل ایکن غایبه بندلک ایلک حضورنده اولان بنده لکدن خوب و لطیفدر زیرا عبادت قیامتد و طالب خدمت اولقده غیبی حفظ ایتک اولی و خوشدر تنکیم این مسعود رضی الله عنه حضرتلرندن روایت اولنور که پیورمشار (قال علیه السلام والذي لا اله غیره و ما آمن احد ایمانا افضل من ایمان بغیب ثم قرأ علیه السلام) (والذین

بؤمنون بالغیب) بالغیبه بالناس ایچوندر من ایمان ملتس بغیب دیمک اولور
 پس بومعانی تفهیم ایچون بو پیشری مثل موقعه ایراد الیوب پیورر
 * مثنوی * کوکه مدح شاه کو بدیش او * تا که برغیت بوداوشرم رو
 مثلاً قی او کیسه که شاه او کنده شاهک مدحی دبه تا اول کیسه که شاهک غیبتده شرم
 رواوله وغایانه اندن استخیا قبله * مثنوی * قلعهداری کز کنار مملکت *
 دور از سلطان وسایه سلطنت) مثال آخر مثلاً بر دزدار که مملکتک کارندن
 سلطانندن وسایه سلطنتدن دوراوله * مثنوی * پاس دارد قلعه را از دشمنان
 * قلعه نفروشد بحال بی کران) دشمنلردن قلعه بی حفظ طوته قلعه بی بی کران
 و بی پایان ماله صائبه * مثنوی * غائب از شه در کار نغرها * همچو حاضر
 اونکه دارد وفا) اول قلعه دار نغزلک کارنده پادشاهدن غائب اولدیغی حالده
 نغرها در بندله و کدکله دیرل پادشاه بایسته حاضر اولان کیسه کی اوقلمه دار
 وفای نکه طوته * مثنوی * پیش شه اوبه بود از دیگران * که بخدمت حاضرند
 و جان فشان) پادشاهک قتمده اوقلمه دار خدمته واستقامتده غیر بلردن
 بهتر در که پادشاهک خدمته حاضرل و جان نثار ایلیجیلردر * مثنوی *
 پس بغیبت نیم ذره حفظ کار * به که اندر حاضری زان صد هزار) پس غیبتده
 نیم ذره کاری حفظ ایلک حاضر افده اولان حفظ کارلک صد هزارندن یکدر یعنی
 پادشاه حاضر دکل ایکن الک امر نه امثال قیاق وغایانه طاعتده و خدمته اولمق
 ایلک حضورنده اوللردن و جان کوروب نیجه عطیه واحسان بوللردن اولی
 و افضلدر تنکیم ابن مسعود رضی الله علیه وسلم غایانه ایمان قیللرک ایمانی پسند ایدوب
 حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم کورنلرک و مجلسند حاضر اوللرک ایمانی
 اوزره ترجیح ایلمشدر تنکیم محشی بیضاوی شیخ زاده مرحوم (بؤمنون بالغیب)
 آیت کریمه سنده بیضاویک ابن مسعود دن نقل ایلدیکی قول شریفک تحقیقده
 دیر کاذر من ابن مسعود رضی الله عنه ایمان اصحاب رسول الله علیه السلام قال ان
 امر محمد کان بینا لمن رأه والذی لا اله غیره ما آمن کلهم کاذریر یدانه لا عجب فی ایمان
 من آمن و ایمانه بحضوره علیه السلام لما شاهد من المعجزات بل العجب من آمن به
 ولم يشاهد شيئاً من المعجزات فایمانه اشد اعتبار اوافضل من ایمان من شهد
 * مثنوی * طاعت و ایمان کنون محمود شد * بعد مرک اندر عیان مر دود شد)
 طاعت و ایمان شمدی محمود و مدوح اولدی موند نصکره عیان وقتده ایمان مر دود
 اولدی انکچون ایمان یاس مقبول دکلدر * مثنوی * چونکه غیب وغایابی
 روپوش به * پس دهان بر بندوب خاموش به) حضرت نبی علیه السلام بنه زیده

ایندی ای زید چونکم غیب وعاب مستور اولمق یکدر یوسوز اگر چه حضرت نبی علیه
 السلام جانبدن زیده واقع اولشدر پس دهان وایکی بغله اب خاموش اولمق و ستراسرار
 لدنی قیاق یکدر ایکن هر زید مشرب اولان و افشاء اسرار و راز قیلان عارفله دخی
 بوند نسیه او اور تا کم امانت خدای نااهله و برمهیل و حقایق واسرار میستی اولیله
 اظهار قیلهلر * مثنوی * ای برادر دست وادار از سخن * خود خدا پیدا کند
 علم لدن) ای قرداش الکی سوزدن کبر و طوت و بدلیکی علم لدن نقل ایلمکدن حفظ
 ایت زرا نجه قیاق خدای تعالی علم لدنی پیدا ایلر پس بو علم قیل و قال الیه نقل اولمقدن
 ذوق و حاله بوانمی اوللدر و اولدن خدای تعالی ایلک پیدا و اظهار قیلهلر
 استدیکی عبدک قلبنه قدق و ملهم اولسته و تعلیم قیلهلر ته تفویض اولوب بیاندن
 فراغت اولدی و بوحیله طالب علم لدن اوللر نسیه قیلندی (قال النبی صلی الله
 علیه وسلم علم الباطن سر من اسرار الله وحکم من حکم الله یفقه فی قلوب من شاء
 من عباده رواه علی کذا فی الجامع الصغیر * مثنوی * پس بود خورشید را
 رویش کوا * ای شی اعظم الشاهدله) سوره انعامده اولان ایت کریمه ایدر
 (قل ای شی اکبر شهاده بوایت کریمه ک سبب زولی بودر که قوم قریش بر کون
 پیغمبر علیه السلام دیدلر که یا محمد یهودی و نصاری دیرل محمدک ذکر و صفی
 بزم کلمزده بوقدر پس سبک شهادتک کیدر بو خصوصده جناب عزت بوایت
 کریمه بی ازال ایلدیکه (قل) دی یا محمد بوللره (ای شی اکبر شهاده) نه شی اکبردر
 من حیث اشهد (قل) دی بوللره که (الله) اکبر شهاده شهادت جهنتندن
 جیع شیلردن (شهادتینی وینکم) اول الله شاهد در بزمه سبک ما بنیزده اولان
 هر حاله معنی ایت پس بود خورشید را کونشه کفایت ایدر رویش کوا بوزی اکا شاهد
 اولمی ای شی نه شیدر اعظم الشاهد شاهدک اعظمی الله الله در ای شی میتد اوله
 خبر ایدر پس جناب عزت و حدایت و وجود مطلقه شهادتینه بر تودانی و انوار
 صفایتدر * بافتاب توان یافت کافتاب کجاست * پس بو کلامدن انبیاء علیهم السلام
 و اولیای عظامک شهادتی حقن غیری اولمق احتمالی دفعدن اوزری پیورر که
 * مثنوی * فی یکوم چون قرین شد در بیان * هم خدا و هم ملک عالمیان
 بو بیتده فی کله سی مقدم اولان ای برادر دست وادار از سخن قوانندن لازم کلان منفی
 فی ایچوندر یعنی بوقی الی سوزدن کبر و طرتمزم سوبلرم واسرار لدنی نقل ایلم
 چونکم بیاند و حضرت قرآنده قرین اولدی هم خدای تعالی و هم ملائکه
 اولوا اعلی پس زده جناب عزت و حدایتنه شهادت ایدر بزم شهادت حق
 شهادتن غیری دکلدر بر انص شریفده جناب عزت ملائکه و علمک
 شهادتی کندی شهادتینه قرین قیلهلر تنکیم مضمون آیت کریمه بی فاعله

پور را که **مثنوی** **بشهاد الله والملك واهل العلوم** * انه لارب الامن
 يدوم) بآیت کریمه سوره ال عمران در اولی بودر (شهد الله انه لا اله الا هو) ای بین
 وحدانیت بنصب الدلائل علیها یعنی حساب عزت و خدائیت بی بدی ایلدی بخاق
 نیجه دلائل و براهین نصب ایتسبله بعضر شهادتی حکم الله معانسته و بعضر علم الله
 معانسته المشار و ابن عباس رضی الله عنه حضرت تری شهادت نفس بنفسه قل ان بخاق
 الخالق پور مشر یعنی اول الله شهادت ایلدی و یا حکم و یا بیان و یا اعلام ایلدی که (انه)
 تحقیقا اول الله (لا اله) هیچ بر معبود سزای عبادت و مستحق اطاعت دکادر
 (الاهو) الا اول الاهد (واللائكة) و دخی ملائکه شهادت ایدرل وحدانیت حقه
 بالاعتراف والاقرار (واووا العلم) و علم صاحب لری دخی بحسب المراتب شهادت
 ایدرل وحدانیت حقه بالایمان والاحتجاج علیها (قائما بالقسط) ای مقیما للعدل
 فی حکمه باعطاء کل ذی حق حقه بحسب استعداد و استحقاقه بو تقدیر حقه قائما
 شهدنک قاعلی اولان لفظة الاهدن حال واقع اولور اووا الملدن حال اواقده
 جائزدر و مدحیت اوزره منصوب اولمقدده جائزدر لا اله الا هو تکرار اولسی تا کید
 ادانه توحید و مزید اعتناء تمجید ایچوندر (العزيز الحكيم) العزيز الذی یقهر
 من یشاء من خلقه والحکیم الذی یدبر بحکمته کل شیء و به طبعه مایلیق به معنی بیت
 شهد الله الله شهادت ایلر والملك دخی ملائکه و اهل العلوم دخی اهل علوم بحسب
 المراتب شهادت ایدرل انه تحقیقا شان بودر که لارب بر مالک و سید بودر الامن
 مکر شول الله که یدوم دایم و بی زوال و باقی و لایزالدر **مثنوی** **چون**
 کواهی داد حق که بود ملک * تاشود اندر کواهی **مشترک** (چونکم حق تعالی
 حضرت تری کندی و خدائیت شاهدک و یره ملک کیم اوله تا شهادتده حضرت
 حقه مشترک اوله ملک شهادتده اشتراکته سبب و علت نه ایلدیکن بیانه شروع
 ایدوب پور **مثنوی** **وانکه شد شاع و حضور آفتاب** * بر تباد چشم
 و دل های خراب) زیرا که آفتابک نور و حضور نه خراب اولان دالر و خراب
 اولان دیدل طافت کنور من یعنی آفتاب حقیقی اولان جناب خدائک کندی ذات
 بیچوننه قیلدیغی شهادتی هر ضعیف الذهن فهم ایدر من و انک تجلسندن هر کس
 بهره بوله من پس نور ملائکه نور الهیدن ضعیف اولدیه شهادتده مشترک اولدی
 و ادای شهادت و تبلیغ رسالت قیلدی تا عقول ضعیفه اکا طافت کنور بعد
 ملائکه دن استفاده علوم ایلکه قادر اولیلر ایچون حق تعالی بشر شکانده اولان
 اووا العلی دخی شهادتده ملائکه به یار ایلدی تا اکثر کسل اندر دن کسب علوم
 ایدرل و حضرت حقک اشناغنی حاصل قیلدر **مثنوی** **چون خفاشی**
 کوتف خور شیدرا * بر تباد بکسلد امیدرا) مثلا خراب اولان دالر و دیدر

شول بر خفاش کی که او خفاش افتاک نور و تانه طافت کنور من ایلدی قطع ایلر
مثنوی **پس ملائک را چو ماهم یار دان** * چاره کر خود شیدر بر آسمان)
 پس بو مقدمه معلومک اولدیه ملائکه بی هم شهادتده بر جلین یار بیل آسمان
 اوزره خور شیدر ایچون جلوه ایلدیجی بیل خور شیدر مراد جناب حق اولور و بر
 آسمان خور شیدر ظرف اولق مناسب اولمز بر مراد اولان حضرت حق
 مکانه و آسمانه تخصیص ایلکی موهبم اووا ر اولی اولان جلوه کر اولان ملائکه
 ظرف اولوب تقدیر معنی بویه دیمک اولور صکه پس ملائکه بی
 شهادتده بزمه یار و معین بیل آسمان اوزره انلری خور شیدر ایچون جاوه
 کر بیل انلر قلوبه الهام والقا ایتکده شهادت ایدرل بر قولا و فعلا خلقه تعلیم
 ایتکده شهادت ایلر دیمک اولور اگر آسمان من مراد جمع اشیا نیک وجودی اولور سه
 خور شیدر ظرف اولق دخی جائز اولور بو تقدیر اوزره معنی جمیع موجوداتک
 آسمان وجودی اوزره جلوه کر اولان خور شیدر حقیقی ایچون ملائکه بی بزمه
 اکا شهادت ایلکه یار و معین بیل دیمک اولور و بونا و یلده اشیا نیک وجودی
 خور شیدر حقیقته ظرف اولق لازم کلز بلکه انک اسماء و صفاتک ظهور نه
 و تجلیسته مظهر اولق لازم کلور شکیم نقش فصوصده حضرت شیخ اکبر قدس الله
 سره العزیز رفیع ادریسده بو معنایه اشارت ایلدر و بورایه مناسب اولان کفانی
 نقش فصوصده اولان شرحزده اول محلده تفصیلا مذکور اولمشدر
مثنوی **کین ضیام از آفتابی یافتیم** * چون خلیفه بر ضعیفان تافیم)
 هر ملک بویه دیر که بوضیایی بر یافتن بولاق خلیفه کی ضعیفلر اوزره بیلدر اداق
 یعنی هر ملک لسان ملکوتیه ایل بویه دیر که بوذا نکرده اولان ضعیفان و نوری بر اول
 خور شیدر حقیقندن بولاق و اندن کالیله استناره قیلدی و قوت و قدرت الدقی
 پادشاهلرک خلیفه لری رطایا اوزره ظهور قیلدی یعنی کی بر دخی ضعیف اولان عقول
 و قلوب اوزره طلوع قیلدی و ظاهر اولدی و انلر بر سبیل القا و الهام تعلیم عالم ایلدک دیرلر
مثنوی **چون مه نویسه روزه یا که بدر** * هر ملک دار دیکال و نور و قدر)
 یکی آی کبی یا اوج کونلک ماه کی و یا خود بدر کامل اولش ماه کی هر ملک
 علی حده کال و نور و قدر طور بر بعضی کامل و بعضی اندن اکل و بعضی
 نورانی و بعضی اندن نور و بعضی بعضندن شریقا و بعضی دخی من حیث
 المرتبه جلوه دن اشرفدر محصل انسانک نیجه انواعی و ارایسه انلرک دخی انواعی
 واردر عامه ملائکه و مؤمن ملائکه و خواص ملائکه و اولیای ملائکه و انبیای ملائکه
 و رسل ملائکه واردر من حیث المرتبه بری برندن تفاوتلری مقرردر **مثنوی**
 زاجنجه نور ثلثه اور باع * بر مراتب هر ملک را آن شماع) ابتدای سوره فاطر

اشارتند (الحمد لله فاطر السموات والارض) جميع حاملك لحدی و شادنی اول الله
 انبیا علیهم السلام و اولیای عظامه در سل فیما بعد یونلر رسالات حق و حی الیه و الهام
 و رؤیای صلحه الیه تبلغ ایدرل (اولی اجنه مشی و ثلاث و رباع) اوله ملائکه که
 ایکبشر ایکبشر اوچر اوچر و در در در قنادر صاحبدر ملاعقول انسانک قوت
 علمیه و نظریه جناحی و خمس مشترک و قوت و همیه و خیالیه و فکریه هر ی بر در جناح
 مشابه سنده در ملائکه نك دخی جناحی بونوال اوزر در قافهم (یزید فی الخلق
 مایشه) زیاده ایلر اول الله خلقتیه دیلیدیکی شبنی عقل و عمیر و علم و معرفت کی
 و باخود بلاغت و فصاحت و صباحت اوله و بهضار حاتمیه حبله قرأت ایدوب
 مراد حسن صورت در دیش بوجهله به و دخی بونلر اشلی شیلر و نفس نیک اشارتی
 وارد (ان الله علی کل شیء قدير) تحفیه الله جیع اشیه به قادر در معنی نیت
 دور در دور در اوچر اوچر نور در قنادر در مرتبه لری اوزره هر بر ملکه
 اول شمع حق لامع و ساطع اولشدی بومخلده حضرت خد اوند کار
 قدس الله سره العزیز سوال مقدریه اشارت بیوروب دیرل که چونکه جناب
 عزتک شهادتی جله به کافدر باملائکه و علمانک شهادتیه احتیاج وارد
 پس جواب بیورل که هر کس حقک شهادتی فهمه قادر دکلدر پس انبیا
 علیهم السلام و اولیای عظامک و ملائکه و علمای دخی شاهد قیلدیکه هر کس
 استعدادی مقداری ایلر در استفاده و استفاده ایدرل مشوی همچو پره های
 عقول انسان که بسی فرقت شان اندر میان) اجنه ملائکه متفاوت در انسانک
 عقولی برلری کی که انلرک مایتنده چرق فرق وارد عقول آدمی مایتنده تفاوت
 عظیمه اولدیغی کی زیر اکیمی سفیه و کیمی قبیله و کیمی کامل العقل و کیمی
 بوجهله دن اکلدروفس علی هذا قوة الملائكة و اجنتهم مشوی پس
 قرین هر بشر در نیک و بد * آن ملک باشد که مانندش بود) پس هر بشرک قرینی
 نیک و بد اول ملک اولور که انک مانند اوله اعلی اولان ملائکه اعلی اولان کیمدر
 و ادنی اولان ادنی اولان کیمدر بارو قرین اولور که مایتنلر نه نوعا مناسبت وارد
 مشوی چشم اعش چونکه خود ابر شافت * اخترا و اشع شدتاره بیافت
 اعشک چشمی چونکه آفتابه طاقت کتور مدی کوکب اکاشع اولدی ناآنکه بول
 بولدی مراد ضعیف البصیره اوللر و دیده اتور در بی بهره قائلر حضرت خدادن
 استناره به و ملائکه دن و ارواح انبیا علیهم السلام دن استفاده به قادر اولوب
 و حیاته اولان بدر کامل کی غاله نور پاش اولان اولیای عظامه دن استفاده قیلوب
 العلماء مصابیح الارض فواضحه انجی نجوم زمین و مصابیح دین اولان عاللردن

و شیلردن که کندیلرک دیده ادراکی اکاشع طاقت کتور در بونلرک بوکونه ضعیف
 بصره مبتلا اوللر شمع دین اولوب بوکونه اعش لار انلرک نور ارشادی واسطه سیه
 بول بولور

کتن پیغمبر صلی الله علیه وسلم مرزیدر له
 ابن مرزا فاشه ناز بن مکر و متابعت نکه دار

مشوی گفت پیغمبر که اصحابی نجوم * رهروا اشع شیطانرا نجوم
 پیغمبر علیه السلام حضرت لری بنم اصحابی نجوم کیدر دیدی (کافال علیه السلام
 اصحابی کالنجوم بایهم اقتدیتم اهتدیتم) رهروا اوللر و صراط مستقیم اوزره
 سلوک قیللر شمعدر و شیطانه رجومدر یعنی شیطان افس و شیطان جن اوللری
 زخم و طرد ایدرل و سالک و رهرو اوللر بول کوسرتوب هدایت قیللر بونلردن
 هر قیسنه اقتدا ایلک مهتدی اولور سن و مقصوده و وصول بولور سن
 مشوی هر کسی را کریدی آن چشم و زور * کوکرفنی ز آفتاب چرخ نور
 هر بر کیمیه اگر اول چشم و قوت اولیدی که اول کیمیه چرخک آفتابیدن نور
 طوئیدی چرخک آفتابیدن مراد حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم
 اولور که هر کسک اذن نور استفاده ایلکه استعدادی بوقدر هر کسک اول آفتاب
 فلاک نبوتن نور استفاده ایلکه طاقت و لیاقتی اولیدی مشوی کی ستاره
 حاجتسی ای ذلیل * کی بدی بر نور خورشید اولدیل ای ذلیل ستاره چن حاجت
 لازم اولوردی که اوستاره و خورشیدک نوره دایل اولیدی یعنی اگر هر کس
 شمس حقیقیسین نور الفیه قادر اولیدی ستاره نور خورشید اوزره دلیل اولافیه
 حاجت قالمزدی و نجوم کی اولان مشایخ و عرفا و علما دخی خورشید حقیقت جانینه
 دلالت قیلردی و مرشد اولردی مشوی ماه می کوید بخک و ابروفی *
 من بشر بودم ولی بوحی الی) سوره کهفده و سجده و حمده اولان آیت کریمه لره
 اشارتند (قل انما انابشر مشکم) دی یا محمد سنده بزم کی آدمسن دیشلره (انابشر
 ملککم) ای من جنسکم فی البشریه و المسائله النوعیه الموجهة لانس و الماطة
 (بوحی الی) لیه تدوا بنور الوحی و التوحید و سلکوا سبیل الحق (انما الهکم آله واحد)
 تحفیه الهکمر الاله واحددر لاشریک له فی الوجود (فاستقیوا) بالاثبات علی الایمان
 و السکینه و الايقان فی التوجه (ایه) من غیر انحراف الی الباطل (واستغفروا) بالتقل
 عن الهیات و انحراد عن الصفات الذمیه (ووبل للشرکین) من فرط جهالتهم
 معنی بیت ماه می کوید ماه حقیق اولان انبیا علیه السلام و اولیای عظام در بر
 بخاک و ابروفی خاک کی تبرطیع و محاسب و سایه کی مکر خیره اوللر که بزه
 مرکز کی صفت بشر بته منصف و قید طبع منصفه مقید لکن نور و حی اهی بزی

نور و صفت بشری به دن مطهر قیادی دیرل و برزم سزگاه مجانستن مطلقا سزك
موانستنكز ایچوندر نابزمه طیبته ای بشریتده قائلین سزجاین تاریك وتیر
ایدم خورشید حقیقتك وحی بکا بونجلین بر نور و بر دی وینی بویه نورانیت
مرتبه سینه ابر کوردی ماهدن مراد بونده الله اعلم ولی اولق و وحییدن مراد
الهام اولق فهمه افریدر و محله انبدر ﴿ مشوی ﴾ ظلمتی دارم بنسبت
باشوس * نور دارم بهر ظلمات نفوس (شعله نسبت بر ظلمات طورم اما نفوسك
ظلماتندن اوزی نور طورم یعنی نفوس انسانی بی ظلمات جهل و غفلتدن خلاص
ایتمك ایچون نور باطن طورم دیر ماهدن مراد ولی اولورسه شوسدن مراد
انبیا علیهم السلام اولور و اگر ماهدن مراد نبی اولورسه شوسدن مراد ملائكة
مقربین اولور که انلر صرف نورلدر و انبیا علیهم السلام انلر نسبت ظلمت

جسدانیسی واردر ﴿ مشوی ﴾ زان ضعیفم تا توانای آوری * کنه مرد
آفتاب انوری (ماه بو ظلمات بشری بهده قائلره دیر اول سیددن ضعیفمکه تاسن بکا
طاقت کتوره سن و بمله آشنا اولق مرتبه سینه کندیکی توره سن زیرا که سن آفتاب
انورك مردی دکلن ﴿ مشوی ﴾ همچو شهید و سر که درهم باقم *
تاسوی رنج جگر ره یاقم (شهید و سر که بری بریله مختزج اولوب سر کنکین
اولدیغی کی بندخی مختزج اولدم و روحانیت بشری بهده اختلاط قیلدم تاجکرده
اولان مرض جانبیه بول بولدم تکیم سر کنکین درونه داخل اولدقده علت

صفرائی ازاله ایدر ﴿ مشوی ﴾ چون زعلت و اهریسی ای رهین * سر که
را بکذار و می خور انکین (ای مرضیه رهین و قرین اولان کیمسه چونکه رنج
و علتندن فورتنه سن سر که بی ترکایله و عمل بی سر که دن مراد صفات بشریه
وانکینندن مراد صفات روحانیه در چونکم طالب علل نقایبه دن خلاص اوله
مر یئك مانند سر که اولان بشریتی جانبیه احتیاجی قائلز اول زمانده انك صافی
شهید روحانیتندن اکل ابلسه اکاضرر قیلز ﴿ مشوی ﴾ تخت دل معمور
شد پاك از هوا * بروی الرحمن علی العرش استوی (سوره طه ده اولان آیت
کریمیه اشارتدر (الرحن علی العرش استوی) الرحمن مر فوعدر مدحیت اوزره
تقدیری هو الرحمن استوی عرش ملك و سلطانلقدن مجازدر تکیم دیرل استوی
فلان علی السریرای ملك وان لم یقعد علی السریر البتة یعنی اول رحاندر که
ملك العرش واستول علیه علماء امت حضرت علی کرم الله وجهه حضرتلر یئك
بو قولنی بو محله مذهب مقبول عد ایتمشدر در تکیم پیورلر الاستواء غیر مجهول
والتکلیف غیر مقبول والایمان به واجب والسؤال عنه بدعه لانه تعالی کان
ولامکان فهو علی ما کان قبل خلق المکان لم یغیر عما کان (لهما فی السموات

وما فی الارض) سموات وارضینك تقدیر شیری واریسه انکچوندر (وما بینهما
وما تحت الثری) دخی سموات وارضینك مابیننده اولان و تحت الزاده اولان شیلرک
جیمسی الملك ملکیدر معنی بیت تخت دل معمور شد کوکل تختی معمور اولدی
پاك از هوا هوادن پاك اولدیغی حالده بروی اول کوکلك اوزرینه (الرحن علی
العرش استوی) عرش اوزره استوا واستیلاسی کبیدر رحانك بویه دیمك دخی
وجهدر کوکلك تختی هوادن پاك اولوب معمور اولدی کوکل اوزره (الرحن
علی العرش استوی) آیت کریمه سنك مفهومی حاصل اولور زیرا قلب المؤمن
عرش الله در و كذلك استوی الله علی عرش وجود الكل بظهور صفته الرحانیه
فیه ووصول اثرها اذ الفیض العام منها الی جمیع الوجودات ﴿ مشوی ﴾
حکم بر دل بعد ازین بی واسطه * حق کند چون یافت دل این رابطه (بوند نصکره
قلب اوزره حکمی بی واسطه حق ایلمر چونکم کوکل بورابطه بی بویه یعنی تخت
دل هوادن پاك اولوب معمور اولدقد نصکره قلب اوزر حکمی بلا واسطه حق
تعالی ایلمر چونکم کوکل حق تعالی به بومر تبیه اتصال و رابطه بویه مادامکه دل
هوادن پاك اولوبه حق تعالی انك اوزرینه حکمی و رابطه و اسباب ملائکه سبله قیلر
﴿ مشوی ﴾ این سخن پایان ندارد زید کو * نادم پندش که رسوائی مجر
بواسرار و معارفه متعاق اولان سوز پایان طومر زید قنی تا کا پندورم بویه دیو که
رسوائی دبله و اسرار غیبی کشف ایلمه

﴿ رجوع بحکایت زید ﴾

﴿ مشوی ﴾ زیدرا اکنون بیانی کو کرخت * جست از صف تعالی و نعل ریخت
زیدی الان سن بوله مزسن که اول زید قاچدی وصف تعالی بشریتندن صحرادی
و نعل دوکدی یعنی پای روحم نعل کی اولان مقتضای طبیعتی و کفش صورتی
قلم ابدی ﴿ مشوی ﴾ تو که باشی زیدم خود را نیافت * همچو احتی که
برو حورشید ناقت) سنم اوله سنکه زیدی بوله سن زیدم کندیسی بولری که
کوکب کی انك اوزرینه آفتاب بلدرادی یعنی عند طلوع الشمس نجومك
وجودی نه مرتبه محو و تلاشی اولورسه عاشقك وجودی دخی عند ظهور
الحق اوله محو و فانی اولور بومر تبیه به مشایخ مرتبه فنا تعبیر قیلورلر
﴿ مشوی ﴾ فی ازونقشی بیانی نه نشان * نه کهی بیانی راه که کشان (بو بیت فنا
اندر فنا مرتبه سینه اشارتدر معنی بیت نه اول زیددن بر نقش بواور سن نه نشان
ونه اندن بر صمان بواور سن صمان اوغر یسی بولنده یعنی بر اثر و علامت انك بولنده
بوله مزسن ﴿ مشوی ﴾ شد حواس و ناطقه تابان ما * محو نور دانش سلطان
ما * حسها و عقلها شان در درون * موج در موج لدینا محضرون (بزم حواس

ظاهره و باطنه من و تابان اولان قوت ناطقه من سلطانك عليك نور بك مجوی
اولدی اول حواس و ناطقه لری نور علی سلطانیده بخو اولان کیم بهارک حشری
درونده موج موج ایچره الله قنده حاضر لر در تکیم جناب عزت کلیسی بزم قنزده
حاضر لر در دیدی سوره یس ده اولان آیت کریمه اشاره ندر (وان کل) هیچ رشی
دکدر (لما جمع لدینا محضرون) الیوم قنزده مجموعدر احضار اولمش لر در
و بر آیتدخی پیور لر (ان كانت الاصبحة واحدة) یعنی نفقه اخیره اولدی
(الاصبحة واحدة) الاصبحة واحدة اولدی (فاذا هم جمع لدینا محضرون)
﴿ متوی ﴾ چوون شب آید باز وقت بارشد * انجم پنهان شده بر کار شد *
پهشازا و ادهد حق هوشها * حلقه حلقه حلقها در کوشها * پای
کوپان دست افشان در شا * ناز نازان رینا احیتا (چونکه شب کله
کیرو اجازت وقتی اولور پنهان اولمش کواکب کار اوزره اولور یعنی نجلی
و ظهور آفتاب الهیه ده حواس عاشقان خدا کا خفاء الکواکب عند ظهور
نور الشمس مخفی و زائل اولور چونکم نجلی شمس حقیقی مخفی و مستر اوله
و شب بشریت ظهوره کله پنهان اولان انجم و حواس انسانی بر کار اولور و تکرار
وقت بار اولور و تکالیف بو کسنی بو کونور بی هوش و مستغرق اولنره جناب حق
کبر و هوشلرین و بر کوشلرده حلقه حلقه اولدیغی حالده یعنی هر بری هوش
هوشی و برلده و صوره کار کله الک کوش چانه نیجه علوم و حقایق حلقه لری
حلقه اندر حلقه اولدیغی حالده اعطا اولور اتفاق مشایخ صوفیه بودر که عاشق
صحوه کله البته نیجه حقایق و علوم انده جاصل اولق کرک والا الکرک سکر الهی
اولر کانتکساعن الفتوحات فی درجه الصحوه یوم مستغرق و بی هوش لر مجودن صحوه
و فتادن بقایه کله کله پای کوپان و دست افشان شاعر و جری زیاده ابله کله
حاله ای بزم بزم بزی احیا ایلدک دیکلری حالده کاور تکیم بهدموت الطبیعی
والاضطراری جمیع ناس هوشه کلورل و حیات بو اولور و کندی کارلر بنه مشغول
اولور پس بورا به کلنجیه دل فناء منوی و موت اختارینک باینه چونکه بهدموت
الاختیاری صحوه کانت بعد موت الاضطرابی بشریت و صورته کله مشابه
اولدیسه در حال بهدموت الطبیعی اولان حیساتک بیاننه شروع ایدوب پیور لر
﴿ متوی ﴾ آب جلود و آن عظام ریخته * فارسان کشته غبار انکخته * اول
دو کله بو ستر و استخوانلر توزقو برمش فارس لر اولمش یعنی تکیم بهدموت عشاق الهی
صحوه کله کله انکرک جلود و عظام جمیع نیم لری فارسان میدان طریقت اولور
و حیات ابدیه الهی بو اولور کذلک بعد موت الاضطرابی وقت نفقه اشیایه ده جلود
و عظام ریخته فارسان میدان مرصات اولور غبار انکخته اولدیغی حالده و حیات

جسمانیه لری بو اولور و شانلر بنه مشغول اولورل بوندن مقدم اولان بیت مؤمن حمده
اولان آیت کریمه اشاره ندر (وقالوا ربنا ائتنا اثنتین) کافور جهنمه دهل که
ای بزم بزم بزی ایکی کره اولدر دیک یعنی برسی موتی خلق ایلدیکدر اولده و بری
بهدموت انقضاه آجالهم موت طبعی لر بدر (واحیتنا اثنتین) و بری ایکی کره احیا ایلدک
بری حین ولادتده اولان حیاتدر و بری بهدموت بعث و حشر ایچون اولان حیاتدر پس
حضرت عیسی علیه السلام بو کلاملری موخجه تکیم پیور لر (من لم یولد مر تب ان
یلج ملکوت السموات) سالک راه حقه ولادتین میسر اولمجه که مقصود بری ولادت
معهود و بری روحک و وجود و محسوس و مشهوددن مولود اولمشه و سیر
ملکوت و جبروته دخوله فادر اولر فاما اول سالکان راه حقیقت و واصلان امران
طریقت موات و فوات تعلقات بدنییه و مویات و مهملکات شهوات نفسانییه دن
خلاص اولوب انوار تجلیات ذات و صفاته حیات جاودان بولدقنرده پای کوپان
و دست افشان و ناز و نازان حد و شمای خالق کون و مکان ایدوب دیرلر که ای بزم
پروردگار من حد و سباسب و شکر بی قیاس اول جناب و اهاب الرجا والا لتمامه اولونکه
(احیتنا اثنتین) بزی ایکی کره احیا ایلدک بزی عالم عدمدن صحرای وجوده کتور
مکملکله و بعده مهالک نفسانییه و مسالک شیطانییه دن خلاص ایدوب حیات
جاودانییه حی قیلدک ﴿ متوی ﴾ حله آزند از عدم سوی وجود * در قیامت
هم شکور و هم کنود (حله کنورلر عدمدن وجود جانییه قیامتده یعنی مقارندن
قام اولدیقلری و قنده هم شکور و هم کنود یعنی زیاده شاکر و هم زیاده کافر اولنر
﴿ متوی ﴾ سرچهمی بیچی کنی نادیده * در عدم زاول نهسر بیچیده * باشکی
نیچون بو کرسن و کور منک ایلرسن یعنی حشر اولقدن و حیات ابدی بولقدن نیچون
مرض اولوب تعالی ایلرسن عدمده ایکن اول باشکی چور مدکی یعنی عالم عدمده
انست قیاس ایکن بو وجوده کلکدن مرض اولوب سر بیچیده قلدک ﴿ متوی ﴾
در عدم افشرده بودی بانی خویش * که مرای بر کشت از جای خویش
عدتده کندی ایاضی صفمش و محکم باصمش ایلدک یعنی لسان حاله بویه دیردک که
بی کندو برمدن کیم قور بر یعنی عدمدن بی وجوده کیم کنور دیردک
﴿ متوی ﴾ می بینی صنع ربانیت را * که کشید او موی پیشانی ترا * حسن
ربانی اولان صنعی کور مننکه حق تعالی حضرت لری منی آلک صاحبندن چکدی
و عالم وجوده کنوردی موی پیشانیایدن چکک زیاده ضبط و تصرف ایتکدن
کنایتدر (کا قال تعالی ما من دابة الا هو آخذ بناصيته) ﴿ متوی ﴾
تا کشیدت اندرین اواع جان * که نبودت در کان و در خیال (حق اول حکیم
مطلق منی بو انواع حال ایچره چکدی یعنی عدمدن سلاله طین مرتبه سنه اندن

نطفه اندن حلقه اندن مضغه اندن لحم وعظام لباسن کيوب ذی روح اوراق مرتبه سته
اندن طفولیت اندن تکلیف لباسن کيوب محصل کلام طور ابعده طور منی هر مرتبه نیجه
احواله بتور دیکه سنک ظک و خیالکده ارلمش ایدی و بحالات عجیبه فکر که دخی
کلمش ایدی **﴿مثنوی﴾** آن عدم اورا اماره بنده است * کار کن دیو سلیمان زنده است
اول عدم دائما حضرت خدایه بنده و طاعیدر ای دیو کار و خدمت ایله سلیمان
علیه السلام دیریدر یعنی ای بد نفس فرمان الهیدن معرض اوله و ترک طاعت ایدوب
صعبان قیله زیر سلیمان حقیقی یعنی حضرت حق حی و لایعوتد و باقی و لایفوتد
پس آنک طاعتدن اعراض ایلین طساقوتد **﴿مثنوی﴾** دیومی سازد
جفان کالجواب * زهره فی نادفع کوید یا جواب دیوجفته دوزر جایه لکی
یعنی کاسه ل دوزر حوض لکی زهره سی یوق نادفع ایله و یا جواب سو یله بویت
سوره سباه اولان آیت کریمه به اشارتدر (یعملون له ما تشاء) جناب عزت
بیوردر که بر سلیمان مسخر قیلدق شیاطین و جنی ابشار انکچون هر نه دیار سه *
من محارب و تمایل * محرابلردن و صورتلردن محاربیدن مراد مساجد و سایر
ایله رفیع درو تمایلیدن مراد سیم وزر و یا نخاس و زجاج و مرمر دن انبیا
علیهم السلام و اولیا عظامک صورتلردن دوزوب و یا مسجد و معبدلر نه یازوب
اکا نظر ایملریدر انلرک شریعتده جائز ایدی (و جفان کالجواب) جفان
جفته نک جعبدر قصه کبریه دیرلر و جواب جایه نک جعبدر که حوضه دیرلر
یعنی دخی شیاطین و جن دوزرلردی حوض لکی چناقلر پس حضرت خداوند کار
قدس الله سره العزیز نفس اماره صاحب رینه بیوردر که آگاه اولک و کار و عملدن
غافل اولمک و قیاس ایلک که بو عالم سلیمان حقیقیدن خالی اوله اگر طوعا عبادت
ایترسکر کرها مقرر که سزی بر کار بدله مشغول قیله **﴿مثنوی﴾** خویش
راین چون همی لرزی زبیم * مر عدم رانیرلر زان دان مقیم) کند یکی کور عدم
اولق خوفندن نیجه دترسن عری دخی اللهک خوفندن دائم دتریحی پسل
هماندمکه وجوده بلکه امر ایله وجود اولور تکیم موجوده امر ایله کده معدوم
اولور **﴿مثنوی﴾** ورتودست اندر مناصب می زنی * هم زترست انکه جانی می
کنی) واکرسن منصبلره ال اوره سن و ملک و مالی زیاده قیله سن هم خوفکند
اولکه زیاده جان چکیشرسن یعنی هر بار که موت و فنادن خوف ایدوب مال و منصب
کوکل قویه سن و دولت صوری و عیش فانی به مشتغل اوله سن اول سنک جان
چکشمکه سبب اولور ز راهرتقدر و صلندن لذتک و ارایسه فرقتک الی اولقدر اولور
﴿مثنوی﴾ هر چه جز عشق خدای احسنست * کرشکر خوار بست آن جان
کندست) هر نه که احسن اولان خدا نک عشقندن غیریدر اگر صورتاشکر خوارق
ایسه ده معانجان چکشمکدر **﴿مثنوی﴾** چیست جان کندن سوی مرک

آمدن * دست در آب حیاتی نازدن) جان چکشمک ندر مرک جانبنه کلکدر بر آب
حیاتیه ال اورمقدر یعنی مانند آب حیات اولان محبت خدایه و دامن صاحب هدایه
تمک قیلمقدر **﴿مثنوی﴾** خلق را دودیده در خاک و عات * صدکان دارند در
آب حیات) خلقک ابکی کوزی طیراقده و موده در یعنی بر کیمسه اولد کد نصکره
خاک اولور و فساو اورد یوب نظر لرن انجق بو مرتبه به حصر ایلوب موت و قیردن
ایلر سته نظر ابر کورمزلر آب حیاتیه یوزکان طور لر یعنی اول کیمسه لکه بودنیاده
آب حیات محبت و معرفته قلبلرن زنده قیله لره به بحسب الظاهر اولسه لخلق
آنی اولدی و تراب اولدی دیرلر اگر آب حیات ایچمشدر اکافسا و زوال کلز اولن
حیواندر عاشقلر اولر دیک محبت و معرفتک و علم و حکمتک آب حیات اولسه نیجه یک
کان طور لر و بوجه سنده آب حیات یوقدر دیوب کندیلرینی چاه مرک و فسا به اثرلر
﴿مثنوی﴾ جهنم کن تاصد کان کرددنود * شب پرووز تو بخشی شب رود)
جهنم ایله نابوزظن طفسان اوله یعنی تحصیل علم بقین ایلکه سعی قبل تاسنک شکک
و شبهاتکدن بعضی زائل اوله وطن و کاک بر قاج مرتبه از قاله کجه بوری واکرسن
او بویه سن کجه کیدر یعنی بو بشریت کجه سنده طریق حقه سلوک ایله و قطع
مراتب قبل اکر سن طریق حقه کتر سنک شب بشریت الدن کیدر و روز آخرت
ظهور ایدر اندن صکره کار و عیال فائده سی اولز **﴿مثنوی﴾** در شب تاریک جوی
آن روز را * پیش کن آن عقل ظلمت سوز را) اول روزی فرا کو کجه ده ایسته یعنی
اول روز حقیقی بو ظلمت بشریتده ایکن طلب ایله اول ظلمت باقیچی عقلی او کو که
ایله یعنی عقل معادی کندیکه قولا و زقیلوب و اکاتابع اولوب ظلمت نفسانیته دن
خلاص اوله کور و روز حقیقی بوشب دنیاده بوله کور **﴿مثنوی﴾** در شب بدرنگ
بس نیکی بود * آب حیوان جفت تاریکی بود) بدرنگ اولان کجه ده چوق ایولک
اولور آب حیات ظلمتک جفت و قرینی اولور یعنی شب رنگ اولان طبیعت کجه سنده
چوق حسنات ظهوره کلوب مشهوردر که آب حیوان ظلمت ابجره در پس ظلمات
بشریتده آب حیات ابدیه موجوددر و آب حیات ابدیه دن مراد ذوق ایمان و عرفان
ولذت علم و ایقاندنر (او من کان میثاقا حیثه و جعلنا له نور اعشی به فی الناس کن مثله
فی الظلمات لیس بخارج منها) آیت کریمه سی بو خصوصه شاهد و برهاندر
﴿مثنوی﴾ سر زخفتی کی توان برداشتق * با چنین صد نغم غفلت کاشتق)
باشکی باقمقدن و او بومقدن چن قالد رمغه قادر اولور سن بونک کی بوز غفلت نخمن
اککله یله یعنی بوقدر غفلت و مصیبت ایشلکه ماده مکه یله سن باشکی خوابدن
نیجه قالد رسن و نه کونه احیای لیلی قیلور سن **﴿مثنوی﴾** خواب مرده لقمه
مرده بارشد * خواجه خفت و دزد شب بر کار شد) خواب اولمش لقمه اولمش بری

برشته یار اولدی خواجه ایودی و کجه دزد کار و مصلحت اوزره اولدی دزد شبدن
 مراد شیاطین و یجن اولور ﴿ مشوی ﴾ توغی دانی که خصمانت کینده ناربان
 خصم وجود خا کینده ﴿ ی بنی آدم سن بتلر سنکه سنک دشمنلرک کیلردر نار یلرخا کیلرک ﴾
 وجودنک خصمیدر یعنی شیاطین که نار یلردر جی آدمک عدول یدر ﴿ مشوی ﴾
 نار خصم آب و فرزندان اوست ﴿ همچنانکه آب خصم جان اوست ﴾ آتش آبک
 و آنک فرزنداننک دشمنیدر انجاین که آب آتشک جاننک دشمنیدر فرزندان
 آیدن مراد آله نشسو و نما بولان انسان اولور اصرر چه حیوانه و نباته
 دخی شامل اولور سده ﴿ مشوی ﴾ آب آتش را کشدن برا که او ﴿ خصم فرزندان
 اوست و عدو ﴾ آب آتشی دیرلر برا که آتش آبک فرزنداننک خصم و دشمنیدر
 ﴿ مشوی ﴾ بعد از ان این نار نار شهوتست ﴿ کاندرو اصل کناه و ذلتست ﴾
 بونار شیاطین دید کد نصکره بوناردن مراد نار شهوتندر زیر انار و شهوتنده کناه
 و خطانک اصلی واردر ﴿ مشوی ﴾ نار بیرونی بانی بفسرد ﴿ نار شهوت تابد و زخ
 می برد ﴾ خار جده اولان آتش بر مقدار آله مرده و افسرده اولور اما شهوت آتشی
 صاحبی دوزخه دک ایلنور ﴿ مشوی ﴾ نار شهوت می نیار امدیاب ﴿ زانکه دارد
 طبع دوزخ در عذاب نار شهوت و آتش طبع آله ساکن اولر زرا که آتش شهوت
 دوزخ طبعی طور عذاب و المده تنگیم جهنم طوبی و عیوب هل من من بد نعره سن اورر کذلک
 شهوت نفسانیه دخی قضاوت قلیوب ما کولات و مشروبات جانبیه و حظوظ
 نفسانیت طرفه بولد فخر یمن اولور ﴿ مشوی ﴾ نار شهوت راجه چاره
 نور دین ﴿ نورکم اطفاء نار الکافرین ﴾ شهوت نفسک نارنه چاره ندر دین نور یدرای
 مؤمنلر سنک نور یکر اطفاء ایلدی کافرلرک آتشی که اول سبب اشتعال نار جیم اولان
 شهوت نفس ائیدر کافال علیه السلام تقول النار یوم القیامه جز یا مؤمن فان نورک
 اطفاء ناری ﴿ مشوی ﴾ چه کشد این نار را نور خدا ﴿ نور ابراهیم را سازاوستا ﴾
 بونار شهوتی نه سونددر خدای تعالی نک نوری سونددر حضرت ابراهیم علیه السلام
 نوری اوستاد و زبانی ابراهیم علیه السلام قلی اوزره اولان و قدم ابراهیم
 علیه السلام اوزره سیر قیلان بر خلیل سیرت کیمسه نک نور جلیلی کننیکه دلیل آله
 ﴿ مشوی ﴾ تاز نار نفس چون غرود تو ﴿ وارهد این جسم همچون غرود تو ﴾
 ناسنک غرود کی اولان نفسک آتشدن سنک بوعود کی اولان جسمک قورنله
 ﴿ مشوی ﴾ شهوت ناری براندن کم نشد ﴿ او بماندن کم شود بی هیچ بد ﴾
 ناری اولان شهوت نفسانی سور مکه ناقص اولدی یعنی لانی خرج ایتمکه و آنک
 مقتضای و بر مکه اول اکسک اولدی هیچ شکستن و چاره سیر اوقالغله کم اولور
 و مقتضای و بر مکه ضعیف و نقصان بولور ﴿ مشوی ﴾ ناکه هیزم می نهی

بر آتشی ﴿ کی میرد آتش از هیزم آتشی ﴾ مثلاً ناکم سن بر آتش اوزره هیزم فویاسن
 آتش هیزم چکجهی الکنن جن اولور بلکه زباده اولور و قوت بولور ﴿ مشوی ﴾
 چون که هیزم باز کیزی نار مرده زانکه تقوی آب سوی نار برد ﴿ چونکه آتشدن هیزمی
 کی و طوطه سن نار سو نورز برا که تقوی آبی آتش جانبیه ایلندی تقوی آتشک خدای
 اولان هیزمی آتشدن حفظ ایتمک و بر هیزم ایلمکدر آتشدن خدای اولان هیزمی
 و برک اکا و ایلمک کبیر زرا هیزمی حفظ ایتمک همان آتشدن صوابتوب اوزرینه
 دو ککله بر ایدر چونکم تقواده دخی اطفاء نار ایلمک صفتی موجود اولدیسه زانکه تقوی
 آب سوی نار برد یور دیلرنا معلوم اوله که خدای نفسانیه دن بر هیزم ایلمک آتش
 شهنائی صوکی سونددر بیدر ﴿ مشوی ﴾ کی سیه کردد ز آتش روی خوب ﴿
 کونهد کلکونه از تقوی القلوب ﴾ خوب و زیبا یوز آتشدن قیچن سیاه اولور یعنی
 بر کیمسه نک وجه باطنی نار شهوتندن قیچن سیاه اولور که او کیمسه تقوای قلوب دن
 وجه باطنی اوزره کلکونه قویه و زهد و ورع زبنتیله جمال روحی من بن قیله
 ﴿ آتش افتادن در شهر پیام امیر المومنین عمر رضی الله عنه ﴾
 ﴿ مشوی ﴾ آتشی افتاد در عهد عمر ﴿ و چو خوب خشک می خورد و حجر ﴾
 حضرت عمر رضی الله عنه زمانده شهره بر آتش دوشیدی بحری اول آتش
 قوری خوب کی یزدی ﴿ مشوی ﴾ در قضا داند ر بنا و خانه ها تازد اندر
 بر مرغ و لاینها ﴿ اول آتش بنا و خانه دوشیدی حتی اول آتش مرغک قتادرینه
 و بولر یته آوردی ﴿ مشوی ﴾ نیم شهر از شفاها آتش گرفت ﴿ آب می رسید
 از ان و می شکفت ﴾ شهر نصی شعله اردن آتش طوندی و باندی اب اول آتشدن
 قورقدی و آتش بوشدت و غلبه سنه متعجب اولدی ﴿ مشوی ﴾ مشکهای اب و سرکه
 می زند ﴿ بر سر آتش کسان هوشند ﴾ آب و سرکه مشکائی اورد بر آتشک باشی اوزره
 هوشمند اولان کیمسه ﴿ مشوی ﴾ آتش از استبره افزون می شدی ﴿ می رسید اورامد
 از بی حدی ﴾ آتش عذابدن زیاد ء او لوردی کویا اول آتشدن بی حدک
 مانده مدد بشووردی ﴿ مشوی ﴾ خلق امد جانب عمر شتاب ﴿ کانش
 مامی نمیرد هیچ از اب ﴾ خلق حضرت عمر رضی الله عنه جانبیه سر عله کلدیله
 بویه دیو که بزم آتشز هیچ صودن سوبنر اکا چاره ندر ﴿ مشوی ﴾
 گفت آن آتش زابات خداست ﴿ شعله از آتش بخل شمس است ﴾ حضرت
 عمر رضی الله عنه انلره ایلدی اول آتش خدای تعالی نک علامتندر اما معنا
 سیرک بخلر آتشدن بر شعله در ﴿ مشوی ﴾ آب بگذارید و نان قسمت کنید
 ﴿ بخل بگذارید کرا آل میشد ﴾ صوبی ترک ایلک و فقرایه نان قسمت ایلک بعض
 نسخده اب بگذارید برینه اب و سرکه چیست واقع اولشدر یعنی اب و سرکه

ندرتان قسمت ایلکز بخلی ترک ایلکز اگر بنم آلم ایسه کز یعنی اگر بنم اهل ایسه کز
بخل وامسای ترک ایلکز دیدی ﴿منشوی﴾ خلق گفتندش که در یکشود ایم *
ماسخی و اهل فتوت بوده ایم (خلق اکا دیدلر که قبول بیزی آچمش ایز بر ماسخی
واهل فتوت اولمشز ﴿منشوی﴾ گفتن آن در رسم و عادت داده اید *
دست از بهر خدا نکشاده اید) حضرت عمر رضی الله عنه انله ابتدائی رسم
و عادتده و بر مشیر الله ایچون ال اجمششز ﴿منشوی﴾ بهر فخر و بهر و بوش
بهر تاز * نه از برای ترس و تقوی و نیاز) بلکه سخا و فتوت کز فخر دن اوتری و جمعیت
و اکثر ناسدن اوتری و نازدن اوتری حق تعالی ک خوفدن و تقوادن و نیازدن
اوتری دکلدر ﴿منشوی﴾ مال نخمست و بهر شوره منه * تیغ رادر دست
هر رهن مده) مال نخمدر وانی هر شوره به قومه هر رهن ک الله تیغ و یرمه
یعنی انسانک ملکنده اولان مال تخم حساندرا کر الله یور دینی محله القا ایلر سک
ربع و محصول بتورمن فی المثل مال بر تیغ کیدر و اهل فسق و عصیان رهنلدر
مال خدایی اهل هوا به بذل و سخا ایلک رهنن الله تیغ و یرمک کیدر بو گونه
سخا ایلن آثم و خان اولق مقرردر ﴿منشوی﴾ اهل دین رابازدن اهل زاهل
کین * همشین حق یچو یا اونشین) اهل دینی اهل کیندن کیر و پیل حقک
همشین و مقرر بن استه انکله اوتور ناسلامت بوله سن ﴿منشوی﴾ هر کسی
بر قوم خود ایشار کرد * کاغسه بندار دکه او خود کار کرد) هر بر کیمسه کندینک
قومی اوزره ایشار و سخا ایلدی ابله و نادان ظن ایلر که او خود کار ایلدی یعنی مجرد
کندینک مشربنه موافق اولان قومه سخا ایلدینکی علم دینده نادان اولان کیمسه
سخا و کرم ایلدم صنور حال بو که انک اشلد بکی کار کندینک خیانتنه و عقوبتنه
دلالت قیلورز بر ارضاء لوجه الله اولین و الله یور دینی محله و یرلین عطا
و سخا صاحبنه طاقت نداشت اولق مقرر اولور پس لازمدر که سخی اولان کیمسه
سخا و کارنی لله و فی الله ایلوب عملده خالص اوله و مخلص کلدر و اخلاص
ندر بو حکایه دن معلوم اولور

﴿ خسد و انداختن خصم در روی امیر المؤمنین

علی کرم الله وجهه و انداختن علی شمشیر از دست ﴿

﴿منشوی﴾ از علی آموز اخلاص عمل * شیر حق رادان مطهر از دغل)
علاک اخلاصنی حضرت علی کرم الله وجهه و رضی الله عنه حضرت تارندن
او کرن حضرت حقک ارسلانی حیلده و دغلدن پاک بیل ﴿منشوی﴾ در
غزاره پهلوانی دست یافت * زود شمشیری بر آورد و ششافت) غزاده بر پهلوان
اوزره ال بولدی یعنی غالب اولدی فوری شمشیری بوقر و کتوردی و سرعت

ایلدی ﴿منشوی﴾ او خدو انداخت در روی علی * افتخار هر بنی و هر ولی)
او پهلوان حضرت علی رضی الله عنه مبارک بوزینه خدو آندی یعنی
تکوردیکه اول علی هر بنی و هر ولی ک افتخار بیدر ﴿منشوی﴾ آن خسدوزد
برخی که روی ماه * سجده آرد پیش اودر سجده گاه) اول پهلوان بر بوزه
توکوردیکه ماهک بوزی سجده اید چک برده اول بوزک او کنه سجده کتورر
﴿منشوی﴾ در زمان انداخت شمشیر آن علی * کرد او اندر غزاش کاهلی)
فوری اول علی شمشیری اندن آندی علی کرم الله وجهه اول پهلوانک غزا
و محاربه سندن کاهلک ایلدی ﴿منشوی﴾ کشت حیران آن مبارزین
عمل * وز نمودن صف و رجعت بی محل) اول پهلوان حضرت علی رضی الله عنه
بو عملدن حیران اولدی محاسن و مناسبتن صف و رجعت ک و ستر مسندن
﴿منشوی﴾ گفت بر من تیغ نیز افراشتی * از چه افکندی مرا بکذاشتی)
اول مبارز حضرت علی کرم الله وجهه به ابتدائی یا علی بنم اوزر عه تیغ تیزی قالدرک نه
سیدر شمشیری الکنن رافدک بنی قودک ﴿منشوی﴾ آنچه دیدی بهتراز پیکار
من * ناشدی توسست در اشکار من) او بنم چنکه مدن یکر که نه کوردک نابنی شکار
ایلکده مست اولدک و فراغت قبلدک ﴿منشوی﴾ آن چه دیدی که چنین خشت
نشست * تا چنان برقی نمود و باز چست) اولندر که کوردک که بویه غضبک ساکن
اولدی تا انجیلین بر برقی کوردی و کبر و صبر دیدی ﴿منشوی﴾ آن چه دیدی که
مرازان عکس دید * در دل و جان شعله آمد دیدی) اول نه شیدر که کوردک که
بکا اول کورمک کک عکس و اثرندن بنم دل و جان به دید و ظاهر اولدی ﴿منشوی﴾
آن چه دیدی بر تر از کون و مکان * که به از جان بود و بخشیدیم جان) و اول کون
و مکاندن یکندر که کوردک که اول کوردیکک جاندن به ایلدی و بکا جان
بفشلیدی ﴿منشوی﴾ در شجاعت شیر بایندی * در مروت خود که داند
کیشی) شجاعت و بهادر لقه * شیر بایندی مروتده خود کیم یاور کیمسن
﴿منشوی﴾ در مروت ابر موسی بنیه * کاند از وی خوان و نان بی شبیه) مثلاً
مروت و بخششده تبه صحرا سنده اولان موسابه منسوب ابر سنده اول سحابدن
خوان و نان بی شبیه و بی زحمت قوم موسی اوزره کلدی ﴿منشوی﴾ ابرها
کندم دهد کارا بجهد * پخته و شیرین کند مردم چوشهد) ابرر بغدادی
و یرلر که اتی جهده مردم پخته و شیرین ایلر شهد کی یعنی حالا بو باودک
و یردیک بغدادی زحمتدن خالی دکلدر اگر چه بارانی سحاب اید و ب حبوباتک
وجود نه سبب اولور لیکن خلق اتی نیجه زحمت و جهده له لطیف و شیرین ایدوب
خدا مروتیه سنده کتورر ﴿منشوی﴾ ابر موسی پر رحمت بر کشاده * پخته

و شیرین بی زحمت بداد) اما حضرت موسی علیه السلام که از آن زحمت
فشاردنی آجودی زحمت و مشقت اول قومه بخت و شیرین و پردی ﴿ مثنوی ﴾
از برای بخت خواران کرم * رجش افراخت در عالم علم ﴿ کرم بختش و حاضر بختیاری
ایچون آنک رحمتی عالمه علم بوجدهدی یعنی احسان محضه عالمه مشهور اولدی
﴿ مثنوی ﴾ تا چهل سال آن وظیفه وان عطا کنش بدین روزان اهل رجا ﴿ فرق
یله دکن اول وظیفه اول عطا و اول اهل رجا دن بر کون ناقص اولدی ﴿ مثنوی ﴾
تا هم ایشان از خسیسی خاستند * کند تا و تره و خس خواستند ﴿ حتی هم انار خسیس
لکارندن قالدیلر بر افسه و تره و مازول استدیلر تنکیم بوجله مناسب اولان کلمات
و تحقیقات و احادیث و آیات بوجلدک اوابلکه قریب در خواستن توفیق ادب بیائنده
مرور ایلشد در ﴿ مثنوی ﴾ امت احد که هستن از کرام * تا قیامت هست باقی
آن طعام ﴿ حضرت احد علیه السلام امتی که ﴿ کتم خیراته ﴿ خواستجه اکرم
امم سالفه ﴿ و کذلک جعلنا کم امة وسطا لتکونوا شهداء علی الناس ﴿ مقتضا سنجه
افضل ملل سابقه در قیامت دکه انرا ایچون بو طعام ربانی و من و سلوای روحانی باقی در
﴿ قال البضاوی فی تفسیر آیه المائدة و عن بعض الصوفیة المائدة هنا عبارة عن حقایق
المعارف الالهية فانها اغذاء الروح کاین الاطعمة غذاء البدن ﴿ پس بو مواد
روحانی و حقایق و معارف ربانی محمد علیه السلام ایچون لایفه طهر ﴿ مثنوی ﴾
چون ایت عند ربی فاش شد * بطعم بسنی کنایت زاش شد ﴿ بویت شریف
بو حدیث شریفدن مقتبس در روایت صحیحیه ایه مر و یدر که رسول علیه السلام
صومده بر نیجه کونی کیجه به ایصال ایدوب افطار ایتر زردی اصحابدن بهضارتش
قصدا ایلدکلر ندمنع بیوروب دیدلر که ایاکم والوصال ثلث مراتب یسنی و صالدن
حذر ابلک دیدلر اوج کره ﴿ قالوا فانک تواصل یارسول الله ﴿ دیدلر که من کیجه بی
کوند زاولشد در رسن یارسول الله ﴿ قال استمع فی ذلك مثلی ﴿ بو خصوصده سز بنم
کبی دکلسر دیدی ﴿ انی ایت عند ربی بطعمی و بسقنی ﴿ زیر این ربم قنده کیجه لم
بکا اطعم ابلدی و اسقا ایلدی چونکم ﴿ ایت عند ربی بطعمی و بسقنی ﴿ حدیثی
روایت صحیحیه ایله بین العلماء فاش و مشهور اولدی حضرت پیغمبر علیه السلام حین
یتوتند بکاریم اطعام و اسقا ایلدی دیدیکی اول طعام باقی و معنودن کنایه اولدی
و اول طعام باقی و معنودن مراد تجلیات ذاتیه و صفایه سیدر و انوار غیبیه و اسرار
لاری به سیدر ﴿ مثنوی ﴾ بی هیچ تاویل این را در پذیر * تا در آیدر کلوچون شهد
و شیر ﴿ یعنی بعضی شراح بو حدیث شراح ایدوب و تاویل سمته کیدوب دیر که
یتوتند اولان طعام و شربدن مراد حقیقه طعام و شرب و حقیقه اکل و شرب
دکلدن بلکه جناب حق اول حضرتک من اجنی بدل ما یحتاجه محتاج اولقدن و جوع

و عطشه متبلا قلدن حفظ ایلستک صفتی و روح محمدینک بو طعام و شرب ایه عدم
احتیاجک صورتیدر و بوصفت ایاکم والوصال قولک موجهه همان اول حضرت
مخصوصدر غیرک بونده اشتراکی بو قدر پس حضرت مولانا قدس سره العزیز
بو مذهبه ذاهب اولان علمای رد ایدوب بیورولر که هیچ تاویلست بو حدیثک معناسنی
قبول ایله تا کم بو غازه شهد و شیر کی لذت و ملج کله اگر بونک خلایق معنی ویر بلورسه
بصل و شیر کی فیج اولور پس بوندن مراد بلتا و یل اکل و شرب روحانیدر که بدنه
دخی غذا اولور و بواکل و شرب روحانی بی کر که جناب حق اطعام و اسقا ایلسون
کر که حضرت پیغمبر علیه السلام اطعام و اسقا ایلسون مقصود حاصل اولور
﴿ کاین تقی بن محمد صاحب کتاب السنن رأی النبی علیه السلام فی المنام سقا ایلنا
فصدق تقی بن محمد و یاه و اسقا ایلنا کذا قال الشیخ الاکبر قدس الله سره العزیز
﴿ مثنوی ﴾ زانکه تاویلست و اداد عطا * چونکه بدین آن حقیقت را خطبا
بویت هیچ تاویل بونی قبول ایلدیکلری قوله عند ربی بیورولر که بی تاویل
بو حدیثک معناسنی و اکل و شربک حقیقه اولسنی قبول ایلاندن اوتریکه تاویل
نفسده و اداد عطا ایلیدر چونکم ما اول آیت و حدیثک حقیقه حل اولندقد
خطبا اولر سده تاویل و اداد عطا ای الهی و نعمت ربانی اولر بلکه او هم
و خیالات نفسانی اولور دیکد رزرا عند المحققین تاویل و کلامی صرف
ایلکلکدر معنای حقیقتندن بر آخر معنایه که اول معنی کتاب و سننه موافق
و کلامک مابقنه و ما بعد نه مناسب و مطابق اوله اگر اول کلامک حقیقت
معناسنه خطبا کور بلورسه اگر حقیقت معناسنه حل اولندقد خطا اولر سده
تاویل خطا در و حقیقتدن عدول و مقتضای ظاهر دن بلامر هیچ نکول جایز
دکلدن مثلاً ﴿ یداه فوق ایدیهم ﴿ آیتی ﴿ وجاء ربک ﴿ آیت کریمه سی کی آیت
ودخی ضحک الله البارحة و دخی مرضت فلم تعدنی احادیثی کی حدیثک که
متشابهاندن را که حقیقه حل اولسه خطبا و اگر کتاب و سننه موافق تاویل قیلند
و اداد عطا ای خدادار اما بو ایت عند ربی حدیثی کی احادیث شریفه حقیقه
حل اولسه خطا لازم کلز پس بو گونه اخبار اطمینان تاویل محتاج اولر فافهم
سروری و شمی بویتند بر اخر وجهه اوزره معنی ویر مشلزدر اما بو معنی اولیدر
مکر انلرک قول شو وجهه اوزره تمیز اولوب دینه زرا که عطاسی حق کبر و طونان
تاویلدر چونکم ما اول اول حقیقتی خطا کور یعنی هیچ تاویلست بو ایت عند ربی
حدیثی قبول ایله و بونک حقیقت معناسنده و حقیقه حل اولنسنده خطا کورسه
و انکار قیله چونکم انک حقیقت ای ما اول خطا کور و تاویل قیله سن جندن عطاسی
حق کبر و ویرن تاویلدر ﴿ مثنوی ﴾ ان خطا ایلدن زضعف عقل اوست *

عقل کل مغرست و عقل جزو پوست * خویش را تاویل کن نه اخبار را * مغرر باد
کوی فی کلزار (بویلتار سوال مقدره جوابد رکان بر سائل دیر که علمای ظاهر دن
اکثر کیمسه بو حدیث شریفک شرحنده دیشلر که صوم وصال حضرت رسول
علیه السلامه مخصوصد امته محظورد و اکل و شرب اگر حقیقته حل اولتورسه
ناقض صوم اولور پس معنای حقیقیستند خطایا اولیحق تاویل اواق لازم
کاور حضرت مولانا قدس الله سره العزیز جواب صواب و یروپ پیوردر که
بونک حقیقه اکل و شرب اولستند خطایا و یرمکک اول مالک عقلک ضعیفند
زیرا ناقض صوم اولان طعام دنیوی وارضی و مغلیدر طعام حقانی و ربانی
ناقض صوم اولمزودخی وایاکم والوصال وانی لست کاحدکم دیلمندن اول
حضرت وارث کامل اولان کیمسردن بو طعام و شراب حقانیک منع اولسی
اول حضرته تخصیص قیلمسی لازم کلزار کیمه صوم وصالدن تحذیر لازم
کاور بو طعام و شرابه وارث اولمدیغه اندن حذر قلیق واجب اولور پس عقل
کل مغرور و عقل جزو معاشی فشردر قشر لبک حالنی و مقصودنی
بیلز الاطن ووهله پس ای قشر منزله سنده اولان ما اول کنیدیکی اخبار رسوله
تاویل ایله اخبار رسولی کنیدی فهمکه تاویل ایله وکنید و مغزیکه بدیدی
کلزار معنایه دکل یعنی قلت معرفتک و عدم فهمکه اعتراف ایله و کلزار معنادن
قوة شامة عقلک رایحه معنای المدیغه بدسویه یوخسه حقیقت معنایه حل
اولسه معنایه خلل کاور دیو تاویل قله دیک اولور * مثنوی * ای علی
که جله عقل دید * شمه واکو از انچه دید * ای علی سنکه جله عقل
ودیده سن اول نسته دنکه کورمشن بر شمه کیرودی یعنی بیان ایله * مثنوی *
تیغ حلت جان مارا چاک کرد * آب علت خاک مارا پاک کرد * سنک حلت تیغی
یزم جانمزی چاک ایلسدی سنک حلت آبی یزم جانمزی پاک ایلسدی یعنی کفر
و جهالت لوشتدن بنم جسدی طاهر قیلدی * مثنوی * باز کودام که این
اسرار هوست * زانکه بی شمشیر کشتن کاراوست * کیروسویه یلورمه که بواسرار
هوردر زرا که شمشیر سز اولدرمک انک کاریدر * مثنوی * صانع بی آلت
وی جارحه * واهبای هدیه های رایحه * آلتسز و جارحه سز اولان صانع بو ذوریم
اولان هدیه لک واهی جواب بویلتدر * مثنوی * صد هزاران می چشاند
هوش را * که خبر نبود دو چشم و کوش را * نیجه یوزیسک می اذاقه ایلر
هوشه که ایکی کوزه وایکی قولقه اندن خبر اولمز یعنی صانع بی آلت و واهب
بی ضنت عقل انسانه انواع اذواق اطعام و اذاقه ایلر که اندن بو حواس
ظاهره نک آگاهانی اولمز * مثنوی * باز کوی باز عرش خوش شکار * تاجه
دیدنی این زمان از کرد کار * کیروسویه ای عرش اعلانک خوش شکار اولان

طوغانی تا یوزمان حضرت خدادن نه کوردک پس اول حضرتک مدحنه باشلیوب
دیدنی * مثنوی * چشم نوادرک قیب آموخته * چشمهای حاضران بر
دوخته * آن یکی ماهی می بیند عیان * وان یکی تارک می بیند جهان * وان
یکی سه ماه می بیند بهم * این سه کس بنشسته یک موضع نم (یا علی سن شول
انسان کامل وولی فاضلسن که سنک اسرار غیبه کلک ادراکته آموخته و حاضر
اولنلرک کوزلی بو مرتبه ادراک اسرار ایلمکدن بردوخته در خاوت و انظار محققدر
مثلا اول بر کیمسه بر ماهی عیان کوردر و اول بر کیمسه آخر دخی بو جهانی تارک و بر ظلمت
کوردر و اول بر کیمسه دخی اوج آبی بر ره جمع کوردر بی حال بو که بواج کیمسه بر موضعه
اوتره شاردر بو محله مناسب ایکی کونه معنی واردر بری بودر که بر کیمسه نک با صره سنده
بفسایت ضعف و خال اولسه اول کیمسه بو جهانی تارک کوردر ماهی کوره من
و بر کیمسه نک دخی قوت با صره سنی بینالکن قوت بصیرتی اعمی اولسه اول
کیمسه انیحق محسوس اولان ماهی کوردر بر کیمسه نک دخی هم قوت با صره سی
و هم بصیرتی بینا و کامل اولسه هم بو محسوس اولان ماهی کوردر و هم بصیرتله
تحت الارضدن قره نور و یرن شمسی کوردر و هم شمسه نور و یرن ماه اعظم یعنی
عقل کلی کوردر و بر معنی دخی بودر که اوج کیمسه بر موضعه اولسه اولت معرفتی
اولدنیچون انوار توحیددن بو جهانی خال و تارک کوردر و بری دخی بصر بصیرتله
ماه توحید افعالی کوردر و بری دخی عین یقینله ماه توحید افعالی هم ماه توحید صفائی
هم ماه توحید ذاتی بر یرده کوردرسه ماهدن مراد ماه شریعت و ماه طریقت و ماه
حقیقتدر دینسده وجهدن خالی دکلدر * مثنوی * چشم هر سه بازو کوش
هر سه تیز * در تو آویزان و از من در کرین * و هراوج طائفه نک ظاهرده
کوزی آحق و قولانی تیز در باعلی بونلر سکا تعلق ایدیچی و بشدن قاچقده دز
یعنی بو ذکر اولسان اوج مرتبه صاحبک اهلی سنک جنابکه متعلقدر که سن
انلرک هر برینک مرتبه سنی یلورسن و بشدن غائب اولوب فرار قیلمیلردر که بن
انلرک حالنی و مافی البالی یلزم * مثنوی * سحر عینست این عجب لطف خفیت
* بر تو نقشی کرک بر من یوسفیت * بوکا و که ظهور ایلسدی عینک سحر میدر
و یا خود لطف خفیمدر لطف خفی اکادیرلر که سینی معلوم اولیسه و سحر عین
اکادیرلر که کوز سینی ادراک ایلسدی یکی شیئی کوره که انک اصلی ندر فهم ایلمکه
قادر اولیسه یعنی بو حالکه الان ظهور ایلسدی سحر عین میدر و یا خود لطف
خفیمدر که عقل بونک سینی بیلز و اصلنه واقف اولمز سنک اوزر بکه نقش کرک بنم
اوزر بیه بر یوسفیمدر و یا خود سکا نقش کرک بکا نقش یوسفیمدر بو بیت بهلولان
لسانندن حضرت علی کرم الله وجهه سه خطایا دینلشدر و مصرع ثانی
و مصرع اوله موافق اولوب استفهام اولق اولیدر استفهام اولسه دخی جازدر

بوجه اوزره که دینه یا علی بوحالت سنک اوزر بکه نقش کر کدر یعنی صورت زشتدر
 واهذاقرا وقتلدن بوحالت سیبیه نفرت ایدوب اجتناب قیلدک لیکن بنم اوزر بجه
 بر یوسف کی جیل واطیفه در که بن قتلدن خلاص اولدم و کفر و عصیاندن دخی
 نجات بولدم دینی **مثنوی** عالم ارحمه هزارست و فزون **نیت**
 این هجده بهر چشمی زبون) عالم اکراون سکر بیک و کرزاده در ز بر ااون سکر بیک
 اولسنده واندن زباده اولسنده اختلاف وارد بحصل ما بعل به الصانع بواون سکر هر
 بر نظره زبون دکلددر وهر کس بواون سکر بیک عالمک مشاهده سنه قادر دکلددر
مثنوی راز بکشای علی مر قضا **ای پس** سؤا قضا حسن القضا
 ای ااون سکر بیک عالمک اسرار نه عالم اولان علی الرضا سارازی آج و بوحالت حقیقتی
 بکا کشف الیه ای سؤا القضا نصکره حسن القضا مر تبه سنده اولان علی کند بیک
 سؤا حالتی سؤا قضا مر تبه سنه و حضرت علی رضی الله عنه و کرم الله وجهه بی حسن
 قضا مر تبه سنه تنزیل ایش اولور و بومصر عده بوجه دخی جائز اولور که دینه
 ای علی سؤا القضا نصکره بکا حسن القضا وارد یعنی سنک سیکاه کفر
 و خصوصت نصکره ایمان و صلح و طاعت حاصل اولدی دیک اولور **مثنوی**
 یا تو اگو آنچه عقلت یافته ست **یا بگویم** آنچه بر من یافته ست **یا من** سوبله اول
 نسته بیکه سنک عقلت بواشدر بان دیم اول نسته بیکه بنم اوزر بجه طوغشدر
مثنوی از تو بر من یافت چون داری نهان **می** فشاننی نور چون مهبی
 ز بان) سندن بنم اوزر بجه طوغدی و لعه اوردی بیچون نهان طور سن ماه کی
 تکلمن نور صا بر سن یعنی ساکت و بی نطق ایکن عالم نور افشان اواب و ازاله
 ظلمت قلوب منور ایلر سک دخی بی نطق و بی تکلم قلوب نور و ازاله کفر و ظلمت
 قلوب دلری منور ایلر سن **مثنوی** لیک اگر در گفت آید فرص ماه **شب**
 روتراز و دتر آرد براه) لیکن فرص ماه سوزه کله و کیمه ایل بول پوری بچاری تبر بوله
 کتور یعنی ماه فلک هدایت اولان مر شد اگر سوزه کلوب رهرو له قاله دخی ارشاد
 ایلر سه نور علی نور اولور و رهرو اندن زباده قوت قلب بولور **مثنوی**
 از غلط ابعن شوند و از ذهول **بانک** مه قالب شود بر بانک غول) رهرو له ماه هدایت
 حال و قالا اولان ارشادی سینه غلطدن و ذهول و غفلتدن ابعن اولور له ماهک بانکی
 غولک بانکی اوزره غالب اولور و شباط بیک اغوا و ذهولنی دفع قیور مشهور در که
 غول بسیاران بعض رهرو لری ظلمت شیده بول بود در دیوب طریقندن اخراج ایدوب
 پروا دینه هلاک ایدر مش اما ماه تابان اولسه و سالک ره بول کور سه انک قولنه اعتماد
 ایلر اگر بر حیل الله انک قولنه میل ایلر بیک اولدیغی حینده ماه سوبله واکا و بجه غول
 بیایند در بوحقیقت حالی نقل ایلر سنک راه من بعد غلط و غفلت ایلر **مثنوی**

ماه بی گفتن چو باشد رهما **چون** بگوید شد ضیا اندر ضیا) ماه چونکه سوبله کسر
 همان نور و ضیا سبیه رهما اوله چونک ماه سوبله و رهرو له حقیقت حالی نقل ایلر
 ضیا اندر ضیا اولور **مثنوی** چون تو یابی ان مدینه علمرا **چون** شعاعی آفتاب
 علمرا) یا علی چونک اول عالم مدینه سنک بایسن که سنک شان شریفکده حضرت
 نبی علیه السلام (انام مدینه عالم و علی بابها) پیوردی چونک علم آفتابنک بر نو
 و شعاع بسن علم آفتابندن مراد حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و سلم در جلیری
 بر مرتبه ده ایدیکه حق کفار و منافقینه بیه علم و ملامت اوزره ایدیلر بس جناب حق
 اول حضرت نه **یا ایها الی جاهد الکفار و المنافقین و اقلظ علیهم** (دبوترک علم ایدوب
 غلظت و شدت ایلکه امر پیوردی **مثنوی** باز باش ای باب بر جو بای باب
تار سدا ز تو قشرا ندر لباب) ای باب مدینه علم جو بای باب اوزره مفتوح اول تافشدر
 سندن لیلر ابرشته یعنی صورتمه قائلر و اجساد حکمنده اولر سنک ارشاد و هدایتکله
 عالم حقیقت و اصل اوله و مغز نفزی بوله **مثنوی** باز باش ای باب رحمت
 تابد **بارگاه** ماله کفوا احد) حضرت علی رضی الله عنه اول پهلوان خطاب
 ایدوب دبرل که کشاده اول ای اللهک رحمتی بانی الی غیر الیه ای اول کیمسه سنک
 بارگاهنی که اکابر احد کفو و نظیر دکلددر بوبله دینسه دخی جائز در ای باب رحمت
 تابد مفتوح اول شول بارگاهه که انکچون براحد کفو و نظیر دکلددر حضرت علی
 رضی الله عنه واکا وارث اولان هرول بارگاه الهی و باب اسماء و صفات نامتاهیدر
 بلکه نظر حق بیده بفرسک هر ذره نک وجودی جانب خدایه بر در در تکیم پیوردر
مثنوی هر هوا و ذره خود منظر بست **ناکشاده** که کود کانجادر بست
 تابکشابدری رادیده بان **در درون** هر کر نجیبندان کان **چون** کشاده شد
 دری حیران شود **مرغ** امید و طمع پران شود) جانب ربوبیت و جناب
 الوهیت هر هوا و ذره مارایت شیدا دینره بر منظر و در بجه در که بونلر ابواب ذرات
 کاشندن اسماء و صفات الهیهی مشاهده ایدنلر که بونلر ابواب حقایق اشیا
 مفتوح اولشدر اما ابواب حقایق مادامکه ناکشاده در کیم سوبله اول مجلده
 بر قیو وارد اسماء و صفات الهیه انده رو نما اولور دیده بان حقیقت ناکیم
 بر کیمسه بر قیو اچمدی انک درونشده اصلا اکا قیو اولقی کانی حرکت ایلر
 چونک بر قیو اچمدی واکا بر شیدن فتح باب اولدی اول کیمسه اول قیودن
 حلق مشاهده سنه حیران اولور و امید و طمع قوشی اول جانب پران اولور
 و اول قیونه مقوله قیو ایدیکن بیلور و بر یسن اندن مشاهده قیورلر **مثنوی**
 خافلی ناکه بویران کج یافت **سوی** هر ویران از آن بس می شافت) مثلا
 بر قافل ویرانه ده کج بولدی هر ویرانه چابته او کجی بولد قد نصکره سرعت

ایله دی اول امید ایله که اول ویرانه زده دخی کج بوله ﴿ مثنوی ﴾ ناز
درویشی نیایی تو کهر کی کهر جویی ز درویش دگر (کذلک سندخی ای درویش
مادامکه درویش لکده کهر بولیه سن واند اولان کتر لا بقایه واصل اولیه سن
درویش لکدن کبروخن کهر طلب ایلسن بومعنی دخی جائزدر تابر درویشدن
سن کهر بولیه سن چن برآخردرو بشندن دخی کهر طلب ایلسن
﴿ مثنوی ﴾ سالها کر ظن دود پایای خویش نکذرد اشکاف پنبهای
خویش (نیجه یلار اگر ظن کنیدی ایغیله یله یعنی صاحب ظن اولان کیسه
راه حقه اگر نیجه یلک یلار پای ظن و قیاسیله یله کنیدی برونلرینک دلکندن
ایلو و کمر یعنی مادامکه ظن صاحبی یقین صاحبیه مقارن اولیه واندن علم
یقینی تعلم قبله انک ظنی بورتی دلکندن ایلو کیدوب قوه شامه روحانیله
واصل اولمز و علم الیقین رایحه سنی استشمام قیلز ﴿ مثنوی ﴾ تایینی نیایدت
از غیب بو ﴿ غیر بینی هیچ می بینی بگو ﴾ تا کم عالم غیبدن سنک بورنیکه رایحه
کلید و سسکا حق تعالی عالم غیبک رایحه سنی استشمام ایلیچک بر قوت روحانی
عطا قلیله بورنکدن غیری هیچ برسنه کورریمسن دی یعنی مادامکه سکا دماغ
روحانی حاصل اولیه واول دماغ روحانیله جائک حق رایحه سنی استشمام قلیله
انجق کوردیچک ظاهرده اولان بورنکدر و رایحه دخی آلورسک ظاهرده اولان
رواجندن رایحه الدیفکدر غیری دکادر

﴿ سؤال کردن آن کافر از علی کرم الله وجهه که چون
بر من مظفر شدی شمشیر را از دست چو ن انداختی ﴾

﴿ مثنوی ﴾ پس بگفت آن نومسلان ولی ﴿ از سرمستی ولذت یاعلی ﴾ پس
حضرت علی کرم الله وجهه به دوست و قریب اولان نومسلان دیدی مستلک
ولذت طرفندن یاعلی دیدی ولی بونده قریب معاشیه اولق محله مناسبدر
﴿ مثنوی ﴾ باز فرما یا امیر المؤمنین ﴿ تا بجنب جان بتی در چون جنین ﴾ کبرو بیور
امیر المؤمنین نائنده جان جنین کی حرکت ایله یعنی رحم مادرد روح اولدقده
و حیات بولدقده جنین نیجه حرکت ایلسه بنم جانم دخی سنک نفس شریفکدن
حیات بولوب تمده جنبش و حرکت کله و طبیعت مادرندن تولد ایلمکه متوجه
اوله دیدی ﴿ مثنوی ﴾ هفت اختر هر جنین را مسدق ﴿ می کنند ای جان
نوبت خدمتی ﴾ چونکه وقت آید که جان کبرد جنین ﴿ آفتابش آن زمان
کرد معین ﴾ بدی اختر بوینده ذکر اولتان سبعة سیاره در (بیت) قرست
و عطارد و زهره ﴿ شمس و مریخ و مشتری و زحل ﴾ صاحب تجربه اولان منجملر
بویه تحقیق ایلملردر که نطفه که رحم مادر دوشه سبعة سیاره دن هر بری

علی طریق المناویه اول نطفه به خدمت و تربیت ایدر اولکی آی زحل تربیه
ایدر ایکی آی مشتری و او چنی آی مریخ تربیه ایدر چونکم دردنجی آی اوله
و جنبک جان طوقی وقتی کله آفتاب اکا معین اولور و تربیه قیلور پس جنین
دردنجی آید روح بولور و جنبش قیلور بشنی آید زهره اتخی آید عطارد
ویدنجی آید قمر تربیه ایدر اندنصره نوبت ینه زحله دکر که سکرنجی ایدر
ینه برآی کامل اول تربیه قیلور اندنصره نوبت مشتری به دکر پس طوقونجی
آید متولد اولور اول نومسلان لسانتندن بو کلامی ایراد ایلملردن مراد بودر که
سالک ابتدای حالده جنین کیدر مظهر آفتاب حقیقت محمدیه اولان شیخ کامل
شمس بر ضیائی و سائر مشایخ و علماء نجوم و کواکب سماء کیدر پس جنین جان
سالک اگر چه بر شینک تربیه سنده بر کونه رنگ و شکل بولور اما تحت تربیه آفتاب
حقیقت کلمینجه حیات ابدیه نشسته سن بوله مز و بطن بشنیده انک روحی
حرکت قیلو مز پس بونجوم محسوسه ک جنینی تربیه ایلمک لکده بطن مادره
بول معقول و معنویدر کذلک نجوم فلک الهی اولان مشایخک دخی ارواح اهل
سلوی تربیه ایلمکده باطن مریدیه اولان بوللری معنویدر که اول معقول
و معنوی اولان بولدن انلری تربیه و تکمیل ایدر پس معانی ایسات شریفه
اولدر که بدی یلسد ز رحم مادرد اولان هر جنبه بر مدت ای جان انلر هر بری
نوبتله خدمت ایدرل چونکم وقت کله بطن مادرد جنین جان طونه آفتاب
اول زمان اول جنبه معین اولور و جنین روحی حکمه الله برله آفتابک تربیه سنده
مظهر اولد بقی وقتده بولور ﴿ مثنوی ﴾ این جنین در جنبش آید ز آفتاب
﴿ کافتابش جان همی بخشد شتاب ﴾ بواته قرنده اولان جنین آفتابک تربیه سندن
جنبش و حرکت کلور زیرا که آفتاب اکا علی الفور روح بغشلسر ﴿ مثنوی ﴾
ازد کرا نیم بجز نقشی نیافت ﴿ این جنین تا آفتابش بر تافت ﴾ غیر کواکبدن
بو جنین بر نقشدن غیری بولدی تا کم اول جنبه آفتاب پادرامدی یعنی آئی تربیه
ایلمکه باشلدی ﴿ مثنوی ﴾ از کدا مینره تعلق یافت او ﴿ در رحم یا آفتاب
خوب رو ﴾ قننی بولدن اول جنین تعلق بولدی رحمه ایکن خوب روی اولان
آفتابه تعلق سؤال در جوانی بویتدیر که بیوررل ﴿ مثنوی ﴾ از ره پنهان که
دور از حس ماست ﴿ آفتاب چرخ را بس راه هاست ﴾ پنهان بولدن جنین
آفتابه تعلق بولدی که اول راه نهائی بزم حس وادر اکردن دور در چرخک
آفتابک نهائی چوق بوللری واردر یعنی آفتابک هر شبهه معنوی بوللری
واردر که اشیا ناک و جودی اول معنوی اولان طرفندن تربیه ایلو و اشیا ناک
وجودیشک دخی اول طریق معنویدرن آفتابه تعلقای واردر کذلک آفتاب

حقیقتك تربیه سی و افاضه و اناره سی عقول و حواسدن خارج اولان پولرندندر
 واشیانك دخی اكاتعانی اول معنوی اولان طریق یقینندندر پس آفتابك اشیا به
 واشیانك آفتابیه اولان طریق معنویه سنك بیانسه شروع ابدوب پیسورر
 مثنوی * آن ره می که زر بیابد قوت ازو * و آن ره می که سنك شد باقوت
 ازو * آن ره می که سرخ سازد لعل را * و آن ره می که برق بخشد لعل را
 بر پولدر که زر زمینده التون اول پولدن خدا و قوت پولور و اول بر پولدر که سنك
 او پولدن باقوت اولدی و اول بر پولدر که لعلی قرمز دوزر و اول بر پولدر که برق بفشار
 مثنوی * و آن ره می که پخته سازد میوه را * و آن ره می که دل دهد کالیوه را
 پول که میوه لری پخته دوزر و اول بر پول که قورقنه قوت قلب ویر کالیوه اگر چه یون
 کیسه به و احق کیسه به دیر بونده مراد قورقن معنانه در تنکیم اکثر و هام
 اولان کیسه لری کیسه اولدغه خائف او اورل لکن کوندر اولوب آفتاب طلوع
 قیلدغه قوت قلب او اورل پس قورقن کیسه به جرأت و ضعف القلب اولسه
 قوت و مجامعت و یرمك دخی آفتابك خاصیتی اولدی لکن نظر اولسه بوجه سی
 راه نهانیدن حاصل اولور مثنوی * باز کوای باز پر افروخته * باشه
 و با ساعدش آموخته کبر اول بهلوان ایندی ای قنادی شعله لکش و جناح
 روحی نور خدایه منور اولمش باز الهی کبر و سوبله حضرت شاهه و انك ساعدنه
 او کرشم بوسری بیان الیه مثنوی * باز کوای باز عتقا کبر شاه * ای سپاه
 اشکن بخودنی با سپاه کبر و سوبله ای شاه حقیقتك عتقا کبر اولان بازی ای کنندی
 نفسیه عسکر صیغنی سپاه معاونتیه دکل یعنی حق تعالیك سنده بر مرتبه قوت
 و قدرتی وارد که بی معاونت سپاه منفردا بر عسکری صفه قادر من چونکم بومرتبه
 صاحب دولت و مظهر ولایت سن بوسری بکا کشف الیه دبدی بوجه اول
 بهلوان لساندن اول مظهر عجايب و منبع قریبک فضیلت و شانی بیان اولور
 مثنوی * امت وحدی یکی و صد هزار * باز کوای بنده بازوت و اشکار
 بالکرامت سن و صد هزار سن یعنی بحسب الظاهر بر کیسه سن و بحسب المعنی
 صد هزار کیسه مرتبه سنده سن واحد کالاف و رجل بعدل الا کاف قول
 ماصدق خالکدر دبدی و فی الحقیقه جیع عالمك قوتنی حق تعالی بر کیسه ده جمع
 ایله مستنکر دکلدر کاقبل بیت * ایس علی الله مستنکر * ان یجمع العالم فی واحد
 و بوحدیت شریفه دخی بو مضمونی مؤید او اور قال صلی الله تعالی علیه وسلم
 غالم واحد شد علی الشیطان من القاعده * و شاعرک * قلیل اذا عدوا کثیر اذا شدوا
 قولی دخی بویه بخلاصه استعمال اولور معنی مصرع ثانی بوسری کبر و سوبله
 ای کیسه که بنده سنك باز که شکار در یعنی بو بنده کیسه سنك شهابز همتك

صیدی اولشده بوسری اکا بیان الیه دبدی مثنوی * در محفل قهر این
 رخت ز جیست * از دها رادست دادن راه کیست * قهر بخلنده بورخت نندندر
 از درهایه دست و فرصت و یرمك کیمك ط بقیدر

جواب گفتن امیر المؤمنین رضی الله عنه سبب
 افکندن شمشیر از دست چه بوده است در آن حالت

مثنوی * گفت من تیغ اربی حق می زنم * بنده حقم نه مأمورتم حضرت
 علی کرم الله وجهه او بهلوانه ایندی بن تیغی حق رضا سچون او ورم بن
 حق تعالیك بنده سیم تنك بنده و مأموری دکلم مثنوی * شیر حقم نیستم
 شیر هوا * فعل من بر دین من باشد کوا * حقك شیری هم هو انك شیری دکلم بنم فعل
 بنم دینم اوزره شاهد در مثنوی * مار میت اذر میت در حراب * من چو تیغم وان
 زننده آفتاب) بخار به ده بن مار میت اذر میت ام حراب یعنی بخار به در مفاعله با نك
 مصدر بر دین فی المثل تیغ کبی ام و اول اور یچی آفتابدر یعنی مار میت اذر میت
 مفهومك مظهری ام قتال و حرا به بن تیغ کبی بر آتم دست الهیده و اول اور یچی
 آفتاب حقیقتدر تنکیم حضرت نبی صلی الله تعالی علیه وسلم کفار جانیده راج
 طراغی ظاهرده رمی ایلدی حقیقتده انی رمی الله ابدی و اول حضرت بد قدرته
 بر آت اولدی تنکیم (و مار میت اذر میت و لکن الله رمی) آیت کریمه سی بو معنایه
 شهادت قیلدی بو آیت کریمه سوره انفالده در تفسیری بو جادك اوائله قریب
 وزیر حکایه سنده اعتراض مریدان بر خلوت وزیر سر خنده مذکور اولدی
 مثنوی * رخت خود را من زره برداشتم * غیر حق زامن عدم انکاشتم
 بن کنندی رختی بوادن قاندر دم حضرت حقدن غریبی یعنی بن عدم ظن ایلدم
 یعنی (کل شی هالك الا وجهه) مقتضایه الا آن هر شی مع عدم یلدم
 مثنوی * سایه ام کفدا ام آفتاب * حاجیم من نستم اور احباب) بن بر سایه ام
 فی المثل بنم کد خدا و صاحب آفتابدر یعنی سایه نیجه بی وجود ایسه و تابع آفتاب
 ایسه و انده اولان حرکات و سکنات و هر گونه حالات آفتابدن اولدیغی مقرر ایسه
 بنم دخی هر حال اول آفتاب حقیقتدندر بن انك باب سعادتك در بانیم اکا حجاب
 دکلم مثنوی * من چو تیغم بر کهر های وصال * زنده کرداتم نه کشته
 در قتال) بن فی المثل وصال الهی کوهر لرندن بر تیغ کبی ام جنك و قتالده درای
 ایلرم دینش ایلرم مثنوی * خون نبوشد کوهر تیغ مرا * باد از جای
 بر دمیغ مرا) بنم تیغم کوهرنی قان او ر عمر مراد بغیر حق سفك دما ایلز دیمکدن
 کنایه اولور باد بنم میغمی بن برندن ایتسور بی باد هوای نفسانی بنم سحاب
 وجودی مقامدن نیجه کیدرر یعنی تحریر که قادر اولم مثنوی * که نیم

کوهم زحلم و صبیر بوداد * کوه راکی در ریاید تشدد باد صمان دگام حلم و عدل
 و داددن جبل را سجنم محکم بل طافی بطن قیاری یعنی جبل را سجنی باد صرصر
 مقامندن ر بوده قیلز کذاک صاحب تمکینی بادهوای نفس مرتبه سندن آرمز
 واخذ قیلز * مثنوی * آنکه از بادی رود از جا خست * زانکه بادناه وافق
 خود بسبت) اول کیمسه که برندن بریلدن کیدر بر خستد زرا مخالف بل زیاده
 قتی چوقدر پس باد مخالف سدن مراد نه اولدیغک بیانشه شروع ایدوب پیوردر
 * مثنوی * باد خشم و باد شهوت باد آرز * برد اورا که نبود اهل نماز غضب
 بلی شهوت بلی و حرص بلی اول کیمسه بی ابلندی یعنی قایدی واخذ ابتدیکه اهل
 نماز اولدی پس بوندن منغم اولان بودر که بر کیمسه صحیح اهل نماز اولسه باد خشم
 و باد شهوت و باد آرزو بونلر امثال اولان اتی مقام سدن ازاله قیلز دیک او اور زرا
 (ان الصلوة تنهى عن الفحشاء والمنکر) پیورلمشدر اول کیمسه بی که صلوة فحشا
 و منکر دن منع ایلله انک صلوتی فی الحقیقه صلوة اولز * مثنوی * کوهم وهستی
 من بنیاد اوست * ورشوم چون کاه بادم باد اوست) ای بهاوان بن مرتبه تمکین
 و یقینده فی المثل کوهم بنم وارلغم انک بنیادیدر واکر کاه کی خفیف اولسم هر جانه
 میل و حرکت قیلسم بنم بادم انک باد ارادیدر یعنی انک ارادت و تصرفی بادنک
 کاهمی ام بویه خفت و حرکت بغایت مقبوا در * مثنوی * جز بیاد او بچند
 میل من * نیست جز عشق احد سرخیل من) اول باد شاهک باد اراد سندن وهوای
 محبتندن غیرله بنم میل حرکت و جنبش الیز بنم عسکرم حضرت احدک عشقتندن
 خبری دکلدر یعنی وجودم عسکر بنک سرداری انک عشقیدر جله قوای روحانیه
 و قوای نفسانیم اکا تا بعدر * مثنوی * خشم بر شاهان شه و مارا غلام *
 خشم راهم بسته ام زیر لکام) خشم و غضب باد شاهان اوزره شاه و میردر و بزه
 غلام و اسیردر غضبی هم لکام التسه بغلشم یعنی غضب بنم مر کیمدر
 * مثنوی * تیغ حلم کردن خشم زدست * خشم حق بر من چو رحمت
 آمدست) بنم حلم تیغی بنم غضب بوبنی اورمشدر حضرت حقک خشمی بکا
 رحمت کی کلشدر یعنی چونکم بنم حلم خشم و غضبی ازاله قیلشدر خدای تعالی انک
 خشم و قهری دخی بنم اوزریمه راحت و رحمت اولشدر بوندن ابکی معنی منغم
 اولور بری بودر که بن خشمی دفع ایتکله خشم حق دخی بشدن متدفع اولوب
 انک خشمی برینه عین رحمت کلور دیک اولور بری دخی بودر که انک خشمی بکاعین
 رحمت و قهر عین لطف و نعمت اولشدر دیک اشعار قیلور که عشا فک شایدر
 * مثنوی * غرق نورم کرچه سقیم شد خراب * روضه کشتم کرچه هتم
 بوتراب) بوتراب حضرت علی کرم الله وجهه کینه شریفی لیدر و نوکینه به

باعث اولدر که بر کون حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم فاطمه ک خانه
 سعادت کلوب سوال ایلدیکه ابن ابی عمک یعنی ابن عمک نیرده در دیدی پیور دیکر که
 بئله انک مایبشده بر مقصدار شکر آب واقع اولدی و کندی پس حضرت رسول
 علیه السلام در حال بر کیمسه بی انک جست و جوینه حواله قیلدیلر صلی الفور
 کلوب مسجدده باتور دیو خبر و یردی حضرت نبی علیه السلام کلوب کوردیکه
 اول حضرت باغش و اعضا و دوشی ترابه باغش پیور دیکر که قم یا بابا السراب
 قم یا بابا السراب پس اول زماندنیرو اول حضرت کتبت اولش معنی بیت نوره
 غرقم اگر چه سقیم خراب اولدی روضه اولدم اگر چه ابوزریم یعنی اگر چه
 ابوزریم ولیکن حقایق و معارف و اسرار و لطایف از هارنک روضه سی اولدم
 اگر چه صورت ظاهرم قانی و خراب اولدیم بحار اتوار حقه مستغرق اولدم
 دیدی * مثنوی * چون درآمد علیتی اندر غزا * تیغ رادیدم نهان کردن
 سزا) چونکم غاده بر عات کلدی و غرض نفس ظاهر اولدی تیغی نهان ایلدی
 و غزادن فراغت قیلتی لایق کوردیم * مثنوی * تا احب الله ایدنام من *
 تا که ایض الله ایدکام من) تا که بنم نام احب الله کله تا که بنم مرادم ایض الله کله
 * مثنوی * تا که اعطاه ایدجود من * تا که امسک الله اید بود من) تا که
 بنم سخا و جودم اعطی الله کله تا که بنم وجود و ذاتم امسک الله کله * مثنوی *
 بخل من الله عطائه و بس * جله اللهم بنم من آن کس) بنم بخل الله و عطائه در
 انحق جله الله ایچونم بن کیمسه نک ان و تابعی دگام یو ایات شریفه بو حدیث شریفه
 اشارتدر که ابوامامه رضی الله عنه حضرت تری روایت پیوردر قال علیه السلام
 من احب الله و ایض الله و اعطاه الله و منع الله فقد استكمل ایمان کذا فی المصابیح
 * مثنوی * و ایچو الله میکنم تقلید نیست * نیست تحیل و کان جزد بد نیست)
 و او نشه بی که الله ایچون ایلرم تقلید دکلدر بنم ایلدیکم تحیل و کان دکلدر دیدی
 و معاینه دن خبری دکلدر بلکه اشلدیکم کار تحقیق مشاهده اوزره در * مثنوی *
 زاجتهاد و از تحری رسته ام * آستین بردامن حق بسته ام) اجتهاد دن و تحریدن
 فور تلشم یعنی ظن و کاله اولان اجتهاد دن خلاص اولوب قبله حقیقی مشاهده
 قیلشم آستینی حق تعالی انک دامنه بغلشم یعنی دست قلبی دامن امر حقه محکم
 قیلشم آستین دن مراد دست و دامن سدن مراد امر الهی اولور * مثنوی *
 کرهمی برهمی بنم مطاسر * ورهمی کردم همی بدین مدار) اگر اوچرسم
 مطاری کوررم یعنی اگر پرواز ایلرسم محل جولان و طیرانی مشاهده قیلورم و اگر
 دوران و جولان ایدم دور و دوران ایدم چک بری کوررم * مثنوی * و رکشم
 باری بداتم تا کجا * ماهم و خورشید بدیشم پیشوا) و اگر بر بوک چکم یلورم

تافته ابلتورم ماهم و آفتاب اوکده پیشوادر یعنی آفتاب حقیقی بکار همساز
 ﴿ مشوی ﴾ پیش ازین با خلق گفت روی نیست * بحر را کجایی اندر جوی
 نیست (بوندن زیاده و بواسرار حکمدن ارتق خلقه سویلکه وجه یوقدر زبرا
 بحر ابرمه صغماق یوقدر خلقک فهماری جوی کی و اسرار خدا بحر بیکران
 کیدر پس بحر اسرار خلقک جوی فهمه صغماق ممکن دکلدر فهماری
 یتدبکی مرتبه بود که اندن بر مقدار تعبیر اولندی ﴿ مشوی ﴾ پستی می گویم
 باندازه عقول * عیب نبود این بود کار رسول (سوزی خلقک عقلاری یتدبکی
 قدر الحق سوبلرم بوخصلت کامله عیب دکلدر زبرا رسول اکرم صلی الله
 وسلم حضرتلر بیک کاری بو اولدی تکیم یوررلر (نحن معاشر الانبیاء امرنا
 ان نزل الناس منازلهم وان نکلم الناس علی قدر عقولهم) و بر آخر حدیث
 دخی علوم و اسرار سوبلین حالله امر قیاب یوررلر (کلوا الناس علی قدر
 عقولهم لعلی قدر عقولکم ﴿ مشوی ﴾ از غرض حرم کواهی حر شنو *
 که کواهی بندگان نه ارزد دوجو) غرض نفسانیدن بن حر و آزادم حرک
 شهادتی اشیت زبرا بنده لک شهادتی ابکی ارپه دکلر بنده نفس اوائلرک شهادتی
 دخی عنداهل التحقیق امور الهیده و امور دینی ده صوری کبی مقبول دکلدر
 ﴿ مشوی ﴾ در شریعت مر کواهی بنده را * نیست قدری وقت دعوی
 و قضا) شریعت مطهرده تحقیقا بنده لک کواهافته دعوی و حکم وقتده
 بر قدر و قیمت یوقدر ﴿ مشوی ﴾ کر هزاران بنده باشند کوا * برنجین
 شرع ایشانرا بگا) اگر هزاران قول سکا شاهد اولر شرع شریف انلری صماه
 طارمز و شهادتلری مقبوله ایتر ﴿ مشوی ﴾ بنده شهوت بترزدیک حق
 * از غلام و بندگان مسترق) حق تعالی بک قنده بنده سی بدتر و زشت نردر
 غلامدن و مسترق بنده لردن مسترق رق اولش یعنی اسیر اولش بنده لردن دیمک
 اولور ﴿ مشوی ﴾ کین بیک لفظی شود از خواجه حر * و آن زید شیرین
 و میرد سخت مر) زبرا بو ظاهرده اولان عبد مملوک اقتدیسندن بر لفظ ابله حر
 اولور و اعتقک دبدد هماندم حق و نجات مرتبه سن بولور و اول بنده شهوت
 شیرین دیر بولور و زیاده آبی اولور و انک موتی قتی تلخ اولور ﴿ مشوی ﴾
 بنده شهوت ندارد خود خلاص * جز بفضل ایزد و انعام خاص) شهوت
 بنده سی خود شهوتدن خلاص طومر الله تعالی بک فضلندن و خاص انعامدن
 غیریله ﴿ مشوی ﴾ در چهی افتاد کارا غور نیست * و آن کناه اوست
 جبر و جور نیست) زیرا بنده شهوت بر قیویه دوشد بیکه انک غوری و غوری
 یوقدر و اول چاه انک کناهدر اول حالتا کاجبر و جور دکلدر ﴿ مشوی ﴾

در چهی انداخت او خود را که من * در خور قعرش نمی یابم رسن) اول بنده
 شهوت کند بستی بر قیویه اندیکه بن انک قعرنه لایق ابی بولر مکه اول شهوت
 قیوسندن آتی اول سبیل خلاص ابلیم یوقیودن مراد الله اعلم جهنمه اولان
 غیا قیوسی اولقدر که اهل تفسیر بو آیت کریمه لک تفسیرده تقریر اینتلر در اول
 آیت کریمه بود که سوره مریمه حق تعالی یورر (فخلق من بعدهم خلف
 اضاعوا الصلوة و اتبعوا الشهوات فسوق یلقون غیا) روایت اولور که غیا
 جهنمه بر دبی یوق قیودر که جهنم اندن خوف ابی و بو غیا قیوسنده تارک صلو
 و تابع شهوات اوللر داخل اولور یور مشلر ﴿ مشوی ﴾ پس کم کر این
 سخن افزون شود * خود جکر چه بود که خارا خور شود) یوسورلردن فراغت ایدوب
 خاموش اولورم زبرا یوسوز اگر زیاده اوله جکر خود ندر که یوسوزک هیئتدن
 سنک خارا خون اولور ﴿ مشوی ﴾ این جکرها خون نشد از سختیست * غفلت
 و مشغولی و بد بختیست) بو جکرلر خون اولدیسه مختلفدن و کمال فسوتنددر
 قلبک سخت و قاسی اولسنه سبب غفلت و امور دنیایه مشغول اولماق و بد بختقدر
 بعض نسخه ده مصرع اول این جکرها خون نشدنه از سختیست واقع اولشدر
 بو تقدیر اوزره معنی بو جکرلر خون اولدیسه مختلفدن دکلدر یعنی غفلت
 و صلابتی اولدیغی اجلدن دکلدر بلکه غفلندن و دنیایه مشغولفندن و بد
 بختقدن خون اولدی دیمک اولور ﴿ مشوی ﴾ خون شود روزی که
 خوش سود نیست * خون شوآن وقتی که خون مردود نیست) بر کون قان
 اولور که اکا خون اولق سود اولر و قائده قنار شول بر وقت خون اولکه خون
 اولق مردود دکلدر یعنی بودنیساد * کلام خدادن و استماع کلام
 انبیا علیهم السلام و اولیای عظامدن خون اولین جکر بر کون خون اولور که
 اول کون یاروز اجل و یا خود یوم قیامتد ر ولیکن اول کون خون اولق مقبول
 دکلدر پس ای قسوت قلب صا حی اول کوندن مقدم حالا کلام اولیای
 عظامدن متأثر اولوب جکرک خون اولسونکه الا آن جکرک خون اولق سکا
 نافع و پرسوددر ﴿ مشوی ﴾ چون کواهی بندگان مقبول نیست * عدل
 او باشد که بنده غول نیست) شرع شریفده چونکه بنده لک شهادتی مقبول
 دکلدر شاهد عدل اولورلر که غولک قولی اولیه غولدن مراد نفس و شیطاندر
 عدل بوند عادل معنستدر * موصوف بخذوقدر تقدیری شاهد عادل دیمکدر
 ﴿ مشوی ﴾ کشت ارسلناک شاهددر نذر * زانکه بود از کون او حر بن حر)
 سوره احزابده اولان آیت کریمه به اشارتد قال الله تعالی فی حق نبیه
 (یا ایها النبی انا ارسلناک شاهدا و مبشرا و نذیرا و داعیا الی الله باذنه و سراجا

منیرا) یعنی ای نبی شاهد تحقیقا بر سنی مبعوث اولدیغك كیمسه را اوزره شاهد اولدیغك حالدده ارسال ایلدك كه سن بونارك تصدیق و تکذیبینه و هدایت و ضلالتیه شهادت ایلر سن شهادت مقبوله ایله معنی بیت نذرده یعنی قرأند ارسلاک شاهد آیت کریمه سی اول نبی مکرم علیه السلام کفنده نازل اولدی و شاهدک صفتیه حقیق تعالی اول حضرت قوصیف قیلدی زیرا که اول حضرت عبد الدنیا و عبد الهوی و عبد الشوی دکل ابدی بلکه جمیع اکواندن حراین حرایدی پس شهادت مقبوله به حریت شرطدر بنده حرص و شهوتک ناس اوزره شهادتی عند قاضی القضاة مقبوله دکلدر پس (و کذلک جعلناکم امة وسطا لتکونوا شهداء علی الناس و یكون الرسول علیکم شهیدا) آیت کریمه سی کرچه عامه امت محمدیه خطابدر و لکن ذکر مطلق اراده مقید قیلندن اولوب خطاب بوجه دن ناس اوزره شهادتیه مستحق اوللره و نفسنی اعراض جسمانیه دن و اعراض شهوانیه دن آزاد قیللره منصرف اولور و الله اعلم ﴿ مشوی ﴾ چون که حرم خشم کی بنده مرا * نیست اینجا جز صفات حق در (چونک بن صفات نفسانیه دن و اخلاق ذمیمه دن حر و آزادیم خشم بنی فحش و بغیر و اسیر ایلر بومرته ده که بنم بونده صفات حقندن غیری بوقدر بروکل ﴿ مشوی ﴾ اند را کازاد کردت فضل حق * زانکه رحمت داشت بر خشمش سبق) بروکل زیراسنی حضرت حقک فضل و احسانی کفردن آزاد ایلدی بر خوای سبقت رحمتی علی غضبی غضبی اوزره رحمتی سبقت طوبی ﴿ مشوی ﴾ اند را اکنون که رستی از خطر * سنک بودی کیمیا کردت کهر) ای بهلوان بروکل شمدیکه خوف و خطر دن قورتلدک مقصد ما حیر لایفهم ایلدک کیماسنی کهر ایلدی یعنی کفر و عصیان مرتبه سنده سنک کی بی قدر و بی اعتبار ایلدک حالا عنایت اکبری سنی ایمان و اسلامه کوه ایلوب مقبول اولدک ﴿ مشوی ﴾ رسته از کفر و خارستان او * چون کلی بشکفت سروستان هو) کفردن و انک خارستاندن قورتلش سن هو باغچه سنده برکل کی آجل حقیقه حقیقه داخل اولوب کل کی تازه رووخندان اول ﴿ مشوی ﴾ نومی و من توام ای محتشم * تو علی بودی علی را چون کشم) ای محتشم سن بن سن و بن سنم تشکیم حضرت نبی علیه السلام المسلمون کنفس واحده پیوردی شمدی سن علی اولدک علی بی نیجه قتل ایدم یعنی الآن اسلامه داخل اولمق واسطه سیله بئله نفس واحده اولمق مرتبه سن بولدک پس سنی اولدرمک کندی نفمی اولدرمک کی اولور پس بی کندی می نیچون اولدورم دیدی ﴿ مشوی ﴾ معصیت کردی به از هر طاعتی * آسمان پیوده در ساعتی) هر بر طاعتدن ابوه معصیت

ایلدک بر ساعتی * آسمانی طی ایلدک یعنی سنکه حین قتلده بنم یوزیمه تو کرک آتدک معصیت ایلدک لیکن رب معصیه خیر من الطاعة قولک مصداقجه بر معصیت ایلدک که معنا نیجه طاعتدن خبر اولور اول صورتا معصیت و مناظعت اولان خصلت سببیه بر ساعتی نیجه منازل و مر اتبی قطع ایدوب ایمان و اسلامه مشرف اولدک و بئله اخوت مرتبه سنی بولدک دیدی ﴿ مشوی ﴾ پس چخته معصیت کان مرد کرد * فی زخاری بر دمدا اوراق ورد) زیاده چخته و مبارک معصیتدر که اول معصیتی مرد ایلدی و اول معصیتدن رضا و رحمت ظهوره کلدی کل اوراق خارل دن ترمی یعنی معلومدر که کل پیرا فلری خارل دن بتر کذلک چوق معصیت اولور که اندن رحمت الهی و مغفرت ربانی حاصل اولوب اول معصیت صاحبی قرب حقه موصل اولور کا قیل کم من معصیه نورث الرحمة و توصل المغفرة ﴿ مشوی ﴾ فی کتاه عمر و قصد رسول * می کشیدش تابدرگاه قبول) مثلا بوبله دکلیدر حضرت عمر رضی الله عنک کتاه می و رسوله قصدی اول عمری درگاه قبوله دکل چکمدیمی فی کتاه سی مصرع ثانی به مصروف اولور نمی کشیدش تقدیرنده اولوب استفهام مناسی و یریلور و حضرت عمر رضی الله عنک قصه سی مفصلا مشهور در اجالی اولدر که دخی اسلامه دکل ایکن زمان جاهلیته ایکن ابوجهل و انک توابعی بر کون حضرت عمر رضی الله عنک سنک خواهرک حضرت محمد صلی الله علیه و سلمه ایمان کتوروب آبا و اجدادی دیشندن چقدی دیو تعمیر ایلدیلر و اگر سنده غیرت اولیدی انلری قومز دکل دیوسو یلدیلر در حال غیبرته کاوب شمشیر بن النسه الوب خواهر ینک و رسولک قتلده قصد ایلدی اول خواهر نه کلدکده بر صدا اشدوب توقف ایلدی مکر که فرزنداشی اول حینده سوره طه بی تلاوت ایدردی اول کلامی استماع ایلدکده قلبندن خشم و غضب بر مقدار زائل اولوب بونی الحقیقه کلام مخاوفه بکرمز دیوب قلبنه ایمان ازلری کلکه باشادی لیکن کندی به دیدیکه بونک قتل آساندر اول محمدی قتل ایدم اند نصکره بو کا کلام دیوب حضرت نبی علیه السلام جانیته توجه ایلدی پس غضب شدیدله کلدکده حضرت نبی علیه الصلوة و السلامه انک غضبتدن و قتل رسوله قصدندن خبر و یریلر حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و سلم دفع ایلدک کلسون برودبو اذن و یروب حضرت نبی علیه السلامه مقابل کلدکده در حال اول حضرت یرندن قالقوب (مر جبا باعرا هلا و سهلا) دیوب آتی سنه سنه ضم ایلدکده روایت اوللور که عمرک قلبنده اولان کفر و عناد و خشم و فساد جیمازائل اولدی و نور ایمان و اسلامه درونی طولوب بکا و قتله یار رسول الله بکا اسلام عرض ایله دیوب حضرت نبی علیه السلام اکا تلقین کله شهادت

ایلیوب شرف اسلامه مشرف اولوب نومرته قدر و شرف بولوب اصحاب کز بدن
اولدیلر ﴿ مشوی ﴾ فی سحر ساحران فرعونشان ﴿ می کشید و کشت دولت
عونشان ﴾ مثال آخر بویه دغلی که ساحر لک سحری سبیل فرعون انلری کندی جانینه
چکدی و دولت انلره عون اولدی و حضرت موسی علیه السلامه ایمان کتورملرینه
انلرک سحرلری سبب اولدی و شهادت مرتبه سنه ابصال قیلدی ﴿ مشوی ﴾
کرنبودی سحرشان آن هود ﴿ که کشید ایشان فرعون عنود ﴾ اگر انلرک سحری
و اول انکاری اولیدی خود عناد و انکار معناسنه در انلری فرعون عنوده کیم
چکر دی یعنی انلری فرعون عنود جانینه ساحر لکری و خود لکری چکدی
چونکیم فرعونک یانه کلوب حضرت موسی علیه السلامه مقابل اولوب انک معجزات
باهر سنی کوروب نی صادق اولدیغنی یلد کلرندن ایمان کتوردیلر حتی کندیلر نی
مرتبه شهادته یوردیلر ﴿ مشوی ﴾ می بدیدندی عصا و معجزات ﴿ معصیت
طاعت شدای قوم عصات ﴾ اگر ساحر لک سحری اولیدی انلر عصایی و معجزاتی
قچن کورلردی چونکیم بولرک سحری ایمانه کلرینه سبب اولدی معصیت طاعت
اولدی ای عاصیلر قومی ﴿ مشوی ﴾ ناامیدی را خدا کردن زدست ﴿ چون
کنه مانند طاعت آمدست ﴾ حضرت خدا لا تقنطوا من رحمة الله ان الله یغفر
الذنوب جمیعاً ﴿ آیت کریمه سبیل ناامید لک بوین اور مشر چونکیم کناه طاعت
مانندی کشد کناهک طاعت مانندی کلنی بوینله تفسیر یوردلر ﴿ مشوی ﴾
چون مبدل میکند اوسیتات ﴿ طاعتی اش میکند رغم و شحات ﴾ چونکیم اول خدای
عزوجل سیتاتی حسنه مبدل ایلر کا قال الله تعالی فی حق التائین عن الذنوب ﴿ فاو لک
یبدل الله سیئاتهم حسنات ﴾ اول سیتاتی علی رغم الوشاة بر طاعت ایلر وشاة واشینک
جعیدر واشی غمازه درلر بو محله شیاطین مراد اولور یعنی شیاطینک کورلکنه
حق تعالی سیتاتی طاعاته تبدیل قیلر دیک اولور ﴿ مشوی ﴾ زین شود مرجوم
شیطان رجیم ﴿ وز حسداو بطرقه کرددو نیم ﴾ رجیم اولان شیطان بوندن
اوتری مرجوم اولور حسندن اوچاتلر ایکی پاره اولور شیطان رجیم رجیم اولان
اللهک سیتاتی حسنه تبدیل ایلدیکنی کوره بوسیدن مرجوم و مدحور اولوب حسندن
پاره پاره اولوب ایکی باریلور زیر اکندی انلری مقهور اولاق باینده ایلدیکنی سعی
و کوششک جله سی ضایع اولمش ﴿ مشوی ﴾ او بکوششدا کناهی پرورد ﴿
زان کنه مارا بچاهی آورد ﴾ او شیطان سعی و کوشش ایلر تابر کناهی سبیله تربیه
ایله اول کناهدن بزی برقبویه کتوره و اکابر اغه ﴿ مشوی ﴾ چون بیندگان
کنه شد طاعتی ﴿ کردد اورا نامبارک ساعتی ﴾ چون کوره که اول کناه بر طاعت
اولدی اول وقت اکا نامبارک بر ساعت اولور ﴿ مشوی ﴾ اندر امن در کشادم

مرترا ﴿ تفازدی و تحفه دادم مرترا ﴾ پس حضرت علی کرم الله وجهه بنه اول
نومسلان ولی به دیدی ایچروکل و علم شهر نه داخل اولکه بن سکا قیواچدم سن بنم
بوزمه تو کردک و بن سکا تحفه و یردم ﴿ مشوی ﴾ مر جفا کر راچندها میدهم ﴿
پیش پای چپ چه سان سرمی نهم ﴾ تحقیقا جفا کر اولنه بونک کی احسانلر و یررم
صول اباعک اوکنه نه وجهله باش قورم پای چپدن مراد عصیان جفا به حضور نه
قدم قوین کیسه دن کنایه اولور یعنی تحقیقا جفا کر اولنلره بونجیلنری و یررم
و پای چپ مشابه سنده اولان جانی و سکر لره کور کنه وجهله باش قورم و اسانلری
مقابله سنده احسان قیلورم ﴿ مشوی ﴾ پس وفا کر راچه بخشم توبدان ﴿
کجهها و ملکههای جاودان ﴾ پس وفا کر اولنلره نه بغش لرم سن پیل و محبت و صفایه
کلنلره نه کونه احسان ایلرم بوندن استدلال قیل ایدی کجهلر و جاودانی ملکر و یررم
و آتی حیات ابدیه و سعادت سرمدیه مرتبه سنه ابر کور یرم

﴿ گفتی پیغمبر صلی الله علیه و سلم بکوش رکابدار امیر المؤمنین
علی کرم الله وجهه که کشتی علی بدست تو خواهد بود ﴾

﴿ مشوی ﴾ من چنان مردم که برخونی خویش ﴿ نوش اطف من نشددر
قهر نیش ﴾ حضرت علی کرم الله وجهه اول نومسلان اولان ولی به کندینک کال
مروتنی و غایت فتوتنی بیان و سار نامه ارشاد ایچون یوردیلر بن انجیلن مر دمکه
کندی قاتم اوزره بنم لطفم نوشی قهرده نیش اولدی یعنی نوش کی اولان لطفم
آتی قهر ایلکده نیش کی اولدی و آتی رنجیده قیلدی ﴿ مشوی ﴾ گفت پیغمبر
بکوش چاکرم ﴿ کو یردروزی زکردن این سرم ﴾ حضرت پیغمبر علیه السلام
بنم چاکرم قواغه دیدی چاکر و رکابداردن مراد ابن لمحمد حضرت نبی علیه
السلام انک کوشنه دبیکه سن علی بی برکون قتل ایلرسن و بندخی یلدهمکه اول
چاکرم بنم باشی برکون کردن کسر مصرع انینک مصرع اوله مر تبط اولسنه
و مناسب کلسنه بو کلاملرینهنه عاده تقدیر اولور شعرده ضرورت اولدیغیچون
و قرینه کلام بو تقدیر اولنان کلامه دلالت قیلدیغیچون بینهنه سادن حذف اولوب
اختصاره مطلوب قیلندی ﴿ مشوی ﴾ کرداه آن رسول از وحی دوست ﴿
که هلاک عاقبت بردست اوست ﴾ دوستک و جیندن اول رسول بنی اکاه ایلدیکنه بنم
هلاکم عاقبت انک الله در ﴿ مشوی ﴾ او همی کوید بکش ییشین مرا ﴿ تاباید
از من این منکر خطا ﴾ اور کا بدار چونکه حضرت رسول علیه السلام دن بو کلامی
اشندی بکادیردی بنی باعلی مقدم اولدر تابو قبح و نامه قول خطا بندن کلیه و صادر
اولیه ﴿ مشوی ﴾ من همی کویم چومر لثم زنت ﴿ باقضا من چون توانم
حیله جست ﴾ بن اکادیردم چونکه بنم مرک و هلاکم سننددر قضای حق بن حیله

اینگه نیکه قادر او اورم **مثنوی** **اوهمی** افتد به پیشم گای کریم **مرمر** کن
از برای حق دونیم **اور** کاید اربنم او که دوشمردی بوبله دیو که ای کریم بنی الله
ایچون الله ایکی باره ابله **مثنوی** **نانه** آید بر من این انجام بد **تانسوز** دجان
من بر جان خود **تابو** انجام بد یعنی سوء خاتم بنم اوزر به کیده تا بنم جاتم کندی جانی
اوزره بانیه و بوبله کونه فل شنبه **مظهر** اولیه **مثنوی** **من** همی کویم بروجف
القلم **زان** قلم بس سرنگون کرد **عالم** **بن** رکابداره ایدر دم پوری جف
القلم **بما** انت لاق در یعنی قلم اعلی شول کاره که سن اکا ملاقی اولور سن وعاقبت
انی اجرا فی اور سن قلم ازله **انک** اوزرینه جاری اولدی و فورودی جفوف
قلم اول کارک ازله **نبوتند** نگایه در پروج با وضیم را ابله اوقتی دخی جائزدر
بروامر حاضر اولوب کیت معنای ویرلسه دخی جائز اولور اول قلم ن چوق
عالم باش آشفه اولور زیر قلم الهی لوح محفوظه هر نه یازد به متغیر اولوب البینه
انسانک باشه اوکلور **مثنوی** **هیچ** بغض نیست در جاتم زتو **زانکه**
این رامن نمیدام زتو **سند** ن بنم جائده **هیچ** بر بغض بوقدر زیر که بوقسلی
بن بیزم سندن **مثنوی** **آلت** حق تو فاعل دست حق **چون** زیم بر آلت
حق طعن و دق **وسن** حق تعالینک آلتین و فاعل دست حق تعالینک
آلتی اوزره نیکه طعن و دق اورم چونکم حضرت علی کرم الله وجهه کندی
مقبول اولسنی و اول قاتلک قتلنی قضاء حقه اسناد ایلدی قاتل جانندن بر سوال
لازم کادیکه اول سوال بود که **انک** لسانندن حکایه بیورر **مثنوی**
گفت او پس آن قصاص از بهر چیست **گفت** هم از حق آن سر خفیت
اول قاتل حضرت علی کرم الله وجهه به دیدیکه چونکم حقیقتد کار بوبله در پس
قائه بوقصاص نندن اوتریدر حضرت علی کرم الله وجهه اکا جواب ویروب
ایندی قصاص هم حضرت حقدند و او برخنی سردر که هر کک فهمی
انک ادراکنه قادر اولز **مثنوی** **کر** کند بر فصل خود او اعتراض **زانکه**
زا اعتراض خود بر ویندر **یاض** اگر کندی فعله اول اعتراض ایلر سه کندی
اعتراضندن **بایچه** بیورر و عوضاظر ظهوره کنورر بوبله کلامک نکته سی و سری
اولدر که حضرت حق فاعل حقیقی و اشیا **انک** دست قدر تندر بال کیدر چین برشی
واسطه سبله اول فاعل حقیقی بر فعلی ظهوره کنورر و بر جابیدن کندی ازاد ببله
ظهوره کلان فعله و اول فعلک آلتنه اعتراض ایلر اول اعتراض عبث و بیهوده
دکدر بلکه نیکه حکم خفیه بی منضمند ر اول کندی **اعتراضندن** نیکه **ریاض**
اسراری ظهوره کنورر و انده نیکه کونه حکمناظر و صفناظر برور که عقول انسانی **انک**
ادراکنده عاجز اولور **مثنوی** **اعتراض** او را رسد بر فعل خود **زانکه** در قهرست و در

لطف واحد **کندی** فعلنه اعتراض ایلک اکالایق اولور زیر که قهرده واطفده
اول خدا فرد و واحد در **انک** ملکند کیمسه **نک** شرکتی بوقدر **مثنوی**
اندرین شهر حوادث میراوست **در** مالک مالک تدبیراوست **بوجو** ادث شهرنده
میراودر حوادث شهرندن مراد جمیع کائنات موجودات در یعنی جمیع کائنات موجودات
شهرنده همان حاکم و امیر اولدر جمیع ملکند **همان** مالک تدبیر اولدر **مثنوی** **الت**
خود را اگر او بشکند **آن** شکسته کشته رانیکو کند **حضرت** خدا اگر کند **نک**
الشی صبه اول شکسته اولشی ابو و درست ایلر یعنی مثلا بر قاتلی قصاصه شکسته
قیسه واکا قاهر اولسه نوبه اول قهرک **ضمنند** اول قائله منفعت وارد
مثنوی **رمز** نسخ اینه اونشها **نات** خیرا در عقب می دان مها **ما**
نسخ من اینه اونشها **کلامک** رمزنی و سرنی **انک** عقبنده **نات** بخیرمنها
رمزنی ای اولویل اگر چه بوبیت کریمه **نک** ورودی آیات منسوخ قرآینه حقه
واقع اولشدر لیکن معنای باطنی جهتندن صحیف کونده واقع اولان آیات
الهییه دخی شامل او اور چین حق تعالی بوصف اکوانده مسطوره اولان
آیاتن بر شیشک ایت وجودنی نسخ وازاله ایلر **نات** بخیرمنها **اومثلها**
موجبنده یا اول وجودن خیراوسن روزاخرنده ظهوره کنورر و یا خدود **انک**
متنی کنورر **نک** اولور و بوبیت کریمه **نک** نفسیری و بر آخر نوع اوزره تحقیق
بوجلدک اوایله قریب باز گفتن باز دکان باطوطی سرخنده **مرور** ایلشدر
مثنوی **هر** شریعت را که **حق** منسوخ کرد **اوکیا** برد و عوض آورد
ورد **مثلا** هر شریعتی که **حق** تعالی حضرت ناری منسوخ ایلدی اول خدا
فی المثل کیانی کیدردی واکا عوض و بدل کل کنوردی یعنی منسوخ اولان
شریعت کو یا کیا کی ابدی و **انک** برینه کلان شریعت انلردن خیرلو و تم البذل
کل کبی در که اول جمیع شرایع اسرارنی و زبده احکامنی جامع اولان
شریعت محمدیه در **مثنوی** **شب** کند منسوخ شغل روزرا **بین** جادی
خرد افروز را **باز** شب منسوخ شد از نور روز **تاجادی** سوخت زان آتش فروز
بوابسان شریعتی حضرت علی کرم الله وجهه لسانندن این مجله سرقت
وقصاصی بیان ایلک صد دنده هلاک و مقتول اولان کیمه بی آیت کریمه منسوخه
و شریعت منسوخیه تشبیه بیورد قد نصکره اشغال روزی شب و احوال شی روز
نسخ ایلد بکنه دخی تشبیه ایدوب بیورر که نهاریک اشغال و اعمالی کیمه منسوخ ایلر
یعنی شده اولان نوم و خفته **نک** روزده اولان افعال و اعمال منسوخ ایلر **نک** که
ذکر محل اراده حال قیاسندن اولور و ذکر سبب اراده سبب دخی دینور کور اول
کیمه واقع اولان جادلی و خفته لی خرد افروزدر یعنی حواس اعضا و خرد

اندن منور اولور و کسل و فتور کیدوب راحت بولور پس النوم اخ الموت فواستجه
حالت نوم موت کبی اگر چه مطلق و فسرده لك و منجمه لك حالتیدر و صورنا
کرا هندن خالی دکلدر اما معنا چونکم یوقدر راحت و حیات باعشر مرکوه و منفور دکلدر
اما معنی كذلك (ولکم فی الفصا ص حیات) کبر و شب و احوال شب منسوخ اولدی
روزک نورندن حتی فسرده لك و خفته لك یلندی و کندی اول آتش شعله لودن
یعنی کوندن (قال الله تعالی و جعلنا اللیل و النهار آیتین فمعونا آیه اللیل و جعلنا آیه
النهار مبصرة ﴿ مشوی ﴾ کر چه ظلمت آمد آن نوم سیات ﴿ فی درون ظلمت
آب حیات ﴾ فی دران ظلمت خرد هاتاز شد ﴿ سکنه سرمایه آواز شد ﴾ اگر چه صورنا
ظلمت کلدیسه اول نوم و راحت و یا احساس و حرکتدن قاطع اولدیسه ﴿ کما قال الله
تعالی (و جعلنا نومکم سیاتا) ای قطعاً عن الاحساس و الحرکة استراحة للقوی الحيوانیة
و اراحة لکلاله سابس فاذا کان كذلك درون ظلمت دکلدر آب حیات مقرر در که آب
حیات درون ظلمت در اول ظلمات نومه خردل نازه اولدیعی و حواس زنده اولوب
اطرافت بولدیعی بو محققدر که بولدی و سکنه دیدکاری مرض سرمایه آواز
اولدیعی مثبتدر که اولدی و سکنه بر مرضدر که انسانه طاری اولدقد بر زمان میت
کی بی هوش و دبسته او اور بعده بنه هوشه کلوب حیات بو اور و سکنه موسفی دانلر
اصطلاحنده بر حالندر که خواننده اولان کیمسه آوازله او قور کن بر مقدار نفس
قطع ایدوب راحت بولور و اول سکوت آواز به سرمایه او اور و بحسن نعمات و الحان
او اور مع هذا ساعینه اول سکنه دن بنه ملال کلر که محققدر واقع سرمایه آواز اولان
سکنه بودر اما بوسکنه لك لفظاً اول سکنه یه من وجه قطع نفس ایلکده مشایهتی
اولدیغیچون کان اول دخی کویا سرمایه آواز اولمش اولور تشبیهاتک السکنه
بهذه السکنه لا شراکهما فی اللفظ فافهم فانه معنی لطیف ماعتز علیه احد من
الشارحین ﴿ مشوی ﴾ که زنده ها ضدها آید بید ﴿ در سویدار و شانی آفرید ﴾
ز بر اضدر ضدلر دن ظاهر کلور الاشیاء تبیین بالاضداد قوی بو معنایی تفسیر قیلور
حضرت حق سویدای دلد و شتالک یراندی سویدای قلب یوقدر و شتالک ایچره
مردک دیده مقداری بر سیاه قانچغدر در دیمشار که قبالک و درونک یوقدر و شتالک
محل اولور ﴿ مشوی ﴾ جنک پیغامبر مدار صلح شد ﴿ صلح ان اخر زمان زان
جنک بد ﴾ حضرت پیغمبر علیه السلام جنکی صلح مداری اولدی بو اخر زمانک
صلحی اول جنکدن اولدی که اهل اسلام انلرک مجاهده سی سبیل قوت بولدی و اهل
کفر ضعیف و مغلوب اولوب عاقبت مصالحه قیلدی پس آسوده لکه سبب انلرک جنک
و قتالی اولدی ﴿ مشوی ﴾ صدهزاران سر برید آن دلاستان ﴿ تا امان یابد سر
اهل جهان ﴾ اول دلاستان نیچه وزیرک باش کندی تاجهسان خلقنک باشی امن

و امان بوله ﴿ مشوی ﴾ باغبان زان می برد شاخ مضر ﴿ نایب بدخل قامتها
ویر ﴾ مثلاً باغبان مضر اولان شاخی اول سیدن کسر ناکم خر ما اغابی اول شاخ
بدلک منقطع اولسبله قاملر و غمر بوله ﴿ مشوی ﴾ می کند از باغ دانا آن حبش
﴿ تا نماید باغ و میوه خرمیش ﴾ مثلاً آخر باغبانلق صنعتده دانا اولان کیمسه باغدن
اول حبشیشی یعنی بیان اولنری قوررتا کم باغ و باغده حاصل اولان میوه اگاخر ملک
کوستره ﴿ مشوی ﴾ می کنند دندان بدرا آن طیب ﴿ تارهد از درد و بی باری
حبیب ﴾ مثال اخر یراهن و مضر اولان دبشی اول طیب قوررتا بار و حبیب درد
و برنجدن قورتله ﴿ مشوی ﴾ پس زیاده نهد درون نقصهاست ﴿ مر شهید انرا
حیات اندر قناست ﴾ فاذا کان كذلك بو مقدمات معلومک اولدیسه زیاده لکلر نقصلرک
درونده در پس باعریله بس اولسه دخی محله انسب اولور بو تقدیر اوزره معنی نقصلر
ایچره چوق زیاده لکلر واردر تحقیقاً شهیدلر حیات فناده در که انلر فزای جسملرند
حیات ابدی بو اورلر تنکیم یوردر ﴿ مشوی ﴾ چون بریده کشت خلق رزق
خوار ﴿ برزقون فرحین می شد کوار ﴾ سورة ال عمرانده اولان ایت کریمه اشارتدر
تنکیم یوردر ﴿ ولا تحببن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا ﴾ بوابت کریمه مطلقاً شهدا
حقنده اوله و یا خود شهداء بدرحقنده اوله و خطاب یا حضرت رسول اکرم صلی الله
علیه و سلمه اوله و یا جله ظن ابدلرله اوله پس تفسیر شریفی سن ظن ایلله یا محمد و یا خود
سن ظن ایلله ای ظن ایدیجی شول کیمسه زیکه قتل اولدیلر ﴿ فی سبیل الله ﴾ الله بولنده
(امواتا) غیر یلرین امواتی کبی (بل احياء) بلکه بونلر حیلدر در (عندر بهم برزقون)
ریلری قنده بونلر رزقنورلر سائر احوار ز قلدیغی کبی (وهو تا کیدلکونهم احياء
و وصف حالهم التي عليها من النعم ﴿ فرحین عاتبهم الله من فضله ﴾ بونلر فرحین
و شادان اولدقلری حالده الله تعالینک بونلر فضل و عنایتدن اعطا ایلدیکی شبه که
اول شرف شهادت و نعم جتدر (و یستبشرون) ای یسرون بالبشارة (بالذین لم
یلحقوا بهم) یعنی بوشهد ابشارتله مسرور اولورلر شول کیمسه لره که شهادتله
بونلر مرتبه سنه لاحق اولدیلر دی (من خلفهم) بونلرک خلقتدن بازمانا یاریتله
(ان لا خوف علیهم ولا هم یحزنون) بالذین دن بدلدن تقدیری استبشار ایلدرلر
مرتبه لر بنه لاحق اولیلرله بونلرک اوزر بنه خوف یوقدر دخی بونلر محزون
اولر و بوابت کمریمده دلالت واردر که انسان بو هیکل محسوسه دکلدر
بلکه بذاته مددرک بر جوهر در که فناء بدندن اکافلاً لازم کلر و تالم و تعمی بدنه
متوقف و منوط دکلدر معنی بیت چونکم رزق ییجی بوغاز کسلش اولدی
(برزقون فرحین) مفهومی سکیجی اولدی یعنی (برزقون فرحین) قولله مشار
ایله اولان نعمت مرزوقه اول کسلش بوغاز خوشکوار اولدی و هضم و سابع

اولدی **مشوی** * خلق حیوان چون بریده شد بدل * خلق انسان
 رست افزاید فضل (حیوانک یوغازی چونکه عدل ایله کسلش اولدی انسان
 یوغازی بندی وفضل و شرف زیاده اولدی یعنی چونکه حیوانک یوغازی کیلوب
 انسانه غدا اولدقدن انسانک وجودند هضم اولوب انک نشوونما سیله خلق
 انسانی قوت یواور واول لحم حیوانی انسانک بدنه کلوب انده هضم اولوب جزو
 حکمن بولدقدن صکره شرف و فضیلتی زیاده اولور **مشوی** * خلق
 انسان چون ببرد هین بین * تاجسه زاید کن قیاس آن برین (چونکه انسانک
 یوغازی کله اگاه اول کورتاته طوغر آتی بونک اوزرینه قیاس ایله یعنی حیوانک
 مذبح اولد قدن صکره انسان مرتبه سنه کلوب شرف بولسی اوزره انسانک
 یوغازی کسلشی قیاس ایله که انسان اولد کدن صکره نه مرتبه به واصل اولور
مشوی * خلق ثالث زاید و تیمار او * شربت حق باشد و انوار او * خلق
 بریده خورد شربت ولی * خلق ازلا رسته مرده دریلی (خلق انسان بریده
 اولدقدن خلق ثالث طوغر واول خلق ثالث وروحانیتک تیماری شراب حق وانک
 اتواری اوور بومعنی خلق انسان طعام وشرابدن بریده اولدقدن حاصل اولور طعام
 وشرابدن بریده اولان و شهادتده قطع اولان یوغاز شربت حق ایچرولیکن هر خلق
 بریده دکل بلکه شول خلق بریده ایچر که لایمکدن وانکار قیلقدن قوتش و بلی دیمکه
 و اقرار ایلمکده اولمش اوله **مشوی** * بس کن ای دون همت کونه بنان * ناکیت باشد
 حیات بنان (ای کونه بنان اولان دون همت اکل وشر بدن فراغت
 ایله بعض نسخهده همتله کونهک مایبند و او عاطفه واقع اولشدن بوقدر
 اوزره معنی ای دون همت وای کونه بنان اکل وشر بدن فراغت ایله قیچنه
 دکن سنک جانکک حیاتی ناله اوله مصرع اولده اولان بنان جمع بنانه در بنانه
 یرمی اوجنه دیرل کونه بنانک عجزدن وعدم قدردن کنایه اولور یعنی ای عاجز
 و بی قدرت وای دون همت اکل وشر نفسانیه مشغول اولقدن فراغت ایله
 تاسنک جانکک حیاتی قیچنه دکن نان و طعام ایله اوله بلکه ارزاق روحانی واذواق
 سبحانی تحصیلنه همت ایله تاحق تعالی اتی سنک جانککه غدا ویره
مشوی * زان نداری میوه مانند پسند * کاب رو بردی بی نان سپید (اول
 سپیدن سکود آغاجی کی برمیوه دوغمر سنکه آب رویکی نان سپیدن اوزری
 کیدردک یعنی غدا ای نفسانیه دن اوزری یوزک صوبین برله دوکوب عندالله و عند
 انبیائه واولیائه بی عرض و بی ادب اولدک و بی قدر و بی اعتبار قالدک **مشوی** *
 کرند ارد صبر زین نان جان جس * کیمیا را کیم وزر کردان تومس (اگر حبه
 متعلق اولان جان بونادن صبر طومرزه سن کیمیا طوت و باقری التون ایله جان

چسندن مراد روح حیوانی در کیمیادن مراد هر شد کاملک تریبه اکسیر تأثیر بدر
 مسندن مراد نفسک صفات ذمیه سیدر تقدیر کلام ای اکل وشر به حرص
 اولان اگر سنک روح حیوانیتک بونان و طعامدن صبر طومرزه هر شد کاملک
 کیمیاوش اولان نظرنی و تریبه سنی طوت و نفسکک مس کی حفسرودون اولان
 صفتلر ازاله ایدوب زر خالص کی کامل عبارت دیک اولور **مشوی** *
 جامه شویی کرد خواهی ای فلان * رومکردان از محله کازران (ای فلان
 کیمه جامه شویی ایتمک استرسک یعنی ویشاک فطهر مفهومی اوزره ثیاب قلب
 وروحکی پاک و طاهر قیاق دیلوسنک کازرک محله سندن یوزکی دوندومه کازرل
 بزوبیجی و برآفر دیمجه دیرل بوندن مراد مطهر قابوب انسانی و مزنی نفوس
 آدمی اولان مشایخ عظام واولیای کرام اولور یعنی اگر دینس مایه وادن ووصح
 هوادن کندیکی پاک ایتمک استرسک مرشد لره ملازمت ایلمکدن اعراض ایله
 دیک اولور **مشوی** * گرچه نان بشکست مر روزه ترا * در شکسته بند
 بیج و بر ترا (اگرچه نان سنک صومکی صدی ایسه یعنی سنی صایم اولدنه مانع
 اولدیمسه صنی بغلابیجی به صارل و یوقر وکل شکسته بنددن مراد یاخدا و یا
 مرشد اوور یعنی اگرچه نان و طعام سنک صومکی کسر ایلدی و فضایل
 صومدن سنی محروم قیلدیمسه جابر مکسور اولان مرشد کامله یاپش وانک
 معاونتیه انصکار و انقهار مرتبه سندن یوقر و کلوب جبرمافات ایله
مشوی * چون شکسته بند آمد دست او * پس رفو باشد یقین اشکست
 او (چونکه اول مرشدک دست تریسه سنی شکسته بند کلدی و مصلح اعمال
 واحوال اولدی پس اول مرشدک صمدی صفات نفسانیه کی ازاله ایتمکه
 سنی منکسر قیلدی یقینا رفودر زیرا که انک کسر ایلمسند صد در سنک
 واردر و شکست قیلسند نهجه منافع و فوائد حاصل اولور اما سن کندی
 نفسکی مرادک اوزره مرمت ایلمک انده نهجه شکسته لک مقرر در **مشوی** *
 کرتوا ترا بشکنی کوبدیا * تودر سنش کن نداری دست و پا (یونیتده اراضیمیری
 شکسته بندن واجع اوور مضاف مقدار اولی اوزره تقدیری اگر توات آن شکسته بندن
 را و یا خود مراد آن شکسته بندن را بشکنی دیک اولور معنی اگر سن اول شکسته بندک
 آلتی و یا خود مرادنی صیه سن اول سکادر کل سن یونی درست ایله سن ال وایق
 طومرزه سن که آتی درست قیله سن و کسر ایلدیکک شنی مصلح اوله سن معلوم
 اولدیکه صمقل و کسر قیلاق سنک لایقک دکلدر **مشوی** * پس شکستن
 حق او باشد که او * مر شکسته کشته راد اندرفو (پس صمقل اول کیمسه نک حق
 اولور که او شکسته اولمشی اصلاح ایلمک به رفو یغنه دیرل بویه ملرده اصلاح ایلمک

و در ست ابلک معالنده استعمال اولور **مثنوی** * انکه داند دوخت اود
 داند در بد * هر چه را بفروخت نیکوتر خرید (اول کیمه که دیکمکی بیلور او بیلور
 بر تخی اندن غیری به رتمق مناسب دکلدر هر نی که صاندی انک برینه نیکوتر صانودن الدی
 پس بویه کیمه بر ششی صمق عیب اولر و کیمه اکا بویه نفیس ششی نیچون صاندک
 دیودخل قیلن **مثنوی** * خانه را ویران کنندز پروزیر * پس بیک ساعت
 کند معمورتر (مثال آخر خانه بی ویران ایلر پروزیر ایلر پس بر ساعتده اولکیدن
 معموررک ایلر پس بویه کیمه به خانه بی سن نیچون ویران وز پروزیر ایلر سن دیمک
 لایق اولر بومثالر حضرت حق خلیفه سی اولان انبیاء علیهم السلام و اولیای عظام
 و حضرت حق تعالی به کوره اولور که انبیاء علیهم السلام و اولیای عظامک و حق تعالی
 حضرت تلو بیک شانتندنر که هر نی شکسته ایلر دخی اعلا و درست ابلکه قادر لر در
مثنوی * کر یکی سر را ببرد از بدن * صد هزاران سر را در در زمین (مثال آخر
 اگر بدن بر باشی کسدی ایسه فوری نیجه یوز بیک باش ظهوره کتورر یعنی اول
 کیمه به صد هزاران سر فضیلتی و بر **مثنوی** * کر نفر مودی فصاحی
 رجاء * یا نکفتی فی القصاص آمد حیات) سوره بقره اولان آیت کریمه به
 اشارتدر (ولکم فی القصاص حیات یا اولی الاباب) سزچون قصاصده حیات
 عظیمه وارد ای عقلار صاحبی علماء معانی متفکر در که بوکلام مثالی بلاغت
 و فصاحتده بر کلام دخی بوقدر مع قلة اللفظ و الحروف کثرت معنایه دلالتی وارد
 و فصیحای عربک بومضموند چوقی کلامی وارلیکن (مصرع) چراغ مرده بکجا نور
 آفتاب بجا * جمله دن بری قتل البعض احياء الجميع دیرلوری دخی اکثر ایا قتل لبقول
 انقل در اما اچود کلاملری القتل انفی للقتل در لیکن وجوه شتی ایلر ثابتدر که بوایت
 کریمه هم ایجازده وهم الفاظ و معناده بوکلامدن افصح و ابلغدر اگر مختصاف
 تطویل اولسه وجوه کثیر بیان اولنق لازم کلوردی و کتب معانی به و بعض تفاسیر
 مراجعت اولنق لازم کلوردی ظاهری قصاص سبب حیاتر مثلا بر کیمه
 بر کیمه بی قتل مراد ایلر عقبنده قصاص تعقل ابدوب قتلدن اجتناب و خاق
 عالم قتلدن عالم اولور پس قصاصده حیات بوجهله اولور و اما تفسیر باطنیکه
 اهل تحقیق اشارت یوردر که سزچون ای اصحاب عقول صافیه و از باب الباب و افیه
 قصاص نفسده و از در حیات ابدیه و بقای سرمدیه و از در قصاص نفسدن
 مراد نفسدن هر بار که بر لذت صادر اوله انی ریاضتله و اولکی مجاهده دن زیاده
 مجاهده الیه تأدیب و تهذیب اتمکدر معنای بیت اگر جنابت اید بچیلر اوزره قصاص
 بیورمیددی و یادیمیدیکه قصاصده حیات کلدی یعنی حیات وارد کریم قادر
 اولیدی انک عبادنه تیغزن او اوب بنیان حق تخریب ایده **مثنوی** * خود کر

زهر بدی تا اوز خود * بر اسیر حکم حق تبخی زد (خود کیمک قدرت زهر سی
 اولوردی تا اول کیمه کند بستدن حضرت حق حکمک اسیر و بنده سی اوزره
 بر تیغ اوره **مثنوی** * زانکه داند هر که چشمش را کشود * کان کشنده
 منجره تقدیر بود (زیرا که بیلور هر کیمکه حضرت حق انک چشمه سی اجدیکه اول
 قاتل تقدیر الهیک منجره و مغاوی ابدی **مثنوی** * هر کرا آن حکم بر سر
 آمدی * بر سر فرزند هم تبخی زدی) هر کیمه به که اول حکم الهی باشی اوزره
 کلدی فرزندک باشی اوزره هم بر تیغ اوردی **مثنوی** * رو بترس و طمنه
 کزن بر بدان * پیش دام حکم عجز خود بدان (چونکم کار بویه در پوری حقدن
 قورق و بدل اوزره و قاتل و فاسد اوزره طمنه اوزره حکم الهیک داعی قشده
 کندی عجزی بیل زرا انسان کند بیک صلاح و فلاحده اعتماد اتمکله مغرور
 و محب اولنق و کنه کار اولنره و فسق و عصیان قیلنره طمن و دخی ابلک دخی بر کاه
 آخر بلکه ذنب اکبر در تکیم بو حکایه دن معلوم اولور

نجم کردن آدم علیه السلام از ضلالت ابلیس لعین و بخت آوردن

مثنوی * چشم آدم بر ابلیسی کوشفتست * از حقارت وز یافت بگریست
 آدم علیه السلام چشمی ابلیس اوزره که او ابلیس شقیدر حقارتدن وز یافتدن
 یعنی اولولنق جهندن و شیطانی تحقیر اتمک جانتندن نظر ابدی **مثنوی** *
 خویش بینی کرد و آمد خود کزن * خنده زد بر کار ابلیس لعین (حضرت آدم
 علیه السلام خود بیک ابدی و کند بستی اختیار ابدی کلدی لعین ابلیس
 کار و فعلی اوزره خنده اوردی **مثنوی** * بانک برزد غصبت حق کای صنی
 * تو نمی دانی ز اسرار خفی) حضرت حق غیری بانک اوردیکه ای صنی سن
 اسرار خفیدن بیلر سن **مثنوی** * بوستین را باز کونه کر کند * کوه را از بیخ
 و از بن بر کند (حضرت حق اگر بوستینی به سی کوری ترس ایلر کورک ترس
 ایلر دیمکدن مراد اطف بر نه قهر و هدایت بر نه ضلالت کوندیه و خبر محله
 شرم مراد ایلر دیمک اولور طغی کوکندن و دیدن قورر یعنی اگر امر بر عکس
 اولنق مراد ایلر طغی کبی راسخ و ثابت اولان تمکین صاحبی مقامندن قلع
 ایدوب هیه مشور ایلر **مثنوی** * پرده صد آدم آن دم بردد * صد بلیس
 نو سلمان آورد (یوز آدمک پرده سی اودمده بر یوز یکی ابلیس مسلمان کتورر
 استرسه نیجه یوز بیک صدیقی آن واحدده زندیق ایلر و استرسه نیجه بیک زندیق
 در حال صدیق مرتبه سته یورر و قلبلرنده ایمان و ايقان از هارنی بتورر چونکم
 حضرت آدم علیه السلام بو کونه عتاب امیر تأدیب ارشدی **مثنوی** *
 گفت آدم توبه کردم زین نظر * اینچنین کسناخ نسیبشم دکر (حضرت آدم

عليه السلام دیدی الهی بنظر دین توبه ایلمد بونک کی غیری کسناخ و ناسزا
فکر ایتم **مثنوی** * یاغیاث المستغیثین اهدنا * لا افتخار بالعلوم و الفنا
حضرت خداوند کار قدس الله سره العزیز سالک راه حقه مناجات و نیاز طریق
تعلیم بیوروب عجب و یادین احراز ایدک دیو تنبیه بیوریل و اسلوب مناجاتی
بوابیله تفهیم قبولر که یاغیاث المستغیثین ای مدد طالب ایدنلرک فریادرسی اهدنا
زه هدایت ایل و بزی ثابت قیل هدایت اوزره لا افتخار لایک خبری محذوفدر
تقدیری لا افتخار لایبنی بزم افتخار می یوقدر بالعلوم علم ایل و الفنی دخی غنایله **مثنوی** *
لا ترغ قلبا هدیت بالکرم * و اصرف السوء الذی جف القلم (لا ترغ مائل
و مصروف قلبه قلبا بزم قلمی ضلالت و غوایت جانبته هدیت بالکرم سن هدایت
قلمدک اول قلبی بزم کر مکه ملتبس اولدیغمر حالده بالکرمده با التباس ایچوندر
و بویست سوره آل عمرانده اولان آیت کریمه به اشارتدر (ربنا لا ترغ قلوبنا) ای
بزم پروردگار من بزم قلمی مصروف قلبه عن التوجه الی جنابک و السعی فی طلب
لقائک و الوقوف ببابک بالافتان بحب الدنيا و غلبه الهوی (بعد اذهدیتنا) بنورک
الی صراطک المستقیم و الدین القویم (و هب لنا) زه هبه ایل (من لدنک رحمة) فتکدن
رحمت و شفقت موهبت ایل (انک انت الوهاب) تحقیقا سنسن و هاب بلاغرض
و اصرف السوء بلای و کدکری تحویل ایل الذی جف القلم اوله سوء که قلم ای
یازدی و فورودی جفوف قلم فراقندن و بیوت کتابدن کنایه در یعنی لوح و قلم
بزدی بلای محو ایل یاری خط القلم دخی نسخدر **مثنوی** * بکدران ازجان
ماسوا القضاء * و امیر مارا زاخوان صفا) الهی بزم جائز دین سوء القضاء بکور
یعنی بزم جائزی قضای بددن خلاص ایل اخوان صفادن بزی کسمه و خلان
وفادن بزی منقطع قلمه **مثنوی** * تختر از فرقت تو هیچ نیست * بی پناهت
غیر بیجا هیچ نیست) سنک فراقدن آجیرک هیچ نیست بوقدر سنک پناهک
سز بیجا بچیدن غیری دکادر یعنی سنک حفظ و جای تکسر طولاش قلدن و معقد
اولقندن غیری بوقدر الاسنک پناهکده و حفظکده اولنر بیجا بچید دکادر که
انلر سنک حفظک واسطه سبله محل امنده و مقام سلامنده درل **مثنوی** *
رخت ماهم رخت مارا راهرن * جسم ما مرجان مارا جامه کن) بزم رخت
هم رختک بولن اور بچیدر یعنی دنیوی اولان اسباب بزم اخروی اولان اسبابک
بولن اور بچی و صوری اولان رخت و بختن روحانی اولان رخت و بختنک طریق
قطع قلم بچیدر بزم جسم بختن بزم جائزک جامه سنی قور بچیدر یعنی مقضیات
جسمانی بزم روحانیزی و جمال معنوی بزم خلع اید بچی و بزی عربان قلم بچیدر
مثنوی * دست ما چون پای مارا می خورد * بی امان تو کسی جان چون برد

بزم المز چونکم بزم ایامیزی بر یعنی بزم المزدن حاصل اولان اعمال سببه و ظلم و فساد
بایمزله حاصل اولان اعمال صالحه بی و افعال نافعه بی ازاله ایلمر سنک حفظ و امانکسر
بر کیمه مهالک نفسانیه و مخاوف شیطانیه دن نیکه جان قوردر **مثنوی** *
ور برد جان زین خطرهای عظیم * برده باشد مایه ادبار و بیم) و اگر فرضی بو عظیم
خطر لر دن و هولناک برلر دن بر کیمه سنک امانکسر جان ایلنسه و خلاص ایلنسه
معناده بد بختناک و خوفک مایه سنی ایلنمش اولور بعض نسخه ده برده برینسه یاه
فارسیله برده واقع اولمشدر بوقدر اوزره معنی اگر جانی اول کیمه بو خطر لر دن
خلاص ایلنسه ادبار و سرمایه بیم اکا برده و حجاب او اور اما اصح اولان باده ریله
اولقندر **مثنوی** * زانکه جان چون واصل جانان نبود * نالبد با خویش کورست
و کبود) زیرا که جان چونکه جانانه واصل اولدی تالبدی کند بیله کورو کبوددر
یعنی بی توفیق الهی اول جان بی نفع و بی نوردر دیمک او اور **مثنوی** *
چون توندهی راه جان خود برده کیر * جان که بی توندی باشد مرده کبر) الهی
چونکم سن وصالک یول و بر میسه سن جانی خود ایلنمش طوت جانکده
سنسز دیری اوله ای اولمش طوت **مثنوی** * کرون طعنه می زنی بر بندگان
* مرزا ان می رسد ای کامران) ای خدا اگر سن بشده لک اوزره
طعنه اوزره سن ای کامران وای غنی پادشاه سکا اول لا بقدر **مثنوی** *
ورتوما و مهر را کوی جفا * ورتو قدس رورا کوی دوتا) اگر سن ماه آفتابه
جفاده سن و کثیف و بی نور عدا ایلنسن و اگر سن سریه قامتده دوتا و ناموزون
دیه سن و سرو کبی مستقیم و معتدل اولنلر دخیل ایلنسن **مثنوی** *
ورتو چرخ و عرش را خوانی حقیر * ورتو کان و بحر را کوی فقیر * و اگر سن چرخ
و عرشه بویه عظیم الشان ایکن حقیر اوقیه سن و اگر سن کانه و بحر فقیر دیه سن
مثنوی * آن بنسبت با کمال تور و است * ملک اکال فساد امر تراست) خدا یا
اول طعنلر سنک کالکده نسبت رو و اول بقدر فساد کال و بر مک و قایلری وجود
مرئیه سنه ابر کورمک ملکی سکا مخصوص و سلمدر **مثنوی** * که تو پای
از خطر و زیستی * نیست از اموجد و مغیبتی) ز براسن ضرر و خطر دن و نقصاندن
باک و مزه سن یوقلری ایجاد اید بچی و غنا و بر بچی سن **مثنوی** * انکه
رو یابید داند سوختن * زانکه چون بدرید داند دوختن) راول الله که یوقلری بتوریدی
و ظهوره کنوردی باقی بیلور و اول کیمه که چونکم برندی دکی بیلور یعنی اولدر
دیکن احیاء و وجود کنوردیکن افتا ایلکده قادردر **مثنوی** * می بسوزد دهر
خزان مر باغ را * باز رو یاند کل صباغ را) اول قادر اولان الله هر خزان و قنده باغی
باقر کبر و اول محبی اولان پادشاه کل صباغی بتور یعنی باغلری رنگه بو باغی کلی

ظهوره کتور لسان مناله بویه دیو ﴿ مثنوی ﴾ کای بسوزیده برون
آنازه شو ﴿ یار دیگر خوب و خوب آوازه شو ﴾ که ای موت و فنا آتشیه بائش عدمدن
طشیره کل تازه اول تکرار خوب و خوب آوازه و لطیف و تازه اول پس ﴿ انما امره اذا
اراد شیئان یقول له کن فیکون ﴾ آیت کریمه سنگ صد اقبجه چونکم اشیاک وجوده
کله سن مراد ابلیه در حال وجوده کاور و بد قدرت انلری تکرار ایجاد قیور
﴿ مثنوی ﴾ چشم ز کین کور شد بازش بساخت ﴿ حاق فی بیر بد و بازش خود نواخت ﴾
مثلا نر کسک چشمی کور اولدی کبروانی دوزدی قامشک بوفازن کسیدی و کبرو
آنی او خشادی یعنی بتوریدی و تکرار اکالذت و حلوت و پردی ﴿ مثنوی ﴾ ماچو
مصنوعیم و صانع نیستیم ﴿ جز زبون و جز که قانع نیستیم ﴾ بزچونکم مصنوعه صانع
دکلز بون اولمقدن و قناعت قلمقدن غیری دکلز یعنی مصنوعه لایق اولان
عجزن بٹک و صانعنه تسلیم اولاق و ایدن کله قناعت قلمقدن ﴿ مثنوی ﴾
ما همه نفسی و نفسی می زنیم ﴿ کر بخوانی ماعه اهر منیم ﴾ خدا یا بزرگه مصنوعه
دوکلز نفسی و نفسی اورورز یعنی نفسی خلاص ایله دیو تضرع قیلورز اگر من
بزی حضور که وقر بکه دعوت ایتیمه سن برجه من اهر مزود بوو شیطان کبی بز
﴿ مثنوی ﴾ زان زاهر من رهبد ستیم ما ﴿ که خریدی جان مارا از عسا ﴾
الهی اول سپیدن برا هر ملکدن قورتلد فکه بزم چاتمزی کورلکدن صائون
الدک و بری یثا قیلوب چنانکه مؤمن و موقن اولتلردن قیلدک ﴿ مثنوی ﴾
تو عصا کش هر کرا که زندگیت ﴿ بی عصا و بی عصا کش کور چیت ﴾
هر کیمک که زنده لکی وارد سن اٹک عصا کشی و قائدین عصا کش و عصا کش سز
کورندر یعنی گمراه و ضالدر کا قال فی الحدیث القدسی عبادی کلکم ضال الامن
اهدیته فاستهدونی اهدکم آه ﴿ مثنوی ﴾ غیر تو هر چه خوشست و ناخوشست آدمی
سوزست و عین آتشت ﴿ سندن غیری هر نه که خوشدر و ناخوشدر آدمی باقیبی
و عین آتشدرا انبیای عظام علیهم السلام و اولیای کرامک محبتی خدادن غیری دکلدر
﴿ مثنوی ﴾ هر کرا آتش پناه و پشت شد ﴿ هم بجوسی کشت و هم زردشت شد ﴾
هر شول کیمه به که آتش پشت و پناه اولدی هم بجوسی اولدی و هم زردست
اولدی بجوسی آتش پرستار دیرل زردشت شول حکیمد که ابتدا آتش پرستاک
مذهبی اول ابداع ایلدی چونکه خدادن غیر و ماسوی حکمند اولان
شیئر تقدروارایسه معنا آتش اولدیسه طالب ماسوی و خدادن غیر به
محبت و عبودیت قیلان بوانتک زردشتی و بجوسی اولور تنکیم ﴿ القدریة
مجوس هذہ الامة ﴾ حدیثی بو مضمونه دلالت قیلور که انلر فطرتک بعضی
خدادن غیریدن پیلورلر و قبایح و شروری نفس و شیطان ایجاد ایلر دیو اعتقاد
قیلورلر ﴿ مثنوی ﴾ کل شیء ما خلا الله باطل ﴿ ان فضل الله غیم هاطل ﴾

مسلم و بخار بٹک اتفاقیله صحیحینده وارددر که ﴿ قال علیه السلام اصدق کلمه
قالها الشاعر کلمه لیبد ﴾ الا کل شیء ما خلا الله باطل ﴿ وکل نعیم لاحسالة زائل ﴾
یعنی آگاه اولک هر شیء که حقدن غیری اوله باطلد ر و هر نعمت لاحسالة ولا بد
زائلدر اهل نحو جله دن سیرانی ما خلا الله محلی حالیت اوزره منصوبدر دیش
تقدیر کلام قاموا ما خلا زیدا ریمکدر قاموا خالین عن زیدا دیمکدر و بعضلر محلی
ظرفیت اوزره منصوبدر دیرلر بو تقدیرجه مامصدریه اولوب مضاف مقدر
اوله تقدیر کلام قاموا وقت خلوه من زیدا دیمک اولور پس بومصرعک معنایی
بو تقدیرجه ﴿ الا کل شیء خالیا عن الله او وقت خلوه عن الله باطل ﴾ دیمک اولور
پس هیچ برشی ظاهر او باطنا حقدن خالی دکلدر پس هیچ برشی باطل
دکلدر بعض اهل ظاهر اشیا بی حقدن غیری ظن ایدوب معنایی بویه ظن
ایلدیلر که هر نه شیکه حقدن غیری اوله اول باطلدر دیرلر اما اهل تحقیق هیچ
برشی حقدن خالی و حقدن غیری کورمز لر پس هیچ برشی باطل اولمز الا
ممنوع الوجود اولان عدم والا وجود اگر باطل صورتند ایدده باطل دکلدر
تنکیم شیخ ابو مدین مغربی قدس الله سره پیورلر بیت ﴿ لا تنکر الباطل فی طوره
﴿ فانه بعض ظهوراته ﴾ و حضرت خددا وندکار قدس الله سره العزیز دخی
پیورلر که بیت ﴿ کفرهم نسبت بخالق حکمتست ﴿ چون بمسانبت کنی کفر
آفتست ﴿ و این فارض قدس الله سره العزیزورلر که ﴿ بیت ﴾ فلا عبث والخلق
لم یخلقوا سدی ﴿ وان لم تکن افعالهم بالسدیده ﴾ و معنی مصراع ثانی بودر که
ان فضل الله تحقیقا للهک فضل و رحمتی غیم هاطل بر حساب صیدری یعنی
باغدر بیچی بواوند ر

﴿ باز کشتن بحکایت امیر المؤمنین علی کرم الله
وجهه و مساحت کردن او باخونی خویش ﴾

﴿ مثنوی ﴾ باز روی سوی علی و خویش ﴿ وان کرم باخونی و افزونیش ﴾
کبرو حضرت علی رضی الله عنہک و اٹک قاتلک جانبته کیت و اول قاتلته اولان
کرم علینک فضیلتی جانبته کیت و اٹک کال مر و ت و فتوتندن قصه ایت
﴿ مثنوی ﴾ کفت دشمن برا همی بنیم بچشم ﴿ روز و شب بروی ندارم هیچ
خشم ﴾ حضرت علی کرم الله وجهه اول مبارزه ابتدی دشمنی روز و شب کوزمه
کورورم اٹک اوزرینه هیچ غضب طومزم ﴿ مثنوی ﴾ زانکه مر کم همچو
من خوش آمدست ﴿ مرک من در بعث چشک اندر زردست ﴾ زیرا که بنم موتم
من کبی خوش کلمشد ر یعنی ترنکین کبی بکا شیرین اولمشدر من ترنکین
دبد کلر بدر که قدرت حلوانی دخی دیرلر بنم موتم بعثه نجه اورده شد ریت

مقبره دن قویق و حیات بولغه دیرل یعنی بنم مرکم حیات ثابته بیجه اورهش
و متصل اولمشدر اولدیکم کسی حیات ابدیه بولغمسه موقن اولدیغمه دن
﴿ مثنوی ﴾ مرک بی مرکی بود مارا حلال * برک بی برکی بود مارا نوال
مرک مرک مرکی بکا حلالدر از قسزاق آغی بیزه نوالدر یعنی مرک صوری
بزه بی مرک اولمقدر و ظاهر ای برک اولاق مزه عین برک و نوالدر ﴿ مثنوی ﴾
ظاهرش مرک و باطن زندگی * ظاهرش ابرنهمان پابنده کی) نم مرک صور ینک
ظاهرش مرکدر باطنده زنده لکدر اول موت جثمانینک ظاهرش ابردر اما
نهانده پابنده لکدر ابراصل قویق کسکش معاشنه در اما بونده اخی
منقطع اولمش معاشنه در یعنی موت ظاهره مؤمنک دنیا به اولان علاقه سن قطع
ایدوب ابرایلر لیکن باطن پابنده لکه و بقای ابدیه موصول اولور ﴿ مثنوی ﴾
در رحم زادن جنین را رفتست * در جهان اوراز نو بشکفتست (مثلا رجده
ساکن اولان جنبه طوغغ و رحم مادر دن مفارقت قنای و کثرت بر مرتبه دن
مرتبه اخره رحلت و انتقال اتمکدر جهانه اگا یکدن اخلق وارد یعنی جنین
سجن رجدن طوغغه و بوعالم واسعه کلسه هر وجهه اکر غداسی و اکر مکانی
اولکی مرتبه سندن یک اولور کذلک مؤمن دخی سجن دنیادن مفارقت قیلده
(وارض الله واسعه) اولان عالم عقبه طوغغه اتمک مکانی و غداسی بود نیاده کی
اولان مکان و غداسندن اول اولور و حیات طیبه و سعادت سرمدیه بواور
﴿ مثنوی ﴾ چون مرا سوی اجل عشق و هواست * نهی لاتلقوا بایدیکم
مراست (سورة بقره) اولان آیت کریمه به اشارتدر (ولاتلقوا) سزاقا اتمک
(بایدیکم) کندی نفس لریکزی (الی التهلكة) نهلکه به حضرت علی
کرم الله وجهه پیوردر چونکم بنم اجل جابنه عشق و محبت وارد ز پرا هر قدر
نهی واریسه (لاتلقوا بایدیکم) نهی کی بنم ایچوند ر یعنی بونهی کان همان
بنم ایچوند ز پرا هر قدر نهی واریسه البت طبعه ملائم اولوب نفسه مناسب
اولان احلی و الذی لدرند مثلا هیچ لانا کلاوا البحر ولانا کلاوا الزهر دینرز پرا
تحصیل حاصل اولور فاذا کان کذلک بوخلفه (ولاتلقوا بایدیکم الی التهلكة)
دینک مجازادر ز پرا بونلر نهی اولر سه ده نهلکه دن دانسا احترازه دردر اما
حقیقه بونهی بزه و بزم امثالز اولان اهل فایه در که روز و شب طلب موت و فایده
رز و موت بزه هر شیدن الذوا حلی اولمشدر پس نهی (لاتلقوا بایدیکم) بکادر
﴿ مثنوی ﴾ زانکه نهی از دانه شیرین بود * تلخ را خود نهی حاجت ی شود
زیرا که نهی شیرین و لذیذ دانه دن اولور تلخدن اولر ایجه به خود نهی حق حاجت
اولور ﴿ مثنوی ﴾ دانه کش تلخ باشد مغز و پوست * تلخی و مکر و هیش خود

نهی اوست) بردانه نک که مغزی و پوستی تلخ اوله اتمک اجبانی و مکر و هیش خود
اتمک نیهدر ﴿ مثنوی ﴾ دانه مردن مر اشیرین شدست * بل هم احیایی
من آمدست (حضرت علی کرم الله وجهه کندی خونی سینه دیدیکه یا ابن مجهم
اولمک دانه سی بکاشیرین و لذیذ اولمشدر و قرآن عظیم الشانده شهدا حقنده نازله
اولان (بل هم احیاء عند ربهم) بنم کی شهید تیغ عشق الهی اولنلر ایچون
کشد ر کافال الله تعالی فی سورة آل عمران (ولا تحسین الذین قتلوا فی سبیل الله
امواتا بل احیاء عند ربهم یرزقون فرحین بما آتاهم الله من فضله) یعنی ای
حسابنه صالح اولان کیمسه سن اموات ظن ایلده شول کیمسه بی که فی سبیل الله
مقتول اولدیلر و شهادت معنویه و یاخود صور به مرتبه سن بولدیلر بلکه بونلر
اجبادر و سن بونلری احیا ظن ایلر بیلری قنده بونلر مقررلدر جنت اعلاده بونلر
رزقنورلر و مواند و نقایس معنویه ایلله اطعام اولنورلر الله تعالینک فضل و کرمندن
بونلره اعطایا ایلدیکی نعمته فر حناک اولدقاری حالد و حیات ابدیه و سعادت
سرمدیه ایلله تتم قیلدقاری حالد ﴿ مثنوی ﴾ اقلونی باذاتی لایما * ان فی قلی
حیاتی دائما (یو کلام حسین منصور حضرتلر ینکدر اصلنده اما حضرت خداوند کار
قدس الله سره العزیز حضرت علی کرم الله وجهه لسانندن پیورلر کن مراد مرتبه
عشق و جذبه اولان اهل فنانک حالیدر تنکم بو مرتبه ده اولان مشتاقان و جگر
سوزان هر بری دیرلر که بزی اولدرک بزی اولدرک ای ثقات اوم ایلدی بکدر حالده تحقیقا
بنم قنده در حیات دائما و اهذالا حیوة الا فی الموت دینلشدر ﴿ مثنوی ﴾ ان فی موتی
حیاتی یافتی * کم افارق موطنی حتی متی (تحقیقا بنم مومنده در حیات ای قوت صاحبی کم
افارق نیجه دک مفارقت ایدم موطن و میزادن حتی نیجه دک و نه زمانه دک و طندن
مراد عالم احدیتدر پس عالم احدیت و اصل اولر کیمسه الاموت اختیار ایلده وجود
موجودیه سن قنایدوب بوعالم کثرتدن خلاص اولغله ﴿ مثنوی ﴾ فرقتی اولم
تکن فی ذ السکون * لم یقل انا الیه راجعون (فرقتی بنم فرقتی اولم تکن اکر اولمیدی
فی ذابود نیاده السکون سکونم اولمیدی السکونده الف لام مضاف الیه دن عوضدر
ای سکونی تقدیرنه در یاخود معنی شود نیاده اولان سکونلره اکر بنم فرقتی اولمیدی
لم یقل دینلیدی علی بناء المجھود انا الیه تحقیقا بزاو لاله راجعون رجوع اید بچارز
یعنی بوعالده و بود نیاده سکون و قرار بزاو لادن فرقتدر امدی موتوا قبل ان
تموتوا فواستجبه بوعالمدن سالکه رجوع لازمدر ﴿ مثنوی ﴾ راجع آن باشد که
باز اید بشهر * سوی وحدت ایدار تفریق دهر (راجع اول کیمسه اولور که شهره
کیروکانه یعنی کندی وطنی اولان شهر دن خارج کتش ایکن تکرار شهر نه عودت
ایلده دهرک تفریق و پرا کنده لکندن وحدت جانبته کله و وطن اصلینده قرار قیله

﴿ افتادن رکابدار هر باری پیش علی کرم الله وجهه که
ای امیر المؤمنین مرا بکش و از بن قضا برهان ﴾

﴿ مشوی ﴾ باز آمد گای علی زودم بکش * تا بنیم آن دم و وقت ترش (رکابدار
بوقدر منع اولاد قد نصیره کرو گای بوله دیو که ای علی علی الفور بنی اولاد
تا اول ترش وقتی و قبح می کوریم ﴿ مشوی ﴾ من حلال می کنم خونم بریز *
تا بنیم چشم من آن رستخیز ﴿ بن سکا حلال ایلرم بنم قانمی دوک تا بنیم چشم اول
قیامت کوریم ﴾ ﴿ مشوی ﴾ کتم ار هر ذره خونی شود * خیر اندر کف بقصد
نورود ﴿ حضرت علی کرم الله وجهه اندر بن اول رکابداره دید مکه اگر هر بر ذره
خونی اوله گفته خیر سنک قصد که کیده و سنک قتلته عزیمت ایدہ ﴿ مشوی ﴾
یک سرمه و از تو تواند برید * چون قلم بر تو چنان خطی کشید ﴿ جیسی سندن بر قیلاک
او چنی که مکه قادر اولمز چون کتم قلم تقدیر سنک اوزر بنه انجیلین بر خط چندی
﴿ مشوی ﴾ لیک بی غم شود شفیع تویم * خواجه روح نه مملوک تم ﴿ لیکن غم من
اول سنک شفیع بنم روحك خواجه سی ام تنک مملوک و بند سی دکلم ﴿ مشوی ﴾
پیش من این تن ندارد قیمتی * بی تن خوشم فستی ابن الفنی ﴿ بون بنم قنده رفیت
طوتمز کنندی تمسز جوان او غلی جوانم فستی اگر چه لغته جوانه دیرر لیکن روحی
وقلبی تازه و قوی اولان کیم به استعمال ایدرر اگر صوتا پیرایه ده ﴿ مشوی ﴾
خبر و شمشیر در یحان من * مرگ من شد بزم زکستان من ﴿ خبر و شمشیر بنم ریحانم
اولدی بنم مرگ من بزم زکستانم اولدی ز بر اجانم حیات طیبه بی اول مرگه بولدی
ولقای حضرت حقه انک واسطه سبیل و صلت میسر اولدی کافال علی رضی الله عنه
السيف والخبر ریحاننا اف علی الزجس والاس شربانان دم اعدائنا ﴿ افکاسنا
جمجمة الرأس ﴿ مشوی ﴾ آنکه اون را بدین سان پی کند * حرص سیری
و خلافت کی کند ﴿ اول کیمسه که کنندی تنی بونک کبی سکر لر یعنی با مال ایلر چن
امیرک و خلافت حرصن ایلر یعنی امارت و خلافت بومر تبه ده اولان صاحب سعادت
حرص و محبت ایلر اگر سوال اولور سه که بعد خلافت حضرت عثمان رضی الله عنه
حضرت علی کرم الله وجهه خلافت سعی قیلدی وانک طلبند مجد اولدی حتی
معاویه ایله محاربه ایلدی اکا جواب بو بیترا و اور ﴿ مشوی ﴾ زان بظاهر
کوشد اندر جاه و حکم * تا امیر را نماید راه و حکم ﴿ اول سیددن جاه و حکم و اصل
اولمه ظاهر ده سعی ایلر تا امیر ز حکم بولنی کوستره و امیر و قاضی اولنره عدالت
و حکومت نه کونه اولور تعلیم ایلده ﴿ مشوی ﴾ تا امیری راده د جان دکر *
نارده نخل خلافت را نمر ﴿ تا امیر لکه بر غیری جان ویره و خلافت و امارت مر تبه سنی کاله
ورفت و شرف تبه ابر کوره تا خلافت نخله نمر ویره و شجر خلافت اندن ممر اوله

و الحاصل او سلطانک خلافته میلی امرا و خلفای زمانه کبی جاه و مال تحصیل ایلچون
و حفظ نفسه میل و محبتدن اوتری دکل ایدی بلکه امرا و خلفایه آداب خلافتی تعلیم
و مرتبه خلافتی دخی قدم بسیار کار به نشر یف ایلک ایدی تنکیم حضرت
رسول اکرم صلی الله علیه و سلم مکه شهرینک قحنی و سائر قلاع و بطاعک
تسخیرنی طلب ایلدی کیدر که بونده غرض نفسانی بوقدر تنکیم بو پساندن
معلومک اولور

﴿ بیان آنکه فتح طلبیدن پیغمبر صلی الله علیه و سلم
مکه را و غیر مکه را جهت دوستی ملک دنیا نبود
چونکه فرمود دست دنیا جیفه بلکه بامر بود ﴾

﴿ مشوی ﴾ چندی پیغمبر بقصد مکه هم * کی بود در حب دنیا منتم ﴿ پیغمبر
علیه السلام حضرت تکرینک جد و جهدی فتح مکه به هم چن دنیا جنده منتم
اولور یعنی او حضرتک جد و جهدی فتح مکه ایله دنیا به محبتی اولمه منتم اولمز
﴿ مشوی ﴾ آنکه اواز بخزن هفت آسمان * چشم دل ربست روز امتحان ﴿
اول رسول اکرم صلی الله علیه و سلم بدی آسمانک بخزنیدن امتحان کونی چشم و دلنی
بغلدی یعنی مراجه کیدر کن عجایب ملکوت و غرایب جبروت عرض اواند فیه
اصلا بین و شماله التفات بیور مدیلر و بصیرت فلرین مائل قتلیدر کافال الله
نعمالی فی حق بصره الشریف ﴿ مازاغ الصر و ما طغی ﴿ مشوی ﴾ از بی
نظاره او حور و جان * رشده آفاق هر هفت آسمان ﴿ تنک نظاره سندن اوتری حور
و جان جاندن مراد ارواح انبیاء علیهم السلام و اولیای عظام و صلحا و اصفیاء هر بدی
آسمان اطراف بر اولمش ایدی ﴿ مشوی ﴾ خوبشتن ار آسته از بهراو * خود
و را پروای غیر دوست کو ﴿ حور و جان و اهل آسمان کنندیلر بنی بزمه مش ایدی اول
حضرتدن اوتری اکا خود دوستدن غیر بسنک میل و پرواسی قنی پروا قایر مق
معنا سنده در ﴿ مشوی ﴾ آچنان پر کشته از اجلال حق * که دروهم ره نیابد
آل حق ﴿ حق تعالی انک اجلالندن حضرت رسول علیه السلام انجیلین پروما و اولمش
ایدیکه اول حضرته آل حق دخی بول بولمز و اذت حضرت حقله قرینه و مرتبه سنده
اهل حق دخی مزاجه قتلر آل حقندن مراد اهل حقدر که انبیاء مرسلین و جمیع ملائکه
مقرین سنده شامل اولور تنکیم بو بیتدن بو سترک فقهی آسان کاور ﴿ مشوی ﴾
لا یسع فی ثانی مرسل * و الملک و الروح ایضا فاضلوا ﴿ یعنی سلطان انبیاء صلی الله
علیه و سلم حضرت حقن اجلالندن انک کبی بر اولدی و درون و بیرون شول مرتبه
نبولی احدیتله طو لندی که اول حضرته اول مرتبه ده هم آل حق بیله بول بولمز یعنی
اول مقامه اهل حق اولان نبی مرسل و ملک مقرب هم صغیر من حیث التامین

والشخص صغیر بلکه نبی مرسل تعین اولدینی جهندن اول حضرت
بیل اول مقامه بول بولز بو مرتبه اول حضرت ولایتی حیثیتدن واصل اولور واهذا
بو مرتبه ولایت محمدیه دیور پس بو مرتبه اشارت ایدوب بیورلر که لی مع الله
وقت لایسعی فیہ ملک مقرب ولایتی مرسل یعنی بنم ایچون و بکاتخصوص الله
بروقت وارد که اول وقتده بکاملک مقرب ونبی مرسل من حیث تعیناتهم صغیرل
تکیم اول مرتبه به بندخی نبی مرسل اولدینم جهندن صغیرم لازم کلسه ملائکه
مقرین وانبیاء مرسلین بو مقامه شافی الله اولدقلری جهندن وافتای تعین ایلدکاری
حیثیتدن صغیرل واهل ظاهر دیرلر که لام جاره تخصیص ایچوندلر والله اولان
اول وقت حضرت محمد صلی الله علیه وسلم مخصوصدر که لام تخصیصیه دن
مستفاد اولان معنی بودر پس برکسه دیسه که ملک مقرب و نبی مرسل اول وقتده
صغیرل ولیکن اولیای عظام صغیرل فقد کفر هکذا ثبت فی الاشیاء والنظار الجواب
حضرت نبی صلی الله علیه وسلمک اول وقتی کنیدلر تخصیص ایللری نبوت ورسالت
جهندن دکلدر بلکه ولایتلری حیثیتندلر وولایت نبینک فناسی و حضرت
حقه بقاسی مرتبه سیدر پس اولیای محمدی وورثای ولایت اجدی فانی فی الله
اولدقلری وبقای الله صفتیه انصاف قیلدقلری جهندن بلانعین ولاتشخص اول
حضرت نه مخصوص اولان وفته ومرتبه فائز وحاتر اولور ومرتبه ولایت
محمدیه و مشکات باطن اجدیه حضرت حق بلا مزاجه اعداد و کثرات چشم
حقیقت بینله مشاهده قیورلر و بو حضرت محمد صلی الله علیه وسلم مخصوص
اولان وقت ومرتبه جمیع انبیاء علیهم السلام واولیای عظام من حیث
فناء تعیناتهم و من جهة قیامهم وبقائهم بالحق جمع اولور ولهذا بو حضرت
اجد علیه السلامه مخصوص اولان وقت ومرتبه شایخ عظام مرتبه جمع
دیو تعبیر قیلورلر پس بو ذکر اولتان معنای شریفی اعلام ونبوت بولان نکته لطیفی
اشعار وافهام ایچون حضرت خدواندکار قدس سره العزیز بوبیت حقیقت
شعاری اول معدن اسرار اولان نبی مختار صلی الله علیه وسلمک استادن صیغه
جمع اوزره علی اراده اشعار القول تقریر و تعبیر بیورلر اول حضرت اگرچه
بحسب الظاهر لی مع الله وقت لایسعی فیہ ملک مقرب ولایتی مرسل بیوردی
ولیکن من حیث المعنی بوندن کندی به مخصوص اولان مرتبه جمعی مراد قیلدی
واگرچه من حیث تعین لایسعی فیہ ملک مقرب دیدی فاما من جهة ولایت لایسعی
فتانکته من اشعار ایلدی وکانه بو کونه سوبلدیکه بن مرسلدن برکیمه بنم ایچون
الله بروقت وارد که اول وقتده بن عین جم پس بزد صغیر نبی مرسل من حیث
تعین ونبوته بل من حیث فناء وولایت و دخی ملک مقرب ملک مقرب اولدینی جهندن

صغیر و دخی جبرائیل علیه السلام و با خود جنس روح هم کیر و کین نبی مرسل و ملک
مقرب کی صغیر بلکه بوجه لازم کلسه من حیث فناء فی الله وبقائه بوقته
ومرتبه صغیرای عقلاست بومعنای توحیدی فهم ابدک وولایت محمدیه جابته کیدک
دیک اولور مشوی گفت مازانیم همچون زانغی * مست صباغیم و مست
باغی (واول حضرتک مرتبه جنک لسانی مرتبه بشریتی حقنده نازله اولان
آیت کریمهک مناسبی بو کونه صیغه جمع اوزره تعبیر و تحقیق ایلوب دیدیکه
یز که حقیقت حقایق انسانیه بزم مازانغی یعنی محبوب بدن غیری به میل ایلر زانغان
هوا و هوس کی دکلر الوان واکوانی بورنکه بویه بن صباغ حقیقتک مستی یز
باغ دنیا و آخرتک مستی دکلر کا روی عن ابن عباس قال علیه السلام الدنیا
حرام علی اهل الاخرة والاخرة حرام علی اهل الدنیا وهما حرمان علی
اهل الله رواه الدیلمی فی فردوس الاخبار مشوی چونکه
مخزنها افلاک و عقول * چون خسی آمد بر چشم رسول افلاک و عقولک
مخزنلاری کی نیمه مخازن و کنوز رخس کی کادی حضرت رسول اکرم صلی الله
تعالی علیه وسلمک چشم شریفه واهذا (مازاغ البصر و ما طغی) بیورلدی
فاذا کان کذلک اول حضرتک قتده فتح مکه وضبط و ربط شام و عراقکه
حتی بویکیسه آرزو و اشتیاق کوستره اول حضرتک فتح بلاد و مداینیدن
مقصودی سلاطین سورینک قصدی کی دکلر فلیلم مشوی پس چه
باشد مکه و شام و عراق * که نماید اونبرد و اشتیاق چونکه افلاک و عقولک
مخزنلاری حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمک مبارک چشمک قتده
رخس کی کادی یعنی خزان عقول و افلاک و بدایع نفوس و املاک اول حضرته
حقیر و لاشی اواندی پس مکه و عراق ندر که اول رسول اکرم صلی الله
تعالی علیه وسلم انلردن اوتری جنک و اشتیاق کوستره مشوی آن کان
بروی ضمیر بد کند * کوفیاس از جهل و حرص خود کند اول کانی اول رسول
اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم اوزره بد اولان ضمیر ایلر زرا اول سوء خاطره
صاحبی کندی جهلندن و حرصندن قیاس ایلر که اول حضرتک فتح بلاد
و تسخیر فلاح و بقاعه اولان سعی و اجتهادی نفسک حرص و هواستدن اوله
مشوی آبیکنه زرد چون سازی نقاب * زردینی بجهله نور آفتاب مثلاً
صاری صرجه بی چونکه نقاب دوزخ سن و آفتابه اندن نظر ایده سن آفتابک نورنی
جیعا صاری کور رسن مشوی بشکن آن شیشه کبود و زرد را * ناشناسی
کرد را و مرد را ای ضمیر بد صاحبی اول کبود و زرد شبیه بی صی یعنی جهلی و سوء
ظنی و فکر فاسدی از لاله ابله تا کردی و مردی اکلیمه سن و غباری سواردن فرق

ایله سنی ﴿ مشوی ﴾ کرد فارس کرد سرافراشته * کرد را نو مرد حق
 پنداشته) مثلاً فارسك طرفته غبار باش بوقر و ایستدر یعنی توز قالمشدر و بوجاشدر
 بی نمیز اولدیفکدن کردی سن مرد حق ظن ایستسن یعنی فارس که ولی و نیک
 روحار بدر و کرددن مراد جسدل بدر چونکم جسدلری انلرک روحند پرده
 اولوب سترقیلیدی سن ای صورت بین غبار کی اولان جسدلری مرد حق زعم
 ایلدک حال بو که مرد حق اولان انلرک باطنی و روحیدر ﴿ مشوی ﴾ کرد دید
 ابلیس و گفت این فرع طین * چون فراید بر من آتش جبین) ای صورت بین سنک
 حالک شیطان لعینک حالی کییدر تنکیم ابلیس لعین کردی کوردی و دیدی
 بو طینک فرعی و یا خود بوفرع اولان طین مراد حضرت آدمک جسد شریفیدر
 بن آتش جبین اوزره یعنی بن آتش آلتاو اوزره نیجه زیاده اولور و فضیلت بواور
 ﴿ مشوی ﴾ تاتومی بدینی عزیزانرا بشر * دان که میراث بلیست آن نظر
 ای صورت بین سندخی عزیزلری بشر کورر سک بیل که اول نظر ابلیسک میراثیدر
 و سنن انک و ارثینن ﴿ مشوی ﴾ کرنه فرزند بلیسی ای عتید * بس بنو
 میراث آن سک چون رسید) ای معاند اگر ابلیسک فرزندی دکل ایسک پس اول
 کلبک میراثی که مراد صورت بین اولاق و تکبر قلعدر سکا نیجه بشدی و سن
 شیطان صفتله نیچون منصف اولدک پس حضرت علی کرم الله وجهه
 لسانندن چونکم بومعرفتلی بیان بیوردیلر شده اول حضرتک رکابداره
 سوبلدیکی کلانک تقریرنه شروع ایدوب بیوررل ﴿ مشوی ﴾ من نیم سک
 شیرحم حق پرست * شیرحق است کر صورت پرست) بن کلب دکام حضرت
 حقه طایبعی و اکا عبادت ایدیجی شیرحم حق ازسلانی اول کیسه در که
 صورتدن قورتلیدی پس شیردنیباله شیرخداک مابیننی فرق ایدوب بیوررل
 ﴿ مشوی ﴾ شیردنیا جوید اشکاری و برک * شیرولی جوید ازادی مرک
 دنیا شیری و هوادلیری اولان کیسه برشکارورزق و غذا استراما شیرمولی تن قیدندن
 و دنیا بندندن آزاد اولاق و اولوب نجات بولاق استر ﴿ مشوی ﴾ چونکه اندر
 مرک بیند صد وجود * همچو پروانه بسوزاند وجود) شیر حق چونکم موت
 ابجره بوز وجود و حیات کوره پروانه کی وجودنی یاندر و شعله عشقه نفسی
 کوبندرر ﴿ مشوی ﴾ شد هوای مرک طوق صادقان * مر یهودانرا بداین
 دم انحصان) اولک هوای صادقانک کردن جاننه طوق اولدی و تحقیق
 یهودیلر بودم یعنی محبة الی لقاء الله تعنی موت ایلك نفسی و کلامی انحصان
 اولدی تنکیم حق تعالی قرأند بیوردی (یا ایها الذین هادوا) یعنی ای قوم
 یهود (ان زعمتم انکم اولیاء الله من دون الناس فتمنوا الموت ان کتم صادقین)

اگر سر کنند بکزی تحقیقا اولیاء الله من زعم ایلدکن ایسه ناسدن ماعدا پس اگر
 دعوا کرده صادق ایسکن محبة الی لقاء الله موتی تعنی ایلیک که صادقله موت
 کج و سود اولدی زیرا انلرحیات طیبه بی موتد * بولدی انجلین که عندالتاجرین
 آرزوی سود ایلك واردر عندالصا دقین آرزوی مرک ایلك اندن بهتردر پس
 ای جهودلر سائر کیسه ل فتنه عرض و ناموسکردن اوتری یعنی نام و ناموسکر
 خوار و شکسته اولسنون ایچون تمنای موتی باری زبانکر اوزره اجرا ایلیک و بز
 موت استرز دیولسانله سوبلیک چونکم حضرت محمد علیه السلام بوعلم تعنی
 موتی اعلام ایلدی و بولره علی طریق تحدی بونی سوبلدی بوجهله بهودیلردن
 بری اولقد ر زهره طومدیکه تعنی موتی لسانه کنورلر و دعوالرانی محل نبوه
 بتوره ل ﴿ مشوی ﴾ در نی فرمود کای قوم یهود * صادقانرا مرک باشد
 کج و سود) حق تعالی حضرتلری حضرت قرأند بیوردیکه ای یهود طائفه سی
 صادقله موت کج و فائده در تنکیم سوره بقره دخی حق تعالی بیورر (قل ان کانت
 لکم الدار الاخرة عندالله خالصة من دون الناس فتمنوا الموت ان کتم صادقین وان
 یتموه ابدانم اقدمت ایدبهم ﴿ مشوی ﴾ همچنانکه آرزوی سود هست *
 آرزوی مرک بردن زان بهست) انجلین که جهاند اهل دنیا آرزوی سود
 و منفعت واردر موت آرزوسن ایلتک صادقله اول سوددن بکدر ﴿ مشوی ﴾
 ای جهودان بهر ناموس کسان * بکدرانید ممنای بر زبان) حضرت نبی صلی الله
 علیه وسلم وانک اصحابی جهودلره تحدی ایدوب دیدیلر ای جهودلر کملرک
 ناموسندن اوتری یعنی ناس ایچنده عرض و ناموسکری صیانت ایلکدن اوتری
 بونعی موتی لسانک ز اوزره اجرا ایلیک و بز موتی تعنی ایلر دیوسوبلیک
 ﴿ مشوی ﴾ یک جهودی این قدر زهره نداشت * چون محمد این سلم را بر
 فراشت) بر جهود بوقدر زهره و طبافت طومدی چونکه حضرت رسول اکرم
 صلی الله علیه وسلم بوعلی بوجلدی یعنی جهودلره موتی تعنی ایلك تکلیفی اظهار
 ایلدی ﴿ مشوی ﴾ گفت اگر راستند این را بر زبان * یک یهودی خود نمادی
 درجهان) حضرت رسول علیه السلام اصحاب کرام دیدیلر اگر بویهودی
 طائفه سی تمنای الموت دیسه لردی بولر نیجه اولوردی بیور دیلر که اگر بونی
 لسانلری ایله دیسه لردی و اجرا ایلیردی جهاند خود بر یهودی قالییدی کاقال علیه
 السلام او تمنوا الموت اغص کل انسان بریقه فسات مکانه ولم یبق علی وجه الارض
 یهودی ﴿ مشوی ﴾ پس یهودان مال بردند و خراج * که مکن رسوا
 نو مارا ای سراج) چونکم حضرت نبی علیه السلام بولره موتک تمنی تعنی

تکلیف ایلدی بونلر اسانلر بیه کتور مکه قادرا اولوب پس اول یهودیلر مال و خراج ایلسدیلر بویله دیو که ای سراج عالم وای آفتاب بنی آدم سن بزی رسوای ایله و بزه بوکونه سوزی سویله ﴿ مشوی ﴾ این سخن رانیست پایانی بدید * دست بامن ده چو چشمت دوست دید (بوسوزک بر پایانی ظاهر دکلر رالکی بکا و بر چونکه سنک چشمک دوستک یوزنی کوردی یعنی اگر دوستی مشاهده ایلد که بکا ارادت کتوروب بیعت و متابعت قیل بعض نسخه لرده بوابکی بیت واقع اولشدر که مناری بودر مزبله دن کاسته ان ایچره کل چونکم ظلمده مشعل کوردک توقفسر علی الفور طاعت بولنه قدم قو بودی اولین قیودن دم اورمه ارم باغی جانبده یعنی مزبله نفسندن کاسته ان حقیقت جانبده کل چونکم ظلمات طبیعتده چراغ هدایتی مشاهده ایلدک بوغوری و قمری اولین چاه طبیعتده باغ حقیقت جانبده تاخیر و توقفسر قدم قو و یوقر و کل دیمک اولور

﴿ گفتن امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه باقرین خود که چون خدوانداختی در روی من نفس من جنبید و اخلاص عمل نمائند مانع شکستن توان شد ﴾

﴿ مشوی ﴾ گفت امیر المؤمنین با آن جوان * که بهنگام نبردای پهلوان (امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه حضرتلری اول جوانه ابتد که جنک وقتده ای پهلوان ﴿ مشوی ﴾ چون خدوانداختی در روی من * نفس جنبید و نه شدخوی من) چونکه بنم یوزمه تو کرک آندک بشریت مقتضاسی اوزره بنم نفسم حرکت ایلدی و بنم خوم خراب اولدی ﴿ مشوی ﴾ نیم بهر حق شد و نیمی هوا * شرکت اندر کار حق نبود روا (بوغرائک نصی حقندن اوزری و بر نصی هوای نفسدن اوزری اولدی حضرت حق کارنده شرکت لایق و روا اولن کا قال تعالی (ولا یشرک بعبادة ربه احدا ﴾ ﴿ مشوی ﴾ تونکاریده کف مولیستی * آن حق کرده من نیستی) سن حضرت مولیستک گفتک نکاریده سی یعنی نفس اولمشی و مصنوع عین حق تعالیستک اتی سن و بنده مصنوع عین بنم ایلدیکم دکاسن و سنی بن خلق ایلدم ﴿ مشوی ﴾ نقش حق راهم بامر حق شکن * برز جاجه دوست سنک دوست زن) حضرت حق نقش هم حقک امریه صی دوستک سرچه سنه دوستک طعاشنی اور یعنی انسانکه بنیان الهی و زجاجه دست ربانیدر بر کیمسه آنی صمق اسنسه کر کدر که انک امریه صیه ﴿ مشوی ﴾ کبر این بشنید و شد نوری بدید * دردل اوتا که زناری برید) کبر حضرت علیدن بوسوزلری اشتدی انک قلبده بر نور ظاهر اولدی تا که ایمانه کاوب زنارنی کسدی ﴿ مشوی ﴾ گفت من تخم جفای کاشتم * من ترانوع

دکر پنداشتم) اول مبارز ایندی بن جفا تخمینی اکدم بن سنی غیری درلو صاندیم یعنی بن سائر هوا و هوسده اولان اهل غرض کی قیاس ایلوب سنک اخلاصکدن و حقه اولان معامله کدن غافل ایمشم ﴿ مشوی ﴾ توزازوی خدا خوبوده * بل زیانه هر تر ازو بوده) سن خدا خوبیلو ترازو اولمشن یعنی سن حضرت احدک اخلاقیه نخلق قلمشن بلکه عدل و استقامتده هر ترازونک زیانه سی اولمشن ﴿ مشوی ﴾ توتبار واصل و خوبشم بوده * نو فروغ شمع کبشم بوده) سن بنم قوم و قبیله م واصل و افریام اولمشن سن بنم مذ هبک شمعک فروغ و ضیاسی اولمشن ﴿ مشوی ﴾ من غلام آن چراغ چشم جسو * که چراغش روشنی پذیرفت ازو) بن اول چشم طلب ایدیحی چراغک غلامیم که سنک چراغک اندن باعلی روشنائک قبول ایلدی چراغدن مراد حضرت نبی مکر مدبر کا قال الله تعالی فی حقه (یا ایها النبی انما ارسلناک شاهدا و مبشرا و نذیرا و داعیا الی الله باذنه و سر اجا منبرا) وارل حضرتک چشم جو اولمشدن مراد اولدر که چونکم اول حضرت سراج الهی اولدیه سراجک شانتنددر که بر ظلمده قالمش بصیرودید و ر کیمه اوله تا انک نوردن کوره اول سراج منبر کا بول کوسره پس سراجک نفی بینالره اولوب اعمالره اولدیغی جهندن سراج منبر ورتا کم کندیشک خاصیتی ظهوره کله ﴿ مشوی ﴾ من غلام موج آن دریای نور * که چنین کوهر بر آرد در ظهوره بن اول نوردن یاسنک موجک غلامیم که بونجیلین لطیف کوهر ظهوره کتورر دریای نوردن مراد حضرت خدا و حضرت نبی مجتبا صلی الله علیه و سلم اولق دخی جائزدر که حضرت علی کرم الله وجهه اول دریای نورک موجی و اول بحر حبورک کوهری کبیدر پس اول مبارز اول حضرت دیدی ﴿ مشوی ﴾ عرضه کن بر من شهادت را که من * مر ترا دیدم سرافراز من) باعلی بنم اوزریمه شهادت عرض ایلد که بن سنی زمانک سرافرازی و عنازی کوردم ﴿ مشوی ﴾ قریب بجه کس زخویش و قوم او * عاشقانه سوی دین کردندرو) اول پهلوانک قومندن و افریاسندن الی کیمه به قریب عاشق کیم دین مین جانبده توجه ایلدیلر ﴿ مشوی ﴾ او بنیخ حلم چندین خلق را * و اخرید از تیغ و چندین خلق را) اول علی کرم الله وجهه حلم تیغی ایلد بوقدر بوغازی و بوقدر خلقی تیغندن کبر و الدی اولکیسی دخی خاه مجسه ایلد و مصرع ثانیده کی حاهمه حله ایلد اوقسده دخی معنایه خلل کلزیرا اول علی کرم الله وجهه حلم تیغیه بوقدر خلقی و بوقدر بوغازی تیغندن کبر و صدانون الدی و بونلری طعمه شمشیر اولقدن خلاص قیلدی دیمک اولور ﴿ مشوی ﴾ تیغ حلم از تیغ آهن تیر تر * بل ز صد لشکر ظفر انکیر تر) حلم تیغی آهن تیغندن کسکین رکدر

بلکه یوزعه کردن ظفر قو بر بجزر کدر یعنی حلك تاثری یوزعه کردن زیاده در
 ﴿ مثنوی ﴾ ای در بغالقه دو خورده شد * جوشش فکرت ازان افسرده
 شد (حضرت مولانا قدس الله سره العزیز که عادت شری بفری بود که هر نه حال که
 انشای نظم مشویده واقع اولسیدی یا غیرک حکایه سی ضمیمه تقریر ایدرل و یا خود
 صریح ذکر پیوررادی پس بوحله کادکرند و مقتضای بشریت بر قاج لقمه
 تناول ایدل کزنده البطنة تحت الفطنة غوا سنجید و دخی اذاملت المدة خرس الحکمة
 مقتضای سنجید کالات ذکا و فطنته بادی وانجمه اذ فکرت وانساد باب حکمت اکل
 و شرب باعث اولد یعنی بیان پیوررل و دیرل که ای در بغا برایکی لقمه صوری
 خورده اولدی جوشش فکرت و جریان بنوع حکمت اولقمه لردن فسرده
 اولدی و حقایق مثنوی بی منع قیلدی ﴿ مثنوی ﴾ کند می خورشید ادم
 را کسوف * چون ذنب شمس ع بدی را خسوف (بوییت بعض معتقدینک
 خاطرنه لایح اولان نجیبی دافعدر کان دیمکر که اگر من دیرسنکه خورشید عقلانه
 و بدرقلبنه بر قاج لقمه نوجهله مانع نور اولور نم محل تعجب دکلدر کورمن مین
 بر کندم اگلی منبع علوم الهی اولان آدمک خورشید عقلنک کسوفنه باعث اولدی
 ملاذنب بدر اولش آیک شمس اعنک خسوفنه سبب اولدی ذنب اصطلاحات
 منجمین بر اصطلاحدر که بیلغی ایکی دایره تقدیر ایلکه موقوفدر بیلکل که آفتابک
 مداری وارد و ما هتابک مداری بشمس اول ایکی مداری بر رینه مقابل اولد یعنی
 موضعه تقاطع دیرل و اول تقاطع ایکی نقطه سنه عقدین دیرل و اول عقد که ماه کچه
 و شمالی اوله اکا راس دیرل و اول عقد دیکه ماه کچوب جنوبی اوله اکاذنب دیرل پس
 چن آفتابک یوزی ما هتابک ظهرنه مقابل کاد کده کسوف واقع اولور و آفتابله
 ما هتابک مایبند ارض حایل اولد قد خسوف واقع اولور بونی کالبه بیلک علم هیئته
 موقوفدر بوقدرله اکتفا اولدی ﴿ مثنوی ﴾ اینت اطفادل که از بن مش کل
 * ماه اوچون می شود پروین کسل (بوییت مثنوی شریفک اغض ایستنددر
 امحسان اذهان اولنه جق بر بندر اول بیلکل که شعرای عرب و عجم کال انتظام
 و جمعی نظم ثریا به تشبیه ایدرل مشهوردر اثباته حاجت یوق و بونک عکسی تفرقه
 و پریشانغی ثریا ک انشارنه و پراکنده اولسنه تشبیه ایدرل تنکیم رشته پروین
 او بکسته شد دیرل و بر کیمه نک سبب جمعیت بالی و انتظام حالک منقطع اولسندن
 کنایه ایدرل بومعلوم اولدیه بویتنه پروین کسل پریشان و پراکنده ایدکن
 کنایه در و ماه ملک ادا کردن استعاره در این اسم اشارتدرات حرف خطا بدر یعنی
 هذالك و بواسارت کاه اولور که تحقیر معناسنی متضمن اولور تنکیم اهذا الذی یذکر
 آلهنکم ده اولان هذا کی پس بویتنه دخی اینت تحقیر معناسن متضمندر و کوردیمکی

مستلزم اولور پس تقدیر معنی بیت بودر که داشته سکا کوکل لطافتی که براوج بالحقدن
 یعنی برپاره لقمه دن انک ادراکی ماهی نیجه پروین کسل اولور کور معنی نه مرتبه
 ضعیف اللطافتدر و حقیر الفطانتدر که انک ادراکی برمه قدر لقمه دن پریشان
 و پراکنده اولدی اما سروری مر حومک شرحی بر غیر کونه در پس بعینه تحریر ایدلک
 تایلله سن که مجده مناسبی آذر معنی مصرع اولد یعنی وسکا کوکل لطافتی دگلی که
 براوج بالحقدن یعنی از لطافت داست که از پاره لقمه ماه اوچون می شود پروین کسل
 یعنی ماه دل چگونه شود پروین کسل که بی نور بنماید و باندک چیز در و تغییر کلی پیدا شود
 بومعنی دخی لطیف اولور اگر پرویندن مر اذ فلک روحده ثابت اولان معانی منظومه
 اولور سنه بشرط آنکه از یک مشت کله بر متعلق مقدر اوله بوقدیر جبه معنی بویله
 دیمک اولور که بوسکا لطیفه دلدر که بر مشت کلدن انک ماه فکری بی نور اولدی و بی تاب
 قالدی نیجه پروین کسل اولور یعنی نوجهله انک ماه فکری مع ضعیفه پروین معانی
 منظومه بی فلک روحدن قطع ایدیمکی ورشته تقدیرده دیرنجی اولور دیمک اولور الله اعلم
 ﴿ مثنوی ﴾ نان که معنی بود خوردش سود بود * چونکه صورت کشت انکیزد
 (خود) نان و غذا که معنوی اوله انک بیسی سود و نافع اولور نان معنوی که مراد
 علوم و حکم الهی در روح اندن عظیم پرورش و حیات بولور چونکه نان صوری
 اولدی قلب طارفته و قات خیره باعث اولور بخود بوحله ضیق القلب و قات خیر
 مناسبنددر واقعه اکل و شرب صوری خبر کثیر اولان حلك قلتنه باعث و تضییق
 قلبی مورثدر ﴿ مثنوی ﴾ همجو خارسه بر کاشتری خورد * زان خسورش
 صد دفع ولذت می برد (مورث حکمت و روحانیت اولان نان و غرای اشترا نافع اولان
 خارسه بر تشبیه ایدوب و باعث قات خیر کثیر و تضییق قلب خبر اولان نان و غرای
 خار خشک بی منفعت تشبیه ایدوب و حکمت خورنده اولان مؤمنی اشترا تشبیه ایدرل
 کاشدر رسول الله صلی الله علیه و سلم المؤمنون هینون لبون کالج الانف و پیوررل که
 مورث حکمت و معرفت و باعث روحانیت و فطانت و ذکاوت اولان نان شول خار سیر
 کیدر که اشترا آنی اکل و بلع قیلور و اول خوردشن صد دفع ولذت اولور ﴿ مثنوی ﴾
 چونکه آن سیریش رفت و خشک کشت * چون هم ازای خورد اشتوز دشت (
 می در اندکام و انجش ای دریغ * کان چنان ورد می بی کشت تیغ) چونکم اول خارک
 سیرلکی و لطافتی کیده و خشک و بی معنی اوله چون همان یه آنی به اشترا صحرادن
 انک دماغن و آوردین بر تو پاره پاره ایدرل حیف و دریغ که انجیلین ورد می بی تیغ اولدی
 و آلت غرر اولدی مر ادا اولدر که چونکم نان و لقمه منقذ روحانیتی و مورث حکمت
 و معرفت اولان لطافتی کیده و قوری صورت قله و یته همان انی مؤمن و سالمک
 دشت ارض الله دن یته بوقدیر اوزره اول سالک کال و دهان جاتنه ضرر و در

و کلام و آنچه در دیده اولان کبی روحه زجت ابر کوررای حیف و در بخت که حکمت روحانیتله
مر بی اولان غدا تیغ کبی آت ضرر اولدی دیک او اور ﴿ مثنوی ﴾ نان چومعتی بود
بودان خار سبزه ﴿ چونکه صورت شد کنون خشکست و کبر ﴾ توبدان حادث که
اورایش ازین ﴿ خورد ﴾ بودی ای وجود نازنین ﴿ بر همان بومی خوری این خشک را
﴿ بعد ازین کامیخت معنی باثری ﴾ حضرت خداوند کار قدس الله سره العزیز ختم کلامه
و حسن اختتامه وسیله اولدون ایچون کلام سعادت انجاء مارین حکم الهی
و معارف ربانیه تخمیر و آمیخته اولدیغی جهت دن نان معنوی و غدا ی روحانی
تعبیر ایدوب و بوحکم و علوم دن قطع نظر اکان صورت اطلاق ایدوب بعده نان
معنوی اولان کلامار بن و ارادت الهیه و فیوضات ربانیه لطیف و تازان اولدیغی
جهت دن خار سبز نافع و فیوضات الهیه و الهام ربانیه دن قطع نظر اولدیغی
اعتبار ایله خار خشک و بی منفعت تشبیه پیوروب حسام الدین چلبی به علی طریق
الاعتذار پیوررلر که نان چونکم معنوی و لقمه روحانی اولدی اول خار سبز لطیف
و نافع کبی اولدی چونکم صوری اولدی الان خشک و درشتدر یعنی بزم کلامن که
مقدسانان معنوی و غدا ی روحانی ایدی بواسطه الهام الهی و واردات ربانی اما الان
انقطاع واردات و فیوضات سبیل چونکم صورت الفاظ و کلمات خشک و بی لذت قالدی
پس سن اول حادث ایله که بوحالنده مقدم اول نان معنوی اولان کلامری پیش
ایده ای حسام الدین وجود نازنین همان بنه اول حادث قدیمه و رابحه طبعه
اوزره بو خشک اولان الفاظ و گفتاری خار سبز و لطیف عبد ایدوب به سن
و اسلوب سابق اوزره قبول ایله سن ای حسام الدین بوند نصکره که آمیخته
اولدی معنی خاک نمنا کله مرهوند رما بدمنه ﴿ مثنوی ﴾ کشت خاک
آمیژ و خشک و کوشتر ﴿ زان کیا اکنون پیر عزیز ای شتر ﴾ خاک آمیژ و صفلی
اولدی و قوری صورت و قشر قالدی و قاطع لحم اولان خار کبی بی نفع و با
مضرت اولدی بو گونه کیهن و خار خشت کبی اولان کفنا ردن الان بره سبز
ایله ای شتر الهی وای بجل ربانی ﴿ مثنوی ﴾ سخت خاک آلوده می آید
سختن ﴿ آب تیره شد سرچه بند کن ﴾ سوزلر بن آبه و قلبار بن چاهه تشبیه ایدوب
و آب معنائک چاه دلدن قلته و خاک نمناک بدله آلوده و پست اولسته اشارت
ایدوب پیوررلر که زیاده خاک آلوده و قلیل النفع کلور اولدی آب کلام چاه دلدن
کویا که بی امداد الهی چاه دلدن آب معنی منقطع اولوب الهام الهی و اخاضه
ربانی سز مع التکلف و التفکر کلام پیور معنی جائز کورمز لر انکچون علی قاعده
البحرید وجود شر بقدرینه خطاب پیوررلر آب سختن تیر و خاک آلوده اولدی
سرچاه قلبی بند ایله ای مولانا ﴿ مثنوی ﴾ تاخدایش باز صاف و خوش کند

اوکه تیره کردهم صافش کند ﴿ تاخدا ی تعالی اول منکر اولان کلامی صافی
و خوش قلبه و یشایع علوم و حکمی اول ماه معضادن خالی اولان چاه قلبه
کبر و مفیض و طری اوله اول الله که اتی تیره و منکر ایلدی هم صافی
ایلر و ما الحیاة الطاف و اعطا ایدوب اسماق ایلر لیکن نیجه مدت حبس نفس و نفس
موقوف و صبر جیل و ترک شتاب و هو سه مر بوط و مرهوند ﴿ مثنوی ﴾ صبر آرد
ارزورانی شتاب ﴿ صبر کن و الله اعلم بالصواب ﴾ ارزو و مرادی صبر ایچیک کتورر
و حبس نفس و نفس یولنه کتمک حاصل ایدر شتاب و عجله کتورمز صبر ایله الله تعالی
بو تأخیرک صوابه بل هر کار و تدبیرک مرجع و مابنه ایلدر صبر مفتاح فرج و مصباح
درون پر حرج و منهج اعلا ی کلدردر صبر نصف ایمان و رأس عرفان و ایقان
فضایل صبر قتی چوق و آثار خواصه نهایت یوقدر پس آخر جلد اولی
انکچون توصیه صبرله ختم پیوردی تنکیم آخر سوره عصرده توصیه صبر

ایدنلره حضرت جناب حق مدح پیوردی و اهتماما لسان
الصبر حق اوزره عطف اولندی الحمد لله علی توفیق

الانعام والصلاة

علی سید

الانام

تم الجلد الاول و یلیه الثاني
ان شاء الله تعالی